

Lietuvos Respublikos Seimo *aštuntoji sesija*

2024 m. kovo 10 d. – balandžio 9 d.
345–359 posėdžiai ir minėjimas

Stenogramos

27

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Aštuntoji sesija

2024 m. kovo 10 d. – balandžio 9 d.

345–359 posėdžiai ir minėjimas

TURINYS

VIII (PAVASARIO) SESIJA

2024 m. kovo 10 d. – balandžio 9 d.

Posėdis Nr. 345 (2024 m. kovo 10 d.)

Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba Seimo VIII (pavasario) sesijos pradžios proga	27
Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimas Seimo VIII (pavasario) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento vyriausiojo patarėjo P. Baltoko	28
Informaciniai pranešimai	28
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 10 d. (sekmadienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	28
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3512 pateikimas	29
Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba	29
Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės kalba	31
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos seniūnės A. Norkienės kalba	32
Darbo partijos frakcijos seniūno V. Fiodorovo kalba	33
Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos seniūnės R. Budbergytės kalba	34
Laisvės frakcijos seniūno V. Mitalo kalba	35
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ , 15 ² straipsniais ir priedu įstatymo (projekto Nr. XIVP-3271GR), Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymo (projekto Nr. XIVP-3331GR) ir Administracinių nusižengimų kodekso 290 straipsnio pakeitimo įstatymo (projekto Nr. XIVP-3332GR) (<i>Respublikos Prezidento gražintų Seimui pakartotinai svarstyti</i>) pateikimas (A. Jakstienė)	43
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. spalio 31 d. nutarimo Nr. XIV-2215 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3515 pateikimas	49
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3512 pateikimo tęsinys	49
Kredito unijų įstatymo Nr. I-796 10, 12, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3413 pateikimo tęsinys	50
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo parlamentiniam tyrimui atlikti dėl energetikos politikos įgyvendinimo ir valdymo, kuriuo galimai buvo pažeistas viešasis interesas ir vartotojų teisės, bei dėl galimai nepakankamų ir netikslių už kuruojamą sritį atsakingų politikų ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos vykdomų rinkos kontrolės ir priežiūros veiksmų“ projekto Nr. XIVP-3439 pateikimas	53
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3470(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3471(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3473, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3483 ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-50 „Dėl Laisvės premijų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3505 pateikimas (J. Razma)	54

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3470(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3471(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3473 pateikimo tęsinys ir svarstymas	55
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3470(2) priėmimas	55
Šio nutarimo priėmimas	55
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3471(2) priėmimas	55
Šio nutarimo priėmimas	55
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3473 priėmimas	55
Šio nutarimo priėmimas	56
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3483 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas	56
Šio nutarimo priėmimas	56
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-50 „Dėl Laisvės premijų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3505 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas	56
Šio nutarimo priėmimas	56
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3442 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	56
Šio nutarimo priėmimas	57
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. XIV-88 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3507 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	57
Šio nutarimo priėmimas	57
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. spalio 31 d. nutarimo Nr. XIV-2215 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3515 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas (V. Bakas)	57
Šio nutarimo priėmimas	60
Rinkimų kodekso 168 ir 170 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-3513 pateikimas (A. Vyšniauskas)	60
Seimo savaitės (2024-03-11 – 2024-03-15) – 2024 m. kovo 12 d. (antradienio) ir 14 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	62

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės L. Nagienės pareiškimas	63
Seimo nario D. Gaižausko pareiškimas	64
Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas	65

Rytinis posėdis Nr. 346 (2024 m. kovo 12 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	66
Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3203(2) svarstymas	66
Seimo nario V. Rakučio kalba	67
Seimo nario A. Pociaus kalba	68
Seimo nario V. Semeškos kalba	68
Seimo nario K. Masiulio kalba	69
Baudžiamojo proceso kodekso 21, 22 ir 189 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3355(2)ES ir Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3356(2)ES svarstymas	70
Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3234(2)ES svarstymas	71
Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1712(2) svarstymas	71
Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 28, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3469 pateikimas (E. Dobrowolska)	71
Įstatymo „Dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto 8 straipsnio pakeitimų ir 124 straipsnio pakeitimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3446 pateikimas (E. Dobrowolska)	74
Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo Nr. VIII-1641 1, 5, 14, 15, 17, 19, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3490ES pateikimas (S. Gentvilas)	74
Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 pirmojo skirsnio, 8, 10, 11, 17 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8 ¹ , 13 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3466 pateikimas (K. Navickas)	76
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr. IX-1827 „Dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pavadinimo pakeitimo ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3121 pateikimas (T. V. Raskevičius)	79
Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3381 pateikimas (A. Kupčinskas)	80
Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3203(2) svarstymo tęsinys	83
Baudžiamojo proceso kodekso 21, 22 ir 189 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3355(2)ES ir Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3356(2)ES svarstymo tęsinys	83
Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3234(2)ES svarstymo tęsinys	83
Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1712(2) svarstymo tęsinys	83
Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 28, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3469 pateikimo tęsinys	83
Įstatymo „Dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto 8 straipsnio pakeitimų ir 124 straipsnio pakeitimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3446 pateikimo tęsinys	83
Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo Nr. VIII-1641 1, 5, 14, 15, 17, 19, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3490ES pateikimo tęsinys	84
Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 pirmojo skirsnio, 8, 10, 11, 17 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8 ¹ , 13 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3466 pateikimo tęsinys	84

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr. IX-1827 „Dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pavadinimo pakeitimo ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3121 pateikimo tęsinys	84
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 18, 23, 37, 40 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3390 pateikimas (V. Dmitrijev)	85
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 11, 12, 13, 17, 24 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3274 pateikimas (P. Saudargas)	86
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3426 pateikimas (L. Kasčiūnas)	89
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2368 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3504 pateikimas (L. Kasčiūnas)	92
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 18, 23, 37, 40 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3390 pateikimo tęsinys	94
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 11, 12, 13, 17, 24 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3274 pateikimo tęsinys	95
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3426 pateikimo tęsinys	95
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2368 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3504 pateikimo tęsinys	95
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3444 pateikimas (L. Kasčiūnas)	96
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo parlamentiniam tyrimui atlikti dėl energetikos politikos įgyvendinimo ir valdymo, kuriuo galimai buvo pažeistas viešasis interesas ir vartotojų teisės, bei dėl galimai nepakankamų ir netikslų už kuriojamą sritį atsakingų politikų ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos vykdomų rinkos kontrolės ir priežiūros veiksmų“ projekto Nr. XIVP-3439 pateikimo tęsinys (G. Paluckas)	98

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	102
Seimo nario M. Puidoko pareiškimas	103

Vakarinis posėdis Nr. 347 (2024 m. kovo 12 d.)

Aplinkos ministro Simono Gentvilo pranešimas ir atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį)

Aplinkos ministro S. Gentvilo kalba	104
Aplinkos ministro S. Gentvilo atsakymai į Seimo narių klausimus	106
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15 ⁵ straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3441(3) pateikimas (J. Razma)	110
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 115 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3491 pateikimas (J. Razma)	112
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 73 ¹ , 76, 80, 89, 97, 109, 114, 131, 138, 177, 239, 240, 241, 242 ir 243 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3445(2) pateikimas (J. Razma)	115

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 135 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3457 pateikimas (G. Burokienė)	118
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3481 pateikimas	118
Turto ir verslo vertintojų rūmų įstatymo projekto Nr. XIVP-3435(2) pateikimas (E. Gentvilas)	119
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15 ⁵ straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3441(3) pateikimo tęsinys	123
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 115 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3491 pateikimo tęsinys	123
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 73 ¹ , 76, 80, 89, 97, 109, 114, 131, 138, 177, 239, 240, 241, 242 ir 243 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3445(2) pateikimo tęsinys	123
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 135 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3457 pateikimo tęsinys	123
Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11 ¹ , 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27 ¹ , 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52 ¹ , 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11 ² , 27 ² , 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3462, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 18, 20, 29, 31, 33, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2420 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3463, Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 24, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10 ¹ , 34 ¹ straipsniais ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-2414 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3464 ir Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2416 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3465 pateikimas (S. Gentvilas)	124
Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 papildymo 29 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3421 ir Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3422 pateikimas (A. Bagdonas)	126
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 7 ³ , 10 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3521 pateikimas	127
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3527 pateikimas ir svarstymas (J. Razma)	128

Rytinis posėdis Nr. 348 (2024 m. kovo 14 d.)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Pranciškaus Tupiko 95-ųjų gimimo metinių ir Romualdo Ozolo 85-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės I. Andrukaitienės kalba	129
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro M. Laurinkaus kalba	131
Signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba	133
Informaciniai pranešimai	133
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 14 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	133
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ , 15 ² straipsniais ir priedu įstatymo (projekto Nr. XIVP-3271GR), Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymo (projekto Nr. XIVP-3331GR) ir Administracinių nusižengimų kodekso 290 straipsnio pakeitimo įstatymo (projekto Nr. XIVP-3332GR) (Respublikos Prezidento grąžintų Seimui pakartotinai svarstyti) svarstymas ir priėmimas	134

Seimo nario A. Petrošiaus kalba	135
Seimo nario K. Mažeikos kalba	136
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba	137
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ , 15 ² straipsniais ir priedu įstatymo (projekto Nr. XIVP-3271GR) (<i>Respublikos Prezidento grąžinto Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	141
Šio įstatymo priėmimas	141
Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymo (projekto Nr. XIVP-3331GR) (<i>Respublikos Prezidento grąžinto Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	141
Šio įstatymo priėmimas	141
Administracinių nusižengimų kodekso 290 straipsnio pakeitimo įstatymo (projekto Nr. XIVP-3332GR) (<i>Respublikos Prezidento grąžinto Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	141
Šio įstatymo priėmimas	142
Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 9 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3079(2) priėmimo tęsinys	142
Šio įstatymo priėmimas	142
Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3080(2) priėmimo tęsinys	142
Šio įstatymo priėmimas	142
Baudžiamojo kodekso 24, 25, 32, 39 ¹ , 249 ¹ , 250 ² , 250 ⁴ , 250 ⁶ ir 252 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3279(2)ES priėmimas	143
Šio įstatymo priėmimas	143
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3481 pateikimo tęsinys (M. Lingė)	143
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 7 ³ , 10 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3521 pateikimo tęsinys (A. Bagdonas)	147
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10, 10 ¹ , 16 ¹ , 19, 20, 20 ¹ ir 20 ⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3528 ir Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3529 pateikimas (L. Savickas)	150

Vyriausybės valanda

Švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės, krašto apsaugos ministro A. Anušausko, energetikos ministro D. Kreivio, finansų ministrės G. Skaistės ir sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio atsakymai į Seimo narių klausimus	155

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės A. Norkienės perskaitytas Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos pareiškimas	161
Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	162
Seimo nario V. Pranckiečio pareiškimas	162

Vakarinis posėdis Nr. 349 (2024 m. kovo 14 d.)

Seimo nutarimo „Dėl Alės Bukavinienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-3447 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Kabišaitis)	164

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsniene Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projekto Nr. XIVP-3448 pateikimas (A. Kabišaitis)	165
Kandidatės į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas G. Čėsniene kalba ir atsakymai į Seimo narių klausimus	165
Seimo rezoliucijos „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti“ projekto Nr. XIVP-3545 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Čmilytė-Nielsen)	167
Seimo nario V. Semeškos kalba	170
Seimo nario G. Surplio kalba	170
Seimo rezoliucijos „Dėl rusiškos ir baltarusiškos kilmės grūdų importo į Europos Sąjungos teritoriją uždraudimo“ projekto Nr. XIVP-3532(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Pranckietis)	171
Seimo nario K. Starkevičiaus kalba	174
Seimo nario G. Surplio kalba	175
Seimo nario K. Masiulio kalba	175
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3512(2) svarstymas ir priėmimas	176
Seimo nario L. Kukuraičio kalba (<i>Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu</i>)	177
Seimo nario L. Jonausko kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	178
Seimo nario V. Ažuolo kalba	179
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	179
Šio nutarimo priėmimas	186
Seimo nutarimo „Dėl Alės Bukavinienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-3447 priėmimo tęsinys	186
Šio nutarimo priėmimas	186
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsniene Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projekto Nr. XIVP-3448 pateikimo tęsinys	186
Seimo rezoliucijos „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti“ projekto Nr. XIVP-3545 priėmimo tęsinys	186
Šios rezoliucijos priėmimas	186
Seimo rezoliucijos „Dėl rusiškos ir baltarusiškos kilmės grūdų importo į Europos Sąjungos teritoriją uždraudimo“ projekto Nr. XIVP-3532(2) priėmimo tęsinys	187
Šios rezoliucijos priėmimas	187
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 37 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3516 pateikimas (L. Kasčiūnas)	187
Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4, 10, 12 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2606(2) svarstymas	191
Seimo nario A. Vinkaus kalba	191
Seimo narės I. Pakarklytės kalba	191
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 papildymo 9 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3502 pateikimas (V. Mitalas)	192
Profesinių sąjungų įstatymo Nr. I-2018 papildymo 26 ir 27 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3394 pateikimas (V. Semeška)	195
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 37 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3516 pateikimo tęsinys	199
Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4, 10, 12 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2606(2) svarstymo tęsinys	199
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 papildymo 9 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3502 pateikimo tęsinys	200

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3544 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	200
Šio nutarimo priėmimas	200
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3091 pateikimas (K. Mažeika)	200
Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo Nr. XIV-1679 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3487 ir Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 25 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3488 pateikimas (D. Griškevičius)	202
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2582(2) svarstymas	204
Seimo savaitės (2024-03-18 – 2024-03-22) – 2024 m. kovo 19 d. (antradienio) ir 21 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	205

Rytinis posėdis Nr. 350 (2024 m. kovo 19 d.)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Nijolės Ambrazaitytės 85-ųjų gimimo metinių ir Algimanto Vinco Ulbos 85-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro R. Gudaičio kalba	206
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro V. P. Plečkaičio kalba	207
Signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba	208
Informaciniai pranešimai	209
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 19 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	209
Informaciniai pranešimai	210
Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3275(3), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3276(2), Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3277(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3278(2) svarstymas	210
Seimo nario A. Gedvilo kalba	211
Seimo nario V. Ažuolo kalba	212
Seimo nario M. Puidoko kalba	212
Seimo nario M. Lingės kalba	212
Administracinių nusižengimų kodekso 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2602(2) svarstymas	214
Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3275(3), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3276(2), Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3277(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3278(2) svarstymo tęsinys	215
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 13, 19, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3398(2) svarstymas	215
Seimo nario A. Pociaus kalba	215
Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 10, 12, 17, 22, 28, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1086(2) svarstymas	216

Seimo nario A. Verygos kalba	217
Seimo narės M. Danielės kalba	218
Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2083(3)VK, Vidaus tarnybos statuto 6, 31 ¹ , 39 ir 81 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2085(3)VK ir Diplomatinių tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 5, 7, 10, 43, 69, 71, 72 ir 79 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2086(3)VK svarstymas	219
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3556 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	220
Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 1, 2, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 18 ¹ , 18 ² , 18 ³ , 18 ⁵ , 18 ⁶ , 28, 29, 33, 34, 34 ¹ , 38, 39 straipsnių, III skyriaus ketvirtojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3454 pateikimas (A. Armonaitė)	220
Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3098 ir Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 484 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3099 pateikimas (A. Bagdonas)	223
Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3518 pateikimas (L. Kasčiūnas)	227
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 172, 175 ir 177 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3525 pateikimas (M. Lingė)	229

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	230
Seimo nario M. Puidoko pareiškimas	230
Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2083(3)VK, Vidaus tarnybos statuto 6, 31 ¹ , 39 ir 81 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2085(3)VK ir Diplomatinių tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 5, 7, 10, 43, 69, 71, 72 ir 79 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2086(3)VK svarstymo tęsinys	231
Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 1, 2, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 18 ¹ , 18 ² , 18 ³ , 18 ⁵ , 18 ⁶ , 28, 29, 33, 34, 34 ¹ , 38, 39 straipsnių, III skyriaus ketvirtojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3454 pateikimo tęsinys	231
Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3098 ir Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 484 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3099 pateikimo tęsinys	231
Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3518 pateikimo tęsinys	231
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 172, 175 ir 177 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3525 pateikimo tęsinys	232
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3556 priėmimo tęsinys	232
Šio nutarimo priėmimas	232

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario A. Verygos pareiškimas	232
Seimo narės L. Girsienės pareiškimas	233
Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	234

Vakarinis posėdis Nr. 351 (2024 m. kovo 19 d.)

Vyriausybės pusvalandis

Švietimo, mokslo ir sporto ministro Gintauto Jakšto pranešimas ir atsakymai į Seimo narių klausimus

Švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto kalba	236
Švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto atsakymai į Seimo narių klausimus	238
Seimo nutarimo „Dėl Redos Cimperman skyrimo Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontroliere“ projekto Nr. XIVP-3543 pateikimas (A. Žukauskas)	244
Kandidatės į Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus pareigas R. Cimperman kalba	245
Kandidatės į Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus pareigas R. Cimperman atsakymai į Seimo narių klausimus	246
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3427 pateikimas (E. Pupinis)	247
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3440 pateikimas (V. Targamadzė)	249
Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 5, 21, 23 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3514 pateikimas (R. Lopata)	253
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3480 pateikimas (G. Kindurys)	254
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3499 pateikimas (E. Gentvilas)	258
Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 5, 21, 23 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3514 pateikimo tęsinys	259
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3427 pateikimo tęsinys	260
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3440 pateikimo tęsinys	260
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3480 pateikimo tęsinys	260
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3520 pateikimas (D. Asanavičiūtė)	260
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3523 ir Farmacijos įstatymo Nr. X-709 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3524 pateikimas (J. Sejonienė)	262
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3501 pateikimas (L. Nagienė)	264
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3548 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	265
Šio nutarimo priėmimas	265
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3560 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	265
Šio nutarimo priėmimas	266
Seimo nutarimo „Dėl Laisvės premijų komisijos pirmininko patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3558 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	266
Šio nutarimo priėmimas	266

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3527 svarstymo tęsinys ir priėmimas (J. Razma)	266
Šio nutarimo priėmimas	266

Rytinis posėdis Nr. 352 (2024 m. kovo 21 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 21 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas	267
Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3203(2) priėmimas	267
Baudžiamojo proceso kodekso 21, 22 ir 189 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3355(2)ES priėmimas	271
Šio įstatymo priėmimas	271
Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3356(2)ES priėmimas	271
Šio įstatymo priėmimas	271
Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3234(2)ES priėmimas	271
Šio įstatymo priėmimas	271
Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1712(2) priėmimas	272
Šio įstatymo priėmimas	272
Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-931 9, 16, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2107(2) priėmimas	272
Šio įstatymo priėmimas	274
Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdės atleidimo iš Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio pareigų“ projekto Nr. XIVP-3559(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Čmilytė-Nielsen)	274
Iniciatorių atstovo – Seimo Pirmininko pavaduotojo A. Mazuronio kalba	275
Seimo kanclerio M. Gelbūdės kalba	277
Seimo kanclerio M. Gelbūdės atsakymai į Seimo narių klausimus	280
Seimo nario P. Saudargo kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	286
Seimo nario V. Ažuolo kalba	287

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario M. Puidoko pareiškimas	288
Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	289
Seimo nario R. Šarknicko perskaitytas Alytaus Jotvingių gimnazijos moksleivės S. Jurgaitytės laiškas	289

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės, energetikos ministro D. Kreivio, aplinkos ministro S. Gentvilo ir socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės atsakymai į Seimo narių klausimus	289
Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdės atleidimo iš Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio pareigų“ projekto Nr. XIVP-3559(2) priėmimo tęsinys	298
Šio nutarimo priėmimas	298

Vakarinis posėdis Nr. 353 (2024 m. kovo 21 d.)

Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 1, 2, 4, 9 ir 12 ² straipsnių ir ketvirtojo ¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2055(3) priėmimas	299
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 47 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 93 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3350(2) priėmimas	300
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju ¹² skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3351(2) priėmimas	300
Minimalaus subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3533ES, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188 ⁵ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3534 ir Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3535 pateikimas (D. Sadeckas)	300
Pelno nesiekiančių organizacijų nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3526 pateikimas (V. Rakutis)	302
Teismų įstatymo Nr. I-480 66, 67, 68 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1956(2) pateikimas (L. Nagienė)	306
Valstybinių socialinio draudimo našių ir našlaičių, maitintojo netekimo, iš tarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų kompensavimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2208(2) pateikimas (L. Nagienė)	308
Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3203(2) priėmimo tęsinys	310
Šio nutarimo priėmimas	311
Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 1, 2, 4, 9 ir 12 ² straipsnių ir ketvirtojo ¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2055(3) priėmimo tęsinys	311
Šio įstatymo priėmimas	311
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 47 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 93 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3350(2) priėmimo tęsinys	311
Šio įstatymo priėmimas	311
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju ¹² skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3351(2) priėmimo tęsinys	311
Šio įstatymo priėmimas	312
Minimalaus subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3533ES, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188 ⁵ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3534 ir Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3535 pateikimo tęsinys	312
Pelno nesiekiančių organizacijų nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3526 pateikimo tęsinys	312
Teismų įstatymo Nr. I-480 66, 67, 68 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1956(2) pateikimo tęsinys	313
Valstybinių socialinio draudimo našių ir našlaičių, maitintojo netekimo, iš tarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų kompensavimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2208(2) pateikimo tęsinys	313
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2386 pateikimas (G. Paluckas)	313
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 21 ¹ , 22 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2738(2) ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 14 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2739(2) pateikimas (R. Vaitkus)	316
Seimo savaitės (2024-03-25 – 2024-03-29) – 2024 m. kovo 26 d. (antradienio) ir 28 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	319

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio 6 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3468 pateikimas (G. Burokienė)	320
Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 7, 8, 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3021(2) pateikimas (S. Tumėnas)	321
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2386 pateikimo tęsinys	325
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 21 ¹ , 22 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2738(2) ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 14 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2739(2) pateikimo tęsinys	325
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio 6 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3468 pateikimo tęsinys	326

Rytinis posėdis Nr. 354 (2024 m. kovo 26 d.)

Krašto apsaugos ministro L. Kasčiūno priesaika	327
Informaciniai pranešimai	327
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 26 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	327
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Irmanto Jarukaičio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus“ projekto Nr. XIVP-3497 pateikimas (I. Šimonytė)	328
Kandidato į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus I. Jarukaičio kalba ir atsakymai į Seimo narių klausimus	329
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Rimvydo Norkaus kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinius advokatus“ projekto Nr. XIVP-3498 pateikimas (I. Šimonytė)	330
Kandidato į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinius advokatus R. Norkaus kalba ir atsakymai į Seimo narių klausimus	330
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsnienei Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projekto Nr. XIVP-3448(2) svarstymas ir priėmimas	332
Seimo nario A. Vinkaus kalba	332
Seimo nutarimo „Dėl Redos Cimperman skyrimo Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontroliere“ projekto Nr. XIVP-3543(2) svarstymas ir priėmimas	333
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3546 pateikimas (E. Gentvilas)	333
Baudžiamojo kodekso 148 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3493(2) pateikimas (L. Nagienė)	337
Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1899(2) svarstymas	338
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi kryptių aprašo patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3325(2) svarstymas	339
Seimo nario V. Rakučio kalba	339
Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11 ¹ , 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27 ¹ , 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52 ¹ , 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11 ² , 27 ² , 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3462(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 18, 20, 29, 31, 33, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2420 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3463(2), Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 24, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10 ¹ , 34 ¹ straipsniais ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-2414 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3464(2) ir Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2416 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3465(2) svarstymas	340

Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3, 5, 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2366(2) svarstymas	340
Seimo nario K. Adomaičio kalba	341
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsniene Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projekto Nr. XIVP-3448(2) priėmimo tęsinys	342
Šio nutarimo priėmimas	342
Seimo nutarimo „Dėl Redos Cimperman skyrimo Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontroliere“ projekto Nr. XIVP-3543(2) priėmimo tęsinys	343
Šio nutarimo priėmimas	343
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projekto Nr. XIVP-3561 pateikimas (A. Vinkus)	343
Įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projekto Nr. XIIIIP-2422(2) pateikimas (A. Ažubalis)	345

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	349
Seimo nario D. Kepenio pareiškimas	349
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi krypčių aprašo patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3325(2) svarstymo tęsinys	350
Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11 ¹ , 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27 ¹ , 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52 ¹ , 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11 ² , 27 ² , 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3462(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 18, 20, 29, 31, 33, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2420 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3463(2), Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 24, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10 ¹ , 34 ¹ straipsniais ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-2414 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3464(2) ir Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2416 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3465(2) svarstymo tęsinys	351
Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3, 5, 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2366(2) svarstymo tęsinys	351
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projekto Nr. XIVP-3561 pateikimo tęsinys	351
Įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projekto Nr. XIIIIP-2422(2) pateikimo tęsinys	351
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3575 ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3576 pateikimas (J. Razma)	353
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3576 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas	353
Šio nutarimo priėmimas	354
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3575 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas	354
Šio nutarimo priėmimas	354

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3511 pateikimas (E. Rudelienė)	355

Vakarinis posėdis Nr. 355 (2024 m. kovo 26 d.)

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3511 pateikimo tęsinys	358
Įstatymo „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ projekto Nr. XIVP-3336(2)ES svarstymas	358
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 37 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3516(2) svarstymas	359
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 5 ir 86 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3298(2), Viešųjų pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 12, 13 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3299(2) ir Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 15, 16 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3300(2) svarstymas	359
Vidaus vandenų transporto kodekso 16 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3396(2) svarstymas	359
Seimo nario A. Bagdono kalba	359
Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 29 ir 29 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3306 pateikimas (L. Jonauskas)	360
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 17 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3540 pateikimas (A. Vyšniauskas)	362
Įstatymo „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ projekto Nr. XIVP-3336(2)ES svarstymo tęsinys	366
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 37 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3516(2) svarstymo tęsinys	366
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 5 ir 86 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3298(2) svarstymo tęsinys	366
Viešųjų pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 12, 13 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3299(2) svarstymo tęsinys	367
Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 15, 16 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3300(2) svarstymo tęsinys	367
Vidaus vandenų transporto kodekso 16 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3396(2) svarstymo tęsinys	367
Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 29 ir 29 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3306 pateikimo tęsinys	367
Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3511 pateikimo tęsinys	368
Žemės įstatymo Nr. I-446 13 ir 32 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-3568 ir Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 ir 29 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-3569 pateikimas (K. Navickas)	368
Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 1, 2, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3096(3) ir Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3097(2) pateikimas (R. Šalaševičiūtė)	372
Baudžiamojo kodekso papildymo 309 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3031(2) pateikimas (R. Šalaševičiūtė)	375

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr. IX-1827 „Dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pavadinimo pakeitimo ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3121(2) svarstymas	379

Rytinis posėdis Nr. 356 (2024 m. kovo 28 d.)

Lietuvos Respublikos narystės Šiaurės Atlanto sutarties organizacijoje 20-mečio minėjimas

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba	380
NATO pajėgų integravimo vieneto Lietuvoje vado pulkininko P. Nielseno kalba	381
Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nario, 2009–2014 metais buvusio Lietuvos Respublikos kariuomenės vado A. Pociaus kalba	382
Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko Ž. Pavilionio kalba	383
Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko pirmojo pavaduotojo O. Kornijenko kalba (nuotoliniu būdu)	384
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 28 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	385
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Irmanto Jarukaičio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus“ projekto Nr. XIVP-3497(2) svarstymas ir priėmimas	386
Šio nutarimo priėmimas	387
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Rimvydo Norkaus kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinius advokatus“ projekto Nr. XIVP-3498(2) svarstymas ir priėmimas	387
Šio nutarimo priėmimas	387
Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3275(3) priėmimas	387
Šio įstatymo priėmimas	390
Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3276(2) priėmimas	390
Šio įstatymo priėmimas	390
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3277(2) priėmimas	390
Šio įstatymo priėmimas	390
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3278(2) priėmimas	390
Šio įstatymo priėmimas	391
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 235, 236, 239, 242, 247, 260, 262, 271, 276, 281, 284, 285, 291, 293, 295, 303, 304 ² , 309, 356, 440, 505, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, papildymo 255 ¹ straipsniu ir 304 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3551 ir Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3553 pateikimas (K. Šetkus)	391
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 2, 37, 47, 51, 57, 72, 73, 78, 79, 90, 91, 114, 116, 117, 118 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo 40 ¹ , 53 ¹ , 53 ² , 53 ³ , 95 ² , 110 ¹ , 118 ¹ , 122 ¹ , 122 ² , 122 ³ , 122 ⁴ , 122 ⁵ , 122 ⁶ , 122 ⁷ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3580 pateikimas	392
Seimo nutarimo „Dėl Karolio Januševičiaus skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projekto Nr. XIVP-3567 pateikimas (J. Niewierowicz)	392
Kandidato į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nario pareigas K. Januševičiaus kalba	393
Kandidato į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nario pareigas K. Januševičiaus atsakymai į Seimo narių klausimus	393

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti išvados“ projekto Nr. XIVP-3578 pateikimas	395
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3586 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	396
Šio nutarimo priėmimas	396
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3587 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	396
Šio nutarimo priėmimas	397
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3583 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	397
Šio nutarimo priėmimas	397
Seimo savaitės (2024-04-08 – 2024-04-12) – 2024 m. balandžio 9 d. (antradienio) ir 11 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	397
Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11 ¹ , 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27 ¹ , 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52 ¹ , 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11 ² , 27 ² , 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3462(2) priėmimas	398
Šio įstatymo priėmimas	399
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 18, 20, 29, 31, 33, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2420 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3463(2) priėmimas	399
Šio įstatymo priėmimas	399
Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 24, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10 ¹ , 34 ¹ straipsniais ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-2414 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3464(2) priėmimas	399
Šio įstatymo priėmimas	399
Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2416 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3465(2) priėmimas	399
Šio įstatymo priėmimas	400
Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 papildymo 30 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3557 pateikimas (A. Saudargas)	400
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti išvados“ projekto Nr. XIVP-3578 pateikimo tęsinys (V. Bakas)	403

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės, susisiekimo ministro M. Skuodžio, aplinkos ministro S. Gentvilo, švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės ir finansų ministrės G. Skaistės atsakymai į Seimo narių klausimus	411

Seimo nario A. Verygos pareiškimas	417

Vakarinis posėdis Nr. 357 (2024 m. kovo 28 d.)

Opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3486 pateikimas (L. Girskienė)	418
Rinkimų kodekso 92 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-3476 pateikimas (G. Kindurys)	421
Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3475 pateikimas (G. Kindurys)	422
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3480(2) pateikimas (G. Kindurys)	423
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3440(2) pateikimas (V. Targamadzė)	424
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3420 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3343 pateikimas (A. Dumbrava)	425
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3367(2) pateikimas (D. Kepenis)	426
Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Justino Marcinkevičiaus metais“ projekto Nr. XIVP-3582 pateikimas (R. Šarknickas)	427
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio 15 ir 16 dalių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3467 pateikimas (G. Burokienė)	429

Rytinis posėdis Nr. 358 (2024 m. balandžio 9 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. balandžio 9 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	431
Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo Nr. VIII-1641 1, 5, 14, 15, 17, 19, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3490(2)ES svarstymas	432
P pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 2, 9, 10, 11, 15, 16, 21, 22, 23, 25, 29, 36, 39, 40, 48, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ , 15 ² ir 46 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3357(2), Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 6, 7 ¹ , 7 ² , 7 ³ , 11, 22, 29 ² straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7 ⁴ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3358(2), Antstolių įstatymo Nr. IX-876 14 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3359(2), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3360(2), Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 10 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3361(2), Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 2, 11, 16, 18, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3362(2), Notariato įstatymo Nr. I-2882 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3363(2), Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 2, 8, 9, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3364(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 218 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3365(2) svarstymas	433
Seimo nario V. Semeškos kalba	433
Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2877(2) svarstymas	434

Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3307(2) svarstymas	435
Seimo nario A. Vinkaus kalba	435
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3236 pateikimas (A. Vyšniauskas)	435
Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2758 svarstymas	436
Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2660 svarstymas	437
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 235, 236, 239, 242, 247, 260, 262, 271, 276, 281, 284, 285, 291, 293, 295, 303, 304 ² , 309, 356, 440, 505, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, papildymo 255 ¹ straipsniu ir 304 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3551, Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3553 ir Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 2, 37, 47, 51, 57, 72, 73, 78, 79, 90, 91, 114, 116, 117, 118 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo 40 ¹ , 53 ¹ , 53 ² , 53 ³ , 95 ² , 110 ¹ , 118 ¹ , 122 ¹ , 122 ² , 122 ³ , 122 ⁴ , 122 ⁵ , 122 ⁶ , 122 ⁷ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3580 pateikimo tęsinys (S. Gentvilas)	437
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 91, 92, 93, 94 ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3237 pateikimas (K. Navickas)	438
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 50 ir 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo 2 priedo pakeitimo ir papildymo 5 priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-3555 pateikimas (L. Girskienė)	439
Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo Nr. VIII-1641 1, 5, 14, 15, 17, 19, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3490(2)ES svarstymo tęsinys	440
Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 2, 9, 10, 11, 15, 16, 21, 22, 23, 25, 29, 36, 39, 40, 48, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ , 15 ² ir 46 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3357(2), Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 6, 7 ¹ , 7 ² , 7 ³ , 11, 22, 29 ² straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7 ⁴ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3358(2), Antstolių įstatymo Nr. IX-876 14 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3359(2), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3360(2), Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 10 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3361(2), Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 2, 11, 16, 18, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3362(2), Notariato įstatymo Nr. I-2882 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3363(2), Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 2, 8, 9, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3364(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 218 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3365(2) svarstymo tęsinys	440
Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2877(2) svarstymo tęsinys	441
Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3307(2) svarstymo tęsinys	441
Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2758 svarstymo tęsinys	441
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 235, 236, 239, 242, 247, 260, 262, 271, 276, 281, 284, 285, 291, 293, 295, 303, 304 ² , 309, 356, 440, 505, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, papildymo 255 ¹ straipsniu ir 304 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3551, Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3553 ir Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 2, 37, 47, 51, 57, 72, 73, 78, 79, 90, 91, 114, 116, 117, 118 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo 40 ¹ , 53 ¹ , 53 ² , 53 ³ , 95 ² , 110 ¹ , 118 ¹ , 122 ¹ , 122 ² , 122 ³ , 122 ⁴ , 122 ⁵ , 122 ⁶ , 122 ⁷ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3580 pateikimo tęsinys	443

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 91, 92, 93, 94 ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3237 pateikimo tęsinys	443
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 50 ir 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo 2 priedo pakeitimo ir papildymo 5 priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-3555 pateikimo tęsinys	443
Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2660 svarstymo tęsinys	443
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3236 pateikimo tęsinys	444
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8 ir 59 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3006(2) svarstymas	444
Seimo nario A. Verygos kalba	444
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5 ¹ ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3385(4) svarstymas	445
Seimo narės V. Targamadzės kalba	446
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3614 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	446
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3618 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	446
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3620 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	447
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3520(2) svarstymas	447
Seimo nario V. Rakučio kalba	447
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projekto Nr. XIVP-3561 svarstymas	448
Seimo nario S. Tumėno kalba	448
Seimo nario A. Vinkaus kalba	449
Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 7, 8, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3589 ir Žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3590 pateikimas (S. Gentvilas)	450
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 35, 36, 39, 41 straipsnių pakeitimo ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2996(3) pateikimas (K. Vilkauskas)	451
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 59 ² ir 59 ⁵ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3564 ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59 ¹ , 59 ² , 59 ³ , 59 ⁴ , 59 ⁵ , 59 ⁶ , 75 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3565 pateikimas (J. Sejonienė)	454
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 15 ⁵ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3596, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 1, 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3597, Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 23, 32, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3598, Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3599 ir Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11 ¹ , 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27 ¹ , 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52 ¹ , 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11 ² , 27 ² , 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3600 pateikimas (A. Armonaitė)	456
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5 ¹ ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3385(4) svarstymo tęsinys	462

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3520(2) svarstymo tęsinys	462
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projekto Nr. XIVP-3561 svarstymo tęsinys	462
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 59 ² ir 59 ⁵ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3564 ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59 ¹ , 59 ² , 59 ³ , 59 ⁴ , 59 ⁵ , 59 ⁶ , 75 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3565 pateikimo tęsinys	462
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 35, 36, 39, 41 straipsnių pakeitimo ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2996(3) pateikimo tęsinys	463
Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 7, 8, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3589 ir Žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3590 pateikimo tęsinys	463
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3614 priėmimo tęsinys	463
Šio nutarimo priėmimas	463
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3618 priėmimo tęsinys	463
Šio nutarimo priėmimas	463
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3620 priėmimo tęsinys	464
Šio nutarimo priėmimas	464

Vakarinis posėdis Nr. 359 (2024 m. balandžio 9 d.)

Vyriausybės pusvalandis

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės Monikos Navickienės pranešimas „Asmenų su negalia įsitraukimas į atvirą darbo rinką – pirmieji reformos rezultatai“

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės kalba	465
Socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės atsakymai į Seimo narių klausimus	468
Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Sagačio atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-3563 pateikimas (A. Kabišaitis)	470
Kelių įstatymo Nr. I-891 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3577 pateikimas (K. Starkevičius)	471
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3536 pateikimas (V. Semeška)	474
Seimo rezoliucijos „Dėl situacijos švietime“ projekto Nr. XIVP-3607 pateikimas (V. Targamadžė)	477
Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Sagačio atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-3563 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas	478
Šio nutarimo priėmimas	478
Kelių įstatymo Nr. I-891 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3577 pateikimo tęsinys	478
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3536 pateikimo tęsinys	479

*Minėjimas, skirtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai,
ir Valstybės Nepriklausomybės stipendijos įteikimo ceremonija*

2024 m. kovo 11 d.

Vilniaus kolegijos studentės Lukrecijos Vasiliauskaitės-Lukos laiškas Kovo 11-osios Akto signatarams	480
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba	480
Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputato, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Algirdo Saudargo kalba	482
Lietuvos vyriausiosios archyvarės, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dėstytojos daktarės Ingos Zakšauskienės kalba	483
Naujosios kartos rašytojos Jurgos Tumasonytės kalba	484
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos, Europos reikalų komiteto pirmininkės, buvusios Europos Parlamento narės Radvilės Morkūnaitės-Mikulėnienės kalba	485
Kembridžo universiteto ligininės anesteziologo reanimatologo, savanorio, altruisto Roko Tamošausko kalba	487

Valstybės Nepriklausomybės stipendijos įteikimo ceremonija

Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijos pirmininko Virginijaus Valentinavičiaus kalba	489
2024 metų Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureato daktaro Lauryno Peluričio kalba	490
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	492

SANTRUMPOS

- DFVL* – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
- DPF* – Darbo partijos frakcija
- LF* – Laisvės frakcija
- LSDPF* – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF* – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF* – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG* – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF* – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

- A* – alternatyvus teisės aktas
- ES* – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR* – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- NKL* – teisės aktas, įgyvendinantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ numatytus įsipareigojimus
- VK* – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS POSĖDŽIO NR. 345 STENOGRAMA

2024 m. kovo 10 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Gerbiamieji kolegos, labas rytas. Prašau užimti savo vietas. Pradedame Seimo pavasario sesiją ir kovo 10 dienos Seimo posėdį. (*Gongas*)

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

Dėkoju. Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kaip jau įprasta, sesiją pradedame Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen įžanginiu žodžiu. Kviečiu Seimo Pirmininkę į tribūną.

11.02 val.

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba Seimo VIII (pavasario) sesijos pradžios proga

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke.

Gerbiami kolegos Seimo nariai, gerbiami svečiai, šią Seimo sesiją pradedame jau 34-osios Kovo 11-osios išvakarėse. Per tą daugiau kaip trečdalį amžiaus ir Lietuva, ir pasaulis pasikeitė neatpažįstamai. Deja, greta svaiginančių proveržių, ypač į ateitį orientuotų technologijų srityje, išryškėjo grėsmingų tendencijų, prikėlusių agresyvias praeities chimeras.

Šiomis dienomis sukanka lygiai dešimt metų, kai prasidėjo Krymo okupacija, atvedusi prie siaubingo karo prieš Ukrainą – didžiausio karinio konflikto Europoje po Antrojo pasaulinio karo. Tai didžiulis išbandymas ne tik dėl savo laisvės kovojančiai Ukrainai, bet ir visam Vakarų pasauliui, ginančiam liberalios demokratijos vertybes ir tarptautinę tvarką.

Šiuo senų grėsmių ir naujų iššūkių laikotarpiu turime veikti ir drąsiai, ir apdairiai. Privalome pasirinkti tinkamus prioritetus, tarp kurių visokeriopas valstybingumo, nacionalinio saugumo stiprinimas turėtų būti svarbiausias. Kalbu apie valstybingumą plačiąja prasme, įtraukiant ne vien labai svarbų karinį gynybinį aspektą, krašto apsaugos sistemą, bet ir platesnį ratą klausimų, susijusių su viešuoju administravimu, ekonomika, socialiniais reikalais, žmogaus teisėmis, sveikatos apsauga, švietimu, kultūra, Lietuvos ateities vizija ir kitomis sferomis. Matydami kiekvienoje iš šių sričių valstybingumo aspektą, dėl kurio reikšmės ir svarbos tikrai neabejojame, galėsime susitarti derindami skirtingus interesus, nes tikslas yra bendras – tvirta ir saugi valstybė, galinti sėkmingai atsispirti išorės ir vidaus grėsmėms. Tuomet skirtingi požiūriai, kaip siekti gerovės, kaip rūpintis krašto gynybos finansavimu, užtikrinti stabilią šalies raidą, taptų ne trūkumu, o stiprybe, patikimu pagrindu konstruktyvioms diskusijoms ir efektyviai (neskubotai) įstatymų leidybai.

Šioje sesijoje matysime ne vieną iniciatyvą, susijusią su nacionalinio saugumo reikalais, tarp jų – ekonominiu, energetiniu saugumu, užtikrinančiu stabilų šalies ūkio vystymąsi. Taip pat su socialiniu saugumu ir su pasitikėjimo valstybe užtikrinimu, kuris tampa labai trapus, jei lieka neapsaugotos kurios nors visuomenės grupės žmogaus teisės.

Diskutuosime ir ne mažiau aktualia tema, tiesiogiai liečiančia gynybos finansavimą. Nesuaktyvinti klausimai, kad tai klausimas, svarbus kiekvienam, savo kasdieniu darbu kuriančiam ir ateityje kursiančiam mūsų visų valstybę. Nėra žmogaus, kuriam nebūtų svarbus jo paties, jo šeimos

ir namų saugumas, todėl privalome rasti išmintingus sprendimus. Sprendimus, kurie ne didintų, o mažintų netikrumą visuomenėje. Skatintų pasitikėjimą savimi ir savo valstybe.

Mes ne kartą įrodėme, kad siekdami apginti valstybės interesą galime dirbti išvien. Per pastaruosius trejus su puse metų šis mūsų gebėjimas buvo ne kartą testuotas. Ir per pandemiją, pačioje kadencijos pradžioje, ir susidūrus su A. Lukašenkos hibridine ataka 2021 metų vasarą, ir Rusijai pradėjus plataus masto karą prieš Ukrainą 2022-aisiais, ir patiriant šio karo neigiamas pasekmes praėjusiais metais. Tikiu, kad tai įrodysime ir šį kartą.

Išmintingų mums sprendimų. Dėkoju už dėmesį! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Pirmininkei. Dabar Lietuvos Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimas Seimo sesijos pradžios proga, jį perskaitys patarėjas P. Baltokas. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkė.

11.06 val.

Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos sveikinimas Seimo VIII (pavasario) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento patarėjo Pauliaus Baltoko

P. BALTOKAS. „Gerbiami Seimo nariai, sveikinu jus, susirinkusius į Seimo pavasario sesiją. Geopolitinis kontekstas ir toliau ryškiomis spalvomis atsispindės mūsų kasdieniame gyvenime, taip pat neišvengiamai ir Seimo darbuose. Diskusijos dėl šalies, regiono ir pasaulio saugumo bei atitinkamų sprendimų paieškos ir toliau išliks mūsų darbo leitmotyvas. Girdžiu ir sveikinu Seimo apsisprendimą skirti šiems klausimams deramą dėmesį. Tikiuosi, pavasario sesija bus darbinga, o klausimų turinys nepaskės politinių agitacijų triukšme. Kartu kviečiu nepamiršti, kad šalies saugumas užtikrinamas ne tik kietomis atgrasymo priemonėmis, bet taip pat grindžiamas piliečių noru ir pasirengimu ginti savo laisvę. Todėl dėmesys socialinei atskirčiai, oriai senatvei, įtraukiančiam ir kokybiškam švietimui bei ilgą laiką deramo dėmesio nesulaukusioms sritims, tokioms kaip susisiekimo infrastruktūra, turi ir toliau išlikti mūsų dėmesio centre. Kaip ir kiekvienos sesijos metu Seimui teiksiu įstatymų projektus, susijusius su socialine atskirtimi, teisingumu ir saugumu, sisteminiiais sprendimais dėl kelių. Nuoširdžiai tikiuosi jūsų palaikymo ir diskusijų šiais klausimais. Visi galime turėti išsiskiriančių nuomonių ir pozicijų, tačiau, kol dirbsime dėl Lietuvos žmonių, sprendimų rasime net ir sunkiausiais klausimais. Sesija nebus lengva, o artėjančios treji rinkimai neišvengiamai atsilieps diskusijų retorikai, todėl susitelkimas, konstruktyvumas ir politinė išmintis turi būti mūsų palydovai. Linkiu prasmingų darbų ir svarbių sprendimų. Lietuvos Respublikos Prezidentas G. Nausėda.“ (*Plojimai*)

11.08 val.

Informaciniai pranešimai

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, keli informaciniai pranešimai prieš pereinant prie darbotvarkės tvirtinimo. Visų pirma norėčiau, tęsdama jau pradėtą mūsų, mano galva, labai gražią tradiciją, Kovo 11-osios išvakarėse pasveikinti mūsų Seimo narius signatarus. Kviečiu E. Gentvilą ir E. Zingerį. (*Plojimai*) Ir vos prieš kelias dienas mūsų kolega A. Sysas minėjo labai gražų jubiliejų. Kviečiu. (*Ovacijos, plojimai*)

Taip pat norėčiau perskaityti J. Džiugelio pareiškimą: „Prašu išbraukti mane, Justą Džiugelį, iš Seimo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos narių sąrašo.“ Pasirašo J. Džiugelis.

Informacinius pranešimus jau visus esame apžvelgę. Taigi kviečiu registruotis. Registruojamės. Užsiregistravo 127 Seimo nariai.

11.11 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 10 d. (sekmadienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Ar dėl šios dienos darbotvarkės turėtumėte pasiūlymų? D. Gaižauskas. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Labai ačiū. Aš išties ne dėl darbotvarkės klausimo. Gerbiami kolegos, pirmiausia sveikinu visus su nauja mūsų darbo sesija. Ir iš karto, kol esame visi čia, dabar aš noriu visų paprašyti. Šios dienos pabaigoje bus Seimo narių pareiškimai. Paprastai, žinau, daugelis iš mūsų išeina, bet šį kartą visų labai prašau dėmesio, nes kreipsiuosi į Seimą, kitą savaitę kreipsiuosi į Prezidentą dėl informacijos, kuri tikrai labai svarbi, ir mes visi privalome tai žinoti. Tai tik toks trumpas anonsas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galėtume bendru sutarimu pritarti šios dienos darbotvarkei? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Darbotvarkei pritarta.

Ir vėl perduodu pirmininkavimą J. Razmai.

11.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3512 (pateikimas)

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Kadangi darbotvarkę patvirtinome, pradedame nagrinėti pirmąjį darbotvarkės klausimą, tai Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą Nr. XIVP-3512. Į tribūną kviečiu Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, į Seimo pavasario sesijos darbų programą įtraukti 433 įstatymų projektai, be lydimųjų. Siūlymų dėl pavasario sesijos darbų programos pateikė visos Seimo frakcijos ir komitetai. Respublikos Prezidentas siūlo svarstyti septynis, o Vyriausybė siūlo svarstyti 89 teisės aktų projektus. Kruopščiai įvertinti, atsakingai apsvarstyti šiuos projektus, suderinti juos tarpusavyje bei su valstybės finansinėmis galimybėmis ir priimti sprendimus, geriausiai atitinkančius Lietuvos gyventojų interesus, – pagrindinis iššūkis ir mūsų bendras darbas šioje pavasario sesijoje.

Apžvelgdama planuojamas svarstyti teisėkūros iniciatyvas, išskirčiau šias. Nacionalinio saugumo srityje teikiamas Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas. Seimo patvirtinta programa taps pagrindu įgyvendinti ilgalaikius Lietuvos kariuomenės kovinės galios stiprinimo projektus, įskaitant naujo struktūrinio vienetų divizijos sukūrimą ir jos aprūpinimą šiuolaikine ginkluote bei įranga.

Taip pat siūloma išdėstyti Karo prievolės įstatymą nauja redakcija, kuria siekiama stiprinti visuomenės pasirengimą ginkluotai krašto gynybai, didinti aktyviojo personalo rezervo skaičių, kartu sukuriant teisines prielaidas palaipsniui pereiti prie visuotinio šaukimo. Siūlymas keisti Karo padėties įstatymą grindžiamas poreikiu reglamentuoti karo komendantūrų instituciją su patvirtinta struktūra. Įstatymo priėmimas padėtų įgyvendinti visuotinės gynybos principą ir sukurti efektyviai veikiančią užnugario sistemą.

Budžeto ir finansų srityje vienas svarbiausių yra Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimo projektas. Jo tikslas – stiprinti prevencijos sistemą šalinant Europos Tarybos kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu priemonių įvertinimo ekspertų nustatytus trūkumus. Paminėtinas ir Finansinės paskatos pirmąjį būstą išigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo projektas. Jame nustatomos aiškesnės sąlygos gauti finansinę paskatą, išigyjant pirmąjį būstą regionuose.

Energetikos įstatymo pakeitimo ir lydimųjų įstatymų projektais siūloma leisti Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai dažniau nei kartą per pusmetį perskaičiuoti tarifus, taikomus buitiniams elektros energijos, gamtinių dujų ir centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų vartotojams. Esant dideliems svyravimams energijos išteklių rinkose, vartotojams gali būti naudinga, kad tarifai būtų perskaičiuoti kartą per ketvirtį.

Energetiniam nepriklausomumui labai svarbūs teikiami Seimo nutarimai „Dėl Nacionalinės darbotvarkės Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos“ ir „Dėl Šiaurės Vakarų ir Rytų elektros perdavimo tinklų sujungimo projekto pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos projektu“.

Socialinės apsaugos ir darbo srityje bus teikiamas valstybinių pensijų reformos įstatymų paketas, kuriuo pertvarkoma pensinio pobūdžio išmokų sistema, vadovaujantis socialinio teisingumo, proporcingumo, teisinio aiškumo ir sistemiškumo principais.

Konstituciniam Teismui prieš keletą dienų konstatavus, kad Pensijų kaupimo įstatymas ta dalimi, kuria nenustatoma teisė pensijų fondo dalyviui dėl svarbių priežasčių nutraukti dalyvavimą pensijų kaupime, prieštarauja Konstitucijai, atitinkamai turės būti koreguojamas paminėtas įstatymas.

Šioje sesijoje taip pat planuojamas Užimtumo įstatymo pakeitimo projektas, kurio tikslas – padidinti legaliai dirbančių asmenų skaičių Lietuvoje; paskatinti socialinių partnerių išitraukimą priimant sprendimus dėl aktyvios darbo rinkos politikos priemonių finansavimo; užtikrinti racio-nalesnį šioms priemonėms skirtų lėšų panaudojimą ir Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymą.

Žmogaus teisių apsaugos srityje svarbus yra Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pakeitimo projektas, kuriuo siekiama sustiprinti vaikų apsaugą nuo seksualinio smurto.

Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo pakeitimu inicijuojamas svarbus religinėms bendruomenėms pakeitimas – galimybė reorganizuotis: dviem religinėms bendruomenėms susijungti arba vienai išsiskaidyti į kelias. Iki šiol tokios galimybės nebuvo.

Pavasario sesijos metu taip pat siūloma svarstyti civilinės sąjungos projektą, kuriam beliko tik priėmimo stadija. Planuojama pateikti ir seniai lauktą Tautinių mažumų įstatymo projektą.

Aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimais siūloma išskirti savivaldybių institucijų ir įstaigų vaidmenį aplinkos apsaugos srityje. Siūlomas savivaldybių galių išplėtimas nustatant papildomus reikalavimus buitiniams taršos šaltiniams ir kuro rūšių naudojimo apribojimams, taip spartinant perėjimą nuo iškastinio kuro prie atsinaujinančių energijos išteklių.

Klimato kaitos valdymo įstatymo pakeitimo projekto tikslas perkelti ES „Fit for 55“ teisės aktus, susijusius su fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų naudojimo reguliavimu, atsižvelgiant į sugriežtintus įpareigojimus valstybėms narėms.

Kultūros politikos pagrindų įstatymo projektu siekiama nustatyti kultūros politikos tikslą, bendruosius kultūros politikos principus, pagrindinių kultūros politiką formuojančių ir įgyvendinančių valstybės ir savivaldybių institucijų kompetenciją ir vaidmenį, užtikrinant šios politikos įgyvendinimą valstybės ir regioniniu lygmenimis.

Iniciatyva nauja redakcija išdėstyti Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą skirta tam, kad būtų aiškiai atskirti tvarkybos, statybos ir prevencinės priežiūros darbai, panaikinta dviejų leidimų sistema ir optimizuotos už paveldo apsaugą atsakingų institucijų funkcijos.

Švietimo, mokslo, sporto srityse numatoma padaryti keletą Švietimo įstatymo bei Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimų.

Jaunimo politikos pagrindų įstatymo pakeitimo projektais siekiama įtvirtinti jaunimo darbuotojo institutą, taip gerinant darbo su jaunimu kokybę.

Sporto politikos srityje svarstysime Vyriausybės inicijuotus Sporto įstatymo pakeitimus.

Sveikatos apsaugos srityje išskirtinas Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimo projektas. Šiuo projektu siūloma tobulinti asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovaujančiųjų darbuotojų darbo užmokesčio nustatymo tvarką.

Sveikatos priežiūros specialistų patiriamo smurto atvejų problemą siūloma spręsti atitinkamai keičiant Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymą.

Teisės ir teisėtvarkos srityje svarbu paminėti Piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos konstitucinio įstatymo projektą ir Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimo projektą.

Lietuvoje vyraujančios baudžiamosios politikos tendencijos neatitinka demokratinių valstybių baudimo tradicijų ir principų, todėl labai svarbu paminėti BK pakeitimo projektus, kuriais norima sistemiškai peržiūrėti Baudžiamojo kodekso bendrosios dalies institutus, iš esmės nesi-keitusius nuo 2003 metų.

Žemės ūkio, kaimo plėtros, teritorijų planavimo srityse verta paminėti Augalų apsaugos įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo siekiama išplėsti Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Že-

mės ūkio ministerijos kompetenciją, suteikiant teisę pašalinti iš rinkos augalų apsaugos produktų falsifikatus ir atlikti kontrolinius augalų apsaugos produktų pirkimus.

Valstybės valdymo srityje Vietos savivaldos įstatymo projektu bus siekiama išspręsti kilusias problemas taikant Vietos savivaldos įstatymo nuostatas, pavyzdžiui, tiksliau reglamentuoti ir atskirti savivaldybės institucijų kompetencijas, aiškiau reglamentuoti savivaldybės komitetų ir komisijų darbo tvarką bei spręsti teisės akto nuostatų nuoseklumo problematiką.

Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimais siekiama aiškiau reglamentuoti kandidato į diplomatinio atstovo pareigas atrankos, kandidatūros svarstymo ir skyrimo į pareigas klausimus. Detalizuojama kandidato į diplomatinio atstovo pareigas atrankos Užsienio reikalų ministerijoje tvarka, numatomi atrankos skelbimo terminai ir pretendentams keliami reikalavimai.

Intensyvi darbotvarkė numatyta ir parlamentinės kontrolės srityje. Išskirčiau numatomus svarstyti Europos Sąjungos gynybos pramonės stiprinimo, gynybos pramonės plėtros Lietuvoje, migracijos procesų Lietuvoje tobulinimo, kibernetinio saugumo Lietuvoje stiprinimo, civilinės saugos, priedangų ir slėptuvių klausimus. Ypatingas dėmesys vykdant parlamentinę kontrolę bus skiriamas ir lošimų sektoriaus reguliavimui tobulinti.

Taip pat planuojama svarstyti Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050““ įgyvendinimo nuostatas, Lietuvos nacionalinės reformų darbotvarkės klausimus, aptarti 2024 metų Lietuvos stabilumo programą, 2024–2025 metų Tarybos rekomendacijas Lietuvai, synchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais projekto įgyvendinimo eigą bei Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano pakeitimą.

Be abejo, paminėti projektai ir parlamentinės kontrolės darbai – tai tik dalis to, kas planuojama šią pavasario sesiją. Jos esmė bus išlaikyti atsakomybę priimant sprendimus, kurių reikia, kad užtikrintume ekonominį, socialinį ir nacionalinį valstybės ir kiekvieno jos gyventojo saugumą.

Dėkoju jums. Linkiu gerų darbų ir išmintingų sprendimų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame Pirmininkei. Kadangi darbų programoje, kaip įprasta, svarbią dalį sudaro Vyriausybės teikimai, dabar žodį suteiksiu Ministrui Pirmininkei I. Šimonytei. Kviečiu į tribūną.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Vyriausybė šią sesiją siūlo Seime svarstyti iš viso 89 teisės aktų projektų paketus, dabar įtrauktus į Vyriausybės pasiūlymus. Kaip visada būna, gyvenimas padiktuoja aktualijų ir tų teikimų gali būti papildomų. Seimo Pirmininkė jau minėjo, Konstituciniam Teismui priėmus sprendimą dėl II pensijų pakopos, Vyriausybė teiks Seimui patikslinančias nuostatas, atsižvelgdama į Konstitucinio Teismo nutarimą, jas parengs. To nėra įtraukta į dabartinį Vyriausybės pateiktą planą, nes tas Konstitucinio Teismo sprendimas, nei jo data, nei turinys, dar nebuvo žinomas, kai Vyriausybė patvirtino savo posėdyje pasiūlymus. Gali atsirasti ir kitų papildomų aktualijų. Tačiau iš to, kas dabar yra įtraukta ir pasiūlyta, 40 % teisės aktų yra registruota Seime, arba perėję pateikimo stadiją, arba galėtų būti pateikti artimiausiu metu. Vadinasi, sesijos pradžioje gana didelė dalis Vyriausybės pateiktų įstatymų projektų jau tikrai bus Seime, kitus teisės aktus pateiksime per pavasario sesiją.

Pagal mėnesius darbotvarkė pasiskirsto taip, kad didžioji dalis projektų yra siūloma svarstyti kovo mėnesį, aišku, visų pirma tuos, kurie jau yra Seime, taip pat ir balandžio mėnesį, gegužės ir birželio mėnesiams jau paliekama mažesnė dalis. Yra įtraukta į planą teisės aktų projektų, susijusių su plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimu, – Investicijų įstatymas, Mokesčių administravimo įstatymo pakeitimai, taip pat 22 teisės aktai, derinantys nacionalinę teisę su Europos Sąjungos teise, ir vienas, įgyvendinantis Valstybės kontrolės rekomendaciją.

Jeigu galėčiau, keletą minčių išsakyčiau apie temas, kurios Vyriausybei atrodo svarbiausios. Žinoma, be galo svarbi diskusijų dimensija bus saugumas plačiąja prasme, ne tik krašto gynyba, bet ir kiti aspektai. Natūralu, kad šiam klausimui Vyriausybė nuosekliai išlaiko maksimalų dėmesį. Jau yra pateiktų Seimui teisės aktų – tiek šaukimo sistemos tobulinimas, tiek Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo projekto tęsinys ir papildymas. Tačiau ne tik tai. Taip pat Seimui bus pateikti pasiūlymai dėl Kibernetinio saugumo įstatymo naujos redakcijos (tai, mūsų nuomone, yra be galo svarbu šiomis aplinkybėmis), Principinės

kariuomenės struktūros, Visuomenės informavimo įstatymo, kuriuo būtų pratęsiamas rusiškų ir baltarusiškų kanalų retransliacijos draudimas, taip pat Civilinės saugos ir stiprinimo plėtros programa, kurioje būtų suplanuoti ilgamečiai žingsniai, užtikrinantys efektyvius pajėgumus veikti krizių, ekstremalių situacijų, mobilizacijos ir kitomis ekstremaliomis sąlygomis.

Jau Seimo Pirmininkė minėjo, kad tarp svarbių projektų yra, pavyzdžiui, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymų paketas, kuriuo įgyvendinamos tarptautinių institucijų labai svarbios rekomendacijos, taip pat Krašto apsaugos stiprinimo programa, kuri yra Seime ir kurią būtų svarbu pavasario sesijoje patvirtinti.

Kita svarbi saugumo dedamoji yra, žinoma, energetinė nepriklausomybė, ir jai skirtų teisės aktų šioje Seimo sesijoje taip pat bus nemažai. Pateiksime per šią sesiją taip pat ir Nacionalinę energetinės nepriklausomybės darbotvarkę, kurioje bus siekiama užfiksuoti naujus, dar ambicingesnius Lietuvos energetikos tikslus – iki 2050 metų pasigaminti 100 % švarios energijos ir tapti visiškai nepriklausoma valstybe, kartu užtikrinant energetikos išteklių prieinamumą vartotojams, saugią ir patikimą infrastruktūrą ir kuriant naują energetikos pramonę Lietuvoje.

Taip pat Vyriausybė savo teikiamais projektais atlieps ir kitas aktualijas ar iškilusias viešojo lauko, viešosios politikos reguliavimo problemas. Tokių teisės aktų yra ir socialinės apsaugos srityje, ir sporto srityje, ir aplinkos apsaugos srityje. Tie teisės aktai visi yra išvardinti, dėl to aš apie juos konkrečiau nekalbėsiu. Jeigu bus Seimo narių klausimų, tikrai ir aš, ir mano kolegos iš Vyriausybės bus pasirengę į juos atsakyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar, kaip žinote, šioje kadencijoje esame praplėtę parlamentinę demokratiją ir yra galimybė frakcijų atstovams, kurie pageidauja pasisakyti, pristatyti savo siūlymus dėl darbų programos. Jeigu būtų pageidaujančių, prašyčiau pakelti rankas. Darbo partijos frakcija pageidauja, nes mačiau, kad V. Fiodorovas kėlė ranką. Valstiečių ir žaliųjų sąjungos – didžiausia opozicinė – frakcija. Prašau. A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Gerą dieną, gerbiamas posėdžio pirmininke, mieli kolegos Seimo nariai, džiugu visus matyti šiandieną – pirmąją mūsų pavasario sesijos dieną. Žinoma, ši sesija jau bus kitokia nei įprastai, nes tai jau bus priešpaskutinė prieš Seimo rinkimus, todėl turbūt kaip niekad bus reikalingas ir šaltas protas, ir visų Seimo narių susitelkimas. Negalime leisti dominuoti įtampai, gąsdinimams ir tegul visi rinkimų šūkiai, kalbos ir pažadai būna tokie, kuriuos ir galėsime ištesėti. Žinoma, kad socialinė įtampa auga. Visi turime ieškoti būdų, kaip pažaboti ir kainų kilimą, ir vis valdyti infliaciją. Tai yra problemos, kurios tikrai reikalauja neatidėliotinių sprendimų. Manau, kad tikrai turime pasirūpinti pažeidžiamiausiais žmonėmis ir padėti jiems gyventi.

Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija Seime į šią pavasario sesijos darbų programą įtraukė ir, tikimės, dės visas pastangas, kad pagaliau būtų priimtas vadinamasis lytinių nusikaltėlių registro įstatymo projektas. Tikiuosi, kad kolegos Seimo nariai supranta jo svarbą ir kad šitas registras reikalingas ir Lietuvos žmonėms. Projektą deriname tikrai jau su visomis institucijomis ir tikrai žinome, kad tiek teisėsaugos, tiek gyventojų šis registras yra labai laukiamas. Šiuo metu gimsta jau penktasis variantas, tikrai, manau, būtent šitas lytinių (seksualinių) nusikaltėlių registras kardinaliai pakeistų situaciją. Bendruomenės turėtų visą reikiamą informaciją, vaikai taptų saugesni, nes į jų aplinką nusikalsti linkę asmenys jau nebepatektų. Aš turbūt neišsiplėsiu, kokios šalys, Europos valstybės, jau turi sukurtus būtent tokius seksualinius nusikaltimus padariusių asmenų registrus ir jais sėkmingai naudojami.

Antras labai mums svarbus šios sesijos prioritetas – tai būtent parengtas projektas dėl mažų mokyklų. Tai yra tarsi gelbėjimosi planas joms, nes kalbėdami su mokyklų vadovais, pedagogais, tėvais suprantame, kad jeigu mažose regionų mokyklose neliks kai kurių klasių, mokinių skaičius tarsi bus užprogramuotas – jisai dar labiau mažės, nes tėvai, turintys skirtingo amžiaus vaikus, rinksis jau kitas mokyklas. Tie procesai ypač žalingi miestelių, kaimų išlikimui, juose taip sukursime sąlygas dar labiau mažėti gyventojams. Todėl šiuo projektu siūlome nustatyti pereinamąjį laikotarpį, kuris aiškiai parodytų, ar ateityje klasės atitiks reikalaujamą minimalų mokinių skaičių.

Taip pat neseniai, prieš kelias dienas, sulaukėme ir labai svarbaus Konstitucinio Teismo išaiškinimo, dėl kurio iš esmės keičiasi pensijų kaupimo reguliavimas. Taip, mes, 39 Seimo opozici-

jos nariai, teikėme šitą prašymą. Gavome atsakymą ir manau, kad tos diskusijos tikrai įvyks Seime ir priimsime atitinkamus sprendimus. Mes, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija, taip pat esame registravę projektą dėl šios problemos.

Kitas mums taip pat labai svarbus dalykas šioje sesijoje – tai būtent truputį pareguliuoti energetikos ir gamtinių dujų kainas ir kad peržiūra būtų vykdoma ne kas pusę metų ar metus, kaip yra dabar. Tai dažniausiai jau neatitinka gyventojų noro mokėti mažesnę rinkos kainą, todėl siūlome keisti šitą reguliavimą ir tą tvarką keisti.

Kas dar? Matome ir kitų švietimo problemų. Matome, kad dabar, jau po vadinamųjų tarpinių fizikos egzamino užduočių įgyvendinimo, vis dėlto net ir gabiausi šalies mokiniai nebesugeba išspręsti šitų užduočių. Ir socialiniuose tinkluose matome tą diskusiją apie užduotis: neslepiamas nusivylimas, panašu, kad gal tas užduočių tikslas – palikti didesnę moksleivių skaičių be galimybės studijuoti aukštosiose mokyklose. Kokius ši valdžia turbūt atsisakė tęsti mūsų jau pradėtus darbus, tai padaryti aukštąjį mokslą nemokamą. Mes siekėme praėjusią kadenciją, kad kuo daugiau vaikų galėtų studijuoti aukštosiose mokyklose, nes Lietuvai reikia aukštos kvalifikacijos specialistų visose srityse. Nemokamo bakalauro idėja, deja, ministerija išmetė į šiukšlių dėžę, nors tam jau buvome netgi numatę pinigų kitų metų biudžete. Taip pat dar turbūt 2021 metais siūlėme keisti pačią mokyklos baigimo tvarką ir vienas iš numatytų naujų elementų, kurį mes siūlėme, būtų metinių rezultatų įskaita vertinant brandą. Tada jokio streso, jokių papildomų užduočių rengimo, jokio papildomo darbo, juo labiau kad ir atostogos yra skirtos mokiniams ilsėtis, o ne tarpinėms patikroms atlikti. Deja, taip, 2024 metais gavome Vyriausybės išvadą – idėja gal ir gera, tačiau įstatymo svarstyti nesiūlo. Taip, suprantu, manoma, kad tarpiniai vertinimai geriau. Ar jie geriau, nežinau. Matydami tą įtampą, nežinau, galbūt ką nors ir sugebėsime dar pakeisti.

Baigdama turbūt savo pasisakymą šiandien vis dėlto Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu sakau, kad mes besąlygiškai nepritariame ir niekada nepritarsime būtent vykdomai tokiai plačiai optimizacijai, kai naikinamos švietimo, sveikatos ar socialinės apsaugos, kitos sistemos, nyksta regionai ir Lietuva, deja, virsta dviejų, gal trijų miestų šalimi.

Ačiū visiems ir gero darbo šią pavasario sesiją.

PIRMININKAS. Ar bus kitų frakcijų atstovų, pageidaujančių pasisakyti? V. Fiodorovą jau buvau paminėjęs, kviečiu į tribūną.

V. FIODOROVAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolegos, visų pirma noriu pasveikinti su priešpaskutine Seimo sesija. Kolegos, linkiu ramių ir apgalvotų sprendimų, visiems sveikatos, atlaikant rinkimų įtampą, o jos tikrai netrūks, jau dabar netrūksta.

Žinote, didžiausias dėmesys, kaip deklaruoja valdantieji, bus saugumui užtikrinti – tiek nacionaliniam, tiek ekonominiam, tiek socialiniam. Tik pastariesiems keliems yra kur kas mažiau dėmesio programoje, bent kiek aš skaitau, negu kariniam saugumui. Todėl mūsų frakcijos kolegų dėmesys būtent šioms temoms šią sesiją bus šiek tiek didesnis. Parengėme ir rengiame pasiūlymus dėl Rinkimų kodekso daugelio klaidų taisymo, mažesnio pajamų apmokestinimo, dėl vaikų auginančių šeimų, senjorų, privalomojo sveikatos draudimo, regionuose gyvenančių žmonių. Esame įsitikinę, kad reikia daugiau dėmesio socialiai jautriausioms grupėms ir regionams, kurie šią kadenciją, pripažinkime, gauna kur kas mažiau dėmesio arba tas dėmesys yra priešingas, ne-naudingas jiems.

Tai nereiškia, kad mes nedalyvausime diskusijose dėl gynybos, dėl gynybos biudžeto didinimo. Turėsime pasiūlymų ir dėl šio klausimo. Siūlymai didinti kariuomenės pajėgumus patys savaime tikrai nėra blogi. Tačiau tai, kaip vyksta diskusijos, sutikite, yra apgailėtina (vien ministro pozicija, bent jau tarp sesijų, stebint ir matant, kaip vyksta diskusijos ir kaip jis pristato klausimą). Kai klausiamo, kaip bus didinama, dėl ko, kiek reikia pinigų, kaskart mes gauname skirtingus atsakymus. Žinote, tai tikrai nėra rimta – tai mažų mažiausiai liūdna.

Ir antra. Visi, keliantys klausimus, galbūt reiškiantys šiek tiek kitokią nuomonę dėl tų pačių gynybos klausimų, dėl gynybos finansavimo didinimo, yra išvadinami *kremlinai*s. Žinote, žanro klasika, kai diskutuojami keli klausimai, būtent taip išvadinami kolegos. Man liūdna ir aš norėčiau, kad šią sesiją mes to dalyko vengtume. Žinote, jeigu ir toliau taip diskutuosime (šiandien kaip tik

pasirodys laida, kaip Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Ž. Pavilionis diskutuoja su A. Mazuroniu laidoje), tikrai tos diskusijos niekur nenuves.

Taigi, kolegos, tikiu, kad per tiek metų politikoje tikrai išmokote kur kas profesionaliau reaguoti į įtampas. Todėl pabandykite tai padaryti. Linkiu jums visiems geros sesijos, gerų diskusijų ir mažiau vienas kito kaltinimų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui už tokį lakonišką, koncentruotą pasisakymą. Toliau R. Budbergytė pažeidžia Socialdemokratų partijos frakcijos vardu paskelbti apie siūlymus dėl darbų programos.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, irgi būsiu labai konkreti. Noriu pasakyti, kad socialdemokratai šiandien labai tikisi, kad pirmiausiai turėsime jėgų, turėsime norinčių pritarti mūsų visų opozicinių frakcijų siūlymui sudaryti parlamentinio tyrimo laikinąją komisiją tirti padėčiai, koks yra valdymas energetikos sektoriuje. Labai svarbu rasti atsakingus už tai, kas šiuo metu darosi energetikos rinkoje, jos valdyme, dėl elektros tiekėjų piktnaudžiavimo, vartotojų permokų, dėl vartotojų teisių apsaugos neužtikrinimo, dėl menkos priežiūros, kuri eina iš VERT'o, ir taip pat dėl politinės ir ministro D. Kreivio atsakomybės.

Todėl aš labai tikiuosi, kad ne tik opozicijos atstovai palaikys šią iniciatyvą, tačiau ir iš valdančiųjų atsiras drąsių žmonių, kurie norės išsiaiškinti, kas gi darosi energetikos sektoriuje. Pažiūrėkite, per visą šitą laiką, kai mes surinkome parašus, ir toliau aiškėja, kad energetikoje yra apstu visokiausių dalykų. Sakykime, kodėl, pavyzdžiui, tik nuo balandžio mėnesio yra formuojama nauja kaina, kurią reikia mokėti už dujas, kodėl iš tiesų tokia netvarka su galimybėmis įsigyti saulės energetikos, kodėl neginamos mažas pajamas turinčių asmenų teisės energetikos sektoriuje, kai tikrai mes jiems nesudarome dėl kažkokių, nežinau, patvirtintų aprašų, kuriuos tvirtina Energetikos ministerija, kad tie, kurie nori įsigyti tris, o ne dešimt, neturi tam tikros pirmenybės teisės. Ir priminsiu, kad tikrai, kai buvo liberalizavimas ir buvo žadamas tas rojus visiems vartotojams, mes iš tiesų šiandien esame likę prie tos suskilusios geldos.

Netęsdama energetikos temos, vis dėlto norėčiau pakalbėti apie tam tikras iniciatyvas. Mes jų turime gana daug, apie 50. Jos per šią pavasario sesiją... socialdemokratai tikisi, kad bent kelioms iš jų bus pritarta. Iš jų norėčiau paminėti svarbiausias, pačias aktualiausias Lietuvos visuomenei, Lietuvos žmonėms.

Pirmiausia, tikrai ką nors daryti su finansine paskata jaunoms šeimoms įsigyjant pirmąjį būstą. Parama iš valstybės vėl yra toliau tendencingai, sakyčiau, mažinama, lyg nesuprantant, kad iš tiesų padėtis nekilnojamojo turto rinkoje kaip įtempta, taip įtempta. Iš tiesų būsto politikos klausimas netampa jokia galybe, prioritetine sritimi šiai Vyriausybei. Todėl mes turime pasiūlymą.

Taip pat labai džiaugiamės, kad Konstitucinis Teismas priėmė nutarimą, kuriuo pasakė, kad reikia taisyti situaciją dėl susidariusio prievartinio įtraukimo į pensijų fondus ir kad žmogui turi būti, tikrai turiu omenyje, kad žmogui turi būti sudaryta galimybė išeiti nesulaukus pensinio amžiaus iš pensijų fondų, atsitikus tam tikroms svarbioms aplinkybėms jo gyvenime. Ir labai, noriu pasakyti, džiaugiuosi, kad mes jau įregistravome pataisas, kuriomis norime įtvirtinti tam tikras situacijas, ar ligos atveju, ar atsiradus neįgalumui, ar įvykus tam tikrai stichinei nelaimei, ar susirgus, ar netekus artimojo, žmonės gali pasitraukti iš pensijų fondo. Manau, kad mūsų kolegos Seime taip pat turės įvairių pasiūlymų ir mes iš tiesų galėsime išspręsti šią problemą. Bet kuriuo atveju labai džiaugiamės, kad Konstitucinis Teismas pasisakė teisingai šios problemos atžvilgiu.

Taip pat siūlysime spręsti klausimą dėl alimentų vaikams, nes dabar vaikai, kurie negauna alimentų geranoriškai, normaliai iš išsiskyrusių tėvų, kurie neprisideda pakankamai prie išlaikymo, tokie vaikai tikrai toliau ką gauna – tą numatytą 1,8 nuo bazinės išmokos, tai, žinokite, yra skandalingai mažas dydis. Todėl mes siūlysime padidinti iki 3,2 karto, taip, 3,2 karto nuo bazinės socialinės išmokos dydžio, tai bus nors pusė sumos, tokios, kaip pasakė Aukščiausiasis Teismas, minimalios sumos reikėtų vaikui, kad jisai negyventų skurde.

Socialdemokratai taip pat mato būtinumą, kad reikia jau nuo kitų metų siūlyti padidinti vienišo asmens pensiją, nes vieniši asmenys taip pat yra jautriausi ir yra tikrai su didele didele rizika gyventi skurde ir socialinėje atskirtyje.

Ir turime daugybę kitų projektų, apie juos aš nekalbėsiu, bet manau, kad tikrai socialdemokratai yra pasirengę dirbti, nepaisydami rinkimų, dirbti labai konstruktyviai, palaikyti tas iniciaty-

vas, kurios yra reikalingos. Mums yra labai apmaudu, kad šiuo metu tikrai, kaip sakoma, tam tikros iniciatyvos, geri pasiūlymai kartais pasiklysta ir dėl to, kad vyksta rinkimai, ir dėl to, kad dabar yra tam tikra isterija keliama galbūt ir dėl gynybos. Na, sakykime, tokie labai labai dideli pasikalbėjimai, diskusijos apie tai, kaip reikalingas atskiras gynybos mokestis. Iš tiesų, tai priminsiu, kad vis dėlto baigiasi ši Seimo kadencija, o mokesčių reforma, mokesčių pertvarka nesudaryta, biudžetas ir toliau lieka... tikrai gana mažas perskirstymas per biudžetą. Jisai, kaip sakoma, yra toks, kuris sudaro labai geras galimybes ir sąlygas valdantieji eiti tikrai toliau privatizuojant paslaugas tiek švietimo srityje, tiek sveikatos apsaugos srityje, tiek ir, sakykime, kitas universalias pajamas... paslaugas pasiekiant žmonėms. Aš turiu omenyje Lietuvos paštą ir kitus dalykus. Mes sakome tam tikrai tvirtą „ne“ ir palaikysime tas iniciatyvas, kurios atkeliaus iš Vyriausybės, kurios tikrai yra orientuotos į pažeidžiamiausius žmones, taip pat Prezidento iniciatyvas, kurios irgi yra orientuotos gerinti žmonių padėtį. Manau, visi tikrai turime sutarti, kad ką dar galime padaryti šioje pavasario sesijoje, turime padaryti, nes po to rudenį laiko liks mums visiems mažai. Ačiū, kolegos.

PIRMININKAS. Dėkui. Kas dar pageidauja iš frakcijų atstovų? V. Mitalas. Prašau.

V. MITALAS (LF). Laba diena. Gerbiami kolegos, aš irgi negalėjau praleisti progos pasveikinti jus su Seimo sesijos pradžia, palinkėti ūpo, proto, racionalumo svarstant įvairiausius klausimus, kurie yra svarbūs Lietuvai. Kaip ir jau ankstesnėse sesijose, taip ir šioje sesijoje tikrai galėsite pasirinkti, ar norite pyškinti Lietuvos gyvūnus naktį, ar nenorite, ar norite važiuoti volu per žmogaus teisių įstatymus, ar vis tiktai norite priimti svarbius įstatymus, kurie užtikrintų Lietuvos žmonių lygybę, ar norite leisti laiką toliau su fašistuojančiais Seimo nariais, ar vis tiktai Seimas susiimtų ir priimtų reikiamus sprendimus, kurie užkirstų kelią tam ateityje. Kaip ir kiekvienoje Seimo sesijoje, taip ir šioje visi tie sunkūs moraliniai pasirinkimai guls ant mūsų pečių.

Aš noriu tiktai vieną dalyką pasakyti, vieno dalyko nuoširdžiai palinkėti, kad laikais, kada saugumas, Lietuvos saugumas yra labai svarbus, mes nepamirštume ne tiktai temos, kaip mes ginamės, bet ir temos, dėl ko mes ginamės. Kaip mes ginamės, yra iš tikrųjų dabar labai daug diskutuojama, tankai ir dronai yra aptarinėjami viešojoje erdvėje, yra daug diskusijų dėl saugumo strategijų, dėl Lietuvos karinio ir ne tik karinio pasirengimo. Tiesą sakant, intensyviai susitikinėdamas su Lietuvos gynybos pramonės įmonėmis, neradau dar nė vienos, kuri man pasakytų labai aiškiai: taip, mes suprantame, kokie yra krašto apsaugos sistemos uždavymai ir ko Lietuvai reikės penkerius, dešimt ar daugiau metų į priekį.

Šitą spragą mes turime profesionaliai užpildyti, atsakyti į tuos klausimus, kad iš tikrųjų savo gyvenimą, suprasdami, kad prieš kaimynystėje gyvename ne pastaruosius penkerius metus, o pastaruosius 500 metų ir gyvensime ne tiktai artėjančius dvejus, trejus metus, bet gyvensime ir 10, ir 15, ir 20, ir 50, ir tikriausiai, labai tikiuosi, 100 ir dar 500 metų, kad sudėliotume Lietuvos gyvenimą ilgam laikotarpiui į priekį ir padarytume jį iš esmės stipresnę. O tam, kad tai įvyktų, labai svarbu diskutuoti ir apie tai, dėl ko mes ginamės ir dėl ko mes norime, kad ta Lietuva būtų saugesnė. Man atrodo, čia atsakymas yra labai aiškus ir paprastas – dėl to, kad visi Lietuvos žmonės, gyvendami Lietuvoje, jaustųsi saugūs, jaustųsi lygūs, jaustųsi gerbiami ir jaustųsi tokie, kuriais, na, iš tikrųjų tada, kada reikia, valstybė gali pasirūpinti.

Šia proga labai svarbu yra užtikrinti pokyčius, kurie tą lygybę ir lygias teises garantuoja. Tą sakiau, beje, ir Prezidentui Seimo valdybos susitikimo su Prezidentu metu, paraginai Prezidentą nebijoti, nesislėpti kokiame nors kiate, išlįsti į viešumą, padėti Seimui priimti tą patį Civilinės sąjungos įstatymą, nes ko mes kaip politikai esame verti, jeigu tupime savo kiautukuose ir bėgame nuo vadinamųjų nepatogių vertybinių temų, ir galvojame, kad pasislėpimas yra raktas į kažkokį geresnį politinį rezultatą. Anaipol taip nėra. Tikiuosi, mane Prezidentas išgirdo, tikiuosi, ir jūs, gerbiami kolegos, išgirsite, įkvėpsite drąsos, pasiryžimo ir iš tikrųjų garantuosite tuos įstatymus, kurie yra labai svarbūs, nes nei Kovo 8-osios proga tuščiaviduriai tulpės žiedai niekuo nepadės, jeigu neužtikrinsime, kad yra priimti konkretūs įstatymai, užkertantys kelią smurtui šeimoje, smurtui prieš moteris, ir visos konvencijos, įskaitant Stambulo konvenciją, yra ratifikuotos. Tokios drąsos ir žiūrėjimo kiekvienam Lietuvos piliečiui į akis, priėmimo kad ir kartais ne itin

populiarių, bet reikalingų sprendimų, aš jums nuoširdžiai linkiu ir tikiuosi, kad šią Seimo sesiją mes viską sėkmingai padarysime. Labai jums ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Ar bus daugiau pageidaujančių pasisakyti? Nematau. Pasisakymų dėl darbų programos stadiją baigėme.

Dabar klausimai, atsakymai. Tik priminsiu, kad klausiant būtų gerai nurodyti, ko klausiama – ar premjerės, ar Seimo Pirmininkės, gal bus klausimų ir frakcijų vadovams.

Pirmasis klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kreipsiuosi į Laisvės partijos atstovus kaip tik po audringos kalbos. Jūs savo garsiais ir keistais pasiūlymais jau ketvirtus metus įnešate daug sumaišties į šito Seimo darbą, o patys nepastebite signalų net iš koalicijos partnerių, kad didžioji dalis ir jų nepritaria, nes Lietuvai Stambulo konvencija visiškai nereikalinga. Jau egzistuoja pakankamas teisinis reguliavimas apsaugoti tiek vaikus, tiek moteris, tiek ir vyrus nuo smurto artimoje aplinkoje. Priminsiu, kad yra priimtas Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymas, Baudžiamojo kodekso pakeitimai, Administracinių nusižengimų kodeksas ir panašiai. O galiausiai tai yra didelės nepagarbos demonstravimas Konstituciniam Teismui, kuris tik dabar pradėjo nagrinėti bylą dėl Stambulo konvencijos. Ar nemanote, kad tokį Seimo žingsnį, nežinant bylos baigties, būtų galima traktuoti kaip spaudimą teisėjams ir jų darbui? Todėl siūlau atvėsti, susikonsultuoti ir žymiai svarbesnius klausimus.

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū.

PIRMININKAS. Turbūt A. Armonaitė atsakys į šį klausimą.

A. ARMONAITĖ (LF). Būtent dėl šitų priežasčių, kurias jūs išvardinote, kad yra daugybė įstatymų, kurie šiandien Lietuvoje jau apsaugo moteris, prašau atsakyti, kokia problema yra ratifikuoti Stambulo konvenciją? Kokia problema? Paskaitykite jūs nors vieną kartą tą Stambulo konvenciją, kai šimtą kartų čia, Seime, švaistote laiką, švaistote resursus ir kalbate apie tai, apie dalyką, kurio iš tikrųjų, kaip suprantu, net nesuprantate.

Dar daugiau pasakysiu. Šita savo veikla jūs rodote nepagarbą pačiai problemai – moterims: iš dešimties smurtą patiriančių asmenų Lietuvoje aštuonios yra moterys, kurios yra mušamos namuose, kurios yra prievartaujamos, kurioms yra rodoma visokia kitokia nepagarba. Tai gal jūs atvėskite ir leiskite mums pabaigti darbą, kurį mes pradėjome. Ačiū.

PIRMININKAS. Premjerė, kaip suprantu, dar norėtų papildyti.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau papildyti, nes ponas A. Gedvilas čia įprastai kalba kitų žmonių vardu, tai tiktai norėčiau atkreipti dėmesį, kad Europos liaudies partijos rinkimų manifeste į Europos Parlamentą yra visos Europos Sąjungos valstybės, įskaitant ir Lietuvą. Tos valstybės, kurios šito dar yra nepadariusios, raginamos ratifikuoti Stambulo konvenciją. Čia tam, kad nebūtų nesusipratimų.

PIRMININKAS. Ar tikrai dėl vedimo tvarkos?

M. PUIDOKAS (MSNG). Tikrai.

PIRMININKAS. M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėl vedimo tvarkos. Prašyčiau gerbiamos A. Armonaitės atsakant Seimo nariams į klausimus neįžeidinėti kitų Seimo narių, kurių dauguma Stambulo konvencijos priėmimui nepritaria. Jie skaitė Konvenciją, išgiliojo jos nuostatas ir puikiai žino, kas joje yra. Nereikia meluoti ir taip su kitais elgtis. Laikykitės kultūros.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, tikrai palikime nuomones dėl šios konvencijos tam momentui, jeigu ji bus pateikiama.

Dabar toliau klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pirmiausia noriu pasveikinti Vyriausybę prasidėjus pavasario sesijai ir palinkėti sėkmės jos darbuose priimant svarbius sprendimus Lietuvos žmonėms.

Mano gal toks labai paprastas klausimas finansų ministrei iš praeitų biudžetinių metų, kurie yra pasibaigę. Manau, dar Biudžeto ir finansų komitetas svarstys daugelį tų klausimų. Viena po-

zicija, kuri mane truputį jaudina, kad praeitais metais Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos buvo suplanuotos 3,1 mlrd. eurų, įsisavinta – 2,7 mlrd. eurų, neišsivinta – 472 mln. eurų. Gal galite pasakyti, dėl kokių priežasčių nepavyko įsisavinti? Gal paminėtumėte, kokie projektai nebuvo įgyvendinti, tam tikros ekonominės veiklos sritys nebuvo pilnai finansuojamos tomis numatytomis ir suplanuotomis lėšomis? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Jums, kaip buvusiam finansų ministrui, turėtų būti žinoma, kad tokia praktika turbūt yra daugelį metų iš eilės. Šie metai niekuo neišsiskiria. Visuomet yra suplanuojamos didesnės investicijos, dalis jų neįvyksta turbūt dėl gyvenimiškų dalykų. Panaši situacija buvo ir praeitoje kadencijoje, panaši situacija yra ir šioje kadencijoje. Matyt, daliai projektų, programuojamų iš naujos Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansinės perspektyvos, tiesiog reikia laiko išsibėgėti. Galų gale dabar turime ir besibaigiančią senąją finansinę perspektyvą, prioritetas turbūt yra skiriamas užbaigti tiems projektams, nes baigiasi jų įgyvendinimo laikotarpis. Taip pat paleidžiamos plano „Naujos kartos Lietuva“ investicijos. Praėjusiais metais buvo paskelbti kvietimai už visą plano sumą. Tam taip pat skiriamas prioritetas, nes įsigaliojimas, šios programos pabaigos data yra 2026 metai. Tuo tarpu naujoji Europos Sąjungos struktūrinių fondų perspektyva startavo šiek tiek lėčiau negu dvi prieš tai minėtosios. Matyt, tai turėjo įtakos ir šiek tiek lėtesniam ambicijų įgyvendinimui. Ministerijos pateikia galbūt ambicingesnius planus metų pradžioje, tačiau gyvenimas parodo, kad dažniausiai projektų įgyvendinimo tempas yra ganėtinai nuoseklus. Tačiau reikia pastebėti, jeigu vertintume praėjusią Europos Sąjungos struktūrinių fondų perspektyvą, tai Lietuva Europos Sąjungoje yra pirmoje vietoje pagal struktūrinių fondų įgyvendinimą, lėšų įsisavinimą, pateikimą ir gavimą iš Europos Sąjungos institucijų.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Taip pat, kolegos, visus sveikinu su sesijos pradžia. Linkiu, kad ir Seimo Pirmininkei, ir premjerei šypsena ir gera nuotaika nedingtų šią sesiją. Turiu klausimą. Visai neseniai turėjome neeilinę Seimo sesiją, Seimo Pirmininkė irgi buvo viena iš iniciatorių, lyg ir sprendėme ūkininkų problemas. Bet dabar žiūriu darbų programą ir kyla klausimas galbūt premjerei. Nematau nei vieno projekto, susijusio su tėstinių problemų sprendimo kokiais nors konkrečiais projektais. Visiškai nematau dėl Saugomų teritorijų – dėl šlapynių, tų šaltinių, čia turbūt didžiausias skaudulys. Dėl kai kurių problemų registruoti Seimo narių pasiūlymai. Noriu paklausti. Ar čia su konkrečiais ministrais nepavyksta susiderėti? Kur čia slypi problemos sprendimo kokia nors šviesa tame tunelio gale? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Žiūrėkite, kolega, jūs pats puikiai žinote, kad iš tų klausimų, kurie yra vis dar eigoje, tai didžiajai daliai įstatymų pakeitimų nereikia. Nesakau, kad nė vienam nereikia, nes tai, ką jūs paminėjote dėl saugomų teritorijų, taip, bet ten yra viena dalis klaidų, kurias mes dabar žinome esant ir kurias reikia ištaisyti. Dėl to nereikia įstatymo, tą turi padaryti atskinga institucija, tai yra VSTT, ji turi pati tą pataisyti. Yra tam tikrų dalykų, kur reikės, ko gero, tikslinti ir įstatymą. Ta diskusija Vyriausybėje yra įvykusi – nežinau, čia Simonas gal galėtų patikslinti? – ir manau, kad mes nedidelį tikslinį įstatymo pakeitimą būtent šitai problemai spręsti skirsime, nes yra didelis paketas dabar derinamas. Jis yra didelis, ten daug pastabų dėl visiškai nesusijusių dalykų. Turbūt tam, kad neįklimptume diskusijose, mes galime tiesiog atkabinti atskirą dalį, kuri yra reikalinga patikslinimui. Bet didžioji dalis problemos, apie kurią mes diskutavome, yra praktinė, taip sakant, ant žemės, tai ją ant žemės reikia ir išspręsti. (*Balsas salėje*) Taip. Simonai, gal galėtumėi?

PIRMININKAS. Galbūt aplinkos ministras papildys?

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Kęstuti, praeitą savaitę Kaimo reikalų komitetas darė apžvalgą tų ūkininkų reikalavimų, pasiaiškinome, bet dauguma jų susiję su poįstatyminiais, o ne įstatyminiais dalykais. Vienintelis dalykas, susijęs su įstatymo keitimu, tai sukonkretinimas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, kuris yra Seimo sesijos darbų programoje. Jis yra apsvaistytas Vyriausybėje. Manau, kad kovo arba balandžio pradžioje jis turėtų pasiekti Seimą. Jisai jau yra Vyriausybėje apžiūrėtas, du kartus derintas su visuomene, tai čia yra vienintelis, liečiantis ūkininkus ir jų lūkesčius įstatymas, jis ateis balandžio mėnesį.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Laba diena. Taip pat sveikinuosi ir sveikinu visą Vyriausybę ir Seimo Pirmininę su sesijos pradžia. Turbūt neregėtas skandalas supurtė Lietuvą su „BaltCap’u“. Apsivogė vienas asmuo, atrodo, čia nieko tokio, bet kad visa finansinė sistema, pinigų judėjimas yra toks labai pažeidžiamas, tai turbūt analizuojate. Aš nematau su tuo susijusių teikiamų teisės aktų, išskyrus lošimo teisės aktus. Lietuvos bankas plaunasi nuo problemų, bet čia yra pinigai pensinių fondų, kurie buvo investavę į „BaltCap’ą“, tai yra ir „Swedbankas“, ir SEB’as, ir tarptautinių fondų pinigai. Tai vis dėlto, kaip ten su mūsų finansine sistema? Kodėl nesirūpina Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Finansų ministerija šių klausimų sprendimu? O galbūt ir valstybės valdomos įmonės susiduria su tokiomis pat problemomis, kad gali būti lengvai išplaunami pinigai, nurodžius vieną gavėją, o kitą sąskaitą? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gal aš galiu kolegai trumpai atsakyti? Minėjau tą per pristatymą ir dar kartą galiu pakartoti, kad Pinigų plovimų prevencijos įstatymo projektas Seimui yra jau pateiktas. Jis yra dabar svarstomas Seime. Jeigu, kolega, turite labai išmintingų pasiūlymų, kad nebūtų taip, kaip jūs sakote, tai neabejotinai jūs tuos pasiūlymus įregistruosite ir Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstys.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamoji Ministrė Pirmininke, galbūt jūs galėtumėte labiausiai atsakyti? Vertinant šitos sesijos išskirtinumą, įstatymų gausą ir jų svarbumą, tai puikiai suprantame, buvo minima krašto apsaugos finansavimo būtinybė, tai visi palaikome ir suprantame taip pat. Prašom pasakyti, ar bus numatoma grįžti prie mokesčių įstatymų šitoje sesijoje ir galbūt galimai prie biudžeto patikslinimo?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju. Atsakysiu nuo antrojo klausimo. Biudžeto patikslinimo, šių metų biudžeto patikslinimo, šiaip krašto gynybai nereikėtų, kadangi Seimas buvo tiek maloningas, kad suteikė teisę Vyriausybei tuo atveju, jeigu yra laikomasi nustatyto deficito, kuris yra 3 %, ir skolinimosi limitu, kurį yra patvirtinęs Seimas. Kitaip šnekant, jeigu geriau yra renkamos pajamos arba tikrai matome, kad sutaupysime kažkokių išlaidų, ir turime tos kažkokios likusios erdvės, Vyriausybė gali ta suma padidinti krašto apsaugos finansavimą. Žinoma, iš skolintų lėšų, savaime suprantama. Todėl įstatymo tikslinti tikrai nereikia, tiesiog turi būti biudžetas vykdomas geriau, negu suplanuota. Ar taip bus? Kol kas aš noriu likti santūria optimiste. Bet mes ką tik pasibaigėme tik 2 mėnesius ir manau, kad be I ketvirčio rezultatų ir peržiūrėtų makroekonominių rodiklių tikrai bus sunku pasakyti, kad tikrai taip bus. Bet jeigu taip bus, šitas galimybes Vyriausybė tikrai turi.

Tačiau, jeigu mes kalbame apie ateitį ir tai, kas buvo pristatyta mano pačios inicijuotame susitikime su jūsų partijų lyderiais, komitetų vadovais, čia nėra šių metų klausimas, nes yra daug projektų, kurie arba tęsis dar penkerius metus, arba galbūt tęsis dar ilgiau, ir mes juos plėsdami, numatydami papildomą šaukimą, numatydami papildomą rezervo aprūpinimą, numatydami infrastruktūrą, kuri yra reikalinga Vokietijos brigadai ir nacionalinėms karinėms pajėgoms, iš esmės sukuriame papildomą ilgalaikį lėšų reikalavimą.

Jūs turbūt atsimenate, kai buvo diskusija apie krašto apsaugos finansavimą, daug partijų sakė: mes už 3 %. Tiesiog 3 % geriau negu 2,5 % ir kas čia labiau krašto apsaugą myli? Diskusija yra ne tokia. Mes turime labai konkrečius poreikius, konkrečius projektus ir jie yra ilgalaikiai. Jeigu juos visus finansuosime iš skolos, kas labai dažnai yra siūloma, tai mes mokėdami palūkanas už tą skolą sumokėsime tiek, kiek reikėtų dar maždaug antram tankų batalionui be įgalintojų nupirkti. Truputį gaila, aš nuoširdžiai pasakysiu. Kadangi tai nėra vienkartinis vieno metų koks nors trumpalaikis poreikis, realiai reikėtų kalbėti apie tvarius finansavimo šaltinius, o tai yra mokesčiai. Bet tam, kad mes galėtume... Nes kitaip kita Vyriausybė, kokia ji bebūtų, po rinkimų vis tiek su šiuo iššūkiu susidurs.

Bet aš nenoriu užbėgti už akių, diskusiją turėsime po savaitės vėl Vyriausybėje, pristatysime, kaip atrodo ekonomikos perspektyva, kaip atrodo, sakykime, įvairios mokesčių lengvatos ir kiti dalykai, ir tada kažkaip bandysime ieškoti konsensuso. Sakau, paprasčiausias dalykas yra bandy-

ti tą daryti skolon, bet tai turi savo gana didelę kainą, nes mes kalbame apie ilgą laikotarpį ir apie didelius pinigus.

PIRMININKAS. Klausia V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nematau energetikos ministro, bet klausimas iš tos srities. Tas optimizmas dėl 2050 metų, dėl 100 % švaresnės energetikos tikrai man patinka iš esmės, bet jau kelintą kartą keičiame ir akivaizdu, kad labai sunku tą dalyką padaryti matant tai, kas darosi rinkoje. Jau dabar įmonės, norėdamos įsikurti, įsirengti tokias mažas 10, 20, 30 kilovatų elektrines, gauna iš ESO, iš „Litgrido“ pasiūlymus – 1,5 mln., 2,5 mln., 3 mln. vien tik už prisijungimą. Kas keisis šioje situacijoje? Gal Vyriausybė mato kitokį variantą, ne tik varyti tuos norinčius investuoti į tas elektrines ar savo vietose? Ne tik varyti į nutolusias elektrines, ne tik varyti „Ignitį“ tą dalyką daryti, bet gal vis dėlto priversti ESO, „Litgridą“ investuoti į pajėgumų didinimą vietose? Nes, žinote, 10 kilovatų elektrinei tame pačiame Kėdainių mieste reikia 1,5 mln. eurų – tai yra visiškai neatsiperkanti investicija. O planas turėti 100 % yra gražus. Tai kas čia keisis ir kas bus kitaip, negu dabar yra? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Man atrodo, kad čia reikia matyti visas dedamąsias, nes, kaip jūs sakote, jeigu ESO lėšomis į viską investuosime, tai už tai sumokės per tarifą tiesiog visi vartotojai. Tai čia bet kuriuo atveju reikia ieškoti balanso. Įmonių pareiga kurti infrastruktūrą, be jokios abejonės, yra, niekur nedingo, ir ta veikla yra prižiūrima, prižiūrima ir VERT'o. Bet apie ką kalbama Nacionalinėje energetikos strategijoje, tai čia mes kalbame ne apie savo dabar turimų tų poreikių aprūpinimą, nes šį tikslą greičiausiai mes daug greičiau pasieksime, bet mes turime galvoti apie tai, kaip atrodys mūsų ekonomika per ateinančius 20 metų, pramonės transformacija. CO₂ emisijų panaikinimas, pramonės transformacija yra didžiulis papildomas reikalavimas, kurį taip pat reikės kažkuo užpildyti. Kalbame apie tą pačią vandenilio pramonę ir kitus labai svarbius aspektus.

Tai, ką jūs minėjote, yra taip pat to paveikslo dalis, bet tai yra, kaip pasakyti, daug rimtesnė infrastruktūra. Reikia galvoti tam, kad mes iš tikrųjų galėtume pasiekti tuos tikslus ir kad 2050 metais būtų energetikos tiek, kiek reikia tai pramonei, kokia bus 2050 metais, ir kad ji būtų konkurencingos kainos tiek mūsų verslui, tiek mūsų vartotojams. Tikrai nėra nieko neabejoju, kad diskusijos su partijomis bus ganėtinai išsamios, su frakcijomis Seime. Kadangi tai yra labai ilgalaikė programa, labai ilgalaikė strategija, natūralu, kad ji turi turėti tęstinumą, todėl tikrai investuosime į tai pakankamai darbo ir, manau, visus sprendimus, kuriuos dar Vyriausybė turi per kadenciją padaryti, padarysime, o jau ką reikės padaryti per kitas kadencijas, padarys tos vyriausybės, kurios bus per kitas kadencijas iki 2050 metų, nes čia bus ką veikti visiems. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mieli kolegos, gerbiami ministrai, pradedame sesiją, kuri realiai yra paskutinė kadencijos sesija. Aš noriu kalbėti dėl įstatymų pertekliaus, mano vertinimu, ir mano klausimas bus apie tai.

Švietimo bendruomenės signalizuoja, kad vis dėlto atnaujintos programos veikia neefektyviai, kad neturi mokyklos vadovėlių, kad tarpiniai patikrinimai ir vertinimo sistema yra neaiškūs, bet mes renkamės dar pakaitinti švietimo bendruomenę, registruojame pataisas dėl tautinių mažumų mokyklų ir laikome nežinioje dar papildomai šituo klausimu. Mano vertinimu, reikėtų atsakyti tų nereikalingų įtampų ir patobulinti tą, ką turime patobulinti. Ten tikrai yra daug ką veikti.

Kitas momentas. Seimo Pirmininkė pažymėjo, kad žmogaus teisių tema bus prioritetinga. Noriu pasakyti, kad ir komitetuose, ir Teisės registre yra bent penki šeši tautinių mažumų įstatymai, bet atnešamas papildomai dar vienas naujas iš viršaus. Aišku, turinio mes nematome, bet kažki ar atsiras ten kažkas naujesnio, negu yra užregistruota. Tai ar neverta vis dėlto pažiūrėti, ką mes turime komitetuose tobulinti, kartu draugiškai rodant gerą valią, o ne kelti nereikalingas įtampas?

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Jeigu leisite, atsakysiu. Kadangi Tautinių mažumų įstatymo projektą rengia Teisingumo ministerija, aš manau, per porą savaitių bus pateikta ne tik visuomenei viešai susipažinti, bet ir visoms institucijoms pateikti pastabas. Esu tikra, kad galime sutarti dėl Tau-

tinių mažumų įstatymo, kuris yra reikalingas ne tik pagal Vyriausybės programą, ratifikuotą konvenciją, bet pagaliau tam, kad sutartume, kas yra tautinė mažuma, kas yra atstovai, kam galioja tos teisės, apie kurias mes kalbame. Švietimas ir kitos teisės yra išvestinės. Šią kadenciją Seimo dėka ir Vyriausybės dėka pavyko padaryti daug – ne tik turime Asmenvardžių įstatymą, ne tik turime pagaliau sutvarkytą tautybės įrašų... galų gale tikrai atėjo laikas turėti ir apibrėžimą.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš galėčiau papildyti dėl Švietimo įstatymo. Vyriausybės teikiama me plane nėra numatyta Švietimo įstatymo pataisų. Tai nereiškia, kad tokių iniciatyvų negali būti iš Seimo narių, bet Vyriausybė jokių projektų, kurie nebus pakankamai suderinti, kad jie galėtų būti atnešti į Seimą svarstyti, neteiks. Jeigu tokių gerų idėjų rasis, tada galėsime pateikti papildomai, bet dabar tokio plano nėra.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimas būtų Seimo Pirmininkei. Iš tribūnos paminėjote Tautinių mažumų įstatymą. Tam tikra prasme pratęsiu kolegės klausimą, bet iš kitos pusės. Tas Tautinių mažumų įstatymas tikrai kelia tam tikrų abejonių, nes galimai neprisideda prie Lietuvos valstybingumo vientisumo, ir Kovo 11-osios išvakarėse jau buvo Lietuvos lenkų Seimo narės pateiktas projektas dėl diakritinių ženklų. Tai vis dėlto jie žengia toliau, kas ir buvo tada sakoma, kad bus antras žingsnis ir diakritiniai ženklai. Ar nemanote, kad šitame geopolitiniame kontekste kas vyksta, šitas Tautinių mažumų įstatymas yra savalaikis, reikalingas, ar reikia kelti visuomenėje įtampą? Ačiū jums.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Mano nuomone, Tautinių mažumų įstatymas yra viena iš tų labai senų skolų, kurias labai gerai būtų grąžinti. Tautinės mažumos, tautinės bendrijos yra neatsiejama Lietuvos visuomenės dalis ir šią skolą grąžinę, manau, mes tikrai padarytume didelį ir svarbų žingsnį. Kaip jau minėjo ir teisingumo ministrė, ir prieš tai atsakant į klausimą, yra ne vienas projektas ir anksčiau buvęs teiktas. Tai aš tikrai tikiu, kad Vyriausybė, rengdama savo projektą, įvertins tas diskusijas, kurios buvo, bet tikrai manyčiau, kad šioje sesijoje mes galėtume apsvarstyti šį įstatymą, rasti geras formuluotes ir pagaliau baigti klausimą, kuris taip ilgai tęsiasi nerezultatyviai. Dėkui.

E. DOBROWOLSKA (LF). Jeigu leisite, norėčiau papildyti. Gerbiamas Robertai, labai teisingai keliate klausimą ir jo kryptį. Šį įstatymo projektą Vyriausybė ir Teisingumo ministerija rengdama mato visų pirma ne tik tautinių mažumų teisių užtikrinimo, apibrėžimo prasme, bet taip pat ir rasti tuos atsakymus, kurie yra dabar keliami dėl nacionalinio saugumo, teisių apimties ir kaip mes tai reglamentuojame. Esu tikra, kad diskusijų bus, bet tai yra tas žingsnis, kur galima sutarti, kokių būdu Lietuva mato savo piliečius, kurie yra kitos tautybės.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš taip pat norėčiau truputėlį pasisakyti dėl geopolitinio konteksto. Man atrodo, kad kaip tik geopolitinis kontekstas yra toks, kai negalima švaistyti laiko diskusijoms ne apie tai, kas yra svarbiausia, tai yra ne apie saugumą, o kažkokiems kitiems dalykams. Lengviausia nešvaistyti to laiko yra išspręsti tas problemas. Tikrai siūlyčiau taip ir padaryti.

PIRMININKAS. Klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Aš taip pat prisidedu prie sveikinimų kolegoms, ministrams. Linkiu gero darbo, šaltų galvų. Labai atidžiai klausiau visą darbotvarkę, darbo programą, ir neišgirdau galbūt vieno pagrindinio, sakyčiau, klausimo. Mes daug šnekame apie saugumo užtikrinimą, bet jeigu neturėsime, nebus tos Lietuvos bent jau 3 mln., nelabai daug ko čia mums ir reikės. Sakykite, neišgirdau nė vieno įstatymo projekto, kuris gerintų, skatintų kompleksiskai pradėti svarstyti Lietuvos demografijos problemas. Jau ir senoji Europa susiduria su didžiule demografijos problema ir jau pradeda svarstyti, galvoti, jau kitos šalys seniai tą daro. Ar kas nors numatoma daryti, bent jau pradėti svarstyti Lietuvos demografijos problemą šią kadenciją? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Aš, matyt, pradėsiu atsakymą. Mano galva, sprendžiant demografijos problemas, visų pirma labai svarbu užtikrinti, kad būtų sudarytos galimybės derinti šeimos ir karjeros balansą, skirti reikiamą dėmesį žmogaus teisėms, moterų teisėms, lyčių lygybei. Aš taip matau rūpinimąsi demografijos problemomis ir apskritai harmonija visuomenėje. Manyčiau, kad

šioje kadencijoje mes nemažai padarėme. Tikiu, kad dar ir per likusią sesiją su puse padarysime dar daugiau šioje srityje.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Jeigu galima, aš papildysiu. Apskritai apie demografijos temą kaip tokią turbūt neturėtume galvoti, kad jos sprendimas yra vienoje srityje arba vieno kokio nors įstatymo projekto arba net ir vienos ministerijos atsakomybės lauke. Daug kartų akcentavau, kad mūsų, kaip valstybės, situacija, nepaisant to, kad ir senėjame, ir mažėja kaip ir mūsų gyventojų skaičius, vis tiek tai gali būti ir sėkmės istorija, jeigu mes atkreipsime dėmesį į visus su demografija susijusius veiksnius.

Pirmiausia yra gimstamumas, šeimos politika, darbo ir šeimos išipareigojimų derinimas. Daugelis tyrimų padaryta, kad yra ypač svarbu, kad būtų tinkama infrastruktūra vaiko priežiūrai, ankstyvi lopšeliai-darželiai, jų didėja skaičius, yra gerųjų pavyzdžių.

Lygiai taip pat išvengiamas mirtingumas, nes Lietuva vis dar turi daugiau dėmesio skirti toms gyvybėms, kurios gali būti išsaugotos. Čia yra ir savižudybių prevencija, ir lygiai taip pat nelaimingi atsitikimai darbe. Išvengiamas mirtingumas taip pat yra adresuojamas įvairių ministerijų priimamuose sprendimuose ir įstatymų projektuose.

Taip pat sveika gyvenimo trukmė, kad žmonės galėtų ilgesnį laiką ir jaustis sveiki, ir motyvuoti išlikti darbo rinkoje. Stereotipų mažinimas ne tik dėl moterų, vyrų, kas yra labai svarbu, bet ir dėl senesnių žmonių išsilaikymo darbo rinkoje ilgesnį laiką.

Mes į tas kryptis ir žiūrime sistemingai – ne iš vienos ministerijos ir ne tikrai įstatymais, bet ir poįstatyminiais... Tai yra labai horizontalus klausimas. Tikrai raginu galvoti apie mūsų demografinę situaciją ir kaip apie galimybę tinkamai adresuojant turėti nors ir mažesnę, bet tikrai stiprią, konkurencingą valstybę.

PIRMININKAS. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Atrodo, lyg būtų opozicijos valanda ir vien opozicija klausia. Matyt, tą formatą norėčiau truputį pakeisti, pasveikinti sveikinančiuosius ir sveikinamuosius su pasisveikinimu.

Dėkoju už pateiktą programą. Manau, kad ta programa yra tokia, už kurią negalime nebaluoti, nes yra bendra visų programa. Bet kalbant, ir Ministrė Pirmininkė paminėjo ten nacionalinę darbotvarkę... Noriu ir klausti, ir siūlyti. Ar nemanytumėte, kad reikėtų Seimui ir būtent Seimui imti reikšti pozicijas įvairiais aktualiais klausimais inicijuojant, remiant įvairias iniciatyvas, kurios kyla iš žmonių ir bendruomenių interesų ir nuomonių, teikiant pasiūlymus dėl bendrų europinių sprendimų, pavyzdžiui, gynybos, atskirų verslų ribojimo, uždraudimo, bendrojo gėrio kūrimo atskirų grupių, o ne visų naudos gavėjų sąskaita, ir kitokių? Tam, kad lietuviškos ambicijos taptų europinėmis ir visos Europos Bendrijos. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Viktorai. Man atrodo, kad tas žanras tikrai egzistuoja, ypač kai klausimai turi kokį nors kontekstą, pavyzdžiui, vyksta kokia nors tematinė Taryba – ar žemės ūkio, ar energetikos, ar prekybos, na, kokiame nors kontekste, visada juk pozicijos yra teikiamos Seimui ir Seimas visada jas mandatuoja. Tai Seimas mandatuodamas pozicijas tikrai gali pasiūlyti papildyti, pasiūlyti iškelti kokį nors klausimą per ERK'o procedūrą. Seimas visada turi laisvę priimti rezoliucijas, bet, man atrodo, tam, kad pats žanras nenusipigintų, reikia tikrai turėti labai labai svarbius klausimus, dėl kurių jau visas Seimas turėtų pasisakyti. Atskirais atvejais tikrai gali pasisakyti komitetai arba Europos reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas derinant pozicijas, kurios yra pristatomos Briuselyje.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas gerbiamai socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Jūs pateikėte Valstybinių pensijų įstatymo projektą, yra pateiktas. Prašom pasakyti, o kada kartu su juo kaip lydimasis eis ir Socialinio draudimo pensijų įstatymas? Nes jūs, Vyriausybėje atmesdami Išankstinių pensijų įstatymo projektą, ir tą atmetėte teigdami, kad teiksime Socialinio draudimo pensijų įstatymų paketą. Noriu paklausti, kada sulauksime šito paketo? Ar baigsis ketverių metų kadencija ir tada pamatysime, kad nieko neturime? Ir taip žmonės gauna šiandien neteisėtai sumažintą išmoką. Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Tikrai, gerbiama Laima, niekur nesitraukiame nuo šito įsipareigojimo, turėsime ir Socialinio draudimo įstatymo pakeitimus, balandžio mėnesį ketiname juos svarstyti Seime. Galėsime įtraukti ir jūsų iniciatyvas, kurios jau yra pateiktos Seime, ir turėti šią diskusiją, kuri jums yra svarbi, mums tikrai taip pat.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Prisijungdamas prie sveikinimų ir linkėjimų vaisingos sesijos, noriu paklausti gerbiamos Seimo Pirmininkės. Štai mes puikiai žinome, kad nuo Seimo sprendimų, nutarimų, įstatymų projektų priklauso mūsų žmonių nuotaika. Dažnai jinai taip pakyla, kad netgi verčia vartoti daugiau antidepresantų arba netgi emigruoti iš Lietuvos.

Aš dabar turiu mintyje vieną mūsų nutarimą, kurį esame priėmę gruodžio 21 dieną. Jisai kalba apie Lietuvos karių dalyvavimą NATO misijose. Jo 11 punktas sukėlė ypatingą visuomenės nerimą, nes kalbama apie tai, kad jau mes tuoj pat turime siųsti į karą savo vaikus. Bet ar nemanote, gerbiama Pirmininke, kad mums reikėtų žmones nuraminti ir pasakyti, kad be NATO sprendimų, be Ukrainos pakvietimo mes tikrai to nedarysime. Tačiau tas nutarimas, tas dokumentas skiriasi nuo aiškinamojo rašto. Aiškinamajame rašte, kuris remiasi Prezidento dekretu, kalbama, kad tikrai NATO šalyse ir tikrai Europos Sąjungos šalyse bus mokomi kariai mūsų instruktorių, bet kažkaip nutarime dar atsirado žodis „Ukrainoje“, ir visi išsigando, kad jau dabar mes ten turėsime siųsti savo žmones. Tai reikia ar tą žodį iš ten išbraukti ir pakeisti tą nutarimą, ar reikia pradėti žmones raminti, kad jie tiek daug antidepresantų nevartotų ir nekrautų lagaminų vykti iš Lietuvos?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas kolega, na, aš manau, kad jūs daug čia dalykų sumalėte į vieną – ir antidepresantus, ir mūsų sprendimą dėl mokymo misijų, ir panašiai. Bet, aš sakyčiau, nepasiduokime priešiškų jėgų propagandai, nepasiduokime faktų keistoms interpretacijoms. Lietuva labai aiškiai palaiko Ukrainą, ir savo veiksmais, ir savo žodžiais rodo, kad esame patikimi NATO sąjungininkai.

Manychiau, kad tie žmonės, kurie domisi politiniais įvykiais, stebi situaciją pasaulyje, turėtų jaustis kaip tik ramesni dėl to, kad mes rimtai vertiname savo įsipareigojimus ir lygiai taip pat savo veiksmais, savo sprendimais Seime, Vyriausybėje tuos įsipareigojimus vykdomė. Tai nematau, kodėl tai turėtų kelti didesnę nerimą. Kaip tik aš manychiau, kad tai turėtų kelti pasitikėjimą ir raminti visuomenę.

PIRMININKAS. Klausia R. Budbergytė. Nėra salėje. J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano labai trumpas klausimas būtų gerbiamai premjerei ir finansų ministrei. Girdime informaciją, kad šių metų biudžeto surinkimas, bent jau pirmųjų 2 mėnesių, palyginus su praeitais metais, tikrai nėra, kaip čia pasakyti, teigiamas. Tai ar neplanuojama metų eigoje peržiūrėti šių metų biudžeto ir kokia kryptimi tai būtų galima daryti? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Krištolinio rutulio neturiu. Matyt, pasakyti, kas bus metų eigoje, šią dieną yra sudėtinga, tačiau norėčiau atkreipti dėmesį, kad vertinti biudžeto pajamų surinkimą pagal vieno mėnesio rodiklius tiesiog yra neprofesionalu. Tai yra mokesčių surinkimo svyravimai, tai yra ypač susiję su surinkimu Pelnų mokesčio, kuris yra mokamas. Todėl sakyčiau, kad svyravimai yra kai kada natūralūs ir prognozuoti, kaip atrodys metų viduryje ar pabaigoje, šiandien yra tiesiog per anksti.

Taip pat atkreipčiau dėmesį, kad nors ir pridėtinės vertės mokesčio surinkimas yra mažesnis, negu prognozuota, tačiau yra mokesčiai, susiję su gyventojų pajamomis. Tarkime, gyventojų pajamų mokestis yra renkamas geriau, taip pat socialinio draudimo fondo pajamos natūraliai taip pat yra susijusios su darbo užmokesčiu, jos yra didesnės, jos daro poveikį valdžios sektoriaus balansui, taip pat ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto pajamos yra didesnės. Todėl sakyčiau, kad yra rodiklių, kurie vienas kitą balansuoja. Jeigu vieno mokesčių yra surenkama mažiau, kitų mokesčių yra surenkama daugiau, todėl šiandien sakyti, kaip realiai atrodys mokesčių pajamų plano vykdymas metų viduryje, tiesiog yra per anksti.

Jeigu matysime kažkokį esminį nukrypimą, matyt, tam tikros korekcijos yra galimos, tačiau manychiau, kad šiandien tokius sprendimus daryti yra tiesiog ankstyva. Kaip minėjau, poslinkių

yra tiek į vieną, tiek į kitą pusę. Kai kurių mokesčių yra surenkama mažiau, kai kurių – daugiau. Jie vienas kitą balansuoja.

PIRMININKAS. Ką gi, visi klausimai pateikti, atsakymai gauti. Dabar dėl motyvų už pasisakys T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, vien dėl to, kad tai yra viso Seimo darbo programa, įskaitant opoziciją, aš raginu balsuoti už. Bet turiu tokį palinkėjimą Vyriausybei, daugumai. Jūs to nepaneigsite – žmonės šiuo metu jaučia didžiulį nerimą dėl tos sudėtingos situacijos pasaulyje ir kiekviena jūsų viešųjų ryšių klaida dabar turi dvigubą poveikį. Todėl mano palinkėjimas – naudotis tuo senu geru įrankiu ir tartis su opozicija, tartis žymiai daugiau, negu jūs per visą kadenciją darėte. Nereikia vaidinti visažinių, jūs realiai ir efektyvios daugumos po J. Džiugelio situacijos nebeturite. Politika nėra vien viešieji ryšiai – politika taip pat yra tarimasis. Lyderystė yra gebėjimas tartis su oponentu. To gebėjimo jūs nerodote ir atitinkamai siunčiate signalą žmonėms, kad Seimas nėra vieta, kur iš tikrųjų demonstruojama tikra lyderystė. Todėl labai tikiuosi, kad po šios paskutinės sesijos atsiras daugiau to tarimosi, jūs realiai girdėsite mūsų pasiūlymus, nes mes lygiai taip pat sunerimę dėl to, kas vyksta pasaulyje, ir norime, kad Lietuvoje žmonės būtų ramesni, kad žmonės realiai matytų, kaip politikai sugeba tartis dėl svarbiausių dalykų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nepageidauja pasisakyti prieš. Gal galime fiksuoti, kad po pateikimo pritariame bendru sutarimu? Formaliai gal per balsavimą apsispręsimė, kad nebūtų sugrįžusių į balsavimą ir sakytų: mes norėjome prieštarauti. Kol kas baigiame šį projektą. Apsisprendimas, kaip minėjau, nukeliamas į balsavimo intervalą.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas P. Saudargas. Mane informavo, kad turėjo skubiai... Matau, kolega ateina, tai viskas gerai.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Sveiki, mieli kolegos, su kuo nesimačiau. Sveikinu su mūsų pavasario sesija ir dirbame toliau.

12.31 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymas (projektas Nr. XIVP-3271GR), Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIVP-3331GR), Administracinių nusižengimų kodekso 290 straipsnio pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIVP-3332GR) (pateikimas)

Taigi toliau 1-4.1, 1-4.2 ir 1-4.3 klausimai. Tikėsimės, gal visus kartu galėtų pateikti. Tai yra Medžioklės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3271GR, Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3331GR ir Administracinių nusižengimų kodekso vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3332GR. Į tribūną kviečiu Respublikos Prezidento patarėją gerbiamą A. Jakstienę pateikti mums Prezidento gražintus įstatymus. Prašau.

A. JAKSTIENĖ. Dėkoju, pirmininke. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Noriu pristatyti Lietuvos Respublikos Prezidento 2023 m. gruodžio 22 d. dekretą Nr. 1K-1514, kuriuo Prezidentas gražino Seimui pakartotinai svarstyti Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymą.

Seimo priimtame įstatyme yra įtvirtinta nuostata, kad medžioklėje leidžiama naudoti naktinius taikiklius ar jų priedus, pritvirtintus prie optinių taikiklių, medžiojant šernus, lapes, mangutus, paprastuosius meškėnus, kanadines audines, nutrijas ir ondatras. Vertinant įstatymo lydimąją medžiagą matyti, kad pagrindiniai įstatymo priėmimo motyvai yra šie: naktinių taikiklių naudojimo medžioklėje įteisinimas leis efektyviau kovoti su afrikiniu kiaulių maru, kurį platina šernai; medžiotojai, turintys šaunamuosius ginklus su naktiniais taikikliais, galės prisidėti prie valstybės gynybos ginkluoto užpuolimo atveju; naktinių taikiklių naudojimo įteisinimas atitinka gerąją Europos Sąjungos valstybių narių praktiką. Prezidento vertinimu, tokie motyvai yra nepakankamai svarūs, o įtvirtintas teisinis reguliavimas gali sudaryti prielaidas nepagrįstai skurdinti laukinę gyvūniją dėl toliau dėstomų motyvų.

Pirma. Afrikinio kiaulių maro plitimą išties įmanoma sustabdyti medžiojant šernų pateles ir taip mažinant šernų populiacijos gausą, tačiau ir dabar galiojantis teisinis reguliavimas sudaro tam reikalingas prielaidas. Šernų sumedžiojimas nėra limituojamas nei medžioklės sezonu, nei jų skaičiumi. Remiantis Aplinkos apsaugos departamento rašte pateikiama informacija, teisėtai su-medžiotų šernų patelių skaičius pastaraisiais metais yra gana didelis, o afrikinio kiaulių maro plitimas gali būti sėkmingai valdomas naudojant tradicinius medžioklės įrankius ir priemones. Be to, kiaulių maro plitimą galima kontroliuoti ir kitais būdais, pavyzdžiui, tveriant šernų judėjimą ribojančias tvoras, ribojant papildomą šernų šėrimą, taip pat, esant reikalui, pasitelkiant papildomas finansines paskatas.

Be to, nors naktinių taikiklių naudojimas medžioklėje yra įteisintas ne vienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, tačiau reikia pabrėžti, kad daugumoje valstybių naktinių taikiklių naudojimas grindžiamas individualaus leidimo pagrindu. Tai reiškia, kad leidimas naudoti naktinius taikiklius medžiojant gyvūnus paprastai išduodamas kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgus į tokias reikšmingas aplinkybes kaip tam tikros gyvūnų rūšies populiacijos dydis, ligų plitimas, kitų priimtinių alternatyvių valdymo priemonių nebuvimas ir panašiai. Tuo tarpu įstatymo numatytas leidimas naudoti naktinius taikiklius formuluojamas iš esmės ne individualaus, o bendrojo leidimo pagrindu, tai yra šis punktas, išskyrus jame *expressis verbis* nurodytas leidžiamų medžioti gyvūnų rūšis, nenumato jokių naktinių taikiklių naudojimą ribojančių sąlygų.

Trečia. Medžioklinių šaunamųjų ginklų su naktiniais taikikliais naudojimas krašto apsaugos tikslais nebūtų efektyvi priemonė ginant valstybę nuo ginkluoto užpuolimo. Šaunamųjų ginklų su naktiniais taikikliais naudojimas medžioklėje nėra tapatus šių priemonių naudojimui karo sąlygomis, kai taikiniai yra ne laukiniai gyvūnai, o priešų pajėgoms priklausantys kariai, karinė technika ir kiti objektai. Šaudymo įgūdžiai naudojant naktinius taikiklius turėtų būti ugdomi įvairiose į karinį parengimą orientuotose pratybose, bet ne gyvūnų medžioklės metu. Taip pat svarbu pažymėti, jog analogiškos pozicijos laikosi ir valstybės gynimo politiką formuojanti institucija – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija. Pasak jos, nėra pagrindo manyti, kad leidimas naudoti naktinius taikiklius medžioklėje galėtų turėti esminės pridėtinės vertės šalies gynybai.

Iš Konstitucijos 54 straipsnio 1 dalies valstybei kyla pareiga rūpintis gyvūnijos apsauga ir prižiūrėti, kad su saiku būtų naudojami, taip pat atkuriami ir gausinami gyvūnijos ištekliai. Iš šios Konstitucijos nuostatos valstybei kyla pareiga nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris nesudarytų prielaidų skurdinti gyvūnijos. Prezidento požiūriu, įstatyme įtvirtintas teisinis reguliavimas gali sudaryti prielaidas nepagrįstam laukinės gyvūnijos skurdinimui ir neatitinka Konstitucijos 54 straipsnio principų, todėl prašome gerbiamo Seimo palaikyti Lietuvos Respublikos Prezidento veto ir Medžioklės įstatymą laikyti nepriimtu.

Taip pat norėčiau pristatyti ir Lietuvos Respublikos Prezidento 2024 m. sausio 4 d. dekretą Nr. IK-1525. Juo Prezidentas grąžino Lietuvos Respublikos Seimui pakartotinai svarstyti Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymą bei Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 290 straipsnio pakeitimo įstatymą. Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymas ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymas ta apimtimi, kuria yra įtvirtinama nuostata, pagal kurią medžioklėje draudžiami ir leidžiami naudoti įrankiai būtų reglamentuojami Medžioklės įstatyme, sistemiškai yra susiję su Medžioklės įstatyme nustatyto teisiniu reguliavimu. Ta aplinkybė, kad Medžioklės įstatymas yra grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti, suponuoja pagrindą grąžinti Seimui pakartotinai svarstyti ir šiuos įstatymus. Atsižvelgdami į tai, kas paminėta, prašome Seimo pritarti Prezidento veto ir pakeisti Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 3 straipsnį taip, kaip pasiūlyta dekrete, o Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 290 straipsnio pakeitimo įstatymą laikyti nepriimtu. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju už pateikimą. Dabar jūsų nori paklausti nemažai kolegų Seimo narių. Gerbiamas K. Mažeika klausia pirmasis. Prašau.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama patarėja, aš suprantu, kad Prezidentas nėra medžiotojas, tai galbūt galite įvardinti, kas iš Prezidento patarėjų Prezidentui pataria medžioklės klausimais? Gal galite įvardinti vardą, pavardę? Ir kitas klausimas. Kodėl

Prezidentas nepakvietė medžiotojų išgirsti, išdėstyti argumentus, kurie buvo tikrai gana objektyvūs, ir konstruktyviai diskutuoti? Ir dar kitas klausimas. Kodėl Prezidentas nepakvietė medžiotojų prie apskritojo stalo diskutuoti, kai buvo diskutuojama dėl krašto gynybos, šalia kavinių, restoranų ir barų atstovų? Ačiū.

A. JAKSTIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Tai Prezidentas sprendimą priima, įvertinęs... (*Balsai salėje*) Aš atsakysiu, minutėlę. ...įvertinęs visas aplinkybes, ir skirtingų sričių patarėjai pataria šiais klausimais, tai Aplinkos ir infrastruktūros grupė ir Nacionalinio saugumo grupė, nes šitas įstatymas ar motyvai ir susiję su skirtingomis grupėmis. Tiesiog yra įvertinami visi argumentai. Dėl to, kad Prezidentas nepakvietė medžiotojų bendruomenės susitikti, tai patarėjų lygmeniu mes buvome susitikę su medžiotojų bendruomene ir tikrai labai ilgai ir išsamiai kalbėjome apie šitą projektą. Jų nuomonė tikrai buvo išgirsta, mes turėjome galimybę padiskutuoti ir tikrai ta informacija, visas spektras buvo perduoti Prezidentui įvertinti, kai buvo priimamas sprendimas dėl šio įstatymo konkrečiai. (*Balsai salėje*) Aplinkos ir infrastruktūros grupė ir kiti patarėjai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausia toliau... (*Balsai salėje*) Kolegos, nereikia į tarpusavio diskusiją veltis, yra klausimas ir į jį atsakoma. Dabar klausia gerbiamas J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiama patarėja, jūsų dekretu nepasisakoma dėl pagrindinio įstatymo tikslo – efektyvesnio gyvūnų gerovės principo užtikrinimo, abejonės dėl naktinių taikiklių naudojimo kontrolės tikrai nemotyvuotos ir nepagrįstos. Žinote, kuomet vyriausiasis kariuomenės vadas, Lietuvos Respublikos Prezidentas, išreiškia nepasitikėjimą medžiotojais, miškininkais, ūkininkais – tais, kurie tikrai turi ir įgūdžių, kurie rūpinasi gamta, o šiandien gamtos faunos tik didėja... Jūs man atsakykite, jeigu Lietuvos Respublikos Prezidentas nepasitiki šiais žmonėmis, tai kodėl medžiotojai, miškininkai, ūkininkai turėtų pasitikėti Lietuvos Respublikos Prezidentu?

A. JAKSTIENĖ. Labai dėkoju už klausimą. Tikrai nesutikčiau, kad Lietuvos Respublikos Prezidentas nepasitiki medžiotojų bendruomene, ūkininkų bendruomene ar miškininkų bendruomene. Tikrai ne. Norėčiau pasakyti, kad tikrai matome didelį medžiotojų bendruomenės norą prisijungti prie krašto gynybos. Mūsų Nacionalinės politikos grupė labai intensyviai kalbasi su medžiotojų bendruomene ir derina planus, kaip būtų galima tai padaryti. Taigi tikrai nėra jokios nepagarbos ar nepasitikėjimo ir tikrai matome ir gerbiame norą prisidėti prie krašto gynybos. Tas darbas vyksta ir yra kalbamasi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar jūsų nori paklausti gerbiamas J. Jarutis. Prašau.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiamas Pauliau. Gerbiama patarėja, čia. Ačiū už pristatymą. Jūs savo pristatyme minėjote, kad Medžioklės įstatyme dėl bendro leidimo medžioklėje turėti specialiąsias priemones (aš tai vadinu specialiąja priemone) nenumatyta, kokioms gyvūnų rūšims medžioti. Ten yra kitais teisės aktais numatoma pagal valstybės ir gamtosauuginį poreikį. Šita bendruomenė turi galimybę naudoti tas specialiąsias priemones. Bet mano klausimas bus šiek tiek panašus į kolegos Justino. Tai labai paprastas: kaip šitas jūsų sprendimas vetuoti šitą įstatymą koreliuoja su visuotinės gynybos, visuotinio pilietinio pasipriešinimo koncepcija, apie kurią mes kalbame, ypač Ukrainos karo fone? Tiesiog atsakykite į šitą klausimą. Ačiū.

A. JAKSTIENĖ. Kaip ir minėjau prieš tai... Visų pirma, žinoma, dėkoju už klausimą. Kaip ir minėjau prieš tai, tikrai labai džiugina medžiotojų bendruomenės noras įsitraukti į krašto gynybą, tačiau jie turėtų tai daryti sistemiškai – jie turėtų tapti bendra sistemos dalimi. Dabar yra ieškoma tų algoritmų ir būdų, kaip būtų galima tai padaryti, ir tai yra labai gerai. Tačiau vienas medžioklės įrankio įteisinimas konkrečiam tikslui, ir mūsų, ir Krašto apsaugos ministerijos vertinimu, neturėtų kažkokios esminės pridėtinės vertės krašto gynybai. Matyt, tai reikėtų daryti sistemiškai kitais būdais, tai ir yra daroma.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas L. Jonauskas. Prašau.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Noriu pasveikinti Prezidento sprendimą – iš tikrųjų ir teisingas, ir savalaikis. Ne tik aš taip manau, bet ir daugelis gamtosauuginių, ir aktyvistų, kurie iš tikrųjų nepritaria toms atvertoms skerdykloms miškuose. Labai taikliai įvertinta, kad medžiotojai su naktinio matymo taikikliais tikrai tankų nesustabdys, taip pat ir

afrikinio kiaulių maro nesustabdys. Pasakykite, kur yra tie tikrieji argumentai, kodėl, jūsų manymu, ir kas čia stumia tuos naktinius taikiklius, ir kam jie palankūs? Ar tai yra prekyba ginklais, ar kiti argumentai? Kaip jums atrodo? Ačiū.

A. JAKSTIENĖ. Tikrai nesiimsiu vertinti tų klausimų, kuriuos jūs pasakėte, tačiau visą laiką, kai vertiname įstatymo pagrįstumą, Konstitucijos atitikimą, vertiname, ar tos numatytos priemonės yra proporcingos ir yra būtinos tiems tikslams pasiekti. Šituo atveju mūsų vertinimas yra toks, kad įstatymas dėl naktinių taikiklių ar, tiksliau, jų įteisinimas neprisidės esmingai nei prie krašto gynybos, nei yra koks nors stebuklingas vaistas kovojant su afrikiniu kiaulių maru. Todėl ir buvo priimtas tas sprendimas būtent šitą įstatymą vetuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS (MSNG). Aš manau...

PIRMININKAS. Kolegos, aš... Vieną sekundę, gerbiamas Mindaugai. Dėl laiko. Trys klausimai, dėl to sudarysime galimybę visiems devyniems paklausti.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėkoju. Tikiuosi, išskaičiuosite laiką. Iš tikrųjų labai svarbi įstatymo pataisa. Bet ko aš pasigedau, tai visų pirma tokio platesnio ir skirtingas visuomenės grupes suderinčio požiūrio. Akivaizdu, yra vienas faktas, kad visose kaimyninėse šalyse, ir Skandinavijoje, ir Lenkijoje, ši medžioklė naktiniais taikikliais yra leidžiama, bet yra labai aiškūs apribojimai ir aiškumas gamtą saugančioms organizacijoms tam, kad gyvūnai nebūtų kankinami. Galiausiai taip pat labai svarbu, kad naktiniai taikikliai būtų, nes dabar gyvūnas yra sužeidžiamas, nukraujuoja dėl to, kad su tomis priemonėmis, kokios yra dabar, medžioklės metu būtent tas nutinka.

Aš vis dėlto nesuprantu, kodėl Lietuva šiame kontekste yra verčiama išskirtine valstybe, kurioje tas draudimas galioja, nors tai kartu kelia tam tikrų problemų ir mūsų saugumui, nes, kaip žinome, kariuomenė naktinių taikiklių neturi, ir kodėl, iš kitos pusės, nėra įtraukiamos gamtos sauginės organizacijos ir jų monitoringas tam, kad medžiotojai Lietuvoje būtų tinkamai prižiūrimi ir kad visų interesai būtų suderinti. Prezidento būtent yra funkcija imtis šios lyderystės. Ką jūs į tai atsakysite?

A. JAKSTIENĖ. Dėkoju. Labai svarbus klausimas. Mes nuosekliai ir svarstymo metu laikėmės tos pozicijos, kad Europos Sąjungos valstybėse narėse, bent jau daugelyje iš jų, ir ekspertas tą patvirtino, yra įtvirtintas leidimas naudoti nekonvencinius ginklus atskirų leidimų pagrindu, kai egzistuoja tam tikros aplinkybės, tarkime, ar populiacija yra labai didelė ir viršijusi tą kritinę ribą, ar kiaulių maro protrūkis, ar kokios nors kitos aplinkybės, dėl kurių nėra kokių nors kitokių alternatyvų. Tuo tarpu šiame įstatyme yra įtvirtintas bendras leidimas naudoti naktinius taikiklius ir, mūsų vertinimu, tai neatitinka Konstitucijos 54 straipsnio principų ir yra neproporcinga priemonė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausia gerbiamas A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad šiandien nėra įmanoma gauti jokių specialių būdų naktinio taikiklio leidimo. Tai čia pirmiausia iš esmės, matyt, emocijomis grįstas klausimas ir labai gaila, kad vis dėlto tas veto buvo panaudotas.

Kalbant apie argumentus, tikrai yra skatinamas nepasitikėjimas medžiotojų bendruomene, nors, mano galva, tai, ką rodo patirtis, būtent medžiotojų bendruomenė pati labiausiai prisideda prie gamtos išsaugojimo ir brakonierių gaudymo. Yra kvestionuojamas kontrolės mechanizmas, nors šiandien jis yra normaliai veikiantis. Kai kalbame apie prožektorių naudojimą, kažkodėl klausimų nekyla. Iš kitos pusės, turime tikrai drastišką gyvūnų populiacijos augimą, turime augančius autoįvykių skaičius. Tai lygiai taip pat atspindi tą situaciją. Tai man norėtųsi vis dėlto nueiti nuo tų emocinių argumentų ir gauti faktais grįstų argumentų, kuo mes esame išskirtiniai ir kodėl tas reguliavimas turėtų būti kitoks negu senojo Vakarų pasaulio valstybėse šiuo aspektu.

A. JAKSTIENĖ. Dėkoju už klausimą. Man atrodo, aš jau kelis kartus bandžiau į jį atsakyti, bet dar kartą sakau, kad mes laikėmės ir laikomės nuoseklios pozicijos, kad jeigu egzistuoja tam tikros objektyvios aplinkybės, dėl kurių reikia panaudoti nekonvencinius medžioklės įrankius, tai apie tai gali būti diskutuojama. Bet, mūsų vertinimu, Konstitucijos 54 straipsnio neatitinka bendras leidimas naudoti naktinio matymo taikiklius, nepaisant to, ar populiacijos tankis yra didelis, ar kritinis, ar yra kokių nors kitų objektyvių aplinkybių. Turbūt taip galėčiau pakomentuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Visų pirma labai noriu padėkoti Prezidentui už tai, kad jis vetavo šitą klausimą. Man atrodo, kad reikia tam tikros drąsos, nes čia tas nuolatinis kalbėjimas apie 30 tūkst. medžiotojų, nors dalis medžiotojų aiškiai sako, kad yra kitokios nuomonės, ir pasisako prieš naktinius taikiklius... yra labai teisingas. Tai aš noriu dar kartą paklausti iš kitos pusės. Viešojoje erdvėje yra labai daug spekuliacijų apie tai, kad medžiotojai tikrai eis ginti valstybės, jeigu to prireiktų, bet jiems reikia naktinių taikiklių. Tai galbūt galėtumėte pasakyti, kas iš tikrųjų gins valstybę ir kodėl tų naktinių taikiklių nebūtinai reikia medžioklėje, kad vis dėlto visas mūsų krašto gynybos aparatas suveiktų?

A. JAKSTIENĖ. Dėkoju už klausimą. Kaip ir minėjau, aš galvoju, kad tiek medžiotojų bendruomenė, kaip ir sakiau, yra su jais diskutuojama, kaip jie gali prisidėti prie krašto apsaugos, tiek ir, matyt, kiekvienas pilietis, kuris nori ginti ar prisidėti prie valstybės ir krašto apsaugos, turėtų tai daryti per tam skirtas organizacijas ir tam skirtas sistemas. Tikrai nematau, kad vieno kokio nors įrankio įteisinimas gali turėti kokios nors esminės pridėtinės vertės. Bet jeigu asmuo mano, kad naktinis taikiklis yra labai svarbus krašto gynybos tikslams, tai galima jį įsigyti ir dabar ir mokytis juo naudotis tose organizacijose ar pratybose, kurios yra orientuotos į krašto gynybą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Pocius.

A. POCIUS (TS-LKDF). Laba diena. Aš esu čia, į kairę pusę. Mano klausimas toks. Ar Lietuvos Respublikos vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas nemano visuomenę įtraukti į valstybės gynybą, kad ji taip pat ruošiasi galimai agresijai, kad galėtų visuomenės, žmonių grupės įsigyti ir naudoti tam tikras priemones, kurios kainuoja tikrai nemažus pinigus? Naktinio matymo taikikliai kainuoja panašiai nuo 2 iki 5 tūkst. eurų. Ir kaip motyvuoti medžiotojus, kad jie įsigytų kiek įmanoma daugiau? Įsivaizduokite, mes raginame įsigyti, bet neleidžiame naudotis. Tai žiūrėjime būtent iš valstybinio taško. Jeigu visuomenę raginame būtent ruošti valstybės gynybai...

PIRMININKAS. Laikas.

A. POCIUS (TS-LKDF). ...tai koks būtų jūsų komentaras, kodėl nėra to raginimo ir įstatymo įsigyti?

A. JAKSTIENĖ. Dėkoju už klausimą. Kaip ir minėjau, tikrai labai džiaugiamės ir dėl medžiotojų bendruomenės noro prisidėti prie krašto gynybos, bet, kaip ir sakau, tai turi būti daroma per sisteminius dalykus, per tas organizacijas, kurios orientuotos būtent į krašto gynybą. Aš tiesiog noriu pasakyti, kad, matyt, vieno įrankio įsigijimas ar jo naudojimas konkrečiam tikslui, tai yra medžioklei, negalėtų turėti kokios nors esminės pridėtinės vertės krašto gynybai, tačiau gali turėti tikrai nemažai žalos gyvūnijos apsaugai. Vertinant tą balansą, manau, ir buvo priimtas toks sprendimas, koks buvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinė klausia A. Norkienė. Prašom. Nematome salėje, ar ne? Nėra. Tai tada ačiū jums už atsakymus. Dėkoju. Dėl replikos... Matote, yra arba replika po balsavimo, arba dėl vedimo tvarkos. V. Semeška dėl vedimo tvarkos.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, buvo paskleista netiesa, tiesiog reikia paneigti. Vienas iš Seimo narių pasakė, kad Lietuvos kariuomenėje nėra ir ji neturi naktinių taikiklių. Tai yra visiškas melas. Lietuvos kariuomenė aprūpinta ne buitinais taikikliais, o kariškais taikikliais, kurie atitinka visus NATO standartus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Iš tikrųjų galima užsirašyti dėl motyvų ir taip pat išsakyti savo nuomones. Dabar dėl motyvų dėl projektų. Už – gerbiamas K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu informuoti turbūt ir Prezidentą, ir jo patarėjus, kurie nieko bendro neturi su medžiokle, kad Lietuvos medžiojams gyvūnams jokios grėsmės nėra. Ir vertinant kitų šalių praktiką kalbėti apie tai, kad, norint apsisaugoti nuo šernų maro, reikia tverti tvoras, manau, kad tai yra nekompetencijos pavyzdys, kuris pramuša dugną. Gerbiama patarėja, turbūt reiktų prisiminti pačią pradžią, kai vyko šernų maras ir Alytaus rajone buvo tveriamos tvoros, kas buvo bandoma daryti Belgijoje. Parodė, kad tai nepadarė jokio esminio pokyčio, kalbant apie marą.

Kitas dalykas, kalbėti apie naktinius taikiklius ir krašto gynybą turbūt yra pasitikėjimo medžiotojų bendruomene klausimas. Ir akivaizdu, kad Prezidentas šiuo atveju neturi tvirtos nuomo-

nės, ir tie patys medžiotojai, ūkininkai, miškininkai, veterinarijos gydytojai, kurie tikrai ne viena pranešimą, ne vieną interviu turėjo ir darė, tikrai verčia abejoti to sprendimo kompetencija. Ir jei-gu diskutuojama apie grėsmę kai kurioms rūšims, visai neseniai buvo apie grėsmę paukščiams, tai ir kalbama, kad invazinės rūšys, ypač meškėnai, taip pat lapės ir mangutai, yra didžiausia grė-smė būtent paukščių populiacijai, ypač tų, kurie gyvena ant žemės, peri ant žemės, ir to atmesti Prezidentui, kuris lyg ir yra už žalią Lietuvą, už tas rūšis, kurios nyksta, tikrai tokio argumento negirdėti yra labai labai keista. Iš tiesų, kolegos, išdiskutuotas klausimas, manau, pasitikėjimo medžiotojais klausimas, visgi Teisės ir teisėtvarkos komitetas neįžvelgė prieštaravimo Konstituci-jai. Manau, kad tai yra dar vienas kažkoks mojavimas vėliava, kuri neturi nieko bendra su kažko-kiomis raudonomis linijomis. Todėl kviečiu palaikyti veto atmetimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas!

Prieš kalbės gerbiama I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Turbūt niekas čia nenustebs dėl mano pasisakymo, bet aš tiesiog klausau, tiek emocijų, aistrų ir tiek ugnies diskutuojant šituo klausimu, kad atrodo, mažų mažiausiai mes čia apie mokesčius kalbame arba gal net apie kokią civilinę partnerystę. Man at-rodo, kad tas klausimas ištis, visos diskusijos ir buvusiose Seime, ir šiame Seime tiek daug rei-kauja emocijų, kur vieni kitus bandomė įtikinėti įvairiais dalykais, kartais net ir kaltinti, kaip čia gerbiamas Kęstutis visus neišmanymu kaltina. Siūlyčiau vis dėlto laikyti šitą įstatymą nepriimtu ir tą diskusiją pabaigti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas A. Petrošius. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Man vis dėlto norėtusi, kad ta teisybė, kuri šiandien yra selektyvi, būtų atkurta ir mes atmestume veto. Įprastai į procesus žiūrime kaip vakarietiška šalis, sakome, kad reikia remtis vakarietiška patirtimi, žmonių teisės ir kiti dalykai, nors šiandien visa ta prakti-ka, egzistuojanti Europoje, yra paminama, numetama į šoną ir mes į šitą klausimą žiūrime selek-tyviai, negatyviai.

Kaip jau minėjau, klausimas yra apie tai, kad skatiname nepasitikėjimą medžiotojų bendruo-mene. Tai tikrai per tas daugiau nei tris dešimtis nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metų yra paskleista daug mitų. Tas medžiotojų pasaulis iš esmės yra pasikeitęs. Tai, kad mūsų medžioto-jai geba rūpintis gamta, rodo atsigaunantys ir sparčiai augantys ištekliai. Tikrai yra kuo pasirū-pinti. Tai šiandien aš nesuprantu iš tiesų šitų emocinių argumentų, kurie yra pateikiami prieš-taravimuose, tiek veto, tiek svarstymuose, ir labai gaila, kad į šitą procesą šituo emociniu lygmeniu yra įsijungusios visos valdžios grandys.

Šiandien kažkaip norėtusi tikėti, kad vis dėlto gebame tramdyti tas emocijas, gebame pa-žvelgti į klausimą sąžiningai, tikrai pasitikėti savo bendruomene. Medžiotojai nėra gi kažkokie laukiniai žmonės, gyvenantys miške. Medžiotojai yra ta bendruomenė, kuri egzistuoja tarp mūsų, iš įvairiausių sluoksnių, tikrai su įvairiausiomis patirtimis ir tikrai gebanti puikiai atlikti tiek tą gamtos reguliacijos funkciją, tiek, matyt, laikytis teisės aktų reikalavimų. Tai tikrai, kolegos, ragi-nu šiandien atmesti veto ir vis dėlto priimti gana vakarietišką sprendimą, kuris egzistuoja visur aplinkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės (čia primenu, kad kalbame du – už, du – prieš šioje pro-cedūroje) gerbiama M. Ošmianskienė. Prašau.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Gerbiami Seimo nariai, matyt, nemažai argumentų jau yra išsakyta ir visi mes juos žinome. Bet yra geras pasakymas, kad blogam šokėjui ir kiaušiniai trukdo. (*Šurmu-lys salėje*) Tai medžioklėje svarbiausia yra etika ir medžiotojo nusiteikimas. Geras medžiotojas su jokių įrankiu nešaus, neįsitikinęs, kad šūvis bus taiklus, o blogos etikos ir moralės medžiotojas, ir turėdamas taikiklį, šaus neįsitikinęs. Todėl šie visi argumentai ir pasvaičiojimai, kad tai būtina, kad tai reikalinga, net kitaip negali pataikyti, yra tiesiog noras įteisinti sau žaisliuką. Šiandieną – naktiniai taikikliai, rytoj, žiūrėkite, ateisite ir su kariniais naktiniais taikikliais, nes kare juk geriau su kariniais, ar ne? Tai kažkur kažkas turi pasakyti sau, todėl labai džiaugiuosi Prezidento veto. Tikiuosi, kad šiandien gyvūnų gerovės klausimas nugalės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi, motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, atkreipiu dėmesį, kad jau balsavimų langas, tai dabar balsuosime po šio projekto ir tada balsuosime po kiekvieno projekto,

nes yra 13 valandų ir galime jau balsuoti. Tai kviečiu visus susėsti į savo vietas ir pradėsime balsavimą. Siūlyčiau dėl šio projekto, šių projektų paketo apsispręsti vienu balsavimu, nes turbūt būtų keista dėl vieno vienaip, dėl kito kitaip subalsuoti.

Taigi, dėl 1-4.1, 1-4.2 ir 1-4.3 klausimų, tai yra projektai Nr. XIVP-3271GR, Nr. XIVP-3331GR ir Nr. XIVP-3332GR – Medžioklės įstatymo, Gyvūnų gerovės ir apsaugos bei Administracinių nusižengimų kodekso. Balsavimas vyks taip: pagal procedūrą, pagal Statutą ne vėliau kaip kitą posėdžių dieną Seimas balsavimu turi nuspręsti, ar svarstyti grąžintą įstatymą iš naujo, ar laikyti įstatymą nepriimtu.

Taigi, mes turime dvi alternatyvas. Balsuosime alternatyviai. Kas balsuoja už, tai balsuoja, kad reikia svarstyti grąžintą įstatymą iš naujo, kas balsuoja prieš, vadinasi, laiko įstatymą nepriimtu. Taigi, visi gerai supratome? Iš karto dėl visų trijų. Kas už – svarstyti grąžintą įstatymą iš naujo, kas prieš – laikyti įstatymą nepriimtu. Balsuojame. Na, manau, kad tikrai jau visi suprato. Tai dabar jau koks bus rezultatas, toks.

Užsiregistravo 122, balsavo 121: už – 76, prieš – 45. Taigi, įstatymas yra svarstomas iš naujo.

Dabar svarstymo data yra numatyta ateinančią ketvirtadienį, nes mes pagal Statutą ne vėliau kaip per savaitę turime apsvarstyti šitą klausimą. Ar tinka, galime bendru sutarimu? Gerai, tinka. Taip pat... Aš tuoj, gerbiamas Jonai, suteiksiu žodį. Dėl komitetų mums dar reikia apsispręsti, tai dėl Medžioklės įstatymo, vadinasi, Kaimo reikalų komitetas, dėl Gyvūnų gerovės – Kaimo reikalų komitetas, dėl Administracinių nusižengimų – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime pritarti? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Dėkoju, pritarta. Viskas gerai.

J. Jarutis norėjo per šoninį mikrofoną. Prašau.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pirmiausia, dėkingas kolegoms, su kuriais mes priėmėme tokį sprendimą svarstyti šį įstatymą iš naujo. Na, negalvojau, kad kada nors taip teks pasakyti, bet labai apmaudu dėl prezidentūros, dėl dalies visuomenės požiūrio į tam tikrą mūsų bendruomenės dalį, profesionaliai galinčią valdyti tam tikrus ginklus, medžioklės priemonės. Jeigu kariuomenė galvoja, kad jinai viena, be visuomenės įsitraukimo ir visuotinio pasipriešinimo, apgins mūsų šalį, tai tiesiog labai apgailestauju. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, dėkui. Visos replikos išsakytos, sprendimas priimtas.

13.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. spalio 31 d. nutarimo Nr. XIV-2215 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3515 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos pakeitimo projektas Nr. XIVP-3515. Pranešėjas – gerbiamas V. Bakas.

Gerbiamas A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš frakcijos vardu norėčiau paprašyti pusvalandžio pertraukos.

PIRMININKAS. Pusvalandžio pertrauka dėl šio projekto. Gal galime bendru sutarimu? Vis tiek turbūt užteks tų balsų. Gerai, dėkoju. Bendru sutarimu pusvalandžio pertrauka dėl šio projekto.

13.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3512 (pateikimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, dabar grįžtame šiek tiek atgal. Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo darbų programos projektas Nr. XIVP-3512. Mes taip pat dėl

jos dar nebalsavome. Galime apsispręsti balsuodami dėl mūsų pavasario... (*Balsai salėje*) Man sa-ko, kad mes nebalsavome dėl šio projekto, tai balsuosime dabar. Nebent sutinkate bendru sutari-mu. Sutinkate? (*Balsai salėje*) Nelabai suprantu salės reakcijos. Balsuojame. Balsuojame dėl pava-sario darbų programos.

Užsiregistravo 126, balsavo 126: už – 74, prieš – 5, susilaikė 47. Taigi darbų programai pritar-ta. Siūloma svarstyti kovo 14 dieną. Visi komitetai, aišku, apsvarstys. Tikiuosi, galime bendru su-tarimu? Dėkoju, pritarta.

13.07 val.

Kredito unijų įstatymo Nr. I-796 10, 12, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3413 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar darbotvarkės 1-6 klausimas – Kredito unijų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įsta-tymo projektas Nr. XIVP-3413. Gerbiamas A. Kupčinskas galėtų mums pratęsti pateikimą, nes čia yra pateikimo tęsinys. Prašau.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos, noriu jums pristatyti kredito unijų problematiką. Iš tiesų gal buvo prieš 2018 metus jau į kredito unijas at-kreiptas tinkamas dėmesys, bet noriu pasakyti – nepakankamas dėmesys. Išties tada įvyko refor-ma. Tikrai buvo daug bankrutavusių kredito unijų. Dabar lyg ir to negirdime, bet turbūt visi gir-dime ir suprantame, kokia egzistuoja bankų sektoriaus situacija, kai nėra tinkamos konkurencijos Lietuvoje. Aišku, vertinant, ar kredito unijos gali būti tinkamos bankų sektoriaus konkurentės, visi labai aiškiai rodo ženklus, kad kredito unijos užima tik 2 % bankų sektoriaus. Lyg ir tai nėra problema, verta mūsų dėmesio. Bet aš vis dėlto norėčiau atkreipti dėmesį į šį faktorių, nors ir su-darantį 2 %. Šioje situacijoje, aš manau, tie patys principai galioja ir valstybės institucijose, ir vals-tybės įmonėse, dabar jau dažniausiai valstybės valdomose akcinėse bendrovėse, turėtų būti tam tikras pakeičiamumas, tai yra kadencijų ribojimas. Tie patys asmenys, 20 metų valdantys ar admi-nistruojantys kredito unijas, taip pat turėtų keistis. Mano manymu, ką aš dabar matau, ne pasko-lininkai turi valdyti kredito unijas, o pajininkai, sunešantys tą kapitalą. Nors tas kapitalas siekia tik-tai 2 %, vis dėlto jie turėtų turėti daugiau teisių, o ne vien tiktai administratoriai, kurie įkalba skolininkus pabalsuoti tam tikruose visuotiniuose susirinkimuose. Nesusidaro net 2 % ar 3 % tų visuotinių susirinkimų kvorumo.

Mano įsitikinimu, vis dėlto reikėtų atkreipti dėmesį, kaip ir sakiau, kad ir 2 %, bet, aš ma-nau, kiekviena bendruomenė nusipelno mūsų dėmesio ir nusipelno tobulinimo. O pagrindinis principas vis dėlto, kad būtų daugiau konkurencijos mūsų bankiniame sektoriuje. Aš esu įsitiki-nęs, kad net ir tie 2 % gali sudaryti konkurenciją. Tikiuosi jūsų dėmesio, tikiuosi, kad mes galėtu-me pasvarstyti komitetuose šią situaciją ir atkreipti į tai dėmesį, todėl tikiuosi jūsų palaikymo. Ačiū. Lauksiu klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš tai, prieš palaikymą, bus nemažai klausimų. Gerbiama L. Na-gienė klausimą užduos. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų, pasižiūrėjusi šią įstatymą, ma-tau labai labai daug Teisės departamento pastabų. Kas rengė jums šią projektą, nes matau: treji metai – ribotas, ten nedalyvauju veikloje, po to aš turiu teisę sugrįžti, po to kadencijos atsiranda, visuotinis kažkoks susirinkimas, ir visur yra Teisės departamentas pasisakęs, kad neatitinka pa-ties įstatymo. Kas rengė šią įstatymą?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Rengiantį šį įstatymą matote šioje tribūnoje. Patarėjų galbūt ne-matote, nes jie sėdi kabinetuose, bet tą galiu patvirtinti nuoširdžiai. Kitas dalykas, aš suprantu, yra partijų, kurios yra pasiėmusios paskolas iš kredito unijų, yra nusiteikusių prieš šią įstatymo projektą. Aš tą irgi puikiai suprantu, gerbiama Laima, bet tikrai siūlyčiau kreipti dėmesį į esmę ir svarstyti, ir gilintis į esmę komitetuose.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Palionis.

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš irgi norėčiau tada iš esmės paklausti. Kaip jūs teisingai aiškinamajame rašte rašote, 2018 metais buvo įgyvendinta kredito unijų refor-

ma, kuri apėmė ir kredito unijų valdymą, ir visas garantines sistemas, ir tvaraus kapitalo formavimą, bet jūs nuogaustaujate, kad per tą laikotarpį, iki šiol tos kredito unijos netapo bendruomeniškos, kad jos nei bankai, nei bendruomeniškos kredito unijos, bet drauge siūlote kredito unijoms dar įsteigti naujus dalykus, kaip asocijuoto nario statusą fiziniams asmenims, lygiai taip pat įgaliojimus. Jeigu mes norime, kad kredito unijų bendruomenę valdytų, tai gal tada dabar įstatyme, kuriame yra teisė pajininkui gauti trijų asmenų įgaliojimą?.. Jūs darote iki keturių, tai dar daugiau žmonių nukreipsite nuo unijos valdymo.

PIRMININKAS. Laikas!

A. PALIONIS (MSNG). Paskutinis momentas – tai konkurencingumas. Aš manau, ne asocijuotų narių konkuravimas yra esmė, o paji...

PIRMININKAS. Dėkui, laikas!

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas bendravardi. Iš tiesų aš manau, kad jūs Biudžeto ir finansų komitete tikrai galėtumėte labiau atliepti ir labiau patobulinti įstatymo projektą. Tikrai netikiu, kad jisai tobulas, bet tikrai labai norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į egzistuojančią problematiką. Dėl to ir teikiu šį projektą, kaip gerbiama Laima sakė, galbūt jisai nėra tobulas. Taip, aš nežinau nė vieno įstatymo projekto, dėl kurio Teisės departamentas neturėtų pastabų. Tai šioje situacijoje labai tikiuosi jūsų palaikymo, dėmesio, nes vis dėlto aš galvoju, kad ne administratoriai, kurie galimai paperka paskolininkus, turi valdyti kredito unijas, o pajininkai turi turėti daugiau teisių valdant kredito unijas. Toks ir yra mano pagrindinis tikslas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas V. Bakas nori užduoti klausimą. Prašau.

V. BAKAS (DFVL). Labai ačiū. Gerbiamas kolega, vakar gavome laišką iš tų 2 % bendruomenės – visos asociacijos, visos pagrindinės centrinės unijos sako taip, kad yra požymių, kad jūsų kažkokie bičiuliai ar pažįstami bando perimti vieną iš Lietuvos kredito unijų. Norėčiau, kad jūs paaiškintumėte, ką jūs čia ruošiatės daryti. Jeigu taip, nežinau, man susidaro toks įspūdis, kaip 2000-aisiais, kada reideriai perėmė Lietuvos įmones, tai dabar tarsi siūloma Seimui perimti atskiras unijas.

Antras klausimas. Kaip jūsų šitas įstatymas dera su ūkinės veiklos laisvės principu, numatytu Konstitucijoje? Pavyzdžiui, kas būtų, jeigu jūs, mes dabar nuspręstume UAB'ų valdybų kadencijų skaičių nustatyti, bankų valdybų kadencijų? Kodėl jūs to nesiūlote daryti?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Tai tas...

V. BAKAS (DFVL). Ar jūs manote, kad Seimas turi teisę kištis į privatų sektorių ir nurodyti, kaip jie turi balsuoti, kiek kadencijų valdybos turi dalyvauti, ar mes galime kooperacijoje riboti žmonių teisę balsuoti dėl unijos veiklos, ar tai būtų finansinis sektorius, ar žemės ūkio? Tai aš vis dėlto norėčiau, kad jūs pasakytumėte Seimui, kaip galėtumėte paaiškinti tą bendruomenės kaltinimą, kad jūs kartu su savo bičiais bandote tiesiog perimti vienos iš kredito unijų valdymą?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, labai ačiū už taiklius klausimus ir labai noriu tiesiogiai atsakyti. Pirmiausia, dėl kaltinimų. Tai turbūt matytumėte ir skaidrėje, ir viešosiose deklaracijose, taip, turėjau 100 litų pajų Akademiniėje kredito unijoje. Jeigu jūs manote, kad už 30 eurų, kuriuos aš susigrąžinau prieš ateidamas į Seimą, nes tai labai aiškiai sako ir Konstitucija, ir įstatymai, kad tu turi atsisakyti bet kokios ūkinės veiklos... Jeigu jūs manote, kad tie 30 eurų daro įtaką siūlymams, tai jūs esate labai, kaip čia jums švelniai pasakyti, gerai, jūs esate neteisingi. Tai tik noriu pasakyti.

Kitas dalykas. Dėl kadencijų siūlau tikrai pasidomėti. Aš suprantu, gal jūs dirbate kitame komitete, nesidomite kitomis ūkinėmis veiklomis, komercinėmis, ekonominėmis ir taip toliau. Tai aš jums pasakysiu, kad yra įvestos kadencijos ne tiktai direktoriams, ne tiktai mokyklose, ne tik universitetuose, bet ir ūkinėse veiklose. Aš manau, kad atsakiau jums į tuos du klausimus labai tiesiogiai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą norėtų užduoti gerbiamas V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Kolega, iš tikrųjų pats irgi esu unijų gerbėjas, bet žiūrėdamas į jūsų projektą aš dabar nesuprantu, jūs čia gerinate sąlygas ar bloginate sąlygas? Nes susidaro toks vaizdas, kad kažkaip į bloginimo pusę narių atstovavimas ir visa kita po pateikimo. Koks tikslas?

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, aš jums labai tiesiogiai vienu sakiniu noriu pasakyti: aš kaip tik noriu paskatinti bendruomeniškumą, kooperaciją ir visuotinį narių įsitraukimą į kredito unijų valdymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, ką jūs pasakėte apie bendruomeniškumą be atsakomybės finansų valdymo srityje, yra tragedija. Dabar kalbėdamas konkrečiai apie jūsų įstatymo projektą norėčiau paklausti, su kuriomis finansų institucijomis jūs jį derinate? Mano klausimas yra dėl to, kad man pačiam Monrealyje teko dalyvauti prieš pirmo Kredito unijų įstatymo kūrimą ir matyti, kaip kredito unijos veikia Kanadoje, taip pat kai buvo daroma kredito unijų reforma, išvalant tuos nesažiningus žmones kredito unijų valdymo struktūrose. Bet pagal jūsų projektą, aš dabar supratau, jūs darote stiprų žingsnį atgal, vėl išvengiant atsakomybės, jeigu pinigai bus neatsakingai planuojami, neefektyviai valdomi. Nebus pasiektas rezultatas, o bus pasiektas nuostolis. Su kuriomis konkrečiai institucijomis jūs derinate ruošdamas šitą įstatymo projektą?

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Gaila, jūs nedalyvavote konferencijoje, kurią organizavau didžiojoje Konstitucijos salėje rugsėjo mėnesį, prieš gerą pusmetį. Tikrai buvo išsiųsti kvietimai visiems Seimo nariams, galimybė dalyvauti. Dalyvavo ir Lietuvos banko atstovai (aš pabaigsiu), ir Finansų ministerijos atstovai, ir taip toliau. Ir visi pripažino, kad reikia tobulinti Kredito unijų įstatymą. Tai jeigu jums reikia derinimų, prašom, galite net atsisukti vaizdo įrašą.

Šitoje situacijoje aš manau, kad tikrai turėtume atkreipti dėmesį. Bet kažkaip iš tos kairės pusės aš girdžiu tokią norą apginti tuos kredito unijų skolininkus, kurie labiausiai dabar, sakykime, arba greičiau administratorius, kurie naudojami paskolininkais, kurie yra susiję norėdami gauti mažesnes palūkanas ir panašiai, užuot įsigilinus, ką sako būtent pajininkai, tie, kurie sunešė didžiausią kredito unijų turtą. Tai aš tikrai raginčiau atkreipti dėmesį į tai. Ir raginčiau dar atkreipti dėmesį į tai, kad kažkodėl kai kurių kredito unijų valdybos posėdžiauja Mauricijaus saloje. Ar tai reikia apmokėti iš kredito unijų kapitalo ir finansų? Na, jūs man atsakykite į tai. Jeigu galima, aš irgi bandau užduoti klausimą jums. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Neturiu jokio santykio su kredito unijomis, jūs čia vienam žmogui pasakėte, kad jūs gal ten paskolą kokią turite, – neturiu nieko. Bet paprastai įstatymai yra inicijuojami bendruomenės arba dėl problemų. Šiuo atveju atrodo, kad problemų jūs lyg ir surandate, bet iš bendruomenės nekyla problemų. Tai pasakykite, ar reikia tobulinti gerai veikiančią sistemą? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Viktorai, jūs ir atsakysite – jeigu nereikia, tai nereikia. Bet aš bandau įsiklausyti, ne veltui organizavau spaudos... ne spaudos, bendrą konferenciją rugsėjo mėnesį. Galbūt pavyks kai kuriems įsiklausyti į tai, ką kalba ir pačios bendruomenės, pačios kredito unijos. Aš taip pat nesu susijęs su kredito unijomis jau septyneri metai niekaip. Nei dėl tų 30 eurų nesu susijęs. Šiuo atveju aš bandau perduoti tą žodį ir pasakyti apie tą problematiką. Jeigu Seimas mano, kad nėra problematikos, viskas gerai veikia ir tie 2 % neverti dėmesio, tai tebūnie taip.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinė – I. Kačinskaitė-Urbonienė. Nors laikas į pabaigą, bet prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų, man atrodo, kolega, niekas iš kairės ar iš centro nenori ar sumenkinti, ar sumažinti jūsų idėjos. Man atrodo, kad siekiame suprasti, kokią konkrečiai problemą sprendžiate. Kartais tikrai reikia daugiau balanso, ypač tarp valdančių tam tikras institucijas ir tų silpnesnių šalių. Bet gal jūs galėtumėte paprastai paaiškinti Seimo nariams, kaip tas bendruomeniškumas bus skatinamas, jeigu tam tikra prasme fizinių asmenų atstovavimas, mano supratimu, mažės proporcingai, pagal jūsų teikiamą įstatymo projektą? Tai vienas aspektas.

Ir kitas aspektas. Galbūt buvo kažkokios, nežinau, Lietuvos banko ar tarptautinės rekomendacijos, kuriomis irgi rėmėtės tam, kad mes pagerintume bendruomenių įsitraukimą į kredito unijų valdymą? Tai gal galėtumėte pakomentuoti, nes visose konferencijose, atleiskite, Seimo nariai tikrai negali dalyvauti.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Suprantama, aš tikrai nekvestionuoju, kas kur dalyvauja ar kur kas vykdo kitas parlamentines veiklas. Bet šioje situacijoje aš norėčiau vieną iš pavyzdžių pateikti. Elektroninis balsavimas. Kodėl jisai negalėtų vykti tose pačiose kredito unijose renkant valdymo organus? Kodėl tai negalėtų bent jau šiame sektoriuje? Tą tikrai būtų galima įgyvendinti ir būtų labai šaunu, jeigu tą elektroninį balsavimą organizuotų ne pati kredito unija, o pavyzdžiui, centrinė kredito unija. Mes turime dvi centrines kredito unijas. Ar tai būtų „Kreda“, ar Centrinė kredito unija, jos galėtų organizuoti ir taip pasirūpinti ir skaidrumu, ir efektyvumu, tada nekiltų tam tikrų abejonių dėl valdymo organų rinkimų, kurie kažkaip labai primena rinkimus Rytuose.

PIRMININKAS. Dėkoju, atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai už, prieš. Taigi gerbiamas A. Palionis prieš užsirašęs. Prašau.

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš esu įsitikinęs, kad po 2018 metų įvykdytos tikrai svarbios ir didelės reformos šitame sektoriuje ir padarytų kai kurių korekcijų po to, po kelių metų reformos įvykdymo... bet tos korekcijos buvo atliekamos su sektoriaus pastabomis, kurias įvertino mūsų Lietuvos bankas ir Finansų ministerija ir buvo Seime priimta. Aš manau, kad ir visi kiti pataisymai ar pasiūlymai turėtų būti išdiskutuoti visų pirma Vyriausybėje ir atkeliauti į Seimą su mūsų priežiūros institucijos rekomendacijomis. Jeigu mes pritarsime šiam projektui, tai aš siūlysiu Vyriausybės išvados prašyti ir gal būtų galima mūsų centrinio banko nuomonės.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Atkreipiu dėmesį, kolegos, kad yra balsavimo langas ir balsuosime po kiekvieno klausimo. Tai dabar balsuosime dėl ką tik pateikto 1-6 klausimo – Kredito unijų įstatymo keletu straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3413. Jį ką tik pateikė A. Kupčinskas. Balsuojame! Balsuojame.

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 14, prieš – 13, susilaikė 97. Taigi įstatymo projektui nepritarė. Dabar apsispręskime, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Na, yra įvairių siūlymų, tai kas už – tobulinti, kas prieš – atmesti. Kas už – tobulinti, kas prieš – atmesti.

Užsiregistravo 119, balsavo 115: už – 51, prieš – 64. Taigi yra atmestas. Taigi klausimą išsprendėme.

Dabar per šoninį mikrofoną replika po balsavimo – gerbiamas K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, kol mes čia puikiai dirbame, šiandien įvyko tikrai labai reikšmingas Lietuvos įvykis pasaulyje – poledinės žūklės čempionate Lietuvos komanda Mongolijoje laimėjo pirmąją vietą. Manau, kad, na, tomis sąlygomis, kuriomis žvejojo, galime pasveikinti juos. Ir visas tris pirmąsias vietas laimėjo lietuviai. Iš tikrųjų unikalūs įvykis. Sveikiname! Ačiū! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Tikrai sveikiname! Ar kitų komandų buvo dar? Sveikiname tikrai lietuvius su pasiekimu.

13.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo parlamentiniam tyrimui atlikti dėl energetikos politikos įgyvendinimo ir valdymo, kuriuo galimai buvo pažeistas viešasis interesas ir vartotojų teisės, bei dėl galimai nepakankamų ir netikslių už kuriojamą sritį atsakingų politikų ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos vykdomų rinkos kontrolės ir priežiūros veiksmų“ projektas Nr. XIVP-3439 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, labai jau salėje... Salėje gerokai triukšmingiau negu po ledu. Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo parlamentiniam tyrimui atlikti dėl energetikos politikos (ir taip toliau) projektas Nr. XIVP-3439. Pateikimas.

A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Frakcijos vardu norėčiau paprašyti pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Prašoma pertraukos iki kito posėdžio. Ar galime bendru sutarimu, ar balsuoti reikės? Galime. Gerai, bendru sutarimu – pertrauka iki kito posėdžio. Labai džiugu, kad trumpiname darbotvarkę.

13.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3470(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3471(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3473, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3483, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-50 „Dėl Laisvės premijų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3505 (*pateikimas*)

Dabar darbotvarkės 1-8 klausimo blokas. Kviečiu gerbiamą J. Razmą. Klausimai 1-8.1, 1-8.2, 1-8.3, 1-8.4, 1-8.5, tai yra projektas Nr. XIVP-3470... Dėl komitetų pirmų trijų blokelių, dėl komitetų, tada dėl delegacijų ir dėl Laisvės premijų komisijos sudarymo. Prašau pateikti.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, čia tie penki projektai teikiami kaip blokas, nes jų pradinis atsiradimo pretekstas buvo susijęs su tuo, kad reikia išbraukti iš komitetų, komisijų, delegacijų sudėties P. Gražulį, kuriam buvo panaikintas Seimo nario mandatas.

Tiesa, kai kurie projektai šiek tiek per tam tikrą laiką prasitę, tai projekto Nr. XIVP-3470 teikiamas antras variantas, nes buvo gauti atitinkami Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos teikimai. Ir yra siūlomi papildomi kai kurių komitetų sudėties pakeitimai. Galbūt ne visi spėjo susipažinti, tai aš pavardinsiu.

Aplinkos apsaugos komitete teikiama išbraukti A. Bilotaitę ir P. Gražulį. Taigi išbraukus vieną poziciją, vieną opozicijos atstovą balansas valdančiųjų ir opozicijos išliktų, kaip buvęs.

Taip pat siūloma išbraukti iš Biudžeto ir finansų komiteto ministrą D. Kreivį. Šiame komitete valdančiųjų yra beveik, galima sakyti, dviejų balsų persvara, tai yra per daug.

Į Socialinių reikalų ir darbo komitetą siūloma įrašyti P. Kuzmickienę. Kadangi J. Džiugelis išėjo iš Tėvynės sąjungos frakcijos, tai mūsų frakcijos kvota liko laisva šiame komitete. Tai būtų galimybė P. Kuzmickienei ją užimti.

Dabar, kadangi išbraukėme A. Bilotaitę iš Aplinkos apsaugos komiteto, ją siūloma įrašyti į Sveikatos reikalų komitetą vietoj išeinančios iš jo P. Kuzmickienės, o D. Kreivys būtų įrašomas į Seimo Švietimo ir mokslo komiteto sudėtį, kur yra per menkas valdančiųjų atstovavimas, neatitinkantis, taip sakant, Seimo proporcijų. Su tuo susijęs ir komitetų narių skaičiaus pakeitimas, tai Aplinkos apsaugos komitete vietoj 10 narių liktų 8, Biudžeto ir finansų komitete vietoj 13 – 12, Socialinių reikalų ir darbo komitete būtų maksimalus dabar skaičius, vietoj 12 – 13, Švietimo ir mokslo komitete vietoj 11 būtų 12.

Dėl pavaduotojų komitetuose dar ne visi teikimai padaryti, tai kol kas čia yra išbraukiamas tik P. Gražulis, kur paminėtas kaip narys arba kaip pavaduotojas.

Dėl delegacijų teikimai taip pat yra susiję tik su P. Gražulio asmeniu. Jis išbraukiamas iš delegacijos Lietuvos Respublikos Seimo ir Ukrainos Aukščiausiosios Rados Asamblėjoje. Mišri grupė vietoj jo prašo įrašyti J. Pinskų. Tai būtų ir viskas turbūt.

Tiesa, nepamirėjau dar Laisvės premijų komisijos. Delegacijose, minėjau, įrašomas J. Pinks vietoj P. Gražulio, o nepamirėjau komisijos. Tai yra Laisvės premijų komisijos sudėtyje buvo P. Gražulis, jis būtų išbraukiamas, o dabar Mišriai grupei atstovaus V. Jukna, kaip žinome, neseniai tapęs tos grupės nariu. Dėl to čia nieko papildomai įrašyti ir nereikia.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju gerbiamam Jurgiui. Dabar ar galima tada klausimą? Yra vienas klausimas. Gerai. Klausia gerbiamas V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjas, matydamas D. Kreivio permetimą iš Biudžeto ir finansų komiteto į Švietimo komitetą, norėčiau paklausti, kas bus su švietimu? Nes kai D. Kreivį įrašė į Biudžeto ir finansų komitetą, tai buvo mokesčių reforma, nekilnojamojo turto reforma, bet jos jau palaidotos. Gal galite pasakyti, koks buldozeris bus daromas Švietimo komitete, kad ten D. Kreivį įmetėte, nes energetika ir švietimas kažkaip nesusiję dalykai?

J. RAZMA (TS-LKDF). Na, nesureikšminčiau vieno komiteto nario vaidmens pasiūlant kokias nors esmines reformas. Siūlau neišsigąsti, nieko baisaus neatsitiks.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, dabar susitarkime, kaip mes galime greičiau priimti visą šitą bloką.

13.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3470(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3471(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3473 (pateikimo tęsinys ir svarstymas)

Gal 1-8.1, 1-8.2, 1-8.3 klausimų pirmąsias dvi stadijas galėtume kompleksiškai įveikti? Po pateikimo galime bendru sutarimu? Dėkoju. Po svarstymo galime bendru sutarimu? Dėkoju. Dabar tada balsuosime.

13.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3470(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-8.1 klausimas – projektas Nr. XIVP-3470. Balsuojame, nes priėmimo stadija, reikia balsuoti. Balsuojame dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo dėl komitetų sudėties patvirtinimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 117, balsavo 117: už – 114, prieš nebuvo, susilaikė 3. Nutarimas priimtas. (Gongas)

13.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3471(2) (priėmimas)

Toliau 1-8.2 klausimas – projektas Nr. XIVP-3471. Balsuojame dėl Seimo komitetų narių skaičiaus pakeitimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 116, balsavo 115: už – 112, prieš nebuvo, susilaikė 3. Nutarimas priimtas. (Gongas)

13.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3473 (priėmimas)

Dabar 1-8.3 klausimas – projektas Nr. XIVP-3473. Taip pat balsuojame dėl nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 116: už – 114, prieš nebuvo, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

13.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3483 (pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas)

Dabar 1-8.4 klausimas. Ar galime po pateikimo bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Po svarstymo galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Ir priėmimas. Nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo projektas Nr. XIVP-3483.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 113: už – 112, prieš nebuvo, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

13.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-50 „Dėl Laisvės premijų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3505 (pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-8.5 klausimas – projektas Nr. XIVP-3505. Ar galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Po svarstymo bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Priėmimas. Seimo nutarimo „Dėl Laisvės premijų komisijos sudarymo“ pakeitimo projektas. Balsuojame dabar dėl šio nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 116, balsavo 115: už – 114, prieš nebuvo, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

13.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3442 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar darbotvarkės 1-9 klausimas. Taip pat kviesčiau J. Razmą į tribūną pristatyti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo projektą Nr. XIVP-3442. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šis projektas yra sąlygotas V. Gapšio situacijos, kai būdamas įkalinimo įstaigoje jis iš esmės negali atlikti net Seimo nario pareigų, tai tuo labiau jis negali atlikti komiteto pirmininko pavaduotojo pareigų. Šiuo metu jis yra patvirtintas vienu iš Seimo Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojų. Siūloma išbraukti jį iš tų pavaduotojų sąrašo. Kaip žinome, šis komitetas yra išskirtinis, čia yra daug pavaduotojų, tai tikrai vieno iš jų išbraukimas neapsunkins komiteto veiklos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų nėra. Tada pabandydysime priimti šį nutarimą. Ar galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Po svarstymo bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Tada balsuosime priėmimo stadijoje dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo projekto Nr. XIVP-3442. Prašau balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 115, prieš nebuvo, susilaikė 4. Nutarimas priimtas. (Gongas)

13.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. XIV-88 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3507 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas. Taip pat gerbiamas J. Razma galbūt galėtų mums pateikti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos sudarymo“ pakeitimo projektą Nr. XIVP-3507. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, čia jau teikimas susijęs ne su mūsų Seimo virtuvės reikalais. Kaip žinome, Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija yra tokios nestandartinės sudėties – čia yra ir mūsų išeivijos lietuvių organizacijų atstovai. Jų teikimu siūloma padaryti vieną pakeitimą šios komisijos sudėtyje – vietoj J. I. F. Kalvelio įrašyti V. Bandis.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas Jurgi Razma. Klausiti niekas nenori. Ar po pateikimo galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Po svarstymo galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Tada balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos sudarymo“ pakeitimo projekto Nr. XIVP-3507 priėmimo. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 118: už – 117, prieš nebuvo, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (Gongas)

13.40 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. spalio 31 d. nutarimo Nr. XIV-2215 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3515 (pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas)

Dabar, gerbiami kolegos, baigėsi pusvalandis, paimta pertrauka dėl darbotvarkės 1-5 klausimo. Dabar jau kviečiu gerbiamą V. Baką į tribūną toliau pratęsti...

V. BAKAS (DFVL). 5 minutes?

PIRMININKAS. Taip, dėl tyrimo komisijos pakeitimo. Prašom.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiamas Seime, gerbiami kolegos, 2023 m. spalio 31 d. Seimas sudarė laikinąją tyrimo komisiją dėl galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo 2019 metų Prezidento rinkimų laikotarpiu, taip pat dėl galimo kišimosi į tuos rinkimus, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai ir galimų pranešėjo teisių pažeidimų. Šiuo nutarimu komisija prašo Seimo pratęsti komisijos darbą dviem savaitėmis – iki kovo 26 dienos.

Trumpai išvardinsiu priežastis ir ligšiolinius komisijos darbo rezultatus. Komisija per šį laikotarpį surengė 22 posėdžius, apklausė 16 liudytojų, užklausė ir surinko tikrai daugybę rašytinės informacijos iš specialiųjų ir kitų tarnybų. Komisija iš esmės atliko didžiąją darbo dalį, leidžiančią atsakyti į Seimo suformuluotus klausimus. Jau dabar galiu pasakyti, kad komisijos išvados bus reikšmingos, užtikrinančios rinkimų mūsų šalyje lygiateisiškumą, specialiųjų tarnybų politinį neutralumą ir demokratinę jų veiklos kontrolę, taip pat žmogaus teisių ir pranešėjų teisių apsaugą, svarbiausių valstybės institucijų atsparumą priešiškų valstybių interesų įtakai.

Šiuo metu būtina atlikti tokius penkis pagrindinius komisijos darbus. Pirma. Sudaryti sąlygas Lietuvos Respublikos Prezidentui G. Nausėdai atsakyti į komisijos pateiktus klausimus.

Antra. Sulaukti atsakymų iš buvusios kandidato į Prezidentus G. Nausėdos štabo vadovės, o vėliau prezidentūros kanclerės A. Budrytės, sulaukti jos atsakymų į komisijos pateiktus klausimus.

Trečia. Išslaptinti Specialiųjų tyrimų tarnybos ir Valstybės saugumo departamento medžiagą, kuri, mūsų nuomone, liudija apie galimą poveikį politiniams procesams ir atskleidžia susirūpinimą nacionalinio saugumo požiūriu keliančius ryšius, apie kuriuos ir Seimas, ir visuomenė, mūsų nuomone, privalo žinoti.

Ketvirta. Išslaptinti STT ir VSD pareigūnų ir paties pranešėjo liudijimus komisijai.

Penkta. Parengti išvadą ir pateikti ją Seimui.

Tam, kad išvengtume kokių nors spekuliacijų, noriu atkreipti Seimo dėmesį. Spekuliacijų dėl termino, dėl rinkimų, kas čia yra viešojoje erdvėje. Noriu atkreipti Seimo dėmesį, kad kvietimas liudyti komisijoje poniai A. Budrytei buvo išsiųstas dar praėjusių metų gruodžio 28 dieną. Kitaip tariant, daugiau nei 2 mėnesius buvo derinamas atvykimas. Deja, ji atsisakė atsakyti į klausimus, todėl jie buvo išsiųsti raštu. Taip pat kvietimas Prezidentui liudyti buvo išsiųstas vasario 15 dieną. Iki šiol atsakymo nėra sulaukta. Taigi, nepavykus suderinti dėl Prezidento liudijimo žodžiu, išsiuntėme Prezidentui 70 klausimų. Poniai A. Budrytei išsiuntėme 58 klausimus, į kuriuos tikimės sulaukti atsakymų. Taigi, tam reikia laiko.

Taip pat prašome Seimą įpareigoti Specialiųjų tyrimų tarnybą pateikti komisijai jos prašomus kriminalinės žvalgybos metu surinktus duomenis – dokumentus, nuotraukas, garso įrašus, filmuotą medžiagą ir kitus duomenis, tiesiogiai susijusius su komisijos atliekamu tyrimu. Komisijos duomenimis, Specialiųjų tyrimų tarnyba yra surinkusi duomenis ir medžiagą, kuri patvirtina pranešėjo raštu pateiktą informaciją Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui ir galimus politinio neutralumo principo pažeidimus. STT, iki šiol nepateikdama komisijai informacijos, susijusios su svarbiais visuomenėje ir valstybėje vykstančiais procesais, dėl kurių Seimas, Tautos atstovybė, sukūrė šią komisiją, bando paneigti parlamento, Tautos atstovybės, įgaliojimus imtis priemonių, kad būtų gauta informacija apie valstybėje ir visuomenėje vykstančius procesus, apie padėtį ir kylančias problemas įvairiose valstybės ir visuomenės gyvenimo srityse, dėl kurių Seimas, esant valstybinės svarbos reikalui, negalėtų vykdyti parlamentinės kontrolės. Taigi, tokios sritys šiuo atveju yra rinkimų procesai, su nacionaliniu saugumu nesuderinama valstybių įtaka politiniams ir ekonominiams procesams, teisėtumo, politinio neutralumo principų užtikrinimas, lygiateisiškumo užtikrinimas rinkimų metu, taip pat, kaip minėjau, politinio neutralumo principo užtikrinimas žvalgybos ir kitų specialiųjų tarnybų veikloje.

Gerbiami kolegos, dėl minėtų priežasčių prašome Seimo pratęsti komisijos darbą dviem savaitėmis, tai yra iki kovo 26 dienos. Esu pasirengęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju komisijos pirmininkui. Dabar jūsų klausia gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Vytautai, jūs dirbote NSGK komiteto pirmininku. Tie patys autoriai, D. Panceras ir jo komanda, parašė knygą „Kabinetas 339“. Tai jūs dabar imatės „Pranešėjo ir Prezidento“ knygos, o šitą knygą paliekate kažkam kaip naują reiškinį mūsų literatūros? Aš tai nesuprantu tokio žanro. Jeigu tiriame viską, tai tirkite. Ir neseniai čia, po Seimą, buvęs jūsų kolega iš policijos kriminalinės žvalgybos vaikščiojo ir įrodinėjo, kad buvo verčiamas sekti premjerą, ministrą, Seimo narius. Mes puikiai žinome departamento vadovo, valdybos viršininko R. Petrašiūno istoriją, kaip jis „piešė“ pažymą pagal buvusio Prezidento patarėjo N. Rasburskio nurodymą, perrašydavo ir kaip savo pateikdavo institucijų vadovams. Kodėl jūs netiriate to, kad Seimo nariai nuolat yra persekiojami įvairių institucijų, tokių kaip VSD, kaip R. Petrašiūno, kaip Policijos departamento kriminalinės žvalgybos? Pagal užsakymus neteisėtu būdu bandoma sufabrikuoti bylas prieš juos, tai kodėl jūs taip siaurai žiūrite į tą problemą?

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiamas kolega, jūs puikiai žinote, kad Seimo nutarimu Seimas apsisprendžia dėl ribų, kokios jos yra, kada parlamentinio tyrimo komisija gali atlikti darbą. Aš labai

apgailestauju, bet aš neprisimenu jūsų pasiūlymo, kai buvo šis nutarimas svarstomas, kad būtų išplėsti klausimai. Tai buvo daugiau kalbos, jūs nepateikėte jokio siūlymo, kad galėtų būti tiriama ir jūsų minimo pranešėjo pateikta informacija Seimui. Tai viena.

Antra, komisija tiria ne knygoje aprašytus įvykius, o pranešėjo, trimis Vyčio Kryžiaus ordinais apdovanoto asmens, kuris po šio savo pranešimo buvo atleistas iš Valstybės saugumo departamento, pateiktą informaciją. Taigi apibendrinamas galiu pasakyti: mes galime užbaigti šį tyrimą, jeigu jūs norite pradėti kitus tyrimus, galite registruoti nutarimo projektą. Manau, Seimas sudarys komisiją ir atliks reikalingus tyrimus, jeigu jie jums atrodo svarbūs.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiamas A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, gal galėtumėte pasakyti, ką reikšmingo komisija sužinojo iš to, ko nebuvo paskelbta iki jūsų komisijos, nes buvo bent porą komisijų, buvo krūva išvadų? Ar jūs dar negalite pranešti esminių naujų žinių ir tą sužinosime, kai padarysite išvadą, ar šiandien galite kažką pasakyti, nes čia yra daugiau beletristikos dabar? Apklauskos, kas nori, kas nenori, ten 70 ar 80 klausimų, rezultatas. Ar bus koks nors rezultatas, ar tai ir bus, taip sakant, sugaištas laikas įrodant tą, kas jau įrodyta? Ačiū.

V. BAKAS (*DFVL*). Atsakysiu vienu žodžiu: mano įsitikinimu, rezultatas bus ir į klausimus, kuriuos suformulavo Seimas, komisija atsakys.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiamas S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pranešėjau. Na, aš manau, kad užsitęsė jūsų jau tas tyrimas komisijos. Pirma, ar, jūsų nuomone, korektiška, kai visas šis tyrimas vyksta jau įsibėgėjusios Prezidento rinkimų kampanijos metu? Vyksta procesas. Ar jūs negaunate tokių perspėjimų iš VRK, ar jie tiesiog jūsų komisijos bijo?

Antras dalykas. Ne šiaip informacija neviešinama, jūs dabar mūsų prašote, kad Seimas įpareigotų Specialiųjų tyrimų tarnybą pateikti komisijai duomenis tuos, kuriuos jie surinko. Pareigūnai rinkdami žinojo, kad ta informacija neviešinama, konfidenciali ir taip toliau. Ar tokie dalykai, tokie prašymai negriauna irgi pasitikėjimo valstybe? Kaip tiems pareigūnams atrodo, kurie tą informaciją rinko, kai dabar jų informacija taip bus paviešinama? Ir, pavyzdžiui, mes giname 1 tūkst. 589 buvusius kagėbistus, KGB agentus, ir sakome: saugo juos valstybė ir negalima jų viešinti ir priminti. O čia taip lengvai imame ir norime paviešinti tuos dalykus. Ačiū.

V. BAKAS (*DFVL*). Į pirmą klausimo dalį dėl komisijos laiko. Jeigu jūs būtumėte pritarę prieš ketverius metus tokiam tyrimui, kalbu apie jus konkrečiai, apie jūsų frakciją, jis galėjo būti padarytas anksčiau. Iš tikrųjų Seimas priėmė sprendimą sudaryti komisiją dabar, dabar atsirado politinė valia ir mes atliekame savo darbą. Komisija tikrai nedalyvauja rinkimuose, mūsų užduotis – atsakyti į Seimo klausimus. Kaip jau jūs toliau juos naudosite, kokių veiksmų imsitės, tai yra kiekvieno iš jūsų, tai yra šiuo atveju jūsų reikalas.

Dabar dėl STT medžiagos. Lietuvos praktikoje ir komisijų veikloje buvęs ne vienas atvejis, kai specialiosios tarnybos pateikia parlamentui informaciją, kontrolei būtina informaciją, apie svarbius visuomenėje vykstančius procesus, kurie yra svarbūs, kurie liečia politinius procesus, galimą įtaką. Teisinėje valstybėje pagal Konstitucinio Teismo doktriną Seimas, kaip Tautos atstovybė, turi teisę su jais susipažinti. Kitas klausimas, ar ta informacija komisijai bus pateikta kaip įslaptinta, pavyzdžiui, taip, kad ji galėtų sulygininti su kitais įrodymais, įsitikinti pranešėjo praneštos informacijos teisingumu, specialiųjų tarnybų atlikto darbo teisėtumu, visapusiškumu, ar tai bus pateikta kaip vieša informacija, – čia jau diskusijos klausimas. Bet negali būti situacijos, kai informacija apie ypač svarbius visuomenei procesus yra neprieinama Seimui – tai nesuderinama su teisinės valstybės, teisinės demokratinės valstybės, principais ir ji turi būti pateikta Seimui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas M. Puidokas užduos klausimą. Prašau.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Aš turiu labai rimtą klausimą. Jūs buvote praeitą kadenciją Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininku ir tos kadencijos metu jūsų frakcijos kolegos kartu su manimi (apie 11 parlamentarų) kreipėsi dėl įtakingos konservatorės R. Juknevičienės galimų ryšių su aukštais KGB generolais, su Rusija. Apie jos brolio verslo vėlgį tuos pačius ryšius buvo daugybė dokumentų pateikta, bet tokios iniciatyvos visa tai atidžiai ir detalai ištirti Seime iš jūsų

nebuvo, nors tai akivaizdžiai svarbūs faktai ir dalykai visai mūsų valstybei, nes būtent Konservatorių partija ir sistemininkai, ir valstybininkų klanas yra tie dariniai, kurie kelia didžiausią žalą valstybei. O dabar jūs keliate visą šitą tyrimą dėl Prezidento prieš Prezidento rinkimus, tai kas už to slypi?

V. BAKAS (DFVL). Dar kartą pabrėšiu, kad komisijos tikslas yra užtikrinti rinkimų lygiateisiškumo principą, žmogaus teisių apsaugą, pranešėjų teisių apsaugą, specialiųjų tarnybų atskaitomumą.

Antra klausimo dalis. Pone Puidokai, aš jums tik priminsiu, kad praėjusią kadenciją jūs buvote istorinės valdančiosios daugumos dalimi, Seimas nėra turėjęs tokios didelės daugumos, kokią turėjo LVŽS suformuota koalicija. Jūs, kaip LVŽS dalis, galėjote tirti, jeigu įtarėte, turėjote pagrįstų duomenų, bet ką. Mano klausimas jums, kodėl jūs to nepadarėte?

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinį klausimą užduos gerbiamas V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, Pauliau, už suteiktą galimybę paklausti. Gerbiamas pranešėjau, iš atsakymo A. Skardžiui aš supratau, kad jūsų selektyvus aktyvumas. Dabar madinga kalbėti apie teisės viršenybę, tai jūs už teisės ar teisybės viršenybę?

V. BAKAS (DFVL). Aš esu už veiksmą. Jeigu matau problemas, imuosi iniciatyvos. Ir jus, ir poną A. Skardžių noriu tik pakviesti – jeigu jūs matote problemas, registruokite Seimo nutarimo projektą, įtikinkite Seimą ir atsakykite į klausimus, kuriuos keliate. Jūs tokį mandatą turite.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar, gerbiami kolegos, kadangi baigiasi tiek balsuoti numatytas, tiek posėdžio laikas baigiasi, o liko tik pora klausimų, tai pratęsiu laiką, kol apsvarstysime visus klausimus. Tai vėlgi svarstysime ir balsuosime iš karto. Nemačiau norinčių kalbėti dėl motyvų.

Gerbiami kolegos, trys stadijos. Ar galime po pateikimo bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta. Po svarstymo galime bendru sutarimu? Dėkoju pritarta.

Ir priėmimas. Balsuojame tada dėl nutarimo dėl tyrimo komisijos pakeitimo projekto Nr. XIVP-3515. Balsuojame dėl laikinosios tyrimo komisijos darbo pratęsimo. Balsuojame. Dabar yra priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 107, balsavo 107: už – 69, prieš – 23, susilaikė 15. Nutarimas priimtas. (*Gongas*) Dabar grįžtame. Nuosekliai pagal darbotvarkę toliau eisime.

13.57 val.

Rinkimų kodekso 168 ir 170 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3513 (pateikimas)

Taigi liko 1-11 klausimas – Rinkimų kodekso poros straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3513. Mums pateiks gerbiamas A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš pirmiausia norėčiau padėkoti gerbiamiems kolegoms iš opozicijos – tai kolegai A. Mazuroniui, R. Tamašunienei, A. Širinskienei ir kitiems, kurie iš tikrųjų pamatė neatitikimą Rinkimų kodekse ir viename europiniame dokumente. Tai yra techninis pataisymas, kurį galime padaryti net ir esant rinkimų kampanijos laikotarpiui. Tai yra patvirtintame kodekse buvo numatyta, jog koaliciniams sąrašams būtų taikomas 7 % rinkimų barjeras. Jį žeminame iki 5 %, nes toks yra europinis reguliavimas, ir patiksliname nuostatą: ne kad būtų gavę mandatų, o „dalyvaujantiems skirstant mandatus“.

Šitoje vietoje aš turėčiau patikslinti vieną dalyką. Mano nuomone, šitas pataisymas kažkios didelės esmės nekeičia, nes, nepaisant to, kad kartelė yra 5 %, yra dar toks dalykas kaip mandatų skirstymo kvota, kuri Lietuvoje dėl mažo mandatų skaičiaus Europos Parlamente yra ženkliai didesnė nei 5 %. Pavyzdžiui, 2014 metais norint gauti mandatą reikėjo 7,98 % balsų, 2019 metais – 6,52 %. Tai 5 % riba reiškia, kad tiesiog patekusi politinė jėga, ją peržengusi, arba koalicijai

ja dalyvauja skirstant mandatus ir jos kvota yra skaičiuojama. Tikslai tiek. O reali kvota yra šiek tiek aukštesnė dėl mažo mandatų skaičiaus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia gerbiamas M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS (MSNG). Aš norėjau iš tikrųjų paklausti, kaip taip įvyko, kad jūsų vadovaujama darbo grupė nepastebėjo Europos Sąjungos... Europos Tarybos 2018 m. liepos 13 d. sprendimo 2018/994, kurio 3 straipsnio 1 dalyje yra aiškiai numatyta, kad valstybės narės gali nustatyti minimalią vietų paskirstymo ribą ir kad nacionaliniu lygmeniu ši riba negali viršyti 5 %?

Antras klausimas būtų, ar vis dėlto dabartinė skaičiavimo formulė, kuri iš esmės... Jūs pagrindžiate, kad Europos Parlamento rinkimams yra taikoma dėl mažo Europos Parlamento narių skaičiaus, kurį turi Lietuva, bet Seimo atveju mes net 70 Seimo narių daugiamandatėje apygardoje renkame, bet skaičiavimo metodika labai panaši. Ar vis dėlto nereiktų jos keisti? Nes ir taip Lietuvoje ši, sakykime, riba yra labai aukšta kaip mažoje šalyje, dėl to, sakykime, mažesnės politinės jėgos diskriminuojamos ir joms netolygios sąlygos sudaromos dalyvauti rinkimuose.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, kolega. Pradėsiu nuo antro klausimo. 5 % specialistų yra laikoma tam tikru standartu, vokišku standartu, nes tai yra Vokietijos modelis, kuris taikomas daugelyje demokratinių valstybių, būtent 5 %. O kalbant apie tai, kaip balsai... mandatai yra skaičiuojami, tai tų modelių pasaulyje yra įvairių. Lietuvos modelis yra standartinis ir tiek Europos Parlamento rinkimams, tiek Seimo rinkimams šiuo atveju nieko nekeičiame.

O kalbant apie tai, kaip ši klaida įsivėlė, tai labai paprastai, tiesiog buvo perkelti iš skirtingų įstatymų kartelių skaičiai į tą patį straipsnį. Tiesiog nuo Seimo rinkimų buvo padaryta *copy paste* į Europos Parlamento rinkimus ir, deja, nei Teisės departamentas, nei Europos teisės grupė taip pat nepastebėjo šito neatitikimo. Ačiū tiems, kurie tą pastebėjo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš esmės aš pritariu jūsų pateiktam Kodekso pakeitimo projektui, nes, patinka mums ar nepatinka, 2018 metais Europos Taryba priėmė sprendimą, kuris reglamentuoja, kaip valstybės narės, Europos Sąjungos valstybės narės, turi organizuoti rinkimų į Europos Parlamentą procesą. Tačiau norėčiau paklausti: ar jūs atsižvelgėte ir ar darė įtaką šiam jūsų pasiūlymui Lietuvos lenkų rinkimų akcijos kreipimasis į Vyriausiąją rinkimų komisiją? Ačiū.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ne, tikrai ne. Man darė įtaką šiuo klausimu A. Mazuronis, kuris pirmas atkreipė dėmesį, kad reikia šį klausimą spręsti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiama R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Nepaspaudžiau. Ai, ačiū. Tai ar Lenkų rinkimų akcija, ar ne Lenkų rinkimų akcija – yra bendros nuostatos ir Europos Parlamento rinkimai yra reglamentuoti. Jeigu yra neatitikimų, tai netgi ir į Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pastabas, kai jos yra iš tiesų reikšmingos, turi būti atsižvelgiama. Aš manau, kad Andrius ir į tai atkreipė dėmesį.

Mano klausimas apie tai, kada mes tikimės priimti tas pataisas, nes, kaip ir minėjote, šiuo atveju taikoma išimties tvarka ir turbūt skubos tvarka. Tai aš noriu paklausti: kada bus galutinis mūsų projektuojamas balsavimas?

Ir antras dalykas. Paaiškinkite, kaip bus skaičiuojama likučio... na, kvota dalinama iš balsų likučio, kaip atrodo dabar skaičiavimas pataisius Rinkimų kodekso nuostatas? Ir vis dėlto kaip atsitiko, kad komitetai nepamatė? Galbūt biurai negalėjo pamatyti...

PIRMININKAS. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). ...nes kai mes svarstėme, nebuvo net indikuojama, kad mes tuose straipsniuose ką nors keisime.

PIRMININKAS. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Tai kaip vis dėlto atsirado...

PIRMININKAS. Laikas!

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Pradėčiau nuo skaičiavimo. Bus skaičiuojama lygiai taip pat, kaip buvo iki šiol, realiai padarius šį pakeitimą nepasikeis niekas. Nuo praeitų Europos Parlamento rinkimų yra skaičiuojama pagal kvotą, pagal liekaną, tiesiog kurio liekana... Pirmiausia

suskaičiuojami gryniesi procentai pagal mandatų skirstymo kvotą, o po to yra skaičiuojama, kiek liekana yra didžiausia, dėl to atsiranda ta efektyvi mandato kvota, kuri, kaip sakau, yra daug didesnė nei 5 %. Tai čia niekas nesikeičia, jokio pokyčio nėra ir tas visiškai atitinka reglamentą.

Dabar kalbant apie tai, kodėl taip įvyko, tai čia reikėtų iš tikrųjų klausti visų, kurie buvo darbo grupėje, nes visi turėjome tą projektą. Įvyko, kaip įvyko, aš negaliu pasakyti. Mes svarstėme kiekvieną nuostatą,ėjome taip pat ir per kiekvieną straipsnį. Na, tai...

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Mazuronis. Paskutinį. Prašau.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Aš tikrai labai trumpai. Noriu padėkoti, kad iš tiesų taip operatyviai sureagavote ir atkreipėte dėmesį į išsakytas pastabas.

Ir turbūt politikos nereikėtų ieškoti šituose sprendimuose, tiesiog reikėtų ištaisyti tai, ką reikia ištaisyti. Bet man tada toks klausimas, kaip tas teisėkūros procesas pas mus veikia? Ir, žinoma, Seimo nariai gali būti, turbūt dažnas atvejis, kai balsuojame nevisiškai paskaitę ar nevisiškai įsigilinę. Bet kaip Teisės departamentas tokių gana reikšmingų dalykų nepamatė? Bet ne apie tai norėčiau klausti, nes, na, praėjo ir praėjo. Žiūrėkite, gerai, šį kartą A. Mazuronis paskaitė ar R. Tamašunienė paskaitė, ar dar kas nors paskaitė... Bet ar negali būti taip, kad tame Rinkimų kodekse, kurį priėmė gana spėriai, gana plačios apimties dokumentą, dar yra likę kokių nors vietų, kai atėjus kitiems rinkimams vėl gali kažkokių dalykų išlįsti, kai ne tik kad Seimo nariai nepaskaitė, bet ir Teisės departamentas kažkaip gal pažiūrėjo nevisiškai atsakingai ar įdėmiai? Negali būti dar tokių dalykų?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Asmeniškai aš tuo abejoju, bet visko gali pasitaikyti. Ir kviečiu gerbiamą kolegą tiesiog sėsti, įdėmiai skaityti Rinkimų kodeksą, ieškoti neatitikimų. Tikiu, kad, kaip suradote šį kartą, surasite ir kitus, jeigu tokių yra.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar pasisakymai dėl viso. Dėl motyvų už – M. Puidokas. Prašom.

M. PUIDOKAS (MSNG). Aš noriu pasidžiaugti, kad mes, Lietuvos Respublikos Seimas, operatyviai, visi kartu vieningai imamės sprendimų pataisyti Rinkimų kodeksą, kad jis atitiktų Europos Sąjungos teisyną. Nes akivaizdu, kad Lietuva tai privalo padaryti, priešingu atveju ji būtų vienintelė Europos Sąjungos šalis narė, kuri nesilaikytų viršutinės procentinės kartelės ribos, tai yra 5 %. Būtent tokia kartelės riba yra numatyta Europos Sąjungos būtent Europos Parlamento rinkimams. Raginu visus palaikyti ir spręsti visus neatitikimus, kurie atsiranda rinkimų organizavimo klausimais, lygiai taip pat vieningai, nes, manau, turėtume visi nuoširdžiai stengtis, kad rinkiminis procesas būtų kuo skaidresnis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir lieka balsavimas po pateikimo. Balsuojame dėl Rinkimų kodekso dviejų straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-3513.

Užsiregistravo 100, balsavo 99: už – 91, prieš – 1, susilaikė 7. Taigi pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime bendru sutarimu? Pritarta. Siūloma svarstyti balandžio mėnesį. Galime pritarti? Dėkoju, pritarta.

14.08 val.

Seimo savaitės (2024-03-11 – 2024-03-15) – 2024 m. kovo 12 d. (antradienio) ir 14 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, lieka paskutinis rezervinis 1 klausimas – savaitės, prasidedančios kovo 11 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Tai gal gerbiamas pirmasis pavaduotojas J. Razma laisvu nuo pasirašymo metu mums galėtų pateikti šį projektą?

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kita savaitė – jau įprasta mums Seimo posėdžių savaitė su dviem posėdžiais antradienį ir ketvirtadienį. Antradienį pradėsime nuo svarbių projektų, susijusių su krašto apsaugos sistemos stiprinimu. Taip pat įvairių teisės srities, žemės ūkio srities projektų pateikimai. Vėlgi krašto apsaugos sritis, Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimai. Be abejo, į antradienio rytinį posėdį turi būti įrašytas ir laikinosios tyrimo komisijos sudarymas, šiandien padarėme pertrauką iki kito posėdžio. Antradienį po pietų aplinkos ministras atsa-

kys į Seimo narių klausimus. Neseniai buvo gauti raštu pateikti klausimai, susiję su miško kirtimo reikalais. Taip pat antradienį Seimo statuto projektai, kiek jų čia yra įregistruota iki to momento. Taip pat teritorijų planavimas, labdara, parama, azartiniai lošimai. Darbotvarkės trukmė įprasta – iki 17 valandos.

Ketvirtadienio darbotvarkė šiuo momentu kiek trumpesnė, bet manau, kad iki ketvirtadienio ją dar papildysime. Buvo ir opozicijos atstovų iniciatyvų man išsakyta, kad norima kai kuriuos svarbius projektus matyti darbotvarkėje.

Dabar esančioje darbotvarkėje ketvirtadienį pradedame pagerbdami Nepriklausomybės Akto signatarus P. Tupiką ir R. Ozolą. Po to galutinis apsisprendimas dėl Prezidento vetuoto Medžioklės įstatymo pataisų ir lydimųjų, taip pat kiti su laukine gyvūnija susiję projektai. Po pietų pertraukos apsispręsimė dėl Seimo sesijos darbų programos, kuriai, matyt, komitetai ir atskiri Seimo nariai pateiks papildomų pasiūlymų. Dar keletas projektų ir šiuo momentu ketvirtadienio darbotvarkė tik iki 16 valandos, bet, kaip minėjau, tikiuosi, kad ji bus papildyta.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Jūsų nori paklausti gerbiamas V. Pranckietis. Prašau.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Noriu paklausti, ar mes negalėtume įtraukti jau registruoto ar dviejų komiteto narių pasirašyto Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto? Viskas yra parengta. Galėtume pradėti parengiamuosius darbus, jeigu antradienį pateikimą padarytume. Labai trumpas projektas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Tai manau, kad į ketvirtadienį galime įrašyti. Turbūt Teisės departamento išvados iki to laiko bus, jeigu jų dar nėra. Galime turbūt fiksuoti, kad pagal išsakytą pageidavimą yra papildoma ketvirtadienio vakarinio posėdžio darbotvarkė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Gal galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta. Tai, vadinasi, buvo visi darbotvarkės klausimai. Jeigu norite, galime registruotis. *(Balsai salėje)*

14.12 val.

Seimo narių pareiškimai

Pareiškimai? Gerai, atsiprašau, pareiškimai. Ar jų yra? Tuoju pažiūrėsime. Gerai, L. Nagienė, pareiškimas. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, šiandien kiekvienas pasisakydamas, pristatydamas savo darbų programą kalbėjo apie privačius pensijų fondus, apie Konstitucinio Teismo nutarimą. Girdžiu iš žiniasklaidos: „Bus atidaryta Pandoros skrynia“, „Amžiaus afera pagaliau išjudinta“. Aš manau, kad kovo 7 diena buvo reikšminga ir ypatinga diena ne tik didelei Lietuvos bendruomenei, bet ir tiems Seimo nariams, kurie patikėjo, kad II pakopos pensijų įstatymas galimai prieštarausja Konstitucijai. Konstitucinis Teismas paskelbė nutarimą ir jau matome, kas darosi. Visuomenė laukia galutinių Seimo veiksmų. O ministerija dabar jau deklaruoja, kad jau parengtas projektas, dar tik sudarys darbo grupę, kuri pateiks kriterijus, kada ir kokiais kriterijais remiantis asmuo, nesulaukęs pensinio amžiaus, galės nutraukti sutartį ir pasiimti jam priklausantį turtą. Noriu pabrėžti, su sarkazmu sakau: nepamirškite pakviesti Pensijų fondų asociacijos prezidento, kuris jau dabar deklaruoja, kad čia visai nieko nereikia šios pataisos, tai tik smulkmena. Gaila, kad tik dabar ministerija pradėjo viešai reikšti savo nuomonę, ilgai vilkino ir nepritarė pateiktoms įstatymo pataisoms, ir kiršino visuomenę sakydama, kad čia viskas yra gerai, tik reikia laiko ir jūsų graža bus labai labai didelė.

Jeigu jūs būtumėte skaitę Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos banko, Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto, Laisvosios rinkos instituto, Pensijų fondų asociacijos ir net Pensijų fondų dalyvių asociacijos atsiliepimą apie pateiktą skundą Konstituciniam Teismui, tikrai suprastumėte, kam jie tarnauja.

O pensijų fondai neparodė kol kas gerų rezultatų, trūksta Lietuvos banko kontrolės. „BaltCap’as“ gali pralošti jūsų pinigus. Privatiems fondams valstybė kol kas primoka, primoka 1,5 % nuo kiekvieno dalyvio nuo vidutinio darbo užmokesčio kiekvieną mėnesį. Nebijokite, jūs prarasite 20–30 eurų, – jus fondai šiandien ramina, – tai pralošti labai nedideli pinigai. Gaila, kad

mūsų skundą antru klausimu Konstitucinis Teismas pripažino, kad tai neprieštarauja Konstitucijai, bet čia turime ir atskirą nuomonę. Ne visi Konstitucinio Teismo teisėjai tam pritaria. Įstatymo leidėjas pažeidė, taip konstatuoja atskiroji nuomonė, asmenų, įgijusių teisę į pensijų turto išmokas, lygiateisiškumą, nustatydamas, kad ne visi senatvės pensijos amžiaus sulaukę asmenys gali gauti vienkartinę išmoką, remdamasis formaliai nustatytu sukaupto turto dydžiu. Tai teikia vilties ir tikėjimo, kad ministrė neorganizuos daugumos, kad mūsų teikiamos įstatymo pataisos būtų atmetos. Gaila, laikas ne žmonių naudai, žmonės laukia šio įstatymo pataisų. Diskutuokime, netrukdykime toliau ir raskime bendrą sprendimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar D. Gaižausko pareiškimas. Prašau.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas posėdžio pirmininke, tikrai girdėjote, kai ryte kreipiausi į visą Seimą ir prašiau dėmesio, bet jūs kažkaip netyčia pamiršote, kad paskutinis darbotvarkės klausimas buvo ne Seimo narių pareiškimai, o būtent darbotvarkės tvirtinimas. Ir šiek tiek keista kalbėti tuščiai salei, nors pranešimą rengiau Seimui. Išties, kolegos, labai visų jūsų prašau labai rimtai įvertinti tai, ką pasakysiu. Aš puikiai suprantu tai, ką dabar darau, suprantu, kokia tai yra atsakomybė, tikiuosi, čia gerai viską apgalvojau, nes jeigu padarysiu nors menkiausią klaidą, jos žala bus neįkainojama. Kodėl taip sakau? Visus jus kviečiu pažiūrėti mano spaudos konferenciją, kurią dariau ši antradienį. Su manimi dalyvavo programuotojų atstovas. Esmė ta, kad mes paviešino grėsmes, mums kylančias šiandien būtent internete, dėl mūsų kritinių kibernetinio saugumo spragų. Jas pastebėjo profesionalūs programuotojai. Pagrindinė mintis – jie patys eina į kontaktą su valstybe, norėdami tai parodyti ir padėti jas užkardyti. Keista, bet kol kas, jau visa savaitė, mūsų valstybė, kaip jie sako, palyginti su kitomis, elgiasi labai keistai. Pabrėžiu, ką sakiau spaudos konferencijos metu, aš labai gerai apgalvojau sakinius, išties paaiškinau tik kelis pavyzdžius savo žodžiais, kad žmonės, nuo mažo iki senyvo amžiaus, suprastų, kokia tai rizika ir kokio masto nutekinimai vyksta. Vyksta, pabrėžiu, *online* režimu. Ši informacija yra mano 3 mėnesių darbas kartu su programuotojais. Mano sąlyga buvo tik viena: kol aš savo akimis nepamatysiu to, ką aš kalbėjau spaudos konferencijos metu, aš negalėsiu pradėti judinti visų procesų. Taigi patvirtinu, kad tai, ką kalbėjau, aš mačiau savo akimis.

Apie visas grėsmes informavęs mūsų valstybės būtent Nacionalinį kibernetinio saugumo centrą, atsakingas institucijas, vadovą, Valstybės saugumo departamentą, Antrąjį operatyvinių tarnybų departamentą, konstatuoju, kad šiandien valstybė tų grėsmių atremti nebegali. Mes neturime pajėgumų. Ne mes vieni, taip pat ir kitos valstybės. Būtent tie programuotojai pasiryžę padėti mums, suteikti pagalbą, bent pradėti tai daryti, nes jie puikiai žino, kad tas grėsmes Jungtinės Amerikos Valstijos, Jungtinė Karalystė, Izraelis jau atremia. Mes gauname neįkainojamą paslaugą, kurią valstybė kol kas atstumia.

Informacijos turinys, kurį aš pateikiu, tai tiktai paviršius. Slaptą informaciją aš esu pasiruošęs pateikti Seimui, nes jie taip nori bendradarbiauti, pateikti visam Seimui informaciją, bet tiktai turėdami specialiosios komisijos statusą, kad galėtų atskleisti metodus, duomenis ir taip toliau. Kitaip įstatymai neleidžia. Kibernetinio saugumo centro vadovas L. Ališauskas pripažįsta tas grėsmes, dėkoja už tas pastangas, dabar daromas programuotojų. Bet jis labai aiškiai įvardija, kad mūsų valstybės šiandienos politika koncentruojasi tiktai apginti strateginius objektus ir kritinę infrastruktūrą, visas kitas laukas, apie kurį aš kalbu, yra neapsaugotas. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad ta grėsmė reali. Programuotojai sako... Čia kalbama apie juodąjį internetą, kuris mums, paprastiesiems žmonėms, faktiškai nesuprantamas, tai yra tik specialias žinias turintys programuotojai gali ten patekti. Jie papasakojo, ką pamatė. Paskutinių dvejų metų atakos juodajame internete prieš Lietuvą jiems kelia didelį įtarimą. Jų kiekis ir mastai, kurie ten dabar yra, juos privertė kreiptis į mus. Pasirinko mane, aš aplinkybes, kodėl, paaiškinau. Tikrai labai suprantu, kad privalome reaguoti, nes tai gali būti grėsmės, kurias mums gali galbūt kelti, tai kalbama apie Rusiją, Baltarusiją arba Kiniją.

Negana to, dėl to sakau, pažiūrėkite tą informaciją, kad suprastumėte, apie ką kalbu. Po pateiktos informacijos aš jau neabejoju, kad tai yra tikra, juolab kad jie patvirtina mano žodžius ir pasiruošę bendradarbiauti, ir pateikti ne tiktai Seimui, prezidentūrai, bet ir būtent visoms atsakingoms institucijoms.

Kodėl išeinu į viešumą? Į viešumą išeinu todėl, kad jie pateikė informaciją dėl galimo kišimosi į mūsų rinkiminę sistemą būtent iš tų valstybių ar dar iš kažko ir paaiškino, kad jie yra fiksavę pažeidimų sistemoje – VRK skyles, kurios likusios nuo 2019 metų, ir jas tikrai mato, ir tam tikri veiksmai jiems kelia įtarimų, kurie verčia greitai patikrinti būtent VRK dabar jau pradėtą tikrai balsavimą, renkant balsus už kandidatus. Tai nereiškia, kad jau buvo patekimas, bet jie mato, kad yra, ir tikrai su jų pagalba tai gali pamatyti, nes Kibernetinio saugumo centras neturi tiek žinių, būtent tai, ką tie specialistai turi, kol kas negali patikrinti. VRK pasakymas, kad viskas gerai, juos išties šokiravo, nes jie teikia pasiūlymus ir paaiškinimus, kaip galima apeiti mūsų Valdžios vartus, autentifikavimą ir taip toliau.

Gerbiami kolegos, labai prašau, nes matau, kad kažkas ne tik kad nenori klausyti, bet mane ragina sustoti. Tai pirmiausia, ką aš noriu pasakyti: mes, visos mūsų partijos tikrai esame suinteresuoti, kad rinkimai vyktų skaidriai. Susitelkę prašykime rasti būdą, kad patikrintų dabartinę sistemą, su kuria būtent rinkome balsavimo metu. Jeigu užkardysime tas grėsmes (o jų tikrai yra), mes tikrai tokiu būdu galėsime kalbėti apie sąžiningus rinkimus. Prašau dar kartą peržiūrėti mano spaudos konferenciją, o kiti klausimai, manau, bus ateityje, nes kitą savaitę su šia informacija einu į prezidentūrą. Čia toks savotiškas *déjà vu*, kai praeitą kadenciją paskutiniais metais prezidentūra kreipėsi į Seimą pagalbos, kai reikėjo susigražinti mūsų piliečius. Pamenate, žiniasklaida tai aprašė kaip būtent šnipų apsikeitimo atvejį, tai šiuo atveju atvirkščiai – Seimas kreipsis į prezidentūrą, nes matau, kad tam tikras institucijas reikia išjudinti, ir gana greitai.

Dar. Kodėl labai svarbus akcentas? Žmogus, kuris dalyvavo spaudos konferencijos metu, puikiai... Visi mes puikiai suvokiame, kokia grėsmė jam dabar kyla, tačiau dar iki dabar valstybė su jais nesuėjusi į kontaktą. Tai yra tikrai pavojinga. Būtent šiuo pareiškimu dar kartą noriu parodyti, kad mes į tai kreipsime dėmesį maksimaliai ir čia yra dar tikrai pradžia. Ačiū.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Ačiū pranešėjui. Kaip matote, jam akcentavus pareiškimą reikšmingumą, mes čia nežiūrėjome ir laiko limitu. (*Balsai salėje*)

Dabar paskutinis pranešimą pateiks R. Šarknickas. (*Balsai salėje*)

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Yra žodžiai: „Tą garbę gavome užgimę, / Jai ir neturim leist pražūt!“ Sveikinu su artėjančia švente tave, Lietuva, ir jus, kolegos.

Per tris dešimtmečiusėjome ir einame nelengvu Lietuvos keliu, bet vis dėlto laikomės. Tri spalvė plevena, tik po vėliava draugiškai sugyventi dar vis mokomės, o kai ko jau ir nebemokame. Tai atsispindi Seime. Kovo 11-osios išvakarėse Lietuvos lenkų Seimo narė nusprendė dar daugiau – kad lenkiški vardai ir pavardės būtų rašomos ne tik svetimomis raidėmis, bet jau prašo įteisinti ir diakritinius lenkiškus ženklus. Yra posakis: lašas po lašo ir akmenį pratašo. Atrodo, kad šiuo keliu jie sėkmingai tašo Lietuvos pamatus ir toliau. Jau keli dešimtmečiai kalbama dėl dvikalbystės įteisinimo Vilniaus regione. Po šių diakritinių ženklų įteisinimo gali laukti kitas kelias – dvikalbystės. Beveik 30 metų atstovėjome saugodami lietuvių kalbą. Seimo Pirmininkės V. Čmilytės atsakymas nebestebina. Ji šiandien aiškiai pasakė, kad reikia grąžinti skolą lenkams.

Klausimas: už ką mes skolingi? Kad esame savo žemės šeimininkai, lietuviai? Už ką skolingi? Tai ne Lietuvos lenkai Vilniaus regione prašo svetimybių, tai daro ne mūsų, Lietuvos, naudai dirbantys politikai, kurie kelis dešimtmečius visaip bandė ir bando kelti konfliktus, turėdami savo politinių ketinimų. Kad Lietuvos lenkai yra diskriminuojami, virto šnipštu – trimis svetimomis raidėmis pase pasinaudojo tik nedidelė grupelė žmonių. Aš taip pat tarp savo žmonių turiu Lietuvos lenkų bičiulių. Kada baigsis šitas eskalavimas? Sakau jiems: kreipkitės į savo kolegas, kurie dirba Seime, atstovauja jūsų kraštui, tačiau turbūt jie negirdi jų.

Buvusi Lietuvos Respublikos Prezidentė D. Grybauskaitė buvo atkakli saugoti lietuvių kalbą, jos identitetą, tradicijas. 2009 m. rugpjūčio 29 d. sakė: „Lietuvių gramatikoje yra viskas, ko reikia, norint rašyti lenkiškas pavardes naudojant lenkiškas raides, nematau techninių problemų.“ Ir dar ji pasakė: „Kalba neturi tapti politikų įkaitu. Būkime stiprūs, kokie visada buvome.“ „Lietuviais esame mes gimę / Lietuviais norime ir būt! / Tą garbę gavome užgimę, / Jai ir neturim leist pražūt! //“ Su Kovo 11-ąja! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Šia citata ir užbaigsime šios dienos vakarinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 346 STENOGRAMA

2024 m. kovo 12 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA,
Seimo Pirmininko pavaduotojai R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Kviečiu užimti vietas. Pradedame kovo 12 dienos (antradienio) rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis. Užsiregistravo 109 Seimo nariai.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Dėl darbotvarkės – J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šiandien ryte Socialinių reikalų ir darbo komitetas bendru sutarimu išrinko naują komiteto pirmininkę. Aš įregistruoju atitinkamą nutarimo projektą dėl komitetų pirmininkų ir pavaduotojų pakeitimo. Gal būtų galima į vakarinį posėdį įtraukti šį projektą?

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Labas rytas. Darbotvarkės 1-10 klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektas, kurį teikia žemės ūkio ministras, bet tai yra ne Žemės ūkio ministerijos reguliavimo sritis, vienas dalykas. Kitas dalykas, tai palies 1 mln. 300 tūkst. sklypų ir tai yra neįgyvendinimas ūkininkų reikalavimų, kurių vienas iš šešių buvo mažinti administracinį krūvį. Ir tai nėra derinta su jokiais organizacijoms, su tomis, kurias palies. Frakcijos vardu prašau išbraukti.

PIRMININKĖ. Prašote frakcijos vardu, gerbiamas Viktorai? Ar komiteto?

V. PRANCKIETIS (LSF). Visiškai teisingai, aš paminėjau – frakcijos vardu.

PIRMININKĖ. Gerai, ačiū. Ministras. Prašom.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Aš tik noriu patikslinti: teikiu šitą įstatymo pakeitimą kaip Seimo narys, o ne kaip ministras.

PIRMININKĖ. Ačiū. Išgirdome pasiūlymus. J. Razma siūlo įtraukti nutarimą dėl Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkės. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu, kad vakariniame posėdyje apsvarstysime šį klausimą? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju.

Antrasis pasiūlymas V. Pranckiečio – išbraukti darbotvarkės 1-10 klausimą iš šios dienos darbotvarkės. Balsuojame. Manau, balsuokime dėl darbotvarkės 1-10 klausimo. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 116: už – 77, prieš – 17, susilaikė 22. Klausimas iš darbotvarkės išbrauktas.

Dėl visos darbotvarkės. Ar galime jai pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3203(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3203(2). Svarstymo stadija. Kviečiu L. Kasčiūną, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką, kad pristatytų komiteto išvadą.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, išties tarpsezonių dirbo komitetas prie šito dokumento. Dokumentas yra be galo svarbus visai mūsų krašto apsaugos sistemai, nes jis numato tam tikras kryptis, kuriomis turėtų plėtotis per artimiausius kelerius metus mūsų krašto apsaugos visa gynybos sistema. Komitetas buvo aktyvus, teikė bent 30 įvairių pasiūlymų, pirmiausia orientuotų į visuotinės gynybos įgyvendinimą ir principų įtvirtinimą mūsų visos gynybos architektūroje.

Aš galbūt išskirsiu kelis dalykus, kuriuos pasiūlė komitetas. Noriu pasakyti, kad tai buvo bendru sutarimu, todėl labai noriu padėkoti visiems komiteto nariams už bendrą darbą. Keli dalykai. Mūsų siūlymu Krašto apsaugos plėtros programoje komendantūros atsirado detalai, kitaip sakant, mes siūlome, kad komendantūrų įgalinimas vyktų ne tik paskelbus mobilizaciją ar karo padėtį, bet dar ir taikos metu, todėl akcentuoju būtinybę savivaldybėse sukurti vadinamąją karo komendanto sistemą, kad kiekvienas kovinis asmuo (ar tai būtų parengto rezervo karys, ar komendantinis šaulys), norintis prisidėti prie valstybės gynybos, žinotų algoritmą, į ką ir kur kreiptis.

Didelį dėmesį teikiame ir bepiločių orlaivių bei elektromagnetinės kovos pajėgumų poreikiui. Labai aiškiai akcentuojame, kad tai yra pajėgumas, kurį reikia kurti Lietuvoje ir jį integruoti į visą mūsų gynybos politiką.

Taip pat atskirai akcentuojame kontramobilumo priemonių ir gynybos linijos svarbą. Valstybės siena turi būti tinkamai parengta jos priešakinei gynybai. Pasiienio ruožai, kuriuos galima įveikti sunkiąja karine technika, turi būti papildomai apsaugoti. Kontramobilumo priemonės turi tapti integralia šalies gynybos koncepcijos dalimi.

Taip pat daug dėmesio yra skiriama pilietiniam pasipriešinimui, rezistencijai. Tai yra ta kryptis, kuri leistų kuo didesnei mūsų visuomenės daliai būti atspariai, turėti ir žinių, ir įgūdžių, ir savo vietą gynybos planuose, esant įvairiausiems scenarijams. Taip pat matytume įvairių galimų grėsmių scenarijus, kai kalbame ne tik apie konvencines grėsmes, bet ir apie hibridines, kurios gali turėti ir kinetinį elementą.

Matome ir akcentuojame, kad reikia stiprinti ginkluotę pagal NATO standartus ir mūsų Vidaus reikalų ministerijos tarnybų, kurios karo padėties metu taptų Ginkluotųjų pajėgų dalimi, personalą. Kitaip tariant, kai kalbame apie Viešojo saugumo tarnybą, apie Valstybės sienos apsaugos tarnybą, apie Vadovybės apsaugos tarnybą, jų parengtis, jų mokymas, jų pasirengimas, ginkluotė gali leisti daug operatyviau reaguoti pirmiausia į hibridinius *no notice* scenarijus. Kitaip tariant, kai viskas vyksta greitai, reikia ir staigios reakcijos.

Tai yra tikrai keli dalykai, kuriuos mes integravome į krašto apsaugos sistemos Lietuvos programą. Mano požiūriu, dokumentas tikrai solidus, brėžiantis labai aiškas kryptis, kaip mes toliau stiprėsime. Dėkoju dar kartą. Balsavimo rezultatas toks, kad mes pritarėme visi bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Gerbiami kolegos, diskutuoti užsirašė keturi Seimo nariai. Pirmasis kalbės V. Rakutis. Ruošiasi A. Pocius. Kviečiu į tribūną.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, mieli kolegos, norėčiau pristatyti keletą dalykų, kurie yra šioje programoje. Mano nuomone, tai yra esminis žingsnis į priekį. Mes turime labai stiprų bloką, įdėtą gynybos mokslo ir technologijų veiklos skatinimo krašto apsaugos sistemoje. Ir anksčiau buvo panašių dalykų sakoma, bet šioje programoje atsiradusios eilutės reiškia, kad tam reikalui bus skirtas reikalingas finansavimas ir nustatytos reikalingos procedūros. Jos iš tikrųjų įgalins pasiekti tam tikrą sėkmę, nes iki šiol būdavo tokia problema, kad pasiekiamas tik prototipų lygmuo ir tas prototipas paskui atsigula, ir yra naudojamas tik tam tikrose parodose. Šiandien mums iš tikrųjų reikia įdarbinti ir gynybos inovacijų, ir gynybos pramonės veiklas, kad jos pasiektų tam tikrą rezultatą.

Kitas dalykas, kuris, mano supratimu, šioje programoje yra taip pat labai svarbus, tai yra kritinio mąstymo ir atsparumo skatinimas mūsų krašto apsaugos sistemoje ir visuomenėje bendrai todėl, kad būtent šiuo atveju šiuo metu Vakarų pasaulis ir yra pažeidžiamiausias. Taip pat turiu pasakyti, kad piliečių valiai ugdyti yra skiriamas reikalingas dėmesys. Valia priešintis yra šandieninės Vakarų pasaulio sistemos didžiausia problema, nes informacinio karo priemonės, žmo-

nių gyvenimas tikrai savo uždaroje erdvėje, uždaroje aplinkoje, burbuluose labai apsunkina sąlygas vystyti valias, priešintis. O mūsų visuomenei to tikrai labai reikia.

Šalia šitų, ką ir gerbiamas komiteto pirmininkas minėjo apie visuomenės pasirengimą, apie komendantinę struktūrą, taip pat labai esminis pokytis yra ir krašto apsaugos sistemos, sakykime, tos sunkiosios dalies vystymas: ne tik Sausumos pajėgų, bet ir karinio jūrų laivyno, mūsų Karinių jūrų pajėgų, Karinių oro pajėgų vystymo kryptys. Ten tikrai yra daug naujų dalykų. Todėl negaišindamas jūsų laiko, noriu paraginti balsuoti už šią programą, nes ta programa yra tai, ką mes realiai padarome dėl savo krašto gynybos ir saugumo. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Pocių. Ruošiasi V. Semeška.

A. POCIUS (TS-LKDF). Labas rytas, gerbiama Pirmininke, mieli kolegos. Aš manau, agituoti visų nereikia, puikiai jaučiame situaciją, žinome, kas vyksta Ukrainoje. Būtent tie įvykiai Ukrainoje paskatino mus jau ne vieną įstatymą ar kitus būtinus darbus, namų darbus atlikti tam, kad mes sustiprintume Lietuvos gynybines institucijas. Turiu omenyje ne tik kariuomenę, bet ir į Ginkluotąsias pajėgas įeinančias kitas Vidaus reikalų ministerijai priklausančias institucijas. Taigi šiuo atveju noriu pasakyti, kad Krašto apsaugos sistemos stiprinimo programa yra parengta atsižvelgiant į pokyčius, atsiradusius būtent karo Ukrainoje kontekste.

Kalbant apie NATO rytinio flango sustiprinimą, mūsų šalies išipareigojimas, kaip priimančios šalies užduotis ta, kad mes turime parengti infrastruktūrą ir visa tai, kas yra reikalinga. Būtent mūsų, kaip NATO priimančios šalies. Visos paramą užtikrinančios institucijos turi daryti tai, kad tiek vokiečių brigada, tiek kitų sąjungininkų vienetai, atvykę į Lietuvą, gautų tai, kas jiems yra reikalinga. Aš turiu omenyje ir kurą, ir gyvenimą, ir infrastruktūrą, ir taip toliau. Ir, be abejonės, užtikrinti jiems galimybę čia nuolat treniruotis, tai yra poligonų plėtra. Šios gairės yra numatytos būtent Krašto apsaugos sistemos stiprinimo programoje.

Manychiau, kad reikėtų į tai tikrai labai rimtai pasižiūrėti ir tiesiog paremti šią iniciatyvą. Aš raginu balsuoti už. Jau daug darbų yra atlikta: įtraukta mūsų visuomenė į pasirengimą mūsų valstybės gynybai, kalbant apie mobilizacinio rezervo efektyvų panaudojimą. Aš manau, kad visi šie dalykai yra įtraukti į šią programą, todėl prašau jūsų, kolegos, palaikyti ir raginu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Semeška. Ruošiasi K. Masiulis.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, tikrai Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programa surašyta detalai, tačiau norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į vieną iš pagrindinių priedų, tai yra į krašto apsaugos sistemos 2024–2030 metų finansavimo projekcijas. Karas Ukrainoje, be jokios abejonės, leido mums visiems (ar esame dauguma, ar mažuma) aiškiai suvokti: be tinkamo finansavimo mūsų krašto apsaugos sistema negalės funkcionuoti taip, kad būtume pajėgūs ir pasirengę ginti savo valstybę. Todėl džiaugiuosi, kad būtent šioje kadencijoje ši Vyriausybė nusprendė krašto apsaugos sistemos finansavimą padidinti ne procentais, o kartais.

Dar daugiau džiaugsmo teikia tai, kad mūsų visuomenė Lietuvos kariuomene ypač gerai pasitiki ir ją vertina. Tuo galima didžiuotis. Tačiau visi išsigijimai, visa infrastruktūra, būtina krašto apsaugai, turi būti finansuojama. Šiandien mes planuojame nuo 2025 metų 3 % nuo bendrojo vidaus produkto. Kyla logiškas klausimas: kaip mes visa tai finansuosime ir ar to pakanka? Dėl to, kaip finansuosime, šiuo metu kaip tik vyksta derybos Vyriausybėje. Premjerės lyderystė čia kartu tarp daugumos ir mažumos yra labai svarbi. Aš net neabejoju ir linkiu, kad tiek daugumai, tiek mažumai pavyktų susitarti. Tačiau 3 % nėra pakankama riba, pagal kurią mes galėsime būtent šią programą visiškai finansuoti. 3 % yra tik labiau pagrindiniams mūsų tikslams įgyvendinti. Tačiau mes juk turime daug didesnių ambicijų, tai yra įsteigus diviziją, ją visiškai apginklavus, reikės galvoti ir apie modernios ginkluotės išlaikymą, taip pat priimančios šalies infrastruktūrą, vokiečių brigados apgyvendinimo ir įkurdinimo infrastruktūrą ir tam tų 3 % bendrojo vidaus produkto, akivaizdu, kad nepakaks.

Iš mano minėto priedo matoma, kad kiekvienais metais nuo 2026 metų tas finansavimas neženkiai didės – tai 5, tai 4 %, tačiau visą tą finansavimą greičiausiai suvalgys infliacija, o ginkluotės kainos, ginkluotės išlaikymo ir aptarnavimo kainos, neabejoju, didės. Todėl 3 % BVP, siekiant

sustiprinti mūsų krašto apsaugą, gerbiami kolegos, tikrai nepakanka ir tai šiandieną reikia aiškiai pasakyti – mūsų ambicija yra per maža. Manychiau, kad visi turėtume sutarti, kad artimiausius 10 metų mums reikia ne mažiau kaip 3,5 % nuo BVP ir prie šio procento likti ilgesnį laikotarpį, nes Rusija ir jos pavojus mūsų valstybei, matyt, artimiausią amžių nebeišnyks. Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programa yra detali, išdėstyti geri planai, bet visi geri planai gali ir pasilikti tik popieriuje, jeigu mes neturėsime tam reikiamo finansavimo, todėl noriu aiškiai deklaruoti, kad tvirtinant 3 % tai nėra tinkama ambicija ir nėra tinkamas pasiruošimas ilgalaikiai saugumo garantijai mūsų valstybėje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš į Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programą bandžiau pažvelgti iš vadybinės plotmės. Nagrinėjame labai gerai parengtą projektą, detalai, labai detalai. Jame yra pradedama nuo aplinkos analizės, labai plačiai išnagrinėjama patirtis, mokomasi iš karo Ukrainoje ir iš tų pamokų daromos išvados, ko reikėtų Lietuvai, norint gana gerai apsirūpinti gynyba tiek iš žmogiškųjų išteklių, tiek iš organizacinių, tiek iš kietosios technikos ir kitokių dalykų. Yra labai aiškiai konstatuota, kad karas yra pasikeitęs, kad yra labai išaugusi hibridinio karo svarba, kad labai stipriai veikia dronai, aišku, pabrėžiamas ir NATO vaidmuo, kuris bus labai svarbus, ir teritorinės gynybos, ir daugelis kitų aspektų. Iš to yra padarytos išvados ir pereiname toliau į tuos prioritetus, kuriuos Lietuvai reikėtų įgyvendinti. Prioritetų yra labai daug išvardinta, akcentuojama Vokietijos Federacinės Respublikos brigados svarba, tinkamų sąlygų jai sudarymo svarba ir lygiai taip pat yra akcentuojama, kad yra labai svarbu parengti pačios Lietuvos kariuomenę, sukurti kariams geras sąlygas ir didinti visuomenės atsparumą įvairioms grėsmėms, dezinformacijai ir panašiai.

Na, toliau pereinama prie įgyvendinimo kryptių. Ir čia vėlgi mes matome labai detalią programą, kur numatyti konkretūs metai, terminai, per kuriuos turėtų būti įgyvendintos įvairios priemonės. Numatyta, kada bus įsigyjama prieštankinė technika, šarvuočiai, kad artimiausiu metu faktiškai turėtų būti labai pagerinta karių ekipuotė, kada bus haubicos įsigyjamoms, žvalgybos ir panašiai priemonės stiprinamos. Tai visa tai vėlgi labai detalai aprašoma ir numatoma. Na, bet čia yra tik planas. Tas planas turi būti pagrįstas finansais ir, antras dalykas, aišku, kad įgyvendinant šias priemones lygia greta turėtų būti vykdoma stebėseną. Ir tai yra numatyta, stebėsenos vykdymas, ir, matyt, turi vykti koregavimas atitinkamai su tuo, kaip keisis aplinka. Prieš tai kalbėjęs prelegentas sakė, kad, matyt, kis kainos, kis kitos įvairios aplinkybės, dėl ko šitą planą reikės koreguoti. Numatytos ir finansinės priemonės – 3 % nuo BVP. Aš manau, kad čia dar per anksti diskutuoti, ar pakankama, ar čia dar reikia daugiau, bet 3 % ir tai yra labai gera ambicija, dėl kurios, duok Dieve, kad čia visi kartu, pozicija ir opozicija, mes gražiai sutartume ir ją įgyvendintume. Aš matau labai rimtą parengtą planą ir raginu jam pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi užsirašę diskutuoti pasisakė. Dėl motyvų po svarstymo yra. Už kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, nebekalbėsiu, nes viską pasakiau. Geras planas, reikia pritarti.

PIRMININKĖ. Ministras A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programa, kuri buvo parengta Krašto apsaugos ministerijoje ir derinama, tikslinama Seime, yra itin svarbus dokumentas, nes į jį atsiremia ilgalaikės ne tik finansavimo projekcijos, kurios, žinoma, gali ir turėtų keistis, bet ir pajėgumų įsigijimas, pajėgumų vystymas, kokia trajektorija juda Lietuvos kariuomenė. Per artimiausią dešimtmetį Lietuvos kariuomenei modernizuoti, įskaitant infrastruktūros plėtrą, amunicijos kaupimą, kasmet yra numatyta skirti beveik po 950 mln. eurų. Aš manau, tas skaičius galėtų ir turėtų būti didesnis atsižvelgiant į tas potencialias ir realias grėsmes, jos yra, sakyčiau, ta realybė, į kurią mes turime būtent patys ir reaguoti savo galimybių plėtra. Tas milijardas, kiekvienais metais skiriamas, iš esmės dalinamas tuo principu, kad 70 % jau dabar yra numatyta aukščiausiam prioritetui – nacionalinei divizijai su reikiama įgalinimais vystyti. Tai ir yra daroma nepamirštant ir modernaus kario koncepcijos, ir programos, nes reikia aprūpinti kiekvieną karį, kiekvieną rezervo karį tinkama individualia ginkluote, ekipuote ir įvairiomis

kitomis priemonėmis. Taigi siūlyčiau šitoje svarstymo stadijoje programai pritarti ir, be abejo, ateityje, kai kalbėsime apie finansines trajektorijas, turėti galvoje, kad pajėgumai atsiranda tik tuo metu, kai skiriami tinkami resursai.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Nėra jokių abejonių, kad mums būtina turėti šiandien Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programą, tačiau tai, kaip jina yra pateikiama, ir tai, kaip jina yra parengta, kelia didžiulių abejonių, ar mes šiandien galime jai pritarti ir ar jina bus efektyvi.

Kas tas abejones kelia? Visų pirma, kad valdančiųjų atstovas, ką tik, neseniai kalbėjęs, sakė, kad čia mes tvirtinsime planą – taigi programa, o ne... Planas skiriasi nuo programos. Pirmiausia tai rodo, kad mes čia viena šnekame, kita darome. Apie tai ne kartą jau kalbėjo spaudoje krašto atsargos kariškiai, veteranai, visuomenės atsakingi žmonės, jiems kyla didžiulių abejonių, ar mes tikrai darome viską, kas reikalinga, kad valstybė būtų deramai pasirengusi atremti tas grėsmes. Iš to, ką šneka savanoriai, veteranai, matyti, kad toli gražu iki to. Su jais netgi niekas nesitaria, neklausia jų nuomonės. Aš negirdėjau, kad su jais būtų kur nors aptarinėjami jų pasiūlymai. Vienas dalykas, kas kelia abejonių.

Kitas dalykas. Mes girdėjome, kad daugiau negu 30 tūkst. šaukiamojo amžiaus jaunuolių buvo pakviesti patikrinimui, tačiau vos ne pusė jų neatėjo ir gavo 14 tūkst. baudų už tai. Užuoat pasirūpinę, kad žmonės būtų auklėjami patriotine dvasia, mes dabar juos vaikysime baudomis ir, ko gero, gatvėse gaudysime. Apie tai net nėra kalbama šiandien.

Apie kibernetinį saugumą. Vėlgi jokių nėra čia tikimybių, kad mes išspręsimė tą klausimą, o kolega D. Gaižauskas čia labai aiškiai pasakė, kad yra didžiulė grėsmė, bet niekas nežada į tai reaguoti. Tai rodo, kad mes priimsime čia dokumentus, kurių niekas rimtai nežada vykdyti, kaip ir daugumą anksčiau. Aš ir minėjau apie šaukiamojo amžiaus karių sveikatą. Tai tik *ant durniaus* galima taip daryti, kaip šiandien yra daroma. Aš manau, kad reikia dar gerokai padirbėti prie šio dokumento. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku. Primenu, kad balsavimas, pirmasis balsavimo laikas yra nuo 11 val. 20 min.

10.26 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 21, 22 ir 189¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3355(2)ES, Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3356(2)ES (svarstymas)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3355. Į tribūną kviečiu pranešėją I. Haase. O per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos pasisakys krašto apsaugos ministras A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Vis dėlto norėčiau (ne visai dėl vedimo tvarkos), kad išgirstume, kas buvo pristatyta ir apie ką kolega ką tik kalbėjo. Tai yra plėtros programa su tomis vystymosi kryptimis, kurios, beje, lygiai tos pačios ir atsargos karininkų pareiškime yra nurodytos. Jeigu jūs pritariate plėtros programai, bet nepritariate atsargos karininkų pareiškimui, tai vienas dalykas. Jeigu pritariate atsargos karininkų pareiškimui, bet nepritariate programai, tada paaiškinkite savo šią poziciją, nes čia atitinka būtent tas kryptis.

PIRMININKĖ. Kadangi pranešėja jau yra tribūnoje, tai suteiksiu žodį jai. Galima bus pratęsti diskusiją prieš tai aptartu klausimu ir svarstymo stadijoje. Norėčiau paprašyti pristatyti išvadas ir dėl pagrindinio, ir dėl lydimosio. Prašom.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 21, 22 ir 189¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3355. Komiteto siūlymas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Taip pat buvo svarstytas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3356. Taip pat komiteto siūlymas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Niekas neužsirašė kalbėti diskusijoje. Dėl motyvų taip pat užsirašiusių nėra. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

10.28 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3234(2)ES (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3234(2). Svarstymo stadija. Dar kartą norėčiau pakviesti gerbiamą I. Haase, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl darbotvarkės 1-4 klausimo.

I. HAASE (TS-LKDF). Komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3234. Komiteto pasiūlymas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėčiau pakviesti ir Sveikatos reikalų komiteto pranešėją. Galbūt galėtų L. Slušnys pristatyti komiteto išvadą?

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Sveikatos reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė įstatymo projektą. Sprendimas – siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti projektą atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Niekas neužsirašė kalbėti diskusijoje. Dėl motyvų taip pat užsirašiusių nėra. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

10.30 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1712(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1712(2). Pranešėja – A. Širinskienė. Gerbiama I. Haase gali pristatyti. Pirmininkė pristatys komiteto išvadą dėl 1-5 klausimo.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1712. Komiteto sprendimas ir pasiūlymas – pritarti komiteto patobulintam jungtiniam (sujungti projektai Nr. XIVP-1712 ir Nr. XIVP-1680) Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1712(2) ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Atsiprašau, niekas neužsirašė diskutuoti. Motyvai už – L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labai džiaugiuosi, kad po dvejų metų įstatymo projektas buvo ištrauktas iš stalčiaus, jo žmonės tikrai labai laukė, nes nuolat kyla konfliktų įsteigus bendriją atgauti dokumentus, atgauti kaupiamąsias lėšas. Tikrai labai noriu pasidžiaugti, kad komitetas papildė dar ir kitomis svarbiomis nuostatomis mano įstatymo projektą. Todėl kviečiu visus Seimo narius aktyviai palaikyti ir tikrai dar ateityje skirti daugiau dėmesio daugiabučių namų administravimui ir galbūt naujo įstatymo peržiūrai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų prieš niekas neužsirašė. Apsispręsimė numatytu laiku dėl šio projekto.

10.32 val.

Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 28, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3469 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Mediacijos įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3469. Į tribūną kviečiu ministrę E. Dobrowolską. Pateikimas.

E. DOBROWOLSKA (LF). Gerbiami kolegos, dėkoju už galimybę pateikti įstatymo projektą. Teisingumo ministerija, įgyvendindama šios Vyriausybės programą, atliko privalomosios mediacijos šeimos ginčuose teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą. Vertinant *ex post* vertinimo rezultatus ir rekomendacijas, yra pateiktas įstatymo projektas.

Pakeitimais yra siūloma, visų pirma, siekiant efektyviau spręsti su mediatorių veikla susijusius klausimus stiprinti visų mediatorių veiklos koordinavimą. Siūloma nustatyti, kad mediatorių savivaldą įgyvendina Lietuvos mediatorių rūmai, kuriems numatoma perduoti dalį funkcijų mediacijos srityje. Visus mediatorius, išskyrus mediatorius, kurie yra teisėjai, vienyti į rūmus, kaip jau yra su kitų kai kurių profesijų atstovais: advokatais, antstoliais ir notariais.

Siekiant daugiau lankstumo finansuojant mediacijos sritis, siūloma atsisakyti detalaus iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamo mediacijos paslaugų apmokėjimo reguliavimo įstatymo lygiu. Perkelti tai į Vyriausybės nutarimą. Šiandien mes taip pat turime dėl advokatūros, notariato ir antstolių.

Mediacijos skiriamų valandų skaičius būtų reglamentuojamas Vyriausybės nutarimu, bet kartu planuojama ir padidinti valandų skaičių, tai yra vietoj šiuo metu esančių 6 iki 8 valandų. Šios valandos yra apmokamos iš valstybės biudžeto. Taip pat siekiama efektyvinti ginčo šalių įtraukimą į privalomą mediaciją numatant, kad į mediacijos procesą ginčo šalį kviestų pats mediatorius.

Siekiant kaupti išsamius duomenis apie mediacijas, įtvirtinti mediatoriaus pareigą automatizuotu būdu Teisinės pagalbos paslaugų informacinėje sistemoje pateikti metinę mediatoriaus veiklos ataskaitą. Nustatyti, kad mediatoriai privalo kas trejus metus pateikti kvalifikacijos tobulinimą įrodančius dokumentus. Per trejus metus mediatorius turėtų išklaudyti ne trumpesnius nei 24 akademinį valandų mokymus.

Įstatymo projektas yra suderintas su visomis suinteresuotomis institucijomis. Taip pat verta pažymėti, kad numatytos lėšos, poreikiai šiems metams, įsigaliojus įstatymo projektui nuo rugsėjo 1 dienos, būtų įgyvendinti iš tarnybos skirtų asignavimų. Taip pat matome, kad Seimo Pirmininkė pateikė pasiūlymą dėl šio įstatymo projekto, jiems tikrai, svarstant komitete, būtų galima pritarti. Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi E. Pupinis.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, norėčiau paklausti. Anksčiau šiuos klausimus sprendavo Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba. Dabar yra sukuriama Mediatorių rūmai. Kuo dabar pagerės šis procesas? Ar visa ta administracinė dalis persikelia į Mediatorių rūmus, ar tai pagerins mediatorių darbą? Tai norėčiau paklausti.

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū už klausimą. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba lieka. Ji vis dar kuruos mediatorių skyrimą, tai yra jų sąrašą, parinkimą, skyrimą, taip pat ataskaitų vertinimą, atlyginimų pervedimą. Mes kalbame apie Mediatorių rūmų, kurie egzistavo jau iki šiol, savivaldos sustiprinimą. Ką mes matėme, tikrai pasiteisino valstybės tam tikrų funkcijų perleidimas savivaldai – tiek notariatas, tiek jeigu kalbėtume apie antstolius, advokatus, šis modelis yra efektyviausias. Jeigu kalbėtume apie antrinę teisinę pagalbą, pavyzdžiui, kaip yra su advokatais, advokatai vis dar teikia ataskaitas elektroniniu būdu Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai, tuo tarpu savivalda tikrai yra įgaliota spręsti vidaus ir profesinius klausimus. Esame tikri, kad ir mediatorių veiklą tai tikrai sustiprintų.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi A. Lydeka.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, iš tiesų mediacija yra labai gera teisinės pagalbos forma ir turbūt gerai, kad ji plečiasi, bet matyti, kad vėlgi kai kurios įstatyminės funkcijos perduodamos Vyriausybei. Kita vertus, susidaro įspūdis, kad vis tiek biurokratinis aparatas ne mažėja, o didėja. Aš tikiuosi, kad vėlgi ir asociacija norės susireikšminti, teikti kokius nors savo pasiūlymus, ir Teisės departamentas parašė, vienodinti praktiką kažką daryti. Ir aš neabejoju, kad už šitai reikės mokėti pinigų, lygiai taip pat kaip ir už kursus.

Ar nemanote, kad kai kurie dalykai vis dėlto per daug biurokratizuojami, nes dažnai turbūt ataskaitos eina į stalčius? Ir tai tam tikra rinka galėtų nustatyti – samdai mediatorių, apie kurį ži-

nai. Žinau, kad Utenoje yra ar kažkur tokių, kurie jau pasiteisino, ir tokiu būdu juos pasirenku. O šiuo atveju man nelabai svarbu, ar kursas jie lanko, ar nelanko, vienodina ar nevienodina. Man svarbu, koks rezultatas, kiek jis pasiekia, tarkime, be teismo pagalbos tam tikrų dalykų. Ar nemanote, kad vis dėlto nereikėtų didinti to biurokratinio aparato? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū už gerą klausimą. Aš atkreipsiu dėmesį, kad mes nekalbame apie privatų sektorių. Jeigu asmuo pageidauja neprivalomos mediacijos, kuri neapmokama iš valstybės biudžeto, laisvas pasirinkti bet kurį mediatorių, susitarti dėl įkainių ir kitų dalykų. Laisva rinka lieka. Taikyčiau analogiją, jeigu mes kalbėtume apie advokatus. Visiškai privatus sektorius, bet yra ta dalis, kai valstybė jau moka, nustato valandas, įkainius ir specializaciją.

Ką mes matome? Kodėl yra būtina rinkti statistiką? Seimas praeitoje sesijoje priėmė sprendimus dėl antrinės teisinės pagalbos specializavimo, kad seksualinio pobūdžio bylose tam, kur yra nepilnamečiai vaikai, advokatai, teikiantys antrinę teisinę pagalbą, būtų specializuojami. To neįmanoma būtų padaryti, jeigu valstybė nerinktų duomenų, kiek tokių bylų yra, kiek suteikiama valandų, kiek yra nukentėjusių asmenų. Lygiai tas pats yra su mediatoriais. Mes kalbame išimtinai apie dalį, kurią valstybė apmoka.

Kalbant apie biurokratiją, kaip tik yra mažinama. Ką mes pastebėjome analizuodami ir atlikdami *ex post*, kai yra viskas sureglamentuota tik įstatymo lygmeniu, net norėdami padidinti valandų skaičių mes privalome eiti į Seimą. Tuo tarpu lygiai ką mes matome ir kas yra visiškai pasiteisinę su advokatūra, notariatu ar antstoliais, ir Valstybės kontrolės tos pačios išvados, į Vyriausybės lygmenį įkėlimas įkainių, valandų skaičiaus yra mažesnė biurokratija, mažiau teisėkūros, dėl kurios visi mes skundžiamės, kodėl tiek daug teisės aktų keičiama.

PIRMININKĖ. Klausia A. Lydeka. Ruošiasi L. Nagienė.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, iš esmės pritariu, kad Mediacijos įstatymą reikia taisyti, pritariu jūsų išsakytoms mintims pateikiant šį įstatymo projektą ir tikrai kviečiu Seimo narius pritarti po pateikimo. Tačiau kaip jūs manote, ar vis dėlto nereikėtų dar papildomai tobulinti šį įstatymo projektą, numatant tam tikras išimtis tokiam plačiai naudojamam mediacijos procesui? Kalbant apie šeimos konfliktus, ar tikrai yra tikslinga nenumatyti išimčių įstatymo projekte ir faktiškai, taip apibendrintai sakau, visais atvejais sodinti akivaizdų smurtautoją ir akivaizdų nukentėjusįjį, tą auką, prie bendro stalo? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū už klausimą. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Seimas prieš porą sesijų yra priėmęs sprendimą, kad tikrai nebūtų privalomos mediacijos, jeigu mes kalbame apie smurtą artimoje aplinkoje. Taip pat aš matau, kad gerbiama Seimo Pirmininkė papildomai registravo pasiūlymą, kad nebūtų taikoma mediacija tais atvejais, jeigu yra išduotas arešto orderis, būtent nesiartinimo orderis, tai tikrai tokiems pasiūlymams pritartina. Tikslas yra išspręsti tuos konfliktus, kuriuos galime. Jokiu būdu smurtiniu atveju netaikyti mediacijos, kur tai tiesiog yra neįmanoma.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausimas – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, iš tikrųjų žinome, mediacija tikrai šiandien labai padeda, ir pati nuostata sukurta tikrai visai sėkmingai. Bet prašom pasakyti, dabar dėl darbo kokybės jūs sakote, turės išklaustyti kursą iš savo lėšų. Tai vienas klausimas, ar tai yra paties investicijos? Ir Rūmų išlaikymas irgi iš kieno lėšų? Ar bus nustatytas mokestis, iš kurio turės išsilaikyti patys Rūmai? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū už taiklius klausimus. Atsakant dėl savivaldos, visos savivaldos veikia vienodu principu: tai yra įnašai pačių narių, kur patys nariai sutaria, ypač kai išsirenka ir atstovavimo organus, išsirenka ir nusistato įkainius, ir kitus klausimus. Ką mes matome, teisinė profesija savivaldoje tikrai veiksmingai veikia. Kalbant apie investicijas dėl kvalifikacijos, čia numatyti minimalūs kvalifikacijos kėlimai, ką mes diskutuojame jau dabar su advokatais ir su mediatoriais. Jeigu pavyktų suteikti daugiau funkcijų, tikėtina, kad galėtume ateityje kalbėti ir dėl to, kad numatytume specializaciją. Ką mes dabar padarėme Seime dėl nepilnamečių vaikų bylų, kur yra seksualinio pobūdžio nusikaltimai, mes tikrai galėtume investuoti ir į savo mediatorius iš valstybės lėšų, kad jie tikrai galėtų įgyti specifinių žinių. Tai šitą žingsnį padarę mes jau galėsime kalbėti, kad ir Mediatorių rūmai kartu su mumis dėliotų tas programas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Jeigu galėtumėte, būtų galima likti tribūnoje, nes kitas klausimas taip pat jūsų. Dėl motyvų niekas neužsirašė, apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

10.42 val.

Įstatymo „Dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto 8 straipsnio pakeitimų ir 124 straipsnio pakeitimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3446 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 1-7 klausimas – įstatymo „Dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto 8 straipsnio pakeitimų ir 124 straipsnio pakeitimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3446. Pateikimas. Prašau.

E. DOBROWOLSKA (LF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke, už galimybę pristatyti projektus. Vadovaujantis Konstitucijos 84 straipsnio 2 punktu ir atsižvelgiant į Konstitucijos 138 straipsnio 1 dalies 6 punktą, Lietuvos Seimui yra teikiami ratifikuoti: pirma, 2017 m. gruodžio 14 d. Niujorke priimto Romos statuto 8 straipsnio pakeitimai; antra, 2019 m. gruodžio 6 d. Hagoje priimto Romos statuto 8 straipsnio pakeitimas ir 2015 m. lapkričio 26 d. Hagoje priimto Romos statuto 124 straipsnio pakeitimas. Teikiamas ratifikuoti Romos statuto 8 straipsnio pakeitimas yra papildytas draudžiamų naudoti ginklų sąrašu.

Esminiai pakeitimai. Karo nusikaltimams yra priskiriamas ginklų, kuriuose naudojami mikrobiniai ar kiti biologiniai agentai arba toksinai, naudojimas. Karo nusikaltimams yra priskiriamas ginklų, kurių pagrindinis poveikis yra sužeisti skeveldromis, neaptinkamomis rentgeno spinduliais žmogaus kūne, naudojimas. Karo nusikaltimams yra priskiriamas lazerinis ginklas, specialiai sukurtas taip, kad jo vienintelė kovinė funkcija, viena iš kovinių funkcijų būtų sukelti nuolatinį apakinimą dėl neapsaugoto regėjimo. Karo nusikaltimams yra priskiriamas tyčinis civilių vertimas badauti kaip kariavimo būdas, atimant iš jų išgyvenimui būtinus reikmenis, taip pat sąmoningai sudarant kliūtis teikti išteklius, siekiant padėti.

Seimo ratifikuotu 2015 m. lapkričio 26 d. Hagoje priimtu Romos statuto 124 straipsnio pakeitimu yra panaikinamas 124 straipsnis kaip pereinamoji nuostata. Įstatymo projektai yra suderinti su Krašto apsaugos ministerija, Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad panašiu keliu dėl šių pakeitimų ratifikavimo žengia dabar ir kitos valstybės. Praeitų metų rudenį tai padarė Vokietija, 2022 metų antroje pusėje – Liuksemburgas, Šveicarija ir kitos valstybės. Mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą, tačiau jūsų klausti niekas neužsirašė, dėl motyvų taip pat užsirašiusių nėra. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

10.44 val.

Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo Nr. VIII-1641 1, 5, 14, 15, 17, 19, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3490ES (pateikimas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo kelių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3490. Pristato ministras S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, Aplinkos ministerija parengė ir Vyriausybės vardu teikia Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo pakeitimą. Iš esmės įstatymas pataiso praktikoje pasitaikiusias problemas perkelti Europos Sąjungos reglamentą, kuris tiesiogiai taikomas Lietuvai, bei Stokholmo konvencijos nuostatas, kurias irgi yra patvirtinęs šis Seimas. Kalbama apie chemines medžiagas ir cheminius mišinius arba vadinamuosius patvariuosius organinius teršalus. Tai gali būti pesticidai, pramoninės gamybos atliekos arba kitos likutinės atliekos, kurių kaupimą ir apskaitą įpareigoja reglamentas ir Stokholmo konvencija. Atliekų turėtojai, turintys daugiau negu 50 kilogramų tokių atliekų, turi pranešti nacionalinei koordinuojančiai institucijai (Lietuvos mastu tai yra Aplinkos apsaugos agentūra) apie tokių cheminių medžiagų arba mišinių turėjimą arba susidarymą. Aplinkos apsaugos departamentas užsiima to kontrole.

Praktikoje yra pasitaikę neaiškumų, kaip taikyti teisės aktus, nes yra išimčių pačiame įstatyme ir reglamente. Tos išimtys apima radioaktyvias atliekas, taip pat yra sutikslinama, kaip kitos

gamybinės atliekos, tokios kaip kosmetinės medžiagos arba kiti produktai, irgi turėtų būti apskaitomos. Šiuo atveju projektas yra gimęs iš praktikos dėl praktinio taikymo patirčių, sutikslina įstatymą, taip pat patikslina kai kurias jau pasenusias nuostatas, tokias kaip pakeisti valstybinių įstaigų pavadinimai arba įstaigų nuostatos, taip pat perkeliama ir sutikslinama poįstatyminių teisės aktų hierarchija. Šiuo atveju projektas derintas su atliekų turėtojais ir pramonės įmonėmis. Administracinė našta nėra didelė ir mažareikšmė. Kai bus aiškiau, bus suderintas ir saugus jų taikymas tarp atliekų turėtojų.

Mielai atsakyčiau į klausimus. Tikiuosi, komitete bus išsamiau pristatyta ši techninė įstatymo pataisa.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Vinkus. Ruošiasi L. Girskienė.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, šiandien teikiamo projekto 4 straipsnyje įvedama, mano nuomone, nauja nuostata. Suprantama, kad yra kalbama apie kontroliuojančias įstaigas. Viešosios įstaigos turi teisę gauti visą veiklos priežiūrai atlikti reikalingą informaciją ir duomenis. Tarp jų duomenis ir informaciją, kurie laikomi komercine paslaptimi. Tačiau šioje nuostatoje nenumatoma gauti duomenų, kurie laikomi pramonine paslaptimi. Mane domintų, ar dėl to, kad tai neaktualu žmonių sveikatai ir aplinkai, ar dėl kokių kitų priežasčių šis terminas apskritai nevartojamas? Galiojančiame įstatyme jis buvo.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už labai taiklų klausimą. Cheminių medžiagų apskaita yra privaloma, nepaisant to, ar tai būtų pramoninė paslaptis, ar tai būtų komercinė paslaptis. Tiesiogiai Europos Sąjungos reglamentas tai įpareigoja daryti. Mes, kaip valstybė, turime žinoti apie tokių medžiagų susikaupimą, jeigu susidaro daugiau negu 50 kilogramų. Todėl komitete iš tikrųjų reikėtų aptarti tai, kad nebūtų spragų ir tokios medžiagos būtų apskaitomos nepaisant kokių nors komercinių sandorių ir taip toliau. Viešasis interesas yra apsaugoti žmonių sveikatą ir numatyti teisingą tokių susikaupusių medžiagų tvarkymą.

PIRMININKĖ. Klausia L. Girskienė. Ruošiasi V. Ažuolas.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena, ministre. Noriu paklausti. Dabar pristatydamas įstatymo projektą jūs paminėjote, kad kilo iniciatyva būtent iš praktikos, ar ne? Gal galite įvardinti bent keletą atvejų, kada kilo klausimų dėl įstatymo nuostatų taikymo ir tai paskatino keisti dabartinį įstatymą?

S. GENTVILAS (LSF). Konkretus pavyzdys yra tas, kad tokių medžiagų susidarymo statistiką kaupia Aplinkos apsaugos agentūra. Atliekų turėtojai turėtų pranešti apie atliekų turėjimą. Tačiau šiandien Aplinkos apsaugos agentūroje mes faktiškai turime duomenis tiktai vos apie keletą įstaigų ar įmonių, kurios turi tokių atliekų susikaupimą. Matome, kad praktikoje ne visi atliekų turėtojai, arba gamintojai, arba pramoninkai, pateikia informaciją apie tokius susidarančius medžiagų kiekius. Todėl iš esmės sugriežtiname atskaitomybę pramonės įmonėms, nes Aplinkos apsaugos agentūra neturi pakankamos informacijos, kas turėtų pramonėje faktiškai susidaryti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi J. Baublys.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų neseniai pasirodė LRT straipsnis apie cheminių medžiagų sklidimą iš lėktuvų. Aš noriu paklausti, ar šis įstatymas reglamentuos tų medžiagų sklidimą iš lėktuvų? Kaip bus viešinama, kaip žmonės galės sužinoti, kokios medžiagos skleidžiamos, kada skleidžiamos? Kokia ta tvarka? Ar yra dabar kokia nors galiojanti tvarka dėl cheminių medžiagų sklidimo iš lėktuvų? Kaip yra?

S. GENTVILAS (LSF). Atsiprašau, gal galite patikslinti, kokios cheminės medžiagos?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). LRT buvo straipsnis, kad cheminės medžiagos yra skleidžiamos ir iš lėktuvų.

S. GENTVILAS (LSF). Kokiais tikslais?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Buvo straipsnis. Tikslais, na, tai klimato kaita, naikinimas, dar kas nors. Bet esmė, ar Lietuvoje yra reglamentuotas cheminių medžiagų skleidimas iš lėktuvų, ką galima skleist, kaip informuoti? Pavyzdys. Kai žemdirbiai skleidžia chemines medžiagas, jie turi informuoti, viešinti registracijos žurnalus ir kitus dalykus daryti. Ar dėl lėktuvų yra reglamentavimas? Bet čia kalbama ne apie miškų purškimą, o apie tuos aukščiau skraidančius. Ar jums žinomi tokie dalykai?

S. GENTVILAS (LSF). Aš žinau daug melagienų internete, bet nežinau pagrįstų žiniasklaidos straipsnių apie liaudyje vadinamus *chemtreilus*. Net sunku atsakyti, kokį straipsnį jūs skaitėte ir kokiaje žiniasklaidoje, bet Lietuva nereguliuoja išskirtinai aukštai skraidančių lėktuvų išmetimų. Tai numatyta tarptautinėse konvencijose. Jeigu, gerbiamas Valiau, sukonkretintumėte klausimą, atsiųstumėte paklausimą raštu, aš tikrai pasistengčiau kompetentingai atsakyti apie jūsų numatomus *chemtreilus*.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Baublys, ruošiasi K. Mažeika.

J. BAUBLYS (LSF). Gerbiamas ministre, prašom pasakyti, ar šis įstatymas ar poįstatyminiai aktai po to palies žemdirbius, nes jie veda apskaitą, visiškai atsiskaito? Ar nepadidės jiems būtent administracinė našta, nes ne viskas kartais į įstatymą surašoma, o paskui poįstatyminiuose aktuose atsiranda tam tikrų reikalavimų, papildomų ribojimų? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Konkretus klausimas ūkininkams, aš gal iš pažymos ir aiškinamojo rašto paskaitysiu sakinį, kad „Siūlomi įtvirtinti įpareigojimai teikti kompetentingai institucijai – Aplinkos apsaugos agentūrai informaciją apie patvariųjų organinių medžiagų atsargas nenustato įpareigojimų žemės ūkio srities ūkio subjektams, kitaip tariant, ūkininkams. Aplinkos apsaugos agentūrai bus pateikta informacija tik apie pramonines patvariąsias organinių teršalų medžiagas, chemines medžiagas, jų mišinius ar gaminius ir jų atsargas, bet ne augalų apsaugos produktų pesticidų atsargas“. Kita vertus, Lietuvoje pesticiduose arba augalų apsaugos produktuose yra draudžiama naudoti patvariuosius organinius teršalus ir jų mišinius. Kitaip tariant, Lietuvoje jau yra uždrausta naudoti tuos itin pavojingus cheminius elementus arba jų mišinius augalų apsaugos produktuose, todėl ūkininkai jų neturėtų naudoti ir tai neapima žemės ūkio srities.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausimas – K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, Seimo Pirmininke. Mano klausimas irgi ne iš padangių, o šiek tiek arčiau žemės. Norėjau paklausti, jau iš dalies atsakėte. Apie ūkininkus ir derinimą su ūkininkų asociacijomis norėjau klausti, bet, kaip supratau, tai jų lyg ir neliečia, bet turbūt kitas dalykas yra procedūriniai dalykai. Ar nebūtų paprasčiau, užuot įmonės ką nors turėtų teikti (mes tą biurokratiją mažiname, lyg ir Vyriausybės yra programoje užsibrėžta, kad mažintume, bet vis dėlto yra ir muitinės procedūros, ir importo procedūros, ir sąskaitos), būtų galbūt būtų galima tas medžiagas išskirti ir jų įvežimą kontroliuoti per procedūrinius dokumentus sukuriant algoritmą, kad nereikėtų patiems kokioms nors įstaigoms, įmonėms ar organizacijoms kokius nors papildomus duomenis teikti ir už tai galbūt nepateikus gauti atitinkamas baudas? Galbūt galima paprastesnį mechanizmą arba galbūt dėl to komitete bus galima padiskutuoti? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Aš gal apversčiau klausimą atvirkščiai, būtų susijusios su pavojingomis cheminėmis medžiagomis mums reikia didesnės kontrolės. Lietuvoje susidaro per daug pavojingų medžiagų. Mes turime ir „Toksiką“, kurios neturėtume turėti, nes gamintojai itin ilgai vis dar gamina taip ir vadinamus patvariuosius organinius teršalus. Mes turime aiškiai reglamentuoti, kad didžiausią pavojų žmogaus sveikatai, dirvožemiui sudaro būtent šitie patvarieji organiniai teršalai. Pasaulis jau seniai suprato, kad, pavyzdžiui, neteisingai tvarkomas teflonas išlieka žmogaus kūne ir nesuyra. Arba, pavyzdžiui, slidinėjimo kurortuose naudojami vaškai slidėms tepti užnuodija iš tikrųjų ištisus slidinėjimo kurortus, upelius, nacionalinius parkus. Tie patvarieji organiniai teršalai gamtoje nesunyksta. Neseniai didžiosios pasaulio korporacijos, keturios didžiosios organizacijos, apsisprendė ir viešai paskelbė, kad nebegamins 2025 metais amžinųjų cheminių junginių, nes jie yra neskylantys ir juos yra labai sunku sutvarkyti. Jūsų klausimą apverčiant, būtų sugriežtinimo ir aiškos apskaitos reikėtų dėl šitų pavojingų medžiagų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Apsisprendime balsuoti numatyta laiku.

10.56 val.

Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 pirmojo skirsnio, 8, 10, 11, 17 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8¹, 13¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3466 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Kooperatinių bendrovių įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3466. Pristato ministras K. Navickas.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, gerbiamos Seimo narės, pristatau Kooperatinių bendrovių įstatymo pakeitimus. Įstatymo pataisos buvo rengtos ilgai. Darbo grupėje tikrai visi kooperatyvai, galų gale asocijuotos organizacijos dalyvavo ir net Vyriausybės svarstymo laiku dar atsirado papildomų pastabų, kad įstatymą tobulintume. Tikriausiai esminiai dalykai, kurie keičiami šiame įstatymo projekte, yra tai, kad dabar mes turime dvigubą pripažinimą, turime vadinamuosius žemės ūkio pripažintus kooperatyvus, kurie pripažįstami ministro įsakymu, ir iš esmės, mūsų nuomone, yra tikslingiau turėti įstatymą, kad būtų aiškesni kriterijai ir veiklos reglamentavimas ilguoju laikotarpiu.

Tai keletas dalykų, kurie keičiasi, yra nauji. Atsiranda investuotojo terminas. Įvedamas, kaip minėjau, kooperatinės bendrovės investuotojas, ne tik narys, ir kooperatinės bendrovės nariai investuotojai gali pasirinktinai nevykdyti apyvartos su kooperatine bendrove, kuriai priklauso, o nariai investuotojai gali turėti mažiau kaip 20 % nuo visų kooperatinės bendrovės skaičių. Ir apibrėžiama šiuose įstatymo pakeitimuose, kas tai yra investuotojas, kokiomis sąlygomis jis veikia, kada, kokiomis sąlygomis yra pasitraukiama ir panašiai. Tada yra tiksliau ir aiškiau apibrėžiama su bendrove susijusių asmenų, čia susietumo kriterijai... Vėlgi kooperacijos bendroji viešoji gėrybė yra, kad kooperacija vyktų plačiau, o ne tik su vienu ar tarp susijusių asmenų. Tada, jau truputį minėjau, aiškesni ir tikslingesni kooperatinių bendrovių pripažinimo kriterijai, kad didesnė dalis kooperatinės bendrovės gaunamų pajamų būtų iš žemės ūkio veiklos. Manome, kad tikrai geriau, kad šita nuostata keliautų į įstatymą. Ir numatyti proporcingesni atsiskaitymo principai su nariais, pasitraukiančiais iš kooperatinės bendrovės veiklos. Tai tokie esminiai pakeitimai.

Aš matau, kad yra siūlymas, kad pagrindinis komitetas būtų Kaimo reikalų komitetas, tai teikiu siūlymą, kad būtų balsuojama, ir siūlau, kad pagrindinis komitetas būtų Ekonomikos komitetas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pirmasis klausia K. Mažeika. Ruošiasi G. Paluckas.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Tikrai labai keistas ministro paskutinis siūlymas dėl komiteto keitimo ir turbūt pats projektas yra labai keistas, nes ministras trejus metus kalbėjo apie kooperaciją, kokia ji yra svarbi, kaip čia mes padarysime, nugriausime kalnus ir pastatysime pilis. Tai vis dėlto panašu, kad šitas projektas jokio sprendimo neįgyvendina. Tai, ministre, galbūt galite pasakyti, kiek nuo jūsų kadencijos darbo pradžios atsirado naujų kooperatyvų, buvo įkurta? Ir priėmus šitą projektą, jeigu Seimas jam pritartų, kiek galbūt dar padaugėtų tų kooperatyvų ir kokios tos sąlygos jiems pagerėtų? Ta kooperatyvų veikimo aplinka, galbūt galite pasakyti, kad būtų aiškiau kolegoms apsispręsti? Ačiū.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Aš dabar atmintinai nepasakysiu. Ne per seniausiai jūsų frakcijoje buvo pateikti išsamūs skaičiai, kaip juda kooperatyvai, kiek jų atsirado, kiek nunyko. Buvo teigiamas subjektyviai, kad kažkoks mažėjimas yra didžiulis. Tai, kaip matėte, nėra. Bet jeigu labai reikia, tai raštu patikslinsiu šitą informaciją, juolab kad ne per seniausiai, prieš porą mėnesių, jūs ją visą gavote išsamiai.

PIRMININKĖ. Klausia G. Paluckas, tačiau jo salėje nematau. T. Tomilinas, jo salėje nematau. K. Vilkauskas. Ruošiasi V. Kanopa.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas ministre, panašaus pobūdžio klausimas. Mes žinome, matome, kad dabar tas kooperatinis judėjimas pas mus labai silpnai juda į priekį. Aišku, Lenkijoje daug aktyvesnis tas procesas. Bet priežastys, matyt, tokios, kad didieji ūkininkai, valdantys didesnes žemes, nelabai nori kooperuotis. Tai galbūt reikėtų nukreipti daugiau į tuos smulkius, kurie turi, sakykime, tą svorio kategoriją maždaug vienodesnę, ir daugiau galbūt ir valstybės dėmesio skirti, kad jie aktyviau tai darytų. Iš tikrųjų sutinku su kolega, kad vien įstatymo nepakanka – reikia ir motyvuojamųjų priemonių, ir darbo įtikinti ir palengvinti tą situaciją, kad jie susivieniję, tie vidutiniai ar smulkesni, perspektyvoje matytų didesnę naudą ir asmeniškai, ir tam kraštui, ir tam regionui. Galbūt galėtumėte patikslinti, kaip vyko prieš parengiant šį įstatymą diskusijos su tomis šalimis, kurios turėtų dalyvauti šiame procese?

PIRMININKĖ. Laikas.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Dėkui. Tinkamas klausimas. Aš kartu atsakysiu ir gerbiamam K. Mažeikai. Priemonės yra skirtingos. Yra vienas teisinis reglamentavimas, kuris reikalingas, ir čia ne-

buvo... iš pačių kooperatyvų veiklos išvados išeina. Kaip sakiau, pastabos buvo rengtos ne vien Žemės ūkio ministerijos. Tai buvo darbo grupė ir ji veikė iš esmės ilgą laikotarpį, bet susidėjome tam tikrus tikslus.

Kalbant apie įstatymą, yra keletas dalykų. Investuotojo atsiradimas – tas šiaip kai kuriais atvejais yra labai svarbu. Dabar ką jūs sakote, ir jūs labai teisingai sakote, kad ne tik įstatymas skatina kooperacijų steigimąsi. Tai ką mes padarėme? Mes suteikėme papildomų balų investicijoms į žemės ūkio valdas. Nuo šių metų bus mokama didesnė išmoka pieno ūkiams, kurie dalyvavo kooperacijoje. Susietoji parama. Yra papildomi balai kooperatyvams. Yra kai kurie kvietimai, jeigu kalbame apie perdirbimą ir panašiai, vėlgi kooperatyvai turi didesnius prioritetus. Visi šie darbai yra visiškai padaryti.

Ką mes kalbame dabar? Kalbame tik apie paties įstatymo keitimą. Ir dar kartą sakau – tai yra labiau iš praktikų ateinantis siūlymas, ne politinis dalykas, o iš praktikų, nes nėra labai aišku ir daug ginčų kyla, kaip vyksta atsitraukimas, kaip pajininkai, kaip pajai yra padalinami, nes kooperatyvas gali užaugti ir pati jo veikla gerokai išaugti, tai vėl to pasidalinimo proporcingumas.

Investuotojo atsiradimas to pripažinto kooperatyvo. Šiandien pripažįsta pagal kriterijus žemės ūkio ministras. Mano supratimu, yra geriau, kai plačiau yra aišku, kas yra pripažintas žemės ūkio kooperatyvas, kad neateitų į tą paramą tas, kas iš esmės negalėtų patekti. Tai čia bendras siekis ir mes apie tai kalbame. Juolab kad jeigu kas nors atsiranda, tai diskusija tam ir yra. Seimas yra didžiulė institucija, kur gali šiuos dalykus išsigryninti, nes vėl ateis visos veikiančios (...). Šie du dalykai, kurie sulaukia... jie yra visą laiką šalia. Tai, ką mes padarėme, mes padarėme iš savo pusės. Dabar kalbame tik apie įstatymo dalį.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kanopa. Ruošiasi G. Paluckas.

V. KANOPA (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas ministre, iš dalies į daug mano norimų klausimų jau ir atsakėte, bet dar yra toks siūlymas – taikyti narių susietumo kriterijų, galimai užkardytų kooperatinių bendrovių, turinčių didelį skaičių susijusių asmenų, kūrimąsi, ir tokios kooperatinės bendrovės gali manipuliuoti narių skaičiumi. Kaip jūs manote?

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Matote, dabar kas yra? Įstatymas atgaline data negalioja. Tai vienas dalykas. Žiūrint į ateitį, aš dar kartą sakau, yra vieša nauda. Vieša gėrybė yra ta, kai nesikoope-ruoja susiję asmenys tarpusavyje, o kai kooperacija plinta į platesnį plotą. Tai čia apie tai ir yra, kad apibrėžiant ir tiksliai įvardinant, kas yra susieti asmenys. Tokiais atvejais susieti asmenys nėra skatinami, nebus pripažinto kooperatyvo dalis, man atrodo, čia yra aišku. Ar tai yra daug, ar mažai, jau yra strateginis politinis klausimas susitarti mums.

PIRMININKĖ. Klausia G. Paluckas. Ruošiasi T. Tomilinas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas ministre, iš tiesų iš parengto įstatymo projekto matosi, jog jis daugiau orientuotas į veiklos organizavimo kooperatiniu, sakykim, formatu palengvinimą, iš visų, kaip ir minėjote, praktinių motyvų ir panašių. Bet šių kooperatinių bendradarbiavimo formatų pagrindinė, matyt, problema yra menkos ekonominės ar komercinės paskatos – ne paramos instrumentai, bet tiesiog natūralios, nes galbūt Lietuvos rinka specifinė ar, sakykime, kiti dalykai. Sakykite, kaip apskritai jūs modeliuojate postūmį, nežinau, procentine dalimi, vienetais, kiek išjudins tą kooperavimąsi? Beje, matyt, Kooperatinių bendrovių įstatymas taikomas ne tik žemės ūkio srityje, bet ir plačiau. Ar tikėtės, kad turės efektą ir kitose ūkio srityje, viešojo, turiu galvoje, ekonomikos srityse? Ačiū.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Geras klausimas. Aš priemonės jau išvardijau, pakartosiu dar kartą. Taip, tai ne įstatymas, ne vien įstatymas skatina steigti kooperatyvus, tai mes tas priemones esame padarę, kas priklauso nuo mūsų dėl papildomų... aš tiesiog kartoju, atsiprašau, nes jūsų nebuvo, tai dėl papildomų balų, dėl to, kad pieno gamintojai, pavyzdžiui, kooperuoti, tie, kurie per kooperaciją gauna papildomą susietą išmoką, ir daug skatinančių instrumentų yra žemės ūkio dalyje. Ir čia natūralu, jis pirmiausia orientuojasi į žemės ūkį, ką jūs sakote, čia ekonomika ir žemės ūkis. Ir vėlgi, kai mes kalbame apie šiuos dalykus – per pripažintą žemės ūkio kooperatyvą, jis ir išsiskiria iš kitų kooperatyvų, nes yra žemės ūkio kooperatyvas. Ir šiandieną tuos kooperatyvus... šitie kooperatyvai yra pripažįstami ministro įsakymu. Mano supratimu, kai išeina į platesnį ir aiškesnį reglamentavimą per įstatymą, tai yra tvariau. Tu sudarei tam tikras sąlygas. Iš esmės

čia įstatymas, kaip kooperatyvams veikti, yra ne šios dienos, nėra naujas, ir čia mes nieko naujo neiširasime. Tai jeigu kažkam... Jeigu atsiranda prielaidos, jeigu atsiranda argumentai, kaip palengvinti kooperacijos veiklą, tai tokia įstatymo pakeitimo esmė ir yra.

PIRMININKĖ. Klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas ministre, jūs paliečiate susijusių asmenų temą, bet toje srityje, kuri apima labai nedidelę žemės ūkio dalį. Bet ar jums pakanka drąsos ten, kur yra esminės išlaidos, esminės pajamos, esminės milijoninės išmokos, spręsti susijusių asmenų klausimą? Kodėl jūs to nedarote? Ten didžioji problema, kai žmonės, didelių koncernų vadovai, gauna europinę paramą per susijusius asmenis, per įmones, kurias steigia. Tai ar užtektų drąsos čia ką nors padaryti? Toks jausmas, kad bandote kalbėti apie susijusius asmenis kooperatyvuose, net turbūt galite netyčia ir pakenkti kokiems nors smulkiems kooperatyvams kurtis, o ten, kur kyšo didelės ausys, tai vis dėlto drąsos mums vargu ar užtenka. Tai koks jūsų planas, ar ką nors darysite šioje srityje?

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Bandau nuspėti jūsų potekstę, kalbate apie tiesioginį išmokų ribojimą ir vadinamąjį, žargonu pasakysiu, *nukėpinimą*, sumažinimą, per susijusių asmenų prizmę. Toks supratimas buvo, buvo toks įstatymo pakeitimas pateiktas šios kadencijos Seimo pradžioje. Mes gavome iš Europos Komisijos labai aiškų atsakymą, kad susietumo kriterijaus negali taikyti taip, kaip mes įsivaizduojame, turiu mintyje tiesiogines išmokas. Tiesiogines išmokas turi gauti, nesvarbu, nuo priklausomybės, pagal plotą kiekvienas ūkininkas, kuris yra įregistravęs ūkį, jis privalo gauti vienodas išmokas. O lubos vadinamosios tiesioginių išmokų ir dabar yra įdėtos, taikomos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausti laikas baigėsi. Motyvai dėl projekto. K. Mažeika kalba prieš.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, Seimo Pirmininke. Iš tiesų labai keistas projektas, ir pakartosiu, jeigu iš tiesų norima spręsti kooperacijos problemas ir kalbėti, ką ministras sako, jam yra sunku, kas yra pripažinti, kas yra nepripažinti kooperatyvai. Gal tiesiog reikėtų įstatyme pataisyti apibrėžimą ir sąvokas sutikslinti, ir reikalavimus galbūt padaryti vienodus, nes dabar po ministro pareiškimo, kad šį klausimą turėtų svarstyti ne Kaimo reikalų komitetas, o kuris nors kitas palankesnis, lyg ir peršasi tokia mintis, kad kai kurie ministrai galbūt irgi yra pripažinti ir nepripažinti, šiuo atveju žemdirbių nepripažįstamas ministras bando kažkaip padėti siaurai interesų grupei susitvarkyti tam tikrus reikalus.

Tikrai, kolegos, kviečiu šituo klausimu pasisakyti susilaikant arba balsuojant prieš, nes tikrai nėra sprendžiama kooperacijos problema. Tuo labiau kad tais klausimais, apie kuriuos ministras kalbėjo kadencijos pradžioje, lyg ir apie mažų ūkių kooperaciją, apie skatinimą kooperuotis, čia visiškai nieko nėra. Čia yra kalbama tik apie jau veikiančius didžiuosius kooperatyvus, kurie turbūt savo įtakos srityje bando pagerinti sau gyvenimo sąlygas. Manau, kad tai tikrai nėra sprendimas, kurio laukia Seimas ir visa žemdirbių bendruomenė. Todėl tikrai kviečiu balsuoti prieš arba susilaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręsimе jau netrukus balsuodami.

11.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr. IX-1827 „Dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pavadinimo pakeitimo ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3121 (pateikimas)

Dabar norėčiau į tribūną pakviesti T. V. Raskevičių. Jis pristatys rezervinį 2 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. lapkričio 18 d. nutarimo „Dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pavadinimo pakeitimo ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. XIVP-3121. Prašau.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Gerbiami Seimo nariai ir narės, šiuo Seimo nutarimo projektu yra siekiama pakeisti Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nuostatus ir išdėstyti juos nauja redakcija. Šiuo metu galiojanti tarnybos nuostatų redakcija buvo priimta 2003

metais ir nuo to laiko nekeista, tai yra nuo pat Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos įsteigimo. Nors pats Lygių galimybių įstatymas buvo keičiamas per tą laikotarpį 13 kartų, tarnybai pavestos papildomos funkcijos nediskriminavimo ir lygių galimybių užtikrinimo srityje tuose nuostatuose neatsispindi, tad Seimo nutarimu šią situaciją ir siekiama ištaisyti.

Nauja tarnybos nuostatų redakcija apima tokias sritis kaip bendrąsias nuostatas, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos uždavinius ir funkcijas, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos teises, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos darbo organizavimą, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos finansinės veiklos kontrolę ir vidaus auditą bei baigiamąsias nuostatas.

Seimo kanceliarijos Teisės departamentas dėl Seimo nutarimo projekto pateikė penkias redakcinio ir teisėkūros technikos pobūdžio pastabas, dėl kurių, manau, didesnių prieštaravimų, svarstant nutarimo projektą Seimo pagrindiniame komitete, nekils. Prašau jūsų palaikyti nutarimo projektą ir pritarti jo tolesniam svarstymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti dabar jau tik vienas Seimo narys. Klausia S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, komiteto pirmininke, už pristatymą. Jūs čia vis minute 2003 metų įstatymą ir nutarimus. Vis tik tai kas paskatino tas pataisas daryti? Čia buvo moterų ir vyrų lygių galimybių, taip? Ar tai, kad kai kam atrodo, kad atsirado naujų lyčių, kad nebelieka tų žodžių „moterų“ ir „vyrų“, ar čia yra kokia nors dar kita priežastis?

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Ačiū. Dėkoju už jūsų klausimą. Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymą ir Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymą įgyvendina Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba. Pagrindinė priežastis, kodėl reikia parengti naują nuostatų redakciją, yra ta, kad dabartinė redakcija priimta 2003 metais, nuo to laiko Lygių galimybių įstatymas taisytas 13 kartų ir tarnybai suteiktos funkcijos ir įgaliojimai nuostatuose šiandien neatsispindi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Apsisprendime balsuodami jau visai netrukus.

11.15 val.

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3381 (pateikimas)

Kadangi dar turime šiek tiek likusio laiko iki balsavimo intervalo pradžios, norėčiau pakviesti A. Kupčinską, kad pristatytų 2-10 klausimą – Alternatyviųjų degalų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3381. Prašau.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, noriu jums pristatyti Alternatyviųjų degalų įstatymo projektą. Esmė yra noras suvienodinti tvarką, kad jinai būtų identiška Europos Sąjungos direktyvos 27 straipsnio 1 dalyje numatyta tvarkai, tai yra kad biodegalų kiekis naftos produktuose, iškastiniame kure būtų analogiškas kaip ir kitose Europos Sąjungos valstybėse. Dabar mes turime situaciją, kad Europos direktyva numato didesnes biodegalų normas, negu nustatyta mūsų įstatymo 16 straipsnyje. Tad kartu su kolegomis, kurie pasirašė ir yra bendraautoriai, laipsniškai siūlytume, kad būtų didinama ir iki 2030 metų pasiektų ne mažiau kaip 16,8 %. Tai numato Europos Sąjungos direktyva. Žiūrint nuo 2022 metų, Lietuvoje galimai biokuro (atsiprašau, nebuvo), biodegalų dalis patyrė nuostolio maždaug už 390–550 teradžaulių energetinės vertės, biodegalų, tiek galimai mūsų ūkininkai, kiti, gaminantys žaliąją energiją, ir medžiagos galimai nebuvo įmaišyta į naftos produktus. Tai toks yra pasiūlymas. Lyginamąjį variantą jūs taip pat matote. Jeigu būtų noro paklausti, prašau, aš atsakysiu į klausimus.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti aštuoni Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gedvilas. Ruošiasi A. Skardžius. A. Gedvilas nėra, A. Skardžius yra. Ruošiasi E. Pupinis.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, aš norėjau jūsų paklausti, kokie vis dėlto būtų jūsų siūlymų, pakeitimų kaštai? Kokia tai finansinė našta būtų? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, pasižiūrėkime, latviai tiesiogiai pritaikė direktyvą ir naudojami tuo. Latvijoje degalų kainos nepakilo – kaip tik išlošė vietiniai ūkininkai, vietiniai gamintojai, kurie skiria dėmesio ir žaliajai energetikai. Deja, pas mus, nežinau, kodėl, bet ankstesniais metais buvo nustatytos ženkliai mažesnės normos. Dėl to mes matome, kad vis dėlto šitoje situacijoje išlošia iškastinio kuro, galima sakyti, gamintojai, naftininkai, nes būtent į tuos degalus neįmaišoma atitinkama dalis, kuri numatyta Europos Sąjungos direktyvoje.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi V. Semeška.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tiesų, turbūt svarbu šiek tiek galbūt padidinti biodegalų koncentraciją, nes turbūt link to ir einame. Norėčiau paklausti: iš tikrųjų, ar ne per daug sudėtinga bus įvertinti teradžauliais, kai... Ar bus koks nors tikslesnis variantas, ar tam tikra paimta šakutė? Šiuo atveju, kai neaiškiais vienetais... Aš suprantu, vertinant litrais, koku santykiu, tai viskas aišku, bet dabar vertinant ar nereikės per daug tų tyrimų? Jau čia buvo klausimas dėl to, ar kaštai nepadidės. Ar tai bus labai tikslus vertinimas, ar iš tikrųjų vis tiek kokia nors forma bus įvertintos tam tikros ribos tarp tų teradžaulių, tam tikros šakutės? Vėlgi, tarp to galima paslėpti turbūt daug pinigų, kadangi vėl bus superkama, taip suprantu, ne pagal kiekius maišymas, o pagal energetinę vertę. Šiuo atveju visada, kai neaiškumų atsiranda, atsiranda galimybė...

PIRMININKĖ. Laikas!

E. PUPINIS (TS-LKDF). ...kaip nors pasislėpti tarp tų teradžaulių ir galbūt neteisingai finansuoti tą sistemą. Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Iš tiesų, kai skaičiuojama bendra energetinė vertė, jina skaičiuojama ne litrais – jina skaičiuojama vis dėlto energija. Šiuo atveju, nori nenori, bet tie skaičiai yra pateikti būtent džauliais. Jeigu mes skaičiuotume litrais, aišku, galima iš dalies ir paversti, bet tai, kas mūsų siūlymuose su kolegomis yra, vis dėlto yra ir pereinamasis periodas. Nesiūloma iš karto biodegalus maišyti nuo 6,6 % iki 16,8 %. Numatomas bent šešerių metų laikotarpis, kuris leistų, kaip jūs sakote, tomis šakutėmis, kad ne iš karto būtų pasiekama ta vertė. Aš manau, kad iš tiesų tas pereinamasis laikotarpis turėtų būti. Sakau, kolegoms Latvijoje jau tai padarė ir pačios kainos, degalų kainos, nepaaugo.

PIRMININKĖ. Klausia V. Semeška. Ruošiasi A. Gedvilas.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamas Andriau, palmių aliejų importuoti lyg esame uždraudę, matyt, jūs irgi domėjotės šita tema ir greičiausiai rapsų aliejus būtų pilamas. Kyla logiškas klausimas. Juk Lietuva importuoja gana daug rapsų aliejaus, pati tiek neužaugina. Tai klausimas: iš kur mes tą rapsų aliejų pilsime į mūsų bokus arba į kurą primaišysime? Ar tai teigiamai atsilieps mūsų ekonomikai?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Viliau. Aš noriu pasakyti, atsimenu, kai Seimas 2021 metais, 2022 metais priėmė tą paskatinamąjį įstatymą, jau net tas minimalias normas numatė, nors Europos direktyvos kalba apie kur kas didesnes. Aš atsimenu, kad mūsų laukai tikrai labai sugeltonavo, tikrai matėme proveržį, ūkininkai, augintojai tikrai skyrė daug dėmesio, nes matė perspektyvą. Paskui, kai tos normos nusistovėjo, matėme, kad tų laukų skaičius nedidėjo. Bet jeigu, sakykime, būtų priimtas tas pereinamasis periodas ir atitiktų Europos direktyvą, galimai Lietuvoje taip pat būtų susidomėjimas ir išaugtų tų pačių rapsų gamyba ir auginimas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi L. Girskienė.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamas pranešėju, įvertinant tai, kad „Ignitis“ jau sėkmingai prekiauja DAEI vienetais iš atsinaujinančių energijos išteklių ir kad kai kurie iš Vyriausybės turi „Igničio“ akcijų, ar tai nėra daroma „Igničiui“ platforma, prisidengiant Europos Sąjungą ir taip bandant sudaryti dar geresnes sąlygas pasipelninti? Be to, jūs įsivaizduojate, kaip automobiliai važiuos, sakykime, su tokiais procentais biodegalų? Norėčiau jūsų atsakymo, ar nėra visa tai daroma dėl „Igničio“?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Aš nematau, kad Europos direktyvos formuojamos pagal „Ignitį“ ar kitą kompaniją. Aš manau, tai galioja visose Europos Sąjungos valstybėse, o mes šiuo atveju šiek tiek atsiliškame. Todėl siūlome, kad tos direktyvos nuostatos būtų perkeltos į Alternatyviųjų degalų įstatymo projektą. Sakykime, kas kiek tų akcijų turi, tai aš galiu deklaruoti, kad tikrai neturiu. Tikrai neturiu tikslo kažką čia skatinti.

PIRMININKĖ. Klausia L. Girskienė. Ruošiasi I. Kačinskaitė-Urbonienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena. Noriu jūsų paklausti. Kaip mes atrodysime, jeigu bus priimti šie pakeitimai, Europos Sąjungos kontekste, bendrai žvelgiant į kitas Europos Sąjungos šalis? Ar mes vėl bėgsime priekyje? Gal galite pavadinti bent jau keletą šalių, kaip jos įgyvendina direktyvos nuostatas?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Ligita. Aš tik noriu... Jau paminėjau tą atvejį, kad latviai tiesiogiai įgyvendino ir iš karto perėjo prie tų direktyvos normų. Kalbant apie kitas valstybes, man reikėtų paprašyti Teisės departamento, tiksliau, Tyrimų skyriaus užsakyti tyrimą, kad galėtume pamatyti bendrą paveikslą. Bet jeigu direktyva galioja visoje Europos Sąjungoje, tai, aišku, po truputį šalys, valstybės tas direktyvas įgyvendina. Kiek domėjausi, mes nesame lyderiai, mūsų kaip tik vienas iš mažiausių procentų, galima sakyti, minimalus procentas biodegalų nustatytas tame bendrame iškastinio kuro kiekyje.

PIRMININKĖ. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Ruošiasi K. Masiulis.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Noriu pasiteirauti pranešėjo, kodėl tuo metu, kai buvo perkeliama direktyva, ši nuostata nebuvo tiesiogiai ar preliminariai perkelta? Kokios priežastys tai lėmė? Kokie argumentai tuo metu lėmė? Ar tiesiog tai nebuvo pastebėta, žioplumo ar kokia nors kita klaida? Ar vis dėlto buvo argumentų? Tai čia vienas klausimas.

Kitas dalykas. Gal galėtumėte pasakyti apie kontrolės mechanizmą, kuris bus įtvirtintas, dėl tų energijos kiekių ir dydžių viename litre, turbūt taip reikėtų sakyti? Kaip bus kontroliuojama, kad tikrovė atitiktų teisės aktus?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama kolege. Tuose istoriniuose, archeologiniuose, politiniuose tyrinėjimuose nedalyvavau, tai nežinau, kokie argumentai lėmė tą minimalią ribą. Matyt, buvo pasitenkinta minimalia riba ir per daug nesirūpinta apie tolesnę ateitį. Priminsiu, kad anksčiau išvis nebuvo to biodegalų kiekio iškastiniame kure. Matyt, buvo, kaip sakyti, geriau vienas žingsnelis į priekį, einama į priekį, bet dabar jau po trejų metų mes matome, kad iš tiesų rinka yra pasirengusi gaminti daugiau ir to paties rapsų aliejaus, ir visa kita. Aš siūlau, kad vis dėlto numatytume tolesnį pereinamąjį laikotarpį – iki 2030 metų ir perkeltume atitinkamai visą direktyvą iki maksimumo – iki 16,8 procentinio punkto.

PIRMININKĖ. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū. Toks klausimas. Aš suprantu poreikį žalinti degalus, bet ar yra, ką reikėtų padaryti, kad Lietuva ir ekonomiškai iš to laimėtų? Jūs sakote, žingsnis po žingsnio tai bus daroma. Išeis taip, kad mes kažkam padedame – kažkokios šalies ūkininkams gaminti kažkokius mišinius, kurie bus įpilami į mūsų degalus, ten aliejai. Ką reikėtų padaryti, kad čia Lietuva iš to, Lietuvos ūkininkai ar dar kas nors laimėtų?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Kęstuti. Iš tiesų mes žinome, kad viena suomiška kompanija lyg ir naudojasi kitos šalies ūkininkų ar gamintojų produkcija. Iš dalies jūs teisus, bet mes veikiame lokaliaje Europos rinkoje ir mes nepriversime būtinai Lietuvos ūkininkų rapsus naudoti, pirkti juos. Šiuo atveju priėmę įstatymo projektą, aš manau, duosime ženklą rinkai, kad vis dėlto poreikis bus didesnis, manau, kad nori nenori, bet rinkos dalyviai tai įvertins ir dalyvaus. Čia turbūt galima pasakyti, kad bus panašiai kaip su sidru, kai kažkada prieš porą metų priėmėme, kad nereikia specialių laboratorijų, o matome, kad Lietuvos laukuose daugiau obuolių užderėjo, matomos tos pirmos iniciatyvos ne tik Latvijoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas klausyti baigėsi. Dėl motyvų neužsirašė niekas.

Jau prasidėjo balsavimo intervalas. Taigi apsispręskime balsuodami dėl 2-10 klausimo – Alternatyviųjų degalų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3381, kuris ką tik buvo pristatytas.

Balsavo 121: už – 90, prieš – 4, susilaikė 27. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 25 dieną. L. Savickas, prašom.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Siūlyčiau kaip pagrindinį Ekonomikos komitetą.

PIRMININKĖ. Balsuokime alternatyviai. Kas už Aplinkos apsaugos komitetą, balsuoja už, kas už Ekonomikos komitetą, balsuoja prieš. Balsuokime.

Balsavo 126: už – 54, prieš – 72. Ekonomikos komitetas kaip pagrindinis. Ar Aplinkos apsaugos komitetas norėtų būti kaip papildomas? Taip. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kad Ekonomikos komitetas kaip pagrindinis, Aplinkos apsaugos komitetas kaip papildomas ir svarstome balandžio 25 d.? Ačiū, pritarta.

11.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3203(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar grįžtame į pačią darbotvarkės pradžią. 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3203(2). Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 125: už – 120, prieš nebuvo, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

11.30 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 21, 22 ir 189¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3355(2)ES, Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3356(2)ES (svarstymo tęsinys)

Apsispręskime balsuodami dėl 1-3.1 klausimo – Baudžiamojo proceso kodekso pakeitimo bei lydimųjų įstatymų projektų. Balsuojame.

Balsavo 124: už – 123, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

11.30 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3234(2)ES (svarstymo tęsinys)

Balsuokime dėl 1-4 klausimo – Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3234(2)ES.

Balsavo 124: už – 122, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

11.31 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1712(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau 1-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1712.

Balsavo 122: už – 120, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

11.31 val.

Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 28, 29 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 3¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3469 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Mediacijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Balsuojame.

Balsavo 126: už – 122, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po pateikimo pritarta. Siūloma svarstyti gegužės 30 dieną. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta.

11.32 val.

Įstatymo „Dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto 8 straipsnio pakeitimų ir 124 straipsnio pakeitimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3446 (pateikimo tęsinys)

Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-7 klausimo – dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto straipsnių pakeitimo projekto Nr. XIVP-3446.

Balsavo 126: už – 125, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 7 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Ačiū.

11.33 val.

Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo Nr. VIII-1641 1, 5, 14, 15, 17, 19, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3490ES (pateikimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-8 klausimas – Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3490. Balsuojame po pateikimo.

Balsavo 128: už – 118, prieš – 3, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta.

Kaip pagrindinis siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 9 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta.

11.33 val.

Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 pirmojo skirsnio, 8, 10, 11, 17 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8¹, 13¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3466 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Kooperatinių bendrovių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3466. Balsuojame.

Balsavo 128: už – 65, prieš – 5, susilaikė 58. Po pateikimo pritarta.

Siūlau balsuoti alternatyviai, nes nuskambėjo du pasiūlymai dėl komitetų. Tie, kas pasisako už tai, kad pagrindinis būtų Kaimo reikalų komitetas, balsuoja už, tie, kas pasisako už tai, kad būtų Ekonomikos komitetas, balsuoja prieš. Apsispręskime balsuodami.

Balsavo 126: už – 69, prieš – 57. Kaip pagrindinis lieka Kaimo reikalų komitetas. Ar kaip papildomą siūlote Ekonomikos komitetą? (*Balsai salėje*) Prašau. K. Navickas.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Taip, siūlau.

PIRMINKĖ. Kolegos, ar galime tuomet bendru sutarimu pritarti, kad Kaimo reikalų komitetas – pagrindinis, Ekonomikos komitetas – papildomas? Galime. Ačiū. (*Balsas salėje: „Balsuojame!“*) Dėl ko balsuojame, dėl papildomo komiteto? (*Balsas salėje: „Taip.“*) Mes paprastai to nedarome, kolegos. Buvo pasiūlymas, tai siūlau pritarti tam.

Toliau apsispręskime balsuodami dar dėl vieno... Svarstymo metu aš buvau paminėjusi, kad gegužės 21 dieną. Ar visiems tinka? Tinka. Ačiū.

11.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr. IX-1827 „Dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pavadinimo pakeitimo ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3121 (pateikimo tęsinys)

Toliau rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pavadinimo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3121. Balsuojame po pateikimo.

Balsavo 119: už – 77, prieš – 12, susilaikė 30. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 9 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Matau, kad V. Ažuolas turi pasiūlymų. Prašau.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Turbūt šiuo klausimu kolega galėtų įrašyti iš karto, ko nori, 71 lyties komisiją, ir nebūtų problemos. Tik dabar nebesuprasime: arklių lygių galimybių, gyvūnų lygių galimybių, kokia čia komisija bus? Bet nors taip pavarykite. (*Balsai salėje*)

PIRMINKĖ. Prašau. Gerbiamas A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Nesuprantantiems anglų kalbos paaiškinu, kad lyčių, *sex*, yra dvi, o lytinių tapatybių, *gender identity*, yra daug, bet mes šnekame apie vyrus ir moteris, tai yra apie dvi lytis. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū už paaiškinimą. (*Balsai salėje*) Baigėsi mūsų balsavimo laikas.

11.37 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 18, 23, 37, 40 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3390 (*pateikimas*)

Toliau 1-11 klausimas. Kolegos, tyliau! Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3390. Teikia viceministras V. Dmitrijevas.

Toliau posėdį ves P. Saudargas.

V. DMITRIJEV. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Noriu pateikti Vyriausybės teikiamą Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimą. Pakeitimas susijęs su įgyvendinamu Konstitucinio Teismo sprendimu, kuriuo vienas iš įstatymo punktų pripažintas netekusiu galios dėl prieštaravimo Konstitucijai, ir su tuo susijusiais poreikiais apsaugoti visuomenę nuo tam tikrų galbūt pavojų keliančių asmenų.

Įstatymo pakeitimu taip pat siūloma nustatyti ir reglamentuoti galutinio vartotojo sertifikato išdavimą. Tai yra procedūra, patvirtinanti, kad ginkluotė neiškelia už Lietuvos Respublikos ribų, ir juridinis asmuo įsipareigoja tą ginkluotę palikti Lietuvoje. Taip pat įstatymo pakeitimais siūlomi tam tikri tikslinamieji ir redakcinio pobūdžio pakeitimai.

Vienas iš esminių straipsnių yra 18 straipsnis, kaip jau minėjau. Jame siūloma nustatyti, kad asmuo, kuriam įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu už Baudžiamajame kodekse numatyto tyčinio smurtinio nusikaltimo padarymą realiai paskirtos bausmės dydis viršija šešerius metus... Tai yra Konstitucinis Teismas atkreipė konkrečiai būtent įstatymų leidėjo dėmesį į šitą formuluotę. Turi būti atliekamas kiekvieną kartą individualus asmens vertinimas ir individualios situacijos vertinimas, kad realiai paskirta bausmė yra būtent virš šešerių metų ir yra didesnė, o ne mažesnė paskirta dėl tam tikrų, pavyzdžiui, įstatymo taikymo lengvinančių aplinkybių.

Kitas punktas, kuris irgi susijęs su pirma mano minėtu, kad asmeniui (į tą irgi atkreipė dėmesį Konstitucinis Teismas) negali būti nustatytas terminas iki gyvos galvos, kad asmuo niekada negalės gauti ginklo, kad ir padaręs nusikaltimą. Mes įrašome terminą į siūlomą 18 straipsnį, kad kai Baudžiamajame kodekse numatyta didžiausia bausmė viršija trejus metus, bet neviršija šešerių metų, mes siūlome to atsisakyti, bet susiejame tai su teistumu: jeigu praeina, pavyzdžiui, 15 metų nuo teistumo išnykimo, tai toks asmuo galės pretenduoti gauti leidimą, pavyzdžiui, šaunamajam ginklui savigny.

Dar vienas papildymas, į ką irgi buvo atkreiptas dėmesys rengiant šitą įstatymo projektą, kad tam tikrais atvejais asmenims, kurie kelia riziką pagal Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą, galės būti apribota teisė turėti ginklą ir toks leidimas gali būti panaikintas arba nepratęstas.

Kiti mano komentuojami Vyriausybės siūlomi pakeitimai susiję su nustatoma pagrindais panaikinti leidimą ginklui asmeniui, jeigu jisai netenka nuolatinio Lietuvos Respublikos gyventojų statuso. Tai yra susiję su tuo, kad asmenys – nebūtinai Lietuvos Respublikos piliečiai, bet nuolatiniai gyventojai, turintys atitinkamą leidimą, šiuo metu numatytą įstatyme, kad jie turi teisę pretenduoti į ginklą savigny. Žinoma, išskyrus tam tikras valstybes, kurių piliečiai jie yra.

Taip pat šiuo įstatymo pakeitimu mes siūlome... nustatoma, kad krašto apsaugos ministras, vidaus reikalų ministras arba kariuomenės vadas pagal savo kompetenciją gali nustatyti apdovanojimo ginklais tvarkas, taip pat reglamentuoja galimybę dovanotojui panaikinti apdovanojimą ginklu ir tai irgi galėtų tapti pagrindu atsisakyti arba neišduoti asmeniui atitinkamo leidimo.

Trumpai mano pristatomi siūlymai yra tokie. Vėlgi, kalbant dar apie konkrečius straipsnius, turbūt galėčiau paminėti, kad galutinio vartotojo sertifikato išdavimas šiuo metu yra reguliuojamas poįstatyminiais teisės aktais, tai yra siekiant apsaugoti, kad įvežami, pavyzdžiui, ginklai, importuojami ginklai liktų Lietuvoje, jie yra perkeliama į įstatymą.

Labai ačiū už išklausymą ir laukiu klausimų.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Dėkoju gerbiama viceministrai. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Gerbiamas A. Skardžius pirmasis klausia. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas viceministre, dveji metai vyksta karas Ukrainoje. Dėl slėptuvių jūsų ministerija bent jau gavo tam tikrų žinių ir jau

skiria priedangas nuo slėptuvių, mokyklose, darželiuose jau turbūt nebeslėps žmonių kaip priedangose, bet dėl ginklų turbūt čia pavėluotas ir nevisavertis, mano įsitikinimu, yra siūlymas, nes būtent visuomenę reikia, kas gali laikyti ginklą, ginkluoti skubiai ir nedelsiant ir nesudaryti kliūčių, kad atėjus valandai X, apie kurią ši Vyriausybė nuolat kalba, kuris gali laikyti ginklą, jį galėtų laikyti, ginklą savo rankose, ir ginti valstybę. Kodėl jūs taip paviršutiniškai, fragmentiškai bandote atitaisyti?.. Na, teigiamai vertinu jūsų siūlymus, bet tai yra nepakankamai.

V. DMITRIJEV. Bet kokių atveju, kalbant apie teisę turėti ginklą, ne vien saviginos teisė yra įgyvendinama šiuo įstatymu. Taip pat yra tam tikras reglamentavimas, susijęs ir su kitų kategorijų ginklais, tai yra jeigu kalbame apie krašto gynybą, tai turime prisiminti, kad ir šioje kadencijoje nemažai buvo padaryta pakeitimų, susijusių tiek su galimybe prekiauti atitinkama A kategorijos ginkluote mūsų juridiniams asmenims. Tai vienas buvo iš tokių paskutinių, ką dabar prisimenu, Vidaus reikalų ministerijos siūlymų, tačiau tai yra susiję su atitinkamomis kategorijomis asmenų, kurie yra rengiami krašto gynybai, vėlgi, kalbame apie rengimą krašto gynybai ir visuotinį pilietinį pasipriešinimą. Labai daug ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete yra. Šią minutę galiu turbūt tiek pasakyti, kad atitinkamų pakeitimų buvo ne vienas – galimybė prekiauti, galimybė įsigyti. Dabar po manęs, matau, vėl bus tam tikri pristatymai ir Seimo narių užregistruotų pakeitimų, kur dar labiau siūloma praplėsti ratą asmenų, kurie galės įsigyti atitinkamą ginkluotę. Vėlgi, kalbu apie A kategorijos ginkluotę ir apie krašto gynybą. Tų siūlymų tikrai yra, esmė turbūt – turi būti rastas tam tikras balansas tarp to įstatymo įgyvendinimo ir galimybių. Galimybės, mano nuomone, tikrai yra plačios. Jeigu konkretus pilietis, konkretus asmuo mano, kad jisai turi teisę į ginklą ir nori įgyvendinti ją pagal šias įstatymo nuostatas, jisai gali ją realizuoti įvairiomis formomis. Viena iš formų yra pasirengimas krašto gynybai, kai tu esi karys savanoris, kai tu esi atitinkamai šaulys ir panašiai. Tikrai reguliavimas tą teisę, mano nuomone, suteikia.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, Pauliau. Kaip rodo Prancūzijos, Belgijos, Vokietijos patirtis, kai nuolatiniai gyventojai maištauja ir tarpusavio klanų karai... Ir jūs pats sau prieštaraujate, kad konkretus pilietis, kad įgytų ginklą, o čia jūs pasakėte labai įdomią naujieną – nuolatiniai gyventojai. Mano nuomone, nuolatiniai gyventojai – jokių būdu, jie, kaip sakoma, paukščių teisėmis čia gyvena, nesvarbu, kad nuolatos, ir jiems duoti ginklus, kai socialinė ir visa atmosfera Europoje aštrės ir blogės, tai yra, mano nuomone, nusikaltimas. O jūsų nuomonė?

V. DMITRIJEV. Atitinkami skaičiai bet kokių atveju buvo vertinti per tas rizikas, kiek tarp tokių asmenų gali būti kitų užsienio šalių piliečių, turbūt kalbu ir apie Lietuvai priešiškas šalis. Įstatymo pakeitimais tokia galimybė, pavyzdžiui, Baltarusijos arba Rusijos piliečiams buvo apribota. Kalbu apie kitas šalis, kurios nekelia grėsmės Lietuvai, ir apie jų piliečius. Bet vėlgi ši nuostata yra galiojančiame įstatyme, o šituo pakeitimu mes siūlome nustatyti galimybę riboti tokiems asmenims turėti ginklą, kai jie netenka nuolatinio gyventojo statuso.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėkoju viceministrai. (*Balsai salėje*) Taip, per šoninį mikrofoną bus atskiras žanras, tai ne klausimas. Dėkui.

Gerbiamas L. Kasčiūnas per šoninį mikrofoną. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas Pauliau. Tikrai, Valdemarai, aš noriu pasakyti, kad buvo labai geras klausimas, bet mūsų visų pastangomis prieš pusantrų metų priėmėme įstatymą, pagal kurį Rusijos Federacijos piliečiai, net ir turėdami nuolatinio gyventojo statusą čia, Lietuvoje, ir Baltarusijos Respublikos piliečiai negali turėti ginklo. Iki gegužės 1 dienos turi būti visi ginklai iš jų jau paimti, iki šių metų gegužės 1 dienos. (*Balsai salėje*) Ten, matyt, yra vienas kitas, Turkijos tame sąraše gal ir nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju už patikslinimą.

11.48 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 11, 12, 13, 17, 24 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3274 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, kitas darbotvarkės 1-12 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo projektas Nr. XIVP-3274. Čia taip išeina, kad pranešėjas esu aš, tai paprašysiu pirmininkauti

gerbiama R. Morkūnaite-Mikulėnienė, Seimo Pirmininko pavaduotoja, kol aš atsakysiu į jūsų klausimus. Prašom.

PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ, TS-LKDF). Sveiki, kolegos. Registruokitės klausti Pauliaus. Prašom.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos. Su gerbiamu L. Kasčiūnu teikiame Ginklą ir šaudmenų kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kurio esmė yra papildyti jau mūsų pradėtą kelią. Mes jau prieš kelerius metus esame leidę kariams savanoriams, kariams ir šauliams, įsigyti ir namuose laikyti A kategorijos ginklus. Šiuo įstatymo projektu mes praplečiame šią galimybę ir karo prievolinkams, įgijusiems pagrindinį karinį parengtumą. Karo prievolinkų, įgijusių pradinį karinį parengimą, šiandien Lietuvoje yra nemažai, tai yra 108 tūkst. 434 asmenys, taigi, daugiau kaip 100 tūkst. potencialių. Jie taip pat kaip šauliai, kariai ir kariai savanoriai galėtų įsigyti ir namuose laikyti atitinkamus A kategorijos ginklus. Tai esmė tokia. Daugiau jūsų negaišinsiu, jeigu bus klausimų, mielai atsakysiu. Prašom.

PIRMININKĖ. Ačiū už pristatymą. Daug norinčių paklausti. Pirmasis A. Sysas, bet jo kol kas nematau salėje. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Tikrai džiugu, kad vis dėlto tas ratas didėja, ir iš tikrųjų svarbu, kad kuo daugiau pasiruošusių asmenų turėtų ginklus. Tačiau turime pripažinti, kad jie vis dėlto sprendžia valstybės problemą. Iš tiesų ginklavimasis yra valstybės problema. Ar nemanote, kad vis dėlto turėtų būti galbūt ir tam tikros paskatos? Norėčiau paklausti, kiek jūs įsivaizduojate, prievolinkų įsigys tą ginklą? Vis dėlto tai yra investicija, nemaža investicija, jeigu geras ginklas, ir apskritai yra tam tikras išlaikymas. Tai ar nemanote, kad turėtume kada nors pereiti ne tik prie rato plėtimo, bet ir vis dėlto šiek tiek paremti šiuos dalykus? Iš tikrųjų tai yra svarbu, sprendžiamas valstybinės reikšmės klausimas. Ačiū.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkoju. Tikėjausi šito klausimo, todėl pristatydamas labai ir neišsiplėčiau. Aš jums visiškai pritariu ir žinau, kad yra ir gerbiamojo A. Verygos, ir kitų registruoti įstatymų projektai, pavyzdžiui, dėl PVM lengvatų, tai galėtų būti tokia forma. Galėtų būti ir tikslinė valstybės parama konkrečiai įsigyjantiems ginklus ar ekipuotę, galbūt ką kita. Ypač dabar, didinant krašto apsaugos sistemos biudžetą, didinant ir šaulių sąjungos biudžetą, man atrodo, tokių galimybių atsiranda vis labiau. Ir aš su jumis sutinku, kad tai yra pagalba valstybei, tarsi mes sudarome galimybę žmonėms patiems prisidėti.

Bet, kita vertus, aš manau, kad tai yra ir puiki sinergija. Mes lygiai tą patį matome ir Ukrainoje. Taip, yra kariuomenė, taip, yra valstybė, bet kiek yra savanorystės, kiek yra vadinamųjų *valontiorų*, kurie renka paramą, važiuoja iki fronto, veža kariams tai, ką reikia. Kiek yra paramos iš kitų valstybių, savanoriškos paramos, „Radarom“ akcijos ir kitos, kurios būtent žmonių suaukotas pinigus nuveda iki krašto apsaugos poreikių. Tai čia būtų panašus dalykas, tiksliai, sakyčiau, sinergija, kaip mes patys, sudarydami galimybes, šiuo įstatymu mes sudarytume galimybes iš esmės prisidėti prie ginkluotųjų pajėgų pajėgumų didinimo. Bet jeigu valstybė pridėtų eurą šiuo atveju, man atrodo, būtų pasiekta sinergija. Tas euras nueitų daug efektyviau todėl, kad, viena vertus, įsigyti kažkokius daiktus, na, tarkime, šautuvus ir juos laikai kažkur sandėlyje, kitas dalykas, kai žmogus jau pats investuoja. Tai, man atrodo, ta investicija yra daug efektyvesnė. Dėkui.

PIRMININKĖ. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas Pauliau, pritardamas šitam projektui, noriu paklausti gana konkretaus klausimo, nes dabar šio įstatymo projekto pabaigoje, paskutiniame 40 straipsnyje, yra, kad kariui prievolinkui, sukakus 60 metų, panaikinamas leidimas jam nešioti tą ginklą. Esu pateikęs pagal karių savanorių iniciatyvą, kad iki 63 metų savo noru karys savanoris galėtų toliau atlikti tarnybą. Tai galbūt reikėtų šitas įstatymo nuostatas kažkaip suderinti? Ačiū.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkui, geras klausimas. Šiuo atveju mūsų įstatymo projektas yra suderinamas, subalansuojamas su dabar galiojančia tvarka, kad šiandien iki 60 metų amžiaus Lietuvos piliečiai gali būti priimami į savanorišką nenuolatinę karo tarnybą. Tai yra tiesiog sinchronizuojama su galiojančiu įstatymu. Jeigu mes praplėstume tą amžiaus ribą, tai natūralu, kad šiuo atveju lygiai taip reikėtų praplėsti tą amžiaus ribą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū. Pirmiausia, karo grėsmė man yra suprantama šiuo metu, kokią mes turime. Bet šiame kontekste man vis dėlto kelia nerimą tas mūsų šuoliavimas link vis platesnio ginkluotų žmonių rato. Kuo daugiau tokių asmenų, kurie gali turėti, tuo daugiau automatiinių ginklų, tuo didesnė grėsmė, kad jie ir šita plėtra bus panaudoti ne tik karo reikmėms. Trumpalaikiai psichikos sutrikimai gali ištikti bet kada ir bet ką. Čia mes negalime pasakyti: psichiatrai atsakys į šią klausimą. Kaip mes užtikrinsime saugumą visuomenėje? Tai yra vienas klausimas. Kaip jūs žiūrėtumėte, jeigu prašyčiau šį įstatymo projektą visgi svarstyti Sveikatos reikalų komitete, kaip papildomame komitete? Mes jau atėjome į šį gyvenimo etapą, kai turime atsakyti į kai kuriuos klausimus, kurie jau nebesusiję su karu, o susiję su psichosveikata. Ačiū.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Na, gerbiamas kolega, tiesą sakant, pagal A kategorijos ginklų įsigijimo Lietuvoje dinamiką, aš nesakyčiau, kad mes jau esame atėję į tą etapą. Man atrodo, kad mes esame... gerokai dar atsiliekame nuo tos vizijos, kurią mes turime. Šiandien yra galimybė kariams, kariams savanoriams, šauliams, tačiau įsigyja vienetai todėl, kad, taip, tai yra brangus malonumas. Ginklas kainuoja nemažai – turbūt nuo pusanthro tūkstančio prasideda tos kainos ir daugiau, nekalbant apie visus priedėlius, nekalbant apie visų sąlygų įvykdymą. Tai yra brangus malonumas. Taigi, ir norime išplėsti ratą, kad atsirastų ir didesnė rinka, ir kainos susinormalizuotų, ir tų žmonių, galinčių įsigyti, realiai atsirastų, ne tik teorinė galimybė įstatyme, kuri šiandien yra.

Kalbant apie pasitaikančius precedentus, apie psichinę sveikatą, man atrodo, ir bet kokia kita žmogaus veikla gali atnešti labai daug žalos, jeigu mes susidursime su asmeniu, kuriam laikinai pašlijo psichika tiek valdant įvairius mechanizmus įmonėse, tiek vairuojant, galų gale, transporto priemones. Mes tikrai galime sukelti skaudžių pasekmių, jeigu neadekvatūs žmonės tai darys, bet kažkaip su ta rizika gyvename.

Šiuo atveju ginklui įsigyti yra labai dideli saugikliai: tai yra ir medicininė komisija, specialus leidimas ginklui, šiuo atveju reikalingas specialus leidimas A kategorijos ginklui įsigyti, medikai, jūsų kolegės, tikrina tuos žmones, kurie nori tokį leidimą turėti. Čia reikalinga ir signalizacija, ir speciali sutartis su apsaugos įmone, tai ne tik turėti signalizaciją, bet ir į kurią reaguotų, atvyktų būtent ginkluota apsauga, jeigu tavo namuose yra A kategorijos ginklų. Taigi tų apribojimų čia yra socialiai ir tie kryžiaus keliai, norint tokį ginklą turėti savo namuose, yra tikrai nemaži.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, turbūt poveikis piliečių psichikai yra didžiausias tada, kai kiekvieną dieną girdime, kad priešas už vartų, kad jeigu ne šiais, tai kitais ar per penkerius metus konfliktas bus neišvengiamas, o piliečiai neturi ko, išskyrus šepetį ar kastuvą, pasiimti į savo rankas, nėra galimybės apsirūpinti ginklais, kad apgintų savo šeimą, savo kokią nors teritoriją. Čia, manau, yra didžiausias poveikis. Aš tikrai sveikinu jūsų siūlymą, kad būtų kuo daugiau galimybių piliečiams turėti ginklus ir būti ramesniems. Bet mano klausimas būtų susijęs su A kategorija. Gal išvardintumėte ginklus? A kategorija yra iki minosvaidžių ir taip toliau, iki pabūklų. Kokie ginklai čia būtų? Ačiū.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkoju. Pirmiausia sureaguosiu į jūsų pirmą pasisakymo dalį. Man atrodo, piliečiui yra svarbu ne tik turėti ginkluotę, bet ir mokėti ja naudotis. Šiuo atveju tikrai žingsniai daromi – per tą pačią Šaulių sąjungą piliečiai gali įgyti reikiamą įgūdžių. Neužtenka turėti šautuvą, turi turėti įgūdžių juo naudotis, tai yra dar svarbiau. Plečiantis Šaulių sąjungai kiekvienam piliečiui yra sudaryta galimybė (jau nuo 11 metų galima stoti į jaunuosius šaulius) mokytis vis dėlto tai dienai X rengtis.

Dėl antrosios dalies. Čia aiškiai yra išvardinta, lygiai taip pat, kaip ir ankstesniame galiojančiame įstatymo projekte, kas galioja šauliams, kariams ir kariams savanoriams, jokių haubicų ir kulkosvaidžių nėra, tai yra automatiniai šaunamieji ginklai, automatiniai šaunamieji ginklai, kurie buvo perdirtbti į pusiau automatinius šaunamuosius ginklus, centrinio įskėlimo šoviniais šaudantys pusiau automatiniai trumpieji šaunamieji ginklai, centrinio įskėlimo šoviniais šaudantys pusiau automatiniai ilgieji šaunamieji ginklai, pusiau automatiniai ilgieji šaunamieji ginklai, sukonstruoti šauti pridėjus prie peties, kai ilgį galima sumažinti iki mažiau kaip 60 centimetrų. Taigi kalbame tik apie automatinius šautuvus. Aš čia trumpinau kategorijas, nes ten labai detalizuota.

PIRMININKĖ. Dėkui. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, tik liūdna, kad jūs tą iniciatyvą dviese čia bandote pernešti per Seimą, manau, tikrai daugiau žmonių galėjote įtraukti kaip projekto iniciatorius. Mes tikrai visi esame šaulių bičiuliai, tai vienareikšmiškai, manau, ir dar be to atsirastų žmonių, nes vis dėlto saugumas yra turbūt labai svarbus dalykas. Jūs kelis sykius pasakėte tokius raktinius žodžius, kad tai yra brangus malonumas, kad tuos ginklus gali įsigyti dabar šauliai savanoriai, būtent kiti asmenys, kurie jau turi tam tikrų įgūdžių. Bet turbūt kalbėti apie tai, kad valstybės saugumas – vien tiktai patriotų sąskaita, yra šiek tiek lengvabūdiška šiuo momentu. Problema turbūt yra ta, prie ko aš einu, kad vis dėlto yra mūsų profesionalioji kariuomenė, kur nėra sprendimo, kad jie galėtų savo turimus ginklus, apie kuriuos mes kalbame irgi čia, laikyti namuose, nes šiandien, kai ateis diena X, tie patys profesionaliai turėtų vykti į tas vietas, kur yra saugomi jų ginklai. Jie šiandien dar jų negali... Manau, kad projekto svarstymo metu mes šitą problemą irgi galėsime kartu paspręsti. Ačiū.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkui. Dėl antrosios jūsų pasisakymo dalies vis dėlto norėčiau nesutikti, nes yra galimybė. Būtent pagal dabar galiojančią įstatymą ir profesinės karo tarnybos karius, kariams savanoriams ir šauliams, ir taip pat, kaip šiuo atveju mes pildome, karo prievolinkams. Taigi yra galimybė profesionalams taip pat naudotis šiuo įstatymu. Tarnybinį ginklą tai čia yra... Taip, tai jūs tada kalbate apie šiek tiek kitą problemą. Čia, turint kitą problemą, ar leidžia, ar neleidžia tarnybinį ginklą, bet įsigyti ir laikyti namuose įstatymas leidžia.

Dabar, kad vien tiktai patriotų sąskaita. Man atrodo, jūs puikiai suprantate, aš čia nesiplėtočiu apie mūsų gynybos stiprinimą, apie kurį mes čia kalbame jau dvejus metus. Tikrai yra ir kitoje srityse žengiama taip spėriai, kaip tiktai įmanoma. O šiuo atveju yra konkreti sritis – įgalinti patriotišką visuomenę pačiai apsiginkluoti ir... (*Balsas salėje*) O apie tarnybinius čia iš tikrųjų reikia pasvarstyti, čia kitas klausimas. Dėkui. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausiančių sąrašas dar ilgas, bet laikas baigėsi. Įtariu, kad svarstymo stadijoje dar bus progų padiskutuoti. Ačiū pranešėjui.

Dėl motyvų yra užsirašę irgi labai nemažai. Ar norite kalbėti, Laurynai? Prašau.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiama Radvilė. Išties mes šitame Seime esame tikrai nemažai nuveikę, kaip padidinti galimybes piliečiams turėti ginklą, ieškoti būdų integruotis į gynybos planus tam, kad būtume stipresni, kad atgrasytume priešą. Kas labai šaunu? Tai, kad čia yra visų partijų žmonių, kurie remia šitą idėją, todėl tikrai esu labai labai už tai dėkingas. Mums reikia išsivaduoti iš to reguliavimo ir mąstymo, kuris dominavo Lietuvoje ir kitur kokius du dešimtmečius. Reguliavimas pagrįstas Vakarų europietiško vidaus grėsmių viešajam saugumui valdymo formule. Mes čia turime suvokti, kad turime Rytų despotiją šalia mūsų, tai visiškai turime keisti mąstymą ir turime keisti reguliavimą. Čia ir teritorinė gynyba, čia ir komendantūros, ir visi kiti dalykai, kurie šiandien buvo paminėti.

Kas dar įdomaus? Pasakysiu tokį vieną sociologinį faktą, išryškėjusį ką tiktai pasirodžiusio vieno labai rimto sociologinio tyrimo metu. Pastebima, kad to žmogaus, kuris turi ginklą, kuris žino, kaip juo naudotis, auga ir valia, ir ryžtas priešintis ir ginti savo šalį. Tai unikali išvada, kurios iki šiol tiesiog nebuvau žinojęs ir girdėjęs. Turėkime tai galvoje ir tikrai susitelkime ir pabalsuokime už. Be jokios abejonės, paprašysime turbūt ir Vyriausybės išvados, bet manau, kad tikrai šioje stadijoje reikia pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Dėl motyvų prieš nėra. Apsispręsimе balsavimo metu.

Dabar pirmininkavimą tęsia pavaduotojas P. Saudargas.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos. Taigi motyvai išsakyti.

12.04 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3426 (pateikimas)

Pereiname prie 1-13 darbotvarkės klausimo – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3426. Gerbiamas L. Kasčiūnas kviečiamas į tribūną pateikti. Prašau.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Pauliau. Tikrai gynybos tema šiandien labai rimtai atspindėta mūsų darbotvarkėje. Aš, jeigu leisite, tada atsakysiu gerbiavam K. Mažeikai į labai gerą klausimą dėl tarnybinių ginklų laikymo galimybių kuo arčiau kario. Čia nėra įstatymo klausimas. Tai yra kariuomenės vidaus reguliavimo klausimas. Jeigu kariuomenės vadas pakeistų tvarką, galima sudėlioti tam tikrą saugumo algoritmą, kaip tai daryti. Aš manau, yra racijos šita kryptimi judėti. Pabandžiau atsakyti į klausimą.

Mano papildomas pasiūlymas, kas iš principo susiję su tuo, ką mes čia aptarinėjame, mes kuriame komendantūrų sistemą. Komendantūros turi tris, sakykime taip, piliečių aruodus, kurie gali užtikrinti užnugario funkcionavimą: komendantiniai šauliai, čia stiprėjimas yra akivaizdus – šauliai dirba šita kryptimi labai stipriai; parengtasis rezervas, tai yra tie, kurie tarnavo anksčiau nei prieš dešimt metų (dabar mes keičiame įstatymus ir bus kitas įstatymo projektas, kur dar irgi ta kryptimi judėsime, kad jie galėtų būti kviečiami į tas komendantines pratybas); ir trečias aruodas, trečia grupė žmonių yra koviniai asmenys (taip yra įrašyta ir Karo padėties įstatyme), tai yra tie žmonės, ginklų savininkai, ar tai ginklas medžioklei, ar ginklas sportui, ar ginklas asmeninei savigynai ir panašiai. Jie irgi turi galimybę pagal mūsų įstatymus, tik čia reikia dar darbų padaryti, tapti to užnugario komendantūros, sakykime taip, dalimi.

Kur problema? Problema dabar paprasta – jeigu tu nori kviesti medžiotoją į komendantines pratybas kokiame nors rajone, Alytaus mieste, sakykime taip, ir panašiai, jis negali į tas pratybas atsinešti savo ginklo. Jis gali jį naudoti tiktai medžioklėje, kur yra medžioklės lapai, čia vyrai geriau žino, ką čia reikia turėti. Būtent. Šiuo atveju reikia tiesiog nedidelio pataisymo, kad jeigu yra nustatyta tvarka, be jokios abejonės, ginkluotųjų pajėgų tvarka, yra organizuojamos tos komendantinės kovinių asmenų pratybos, kad jie galėtų atsinešti į tas pratybas nustatyta tvarka ginklą. Tai visa esmė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keletas Seimo narių. Gerbiamas E. Pupinis piramas. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Čia gerbiamas P. Saudargas uždavė tokį klausimą, kad iš tikrųjų įdomu vis dėlto, kaip statistiškai. Mes priimame, atrodo, gerus įstatymus, didiname galimybę įsigyti ginklą, bet iš tikrųjų koks yra rezultatas? Ar nėra taip, kad mes tiktai didiname popierinį variantą, o tas įsigijimas yra kažkoks?.. Vėlgi aš dėl to paties klausimo. Naudoja žmogus savo ginklą tam tikruose mokymuose, vėlgi ten nesuprantu, kitas dalykas, jis specifinį ginklą... Dabar klausimas, kaip su šovininiais, pavyzdžiui, šaudymo metu, ar iš tikrųjų neturi būti kas nors kompensuojama, kad žmonės būtų pasiruošę? Gerai, aš turiu ginklą, tarkime, gavęs, kokiu nors būdu įsigijęs, prastesnį, gal ne visai tinkamą, gal ir priemonės netinkamos, kaip jūs manote, ar šiuo atveju nereikėtų vis tiek ko nors kompensuoti ir duoti, tarkime, ir panašiai, kad jie galėtų naudotis ir efektyviai būtų pasiruošę, o ne šiaip, kad aš turiu ir man atrodo ramu, bet iš tikrųjų to rezultato gali ir nebūti? Ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Edmundai, be abejo, aš už tai, ką jūs siūlote, bet tai yra resursų klausimas. Resursų klausimas, kiek mes galime kompensuoti, kiek mes galime kaip valstybė nupirkti piliečiams ginklų, galiu taip pasakyti, jeigu įdomu. Jeigu dabar klaustumėte manęs karo padėties metu, ar mes galėtume apginkluoti visą rezervą, ne tik aktyvųjį, bet ir parengtąjį, aš galėčiau sakyti – taip. Mes turime jau ir dabar pakankamai ginklų, kad galėtume visą rezervą apginkluoti, bet šiuo atveju mes kalbame apie tai, ką žmonės turi savo rankose, savo nuosavybėje. Tai čia, be abejo, reikia ieškoti. Va ir Aurelijaus pasiūlymai, ir kitų, galbūt galima ieškoti kokių nors kitų variantų, paskatų, motyvacinių mechanizmų. Čia yra resursų ir mūsų apsisprendimo klausimas. Reguluoti dabar šituo įstatymu siūlau būtent tą, ką mes turime savo rankose, kad jie, tie žmonės, tiesiog galėtų tuos ginklus atsinešti į pratybas, tik tiek.

O šiaip, be abejo, šita kryptimi, gerbiamas Edmundai, kurią jūs brėžiate, eisime kartu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs nori paklausti gerbiamas A. Stončaitis. Prašau. Jo lyg nematau salėje, ar ne? (*Balsai salėje*) Sako, kalbasi kažkur. (*Balsai salėje*) Nėra. Gerai. Tada gerbiamas A. Vėryga klausia.

A. VĖRYGA (LVŽSF). Dėkoju. Kolega, aš manau, kad labai geras pasiūlymas, gaila, nespėjau, kai Paulius pateikė savo, pasisakyti. Aš tikrai manau, kad pamačius tas grėsmes, kaip viskas vyko

Izraelyje, jeigu mes kalbame apie tokio tipo užpuolimus, tai ginklas namuose yra sprendimas. Aš manau, kad ir jie tam tikras pamokas išmoks. Aš tikrai balsuosiu ir palaikysiu. Bet aš iš jūsų noriu išgauti tam tikrą pažadą, čia jau jūsų kolega du kartus tą klausimą uždavė dėl pagalbos įsigyjant ginklą. Iš tikrųjų tai yra labai brangus malonumas, turint galvoje, kad ir seifas kainuoja, ir visi kiti dalykai labai brangiai kainuoja. Tai aš noriu paklausti, ar jūs palaikysite, jeigu į Seimą vėl atkeliaus siūlymas svarstyti dėl gyventojų pajamų mokesčio lengvatos dar šitoje sesijoje, kad jau su ateinančių metų biudžetu būtų numatytos ir galimybės įsigyti šiuos ginklus? Ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Man regis, Aurelijau, aš net pasirašiau jūsų pasiūlymą. Pats esu teikęs panašų pasiūlymą praeitą kadenciją, tai būkime savikritiški, bet tada mes negavome pritarimo. Bet visiškai taip, aš manau, kad turime rasti sprendimą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausia gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Situacija pasikeitė nuo 2022 metų. Tai čia žiūrėti į praeitį turbūt nereikėtų, gerbiamas Laurynai, ar ne? Tai vienas dalykas. Mes kalbame apie išorės grėsmes, ką jūs akcentuojate ne kartą. Bet mane domina medžiotojų turimi ginklai, ribotuvai dėtuvėse, nes ten yra ribotuvai dėl medžioklės. Bet būtent komendantūrų veikla ir kaip bus įtraukiami medžiotojai į pratybas, galbūt jiems šaudmenys iš dalies galėtų būti kompensuojami, nes praktikuotis reikia daug, šaudant į kitokio pobūdžio taikinius, ne į skrendančią antį ar bėgantį šerną, ar ne? Čia būtų mano pagrindinė klausimo dalis. Ir nuo kada prasidės? Ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Komendantūrų pratybos kai kuriuose regionuose jau vyksta, vyks ir šiais metais gegužės mėnesį. Vilniaus miestas bus epicentre. Praėjusiais metais vyko rugsėjo mėnesį Alytuje. Deja, bet kol kas dar be medžiotojų. Ir čia yra problema, kad jie būtent (tą aš ir bandau pakeisti) negali į pratybas net atsinešti ginklo. Tai reikia sutvarkyti. Mes norime parengtą rezervą, 80 tūkst. žmonių pakviesti, jie neturi prievolės eiti į pratybas. Irgi bandau šitą dalyką pakeisti.

Matote, kiek dalykų dar reikia teisiškai, popieriuose, pakeisti, o po to mes grįšime prie tų labai svarbių praktinių klausimų, kuriuos jūs ir užduodate. Aš manau, kad tikrai kariuomenė turėtų pagyvoti ir apie tam tikrą šovinių kiekį tokiems žmonėms, kurie yra patikrinti, įsitraukę į komendantinį vienetą. Čia jau yra įgyvendinimo fazė, tie klausimai tikrai svarbūs ir, manau, jie turi būti atsakyti.

Dėl dėtuvių. Mes turime čia bėdų. Ir šauliai turi problemų su dėtuvėmis dėl savo ginklų, jūs jau minėjote, ir medžiotojai. Tai yra europinis reguliavimas, pasirodo. Tai yra tam tikru europiniu reguliavimu sudėti apribojimai. Aš esu parengęs raštą, planuoju jį greitai išsiųsti europinėms institucijoms, kad gautume tam tikrą... bent jau pradėtume diskusiją, o gal tokiomis geopolitinėmis sąlygomis, kokios dabar yra, galbūt reikėtų tų kai kurių reguliavimų atsisakyti arba daryti tam tikras išimtis. Žinote, labai sunku keisti europinį reguliavimą, tiesiog ne nuo mūsų viskas priklauso, bet pabandysime padaryti keletą žingsnių – o gal. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausia gerbiamas K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas Laurynai, mes daug diskutuojame apie tai, bet ir mūsų pokalbiuose tai išryškėja, kad pirmiausia turėtų būti suformuoti tie koviniai vienetai prie komendantūrų. Komendantūros yra tikrai dar ne visur taip, kaip sakote, yra pavienių, stipriau, aktyviau dirba. Jeigu mes nesuformuosime kovinių vienetų, neduosime jiems užduočių, tai žmonės tiesiog nežinos, bus logika: ką, aš ateisiu į pratybas su koviniu ginklu, jeigu aš galiu dar be kovinio ginklo tobulinti taktikos elementus ir visa kita, nebūtinai koviniais šoviniais pleškinti, nes tam yra šaudyklos. Sakykime, yra ir kariuomenės šaudyklos, ir kitos šaudyklos. Aš manau, kad mums reikėtų sustiprinti būtent tą grandį, tai yra suformuoti, kad žmonės aiškiai žinotų savo užduotis. Ir tai liečia ne tik aktyvųjį rezervą, bet ir šaulius.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Taigi sutikite: mes Seime su komendantūromis esame nuėję daug toliau savo idėjomis ir įstatymuose, negu turime ant žemės. Aš manau, kad čia geriausia platforma žmonėms, nereguliaciniams kariams, net neaktyviems rezervu kariams įsitraukti į valstybės gynimą. Kaip ir minėjau, komendantinį vienetą galėtų sudaryti, pavyzdžiui, didžiuosiuose miestuose KASP'o kuopa, mažesniuose – KASP'o skyrius, o aplink jį lipdytis parengtas rezervas, dėl ko

reikia pakeisti įstatymą ir jį dabar keičiame, kad eitų į pratybas medžiotojai, kurie dabar turėtų galimybę atsinešti savo ginklą, ir komendantiniai šauliai.

Matote, kiek dar reikia dalykų padaryti net teisiniu aspektu, kad galėtume po to atidirbinėti. Komendantai paskirti, bet, aišku, jų sąveika su savivaldybėmis yra skirtinga. Vieni, matyti, dirba rimtai, kiti galbūt mažiau. Pavaduotojai yra vietiniai iš KASP'o, jie turėtų užsukti tą vietinį gyvenimą, turėti sąveiką su savivaldybe. Kur problema? Jie kol kas neturi štabų. Ir aš manau, kad čia galima integruoti, pavyzdžiui, į Šaulių sąjungos rinktinės štabus, į visą tą komendantinį veikimą, aplink tai lipdyti visą tą kovinį vienetą ir, kaip jūs sakėte, eiti prie taktinių dalykų, operacinių dalykų. Aš labai tikiuosi, kad šį pavasarį mes galėsime jau kartu su jumis, visi kartu, paskelbti žinutę, kur ir kam kreiptis savo regionuose, kad aš noriu būti vienos ar kitos savivaldybės komendantinio vieneto dalimi, kad su žmogumi būtų susisiekti, su juo būtų pasikalbėta, jis būtų šiek tiek galbūt patikrintas, apmokytas ir jau būtų kovinio vieneto dalimi, galėtų nuolat eiti į pratybas. Tai yra mano siekiamybė ir aš labai tikiu, kad šią sesiją mes tą padarysime.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiama L. Kasčiūnei. Atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai už – gerbiamas K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas vicepirmininke. Ačiū, gerbiamas Laurynai, už tokį išsamų pristatymą. Aš, kaip medžiotojas ir kaip šaulys, turbūt matėte, medžiotojų bendruomenėje devyni iš dešimties yra pasiryžę ginti, tai manau, kad tai yra irgi aktualu būtent medžiotojams, ir tikrai mums šaulių tarnyboje su tais ginklais – reikia gauti atskirą vado leidimą. Na, yra tos procedūros, kurių tikrai, manau, galima išvengti.

Ir norėčiau jūsų dar to vieno pažado, jeigu jūs juos šiandien dalinate, kad vis dėlto tas brangus malonumas, kad tiems kariams profesionalams, kad jų turbūt patys brangiausi ir profesionaliausi ginklai Lietuvoje, esantys tarnyboje, kad vis dėlto su tuo vadu būtų rastas kompromisas, kad jie tikrai... nes gaunu ir aš lygiai taip pat tų užklausimų, nes, suprantama, jis galėtų galbūt įsigyti savo reikmėms tą ginklą, bet jeigu, kaip sakant, kažkokio incidento atveju vis tiek jam reikės patekti į tą vietą, kur yra padidintos grėsmės vieta, kur yra ginklų sandėlis. Aš manau, kad einant tuo keliu, kad viskas būtų maksimaliai išnaudota, tie resursai ne begaliniai, tai manau, kad šiuo atveju irgi yra prašymas, kad būtų ieškoma sprendimų. O jeigu ne, tada reikia keisti įstatymą, galbūt tam vadui padėti per tai. Tai čia, manau, bendras darbas. Tikrai, kolegos, kviečiu palaikyti šį projektą ir judėti pirmyn, kad būtume kuo saugesni. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų prieš niekas neužsirašė kalbėti, taigi balsuosime balsavimo metu.

12.17 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2368 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3504 (pateikimas)

Dabar 1-14 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3504. Gerbiamas L. Kasčiūnas – į tribūną. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Tai aš gal čia trumpiau, bet jau apie ką kalbėjome. Tai irgi yra komendantūrų kontekstas ir parengtojo rezervo kvietimas į pratybas. Mes su jumis po pateikimo jau pritarėme gruodžio mėnesį, tai jau projektas išvažiavo Vyriausybės išvados, bet paaiškėjo proceso metu, kad dar reikia vieną lydimąjį, irgi parengtojo rezervo sąvoką įvesti ten, kur susiję su sveikatos tam tikrų paslaugų teikimu, ką gauna profesionalios karo tarnybos kariai, ką gauna aktyviojo rezervo kariai. Tiesiog įvedama sąvoka. Ir prijungsime šį projektą prie to, kuris jau yra išvažiavęs iš Seimo. Tikimės greitų sprendimų šioje sesijoje, kad galėtume parengtąjį rezervą kviešti į pratybas ir suteikti jiems tas sveikatos paslaugas, kurių reikia tarnybai atlikti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš irgi nepaminėjau, kad tai buvo būtent prie jau pateikto projekto Nr. XIVP-3400.

Tai dabar klausimų nori paklausti keturi gerbiami kolegos. Gerbiamas K. Vilkauskas pirmas klausia. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke Laurynai, norėčiau priminti dėl karių savanorių, kurie kariauja Ukrainoje, dėl socialinių garantijų.

Manau, kad gal galima būtų ir atsižvelgiant į tai, ką jūs dabar teikiate, prisiminti, kad tie žmonės, nors jie yra savanoriai, jie patys savo noru ten yra, bet galbūt reikėtų pagalvoti apie jų tas socialines garantijas?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Taip, Kęstuti, aš atsiprašau, kad šiek tiek vėluoju, bet aš nepamiršau savo pažado. Mes tikrai susirinksime ir pasikviesime visas institucijas, ir Krašto apsaugos ministeriją, pasikalbėti, kaip mes tiems žmonėms galime daugiau padėti. Duokite man dar 3 savaites ir tikrai gausite kvietimą, susėsime ir pasikalbėsime. Ačiū jums už iniciatyvas, kad juos subūrėte, buvote pasikvietę į Seimą. Tikrai buvo geras pokalbis. Aš tikiu, kad pokalbis virs realiais darbais. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Matome, gerbiamas Laurynas toliau dalina pažadus. Kas dirba, tam ir krauna. Vis daugiau įsipareigojimų. Gerbiama L. Nagienė nori paklausti.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Labai gerai, ačiū. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mes pažadus daliname, bet mūsų biudžetas irgi yra ne guminis. Aš noriu paklausti taip, nes pažadas vienas: mes bet kur išvažiavusiam į misiją ar dar kažkur, kitiems, kurie savanoriai išvažiuoja į Prancūzijos regioną tarnauti, irgi taip pat mokėsime? Mano toks klausimas. Ne. Klausimas kitoks: kiek kainuos ir kiek papildomai reikės lėšų? Nes iš tikrųjų tam sveikatinimui, atsitiks nelaimingų atsitikimų, mes žinome, kad yra Socialinio draudimo įstatyme numatyta socialinė garantija, kiek papildomai gali reikėti biudžete? Nes savanoriams apmokyti iš tikrųjų, manau, ne vieno euro reikės. Kiek tai gali būti?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Atsakysiu paprastai. Tai yra komendantinės pratybos. Komendantinės pratybos yra ten, kur nėra sunkios technikos, rizika susižeisti yra labai nedidelė. Dabar atsakyti tikslai, kiek tai kainuos, yra sunku, kadangi nežinome, kokia bus pasirinkta formulė, kiek dienų per metus parengto rezervo kariai bus kviečiami į komendantines pratybas – ar vieną dieną, ar dvi dienas, ar savaitę. Nuo to ir priklausys, bet tai nėra milžiniški pinigai, ir tikrai suplanuotas biudžetas bet kuriuo atveju augs, ir tikrai kitais metais mes lėšų tam privalome rasti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jus nori paklausti gerbiamas V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiamas Laurynai, man kelia abejonių, kaip ir jums, komendantūrų efektyvumas, nes tie komendantai, jų pavaduotojai nebūtinai tame rajono centre, mieste gyvena, nėra, kiek žinau, su policija bendro darbo, bendrų planų sudarymo, su savivaldybe, taip pat ir Seimo nariais, nes jie kaip anonimai kol kas, negalima patikrinti, kur jie yra, kada jie turi būti vietoje ir ko turi atsiklausti, jeigu išvyksta į užsienį, į kokias valstybes galima, negalima, kur tie aprašai yra. Čia yra labai rimtas dalykas, nes jie, kiek aš suprantu, gerbiamas Laurynai, atlyginimą gauna, o darbo negauna ar nedaro.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Valdemarai, jūs paliečiate tą temą, kur jie gyvena. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ir bando daryti viską, kad tas proveržis, kurio tikimės, vis dėlto įvyktų. Ir išties būtent tada, kada atsiras komendantūrų štabai, tada bus viskas paprasčiau ir atsakymai į klausimus bus. Kol kas trūksta sąveikos, visiškai pritariu, priklauso nuo savivaldybės.

Bet šiuo atveju aš turiu visiems pasiūlymą, ypač žmonėms vienmandatininkams arba aktyviai dirbantiems regione. Na, grįžkite namo, pasikalbėkite su administracijos direktoriumi, su meru ir paklauskite: matė komendantą, matė komendanto pavaduotoją ar ne? Inicijuokite susitikimus. Policijos sąveika ir jos vieta karo padėties metu irgi yra labai rimtas klausimas, nes pagal konvencijas policija turi atlikti ir toliau savo funkcijas. Mes žinome, Ukrainoje darė daug daug dalykų, kai kuriuos miestus išgelbėjo. Koks yra policijos vaidmuo karo padėties metu, irgi labai rimtas klausimas. Tai yra susiję ir su komendantūromis, ir šiek tiek plačiau. Jūsų klausimų puokštė yra tikrai, manau, formuluojama labai teisingai. Siūlau visiems, kurie turite apygardas, rūpi krašto gynyba, grįžkite ir užklauskite, kur, kada, norime pamatyti, ir pasidarykite bent jau stalo pratybas, o po to jau žiūrėsime rimtesnius dalykus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis nori paklausti gerbiamas D. Kepenis. Prašau.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Gerbiamas Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininke, jūs puikiai prisimenate praeitų metų gruodžio 21 dienos Seimo nutarimą dėl mūsų karių instruktorių siuntimo į Ukrainą apmokyti, taip pat į kitas šalis, į įvairias misijas. Ir aš pasijutau labai apgautas, nes mes čia dažnai priversti pasikliauti savo kolegomis, kad tikrai tikrai taip nebus, o pasirodo, kad buvo. Aiškinamajame rašte buvo parašyta, kad mes siųsime tik mokyti ukrainiečių,

jeigu jie yra Europos Sąjungos šalyse arba NATO šalyse. O kažkas dar papildomai į nutarimą įrašė, dar ir Ukrainoje. Koks žmogus įrašė, kodėl taip padarė? Aš pasitikėjau aiškinamuoju raštu, o dabar didžiulis nerimas visuomenėje, nes mus jau kaltina, kad mes jau dabar siunčiame vaikus kariauti į Ukrainą. Kodėl mes to negalime paaiškinti ir kas tą žodį įrašė į nutarimą? Ačiū.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Dainiau, aš gal truputėlį plačiau atsakysiu į klausimą. Žiūrėkite, aš suprantu, kad norisi pastovėti šalia ir pažiūrėti, kaip ukrainiečiams seksis. Ir galbūt, žinai, ten jiems kažką atiduoti, šiek tiek numesti ir galbūt palinkėti su Dievo palaima pasikalti su ta Rytų despotija. Bet visi puikiai žinome, kad jeigu norime būti ir jie nori būti efektyvesni, reikia ne tik ginkluotės, bet reikia ir kuo greitesnio jų mobilizacinio rezervo apmokymo. Tas dabar daroma, taip, Europos Sąjungos ir NATO šalyse. E. Makronas išėjo su idėja, kuri nėra kol kas realus kūnas.

Pagalvokime, kažkur, kur nors prie Lvovo, su oro gynybos apsauga įkurti mokymo centrą, kur norinčios ir galinčios šalys atsiųstų savo instruktorius – keliasdešimt, keliolika, kad galėtų ten rengti Ukrainos mobilizacinį rezervą. Tai nieko bendro su kariniais veiksmais, tai nieko bendro su siuntimu į karą, nieko bendro su tuo nėra. Aš nesakau, kad bus priimtas sprendimas, aš tik sakau, kaip galimybė, kuri naikina tas raudonąsias linijas, sukuria strateginį neapibrėžtumą.

Kokia dažnai buvo Vakarų problema? Mes visą laiką sakėme, ko mes nedarysime. Rusams gerai žinoti – va, šito jie nedarys. O dabar mes: galbūt darysime, galbūt nedarysime. Šiek tiek jau perėmėme iniciatyvą. Būkime realistais – suvokime, kad ukrainiečiai vieni nelaimės. Jiems reikia bent jau ginkluotės. Yra labai rimta situacija fronte. Jeigu juos ten perlaus, tai, mielieji, čia tikrai temperatūra augs, ir labai sparčiai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar motyvai už. Gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Būtent į paskutinį klausimą aš neišgirdau atsakymo, gerbiamas Laurynai. Jūs bandote pasakyti, kad, na, pasižiūrime, gal E. Makronas seks paskui Lietuvos sprendimus. Klausimas, kolegos, buvo, ar siuntimas į teritoriją... Aš nesakau, kad apmokymas vyksta Lietuvoje. Puiku, visose Europos Sąjungos valstybėse vyksta ukrainiečių apmokymas. Bet siuntimas savo kariškių į Ukrainą ten vykdyti mokymus, ar tai nėra įsitraukimas į konfliktą? Čia buvo klausimas. Bet jūs neatsakėte, todėl atsakymas negautas. Gal jūs vėliau galėsite paaiškinti, bet aš jūsų siūlymus palaikau. Gaila, kad prasidėjus tretiesiems karo metams šie siūlymai yra dar popieriuje ir dar labai išplaukę. Kada prasidės praktika? Be abejo, turbūt jau kitai Vyriausybei reikės įgyvendinti šiuos siūlymus. Be galo yra gaila, kad trypčiojama vietoje. Aš tiesiog palaikydamas jus išreiškiu savo apgailestavimą, kad tikrai pritrūko kompetencijų, iniciatyvos ir praktinių veiksmų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar per šoninį mikrofoną... Ar jūs dėl vedimo tvarkos, ar jūs repliką po balsavimo? (*Balsas salėje*) Jūs tada po balsavimo repliką pasakykite. Na, gerai, dabar pasakykite. Gerbiamas D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Gerbiamas Laurynai, jums žinomas buvęs kariuomenės vadas generolas V. Tutkus tai komentuoja ir aš nė karto negirdėjau jūsų komentaro apie aną komentarą. Kodėl neatsakome? Tauta negirdi, mes tikrai šurum burum. Kodėl per televiziją aiškiai nepasakote? Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas Dainiau Kepeni, jūs tiesiog tęsiate savo klausimą, tai čia tokio žanro nėra.

Dabar, gerbiami kolegos, mes esame jau balsavimų lange. Galbūt tada pabalsuokime dėl tų įstatymų projektų, kuriuos jau apsvaistėme, o tada Laurynas galės dar pratęsti, Aviacijos įstatymą pateiks. Tada dar lieka 1-16 klausimas. Taigi, du klausimai iki pertraukos. Dabar kviečiu visus užimti vietas ir susikaupti, nes bus keletas balsavimų dėl projektų, kuriuos mes jau esame apsvaistę.

12.28 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 18, 23, 37, 40 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3390 (pateikimo tęsinys)

Taigi, pirma balsuojame dėl 1-11 klausimo – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3390. Viceministras pateikė. Balsuojame.

Užsiregistravo 117, balsavo 116: už – 109, prieš nebuvo, susilaikė 7. Taigi, po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti balandžio 18 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

12.29 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 11, 12, 13, 17, 24 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3274 (pateikimo tęsinys)

Dabar 1-12 klausimas, kurį apsvairstėme, – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 11, 12, 13, 17, 24 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3274. Taip pat įvyko pateikimas. Balsuojame.

Užsiregistravo 117, balsavo 115: už – 100, prieš – 1, susilaikė 14. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Per šoninį mikrofoną L. Slušnys kažką nori pasakyti.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Aš prašau papildomo komiteto – Sveikatos reikalų komiteto, kad vis dėlto galėtume pasvarstyti, kiek visuomenė yra pasirengusi tokius įstatymus priimti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, bet šiaip pagal komitetų funkcijas nėra tai numatyta, nebent pritartume balsavimu. Balsuojame, ar sutinkame, kad kaip papildomas dėl šito dar būtų Sveikatos reikalų komitetas.

Užsiregistravo 116, balsavo 115: už – 84, prieš – 17, susilaikė 14. Taigi, kaip papildomas Sveikatos reikalų komitetas.

Toliau – darbotvarkės 1-14 klausimas. Tiesa, siūloma svarstyti birželio 4 dieną, atrodo. Taip, birželio 4 dieną.

Dar L. Kasčiūnas per šoninį mikrofoną. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Aš galvoju, vis tiek tikslinga būtų paprašyti Vyriausybės išvados, bet kuriuo atveju reikės komitetuose prašyti, nes čia...

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu dėl Vyriausybės išvados? Dėkoju, pritarta. Klausimas apsvairstytas.

Toliau darbotvarkės 1-14 klausimas – projektas Nr. XIVP-3504.

12.32 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3426 (pateikimo tęsinys)

Atsiprašau, dar neapsvairstėme darbotvarkės 1-13 klausimo – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3426. Dėl šito dabar balsuojame.

Užsiregistravo 121, balsavo 119: už – 112, prieš nebuvo, susilaikė 7. Taigi, pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas taip pat Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ir siūloma svarstyti taip pat birželio 4 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

12.33 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2368 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3504 (pateikimo tęsinys)

Dabar darbotvarkės 1-14 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3504. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 120, balsavo 120: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 10. Projektui pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ir siūloma svarstyti balandžio 18 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar kviečiu į tribūną vėlgi L. Kasčiūną.

12.34 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3444 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-15 klausimas – Aviacijos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3444. Prašau. Liks dar vienas pateikimo tęsinys ir balsuosime. Prašau.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Kursime aviaciją Šaulių sąjungoje. Aš šiek tiek juokauju, bet ir pusiau rimtai. Mintis labai paprasta. Judame su dronais, su bepiločiais orlaiviais, judame ne taip, kaip norėtusi, bet pradėjome judėti. Pirmieji, kurie pradėjo judėti, yra šauliai. Jie turi vadinamąjį *habą*, kur remontuoja, renka, perka, testuoja dronus. Dabar jau šauliai turi apie 100 dronų operatorių, tikslas per artimiausius metus pasiekti 1 tūkst. dronų operatorių. Kartu yra ir technologinis pasiruošimas. Jie gali savo sultyse virti, tai yra gerai, bet mes, ir su jais pasikalbėję, klausiamo, o kaip tai atrodytų visoje gynybos architektūroje? Kitaip tariant, tas dronų pajėgumas, kurį sukurs ir kuria šauliai, galėtų būti integruotas į visą gynybos sistemą.

Mano pasiūlymo esmė labai paprasta: pakeisti nuostatą ir papildyti Šaulių sąjungos valdomais dronais, kad administruotų ir jų naudojimo tvarką nustatytų kariuomenės vadas. Tuomet tie dronai įeitų į gynybos pajėgumus tam tikra prasme. Mes turėtume dar ir dronų pajėgumą, kuris būtų labiau ateinantis iš visuomenės. Čia kaip komendantūras darome su visuomene, taip ir šauliai dronistai galėtų rasti savo vietą gynybos planuose. Esmė būtų tokia: kariuomenės vadas nustatytų tvarką, kaip jais naudotis, virš kokių objektų gali skraidyti, virš kokių ne ir panašiai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis gerbiamas G. Paluckas. Prašom.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, kai ką nors standartizuojame ar įvedame kokias nors tvarkas, taip jau kartais nutinka, kad paprastai tos iniciatyvos arba inovacijos nuo to tiesiog nukenčia, nes yra patiriami apribojimai, kurie kitu atveju, jeigu mes turime kažkokią inovatyvią ekosistemą ir pastangas, tokių apribojimų nepatirtų. Be viso to, pasigirsta įvairių nuomonių iš pačios kariuomenės. Kai kurie ekspertai netgi įvairiais epitetais dronus yra aplipdę, kaip varguolių artilerija ir panašiai, ir panašiai. Mes galbūt į tai daug dėmesio neturėtume kreipti, tačiau faktas lieka faktas. Kariuomenė tikrai turi daug inercijos dėl ginkluotės naudojimo, savo karybos technikos ir kitų dalykų. Ar nemanote, jog ši iniciatyva gali būti meškos paslauga tam *habui* ir judėjimui, kuris iš tikrųjų Šaulių sąjungoje įgyja pagreitį? Ar kariuomenės standartizavimo tam tikras atsiradimas nepakiš kojos tam virimui tose sultyse, kurios dabar tikrai duoda gražų, gerą rezultatą ir kurios yra gražios perspektyvos? Ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gintautai, labai geri klausimai. Ypač su ta mintimi, kad mes dar ne visi suprantame dronų svarbą. Ir čia yra conceptualus ginčas. Yra teigiančių, kad doktriniškai, jeigu Rusija kariautų prieš NATO, karas būtų kitoks. Dabar yra linijinis karas Ukrainoje, nes yra įsikimas, yra fiksuotos linijos, ukrainiečiai neturi aviacijos, neturi oro viršenybės, todėl dronai yra tam tikra kompensacija, kuri bando tą pajėgumą, sakykime taip, trūkstamą pajėgumą, užpildyti. Kalbama, jeigu bus tas Rusijos karas prieš NATO manevrinis, o NATO turi aviaciją, turi oro viršenybę, technologinę viršenybę, kalbama, kad dronų vaidmuo nebus toks svarbus, koks yra Rusijos kare prieš Ukrainą. Čia yra diskusijos toks laukas, čia šiaip bendras momentas, problemišnis laukas. Aš, nepaisydamas doktrininių nesutarimų, vis tiek esu įsitikinęs, kad valstybė turi ruoštis ir pati, turi pajėgumą stiprinti ir ruoštis bet kokiam scenarijui, bet kokiam scenarijui. Tos 2 savaitės, kurios nuskamba mūsų viešojoje erdvėje, turi būti mūsų galvoje, tiesiog mes turime... 2 savaitžių nereikės laukti, bus daug greičiau, sąjungininkų pajėgumai bus čia, bet psichologiškai pagal savo identitetą mes turime būti pasiruošę 2 savaitėms. Suprantate, tai apie tai, todėl dronai reikalingi.

Dabar dėl meškos paslaugos. Aš mažiau apie tai, bet šiuo atveju tai nėra kiek neribotų dabartinės veiklos, tikrai tuomet, jeigu mes turėtume, pavyzdžiui, šaulių dronistus integruoti į kokias nors kariuomenės organizuojamas pratybas, kad ir tas pačias komendantines, gali būti problemų. O jeigu tu pakeiti šitą įstatymą, padarai tvarką, tai tvarka tas pratybas leistų organizuoti ir su šau-

lių dronistais, kurie irgi galbūt galėtų būti svarbūs komendantūrose. Tai šiuo atveju nesuvaržo tai, kas dabar vyksta, kas yra šaunu. Manau, kad bus dar daugiau impulso tam *habui* veikti, ir, jeigu reikės, pratybose mes turėsime algoritmą, kaip tą tvarką nustatyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Aš palaikau, gerbiamas kolega, jūsų nuomonę dėl dronų svarbos. Turbūt karas Ukrainoje tai tikrai įrodė. Bet mano klausimas susijęs su jūsų kolege D. Šakaliene, kuri įsigijo specialią įrangą, specialų kompiuterį, kad dronų simuliacijos mokytųsi, ar ne? Tai galbūt jūs komitete... Galbūt kitiems Seimo nariams čia būtų galima įsigyti tokią įrangą ir galėtume lavinti savo gebėjimus čia? Ar jūs, Seimo nariai, tik tokiaame uždaramame, tik NSGK būrelyje žaidžiate tą simuliaciją?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš tai noriu Dovilę pagirti ir apginti. Tikrai džiaugiuosi, kad ji yra labai tvirtas socialdemokratų balsas NSGK su idėjomis, kurios tikrai, man atrodo, leidžia mums rasti bendrą sutarimą daugeliu atveju. Jinai labai remia ir droninių pajėgumų vystymą, ir visuotinę gynybą, ir tas pačias komendantūras. Taigi tikrai saugokite Dovilę, gal ruoškite kažkokiems aukštesniems tikslams. Jeigu ne, NSGK yra puiki vieta jos veiklai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš gerbiama A. Skardžiui irgi atsakysiu. Aš irgi turiu dronų simulatorių įrangą savo kompiuteryje, tai kainavo 20 eurų. Žinote, prieikite prie manęs, aš parekomenduosiu, labai nesudėtinga įsigyti, čia nereikia kažkokių specialių lėšų.

Klausia gerbiamas V. Valkiūnas. Prašom.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Būtinai reikės įsigyti dronų simulatorius, čia gerą klausimą iškėlė, tačiau ir kiti klausimai dar iškyla, kaip ir D. Kepenis kalbėjo, apie pakištuką, kai Lietuvos kariai galimai važiuos į Ukrainą kariauti ar ten instruktoriais ar kitais... O kaip bus su dronistais, kaip jūs sakėte, dronų operatoriais?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Mūsų tikslas – iš tiesų remti ukrainiečius pirmiausia ginklais. Manau, kad mūsų parama Lietuvos gynybos pramonei, kuri gamina dronus, ir FPV dronus, ir žvalgybinius dronus, būtų labai tikslinga. Ir mes dabar darome tam tikrus žingsnius vyriausybiniu lygmeniu, kad užkurtume pramonę, būtent dronų pramonę, Lietuvoje, kad dalį jų pirmiausia reikėtų skirti Ukrainai. Ukrainoje jie testuojami, žinome, kas veikia, kas ne, čia ta technologija yra naujinama, gerinama ir mes jaučiame pulsą. Kitaip tariant, per paramą Ukrainai mes galime stiprėti kartu.

Noriu iš karto anonsuoti, ketvirtadienį aš čia vėl stovėsiu su vienu pasiūlymu. Tam, kad mūsų dronų gamintojai sukurtų visiškai vakarietišką produktą, jiems reikia užsakymų ir trupučio laiko. Dabar jie šiek tiek priklausomi nuo kiniškos technologijos. Tai nenustebkite, kad ateisiu su pasiūlymu, kad treniravimosi tikslais ir dėl paramos Ukrainai padarytume nedidelę išimtį dėl tos priklausomybės, kuri dar yra, kad iš jos išeitume per kelis mėnesius, sakyčiau taip. Tai tikslas Ukrainoje yra dronai, lietuviški dronai, kurie suduotų rimtus smūgius okupantams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis klausimą užduos gerbiamas E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Laurynai, jūs čia taip pabrėžtinai kalbėjote, kad taip pat Šaulių sąjungos, tai aš gal nevaidinsiu, kad išmanau. Tai dabartinė reguliari Lietuvos kariuomenė turi dronų pajėgumus ir kalbama, kaip suprantu, tik dėl Šaulių sąjungos turimų dronų pajėgumų adaptavimo, pritaikymo, na, įgalinimo?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Taip, Eugenijau, jūs visiškai teisus. Kariuomenė turi savo dronų kūrimo ir integravimo į Ginkluotąsias pajėgas koncepciją, o šalia to Šaulių sąjunga, kaip paramilitarinė nevyriausybinių organizacijų, kuria savo dronų pajėgumus, kuriuos nori kaip nors integruoti į gynybos architektūrą. Tai aš dėl to čia ir siūlau šitą pataisą.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiama L. Kasčiūnui. Jūs atsakėte į visus klausimus. D. Kepenis – replika per šoninį mikrofoną, nes buvo paminėta jūsų pavardė? Na, prašom.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Apie pakištuką noriu pasakyti. Gerbiamas Laurynai, aš taip ir neišgirdau atsakymo. Aiškinamajame rašte įvardiname du regionus, o nutarime kažkaip atsiranda trečias, ir mes pasitikėdami vienas kitu, kadangi yra kolegų, kurie viską žino, pabalsuojame ir pasakui matome, ką mes padarėme. Tai kas įrašė trečią regioną šalia NATO ir Europos Sąjungos?

PIRMININKAS. Gerbiamas Dainiau Kepeni, jūs jau trečią kartą tęsiate savo klausimą. Aišku, tam turite teisę. Gerbiamas A. Anušauskas – motyvai už. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Lietuvos kariuomenė, prasidėjus karui, plataus masto karui Ukrainoje, 400 kiniškų dronų perdavė Ukrainai. Be abejonės, juos valdė ir anksčiau, turėjo parengtus operatorius, juos turi ir dabar. Bet šie pajėgumai šiuo metu didinami, nes jie yra integruoti į gynybą, būtini artilerijos tikslams, žvalgybai. Šiais metais kuriami papildomi pajėgumai *mikro-* ir mažųjų dronų srityje ir, žinoma, bus vykdomas pirmą kartą kovinių dronų integravimas į prieštankinius dalinius, taktinės žvalgybos pajėgumų vystymas.

Atsakant į tuos klausimus, kas susiję su reguliarios kariuomenės šių pajėgumų vystymu, be abejo, visas tvarkas, kurios numato dronų vystymą ir Šaulių sąjungoje, reikėtų reglamentuoti ir integruoti kartu su kariuomenės galimybėmis. Žinoma, kad gali mokytis vieni iš kitų, juo labiau kad Šaulių sąjunga šiuo metu tikrai turi tuos pajėgumus, juos išbandė Ukrainoje, tai yra remontuoti dronus. Žinoma, Ukrainoje dauguma mažųjų mikrodronų, kurie neša sprogmenis, yra pagaminami kol kas Kinijoje arba iš Kinijoje gaminamų detalių. Tai toks iš tikrųjų yra kliuvinys. Aš tikiuosi, kad artimiausiu metu tai bus pakeista ir galimybės iš Lietuvos įmonių Ukrainai įsigyti tokius dronus, kurie būtų skirti paramai Ukrainai, atsiras gerokai platesnės. Tai dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Dabar balsuojame, nes yra balsavimo langas. Kviečiu kolegas nesiblaškyti, susėsti į vietas ir balsuoti dėl šio kà tik pateikto Aviacijos įstatymo projekto Nr. XIVP-3444. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 120, balsavo 120: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 10. Taigi po pateikimo yra pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti gegužės 30 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

L. Kasčiūnas per šoninį mikrofoną. Prašau.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Vyriausybės išvados norėčiau.

PIRMININKAS. Vyriausybės išvados gali bendru sutarimu paprašyti Seimas? Dėkoju, pritarta.

12.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo parlamentiniam tyrimui atlikti dėl energetikos politikos įgyvendinimo ir valdymo, kuriuo galimai buvo pažeistas viešasis interesas ir vartotojų teisės, bei dėl galimai nepakankamų ir netikslių už kuriojamą sritį atsakingų politikų ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos vykdomų rinkos kontrolės ir priežiūros veiksmų“ projektas Nr. XIVP-3439 (pateikimo tęsinys)

Toliau 1-16 klausimas – projektas Nr. XIVP-3439. Kviečiu gerbiamą G. Palucką į tribūną. Seimo nutarimas dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo parlamentiniam tyrimui atlikti dėl energetikos politikos įgyvendinimo ir taip toliau. Pateikimo tęsinys. Prašau.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, pirmiausia ši iniciatyva, noriu pabrėžti, kilo po to, kai Ekonomikos komitete buvo taikomos intensyvios, sakykime taip, parlamentinės kontrolės priemonės stengiantis išsiaiškinti, ištiesinti arba daryti įtaką tiek teisėkūros procesams, tiek susiklosčiusiai situacijai energetikos sektoriuje. Nutarimo projekte dėl laikinosios tyrimo komisijos yra išdėstyta 17 klausimų, kurių aš dabar iš eilės neskaitysiu, tačiau visus tuos klausimus, arba keliamas problemas, galima būtų kategorizuoti arba sutraukti į keletą grupių.

Pirmoji. Neįvykusi arba, sakykime, netinkamai įvykusi sektoriaus liberalizacija, kuri pareikalavo ne tik politikų, ministerijų ir Vyriausybės dėmesio, bet taip pat ir visuomenei teko mokėti kainą tiek buitiniams vartotojams, tiek juridiniams asmenims ir ši kaina tikrai nebuvo būtina. Dėl šios priežasties būtina išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių šis liberalizavimo procesas buvo toks nesklindus ir dėl kokių priežasčių nėra imamasi korekcinio teisėkūros iniciatyvų.

Antra kategorija problemų, arba klausimų, kurie suformuluoti, yra susiję su trečiųjų asmenų arba paties energetikos sektoriaus įtaka energetikos sektorių turinčių kontroliuoti institucijų veiklai. Yra daugybė iliustracijų, kai priimami sprendimai, kurie nėra pirmiausia naudingi viešajam interesui, nėra naudingi visuomenei ir atskiroms vartotojų grupėms.

Dar daugiau, gerbiami kolegos, noriu pasakyti, jog šis klausimas mus persekios dėl energetikos sistemos reformos ne tik šią kadenciją, bet ir ateinančią, nes yra prognozuojama, jog iki 2050

metų elektros energijos suvartojimas didės bene penkis kartus – nuo 14 iki beveik 70 teravatvalandžių. Tas pareikalaus milžiniškų investicijų, milijardinių investicijų ne tik į elektros energijos generaciją, bet taip pat į perdavimą ir skirstymą. Todėl yra itin svarbu stebėti ir žiūrėti, prižiūrėti ir kontroliuoti, kaip yra naudojami ištekliai, kaip yra sudaromi ir vykdomi investiciniai planai, kaip yra naudojami visų vartotojų sumokėti pinigai, kuriais šiandien disponuoja energetikos sektoriaus įmonės.

Dar daugiau. Reikia paminėti, jog atsiranda ir akivaizdžių piktnaudžiavimo atvejų, kai įvairūs elektros energijos tiekėjai, nepaisydami net galiojančio reguliavimo, priima sau naudingus sprendimus.

Kalbant apie valstybinio energetikos reguliuotojo vaidmenį, taip pat, nutarimo iniciatorių nuomone, stokojama labai aiškos pozicijos daugeliu viešajam interesui svarbių klausimų. Gali būti, kad tai susiję su teisiniu reguliavimu, nes VERT'ui nėra tinkamai suteikti instrumentai ir įgaliojimai, nes akivaizdu, kad buvo reikalinga transformacija iš kompetentingos institucijos, kuri skaičiuodavo sąnaudas ir nustatydavo pelno normas, taip pat į vartotojų teisių ir teisės aktų aiškinimo vaidmenį. Ta transformacija visos apimties nėra įvykusi.

Taigi, gerbiami kolegos, nuoširdžiai siūlau šiai laikinajai tyrimo komisijai ir keliamiems klausimams pritarti ir kategoriškai noriu paneigti, jog šie klausimai nebuvo keliami anksčiau ir ši iniciatyva yra susijusi tik su artėjančiais rinkimais.

PIRMININKAS. Dėkoju už pateikimą. Dabar jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Pirmas klausia gerbiamas A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, visi puikiai matome, kad Lietuvoje energetikos rinka yra monopolizuota. Valstybinis reguliuotojas realiai, kaip matyti iš paskutinių įvykių, neatlieka savo pareigos, neatstovauja buitiniams vartotojams, mažoms įmonėms, labai mažoms įmonėms, kaip nurodo europinės direktyvos. O Energetikos ministerija yra virtusi pusiau privataus juridinio asmens, tai yra „Igničio“, kurio 25 % akcijų valdo privatūs asmenys, aptarnaujančia įmone, kuri vykdo „Igničio“ paliepimus, teikia įstatymų projektus. Ar jūs nematote viešųjų ir privačių interesų čia susikirtimo, ar taip gali būti, kai privatus juridinis asmuo „Ignitis“ arba jo UAB'ai atidarinėja kojomis duris Energetikos ministerijoje?

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Matyt, aš apibendrinčiau ir iniciatorių poziciją šiuo klausimu, nes yra ne vienas klausimas, kuris būtent ir referuoja į, aš pavadinau, trečiųjų asmenų, arba energetikos sektoriaus įmonių, padidėjusią arba per didelę įtaką tiek teisiniui reguliavimui, tiek priežiūrai. Tie procesai, deja, išibėgėja ir, mano įsitikinimu, yra akivaizdūs.

Kalbant apie valstybinio energetikos reguliuotojo vaidmenį, jis, atvirkščiai, turi ne silpnėti, o stiprėti, tvirtėti, nes, kaip ir savo klausimo pristatymo pradžioje minėjau, Ekonomikos komiteto lygiu, parlamentinės kontrolės lygiu teko įtikinėti ir valstybinį energetikos reguliuotoją, ir ministeriją taikyti tuos teisės aktus, kuriuos Seimas jau yra priėmęs ir labai nedviprasmiškai išsakęs, kokios netesybos turi būti taikomos, kokiems vartotojams ir kaip turi būti apskaičiuojami tie dalykai. Deja, užtruko, bijau suklysti, 2 ar 3 mėnesius, kol institucijos, matyt, stengdamosi apsidrausti, siuntinėjo raštus į Europos Komisiją, Briuselį. Aiškinosi tai, kas mums, įstatymų leidėjams, buvo aišku jau praėjusiais metais, kai mes teikėme pataisas.

Beje, labai akivaizdžiai parodo situacijos komplikotumą ir tai, jog Elektros energetikos įstatymas šią kadenciją buvo keičiamas bene penkis ar šešis kartus tiek dėl objektyvių, tiek dėl subjektyvių priežasčių, nes buvo daromos klaidos arba buvo aišku, jog tas teisinis reguliavimas, kurį Seimas priėmė, yra nepakankamas arba paveiktas iš šalies ginant ne viešąjį interesą, o siauresnius galbūt kai kurių energetikos įmonių interesus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau posėdžiui pirmininkaus gerbiamas J. Razma. O klausimą užduos gerbiamas V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū už galimybę užduoti klausimą. Keista girdėti, kaip socialdemokratas sako, kad tikrai minkštą užėmus poziciją socialdemokratams stebėti ir kontroliuoti. Darbo partija sako: reikia dirbti. Aš manau, kad ir socialdemokratai sugrįš prie savo tikrojo darbo, kad reikia sustabdyti šią *prichvatizaciją*, nes matyti, kad tai yra *prichvatizacija* ir visos tos susijusios personos, ir visi kiti, kad neužtenka stebėti, kontroliuoti. Ne penkis kartus padidės, bet jau yra, kad

septynis kartus padidės. Kaip visa tai sustabdyti, nes tai yra ir verslo klausimas? Kažkodėl ir verslas tyli, nors jūs sakėte – atskiroms vartotojų grupėms. Visoms vartotojų grupėms yra aktualu energetinės kainos, nes elektra yra kaip žmogaus kraujas. Kaip ir jūsų, gerbiamas Paluckai, kraujas. Negali kažkas būti jūsų kraujo akcininkas. Taip ir valstybės kraujas – elektra – turi būti valstybės. Kodėl jūs nekovojaite iki galo?

G. PALUCKAS (LSDPF). Labai sudėtinga nustatyti, kur yra tos kovos galas. Manau, kad su šiomis problemomis susiduria ne viena valstybė. Kalbant apie verslo sektorių, be jokios abejonės, aš turiu jums pritarti. Tas kraujas lemia konkurencingumą. Ir jeigu mes pro pirštus pasižiūrėsime, tai mes turėsime didelių neigiamų pasekmių ne tik tiesiogiai vartotojų kišenei, bet taip pat ir bendrajam vidaus produktui, eksporto augimo tempams ir kitiems dalykams.

Tačiau sakyti, jog verslas tyli, būtų netiesa, nes tiek pramonininkų asocijuotos struktūros, verslo asocijuotos struktūros ne kartą yra išsakydusios savo nerimą dėl per didelių elektros energijos kaštų. Jų nuomone, tuos kaštus, matyt, būtų galima paveikti teigiama linkme. Lygiai taip pat mes visi puikiai žinome, jog teisme yra ne viena byla, kai yra ginčijamasi su elektros energijos tiekėjais dėl taikomų įvairiausių netesybų ir kitų dalykų, kurių, matyt, būtų galima netaikyti pagal priimtus teisės aktus ir direktyvas, bet palikime tai išsiaiškinti teismams.

O šnekant apie darymą iki galo, na, Vyriausybė, vykdydama akcijų valdytojo funkcijas, visada gali priimti sprendimą, nukritus energetikos įmonių kainoms, supirkti tas akcijas ir išspręsti šitą klausimą, kuris yra iškilęs su akcijų privatizavimu savo laiku. Aš kalbu apie „Ignitį“. Tai nėra kokia nors inovacija, tai nėra naujas dalykas, atvirkščiai, tai yra protingas dalykas, kai manai ir matai, jog tavo įmonės akcijos yra privatizuojamos arba parduodamos rinkoje pigesne kaina, nei manai esant jas vertas. Dėl tų dalykų yra akcininkų lūkesčių laišakai. Tuos akcininkų lūkesčių laiškus ruošia Finansų ministerija ir Vyriausybė ir tuos dalykus geriausiai galėtų pakomentuoti gerbiama premjerė.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Premjerės čia nėra, nieko, matyt, nepakomentuos.

Dabar klausia L. Savickas.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio primininke. Matosi, kad salėje nėra ne tik premjerės, bet ir atsakingo energetikos ministro. Manau, gerbiami kolegos, kad tai tikrai puikus simptominis požūris, kad vis dėlto nėra rimtai žiūrima į jau kelerius metus iš eilės pasikartojančias problemas ir kylančius labai didelius klausimus.

Gal esminis klausimas pranešėjui būtų susijęs su tuo, kaip įsivaizduojate dabar suspėti papildyti ir ar linkęs būtumėte pildyti sąrašus, kuriuos mes komisijoje turėtume svarstyti, nes per tą laikotarpį, nuo kada užregistravome, iki laikotarpio, kuris yra šiandien, tikėtina, kol vėl grįšime iki salės, paaiškės dar viena, jeigu ne dar kelios aplinkybės, kurios yra vertos ištirti ir išsiaiškinti. Jūs jau pats paminėjote ir apie tai, kad paaiškėjo, kad įstatymai energetikos srityje galioja, bet praktikoje tiekėjai daro, ką nori. Ar pajėgsime dar papildyti visais aktualiais klausimais? Ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Matyt, klausimas ne tik man, bet mums visiems, ar mes pirmiausia norėsime pradėti šį procesą ir ar gebėsime papildyti. Deja, reikia konstatuoti, jog klausimų per tą laikotarpį kilo dar daugiau. Jų atsirado ir su gaminančiais vartotojais, kai tie žmonės, kurie investuoja ir savo pinigus, ir naudoja valstybės paramą, įgyvendindami Valstybės energetikos strategiją šiuo metu kai kurių nepriklausomų energijos tiekėjų jau yra baudžiami ir stumiami prie garantinio tiekimo planų todėl, kad nenorima įgyvendinti įstatymo nuostatų dėl vadinamosios *net metering* sistemos, tai yra pagamintos kilovatvalandės supirkimo ir pasaugojimo. Kaip ir minėjau, šis klausimas arba šis teikiamas nutarimas niekaip nesusijęs su rinkimais, nes mes tuos klausimus spręsimė ateinančius dešimt metų ir ta priežiūra, tas teisinis reguliavimas turi būti tinkamas, adekvatus ir savalaikis.

PIRMININKAS. Toliau klausia K. Masiulis. Aš pratęsiu posėdžio ir balsavimo laiką, kol baigsiu šį klausimą ir pareiškimus.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Čia daug ką būtų galima išsiklausinėti. Aš labai įsigilinęs į jūsų nutarimą – matau prieštaravimą *ant* prieštaravimo ir komiškų dalykų. Tai komiškas dalykas, kad jums nepatinka liberalizavimas. Norėčiau ir paklausti, tai kas tą liberalizavimą pradėjo? Kas pradėjo? Kokia koalicija tada buvo? Kas buvo energetikos ministras? Priminkite truputėlį ir gal nukreipsite savo žvilgsnį visai kita linkme, ne į dešiniąją šios salės pusę, – į kairiąją. Gal tada ir kai

kurie buvę premjerai bus ne tokie aršūs, kritikuodami patys save, nes tai jų idėjos, turiu omenyje S. Skvernelį. Jūs siūlote ištirti S. Skvernelio veiklą. Jūsų pačių veiklą, ar teisingai? Nuosekliai žvelgiant tai šitaip išeina. Ar neskaudės jums, kai tirsite savo pačių veiklą? Tai kas buvo ten ta koalicija, premjeras? Kas buvo ministras? Priminkite. Ar čia neprisiminsite?

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, jūsų atmintis yra puiki ir jūs tikrai pamenate, kas buvo ir ministru, ir Ministru Pirmininku. Keliamas klausimas dėl situacijos energetikos sektoriuje, kuriam įtakos turėjo ne viena Vyriausybė, tačiau didžiausią, pirminę įtaką tam turėjo Europos Parlamentas, Europos Komisija, Briuselis, priėmę direktyvą, kurią mes perkėlėme į nacionalinius teisės aktus.

Beje, šitos politinės mados ir Briuselyje apsisukinėja. Aš neatmetu galimybės, kad per ateinančius metus (paprastai – penkerius metus, nes tos direktyvos užtrunka Briuselyje) keisis reguliavimas į tokį, kokį mes čia dabar įsivaizduojame: su griežtesne kontrole, su mažesniais liberalizavimo aspektais ir su didesniu dėmesiu būtent viešajam interesui, vartotojui, o ne energetinių įmonių pelnams. Mes apie tai kalbame. Čia nėra nė vienos pavardės, išskyrus šiuo metu tiesiogiai atsakingą už energetikos teisinio reguliavimo politines iniciatyvas gerbiamą ministrą D. Kreivį.

PIRMININKAS. Klausimams skirtas laikas baigėsi. Dėkoju pranešėjui. Dabar dėl motyvų. A. Skardžius – už.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Išties komisijos ir jų darbas yra toks turbūt Sizifo darbas, viena vertus. Tačiau negalime ignoruoti to fakto, kad energetikos sektoriaus silpniausios vietos arba tos vietos, kurios buvo sukurtos dirbtinai, liberalizuojant ar vykdant energetikos sektoriaus kontrolę, valstybinio reguliuotojo, pamatytos per energetinę krizę. Kai mūsų kaimyninės valstybės apribojo pelnus energetikos monopolininkams, mes kišome šimtus milijonų dotacijoms, kad vis dėlto tie pelnai augtų, kad privatnininkai galėtų gauti po 90 ir daugiau milijonų per metus. Tai tie 25 %, kuriuos valdo valstybinio monopolininko privačios įmonės. Valstybinis reguliuotojas nesugeba net vykdyti, kas numatyta europinėse direktyvose ir perkelta į įstatymus. Pabaksnojančiam Ekonomikos komitetui, pasikvietus valstybinį reguliuotoją, kad, štai, žiūrėkite, 2021 metų įstatymas, ginkite vartotoją, ginkite mažas įmones, ginkite labai mažas įmones, jų interesus prieš monopolininką, tada atsibunda. Taip, jie vykdo energetikos ministro pavedimą – 2021 metais buvo pasakyta negrąžinti 160 mln. permokų, apsieis, grąžinsime 2036 ar kažkuriais kitais metais. Kaip premjerė pasakė: bananų kainų valstybė nereguliuos. Bet elektros kainas privalu reguliuoti ir ginti vartotoją, tai numatyta direktyvoje.

PIRMININKAS. Ir K. Starkevičius – prieš.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Gerbiami šio projekto iniciatoriai, pateikėjai, iš tikrųjų pranešėjas paminėjo, kad Ekonomikos komitetas nuolat vykdo parlamentinę kontrolę, kuri iš tikrųjų duoda rezultatų. Visą laiką esame, buvome ir būsime būtent vartotojo pusėje, matydami mūsų energetinę perspektyvą ir įtaką tolesniam mūsų pramonės vystymui. Galvoju, per šį laikotarpį iš tikrųjų gerų rezultatų yra pasiekta: ir vėjo parkai išjudėjo jūroje, ir saulės ir vėjo energetika tikrai rado bendrą konsensumą, o svarbiausia, patys gyventojai, gaminantys vartotojai sparčiai įsijungė į šį procesą.

Dabar jūs paminėjote vieną iš tokių, ką reiktų tirti, tai liberalizavimą. Liberalizavimas, kaip žinote, prasidėjo dar 2018 metais ir anksčiau, tai mes čia turėsime viską žiūrėti, kaip kas buvo. Žinome, į kokiais duobėmis papuolėme. Papuolėme ne dėl to, kad pats tas liberalizavimo įstatymas būtų toks jau blogas, bet dėl to, kad prasidėjo Rusijos karas Ukrainoje, prasidėjo energetinė krizė, kuri taip pat, mūsų manymu, tikrai neblogai buvo suvaldyta. Taip, buvo ir subsidijos, buvo ir parama verslui ir smulkiesiems energijos vartotojams, tačiau bendras rezultatas parodė, kad mes išėjome iš tos krizės. Aš galvoju, dabar susitelkime į tolesnius projektus. Štai kitame komiteto parlamentinės kontrolės posėdyje dėl tų sutarčių pakeitimo jau siūlysime įstatymo pataisas. Pasieksime daug konstruktyvesnių, geresnių rezultatų, nesvarbu, kas tuos rinkimus rudenį laimės. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Dabar prašau visus sugrįžti į vietas. Balsuosime, ar pritariame po pateikimo nutarimo projektui dėl laikinosios tyrimo komisijos sudarymo.

Už – 53, prieš – 52, susilaikė 10. Nepritarta.

Toliau standartinis balsavimas, ar atmesti, ar grąžinti iniciatoriams tobulinti. *(Balsai salėje)* Replikas po šio balsavimo išsakysite. Už – grąžinti tobulinti, prieš – atmesti.

Už – 48, prieš – 61. Taigi projektas yra atmestas.

Dabar replikos. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Koks netikėtas toks valdančiųjų balsavimas. Tokios koncentracijos tokiu posėdžio laiku niekada nebūna. Manau, tikrai turite ką slėpti, bet ne viską gali paslėpti. Vis tiek ta yla išlenda iš maišo. Tai tik laiko klausimas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. R. Budbergytė – replika po balsavimo.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Valdantieji savo balsais tikrai šiandien atmetė mūsų ketinimus pažiūrėti, kas darosi energetikos sektoriuje. Bet žmonės, Lietuvos žmonės, noriu pabrėžti, tikrai laukia atsakymų, kas vis dėlto darosi energetikos sektoriuje. Jeigu ne šios kadencijos Seimas, tai kitos kadencijos Seimas turės rasti ir atskleisti tuos atsakymus žmonėms. Ta susidariusi beteisystė, kai žmonės negali gauti tinkamų energetikos sektoriaus paslaugų, vis dėlto toliau tęstis negali.

PIRMININKAS. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Šios kadencijos Seimas elgiasi nuosekliai. Ką ten knaisiotis po buvusio ministro Ž. Vaičiūno ir premjero S. Skvernelio reikalus, juo labiau kad Seimas liberalizavimą priėmė bendru sutarimu. Dabar piktintis dėl liberalizavimo pasekmių, dėl ko bendrai buvo sutarta įgyvendinant Europos direktyvą, yra kvaila.

Antras dalykas. Kvaila taip pat reikalauti didinti investicijas į ESO tinklą ir reikalauti, kad ESO greičiau išmokėtų, gražintų žmonėms pinigus. Na, tai yra kvaila. Ten, šiame nutarime, tiek daug prieštaravimų, kad tiesiog man keista, kad žmonės, bent kiek besivadovaujantys logika, bando tą nutarimą prakišti. Tai būkite nuoseklūs.

PIRMININKAS. M. Puidoko replika.

M. PUIDOKAS (MSNG). Buvo tokios garsios roko grupės „Bix“ daina „Bijom“. Tai aš noriu paklausti valdančiųjų: ko bijoti atsakyti į klausimus visuomenei, ko bijoti ištirti ir nustatyti trūkumus ir juos šalinti, kad būtų visai valstybei geriau? Tai ar energetikos sritis ir mūsų žmonės nenusipelnė, kad sprendimai būtų tinkami ir kad Seimas, kaip kontroliuojanti institucija, atliktų savo darbą? Kodėl jūs to bijote ir neleidžiate, kad opozicija galėtų atsakyti į šiuos klausimus? Kodėl jūs nepadedate opozicijai kartu tą padaryti?

PIRMININKAS. Ir L. Savickas.

L. SAVICKAS (DFVL). Mieli kolegos, man atrodo, ką reikia pripažinti, tai reikia pripažinti, kad šiandieną buvo atsisakyta sistemiškai pasižiūrėti į problemas, kurios egzistuoja energetikos sektoriuje. Tačiau Seimas įvairiausiais kitais formatais toliau darbuojasi ir darbuosis. Ir štai per pastaruosius kelis mėnesius mes Ekonomikos komitete nustatėme, atrodytų, stebuklų šalyje įmanomus dalykus: Lietuvoje, šiame Seime, mes priimame įstatymus, tačiau tie įstatymai dvejus metus negalioja, įstatymais pasakome, kad energetikos tiekėjai negali imti baudų už nutrauktas sutartis, tačiau dvejus metus energetikos ministras ir VERT'as leidžia imti šimtamilijonines baudas. Ar tai yra klausimai, į kuriuos nereikia atsakymų? Man atrodo, kad reikia. Jeigu ne tokiu būdu, kitais būdais juos rasime.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, turime net dvi struktūras tiems klausimams nagrinėti – Ekonomikos komitetą ir Energetikos komisiją. Tikiuosi, kad opozicija inicijuos atitinkamus projektus ir viskas bus išsiaiškinta.

13.12 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar kitas darbotvarkės punktas – pareiškimai. Pirmasis – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Šiandien aktualiausias klausimas Lietuvoje – ar turi Lietuva energetikų mafiją? Čia sako iš salės, kad turi. Pradėsiu nuo to, kad Prezidentas G. Nausėda pasirašinėjo visas šias sutartis ir kaip akcinė bendrovė padarė... dabar teisinasi, kad Europos Sąjungos, Briuselio direktyvos. G. Nausėdos patarėju dirba toksai vyresnysis patarėjas J. Niewierowiczius, kuris kažkodėl pakeitė ir vardą, ir pavardę, irgi buvo energetikos ministru ir nieko nesako apie tai. Ir D. Grybauskaitė nugalabijo tą LEO 1, dabar auga LEO 2. Tai niekas nenori, kaip šiandien rodo opozicija, to LEO 2 liesti, o „Ignitis“, kur yra 27 % ir daugiau, galbūt jau išparceliuotas už centus, galima sakyti.

Aš įvertinu visą energetinę elektros struktūrą virš 100 mlrd., bet, kaip aš anksčiau minėjau, tai yra Lietuvos kraujas, kuris neparduodamas, negalima jo parduoti, tačiau 27 %, o gal jau ir daugiau yra parduota akcijų už 500 mln. Jeigu žiūrėtume, tai turėjome vietoj 27 mlrd. ir daugiau, jeigu kalbėtume apie pinigus, tai gavome tik grašius, centus – 500 mln. Ir kas tą padarė? Tą padarė, galima sakyti, apgavo, apgavo premjerą Saulių, apgavo visus kitus, kai taip pigiai buvo išparceliuotas mūsų visų, tautos, turtas.

Ir dar kas? Akcijas, pasirodo, įsigijo ne patys „Igničio“, ESO darbuotojai, turbūt veteranai prokurorai ir tyrėjai. Prisimenu tuos laikus, kai buvo ne tiek liberalanarchistai užgrobę valdžią, kai už pasinaudojimą tarnybine padėtimi būtų kalėjimas iki 15 metų arba sušaudymas, o dabar viskas teisėtai – įsigyja akcijų ir jie suinteresuoti kelti kainas, kai elektros kaina turi būti nuo 11 iki 16 centų. Dabar ir aš pats moku 29, 31 ir daugiau centų, tai apie ką galima kalbėti?

Dar kartą paklausiu, ar turi Lietuva energetikų mafiją? Kaip ir šiandien parodė, kad tyrinėti niekas nenori, niekas nenori kovoti už teisingumą, už teisybę, nes tai, kas yra dabar padaryta, ir verslininkams, ir visiems kitiems kelis kartus pakeltos kainos, kai infliacija, pats A. Avulis sakė, statybų – 43 %. Pridėkite prie tų kainų, kurios buvo 2019 metais, 40 %, 43 %, tai išeis reali kaina, o ne kosmosas.

Kreipiuosi į visus blaiviai mąstančius – reikia stabdyti ir nugalabyti šį LEO Nr. 2.

PIRMININKAS. Kviečiamas M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiamieji, kodėl G. Landsbergis ir ši Vyriausybė kelia karo grėsmę Lietuvai, nepalaiko NATO, Jungtinių Amerikos Valstijų ir Jungtinės Karalystės sprendimo nesiųsti karių į Ukrainą? Kiek Lietuvoje yra užsienio ir saugumo politikų? G. Landsbergio – viena, Prezidento G. Nausėdos – antra, krašto apsaugos ministro A. Anušausko – trečia, premjerės I. Šimonytės su Lenkija (gins – negins) – dar viena.

Jungtinės Karalystės užsienio reikalų ministras D. Kameronas nepritaria Vakarų šalių karių siuntimui į Ukrainą net ir mokomosioms misijoms. NATO karių nesiųs. Jie mato prasmę ukrainiečių karius rengti savo teritorijoje. JAV savo karius siųsti griežtai atsisako. NATO generalinis sekretorius J. Stoltenbergas aiškiai sako – Aljansas karių į Ukrainą nesiųs. Šalys narės gali tai daryti savo pačių rizika, priimdamos sprendimus atskirai, tuo atveju joms negaliojant NATO gynybinis skydas, tai yra 5 straipsnis dėl kolektyvinės gynybos.

Lietuvos užsienio reikalų ministras G. Landsbergis, komentuodamas Prancūzijos prezidento E. Makrono siūlymus Europos šalims būti drašioms ir siųsti karius į Ukrainą, dalina „reklaminius interviu“ pas mus ir užsienyje bei atvirai kalba, kad geras laikas diskutuoti dėl karių siuntimo į Ukrainą yra būtent dabar. Neva tokios derybos padės atimesti raudonas linijas, kurias mes patys susikūrėme. Nė viena Europos valstybė daugiau tokiais pareiškimais nesisvaido, nes žino, ką skelbia tarptautinė teisė. Nėra skirtumo, ar valstybė narė viešai siunčia karius ar karius instruktorius į kariaujančią šalį, ji tampa karinio konflikto dalyve. Dėl to Lietuvos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. sprendimas dėl 100 karių instruktorių misijos siuntimo į Ukrainą yra rimta problema. Pakartosiu – kitos šalies kariai instruktoriai ir kariai, esantys kariaujančios šalies teritorijoje, pagal tarptautinę teisę yra traktuojami vienodai. Kas atsakys, jei Rusija nutars smogti „Iskander“ raketa į Krašto apsaugos ministeriją? Kas bus daroma tokiu atveju? Juk karo dėl mūsų nepradės NATO, nes mes patys G. Landsbergio politikos dėka būsimė nutarę būti kietesni nei Jungtinės Valstijos, Jungtinė Karalystė, Vokietija ar Turkija. Ar tada Vokietija nepakeis sprendimo siųsti Lietuvai savo brigadą? Kaip galima priimti tokius naudingus Rusijai sprendimus? Maskva jau skelbia, kad vienintelės Lietuvos raudonos linijos yra Lietuvos sienos.

Keliu klausimą, kas valdo Lietuvos užsienio politiką šiuo metu, esant šiai Vyriausybei? Kreipiuosi į kolegas Seime ir gyventojus, mes turime šią situaciją keisti, o jūs, kolegos Seimo nariai, galite tai sustabdyti. Jūsų pareiga tai padaryti, jeigu jums rūpi mūsų valstybės saugumas, valstybingumo išsaugojimas ir mūsų pačių, visų piliečių, žmonių, saugumas. Rinkitės taiką ir mūsų valstybės gyvybinius interesus.

PIRMININKAS. Tai buvo paskutinis pareiškimas. Dabar registracija. (*Balsai salėje*) Tuoju Sekretoriato darbuotojas paleis ją.

Fiksavę, kad užsiregistravo aštuoni Seimo nariai, rytinį posėdį baigiame. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 347 STENOGRAMA

2024 m. kovo 12 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. MAZURONIS ir V. MITALAS*

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Gerbiami kolegos, pradedame kovo 12 dienos Seimo vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Turbūt registruojamės.

Užsiregistravo 45 Seimo nariai.

14.01 val.

Aplinkos ministro Simono Gentvilo pranešimas ir atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį)

Vakarinės darbotvarkės 2-1 klausimas – aplinkos ministro S. Gentvilo atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus. Gerbiami kolegos, noriu pasitarti. Buvo numatyta dar iš anksto jo prezentacija, čia du klausimai į vieną. Ar galime 15 minučių pratęsti laiką tam, kad nenukentėtų ir jo prezentacija, ir norinčių paklausti Seimo narių interesai? Galime. Labai dėkui. Bendru sutarimu pritarta. Ministre, prašau. Kaip sakoma, grindys jūsų. Prašau. Atsiprašau, įjungiau.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Suprantu, galiu nuo prezentacijos pradėti?

PIRMININKAS. Taip.

S. GENTVILAS (LSF). Kadangi turime tipinį žanrą – Vyriausybės pusvalandį, tai šiuo atveju Aplinkos ministerija buvo paprašyta apžvelgti pagrindinius dabar vykstančius ministerijos darbų ir sektorių pokyčius. Norėčiau prezentacija, skaidrėmis apžvelgti pagrindinius šių metų sprendimus dėl miestų plėtros 2024 metais.

Visų pirma nuo sausio startavome su savivaldybėms perduota žeme, gyventojai turi gauti paslaugas savivaldoje dėl žemės nuomos, panaudos, sutikimų, servitutų ir perskaitymo... (*Balsas salėje*) Kreipkitės į posėdžio pirmininką, jeigu turite pretenzijas.

PIRMININKAS. Remigijau, aš tuoj paaiškinsiu. Žiūrėkite, mes du klausimus į vieną sujungėme. Iki 15 minučių prezentacija, kuri buvo iš anksto numatyta kaip Vyriausybės pusvalandžio dalis, tada 15 minučių atsakymai į raštu pateiktus klausimus ir dar 15 minučių papildomai klausiantiems, kaip susitarėme. (*Balsai salėje*) Ne, ne, aš suprantu, bet dėl to mes susitarėme pačioje pradžioje. Prašau, ministre.

S. GENTVILAS (LSF). Tiesiog priminimas ir gyventojams, ir verslams kreiptis į savivaldą. Skirtingos savivaldybės skirtingai tvarkosi. Yra Neringos savivaldybė, kur nuo prašymo į tarybos posėdį ateina per savaitę, ir yra savivaldybių, kurios per 2 mėnesius kol kas nesugebėjo tarybos posėdžių projektų parengti. Įsibėgėsime. Pereinamasis laikotarpis šiek tiek apsunkintas.

Antras dalykas, kuriam šiemet savivalda, gyventojai ir projektuotojai turėtų ruoštis, tai yra statybos leidimų išdavimo sistemos pakeitimas. Lapkričio mėnesį įsigalios. Sutrumpiname pusmečio statybos leidimų išdavimą, jie išduodami per projektinių pasiūlymų stadiją. Tai reikš, kad tiek gyventojai, tiek verslas, tiek savivalda turės kur kas mažiau darbo, nes vietoj trijų projektavimo etapų sumažinamas į du projektavimo etapus statybos leidimų išdavimas. Iki lapkričio planuojantiems pokyčius reikėtų įsivertinti, kad per Aplinkos ministerijos STR'us suvienodinami žemės būdai ir pastatų paskirtys, jos tampa... atitiktis tarp jų, kitaip tariant, nebereikės statybos leidimų gauti dėl patalpų, pavyzdžiui, prekybos centre, kai keičiama paskirtis, tarkime, iš maitinimo į kirpyklos paslaugas, nebereikės tokiems pakeitimams statybos leidimo.

Kita vertus, įsigalioja didesnė apsauga kaimynams, kad pastatai, kurie yra dominuojančios paskirties, turės atitikti ne 51 %, bet bent 80 % patalpų tą tikslinę paskirtį, arba alternatyviai pla-

nuojami kaip mišrios paskirties pastatai. Vystytojams ir savivaldybėms aktualu tai, kad infrastruktūros mokestį bus galima mokėti prieš statybos pradžią, bet ne leidimo gavimo metu. Tai leis neišsaldyti reikšmingų lėšų vystymo etape, atpigins projektus ir iš tikrųjų leis dar ir mokėti juos etapais, o savivaldybėms kartais kompensuoti ne tik grynaisiais pinigais, bet atiduodant ir sklypą.

Nuo gegužės mėnesio gyventojams viešinti „Infostatyboje“ pasirodys pastato objekto kortelė, kurioje matysis tiek teritorijų planavimo dokumentai, tiek projektiniai pasiūlymai, tiek techniniai projektai. Dėl viešumo objektai bus matyti viename portale su QR kodu. Nuo sausio veikia žemės informacinė sistema, kuri leidžia bet kur Lietuvoje pasižiūrėti, kur yra valstybinės žemės sklypai, kurie yra išnuomoti, patikėjimo teise perduoti, kurie valdomi NŽT arba savivaldybių. Nuo lapkričio 1 dienos taip pat keičiasi perkančiųjų organizacijų valstybės objektai, nuo šiol valstybė užsakinės ir projektuos projektus, kurie yra dominuojantys iš organinių medžiagų. Paryžiaus olimpiadai, vyksiančiai šią vasarą, visas olimpinis miestelis, stadionai bus pastatyti iš medinių konstrukcijų. Tai yra įrodymas, kad jeigu galima statyti tūkstantinius stadionus, tai Lietuvoje tikrai atėjo laikas sugrąžinti mūsų istorinę statybą iš medienos. Taip pat yra daug pakeitimų, kurie leis įsisaivinti apleistas teritorijas miestuose, užbaigti senus, nebaigtus statinius, suformuojant žemės sklypus prie jų arba leidžiant rekonstruoti juos pagal senus, tuomet galiojusius standartus.

Valstybė taip pat šiemet atsistojo į legalaus verslo pusę. Ryškiai sumažiname rangos, ūkio būdu statomų pastatų apimtį. Tik fizinis asmuo, tik sau ir tik iki 300 kv. metrų pastatą gali statyti ūkio būdu, be rangovo. O visi pastatai turi būti statomi rangos būdu, samdant jiems rangovą. Taip pat pastatai, kurie yra gyvenamieji, turi būti pabaigti iki galo, kad gyventojai nebūtų apgauti ir netaptų statybininkais nepabaigtuose pastatuose.

Nuo praėjusio mėnesio įsigaliojo reikalavimai didesniuose negu penkių aukštų gyvenamuosiuose pastatuose ir didesniuose visuomeniniuose pastatuose, kur yra virš 100 žmonių kasdienių lankytojų, prievolė statyti priedangas. Kas yra priedanga, aiškiai apibrėžta. Tai yra 60 % arba dienos lankytojų, arba gyventojų numatyta pastate patalpa, kuri yra be langų, su elektros tiekimu, turi privalomai turėti du įėjimus, pagrindinį ir avarinį, negali būti privatizuota ar kitaip užrakinta, užsklēsta nuo gyventojų ir taip pat turi atlaikyti sprogimo bangos sukeltą apkrovą, kuri aprašyta techniniais parametrais.

Kalbant apie Seimui pateiktus arba šiuo metu svarstomus ateities darbus, šių metų darbus, tai visų pirma tęsime diskusiją dėl Statybos kodekso. Iš 60 STR'ų komplektuojame ir į vieną STR'ą, taip naikindami priešpriešas. Kita vertus, peržiūrime atestavimą ir statybos klasifikatorių tam, kad supaprastintume iš tikrųjų viešųjų pirkimų, statybos atsakomybę ir sutelktume didžiausią valstybės dėmesį į rizikingiausius objektus.

Šiemet Kultūros ministerija kartu su Aplinkos ministerija pristatys Seimui ir pateiks Nekilnojamojo kultūros paveldo įstatymo pakeitimus. Vietoj dviejų procesų atsiras vienintelis procesas, savivaldybės išduos visus leidimus. Tai bus vienas procesas, vienas projektas, vienas leidimas. Statybos leidimas bus reikalingas, kai keičiama išvaizda, o paveldo tvarkyba vyksta tuomet, kai nekeičiama fasadinė pastato išvaizda. Kultūros paveldo departamentas bus specialiųjų reikalavimų išdavėjas ir derintojas, bet nebeišdavinės pačių leidimų, tai darys savivalda. Leidimų išdavimas bus perkeltas į „Infostatybą“, tai leis vienoje „Infostatyboje“ turėti ir paveldotvarkos leidimų išdavimą.

Taip pat šioje pavasario sesijoje pristatysime naują bendrųjų naudojimo objektų valdymo formą – viešąją įstaigą. Atsiras galimybė konsoliduoti sodų bendrijas, garažų bendrijas, daugiabučių namų skirtingų patalpų bendrijas į vieną viešąją formą, kuriai patikėta nekilnojamojo turto valdymo teisė. Tai leistų spręsti daugelio objektų – įstrigusį kelių tvarkymą, bendrųjų patalpų, liftų ir viešųjų teritorijų – tvarkymą. Tai būtų galima daryti bendrijos forma ir skirtingų paskirčių nuosavybei, ne tik, pavyzdžiui, gyvenamajai nuosavybei, kaip šiandien yra Bendrijų įstatyme, tik gyvenamųjų patalpų savininkai gali steigti bendrijas. Iš esmės tai turėtų leisti išspręsti sodininkų bendrijų didelę didelę problematiką, kuri yra miestuose ir priemiesčiuose, kur yra 30 metų paveldas. Sodininkų bendrijoms virtus faktinėmis gyvenvietėmis, šiandien nesusitariama, kaip valdomos sodininkų bendrijos, kaip valdomas bendras turtas. Ir šis pavasarį teikiamas Civilinio kodek-

so pakeitimas turėtų paskatinti sodų bendrijas transformuotis tiesiog į bendrijas ir valdyti bendrai turtą kaip nuosavybę.

Šiomet gegužės mėnesį turėtume baigti plačią studiją apie tai, kaip sukurti juridinę aplinką kvartalinei renovacijai. Daugelis pastatų šiandien reikalauja arba perstatymo, arba didelės rekonstrukcijos, arba nori turėti galimybę užstatyti papildomais aukštais. Tai tą juridinę aplinką būtina sukurti, kad pozityvūs gyventojai, savininkai galėtų ateiti ir arba nugriauti pastatą ir perstatyti iš naujo, arba pastatui pristatyti keletą aukštų į viršų. Daugeliu atvejų tai galėtų būti, ypač didmiesčiuose, padaryta padedant investuotojams. Šiomet planuojamas tiek studijos pavišėjimas, tiek rudenį projektų atnešimas.

Didelė tema, kuria mes pradedame diskutuoti, įkūrę naują politikos grupę, tai yra būsto įperkamumo didinimas. Šiandien mūsų gyventojai yra be galo nesaugūs, ypač didmiesčiuose, Vilniuje, nes būstas yra per brangus, jis yra prastos būklės, per daug energetiškai neefektyvus. Kartu su EBPO atlikę dvejų metų studiją mes matome, kad mūsų kainos kyla bene labiausiai tarp EBPO šalių. Mes turime mažiausią socialinio būsto fondą, kita vertus, turėdami didelį privataus būsto kiekį nesugebame jo teisingai atnaujinti. Matome, kad gyventojai sumoka per daug už komunalines paslaugas, už šildymą, net neturėdami tinkamo standarto.

Todėl ypač reikia galvoti apie tai, kaip pradėti rūpintis būsto politika, nes apie ją valstybėje nelabai kalbama. Reikia kalbėti apie būstą kaip viešąjį interesą, apie benamystę, apie įperkamumą, apie būsto nuomos rinką, saugumą ir kaip tame galėtų dalyvauti savivalda, kuri yra arčiausiai žmonių ir nori pritraukti gyventojus į kvartalus.

Kartu su Finansų ministerija mes darome studiją ir ji turėtų atsakyti į klausimus, kokius nuomos rinkos mechanizmus mes galėtume paskatinti, kad nuomos rinka taptų saugi, kad gyventojai nebūtų išprašomi iš namų vos tik savininkui neproporcingai užsinorėjus pakelti nuomos mokestį arba parduodant būstą. Kaip vystyti būsto pasiūlą periferijoje, ar tai būtų Akmenė, ar Molėtai, ten, kur nėra privataus sektoriaus iniciatyvos. Ir kaip mums pasiūlyti prieinamą būstą viduriniajai klasei, kuri negali pasiimti šiandien būsto paskolų, bet nori ir turi darbus ar išsipareigojimus vaikams, ypač miesto centruose.

Kryptys, kuriomis galvojame su Finansų ministerija imtis proveržio šių metų pabaigoje arba kitų metų pradžioje, tai iš esmės palengvinti būsto nuosavybę per palankesnius finansų mechanizmus, galbūt ir bankų paskolų refinansavimą, ir jo palengvinimą, nes šiandien konkurencija tarp bankų yra labai maža dėl esamų būsto paskolų gavėjų. Kita kryptis yra plėsti nuomos rinką, nes šiandien nuomos rinka beveik neegzistuoja, ji yra nereguluota ir gyventojai yra pavojuje eiti į nuomos rinką, jie net nesirenka dėl to, kad yra per daug nesaugi.

Trečioji kryptis yra regioninių savivaldybių būsto pasiūlos stoka ten, kur turėtų savivaldybė įžengti su kur kas didesniais įgaliojimais vystyti gyvenamąjį būstą ne tik socialiniam būstui, bet ir viduriniajai klasei, eidama į santykį su privačiu verslu, galbūt kitaip disponuodama valstybine žeme ir mokestine aplinka. Būsto įperkamumo scenarijai turėtų remtis privačiomis vystytojų pastangomis, savivaldos lyderyste ir valstybiniais finansais.

Tai tiek trumpai apie šių metų pagrindinius kertinius darbus ir planus. O dabar norėčiau dar, jeigu galima, arba atsakyti į klausimus dėl prezentacijos, arba pristatyti...

PIRMININKAS. Tai ne dėl prezentacijos. Gal atsakykite į raštu pateiktus klausimus ir tada pereisime prie žodžiu užduodamų klausimų.

S. GENTVILAS (LSF). Pagal Seimo statutą esu gavęs klausimus praėjusį penktadienį iš Seimo narių L. Girskienės, T. Tomilino ir A. Širinskienės ir privalau atsakyti į juos Seime. Tai norėčiau perskaityti klausimus ir atsakymus į juos, kurie irgi bus išsiųsti raštu.

1-as klausimas. Planuodamas miško kirtimo darbus jums priklausančiame miško sklype, jūs pasirinkote mažiausiai biologinę įvairovę tausojantį plynąjį kirtimą. Ar nemanote, kad kaip aplinkos ministras turėtumėte rodyti tvarios ir pavyzdinės miškininkystės pavyzdį kitiems miškų savininkams ir vengti netausojančio elgesio pavyzdžių?

Mano atsakymas. Kas šešta, septinta Lietuvos šeima yra miškų savininkai. Man atrodo, tuo didžiuojasi daugelis ir puoselėja savo turtą. Mano atveju tai yra mano senelio miškas, kuris yra vienintelis mano valdomas miškas ir jis yra pereinamas iš kartos į kartą. Tiesą sakant, labai keistai

jaučiuosi čia kalbėdamas apie tą mišką, nes ten ir šventės vyksta, ir grybaujame, ir uogaujame, ir dabar kažkuo esu kaltinamas, kad kažkaip elgiuosi ne taip su savo mišku. Man atrodo, skundai yra labiau susiję su rinkiminiais metais, nes pats kirtimas, šitas miško kirtimas yra nebe pirmas, jis yra atliktas prieš 14 mėnesių ir kažkodėl dabar yra keliamas į viešumą, ir čia turiu tribūnoje stovėti.

Bet iš esmės, kalbant apie tą mišką, jis yra eglynas – šlapia žemė, pasiekęs brandą. Pagal miškotvarkos projektą turėjo būti kertamas prieš ketvertą metų dėl žievėgraužio tipografo užpuolimų. Eglynas tiesiog brandus miškas, atėjo jo kirtimo brandus amžius. Miškas yra IV grupės, ne saugomoje teritorijoje, be saugomų vertybių, yra užpelkėjantis. Na, tie, kas susiję su miškininkyste, supranta, kad užpelkėjusioje miško valdoje, ypač pajūryje, Klaipėdos rajone, yra *nonsensas* nekirsti plynai, nes likusieji medžiai, eglynai šlapioje dirvoje yra išvartomi pajūrio vėjų.

2-as klausimas. Kertant jums priklausančią mišką, buvo suniokota miško paklotė, suniokotas griovys, palikti išmėtyti rąstai, gilos provėžos. Jos matomos ir kaimyniniame sklype, kurio savininkas yra kitas asmuo. Kada pastebėjote tokią paliktą apgailėtina aplinkos būklę? Miško kirtimo darbai vyko jau daugiau nei prieš metus, tačiau kodėl iki šiol nesiėmėte jokių miško aplinkos sutvarkymo darbų, juo labiau kad vežant nupjautus medžius buvo suniokotas ir kaimyninis sklypas, kurio savininko interesai yra pažeisti?

Aš manau, kad aš prižiūriu savo miško valdą, kaip senelio turtą, gerai. Miške yra atlikti du kirtimai mano nuosavybėje. 2009–2015 metais miškas yra atsodintas. Po kiekvieno kirtimo turi praeiti bent vieni metai, kad išsivėdintų, taip sakant, miško paklotė. Jisai paprastai yra atsodinamas kitais metais. Tai aš tai planuoju daryti šiemet. Tikrai, gerbiamas Tomai, gerbiama Agnė, gerbiama Ligita, jeigu norėtumėte miškasodyje sudalyvauti, tai kviečiu kovo pabaigoje arba balandžio pradžioje kartu su manimi atsodinti mišką.

3-ias klausimas. Aplinkos apsaugos departamentas prie ministerijos pradėjo tyrimą. Ar garantuojate šio tyrimo skaidrumą, kai tyrimą atlieka ministerijos *pavaldume esantis* departamentas? Ar nemanote, kad tokiu atveju jums būtų geriausia pasitraukti iš užimamų pareigų ir sulaukti tyrimo pabaigos?

Tai, mano žiniomis, „Delfi“ gavo anoniminių skundą ir jį pateikė Aplinkos apsaugos departamentui. Jį departamentas privalo ištirti kaip tūkstantį kitų pastebėjimų, raštų, kuriuos teikia. Tai jie yra laisvi tai daryti ir visi yra lygūs prieš įstatymą, įskaitant ministrą.

4-as klausimas. Ar galite pažadėti, kad bent jau tuo atveju, kai Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos apsaugos ministerijos atliktas tyrimas nustatys pažeidimus, atsistatydinsite?

Tai aš mišką, kuris yra, kaip sakau, senelio... Ūkininkaujame nuo 2007 metų. Patvirtinto miškotvarkos projekto ne pirmas kirtimas. Visada buvo atsodinamas miškas ir pakartosiu, kad čia jau prieš 14 mėnesių įvykdytas kirtimas. Kodėl šiandien jisai yra aptarinėjamas Seimo tribūnoje, tai, man atrodo, atsako rinkimų skaičius šiemet. Medienos išvežimą mes suderinome su gretimu ūkininku, per kurio dirvas buvo vežama ir gabenama mediena. Sklypas yra be kelių, be valstybinių ar regioninių kelių, ir turėjo būti gabenama per ūkininko laukus.

Paskutinis klausimas. Kadangi žlugo Nacionalinis miškų susitarimas ir jūs iki šiol Seimui nepateikėte žadėtų Miško įstatymo pataisų, ar pritartumėte, jei Seimas pats priimtų sprendimą įstatymą papildyti nuostatomis, kuriomis užtikrintų A kategorijos miškų plėtrą bei didesnę apsaugą miškams?

Aš norėčiau priminti, kad Nacionalinis miškų susitarimas buvo ne Aplinkos ministerijos specialistų ar konsultantų rengtas susitarimas, bet 400 visuomenės narių, kurie beveik metus dalyvavo prasmingoje diskusijoje. Tiesą sakant, mes kvietėme praeitų metų kovo 21 dieną, kreipėmės į skirtingas frakcijas ir partijas pasirašyti susitarimą. Nei Lietuvos demokratai, nei valstiečiai žalieji, nei socialdemokratai nesutiko pasirašyti šito susitarimo, todėl nebuvo jis pasirašytas. Nepaisant to, Aplinkos ministerija parengė tiek Saugomų teritorijų įstatymo naują redakciją, tiek Miškų įstatymo naują redakciją. Saugomų teritorijų redakcija priimta prieš Kalėdas, Miškų įstatymas, kaip Nacionalinio miškų susitarimo pagrindas, du kartus derintas su visuomene, šiuo metu yra Vyriausybėje. Bet didysis iššūkis yra, kad sugriežtinimas, apie kurį kalbate paskutiniu klausi-

mu, kainuoja 480 mln. eurų nuosavybės teisėms kompensuoti. Tai yra būtent tai, dėl ko sausio ir vasario mėnesiais mingavo Lietuvos miškininkai kartu su ūkininkais proteste. Tai yra būtent dėl to, dėl ko mingavo prieš 2 savaites Latvijos miškininkai prie Latvijos Vyriausybės – dėl saugomų teritorijų plėtros, nepagrįstos pinigais.

Šiandien Vyriausybėje šitas klausimas yra diskutuojamas, kaip mes kompensuojame miškų grupių sugriežtinimą miškų savininkams. Mūsų skaičiavimais, įgyvendinant Nacionalinį miškų susitarimą, tai kainuos apie 0,5 mlrd. eurų. Turime turėti atsakymą, kaip sugriežtinti miškų naudojimą, ypač aplink miestus, teisingai kompensuojant miškų savininkams už tuos ribojimus. Atsakę į šitą klausimą, mes grįšime į Seimą su Miškų įstatymo projektu. Tiek. Norėčiau atsakyti į klausimus, jeigu jų būtų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas ministre. Jūsų paklausti užsirašė septyni Seimo nariai. Pirmiems suteikiama galimybė paklausti Seimo nariams, kurie pasirašė raštišką paklausimą jums. Pirmoji klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Iš ministro pateiktų atsakymų susidaro įspūdis, kad ministras net nėra buvęs tame savo miške, nes aš į jį buvau nuvažiavusi. Iš tiesų matyti, kad ten seniai išvežta mediena. Provėžos likusios, šakos nesutvarkytos, neatitinka priešgaisrinių reikalavimų ir taip toliau. Ir man neteko matyti nė vieno sodinuko, tik mačiau primėtytų ir nesurinktų alaus butelių. Čia tiktai pastaba.

Gal galite atsakyti, kodėl man nepavyksta rasti šito deklaruoto sandorio? Vis dėlto turbūt buvo gauti nemaži pinigai už parduotą mišką. Taip pat kiek kainavo pats Nacionalinio miškų susitarimo procesas? Mokėjote administratoriams ir taip toliau.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Gerbiama Ligita, kažkada su jūsų tėveliu, turinčiu, rodos, lentpjūvę, Vėžaičiuose... Veiviržėnuose kalbėjome irgi dėl medienos apdirbimo. Puikiai pažįstu savo mišką ir ne jums mane teisti, kiek aš lankausi ar nesilankau savo miške ir ką aš ten veikiu. Didžiuojamės nuosavybe ir ją prižiūrime. O dėl vizitų. Mielai apsilankykite kitą kartą.

Dėl sandorio deklaravimo. Sandoriai deklaruojami tuomet, jeigu tai yra viešųjų ir privačių interesų regimybė. Kadangi rangovas pirkto statų mišką (buvo pirkimo–pardavimo sandoris), tai rangovas nedalyvauja teisėkūros procesuose, jis neatestuojamas Aplinkos ministerijos, nedirba ir neturi sutarčių su urėdija, neturi tiesioginio ryšio su Aplinkos ministerijos veikla, todėl sandorio deklaruoti nereikėjo.

Kitas dalykas dėl pajamų. Jos yra deklaruojamos. Pajamų mokesčiai sumokėti pernai, o už stataus miško pardavimą – šiemet.

Dėl Nacionalinio miškų susitarimo tikslios sumos neprisimenu, bet tarp 20–40 tūkst. buvo kaina jam rengti ir moderuoti, renginiams organizuoti. Pati jūs dalyvavote, tikrai buvo plačios, pusantų metų truncančios diskusijos formatais. Man atrodo, tai normali kaina.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Čia, matyt, jau Vyriausybės karma, kai sveikatos apsaugos ministras mažina paslaugas rajonuose, švietimo ministras uždaro mokyklas, o aplinkos ministras iškersta savo seneliui priklausiusį mišką. Negana to, dar didžiuojasi tai padaręs, nors sako, kad lyg ir giminė vos ne šventės švėsdavo.

Ministre, jūs išsisukote nuo atsakymo, kada jūs pamatėte visą tą jovalą, padarytą miške, kada jūs pamatėte tą sudarkytą griovį, išmėtytus rąstus ir taip toliau. Kodėl jūs nieko iki šiol nesutvarkėte?

Dar vienas klausimas. Kada surinksite alaus butelius, kurie ten mėtosi?

S. GENTVILAS (LSF). Žiūrėkite, aš nesuprantu politinės krypties. Gerbiama Ligita, atstovaujanti Valstiečių ir žaliųjų frakcijai, joje yra daug miško savininkų, gerbiama Agnė, jūsų genezė vis dėlto iš tenai, aš nesuprantu, kodėl apie miško savininkus yra kalbama, kad jie kažką blogo daro? Lietuvoje kas šešta, septinta šeima – 250 tūkst. savininkų, turi privačius miškus. Aš papuolu maždaug į tą pačią kategoriją – 3–4 hektarai.

Miško savininkai ir dauguma jūsų, čia sėdinčių, žino apie miškus ar turi miškus. Neperimkite tų kraštutinių žaliųjų tezių, kad miškas turi būti nekertamas. Lietuvoje kas dešimtas darbuotojas dirba su medienos pramone susijusioje srityje, ar tai būtų biokuro ruošą, ar tai būtų baldai, ar

tai būtų statybinė mediena. Miško ūkininkavimas yra normalu ir čia neturi būti apeliuojama į aplinkos ministrą, kad ūkinis brandus miškas negali būti liečiamas. Tuo labiau kad tai ne koks nors saugomoje teritorijoje ir taip toliau. Trumpai atsakyti tiek galiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. A. Širinskienė dėl vedimo tvarkos turbūt, taip?

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Gerbiamas posėdžio pirmininke, paprašykite ministrą atsakyti į klausimą, kada jisai pamatė tą jovalą savo miške ir suverstą paklotę, ir visus kitus dalykus, ir neverskite mūsų rinkti parašų interpeliacijai, kad tą atsakymą išgirstume. Manau, ir ministro yra tikslas šiandien atsakyti labai aiškiai, o ne nukreipti kalbą į miškų savininkus ar bobutes ir diedukus.

PIRMININKAS. Dėkui.

S. GENTVILAS (LSF). Gal aš klausimu į klausimą, gerbiama Agne. Kviečiu apsilankyti, kad ir šį savaitgalį, mano miške, jovalas ar ne jovalas, kartu pasižiūrėsime. Man atrodo, toks traktavimas yra, na... Jūs, ūkininkų frakcija, kuri sėdite toje pusėje, puikiai išivaizduojate, koks yra pajūrio regionas be išalo. Kad vežant medieną iš miško pasitaiko provėžų, tai yra absoliučiai natūralu, lygiai taip pat, kaip ūkininkams važinėjant po šlapia dirvą. Tai aš epitetų nepriimu, o kviečiu į svečius *papiknikauti*.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Aš tik apgailestaudamas gerbiamai Agnei norėčiau pasakyti, kad posėdžio pirmininkas neturi teisės, kad ir kaip norėtų, nei priversti kažką atsakyti, nei priversti kažką paklausti kolegų. Kitas klausiantysis – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas ministre, man tai asmeniškai mažai rūpi jūsų konkretus sklypas, bet aš negavau atsakymo į paskutinį sisteminių klausimą, kurį ir formulavau. Na, žinote, jūsų visa miškų politika tai yra jūsų lyderystės klausimas, tai nereikia permesti kitiems, jūs esate aplinkos ministras, kai mes būsimė aplinkos ministrai, tada jūs mums uždavinėsite klausimus dėl to, kas pavyko, kas ne. Saugomų miškų plotai per dešimt metų sumažėjo – saugomų, pabrėžiu! – nuo 13 iki 12 %, 20 tūkst. hektarų, tai čia jūsų tas sklypelis visiškai neįdomu. Mes pirmiaujame pagal žaliavos tiekimą IKEA'oms ir panašiai. Antros kategorijos A miškas, jo plėtra nuo 2015 metų praktiškai juridškai uždrausta. Tai mano klausimas buvo: jeigu per Kalėdas neįvyko stebuklų, jūs neatnešėte Miškų įstatymo, per Velykas vargu ar įvyks stebuklas, jūs toliau neatnešėte Miškų įstatymo, tai prašau įsigilinti bent jau į tai, ką mes čia siūlome. Aš rytoj jums atsiųsiu kvietimą pasirašyti projektą, kad antros A kategorijos miškai teoriškai galėtų būti plečiami.

PIRMININKAS. Laikas!

T. TOMILINAS (DFVL). Iš kur tie 400 mln.? Visų pirma savo darže apsižiūrėkime. Valstybė yra didžiulis savininkas, tai gal ji galėtų pradėti pirmiausia saugoti miškus ir neskaiciuoti pelnų?

PIRMININKAS. Laikas!

T. TOMILINAS (DFVL). Ministre, pagalvokite apie savo inteligenciją. Aš jau nebesakysiu apie jūsų atsistatydinimus, tiesiog padarykime tai, ką galime bent jau paskutinėmis sesijomis šio Seimo.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Tomai, pradėkime nuo statistinės dalies, kad Lietuvos miškai nesaugomi. (*Balsai salėje*) Mažėja apsauga ir taip toliau. Visi, įskaitant jus, patvirtins tą faktą, kad niekad Lietuvoje miškai nebuvo taip mažai kertami, kaip šią žiemą. Ir dėl ko? Dėl to, kad „Natura 2000“ teritorijose, tai yra trečdalyje Lietuvos miškų, šiemet *de facto* nebuvo išduoti beveik jokie kirtimo leidimai. Tai kalbėkime apie faktus.

Dabar apie IKEA. Na, kam transliuoti tą melagieną? IKEA neperka žaliavos, IKEA perka galutinę Lietuvos baldų pramonės produkciją. Baldų pramonės, kurioje dirba dešimtys tūkstančių Lietuvos gyventojų – nuo Trakų rajono, „Vilniaus baldų“ iki „Fredos“, Vakarų medienos grupės, Akmenės. Ir pasigavę dabar tą frazę transliuojame, kad IKEA perka žaliavinę rąstinę medieną. Pasitikrinkite faktus, nuvažiuokite į gamyklas ir neskleiskite tų melagienų. Trakų rajone 700 darbuotojų dirba ir IKEA'į tiekia baldus, kurie yra verti... Lietuvos baldų pramonė sukuria 3 mlrd. eurų pridėtinės vertės. Transliuojama IKEA kaip blogis, tai vėlgi, iš kur tos melagienos kyla, pasitikrinkite, bet aš tikiu, kad jos šiaip prieš skandinaviską kapitalą nukreiptos. Ir apie bankus buvo melagienų jūsų praeitoje kadencijoje su S. Jakeliūnu, dabar ir apie IKEA'ą suokiate.

Dabar apie jūsų klausimą dėl Miškų įstatymo sugriežtinimo. Kadangi Miškų įstatymo projekte yra numatyta miškų grupių peržiūra, vadinasi, Vyriausybės projektais per trejus metus miškų grupės yra sugriežtinamos: iš II į I, iš III į II, ypač aplink didmiesčius, o tai reiškia, kad tiems

miškų savininkams, kurie turi mišką, miškų grupių pasikeitimas reiškia nuosavybės teisių suvaržymą, kirtimų suvaržymą ir taip toliau, ir už tai reikia kompensuoti. Ir toms kompensacijoms pagal tas išdėliotas proporcijas reikia beveik pusės milijardo eurų. Galime tikrinti skaičius, bet kol kas taip yra.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Matau, T. Tomilinas nori reaguoti per šoninį mikrofoną.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas ministre, 2023 m. lapkričio 18 d. „Delfi“ portalą publikacija, pirmas jos sakiny: „Didžiausias pasaulio baldų ir namų apyvokos prekių tinklas IKEA viešai skelbia informaciją, kad Lietuva pasaulyje yra antra pagal medienos tiekimą jos produktams.“

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, kitas klausiantysis – V. Ažuolas, jo salėje nematau. Tada L. Mogenienė.

L. MOGENIENĖ (DFVL). Sveiki, ministre. Aš gal truputėlį ne į temą, ne apie jūsų sklypą, bet aš norėčiau paklausti to klausimo, kurį mes esame aptarę, ir lyg jūsų pažadas buvo, apie tą perteklinę biurokratiją, kai, žmonėms atvežus žaliąsias atliekas, lapus, jų prašoma asmens dokumentų. Tai čia pažeidžiama sveika logika ir asmenų apsauga. Tuomet lyg buvome sutarę, jūs greitai skambinote ir buvo pažadas, kad jau tikrai šitas klausimas (tai ministro įsakymo lygmens klausimas) bus išspręstas labai greitai.

Tai mano tiesiog ir retorinis toks klausimas. Jūs labai toks atrodote ir esate patikimas, pažadantis, palankus žmogus, tačiau aš tikrai pasigėsciau būtent iš liberalų atstovo to biurokratijos mažinimo tais atvejais, kai visiškai bado akis, žmonės nervina ir kai šeštadienį susidaro didžiulė didžiulė eilė dėl to, kad dėl tų atvežtų šakų reikia duoti dokumentą, kurį ne visada žmogus turi. Ir aš šiandien pasitikslinau keliose aikštelėse – viskas taip pat, po senovei, nors praėjo bent jau 4 mėnesiai.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Laima, turiu tą skolą jums. Jeigu gyventojai atveža į didžiagabaričių aikšteles žaliąsias atliekas, neturėtų būti reikalaujama iš jų asmens dokumento, kas yra šiuo metu. Tai čia reguliuojama ministro įsakymu, tą skolą pabandysime išpildyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamas ministre, kadangi pradėtas Aplinkos apsaugos departamento tyrimas, o jo nuostatų 15 punktą skelbia, kad departamentui vadovauja direktorius, kurį penkerių metų kadencijai, bet ne daugiau negu dvi kadencijas iš eilės Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia aplinkos ministras, taip pat kad departamento direktorius tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas aplinkos ministrui, kaip, esant tokiai situacijai, kai jums pavaldi institucija tiria jūsų veiklą, būtų galima būti tikriems, kad tyrimas bus objektyvus ir skaidrus? Ar nemanote, kad, kol einate savo pareigas, objektyvus veiklos tyrimas įmanomas tik jums tuo metu neįmanant savo tiesioginių pareigų? Ar galite įsipareigoti, kad tyrimo metu nedalyvausite jokiuose darbinuose formatuose ir neturėsite darbinių santykių su departamento darbuotojais tiesiogiai arba per trečiuosius asmenis? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Taip, Aplinkos apsaugos departamentas tiesiogiai pavaldus ministerijai. Aš nuo dabartinių susitikimų nusišalinu, nedalyvauju juose, iki kol baigsis tyrimas. O šiaip direktoriaus metinį vertinimą kitais metais atliks jau kitas aplinkos ministras, todėl direktoriaus veiklos vertinimas arba įstaigos vertinimas nebepriklauso nuo šios kadencijos politikų, nes 2025 metų sausį–vasarį jis bus atliekamas naujos Vyriausybės.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Tai buvo paskutinis klausimas jums šiandien ir pereiname prie kito. Dėl vedimo tvarkos.

A. GEDVILAS (MSNG). Ministras siūlė, kad dėl prezentacijos būtų galima užduoti klausimą, tai norėčiau pasinaudoti.

14.36 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15⁵ straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3441(3) (pateikimas)

PIRMININKAS. Nėra numatyta laiko, darbotvarkę pasitvirtinome, išdiskutavome, per ją peržygiavome. Einame prie kito darbotvarkės 2-2 klausimo – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15⁵ straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3441(3).

Pranešėjas – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, gruodžio mėnesį aš teikiau tokį jungtinį Statuto projektą, kuriame buvo dvi nuostatos, susijusios su Seimo nario apkaltos dalykais. Kiek pastebėjau iš tam tikrų pastabų, Seimo nariai gal labiau buvo linkę palaikyti vieną iš tų nuostatų, kitą mažiau. Kadangi projektas buvo gražintas tobulinti, dabar aš parengiau ir teikiu du atskirus projektus.

Pirmasis projektas Nr. XIVP-3441(3). Juo sprendžiama situacija dėl Seimo nario išeitinės išmokos, nes dabar Statute nėra numatyta, kad pasibaigus Seimo nario kadencijai, jeigu jis nebeišrenkamas, išmoka nemokama, jeigu Seimo narys baigė kadenciją būdamas įkalinimo įstaigoje, ar nebūtinai, tiesiog yra sulaukęs įsiteisėjusio teismo nuosprendžio už baudžiamąjį nusikaltimą. Aš siūlau, kad tokiu atveju, taip pat tuo atveju, jeigu Seimo narys pripažintas Konstitucinio Teismo nutarimu pažeidęs Konstituciją ir šiurkščiai sulaužęs duotą priesaiką, kad tokiu atveju išeitinė kompensacija nebūtų mokama. Tai siūloma tokia trumpa nuostata papildant Seimo statutą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori keturi Seimo nariai. Pirmas klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamas pirmininke, nors visiems suprantama, kad šios pataisos teikiamos dėl vieno žmogaus ir jos yra reikalingos, tačiau norėčiau jums priminti, kad mes turėjome ir kitų atvejų, kuriuos turėtume įvertinti. Ar nevertėtų koreguoti Statutą ir kai paaiškėja, kad Seimo narys įtariamas padaręs baudžiamąjį nusikaltimą tuo metu, kai jis eina Seimo nario pareigas, tačiau savo noru atsistatydina nenorėdamas atskleisti tikrosios priežasties, nors vėliau paaiškėja, kad jam pareikšti įtarimai, kaip tai buvo su K. Bartoševičiumi. Mano vertinimu, tai yra identiškos situacijos. Tačiau šiuo klausimu negirdėjau jokių iniciatyvų ir jūs jų neteikėte. Tai gal būkime nuoseklūs ir objektyvūs ir tokią situaciją taip pat išnagrinėkime.

Ir dar klausimas. Kaip vertinti baudžiamąjį nusikaltimą padariusį pilietį, dirbantį valstybiniame ar privačiame sektoriuje, jeigu jis atsistatydina, išeina iš darbo? Ar nereikėtų ir Darbo kodekso panašių pataisų? Ačiū.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Seimo statutas nenumato išeitinės kompensacijos mokėjimo, jeigu Seimo narys atsistatydina. Nors ir dėl kokių priežasčių jis atsistatydintų, jokia išeitinė kompensacija nėra mokama. Tai man kompensacijos aspektu dėl jūsų minėto K. Bartoševičiaus nėra ką spręsti. Jeigu jūs turite kokių nors minčių kitais aspektais, ne dėl išeitinės kompensacijos, dėl tokių atsistatydinimo atvejų, tai jūs siūlykite. Bet pagal teikiamą projektą aš nelabai turėčiau ką pasiūlyti, nebent jūs galvotumėte, kad tokiu atveju Seimo narys turėtų primokėti, kad nebaigė kadencijos dėl kažkokių priežasčių.

PIRMININKAS. Labai dėkui. E. Gentvilo salėje nematau. R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamas Pirmininke pirmasis pavaduotojau, išties mintis teisinga ir pritarime, balsuosime. Bent jau tie, kurie taip yra nusprendę. Ar įvertintote Teisės departamento išvadą, kurioje kalbama apskritai apie Seimo narių išeitines kompensacijas, ir ar lygia-grečiai taikysite dėl savo teikiamo Seimo statuto pakeitimo dar papildomus siūlymus būtent įvertindamas Teisės departamento išvadą?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Mane, tiesą sakant, nustebino Teisės departamento pastabos, lyg aš čia teikčiau ką nors dėl išeitinių kompensacijų dydžio. Aš gi nieko nekeičiu toje vietoje, palieku, kaip yra dabar, o jie mane, kaip projekto autorių, užsipuola, kad aš per dideles kompensacijas neva Seimo nariams numatau. Kaip minėjau, mano tikslas čia nėra dabar spręsti to klausimo iš esmės dėl tų kompensacijų dydžio, ne tas yra sumanymas, na, o jūs patys galite pateikti projektus dėl tų dydžių, jeigu turite kokių nors minčių.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Mano klausimas jau buvo paklaustas. Ačiū.

PIRMININKAS. Nenorite. Matau, E. Gentvilas grįžo, buvo užsirašęs. Norite, Eugenijau, ne? Išskirtinė teisė sugrįžus.

Labai dėkui. Atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų po pateikimo. Už – E. Gentvilas. Kortelę, Eugenijau, reikia ne mokėjimo, o Seimo nario.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerai, ačiū. Vis tiek linksma būna. Aš tikrai ne mokėjimo kortelę įdėjau, o Seimo nario kortelę. Tai atsisakiau klausyti, nes yra turbūt pritarimas ir reikia konstatuoti, kad ir

mūsų frakcija pritars šiam projektui. Tikrai reikia suregulamentuoti tuos atvejus. Ar tikrai žmonės suprastų, jeigu mes mokėtume tais numatytais atvejais, kurie aptariami Statuto pakeitimo projekte, išeitines pašalpas. Manau, kad ir kiti... Aš kviesčiau ir kitų frakcijų Seimo narius pritarti šiam Statuto pakeitimui, nes tai nėra lėšų taupymo klausimas, tai yra teisingumo klausimas. Atsiskaityti tokiais atvejais su Seimo nariais, su buvusiais Seimo nariais, tikrai nebūtų gražu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš nenori kalbėti niekas. Balsuosime dėl Seimo statuto projekto tam numatytu darbotvarkėje metu.

14.43 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 115 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3491 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 115 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3491. Pranešėjas – J. Razma. Pateikimas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Čia mano minėtas kitas projektas, atsiradęs išskaidžius minėtą jungtinį projektą, kuriam nebuvo pritarta gruodžio mėnesį. Tai šiuo projektu yra siūloma pagalvoti, koks vis dėlto – slaptas ar atviras – balsavimas būtų tinkamesnis, kai sprendžiame dėl Seimo nario mandato panaikinimo po įvykusios apkaltos procedūros.

Kaip žinome, dabar Statute yra griežtai pasakyta, kad gali būti tik slaptas balsavimas. Aš šiuo projektu siūlau tą griežtą reikalavimą išbraukti. Na, tokiu atveju Seimas iš esmės turėtų laisvas rankas, ar slaptą balsavimą nusistatyti, ar vis dėlto palikti atvirą balsavimą.

Prisimename, kad kai praėjusios sesijos pabaigoje įvyko tas slaptas balsavimas dėl įkalinimo bausmę atliekančio Seimo nario mandato panaikinimo, pritrūko balsų panaikinti mandatą ir prasidėjo politiniai kaltinimai, kad neva vyko kažkokie užkulisiniai susitarimai, kurie realizuoti per slaptą balsavimą. Diskusijose, manau, buvo iškeltas prasmingas klausimas: ar visuomenės teisė žinoti, kaip balsuoja jų išrinkti tautos atstovai, nėra svarbesnė negu, na, tam tikras „nepatogumas“ Seimo nariams, kai tenka atvirai balsuoti dėl kolegos mandato panaikinimo?

Na, galbūt iš tikrųjų kartais su tuo kolega yra nusistovėję gana bičiuliški santykiai, bet vis dėlto einant į tokį svarbų balsavimą, aš manau, kad atsakomybė rinkėjams ir jų teisė žinoti yra žymiai svarbesnis faktorius. Todėl manau, kad deramą tautos atstovavimą apkaltos proceso metu kaip tik užtikrintų viešas Seimo narių balsavimas, kuris pašalintų prielaidas Seimo nario laisvą mandatą naudoti asmeniniais ir grupiniais interesais, kandidatą į Seimo narius iškėlusią ar jį rėmusių politinių organizacijų, kitų organizacijų ar kitų asmenų interesais. Taigi, kaip minėjau, šiuo projektu ir siūloma atsisakyti privalomo slapto balsavimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamas kolega, Lietuvos Respublikos Konstitucijos 59 straipsnio 4 dalis skelbia, kad Seimo nariai vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, valstybės interesais, savo sąžine ir negali būti varžomas jų mandatas. Nekyla abejonių, kad teikiamomis pataisomis tos teisės bus suvaržytos. Ar nemanote, kad tokie pasiūlymai atsisuks prieš jus pačius ir per atvirą balsavimą tokia nauja tvarka jums sutrukdys gauti paramos iš opozicijos, kaip neseniai tokia parama pasinaudojote dėl P. Gražulio apkaltos? Suprantu, kad geriau sukontroliuosite savo frakcijos narius, nors ir tai ne visuomet jums pavyksta, bet vertinant, kad reikia platesnio palaikymo, ar tokia iniciatyva neduos jums atvirkštinio rezultato? Ar vis tik verta kaitalioti Statutą pagal vieną kažkokį atvejį, nors pikti liežuviai plaka, kaip jūs ir paminėjote pristatymo metu...

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (MSNG). ...kad nepavykęs balsavimas buvo suplanuotas? Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš nepriimu jūsų kartojamų sąmokslų teorijų, kad čia mūsų frakcija turėjo kažkokius užkulisinius susitarimus. Jeigu vadovautumės tokia logika, tai, matyt, kaip jūs ir sakote, mums būtų nepalanku teikti tokias pataisas, bet tas pataisų teikimas, man atrodo, aiškiausiai ir parodo, kad mes nenorime tokių slaptų susitarimų. Esame pasiryžę parodyti visuomenei, kaip balsuojame. Tikiuosi, kad ir opozicinės frakcijos nenori tų kažkokių užkulisinių susitarimų, realizuojamų slapto balsavimu, ir bent iš dalies palaikys tokią siūlomą kryptį.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju pirmininkui. Gerbiamas pirmasis vicepirmininke, aš norėjau paklausti. Kitu teikimu jūs teiksite panaikinti būtent vardinį balsavimą. Gal būtų geriau palikti tą vardinį balsavimą, tiesiog praplėsti jo ribas ir pritaikyti būtent tokiam atvejui, apie kurį jūs šnekaite, ir būtų mažiau čia sulaužoma iečių?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, visi mūsų balsavimai, kurie yra atviri, yra vardiniai. Jūs puikiausiai tai žinote. Tas vardinis balsavimas, kurį jūs paminėjote, kuris ten sprendžiamas kitame projekte, jis tikrai yra liekana iš senesnių laikų, kai nebuvo dar tų sistemų, užtikrinančių kiekvieno balsavimo vardinį pavidalą. Kai atviras balsavimas, jūs neabejokite – viskas vyksta vardiniu būdu. Piliečiai moka naudotis internetu, viską mato. Tas balsavimas kortelėmis nieko čia papildomai neduotų. Kaip tik piliečiui susipažinti su tų kortelių įrašais yra dar sudėtingiau, negu pažiūrėti internete.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kai pasižiūri į istoriją, jeigu būtų buvęs slaptas balsavimas, kai buvo interpeluojamas žemės ūkio ministras, tai 100 % ministras nebūtų šiandien ministru, nes buvo atviras balsavimas ir buvo galima suskaičiuoti ir priversti savo frakcijos kolegas balsuoti vienaip ar kitaip. Jeigu būtų, pavyzdžiui, balsavimas dėl PVM lengvatų irgi slaptas, tai, matyt, ir šiandien M. Majauskas būtų Seime ir nebūtumėte priėmę tam tikrų sprendimų nei frakcijų, nei partijų atžvilgiu, nes nebūtumėte žinoję, kaip kas balsavo.

Ar nemanote, kad slapto balsavimo panaikinimas šitoje vietoje, arba galimybė netaikyti slapto balsavimo per tokį balsavimą, kaip tik priešingai paveiktų tą demokratiją, tą laisvą mandatą ir visus kitus dalykus, ką jūs deklaruojate savo aiškinamajame rašte? Sutinku su kolegomis, kurie sako, kad jeigu čia buvo tokie pavieniai atvejai, dėl vieno atvejo keisti galbūt nereikėtų. Kaip tik reikia palikti Seimo nariams laisvai apsispręsti be partijos, pavyzdžiui, vadovybės spaudimo vienaip ar kitaip balsuoti. Kaip jūs galvojate, ar tikrai tas laisvas mandatas bus užtikrinamas, jeigu to slapto balsavimo neliks?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Žiūrėkite, jūs, kaip opozicija, juk kaltinate valdančiuosius, kad jie čia susitarė ir suorganizavo viską kaip reikiant per slaptą balsavimą. Vadinasi, jūs pripažįstate, kad per slaptą balsavimą veikia tas organizuotas nurodymas kažkaip balsuoti taip, kaip politiškai reikia. Kaip aš minėjau, aš manau, kad per atvirą balsavimą atlikti kokius nors negarbingus politinius susitarimus yra žymiai sunkiau, nes vis dėlto Seimo nariai mato, kad visuomenė visa tai stebi labai tiesiogiai.

Dabar jūsų paminėti atvejai dėl ministro ar M. Majausko. Jūs puikiai žinote, kad interpeliacijos atveju yra tos dvi balsavimo stadijos. Pirmas balsavimas atviras, ar tenkina ministro atsakymai, bet jeigu čia per slaptą balsavimą kaip nors nepasisektų ministrui, sakykime, jūs puikiai žinote, kad tam jau galutiniam balsavimui reikia 71 balso. Puikiai žinote tuos principus, kaip veikia valdančiosios frakcijos, norėdamos apginti savo ministrą – tiesiog nedalyvauja, bet tai visuomeni irgi yra žinoma. Čia visas, taip sakant, skaidrumas yra. Šiuo atveju dėl ministrų aš gal nemanyčiau, kad ką nors reikėtų keisti, nebent jūs įsivaizduotumėte, kad reikia kaip nors privalomai Statute numatyti, kad žūtbūt visi turi dalyvauti balsavime, taip sakant, ir valdantieji turi ateiti ir balsuoti. Bet manau, kad mes čia tokių pataisų nepriiminėsime.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš manau priešingai, negu prieš tai klausęs kolega, – demokratija yra viešas procesas ir demokratiniai sprendimai turėtų būti maksimaliai viešai matomi, ir žmonės galėtų vertinti savo rinktų politikų poelgius. Todėl labai pritarsiu šitam sprendimui, bet noriu paklausti jūsų, ar nevertėtų ir dar labiau plėsti? Mes teisėjus skiriame, kitokius pareigūnus skiriame. Ar čia nevertėtų ateityje plėsti dar labiau, kad ne slapta skirtume? Vis dėlto, *nu*, kam reikia slapstyti, skiriant teisėjus?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Tai aš, tiesą sakant, nematyčiau nieko blogo, jeigu būtų atviras balsavimas, pavyzdžiui, pritarant Ministro Pirmininko kandidatūrai, na, kai kuriais kitais atvejais.

Bet dėl teisėjų galbūt čia yra daugiausiai diskusijų. Turint omenyje, kad teoriškai gali būti toks atvejis, kai Seimo narys tampa to teisėjo nagrinėjamu objektu, padaręs nusikaltimą, gali būti

koks nors skirtingas požiūris, žiūrint, kaip koks Seimo narys už tą teisėją balsavo. Bet, man atrodo, ir čia yra išsprendžiami dalykai – tiesiog teisėjas tokiu atveju greičiausiai turėtų nusišalinti, ir turbūt teisėjų, kurie nėra to Seimo nario balsuoti, tikriausiai dar pakaktų, kad galėtų kitas teisėjas perimti bylą. Tai, kiek žinau, patys Aukščiausiojo Teismo teisėjai diskutuoja šitą nuostatą ir aš galbūt čia palikčiau teisėjų iniciatyvai, kaip jiems atrodytų tinkamiau. Galbūt Teisės ir teisėtvarkos komitetas (aš žiūriu į pirmininkę) ir pasvarstys kada nors tą klausimą. Kiek žinau, iš Aukščiausiojo Teismo ar Teisėjų tarybos lyg ir gali kilti tokie siūlymai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, kaip sakoma, Temidė yra akla ir sprendimas yra priimamas teisingiausias tada, kada nieks negali daryti įtakos ir palenkti į vieną ar kitą pusę. Tam ir yra sugalvoti šitie slapti balsavimai, ypač kai mes balsuojame dėl personalijų. Ar jūs nuoširdžiai tikite, kad... Du atvejai per 34 šių laikų Lietuvos parlamentarizmo metus, kada du Seimo nariai yra nuteisti, bet yra likę parlamentariais. Reikia keisti daugiametę nusistovėjusią sistemą, kuri iš principo veikia. Ar ne geriau būtų apskritai keisti tvarką? Konstitucijoje yra parašyta, kad teisingumą Lietuvoje sprendžia teismas. Ar tai būtų Aukščiausiasis Teismas, ar Konstitucinis Teismas, jeigu priimtų sprendimą, Seimas nebeturėtų tame procese dalyvauti. Mes esame kaip galutiniai teisėjai. Šiuo atveju, manau, čia galbūt per šitą prizmę reikėtų žvelgti. Savivaldos atveju, pavyzdžiui, merą nuteisia ir meras iš karto netenka mandato. Tarybai nereikia dalyvauti tame procese, nei tarybai, nei rinkėjams. Gal per šitą liniją reikia žiūrėti? Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Čia jūsų jau toks radikalus konstitucinis pasiūlymas, tam reikia Konstitucijos pataisų. Aš nematau, kad jūs pats tikite, kad tokios Konstitucijos pataisos būtų lengvai priimamos. Čia man vienam tokias iniciatyvas siūlyti tikrai yra per stipru, o jūs kai minėjote, kad tik du įkalinimo bausmę gavę Seimo nariai išsaugojo mandatą, *nu* aš pasakyčiau kitaip: 100 % įkalinimo bausmę gavusių Seimo narių išsaugojo mandatą. Tai skambės visiškai kitaip turbūt.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausimams-atsakymams skirtas laikas baigėsi. Pasisakymai dėl motyvų. Už Seimo statuto pataisas šneka K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Galėčiau pratęsti – ir A. Butkevičius buvo kaip liūdnas pavyzdys. Bet norėčiau priminti ir anksčiau buvusią A. Sacharuko ir L. Karaliaus istoriją, kai dviejų parlamentarų likimas buvo čia nagrinėjamas. Veiksmas buvo bendras, kolektyvinis: vienas atostogavo, kitas už jį balsavo. Ir paradoksas – vienas buvo pašalintas, o kitas išsaugojo mandatą. Kodėl išsaugojo mandatą? Todėl, kad vaikštinėjo per kabinetus, taip pat ir mane kalbino, visus kalbino – kaip nors padėk, padėk, padėk. Įvyko slaptas balsavimas. A. Sacharukas išsaugojo mandatą, o L. Karalius ne, nes jisai taip nesiėlgė. Pasakymas, kad Temidė akla, blogas. Politika nėra akla. Čia ne Temidė, čia yra politiko atsakomybė prieš rinkėjus. Vadinas, galima elgtis su vienu vienaip, pagal vienokius kriterijus, su kitu dėl to paties galima elgtis visai priešingai, nes jisai susitaria. Ir mes nežinome, kaip susitaria, koks yra susitarimo pagrindas. Draugiškumas, dar kas nors. Nėra jokio skirtumo. Tai jau geriau, kad būtų viskas vieša, matoma, tegul aiškinasi žurnalistams ir rinkėjams. O dabar kiekvienas gali paskui deklaruoti, kad jis elgėsi kitaip. Ne, niekas nežino, nepatikrins. Aš labai pritariu šiam projektui ir siūlyčiau jam irgi pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Šiam projektui nepritaria R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų man net šiurpas pagaugais eina, klausantis šitokių dalykų, ypač J. Razmos. Aš suprantu, kad J. Razma ir visa Konservatorių partija simpatizuoja V. Putinui. Stipri moteris, stipri valstybė, stipri prezidentė. Tas V. Putino valdymas jiems jau yra įdiegtas: jeigu kas prieštarauja I. Šimonytei, tai visi yra uždaro mi. Matėme, kaip J. Džiugelį išspyrė lauk, tas net nespėjo su vežimėliu pajudėti į kitą frakciją. Bet dabar, žiūrėkite, kas yra, Seimo narys yra išrinktas slaptu balsavimu, tai yra garantuojama Konstitucijoje. Konstitucinė pareigybė, čia ne šiaip sau kokio nors Seimo, bet tai yra konstitucinė pareigybė. Žmogus, išrinktas slaptu balsavimu. Ir dabar Seimo nariai, kurie irgi slaptu balsavimu susirinkę nusprendžia Seimo narį neslaptu balsavimu išmesti lauk. Vietoj to jūs pakeiskite Rinkimų kodeksą ir numatykite: jeigu Seimo narys vienmandatininkas, toje apygardoje vyksta rinkimai ir jis automatiškai pašalinamas. Jeigu Seimo narys yra išrinktas pagal sąrašą, automatiškai jis praranda Seimo nario mandatą, Aukščiausiasis Teismas priima galutinę ir neskundžiamą nutartį, pa-

gal kurią yra pripažįstamas kaltu arba išteisinamas, ir jisai neina Seimo nario pareigų tol, kol eina kitas. Tai galima visiškai paprastai išaiškinti. Neįsivaizduoju, kaip galėtų kokie liberalai ar Laisvės partija palaikyti šitokį įstatymo projektą, kai jisai kardinaliai yra, sakau, pagal A. Lukašenkos, V. Putino metodus. Kad demokratinėje valstybėje Seimas slapta išrinktą politiką atviru balsavimu smerktų, atleistų iš Seimo nario pareigų, yra kažkas nebesuprantamo. Dar kartą tikrai linkiu konservatoriams susitaikyti su savo, matyt, Portugalijos likimu, kuris įvyko sekmadienį, kai Portugalijos valdančioji dauguma prarado viską, ką turėjo. Ir su ta stipria savo moterimi prezidente ar valstybe jūs susitarkite, kad vis dėlto demokratinėje valstybėje gyvenate ir vis dėlto Europos Sąjungos, o ne kažkokiam Rytų flangui priklausote.

PIRMININKAS. Labai dėkui, išklausėme visų pasisakymų dėl motyvų. Balsuosime dėl Seimo nutarimo projekto, dėl Seimo Statuto projekto, šiek tiek vėliau.

15.00 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 73¹, 76, 80, 89, 97, 109, 114, 131, 138, 177, 239, 240, 241, 242 ir 243 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3445(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 kai kurių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-3445(2). Pranešėjas – J. Razma. Pateikimas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Galiu užtikrinti, kad nei prieš tai buvęs, nei dabar teikiamas projektas nėra paveikti Portugalijos rinkimų, jie buvo įregistruoti šiek tiek anksčiau. Šiuo paskutiniu Statuto pataisų projektu yra siūloma sutvarkyti kai kuriuos formaliuosius dalykus. Jų tam tikrą problemišumą yra pastebėjęs Seimo posėdžių sekretoriatas, kuris daugiausia čia juos visus surinko ir man atliko tą pirminį šio projekto parengimo darbą. Tai aš kai kurias Seimo statuto pakeitimo nuostatas pavardinsiu.

23 straipsnyje, jūs, manau, nesunkiai prisiminsite, kad po generalinio prokuroro pranešimo kažkodėl yra daroma viso Seimo posėdžio pertrauka, kai jis ateina prašyti panaikinti Seimo nario imunitetą. Mes nelabai žinome, ką per tą posėdžių pertrauką veikti. Tai aš čia siūlau, kad būtų ne posėdžio pertrauka, o to klausimo svarstymo pertrauka. Ir taip pat siūloma, kad būtų galimybė priimti nutarimą dėl Seimo nario patraukimo baudžiamojon atsakomybėn tame pačiame posėdyje.

Taip pat 73¹ straipsnis turi tam tikrą neišbaigtumą, nes jame nepasakyta, kaip priimami sprendimai dėl laikinosios komisijos pavesto darbo atlikimo termino pratęsimo, kai tokia reikmė išky-la. Siūloma, kaip ir sudarant pačią komisiją, kad būtų galimybė tame pačiame posėdyje tai atlikti.

Tas pats pasakytina ir apie Peticijų komisijos teikiamus Seimo nutarimų projektus. Mes, kaip žinote, juos priimame iš karto, bet Statute tas nepasakyta. 89 straipsnyje yra nustatyta, kad visas Seimo sesijas, išskyrus pirmąją, organizuoja Seimo Pirmininkas. Tai lieka neaišku, kas gi turi organizuoti tą pirmąją Seimo sesiją. Na, irgi, matyt, reikalingas formalus parašymas, kad tą taip pat daro Seimo Pirmininkas, kuris vis dėlto dar eina pareigas iki naujojo Seimo pirmojo posėdžio.

Toliau dėl opozicijos reikalų. Aš visada esu opozicijos kažkaip įtariai priimamas, bet esu sulaukęs jų pastabų, kad geriau būtų opozicinę darbotvarkę turėti ne ketvirtadienį, o antradienį, nes jau ne kartą matėme, kaip atsitinka, kai ketvirtadienį opozicijos atstovai, kurie galbūt daugiau yra iš periferijos, pradeda išvykti į savo apygardas ir pradeda prašyti daryti pertrauką jų klausimų iki kito posėdžio. Taip atsitiko paskutinį gruodžio mėnesį, kai – S. Skvernelis šypsosi – šitaip su savo pertraukomis jie mums į biudžeto projekto priėmimą perkėlė savo opozicinės darbotvarkės pusę projektų. Aš manau, kad vis dėlto, jeigu yra opozicinė darbotvarkė, ji turi būti normaliu laiku, kaip numatyta. Tai antradienį mes visi, man atrodo, čia darniau būname, opozicijai bus patogiau turėti ir savo gretas skaitlingesnes. Bet jeigu to nenorės opozicija, šitą galima ir išbraukti. Aš tik pasiūliau, kad pamąstytume.

Taip pat, kai daroma pertrauka iki kito posėdžio, na, ir kai tas posėdis jau yra kitą dieną, aš siūlau, kad būtų lankstesnės galimybės numatyti, kad arba į rytinį, arba į vakarinį posėdį... taip sakant, tada pasiūlymas skambėtų, kad pertrauka iki kitos dienos. Tai vėlgi, kadangi opozicija paprastai nori kuo labiau nutolinti kokį nors projektą, tai čia irgi turėtų tai pastabai kaip ir pritarti.

Dėl vardinio balsavimo kortelėmis aš jau minėjau, nes buvo klausimas prie ankstesnio projekto. Tai aš siūlau pripažinti, kad dabar mūsų visi balsavimai yra vardiniai, ir tą balsavimą vardiniu būdu kortelėmis palikti tam atvejui, kai sugenda ar kai mes negalime pasinaudoti elektronine balsų skaičiavimo sistema. Na, tokių atvejų gali būti ir tada mes turėtume svarbiais klausimais galimybę balsuoti vardiniu būdu kortelėmis.

Na, taip pat siūloma išbraukti nuostatą, kad radijo ir televizijos reportažai apie Seimo posėdžius transliuojami Seimo valdybos ir Lietuvos radijo ir televizijos sutartimi. Na, seniai ta nuostata nevykdoma, jokių čia sutarčių nėra. Kaip žinome, transliuoja mūsų posėdžius kabelinės televizijos, tai žiniasklaida čia renkasi, ką transliuoti, ko netransliuoti.

Taip pat siūloma nustatyti, kad Vyriausybė patikslintą biudžeto projektą pateiktą ne vėliau kaip likus 72 valandoms iki antrojo svarstymo, kad Seimo nariai turėtų vis dėlto pakankamai laiko susipažinti su pakeitimais, pasiruošti diskusijai. Dabar nėra jokio termino, sakykime, gali Vyriausybė atnešti vėlai vakare savo patikslintą biudžeto projektą, o jau kitą dieną ryte mes turime organizuoti tą antrąjį jo svarstymą. Na, yra dar kai kurių straipsnių keletas formalių pakeitimų, kurie yra grynai techniniai, aš jų jau nebevardinsiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori keturi Seimo nariai. Pirmoji klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Na, aš suprantu, kad čia kolega Jurgis ir kitoms vyriausybėms biudžeto formavimo dovanėlių yra parengęs, nes kažkaip anksčiau jums nereikėjo keisti, kol biudžetą jūs formavote.

Bet mano klausimas yra dėl komisijų darbo terminų, nes dabar dėl komisijų darbo terminų jūs norite įvesti ypatingos skubos tvarką, kad jinai būtų nustatyta Statute. Tada man kyla klausimas dėl vakar dienos komisijos darbo termino, nes mes ten balsavome ypatingos skubos tvarka, Seimui nenuitarus taip balsuoti. Tai ar jūs vis dėlto pripažįstate, kad vakar buvo pažeistas Statutas, nes dabar, šiandieną, jūsų tas pakeitimas siūlomas tikrai atrodo labai keistai po vakarykščio balsavimo.

J. RAZMA (TS-LKDF). Na, aš nematau, kad Statutas buvo pažeistas, bet jis, kaip minėjau, kai kuriose vietose yra *nepilnas*, neišsamus. Bet, na, paprastas protingumo principas turbūt turėtų sakyti, kad jeigu jau pati komisija gali būti sudaroma tame pačiame posėdyje, kas yra žymiai reikšmingesnis dalykas negu jos termino pratęsimas, termino pratęsimas yra tik komisijos sudarymo vienas, tiksliau, terminas yra komisijos nutarimo vienas straipsnis, tai jeigu, kaip sakant, mes visą nutarimą galime priimti jau ta jūsų minėta ypatingos skubos tvarka, na, tai vieną straipsnį ar jo korekciją, logiška, kad taip pat turime turėti galimybę priimti tokia pat tvarka.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Man atrodo, aišku, daug yra pasiūlyimų, pataisų, vienos geresnės, kitos blogesnės, kai kurios tikrai reikalingos. Tačiau mano klausimas vienas yra susijęs su opozicijos būtent teisėmis dėl tos datos pasiūlymo. Ar negalvojate, kad pasiūlymai, liečiantys iš esmės opozicijos teises ir, na, jos patogesnę darbą bei veiklą, turėtų būti derinami su frakcijomis, esančiomis opozicijoje, atsiklausiant jų nuomonės? Ar jūs derinate?

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš...

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Kadangi žinau, kad nederinate, tai klausimas iš karto yra kitas: ar negalvojate, kad reikėtų derinti? Vienas dalykas.

Ir antras dalykas, ar tai vis dėlto reiškia, kad tiesiog konservatoriai ruošiasi opozicijos darbui?

J. RAZMA (TS-LKDF). Ne, ir su konservatoriais to nederinau, ir mano paties frakcijoje šįryt aptariant iškilo tų abejonių. Tai aš galiu pažadėti, jeigu opozicinės frakcijos pasakys, kad tas pakeitimas joms netinka, aš pats įregistruosiu pasiūlymą šitą straipsnį išbraukti ir kviesiu, kad visi balsuotų už tokį pasiūlymą. Aš, kaip minėjau, tiesiog reagavau į pavienius tokius opozicijos atstovų pasakymus man, kad yra nepatogu čia ketvirtadienį, čia visi skuba, o čia mes svarbius projektus pateikiame esant mažesniai Seimo narių skaičiui. Jūs pagalvokite, jeigu gausiu ženklą iš opozicinių frakcijų, kad reikia palikti, kaip yra dabar, aš neturiu tikslo ir nemąstau, kas čia ateityje bus pozicija, opozicija. Spręskime dabartinės Seimo sudėties kontekste.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Gerbiamas Jurgi, panašu, kad su stipria prezidente tikrai opozicijoje būsite. Bet jūs man šiandieną išgelbėsite, ko gero, panašu, mano apkaltos procedūrą Konstituciniame Teisme. Labai ačiū, Jurgi, kad teikiate šitą projektą, ypač dėl 73¹ straipsnio. Kai buvo apkaltos klausimas spalio 9–10 dienomis, aš per šoninį mikrofoną jums aiškiai sakiau: Seimas, priimdamas sprendimą, ypatingos skubos tvarka pratęsdamas komisijos darbą ir patvirtindamas naują komisijos narį, pažeidžia Seimo statutą. Jūs tuo metu pirmininkavote. Cituoju: „Seimo statuto pažeista nėra. Gerbiamas kolega Žemaitaiti, procesas vyksta labai tvarkingai, teisingai pagal Seimo statutą.“

Šiandieną jūs elgiatės visiškai priešingai. Tikrai nuoširdus ačiū mano vardu ir mano advokato vardu šiandien, kad jūs teikiate šitą projektą. Man dabar bus galimybė įrodyti Konstituciniame Teisme, kad jūs tada melavote, jūsų valdančioji dauguma tyčia ir piktybiškai susidorojo. Kas lėmė, kad jūs dabar pakeičiate poziciją ir man dovanojate galimybę gintis Konstituciniame Teisme su 73¹ straipsniu, nes jūs jau nebeištrinsite savo įrašo, ką atsakėte A. Širinskienei?

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš manau, kad jūs čia visus įrašus kruopščiai susirenkate. Kiek tai tinka jūsų gynybai, linkiu sėkmės naudotis. (*Balsas salėje*) O aš tiesiog ta pataisa įforminu savaime aiškius dalykus, kurie nebuvo išreikšti Statute aprašyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš manau, kad... Nežinau, ar čia reikia taip biurokратиškai viską. Jurgi, čia dar jums klausimas būtų, ar reikia taip biurokратиškai viską reglamentuoti? Man atrodo, kad mūsų teisėtvarkos yra viena iš didesnių ydų, kad mes taip smulkmeniškai viską reglamentuojame. Ar čia tikrai reikia taip viską smulkmeniškai?

J. RAZMA (TS-LKDF). Gal ir nereiktų, jeigu mes kažkaip solidariau aiškius dalykus traktuotume, bet kadangi nuolat iškyla ginčų dėl kažkokių smulkiausių techninių detalių, aš galvoju, kad vis dėlto geresnė išeitis tas vietas labai smulkmeniškai aprašyti. Deja, tokia mūsų parlamentinio darbo realybė, kad mes neretai ginčijamės ne dėl kažkokio dalyko esmės, pasekmių, bet dėl kažkokių Statuto techninių dalykų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Lai būna taip, kad tą reglamentuojame, bet iš tikro mes... (*Balsas salėje*) R. Žemaitaičiui labai patiks, jis rankioja visokias citatas, interpretuoja taip, kaip jam patinka. Lai būna, lai jisai gelbstisi.

PIRMININKAS. Labai dėkui.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Konservatoriai meta R. Žemaitaičiui gelbėjimosi ratą.

PIRMININKAS. Prieš pasisako R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų, Kęstuk, kaip sakoma, *politruk*, didelis ačiū tau, nes, panašu, ką Komunistų partijoje išmokote, tą tikrai išmokote ir labai gerai akcentuojate. Tikrai negaliu nesutikti su Kęstučio nuomone, kad tai, ką J. Razma pateikė, yra būtent tokios putinistinės stiprios moters, stiprios prezidentės, stiprios valdovės pozicija. Iš tikrųjų, Kęstai, esi labai teisingas – tik pas Putiną ir Lukašenką stipri premjerė, stiprus prezidentas viską detalčiai reglamentuoja, nes jie nori susidoroti su savo opozicija.

Bet, mieli kolegos, aš kviečiu balsuoti ne todėl, kad prieš. Tikrai už balsuočiau vien dėl savęs dėl 73¹ straipsnio, nes man tai yra didelis plusas, bet Jurgis jau prisišnekėjo. Bet aš tikrai kviečiu balsuoti dėl 177 straipsnio, kuriame kalbama, kad ne vėliau kaip likus 72 valandoms iki antrojo svarstymo privalo užregistruoti patikslintą Vyriausybės projektą. Šičia ir yra esminis dalykas. Jurgi, aš suprantu, kas čia tau tą projektą pateikė. Tikrai ne tu pateikei. Čia yra faktas. Nesvarbu, kad tu pasirašei. Tu daug ką pasirašai, ką tau duoda tavo patarėja. Bet šitas yra atneštas iš Vyriausybės ir iš Teisės skyriaus, nes jūs jau degėte du kartus.

Aš tik vienu dalyku, Jurgi, noriu pasidžiaugti, kad mano ir A. Širinskienės dėka, kai mes nuolat per šoninį mikrofoną jums sakome, kad jūs pažeidėte Seimo statutą (tarp kitko, jūs dažniausiai jį pažeidinėjate), galų gale pradėjote suvokti, kad Statuto nereikia keisti į dešinę, į kairę – Statuto reikia laikytis. Ir ne Statutą reikia keisti pagal galios principą.

Šiandien jūs valdančiojoje daugumoje, rytoj jūs opozicijoje. Ar jūs įsivaizduojate, kaip su tais pakeitimais jūs gyvensite? Tai jūs lygiai taip pat zirsite per tą mikrofoną dėl 72 valandų, jūs lygiai taip pat zirsite dėl komisijų. Ką jūs darote? Aš niekaip jūsų nesuprantu. Todėl kviečiu tikrai balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme visų raginimų balsuoti ir už, ir prieš. Ar jie buvo išgirsti, sužinosime netrukus.

15.15 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 135 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3457 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-5 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 135 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3457. Pranešėja – G. Burokienė. Pateikimas.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Mano Statuto pakeitimas yra labai paprastas – tiesiog aiškinamajame rašte pridėti vieną eilutę, kuri atspindėtų... Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkės tikslą atspindi teikiamas projektas arba neatspindi. Kaip žinoma, iki 2030 metų Jungtinių Tautų vystymosi tikslų darbotvarkės, kurioje dalyvauja ir Lietuva, turime įgyvendinti 17 tikslų. Šiuo metu esame pasiekę vos 18 % įgyvendinamų tikslų. Tikriausiai ir daugelį iš jūsų, kolegos, kai tenka dalyvauti įvairių formatų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo seminaruose, asamblėjose ir panašiai, klausia, kaip parlamentas prisideda prie šio tikslų pasiekiamumo. Pasirodo, kad pas mus tikrai Vyriausybė, įgyvendindama įstatymus, yra užfiksavusi tų tikslų pasiekiamumą, o parlamentas, Seimas, kuris iš tikrųjų dirba ir teikia, tvirtina įstatymus, yra visiškai nefiksuojamas.

Mano pasiūlymas kartu su kolegomis. Mes turėjome diskusiją dėl tikslų įgyvendinimo būtent Lietuvos parlamente, Seime, ir nusprendėme teikti šį įstatymo projektą. Prašau palaikyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Jūsų paklausti nori vienas Seimo narys – T. V. Raskevičius. Jo salėje nematau. (*Balsai salėje*) Labai dėkui. Pasisakymai dėl motyvų. Už – G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš tikrai kviečiu kolegas pritarti, nes tai ne tik įvestų atskaitomybės privalumų, kuriuos įvardino kolegė Guoda, bet ir kartu orientuotų mūsų Seimo darbą į harmoningesnį įstatymų priėmimą, nes kartais, na, mes teikiame tokius įstatymų projektus, kurie nebeaišku kieno teisės gina ir kaip. Lygiavimasis į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, jų yra tik 17, tikrai, manau, padėtų mums kryptingiau rengti įstatymų projektus. Todėl kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasisako T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Aš taip pat pasisakau už, tik norėjau užduoti klausimą. Tai pakomentuosiu. Tiesiog man labai keista, kad Valstiečių frakcija teikia tokį įstatymo projektą ir kartu beveik nedarba su savo rinkėjais, kurie kartais darnaus vystymosi ženklelį, kurį aš čia dažnai nešioju, vadina K. Švabo ir globalistų ženklu ar panašiai. Tiesiog būkite geri, dirbkite su savo rinkėjais, kad jie neskleistų visokių sąmokslų teorijų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme visų pasisakymų dėl motyvų. Balsuosime visiškai netrukus.

15.19 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3481 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-6 klausimas – Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3481. Pranešėjas – M. Lingė. Pateikimas.

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – L. Savickas.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų per šį laikotarpį girdėjome labai daug išsakytų norų, kad azartinių lošimų problematiką spręstume iš esmės. Demokratų frakcija šį rytą įregistravo esminius šios srities pakeitimus ir manome, jeigu

valdančiųjų noras yra iš tikrųjų nuoširdus, tai sudarykime galimybę vienu metu pradėti visus esminius sprendimus, ar tuos, kuriuos teikia dėl reklamos ponas M. Lingė, ar liberalų įstatymo projektą, ar mūsų šį rytą įregistruotą. Todėl frakcijos vardu prašome pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu prašote pertraukos iki kito posėdžio? Prašymas statutinis, apsisprendime balsuodami. Kas pritariate pertraukai iki kito posėdžio, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote. Balsavo 66 Seimo nariai: už – 44, prieš – 20, susilaikė 2. Pertrauka iki kito posėdžio.

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Tai turbūt reikia fiksuoti, kad 1:0 lobistų naudai, matysime, kuo baigsis. Žinoma, galima pažaisti tą žaidimą, bet nieko netikėto, to buvo galima tikėtis. Palauksime kito posėdžio.

PIRMININKAS. Labai dėkui. D. Griškevičius norėtų replikuoti.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ponui M. Lingei reikėtų pasakyti, kad nieko čia tragiško neįvyko, tiesiog yra iki ketvirtadienio posėdžio, yra esminiai pasiūlymai. Labai tikiuosi, kad ponas M. Lingė tuos pasiūlymus, kurie bus pateikti ketvirtadienį nuo mūsų frakcijos, tikrai palaikys, nes jie yra esminiai, sprendžiantys problemas tų žmonių, kurie turi lošdami. Tai yra vienas dalykas.

Antras dalykas, mūsų frakcijoje tikrai žinau ne vieną, kuris tikrai palaikys ir paties M. Lingės pasiūlymus, todėl čia dabar gąsdinti kažkokiais baubais nereikėtų. Tiesiog yra statutinė norma, kuria mes pasinaudodami ir prašome posėdį nukelti iki ketvirtadienio, kas ir bus padaryta, ir tiesiog apsvastyti visus klausimus, tarp jų ir pono M. Lingės registruotą, kuriam, net neabejoju, pateikimo stadijoje tikrai bus pritarta.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Susitariame iškart, kad tie, kas stovi prie šoninių mikrofonų, dabar pasisako ir kitiems nesuteikiame teisės, judame toliau, jeigu nebus paminėtos pavardės. A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš tik primenu kolegoms, kad lobistų įtakas reikėtų deklaruoti.

PIRMININKAS. Čia buvusiam frakcijos kolegai priminėte ar kam? (*Balsas salėje*) Mums. Su-pratau, tvarka. Tai turbūt galioja visiems, ne tik opozicijos atstovams.

15.22 val.

Turto ir verslo vertintojų rūmų įstatymo projektas Nr. XIVP-3435(2) (pateikimas)

Žiūrėkite, darbotvarkės 2-8 klausimas – Turto ir verslo vertintojų rūmų įstatymo projektas Nr. XIVP-3435(2). Pranešėjas – E. Gentvilas. Pateikimas. (*Balsas salėje*) Iki balsavimo intervalo dar yra 13 minučių.

E. GENTVILAS (LSF). Sveiki, mieli kolegos. Gruodžio mėnesį buvo teikiamas Finansų ministerijos parengtas projektas dėl privalomojo turto vertinimo. Šio įstatymo projekto svarstymo stadijoje buvo numatyta, kad turi atsirasti Turto ir verslo vertintojų rūmai. Ten yra parašyta, kad Vyriausybės rengiamas projektas, bet aš, kaip tų pasiūlymų teikėjas, buvau įsipareigojęs teikti projektą, kaip esu ir deklaravęs, kaip ponas A. Vyšniauskas sako, reikia deklaruoti santykius su lobistais, aš juos deklaravęs ir teikiu Rūmų įstatymo projektą kartu su Turto vertintojų asociacija.

Noriu pasakyti, kad šiuo projektu iš esmės yra kuriama turto ir verslo vertintojų profesinė savivalda. Tokių profesinių savivaldų įvairiose srityse (advokatai, notarai, architektai) mes turime jau 22. Tai būtų 23-ia profesinė savivalda, kurios išraiška būtų Turto ir verslo vertintojų rūmai. Rengiant šitą įstatymo projektą, pasiremta būtent Advokatų ir Architektų rūmų įstatymų projektų pavyzdžiu. Noriu pasakyti, kad profesinės savivaldos stiprinimas buvo Liberalų sąjūdžio rinkiminėje programoje, buvo Vyriausybės programoje. Po ranka yra koalicijos, valdančiosios koalicijos sutartis, 6¹ punktą sako: bus stiprinama profesinė savivalda, perduodant jai licencijavimo, atestavimo, kontrolės ir kvalifikacijos kėlimo funkcijas.

Štai šitame Turto ir verslo vertintojų rūmų įstatyme yra numatyta, kad kuriami tokie rūmai. Rūmai atlieka šias funkcijas: atstovauja vertintojų interesams, rengia teisės aktų projektus vertintojų veiklos klausimais, teikia išvadas dėl teisės aktų projektų, atestuoja vertintojus ir išduoda atestacijos pažymėjimus ir taip toliau.

Aš noriu pasakyti, kodėl aš esu ir mes savo programose buvome už profesinės savivaldos plėtrą. Tai, ką gali atlikti asociacijos, veikiančios kaip rūmai, kaip profesinės savivaldos, tai jos atlieka tas funkcijas, kurių nereikia atlikti valdžios įstaigoms. Tai atpigina valdžios įstaigų viešojo sektoriaus veikimą, sudarant galimybes patiems profesinės savivaldos nariams išspręsti tuos klausimus.

Yra numatyti visi standartiniai su Rūmų kūrimu susiję dalykai, tokie kaip Rūmų statusas, ką jis turi apimti, kas gali būti Rūmų nariais, jų teisės ir pareigos, narystės Rūmuose pradžia, stabdymas, atnaujinimas ir pabaiga, kokie yra reikalavimai. Noriu pabrėžti, iškeliami nepriekaištingos reputacijos reikalavimai, taip pat apibrėžiama vertintojų kvalifikacija ir daug kitų dalykų. Yra numatyta, kad Rūmai organizuos vertintojų kvalifikacijos egzaminus. Ne valdžia nustatys, kas turi teisę vertinti turtą arba verslą, bet patys Rūmai, rengdami šituos egzaminus, nustatys.

Taip pat yra numatyti Rūmų valdymo organai, kurie yra tokie: Rūmų narių susirinkimas, Rūmų taryba, Rūmų revizijos komisija, Vertintojų garbės teismas. Rūmų narių susirinkimas, aki-vaizdu, yra visuotinis susirinkimas. Rūmų tarybos apimtis nustatoma pačių Rūmų sprendimu. Rūmų revizijos komisija yra tradiciškai.

Vertintojų garbės teismas. Vertintojų garbės teismas renkamas ketveriems metams. Vertintojų garbės teismą sudaro penki asmenys. Trys nariai į Vertintojų garbės teismą yra renkami iš Rūmų narių (Vertintojų rūmų narių) visuotiniame Rūmų narių susirinkime. Du narius į Garbės teismą skiria finansų ministras, tačiau finansų ministras gali skirti tik tuos vertintojus, kurie patys yra Rūmų nariai.

Štai toks yra įstatymo projektas, kuris yra labai standartizuotas, lyginant su kitų profesinių savivaldų rūmų įkūrimo numatytais projektais. Laukiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Eugenijau. Klausimų tikrai yra ir gana daug. Pirmoji klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena. Ar, perdavus šito turto vertintojo atestavimą ir kvalifikacijos patikrinimą pačiai savivaldai, turto vertintojui nenutiks taip, kad jie panaikins visus reikalavimus, kurie šiuo metu yra keliami turto vertintojams? Tiesiog pasitvirtins tokius nuostatus, kur nebeliks šitų reikalavimų?

E. GENTVILAS (LSF). Čia kaip pasakyčiau, Odontologų rūmai taip pat vėl atgavo teisę vertinti odontologų kvalifikaciją, tačiau ne Odontologų rūmai nustato, kaip remontuoti dantis. Tam yra ministerijų dalykai. Aš pačioje pradžioje užsiminiau apie tai, kad gruodžio mėnesį buvo Finansų ministerijos pateiktas Privalomojo turto vertinimo įstatymas, kuris apibrėžia, kaip turtas turi būti įvertintas. Tai Rūmai negalės pakeisti to įstatymo, tik Rūmai, reaguodami į tą įstatymą, kuris dabar jau yra perėjęs svarstymo stadijas, turi teisę patys organizuoti savo narių veiklą, atestavimą, kvalifikacijos patikrinimą, kvalifikacijos teisių atėmimą, bet negali kėsintis į tą įstatymą, kuris yra rėminis įstatymas, numatantis, kaip turi būti vertinamas turtas arba verslas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkui, pirmininke. Gerbiamas Eugenijau, atliepiant ir Ligitos klausimą, tai ir yra klausimas, kas atliks tą atestavimą? Nes ir Teisės departamento išvadoje nėra plačiau atskleistas nei įvertintas testavimas ir atestavimas, pažymėjimo išdavimo institutas, nei atestavimo procedūros santykis su vertintoju, kvalifikacijos egzamino laikymu ir vertintojo kvalifikacijos suteikimu. Tai čia ir yra didžiausia problema. Jums klausimas, kaip bus su tuo vertinimu? Kas juos vertins? Ar patys Rūmai? Kaip žinome, dėl Odontologų ir buvo didžiausias klausimas, kaip jie išduoda kvalifikacinius pažymėjimus ir panašiai. Ar neatsitiks taip pat, kaip ir su prieš tai buvusiais Rūmais, problema tokia pati?

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū, gerbiama Guoda. Bet mes turbūt neabejojame, kad Advokatų rūmai turi teisę nustatyti kvalifikaciją, įvertinti ją advokatams. Dėl Odontologų rūmų jums buvo iškilę praėjusioje kadencijoje, atėmėte tą teisę, dabar ji yra grąžinta.

Reaguodamas į Teisės departamento pastabą, taip, aš ją matau. Gal yra nepakankamai aiškiai ir tiksliai apibrėžta, bet patikėkite, kad ir esamame valdiškame reguliavime taip pat trūksta to aiškumo. Tai aš sutinku su tuo, kad reikia labai aiškiai apibrėžti tuos kvalifikacinius reikalavimus. Ar juos darytų valdžios įstaigos, pavyzdžiui, Finansų ministerija, ar juos darytų Rūmai, tai

turi būti aiškiau, kvalifikuočiau apibrėžta, ko tikrai trūksta. Nemanyčiau, kad tai yra esminė Teisės departamento pastaba. Ten aš matau tris tokias svarbesnes pastabas, kurios yra taisytinos ir ištaisomos. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, jūs taip paveikiai pristatėte šitą savo projektą. Bet ar tikrai padaugės to skaidrumo, ar padaugės kompetencijų? Juk ir dabar dirba įvairūs vertinimo biurai, korporacijos, matininkai, „Ober-Haus“ ir kiti. Tai yra nusistovėjusi tvarka. Ar jūs nebijote, kad visos šitos pertvarkos sugriautų tą nusistovėjusią tvarką ir kaip tik tų kompetencijų kai kur gali pritrūkti? Ar tai nebaugina jūsų?

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš taip juokaudamas, kaip jūs sakote, paveikiai jums atsakysiu. Ne, nepadaugės ir nesumažės, tiesiog vertinimas kaip vyko, taip ir vyks. Klausimas: kas duos kvalifikacijos pažymėjimą? Rūmai, kaip profesinė savivalda, ar valdžios įstaigos? Čia yra perėjimas link profesinės savivaldos pasitikint ja taip, kaip mes pasitikime Architektų rūmais. Pavyzdžiui, Aplinkos ministerija nesirūpina architektų licencijomis, tai patikėta Architektų rūmams. Nustato, lyg ir nelabai griūna, odontologai dirba, turbūt visi klaidų padaro, bet Odontologų rūmai užtikrina odontologų ir burnos priežiūros specialistų kvalifikaciją, peregžaminavimą, patikrą. Čia irgi yra parodomas pasitikėjimas turto ir verslo vertintojais, esančiais asociacijose, jie bendradarbiauja su ministerijomis. Kodėl jie negali atlikti tos funkcijos, paimdami finansinę naštą, administracinę naštą iš valdžios įstaigų?

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Stončaitis. Nėra. Tuomet klausia K. Starkevičius. Gerbiamas Kazy, klausiate?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, ačiū, kad parengėte šį projektą, inicijavote ir buvote centrine figūra. Iš tikro labai gerai, bus sujungti visi vertintojai, užsiimančys nekilnojamoju turtu, turės rūmus. Taip, kaip ir kiti rūmai, kaip jūs sakėte, paimtas kitų rūmų analogiškas pavyzdys. Tačiau vis dėlto šiek tiek retrospektyviai pažiūrėkime. Kaip galvojate, kur čia buvo tos pagrindinės problemos, kodėl tada mums sunkiai sekėsi salėje įrodyti, ką dabar mes įtvirtiname? Ar dėl to, kad paties įstatymo mes neturėjome ir negalėjome judėti į priekį?

E. GENTVILAS (*LSF*). Visų pirma, aš nesakau, kad mums sunkiai sekėsi. Mums pavyko, vadinasi, pavyko, ar ne? Antras dalykas, jūs teisus: kol nebuvo Rūmų įstatymo projekto, tol buvo sunku kalbėti gruodžio mėnesį apie tai, kad kažkada bus Rūmų įstatymo projektas ir tada galėsime. Būtų buvę geriau, jeigu tą pačią dieną jau būtų buvęs projektas. Aš tada pasižadėjau salėje, kad kitą dieną registruosiu, nes jau buvau parengęs, bet registravau ne kitą dieną, o dar kitą dieną, tai yra sulaužiau savo pažadą. Bet tai visai nekeitė esmės. Aš tikrai dėkingas M. Lingei ir Biudžeto ir finansų komitetui. Mes dar turėjome sausio mėnesį aptarimą dėl Rūmų projekto ir dėl Privalomojo turto vertinimo įstatymo projekto, radome sutarimo taškus. Man atrodo, kad komitetas yra tikrai pajėgus pasidaruoti ir reaguoti į tas pastabas, kurias išsakė Seimo kanceliarijos Teisės departamentas. Jos nėra esminės, daug yra techninio pobūdžio pastabų. Tikiu gera kolegų Mindaugo valia.

Ir dar, kolegų, atsiprašau, aš pamiršau paminėti, kad projekto bendraautoriai yra Ekonomikos komiteto nariai K. Starkevičius, G. Paluckas, V. Fiodorovas, A. Bagdonas ir L. Savickas. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Eugenijau, tas projektas, panašus projektas buvo 2015–2016 metais. Jūsų sūnaus S. Gentvilo šiandieną buvo paklausta, ar jis deklaravo sandorius arba deklaravo susitikimus su verslininkais, kirtusiais jo mišką. Tai aš norėčiau paklausti, ar jūs deklaravote susitikimą su nekilnojamojo turto vystytojais dėl šio įstatymo? Iš tikrųjų jis reikalingas, aš pritariu, iš tiesų tai turi būti. Klausimas yra toks. Kodėl 2016 metais jūsų frakcijos nariai nepritarė mano teiktam projektui?

E. GENTVILAS (*LSF*). Vienas dalykas, garbės žodis, tikrai neprisimenu to projekto, kurį tams-ta teikėte, ir nežinau, kaip balsavau. Tikrai nepamenu.

Kitas dalykas. Ir aiškinamajame rašte, ir žodžiu ne kartą sakiau. Aiškinamajame rašte yra parašyta: projektas parengtas su Lietuvos turto vertintojų asociacija, ir tai yra deklaruota skaidrėje. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, prašom pasakyti, nes žinome, kaip buvo priimamas teikiamas projektas. Turto vertintojų asociacija labai nerimavo dėl pateikto ankstesnio projekto. Jisai dabar dar nėra priimtas. Ar jis yra suderintas, jūsų dabartinis projektas? Aš suprantu, kad įkurtume rūmus, visur turės atsirasti savivalda. Ar jie dabar vienas kitam neprieštaraus, ir tas, kuris buvo pateiktas?

E. GENTVILAS (LSF). Apie kokią, atsiprašau... Turto vertintojų. Tai nėra prieštaravimo. Privalomojo turto vertinimo įstatyme gruodžio mėnesį po svarstymo stadijos yra padaryta nuoroda, kad kiti dalykai aptariami Turto ir verslo vertintojų rūmų įstatyme. Dabar tą įstatymą ir pateikėme. Jau nuoroda iš ano Privalomojo turto vertinimo įstatymo yra į Rūmų įstatymą. Aš nesakau, kad mes turime pavyti procedūriškai Privalomojo turto vertinimo įstatymą. Jis gali jau eiti dabar galbūt ir į priėmimo stadiją. Svarbu, kad mes jau startuotume su Rūmų, tada įsigaliojimo terminai Privalomojo turto vertinimo įstatyme galėtų būti numatomi, žiūrint į Rūmų įstatymo įsigaliojimo datą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Eugenijau. Klausimams ir atsakymams skirtas laikas baigėsi.

Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako L. Savickas.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš esmės kolega E. Gentvilas viską puikiai pristatė. Iš tikrųjų tai yra tam tikro kompromiso paieškos gerasis pavyzdys, nes Vyriausybė atėjo su vienokiu įstatymo projektu, Seimas plenarinių posėdžių balsavimo būdu išreiškė šiek tiek kitoki matymą, kad galime pasitikėti ir patikėti savireguliacijai daug daugiau. Šio projekto pateikimas iš esmės įgyvendina tai, ko techniškai trūksta, tai būtent Vertintojų rūmų įstatymo projekto pateikimas tuomet leistų jau atitinkamiems pagrindiniams komitetams suformuoti bendrą matymą ir ateiti su visu paketu į svarstymo stadiją čia, į plenarinių posėdžių salę. Gal ir nespėjant taip greitai, kaip norėjosi, bet iš tikrųjų būtų galima turėti sutvarkytą, įgyvendinamą pokytį, kuriame savivalda ir savireguliacija gauna atitinkamą įstatyminių įpareigojimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš kalbėti nori L. Savicko kaimynas ir frakcijos kolega A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (DFVL). Mieli kolegos, tikrai aš nesu visiškai prieš šitą pateiktą įstatymo projektą. Be abejo, kad visą laiką yra sveikintina asociacijų veikla, jų kompetencijų išplėtimas, tačiau mes kalbame apie gana svarbų institutą – turto ir verslo vertintojų, nes tai paliečia gana plačius tiek gyventojų, tiek verslo interesus. Šiandieną yra tik pateikimas (be abejo, aš irgi palaikysiu ir balsuosiu už), tačiau vis dėlto svarstymo metu aš siūlau pamąstyti galbūt apie tai, kad įdėtume kažkokius papildomus saugiklius, kaip šitas procesas būtų sukontroliuojamas, nes Seimo Antikorupcijos komisijoje mes turėjome konkrečių atvejų, kai nagrinėjome ir gerbiamas Eugenijus lygiai taip pat dalyvavo. Tikrai nenoriu kaip neigiamą pavyzdį teikti, bet tiesiog pavyzdys, kai Vilniaus miesto centre prestižinio turto, prestižinių žemės sklypų, turto vertintojų pagal galimai ūkio subjektų interesus ir įtakas vertinimas skyrėsi keletą kartų. Deja, bet gaila, sakykime, kai kuriais atvejais tas toks vidinis kontrolės mechanizmas galbūt ir neveikė. Todėl aš dar kartą nekartodamas sakau, kad taip, šita linkme reikėtų eiti. Pavyzdžių mes turime ir kitose jau asociacijose, bet tas savireguliacijos procesas, kadangi jis yra be galo svarbus gyventojams ir verslui, turėtų visgi turėti tuos galbūt papildomus saugiklius, bet aš tikrai manau, kad komitetuose svarstydami procesą mes juos surasime. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme visų pasisakymų ir už, ir prieš.

Kadangi jau esame pasiekę balsavimo intervalą, tai dėl ką tik pristatyto įstatymo projekto Nr. XIVP-3435(2) ir apsispręsimė. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 91, prieš – 1, susilaikė 21. Įstatymo projektui po pateikimo pritarė. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarė. Siūloma svarstyti balandžio 25 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarė.

15.41 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15⁵ straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3441(3) (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-2 klausimas, dėl jo reikia apsispręsti – Seimo statuto pakeitimo projektas Nr. XIVP-3441(3). Kas pritariate šitam projektui, balsuojate už, kas nepritariate, arba balsuojate prieš, arba susilaikote.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 98, prieš – 1, susilaikė 18. Statuto pataisų projektui pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Ir siūloma svarstyti birželio 11 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

15.42 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 115 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3491 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-3 klausimas – vėlgi Seimo statuto pakeitimo projektas Nr. XIVP-3491. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 124 Seimo nariai: už – 62, prieš – 34, susilaikė 28. Lygu. (*Šurmuly salėje*) Visi dalyvavote salėje? Gera, dar kartelį bandomė. Kas pritariate projektui?

Balsavo 124 Seimo nariai: už – 62, prieš – 36, susilaikė 26. (*Triukšmas salėje*) Gera, matau, dar vienas kolega atėjo. Dar kartelį pabandomė. Kas pritariate?

Balsavo 126 Seimo nariai: už – 64, prieš – 39, susilaikė 23. Dviem balsais pritarta. R. Žemaitaitis per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Oi, labai garsiai. Gerbiamas Jurgi, gerbiamas Jurgi, ką aš tau sakiau: stipri moteris, stipri prezidentė, stipri valstybė. Na, ir Maldeikiuką patvarkė jūsų stipri premjerė. Du kartus žmogus balsavo, balsavo – pirst, ir ant puodo – už pabalsavo. Bent jau morališkai laikykitės patys.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ir siūloma svarstyti birželio 11 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

15.44 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 73¹, 76, 80, 89, 97, 109, 114, 131, 138, 177, 239, 240, 241, 242 ir 243 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3445(2) (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-4 klausimas – vėlgi Seimo statuto pakeitimo projektas Nr. XIVP-3445(2). Kas jam pritariate, balsuojate už. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 124 Seimo nariai: už – 64, prieš – 4, susilaikė 56. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Ir siūloma svarstyti birželio 11 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

15.45 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 135 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3457 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-5 klausimas – vėlgi Seimo statuto pakeitimo projektas Nr. XIVP-3457. Kas jam pritariate, balsuojate už.

Balsavo 126 Seimo nariai: už – 102, prieš – 7, susilaikė 17. Projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti, kaip ir dėl visų kitų, Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Siūloma svarstyti taip pat birželio 11 dieną. Galime pritarti? Labai dėkui, pritarta. Ir tai buvo paskutinis šio balsavimo intervalo klausimas.

15.46 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52¹, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11², 27², 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3462, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 18, 20, 29, 31, 33, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2420 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3463, Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 24, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10¹, 34¹ straipsniais ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-2414 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3464, Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2416 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3465 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-9 klausimų blokas – Statybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3462 ir jo lydimieji: projektas Nr. XIVP-3463, projektas Nr. XIVP-3464, projektas Nr. XIVP-3465. Pranešėjas – aplinkos ministras S. Gentvilas. Pateikimas.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas V. Mitalas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami Seimo nariai, A. Gedvilienė, kaip pagrindinė šito projekto teikėja, negali dalyvauti posėdyje, todėl paprašė manęs, kaip bendro iniciatoriaus, pateikti keturis įstatymų projektus – Statybos įstatymą ir lydimuosius. Iš esmės jais taisoma klaida.

Prieš Kalėdas per priėmimą mes numatėme pernelyg vėlyvas įsigaliojimo datas, todėl įsigaliojimo datos iš lapkričio 1 dienos ankstinamos į gegužės 1 dieną ir sprendžiama techninė klaida, nes daugelis šitų projektų, įstatymų projektų, Statybos kodekso nuostatų turėjo įsigalioti kuo anksčiau. Tai buvo ir Aplinkos apsaugos komiteto pavidimai dėl skaidrumo, skaidrinimo, pavyzdžiui, atestatų naikinimo ir išdavimo nuostatos, pakartotinių pažeidimų padarymo baudų dydžiai, valstybės įslaptintų arba tarnybos paslapčių, esančių įstatyme, projektų viešinimo nuostatos, ypač krašto apsaugos tikslais, ir įvairios kitos nuostatos, kurios paankstinamos pusmečiu: vietoj lapkričio 1 dienos – gegužės 1 diena.

Taip pat, kadangi lapkričio 1 dieną statybos leidimai bus išduodami per projektinių pasiūlymų stadiją, ir savivaldybėms, ir projektuotojams šiandien labai reikia aiškumo, vis dėlto kokie projektai bus priimami, ar jie bus... kokia viešinimo tvarka. Tai įstatymo įsigaliojimo nuostatose išsamiai aprašoma ir suteikiama tikslumo tiek projektuotojams, architektams, tiek savivaldai, kokias procedūras reikia atlikti tiek viešinimo, tiek projektinių pasiūlymų, kai sąlygos *išimtos* iki įstatymo įsigaliojimo.

Keturi įstatymų projektai, bet iš esmės tai yra klaidos taisymas ir kai kurių naudingų nuostatų paankstinimas pusmečiu. Kviesčiau pritarti ir leisti Aplinkos apsaugos komitetui prasukti tai kuo greičiau.

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Dėkoju, gerbiamasis pranešėjau. Dabar tik dėl posėdžio vedimo norėčiau trumpą remarką pasakyti. Mes turime balsavimo langą iki 16 valandos, bet turime likusius tris klausimus. Tai gal galime sutarti, kad balsuojame iškart po kiekvieno klausimo ir dėl tų trijų klausimų apsispręsimė Seimo salėje? Ačiū. Matau, kad nėra noro ginčytis.

Dabar yra galimybė paklausti aplinkos ministro. Pirmasis klausia A. Skardžius. Jo savo vietoje nematau. Antroji klausia L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labai didelis šurmulys salėje. Noriu paklausti, būtent kokios nuostatos yra konkrečiai keičiamos ir kodėl reikia skubinti, ankstinti įsigaliojimą?

S. GENTVILAS (LSF). Konkrečiai nuostatų turinys nėra keičiamas, yra tiesiog ankstinama įsigaliojimo data pusmečiu. Tai, pavyzdys, nuostatos, kurios yra ankstinamos, padidintų baudų už pakartotinius pažeidimus padarymą... kad įsigaliotų ne nuo lapkričio 1 dienos, o gegužės 1 dieną. Tikslinamos kvalifikacijos atestatų išdavimo, panaikinimo nuostatos, statinio projektų dokumentų viešinimo tvarka, tokių projektų, kurie yra įrašyti į Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą, arba statiniai, kurių dalys yra naudojamos krašto apsaugos tikslams, tai įskaitant karinius

pastatus, kad jų projektavimas ir viešinimas būtų ne tiek atviras. Jie jau dabar yra projektuojami, nuostatos buvo nukeltos iki lapkričio 1 dienos, mes jas paankstiname. Taip pat kitokios, smulkesnės nuostatos dėl Nekilnojamojo turto registro statinių dalių ir taip toliau. Bet turinys nekeičiamas, tik ankstinama įsigaliojimo data.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Gerbiamas ministre, aš noriu paklausti. Vis dėlto aiškinamajame rašte išvardinta labai daug poįstatyminių teisės aktų. Ar jie jau parengti, kadangi mes ankstiname tą datą, nes bus dar daugiau painiavos, jeigu jie dar neparengti?

Ir antras mano klausimas. Numatyta, kad nuo 2010 metų pradėtus ir neužbaigtus statinius, kurių leidimai jau nebegalioja, pagal dabar įsigaliojančią naują tvarką, parengus rekonstrukcijos ar remonto projektą, bus galima statyti. Tai mano klausimas apie tai, ar galės visuomenė dalyvauti svarstymo procese, ar ji, sutrumpinus tą procedūrą, nebus eliminuojama? Nes tas pastatas, ir tas statytojas gali pakeisti ir paskirti. Ir tai, ką buvo suplanavęs iki 2010 metų, gali įvykti taip, kad bus ar tarši, ar triukšminga ūkinė veikla ir sukels gyventojams daug nepatogumų. Ar įvertinta tai, kad vis dėlto visuomenė būtų įtraukta, atnaujinus ar parengus naują rekonstrukcijos arba statybos projektą?

S. GENTVILAS (LSF). Pirmas klausimas. Aplinkos ministerija buvo pasirengusi, kad įstatymas įsigaliotų gegužės mėnesį. Tiesiog komitete dėl visų projektų nukėlėme į lapkričio mėnesį, tai su poįstatyminiais teisės aktais tikrai spėsime iki gegužės 1 dienos.

Dabar dėl jūsų klausimo. Anksčiau statybos leidimai turėjo galiojimo terminą: penkeri, dešimt metų. Išėjo taip, kad daug pastatų pastatyta, bet jie nepabaigti pagal tą statybos leidimą ir šiandien kabo vakuume. Čia yra tie 1990–2000 metų statybos statiniai, ypač priemiesčiuose, ir jie negali būti nei užbaigti, nei nugriauunami, nei keičiamas projektas. Todėl dabar įstatyme yra tvarka, kad jie galės būti užbaigti ir pastatyti iki galo pagal tuo metu galiojusius reikalavimus.

Faktiškai šiandien tie pastatai, jų statybos leidimai nebeegzistuoja, jie negali būti užbaigti. O naujos statybos šiluminių reikalavimų jie neatitiks, juos bus galima užbaigti pagal senus reikalavimus. Tai išspręs dešimtims tūkstančių šeimų problematiką, kad jie gyvena nepabaigtuose statiniuose, nes jie naujos statybos negali pradėti, nes nauja statyba pagal kur kas griežtesnius reikalavimus reikalaujama, o jie galės pabaigti pagal senus reikalavimus. O naujai statybai statybos leidimai bus viešinami, jeigu bus, pagal esamą tvarką.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, suprantu, kad čia dėl datų, bet vis dėlto, matyt, yra gera proga pateikti pasiūlymus ir patikslinimus. Dar kartelį apie visuomenę kalbant, tai išnyksta priešprojektiniai pasiūlymai, iš karto techniniai projektai, techninis projektas atsiranda.

Ir antras dalykas, buvo išnykusi, aš apie tai minėjau jau ir anksčiau, statinių ekspertizė. Anksčiau vykdavo atestuotos profesionalios ekspertizės įmonės, o paskui jos išnyko. Sakykime, kad galėtų pačios įmonės tai atlikti. Aš manau, kad galima būtų pasiūlymus teikti.

S. GENTVILAS (LSF). Seimo narių valia teikti pasiūlymus.

PIRMININKAS. Dėkoju, daugiau klausimų nėra. Ačiū ministrui už pristatymą.

Dabar dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Kas pritaria šiam įstatymų paketui po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 101: už – 94, prieš nebuvo, susilaikė 7. Įstatymui pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti kovo 28 dieną.

S. Gentvilas per šoninį mikrofoną.

S. GENTVILAS (LSF). Liberalų sąjūdžio vardu prašau skubos dėl projekto, nes čia yra tiesiog klaidos taisymas. Gal galima būtų apsispręsti?

PIRMININKAS. Tvarka, yra toks... A. Strelčiūnas. Prašom.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Mano balsą įskaitykite už.

PIRMININKAS. Įskaitysime už. Ar galime pritarti, kad Aplinkos apsaugos komitetas yra pagrindinis ir siūloma svarstyti skubos tvarka kovo 28 dieną, na, arba anksčiau, kada komitetas apsvarstys? Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.56 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3421, Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3422 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas, projektų paketas – Vidaus vandenų transporto kodekso ir Rinkliavų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymų projektai. Kviečiu A. Bagdoną pristatyti šiuos du projektus. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiame kolegos, teikiame įstatymo projektą, kurį priėmę suteiktume galimybę savivaldybėms, esančioms greta ar turinčioms savo teritorijoje vandens telkinius, kuriuose vyksta laivyba, rinkti rinkliavas už vidaus vandenų transporto priemonių naudojimąsi viešąja infrastruktūra.

Kitaip tariant, priėmus šiuos pokyčius, savivaldybės galėtų spręsti ilgus metus keliamus klausimus dėl sausumoje laikomų vidaus vandenų transporto priemonių teisinio statuso, galėjimo statyti jas ant kranto ir apmokėjimo už tokią galimybę sąlygų, kai tai daroma naudojant viešąją infrastruktūrą. Be kita ko, savivaldybės galės surinkti papildomų biudžeto lėšų infrastruktūrai tvarkyti. Įstatymo priėmimas ir vietinės rinkliavos nuostatų paisymas taip pat leis užtikrinti ir tinkamas šios gamtiškai ir kultūriškai reikšmingos teritorijos tvarų valdymą. Jei turėtumėte klausimų, mielai atsakyčiau.

PIRMININKAS. Dėkoju už trumpą, lakonišką pristatymą. Yra keletas norinčių paklausti. Pirmininkas – K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiame posėdžio pirmininke. Gerbiame kolega, suprantu jūsų gerus ketinimus ir norus tai sureguliuoti ir padėti savivaldybėms išspręsti kai kuriuos klausimus, kurie yra aktualūs, ypač tose teritorijose, kur yra vidaus vandenų keliai, Lietuvoje jų yra daugiau. Manau, kad reikėtų jums dar šitą projektą patikslinti, nes jame kalbama apie plaukimą į saugomas teritorijas. Kai kuriose saugomose teritorijose yra numatytos plaukiojimo taisyklės ir tų variklių galingumas. Šiaip tai geriausia, kad jie būtų elektriniai, bet yra kur negalima įplaukti plaukiojimo priemonėms tam tikro galingumo varikliais. Kaip jūs manote, ar jūs dar šitą projektą galėtumėte patikslinti, ar jau jį paliktumėte tokį, kaip yra?

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiame kolega, už klausimą. Na, jūsų pastaba ištis yra svarbi. Aš manau, kad ir į Teisės departamento pastabas reikėtų atsižvelgti per svarstymą, žinoma, jeigu parlamentas pritartų tokį įstatymą pradėti svarstyti, tai į tas pastabas tikrai reikėtų atsižvelgti. Manau, svarstymo stadijoje būtų priimti sprendimai, kurie nekeltų jokių abejonių. Ir atsakant dar į jūsų pastabą, na, tai yra išskirtos tik saugomos teritorijos.

Ir antras labai svarbus aspektas – suteikiama savivaldybėms, savivaldai pasirinkti, ar tokią rinkliavą ji norėtų taikyti, ar reikėtų taikyti, ir tik tuomet ji galėtų tokią rinkliavą taikyti. Pačiu įstatymu mes niekaip nereguliuojame ir nenustatome jokių rinkliavų, suteikiame savivaldybei tokią galimybę taikyti tokias rinkliavas.

PIRMININKAS. Klausia G. Paluckas. Prašau.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiame posėdžio pirmininke. Kolega Kęstutis, formuluodamas klausimą, matyt, norėjo sužinoti, ar negalės savivaldybės savo tarybos sprendimais pakeisti kitų įstatymų, kuriais yra reguliuojama laivyba saugotiniuose teritorijose, kad nebūtų išėita iš nužymėto farvaterio, ir savivaldybė leis kažkam plaukioti bet kokiais galingumais tam tikruose telkiniuose, kurie yra saugomose teritorijose.

O šiaip šnekant iš esmės, nematau nieko blogo, jeigu turtingi asmenys, plaukiojantys savo burlaiviais ar motorinėmis jachtomis, sumokėtų savivaldybei tinkamą rinkliavą už tai, kad švarstuoja, naudoja energiją, šiukšlina ar palieka savo šiukšles. Tuos dalykus išspręstume civilizuotai. Ar manote, ar žinote, tokia tvarka galioja visoje Europoje mažuosiuose rekreaciniuose uostuose, ar mes čia sugalvojome kažkokią tokią baisią inovaciją, kuria pradžiuginsime Europą ir pasaulį?

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiame kolega, už klausimą. Šiuo įstatymo projektu mes niekaip nereguliuojame nei galingumo. Mes kalbame tik apie tai, kad tose teritorijose, saugomose teritorijose, jeigu atplaukia laivai į tam tikrą teritoriją, į uostą, kad tos savivaldybės turėtų galimybę taikyti vienokią ar kitokią rinkliavą infrastruktūrai tvarkyti. Mes įstatymu jokios rinkliavos

nenumatome. Tai paliekame savivaldai. Lietuvoje labai nedaug savivaldybių apskrity, kurios taiko rinkliavas, įvažiuojant į saugomas teritorijas.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, tikrai turbūt svarbu atliepti savivaldybių prašymus ir pradėti spręsti tas problemas. Turbūt panašus pavyzdys buvo ir su oro uostais mažiesiems lėktuvams, su nusileidimo takais, kurie, panašu, tikrai pagyvina ir turizmą, ir atvykstančių skaičių, ir galimybes, ir savivaldybės gali šiek tiek prisidurti prie savo biudžeto, ir plėsti kitą infrastruktūrą. Bet noriu paklausti, pavyzdžiui, konkrečiai Kaune arba kituose miestuose (galbūt nežinau pavyzdžio), kuriuose yra Vidaus vandenų tarnybos uostai, valdomi vandens kelių, kaip tuose uostuose? Ar savivaldybės turės su jais bendradarbiauti, ar čia tik tos prieplaukos, ar tie uosteliai, kurie bus sukurti ir pastatyti savivaldybės lėšomis? Kauno atvejį žinome. Ar ten galės savivaldybė kažkaip prisidėti? Galbūt ir kituose miestuose, ir Jurbarko? Čia šiuo atveju Nemune ir kažkur kitur. Ačiū.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Šiuo įstatymo projektu mes nekalbame apie kitus miestus arba teritorijas, išskyrus saugomas teritorijas. Tikrai pritariu tam, kad reikėtų siekti, kad į jas atvyktų kuo daugiau miesto svečių alternatyviomis transporto priemonėmis, ne automobiliais. Jeigu manytumėte, kad pateikimo stadijoje šis įstatymo projektas sulauktų palaikymo, galėtume tikrai siūlyti svarstymo stadijoje išplėsti galiojimą ir kitose savivaldybėse, tokiose kaip Kaunas, bet šiame pateikime apie tai kalbama nėra. Yra kalbama tik apie saugomas teritorijas ir galimybę savivaldybėms pasirinkti taikyti arba netaikyti vietinę rinkliavą už atplaukiančias jachtas.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiamas pirmininke... Gerbiamas kolega, iš tikrųjų jūs teikiate projektą, inicijuodamas Neringą, kiek aš suprantu. Kiek mes turime dabar, šiandien, jau įrengtų tokių mažų uostų, kurie yra saugomoje teritorijoje? Kurias savivaldybes galimai gali paliesti ir kurios turės galimybę nusistatyti šią rinkliavą? Kiek mes turime tokių savivaldybių?

A. BAGDONAS (LSF). Kiek tokių savivaldybių, aš pasakyti tiksliai negaliu. Saugomų teritorijų Lietuvoje yra ne tik Neringa, bet aktuali problema yra ir Neringoje, nes kartais nutinka ir taip, kad atplaukia laivai, prisišvartavę ten, kur yra numatytas tik tam tikras prisišvartavimo laikas. Turistai iš to laivo išlipa, šiukšlina teritoriją, o visiškai niekaip neprisideda prie tos infrastruktūros tvarkymo. Man atrodo, kad, suteikdami tokią galimybę savivaldai, mes ir leistumėme pačiai savivaldai priimti sprendimus, kuriuos ji turbūt žino geriausiai, kokius reikia priimti tam, kad miestai būtų sutvarkyti, infrastruktūra būtų sutvarkyta, o uosto infrastruktūra būtų plečiama, jeigu jachtos ir laivai joje netelpa. Man atrodo, šis įstatymo projektas tikrai yra reikalingas. Jis yra daugiau techninis, suteikiantis daugiau galimybių savivaldybėms spręsti tokias problemas.

PIRMININKAS. Dėkui. Atsakėte į visus klausimus. Ačiū pranešėjui.

Dabar dėl motyvų. Yra norintis šnekėti už L. Savickas. Jo salėje nematau. K. Mažeika nori už. Prašau.

K. MAŽEIKA (DFVL). Tiesiog pritariu ir raginu palaikyti ir turbūt leisti diskutuoti toliau, galbūt komitetuose atsiras ir pasiūlymų, patobulinimų. Kviečiu, kolegos, balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar ir balsuosime. Kas pritaria įstatymo projektui po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsuojame dėl abiejų projektų paketo.

Balsavo 101: už – 87, prieš – 1, susilaikė 13. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu dėl abiejų projektų yra siūlomas BFK. Siūloma svarstyti gegužės 7 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

16.06 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 7³, 10 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3521 (pateikimas)

Rezervinis 1 klausimas – Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. A. Bagdonas būtų pranešėjas. Ar čia mes analogiškai pertrauką siūlysimė, kaip ir...

Taip, D. Griškevičius. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kadangi klausimas susijęs su teikiama papildomomis pataisomis, manau, lygiai taip pat būtų labai logiška ir dėl šio klausimo paprašyti pertraukos iki ketvirtadienio, kad būtų galima svarstyti visus klausimus. Demokratų frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Dėkui. Yra toks siūlymas. A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Aš manau, kadangi vienas klausimas – dėl azartinių lošimų reklamos – buvo išbrauktas iš darbotvarkės, tai tikrai būtų logiška klausimus, susijusius su azartinių lošimų klausimų sprendimais, vienu kartu visus apsvarstyti. Paprašykime Vyriausybės išvados. Ji tikrai ras subalansuotą sprendimą ir tas sektorius sulauks šiek tiek apribojimų, nes matome visus sukrečiančius rezonansinius įvykius. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Yra prašymas iki kito posėdžio padaryti pertrauką. Galime bendru sutarimu sutarti? Ačiū, sutarta. Primenu visiems, kad Vyriausybės išvada galima, kai projektas pereina pateikimą. Iki tol, matyt, išvada... na, nebent Vyriausybė savo noru imtų čia svarstyti.

16.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3527 (pateikimas ir svarstymas)

Gerei. Ir tada darbotvarkės 2-12 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ projektas. J. Razma. Kviečiu jį į tribūną pristatyti šį projektą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šiandien Socialinių reikalų ir darbo komiteto nariai bendru sutarimu išrinko naują komiteto pirmininkę P. Kuzmickienę. Siūlau šiuo mūsų Seimo nutarimu tai ir patvirtinti. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Tvarka. Yra klausimas, Jurgi, nepabėkite. Ploti ankstoka. A. Norkienė turi klausimą.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu klausti. Statuto 46 straipsnio 5 dalis numato, kas negalėtų būti komiteto pirmininku. Ir juo negali būti komisijų pirmininkas ar pavaduotojas. Kiek žinau, gerbiama Paulė šiuo metu vadovauja dviem komisijoms. Kaip jūs manote, ar tai atitinka Statutą?

J. RAZMA (TS-LKDF). Ketvirtadienį, aš manau, tą prieštaravimą mes išspręsimė. Bus paskirti ir kiti komisijų pirmininkai. (*Balsai salėje*)

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Bet šiuo metu jina negalėtų?

J. RAZMA (TS-LKDF). Šiuo metu būtų tam tikra problema, žiūrint į Statuto turinį. Tai mes, kaip minėjau, po pateikimo tikrai galime pritarti.

PIRMININKAS. Gerai. Štai atsakėte į visus klausimus. Dabar yra norinčių kalbėti dėl motyvų. A. Matulas kalba už.

A. MATULAS (TS-LKDF). Man labai gaila, kad išeina iš Sveikatos reikalų komiteto tikrai gera, pareiginga parlamento narė. Norisi paklausti, ar dar ilgai Sveikatos reikalų komitetas bus ministrų bei komitetų ir komisijų pirmininkų kalvė? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai. Prieš norinčių kalbėti... Gal galime po pateikimo bendru sutarimu pritarti? Ne? Balsuojame? Balsuojame. Kas pritaria šiam nutarimo projektui po pateikimo?

Balsavo 94: už – 82, prieš nebuvo, susilaikė 12. Pritarta po pateikimo.

A. Norkienė norėtų dėl vedimo tvarkos? Prašom.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Kolegos, aš vis dėlto siūlau tuomet galbūt frakcijos vardu pertrauką. Tikrai įžvelgiu Statuto pažeidimą, tai nenorėčiau pradėti tyrimo. Gal tegul viskas paraleliai – atleidžiame iš komisijų pirmininkų ir tuomet mes neprieštaraujame, kad gerbiama Paulė būtų Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkė.

PIRMININKAS. Tvarka. Gerai, tai, manau, nelaužome iečių. Padarėme pateikimą, po to padarysime priėmimą kitame posėdyje, kai jau bus formalumai sutvarkyti. Galime formaliai, nežinau, paimti pertrauką iki kito posėdžio? Tvarka, ačiū, pertrauka iki kito posėdžio.

Taigi, mes baigiame šios dienos Seimo posėdį. Kviečiu registruotis, jeigu dar norėtumėte. Registracija veikia. Taigi, užsiregistravo 99 Seimo nariai. Posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 348 STENOGRAMA

2024 m. kovo 14 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos, pradedame kovo 14 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės. Užsiregistravo 100 Seimo narių.

10.01 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Pranciškaus Tupiko 95-ųjų gimimo metinių ir Romualdo Ozolo 85-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Gerbiami kolegos, šiandieną posėdį pradedame Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų P. Tupiko 95-ųjų gimimo metinių ir R. Ozolo 85-ųjų gimimo metinių paminėjimais. Kviečiu signatarų atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Kalbės Nepriklausomybės Akto signatarė I. Andrukaitienė. Kviečiu į tribūną.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės Irenos Andrukaitienės kalba

I. ANDRUKAITIENĖ. Laba diena, gerbiamas Seime, kolegos signatarai, ponios ir ponai. Šiandien minime Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro P. Tupiko 95-metį. Savo biografijoje jis yra prisistatęs taip: „Gimiau 1929 m. sausio 2 d. Papilėje. Tėvas – K. Tupikas 1918–1920 metų Lietuvos kovų už laisvę dalyvis, kovojęs mūšiuose sutriuškinant lenkus prie Giedraičių. Mama – unikalios pavardės savininkė Z. Čičinskaitė.“ Jis, gimęs darbščių, dorų ūkininkų šeimoje, nuo mažens buvo pratintas prie darbo, anksti pažino jo kainą, jo vertę, žinoma, nelengvi buvo tie metai, bet vaiko pasaulį skaidrino gebėjimas tą pasaulį matyti kitu žvilgsniu ir kitomis spalvomis. Gyvenimo saulėlydyje P. Tupikas, prisimindamas tuos nelengvus vaikystės metus, sakė: „Neišdyla man iš atminties tėvo dovanotas lenktinis peiliukas, kurį visada nešiodavausi su savimi pasikabinęs ant kaklo, kai karves ganydavau pamiškėje, žvalgydavausi pro medžių laukymes ir išvydęs kokią įdomesnę šaką ar šaknį bemat čiupdavau ir peiliuku užbaigdavau Dievo pradėtą kūrinių. Taip manyje gimė tautodailininko pomėgis.“ Tas pomėgis iš tikrųjų išliko visą gyvenimą ir dovanojo daug įdomių ir gražių medžio drožybos kūrinių.

P. Tupikas anksti pasirinko mokytojo kelią – tik baigęs gimnaziją jis pradėjo dirbti pradinės mokyklos mokytoju ir kartu studijavo Kūno kultūros institute Kaune, o baigęs studijas buvo paskirtas į Akmenės rajoną, dirbo Švietimo skyriaus vedėju, čia sukūrė šeimą, gimė dukra Daiva. Su šeima persikėlęs vėliau į Vilnių, P. Tupikas ir toliau dirbo pedagoginį ir švietimo vadybos darbą. Jis buvo Vilniaus miesto sporto mokyklos direktoriumi, vėliau – Vilniaus miesto Spalio rajono švietimo skyriaus vedėju, bet daugiausia laiko, ilgiausius metus jis atidavė 47-ajai vidurinei mokyklai, dabartinei „Spindulio“ progimnazijai. Čia jis dirbo fizinio lavinimo mokytoju (taip tada vadinosi) ir direktoriumi. Direktoriaudamas, žinoma, dar buvo pakliuvęs ir į KGB akiratį dėl mokinių rašinio, kuriame vienuoliktokas pasakė, ką galvoja apie Lietuvos dabartį ir apie Lietuvos ateitį. Buvo nemalonumų, žinoma, bet, kaip sakė P. Tupikas: „Niekada nesigailėjau pasirinkęs mokytojo kelią.“

O istoriniais 1988 metais P. Tupikas iš karto įsilieja į Sąjūdžio veiklą. Tuos metus vėlgi geriausiai apibūdintų turbūt jo paties žodžiai: „Sąjūdis yra mano didžioji šviesa ir sielos savastis.“ P. Tupikas dalyvauja visuose Sąjūdžio renginiuose, Steigiamajame suvažiavime. Būtent ten jis kalbėjo apie švietimo situaciją ir kaip praktikas sakė: „40 metų dirbau mokykloje ir ne iš knygų ir ne iš raštų pažįstu tarybinę mokyklą. Esu įsitikinęs, kad be pagalbos mokykla viena neatsities ir mes turime dėti visas pastangas, kad į mokyklą ateitų intelektualinė pagalba, šviesūs protai, kurie galėtų ją prikelti.“

Tų pačių metų gruodį Maskvoje vyko Sovietų Sąjungos švietimo darbuotojų suvažiavimas, jame dalyvavo ir P. Tupikas. Šios delegacijos sudėtyje buvo ir jo žmona L. Tupikienė, pedagogikos profesorė, kuri kartu su švietimo reformatorės daktarės M. Lukšienės suburta bendraminčių pedagogų, mokslininkų, kultūros žmonių grupe kaip tik ir kūrė tautinės mokyklos koncepciją. Šią koncepciją delegacija vežėsi į Maskvą ir, kai mes ten buvome, kaip perkūnas iš giedro dangaus dalindami tą koncepciją suvažiavimo dalyviams, mes tiesiog akivaizdžiai matėme, kaip jie reaguoja: vieni džiaugėsi – o, Lietuva, kiti – su baime, kad kas nors, neduok Dieve, nepamatyti, o treči tiesiog atsiribodavo, sakykime, atsižegnodavo kaip nuo kažkokios antitarybinės veiklos, maždaug – su antitarybininkais mums ne pakeliui. O šita koncepcija buvo paremta beveik 13 tūkst. Lietuvos mokytojų parašų ir ji buvo kaip tik įteikta. P. Tupikas tai padarė – įteikė šitą mūsų Lietuvos mokytojų memorandumą, perrištą tautine juoste, kaip suvažiavime buvo pasakyta – buržuazinės Lietuvos vėliava.

Žinoma, didžiulis darbas laukė ir Lietuvoje. Reikėjo ruošti artėjantiems švietimo pokyčiams. Deja, vienoje iš tokių diskusijų, vykusių jau 1989 metų sausio mėnesį Mokslų akademijoje, neatlaikė profesorės L. Tupikienės širdis. Visą pedagoginę bendruomenę tikrai sukrėtė šita netektis, bet gyvenimas nesustojo ir turėjome eiti tolyn. Tais laikais atokvėpio nebuvo. Tai buvo nepaprastai intensyvus metas.

Rengėmės ir naujiems rinkimams į Aukščiausiąją Tarybą. P. Tupikas buvo išrinktas deputatu ir kovo 11-ąją balsavo už Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimą. Jis rašė: „Kai 1990 m. kovo 11 d. kartu su 124 deputatais pasirašiau Lietuvos Nepriklausomos Valstybės Atstatymo Aktą, jaučiau didelę pagarbą ir padėką žmonėms, suteikusiems man garbę pasirašyti šį nepaprastai svarbų istorinį dokumentą.“

P. Tupikas šešerius metus skyrė parlamentinei veiklai. Jis iš pradžių dirbo Biudžeto komisijoje, po to perėjo į Švietimo, mokslo ir kultūros komisiją (čia Aukščiausiojoje Taryboje), o vėliau jis taip pat dirbo švietimo srityje jau Seime.

Baigęs parlamentinį darbą P. Tupikas pasikeitus šeimos aplinkybėms 1996 metais išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas ir ten praleido 14 metų. Kaskart vis sugrįždavo, rengdavo konkursus moksleiviams, juos apdovanodavo skatindamas patriotizmą ir meilę Lietuvai. Jis didžiavosi savo valstybe ir kuo galėdamas prisidėjo prie jos tolimesnio kūrimo.

P. Tupikas yra ir penkių knygų autorius. Tai memuarai, publicistiniai tekstai. Drauge su savo bičiuliu tapytoju ir buvusiu Seimo nariu K. P. Paukščiu jis išleido medžio drožinių ir tapybos darbų albumą pavadinimu „Tupi paukštis“. Čia aliuzija į jų abiejų pavardes.

Dar vieną dalyką jis yra parengęs – jam, kaip kūno kultūros mokytojui, labai, atrodytų, nebūdingą knygą, tai yra literatūrinius skaitinius. Jie pavadinti labai gražiu vardu – „Lietuviški žvangučiai“. Į šituos žvangučius sudėti visi iškiliausi lietuvių literatūros tekstai, ugdantys patriotizmą ir meilę Lietuvai. Šios trys knygos buvo rengtos kaip skaitiniai kitose šalyse, svečiose šalyse, gyvenantiems lietuviams, bet iš tikrųjų ir mūsų mokyklos gali puikiai remtis ir skaityti, sakyčiau, tiesiog šias chrestomatijas.

Už nuopelnus atkuriant ir įtvirtinant Lietuvos nepriklausomą valstybę signataras P. Tupikas, visą savo gyvenimą paskyręs jaunosios kartos auklėjimui, apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu. P. Tupiko mes netekome 2015 m. liepos 16 d. Liko jo gyvenimo moto, keturi žodžiai: nemeluoti, nebijoti, netylėti ir neužmiršti. Šis moto turbūt kaip imperatyvas adresuotas ir mums. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. (*Plojimai*) Į tribūną norėčiau pakviesti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą M. Laurinkų.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Mečio Laurinkaus kalba

M. LAURINKUS. Laba diena, gerbiama Seimo Pirmininke, Seimo nariai, gerbiami Sąjūdžio kolegos, minimų asmenų artimieji. Šiandien prisimename dvi iškiliąsias asmenybes – P. Tupiką ir R. Ozolą. Esu paprašytas pasisakyti apie R. Ozolą, kurį pažinojau ir asmeniškai, ir politinėje veikloje teko dalyvauti gana netrumpą laiką.

Jeigu išvardintume R. Ozolo pareigybes, veiklos kryptis, užsiėmimus, oficialią ir visuomeninę veiklą ir taip toliau, tai pradėję vardinti po dešimties punktų pamirštume, kas pasakyta pirmame punkte. Faktiškai neaprepiama veikla, toks užmojis ir okupaciniu laikotarpiu, ir būtent nepriklausomybės atkovojoimo laikmečiu.

Ko gero, prie paskutinio jo užsiėmimo įvardijimo – rašytojas. R. Ozolo rašytinis palikimas yra labai didelis. Jau dabar yra keli milžiniški tomai. Kartais man net kildavo klausimas, o kada jis užsiima politika, jeigu tiek rašo? Ir dar, kiek man yra žinoma, archyvinis palikimas yra labai didelis. Įvairiausiomis temomis, ir netgi tokiomis, kurias pavadintume vos ne XVII amžiaus enciklopedinėmis temomis. Bet rašytojas, ko gero, irgi nusipelno tokio įvardinimo. Gyvenimo pabaigoje jis parašė, suredagavo pagaliau romaną „Pradžios knyga“, kuri yra labai reikšminga ir pažintinė vis dėlto ir literatūrine prasme. Tai yra kažkas vis tiek greta R. Granausko, yra greta J. Apučio, greta K. Sajos. Iš tikrųjų visiškai kitu stiliumi, negu mes esame įpratę R. Ozolą girdėti ir skaityti, absoliučiai kitu stiliumi, žinoma, literatūriniu ir labai visgi talentingu.

Kažkada, atrodo, 1968–1969 metais, R. Ozolas aktyviai pradėjo dalyvauti etnografinėse ekspedicijose, kurios buvo pradėtos organizuoti Lietuvių kalbos ir literatūros instituto, vieno iš ryškiausių jų atstovo N. Vėliaus. Jis dalyvavo beveik visose ekspedicijose, gyveno atskirai, na, kaip... ir iki išnaktų rašė prie prastos šviesos. Ryte jo klausdavo: ką jūs rašote, gerbiamas Ozolai? Sako: aš rašau romaną. Aš noriu, sako, parašyti apie savo nueitą kažkokį kelią, kurį man teko patirti iki tam tikro laikotarpio jau okupuotoje Lietuvoje – mokantis, bręstant, gyvenant ir visa kita. Merginos klausia: gal romanas apie meilę? Sako: ko gero, apie meilę. Jeigu neskambėtų, tai nėra... Aš papildyčiau, jeigu neskambėtų patetiškai: R. Ozolas rašė apie meilę tėvynei. Tai buvo jo kaip ir rūpestis, ir gyvenimo tema, ir toks prisirišimas. Ir kas šiame romane, į ką aš atkreipčiau dėmesį, jeigu kas turi laiko, jį paskaitytų, tikrai daug daugiau atsiskleidžia R. Ozolo asmenybė negu, sakyme, labai dideliuose ir išsamiuose filosofinio stiliaus straipsniuose.

Savo užmojais, nors ir kitomis istorinėmis aplinkybėmis, man R. Ozolas primena ikikarinės Lietuvos veikėją, intelektualą, Vasario 16-osios signatarą P. Dovydaitį. Tokių pat užmojų – enciklopedinių, šviečiamųjų, viskas atiduota tėvynės, kitaip sakant, valstybės labui, tos valstybės žmonių labui. Tai faktiškai... Kartu ir dramatiško likimo. Sąjūdis buvo išsivaduojamasis iš okupacijos parlamentinis judėjimas, o kartu ir revoliucija, nes keitė ne tik valdžią, bet ir santvarką. R. Ozolas buvo vienas ryškesnių Lietuvos istoriją pakeitusių dalyvių, ideologų ir kovos už nepriklausomybę taktikos formuotojų.

Po 1988 m. balandžio 20 d. A. Juozaičio politinio manifesto Dailininkų sąjungoje „Politinė kultūra ir Lietuva“, kur nepriklausomybės tema prasimušė iš potekstės, R. Ozolo komentaras buvo trumpas – „Per ankstyvas“. Jo manymu, cituoju: „Mes neturime jokios politinės veiklos patirties ir mus išgliaudys kaip žirnius, o mūsų tiek nedaug.“ Tą patį girdėjau Sąjūdžio maršo per Lietuvą metu, šiek tiek vėliau, po mitingo, privačiame pokalbyje Marijampolėje. Esą reikia telkti Lietuvos gyventojus ir ruošti per savo atstovus Aukščiausiojoje Taryboje svarbiausiems sprendimams. Ir nepriklausomybės sąvoką jos tikruoju turiniu pradėti skelbti tada, kai Maskva nebeturės galimybių judėjimo užgniaužti, žinoma, išskyrus karinę jėgą, kas po metų ir buvo bandoma padaryti. Rezultatą žinome, Lietuva buvo pasiryžusi fiziškai ginti laisvę.

Politinio pasiruošimo lemiamiems sprendimams taktikos laikėsi nuo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės susikūrimo pradžios iki pat Kovo 11-osios. Taktikos dalimi R. Ozolas laikė LKP (Lietuvos komunistų partijos) atsiskyrimą nuo platformos ir jos narių perėjimą į Sąjūdį. Pasirinktas tikslo siekimo kelias baigėsi beveik vieningu balsavimu už nepriklausomos Lietuvos atkūrimą.

Tiesa, dar prieš istorinio įvykio procedūras buvo diskutuojama, kada dėti lemiamą tašką. Ir man įsiminė epizodas, kai šių diskusijų įkarštyje į argumentų srautą įsiterpia R. Ozolas ir K. Prun-

skienė ir energingai pareiškia tame būryje, kuriame buvo diskutuojama: skelbti kovo 11 dieną ir nė dienos vėliau. R. Ozolo anuometiniu pasakymu, tam visiškai pasiruošta Sąjūdžio viduje politiškai ir visuomenėje, Baltijos kelyje. Beje, 1989 m. liepos 15 d. R. Ozolas, B. Kuzmickas, V. Čepaitis dalyvavo Estijoje Baltijos tarybos posėdyje, kuriame buvo nutarta rugpjūčio 23 dieną surengti masinę Baltijos kelio akciją.

Šiaip jau 1989 metų vasara Sąjūdžio istorijoje yra vadinama R. Ozolo iniciatyvų laikmečiu. Užtenka prisiminti R. Ozolo sumanymą pradėti rinkti parašus, reikalaujant išvesti iš Lietuvos okupacinę kariuomenę (1989-ieji, vasara). Ne be R. Ozolo rankos 1989 m. rugpjūčio 26 d. atsirado Sąjūdžio Seimo pareiškimas dėl nepriklausomybės sąvokos vartojimo. Jeigu būtų enciklopedinis straipsnis „Nepriklausomybė“, tai šito termino, sąvokos vartojimas yra labai įdomus net tuo laikotarpiu, kurį vadiname Sąjūdžio istorija. Išaiškinimas paprastas to Sąjūdžio Seimo pareiškimo: nepriklausomybė ir yra nepriklausomybė – valstybė su visomis jai priklausomomis funkcijomis, o ne suverenitetas TSRS sudėtyje. Iš esmės tai jau buvo pasakyta ir šiek tiek anksčiau, tais pačiais metais Kaune vasario 15–16 dienomis. Likus iki Kovo 11-osios septyniems mėnesiams, „nepriklausomybė“ visiškai pakeitė sąvoką „suverenitetas“. Absoliučiai visuose dokumentuose ir mitinguose, ir pasisakymuose. Sąjūdžio kelias nuo mitingų iki politiškai paruoštų sprendimų, mano manymu, ir yra vienas didžiausių R. Ozolo nuopelnų, atkuriant nepriklausomą Lietuvos valstybę. Nors Sąjūdis įvairiais pavidalais savo dokumentuose fiksavo, kokia turėtų būti Lietuva po nepriklausomybės paskelbimo, tačiau kokių nors diskusijų dėl tolesnio valstybės kelio nebuvo.

Iki svarstymo dėl Europos Sąjungos (tuo metu – Bendrijos) ir NATO buvo likę daugiau nei dešimtmetis, o kai atėjo sprendimų metas tapti Europos Sąjungos ir NATO narėmis, visuomenė priėmė tai kaip labai gerą ir natūralų posūkį. R. Ozolas buvo vienas iš retų, rašančių politinėmis temomis, šiek tiek skeptiškai vertinančių Lietuvos narystę Europos Sąjungoje. Teisingiau pasakius, jis nebuvo prieš pačią narystę, mes asmeniškai dviese daug kartų apie tai kalbėjome, bet, Europos Sąjungai vis labiau integruojantis, R. Ozolas matė pavojų Lietuvos valstybingumui. Tai galiu iš karto pasakyti, nesutiko su mano pažiūromis, bet tai buvo jo požiūris.

R. Ozolas buvo už, kaip jis vartojo terminą „pilnutinė“, kaip jis sakydavo, nepriklausomybę, be valstybių valios delegavimo. Tik tokioje valstybėje, jo manymu, gali išlikti ir tauta. R. Ozolas ir raštu, ir žodžiu (tai ne kartą girdėjau asmeniškai) buvo už tautinę valstybę. Man asmeniškai tai atrodė pasenę, iš XIX amžiaus atėjęs reiškinys. Kiek pavykdavo diskutuoti, o R. Ozolas šiuo požiūriu buvo tolerantiškas, sakydavau, jog pavojus nacionaliniam identitetui yra globalizmas, o Europos Sąjunga, atvirkščiai, yra už tautas ir jų nepakartojamą savitumą. R. Ozolo nuomone (čia jo nuomonė), Europos Sąjunga esanti tas pats, kas TSRS, tik su teigiamu ženklu.

Prieš ir už argumentų kildavo ir daugiau, bet įdomu tai, kad šiuo metu tokios diskusijos atsinaujina ir jos girdimos Europos Sąjungos geografinėje teritorijoje būtent emigracijos tema. Pasirodo ir įdomesnių teorinių studijų. Viena iš jų – šiuo metu lietuviškai išversta iš anglų kalbos Yoram Hazony „Nacionalizmo dorybė“, išleista 1923 metais. Knygos autorius taip ir pradeda – Didžiosios Britanijos ir Amerikos politika pasuko nacionalizmo link ir toliau nepriklausomų nacionalinių valstybių pasaulis yra geriausia galima politinė tvarka. Dar aiškiau ir su plačia argumentacija cituoju: „Teigiu, kad geriausia yra nacionalinių valstybių tvarka.“ R. Ozolas dar prieš dešimt metų lietuvių kalba reiškė panašias mintis. Ar jos teisingos, ar jos klaidingos, man pačiam teko tikrai nemažai su juo diskutuoti ir, manau, kad tos diskusijos nėra pasibaigusios jau kituose kontekstuose.

Savaime suprantama, visuose savo samprotavimuose R. Ozolas yra už demokratinę valstybę, visada toks buvo. R. Ozolas gyvenime buvo ir savo kūryboje yra didelis, nederbtinis Lietuvos patriotas, savo krašto mylėtojas ir jos kultūros puoselėtojas. Kaip aš jau minėjau pasisakymo pradžioje, tai sudėta į jo kūrinį „Pradžių knyga“, išleista 2015 metais. Be įmantrių filosofinių frazių, vienoje vietoje rašoma taip: „Kara prasideda ir baigiasi, kolūkiai susikuria ir išnyksta, žlunga okupacijos ir režimai, o sodyba išlieka.“ Ir vaikui aišku, kad sodyba – tai Tėvynė. Ačiū už dėmesį. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar į tribūną norėčiau pakviesti Signatarų klubo prezidentę, Nepriklausomybės Akto signatarę B. Valionytę.

Signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba

B. VALIONYTĖ. Gerbiama Seimo Pirmininke, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai ir Lietuvos Respublikos Seimo nariai. Šiandieną švenčiame dviejų iškilų Lietuvos vyrų jubiliejus. P. Tupikas švenčia 95-metį. Žemaitis, mokytojas, didelis lietuvis, visa esybė gerbės ir mylės Lietuvą. O šiandieną su mumis yra jo duktė Daiva su šeima. Ponia Daiva, jūsų tėvelis labai mylėjo laisvę. Mes jums dovanojame tiesiog „Laisvės vėją“. Jį nupiešė R. Ničajienė. Prašom. *(Plojimai)*

Kitas iškilus... Čia Mečys pavadino, kad jis buvo Sąjūdžio taktikas, aš manau, jam galima pridėti ir žodį – vienas iš Sąjūdžio strategų, irgi visą gyvenimą Lietuva gyvenęs iki pat savo pasakutinio atodūσιο. Tai filosofas, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, mūsų istorijoje įrėžęs tikrai labai gilią vagą, tiek literatūroje, tiek istorijoje. Kadangi yra jo duktė Jurga, labai noriu jai taip pat padovanoti tėvelio įpustą „Laisvės vėją“. *(Plojimai)*

PIRMININKĖ. Dėkoju Signatarų klubo prezidentei. Norėčiau nuoširdžiai padėkoti signatarų artimiesiems, šeimos nariams. Taip pat dėkoju minėjime dalyvavusiam pirmajam atkurtosios valstybės vadovui V. Landsbergiui, signatarams. Skelbiu minėjimą baigtą.

Gerbiami kolegos, prieš pereinant prie darbotvarkės, keli pareiškimai. Visų pirma, norėčiau pradėti nuo malonios progos. Vakar mūsų kolega P. Saudargas šventė savo jubiliejų. Sveikiname, Pauliau! *(Plojimai)* Taip pat du kiti mūsų kolegos kaip tik šiandien švenčia ne jubiliejinius, bet gimtadienius, tai J. Razma ir E. Gentvilas. Kviečiu pasveikinti aplo-dismen-tais. *(Plojimai)* Tik aplo-dismen-tais. Tai ne tik aplo-dismen-tai.

10.35 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, yra gautas pareiškimas dėl Mišrios Seimo narių grupės seniūno. Mišri Seimo narių grupė pritarė Seimo narės R. Tamašunienės kandidatūrai į grupės seniūnus. Taip pat Mišrios Seimo narių grupės pavaduotojas – A. Gedvilas. Taigi, į Seimo seniūnų sueigą skiriama R. Tamašunienė. Sveikiname, gerbiama Rita. *(Plojimai)*

Balsų skaičiavimo grupė nuo kovo 14 dienos iki balandžio 14 dienos: A. Gedvilas, Mišrios Seimo narių grupės atstovas, D. Kepenis, Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos, M. Matijošaitis, Laisvės frakcijos, R. Miliūtė, Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“, E. Rudelienė, Liberalų sąjūdžio frakcijos, V. Semeška, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos, D. Šakalienė, Socialdemokratų partijos frakcijos, bei V. Valkiūnas, Darbo partijos frakcijos.

10.36 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 14 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Toliau darbotvarkės tvirtinimas, 1-2 klausimas. R. Žemaitaitis pirmasis, rodos, stovi.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gal toks klausimas. Iš tiesų mes ką tik prieš tai minėjome pirmojo Nepriklausomos Lietuvos Respublikos Prezidento gimimo metines, tai yra R. Ozolo. Tai buvo pirmasis Lietuvos Prezidentas ir kito pirmo mes neturėjome. Tai žmogus, kuris labai prisidėjo prie mūsų valstybės atkūrimo, prie vienijimo, ko gero, mūsų istorijoje daugiau Prezidentų mes neturėsime. R. Ozolo aukšta moralinė kartelė buvo užkelta visiems Seimo nariams.

Ir šių metų (gerbiama Seimo Pirmininke, mums frakcijoje kyla klausimas, kodėl mes nematome darbotvarkėje?) vasario 27 dieną mūsų Seimo narys, kuris galimai turi kažkokią priklausomybę, na, kažką pasiimti sau, S. Jovaiša penkis kompiuterius per ketverius metus paėmė. Jis parašė: aš planuoju ir teiksiu atsistatydinimą iš Etikos ir procedūrų komisijos. Gal galite, Seimo Pirmininke, pasakyti, kada bus nutarimo projektas patraukti S. Jovaišą iš Etikos ir procedūrų komisijos? Kaip gali žmogus spręsti dėl Seimo narių etikos, kai pats pažeidė etiką, ir gana šiurkščiai? Be kita ko, ten yra dar daugiau Seimo narių, kurie pažeidė etiką.

PIRMININKĖ. Tokio pareiškimo nesu gavusi, todėl negaliu atsakyti į jūsų klausimą, kada ir ar bus toks pareiškimas. V. Pranckietis. Prašau.

V. PRANCKIETIS (LSF). Jūs siūlėte kalbėti dėl darbotvarkės?

PIRMININKĖ. Taip.

V. PRANCKIETIS (LSF). Tikrai dabar kalbėsiu dėl darbotvarkės ir prašau darbotvarkės 2-11 klausimą – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą – išbraukti iš darbotvarkės, nes yra gauta Teisės departamento išvada ir buvo Vyriausybės siūlymas integruoti pačią idėją – grūdų transportavimo per Lietuvą uždraudimą į Vyriausybės pateiktą Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymą, kuris Seime bus svarstomas taip pat artimiausiu metu.

PIRMININKĖ. Ačiū.

V. PRANCKIETIS (LSF). Tikiuosi bendro sutarimo.

PIRMININKĖ. V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiama pirmininke, gerbiamas Seime, prašyčiau frakcijos vardu išbraukti iš darbotvarkės 2-10 klausimą – Profesinių sąjungų įstatymo projektą Nr. XIVP-3394. Iš tiesų gautos Teisės departamento išvados, į kurias būtina atsižvelgti tam, kad mes neįsikištume į profesinių sąjungų veiklą. Aš sutinku, kad jos turi būti atskaitingos, skelbti savo finansinę atskaitomybę, bet prilyginti jų įmonėms, bankams, kur turėtų būti skelbiami paketai, rengiami gana sudėtingi finansiniai dokumentai, nereikėtų. Tai kelia rizikų, todėl prašyčiau išbraukti. Manau, mes pasitarsime, galėsime jį patobulinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gautas prašymas. V. Semeška taip pat norėtų dėl darbotvarkės.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kaip veidmainiška?! Gerbiamas Vytautai Bakai, jūs asmeniškai man sakėte, kad labai geras projektas man, ir dar minėjote, kad jūs, kai buvote, nedrįsote tiesiog šio projekto teikti, nes trupučiuką jums buvo nedrašu kaip buvusiam. Tikrai veidmainiška.

PIRMININKĖ. Replikuos V. Bakas, nes buvo paminėta jo pavardė.

V. BAKAS (DFVL). Taip, pone Semeška, nieko čia nėra veidmainiško. Aš iki šiol pasisakau už tai, kad profesinės sąjungos turi teikti savo nariams finansinę atskaitomybę, bet negalima nematyti Teisės departamento pastabų, kur nurodo tiesioginę riziką, kad parengtas projektas gali pažeisti tarptautinės teisės aktus. Tai mes jį galime pataisyti ir teikti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės išsakytos, apsisprendime dėl darbotvarkės. Pirmasis pasiūlymas V. Pranckiečio, tai yra paties iniciatoriaus, dėl darbotvarkės 2-11 klausimo išbraukimo iš šios dienos darbotvarkės. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Antrasis pasiūlymas – V. Bako: frakcijos vardu išbraukti darbotvarkės 2-10 klausimą, tai yra Profesinių sąjungų įstatymo pakeitimą. Balsuokime. Kas pritariate, kad išbrauktume, balsuokite už, kas manote kitaip, balsuokite kitaip.

Balsavo 117: už – 55, prieš – 36, susilaikė 26. Pasiūlymui nepritarta. Taigi klausimas lieka šios dienos darbotvarkėje.

Ir turime apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti bendru sutarimu.

10.43 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymas (projektas Nr. XIVP-3271GR), Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIVP-3331GR), Administracinių nusižengimų kodekso 290 straipsnio pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIVP-3332GR) (svarstymas ir priėmimas)

Einame iš karto prie darbotvarkės 1-3.1 klausimo – Medžioklės įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-3271. Gerbiami kolegos, primenu, kad balsavimai šiandien prasidės jau visai netrukus, nuo 11 valandos. Kviečiu V. Pranckietį, kad pristatytų Kaimo reikalų komiteto išvadą dėl Medžioklės įstatymo. Prašom. Ir lydimuosius taip pat prašyčiau pristatyti.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Gerai. Ačiū. Gerbiami kolegos, vakar Kaimo reikalų komitetas buvo susirinkęs ir svarstė Prezidento Seimui gražintą pakartotinai svarstyti Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymo projektą Nr. XIVP-3271. Svarstymas ir priėmimas. Komitetas svarstė priimtą ir Prezidento dekretu Seimui gražintą pakartotinai svarstyti Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymo projektą Nr. XIVP-3271. Komitetas, susipažinęs su 2023 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu 1K-1514 pateiktais argumentais, nusprendė nepritarti dekretu pateiktam siūlymui ir priėmė sprendimą siūlyti Seimui priimti visą Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymą Nr. XIV-2342 be pakeitimų. Balsavimo rezultatai – vienbalsiai, bendru sutarimu visi komiteto nariai pritarė tokiam sprendimui.

Kitas. Dėl Prezidento taip pat gražinto Seimui pakartotinai svarstyti Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymo (projektas Nr. XIVP-3331GR). Kaimo reikalų komitetas taip pat vakar svarstė. Įstatymas buvo priimtas gruodžio 14 dieną, 2342... Vakaro, kovo 13 dieną, komitetas apsvaustė šį Seimo priimtą ir Prezidento dekretu gražintą pakartotinai svarstyti Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymą su jau skaitytais numeriais. Komiteto sprendimas buvo toks: siūlyti Seimui priimti visą Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIV-2455 be pakeitimų. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu. O bendrai sutarė visas komitetas – 7 dalyvavę posėdyje.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytas išvadas. Dabar norėčiau pakviesti į tribūną Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę gerbiama I. Haase. Ji pristatys išvadą dėl lydimosio projekto.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 290 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3332. Komiteto sprendimas ir pasiūlymas: siūlyti Seimui priimti visą įstatymą be pakeitimų. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išvados pristatytos. Pereiname prie diskusijos. Yra užsirašę kalbėti trys kolegos Seimo nariai. Pirmasis kalba A. Petrošius. Ruošiasi K. Mažeika.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Mielieji kolegos, šiandien turime kalbėti apie medžioklę ir šio klausimo svarstymo specifiką viso proceso metu. Įsimintina man tapo abiejų šio klausimo pusių laikysena: medžiotojų, nors ir kaip būtų keista, – solidi, įsiklausanti, argumentuota, o medžioklės oponentų – palydėta šūsėmis vienuodų laiškų, grasinimais politinė ateitimi, naudojant ne pačius geriausius ir kitus primygtinio įtikinėjimo būdus. Atmintin įstrigo ir diena, kuomet medžiotojų atstovai šviečiamaisiais tikslais lankėsi parlamente tam, kad Seimo nariams atsakytų į kylančius klausimus ir pristatytų pačią technologiją, apie kurią mes šiandien kalbame. Jie nereikalavo keisti savo asmeninių įsitikinimų ar pozicijos, tik norėjo, kad parlamentarai, priimančys sprendimus, bent jau būtų akyse matę ir pačią technologiją, savo akimis pamatytų jos veikimo principus. Labiausiai įstrigo tai, kad klausimo oponentų, žinoma, ne visų, bet buvo tokių, kurie pro šiuos atstovus ėjo atsukę nugarą. Tada apie kokią įsigilinimą mes šiandien galime kalbėti?

Į procesą buvo įtrauktos visos trys valdžios grandys, todėl galime kalbėti ir apie tam tikrą priešpriešinį buldozerį. Vienos ministerijos teikė pozicijas apie naktinių taikiklių nereikšmingumą kariniuose veiksmuose. Aplinkos ministerija savo ruožtu nurodė, kad yra galimybė gauti individualius leidimus labai svarbiais atvejais, nors tokia galimybė šiandien Lietuvoje neegzistuoja. Procesą visą laiką lydėjo ir įžeidi retorika medžiotojų bendruomenės link (tarp kurių, neabejoju, turime ir šviesiausių Lietuvos protų): nuo pasisakymų, kaip medžiotojai pirmieji bėgtų iš Lietuvos prasidėjus karui, iki to, kad visai bendruomenei buvo bandoma uždėti neetiškų brakonierių etiketes.

Svarbu suprasti, kad brakonieriai jau ir šiandien naudoja bet kokias priemones, jų visa veikla gimsta teisės aktus pažeidžiant ir joks teisinis reglamentavimas jų veiklos metodų neveikia. Čia naudojamos bet kokios priemonės, įskaitant naktinio matymo taikiklius, taip pat bet kokios kitos priemonės, kurios yra reikalingos jų tikslams įgyvendinti.

Dar svarbiau yra tai, kad, nepaisant visuotinio emocinio nepasitikėjimo skatinimo, būtent pačių medžiotojų bendruomenės savireguliacija ir pačių medžiotojų pastangos, ko gero, ir yra di-

džiausias veiksnys kovojant su brakonieriaavimu, kuomet pati bendruomenė skiria ir savo laiko, ir energijos tam, kad sugautų jų medžioklės plotuose nelegaliai medžiojančius asmenis, kad apsaugotų gamtą ir sistema taptų skaidresnė.

Viso proceso metu buvo kvestionuojamas ir kontrolės mechanizmo neįgalumas specifiskai prieš naktinius taikiklius, nors iki šiandien iš tiesų turime galiojančią kontrolę tai pačiai medžioklės rūšiai, tiems patiems atvejams, naudojant prožektorius pasišviesti, ir klausimų tai nekėlė. Be to, iš kitos pusės, tikrai nesudėtingai galite rasti vaizdo medžiagos, kur vaizduojami skirtingi naktinės medžioklės būdai, pasišviečiant prožektoriumi ar naudojant naktinio matymo taikiklius. Na, ir bent jau man asmeniškai matant tuos vaizdo įrašus klausimų nekyla. Visiškai nesvarbu, ar mes kalbėtume apie gyvūnų rimties trikdymą ir streso sukėlimą nakties metu, ar vertintume galimybes selektyviai teisingai pasirinkti taikinį ir tiksliai atlikti šūvį, pavyzdžiui, identifikuojant silpniausią gyvūnų bendruomenės, bandos narį.

Turime ir skaičius, kurių šiandien jau niekas nekvestionuoja. Jeigu medžiotojų bendruomenė būtų tokia neetiška skerdikų banda, šiandien nekalbėtume apie drastiškai augančius gyvūnų populiacijos skaičius. Nekalbėtume ir apie ne vienetais, o kartais išaugusius automobilių susidūrimus su laukiniais gyvūnais. Tai patvirtina gyvūnų populiacijos augimo faktą.

Kadangi procesas palydėtas išimtinai emociniais oponentų argumentais, šiandien kviečiu kolegas užbaigti visą šį neetišką procesą ir žengti aplinkinių ir Vakarų valstybių seniai pasirinktu keliu bei suteikti galimybę naudoti tas technologines priemones. Visų šių šalių praktika įrodė, kad naktinių taikiklių naudojimas nesukėlė jokių katastrofinių ar naikinamųjų pasekmių, kuriais taip vaizdžiai gąsdina klausimo oponentai, matyt, siekdami emociškai paveikti mažiau įsigilinusią visuomenės dalį ar politikus. Medžioklė atliepia valstybės poreikį reguliuoti gyvūnų populiaciją, medžiotojams pavesta šios populiacijos reguliavimo funkcija, todėl mes turime suteikti tas priemones, kurios šiai bendruomenei yra reikalingos. Medžiotojai turi medžioklės etiką bei tam tikras tradicijas, kurių čia tikrai nestinga.

Mieli kolegos, kviečiu pasitikėti savo medžiotojų bendruomenėmis, kurios yra sudarytos iš įvairiausių sluoksnių ir profesijų žmonių, o savo pokyčius, paneigiančius per daugelį metų suformuotus stereotipus, šios bendruomenės jau įrodė, įrodė ir savo brandą viso proceso metu. Labiau pasitikėjime vieni kitais. Gyvename ištis pavojeingu laikotarpiu ir niekada nežinome, kada gali tecti visiems kartu suremti savo pečius, o tuomet jau visos priemonės bus ir reikalingos, ir tinkamos. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu K. Mažeiką. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, Seimo Pirmininke. Na, štai kiek Seimo narių klausė, kaip kolega kalbėjo, tai panašu, kad jau tikrai daugelis apsisprendė. Turbūt ir čia mes kalbame tik tiems, kurie galbūt žiūri mūsų transliaciją kažkur iš namų arba iš kitų vietų.

Iš tikrųjų kalbant apie šią situaciją labiausiai turbūt krenta į akis paskutinių dienų įvykiai, na, iš Prezidento pozicijos. Vis dėlto panašu, kiek buvo čia ir klausimų, ir diskusijų Seime po pirmojo balsavimo dėl veto atmetimo, iš tikrųjų panašu, kad patarėjai, kurie ir vakar aktyviai, ir šiandien skambina Seimo nariams, visai daro poveikį, kad jie tik nebalsuotų, nedalyvautų ir visa kita.

Na, tai parodo turbūt šiuo atveju ar Prezidento, ar prezidentūros, ar Prezidento patarėjų *in corpore*, kad tai yra ne Prezidento veto, o Prezidento ego. Vis dėlto išgirsti argumentus yra turbūt visų valdžios struktūrų pareiga. Ir diskutuoti, argumentuoti bet kaip... Iš prezidentūros skamba argumentai, kad su afrikiniu kiaulių maru ir šernų populiacija reikia kovoti tveriant tvorą. Na, tai iš tiesų turbūt niekaip kitaip negalima pavadinti – tik labai keistu sprendimu, kuris nepasiteisino jau prieš dešimt metų, nes tai buvo pirmas būdas, jeigu prisimintume, Alytaus rajone apie keliasdešimt kilometrų tvorą už kelis milijonus buvo užtvirta. Bet turbūt geriausias palyginimas yra kovos su tvoromis, kad, na, nesulaiko žmonių pasienyje tvoros, o mes norime sulaukyti virusą. Tai čia turbūt, na, toksai mokslui prieštaraujantis dalykas, kuris labai keistai skamba, kai jau yra išbandyta praktikoje ir pasakyta, kad tai negalioja.

Tai vis dėlto naujų argumentų nėra ir gaila, kad neišgirsta vėlgi prezidentūra ir Prezidentas būtent medžiotojų bendruomenės, kad tas įrankis, na, nėra kažkoks stebuklas, nėra kažkokia pa-

nacėja ar baubas, nes vis dėlto yra toks pat kaip prožektorius, kuris naudojamas tamsiu paros metu. Ir šiandieną, turbūt ką ir kolega minėjo, gyvūnų populiacija, visų gyvūnų populiacija, yra gana didelė ir ji priklauso faktiškai nuo medžiotojų – tik medžiotojai ją rūpinasi, ją kontroliuoja.

Ir kalbėti apie tai, kad aplinkos apsaugos inspektoriai negalės sukontroliuoti, tai vėlgi yra kažkoks medžiotojų įžaidimas, nes faktiškai didžioji dalis nusižengimų yra nustatoma tų pačių medžiotojų. Juo labiau kai pastaruoju metu aplinkosaugininkams prie medžiotojų kontrolės, žvejų kontrolės primetamos dar automobilių išmetamųjų dujų tikrinimo kontrolė ir galiausiai dar grybautojų kontrolė, ką matome iš ateinančių naujų projektų. Tai vis dėlto tos kontrolės kiekis rodo, kad vis dėlto, na, aplinkosaugininkai be medžiotojų šiuo atveju yra bejėgiai. Medžiotojams turbūt reikėtų suteikti galimybę, kad būtų galima kameras, kurias jie dabar stato daugiau prie šerėklių žvėrimams stebėti, galbūt statyti prie įvažiavimo į miškus, kokiose nors judresnėse vietose. Manau, tai apsaugotų ne tik nuo brakonierių, bet ir nuo miško vagių, taip pat nuo šiukšlintojų ir visokių kitokių pažeidėjų, ir padėtų atskleisti daugybę nusikaltimų.

Pasitikėjimas šita bendruomene, kuri, be kita ko, yra perėjusi medicininį patikrinimą, turi nepriekaištingą reputaciją, turbūt yra mūsų garbės reikalas. Šiuo atveju tai turbūt yra pasitikėjimo parodymas, kad tas kreditas, kuris šiandien bus suteiktas, vis dėlto yra įpareigojantis tas funkcijas atlikti ir padėti visai visuomenei pažinti ir saugoti gamtą, kurioje mes visi gyvename.

Kolegos, tikrai kviečiu nebijoti to, dėl ko mes turbūt jau nemažai laiko čia diskutuojame. Sprendimas yra išdiskutuotas, todėl kviečiu tikrai palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinis kalbės R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų Lietuva nieko naujo ščia neišranda. Europos Sąjungos valstybės narės jau ne vieną dešimtmetį turi šituos preparatus, tuos aparatus ir jie, ko gero, puikiausiai naudojami. Bet man yra keista tai, kad Seime vis atsiranda žmonių, kurie neturi jokio supratimo, neturi jokio ryšio su medžiokle, neturi jokio ryšio su žemės ūkiu, neturi jokio ryšio su tuo, kas vyksta už Seimo rūmų, ir bando komentuoti, ir bando aiškinti, kas tai yra. Įdomiausia yra tai, kad tie Seimo nariai net neklauso savo Seimo kolegų, generolų, neklauso kariškių, neklauso ūkininkų, neklauso medžiotojų. Keista ir veterinarija... Kaip Kęstutis sako, keistas yra dar kitas dalykas, kad pas mus Lietuvoje sprendimams įtaką gali daryti du, trys, keturi žmonės per savo asmeninį kažkokį potyrį.

Gerbiami kolegos, aš tiesiog noriu pasakyti, kad 1996 metais Lietuvoje buvo priimtas sprendimas, kad visi gyvūnai yra licencijuojami. Kiekvienas sumedžiotas gyvūnas privalėjo turėti tokią popierinę anketa, galinę dalį turėdavai nukirpti, ją registruoti ir segti. Jūs nepatikėsite, medžioklės būreliai, kurie turėjo po 15 tūkst. hektarų žemės plotus, ant popieriaus sumedžiodavo 5–6 šernus. Kai 2004 metais buvo priimtas sprendimas panaikinti šitas licencijas, stebuklingu būdu atsirado, kad tame pačiame plote sumedžioja po 100 šernų. Tada gerbiamas ministras V. Mazuronis su Linu sugalvojo, kad reikia turėti tokias birkutes, segti į ausį, kad būtų galima pasižiūrėti, ar tikrai jūs sumedžiojote. Kuo pasibaigė, prisiminkite, kolegos, su tomis birkutėmis? Absoliučiai nulis! Panaikino šituos registratorius, panaikino šitas birkutes ir kas atsitiko? Gyvūnų populiacijos skaičius tris kartus padidėjo, sumedžiojamų gyvūnų skaičius tris kartus padidėjo. Šiek tiek kultūra keičiasi.

Gerbiami medžiotojai, ir mums reikia priimti atsakomybę, kad tarp mūsų, medžiotojų, yra nedorų medžiotojų, nesąžiningų medžiotojų, kurie tikrai piktnaudžiauja ir pasinaudoja šitais dalykais. Bet pasižiūrėkite į mūsų kanceliarinių išlaidų naudojimą. Yra Seimo narių, kurie jas naudoja sąžiningai, yra Seimo narys, kuris per ketverius metus sugeba penkis kompiuterius pasiimti. Tai ką, dabar visiems Seimo nariams turime panaikinti kanceliarines išlaidas? Baikime mes šituos juokus daryti! Aš niekaip negaliu suvokti, kodėl dėl vieno arba antro blogo pavyzdžio mes bandome visus nubausti arba nuteisti. Tai yra vienas dalykas.

Antras dalykas. Tikrai nėra malonu iš gerbiamo Adomo išgirsti tokius pasakymus. Gerbiamas Adomai, tikrai taip negalima sakyti, kaip jūs pasakėte praėjusią sesiją. Jūs visus medžiotojus išvadinate, kad tai yra pavojus saugumui. Aš abejoju, ar medžiotojai eis ginti valstybę. Aš šitą įrašą esu išsisaugojęs. (*Šurmulyš salėje*) Man iš tikrųjų keista, kad... Kasparas, atsiprašau. (*Balsai salėje*) Kasparai, pagal pavardę iškart supratai. Keista, Kasparai, kad tu tokius dalykus sakai, net ne-

būdamas nei medžiotoju, nei tarnavęs, nei atlikęs tą darbą. Kolega, niekada šitaip nesakyk, nes tu nežinai, kas tau pirmas išties ranką. Gali šiandien tavo didžiausias priešas išgelbėti tavo gyvybę. Sakydamas apie visą bendruomenę šiuos žodžius, jūs ižeidėte visus medžiotojus, netgi ir tuos, kurie palaiko ir remia jus.

Mieli kolegos, iš tiesų kviečiu balsuoti. Tą parodė, kad... Prezidento veto jau buvo įveiktas. Manau, kad sąmoningumas, protingumas jau pas visus atėjo. Čia nereikia skirti: dešinieji, kairieji, valdantieji ar liberalai, čia yra tiesiog bendras sprendimo supratimas. Ir dėl ko bendras? Dėl humaniškumo. Šiandien, kai yra sužeidžiamas žvėris, tu turi jo ieškoti kartais 2–3 valandas, jisai eina per vieną kvartalinę, per kitą kvartalinę, tu turi su šunimis ieškoti. Šunys užpuola, tada apdrasko. Kol tu pribėgi prie to žvėries, užtrunka kartais valandą ir dvi. Tam ir reikalingas, kad žvėris nesikankintų. Jeigu šitaip nebūtų...

Kodėl, jūs galvojate, mes prieš ketverius penkerius metus priėmėme Seime sprendimą drausti prekybos centruose pardavinėti gyvą žuvį? Tam ir buvo priimtas sprendimas, kad žuvis žmogui parduodama negyva, jeigu taip galima pasakyti, todėl, kad parėjusi *gaspadinė* arba šeimininkė, žmona su plaktuku nedaužytų per galvą, kad ta žuvis nugaištų.

Tikrai kviečiu, kolegos, pritarti ir balsuoti už komitete pritartą projektą.

PIRMININKĖ. Visi, užsirašę diskutuoti, pasisakė. Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas P. Saudargas. Keičiamės, ačiū.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Labas rytas, gerbiami kolegos, dar kartelį. Dėkui už sveikinimus. Taigi, dabar keliaujame į priėmimo stadiją. Yra motyvai už – gerbiamas J. Urbanavičius. Prašau.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš, kaip miškininkas, aplinkosaugininkas, medžiotojas, kviečiu šiandien nebijoti ir pasitikėti mumis, mūsų kolegomis, balsuojant dėl šio svarbaus klausimo. Šiandien medžiotojai yra visiškai atsakingi už laukinės gyvūnijos išteklių gausą bei jų selekciją. Kviečiu palikti emocijas nuošalyje ir atsakyti kiekvienam sau į klausimą: ar turime priekaištauti medžiotojams? Ar girdime visuomeninių organizacijų, gyventojų nuogastavimų, jog gamtoje žvėrių gausa mažėja, populiacija nyksta? Turbūt ne. Gausa ne tik išlieka stabili, bet ji stipriai didėja. Tai vienas iš svarbiausių mano klausimų, kurį kaskart užduodu sau, svarstydamas vienus ar kitus su šiuo susijusius klausimus.

Supraskime viena: viskas keičiasi ir šiandien žmogaus įsikišimas į gamtą yra būtinas tam, kad suvaldytume populiaciją, selekciją, ligas, invazines rūšis. Žinoma, su atitinkama atsakomybe, pagarba gamtai, su etika, kad gyvūnas būtų sumedžiotas greitai, efektyviai, nekeliant kančios. Aš tikrai nenoriu daug kalbėti apie saugumą, bet supraskite tai, kad medžiotojas turi įgūdžių, supranta mišką ir jis turbūt moka elgtis ir su ginklu, turėdamas šią įrangą. Aš manau, žvelgia nedraugiškos valstybės ir skaičiuoja, kiek tokių žmonių Lietuvoje yra.

Mieli kolegos, palaikykime, nes tai tikrai yra tikslas. Gamtos klausimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – gerbiama I. Pakarklytė. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Tikriausiai nė vienas klausimas šioje kadencijoje, šioje salėje nebuvo taip skubiai, spėriai svarstomas, stumiamas, stumiami greitesni įsigaliojimo laikai, poįstatyminių aktų parengimo laikai. Panašu, kad nemažai Seimo daliai tai yra svarbiausias klausimas Lietuvoje šiuo metu – suteikti galimybę naudoti naktinius taikiklius medžioklėje. Žinome pozicijas institucijų, žinome pozicijas aukščiausių šalies vadovų – nuo Prezidento iki Krašto apsaugos ministerijos, Aplinkos ministerijos – ir jos yra neigiamos. Dažniausiai minimi argumentai, kodėl reikėtų leisti naudoti naktinius taikiklius medžioklėje, yra afrikinio kiaulių maro užkardymas. Tačiau faktai sako ką kita, – kad netgi tai nėra esminė priemonė šernų populiacijai kontroliuoti. Ir tai yra ne mano teiginys, tai yra Medžioklėtyros instituto oficiali pozicija, ją galima paskaityti. Kaip žinome, šernų populiacija išlieka didelė, ta gausa didėja, nes patys medžiotojai šeria šernus baltyminę gu pašaru ir sąmoningai nemedžioja šernų patelių.

Antras argumentas, kad naktinių taikiklių įteisinimas prisidės prie krašto saugumo, prie krašto gynybos. Krašto apsaugos ministerija aiškiai konstatavo, kad tai neturėtų įtakos gynybai. Jeigu medžiotojai ruošiasi ginti šalį, naudodami naktinius taikiklius, tai yra Šaulių sąjunga, jau dabar galima įsigyti, prieš dvejus metus jau tai yra įteisinta, civilinėje apyvartoje.

Visi tie argumentai daug kartų apkalbėti. Ko aš dar pasigendū šioje diskusijoje, tai vis dėlto tradicinės medžioklės puoselėjimo ir medžiotojų kompetencijos kėlimo, profesionalumo, o ne tiesiog naujų žaisliukų įdavimo į rankas, nors nebūtinai visada mokės su jais susitvarkyti. Raginu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Ieva, jūs mane vis tiek stebinate, sakote – toks stūmimas. Šią kadenciją tokio stūmimo Stambulo konvencijos, įstatymų dėl narkotikų ir partnerystės per 16 darbo Seime metų aš dar nesu matęs. Narkotikams ir *narkušoms* policija pasakė ne, prokuratūra – ne, teismai pasakė ne, daktarai pasakė ne. Stumiate buldozeriu. Dėl partnerystės jums pasakė: pagal Konstitucijos 38 straipsnį, tos paties lyties asmenų santuoka negali būti įteisinta. Jūs buldozeriu stumiate, net Civiliniame kodekse išbraukėte tą skyrių dėl partnerystės.

Negana to, gruodžio 22 dieną jūs Seime prastūmėte kreipimąsi į Konstitucinį Teismą dėl Stambulo konvencijos. Ir jūs dar bandote kažką pasakyti apie tą įstatymą? Kolege, turėkite gėdos!

Pabaigai. Ieva, niekada save gerbiantis medžiotojas nenušaus vaisingos patelės. Tarp jų ir R. Žemaitaitis. Nuo sausio mėnesio iki gegužės mėnesio, kol kiaulė vaikšto su paršiukais ir yra vaisinga, aš jos niekada nemedžiojau ir aš niekada nemedžiosiu. Tai yra medžiotojo etika. Kaip jūs norite kritikuokite, kaip jūs norite sakykite, man ranka niekada nekilo ir niekada nekils. Ir nesvarbu, ar tai yra šernas, ar tai yra lapė, ar tai yra stirna. Tai yra etikos dalykai, dėl ko tu negali daryti. Prašyčiau laikytis etikos ir nešnekėti tokių vėjų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiama A. Gedvilienė. Prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos, aš, visų pirma, sveikinu, pagaliau mes sulaukėme tikrai tikrai paskutinės šio klausimo stadijos. Daugybė mūsų laiko ginčijantis, dalyvaujant laidose, pasisakant už ar prieš nuėjo veltui. Man atrodo, vis dėlto šis sprendimas yra vertybinis sprendimas. Visuomenė yra skilusi į dvi dalis. Problema yra ta, kad einame ne įtikinimo keliu, bet einame tokio stūmimo ir buldozerio keliu. Man atrodo, tai ne visai gražu.

Kas dar yra labai svarbu ir kas buvo kalbama ir sakoma per visas mūsų diskusijas? Argumentai, kuriais vadovaudamiesi medžiotojų frakcijos atstovai teikė šitą įstatymo projektą, sakė: krašto apsauga ir kiaulių maro kontrolė. Bet visos įmanomos krašto apsaugos struktūros pasakė: nejuokinkite, tikrai naktinių taikiklių įteisinimas medžioklėje neprisidės prie krašto gynybos. Aplinkos apsaugos departamentas, mūsų institucija, prižiūrinti tvarką gamtoje, sako: žiūrėkite, mes neturime galimybių sukontroliuoti medžiotojų, kurie medžios su naktiniais taikikliais, nes nėra tam priemonių. Mes nesame modernizavę medžioklės proceso, neturime įsivedę bilietų, tiksliau, medžiotojo lapo.

Tai eikime pradžioje iš kitos pusės. Kiaulių maras. Diskutavome tikrai daug kartų. Tai, kad jūs turite tai sumedžioti, nėra kontrolės klausimas. Jeigu jūs nepašertumėte tų šernų, jeigu iš tikrųjų juos medžiotumėte ir siektumėte juos sureguliuoti, jūs juos tikrai galėtumėte sureguliuoti ir dabar. Tas manipuliavimas, kad mes visi šnekame visų medžiotojų vardu, man atrodo, žeidžia tą kitą dalį medžiotojų, kurių jūs neišgirstate ir kurie pasisako prieš naktinius taikiklius medžioklėje.

PIRMININKAS. Laikas.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar motyvai už – gerbiamas K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Girdint, matant kolegų, kurie užsirašę, nieko bendro neturintys nei su medžiokle, nei su miškininkyste, nei su veterinarija ir kitais mokslais, ir kurie sprendžia, kaip yra reguliuojama gyvūnų populiacija ir kokie būdai yra etiški, humaniški ir kaip tai geriau padaryti, tai tikrai labai apmaudu ir panašu, kad kalbama labiau ne apie medžioklę, o apie emocijas ir kieno nors ego. Vis dėlto, kolegos, jeigu ta logika vadovautumės, ką dabar sako, kad jeigu nešertų, jie neaugtų, tai vis dėlto tada reiktų uždrausti ūkininkavimą, nes ūkininkai beria sėklas į dirvą, ten ateina žvėrys, jie maitinasi pasėliais ir jau lyg ir ta populiacija gyvūnų didėja. Manau, kad tikrai reikia bent kažkiek išsilavinimo ir supratimo, kad dėl to diskutuotume. Tikrai labai liūdna, kad kai kurie kolegos kalba tik remdamiesi emocijomis ir bando su-

sirinkti kokių nors balų, net nežinodami, kaip vadinamas medžioklės lapas ir kokie kiti dokumentai medžioklėje naudojami. Vis dėlto, kolegos, tikrai patraukime emocijas į šoną, išgirskime bendruomenės, kuri prisiima didžiulę atsakomybę, poreikį, kad šiandien turbūt tai yra sprendimo būdas ne tik reguliuoti šernų populiaciją, bet kovoti su invazinių gyvūnų populiacijos didėjimu, padėti tiems patiems paukščiams, kurie peri ant žemės, kurių taip pat populiacijos mažėja, ir suteikti galimybę ir pasitikėjimo kreditą medžiotojams. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – gerbiama M. Ošmianskienė. Prašau.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju. Daugybė argumentų išsakyta. Man atrodo, šis klausimas išties yra dar ir vertybinis klausimas. Klausimas toks: kas yra medžioklė kaip reiškiny? Ar tai yra medžiotojo akistata su žvėrimi, ar tai yra pažinimas žvėries, tykojimas, sėlinimas, ar tai yra tiesiog šaudykla, kur reikia kuo greičiau ir paprasčiau iššaudyti tam tikrus gyvūnus? Tenka apgailestauti, kad dalis medžiotojų norėtų, kad medžioklė virstų būtent antruoju variantu.

Iš įstatymo palaikytojų tenka girdėti, kad opozicija, oponuojantys lyg ir menkina ar kaip nors įžeidžia medžiotojus. Nenorėčiau su tuo sutikti. Išties mes esame dėkingi, aš esu dėkinga etiškiems, atsakingiems, moraliems medžiotojams už tai, ką jie daro ir kaip jie prisideda prie tų pačių gamtosauginių tikslų. Aš kaip tik sakyčiau, kad įstatymo stūmėjai yra tie, kurie medžiotojus žemina, visą laiką teigdami, kad lyg ir neįmanoma kažkaip kitaip medžioti, reguliuoti. Kartais susidaro įspūdis, kad iki šiol medžiotojai yra kokie nors kreivarankiai, negebantys pataikyti į gyvūnus, kad iki šiol medžioklė vyko taip, jog gyvūnai būdavo sužeidžiami ir kankindavosi ir va, pagaliau ateina tas išsigelbėjimas, kad gyvūnų gerovė – paprastas jų nušovimas. Man atrodo, tikrai medžioklė gyvuoja labai daug metų, per amžių amžius. Įrankiai visi jau yra ir neverskime šio reiškinio, šio užsiėmimo tokiu labai primityviu šaudymo aktu. Palikime šiek tiek išgyvenimo pasirinkimo ir patiems gyvūnams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už motyvai – gerbiamas J. Jarutis. Prašom.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Jeigu kas pastebėjote, medžiotojai nevartoja žodžio „šaudymo“, medžiotojai vartoja „medžiojame“ – ne „šaudome“, bet „medžiojame“. Tai vienas dalykas. Taip, šis klausimas yra filosofijos požiūrio klausimas. Dalis visuomenės turi vienokią nuomonę, kita turi kitokią – priešingą nuomonę, bet galiu garantuoti, kad ar priimsime, ar nepriimsime mes tą įstatymą, už savaitės ta tema išnyks iš principo. Medžiokle žmonija užsiima nuo pat savo egzistavimo pradžios ir tik keičiantis laikams keičiasi technologijos. Kodėl medžioklėje nepasinaudoti tomis technologijomis? Turbūt žvejams nekyla klausimo, ar naudoti, ar nenaudoti echoloto. Nekyla, nes niekas nesiūlo uždrausti, kada po nosimi nuleidžia slieką. Mes, kaip pacientai, turbūt nenorime, kad medikai mus operuotų senais metodais. Kažkodėl norime laparoskopu, norime gama peilio, dar ko nors. Technologijos ateina į mūsų gyvenimą, jos palengvina ir kančias, palengvina ir mūsų darbą.

Medžiotojų bendruomenė apskritai yra bendruomenė, kuri... Žinoma, kaip ir kiekvienoje bendruomenėje, atsiranda vienas kitas individas, kuris daro ne visai teisingus dalykus, kaip ir mūsų Seime. Mes dabar 2 savaites kalbame apie parlamentines išlaidas vien todėl, kad keletas mūsų kolegų pasielgė nelabai tinkamai, bet tai ne priežastis atsisakyti viso šito.

Taigi turime pasitikėti medžiotojų bendruomene. Aš neatmetu to, kad tos priemonės ir tie prietaisai, naudojami medžioklėje, gali pasitarnauti ir šalies gynybai, nes medžiotojai, šiaip ar taip, dažniau netgi, drįsčiau sakyti, praktikuojasi šaudydami negu kariai. Taigi kviečiu palaikyti ir tikiu, kad medžiotojų bendruomenė puikiai susitvarkys su iškeltomis užduotimis ir iššūkiais. Tai kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis prieš kalbės gerbiamas A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Mielieji kolegos, manau, kad visoje šitoje ilgoje diskusijoje apie medžioklę mes išsiaiškinome kelis faktus. Pirmas dalykas, kad tai nėra niekaip susiję su valstybės gynyba. Tą pasakė tiek kariuomenė, tiek Krašto apsaugos ministerija, tiek ir patys medžiotojai to argumento jau nebenaudoja. Kitas dalykas, mes išsiaiškinome, jog tas pasakymas, kad bus naudojama tik šernams, na, techniškai yra neįmanomas, nes sukontroliuoti, nušovei su naktiniu taikikliu tik šerną ar ten kitą gyvūnelį, vėlgi yra gana sudėtinga. Tą pasakė ir aplinkosaugos organizacijos, tą pasakė ir kontroliuojančios institucijos.

Taigi šiandien visa šita diskusija yra apie paprastą dalyką – apie naujos, brangios priemonės, naujos pramogos įteisinimą medžiotojams – nieko daugiau. Dar daugiau, kodėl didžioji dalis medžiotojų taip nori tai įteisinti? Todėl, kad daug kas turi nelegaliai įsigiję šitą įrangą ir, ne paslaptis, kai kas netgi naudoja. Tai mes šiandien tiesiog įteisiname neteisingus veiksmus, neteislingą veiklą, neteisėtą veiklą. Man atrodo, tai yra nesąžininga. Ir, kad ir kaip būtų keista, bet šiuo atveju aš kviečiu palaikyti Prezidentą ir jo veto.

11.19 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymas (projektas Nr. XIVP-3271GR) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Tai dabar, gerbiami kolegos, kviečiu atidžiai... Pereisime prie balsavimo. Aš pagarsinsiu, priminsiu jums procedūrą pagal Statutą, nes tai nėra standartinė procedūra, kaip svarstomas grąžintas įstatymas. Pagal Statuto 167 straipsnį grąžinto įstatymo priėmimo metu pirmiausia balsuojama, ar priimti visą įstatymą be pakeitimų, tai yra tą, kurį Seimas jau buvo vieną kartą priėmęs. Balsuosime dabar būtent dėl šito, ar priimti įstatymą be pakeitimų. Ir kiek reikia balsų, pasakysiu. Pakartotinai Seimo apsvaistytas įstatymas laikomas priimtu, jeigu už įstatymą balsavo daugiau kaip pusė visų Seimo narių, tai yra 71 už, kad visiems būtų aiški procedūra ir jos rezultatas. Taigi dabar balsuosime, ar priimti visą įstatymą. (*Balsai salėje*) Nesuprantate? Gerai, dar kartą paaiškinu. Tai dabar visi paklausykime. Grąžinto įstatymo priėmimo metu pirmiausia balsuojama, ar priimti visą įstatymą be pakeitimų. Įstatymą tą, kurį Seimas jau buvo priėmęs, ne Prezidento veto, ką pasiūlė, o įstatymą, kurį Seimas jau buvo priėmęs be pakeitimų (pagal Statuto 167 straipsnį). Visiems aišku? Dėkoju. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 75, prieš – 39, susilaikė 10. Įstatymas yra priimtas be pakeitimų. (*Gongas*)

Replikos galbūt po visų, nes dar lydimųjų keletą reikia priimti, tai neišsiblaškykime, susikaupkime. Yra likę taip pat reikalingi priimti lydimieji projektai.

11.20 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIVP-3331GR) (priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1-3.2 klausimas – Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3331. Ar yra motyvų? Nėra motyvų. Tada galime balsuoti iš karto, taip? Balsuojame. Susikaupkime, kolegos. Yra lydimieji. Balsuojame dėl Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo. Dabar 1-3.2 klausimas. Balsuojame. Be šito, dar yra trys lydimieji. Susikaupkime, pabūkime salėje, nesiblaškykime.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 122: už – 77, prieš – 30, susilaikė 15. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.21 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 290 straipsnio pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIVP-3332GR) (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-3.3 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 290 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3332. Ar yra motyvų? Nėra motyvų. Tada balsuojame dėl šio projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 117: už – 83, prieš – 22, susilaikė 12. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.22 val.

Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 9 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3079(2) (priėmimo tęsinys)

Dabar dar vienas lydimasis, tai yra 1-4.1 klausimas – Laukinės gyvūnijos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3079. Motyvų nėra. (*Balsas salėje*) Buvo motyvai. Teisingai. Balsuojame dėl šio projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 120, balsavo 115: už – 79, prieš – 20, susilaikė 16. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.23 val.

Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3080(2) (priėmimo tęsinys)

Ir lydimasis 1-4.2 klausimas – Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3080. Taip pat likęs tik balsavimas. Motyvai buvo išsakyti jau gerokai anksčiau.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 116, balsavo 110: už – 74, prieš – 18, susilaikė 18. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)
Replikos po balsavimo. Gerbiamas V. Pranckietis, man atrodo, pirmas buvo. Prašau.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Noriu padėkoti tai Seimo daugumai, kuri buvo šmaikščiai įvardinta medžiotojų frakcija. Sveikinu susikūrus daugumos frakcijai, o Seimas, kaip Tautos atstovybė, paliudijo vieną kartą ne populistinę, o nuoseklią nuomonę, kurią mes šiandien čia pasiekėme. Sveikinu 30 tūkst. medžiotojų bendruomenę, kuri nebūdavo matoma tiek, kiek 5 tūkst. parašiusių kokią nors aktelį ir pasiuntusių mums 1 tūkst. laiškų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. K. Mažeika – replika po balsavimo. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tikrai ačiū, kolegos, kurie įsigilino į problemą ir siūlymą. Tikrai turbūt tai yra pasitikėjimo kreditas medžiotojams. Linkiu, kad jie tą pasitikėjimą išlaikytų ir parodytų, kad tikrai nėra taip, kaip čia kai kurie bando nupiešti. Tikrai linkiu susitelkti ir dabar fokusuotis į krašto gynybą, į kitus šios sesijos prioritetus. Medžiotojai, manau, mums padės. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas R. Žemaitaitis per šoninį mikrofoną. Replika.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas Pauliau Saudargai. Iš tikrųjų aš leisiu sau prisiminti B. Bradausko žodžius. Čia, pamenate, kažkas labai stipriai kritikuodavo ir sakydavo, kad čia komunistinis dalykas ir panašiai, ir panašiai. Nebūčiau patikėjęs, kad Konservatorių, Liberalų ir Laisvės partijų valdančiojoje daugumoje vis dėlto humaniškų sprendimų gali būti. Nuoširdus ačiū valdančiosios daugumos nariams, kurie suprato, kad tas sprendimas nėra politinis, nėra asmeninis, nėra vienas prieš kitą nukreiptas dalykas.

Kitas. Išties noriu pasveikinti visus Seimo narius, kurie balsavo už, kurie supranta – už humanišką, iš tikrųjų suprantamą medžioklę, tai yra ne kankinimą, ne skerdimą, ne bet kokią šaudymą. O Aplinkos ministerijos, nes ministras yra, aš labai norėčiau paprašyti, kad taisyklės būtų gana aiškos dėl jo naudojimo, dėl vežimo, dėl laikymo, galų gale kaip ir kas galės įsigyti, jeigu tokia bus situacija.

Pabaigai, gerbiamas Pauliau. A. Vyšniauskui yra labai sudėtinga suprasti, kas yra Seimo statutas. Kadencija eina į pabaigą, jis vis niekaip nežino, kaip balsuoti. Būk geras, tu, kaip frakcijos narys, pamokyk, paaiškink, gal jam ir paskutinė kadencija, bet, duok Dieve, išmokink tu jį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Man atrodo, pasistengiau paaiškinti, kad visi suprato pabaigoje. Gerbiamas A. Pocius per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. POCIUS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš noriu tiesiog kelis žodžius pasakyti būtent tiems žmonėms, kurie prieš balsavimą minėjo, kad medžiotojai – ne tie žmonės, kurie prisidės prie valstybės gynybos. Aš jums priminsiu 1991 metus. Būtent parlamentą ginti susirinkę ginkluoti vyrai buvo daugiausia medžiotojai. Jūs to nepaneigsite, tai yra istorinis faktas. Žmonės aplinkui stovėjo beginkliai, tie, kurie neturėjo tų ginklų, nes prieš tai komunistinė valstybė, buvusi čia, draudė, neleido, nes bijojo. Bijoję tautos, kuri gali ginti savo šalį. Būtent medžiotojai, kurie turėjo ginklus, didelė dalis jų čia ir buvo susirinkę ginti mūsų parlamento.

Tai nereikia tuo spekuliuoti. Pasikeitė... Nedarykime medžiotojų vaiduokliais iš praeities. Pasikeitė Lietuva, pasikeitė ir medžioklės tradicijos. Vakarietiškos tradicijos, kultūra yra atėjusi kitokia. Aš tikrai dėkoju visiems, kurie suprato, palaikė, balsavo už, ir džiaugiuosi, kad mes vis dėlto turime naują matymą. Visi tie įžeidinėjimai, kad girtuokliai ten šaudys ir taip toliau, – tikrai taip nėra. Tai čia yra tikrai praeities vaiduokliai ir to nebereikėtų daryti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir repliką po balsavimo gerbiamas J. Urbanavičius. Prašau.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Mielie kolegos, aš, kaip miškininkas, aplinkosaugininkas, tikrai noriu jums visiems padėkoti už tokį sprendimą ir noriu tikrai padėkoti Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijai, V. Kantauskui ir visai komandai, už tai, kad jie gyvūnų gerovės ir medžioklės kultūros puoselėjimą kelia tikrai į aukštą lygį. Ačiū jums visiems.

PIRMININKAS. Dėkoju. Replikos išsakytos. Judame toliau.

11.28 val.

Baudžiamojo kodekso 24, 25, 32, 39¹, 249¹, 250², 250⁴, 250⁶ ir 252¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3279(2)ES (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Baudžiamojo kodekso daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3279. Gerbiama I. Haase, Teisės ir teisėtvaršos komiteto atstovė. (*Balsai salėje*) Bet nėra, sako, indikuoja, nėra jokių pasiūlymų, tai galime turbūt tiesiog balsuoti. (*Balsai salėje*) Dėl motyvų nėra. Taip, pastraipsniui. 1 straipsniui galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsniui galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 nebuvo jokių pasiūlymų. Galime bendru sutarimu pritarti šiems straipsniams? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Balsuojame dėl viso projekto. Darbotvarkės 1-5 klausimas – Baudžiamojo kodekso daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3279. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 117, balsavo 116: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.29 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3481 (pateikimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-6 klausimas – Azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3481. Pranešėjas – M. Lingė. Pateikimo tęsinys. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, pagrindinis teikiamo įstatymo projekto tikslas, kad į priklausomybės žiūrėtume vienodai. Tabako ir alkoholio reklama nėra leidžiama, nes jų žala nekvestionuojama, tačiau dėl azartinių lošimų turime išskirtinę situaciją. Priklausomybės forma labai sudėtinga ir lydimą neretai katastrofiškų padarinių žmonių likimams, tačiau požiūris į priklausomybę nenuoseklus. Paradoksalu, įstatymas skelbia, kad ši reklama yra draudžiama, tačiau

ar ne ciniškai tai skamba matant mūsų viešąją erdvę, matant, kad lošimų bendrovės kasmet reklamai ir paramai išleidžia po 13–14 mln. eurų. Tai augino pajamas ir pelnus. 2023 metais bendrosios lošimo pajamos buvo apie 222 mln., o 2020 metais šios pajamos sudarė per pusę mažiau, tai yra 103 mln. eurų.

Šis pasiūlymas brendo jau seniai. Problemos mastai iliustruoja, kad Priklausomybės ligų centre kartais auga skaičius besigydančių asmenų, kuriems oficialiai diagnozuota priklausomybė nuo lošimų. 2020 metais tokių buvo apie 50, o praėjusiais metais jau 176 asmenims diagnozuota ši priklausomybė. Dar iškalbingesni skaičiai asmenų, kurie įsirašė į save apribojusių asmenų sąrašą, jų turime apie 16 tūkst. Kas tai, jeigu ne akivaizdus pagalbos šauksmas? Asmenys, pripažįstantys sau, kad turi problemą. Dauginkime tą skaičių iš jų artimųjų, pridėkime asmenis, iš kurių problemų turintys lošėjai skolinasi, kad skolas padengtų naujomis skolomis, ir turėsime daugiau ar mažiau akivaizdesnę ir apytikslę šios problemos mastą.

Sveikti nuo šios priklausomybės bandantiems asmenims visa viešoji erdvė, užkišta agresyviomis reklamomis, tikrai nepadeda. Laikas dėti aiškų lygybės ženklą, kad azartiniai lošimai kelia tokią pačią priklausomybių riziką kaip ir alkoholis, tabakas, tad reklamos reguliavimas turi būti iš principo vienodas. Toks draudimas taikomas Latvijoje, Estijoje reklama labiau apribota, o parlamentas taip pat svarsto visiško uždraudimo galimybę.

Reklama – vienas iš svarbiausių žingsnių užkardant probleminius lošimus, tačiau ne vienintelis. Pavasario sesijoje bus Finansų ministerijos pataisos dėl atsakingo lošimo gairių perkėlimo į įstatymą, atsakomybės griežtinimo, papildomų funkcijų suteikimo Priežiūros tarnybai. Rudenį turėtume įdiegti lošėjo kortelę, kuri užtikrintų efektyvią probleminio lošėjo kontrolę tiek limituojant leidžiamas pralošti sumas, tiek kontroliuojant lošimo laiką. Taigi tų iniciatyvų tikrai turėsime. O dabar susitelkime ir dar kartą raginu į visas priklausomybes žvelgti nuosekliai ir vienodai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Gerbiama R. Baškienė pirmoji.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, ištis labai teisingi jūsų pateikti argumentai dėl reklamos daromos įtakos. Ji dabar ir labai plati, ir labai paveiki, ir dėl to mes visuomenėje turime labai daug problemų. Teikiamo įstatymo projekto siūlymus yra bandoma supriešinti su galimai mažėjančia parama sportui. Ir čia tada būtų klausimas, pirma, ar nemanote, kad iš principo yra ydinga, kai tokių dalykų kaip alkoholis, azartiniai lošimai lėšomis yra teikiama parama sportui? Ir antra, ar nesvarstėte galimybės kaip nors kitaip galvoti apie paramą sportui, galbūt įkurti papildomą fondą, kad ištis tokio reikalingo dalyko, kurį jūs siūlote, nepriešintų? Ačiū.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Ištis, matyt, turime paradoksalią situaciją, kad išvardintos priklausomybės dažniausiai priklauso nuo paramos tokioms sritims kaip sportas. Ir dabar metų metus įvairios sporto, krepšinio komandos lyg tokiu slenkančiu būdu tampa jau nebe tiek sportą reprezentuojančiomis organizacijomis, bet labiau panašėja į lošimus skatinančias organizacijas. Ištis tai yra ydingas reguliavimas, ydinga praktika.

Bet tos diskusijos apie kompensacijų poreikį, apie tai, kuo galima pakeisti, turbūt buvo ir ankstesnių diskusijų metu, kada kalbėjome apie tabako, alkoholio uždraudimo siūlymus. Matome, kad ištis sugebama rasti. Tikrai ydinga, kada nuo vienos verslo rūšies, kuri kelia neigiamas pasekmes žmonių likimams, būtų priklausomas sporto rūšies išlikimas, gyvavimas.

Svarbu pastebėti, kad parama kaip tokia nėra uždraudžiama. Per labdaros, paramos mechanizmus bet kuri įmonė, privati įmonė, gali remti, ką tik nori. Lošimų bendrovės taip pat galėtų ir toliau remti sportą per paramos sistemą. Iš tikrųjų tų būdų yra. Taip, be abejonės, turime daug pažangių verslų, turime inovatyvių verslų, sėkmingų verslų, kurie taip pat turėtų tapti ir galėtų tapti, jų indėlį pritraukiant, jų paramą išlaikyti ir skatinti sportą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas L. Savickas. Prašom.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, prieš kelias dienas, man atrodo, Seime padarėme labai išmintingą sprendimą: sutarėme, kad jeigu norime diskutuoti apie esminius pokyčius azartinių lošimų srityje ir apie sprendimus, kurie iš tikrųjų

gali visapusiškai padėti tiems žmonėms, kurie susiduria su tikrai likimus griaunančiomis situacijomis, turime kalbėti ne tik apie vieną sprendimą, kurį jūs šiandien pristatote. Taip, reikia sutikti, kad reklamos draudimas galėtų prisidėti prie šios sudėtingos situacijos problemos sprendimo, tačiau džiugu, kad šiandien jau turime darbotvarkėje kitus pakeitimus, kurie siūlo kitus esminius reguliavimo pokyčius. Ar sutinkate, kad Seimas pradėtų šiandien svarstyti (ir kokia jūsų asmeninė nuomonė?) ne tik reklamos, bet ir kitus draudimus, kurie prisidėtų prie to, kad iš tikrųjų kadencijos pabaigoje pasiektume reikšmingų pokyčių šioje skausmingoje srityje?

M. LINGĖ (TS-LKDF). Visos iniciatyvos, kurios yra skirtos mažinti probleminio lošimo mastą Lietuvoje, yra sveikintinos. Tokių iniciatyvų laukiame jau iš Vyriausybės pradėto derinimo proceso. Paminėtos pataisos, kurios turėtų atnešti ir sisteminių pakeitimų. Rudenį taip pat yra planuojamas dar vienas. Aš asmeniškai labiausiai tikiu lošėjo kortelės įdiegimo principu, kada visos būtų sujungtos į vieną sistemą ir būtų galima kontroliuoti tiek pralošiamas sumas nepriklausomai nuo vienos ar kitos bendrovės, ar numatyti tam tikrus atvėsimo terminus, kad laikas būtų ribojamas. Tokia praktika yra svarbi. Bet tikrai nenorėčiau sutikti galbūt su tuo, kad reikėtų viską dėti į vieną katilą. Iš tikrųjų galima etapais svarstyti, nuosekliai. O reklamos klausimas, man atrodo, jau yra vėluojantis klausimas, žiūrint į kitų priklausomybių sritis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš noriu paklausti, gerbiamas kolega. Kai buvęs jūsų frakcijos narys M. Majauskas buvo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas, praėjusią kadenciją buvo komiteto narys, ir jūsų ne vienas Konservatorių partijos narys buvo, šita problema lygiai taip pat buvo. Kodėl jūs jos nekėlėte ir kodėl iškėlėte būtent dabar?

M. LINGĖ (TS-LKDF). Turbūt ne tik M. Majauskas kėlė įvairias problemas ir klausimus.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Nekėlė. Nekėlė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Aš priminčiau 2017 metus, kai praėjusios kadencijos Seimas siūlė (faktiškai septyni kolegos būtent iš šios pusės) panašų reguliavimą kaip šis – reklamos atsisakymą, – ir tai pavirto 6 kartus keistu projektu – tuo, ką mes turime. Turime neva uždraustą reklamą, bet iš tikro reklamos apimtys, masteliai dvigubėjo, kaip rodo ir įvairūs duomenys. Tas reguliavimas buvo keistas. Matyt, aktyviai dirbo ir įvairios interesų grupės, kad jisai būtų toks, koks jisai yra dabar. Bet matome pasekmes, kad jisai tikrai nepasiekė tų tikslų. Pirmiausia, tai rodo ir augantys įvairūs apsiribojimo rodikliai ar Priklausomybės ligų centro duomenys. Tai išties rodo, kad turime ieškoti efektyvesnio būdo ir iš esmės spręsti šią problemą, kuri ir yra pasiūlyta.

O labiausiai aš įsiklausau, šiuo atveju ir inicijuojant šį projektą, tai į jau ne vieną kartą į Seimo narius besikreipusių lošėjo artimųjų paramos grupę. Vienas iš paskutinių laiškų buvo dar praėjusių metų pavasarį, kur jie taip pat primygtinai siūlė naikinti ir visiškai atsisakyti lošėjų, azartinių lošimų reklamos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Jūs greičiausiai skaitėte žiniasklaidos priemonių ir žiniasklaidos asociacijų kreipimąsi ir nuogastavimus dėl to, kad iš tikrųjų jūsų siūlomi draudimai žiniasklaidą palies gana skausmingai. Aš jau nekalbu apie tai, kad bus gerokai iškreipta rinka, kai turime nacionalinį transliuotoją, kuris gauna valstybės išlaikymą per 70 mln., o čia komercinei žiniasklaidai yra mažinamos galimos pajamos. Tai tuomet, kada buvo priimti alkoholio reklamos draudimo ribojimai, tai buvo įkurtas Sveikatos stiprinimo fondas, kuris veikia šiek tiek kaip kompensacinis mechanizmas. Tai kaip jūs planuojate šiuo atveju kompensuoti tuos galimus praradimus ir iš tikrųjų užtikrinti tą didesnę žiniasklaidos įvairovę?

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Noriu pastebėti, kad žiniasklaidos paramos formų yra pačių įvairiausių ir tokia nuo 2021 metų sausio mėnesio įsigaliojusi ir taikoma 5 % PVM lengvata internetinei žiniasklaidai tikrai buvo efektyvi. Įvairiais skaičiavimais, bent jau apytikriai *minimum* 6 mln. per metus yra remiama per šią lengvatą būtent internetinė žiniasklaida. PVM 5 % lengvata – turbūt nerastume labai daug kitų verslo subjektų, kurie galėtų pasidžiaugti tokia turima lengvata. Šiuo atveju ir dabar yra ta pagalba ir ji negali būti visiškai absoliuti. Suprantame, kaip ir sporto atveju, čia veikia ir rinkos dalyviai, kai, vienam pasitraukus, galima aktyviau padirbėti su kitais.

Dar iš esmės atsakant į klausimą, tikrai prasminga diskutuoti dėl iniciatyvos apskritai keisti bendrą lošimų priežiūros sistemą, kai rinkos dalyviai išlaikytų savo įmokomis priežiūrą. Panašiai yra Lietuvos banke, kai finansų įstaigos išlaiko savo priežiūrą per tas įmokas. Didesnis iš rinkos surenkamas biudžetas leistų didinti prevencinių priemonių krepšelį. Prevencinės priemonės, skirtos socialinei reklamai, tikrai galėtų ženkliau pasitarnauti sąlyginai kompensuojant ir galimus praradimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, pirmiausia jūs pasakėte, kad čia jau anksčiau rengėte, bet mes žinome, nuo ko viskas prasidėjo, – nuo „BaltCap'o“. Čia yra didžiausias minusas. Mes pamatėme, kad jokios kontrolės šiandieną tikrai nėra. Jūs, dabar kalbėdamas, kaip tik teisingai ir atkreipėte dėmesį, kad turėtų būti ženkliai griežtesnė kontrolė.

Antras momentas. Mane labai nuvylėte, kad jūs nenorite sujungti visų trijų esančių projektų. Tikriausiai galėtume išspręsti dar didesnes problemas, amžiaus cenzą reikėtų irgi padidinti. Kaip jūs manote, ar negalime spręsti kitaip dėl tų 21 metų?

Kitas momentas. Ar nebuvo galvota galbūt dėl to pereinamojo laikotarpio, dar pusmečio ar kaip? Dabar – nuo sausio 1 dienos. Sportas nespės susirasti rėmėjų. Aišku, aš suprantu, tos komandos, kurios šiandieną net nešioja marškinėlius... Taip, aš esu už šitą Reklamos draudimo įstatymą. Bet ką galvojate dėl pereinamojo laikotarpio? Mes neturėsime finansavimo.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Pirmiausia dėl 21 metų amžiaus. Toks projektas jau yra perėjęs pateikimo stadiją ir Seime yra svarstomas analogiškas, jau turbūt labiau pažengęs į priekį, negu dabar būtų siūlomas tas pats siūlymas.

Dėl numatyto įsigaliojimo laikotarpio. Matyt, tos diskusijos bendrai dar vyks ir komitetuose, gal vyks ir tam tikrais etapais. Reklama nėra lygi reklamai. Bet žiūrint ir į bendrą, kas iš principo susiję su verslo pokyčiais, yra ta bendra taisyklė, kad įsigaliojimai net pusmečiu vėliau būtų numatyti iki to įsigaliojimo po sprendimo priėmimo, tai tos normos, skirtos rinkai prisitaikyti, pasiruošti, šiaip bendrai yra išlaikomos. Bet aš neabejoju, kad tų diskusijų turėsime dar ne vieną.

O dėl sujungimo, aš manau, visi tie projektai gali būti svarstomi, jei bus Seimo valia. Aš minėjau, kad dar ateis ir iš Vyriausybės paketas, jis dabar yra derinimo stadijos. Natūralu, mes tų įvairių projektų turėsime labai daug. Ten, kur įmanoma, kad natūraliai jungtųsi, jie ir bus sujungti, jeigu bus siūloma reguliuoti panašius klausimus. Bet jeigu yra reklamos klausimas, nėra kokio nors alternatyvaus siūlymo dėl reklamos, manau, jis gali eiti savarankiškai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas, numatytas klausti, baigėsi. Gerbiami kolegos, apskritai mes turbūt turėsime pasitarti, ką darysime su tolesne darbotvarke, nes liko šie svarbūs azartinių lošimų klausimai. Galbūt tarsimės dėl Vyriausybės pusvalandžio, bet čia dar turime laiko.

Dabar yra motyvai už dėl šio projekto. Pirmasis kalba L. Savickas – motyvai už.

L. SAVICKAS (DFVL). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, viena vertus, norisi atvirai pasakyti, kad pranešėjo atsakymas iš tikrųjų nuvylė. Nuvylė dėl to, kad nerodo ambicijos ir noro visapusiškai spręsti klausimą. Sako, kad galime laukti, galime laukti, kol Vyriausybė parengs kažkokius projektus, sugalvos kažkokias idėjas. Matant šios kadencijos darbo tempus, labai tikėtina, kad nespėsime iki šios Seimo kadencijos pabaigos priimti tų kitų papildomų projektų. Bet jeigu jau Seimas rado valią ir jeigu jau tą valią rado vien dėl to, kad atsirado skandalinga situacija, kada vienas žmogus sugebėjo pralošti 20 ar net daugiau milijonų eurų, tai gal laikas priimti tuos sprendimus, kurie nėra tiesiogiai susiję, tik dėl reklamos, kur lošimų bendrovės galės tai nusirašyti į vis didėjančią savo pelną, arba ne tik dėl to, kad tai kainuos tiesiogiai ir žiniasklaidai, ir sportui? Viskas gerai, tai yra viena iš reikalingų priemonių.

Šiandieną mes pasisakome už. Lygiai taip pat tikimės, kad šiandien Seime esantys Seimo nariai ras ryžto spręsti ne tik reklamos klausimus ir nelauks, kol Vyriausybė pateiks kokius nors pasiūlymus, tačiau lygiai taip pat spręš klausimus, kurie riboja sumas, kurias galima pralošti, ribos amžių asmenų, kurie gali dalyvauti lošimuose, ir užtikrins, kad derama mokestinė našta prisidėtų prie to, kad teiktume socialinę pagalbą ir investuotume į lošimų antireklamą. Labai tikiuosi, kolegos, kad taip, kaip mes šiandien palaikysime šį projektą, po kelių minučių kolegos kitoje Seimo pusėje palaikys ir mūsų teikiamą projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat už kalbės gerbiamas K. Masiulis. Atsiprašau, po vieną. Taip. Tai nepykite, daugiau tada... Kadangi prieš nėra kalbančių, tada balsuojame.

Balsuojame dėl 1-6 klausimo – Azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3481. Balsuojame.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 107, prieš nebuvo, susilaikė 2. Taigi po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar gerbiama L. Nagienė galbūt dar kažką pasiūlys? Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Frakcijos vardu siūlau, kad būtų Vyriausybės išvada dėl visų trijų projektų, nes bus dar du projektai. Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Gerai. Yra pasiūlymas. Matau, kad salėje yra įvairių nuomonių. Tada balsuojame dėl to, ar reikia Vyriausybės išvados. (*Balsai salėje*) Tai balsuodami ir apsispręsimė. Dabar balsuojame, ar reikia dėl šio projekto Vyriausybės išvados.

Užsiregistravo 104, balsavo 98: už – 58, prieš – 24, susilaikė 16. Taigi prašome Vyriausybės išvados.

Dabar liko dar apsispręsti dėl svarstymo datos. Siūloma balandžio 25 diena. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Gerai, klausimas apsvaistytas.

11.49 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 7³, 10 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3521 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau 1-7 klausimas – Azartinių lošimų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3521. Vėlgi pateikimo tęsinys. Gerbiamas A. Bagdonas galėtų mums pateikti pateikimo tęsinį. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, noriu jums pristatyti Azartinių lošimų įstatymo siūlomus pakeitimus. Šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio 9 dalyje numatyta, kad Lietuvos Respublikos teritorijoje draudžiama reklamuoti azartinius lošimus, išskyrus azartinius lošimus organizuojančių bendrovių pavadinimus, prekių ženklus ir organizuojamų lošimų rūšis. Galiojantis teisinis reglamentavimas neskiria pakankamo dėmesio lošimų prevencijai ir svarbiausia – informacijos sklaidai apie galimas grėsmes. Azartinių lošimų tarnyba pagal galimybes analizuoja socialinių reklamų poveikį ir pastebi teigiamas tendencijas, tačiau dėl ribotų resursų socialinės prevencijos reklamos sklaida yra minimali ir nepasiekia norimų rezultatų. Akivaizdu, kad socialinės reklamos kiekis yra nepakankamai efektyvus ir jį būtina didinti tam, kad visuomenė būtų informuota apie galimas azartinių lošimų rizikas. Lošimų priežiūros tarnyba pripažįsta socialinės reklamos svarbą ir savo iniciatyva viešina socialinę azartinių lošimų reklamą. Analizuodama reklamos poveikį taryba pastebi, kad socialinė reklama vis dar išlieka viena iš efektyviausių informavimo ir prevencijos priemonių, kelia asmenų susidomėjimą, emocijas ir apmąstymus.

Tai pagrindiniai trys siūlymai. Įstatymo 7 straipsnio pakeitimu siekiama suteikti teisę lošimo organizatoriams stabdyti asmens lošimą, jei pastebimas asmens patologinis potraukis lošti. Tokiu būdu azartinių lošimų organizatoriams suteikiama teisė ankstyvoje stadijoje sustabdyti priklausomybių turintį asmenį.

Antras siūlymas. Įstatymo 10 straipsnio pakeitimu siekiama nustatyti pareigą azartinių lošimų organizatoriams skirti ne mažiau kaip 50 % reklamos biudžeto socialinei prevencinei reklamai. Reklamas rengtų visuomenės informavimo priemonės arba reklamos agentūros, atsižvelgdamos į Lošimų priežiūros tarnybos parengtas rekomendacijas. Tokiu būdu bus užtikrintas reikiamas dėmesys lošimų prevencijai ir visuomenės edukacijai apie galimas azartinių lošimų rizikas bei skiriamas atitinkamas finansavimas, proporcingas lošimų reklamai. Priežiūros tarnyba įgyvendindama Azartinių lošimų įstatymo nuostatas kontroliuotų, kaip lošimų ir žaidimų bendrovės įgyvendina šį reikalavimą.

Trečias siūlymas. Taip pat šiuo projektu siūlome įpareigoti azartinių lošimų organizatorius Valstybinei mokesčių inspekcijai teikti duomenis apie lošėjus, kurie per mėnesį laimėjo ar pralaimėjo 100 tūkst. eurų ir daugiau. Tokiu būdu būtų įvestas papildomas kontrolės mechanizmas bei galimybė pastebėti pataloginį lošėjų norą lošti. Šie pasiūlymai yra šiame pakete. Kviečiu visus užduoti klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Iš tikrųjų nori žmonės užduoti klausimų. Pirmoji klausia gerbiama L. Nagienė. Replikos vis tiek bus po balsavimo, nebent jūs dėl vedimo tvarkos... Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, 7 straipsnį jūs esate įvardinęs taip: „Suteikti teisę lošimo organizatoriams stabdyti asmens lošimą, jeigu pastebimas asmens pataloginis potraukis lošti.“ Kas įvertins šį asmens pataloginį potraukį lošti?

Antras momentas. Mane dar labai jaudina Priežiūros tarnybos veikla. Kas kontroliuos tai, kad socialinei reklamai būtų skiriama 50 %? Mes žinome, kaip dirbo Priežiūros tarnyba, ir matėme, kaip buvo pralošti „BaltCap'o“ milijonai. Ar šita tarnyba gali dirbti savo darbą, ar jūs ja pasitikėsite? Ačiū.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Laima, už klausimus. Pradėsiu nuo paskutinio. Taip, aš pasitikiu Azartinių lošimų tarnyba. Ar gali ji dirbti geriau? Taip, kiekviena tarnyba gali dirbti geriau, kaip ir kiekvienas iš mūsų. Ir aš manau, kad būtent jie ir galėtų kontroliuoti žemesnio lygio įstatyminius aktus, kaip yra įgyvendinamas šitas įstatymo projektas. Manau, kad sprendimas bent pusę reklamai skiriamų lėšų, reklamos biudžeto lėšų skirti būtent prevencijai ir žmonėms informuoti apie grėsmes, apie jiems patiems kylančias grėsmes, apie jų artimiesiems kylančias grėsmes, na, manau, kad su tokiu biudžetu tikrai būtų galima pasiekti tam tikrą proveržį.

Dėl formuluotės su jumis ir su Teisės departamento pozicija sutinku – ją reikia tobulinti. Bet jeigu įstatymo projektas po pateikimo stadijos, na, Seimas priims sprendimą jį pradėti svarstyti, tai komitetai ir Vyriausybė, kurios išvados taip pat reikėtų dėl šio įstatymo projekto, aš manau, tikrai rastų tas formuluotes, kurios apsaugotų tuos žmones, kurie įklimpsta į tą lošimų liūną ir tuomet jų artimieji labiausiai kenčia nuo to. Kaip ir daugelis šiandien pasisakė, turime rezonansinių atvejų, kuomet didžiulės pinigų sumos buvo praloštos, ir panašu, kad ne asmeninės, o galimai pavogtos iš kitų asmenų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas E. Sabutis. Prašom.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, turbūt ir aš, ir visi, kas po manęs klaus, klaus panašių klausimų, nes Teisės departamento pastabų yra daug ir jos tikrai svarbios. Žinote, jūs esate Liberalų sąjūdžio narys, paprastai Liberalų sąjūdis ir Laisvės partija nepasisako už biurokratijos didinimą. Dėl to, ką jūs siūlote dabar, aš matau atvirai, kad teks didinti biurokratiją, nes Priežiūros tarnyba įgyvendindama šitą įstatymą tikrai turės steigti daugiau etatų, turės daugiau priimti darbuotojų. Ir Teisės departamento ta pati pastaba... Vis dėlto, koks subjektas, jūsų manymu, turės visiškai užtikrinti, ar azartinių lošimų reklamos užsakovas tinkamai skiria savo biudžetą? Žinant, kaip biudžetavimas vyksta privačiose kompanijose, tai kada tikrins? Metų pabaigoje, po finansinių metų ar panašiai?

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju už klausimus. Atsakysiu nuo paskutinio. Kiekviena teikiama ataskaita yra metinė. Praėjusiais metais reklamai ir paramai azartinių lošimų bendrovės skyrė apie 13 mln. eurų: 10 mln. eurų skyrė reklamai ir apie 3 mln. eurų skyrė sporto organizacijų paramai.

Kontroliuoti, manau, turėtų Azartinių lošimų tarnyba. Jeigu jūs sakote, kad liberalai neturėtų kalbėti apie prevenciją, neturėtų kalbėti apie tai, kad asmenys, dirbantys valstybinėse institucijose, turėtų tikrinti tą verslo šaką, kuri nėra prioritetinga valstybei, tai aš dėl to tikrai nesutinku. Aš manau, jeigu azartiniai lošimai sukuria tam tikrą žalą, jie tai žalai kompensuoti arba prevencijai ir turi numatyti dalį lėšų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Pirmiausia, aš norėčiau pakviesti kolegą prisijungti prie Priklausomybių prevencijos komisijos, ten jūs sužinosite daug informacijos apie priklausomybės žalą. Susidarė toks vaizdas, kad jūs ir nematote, ir negirdite, kokia yra žala dėl azartinių lošimų priklausomybės, kiek tragedijų ir visokių kitų dalykų.

Aš manau, kad visiems turbūt suprantama, ir prirašyta tomai knygų, kaip kovoti su priklausomybėmis. Tai yra paprasčiausiai mažinti prieinamumą, reklamą ir didinti kainą. Kitokių dalykų nėra. Tai mano klausimas, kodėl jūs girdite lošimų bendrovių prašymus ir negirdite prasilousių žmonių, nukentėjusių žmonių giminių prašymo ir kreipimosi į Seimo narius kuo daugiau riboti prieinamumą, drausti, kad žmonės nepatektų į šitas pinkles? Labai ačiū.

A. BAGDONAS (LSF). Visiškai nesutinku su jūsų nuomone. Būtent kelios lošimų bendrovės ir norėtų, kad reklama būtų uždrausta, kad jie nebeturėtų skirti finansavimo žiniasklaidai, kad jie nebeturėtų skirti finansavimo sportui, tai lošimų bendrovės to ir siekia. Šis įstatymo projektas numato, kad jos ne tik turės skirti pusę savo biudžeto lėšų, numatytų reklamai, būtent prevencijai. Azartinių lošimų tarnyba ne kartą įvardijo ir visuose tyrimuose nustato, kad būtent prevencija, švietėjiška veikla labiausiai skatina žmones nebelašyti. Tačiau tam mes numatome per mažai pinigų ir su tomis lėšomis, kurias turi Azartinių lošimų tarnyba, ji negali pasiekti norimo rezultato.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau jūsų klausia gerbiamas E. Pupinis. O posėdžiui toliau pirminkaus gerbiamas J. Razma.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, apie jūsų tą proveržį. Tikrai neįžiūriu to proveržio, kuomet iš tų žmonių, kurie turbūt nesusitvarko su savo valia atsisakyti lošimų, bus surinkti pinigai ir bus perduoti kažkam, kur iš tiesų bus parašyta kažkur prie reklamos mažomis raidytėmis, kad gali būti taip, kad jūs tapsite priklausomas nuo lošimų. Šiuo atveju aš tikrai nematau proveržio. Tačiau matau vieną dalyką, kad iš tikrųjų... dabar čia daug kas kalbėjo apie tai, kad sportas gali netekti lėšų. Tai, ko gero, tos lėšos, jeigu lošimo bendrovės nedidins biudžeto tam tikrų išlaidų, paprasčiausiai pasislinks nuo sporto į žiniasklaidos priemones. Jos iš tikrųjų daugiau turbūt įdeda pastangų ir jėgų pasakyti kur nors ar parašyti, kad gali išsivystyti priklausomybė ir šiuo atveju, žmogau, turėsi problemų. Iš tikrųjų ar nebandėte skaičiuoti, kiek tų lėšų bus paimta iš sporto, ko gero, tais pačiais skaičiais, ir perduota į žiniasklaidos priemones? Ačiū.

A. BAGDONAS (LSF). Atsakant į jūsų klausimą, iš sporto nebūtų paimamos apskritai lėšos. Čia nekalbama apie paramą. Čia yra kalbama apie reklamą. Dabar panašu, kad jūs klausiate, bet pats nesate įsigilinęs net į įstatymo projektą. Dar kartelį kartoju: kiekviena bendrovė turi tam tikrą biudžetą, skirtą reklamai. Tai pusė to biudžeto būtų skiriama švietėjiškai veiklai ir prevencijai. Ne toje reklamos dalyje prierašas. Atskira socialinė medija, skirta būtent prevencijai, kad žmonės būtų informuoti apie galimas žalias, apie tai, kokios pasekmės gali būti. Ir jeigu būtų parodyti tie žmonės arba jų artimieji, kurie susiduria su tuo, per televiziją ne 32 kartus per metus, o galbūt 3 tūkst. 200 su tokiu biudžetu, tuomet mes ir pasiektume proveržį.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, informuoju, kad pratęsiu balsavimo intervalą iki to momento, kol spėsime apsvastyti visus Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo projektus. Dabar K. Masiulis klausia.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ar jūsų projektas neprieštarauja projektui, kuris ką tik buvo priimtas? Ten yra siūloma uždrausti reklamą, o jūs siūlote ją palikti. Man atrodo, ir jūs pats balsavote už aną projektą.

A. BAGDONAS (LSF). Aš manau, kad visi įstatymų projektai, kurie griežtina azartinių lošimų veiklą Lietuvoje, yra priimtini. Juos reikėtų dėti ant vieno bendro Vyriausybės stalo ir, aš manau, Vyriausybė turėtų ateiti į Seimą su visu paketu, o ne su pavieniais įstatymų projektais. Aš manau, kad iš tų įstatymų projektų, kurie šiandien yra siūlomi, iš jų tikrai galima pasirinkti labai gerų dalykų. Pavyzdžiui, jūs sakote: jūs balsavote ir pasisakėte dėl pirmojo projekto, tai gal Vyriausybės pozicija ir būtų tokia, ir nebūtų pritarta būtent šiai daliai šio projekto, tačiau dėl šio įstatymo projekto yra ir kitų siūlymų, kurie griežtina azartinių lošimų veiklą Lietuvoje.

PIRMININKAS. Laikas baigėsi. Dabar motyvai. Už – E. Rudelienė.

E. RUDELINĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų šiandien matome, kad Seime vyksta plati diskusija dėl azartinių lošimų griežtinimo, ribojimo ar draudimo. Daugelis, matyt, Seimo narių (mes matėme prieš tai buvusį balsavimą) neabejoja, kad reikia griežtinti, drausti ar kitaip apriboti. Tačiau manau, kad diskusija turėtų būti platesnė ir turime ne tik riboti, bet ir skirti pagalbą tiems žmonėms, kurie susiduria su lošimų priklausomybe. Turi būti pagalba

ir tiems žmonėms, kurie šiandien turi problemų. Todėl siūlau palaikyti šį įstatymo projektą, palaikyti ir kitus įstatymų projektus, kurie šiandien bus teikiami, nes, man atrodo, diskusija turi vykti, komitetai turi dirbti ir rasti bendrą sprendimą, kuris būtų pats geriausias ir nekeltų abejonių. Ačiū. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. K. Masiulis – prieš.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš žiūriu į šį projektą kaip į savotišką gudravimą. Jau ir anksčiau buvo uždrausta reklama, bet taip uždrausta, kad jos tiek apstu, kad neįmanoma jokio teksto atsiųsti, tris kartus neužgesinus lošimų reklamos internete. Tai čia irgi bandoma visai apkarstyti sąlygomis, bet iš tikro neuždrausti reklamos. Aš manau, kad reikia uždrausti reklamą kaip tokią. Tai yra vienintelė išeitis bandant apsaugoti priklausomybę sergančius žmones. Jeigu jie nori, juos reikia gydyti.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Dabar balsuosime, ar po pateikimo pritariame projektui Nr. XIVP-3521, kurį pateikė A. Bagdonas.

Už – 52, prieš – 5, susilaikė 45. Po pateikimo projektui pritarta.

Siūlomas komitetas būtų Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymo data turbūt turėtų būti numatoma ta pati kaip ir prieš tai pateikto projekto, tai yra balandžio 25 diena. Galime bendru sutarimu pritarti? Ir Vyriausybės išvada. Taip pat bendru sutarimu pritariame.

Repliką po balsavimo – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Aš susilaikiau.

PIRMININKAS. Kaip?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Pakoreguoti. Aš susilaikiau.

PIRMININKAS. A. Kupčinskas susilaikė – protokolui pranešimas.

12.07 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10, 10¹, 16¹, 19, 20, 20¹ ir 20⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3528, Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3529 (pateikimas)

Dabar paskutiniai įstatymų projektai iš šios serijos – Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3528 ir Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3529. Turbūt kartu pateiksite, įrašyta kaip kompleksinis.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, nedažnai taip nutinka, kad skandalas vienoje srityje, šiuo atveju Nacionalinio stadiono klausimu, sukuria netikėtą galimybių langą imtis esminių pokyčių kitoje srityje. Tikiuosi, kad dar šios kadencijos Seimui užteks valios esminiams pokyčiams įgyvendinti. Azartinių lošimų įstatymo pataisos, nors dar tik pradėjome svarstyti žingsnius, ką tik sėkmingai pateikėme du įstatymus, jau pradėjo skaldyti, yra lydimos manipuliacijų, skandalingų pareiškimų, galima išvelgti netgi galios demonstravimą ir net bandymą atitraukti dėmesį nuo kitų valstybės reikšmingų problemų. Ir tai tik dar kartą įrodo, kad lošimų sektorius iki šiol buvo nepakankamai reguliuojamas, kol kas gyvena pagal savo taisykles.

Nepaisant to, kad tai yra priešpaskutinė šios kadencijos Seimo sesija, mes privalome būti sąžiningi patys sau ir savo rinkėjams ir imtis lošimų sektoriuje reikšmingų pertvarkų, kurios ne tik suteiktų daugiau skaidrumo, bet taip pat apsaugotų ir pačius pažeidžiamiausius mūsų asmenis. Būkime atviri, pigūs triukai, skambūs pareiškimai, fragmentiniai siūlymai realių pokyčių šiame sektoriuje tikrai neatneš. Privalome parengti visą paketą, paketą, kuris leistų sumažinti keliamas rizikas kiek įmanoma daugiau sričių, ir vien azartinių žaidimų reklamos draudimas visos problemos tikrai neišspręs.

Dar prieš einant į šią tribūną Seimo koridoriuose mane pasiekė ruošiami kontrargumentai, apeliuojantys į praėjusios kadencijos metu priimtas Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas, dėl kurių taip pat buvo daug nepatenkintų, daugybė manipuliacijų. Tačiau tame pakete, minimame pakete, buvo viena dedamoji, vis dar skandalingai iškeliamą aukščiau kitų, – alkoholio reklamos ribojimas. Noriu visiems priminti, matyt, pamiršome, nes nors žadėta, bet taip ir nekeitėme, kad

šalia to buvo įvesti ribojimai dėl prekybos alkoholiu laiko, griežtinamos prekybos vietos, amžius ir kiti svarbūs pakeitimai, kurie leido pasiekti norimų rezultatų.

Tad jeigu remiamės praėjusios kadencijos patirtimi, kviečiu visus suremti pečius kartu ir imtis esminių pokyčių azartinių žaidimų sektoriuje. Kad azartiniai lošimai – didelė problema, laužanti žmonių likimus, patvirtina ir asociacijos, vienijančios nukentėjusių nuo azartinių lošimų priklausomybių šeimos narius, kreipimasis į Seimo narius. Vakar turėjau galimybę vėlai vakare su jais apie tai pabendrauti. Moksliniais tyrimais įrodyta, kad, pradėjus lošti ankstyvame amžiuje, nepriklausomai nuo lošimų rūšies auga priklausomybės rizika. Priklausomybė nuo lošimų itin apgaulinga ir tikrai iškart nepastebima, lengvai nuslepia, bet su laiku gilėja ir daro itin didelę žalą tiek nuo priklausomybės kenčiančiam asmeniui, tiek jo artimiesiems.

Taigi, pastaraisiais metais sparčiai plečiantis lošimų sektoriui, svarbu valdyti su tuo susijusias rizikas ir vien reklamos draudimas šios problemos neišspręs. Dėl to kartu su kolegomis, Demokratų sąjungos frakcijos nariais, mes siūlome tris esminius dalykus.

Visų pirma, nustatyti maksimalią sumą, kurią per kalendorinius metus asmuo gali išleisti lošimuose, susiejant ją su deklaruojamomis pajamomis – konkrečiai iki 15 %, o nedeklaravusiems pajamų – iki dviejų vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžių. Prisiminkime: visai neseniai sužinojome istoriją, kad vienas žmogus pralošė daugiau negu 20 mln. Ar tikrai galime laukti, kad ir toliau leistume be jokių ribų lošti tiek, kad praloštume savo sveikatą, savo namus, savo visą sukauptą turtą?

Antra – apriboti azartinius lošimus asmenims iki 21 metų. Tokiu būdu sumažinama didesnių finansinių praradimų ir ankstyvesnio probleminio lošimo atsiradimo rizika. Pagalvokime, jeigu šiandien devyniolikmetis Lietuvoje negali išgerti alaus, kodėl jam turėtų būti prieinami azartiniai lošimai?

Trečia – išplėsti mokestinę bazę lošimams. Pati pramoga turi turėti savo kainą, o ne tik praloštą sumą. Lošimų organizatorių pelnas išaugo nuo 20 mln. 2020 metais iki 53 mln. 2022 metais. Loterijų ir lošimų veikla iš esmės yra praktiškai garantuoto pelno verslo modelis, todėl valstybė privalo tinkamai subalansuoti taikomų mokesčių dydžius.

Taigi, kolegos, tikrai džiaugiuosi, kad šiandien pavyko užtikrinti, kad visi registruoti įstatymų projektai, tiek kolegos M. Lingės, tiek A. Bagdono, tiek mūsų frakcijos registruoti projektai, yra vienas po kito teikiami ir gali būti svarstomi kartu. Mes manome, kad, sėkmingai juos pateikus ir paskyrus tą patį komitetą, galėtume juos svarstyti kaip vieną paketą, priimti reikšmingus ir esminius sprendimus, kurie iš tikrųjų galėtų reikšmingai pakeisti situaciją šiame sektoriuje.

Taigi, manau, kad balsuodami dėl šio projekto mes matysime, ar mes iš tikrųjų buvome prieš azartinius lošimus, ar vis dėlto prieš žiniasklaidą ir sportą, ar vis dėlto tiesiog prieš vieną sprendimą, ne prieš visą kompleksą ir paketą. Ačiū. Esu pasirengęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkui už projekto pateikimą. Aš tik paminėsiu, kad greičiausiai už kiekvieną čia įrašytą projektą balsuosime atskirai, tai dėl to dėl motyvų galima užsirašyti ir prie vieno, ir prie kito projekto.

Dabar klausimai. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, kiek galimai gali būti papildomai, įvertinus praėjusių metų biudžetą, kiek jie turėjo pelno, kiek jie papildomai sumokėtų, jeigu mes išminusuotume išmokėtas sumas, kurias, laimėjimus išmoka? Jūs antrajame projekte tą variantą siūlote.

Antras mano klausimas: kas kontroliuos? Lošimų priežiūros tarnyba kontroliuos ne daugiau... iki 15 % jo pajamų, numatytų per paskutinius kalendorinius metus? Jeigu nedeklaruoja, ten yra kitaip dar numatyta – dviejų praėjusių...

L. SAVICKAS (DFVL). Vidutinių.

L. NAGIENĖ (DFVL). Jo, kalendorinių metų ketvirčio sumos. Kas vykdys tą kontrolę? Kiek man žinoma, nėra sistemos, nėra programinės įrangos. Yra popieriniai žurnaliukai ir taip toliau. Jeigu mes nebūsime sukūrę sistemos ir nepriversime jų taip... Kaip kažkada ligonių kasos žaisdavo – neturėjo, tai vaistinės nenorėdavo. Čia šituo atveju mes tikrai garantuotai turėsime kontrolę šimtu procentų.

L. SAVICKAS (DFVL). Tikriausiai reikia pripažinti, kad, mano asmeniniu įsitikinimu, dabartinė kontrolė ir esamas reguliavimas, ir institucijos nepakankamai atlieka darbą, nėra pakankamai įgalintos tam, kad iš tikrųjų suvaldytume tą sudėtingą augantį sektorių, kuriame iš tikrųjų matome vis daugiau ir daugiau sudaužytų žmonių likimų. Todėl reikia ieškoti sprendimų, kurie įgalintų valstybę užtikrinti, kad ta kontrolė vyktų. Įvairūs techniniai sprendimai yra įmanomi. Be abejo, tai yra lošimų kontrolės institucijos, kurios turėtų užtikrinti sklandų darbą. Bet tam, kad tai veiktų, mes turėsime padaryti tam tikrus pakeitimus, užtikrinti, kad apie visus lošimus būtų teikiama informacija, ne tik apie dalį lošimų. Taip pat turėsime užtikrinti integraciją tarp Mokesčių inspekcijos duomenų bazės ir lošimų institucinės duomenų bazės tam, kad galėtume matyti, ar tie limitai nėra peržengti ir viršijami.

Visa tai, be abejo, yra įgyvendinimo lygmens dokumentai, kuriuos jau reikėtų susitarus po to užtikrinti kartu per įgyvendinamuosius teisės aktus. Bet galiu užtikrintai pasakyti: jeigu rasime politinę valią, tai ir techniniai sprendimai tą valią įgyvendinti tikrai bus rasti.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, jūsų kalba labai graži, tačiau, pasiskaičius įstatymą, didelės esmės čia tikrai nėra, išskyrus galbūt dėl 21 metų. Visa kita, taip atrodo, yra noras įvesti į kažkokią diskusiją, padidinti administravimo sąnaudas, nes iš tiesų atsakydamas gerbiamai Laimai jūs pasakėte, kad tos sistemos dar nėra ir nežinia, kada jinais bus. Jeigu jums pasakytų palikti bent vieną punktą iš to, ką jūs siūlote, kurį punktą jūs paliktumėte? Ačiū.

L. SAVICKAS (DFVL). Gerbiamas kolega, iš principo nesutinku. Tikriausiai reikšmingai diskutuočiau, kuris pasiūlymas iš pristatytų turi reikšmingesnę svorį. Ar mes nebematysime internetinės reklamos ir taip padidinsime azartinių lošimų bendrovių pelningumą, nes nebus kur padėti reklamai skirtų lėšų, ar mes iš tikrųjų priimsime principingus sprendimus, kurie didins mokesstinę naštą ir gaunamas pajamas mes galėsime skirti nukentėjusiems asmenims, užtikrinsiantiems, kad žmogus negali pralošti viso savo gyvenime sukaupto turto, ar užtikrinsime, kad jauni žmonės neturėtų galimybės formuoti savo priklausomybės nuo azartinių lošimų? Taigi, nėra čia ko rinktis, čia reikia pagalvoti, kas dar neįtraukta. Tuomet galėsime kalbėti apie rimtą paketą.

PIRMININKAS. Klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkui. Išties, matyt, gerai, kad yra atskirti įstatymų projektai ir bus atskirai galima balsuoti, nes būtent šitą įstatymą labiau norėtusi palaikyti negu dėl mokesčio. Mokestis, mano požiūriu, yra ydingai skaičiuojamas. Nėra tokios pasaulyje sistemos, kuri taip skaičiuotų.

Mano turbūt labiau esminis siūlymas. E. Pupinio klausimą pratėsiu. Aš manau, kad mąstymo kryptis dėl limitavimo yra teisinga, tačiau jūsų pasiūlytas mechanizmas, kaip pastebėjo ponias Laima, kol nėra sistemos, neveiks. Žiūrėkite dabar, kaip jūs sukontroliuotumėte, kai 15 % galima vienoje bendrovėje, nueini į kitą bendrovę, jie nemato, kas buvo pirmoje bendrovėje pralošta, ir tada 15 %, 15 %, 15 %. Kol nėra tos vienos sujungiančios lošėjo kortelės ir visa matančios sistemos, tol turbūt čia tikrai labiau mąstymo kryptis yra teisinga, bet jinais nėra išplėta.

Dėl LAKIS. Jinai niekaip nėra susijusi su nuotoliniais lošimais, jinais yra kurta kontroliuoti žaidimo automatų skaitiklių apskaitą ir perduoti lošimo duomenis, kad nebūtų klastojami tie duomenys. Bet čia yra sujungti grynai tikrai automatai, o visiškai nekalbama... Na, čia labiau techninis, matyt, tą išsiaiškinsime po Vyriausybės pastabų.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas kolega. Džiugu, kad sutariame, jog žiūrime ta pačia linkme. Tikiuosi, kad tas žiūrėjimas atsispindės ir mūsų balsavime ir galėsime tuomet pereiti į darbinį formatą, derinti, koks yra tas efektyviausias įgyvendinimas. Esu tikras, mano patirtis Vyriausybėje leidžia manyti: jeigu Seimas parodys principinę valią, kad sistemos turi būti integruojamos, sujungiamos, papildoma informacija renkama tam, kad išvengtume dubliavimosi ar gudravimo, tokie sprendimai bus rasti. Šiandien, manau, principinė diskusija yra apie tai, kad jeigu šis Seimas turi politinę valią nelaukti kitos kadencijos, o dar dabar pasinaudoti galimybe ir priimti reikšmingus pokyčius, tai mes galime tai padaryti. Tuomet tai pareikalaus didelio darbo su at-

sakingomis įgyvendinančiomis institucijomis užtikrinti, kad sistemos būtų integruotos, užtikrinti, kad būtų papildoma informacija renkama, tai, ką jūs pasakėte, ir tos sistemos tuomet veiks.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Mano klausimas iš esmės jau buvo užduotas gerbiamos L. Nagienės ir M. Lingės. Aš noriu pritarti jūsų siūlymui, nes tai papildo ribojimus. Tik tiek, kad tą sistemą reikia kaip nors paleisti, ją sunku paleisti.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū, Kęstuti.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, nespėjau prieš tai kolegos A. Bagdono paklausti, norėčiau paklausti jūsų. Ar nemanote, kad reikėtų padidinti Medijų fondo lėšas? Vis dėlto mes čia gavome daug raštų iš Internetinės žiniasklaidos asociacijos ir iš asociacijos „Nacionalinė spauda“, nes būtent žiniasklaida sako, kad jie nukenčia finansiskai, jie negauna atitinkamo kiekio lėšų. Mes dabar svarstome, kad tai galėtume kažkur iš tų resursų, iš tų lošimo įmonių paimti ir kažkur atiduoti. Bet gal mes galėtume padidinti, kaip ir prašė asociacijos, vietoj 6,5 mln. bent iki 9 mln.? Ačiū.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū už klausimą. Tai yra tikrai labai svarbus aspektas, bet jis neturėtų mūsų supriešinti. Iš tikrųjų tai yra aspektas, kuris turėtų rodyti galimybes, kad mes aiškiai ir sistemiškai žiūrime į tai, kad reklamos draudimas turėtų įsigalioti. Tačiau lygiai taip pat negalime pakartotinai lipti ant grėblio ir turime labai aiškiai žinoti, kad taip, tai turi reikšmingą įtaką tam tikriems sektoriams, konkrečiai žiniasklaidai, konkrečiai sportui, ir čia turime rasti pereinamuosius kompensacinius mechanizmus. Tam tikri modeliai yra išbandyti praėjusioje kadencijoje, kai buvo įvestas alkoholio reklamos ribojimas. Tai ar eiti tomis pėdomis, ar ieškoti kitų sprendimų, manau, kad tai turėtų būti mūsų šios kadencijos Seimo klausimas, kad rastume jį.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, kartojami tie klausimai. Tai man lygiai taip pat, kaip ir kolegoms, didžiausia problema tai yra apskaita, nes mes per 30 metų nesukūrėme gyvybiškai būtinų sistemų, kurios galėtų kontroliuoti, gauti duomenis. Tai jau prasilošusiu lošėju nelabai tikiu. Kai jūs rašėte šitą įstatymą ir teikėte šitą siūlymą, kokią viziją turėjote, per kiek ji galėtų realiai pradėti egzistuoti mūsų Lietuvėleje? Ačiū.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū už klausimą. Man labai džiugu, kad šiandien mes jau labiau kalbame ne apie tai, ar reikia pritarti, o kaip mes jį įgyvendinsime. Tikiu, kad aš vienintelis tikriausiai čia neturiu auksinio atsakymo, kaip tai veiks. Galiu pasidalinti savo matymu, kad tikriausiai pereinamasis įgyvendinamasis laikotarpis galėtų siekti mažiausia metus, kad atsirastų sistemoje, ir per tą laikotarpį jas reikėtų sukurti. Nereikėtų jų kurti nuo nulio, nes, kaip ir kalbėjome, turime valstybines sistemas, kur apskaitome deklaruojamas žmonių pajamas, taip pat turime dalyje lošimų sektoriaus veikiančią kitą informacinę sistemą, kur yra renkama informacija apie tai, kas vyksta dalyje lošimų. Tai ją reikėtų integruoti praplečiant, tokiu būdu mes galėtume judėti ir per pereinamąjį laikotarpį užtikrinti, kad ta sistema pradėtų veikti.

PIRMININKAS. Kadangi du projektai, tai turbūt šiek tiek daugiau leisime paklausti. E. Sabutis.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, nekartodamas tų klausimų, kuriuos jau visi prieš tai buvę kolegos jums uždavė, norėčiau paklausti. Na, azartinis lošimas yra liga. Jūsų siūlyme numatomi įvairūs skaičiai, tai susidaro toks ispūdis, kad jeigu neviršysime šitų skaičių, tai liga bus valdoma ir viskas bus gerai. Bet būtų geriau, kad iš viso šitos ligos nebūtų. Tai klausimas toks. Neabejoju, kad bus pritarta šitam įstatymo projektui ir jis judės Seimo salėje. Ar planuojate ir kokias planuojate kitas įstatymines iniciatyvas, kad būtų taikoma daugiau prevencinių priemonių, kad žmogus tiesiog nesusirgtų šita liga, o ne ją valdytume?

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū už klausimą. Labai pritariu, kad iš tikrųjų tai yra tik tam tikri pirminiai žingsniai, turime žygiuoti toliau. Vienas iš variantų, kuris atsидaro, – tai būtent išplėsti mokestinę bazę. Tai sukurtų papildomas pajamas, kurias galėtume skirti būtent toms priemonėms, apie kurias jūs kalbate.

PIRMININKAS. A. Skardžiaus nėra darbo vietoje. Klausėjų sąrašas išsisėmė. Ačiū pranešėjui. Dėl motyvų, kaip minėjau, dabar dėl pirmojo projekto, D. Griškevičius turi galimybę pasisakyti.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, man atrodo, šis siūlomo sprendimo projekto paketas yra tikrai reikalingas ir naudingas. Man atrodo, vien tik apsiriboti reklamos draudimu būtų klaidinga, nes tikrai ne vien reklama yra problema. Kaip žinome, daug yra nusikalstamų veiklų, kurios neturi jokios viešos reklamos, bet mes puikiai žinome, kokios yra problemos su tais pačiais narkotikais ir panašiai. Akivaizdu, vien tik reklamos draudimais mes neišspręsimė šiandien akivaizdžių problemų. Šie pateikti pasiūlymai, man atrodo, tikrai atliepia tą, pavadinkime taip, žmonių ir šeimų tam tikrą didesnę apsaugą, kur dabar žmonės susiduria su šiomis problemomis.

Kai kuriais klausimais girdėta tam tikrų abejonių, ar pasirinktas dydis yra teisingas, ar ne. Man atrodo, šiandien pritarus šiam pateikimui, komitete sujungus visas iniciatyvas, kurios šandien kilo, galbūt atsirast dar ir naujų. Tikrai galima plačiau išdiskutuoti ir galbūt rasti dar teisingesnę tą dydį. Bet, man atrodo, pats pasirinktas Luko pristatytas principas yra gana teisingas ir tas pats amžiaus cenzo padidinimas yra labai reikalingas. Todėl tikrai kviečiu kolegas šiandien palaikyti šį sprendimą, projektą ir tas gilesnes diskusijas perkelti į Biudžeto ir finansų komitetą.

PIRMININKAS. Niekas nepageidauja pasisakyti prieš, tai dabar balsuosime dėl šio pirmojo paketo projekto.

Už – 91, prieš – 1, susilaikė 6. Projektui pritarta. Kaip ir dėl kitų projektų, pagrindinis būtų Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymo data – balandžio 25 diena. Ir Vyriausybės išvada. Sutarime bendrai dėl šio klausimo.

Dabar, matau, replikos po balsavimo. A. Gedvilas – pirmasis.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėjau paprašyti, kad protokole įskaitytumėte mano balsą už ankstesniame balsavime, kur teikė A. Bagdonas.

PIRMININKAS. Fiksuojame, A. Gedvilas taip pat balsavo už. L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Mano balsą taip pat prašau įskaityti už šiame balsavime.

PIRMININKAS. Taip pat protokole fiksuojame jūsų balsą. D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju. Aš tik pasitikslinu, Vyriausybės išvadą sutarėme bendrai, taip?

PIRMININKAS. Taip, taip.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Gerai, ačiū.

PIRMININKAS. Ir Vyriausybės išvada. Viskas taip pat, kaip ir dėl kitų projektų.

Dabar kitas paketo projektas, tai yra Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo pataisų projektas. L. Nagienė kalbės už.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, kodėl kalbu už? Iš tikrųjų, pasižiūrėkime. Šiuo atveju, aš manau, Mokesčių inspekcijai ir visiems kitiems yra visiškai nesudėtinga įgyvendinti šį teisės aktą, jeigu norime gauti daugiau pajamų į biudžetą iš azartinių lošimų tų, kurie užsiima tuo verslu. Ten yra tik atimamos lošėjams faktiškai išmokėtos sumos, jos lygiai taip pat bus apmokestinamos, todėl ir kviečiu palaikyti. Šiandien mes kalbame apie krašto gynybai reikalingus papildomus pinigus. Tai nejaugi mes negalvojame apie tai, kad čia bus papildomos pajamos į biudžetą? Todėl tikrai kviečiu palaikyti. Ankstesnis projektas galbūt daug daugiau reikalaus, imlesnis dėl kontrolės, o šis tikrai labai paprastas. Ačiū.

PIRMININKAS. M. Lingė – prieš.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Taip, kaip dabar yra sukonstruota lošimų apmokestinimo sistema Lietuvoje, pats modelis, kai įvertinami laimėjimų išmokėjimai ir tik tada yra apskaičiuojama mokesstinė bazė, tai galima įvardinti tokias šalis: Lenkija, Graikija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Kroatija, Malta, Olandija, Slovėnija, Šveicarija, Vokietija. Yra tikrai labai nemažai valstybių, kitos turi mišrius, bet tokio modelio, kad nebūtų įvertinami išmokėjimai, nėra. Nežinau nė vienos tokios valstybės, kad būtų pasirinkta tokia mokesstinė bazė. Juo labiau kad galbūt yra bandoma lyginti su loterijų apmokestinimo principu, bet ten iš tikrųjų yra nelygintini dalykai, kad išmokėjus laimėjimus vis dėlto lieka skirtingas procentinis dydis veiklai vykdyti, yra skirtingos bazės, kiek ne mažiau nuo tų pajamų turi sudaryti laimėjimai, skirtingai loterijoms, skirtingai lošimams. Vis dėlto lošimuose daug ką lemia atsitiktinumo faktorius arba sporto varžybų rezultatas. Įsivaizduokime, jeigu viskas būtų apmokestinama tik nuo sumokėtų pinigų, išleistų vadinamiesiems staty-

mams, tai supraskime, kad čia greitai galėtų būti apskritai ne tik bankrotai, bet, matyt, tokio modelio neefektyvumas pasireikštų labai greitai ir aiškiai. Todėl, man atrodo, sistema yra sukurta ir ta bazė, mokesčio bazė yra mokama kelis kartus: vienas kartas tai yra loterijų įvertinus, paskui ir... lošimo bendrovių, o visai kitas yra pelno apmokestinimas. Tikrai mūsų mokestinė bazė, man atrodo, yra stabili ir tvirta ir, manau, nesiblaškykime.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime dėl Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo pataisų projekto.

Už – 60, prieš – 12, susilaikė 31. Pritarta po pateikimo.

Tuomet ir dėl šio projekto Biudžeto ir finansų komitetas – pagrindinis. Vyriausybės išvada. Svarstymo data – balandžio 25 diena. Sutariame dėl to bendrai.

12.32 val.

Vyriausybės valanda

Dabar, kolegos, manau, matote, kad mūsų posėdis užsitęsė daugiau kaip pusę valandos, tai, tikiuosi, sutarsime, kad vietoj Vyriausybės valandos yra Vyriausybės pusvalandis ir klausia tik opozicinių frakcijų atstovai. Matau, kad taip ir sutarėme. Ministrai jau renkasi į savo darbo vietas. Pradėsime Vyriausybės pusvalandį.

A. Veryga klausia pirmasis.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau kreiptis į švietimo, mokslo ir sporto ministrą. Gerbiamas ministre, jūsų problemos su matematika prasidėjo tuomet, kai paaiškėjo, kad jūs nemokate skaičiuoti iki dviejų ir negalėjote pasakyti, kiek yra lyčių. Dabar per visą Lietuvą ritasi vaikų, tėvų, mokytojų, ekspertų pasipiktinimo banga dėl vienuoliktųjų tarpinio vertinimo.

Aš jūsų noriu paklausti, kas dar ko ir kur turėtų neišlaikyti, kad jūs pripažintumėte, jog jūsų pirmtakės sudėliotiems tarpiniams įvertinimams nebuvo pasirengta, vaikai matematikos mokėsi iš keturių vadovėlių, o net olimpiadininkai gavo blogus balus ir vietoj vieno egzamino 12 klasėje kai kurie dabar laikys tris. Tai aš noriu paklausti jūsų, kada jūs pripažinsite, kad ši sistema patyrė fiasko, kada jos rezultatai bus anuliuoti, o jūs pats persiprogramuosite ir prisiimsite atsakomybę? Labai ačiū jums.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Kaip sakiau ir vakar, tą patį kartoju ir šiandien, su matematikos tarpinio patikrinimo užduotimis yra problema. Užduotys yra parengtos per sudėtingos, rengiant užduotis nėra niekaip panaudotos atidaromos galimybės elektroninio testavimo, yra paliktos tik rizikos, kurios yra su elektroniniu testavimu. Fizikos testavime dar matėme užduotis, kuriose yra modeliavimas, galima keisti parametrus, to nebūtų įmanoma daryti esant popieriniam testavimui, o B lygio matematikos užduotyse to nėra visiškai.

Apskritai B lygį turėtų rinktis tie mokiniai, kurie neplanuoja rinktis studijų, kur bus svarbi matematika, – turėtų rinktis tie mokiniai, kurie planuoja studijas ten, kur matematika nebus vienas iš pagrindinių dalykų, tačiau suprasti, kad matematika padeda gyvenime ir kitose situacijose. Tačiau užduotyse nebuvo faktiškai jokių atvirų klausimų, kur būtų koks nors kontekstas, kad galėtume suprasti, kad matematiką gali panaudoti kokioms nors realioms gyvenimiškoms situacijoms spręsti, buvo tiesiog formulės. Tikrai tarpinis patikrinimas yra parengtas netinkamai, sudarysime komisiją tam klausimui spręsti.

O apskritai dėl sistemos. Pamačius tiek fizikos, tiek matematikos tarpinių patikrinimų problemas, siūlymą dėl sistemos pokyčių tobulinimo, manau, turėsiu per keletą dienų.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau klausti gerbiamo aplinkos ministro, prisimindama 2022 metus. Jūsų ministerija parengė Nacionalinės žemės tarnybos ir valstybinės žemės panaudojimo reformą. Nacionalinė žemės tarnyba tapo pavaldi būtent Aplinkos ministerijai, o valstybinės žemės valdymas patikėtas savivaldybėms. Suprantu argumentus ir tikslą, kad buvo norima ir sklandžiau, ir geriau, apie tai jūs ir rašėte... tada kalbėdamas, kad bus rezultatyviau sutaupyta lėšos, kurios leis ir darbuotojų gerovę padidinti, ir taip

toliau. Tačiau tenka girdėti dabar, jau įgyvendinant reformą, didžiulius nusiskundimus, kad kaimo žmonės neprisibeldžia į Nacionalinę žemės tarnybą, kad jų dokumentai sugrįžta atgal ir kad yra keblumų.

Klausimas būtų: ar nenumatote tiesiog pasižiūrėti, kokios yra įgyvendinimo spragos ir ką galima būtų patobulinti čia ir dabar, kad nekentėtų žmonės? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Rima. Turbūt ne vienas vienmandatininkas man identifikuoja šią problemą. Rodos, dar prieš 10 minučių kažkuris žmogus irgi identifikavo iš čia, iš Seimo.

Tiesiog, aišku, yra pereinamasis laikotarpis. 150 darbuotojų perėjo į savivaldybių administracijas, iš 60 savivaldybių 80 darbuotojų perėjo į Statybos inspekciją, o nuo sausio 1 dienos vietoj 52 teritorinių padalinių dabar liko 5 padaliniai ir konsultavimas rajoninių, kaimiškų vietovių gyventojų, ūkininkų vyksta nuotoliu. Akivaizdu, kad pereinamuoju laikotarpiu, nepaisant to, kad konsultaciniai numeriai yra ir fiksuojami, ir atskambinama, tai iki galo neveikia. Ką aš galiu viešai pažadėti, kad tikrai atsiras bent vieną dieną per savaitę konsultacijos vietoje, greičiausiai nuo balandžio, kad pereinamuoju laikotarpiu kaimo gyventojai, ūkininkai arba žemės ūkio bendrovės būtų aptarnaujami vietoje įprastu būdu.

Bet iš esmės, kalbant apie Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojų skaičių, jisai nesumažėjo. Jisai nesumažėjo, tiesiog sustambėjo teritoriniai padaliniai, konsultacijos persikėlė į internetą, bet tikrai reikia atsiprašyti, kad pereinamuoju laikotarpiu valstybės paslaugos, jų suteikimas užtrunka ilgiau. Tačiau pažadas yra, kad kartą per savaitę nuo balandžio bus konsultavimas teritoriniuose padaliniuose.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Turbūt klausiu vidaus reikalų ministrės, nes nematau susisiekti. Gal jūs galėsite atsakyti. Kadangi yra uždarytos dar dvi perėjos per Lietuvos ir Baltarusijos sieną, šiandien vėl į mane kreipėsi Gervėčių krašto bendruomenės pirmininkas dėl autobusų. Daug metų kursavo Vilnius–Girios maršrutinis autobusas, kurį aptarnavo Šalčininkų autobusų parkas. Jis nebekursuos balandžio mėnesį. Aš norėčiau sužinoti, ar ruošiamasi pratęsti, ar uždarius sienas bus uždarytas ir autobusų susisiekimas su tam tikra lietuvių diaspora, kuri gyvena dar už sienos? Kokie planai yra šioje srityje? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Pirmiausia pradedant nuo to, kodėl buvo priimtas sprendimas uždaryti pasienio kontrolės punktus. Tikriausiai žinote, kad priežastys ir dėl nacionalinio saugumo, ir dėl kontrabandos problemos sprendimo. Šiuo metu, taip, girdime, kad yra tam tikrų klausimų dėl to, kad kažkas negali susitikti su savo giminėmis ir artimaisiais, bet, kalbant apie šiandieninę geopolitinę situaciją, man atrodo, tai yra prioritetas. Kalbant apie kitas galimybes, tai liko neuždaryti dar du pasienio kontrolės punktai. Matyt, jeigu yra toks labai didelis poreikis aplankyti, jisai lieka.

Noriu atkreipti dėmesį į mūsų kaimynus, kurie yra uždarę pasienio kontrolės punktus ir tikrai po vieną palikę atidarytą. Tai yra tiek lenkai, tiek... (*Balsas salėje*) Bet apie autobusus, matyt, tai nėra mano visiškai tiesioginės kompetencijos klausimas. Tiesiog turiu pasakyti, kad buvo priimtas Vyriausybės nutarimas ir jo, matyt, vienas toks aspektas yra, kad yra einama link mažinimo tų visų susisiekimo maršrutų. Čia detaliau galėtų pakomentuoti susisiekimo ministras, kaip tai planuoja daryti ir kokie planai, kokie maršrutai liks ir kaip bus mažinama. Klausimas būtų adresuotas ministrui.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamas švietimo ministre, pagal galiojančią tvarką, tiesa, ne jūsų priimtą, talentingi vaikai, dalyvaujantys ne konkursuose ar varžybose, o atstovaujantys Lietuvai užsienyje arba tobulinantys igūdžius meistriško stovyklose, yra priversti meluoti, kad serga, nes praleistos pamokos nėra pateisinamos.

Kitose Europos Sąjungos šalyse tokie vaikai yra priskiriami prie specialiųjų poreikių turinčių ir jiems priskiriami pedagogai asistentai, padedantys užpildyti atsiradusias spragas mokymosi procese. Suprantu, kad papildomos biudžeto išlaidos būtų našta, bet pateisinti praleistas pamokas, manau, reiktų. Ar sutinkate, kad reikia diskutuoti ir iš esmės pakeisti galiojančią ankstesnio

ministro įsakymą, ir atverti galimybes mūsų šalį garsinantiems vaikams, nes tai nėra dažni atvejai? Lietuvoje tokie vaikai, garsinantys Lietuvą ne tik Europoje, bet ir pasaulyje, atsidūrė paraštėse ir prilyginami tiems, kurie bėga iš pamokų.

G. JAKŠTAS. Dėkoju už klausimą. Mano žiniomis, situacija yra kiek kitokia. Jeigu yra dalyvaujama konkursuose, olimpiadose, nesvarbu, ar tai būtų mokyklos lygiu, nacionaliniai ar tarptautiniai, visas šias pamokas gali pateisinti įstaigos vadovas, tai yra direktorius pateisina, nereikia to pamokų teisinimo iš tėvų. Tai netraktuojama kaip kokios nors nepateisintos pamokos, tiesiog tai pateisina mokyklos vadovas.

Ar reikėtų kaip nors kitaip? O gal ne visiems žinoma? Tai aš pasistengsiu pasidomėti. Jeigu galėtumėte konkretų atvejį atsiųsti elektroniniu paštu, pasižiūrėsime, kurioje vietoje sistema nesuveikė, nes teoriškai turėtų suveikti.

PIRMININKAS. Klausia V. Bukauskas.

V. BUKAUSKAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų švietimo, mokslo ir sporto ministrui. Gerbiamas ministre, praeitų metų gruodžio 26 dieną Vyriausybės nutarimu Nr. 996 buvo priimtas sprendimas dėl gimnazijų tinklo pertvarkos, kuris tikrai sukėlė didelį nerimą bendruomenėms, nutolusioms nuo miestų centrų, būtent moksleiviams. Kalbama, kad nuo kitų metų, nesuformuojant 21 gimnazisto, 3 klasės nebus leidžiama tęsti. Būtent šiuo klausimu bendruomenės daro visokias iniciatyvas Seimo nariams, ir į ministeriją, manau, ir aš ne vieną raštą esu jums siuntęs, ir daro taip pat peticijų iniciatyvą. Tai liečia ne tikrai Telšių kraštą: Tryškių, Varnių ar Luokės, bet visą Lietuvą.

Ar nemanote, kad tokiu nutarimu tikrai mes gerovės Lietuvos nesukursime? Priešingai, dar labiau paskatinsime bent į tas bendruomenes neatsikelti naujų šeimų, nes ir taip jos yra nutolusios nuo centrų daugiau negu 30 kilometrų. Ar nebus tai tuštėjimo metas? Dar daugiau. Švietimo įstatymo 10 straipsnyje apie ugdymą nuo kitų metų dešimtokams įvedate kontrolinį patikrinimą, kur leidžiate... Tikrai vieną kartą neišlaikęs jisai pasilieka būtent...

PIRMININKAS. Labai stipriai viršijate klausimo laiką.

V. BUKAUSKAS (DPF). ...kitiems metams. Ar nemanote, kad galėtumėte iki mokslo metų pabaigos pakartotinai leisti išlaikyti šitą kontrolinį patikrinimą? Ačiū už atsakymus.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Primenu, kad buvo priimtas Vyriausybės nutarimas jau daugiau nei prieš porą metų, kuriame buvo numatyta, kad nuo 2024 metų rugsėjo mėnesio mažiaušios klasės gimnazijose galės būti formuojamos 21 mokinio, o tada dar po metų – 31. Nebuvo numatyta išimčių, tarkime, skyriams. Šis nutarimas galiojo, buvo priimtas naujas, prisimename visą istoriją, dėl konstitucinio pakeistas įstatymas ir priimtas naujas nutarimas, kuriame numatytos papildomos aplinkybės, kada gali būti formuojamos mažesnės klasės. Tai mes atsisakėme to tikslo – 31 ir toliau lieka 21. Skyriuose numatyta galimybė turėti 12 mokinių.

Suprantame, svarbu, kad mokyklose sąlygas turėtų ir mokytojai, kad susiformuotų pilni krūviai. Tose mažose mokyklose, matome, dirba labai mažu etatu, dėl to gauna mažas pajamas. Svarbu ir mokiniams sudaryti galimybes rinktis. Kai kalbame apie gimnazijas, suprantame, kad ten yra faktiškai personalizuotas mokymas, pasirenki, ką mokysiesi A lygiu, ką mokysiesi B lygiu. Renkiesi, ką iš gamtos mokslų mokysiesi, ką iš socialinių mokslų mokysiesi. Tai jeigu turime mažiau vienuoliktokų nei 21 mokinių visoje mokykloje, tai yra sudėtinga užtikrinti, kad mokinyt turėtų pasirinkimus.

Kokie yra sprendimo keliai? Sprendimo kelių yra labai daug ir įvairių. Gali būti ir sutartys, pavyzdžiui, su profesine mokykla. Gali mokinyt visą bendrąjį ugdymą mokytis gimnazijoje, o profesijos modulius – profesinėje mokykloje. Kalbant ir apie Telšių rajono atvejį, šalia yra profesinė mokykla, kurioje mokosi kelios dešimtys vienuoliktokų. Tai galima sudaryti sutartį, gali būti formuojamos jungtinės klasės, gali būti jungtinės mokyklos, gali mokyklos tapti padaliniais kitų mokyklų. Tai priklausomai nuo to, koks sprendimas ir kelias yra geriausias tuo atveju, gali priimti savivaldybė. Tikrai neturi išnykti galimybė mokytis 11 klasėje tuose rajonuose.

PIRMININKAS. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Norėčiau paklausti užsienio reikalų ministro. Gerbiamas ministre, spaudoje daug rašoma (na, kaip ten daug, bet rašoma) dėl sviedinių pirkimo, Čekijos projekto.

Prisidėjo Lenkija, Latvija. O Lietuva ar prisideda prie šio bendro reikalo, bendro pirkimo, ar neprisideda? Ir antras klausimas: kiek lėšų Lietuva planuoja šiais metais paremti Ukrainą, kokiomis sumomis? Gal čia krašto apsaugos?.. Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Lietuva prisideda. Dabar konkrečios sumos, kokia suma prie čekiškos iniciatyvos, nepasakysiu, nes dėl to dar vyksta derybos. Bendra suma, aš dabar pagal paramos teikimo perspektyvą per pirmus mėnesius, bendra šių metų suma artės prie 100 mln. eurų. Bet pabrėžiu, tai jau didžioji dalis yra pirkimai, ne tiekimas iš kokių nors sandėlių, o papildomi pirkimai už biudžetines lėšas.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Mano klausimas energetikos ministrui. Gal energetikos ministras išsiims ausinę, išgirs mano klausimą. Jūs tikriausiai žinote, ministre, kad jūs konsultavote ir VERT'ą dėl... Kad nepriklausomi energetikos elektros tiekėjai dėl netesybų ir kitų mokesčių, jie ėmė netesybas tiek iš buitinių vartotojų, kai nutraukė sutartis, tiek iš mažų ir labai mažų įmonių. Šitos sumos yra gana didelės. Šiandien kai kurie, kurie prašo susigrąžinti pinigus, faktiškai pasako: mes tokio nurodymo neturime. Jūs konsultavote nepriklausomus tiekėjus, kad jie gali imti tuos pinigus. Žinome, kad Europos Komisija yra pateikusi nuomonę dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kad jie neturėjo tokios teisės imti. Kaip jūs galvojate, ar neprasidės teisiniai ginčai su pačiu VERT'u? Ar Energetikos ministeriją paduos į teismą tiekėjai? Realiai šiandien žmonės negauna tų pinigų, o advokatams yra išleistos labai didelės sumos. Pavyzdžiui, pas mus viena maža įmonė vien tik advokatui sumokėjo 20 tūkst. eurų be netesybų. Netesybos priskaičiuotos 50 tūkst.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū. Noriu patikslinti, kad ministerija jokių tiekėjų nekonsultavo, ką gali imti, ko negali imti. Ministerija perkėlė direktyvą, turbūt viena tarp keleto šalių Europoje, kuri nepaėmė išimties. Tai reiškia, kad būtent dėl tos priežasties ir mažoms įmonėms, ir iš privačių vartotojų nebuvo galima imti papildomų mokesčių. Ministerija pati užklausė komisijos, kad gautų aiškų atsakymą. Tuo remiantis buvo suformuota pozicija, kuri labai aiškiai sako, kad to negalima daryti. Regulatorius yra aiškiai priėmęs sprendimą ir tuo klausimu yra pasisakęs. Manau, kad šis klausimas yra baigtas. Netgi teismuose jokių galimybių, turint europinį reguliavimą, turint įstatymą ir turint regulatoriaus poziciją, kitokių išimčių, kad teismas gali kitaip priimti sprendimą, nematau.

PIRMININKAS. Klausia G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas švietimo ministrui. Iš tų, kaip sakyti, aktualijų ir dabar užgriuvusių problemų, viena, matyt, yra fundamentali. Norėjau pasiteirauti, ar jums yra žinoma ir kokio masto tai problema, ir kaip jūs tai vertinate. Pirmiausia, dėl mokyimo priemonių, vadovėlių stokos. Nepaisant to, jog yra naujos ugdymo programos, išleistų vadovėlių mokyklose (aišku, tai daro privatūs subjektai) nėra.

Ar ministerija ruošiasi šiame procese vaidinti rimtesnį vaidmenį? Galbūt ruošia kokius sisteminius pokyčius, kad pati ministerija galbūt skaitmenine forma parengtų vieną ar kitą medžiagą, kurią po to galėtų adaptuoti privačios iniciatyvos, privačios įmonės? Pakomentuokite, ar ministerija apskritai mato tai kaip problemą, ar palieka tokiam stebėjimui ir privačioms iniciatyvoms rinkoje?

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Išties tokią problemą matome. Ką darome, tai labai panašiai, kaip jūs ir sakote. Tai yra dėl tų temų, kurios yra naujos, kurios yra nepadengtos, sakykime, naujais vadovėliais, darome pirkimą, kad dalykininkų asociacijos parengtų reikalingą metodinę medžiagą. Tai reikštų, kad jeigu dar nespėjo išleisti vadovėlio, jeigu jo dar nėra, mokomasi iš to vadovėlio, koks buvo. O viena nauja tema (taip neretai pasitaiko, todėl leidyklos ir neskuba leisti tų vadovėlių, kur labai mažai keitėsi turinys), tomis naujomis temomis būtų parengta skaitmeninė medžiaga, įkelta e. mokykloje ir pasiekama tiek patiemis mokytojams, tiek mokiniams. Tą pirkimą darome. Skubinu, kad jis vyktų greičiau. Noriu, kad būtų visa reikalinga metodinė medžiaga dar birželio viduryje ir tomis temomis, kurios bus paleistos nuo rugsėjo mėnesio.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų gerbiamai finansų ministrei, „Igنيčio“ akcijų valdytojai. 2019 metais Š. Stepukonis, liudydamas Seimo komisijai dėl neteisėt

įtakos ir poveikio politikams, teigė, kad gerai uždirbo iš „Lietuvos energijos“, pardavęs jai fondo valdytas vėjo jėgaines. Jeigu Š. Stepukonis gerai uždirbo, vadinasi, tuometinė dar valstybinė „Lietuvos energija“ gerai pradirbo. Ir labai svarbi detalė, kad tam pirkimui vadovavęs asmuo iš „Lietuvos energijos“ išėjo dirbti į jūsų pirmininko valdomą įmonę „Krajama“, kur Š. Stepukonis ir statė tą mokyklą. Paaiškėjus naujoms amžiaus vagystėms, ar jūs kreipėtės į prokurorą, kad patikrintų šį sandorį, ar nebuvo, ar valstybė nepatyrė žalos, labai brangiai nupirkusi jėgaines iš Š. Stepukonio?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Manau, kad į prokuratūrą galite kreiptis kaip pilietis. Viešąjį interesą prokuratūra gina. Jeigu matys tokį poreikį, matyt, inicijuos tyrimą.

PIRMININKAS. I. Kačinskaitė-Urbonienė klausia.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai švietimas. Kadangi jau kasdien pasipila patikrinimų patikrinimai dėl tarpinių patikrinimų, mano supratimu, ganėtinai diskredituotas reikalas yra dėl vienuoliktųjų egzaminų. Aš vis dėlto norėčiau grįžti prie vakar Švietimo komitete diskutuoto klausimo ir jūsų paklausti. Pirmiausia, kas iš jūsų politinės komandos yra atsakingi už šitų tarpinių patikrinimų organizavimą ir kokybę? Tai vienas momentas.

Kitas momentas. Ar pasitvirtinus visiems faktams, kurie ir išlindo dėl tam tikro fizikos egzamino išėjimo už programos ribų, dėl matematikos egzamino užduočių sudėtingumo ir taip toliau... Ar svarstėte galimybę vis dėlto skelbti šiuos patikrinimus *pilotu*, o geriau pasirengus, tarkime, nuo kitų metų pradėti vykdyti normaliai? Tai nebėra patikrinimas, kad mes sužinotume mokinių žinių lygį, bet tai lemia jų galimybę stoti į universitetus, nes tai yra abitūros egzamino dalis. Kokie dėl šios priežasties jūsų pasvarstymai dėl ateities po tam tikro patikrinimų diskreditavimo?

G. JAKŠTAS. Ačiū. Iš dalies, matyt, atsakymas persidengs su tuo, ką jau šiandien atsakiau į pirmą klausimą. Pritariu, kad užduotys, parengtos tarpiniams patikrinimams, buvo nekokios, paprastai pasakykite. Tiek dėl to, ką galėjo klausti, kaip suformulavo, sudėtingumas – aibė problemų. Šias užduotis įvertins komisija. Kadangi tarpiniai startuoja pirmą kartą, galbūt reikėtų dėl visų komisijos, nes matome, kad reikia dėl fizikos, reikia dėl matematikos. Galime galvoti, kad reikės visus įvertinti, ar iš tikrųjų tos užduotys atitiko programą, ar mokinius įvertino objektyviai.

Dėl atsakomybės prisiėmimo. Dabar atsakomybė yra sutvarkyti šitą problemą, tikrai negalime jos palikti taip, kaip yra. Turime išspręsti, o tada galėsime vertinti, kieno atsakomybė, kad nutiko taip, kaip nutiko, ir prisiimti jau kiekvienas atsakomybę pagal savo kažko padarymą ar ne padarymą.

Dėl to, kad skelbtume, kad tai buvo bandymas, ir neįskaitytume, yra įvairių minčių, bet suprantame, kad yra mokinių, kurie ruošėsi, laikė ir kuriems pavyko išlaikyti, yra tokių, kurie ir balus aukščiausius gavo. Jeigu pasakytume, kad tai buvo tiesiog bandymas ir kad tai, ką jūs pasiekėte per tarpinius, neįskaitoma, tai suprantame, kad būtų pažeisti to mokinio teisėti lūkesčiai. Dabar galvojame apie sprendimą, kuris atlieptų ir tuos mokinius, kuriuos tenkino, tiko rezultatas, kurie turi teisėtą lūkestį, ir tuos, kam netiko. Tikiuosi per keletą dienų paskelbti visus sprendimus dėl sistemos ir dėl kiekvieno iš tų tarpinių.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Na, aš irgi kreipiuosi į švietimo ministrą, tikiuosi, kad dar nepavargo. Smagu, kad mūsų pasikalbėjimą su ministru girdės ir mano svečiai Seime, tai Šiaulių „Dermės“ moksleiviai, ugdytiniai, kurie atvyko į Seimą.

Gerbiamas ministre, vakar ministerija pateikė jūsų įstatymo projektą, kur yra aptariamose 2024–2026 metų plėtros užsienyje kryptys, tai yra baltistikos, lituanistikos centrų plėtra, tarptautiškumas ir kiti geri dalykai. Yra puiku, kad numatoma plėsti tuos baltistikos centrus, tačiau kas man kelia nerimą? Ten yra numatoma, kad būtų remiami pasaulio baltistikos, lituanistikos centrų atstovų atvykimai į mūsų universitetus. Tai yra toks uždaras ratas. Ar negalite išgirsti mano to prašymo, ar nebūtų galima atsižvelgti į mano pastabas, kad tie atstovai, baltistikos centrų pasaulio autoritetai galėtų atvykti ir į kitas vietas, nes Lietuva – ne tik Vilnius, į bibliotekas, muziejus, kurie už gėrio ribos lieka? Ar galima tikėtis, kad profesorius P. Dinis ir kiti galėtų atvykti ne tik į Vilniaus institucijas, bet ir į Mariaus Katiliškio biblioteką Pasvalyje ar į Povilo Višinskio biblioteką Šiauliuose ir būtų finansuojami? Ar nebūtų įmanoma tokia plėtra?

G. JAKŠTAS. Ačiū už pasiūlymą. Jeigu dar galėtumėte jį suformuoti ir raštu, būtų dar paprasčiau vertinti, bet iš to, ką girdžiu, pagrindinis tikslas yra dėl to atvykimo, tai yra atvykti į mokslines konferencijas pasikeisti žiniomis su mokslininkais ten, kur jas organizuoja, ir jeigu yra konferencija ir ne mokslininkams skirta, platesnei visuomenei, tai dalytis mokslinėmis žiniomis. Tikrai neturi organizuoti tų konferencijų būtent universiteto patalpose, matome, universitetai darosi vis atviresni ir organizuoja konferencijas ir bibliotekose. Čia yra, matyt, formato pasirinkimas. Tiesiog už tą organizavimą, už turinį vis tiek yra atsakingi universitetai. Universitetai dalyvauja projektuose ir kuruoja baltistikos centrus, kad jų turinys būtų, būtų susisiejama, kad tie žmonės būtų ne kažkur pakibę, o būtų iš dalies kartais ir universiteto dalimi, priklausomai, aišku, nuo modelio. Nėra dabar uždrausta kaip nors, kad nefinansuojama, jeigu darys tuos susitikimus ne universiteto patalpose. Atvykti į universitetą nereikia atvykti į universiteto patalpas, tai reiškia – į universiteto organizuojamą renginį. Jeigu tai būtų su universitetu kaip nors nesusijęs renginys, o bibliotekos organizuojamas renginys, matyt, būtų sunku pagrįsti, kodėl turėtų būti finansuojama mokslo lėšomis, bet tikrai galima įvertinti jūsų pasiūlymą. Mokslo sklaida visuomenėje turi būtų kuo didesnė. Jeigu dabartinis modelis užkerta, yra geresnis siūlymas, tikrai įvertinsime. Ačiū.

PIRMININKAS. Matau, K. Mažeikos nėra. Šios frakcijos kita atstovė gali paklausti, V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Aš noriu švietimo ministrui. Visgi tarpiniai patikrinimai diskredituoti ir labai daug nesklandumų numatoma ir dėl lietuvių kalbos ir literatūros, nes neatsižvelgia į mokytojų reikalavimus. Tikrai reikia pergaltvoti ir nenuskriausti vaikų, nelaikyti tos įtampos.

Mano klausimas yra dėl kitos chaoso būsenos, ko gero, dėl 21 vaiko. Ką jūs galvojate daryti? Ar nevertėtų tą 21 vaiką 11 klasėje, vis dėlto atšaukti tą sprendimą, nes ir PUPP'o rezultatai, neaišku, kaip čia bus, ir galų gale pavėžėjimo problemos, ir panašiai? Tam pokyčiui taip pat yra nepasirengta. Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Tikrai dėl tarpinių pagrindinis tikslas, ką ir minėjau ankstesniuose atsakymuose, siekti, kad dėl tarpinių nenukentėtų mokiniai. Svarbiausias yra mokinių interesus. Mes turime juos parengti gyvenimui, o tokie tarpiniai, kokie įvyko, nebūtinai tai padaro.

Dėl 21 mokinio formuojant gimnazijos klases, planų atšaukti šito nėra. Anksčiau atsakydamas į kitus klausimus įvardijau, kokios priežastys yra, kad turėtų 21 mokinį. Tai yra tiek dėl mokytojų krūvių, tiek dėl ugdymo kokybės. Galimi įvairūs modeliai: ir jungtinės klasės, jungtinės mokyklos, mokyklos gali tapti kitų mokyklų padaliniais, galimos sutartys su ten veikiančiomis profesinėmis mokyklomis, kad bendrasis ugdymas vyksta gimnazijoje, o profesinio mokymo moduliai profesinėje mokykloje. Visiems variantams pagal savivaldybių poreikius, manau, yra galimybė pasirinkti tinkamiausią būdą.

PIRMININKAS. Dar gal porai Seimo narių leisime paklausti. E. Sabutis. Nėra. Tada paskutinis bus M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėkui. Mano pirmasis klausimas taip pat yra ministrui G. Jakštui kitu kampu, nes tikrai jūs daug atsakėte. Mokytojai ir mokiniai vienu balsu šaukia dėl fizikos, matematikos tarpinių patikrinimų, kad užduotys ne tik buvo per sunkios, bet kai kurios net nekovertiškos, su techninėmis klaidomis. Bet dar blogiau – visa žiniasklaida mirga, kad šiandien buvo nutekinti duomenys. Ar tie, kurie gavo aukščiausius balus, tikrai gavo savo pastangų dėką, ministrė? Ar vis dar galima drįsti teigti, kad visiems mokiniams sudarytos vienodos sąlygos pagal sąžiningumo kriterijus? Vis dėlto koks buvo tarpinio patikrinimo tikslas, ko buvo siekiama? Ar dabartinė situacija, kuri aiškiai demotyvuoja vienuoliktą siekti savo užsibrėžtų tikslų, nėra ženklas, kad reikėtų stabdyti procesą? Jūs minėjote, kiti stengėsi, pasiekė tam tikrą rezultatą, bet ar pasiekė jį sąžiningai? Turbūt sąžiningiausias sprendimas būtų visa tai kartoti iš naujo, sąžiningo proceso metu leidžiant moksleiviams pasitikrinti savo žinias.

G. JAKŠTAS. Dėkui už klausimą. Iš tikrųjų aš, kaip ir mokytojai, ir mokiniai, esu tos pačios nuomonės, kad egzamine buvo daug problemų, tame tarpiniame patikrinime, dėl to ir sudaryta komisija išaiškinti. Dėl to kalbu apie pačios sistemos klausimą, kaip ji turėtų tobulėti, kad nepakenktume ir tiems, kurie sąžiningai rengėsi ir turi teisėtus lūkesčius.

Dėl to, ar buvo nutekinti duomenys, ar nebuvo nutekinti duomenys, aš tą klausimą pamačiau spaudoje. Šiandien apie tai kažkas buvo kalbėta. Iš tikrųjų Švietimo agentūra turės įvertinti, ar galėjo taip nutikti. Suprantame, kad kiekvienas, ar tai būtų vertintojas, ar stebėtojas, išsipareigoja, kad to nepadarys. Jeigu yra kokių nors pažeidimų, tai jie bus ištirti ir priimti sprendimai dėl tų, kas tuos pažeidimus padarė, ir kaip traktuoti rezultatus, jeigu tie pažeidimai galėjo paveikti rezultatus.

PIRMININKAS. Matau, J. Sabatauskas dėl vedimo tvarkos.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Vis dėlto nesant E. Sabučio dar trys tos pačios frakcijos nariai buvo užsirašę paklausti. M. Puidokas tikrai nepriklauso mūsų frakcijai.

PIRMININKAS. Prašysiu tada ministrų luktelti. Kas iš jūsų pirmasis?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). O. Leiputė pirma buvo.

PIRMININKAS. Tada per šoninį mikrofoną, turbūt bus greičiau. Ar įjungs čia dar? (*Balsai salėje*) Tuoj įjungs.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Ačiū. Ačiū, kad ištaisėte klaidą, nes Julius buvo visiškai teisingas, aš jau galvojau, kad jūs diskriminuosite mus.

Mano klausimas būtų sveikatos ministrui, nedaug jis atsakinėjo šiandien, tai užduosiu klausimą aš jam. Kadangi esame gavę skundą, beje, ir viešojoje erdvėje buvo aprašyta, tai nebus nieko naujo jums, bet jūs pakomentuokite, kaip vyksta žmonių skyrimo be konkurso į Sveikatos apsaugos ministerijos vadovaujamas pareigybes procesai? Daug čia turėjome galimybių perskaityti, kad Personalo skyriaus, Centralizuoto vidaus audito skyriaus, Sveikatos sistemos stebėsenos skyriaus, Teisės skyriaus, Veiklos administravimo skyriaus, Investicijų departamento, Investicijų planavimo skyriaus, Sveikatos sistemos žmonių išteklių politikos skyriaus vadovai buvo paskirti be konkurso ir neaiškiais kriterijais. Netgi rašoma ir tai, kad kai kuriais atvejais buvo keičiami kvalifikaciniai reikalavimai, palengvinami, kad žmogus galėtų tapti vadovu. Pakomentuokite. Štai Šiaulių ligoninėje mes matėme kitą situaciją su komitetu išvažiavę, ten visi buvo laikini. Gerbiamas ministre, prašom pakomentuoti. Ačiū.

A. DULKYS. Galiu jus užtikrinti, kad visi sprendimai yra priimami teisėtai, o ten, kur bus kokie ar oficialūs tyrimai, ar užklausimai, viskas bus atsakyta. Skundai anoniminiai. Gaila, kad anoniminiai. Į juos atsakinėti yra sunkiau, nes, matyt, dialogo gali nebūti. Bet galiu jus tikrai užtikrinti, kad anoniminio skundo pagrįstumas – nėra jokio pagrindimo tam. Tiesiog.

O apie Šiaulius, priminkite, kas?

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Ten visi laikini vadovai, nėra skyrimo... (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*)

A. DULKYS. Sveikatos apsaugos ministerija yra valstybės tarnyba. Tai čia gal mes dabar nepainiokime, kaip sakoma, obuolių su kriaušėmis. Ačiū.

13.08 val.

Seimo narių pareiškimai

PIRMININKAS. Gerai. Dabar pareiškimų laikas. Pirmoji – A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija Seime, reaguodama į pedagogų, tėvų ir mokinių atsiliepimus dėl vienuoliktųjų tarpinio patikrinimo ir paties proceso, ir rezultatų, vis dėlto ragina švietimo, mokslo ir sporto ministrą stabdyti tarpinius patikrinimus, anuliuoti jau įvykusių patikrinimų rezultatus ir kartu prisiimti atsakomybę. Ministras turi ne tik įvertinti situaciją, kaip ką tik jis minėjo Vyriausybės valandos metu, ir tokių patikrinimų turbūt ir pačią žalą, ir demotyvavimą tiek mokinių, tiek... Žinoma, visa tai mes suvedame į tai, kad vis dėlto turbūt pats ministras atsakingas už šitą chaosą.

Akivaizdu, kad patikrinimams ne tik moksleiviai nepasirengę, bet ir užduočių kūrėjai: arba jie nebuvo susipažinę su mokyklose dėstomomis programomis, arba specialiai tiesiog patikrinimui siūlo užduotis, kurios yra per sudėtingos moksleiviams ir neatspindi jų tikrųjų žinių. Ką tik ministras įvardijo Vyriausybės valandos metu – užduotys nekokios, bet toms nekokioms užduotims parengti ministerija papildomai yra skyrusi 1 mln. eurų.

Ne mažiau skandalingas faktas, jog ministras šiuo metu kalba, kad tarpinio patikrinimo vertinimai bus perprogramuoti. Tai kuo vadovaujantis bus pakeisti rezultatai? Toks pasisakymas reiškia tik viena – taip, ministerija pripažįsta, kad yra padaryta didžiulė klaida, bet ar ją ji ištaisys teisingai, taip pat klausimas, nes egzaminų rezultatai, vertinimai šiuo atveju, manome, turi būti anuliuojami, bet ne koreguojami. Ir vaikai mūsų valstybėje tikrai turi teisę augti pasitikėdami valstybe, o dabar susidaro toks įspūdis, kad sistema yra nusistačiusi prieš vaikus, prieš jų ateitį ir tą nepasitikėjimą valstybe kuria.

Pagal dabartinę galiojančią tvarką, aš tik primenu, šie vienuoliktųjų tarpinio patikrinimo pažymiai sudarys net 40 % brandos egzamino įvertinimo. Tad mūsų frakcija Seime vis dėlto siūlo ir 2021 metais teikėme savo siūlymą, kad nekelkime vaikams streso, įvertinkime jų kelerių metų vidurkius. Ir paraiškas stoti į aukštąsias mokyklas jie galėtų teikti dar besimokydami 12 klasėje. Primenu, kad taip pat mes praėjusią kadenciją ir pradėjome tai, deja, viskas yra sustabdyta. Siekiame, kad bakalauro laipsnį vis dėlto studentai galėtų įgyti nemokamai.

PIRMININKAS. Kitą pareiškimą turėtų pateikti M. Puidokas, bet nematau salėje. Kviečiu V. Ažuolą.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų, žiūrint į valdančiųjų darbą, konservatorių, susidaro toks vaizdas, kad jų darbas yra kelti stresą. Švietimo ministras mokiniams kelia stresą, G. Landsbergis visai Lietuvai kelia stresą, nusprendamas, kad reikia siųsti kariškius į Ukrainą. Ir pasirodo, kad mes tokie beveik vieninteliai arba vieni, kokius stresus darome.

Bet iš tikrųjų aš norėčiau iš šiek tiek toliau pradėti tą dalyką. Kodėl konservatoriai taip daro švietimo srityje? Šių patikrinimų autorė yra buvusi ministrė J. Šiugždinienė. Ką ji sakė apie aukštąjį mokslą? Ji sakė: labai negerai, kad Lietuvoje yra labai daug žmonių, turinčių aukštąjį mokslą. Tai yra blogybė, pagal konservatorius, tai yra blogybė. Tai ką jie daro, kad tie jauni žmonės neturėtų to aukštojo mokslo?

Baigiantis praeitai kadencijai, 2020 metais, valstiečiai, pateikdami biudžetą, aukštajam mokslui finansuoti buvo paskyrę dvigubai daugiau lėšų. Vietoj 12,5 mln. – 25 mln. Tam pasiūlymui pritarė ir konservatoriai per galutinį biudžeto balsavimą. Tie pinigai turėjo užtikrinti, kad visas aukštasis mokslas Lietuvoje turėtų būti nemokamas. Tų pinigų visiškai būtų užtekę visiems gauti nemokamą mokslą. Ką padarė J. Šiugždinienė? Labai greitai įkainį padidino dvigubai, kad to nemokamo aukštojo mokslo gal nebūtų. Patvarė aukštąjį mokslą. Tada kaip? Kaip dar suvaržyti ir prismaugti tuos jaunuolius, kad jie negautų?.. Reikia įvesti tarpinius patikrinimus arba sukništi egzaminus, kaip sakant, kaip paprastai tautoje šnekama. Tas ir buvo padaryta.

Dabar aiškėja dar kitas dalykas, kad tie visi patikrinimai reikalingi įsavinti milijonui. Tai ministerija puikiai įsavina milijoną. Prisisamdo konsultantų, įvairių specialistų. Na, ir toks vaizdas kartais, kad ten dirbtinis intelektas tas užduotis parengė, kad specialistams nereikėtų dirbti. Na, jau taip yra.

Bet aš bandau pamatyti analogiją. Ateina jaunuolis laikyti B kategorijos teisių, tam mokosi, ir jam sako: tu laikysi važiavimą *fūra*, ne lengvąja mašina. Imk *fūrą*. Blogai vairavai – neišlaikėi. Tada ateina kitas, kuris ruošiasi laikyti *fūros* teises, C kategorija, CE. Jam sako: o tu važiuok lengvąja mašina, B kategorija, nors laikai C.

Iš tikrųjų per patikrinimus tas ir buvo dabar padaryta. Ir tai padaryta yra tyčia. Bet žiūrėkite, jeigu „Regitroje“ tokie dalykai ministro nurodymu vykty, tai ministras turbūt jau būtų kaip ir atsisakęs, įvedęs tokį chaosą ir pasityčiojęs iš žmonių. Bet švietimo ministras netgi džiaugiasi, sako, labai gerai yra kelti stresą, kad žmonės ir vaikai stresuotų. Bet pagrindinis tikslas, kad kuo mažiau jaunuolių turėtų galimybę gauti aukštąjį mokslą. Čia yra pagrindinis tikslas. Ir jūs pamatysite, kai bus egzaminai, bus tas pats, jūs turėsite tą patį chaosą, kad kuo mažiau jaunuolių gautų aukštąjį mokslą. Tai supraskite visi, mokiniai, kurie laikote patikrinimus, kiti, kad tai yra kryptinga, speciali konservatorių užduotis, kad kuo mažiau jaunuolių turėtų aukštąjį mokslą. Kol nepasikeis politikai, tol tie dalykai taip pat nepasikeis.

PIRMININKAS. Perskaityti pareiškimą kviečiamas V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Gerbiami Seimo nariai, gerbiama Lietuvos žmonių bendruomenė! Noriu informuoti, kad nebūtų tai atkeliavę kaip koks nors paslaptingas dokumentas: šiandien

Seime yra surinkti jau 58 parašai, dar yra galimybė ir kitiems, kurie norėtų pasirašyti, prisidėti prie įstatymo įvertinimo. Tai yra kreipimasis į Konstitucinį Teismą dėl įstatymo, kuris buvo priimtas gruodžio... (Aš tuoj, minutę.) ...kuris buvo priimtas pernai metais, tai yra Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymas ir Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymas, trumpiau sakant, tai buvo dėl žvėrelių verslo uždarymo Lietuvoje. Ir šiuo dokumentu, šiuo kreipimusi kreipsimės į Konstitucinį Teismą pateikdami tokius klausimus, kad, šį prašymą pasirašančios Seimo narių grupės vertinimu, kailinės žvėrininkystės verslo uždraudimą įtvirtinančios teisės normos, straipsniai pažeidžia konstitucinį proporcingumo principą, Konstitucijos 46 ir 48 straipsnius, taip pat 23 straipsnio 3 dalį ir atviros visuomenės imperatyvą kartu su teisinės valstybės principu.

Antras dalykas, dėl kurio yra kreipiamasi, tai įstatyme įtvirtinta kompensacijų metodika prieštarauja teisėtų lūkesčių apsaugos principui.

Ir trečias – įstatymai prieštarauja Konstitucijos 69 straipsnio 1 daliai, ir tie dalykai yra aprašyti. Dėl šių priežasčių prašymą pasirašanti Seimo narių grupė prašo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo priimti šį prašymą ir ištirti pirmojo įstatymo ir antrojo įstatymo (čia taip jie įvardinami) atitikties Konstitucijai Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 64 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktuose nustatytais pagrindais. Prieštaravimas pagal normos turinį ir pagal įstatymo priėmimo tvarką, todėl pateikiami detalūs įstatymų prieštaravimo Konstitucijai argumentai. Tai tiek.

Ir norėjau informuoti, kad toks kreipimasis yra. Manau, kad Seimo nariai elgiasi teisingai. Tie, kurie tiki, kad įstatymas yra teisingas, turėtų kreiptis ir pasitikėti Konstituciniu Teismu, kuris pasakytų, kad vienaip ar kitaip. Tie, kurie netiki, kad įstatymas yra teisingas, taip pat pasirašė. Ir dėkoju visiems pasirašiusiems, kurie suprato šio kreipimosi turinį. Ačiū.

PIRMININKAS. Tuoj sužinosime, kiek Seimo narių tiesiogiai šį kreipimąsi išgirdo. Registracija. Užsiregistravo 10 Seimo narių. Rytinį posėdį baigėme. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 349 STENOGRAMA

2024 m. kovo 14 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA,
Seimo Pirmininko pavaduotojai J. JARUTIS ir R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ*

PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, sutiksėjo laikas – 14 valanda. Pradedame kovo 14 dienos vakarinį posėdį. (Gongas) Registruojamės.

Užsiregistravo 53 Seimo nariai.

Tuomet pradedame popietinę darbotvarkę.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Alės Bukavinienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-3447 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Popietinės darbotvarkės 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Alės Bukavinienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-3447. Pranešėjas – Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas A. Kabišaitis. Prašau.

A. KABIŠAITIS. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 11 punktu, 112 straipsnio 2 ir 5 dalimis, 115 straipsnio 2 punktu, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 90 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 3 ir 7 dalimis, atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos 2024 m. sausio 16 d. nutarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui atleisti Alę Bukavinienę iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui. Įgaliojimų pabaiga – 2024 m. gegužės 6 d. Dėkui.

PIRMININKĖ. Jūsų nori, nepabėkite, jūsų nori paklausti V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamas pranešėjau, taip ir nesupratau, kodėl atleista? Taryba nusprendė. Čia kaip – ar prievarta, ar koks suokalbis, ar žmogus pats?.. Tai nėra pagrindo mums balsuoti, kad atleistume, nes nebuvo argumentų pakankamai.

A. KABIŠAITIS. Tai argumentai yra įgaliojimų pabaiga. Įgaliojimų pabaiga yra numatyta įstatyme.

V. VALKIŪNAS (DPF). Kiek metų, kad įgaliojimai pasibaigė? Ar pratęsti negalima, ar kaip yra? Kodėl, na, išaiškinkite.

A. KABIŠAITIS. 65 metai yra įgaliojimų pabaiga, jie yra numatyti įstatyme. Konstitucinis Teismas yra paaiškinęs, kad pratęsti įgaliojimų teisėjai negalima.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas pranešėjau, rodos, jūs atsakėte į klausimus. Tikiuosi, įtikinote.

Pateikimo stadijoje dėl motyvų nėra užsirašiusių kalbėti. Svarstymo stadijoje... Ar galime po pateikimo bendru sutarimu pritarti nutarimui? Nematau prieštaraujančių, galima.

Svarstymo stadijoje nėra užsirašiusių kalbėti diskusijoje, dėl motyvų taip pat nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu po svarstymo stadijos? Prieštaraujančių nematau, pritarta.

Priėmimo stadijoje tuomet dėl 1 straipsnio, tikiuosi, galima bendru sutarimu, kad atleistume A. Bukavinienę iš Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui. Ar galime bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau, pritarta.

2 straipsnis – nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo 2024 m. gegužės 6 d. Ar galime bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau. Dėl viso tuomet apsispręsimė balsuodami numatytu metu. (Balsai salėje: „Dabar balsuojame.“) 15 val. 30 min. numatytas balsavimo laikas. Retai pirmininkauju, bet neišmušite iš vėžių.

14.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsnienei Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XIVP-3448 (pateikimas)

Toliau einame prie 2 klausimo, tai yra Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsnienei Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projekto Nr. XIVP-3448. Pranešėjas – taip pat Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas A. Kabišaitis. Prašau.

A. KABIŠAITIS. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 11 punktu, 112 straipsnio 3 ir 5 dalimis, atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos 2024 m. sausio 16 d. nutarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui pritarti G. Čėsnienei skyrimui Lietuvos apeliacinio teismo teisėja.

G. Čėsniene yra patyrusi ir itin kompetentinga teisėja, kurią kolegos apibūdina kaip reiklį, pasižyminčią plačia profesine erudicija ir kartu taktišką bei dėmesingą. Pretendentė 6 balsais už iš 6 balsavusių Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos narių pripažinta viena iš tinkamiausių. Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija teisėjos G. Čėsnienei profesinę veiklą ir teisinio darbo kokybę pripažino labai gera.

Kaip minėta, pretendente yra patyrusi teisėja. Nuo 2009 metų sausio mėnesio iki 2020 metų kovo mėnesio ėjo teisėjo pareigas Vilniaus miesto apylinkės teisme (iki 2012 m. gruodžio 31 d. tai buvo Vilniaus miesto trečiasis apylinkės teismas). Nuo 2013 metų iki 2018 metų ji buvo šio teismo pirmininko pavaduotoja. Nuo 2020 metų kovo mėnesio iki šiol eina Vilniaus apygardos teismo teisėjo pareigas, o nuo 2020 metų liepos mėnesio iki šiol yra ir šio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkė.

G. Čėsniene išsilavinimą įgijo Vilniaus universiteto Teisės fakultete. Moka kelias užsienio kalbas. Teisėjo kvalifikaciją kelia tiek nacionaliniuose, tiek tarptautiniuose mokymosi ir kvalifikacijos kėlimo renginiuose. Yra Lietuvos Respublikos teisėjų asociacijos narė. Teisėja G. Čėsniene dalyvauja ir kitose profesinio įgyvendinimo srityse. Aktyviai dalyvavo Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO naudojimo ir plėtros darbo grupėje, buvo Teisminės mediacijos komisijos narė, iki šiol teikia pasiūlymus dėl teisminės mediacijos instituto tobulinimo. Dalyvavo įgyvendinant Civilinio kodekso, Civilinio proceso kodekso ir kitų teisės aktų, reguliuojančių asmenų neveiknumo ir riboto veiknumo institutą, pakeitimus. Bendradarbiavo rengiant studiją „Teisėjų elgesio ir įvaizdžio socialinė percepcija“. Nuo 2019 metų yra Lietuvos Respublikos civilinio kodekso priežiūros komiteto narė.

Taigi, įvertinus G. Čėsnienei kompetenciją, dalykines ir asmenines savybes, akivaizdu, kad ji yra pasirengusi siekti teisėjo karjeros ir tapti Lietuvos apeliacinio teismo teisėja. Respublikos Prezidentas ragina Seimą balsuoti už ir pritarti G. Čėsnienei skyrimui į Lietuvos Respublikos apeliacinio teismo teisėjus. Dėkui.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Aš suprantu, kad klausimai bus pranešėjai. Ačiū pranešėjui. Dabar kandidatę ponią G. Čėsnienei prašom į tribūną prisistatyti. Tiek, kiek jūs pasirinksite laiko. Vėliau – kolegų Seimo narių klausimai jums.

G. ČĖSNIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, posėdžio pirmininke. Esu dėkinga už galimybę jums prisistatyti kaip kandidatę į Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjo pareigas. Ačiū Prezidento patarėjui už mano biografijos faktų pristatymą. Jų nekartodama norėčiau akcentuoti tuos aspektus, kurie lėmė mano apsisprendimą siekti tolesnės teisėjo karjeros.

Savo kaip teisininkės kelią pradėjau dar 1998 metais, vykstant ypač aktyviam Lietuvos teisėkūros procesui. Mano studijų metais buvo priimta daug svarbių teisės aktų, tarp jų ir Civilinis kodeksas, Civilinio proceso kodeksas. Tai iki šiol kasdieną yra mano kasdienio darbo įrankiai. Pradėjusi praktinę veiklą, subrendau kaip teisininkė kartu su augančia Lietuvos teisės sistema, tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės aktų integracija į ją. Pradėjusi dirbti teismuose supratau, kad teisėjo profesija yra ta, kuri neleidžia nutolti nuo jaunatviško idealizmo, atvedusio mane į teisės studijas.

Iki šiol kiekvieną dieną savo darbe matau be galo daug prasmės. Dirbu nelengvą, bet tikrai man labai įdomų darbą, kurį suprantu kaip tarnystę valstybei ir, svarbiausia, žmogui. Teisėja dir-

bu jau 15-us metus. Visą šį laiką nagrinėju būtent civilines bylas. Esu sukaupusi nemažai patirties nagrinėdama ginčus tiek pirmąją instanciją, tiek apeliacinės instancijos tvarka.

Be to, teismuoseėjau vadovaujamas pareigas. Ši patirtis, einant vadovaujamas pareigas tiek vienos, tiek kitos instancijos teismuose, dalyvavimas įvairiose darbo grupėse dar labiau plėtė mano supratimą ir požiūrį. Išsiugdžiau gebėjimą ir poreikį atliepti dinamiškus visuomenėje vykstančius procesus.

Esu disciplinuotas žmogus, dirbu gana operatyviai, bet svarbiausia man yra darbo kokybė. Bėgant metams ir kaupiantis patirčiai, jaučiu norą ir pareigą giliau ir plačiau prisidėti prie Lietuvos teisminės praktikos raidos, prie to, kad teismų priimamų procesinių sprendimų kokybė keltų kuo mažiau abejonių, kad juose dėstomi argumentai būtų glaustesni, aiškesni, suprantamesni kiekvienam juos skaitančiajam. Esu įsitikinusi, kad tai vienas svarbiausių pasitikėjimo teismais faktorių. Tikiu, kad galiu būti naudinga dirbdama Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriuje. Prašau jūsų pritarti mano kandidatūrai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Gerbiama Giedre, jūsų paklausti nori porą kolegų. Pirmasis – V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, pirmininke. Čia Prezidento patarėjas labai greitai išvardino, kas buvo, kaip nekrologą perskaitė, bet kas bus ateityje? Ar jūs turite jau pasiūlymų Seimui, ką reikės keisti, nes jūs sakote (kaip matau, labai jaunatviškas idealizmas neišblėso, jeigu tikėtume jūsų pasisakymais) ir tarnauti? Aišku, čia būti tarnu tai gal ir nelabai gerai, bet su tuo idealizmu sunku. Dinamiškai vyksta gyvenimas, disciplinuotai dirbate ir dirbsite. Ar turite pasiūlymų mums, Seimui, kad jau pakeistume du, tris ar keturis įstatymus? Ką jūs turite iš to kraičio, kurį atsinešite ateidama į šį darbą?

G. ČESNIENĖ. Ačiū už klausimą. Esu teisėja praktikė. Tiesiogiai teisėkūros procesuose nedalyvauju, bet mes esame kaip teismų bendruomenė ir man tenka tame dalyvauti. Neretai teikiame pasiūlymus, susijusius su galimybe operatyviau nagrinėti bylas, prisidėti prie geresnių procesų ir visuomenei aktualesnių procesų, vykstančių teismuose. Visada būčiau už visų funkcijų, kurios teismams nebūdingos, atsisakymą ir perdavimą kitoms institucijoms. Manau, kad dar yra terpė, nepaisant to, kad jau yra ir nemažai darbų padaryta, kai kuriuos ginčus perduoti į ikiteisminio nagrinėjimo stadiją tam, kad į teismą ateitų tik tie ginčai, kuriuos iš tiesų teismai ir turėtų spręsti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia ponas D. Kepenis. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiama pretendentė, mes dabar girdėjome, kad 65 metai yra ta riba, po kurios jau jums teks savo darbą apleisti. Jūs tokia energinga, ko gero, jaunatviška, tai išlaikysite, bet staiga jums bus pasakyta, kad laikas baigti, eikite pailsėti. Ar jūs su tuo sutiksite? O jeigu ne, vakar buvo Seime konferencija, kurioje apie tai kalbėjome – apie sidabrinę ekonomiką. Dabar valstybėje žmonės sensta ir reikia galimai išlaikyti juos darbo vietose. Ar nemanote, kad reikėtų pataisų, kad tie žmonės, kurie rūpinosi sveikata, yra energingi, galėtų tęsti savo darbą? Mes negalime jų varyti iš darbo, kai jie turi patirties, išminties, yra jėgų žydėjime. Kaip jūs į tai žiūrite? Vakaraip tik buvo siūloma įstatymus taisyti, kad žmonės, kurie rūpinosi sveikata, yra energingi, savo darbą galėtų tęsti. Jūs už tai? Ačiū.

G. ČESNIENĖ. Ačiū už klausimą. Sutinku, kad, apskritai gerėjant visuomenės gyvenimui, daugiau žmonių išlaikant sveikatą ir kokybišką gyvenimą, natūralu, tokie klausimai kyla. Suprantu ir tai, kad senstant mūsų visuomenei pensinio amžiaus klausimas yra tas, dėl kurio ir jūs diskutuojate. Tikiu, kad ta diskusija gali pasiekti ir Teismų įstatyme nustatytą teisėjo įgaliojimų ribą. Tai jau politinės valios klausimas. Asmeniškai dar negalvoju apie išėjimą į pensiją, galvoju apie darbą.

PIRMININKĖ. Ačiū pretendentėi. Jūs atsakėte šiame etape į visus klausimus. Galite prisėsti. Tuomet...

G. ČESNIENĖ. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prašau. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti kovo 26 dieną. Dėl pateikimo stadijos apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

14.15 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti“ projektas Nr. XIVP-3545 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Toliau einame prie darbotvarkės 2-3 klausimo – Seimo rezoliucijos dėl Ukrainos projekto. Pranešėja – Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, prieš kelias savaites minėjome antrąsias Rusijos neteisėtos ir neišprovokuotos brutalaus plataus masto invazijos į Ukrainą metines. Prieš dešimt metų, 2014 metais, prieš Ukrainą pradėtas karas 2022 m. vasario 24 d. virto dar didesne tragedija, jau nusinešusia tūkstančių žmonių gyvybes, sudaužiusia milijonų žmonių likimus, padariusia neįkainojamų nuostolių Ukrainos ūkiui, užgrobusia dalį šalies teritorijos bei supurčiusia tarptautinės sistemos pamatus.

Nuo pirmosios Rusijos neteisėtos, neišprovokuotos ir nepagrįstos invazijos, kurią remia ir dalyvauja Baltarusija, į Ukrainą dienos Seimas, išreikšdamas tautos valią, vienareikšmiškai rėmė Ukrainą jos kovoje. Tai liudija ir gausus skaičius Seimo priimtų rezoliucijų Ukrainos kovai paremti. Vien nuo 2022 m. vasario 24 d. jų priimta 14. Savo rezoliucijomis ir iniciatyvomis Lietuvos Respublikos Seimas dažnai buvo tarptautinių politinių procesų priešakyje tiek ragindamas Ukrainai suteikti Europos Sąjungos kandidatės statusą, o vėliau pradėti derybas dėl narystės Europos Sąjungoje, tiek telkdamas Ukrainai karinę pagalbą ir kitais atvejais. Seimo ir visos Lietuvos lyderystę pripažino ir šioje salėje viešėjęs ir kalbėjęs Ukrainos Prezidentas V. Zelenskis. Svarbu pabrėžti, kad visos šios rezoliucijos sulaukė visuotinio Seimo narių palaikymo ir tai neabejotinai taps ryškiu šios kadencijos Seimo palikimu.

Neseniai Seime viešėjusi Verhovnos Rados pirmininko pavaduotoja, vicepirmininkė O. Kondratiuk akcentavo du klausimus, kurie dabar ypač aktualūs: neteisėtą ir priverstinę Ukrainos vaikų perkėlimą į Rusiją ir Baltarusiją bei šį sekmadienį, kovo 17 dieną, rengiamus vadinamuosius Rusijos prezidento rinkimus, kuriais, be kita ko, bus siekiama įteisinti laikinai bei neteisėtai okupuotas ir aneksuotas Ukrainos teritorijas. Tai neabejotinai svarbūs klausimai, reikalaujantys atitinkamų Seimo pozicijų.

Tačiau yra ir daugiau temų, kuriomis svarbu išreikšti Seimo politinę valią ir pakartoti ar atnaujinti anksčiau priimtas pozicijas. Artėja NATO aukščiausio lygio susitikimas Vašingtone, bet tarp sąjungininkų vis dar trūksta valios pakviesti Ukrainą narystei į NATO. Praėjusių metų pabaigoje Europos Sąjunga priėmė istorinį sprendimą dėl Ukrainos derybų dėl narystės Europos Sąjungoje pradžios, tačiau vis dar trypčiojama ir šioje srityje. Europos Sąjunga jau pradeda svarstyti 14-ąją sankcijų Rusijai paketą, tačiau praėjus daugiau nei dvejiems metams nuo invazijos į Ukrainą pradžios sankcionuotos prekės ir toliau randa landas į Rusiją ir bent kol kas nesugebėjo strategiškai susilpninti Rusijos ekonomikos ir jos karinio pramoninio komplekso.

Rusija pastatė savo ekonomiką ant karo bėgių, o Europos Sąjunga tik dabar susizgribo pradėti didinti gynybos sektoriaus gamybinius pajėgumus. Rusijos karinės išlaidos šiais metais sudarys maždaug trečdalį valstybės išlaidų, o dauguma Europos Sąjungos valstybių ir sąjungininkų kol kas vis dar ieško politinės valios padidinti karinę paramą Ukrainai bent iki 0,25 % nuo bendrojo vidaus produkto, ko, remiantis skaičiavimais, užtektų karo trajektorijai perlaužti.

Naujausiais skaičiavimais, sunaikintai Ukrainos infrastruktūrai atstatyti jau reikės beveik 500 mlrd. eurų, o ta suma auga su kiekviena nesustabdyta Rusijos agresijos diena, tačiau tarptautinė bendruomenė iki šiol nerado susitarimo dėl 300 mlrd. eurų išaldyto Rusijos turto panaudojimo Ukrainai atstatyti. Tarptautinis Baudžiamasis Teismas išdavė Rusijos prezidento V. Putino arešto orderį dėl atsakomybės už karo nusikaltimą – neteisėtą vaikų deportaciją ir perkėlimą iš Ukrainos į Rusiją, tačiau V. Putinas vis dar vyksta užsienio vizitų ir toliau juos planuoja. Tarptautinės pastangos siekiant užtikrinti visapusę atsakomybę, atskaitomybę už karo nusikaltimus ir kitus sunkius tarptautinius nusikaltimus, įvykdytus Rusijos agresijos kare prieš Ukrainą, kol kas iki galo nevirto konkrečiu rezultatu dėl specialaus tarptautinio tribunolo įsteigimo.

Atsižvelgdama į šiuos savo išvardintus motyvus ir klausimus, teikiu vieną bendrą Seimo rezoliuciją dėl visapusės paramos Ukrainai ir tikiuosi Seimo palaikymo. Taip pat norėčiau padėkoti

visiems kolegoms, visų frakcijų seniūnams bei visiems pasirašiusiems, parėmusiems šią rezoliuciją, šios rezoliucijos tekste išsakytus punktus. Žinoma, mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiama Pirmininke, pranešėja. Jūsų paklausti nori būrelis kolegų. Pirmininkė – A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama Seimo Pirmininke, ačiū jums už šios rezoliucijos pristatymą ir už iniciatyvą paruošti tokią svarbią ir tikrai aktualią, aktualiams klausimams skirtą rezoliuciją. Naudojuosi proga pasididžiuoti, kad mūsų Seimo Pirmininkė yra tokia aktyvi užsienio politikos srityje, tarptautinių santykių srityje. Tikrai tuo galime visi didžiuotis.

Rezoliucijoje, manau, labai teisingai jūs pagarsinate visas Seime priimtas rezoliucijas, tai yra ką Seimas iki šiol yra nuveikęs, siekdamas pasmerkti tą brutalų, agresyvų Rusijos elgesį Ukrainoje ir visapusišką mūsų paramą Ukrainai. Klausimas būtų susijęs su tuo, ar nemanote, kad galbūt rezoliucijos pradžioje reikėjo pagarsinti ir tarptautinės teisės aktus, tarptautinių organizacijų priimtus sprendimus, kaip Tarptautinio Baudžiamojo Teismo, Teisingumo Teismo, Jungtinių Tautų, Europos Parlamento, Europos Tarybos priimtus tam tikrus dokumentus, teisės aktus, rezoliucijas, kurios demonstruoja mūsų pozicijos tapatumą, mūsų Seimo tapatumą šiais sprendimais su šiais tarptautinės teisės aktais? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas kolega, už įvertinimą ir klausimą. Iš tiesų svarstėme tai, bet, tiesą pasakius, iš praktinių, pragmatinių sumetimų, būtent tų, jog tarptautinių pareiškimų, rezoliucijų yra gana didelis skaičius ir jis nuolat papildomas, net ir šiomis dienomis Užsienio reikalų komitetų pirmininkai paskelbė pareiškimą, kuris mūsų rezoliucijos kontekste yra taip pat aktualus, tai aš sakyčiau, kad mes, svarstydami šią rezoliuciją ir balsuodami dėl jos, galime turėti mintyje, kad ji stovi ant labai tvirto pagrindo, tarptautinės teisės pagrindo ir kitų demokratinų parlamentų priimtų dokumentų, ir būtent ta pasirinkta forma, jog yra išvardintos mūsų Seimo iki šiol priimtos rezoliucijos, vienbalsiai priimtos, manau, mums taip pat duoda jėgos ir tvirtą pagrindą kalbėti apie tai, kokią brėžiamą ateities trajektoriją, ir, žinoma, kokią brėžiamą trajektoriją puikiai suvokdami, jog yra rinkimų periodas ir, laimei, paramos Ukrainai klausimas yra mus visus vienijantis klausimas. Tuo aš labai džiaugiuosi ir manau, kad tai, kaip labai didelę vertybę, privalome išlaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiama Pirmininke, nėra abejonių, kad mes padedame ir turime padėti kenčiantiems Ukrainos žmonėms. Mes tą ir darome, mes juos čia apgyvendiname, suteikiame darbą, remiame atstatymo darbus Ukrainoje, bet jūs dabar kalbate apie karinę pagalbą. Ir štai prieš kelias dienas girdžiu interviu, trys Lietuvos europarlamentarai šneka apie E. Makrono pasiūlymą žengti į Ukrainą. Jie visapusiškai remia šitą pasiūlymą ir jisai labai atitinka jūsų rezoliucijos tekstą. Sakykite, ar mes jau turime tą datą, kada mes žengsime tą žingsnį, nepaisydami J. Stoltenbergo pasakymo, kad ne, nebus? Bet mes matome, kad jau savarankiškai tą norime daryti. Tai kada numatoma tą daryti ir kaip mes tai įsivaizduojame? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kolega, aš siūlyčiau neįdėti į rezoliuciją žodžių, sakinių ar teiginių, kurių joje nėra. Jūs referuojate visai neseną prezidento E. Makrono pasisakymą, kurį taip pat vertėtų ne interpretuoti, o remtis būtent tuo, kas buvo pasakyta. Buvo pasakyta apie tai, jog kalbama apie mokymus, ne karinius veiksmus. Taigi, tikrai siūlyčiau nekelti panikos, neskleisti dezinformacijos, ypač šioje salėje, kur mūsų žodžiai sklinda tikrai plačiai, turėtume ne gąsdinti, o kaip tik turėtume stiprinti pasitikėjimą tiek mūsų pačių visuomenės žmonių, tiek ir mūsų sąjungininkų, partnerių ir brolių, ir seserų Ukrainoje.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Pirmininke, aš irgi norėčiau prisidėti prie Armino padėkų dėl jūsų lyderystės šiame procese. Jūs buvote viena iš tų Seimo Pirmininkų, kuri pirmoji Ukrainą ir aplankė. Jūs pirmoji sukūrėte NATO parlamentų lyderių formatą, kuris, atrodo, bus pakartotas prieš Vašingtono susitikimą. Ir tikrai 23 Užsienio reikalų komiteto pirmininkai, atstovaujantys visoms spalvoms, labai panašų pareiškimą jau priėmė. Bet ar jūs galėtumėte kolegoms, kurie, matyt, nelabai supranta, kodėl vis dėlto tas parlamento vaidmuo yra svarbus žadinti tautas

dėl Ukrainos? Jeigu čia tokie vyriausybių ir prezidentų reikalai, kariniai reikalai, kodėl parlamentai turi, atrodo, kartais virpinti orą ir kodėl tai yra reikšminga?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Aš manyčiau, kad šiame etape, kuomet Europos žemyne po Antrojo pasaulinio karo pirmą kartą vyksta karas, deja, parlamentai, visi demokratiniai parlamentai, turi labai svarbią misiją. Ta misija yra susijusi ir su tuo, kad būtent parlamentuose priimami galutiniai sprendimai dėl lėšų, skiriamų gynybai, dėl humanitarinės paramos, dėl praktinės ir kitokios paramos mūsų kenčiantiems broliams ir seserims Ukrainoje.

Taigi parlamentų vaidmuo iš tiesų yra labai padidėjęs. Manau, visiškai pagrįsta, kad ir mūsų parlamentas ir parlamentariai labai aktyvūs yra būtent politinėje diplomatijoje, parlamentinėje diplomatijoje, nes būtų visiškai nesuvokiama, jeigu mes užsidarytume tik vidaus politikoje, ignoruodami kontekstą, kuris svarbus ne tik mums, bet svarbus ir kiekvienam Lietuvos žmogui, kiekvienam Lietuvos piliečiui. Aš manau, kad mes galime tik pasidžiaugti ir pasididžiuoti, kad veikiamo turėdami visišką mandatą Lietuvos žmonių, kuriems įvykiai Ukrainoje, solidarumas su Ukraina taip pat yra labai labai svarbūs, kaip matome nuo pat pirmosios viso masto karo dienos iki šiol. Ir, tikiu, matysime tiek, kiek reikės, kol Ukrainai pasiseks išstumti agresorių iš savo žemių.

PIRMININKĖ. Dėkui. Dėl vedimo tvarkos – D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Aš girdėjau apie interpretacijas, bet jūs turbūt žinote, kad jūsų partijos narys P. Auštrevičius kartu su A. Kubiliumi ir J. Oleku čia pat duoda interviu Briuselyje ir sako: mes turime suteikti karinę pagalbą, palaikome E. Makroną ir ten turime įvesti... Tai kokia čia interpretacija? Aš girdžiu, ką jie sako. Jūs sakote – interpretuoja.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas kolega, atrodytų, kad jūs tokia puolamąja intonacija kalbate su manimi, nors iš tikrųjų pulti tikrai nėra ko, ir manau, kad nėra ko ieškoti konflikto ten, kur jo neturime. Lietuvos Respublikos Seimas labai nuosekliai ir nuolat daro žingsnius konkrečiai palaikydamas Ukrainą. Ir aš siūlau to laikytis. Tas mūsų sutarimas ir susitelkimas yra nepaprastai svarbus.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ir greičiausiai paskutinis klausia M. Puidokas, nes jau sukako klausimų laikas. Prašau.

M. PUIDOKAS (MSNG). Aš norėčiau jūsų paklausti: ar jūs stebite ir matote, ką šiuo metu kalba NATO generalinis sekretorius J. Stoltenbergas, ką kalba Jungtinės Amerikos Valstijos, ką kalba pati Jungtinė Karalystė ir jos užsienio reikalų ministras D. Kameronas, kalbėdami apie tai, kad būtent Ukrainai pagalba turėtų būti teikiama ne Ukrainos teritorijoje ir kad tiek kariai, tiek kariai instruktoriai neturėtų būti siunčiami į jos teritoriją, nes tokio poreikio ir Ukrainai dabar nėra?

Kitas klausimas: kodėl rezoliucijoje nieko nekalbama apie taiką, nors apie tai labai aiškiai kalba greičiausiai būsimas Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas D. Trampas, popiežius Pranciškus ir kiti? Akivaizdu, kad visi karai anksčiau ar vėliau baigiasi prie derybų stalo. Vis dėlto Lietuva, kaip maža šalis, turėtų ieškoti ir tokio sprendinio savo rezoliucijoje, o ne vien karinių priemonių.

PIRMININKĖ. Laikas, kolega! Laikas!

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėkui.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas kolega, man susidaro įspūdis, galbūt klaidingas, pataisykite mane, kad jūs neskaitėte rezoliucijos teksto, kadangi jame jūsų minėti klausimai nėra nagrinėjami. Tačiau aš pasakysiu taip: taika yra, be jokios abejonės, siekins ukrainiečių sąlygomis pagal prezidento V. Zelenskio dešimties punktų planą. Ir aš ne tik seku, bet ir visai neseniai lankiausi Vašingtone, kur buvau susitikusi su Kongreso pirmininku, mačiau ir prezidentą E. Makroną visai neseniai Prancūzijoje, ir su kitais parlamentų pirmininkais tiek iš Ukrainos ir iš kitų šalių nuolatos bendrauju, palaikau ryšį ir džiaugiuosi, kad demokratinio pasaulio ir ypač Europos nusiteikimas palaikyti Ukrainą yra tvirtas ir kad vyrauja suvokimas, jog Ukrainoje sprendžiasi viso mūsų žemyno likimas ir šitą brutalią agresiją mes privalome sustabdyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, Pirmininke, laikas šiam klausimui išseko. Taigi dėl rezoliucijos Nr. XIVP-3543 pateikimo stadijoje dėl motyvų užsirašiusių nėra.

Einame prie svarstymo stadijos. Diskutuoti irgi nėra užsirašiusių. Tuoj, mums dar nerodo, bet tuoj pamatysime ekrane tikrąją padėtį. V. Semeška, tuomet G. Surplys. Prašau.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Norėjau padėkoti Seimo Pirmininkei, ir ne tik, tačiau jau tiek daugumai, tiek mažumai, kadangi šiuo klausimu, tai yra dėl paramos Ukrainai, esame kaip niekada vieningi ir tai tikrai labai džiugina.

Norėjau, kolegos, pacituoti profesorių V. Landsbergį ir jo žodžius, pasakytus būtent apie situaciją Ukrainoje: „Rusijos agresorius užpuolė Europą, mažių mažiausiai griauja ir Ameriką, pasaulio tvarką. Bet pirmas taikiny, kurį reikia sudraskyti ir suėsti, yra Europa. Ar mes priešinamės tam plėšymui į gabalus? Mes kažkaip pastatome Ukrainą į frontą, štai gal Ukraina laimės. Padėkime, kad ji laimėtų, tada mums bus gerai. O jeigu Ukraina pralaimės, ar mes suprasime, kad mes pralaimėjome, kad Europa pralaimėjo, kad Jungtinės Tautos pralaimėjo?“ – sakė profesorius.

Neatimdamas daug jūsų laiko norėjau pasakyti, kad turėtume jau suvokti, kad Rusija kovoja ne prieš Ukrainą, Rusija kovoja prieš Europą, prieš Vakarų civilizaciją, taip pat ir prieš mus, todėl mūsų besąlyginė parama, mūsų parlamento parama Ukrainai yra parama ir mums patiems, ir mūsų vertybėms. Dar kartą dėkoju iniciatoriams už šią rezoliuciją ir, žinoma, kviečiu ją palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kitas diskusijos dalyvis – G. Surplys. Prašau.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Kolegos, šita rezoliucija yra savalaikė, bet ne dėl to, kad mes minime jau dvejus metus, kai Rusija yra užpuolusi visą Ukrainą, minime dešimt metų, kai yra aneksuotas Krymas ir kitos rytinės teritorijos Ukrainoje, bet dėl to, kad iš tikrųjų momentas yra kritinis, kad iš tikrųjų Ukraina turi problemų, ir nepadėdami jai mes galime pamatyti V. Putino saulę virš Lietuvos dangaus.

Žinau, kad tai yra banalu, žinau, kad apie tai jau kalbėjome ir kalbėsime dar ne kartą, tačiau šiandien, girdėdamas dviejų kolegų klausimus Seimo Pirmininkei, aš dar kartą noriu pasakyti: kai mes kalbame apie ginkluotą paramą Ukrainai, tai nesivelkime į terminus, neapsimeskime naviūs. Ukrainai būtina karinė pagalba šaudmenimis, ginklais, ir visos civilizuotos pasaulio šalys ją remia. Tai nepainiokime to su karių siuntimu, kas čia buvo bandoma padaryti, bet supraskime būtinybę tiekti ginklus, nes tai yra vienintelis būdas šiuo metu nesulaukti V. Putino saulės, patekančios virš Lietuvos.

Dabar kas ta V. Putino saulė yra? Rezoliucijoje apie tai neužsimenama, bet aš atsakysiu tiems, kurie čia bando vėlgi įvelti mus į tam tikrus šventus terminus. Kas yra taika V. Putino sąlygomis? Tai yra atleidimas už išprievartautas moteris, atleidimas už pagrobtus vaikus, tai yra jokių tarptautinių teisių dėl sienų neliečiamumo nesilaikymas, nes už kiekvieną agresiją, už kiekvieną jėgos aktą tiesiog yra atleidžiama. Tai, ką mes dabar kalbame, kalbėdami apie baltas vėliavas, yra lūkestis... Įsivaizduokime, kad po Antrojo pasaulinio karo, susiklosčius kitaip istorijai, mes sėdame prie derybų stalo su A. Hitleriu ir susitariame dėl gražios taikos ir dėl V. Putino demokratijos.

Dabar antras momentas, kas yra V. Putino demokratija, gerbiamieji? V. Putino demokratiją mes pamatėme vadinamuosiuose rinkimuose, kurie vyks šį sekmadienį. Kai tiesiog opozicionieriai yra sukišami į kalėjimus ir ten galiausiai nužudomi; kai, nesvarbu, kur jie besislėptų, juos galima uždaužyti mėsos plaktuku, o paskui nunuodyti *novičioku*; kai galime tiesiog nekreipti dėmesio į jokiais tarptautines normas, – štai čia yra ta V. Putino demokratija.

Aš labai kviečiu kolegas neišplauti terminų, neklaidinti Lietuvos žmonių ir pritarti šiai rezoliucijai vienbalsiai, dar kartą pasiunčiant signalą, kad Lietuva yra budri, Lietuva yra aktyvi ir Lietuva bus su Ukraina iki pergalės. O pergalė bus pasiekta tuomet, kai taika stos Ukrainos ir viso civilizuoto pasaulio sąlygomis. Apie tai ir kalbama šitoje rezoliucijoje, kuriai labai kviečiu pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui kolegai Giedriui.

Priėmimo stadija. Ar turime dėl motyvų?.. Tuoj užsikurs technika. Motyvai už – Ž. Pavilionis. Prašau.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš galbūt norėčiau pakartoti ir savo pavaduotojų komitete žodžius, prašydamas vieningai balsuoti už šią rezoliuciją, nes noriu priminti kolegoms, kad vakar mes ją tikrai įdėmiai svarstėme. Daugumos partijų atstovų balsais mes Užsienio reikalų komitete

vienbalsiai pritarėme būtent tiems panašioms klausimams, bandydami sukelti tą paramą Ukrainai. Abu Lenkijos lyderiai neseniai lankėsi Vašingtone. Būtent dėl panašių klausimų trijų Baltijos šalių premjerai lankėsi Berlyne. Mūsų tikslas – sutelkti tą paramą tam, kad būtų nugalėtas agresorius. Jeigu mes to nepadarysime, jeigu sukursime tas fiktyvias taikas, deja, gali tekti kariauti mūsų teritorijoje.

Būkime geri, paremkime šią rezoliuciją vieningai ir pasiųskime tą žinią, nes mums dar reikia visą pasaulį dėl to sutelkti. Jeigu to nepadarysime, šie metai gali būti lemtingi. Jie gali būti ir Ukrainos didžiulių pralošimų metai, didžiulio skausmo metai ir nuo to pradės skaičiuoti skaitiklis, kada tie rusų tankai gali mus pasiekti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai už – V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš nekartodamas tik dar kartą kai kuriems kolegoms noriu priminti, kad Lietuva buvo pirmoji valstybė, tiekusi Ukrainai karinę paramą. Mūsų priešlėktuvinės gynybos sistemos „Stinger“ buvo nusiųstos į Ukrainą dar prieš vasario 24 dieną. Lietuva yra viena iš aktyviausių Ukrainos karinių rėmėjų. Rėmėme, remiame ir remsiame. Norėjau tik pasakyti, kad jeigu laimės Ukraina, laimėsime ir mes visi, jeigu Ukraina pralaimės, vadinasi, bus ir mūsų pralaimėjimas, todėl labai kviečiu balsuoti už Seimo rezoliuciją. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręsimе balsuodami 15 val. 30 min., kai prasidės balsuoti skirtas langas.

14.39 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl rusiškos ir baltarusiškos kilmės grūdų importo į Europos Sąjungos teritoriją uždraudimo“ projektas Nr. XIVP-3532(2) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Einame toliau prie 2-4 popietinės darbotvarkės klausimo – Seimo rezoliucijos „Dėl rusiškos ir baltarusiškos kilmės grūdų importo į Europos Sąjungos teritoriją uždraudimo“ projekto Nr. XIVP-3532(2). Pranešėjas – V. Pranckietis. Prašau.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Gerbiami kolegos, ką tik buvo pristatyta visapusės paramos Ukrainai rezoliucija, kurioje kalbama apie paramą, taip pat finansinę ir karinę. O kita rezoliucija yra su labai konkrečia viena priemone. Pritarimas anai rezoliucijai galėtų padėti ją įgyvendinti. Čia yra kalbama apie rusiškos ir baltarusiškos kilmės grūdų importo į Europos Sąjungos teritoriją uždraudimą.

Truputį prisimenant dviejų savačių istorijas, turėčiau paminėti, kad idėja parengti tokią rezoliuciją kilo praeitą savaitę, kai buvo svarstoma idėja, kaip pateikti įstatymą uždrausti į Lietuvą importuoti ir per Lietuvą tranzitu vežti rusiškos ir baltarusiškos kilmės grūdus. Po to vėl kilo tokia idėja, kad reikėtų siūlyti, kad visa Europa galėtų bendrai priimti tokį sprendimą. Reikia, kad Seimas rezoliucija pareikštų savo nuomonę ir pasakytų Europai, kad mes turėtume ir galėtume bendrai veikti šia kryptimi.

Rezoliucijos preambulė labai aiškiai išdėsto, kuo remiasi šis dokumentas. Jis iš dalies jau kartoja ir tą prieš tai buvusią rezoliuciją, bet reikėtų dar atkreipti dėmesį, kad rezoliucijoje dėl visapusės paramos yra parašyta – panaudoti išaldytą Rusijos turtą. Šiuo atveju Rusijos turtas keliauja per Lietuvą ir niekaip nėra paveikiamas. Vis dėlto arba jisai galėtų nekeliauti ir nebūtų skatinami rusiški verslai, finansuojantys karą, arba galėtų čia ir likti kaip konfiskuotas turtas, grąžintas Ukrainai. To rezoliucijoje nėra, bet čia jau mano toks siūlymas, galvojant apie ateitį. Ukraina jau yra... Atsiprašau, Rusijai jau yra skirta 13 sankcijų paketų ekonominei bazei susilpninti ir apriboti jos pajėgumą vykdyti karą. Mes turėtume išsaugoti būtinybę užtikrinti maisto saugą Europos Sąjungoje ir pasaulyje, taip pat apsaugoti ūkininkus nuo galimos krizės, susijusios su grūdų importu iš Rusijos ir Baltarusijos.

Siekdamas neskatinti Rusijos ir Baltarusijos ekonomikų žemės ūkio ir maisto srityse bei apriboti režimo pajėgumus vykdyti karą prieš Ukrainą, Seimas prašo, o vėliau kviečia Europos Komisiją išanalizuoti galimybę uždrausti rusiškos ir baltarusiškos kilmės maisto produktų (jau čia plačiau prasme) importą į Europos Sąjungą, prireikus – sureguliuoti žemės ūkio produkcijos srautus naudoti Ukrainos žemės ūkio subjektų tiekiamą produkciją. Kitaip sakant, Europos Sąjungoje

vietoj dabar tiekiamų rusiškų grūdų galima būtų priimti, nupirkti ukrainietiškus grūdus. Siūlo Europos Komisijai apsvarstyti galimybę, esant nepalankioms kainoms rinkoje, taikyti intervencinę grūdų supirkimo sistemą – perteklinius grūdus supirkti Ukrainoje, taip palaikyti grūdų kainą, užtikrinti grūdų augintojų pajamas ir prisidėti prie Pasaulio maisto programos tikslų įgyvendinimo.

Paaiškinu tiems, kas galbūt neįsigilinę į intervencinius pirkimus. Vien paskelbus intervencinius pirkimus, kada grūdų kaina nukrenta žemiau nei 100 eurų už toną, kaina paprastai iš karto šoka bent jau 20 eurų už toną, tada intervenciniai pirkimai jau nereikalingi, bet kaina lyg ir dirbtinai pakyla. Taip galima padengti išlaidas tai produkcijai užauginti.

Ragina Europos Parlamentą, Europos Sąjungos Tarybą, Europos Vadovų Tarybą remti rusiškos ir baltarusiškos kilmės grūdų importo į Europos Sąjungos teritoriją uždraudimą ir bendrą Europos Sąjungos poziciją šioje srityje.

Laukiu klausimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju, pranešėjau. Tikrai nemažai norinčių paklausti. Pirmasis – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas Viktorai, turiu tokią klausimą. Įsivaizduokime, dabar baigiasi karas Ukrainoje su Rusija. Jums klausimas: ar sankcijos Rusijai bus atšauktos, ar ne?

V. PRANCKIETIS (LSF). Gal mes turėtume labai džiaugtis, kad sulaukėme karo pabaigos. Politinis procesas niekad nesustoja. Jeigu dabar dėl karo priimame sankcijas ir įgyvendiname kokius nors apribojimus arba kitus galbūt skatiname, turiu omenyje Ukrainą, tai lygiai taip pat pasibaigus karui, ir mes labai laukiame tos pabaigos, turėsime priimti ekonomikos netektis atkuriančius politinius sprendimus.

PIRMININKĖ. Dėkui. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pranešėjau. Būdavo atvejų, kuomet mes stengdavomės kai kurių šalių pozicijas derinti bendromis rezoliucijomis, tarkime, priimti jas Seime. Kas darosi aplinkiniuose kraštuose? Neteko kalbėti? Latviai turbūt irgi turi tam tikrų problemų, gal ten yra daugiau interesų, lenkai ir kiti. Kaip šis klausimas yra derinamas? Pakliuvus iškart į Europos Komisiją arba Europos Parlamentą, iš tikrųjų kitaip žiūrima, kai yra jau ne viena rezoliucija, ne vienas kreipimasis, o galbūt grupės, kelių šalių. Kaip sekasi šioje srityje? Ačiū.

V. PRANCKIETIS (LSF). Prieš dvi savaites Latvijos parlamentas priėmė įstatymą, kuriuo draudžia importuoti, bet neuždraudė tranzito. Po jų įstatymo priėmimo man kilo mintis ir idėja, kad mes kaip šalis turėtume taip pat paremti latvišką idėją ir taip pat pareikšti, kad mes taip pat galėtume neimportuoti. Šia rezoliucija ir siekiame konsoliduoti visų šalių parlamentus tam, kad būtų priimtas bendras europinis sprendimas ir nereikėtų atskiroms šalims uždrausti. Bet savo įstatymu mes tos idėjos neatsisakėme ir tas įstatymas ateis į Seimą, tikėtina, kitą savaitę, ir uždrausime importuoti (įvežti) grūdus čia. O derinimas su kitomis šalimis tai būtų toks, sakyčiau, labai atitinkęs laiką, kada Lenkijos premjeras D. Tuskas pareiškė pusę dienos vėliau, negu mes pareiškėme, kad reikia priimti tokį įstatymą. Po pusės dienos jis jau kalbėjo, bet jis paminėjo kaip pavyzdį tik Latvijos priimtą įstatymą, ir skatina tą idėją, kad mes turėtume ir D. Tuskui, kaip mūsų geram, pozityviam kaimynui, padėti inicijuoti europinius sprendimus. Čia ir yra europinės iniciatyvos siekimas.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Tikrai noriu padėkoti už iniciatyvą, vakar ją svarstėme su jumis ir jūsų kolegomis Užsienio reikalų komitete. Vieningai pritarė vėlgi visos partijos. Norėjau jūsų tiesiog paklausti. Žinant, kad ir jūs asmeniškai turėjote puikių ryšių su ankstesniais lenkų ir Seimo vadovais, kaip sekasi šiandien su nauja Lenkijos valdžia, komitetais, grūdininkais palaikyti tuos ryšius? Būtų labai gerai, kad mes kartu su lenkais visuose frontuose būtume vienoje pusėje ir kad tų kitokių pusių ar barikadų tarp mūsų neatsirastų?

V. PRANCKIETIS (LSF). Praeitą kadenciją, atstovaudamas Seimui, susitikdamas Lenkijoje su skirtingų ir priešingų partijų atstovais, aš buvau sulaukęs priekaištų, kodėl susitinku su kita partija. Aš tada labai aiškiai atsakiau ir vienai, ir kitai partijai: mūsų partneris yra Lenkija, ne atskiros Lenkijos partijos. Užsienio politikos tęstinumas mums yra nepaprastai svarbus ir ta jėga, kokia yra Lenkijoje, yra gera. Jūs labai laiku pataikėte. Užvakar gavau knygą iš buvusio Seimo Pirmi-

ninko M. Kučinskio, jo politinės veiklos aprašymą. Jis su pasididžiavimu pirmajame puslapyje rašo, kad mūsų praeitai kadencijai yra pavykę pasiekti gerų santykių, arba atlikti daug gerų bendrų darbų. Manau, kad ir dabar tie geri bendri darbai gali būti tęsiami. Mes susisieksime su Lenkijos žemės ūkio komisijos (pas juos taip vadinama) pirmininku. Pasikalbėjome su juo ir sutarėme, kovo... tai yra balandžio 5 dieną manome surengti čia, Lietuvoje, jiems neutralioje žemėje, ukrainiečių ir Lenkijos atstovų susitikimą, žemės ūkio asocijuotų organizacijų atstovų ir komitetų pirmininkų. Ir komiteto pirmininkų susitikimą, ir visų šitų žmonių. Lenkijos komiteto pirmininkas paprašė manęs moderuoti kaip neutralios šalies... Manau, kad tą jų iniciatyvą mes priėmėme ir tokiu būdu mes kuriame žinią lenkų ūkininkams, kad mes dirbame viena linkme su jais ir kad jų pastangos prie sienos nenuveina veltui. Bet turbūt nebūtinai turi būti ten eikvojamos jėgos tam, kad užtikrintume normalią prekybą, užtikrintume nediskriminavimą mūsų ūkių ir Lenkijos ūkių. Tokiu būdu tas bendradarbiavimas yra tęsiamas dabar kitu lygmeniu, bet jis yra ir giliai politinis, ir labai ekonominis.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, balandžio 5 dieną mes planuojame susitikti ir susitiksime Vilniuje. Tai Ukrainos, Lenkijos, Lietuvos komitetų vadovai, greičiausiai dalyvaus ir Ekonomikos komitetų vadovai iš visų šalių. Taip pat dalyvaus tiek Lietuvos, Ukrainos ir Lenkijos ūkininkai. Tas susėdimas prie bendro stalo, manau, yra geras signalas, kad mes jam ir dabar ruošiamės. Ši rezoliucija bus tas pirmas žingsnis. Bet ar jūs negalvojate, kad tame susitikime dar būtų galima pagalvoti ir ateityje apie visų, nes per mažai nebus, Baltijos valstybių kažkokią bendrą rezoliuciją dėl tolesnių kelių, kaip atlaisvinti maisto tiekimą ir užkirsti maisto iš Rusijos kelius į tą pačią Europą, nes dabar išpūdintai atrodo tie skaičiai, kiek eksportuojama iš Rusijos į Europą?

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū, puiki idėja. Galėtume galbūt naudoti netgi ar Baltijos šalių, ar Baltijos ir Šiaurės šalių formatą tai idėjai įgyvendinti. Turiu padėkoti jums, Kazy Starkevičiaus, už tai, kad prisidėjote visur prie šitų idėjų, dabar jau įgyvendinamų čia, mūsų Seime, ir už susitikimo su ukrainiečiais organizavimą. Man teko lenkiškoji pusė, jums – ukrainietiškoji pusė. Manau, kad bendras rezultatas turės būti ne tik lietuviškas, bet ir europinis, išplėstas. Jūsų pasiūlymą galėsime aptarti, apsvarstyti ir galbūt sutelkti visas Baltijos šalis, o galbūt ir NB8 plius Lenkiją.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Lydeka.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pirmininke, gerbiamas Viktorai, noriu jums padėkoti už šią iniciatyvą, labai savalaikę iniciatyvą, ir už kokybiškai parengtą rezoliuciją. Balsuosiu už, remsiu ją ir kviečiu visus Seimo narius balsuoti už šią rezoliuciją. Manau, kad tekstas tikrai labai tvarkingai sudėliotas ir noriu atkreipti dėmesį į vieną rezoliucijoje išsakytą mintį, vieną teiginį, netgi perskaitau (cituoju): „Kviečia Europos Komisiją išanalizuoti galimybę uždrausti rusiškos ir baltarusiškos kilmės maisto produktų importą į Europos Sąjungą, o esant reikalui dėl žemės ūkio produkcijos srautų sureguliuojimo – naudoti...“ ir taip toliau. Noriu atkreipti dėmesį, kad kalbame ne tik apie grūdus šioje rezoliucijoje, bet net ir apie maisto produktus. Tai yra labai drąsus teiginys, atkreipia dėmesį į tai, kad tiek Jungtinės...

PIRMININKĖ. Laikas! Laikas!

A. LYDEKA (*LSF*). ...Tautos, tiek kitos tarptautinės organizacijos turi gana kategorišką nuomonę dėl maisto produktų bet kokie sankcionavimo, uždraudimo. Kodėl, jūs manote, svarbu rezoliucijoje tai paminėti?

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Besąlygiškai dauguma maisto produktų kyla iš grūdų. Jie naudojami kaip pašarai, jie naudojami kaip tiesioginė žaliava maisto produktams ruošti. Bet gal mes pirmiausia turėtume kalbėti apie tai, kad tai yra idėja, tai yra idėja, siūloma Europos visoms valdžioms apsvarstyti. Dėl maisto produktų uždraudimo tikrai Europa nepajustų kokio nors maisto trūkumo ir pasaulinė rinka nepajustų maisto trūkumo, jeigu mes integruotume į pasaulinę rinką ukrainietiškus grūdus ir ukrainietiškus maisto produktus, visiškai nieko neprarasdami. Prarasdami dalį ekonomikos, bet dažnai politiniai sprendimai gali turėti ir neigiamos įtakos ekonomikai. Šiuo atveju reikėtų paminėti skaičius, kad iš Rusijos yra importuojama už 2 mlrd. eurų, į Rusiją iš Europos Sąjungos yra eksportuojama už 14 mlrd. eurų.

Aš dėkoju ir Užsienio reikalų komitetui, kuris vakar aktyviai svarstė šį tekstą ir jam pritarė, pataisė. Manau, kad mes dabar kaip idėją galėtume leisti, o po to šalys prisijungdamos galėtų ją ir vertinti. Bendroji žemės ūkio politika Europoje buvo sukurta tam, kad maisto Europoje būtų ir kad jo būtų už įperkamą kainą. To ir linkėčiau – naudotis europiniais resursais.

PIRMININKĖ. Dėkui. Paskutinis klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, tikrai sveikinu su iniciatyva, smagu irgi prisidėti prie jos ir tikrai nematau, kad turime daryti ko-
kias nors išimtis okupantams šiuo atveju. Jūsų puikiai įvardinti skaičiai, ką jūs įvardinote, manau, yra atspindys to, kad vis dėlto iš tų pinigų... Kad ir ką galbūt sako Jungtinės Tautos dėl maisto, bet manau, kad Europa ir Lietuva tikrai gali išgyventi be rusiško maisto ir kitų žemės ūkio produktų.

Tik noriu paklausti jūsų, kaip manote, kokį poveikį jau galėjo padaryti iki šiol įvežti produktai ir galbūt tas neryžtingumas mūsų Vyriausybės ir kiek tai galėjo atsiliepti mūsų žemės ūkio sektoriuje ir maisto pramonėje veikiančioms įmonėms? Ačiū.

V. PRANCKIETIS (LSF). Žinoma, kad įvežti grūdai, ypač jeigu jie vogti, tai pigiai parduoti, jeigu jie čia nusėdo, nors lyg ir statistškai neturėtų nusėsti, bet visada verslūs žmonės randa kelią pinigų uždirbti. Tai tokia įtaka buvo, bet turėčiau dar pasakyti ir kitą faktą, kad pasaulinėje rinkoje grūdai yra atpigę, visose rinkose, tai ir dėl to grūdų kaina mažėjo, dėl to buvo norima staigiai juos parduoti, dėl to labai staigiai papuolė jie į uostus ir į geležinkelius ir tai sukėlė tokį gniūžtės efektą, kad kainos tiesiog smuko nuosekliai. Tai yra rinkos dėsniai, kurių mes išvengti negalime. Bet jeigu mes apribotume bent dalį grūdų patekimo į mūsų rinkas, žinoma, kad į Baltijos šalis patenkantys rusiški, baltarusiški grūdai turėjo įtakos, tarkime, jeigu įvežami tik per Latviją, vis tiek visam šitam regionui įtaka buvo, nes čia yra kraunami laivai, perkami grūdai ir jie arba perkami iš mūsų ūkininkų, arba nebeperkami. Tai linkiu, kad mes visada turėtume mintyse sąlygų sukūrimą savo ekonomikai skatinti.

PIRMININKĖ. Ačiū, pranešėjau. Visiškai baigėsi laikas. Nors dar klausiančių būtų buvę, bet, deja, laikas...

V. PRANCKIETIS (LSF). Pasikalbėsime individualiai.

PIRMININKĖ. Pasikalbėsite individualiai, taip. Diskusija svarstymo stadijoje. Užsirašė keli kolegos. K. Masiulis, bet jo nematau. Tuomet K. Starkevičius. Prašau. (*Balsai salėje*)

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, čia mane ragino trumpiau, aš tikrai pasistengsiu trumpai drūtai. Labai džiaugiuosi, kad ši subalansuota rezoliucija pasiekė Seimo salę. Kas yra joje naujo? Mes kalbame apie maisto produktų eksporto uždraudimą iš Rusijos. Daugelis turbūt įsivaizdavome, kad to negali būti arba nėra. Taip, Lietuvoje parduotuvėse labai sunku surasti rusiškų maisto produktų, nes mes patys juos ignoruojame. Bet kuo toliau į Vakarus, tuo tų produktų yra daugiau. Tai pagalvokime, skaičiai rodo, pristatantis minėjo, kad iš Rusijos už 2 mlrd. eurų. Taigi už 2 mlrd. eurų mes Europos Sąjungoje matome maisto produktų. Kodėl taip yra? FAO ir Pasaulio prekybos organizacijai, šioms organizacijoms, iš tikrųjų didžiulę įtaką turi Rusija, užtai maisto produktai yra neįtraukiami ir nesankcionuojami prisidengiant tuo, kad maisto produktų trūksta Afrikoje. Taip, ten trūksta, bet mes spręskime kitaip tas Afrikos problemas.

Tai kas čia pasiūlyta, kaip jas kitaip spręsti? Paskatino, kad dėl šios rezoliucijos būtų diskutuojama, tai, kad kai matome Lenkijoje nepasitenkinimą, sienų blokavimą, jis vėl tęsis ir kitą savaitę prie mūsų sienų, visą laiką sakoma, kad blogis yra ukrainietiški grūdai. Bet ukrainietiški grūdai nėra blogis. Yra rusiški grūdai, kurie dabartiniu metu užėmė tiek ir Europos Sąjungos rinkas, ne tik grūdai, bet ir visi maisto produktai, tiek ir Afrikos šalis. Štai yra didžiulis rezervas būtent ukrainietiškių grūdų. Jeigu būtų vykdomi intervenciniai pirkimai, tai Europos Sąjunga, nupirkusi tuos grūdus, galėtų juos panaudoti būtent Pasaulio maisto programai įgyvendinti ir tada jina turėtų tą tokį rezervą. Pagal dabartines sąlygas intervenciniai pirkimai galimi tiktai Europos Sąjungos šalyse ir kai kaina nukrenta žemiau negu 101 euras už toną, šiuo metu Ukrainoje panašiai balansuoja, Europos Sąjunga tada turėtų pakeisti reglamentą ir įtraukti Ukrainą, kad galėtų tokius pirkimus vykdyti. Taigi tie grūdai nebūtinai vienus metus – gali ir penkerius metus būti

saugomi ir tinkamu metu išvežami, ir atitinkamai Ukraina gautų pinigų, kuriuos galėtų panaudoti tikrai savo reikmėms, kurioms jų dabar labai trūksta. Čia tas dalykas yra naujas.

O visiškai pabaigoje pasakysiu, kad Europos Sąjunga, mano žiniomis, į tą pačią Rusiją importuoja už 7 mlrd. Taigi, vaizdžiai tariant, apkasuose sėdėdamas rusas, šaudydamas į Vakarus, ukrainiečius, valgydamas, neduok Dieve, prancūzišką sumuštinį ar belgišką šokoladą, sako: kokios čia sankcijos, aš nejaučiu jokių sankcijų. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kitas diskutantas – G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Ačiū. Aš pratęsiu belgiško šokolado temą. Nežinau, ką ten jie valgo, bet, gerbiamieji, 2 mlrd. eurų už rusiškus maisto produktus, kuriuos nupirko europiečiai. Galime paskaičiuoti. Jeigu vienas „Shahedo“ dronas kainuoja apie 200 tūkst. eurų, vadinasi, už 2 mlrd. galima nupirkti 10 tūkst. „Shahedo“ dronų. Ukrainoje kol kas yra panaudota apie 6 tūkst. Vadinasi, dar 4 tūkst. Europos maisto valgytojai, kurie mėgsta rusišką maistą, galima sakyti, finansavo Rusijai tą ginkluotės įsigijimą.

Aš pritariu šios rezoliucijos idėjai. Aš manau, kad jinai šiek tiek pavėluota, turint omenyje, kad mes patys, kažkaip to nesuvokdami, labai garsiai kalbėdami apie tuos -nioliktus sankcijų paketus, kažkaip pražiūrime, kad patys perkame tą rusišką šlamštą ir jį šlamščiame.

Noriu priminti, kad tikslą uždrausti rusiškų grūdų importą į Lietuvą ir eksportą iš jos jau yra iškėlę mūsų ūkininkai, kurių vienas iš pagrindinių tikslų buvo, kai jie čia buvo susirinkę su traktoriais į Vilnių. Aš raginu pritarti tai rezoliucijai. Aš raginu, kad, kaip sakoma, tą rezoliuciją lydėtų mūsų rankos ir kojos, kad mūsų diplomatai, mūsų ministrai, kurie dalyvauja Europos tarybose, apie tai kalbėtų. Vakar Užsienio reikalų komitete irgi priminiau, kad štai dabar, kai artimiausiu metu Užsienio reikalų ministerijos atstovai vyksta į Bendrųjų reikalų tarybą kalbėtis vėlgi dėl kitų sankcijų paketų, kad maisto klausimas būtų iškeltas, ir jisai bus iškeltas.

Vėlgi noriu priminti, kad gerbiamo V. Pranckiečio ir kitų kolegų iniciatyva esame pasirašę įstatymo projektą, kuriame kalbama apie rusiškų grūdų importo į Lietuvą uždraudimą. Tikrai tikiuosi, kad tas projektas kuo greičiau atkeliaus į Seimą ir mes galėsime, sekdami Latvijos pavyzdžiu, visi tam įstatymo projektui pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kęstuti, ar jūs pageidaujate kalbėti? Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Kolegos, čia labai teisingai jau anksčiau pasisakė minėjo, bet koks rusiško maisto vartojimas padeda Rusijai, nes čia teka produktai, o į Rusiją teka mūsų pinigai. Čia yra labai aiškiai finansuojama bet kas, kas vyksta Rusijoje, taip pat karas, taip pat rusų gerovė, ir V. Putinas gali girtis, kad Vakarų sankcijos neveikia. Kuo daugiau mes sankcionuosime, uždrausime įvairius produktus įvežti į Lietuvą, tuo bus geriau.

Labai gaila, kad trūksta mūsų piliečiams sąmoningumo, kad patys nepirktų. Piliečiai galėtų nepirkti (ir taip, manau, sąmoningi piliečiai turėtų elgtis) ne tik rusiškos produkcijos, įvairios produkcijos, ne tik maisto, bet ir kitokios produkcijos, bet galėtų nepirkti ir tokių produktų kaip „Viči“ gaminiai. Jie patys dirba Rusijoje ir tenai sukuria pridėdamąją vertę ir galimybę finansuoti karą, agresiją ir panašiai ir kelia Rusijos ekonomiką. Matyt, ir apie tokius dalykus reikėtų galvoti.

Trečias aspektas, kurį aš noriu paminėti, – tai, kad čia Rusijos prekės, kokios jos bebūtų, konkuruoja su vietos gamintojų prekėmis ir su Vakarų gamintojų prekėmis. Taigi išstumdami dėl agresijos rusišką produkciją mes remiame ir savus, tai čia aš matau dar ir tokią naudą. Siūlau būtinai paremti šitą rezoliuciją ir padaryti viską, kad jinai būtų įgyvendinta realiomis priemonėmis.

PIRMININKĖ. Ačiū diskusijos dalyviams. Priėmimo stadija. Dėl motyvų yra užsirašiusių. Motyvai už – Ž. Pavilionis. Prašau.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Norėčiau paraginti visus balsuoti, nes žinau, kad mūsų pavyzdžiui, ir lenkų Seimas labai panašią rezoliuciją daro, tai kuo vieningiau balsuosime, tuo didesnę poveikį turėsime. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai prieš – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Nesu prieš vien todėl, kad komitetas ištaisė, nes praeitą trečiadienį buvo sudėta su importu, tai komitetas išbraukė šitą tekstą, atsiprašau, tranzitą, tai peržiūrėjau, kad vis dėlto išbraukta. Ačiū komitetui.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai už – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Nebenoriu, nes jau pasakiau, ką norėjau.

PIRMININKĖ. Tuomet K. Starkevičius. Ar dar dėl motyvų už kalbate? Turbūt ne. E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tiesų turbūt svarbios rezoliucijos. Aišku, reikia tikėtis, kad Europos Komisija, Europos Parlamentas atsižvelgs į tuos reikalavimus. Manau, reikia palinkėti ir gero darbo vienijant jėgas šiuo klausimu. Sėkmės jums!

PIRMININKĖ. Dėkui. Taip pat dėl motyvų už – K. Mažeika, bet jo nematau. L. Nagienė. Ar jūs ketintumėte dėl motyvų už kalbėti? Kalba kitur kažkur. Keturi, viskas, atsisakė kiti. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

15.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3512(2) (svarstymas ir priėmimas)

Toliau vakarinės darbotvarkės 2-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3512. Čia pradedame nuo komitetų nuomonių.

Pirmasis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas. Nežinau, pirmininkės A. Gedvilienės nematau. Ar yra kas nors iš komiteto narių? Jeigu ne, aš pagarsinsiu. Sesijos darbų programai pritaria bendru sutarimu.

Toliau – Ateities komitetas. Pirmininkas R. Lopata dėl sesijos darbų programos.

R. LOPATA (LSF). Ponios ir ponai, Ateities komitetas kovo 12 dieną svarstė minėtą klausimą. Dalyvavo 13 narių. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Toliau – Audito komitetas. Pirmininkas Z. Balčytis. Nematau jo. R. Budbergytė. Rasa, ar jūs pristatysite, ar man pagarsinti? Pagarsinsiu aš tuomet. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo, taigi vienbalsiai.

Toliau – Biudžeto ir finansų komitetas. Kolegos M. Lingės nematau. Galiu pagarsinti, kad buvo išsiskiriančios nuomonės. Vakar komitete buvo svarstyta. Už – 5, prieš nebuvo, susilaikė 4, bet Seimo pavasario darbų programai pritaria.

Ekonomikos komitetas ir K. Starkevičius dar norėtų pagarsinti. Ar man pagarsinti? Matyt, pagarsinsiu. Ekonomikos komitete pavasario sesijos darbų programai pritaria bendru sutarimu.

Europos reikalų komitetas. Vakar svarstėme šį klausimą ir, atsižvelgdami į tai, kad mums svarbiausia komitete yra Europos Sąjungos teisę perkeliančios įstatymų projektai, tai, juos įvardinant, bendrai sesijos darbų programai pritaria bendru sutarimu.

Kultūros komitetas. V. Juozapaitis praneš iš tribūnos. Laukiame sulaukę kvapą.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, garbusis Seime, vakar, kovo 13 dieną, Kultūros komitetas iškilmingai svarstė šį projektą ir tradiciškai, nesant jokios opozicijos, priėmė vieningą sprendimą, tai yra visi 7, dalyvavę komiteto posėdyje, balsavo už, su kuo ir sveikinu.

PIRMININKĖ. Dėkui už geras žinias. Kaimo reikalų komitetas. Pirmininkas – V. Pranckietis. Jo nematau. Nežinau, ar kiti kolegos norėtų pristatyti? Bet galiu pagarsinti, kad bendru sutarimu buvo pritaria sesijos darbų programai.

Toliau... Kokie sprendimai priimti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto posėdyje, pristatys L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, priimti tvirti, užtikrinti, vienbalsiai sprendimai pritari programai.

PIRMININKĖ. Puikūs rezultatai, su tuo jus ir sveikinu. Socialinių reikalų ir darbo komiteto sprendimas. Pavaduotojas – L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Vakar irgi vyko svarstymas. Darbų programai pritarė 9 ir susilaikė 4. Pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkui. Sveikatos reikalų komitetas ir pirmininkas A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, visi pasiūlymai, kuriuos teikė komitetas arba komiteto nariai, įtraukti į pavasario sesijos darbų programą, todėl visi pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas vakar, kovo 13 dieną, svarstė šį klausimą ir, kadangi buvo atsižvelgta į komiteto siūlymus, su dideliu džiaugsmu pritarė siūlomam programos projektui.

PIRMININKĖ. Dėkui už šį optimizmą. Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir pirmininkė I. Haase.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Komitetas kaip papildomas svarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą Nr. XIVP-3512(2) ir vienbalsiai (8 komiteto narių balsais) pritarė; taip pat teikia du pasiūlymus, kurie nurodyti komiteto išvadoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Užsienio reikalų komitetas ir vadovas Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Komitetas svarstė kovo 13 dieną ir priėmė bendru susitarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas ir pirmininkas R. Juška. Nežinau, pagarsinsiu, taupydama laiką. Ar jūs norite pagarsinti? Pagarsinkite. Prašom. Ateikite, pirmininke.

R. JUŠKA (LSF). Vakar Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė nutarimo projektą ir jam pritarė. Už – 8, susilaikė 3, dalyvavo 11. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui jums. Ir Žmogaus teisių komitetas, pirmininkas – T. V. Raskevičius. Nematau salėje, tai leisiu sau pagarsinti, kad pavasario sesijos darbų programai pritarta bendru susitarimu.

Dabar diskusijos laikas. Pirmasis – L. Kukuraitis frakcijos vardu. Prašau.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aptariant šios sesijos darbų programą, nors joje yra tikrai svarbių ir tęstinių darbų, apskritai paėmus reikia įvardinti: vertinant Vyriausybės ir valdančiųjų pateiktus projektus atrodo, kad valdantieji arba nenori, arba negeba reaguoti į esminius visuomenės ir valstybės poreikius. Mes, kaip valstybė, turime labai rimtų iššūkių dėl būtinų finansų sutelkimo. Mes turime trūkumų šiais metais. Trūksta biudžeto socialinei globai finansuoti, pažadams šalpos pensijų gavėjams įvykdyti ir kitiems įvairiausiems poreikiams, kurių biudžete nėra. Sumažėjus infliacijai, perteklinis biudžeto surinkimas krito. Kiek man yra žinoma, iš einamųjų įplaukų jau renkame deficitą. Ir tai yra labai bloga žinia. Tokia bloga, kad Vyriausybė pasirengusi atnešti įstatymų projektus, pagal kuriuos valstybės biudžeto išipareigojimams būtų skolinamasi iš „Sodros“. Tai visiškai nepateisinama „Sodros“ atžvilgiu, nes didesnis pensijų didinimas iš planuojamo 3 mlrd. „Sodros“ rezervo jau kuris laikas yra stabdomas būtent dėl to, kad valstybės biudžetas nesutampa su savo fiskaline paklode ir valstybės biudžetui vis reikia skolintis einamiesiems reikalams.

Šioje kadencijoje gausiai prisiimta išipareigojimų ir kitai kadencijai. Tai atlyginimų didinimas viešojo sektoriaus darbuotojams, senatvės pensijų didinimas žmonėms su negalia, įvairiausių paslaugų plėtra, jau nekalbant apie krašto gynybai ir apsaugai būtinas lėšas čia ir dabar ir visą kitą kadenciją. Kitaip sakant, jeigu mes šioje kadencijoje nerasime bendrų sprendimų, kaip suvaldyti viešuosius finansus, bus didžiulė įtampa užtikrinti būtinas valstybės atsakomybes.

Kita sritis. Prieš metus jau esame apie tai kalbėję. Nerimo kiekis ne tai, kad nemažėja visuomenėje, bet jis auga. Deja, jis yra didinamas ir valdančiųjų pastangomis. Deja, neturime jokių rimtų sprendimų visuomenės psichologinei sveikatai ir atsparumui didinti. Pensininkų skurdas išlieka rekordinių aukštumų, o socialinių sprendimų, kaip tai spręsti, mes irgi nematome. Šalia visų šitų iššūkių yra begalė svarbių dalykų, kuriuos būtina spręsti čia ir dabar atskiroms visuomenės grupėms, laukiančioms tų sprendimų.

Demokratų frakcija teikia svarbius, šiuo metu žmonėms aktualius įstatymus, iš kurių paminėsiu keletą. Teikiame tokius įstatymus, kurie 10–18 metų vaikams suteiktų 50 % transporto lengvatą vykstant tarpmiestiniais autobusais, nes iki šiol mūsų mokiniai važiuoja mokėdami visą kainą.

Teikiame įstatymus, kurie spręstų konkrečias išankstinių pensijų sistemos problemas ir žmonių, kurie įstrigę šioje sistemoje amžinai, klausimus. Dėl pensijų kaupimo sistemos teikiame įstatymus, kurie labiau subalansuotų kaupiančiųjų ir juos administruojančių fondų teises, pareigas ir

lūkesčius. Siūlymus dėl pensijų kaupimo teikiame jau daugiau negu metus. Tikimės, kad po Konstitucinio Teismo sprendimo išaiškinimo valdantieji nedels ir imsis būtinų pakeitimų. Mūsų teikiamų įstatymų sąrašas taip pat yra ir įstatymai, išsaugosiantys mokyklą, kurių aukštesnėse klasėse šiuo metu gal ir trūksta vaikų, bet jaunesnėse klasėse yra pakankamai. Dėl to nereikia uždaryti mokyklų.

Taip pat sukurtume sąlygas visos dienos mokyklų plėtrai, nes įstatymiškai jas reglamentuotume. Teikiame siūlymus, kaip jas skatinti. Taip pat įstatymais suteiktume savivaldybėms būtinų įrankių, kaip spręsti nederbančių skolininkų problemas. Jų yra visose savivaldybėse. Savivaldybės suka galvas, kaip juos sugrąžinti į darbo rinką. Taigi dėl tokių taiklių įstatymų reikia mums visiems susitelkti. Jų yra taip pat ir tarp valdančiųjų, ir tarp kitų opozicinių frakcijų, dėl jų sutarime. Bet esminiai dalykai dėl bendrųjų finansų, tvarių bendrųjų finansų, turi nutikti šią sesiją. Kitu atveju, kaip sakiau, yra didelė rizika. Dėkui už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkui. Socialdemokratų frakcijos vardu – L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Socialdemokratai jau ne kartą išsakė savo pastabas ir pasiūlymus dėl šios sesijos darbų programos. Iš esmės turiu pastebėti, kad mes, socialdemokratai, tikrai konstruktyviai, nepaisydami to, kad artėja rinkimų periodas, paremsime visus projektus, kurie iš esmės gerintų Lietuvos žmonių gyvenimą, to paties tikimės ir iš jūsų.

Noriu šiek tiek plačiau pristatyti du projektus, kuriuos iš pavasario sesijos darbų programos teks pristatyti man. Tai yra Socialdemokratų frakcijos projektai. Vienas iš jų yra visą kadenciją aptariamasis, tik praėjus savaitei sugrįžęs į eterį po Konstitucinio Teismo sprendimo. Tai Pensijų kaupimo įstatymas, kada Konstitucinis Teismas labai aiškiai pasakė apie būtinybę Seimui numatyti tas svarbias priežastis, dėl kurių žmonės galėtų nesulaukę pensinio amžiaus pasitraukti iš kaupimo ir pasiimti dalį arba visus sukaupčius savo pinigus. Iš esmės turiu pabrėžti, kad tiek aš, tiek mano kolegos Seime registravo ne vieną kartą įstatymo pataisas. Jos jau turėjo būti diskutuojamos, dėl jų turėjome turėti diskusiją, svarstymus ir taip toliau, ir jeigu jos būtų priimtose, jeigu būtų įvykusi diskusija, tai gal net nebūtų įvykęs kreipimasis į Konstitucinį Teismą, nes būtume suradę galimybę, suradę *opcijas*, kaip žmonės galėtų pasitraukti iš to privalomojo kaupimo ir esant tam tikriems kritiniams atvejams pasiimti savo kaupiamus ar sukaupčius pinigus.

Čia reikia pasakyti, kad yra kritikos ir valdančiajai daugumai, iš tikrųjų matau ganėtinai aštrią socialinės apsaugos ir darbo ministrės retoriką, kai ji kalba apie tai, kad projektą reikėtų taisyti ir taip toliau, bet dėl jūsų balsų daugumos tie mūsų projektai ir kiti opozicijos projektai, kuriais dažniausiai siūlėme spręsti ir tvarkyti įstatymą, buvo atmesti. Lygiai ir dabar mes nebelaukiame, kol įvyks įvairūs svarstymai, pokalbiai su visuomene ir taip toliau. Visuomenės nuotaikas visi puikiai jaučiame ir puikiai suprantame, kad visuomenė nori turėti galimybę pasitraukti iš pensijų kaupimo, iš II pakopos, ir pasiimti savo pinigus, ypač kai mes kalbame apie kritinius atvejus. Jeigu yra kritinės ligos, jeigu yra artimo žmogaus mirtis, jeigu yra atsiradęs neįgalumas ir kitos svarbios priežastys, tai tikrai žmonėms turi būti suteikta galimybė trauktis iš II pensijų pakopos. Mes labai tikimės, kad iš tikrųjų ta diskusija įvyks, ir ne tik diskusija, bet ir šios pavasario sesijos metu Seimas priims sprendimus, kurie, matyt, tenkins didžiąją visuomenės dalį. Jeigu ministrė tikisi, kad sulauks savo apklausos metu žmonių reakcijos, tai ta reakcija jau dabar yra akivaizdi, nes žmonės nori turėti galimybę, o mes turime ją suteikti.

Kitas svarbus įstatymas yra Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas, kurį mes Seime priėmėme rudens sesijos metu. Reikia pasakyti, kad iš tikrųjų Seimas ir mes, kai kurie balsavę, padarėme klaidą, padarėme klaidą numatydami, kad aplinkos apsaugos pareigūnai turės galimybę savarankiškai tikrinti automobilių taršą, lengvųjų automobilių taršą, ir ne tik tikrinti, bet ir iš karto vietoje naikinti techninės apžiūros dokumentą. Tai reiškia, kad nebus jokių išlygų, nebus numatyta tarpinės galimybės žmonėms ištaisyti klaidas, susitvarkyti tuos automobilius, nebus duota trijų, penkių, nežinau, dešimties dienų laikotarpio. Iš esmės tai reiškia, kad žmonės susidurs su dideliais nepatogumais. Kita vertus, reikia pasakyti, kad aplinkosauginė kontrolė šiandien susiduria su ypač didelėmis problemomis, kurios tęsiasi jau daugiau nei aštuonerius metus, Aplinkos apsaugos departamente drastiškai trūksta pareigūnų, iš viso mes turime apie 50 laisvų

etatų, atlyginimai yra tokie maži, kad departamente vietoj kontroliuojančių pareigūnų niekas nenori dirbti. Jeigu toliau nebus dirbančių žmonių, o mes juo siūsim lengvųjų automobilių tikrinti, tai iš esmės nebus žmonių, kurie tikrins taršą nuotekomis, įmonių taršą ir taip toliau, kas iš esmės reikšmingai gali pabloginti ne tik Lietuvos gamtą, bet ir žmonių sveikatą.

Dar kartą kviečiu konstruktyviai diskutuoti, kalbėtis ir priimti konkrečius sprendimus, kurių laukia Lietuvos žmonės tiek dėl automobilių tikrinimo, tiek dėl II pakopos. Aš tikiuosi, kad šį kartą valdantieji išgirs ne tik tai mus, bet ir Konstitucinį Teismą. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kitas kalbėtojas – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Kolegos, žiūrint į Seimo pavasario darbų programą, yra toks posakis: nei juoktis, nei verkti. Ką mes čia darysime? Didinsime mokesčius, pavadinsime labai gražiai – gynybai. O koks skirtumas, kaip tu pavadini mokesčių didinimą – taršos mokestis, gynybos mokestis, akcizas, CO₂, dar kažkoks? Koks skirtumas, kaip tu jį vadini, esmė ta pati – numauti žmonėms kelnes. O ar reikia didinti mokesčius, kad ir kaip juos pavadintume? Žinoma, kad nereikia. Jeigu ši Vyriausybė dirbtų normaliai ir surinktų PVM, ką ji turi surinkti, Lietuva nebūtų gėdingos eilės gale. Lietuva yra tarp blogiausių valstybių Europoje ir užima gėdingą ketvirtą vietą tarp blogiausių valstybių. Mes nesugebame surinkti PVM. Jeigu surinktume, turėtume papildomą milijardą ir nieko didinti nereiktų.

Žinoma, dar turime tokių... Valdantieji labai gerų projektų atneš: reikia toliau valstybines įmones versti į akcines bendroves. Kam tai reikia daryti, viskas aišku – kad jas būtų galima privatizuoti. Uždaviau klausimą komitete, o bus atneštas įstatymo projektas, kuris nebeleis Vyriausybei pardavinėti valstybinių įmonių, na, taip, kaip buvo padaryta su „Igničiu“? Žinoma, kad šito projekto niekas neneš, nes tą teisę Vyriausybei tikrai reikia palikti, kad būtų galima pardavinėti tas valstybines įmones. Kaip sakant, ne žodžiais, o darbais tėvynę mylime.

Už tokią Seimo programą balsuoti tikrai būtų sudėtinga, bet, žinoma, reikia partnerysčių. Pažiūri į Konstitucinį Teismą – jis dirba kaip suderintas instrumentas su valdančiaisiais. Svarstome darbų programą – yra Konstitucinio Teismo sprendimas. Na, gražu net žiūrėti, bet kaip gerai, kad tie cirkai greitai baigsis.

PIRMININKĖ. Kitas kalbėtojas diskusijoje – A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, matau, kad esame labai atsipalaidavę svarstydami šitos sesijos darbų programą. Mane truputį nustebino, kai teko susipažinti su įstatymų projektais, kurie yra registruoti. Padariau vieną pagrindinę išvadą: daugelis netgi ir Vyriausybės narių arba apskritai visi nesupranta, kokioje dabar mes esame ekonominėje situacijoje, kokie yra finansiniai išipareigojimai, atėję iš praeitų trejų metų. Finansiniai išipareigojimai auga, valstybės biudžeto pajamos mažėja. Sausio mėnesio valstybės biudžeto pajamų surinkimas, lyginant su praeitų metų tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo 7,3 %, PVM surinkimas sumažėjo virš 10 %, bet niekur programoje neradau, kaip mes amortizuosime, kokius įstatymus priėmę, visą tą atsilikimą arba tam tikras iškilusias grėsmes, kad metų viduryje negalėsime savo finansinių išipareigojimų vykdyti.

Kitas, mielieji, dalykas, į kurį nekreipia dėmesio netgi Lietuvos ekonomistai arba specialiai nutyli: mes, Lietuva, esame atvira šalis, orientuota į eksportą, į paslaugų eksportą, vadinasi, mūsų rinka yra Europos Sąjunga. Panagrinėkime, kokioje situacijoje šiandien yra Europos Sąjunga. Bendros rinkos neturime, konkurencingumo krizė yra (tai yra aiškiai pripažinta), darbo našumas, lyginant su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, krito 20 %. Kad palygintume, galiu pasakyti, jeigu vertintume, pavyzdžiui, Europos Sąjungą skaičiuodami ekonomiką JAV doleriais, tai 2013 metais buvo 91 %, lyginant su JAV ekonomika, praeitais metais – jau 63 %. Jeigu kalbame apie kapitalo apyvartumą arba vertę, ji mažėja, lyginant su pinigų kiekio išaugimu rinkoje, ir, jeigu paanalizuosime, bendrojo vidaus produkto vieneto vertė pastaruoju metu Lietuvoje mažėjo sparčiausiai tarp visų euro zonos šalių.

Kalbėkime apie investicijų grąžą, kas nėra įstatymuose irgi numatyta. Investicijų grąža visoje Europos Sąjungoje mažėja, lyginant su JAV, lyginant su Indija, lyginant su Kinija, lyginant su pasaulio ekonomikos augimu, mes esame autsaideriai. Kur dar mes esame autsaideriai ir kodėl pastaruoju metu Europos Centrinio Banko kai kurie vadovai, paskutiniu metu jau vasario mėnesį,

išreiškė, kaip iš atsilikėlio tapti pirmaujančiu Europos Sąjungos regionu, lyginant su kitais regionais? Keletas išvadų, yra gal keturios, penkios, bet viena iš pagrindinių išvadų yra ta, kad per paskutinį dešimtmetį Europos Sąjunga mažiausiai, lyginant su kitais regionais, investavo į informacines ir ryšių technologijas. Panagrinėkite šitas analizes ir pamatysite, kad Jungtinių Amerikos Valstijų investicijos į informacines ir ryšių technologijas augo ženkliai, o Europos Sąjungos augimas pastaruoju metu sudarė tik 0,9 %.

Mielieji, tai gal šitoje programoje turėjo būti tam tikri išskirtinimai numatyti, kaip Lietuva Europos Sąjungoje galėtų tapti tam tikra lydere? Kažkada buvo vadinama Baltijos tigras. Arba kaip mes atsilaikysime toje konkurencingumo duobėje, nes reeksportas Lietuvoje mažėja, kaip sakiau, paslaugų eksportas irgi mažėja, nes mūsų ekonomika priklauso nuo kitų Europos Sąjungos ekonomikų situacijos, įvertinus tų šalių vidaus paklausą? Bet matome, ten, kur mes labiausiai eksportuojame, nei Vokietijoje, nei Skandinavijos šalyse šiuo metu vidaus paklausa ne auga, bet stagnuoja arba yra mažėjanti.

Aš tikrai labai kviesčiau rimtai susimąstyti, o ne tada, kai pamatysime liūdnas pasekmes, surenkant valstybės biudžeto pajamas, ir nebeturėsime kuo finansuoti, pradėsime šaukti, kodėl niekas neanalizavo, kodėl niekas nematė, kodėl darbo našumas 20 % nukrito. Čia turi būti ekonominė diskusija, paremta skaičiais, analize, o ne tai, kaip aš skaitau rašinėlius paskutiniu metu tam tikruose leidiniuose: žinote, žmonės mažiau sumokėjo už šilumą, dalį lėšų sutaupė, tai per šiuos metus galės prekių truputį daugiau įsigyti ir tai padarys įtaką vidaus paklausai. Kaip profesinės mokyklos, jeigu ten dėsto ekonomiką, I kurso studentams.

Ačiū, matau, laikas baigėsi.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, diskusiją baigėme. Dabar ar yra pažeidimų dar dėl motyvų svarstymo stadijoje pasisakyti? (*Balsai salėje*) Tuoj pažiūrėsime. Nėra dėl motyvų. Gal negaišdami laiko pritariame po svarstymo bendru sutarimu ir pereiname prie priėmimo, kai apsispręsimės dėl pasiūlymų? Gera, pritariame bendru sutarimu po svarstymo. Kaip jau buvo minėta, komitetų siūlymai yra įrašyti į antrąjį variantą, tai dėl jų apsispręsti papildomai nebereikės. Turėsime apsispręsti dėl Seimo narių pasiūlymų.

Pirmasis pasiūlymas svarstyti būtų A. Lydekos – papildyti darbų programą Užsieniečių teisinės padėties įstatymo pataisa. Galbūt iniciatorius trumpai pristatytų projekto esmę?

A. LYDEKA (LSF). Ačiū. Kolegos, labai paprastas įstatymo projektas, kuriuo norime patikslinti, atskiriant užsieniečius, gyvenančius Lietuvoje, tuos, kurie turi leidimus gyventi, jiems sudaryti palankesnes sąlygas, nuo tų, kurie patenka nelegaliai arba tik su vizomis, kuriems kaip tik būtų apribojimai įsidarbinti, dirbti. O pirmai kategorijai kaip tik platesnės galimybės dirbti. Toks diferencijavimas, manau, būtų prasmingas. Kviečiu pritarti tokiam paprastam įstatymo pakeitimo projektui.

PIRMININKAS. Kolegos, gal galime bendru sutarimu šiam papildymui pritarti? Girdžiu kažkokį murmėjimą. Balsuojame. Kas pritaria, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Už – 82, prieš – 1, susilaikė 26. Darbų programa papildoma, pasiūlymas priimtas.

Toliau yra T. V. Raskevičiaus pasiūlymas, bet, kaip minėjo, jo kolega A. Žukauskas pristatys pasiūlymą. Prašom.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Laba diena, Seimo nariai. Aš esu Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas ir ištraukiau tarp šių siūlytųjų dėl to, kad šis komitetas, *inter alia*, nagrinėja ir lietuvių kalbos klausimus. (*Balsai salėje*) Aš, kaip komiteto pirmininkas.

Šiandien jūs gaunate galimybę pradėti spręsti kone didžiausią visų laikų lietuvių kalbos semantinę krizę Seime ir teisėkūroje, kur lietuvių kalba patyrė ir didelių reputacinių nuostolių. Dėl vertėjų žemos kvalifikacijos, dėl socialinių mokslų žemos būklės, dėl Rusijos propagandos buvo anksčiau visuomenei pateiktas visiškai šokiruojantis šios konvencijos vertimas, dėl to mūsų galvose kilo sumaištis ir mes pradėjome aiškintis, kas yra lytis, seksualinė orientacija, lytinė tapatybė ir socialinis konstruktas, kuris vadinamas lyties socialiniu aspektu.

Ši konvencija leistų giliau suprasti smurto artimoje aplinkoje ir smurto prieš moteris giluminės sociokultūrinės priežastis ir sustiprinti kovą su jomis. Kviečiu palaikyti siūlymą įtraukti kon-

venciją į pavasario sesijos programą, kad išsiaiškintume terminus galų gale ir suprastume smurto artimoje aplinkoje ir smurto prieš moteris priežastis. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Valkiūnas nori paremti jūsų siūlymą.

V. VALKIŪNAS (DPF). Taip, kas nori paremti, kad kurstyty neapykantą, tas balsuoja už. Dabar tokia situacija, patys žinote, kas vyksta ir kas nusimato, kad vyks. Ar mums neužtenka tos neapykantos ir keršto, kaip buvo 1940 metais, vieni sodino į kalėjimus vienus, paskui tie sodino kitus, paskui tie keršijo, žudė, gaudė ir siuntė į Sibirą tretį. Ir taip tas ratas sukosi. Ar mums to reikia? Jeigu reikia, tai balsuokime už.

PIRMININKAS. Nemanau, kad čia buvo pasisakymas už pasiūlymą. Tai vis dėlto V. Mitalui aš suteiksiu žodį.

V. MITALAS (LF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Pakalbėkime ir visiškai rimtai. Smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje problema egzistuoja. Ji yra aktuali. Taip, yra Lietuvos įstatymų, kurie kovoja prieš smurtą artimoje aplinkoje, ir mes Seime ir Vyriausybėje tam skiriame tikrai deramą dėmesį. Tačiau ši konvencija, kuri liko neratifikuota Seime, šiandien buvo Konstitucinio Teismo pripažinta, kad neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Tai yra galutinis ir neskundžiamas Konstitucinio Teismo sprendimas.

Maža to, tai, ką bandė pasakyti profesorius A. Žukauskas, irgi yra labai svarbus aspektas. Niekas šia konvencija 70, 700 ar 7 tūkst. lyčių nenori, nesiekia įteisinti. Nebus to padaryta. Tai atsitiko dėl tam tikro vertimo broko, kai du terminai, kurie verčiami į lietuvių kalbą kaip lytys, buvo išreikšti netiksliai. Bet toje pačioje konvencijoje labai aiškiai sakoma, kad visų rūšių smurtas prieš bet kokią lytį, prieš bet kokią seksualinę orientaciją ar panašiai yra smerkiamas, su juo turi būti kovojama ir smurtauojantys turi būti nubauti.

Tai aš siūlau į visą šį dalyką pažiūrėti gana rimtai, Konstitucinis Teismas tikrai išskleidė visas abejones, kurios galėjo Seimui kilti, todėl šiandien kviečiu šiuo simboliniu balsavimu įtraukti į pavasario sesijos darbų programą ir vėliau apsvarstyti ir priimti.

PIRMININKAS. Dėl chuliganiškai užsirašiusio kolegos V. Valkiūno negaliu nuskriausti tvarkingai užsirašiusio M. Puidoko. Jis pasisakys prieš.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiamieji, iš tikrųjų kalbėkime apie esmę. Aš suprantu, kad delegavus, dar nespėjus atšalti Seimo nario paliktai vietai, į Konstitucinį Teismą S. Šedbarą, tam tikri sprendimai ir jų priėmimas pagreitėjo. Bet esmė yra ta, kad Stambulo konvencijos ratifikavimas praktikoje reikštų įsipareigojimą užtikrinti nediskriminavimą dėl lytinės tapatybės. Skamba gražiai, bet pasigilinkime į turinį. Tokius įsipareigojimus priėmusi šalis privalo užtikrinti nediskriminavimą dėl lyties tapatybės ir transseksualius asmenis laikyti esant jų įsivaizduojamos lyties. Kitais žodžiais tariant, tai faktinis lyties keitimo įteisinimas.

Vakarų šalyse nediskriminavimas dėl lyties tapatybės yra įgavęs tam tikras drastiškas formas, leidimus rinktis norimos lyties tualetus, rūbines, dušus, kai kuriose Amerikos valstijose teisinę atsakomybę už atsisakymą kreiptis į asmenis jų norima lytimi (Kanada) ir taip toliau.

Taigi, kaip matome, mes atsisakytume mūsų tradicinės šeimos vertybių ir visų tų dalykų, apie kuriuos mes kalbėjome daug sykių ir diskutavome šios kadencijos Seime. Dėl to aš raginu kolegas nepalaikyti šio sprendimo, nes aš manau, kad šios kadencijos Seimas ne sykį parodė, kad jis palaiko krikščioniškas vertybes, tradicinę šeimą ir nenori, kad Lietuvos teisinėje visoje sistemoje atsirastų tokia painiava, kurią atneštų Stambulo konvencija, be kita ko, prižiūrima GREVIO inspektorių. Mūsų mokyklos, švietimo sistema turėtų ugdyti pagal pradinę versiją Gyvenimo įgūdžių programos dėl to, kad Stambulo konvencija buvo rengiama ir ją rengiant konsultavo daugybė LGBTQ organizacijų. Jų dalyvavimas ją rengiant tikrai buvo ne dėl noro apsaugoti moteris nuo smurto.

PIRMININKAS. Gerai, apsispręsimе balsuodami, ar įrašyti diskutuotą projektą į darbų programą.

Už – 46, prieš – 40, susilaikė 21. Į darbų programą neįrašome pasiūlymo.

Kitas pasiūlymas. (*Balsai salėje*) Kolegos, ar ne per daug dėmesio? Nežinau.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, ačiū, posėdžio pirmininke. Prašau mano balsą įskaityti už. (*Balsai, juokas salėje*) Prieš įtraukimą, atsiprašau, kolegos. Prieš įtraukimą į darbų programą.

PIRMININKAS. Kolegos, na, nejuokinkime vieni kitų, jeigu net nežinote priėję prie mikrofono, kaip įskaityti. Tai kaip čia įskaityti K. Mažeikos balsą? Posėdžio pirmininkas šiek tiek pasi-
metęs.

A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Sveikinu gerbiamą Seimą ir visą tautą su tuo, kad mes paskutiniai krikštyti, paskutiniai gavę raštą, būsime ir paskutiniai supratę, ką reiškia smurtas artimoje aplinkoje, ką reiškia angliški žodžiai: *gender sex*, *gender identity* ir *sexual orientation*. Valio!

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš kviesčiau dramatiškai nekomentuoti tos situacijos. Kaip žinote, neįrašymas kokio nors projekto į darbų programą nėra kliūtis jį įrašyti į darbotvarkę ir paskui protokoliniu Seimo nutarimu tai leisti.

Turbūt V. Ažuolas eilės tvarka.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Na, iš tikrųjų mane labai stebina Stambulo konvencijos stūmikų glušumas galvoti, kad Konstitucinis Teismas pakeis nuomonę Seimo narių, kurie nebalsuoja už šitą nesąmonę. *Nu*, nepakeis, *nu*, nebūkite naivūs! *Nu*, bet skandinkitės toliau su tomis nesąmonėmis.

PIRMININKAS. Kolega K. Adomaitis pasisakys.

K. ADOMAITIS (LF). Iš tiesų apgailėtina, kai Konstitucinis Teismas pasako ir išaiškina visą tą dezinformaciją, kurią mes čia vėl dar kartą išklausėme iš M. Puidoko, ir kai M. Puidoko argumentai nulemia Seimo narių apsisprendimą, o Konstitucinis Teismas lieka kažkurioje paskutinėje vietoje.

PIRMININKAS. A. Gedvilas. Replika.

A. GEDVILAS (MSNG). Prašau mano balsą įskaityti prieš.

PIRMININKAS. Čia aiškiau, dėl protokolo A. Gedvilo balsas prieš. (*Balsai salėje*) M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Aš tikrai manau, kad Seimo nariai visi turi savo labai atsakingą ir asmeninę nuomonę šituo svarbiu ir jautriu klausimu. Aš esu dėkingas, kad Lietuvoje šios kadencijos Seimo nariams krikščioniškos vertybės ir tradicinė šeima yra svarbiau už Laisvės partijos programos tikslų įgyvendinimą. Dėkui.

PIRMININKAS. V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū visiems: ir tautai, ir visiems, kad nekelsite neapykantos tarpusavyje, kad išgirdote mane. Tai yra pozityvu, kad nereikia jokios Stambulo konvencijos, o visus kolegas kviečiu kreiptis į Turkijos ambasadą, kad ji atsiimtų tą Stambulo žodį ir pavadinimą, kuris diskredituoja visą Turkiją. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ačiū. Mano trumpa replika, techninė. O žmonės, kurie nebuvo salėje balsavimo metu, tai nelabai suprantu, kaip galima įskaityti balsą, jeigu nebuvo salėje pono A. Gedvilo?

PIRMININKAS. Aš atidžiai tikrai nekontroliuoju, kas buvo salėje. Čia yra kiekvieno Seimo nario atsakomybė. Jeigu melagingai skelbia apie savo dalyvavimą, tai Etikos ir procedūrų komisija galėtų pasižiūrėti į tuos atvejus. A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Noriu priminti, kad balsai ne įsiskaito, tik įsirašo į protokolą, kad galėtumėte visuomenei paaiškinti, savo rinkėjams, kad jūs arba suklydote, ar nebalsavote, bet nė vienas balsas neįsiskaito.

PIRMININKAS. Taip, balsų balansas nesikeičia: kaip paskelbėme – toks jis ir yra. O čia dėl to, kas buvo minėta, kad jeigu Seimo nariai melagingai skelbia, kad jie vienaip ar kitaip balsavo, nors nebuvo salėje, kas pastebėjo tokius atvejus, tai parašykite Etikos ir procedūrų komisijai.

A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Klausykite, nieko nenoriu meluoti, tiesiog turiu savo nuomonę tuo klausimu – priėjau prie šoninio mikrofono ir pasakiau. (*Juokas salėje*) Aš netikiu, kad...

PIRMININKAS. Tai tada pakeičiame jūsų replikos turinį, kad jūs tiesiog pasakėte nuomonę, o ne dėl to, kad būdamas salėje kažkaip būtumėte nesugebėjęs balsuoti.

A. GEDVILAS (MSNG). Tinka, tinka. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai, tai įveikėme vieną iš sudėtingiausių pasiūlymų. Kitas pasiūlymas turbūt bus lengvesnis. V. Rakučio nėra. Bet čia turbūt niekas neprieštaraus, kad dėl Pelnos nesiekian-

čių organizacijų nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo projektą... būtų tokiu projektu papildoma. Galime bendru nutarimu papildyti darbų programą?

Toliau čia Darbo partijos frakcijos šešių Seimo narių pasiūlymas dėl darbotvarkės papildymo dviem projektais. Kas pristatys – V. Fiodorovas ar A. Mazuronis, ar kas čia? Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo dvi pataisos.

V. FIODOROVAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai mes tiesiog norime įtraukti į šią sesiją tai, kas jau buvo iš esmės apsvastyta, komitetuose yra padaryta. Įstatymo projektas susijęs su dviratininkais ir jų saugiu eismu keliuose. Seime visos stadijos faktiškai pereitos, reikėtų užbaigti šioje sesijoje tą darbą.

PIRMININKAS. Tai vėl gal galime bendru sutarimu? Matau, niekas neprieštarauja, priimame bendru sutarimu. (*Balsai salėje*)

Ir finalas – A. Širinskienės pasiūlymas išbraukti vieną projektą. Prašau autorę pristatyti siūlymą ir argumentus.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Mieli kolegos, mane tikrai įkvepia tas Laisvės partijos rinkiminio šou pralaimėjimas ką tik salėje, dėl to labai siūlau pritarti taip pat išbraukti ir Partnerystės, civilinės sąjungos paketą, ir toliau tų žmonių nebekiršinti. Labai darniai parodėme savo balsavimu, kad Stambulo konvencijai, na, ne tas laikas yra. Manau, kad galime parodyti ir šitam projektui tą pačią vietą kaip ir pirmajam, juo labiau kad faktiškai visi suprantame, jog balsų, kad priimtume, Seime nėra.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Miela Agnė Širinskienė, štai ir vėl mes susitinkame. (*Juokas salėje*) Ne mes kiršiname, o jūs kiršinate. Ne tik jūs pati žinote, visi aplinkui sėdintys žino, kad jūs esate tas garuojantis nuodų buteliukas, kuris kiekvieną sesiją kiršina tokiais ar panašiais siūlymais ir Lietuvos liaudį, ir, tiesą sakant, Seimo salę. Miela Agnė, tikrai esate protinga Seimo narė, protingas žmogus. Galite savo kūrybinę energiją skirti kokiems nors kitiems dalykams. Visi supranta, kad civilinės sąjungos įteisinimas niekam nepakenks. Kuo greičiau tą temą *uždarysime*, tuo greičiau Lietuvos piliečiai galės gyventi lygiai. Visi supranta. Labai prašau jūsų nebekiršinti.

PIRMININKAS. Motyvai. A. Veryga – už pasiūlymą.

A. VERYGA (LVŽSF). Kolegos, iš tikrųjų labai įdomus posėdis. Praėjusį klausimą siūlė ir teikė palaikyti žmogus, kurio vadovaujama institucija siūlė įvesti visuomenei terminą „žmoga“. Dabar, po to, kai jau buvo mojuota Konstitucinio Teismo sprendimais, šis siūlymas yra teikiamas užmirštant, kad Konstitucijoje yra įkaltos labai aiškos nuostatos, visuomenės nubalsuotos, kas visgi yra tam tikras šeimos apibrėžimas, santuokos apibrėžimas. Tie siūlymai, kaip buvo kažkieno teisingai pastebėta, pro galines duris prakišti sprendimus atvertų vėliau per teismus galimybę eiti toliau. Tikrai, aš manau, Seimas nėra kvailas, todėl ta dauguma ir nesusidaro. Aš tikrai kviečiu kolegas nesileisti į šitą diskusiją. Tikrai yra labai daug svarbių Seime darbų. Kviečiu pritarti kolegės Agnės siūlymui.

PIRMININKAS. A. Žukauskas dėl vedimo tvarkos kažką nori pasakyti.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Aš primenu, kad man vadovaujant tai institucijai jokios žmogų ten nebuvo, bet kai čia atsidūriau, pamačiau daug žmonių, kurie nesuvokia elementarių sąvokų.

PIRMININKAS. Gerai. Motyvai išsakyti. Balsuosime dėl A. Širinskienės pasiūlymo, ar išbraukti minėtą projektą.

Už – 59, prieš – 44, susilaikė 10. Taigi šį kartą, priešingai negu ankstesnėje sesijoje, projektas yra išbrauktas. (*Plojimai*)

Pasiūlymai apsvastyti. Dabar dėl viso darbų programos projekto kažkaip replikuoti aktyvūs visi. S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, čia buvo kalbėta apie duris, buvo kalbėta apie temos *uždarymą*. Matyt, nesiseka mums išspręsti problemų, nes užmirštame, kad uždarome duris, o temų *neuždarome*.

PIRMININKAS. Ir V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Gerbiamieji kolegos, aišku, vienoks ar kitoks darbų programos patvirtinimas neužkirs kelio reikalus Seime svarstyti. Mes tikrai tai darysime. Tiesiog kažkaip nemalonu,

kai yra braukomi frakcijos pasiūlyti dalykai iš Seimo pavasario darbų programos. Ar tikrai mes čia norime manipuliuoti, *tipo* įgyjame teisę iš kitų Seimo frakcijų išbraukti tai, ką jie nori pasiūlyti? Tikrai gėda! Gėda!

PIRMININKAS. I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Aš atsiprašau, mano balsas – susilaikau.

PIRMININKAS. Taip, į protokolą įrašysime.

Dabar dėl viso – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Kaip pasakytų gerbiamas J. Razma – nieks nekalts, tik pats kalts, Mitalai, esi. Jūs visą laiką kerštaujate opozicijai, išmetate darbotvarkes, specialiai jas sukeičiate, dedate į popietinius, jūs viską tą patį darote. Dabar, kai jūs gaunate per ausį, jūs jaučiatės kažkokie nuskriausti ir nekalti. Nesityčiokite iš opozicijos ir nepažeidinėkite Statuto!

PIRMININKAS. Čia tikrai atmetu kaltinimą, niekas neskriaudžia opozicijos, nieko neišmetinėja. Seimo Pirmininke, manau, tą patį patvirtins.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kolega Remigijau Žemaitaiti, gal pasakysite, kurį opozicijos frakcijos siūlymą iš pavasario darbų programos valdančiųjų balsais mes išbraukėme? Pasakykite bent vieną.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Gerbiama Pirmininke, aš nekalbu apie pavasario darbų programą, aš kalbu apie visus pro-jek-tus, apie projektus kalbu. Jūs nuolat išbraukinėjate. Jūsų balsais sekmadienį buvo nesudaryta komisija tirti energetikos klausimus, kas žalos valstybei padarė 2,7 mlrd. Kaip jūs drįstate kalbėti? Mes dėl pensijų fondų jūsų dvejus metus prašėme, jūs laukėte Konstitucinio Teismo pusantų metų, kad Konstitucinis Teismas pasakytų, kad jūs esate kalti. Apie ką jūs, Pirmininke, šnekate?! Jūs elgiatės kaip chamai su ta opozicija, jūs kaip žmogus pradėkite elgtis su opozicija!

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kolega, jeigu jūs šauksite, nuo to nebūsime teisesnis. Mes kalbame apie pavasario darbų programą ir čia dauguma savo balsų išbraukinėjimui nenaudoja. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Aš suprantu, kad kolega Remigijus pareikalavo, kad valdantieji privalo priarti beveik visiems opozicijos projektams? (*Šurmuly salėje*) Kitaip būsime nedemokratiški. (*Balsai salėje*) Gera, baigiame tą diskusiją. Dabar dėl viso darbų programos projekto. (*Balsai salėje*) A. Sysas – prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Lyg ir ne pilnatis, bet kai paklausau, kas vyksta salėje, tai turėtų būti didelė pilnatis. Norėčiau priminti, kad Konstitucinis Teismas niekada nieko neapkalgina, jis priima sprendimą, atitinka ar neatitinka Konstitucijos.

O dabar prie pavasario darbų programos. L. Kukuraitis šiek tiek užsiminė apie didžiausią problemą, kurią aš matau šitoje programoje, tai yra kad įdėtos bombikės kitiems metams. Yra priimta daug įstatymų, kuriems reikia papildomo finansavimo, buvo paminėti tie įstatymai, tai yra algų didinimas, pensijų, paslaugų, ir tie įstatymai dažniausiai įsigalios rugsėjo 1 dieną, spalio 1 dieną arba 2025 m. sausio 1 d. Tai yra labai dideli įsipareigojimai, o mokesčių reformų jokių nėra ir papildomų lėšų vargu ar bus surinkta, todėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerija sugalvojo iš „Sodros“ pertekliaus, tai yra vėl iš pensininkų, skolintis pinigų dengti skylėms, kas nepadaroma, nesurenkama per normalius mokesčius. Todėl, gerbiami kolegos, kviečiu tokiems siūlymams, kai bus atneštas įstatymas, tikrai nepritarti. Tai yra meškos paslauga ateities žmonėms, tiems, kurie yra socialiai apdrausti, nes visada būna mažas prašymas metams ar dviem, bet visada, kas yra laikina, tampa pastovu. Ir todėl tokie dalykai neturi būti net įrašomi į darbų programą. Aš balsavau komitete nepritardamas šitai programai ir dabar balsuosiu prieš, ir kitus kviečiu.

PIRMININKAS. E. Gentvilas – už.

E. GENTVILAS (LSF). Noriu replikuoti kolegai A. Sysui, savo bičiuliui. Dabar aš išgirdau naują žanrą, kad gyvenimas juda į priekį, reikia planuoti visokias išlaidas, bet štai prieš rinkimus negalima planuoti jokių įstatymų projektų, kurie numato kokias nors išlaidas ateityje, nes atseit ateinančiai naujai valdančiajai daugumai užmetamas krūvis. Gerbiamieji, gyvenimas vyksta kasmet ir kasmet yra daromi tie dalykai. Rinkiminiai metai ne išimtis ir negalime sustoti ir neplanuoti, nieko nedaryti, kas galėtų būti susiję su išlaidomis 2025 metais ar vėlesniais metais.

Kaip vyresnis žmogus prisimenu, nors pats tada nebuvau Seime, 2008 metus. Spalio 10 dieną mano bičiulio G. Kirkilo vadovaujama Vyriausybė numatė tokius įpareigojimus socialinėje sfe-

roje, štai M. Navickienė kelia, kur atėjęs po mėnesio naujas Seimas turėjo daug problemų, nekalbant jau apie pasaulio finansų krizę. Taip yra buvę, paskutinėmis kadencijos dienomis jūsų pridaryta tokių dalykų parodant meilę žmonėms. Šiuo atveju, gerbiamas Algirdai ir mielas Algirdai, negali Lietuva sustoti ir užsidaryti dėl to, kad spalio mėnesį rinkimai. Gaila, kad Algirdas negirdėjo. Žinau, kad mane gerbi ir nesiklausai ne dėl to, kad negerbi, o todėl, kad su Rasa tau mieliau šnekėti, negu manęs klausyti. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Mitalas – prieš.

V. MITALAS (LF). Gerbiamieji kolegos, man atrodo, kad nėra čia ko tą darbų programą tvirtinti, jeigu tokiais principais mes iš tikrųjų ją sudarėme. Šiaudinėmis kojytėmis yra grįstas mūsų Seimas, jeigu negali priimti principinių sprendimų, šiaudinė yra ir šita koalicija, jeigu neatlaiko rimtesnio išbandymo, todėl aš siūlau balsuoti prieš. Parengsime kitą variantą, kitą savaitę iš naujo galėsime diskutuoti, gal Seimas padarys savaitės pertrauką, atvės ir mes galėsime tada jau koalicijoje su visais krikščionimis demokratais ir agroliberalais nuosekliau pasišnekėti, kokius vertybinius ir kitus klausimus dedame į šią pavasario sesijos darbų programą. Ačiū.

PIRMININKAS. E. Zingeris – už.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Yra be galo svarbu patvirtinti šią programą. Noriu pasakyti vieną repliką. Lietuva nuo gegužės 1 dienos vadovaus Europos Tarybai. Stambulo konvencija yra ir Europos Tarybos konvencija. Čia, šitoje salėje, susirinks 46 valstybių atstovai, kurie atstovauja toms vertybėms, kurios sudėtos į Stambulo konvenciją. Prieš tai vadovavo Latvija, Rygoje ir Taline buvo priimti tie nutarimai. Man, kaip Lietuvos delegacijos vadovui, įdomu, kaip teks paaiškinti šią situaciją, kai mes turime tokį neigiamą emocinį nusistatymą prieš tas europines vertybes, kurios yra pagrįstos Europos Tarybos visu susitarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. I. Pakarklytė – prieš.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Apmaudu, kad tenka pasisakyti prieš, ir kartu labai keista, kad šioje Seimo salėje nėra suvokimo, kad daugiau Vakarų Europos Lietuvoje yra esminis mūsų saugumo garantas. To nesuvokia nei krikdemai, nei agroliberalai, nei, deja, faktinė Seimo dauguma. Tai, kad mes negebame ginti Europos vertybių, negebame aiškiai pasisakyti prieš smurtą artimoje aplinkoje, prieš smurtą prieš moteris, užtikrinti tos pačios lyties asmenų lygiateisiškumą, tai mes nesame šiuo atveju Europos vertybinėje šeimoje ir todėl yra labai gėda. Aš tikiuosi, kad dalis Seimo narių tikrai savo nuomonę pakeis ir mes galėsime patvirtinti naują programos versiją, o šiai pritarti niekaip negaliu.

PIRMININKAS. A. Veryga – už.

A. VERYGA (LVŽSF). Iš tikrųjų labai gaila, kad kai kurie Seimo kolegos, matydami, kas vyksta aplinkui pasaulyje, vis dar nesusigauja, kas yra svarbu Vakarų Europai, o kas yra nesvarbu. Kai kyla išgyvenimo klausimai, mes įsileidžiame į kažkokius apmąstymus dėl lingvistikos. Aš noriu priminti tam kolegai, kuris ūmiai prarado atmintį, kalbėdamas apie žmogus, kad VU lyčiai jautrios kalbos gairės yra viena iš 2020 m. vasario 18 d. Senato nutarimu patvirtintos Vilniaus universiteto įvairovės ir lygių galimybių strategijos tam tikriems metams gairių. Tai čia yra jūsų darbiai, jūs, kolega, pamirštate svarbius klausimus.

O matydami, kad vis dėlto Seime nebėra valdančiosios daugumos, kuri iš tiesų, matyt, nebėra kada ir buvo, arba buvo tik iš reikalo, kaip liaudies kartais sakoma, mes, būdami sąmoningi, atsakingi tautos rinkti parlamentariai, palaikysime šią programą, matydami, kad ten vis dėlto yra svarbių klausimų, kurie svarbūs kylant geopolitinėms grėsmėms. Tikrai linkiu valdantiejiems nenukabinti nosies. Ten, kur bus svarbūs klausimai, kaip opozicija balsavo, ten ir balsuos. O kur yra niekai, mes tikrai neleisime šiems niekam Seime įsigalėti. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš nebėra. Dar M. Navickienė – už.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Kolegos, tikrai būčiau nekalbėjusi, bet noriu sureaguoti į gerbiamojo A. Syso... ir šiek tiek E. Gentvilas mane paskatino ir pamotyvavo paplėtoti mintį, kurią jis pradėjo.

Pirmiausia žinia yra, kad labai prašau palaikyti Vyriausybės programą, daug būtinų, svarbių sprendimų dėl Lietuvos gyventojų. Bet kalbant apie tą atsakingumą, gerbiamas Algi, jeigu jūs

sakote, kad čia yra palikta kažkokių bombikių biudžeto prasme, tai aš noriu pasakyti, kad jūsų balsais, jūs asmeniškai gal ir nebalsavote, bet jūsų balsais buvo pritarta Prezidento veto ir tokiu būdu dėl MVPD klausimo, kurį aš pati atnešiau į Seimą, kad būtų išspręsta biudžeto problema, jūs įvairavote man 53 mln. eurų skylę biudžete, o dabar patys sakote, kad pinigų biudžete mažai. Tai žiūrėkite, kaip balsuojate ir kokie sprendimai kiek kainuoja. Puikiai žinojote, kad tie pinigai nėra suplanuoti valstybės biudžete, ir vis tiek sugebėjote balsuoti neatsakingai.

Kalbant toliau apie neatsakingumą. Jeigu mes prisimintume jūsų valdymo laikus, gerbiamas Algi, nežinau, kokie buvo jūsų balsavimai, bet vis dėlto 2008-ieji, rinkimų metai, rugpjūčio mėnesį padidintos pensijos. Puikiai turbūt tą prisimenate. „Sodros“ rezervas tuo metu – 2008 metais buvo pusantro milijardo litų. Padidinę pensijas prieš rinkimus, rinkiminiais metais, 2008 metų rugpjūčio mėnesį, pasiekėte tokį rezultatą, kad 2012 metais jau minusas buvo virš 3 mlrd. litų, „Sodra“ buvo priversta skolintis, mokėti palūkanas, brangias palūkanas, visų mūsų mokesčių mokėtojų pinigais. Tai būkite geri, kai kalbate apie atsakomybę, šiek tiek pasižiūrėkite į savo pusę. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Vėluojame daugiau kaip pusę valandos. Replikuoti žodžio nebesuteiksiu, nes... (*Balsai salėje*) Nesvarbu, čia pavardės paminėtos, nepaminėtos. Balsuosime dėl sesijos darbų programos patvirtinimo. (*Balsai salėje*)

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 115: už – 89, prieš – 13, susilaikė 13. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Alės Bukaviniienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-3447 (priėmimo tęsinys)

Toliau balsuosime dėl projektų, kaip jie yra įrašyti darbotvarkėje. Tai pirmiausia dėl Seimo nutarimo „Dėl Alės Bukaviniienės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-3447. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 111: už – 110, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsnienei Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XIVP-3448 (pateikimo tęsinys)

Dėl pritarimo G. Čėsniienės kandidatūrai dabar balsuoti po pateikimo nereikia, tai tik fiksuojame, kad pagrindinis yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data numatoma kovo 26 diena.

16.11 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl visapusės paramos Ukrainos pergalei pasiekti“ projektas Nr. XIVP-3545 (priėmimo tęsinys)

Toliau rezoliucijų projektai. Pirmasis projektas Nr. XIVP-3543. Čia mane patikslina – projektas Nr. XIVP-3545. Tai rezoliucijos projektas, kurį pateikė Seimo Pirmininkė. Priėmimas.

Šios rezoliucijos priėmimas

Už – 108, prieš, susilaikiusių nėra. Rezoliucija priimta. (*Gongas*)

16.12 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl rusiškos ir baltarusiškos kilmės grūdų importo į Europos Sąjungos teritoriją uždraudimo“ projektas Nr. XIVP-3532(2) (priėmimo tęsinys)

Rezoliucijos „Dėl rusiškos ir baltarusiškos kilmės grūdų importo į Europos Sąjungos teritoriją uždraudimo“ projektas Nr. XIVP-3532(2). Priėmimas.

Šios rezoliucijos priėmimas

Už – 107, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Rezoliucija priimta. (*Gongas*)

Ir tai turbūt visi projektai, kuriuos aptarėme. Dabar eilės tvarka svarstysime kitus projektus.

16.13 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 37 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3516 (pateikimas)

Pirmiausia yra L. Kasčiūno teikiamas Viešųjų pirkimų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3516. Pateikimo stadija. Prašau.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke, stoviu su šiuo pasiūlymu tikrai ne iš gero gyvenimo, o dėl to, kad mums reikia užkurti dronų pramonę. Pabandysiu trumpai paaiškinti esmę.

Turime tikrai nemažai Lietuvoje įmonių, kurios jau gali gaminti mums dronus, bepiločius orlaivius įvairių tipų – ir žvalgybinius, ir krovinius, turiu omenyje FPV mažuosius atakos dronus. Bet yra viena problema – absoliuti dauguma jų yra dar vienokiu ar kitokiu lygmeniu priklausomi nuo tam tikrų kiniškų komponentų. Visi nori iš to išeiti. Mes visi irgi norime iš to išeiti, bet tam, kad įmonės galėtų išeiti iš tos priklausomybės, reikia sukurti ekosistemą, kuri yra dabar sunkiai įmanoma be rimtų valstybės užsakymų.

Mūsų perkančiosios organizacijos, pavyzdžiui, Krašto apsaugos ministerija, jeigu yra dronuose kiniškų detalių, jų negali pirkti. Mes įtvirtinome 2022 metais to paties įstatymo nuostatas. Ir aš čia stovėjau prieš jus lygiai taip pat dėl to įstatymo. Bet matome situaciją. Norint, kad įmonės išeitų iš to užburto rato, reikia užsakymų, kad jos galėtų pirkti tuos dronus, tas detales konstruoti čia, Lietuvoje. Kaip paramą mes galėtume pirkti tuos dronus Ukrainai. Ten jie būtų testuojami, nes testuoti reikia, čia yra virsmo technologija, čia reikia naujausios technologijos. Kai išmoksti paramas, *implementuoti* naujoves čia, namuose, ir po truputį atsisakai priklausomybės nuo Kinijos komponentų.

Štai yra dalykas, kurį mes išsiaiškinome, sąveikaudami su mūsų gynybos pramone ir pirmiausia su dronų gamintojais. Jiems reikia bent pusės metų valstybės užsakymų, kad jie galėtų užsikurti, kad galėtų pradėti eiti pirkimai. Mes taip remtume ukrainiečius, kuriems reikia dronų, jūs tai puikiai žinote. Ir per tam tikrą pusės metų laikotarpį mūsų įmonės nueitų nuo kiniškų komponentų ir tokiu būdu iš esmės sukurtų vakarietišką, lietuviškais komponentais suręstą droną, pavyzdžiui, FPV droną. Tam reikia šitų pataisų, kurias aš dabar siūlau.

Tas siūlymas yra labai paprastas – padaryti išimtį pirmiausia kalbant apie dronus, į tą sąrašą patenka šiek tiek kitų dalykų, bet ne, sakykim taip, veiklai tų perkančiųjų organizacijų. Kitaip tariant, net ir nusipirkęs su kiniškais komponentais KAM'as, kariuomenė ir toliau negalėtų naudoti savo pajėgumams stiprinti tų dronų, bet galėtų pirkti juos Ukrainai ir vežti į Ukrainą. O įmonės užsikūrusios galėtų ieškoti būdų, kaip išsivaduoti iš kinų priklausomybės galutinai, ir turėtume tikrą vakarietiškus standartus atitinkantį droną, produktą ir panašiai.

Taigi čia ir yra viso šito mano pasiūlymo esmė – padaryti tokį atsitraukimą šiek tiek tik dėl testavimo, bandymų, ką daro Šaulių sąjunga. Turėkite galvoje, kad jie irgi tiesiai šviesiai sako – be kiniškų detalių kol kas mes to nepajėgūs padaryti. Jie po to, aišku, jas neutralizuoja, nukenksmina, bet iš principo jie renka vis dar iš kiniškų detalių. Šiuo atveju bent trumpam reikia leisti jiems

tai daryti. Ir po to būtų skirta tik paramai užsienio valstybėms, kas iš principo būtų visų pirma ir turbūt vienintelė Ukraina šiandien. Šito įstatymo esmė.

Prašau palaikymo. Mes čia turėjome tokių diskusijų, kad galbūt būtų galima traktuoti tai kaip visiškai laikiną langą bent pusmečiui ir būtų galima, sakykime taip, rudenį, davus tam tikro laiko atsisakyti kiniškos priklausomybės, šitą langą po to vėl uždarytume. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti nori gana daug Seimo narių. Pirmiausia G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, pirmiausia dėl pačios iniciatyvos, jos veiksmingumo ir efektyvumo, matyt, reikėtų ir gerbiamo krašto apsaugos ministro komentaro, ar tai ves link dronų gamybos ar kūrimo ekosistemos gyvybingumo. Čia yra vienas dalykas. Gera būtų tą komentarą išgirsti. Matyt, pasinaudos proga išsakyti savo nuomonę.

Antras dalykas. Pristatydamas klausimą jūs aiškiai įvardinote, jog tai būtų tam tikras langas, tam tikras terminuotas sprendimas, nes, kaip mes visi suprantame, tas diskomfortas, kuris šiandien yra ištikęs dronų gamybos įmones, veda į pažangą, progresą mėginant sutrumpinti tiekimo grandines ir viską gaminti čia, koks yra iš tikrųjų ir mūsų siekis. Jeigu mes vienodai suprantame tiek įstatymo tikslus, tiek terminą, kada turi pasireikšti šis efektas, tuomet, matyt, didelių nuomonių išsiskyrimų nebus. Ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas Gintautai, tikrai dėkoju už tokį ir priešpateikiminį pasikalbėjimą. Tikrai džiaugiuosi, kad mes galime argumentais vienas kitą įtikinti ir sutarti. Taip, aš visiškai pritariu. Tai yra tikrai langas dėl būtinybės, o po to judame toliau siekdami turėti čia lietuvišką, vakarietišką gynybos pramonę. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau klausia M. Ošmianskienė. Atrodo, jos nėra. L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Šiaip jaučiu didelį nusivylimą tokiomis pataisomis, nors ir kaip švelniai tai atrodo ir su langais, bet tokios pataisos man tai vėl dar viena Kinijos pergalė. Kinija tyčiojosi iš mūsų, bandė boikotuoti mūsų šalies gamintojus, kurie jau naudoja jų pagamintus komponentus, o mes vėl jiems nusilenkiame. Kiekvienas euras, pervestas Kinijai, finansuoja autokratiją, Rusijos karą ir menkina Ukrainos pastangas ginti demokratiją, nes tai tik verslas. Kaip, jūsų manymu, toks pakeitimas dera su mūsų deklaruojama pozicija Taivano atžvilgiu ir tais gamintojais, kurie jau sugebėjo rasti kitus komponentus, kurie jau nėra pagaminti Kinijoje? Ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas Linai, man reikėtų tikrai sąrašo įmonių, kurios tikrai turi, pavyzdžiui, FPV dronų kategorijos, kas yra didžiulis Ukrainos poreikis, taip, kaip jūs sakote, nepriklausomybę nuo Kinijos. Man būtų labai įdomu sužinoti tokių įmonių sąrašą, labai norėčiau tiesiog gauti ir susipažinti, nes jie yra savotiškas stebuklas. 90 % pasaulyje gaminamų dronų vienaip ar kitaip yra dar priklausomi nuo Kinijos, ypač kai kalbame apie FPV mažuosius kovinius dronus. Tiesiog yra tokia realybė.

Dabar žiūrėkite, labai paprastas dalykas. Prezidentas V. Zelenskis, atvažiavęs čia, sako: man reikia 4–5 mln. dronų per metus. Jis kalba apie tuos mažuosius FPV dronus. Jie tikrai naudoja kiniškus komponentus. Jie gali pasigaminti milijoną, kitur jie prašo paramos. Šiuo atveju, jeigu tas nukenksmintas kiniškas elementas būtų integruotas į droną, bet mes jį nupirktume ir perduotume ukrainiečiams, manau, tai tikrai nepradžiugintų Rusijos imperializmo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Toliau klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų, iš dalies, Linai, jūs ir atsakėte man. Kiek aš suprantu, Europos ir NATO kai kurios šalys gamyboje dar naudoja, aš taip supratau iš jūsų šiandienos pasisakymo. Sakote, 90 % vienaip ar kitaip tas kinų detales perka, nes kitur galbūt ir nėra kaip nupirkti. Kaip jūs įsivaizduojate, tas pusės metų langas, kad mes pirkinų dokumentuose atsisakome, ir tai būtų iš karto brūkšnys, kad kiniškų nebus? Ar tai neužtruks dar ilgiau, tas procesas visas? Ar nesutrukdys dar ilgiau mums, kad mes negalėsime skubiai vystyti tos gamybos, kurios dabar labai labai reikia?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Iš pokalbių su įmonėmis akivaizdu, kad jie sako, kad mums reikia 4–5 mėnesių. Užsikurkime su užsakymais ir mes atsisakysime priklausomybės nuo kiniškų elementų. Ir tada aš atsistosis čia rugsėjo mėnesį, ir mes uždarysime šitą langą visi kartu, drauge.

PIRMININKAS. Toliau klausia G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Laurynai, tikrai keistas pasiūlymas ir įstatymo projektas; keistas, žinant visą mūsų istoriją su Kinija. Aš priminsiu du dalykus. Mes vinutes išsukinėjame iš kai kurių muitinės įrenginių, ir taip toliau, nes jie pagaminti Kinijoje arba Rusijoje. Dabar tu nori atverti langą vėl Kinijos produkcijai į strateginius objektus.

Dar vieną dalyką priminsiu. Prieš metus P. Gražulis buvo surinkęs parašus kreiptis į Konstitucinį Teismą (mano parašo ten nebuvo), bet lygiai ta pačia tema, tik ne apie strateginius objektus. Tada kilo didžiulis klausimas dėl korupcijos ir taip toliau. Iš principo tai yra tas pats. Taip, tai yra šventas reikalas, tai yra dronai, tai yra karas, taip, bet iš principo iniciatyva yra lygiai ta pati.

Klausimai yra: negi tikrai niekas pasaulyje negamina dabar tų komponentų, kuriuos galėtume įsigyti? ar tai reiškia, kad tu nepritari visam šitam jūsų sukurtam balaganui dėl taivaniečių atstovybės pavadinimo? Ir paskutinis: ar tai, kad jeigu mes čia atversime tą laiką, kaip tu įvardini, tu gali garantuoti, kad kinai parduos mums tuos komponentus, kurių mums reikia?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Giedriau, aš tikrai jaučiuosi atėjęs čia, dar kartą pakartosiu, ne iš gero gyvenimo, tik suvokęs situacijos rimtumą, daug turėjęs tarpinstitucinių pasikalbėjimų įvairiausiais lygmenimis. Aš pats čia stovėjau su sugriežtinimais ir pakeitimais prieš dvejus metus. Bet būtent šitas segmentas, šitas segmentas, kurį aptarinėjame, jis reikalauja bent šiekio tokio tarpinio, net neilgo – trumpo varžtelių atveržimo, kad galėtume per pusę metų tos priklausomybės atsakyti ir po to tuos varžtus vėl užsukti. Aš čia stovėdamas prisiimu šiek tiek ir tokia, na, socialinio kapitalo politinę problemą, bet aš noriu, kad mes gamintume dronus, kad mes remtume Ukrainą ir kad mes sukurtume ekosistemą Lietuvoje. Tam šitos pataisos bent trumpam yra reikalingos. Nestovėčiau čia, jeigu tu netikėčiau, kad mes tai galime greit padaryti ir vėl tą langą uždaryti.

PIRMININKAS. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiamas Lietuvos patriote Laurynai, aš nematau, kad jums reikia teisintis, kad čia kiti sakė: jau varžtus lups, išsukinės, gal kanalizacijos dangčius lups lauk, ant kurių ten užrašyta, kad Sovietų Sąjungoje pagaminti arba Rusijoje, nežinau, gal jau ir namus žiūrės, kokia ten armatūra, griaus. Tenais visa prieis raganų medžioklė. Aš manau, kad ne jūsų žanras ir ne gyvenimo prasmė medžioti. Ar jūs palaikote, kad draskytume? Pagal šitas dabar oponentų kalbas, kiniška detalė, bet jei toje detalėje dar suras baltarusišką detalę, tai kaip jie elgsis? Kaip jūs prognozuojate?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš gal atsakysiu, nes tai susiję su G. Surplio klausimu, kad vinučių išlupinėti nereikia. Mes esame reglamentavę tikrai kritinės infrastruktūros objektų klausimą, kur yra technologijos, kur kibernetinis saugumas. Ten yra tie apribojimai įtraukti prieš dvejus metus ir aš manau, kad buvo labai teisingai padaryta. Tai čia taip turbūt metaforiškai nuskambėjo vinutės ir varžteliai. Aš manau, kad varžtelių tikrai nereikia išsukinėti, bet ten, kur mes galime per tam tikrą perėjimo laikotarpį atsistoti tvirtai ant kojų dėl mūsų nacionalinės pramonės, tai tą ir padarykime kartu.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš pritariu jūsų siūlymui, nes, man atrodo, šitame kare su Rusija jau seniai nebeliko šventų dalykų. Jeigu būtų galima gauti didelį kiekį kiniškų dronų ir ant jų pritaisyti kokias nors bombikas, o ukrainiečiai galėtų panaudoti, tai aš sakyčiau, pirkime. O ką daryti, jeigu mes nepajėgiame kitaip? Jeigu galima kokią kinišką detalę įkišti, ukrainiečiai panaudos prieš rusus, o kinai mums parduos, pirkime ir panaudokime. Aišku, būtų geriau, kad lietuviai patys pagamintų, bet jūs tai ir žadate mums ateityje. Čia labai strategiškai teisinga kryptis. Jos laikykite. Pritariu jums.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, profesoriau. Išties visas tikslas yra turėti čia lietuvišką, vakarietišką gynybos pramonę, bet su tam tikru pereinamuoju laikotarpiu. Be jokios abejonės, ką jūs ir sakote, fronte dabar ukrainiečiams reikia bet ko, kas yra efektyvu. Net ir mūsų Šaulių sąjunga surenka dronus, jie sugeba neutralizuoti tas kiniškas detales. Tuos dronus, kiek gali, siunčia į Ukrainą. Ačiū.

PIRMININKAS. Paskutinis spės paklausti V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Ačiū. Laurynai, tikrai prisipažinsiu, pataisa privertė kiltelti antakius. Aš jūsų dar noriu konkrečiai paklausti. Kokios tos dronų technologijos, kurias mes turime įsigyti iš Kinijos ir kurių negalime įsigyti iš Europos arba JAV, arba iš to paties Taivano, kitų šalių? Kiek aš žinau, JAV ir Europa riboja savo aukštųjų technologijų tiekimą Kinijai. JAV ir Europa orientuojasi į tai... ypač Europa turi problemą vystyti savo aukštųjų technologijų pramonę. Gal kinai kokių nors iškasenų, kiek žinau, turi, kurių neturi kitas pasaulis? Gal galite pasakyti, kokios tos technologijos, kurių mums reikia konkrečiai iš Kinijos ir kurių negalime įsigyti iš savo partnerių?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Matyt, atsakymas būtų toks: pirmiausia yra kainos klausimas, kainos klausimas. Motoriukai, reikalingi dronams, turbūt yra ta silpnoji vieta, kur mes dar esame, daug kas iš mūsų esame priklausomi nuo Kinijos. Juos, matyt, galima pasigaminti ir įsigyti galbūt ir iš Indijos, ir iš kitų šalių, bet kol kas tai yra kainos klausimas. Čia ir yra logika, kad, užkūrus per užsakymus dronų pramonę, jie po to galės arba pagaminti, arba įsigyti iš kitur, kad ir brangiau, ir konstruoti dronus jau be kiniškų detalių. Atsakymas yra toks. Aišku, aš nesu didelis dronų technologas, kad dabar pateikčiau visą reikiamų komponentų sąrašą. Kiek žinau, motorikai yra problema.

PIRMININKAS. Dėkui. Atsakėte į visus klausimus.

Dabar dėl motyvų. A. Anušauskas – už.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pirmiausia turiu pasakyti, kad reikia Vyriausybės išvados. Kodėl? Porą metų dalis Lietuvos įmonių investavo į tai, kad būtų gaminami dronai išimtinai iš lietuviškų arba europietišκών detalių. Jie tą rezultatą pasiekė, bet tai yra žvalgybiniai dronai. Mes kalbame apie kovinius dronus, kurie iš tikrųjų pigūs, jeigu gaminami iš pigių detalių. Šiuo atveju reikia papildyti ir projektą. Štai kalbėta apie terminuotą įstatymo galiojimą. Gaminotojai turi žinoti aiškią trajektoriją. Po tam tikro laiko, jeigu jie neišvysto lietuviškų sudedamųjų koviniams tokio tipo dronams, ta gamyba nebus daugiau leidžiama.

O dabar, taip, Ukraina išsakė labai didelį, milžinišką poreikį tokių kovinių dronų. Norėtų, kad jie būtų įsigijami ir gaminami mūsų valstybėje taip pat. Bet čia ir pagrindinis dalykas, į kurį atkreipiu dėmesį, gal klausiantieji neatkreipė, tai keliautų kaip parama Ukrainai. Tai yra esminis dalykas. Lietuvos kariuomenei mes turėtume pirkti, aš manau, turėsime nuo kitų metų galimybę pirkti išimtinai lietuviškos gamybos kovinius dronus, kurių sukūrimas yra baigiamosios stadijos.

PIRMININKAS. A. Žukauskas – prieš.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Vis dėlto lieka neaišku, kokios čia kiniškos technologijos, kurių Europa ar net Lietuva negali panaudoti. Visos kiniškos technologijos yra grįstos, dauguma yra grįstos intelektine nuosavybe, sukurta Jungtinėse Valstijose ir kitose Vakarų šalyse. Mūsų kompanijos apskritai nemoka įsigyti intelektinės nuosavybės ir ja naudotis, konkrečiai patentų. Mes turime pagalvoti, kaip mes ne tai kad nustatysime kažkokius laiko limitus, bet ir kaip skatinsime tas kompanijas, kurios naudos Europoje ar kitose Vakarų šalyse sukurtus komponentus. Variklių pagrindinė problema yra magnetai. Magnetuose yra neodimis, neodimis yra kasamas daugiausia Kinijoje. Be to, neodimio yra pilna visame pasaulyje ir tiesiog niekas jo nekasa dėl kiniško pigumo. Tas pigumas mums gali labai atsisukti kitu galu ateityje, kai mes nesugebėsime vis dėlto panaudoti patys tų technologijų, o ateis valanda x, kai Kinija mums paprasčiausiai užrauks tą visą tiekimą, ir tiek žinių. Tai reikia truputį, manau, pakeisti tą įstatymo projektą, grąžinti jį tobulinti.

PIRMININKAS. G. Surplys – dėl vedimo tvarkos.

G. SURPLYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš buvau paminėtas, tai replikuojau. Tiesiog Laurynas dabar nebegirdi, bet iš tikrųjų aš pritarsiu šitam projektui, tai yra protinga, bet tai devalvuoja pačių valdančiųjų Kinijos politiką. Ir du momentai, į kuriuos siūlyčiau atkreipti dėmesį. Čia gal V. Valkiūnas juokavo, bet mes iš tikrųjų pusę metų galime atidaryti langą, kai yra tokių projektų, kuriuos mes stabdėme dėl muitinės įrangos, nes ten buvo kiniškų detalių, dėl vamzdžių, kuriuose rado rusiškų. Jie gali pusę metų irgi rasti langą. Tai čia reikia teisiškai labai gerai sutvarkyti šitą dalyką.

Dėl kito momento Laurynas neatsakė į mano klausimą. Turėkite omenyje, ar Kinija, kai yra tokia dabartinių valdančiųjų politika, mums parduos šituos komponentus. Apie tai reikia pagalvoti.

PIRMININKAS. Taip, čia buvo replika. Na, balsuosime dėl projekto per numatytą balsavimo intervalą.

16.32 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4, 10, 12 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2606(2) (svarstymas)

Toliau pagal darbotvarkę – Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymo stadija. Išklausysime dviejų komitetų išvadą. Pirmiausia Aplinkos apsaugos komiteto išvada. Nėra komiteto pirmininkės. Kas iš energingų komiteto narių mus supažindins su išvada? Gerbiamas R. Vaitkus gelbsti situaciją.

R. VAITKUS (LSF). Komitetas svarstė įstatymo projektą ir buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Kęstutis Mažeika turėtų supažindinti su Kaimo reikalų komiteto išvada.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaimo reikalų komitetas svarstė Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Sprendimas yra pritarti iniciatorių pateiktam Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Pasiūlymas: siūlyti pagrindiniam – Aplinkos apsaugos komitetui tobulinti įstatymų projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Teisingumo ministerijos, Europos Sąjungos teisės grupės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktas pastabas ir pasiūlymus, kuriems Kaimo reikalų komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nebuvo ir niekas nesusilaikė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar diskusija. Užsirašė dalyvauti du Seimo nariai. Pirmasis kalbėtų A. Vinkus, jeigu jisai baigtų pokalbį su G. Surpliu.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, atvirai prisipažinsiu, kad nors 14 metų laikiau namuose puikų šunį eldeterjerą, bet dalis informacijos, kurią perskaičiau aiškinamajame rašte, man nebuvo žinoma ir skaitant kėlė tikrai ne itin malonius jausmus. Vykdyti neteisėtas veterinarines procedūras, kaip antai karchyti gyvūnų galūnes, šalinti ar pažeisti ragus, nagus, sparnus, kanopas ir taip toliau, ne dėl medicininių priežasčių, o siekiant padaryti gyvūną retą ir originalų, ir dėl to, kad prekiaujant jais galima būtų susikurti didesnius pelnus, tai, drįstu sakyti, yra tiesiog antihumaniška. Taigi, be abejonės, siūlomas Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo keitimo projektas sugriežtinant neleistinų veiksmų draudimus, siekiant pakeisti gyvūnų išvaizdą ar jų fiziologines funkcijas, yra logiškas ir tikslingas.

Dar norėčiau pridurti, kad pagirtina yra ir tai, kad į tokios praktikos įgyvendinimą projekte pažiūrėta kompleksškai. Galiojantis įstatymas papildomas nuostatomis, kad neleistinomis veterinarijos procedūromis sužalotus gyvūnus taip pat draudžiama vesti, jais prekiauti ir juos eksponuoti. Visų mano išvardintų priemonių sugriežtinimas ir įteisinimas, tikėtina, sumažins paskatas atlikti procedūras turint tikslą pakeisti gyvūnų išvaizdą ar jų fiziologines funkcijas. Pritariu idėjai ir kviečiu gerbiamus kolegas palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau diskusijoje pasisakys I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Laba diena. Salėje diskutuodama su kolegomis išgirdau dalį jūsų klausimų ir norėčiau patikslinti šiek tiek, dėl ko yra šis projektas. Tai projektas yra dėl draudimo vesti, eksponuoti ir parduoti gyvūnus, kuriems buvo atliktos jau dabar nelegalios veterinarinės procedūros, tai jiems buvo karchytos ausys, uodegos ar kitos kūno dalys. Šis draudimas apskritai kirpti ausis, uodegas, kitas kūno dalis ne dėl veterinarinių priežasčių, o dėl estetinių priežasčių... yra draudžiama jau lygiai 20 metų, nuo 2004 metų. Na, galite paklausti, kodėl iki šiol dalis šeiminkų, deja, tą daro, tai yra dėl to, kad siekiama, kad tam tikros, tarkime, šunų veislės atrodytų agresyviau. Tai yra, na, tokia šeiminkų užgaida. Tai nėra niekaip pagrįsta mediciniškai ir gyvūnams tokios procedūros sukelia kančią, beprasmį skausmą ir kančią, ir tai turi ir ilgalaikių pasekmių. Ausų, tarkime, karpymas gali tapti infekcijų priežastimi, nes yra pažeidžiamas apsauginis barjeras ir ten kaupiasi nešvarumai, gyvūnas gali jausti skausmus visą gyvenimą. Bet net nežinau, ar verta tai priminti, nes jau 20 metų ištis egzistuoja toks draudimas, tačiau jis nebuvo gana išsamus. Dabar yra siūloma šiuo įstatymo projektu papildyti jau egzistuojantį reguliavimą ir pašalinti tas teises spragas, kuriomis dar, na, leista naudotis ir tuos gyvūnus, deja, šitaip žaloti.

Dar ką norėčiau pasakyti apie Europos Sąjungos šalis, kad absoliučioje daugumoje Europos Sąjungos šalių ir šiaip civilizuotų šalių tokios procedūros yra nelegalios, jos yra draudžiamos. Šalys, kur tokios procedūros yra leidžiamos ir iš kur atkeliauja tie gyvūnai, augintiniai, iš esmės yra Rusija ir Baltarusija, tai reiškia, kad, na, perkant tokius gyvūnus remiama yra taip pat ir karo ekonomika. Tai yra gaji kultūra būtent Rusijoje ir Baltarusijoje.

Projektui pritarė visi jį svarstę komitetai, tai ir Kaimo reikalų, ir Aplinkos apsaugos, ir papildė jį, tai dėkui jiems už pastabas. Maisto ir veterinarijos tarnyba taip pat pritarė, kaip ir, be abejo, nevyriausybinių gyvūnų organizacijos. Tai kviečiu tiesiog užpildyti tas esamas teisinės spragas ir atsisakyti gyvūnus žalojančio keisto estetikos suvokimo.

PIRMININKAS. Diskusiją baigėme. Buvo gautas vienas Vyriausybės pasiūlymas dėl šio projekto, komitetas pritarė iš dalies. Tai turbūt čia niekas iš Vyriausybės atstovų ir nereikalaus balsuoti dėl jo visa apimtimi, bet tai spėsime jau per tą balsavimo intervalą, kuris numatytas po 17 valandos.

Dabar, manau, galime išklausti motyvus po svarstymo. A. Vinkus dar kartą už.

A. VINKUS (LVŽSF). Dar kartą patvirtindamas tai, ką sakiau, agituojau balsuoti už. Bet, kolege, jūs teisingai pasakėte, kad įstatymas, kuris galioja, veikia jau 20 metų, neveikia, iš esmės nėra vadovaujamas juo. Matyt, yra rimtų organizacinių spragų ir tai ne įstatymas (...). Dėl to kviečiu atsižvelgti ir į jūsų pasiūlymus.

PIRMININKAS. V. Valkiūnas pasisakys prieš.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, gerbiamasis. Matote, žmonių žalojimą mes toleruojame, reklamuojame ir tatuiruotes, ir visokius... ausis ir žiedus, ir viską. Ieva taip pat, matyti sunkus žiedas ausyse, žaloja save. Žmonėms galima žalotis, o čia jau žalojimas. Mano paties buvo dobermanas pincheris ir ausimis apkarpytomis, ir su uodega (aišku, čia buvo seniai), bet jokios žalos nepajuto šuo. Aš manau, kad daugiau kreipkime dėmesį į žmones, o gyvūnų augintojai susitvarkys, neliskime į tą jų reikalą. Žiūrėkime savęs, kad mes savęs nežalotume, neužkrėstume visokiomis ligomis. Kaip sakoma, žiūrėtume, kaip atrodome patys, o ne į gyvūnus žiūrėtume, kaip jie atrodo.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

16.42 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 papildymo 9³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3502 (pateikimas)

Toliau kitas projektas pagal mūsų darbotvarkę – Labdaros ir paramos įstatymo papildymo 9³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3502. Pranešėjas – jo autorius V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Laba diena, gerbiami kolegos. Tikiuosi, kad galėsime dėl šio klausimo pagaliau susitelkti, nes visų frakcijų atstovai pasirašė po teikimu. (*Balsas salėje*) Dėkoju... (Skirkite įspėjimą šitiems Seimo nariams.) Ir dėkoju, kad jūs tai padarėte.

Teikiu Labdaros ir paramos įstatymo pakeitimą. Tai yra palyginti mažas įstatymo pakeitimas, iš tikrųjų reikalaujantis didesnių svarstymų taip pat galbūt ir gavus Vyriausybės išvadą, kaip tą projektą iš tikrųjų pakreipti, bet mintis yra labai paprasta. Man atrodo, kad lietuviai tikrai ištreniravo savo aukojimo raumenį, kurį mes matome iš tikrųjų aukojant pinigus Ukrainai. Mes matome pagal „Social Impact Alliance“ tyrimą, kad tikrai nemaža dalis lietuvių yra periodiškai pervedantys savo asmenines lėšas vienai ar kitai nevyriausybinei organizacijai ar taip pat valstybinei organizacijai. Reikia šį aukojimo raumenį įdarbinti ir panaudoti taip pat ir Lietuvos saugumui ir gynybai stiprinti.

Mes esame apskaičiavę, aš esu apskaičiavęs, kad jeigu, sakykime, vien tik fiziniai asmenys, kurie periodiškai aukoja bent 10 eurų per mėnesį, ir tie, kurie daro vienkartinį aukojimą, sakykime, po 60 eurų bent jau per metus, paaukotų taip pat ir šiam tikslui, tai būtų surinkta apie 31 mln. eurų per metus. Tai nėra suma, kuri viską keičia, bet tai yra suma, kuri, man atrodo, yra labai svarbi ne tik dėl tų milijonų eurų, bet ir dėl to, kad politinių partijų susitarime yra įtvirtinta, jog vienas iš Lietuvos gynybos ramsčių yra visuomenė.

Visuomenės įtraukimas visais būdais į krašto saugumo stiprinimą tikrai yra reikalingas. Vieni eina į Šaulių sąjungą, kiti eina į Krašto apsaugos savanorių pajėgas, treči prisijungia prie kitų

nevyriausybinių veiklų, bet ir finansinė parama geriems tikslams taip pat yra reikalinga. Todėl priėmę šią įstatymą, jį apsvarstę, sugalvoję modelį, kaip konkrečiai kiekvienais metais arba tam tikrais atvejais žmonės yra pakviečiami savanoriškai skirti pinigų šalies saugumui, mes galėtume pasiekti ir kitą tikslą – krašto apsaugos sistema tikrai verstų, jog būtų aiškiau komunikuojama su gyventojais, ko konkrečiai reikia, kas yra konkrečiai planuojama įsigyti ir dėl ko mes turime artimiausiu metu vėl susivienyti.

Aš, remdamasis tuo pasitarimu ir tomis visomis diskusijomis, kurios vyksta ir dėl gynybos mokesčio, jis vyko ir Vyriausybėje, tikrai vadovaujuosi tokia išvada, kad reikės visų priemonių norint padidinti mūsų krašto apsaugos biudžetą. Tikrai aš esu už tai, kad reikės ir obligacijų išleisti, ir pasiskolinti protingai, gal net ir mokestinėje sistemoje surasti patobulinimų, kurie papildomų lėšų gali įnešti, bet kartu atnešu jums vieną iš žemai kabančių obuolių, tai yra galimybę fiziniams ir juridiniams asmenims savanoriškai prisidėti prie mūsų šalies saugumo.

Gal tiek. Atsakysiu į jūsų klausimus. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Klausiančių nemažai. L. Savickas klausia pirmasis.

L. SAVICKAS (DFVL). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, klausimas iš tikrųjų paprastas. Tikriausiai reikia sukurti visas įmanomas galimybes žmonėms prisidėti, tik klausimas, ar reikia kurti naujus įrankius. Mes iš tikrųjų su savo frakcijos kolegomis diskutuojame, kad jau turime vieną veikiantį įrankį, kuris susijęs su GPM'o skirstymu. Yra sukurtos trys kategorijos. Ar leisti jas kitaip dalinti, ar papildomai naudojant tą patį įrankį, ar nemanote, kad čia būtų greitesnis, paprastesnis įrankis pasiekti norimą tikslą? Tikriausiai toks ir būtų klausimas. Ačiū.

V. MITALAS (LF). Dėkui už labai gerą klausimą. Iš tikrųjų pagal gyventojų pajamų mokesčio deklaravimo ir skyrimo tvarkos pakeitimus nuo kitų metų nebelieka galimybės skirti valstybinėms institucijoms paramos, lieka tiktai nevyriausybiniams. Tokį sprendimą yra priėmęs Seimas. Manau, tai yra geras sprendimas, kuris padės stiprinti NVO sektorių. Tačiau, nei skiriant GPM'ą, tos sumos nebuvo ženklios, sakykime taip. Jeigu gerai pamenu, kariuomenei per 100 tūkst. eurų, o savanoriškai paaukota per metus, na, tiesiogiai paaukota, buvo apie 7 tūkst. eurų pernai.

Mes iš tikrųjų... Aš jaučiu, kad turime padaryti daug daugiau, ir sutinku, kad modelių gali būti visokių. Gali būti pagal šį, kurį aš pasiūliau, arba galima sugalvoti ir kokią nors kitokią, bet iš principo sumos gali būti gerokai didesnės. Mes vis tiek... Aš čia nekalbu apie gyventojų pajamų mokesčio kokią nors dar teisingesnę perskirstymą ir gynybos reikmėms, nes gyventojų pajamų mokestis, kiek jisai neskiriamas NVO ar kokioms nors kitoms organizacijoms, tiek jisai papildo bendrą šalies biudžetą, iš kurio mes taip pat finansuojame visus dalykus, įskaitant ir gynybą. Aš manau, kad mes čia, na, turime kalbėti apie papildomus instrumentus, kurie padėtų pritraukti naujų lėšų į visą sistemą, į visą tą kraujotaką.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų suprantame, kad parama ir lietuviai yra altruistai, jie tiki, tiki viskuo, matome, kaip aukoja lietuviai. Žinau aš ne vieną, kuris net iš savo pensijos kiekvieną mėnesį perveda, kad pergalė būtų Ukrainos. Dėl fizinių asmenų man viskas aišku, labai yra svarbu tiksliai žinoti, kad jie paaukoko ir kam konkrečiai, kur bus išleisti pinigai. Tai yra vienas momentas – kaip šiuo atveju mums reikia susitelkti ir pagalvoti?

Antras momentas dabar dėl juridinių asmenų, kai labdarai jie skiria. Labdara bus valstybės biudžetui, apmokestinimas bus visai kas kita. Ta dalis bus neapmokestinta pelno mokesčiu. Ar mes čia šiuo atveju kažkokią dalį irgi prarasime? Mokesčių faktiškai mes mažiau surinksime. Tiesiog ar nepasinaudos kai kurie tiesiog galvodami, kad nereikėtų mokėti pelno mokesčio? Čia irgi labai yra svarbu sudėlioti, kad tikrai skatintų ir kad tikrai aukotų į valstybės biudžetą.

V. MITALAS (LF). Labai dėkui jums už klausimus. Taip, iš tikrųjų, atsakau į tą pirmą dalį, aš esu įsitikinęs, kad galima daug aiškiau, nesislepiant, nenutylinant gal kai kurios informacijos apie Lietuvos krašto apsaugos sistemos įsigijimus arba numatomus artimo, tolesnio laikotarpio, komunikuoti visuomenei. Tą mes tikrai galime padaryti, nes tada Lietuvos žmonės ir pats gynybos pramonės sektorius, su kuriuo pastaruoju metu gana intensyviai šnekuosi, irgi kelia tą problemą,

nors yra dar arčiau, sakykime, negu vidutinis žmogus, vidutinis pilietis. Tai čia iššūkis yra. Man atrodo, kad štai tokie dalykai iš principo padėtų spręsti, nes būtų akstinas, papildomas akstinas, pristatyti visuomenei, kas yra planuojama kitais metais, už dvejų ar už penkerių metų.

Dėl juridinių asmenų tikrai turėsime rasti gerą formą. Taigi, šio Labdaros ir paramos įstatymo, bent jau mano teikiamo, tikslas nėra padaryti naujų lengvatų, nes apie lengvatinius mechanizmus galime kalbėti kitais formatais. Mano tikslas yra labai paprastas – pritraukti naujų pinigų. Rengiant Vyriausybės išvadas, svarstant toliau šitą įstatymą, būtų galima tikrai padaryti taip, kad nesikirstų su kokiomis nors pelno mokesčio lengvatomis juridiniams asmenims, nes tai yra visiškai jau kitas klausimas arba gilesnių diskusijų reikalaujantis dalykas.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, naujų pinigų nepritrauksite, nes pinigai vis tiek tie patys, senieji eurai, kokių nors naujų pinigų nesugalvosite. Du klausimėliai. Pirmas klausimas. Ar dabartinė tvarka draudžia aukoti, kiek žmogus nori? Ir antras. Yra gana daug Teisės departamento pastabų. Kaip į jas žiūrite? Ačiū.

V. MITALAS (*LF*). Dėkui. Tikrai dabartinė sistema jokio draudimo neįtvirtina, bet juo nelabai yra naudojamas. Aš jau paminėjau 7 tūkst. eurų per metus. Tai man atrodo, kad mes dabar esame taške, kai turime sukurti sistemą, kurios Seimas neapibrėš, kaip Valstybinė mokesčių inspekcija, kur kada iššoka koks langas ar panašiai. Tikrai Seimas neapibrėš, tai yra Vyriausybės ir Vyriausybės institucijų klausimas. Bet mes turime pasinaudoti šiuo momentu ir sukurti tokią sistemą, kur ne 7 tūkst. ir ne 17, ir ne 70, ir tikriausiai ne 700 galėtų ateiti. Ir tikrai tie nauji pinigai sistemoje, turiu omenyje, krašto apsaugos sistemoje, saugumo stiprinimo sistemoje, labai reikalingi.

Į Teisės departamento pastabas žiūriu pozityviai, kaip ir visada, manau, mes į jas atsižvelgsime ir po to jau pakoreguosime įstatymą.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Turbūt pritarsime po pateikimo šiam įstatymo projektui. Tikrai aš vis tiek nesuprantu, kaip jis mane vers aukoti daugiau, negu aš dabar, pavyzdžiui, aukuju. Iš tikrųjų paprastesnė sistema, na, per visuomenines organizacijas, per kitus dalykus. Nes vis tiek tai yra mano pinigai ir man norėtusi paprastesnio dalyko, be jokių deklaracijų, be kitų dalykų – paspaudei, padarei, pinigai nuėjo ir panašiai. Tai aš nežinau, nesuprantu to motyvo, kodėl aš būtinai turiu aukoti per šitą sistemą. O, pavyzdžiui, L. Nagienės klausimas. Nėra taip, kad kažkas nesinaudos.

Ir iš tikrųjų vėlgi Labdaros ir paramos įstatymą kažkaip išdaryti, pakeisti sistemą, nes atsiranda tam tikra lengvatų mokestinė sistema. Tai ar nemanote vis dėlto galbūt arba naują įstatymą kažkokį kurti, ar panašiai, kad būtų tiesiogiai paprasta administruoti – paspaudžiau mygtuką, užsirašiau, padariau ir viskas nuėjo, be jokio grąžinimo. Nes mylėti tėvynę už grąžintus pinigus paprasčiau, bet tai nėra turbūt gana sąžininga. Ačiū.

V. MITALAS (*LF*). Dėkui, Edmundai, už gerą klausimą. Iš tikrųjų Labdaros ir paramos įstatyme atsiranda naujas vienas papildomas skirsnis ir su šiuo įstatymo projektu atsiranda naujas vienas papildomas įmokos kodas. Tai yra viskas, ką mes šiandien galime reglamentuoti. Kaip paprastai jums bus, mes diskutuosime ir galėsime sudėlioti, kaip čia paprastai atsiranda įmokos langas, iššoka mygtukas, ar pajamas deklaruojant, ar kitais būdais tas dalykas atsiranda. Čia jau yra techninio įgyvendinimo klausimai. Aš turiu idėjų, kaip tai gali atrodyti, bet kol kas Labdaros ir paramos įstatyme, kurį aš siūlau, atsiranda keletas naujų eilučių ir todėl atsiranda naujas įmokos kodas. Viskas, kas yra keičiama.

PIRMININKAS. Ir klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Ačiū. Gerbiamas pranešėjas, mano pirma klausimo dalis yra dėl to, ar tai yra alternatyva dabartinės daugumos planuojamam gynybos mokesčiui, ar čia tik papildins ir vis tiek tas mokestis dar papildomai ateis visiems privalomas?

Antra mano dalis. Kokius jūs numatote saugiklius, nes žinome, kad juridiniuose asmenyse dirba fiziniai asmenys. Ir norint atrodyti gerai ir taip toliau, pas mus, kas savanoriška, gali tapti priverstine forma. Ir kad nebūtų piktnaudžiaujama, kalbant apie įmonių ir įstaigų vadovus, būtų tokia parama skiriant gynybai. Jeigu neskiria, tai mes žinome, yra įvairių vadybinių metodų,

kaip tokio žmogaus gražiai paprašyti, kad jis tai atliktų. Ar jūs apie tai galvojote ir ar galvojote apie tuos saugiklius? Aš kalbu apie juridinių asmenų, tai yra įmonių, įstaigų ir taip toliau, norą gerai atrodyti.

V. MITALAS (LF). Kaip ir mes mokame visus mokesčius ar įmokas, taip tikriausiai apie jas mūsų darbdavys nežino, kiek aš sumokėjau už tam tikrą paslaugą, ar mokesčių konkrečių, jeigu ten vykdžiau kažkokią savo kitą veiklą, taip ir čia šiuo atveju juridinis asmuo tikrai nieko nežino. Man atrodo, kad čia, jeigu atsirastoks toks geras skatinimas, tai bus tikrai nuo to geriau.

Bet kalbant apie tą pirmą klausimo dalį, tai man atrodo, kad labai svarbu yra pasakyti, jog tai yra vienas iš elementų – ne viską keičiantis, ne bandantis kažkaip, kaip sakyti, pakeisti kažkokius skolinimosi, obligacijų instrumentus ar panašiai. Tai yra vienas iš instrumentų, kurio tolesnis kelias priklausys nuo jūsų, kolegų, ir taip pat nuo Vyriausybės, kaip mes integruosime tai į bendrą sistemą ir galėsime tuos naujus pinigus pritraukti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimams skirtas laikas išseko. Dabar motyvai. Kol kas tik prieš užsirašė. G. Skaistė. Nėra. J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Žiūrėkite, man atrodo, kaip ir nė vienas šioje salėje, nė vienas nėra iš principo prieš tokį būdą papildomai paremti mūsų krašto apsaugą, mūsų gynybą. Ko labiausiai nenorėčiau, tai kad turėtumėme tokią iliuziją, kad šis įstatymas atitrauks mus nuo diskusijų apie būtiną iš tiesų ilgalaikį ir tvarų finansavimą krašto apsaugos ir mūsų gynybos. Tai sakau ne dėl to, kad būčiau iš principo prieš, bet norėčiau, kad vis dėlto Seimas imtųsi svarstyti ir politinės partijos svarstytų ilgalaikį ir tvarų finansavimą. Todėl šiandien ketinu susilaikyti ir jus kviečiu pasielgti taip pat.

PIRMININKAS. L. Kasčiūnas – už.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke, ir ačiū Ievai, kad užleidote.

Aš tai pritarsiu tikrai po pateikimo. Pirmiausia dėl to, kad tai yra dar viena visai įdomi, dalykiška idėja, kaip mes galėtume pasiūlyti tų mokestinių sprendimų, savanoriškų įsipareigojimų paletę, kompoziciją, su kuria galėtume eiti prie sprendimų priėmimo ir, galų gale, sugeneruoti tam tikrą solidžią, reikiamą sumą, kuri užtikrintų papildomą tvarų finansavimą. Kas šiame debate dėl papildomo gynybos finansavimo yra problemiška, ir aš tą pats jaučiu, kad mes turime labai aiškiai pasakyti, ką už tuos papildomus pinigus ir pagal šią iniciatyvą, ir pagal kitą mes išsigysime, kokiose srityse mes sustiprėsime. Ir aš tikrai įsipareigoju, ir pirmadienį bus su premjere susitikimas, ir aš tikrai tikiu, kad ten rasime labai aiškų ryšį tarp tų papildomų resursų ir tarp to, ką mes galėsime papildomai padaryti. Daug dalykų galima padaryti oro gynybos srityje, daug dalykų galima padaryti ekipuojant ir apginkluojant mūsų karinį rezervą, jį rengiant, vystant bepiločių orlaivių pajėgumus ir daug kitų labai svarbių dalykų. Tikrai visos skambančios idėjos skirtos tam, kad galėtume rasti kokius nors sprendimus, yra sveikintinos. Tikrai po pateikimo palaikysiu. Tikimės tos visos bendros kompozicijos, kurioje visos šios priemonės atsirastų. Aš tikrai, Jurgita, jums irgi pritariu, tai neturi būti iliuzija, kad čia yra ta panacėja, tai yra viena iš priemonių, manau, visai tokia svarstyтина priemonė. Ačiū.

PIRMININKAS. Balsuosime dėl šio projekto per balsavimo intervalą. Toliau posėdžiui pirminkaus kolega J. Jarutis.

17.01 val.

Profesinių sąjungų įstatymo Nr. I-2018 papildymo 26 ir 27 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3394 (pateikimas)

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Kolegos, darbotvarkės 2-10 klausimas – Profesinių sąjungų įstatymo Nr. I-2018 papildymo 26 ir 27 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3394. V. Semeška. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, įstatymo projekto tikslas yra sustiprinti profesines sąjungas, jų veiklos skaidrumą, viešumą ir atskaitomybę profesinių sąjungų nariams ir būtent paramos davėjams (kaip žinote, profesines sąjungas gali remti visi Lietuvos piliečiai, pervesdami 0,6 % nuo gyventojų pajamų mokesčio), taip pat didinti profesinėmis sąjungomis pasitikėjimą pačių narių ir visuomenės.

Taigi įstatymo projektu siekiame daugiau visuomenės pasitikėjimo profesinėmis sąjungomis, taikant viešumo, skaidrumo ir (labai svarbu) lygiateisiškumo principus. Tai paskatintų daugiau piliečių jungtis į profesines sąjungas. Tam būtina valdymo organų atskaitomybė, pagrindinių veiklos rodiklių ir informacijos prieinamumas. Šiuo metu profesinėms sąjungoms teikti metinės veiklos ataskaitas ir finansinius rinkinius nėra privaloma, todėl Juridinių asmenų registro duomenų bazėje tokios ataskaitos nėra skelbiamos ir nėra prieinamos viešai nei patiems sąjungų nariams, nei paramos davėjams, nei norintiems jungtis į vieną iš profesinių sąjungų.

Štai elementarus pavyzdys, kolegos. Vienas man artimas žmogus, kuris norėjo jungtis į pedagogų profesinę sąjungą, vieną iš penkių, paklausė patarimo kaip politiko, į kurią gi profesinę sąjungą jam jungtis: kuri turi atitinkamą narių skaičių, kurios finansai yra tvarūs, kur yra viešumas ir skaidrumas? Ir aš sakau, gerai, patikrinsiu. Žinau, kad yra penkios tos profesinės sąjungos šakos. Nueinu į Registrų centro Juridinių asmenų registrą. Kaip ir tikėjausi, asociacijos, labdaros ir paramos fondai, politinės partijos, kitos įstaigos ir organizacijos. Tikėjausi, kad rasiu tą bent jau minimalią informaciją apie narių skaičių, apie finansus, apie veiklos ataskaitas, kiek vadovybė uždirba, bet, patikėkite, nustebau, nes tokios informacijos rasti neįmanoma. Taigi tam artimam žmogui nieko negalėjau patarti, kitaip aš būčiau suklydęs patardamas, nes, norint įstoti į profesinę sąjungą, tiesiog sunku pasirinkti: viešumas, skaidrumas ir lygiateisiškumas, palyginti su kitomis organizacijomis, pavyzdžiui, su labdaros ir paramos fondais, politinėmis partijomis ir panašiai, deja, neegzistuoja.

Todėl įstatymo projektas numato ir įtvirtina, kad vadovaujantys profesinių sąjungų nariai turi būti atsakingi už profesinės sąjungos finansinę padėtį, jos veiklos skaidrumo ir viešumo principų užtikrinimą. Tinkamas metinės finansinės veiklos ataskaitų pateikimas ir tvarka būtų įtvirtinta įstatymu, o tai suteiktų tik privalumų pačioms profsąjungoms, nariams ir norintiems tapti profesinių sąjungų nariais. Taigi tokių ataskaitų tinkamą pateikimą turėtų užtikrinti profesinių sąjungų valdymo organai, atsakingi už įstaigos veiklos organizavimą ir valdymą, finansinius išteklius ir išipareigojimus. Kaip ir minėjau, pažymėtina, kad tiek asociacijos, tai yra visos nevyriausybines organizacijos, labdaros ir paramos fondai, politinės partijos, tiek ir kitos įstaigos privalo Juridinių asmenų registrui teikti metinės veiklos ataskaitas ir finansinių ataskaitų rinkinius.

Taigi, kolegos, dar kartą pabrėžiu, Profesinių sąjungų įstatymo papildymas didins ir stiprins pasitikėjimą Lietuvos profesinėmis sąjungomis, užtikrins atskaitingumą prieš narius ir paramos davėjus, pagerins norinčių įstoti į profesines sąjungas pasirinkimo sąlygas, bus užtikrinti profesinių sąjungų veiklos viešumo, skaidrumo ir lygiateisiškumo principai. Kviečiu pritarti, nes, aš manau, tai bus mūsų visų labui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti daugelis. Pirma klausia G. Burokienė. Ruošiasi L. Savickas. Prašau, Guoda.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū pranešėjui. Aš nežinau, kurios profesinės sąjungos narys jūs esate ar nesate, kad taip gerai žinote, arba gal buvote, kad taip gerai žinote organizacijos vidaus reikalus, bet aš norėjau paklausti. Tikriausiai ir jūs atkreipėte dėmesį į Teisės departamento pastabą? Kaip jūsų įstatymo projektas dera su Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos dėl asociacijos laisvės ir teisės jungtis į organizaciją gynimo ir Konstitucinio Teismo suformuotos oficialios doktrinos dėl Konstitucijos 50 straipsnio 1 dalies nuostatų taikymo? Ar tai dera, ar galbūt reikėjo pirmiausia aptarti tai Trišalėje taryboje ir po to teikti, nes taip išeina, kad lyg ir yra kišimasis į organizacijos vidaus reikalus? Ačiū.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš tikrai tuos argumentus girdėjau iš profesinių sąjungų, kurios mane primygtinai kvietė atsiimti projektą ir nebandyti kovoti su jomis. Aš minėjau, kad čia jokios kovos nėra, priešingai, tai yra lygiateisiškumo principas. Kaip ir politinės organizacijos, labdaros ir paramos fondai, visos institucijos, nevyriausybines organizacijos juk teikia tas ataskaitas. Ką gi sako Konstitucijos 50 straipsnio dalis? Jog profesinės sąjungos kuriasi laisvai ir savarankiškai. Ar tas jų veiklos ir finansinių ataskaitų viešinimas joms trukdytų kurtis laisvai ir savarankiškai, tikrai nemanau.

O dėl Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos, įskaitant ir jau minėtos konvencijos Nr. 87 rekomendacijas, tai labai aiškiai pažymima: nacionalinės teisės aktai turi nustatyti tik formalius reikalavimus dėl profesinių sąjungų įstatų, išskyrus reikalavimus dėl būtinybės laikytis

demokratinį procesą. Demokratiniai procesai būtent ir yra viešumas, skaidrumas ir lygiateisiškumas. Aš manau, kad tikrai neprieštarauja nei vienai konvencijai, nei Konstitucijai. O komitetuose, jeigu bus kažkokių klausimų, manyčiau, tikrai būtina tai sutvarkyti taip, kad ir Trišalė taryba būtų patenkinta, ir mes, politikai, patenkinti, ir būtų patenkinti esantys nariai, kurie yra profsajungose, gautų visą informaciją, pasirašytą informaciją Juridinių asmenų registre, ir norintys tapti profsajungos nariais irgi gautų tokią informaciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia L. Savickas. Ruošiasi L. Nagienė.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, norėtusi kažkaip paklausti dar, o kai vertinate bendrą kontekstą, ar nemanote, galbūt artimiausiu metu planuojate registruoti atitinkamas įstatymo pataisas dėl verslo asociacijų, kad atitinkamos ataskaitos irgi būtų publikuojamos viešai, nes vis dėlto būtų tikriausiai principinga ir teisinga, jeigu jau inicijuojame tokius pokyčius, juos inicijuoti abejojose srityse? Ačiū.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Labai ačiū jums už klausimą. Tikrai visos asociacijos privalo teikti metinės veiklos ataskaitas ir finansinių ataskaitų rinkinius. Jau šiandien nežinau nė vienos juridinės formos, išskyrus profesines sąjungas, kurios to neprivalo daryti. Dėl to, manyčiau, būtent tas lygiateisiškumo principas ir turėtų būti tarp visų įstaigų. Net politinės partijos ir labdaros ir paramos fondai teikia tas ataskaitas ir tikrai gali pasidomėti, pasižiūrėti. Tai yra minimali informacija, bet jina leidžia suvokti, ar viena, ar kita organizacija veikia skaidriai ir gana viešai.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų tai iš dalies gal ir sutikčiau, galbūt trūksta to viešumo, skaidrumo, kaip jūs ir minėjote, kad tas skaidrumas atsirastų, bet ar nemanote, kad tai bus labai labai išsami ataskaita, kaip bet kokios organizacijos ir taip toliau? Čia reikės papildomų darbo sąnaudų. Turės arba samdyti buhalterinės apskaitos firmą, ar įdarbinti buhalterį, kuris kaip finansininkas tvarkys visus šituos dokumentus ir panašiai. Tai vėl bus papildomų sąnaudų. Galbūt reikėtų galvoti apie tai ir supaprastinti? Ar nemanote supaprastinti, kad kasmet duotų ataskaitą, kaip gyvena, kad žinotų profsajungos nariai? Nežinau, ar duoda ataskaitą, ar jiems yra prievolė duoti, tiesiog pakeliu rankas ir tikrai nesu susipažinusi.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Tikrai, gerbiama Laima, pritarčiau, kad jeigu tos... Finansų ataskaitų rinkiniai, matyt, yra sudėtingesni negu pati finansinė veiklos ataskaita. Jeigu yra per sudėtinga, galima ją paprastinti. Komitetuose vėlgi spręsti, kad tikrai būtų kompromisiniai variantai. Tačiau kiekviena įstaiga, organizacija, turinti nors šiek tiek finansinių pajamų, ar taip, ar taip Mokesčių inspekcijai teikia įvairias finansines ataskaitas ir ataskaitų rinkinius. Pateikti Registrų centrui, tiesiog persiųsti. Registrų centrui neturėtų būti sudėtinga, manau, ir kažkokių papildomų sąnaudų neturėtų būti.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, suprantu, kad su jumis diskutuoti dėl tarptautinių dokumentų, kuriuos Lietuva ratifikavusi, nėra prasmės, nes jie jums *dzin*, suprantau iš to atsakymo, kaip jūs suvokiate Tarptautinės darbo organizacijos konvencijas. Todėl užduosiu paprastesnius klausimus. Ar jūs kada nors buvote profsajungos nariu ir ar nors vienas profsajungos narys paprašė jūsų tokio įstatymo projekto? Ačiū.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Gerbiamas Algirdai, aš tikrai žaviuosi, jūs esate profsajungų Lietuvoje krikštatėvis ir aš jau tai girdėjau, tikrai teigiamai tai vertinu, nes tai yra tikrai svarbi grandis mūsų visuomenėje, kuri gina darbuotojų teises. Leiskite man pasilaikyti savo asmeninius buvimus vienoje ar kitoje organizacijoje, tikrai neprivalau to viešinti. O kad manęs paprašė nariai – ir nariai paprašė, ir paprašė tie, kurie norėtų tapti nariais. Aš manau, kad tai tik į naudą bus profesinėms sąjungoms. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū. Pirmiausia noriu pasidžiaugti kolegės akylumu, nes kaip nevyriausybinėse organizacijose praleidęs ne vienerius metus, o turbūt keliolika metų, iki tapau Seimo nariu, net nežinojau, kad turime lygesnius tarp lygių, tiesą sakant. Kolegė paminėjo apie papildomas sąnaudas, tai, galiu pasakyti, nevyriausybiniis sektorius šitas ataskaitas turi teikti kiekvienais metais su buhalteriais, nepriklausomai nuo to, ar jie turi pajamų, ar neturi.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Taip.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ir čia niekas jų tokių dalykų net neklausia. Šiuo atveju mes kalbame apie organizaciją, kuri pajamų turi.

Mano klausimas jums: kaip manote, kaip paveiks profsajungų veiklą, ar jų nesusilpnins, o gal priešingai – sustiprins jų veiklą? Ačiū.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Na, aš esu įsitikinęs, kad kai profesinių sąjungų veikla bus skaidresnė, bus daugiau viešumo, bus daugiau ir norinčių į jas jungtis. Lygiai taip pat nariai bus aktyvesni galbūt ir valdymo organus perrinkdami, nes turime neretai ir ilgamečių profesinių sąjungų pirmininkų, kuriems nebūtina viešinti visą veiklą, nebūtina viešai pateikti finansinės veiklos ataskaitą, dėl to tai tik pasitarnaus pačių profsajungų labui. Dėl to ir šio projekto tikslas buvo įvardintas – sustiprinti profesines sąjungas. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Norėdamas sustiprinti profesines sąjungas, jūs tikriausiai norite sustiprinti jų buhalterines, finansines kompetencijas, nes, na, palieka abejonių tikslas skaidrinti, kai pagal pateiktus tų rinkinių ir ataskaitų reikalavimus realiai reikia pasisamdyti finansinę įmonę, kuri tokias paslaugas teikia. Man truputį jūsų pristatymas palieka neskaidrumo tokį šešėlį, nes atrodo šiek tiek kaip protekcija būtent tokias ataskaitas rengiančių įmonių.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Labai gaila, gerbiama Rita, kad jums susidarė toks įspūdis. Tikrai, kaip ir kolega L. Slušnys minėjo, visos nevyriausybinių organizacijų, nepriklausomai, ar jos vykdo veiklą, ar nevykdo, ar jos yra vieno asmens, ar daugiau asmenų, privalo teikti tokias finansines ataskaitas. Jeigu jos nevykdo veiklos, tiesiog nulių surašo ir padaro formalią veiklos ataskaitą. Tai aš manau, kad tikrai niekas čia nėra proteguojama. Kaip ir minėjau, tikslas, nuoširdžiai sakau, išlieka toks, kokį ir paminėjau. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Už nori kalbėti A. Vyšniauskas. Prašom, kolega.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tikrai norėčiau pasisakyti už šitą projektą. Man yra tekę vadovauti nevyriausybiniams organizacijoms, patikėkite manimi, tas ataskaitas yra visiškai nesudėtinga pateikti, tiek finansines, tiek veiklos, tiesiog reikia laiku tuo užsiimti. Profsajungos Lietuvoje yra tikrai stiprios, gauna ir visuomenės paramą, ir tvarkosi tuos buhalterinius dalykus, tikrai gali pateikti ataskaitas. Tai suteiktų žymiai daugiau skaidrumo ir netgi tam tikra prasme sveikos konkurencijos, nes nariai galėtų matyti, kokia yra būklė, ar profsajungos teikiami įvairūs pažadai, pasiūlymai ir lūkesčiai, iškeliami nariams, yra teisingi, ar gali juos įgyvendinti finansiškai. Tikrai tai būtų sveika ir teisinga, juo labiau kad tai yra likusi vienintelė tokių organizacijų kategorija, kuri neteikia finansinių ataskaitų. Visos nevyriausybinių organizacijų teikia, politinės partijos teikia, labdaros, paramos fondai teikia, tai, manau, suteikime šią galimybę ir profsajungoms. Nuo to tikrai blogiau nebus, o geriau, ypač profsajungų nariams, tikrai bus. Tai kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Prieš kalba A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, jūs paskaitykite daugiau Tarptautinės darbo organizacijos konvencijų, ne tik 87-ą. Profsajunga yra specifinė organizacija visame pasaulyje. Tai Lietuvoje neišradinėjame dviračių ir nedarykime gėdos, nes jūsų ministrei reikės atsiskaityti Tarptautinėje darbo organizacijoje dėl tokių pasiūlymų. Paprasčiausiai. Profsajunga yra savanoriška organizacija: patys nariai ateina, patys moka, patys sprendžia, kas bus pirmininkas, kaip atsiskaitys ir ką darys su lėšomis.

Aš suprantu, kad lietuviai visada dar nori sukurti kokį nors kvadratiniais ratais dviratį lietuvišką. Tai jeigu jūs norite turėti dar papildomai gėdos, aš noriu priminti, ką padarėme su Darbo kodeksu ir kokie buvo rezultatai. Dar viena, tik dabar iš dešiniųjų. Remkite, balsuokite, pasižiūrėsim rezultatus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, nuomonės išsakytos. Noriu pranešti džiugią žinią: yra balsavimo langas ir kviečiu balsuoti dėl pateikto įstatymo projekto.

Balsavo 77: už – 42, prieš – 12, susilaikė 23. Pritarta po pateikimo.

Pagrindiniu siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomu – Audito komitetas. Siūloma svarstyti birželio 11 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Siūlau balsuoti, teikiu balsuoti jau apsvarstytus projektus.

Prašom per šoninį mikrofoną. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Prašau Trišalės tarybos išvados ir Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Kolega (...) galime pritarti dėl Vyriausybės išvados ir Trišalės tarybos? Galime, pritarta. Ačiū, pritarta. (*Balsas salėje*) Taip, Trišalė taryba ir Vyriausybės išvada. Pritariame bendru sutarimu.

V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Iš tiesų akivaizdu, kad dėl skaidrumo profesinių sąjungų veiklai...

PIRMININKAS. Čia dėl balsavimo motyvų.

V. BAKAS (DFVL). ...būtų naudingas. Bet aš noriu paprašyti, kadangi kalbama apie galimą atitiktį Tarptautinės darbo organizacijos konvencijoms, papildomu komitetu skirti Žmogaus teisių komitetą.

PIRMININKAS. Yra teisėtas pasiūlymas. Teisėtas ar teisėtas, kaip čia reikia? Teisėtas. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Gerai, balsuojame. Kas pritariate gerbiamo V. Bako pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. (*Balsai salėje*) Dėl Žmogaus teisių komiteto kaip papildomo.

Balsavo 82: už – 48, prieš – 18, susilaikė 16. Papildomas komitetas – Žmogaus teisių komitetas.

Dar kartą įvardinu, kad pagrindinis komitetas yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomi komitetai – Audito ir Žmogaus teisių komitetai.

17.19 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 37 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3516 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3516. L. Kasčiūno. Prašau balsuoti.

Balsavo 85: už – 68, prieš – 2, susilaikė 15. Pritarta po pateikimo.

Siūdomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomas nesiūlomas.

A. Anušauskas dėl vedimo tvarkos.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Aš norėjau pagarsinti, jau prieš tai buvo. Galime pritarti dėl Vyriausybės išvados? (*Balsai salėje*) Nors aš irgi turiu atskirąją nuomonę tuo klausimu, bet neturėjau galimybės išsakyti.

Prašom, Laurynai.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Aš norėčiau, kad balsuotume. Aš siūlau, kad nereikėtų Vyriausybės išvados, galime susėsti Ekonomikos komitete, KAM'as gali pateikti savo nuomonę, išsiaiškinti ir priimti sprendimą, nes čia yra laiko klausimas.

PIRMININKAS. Greičiau, taip. Gerai. Tai balsuojame. Kas manote, kad reikia Vyriausybės išvados, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate...

Taip, dėl Vyriausybės išvados, na, nesurinkote, nebevardinsiu, tinkamo balsų skaičiaus. Tai pagrindinis Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 26 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

17.21 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4, 10, 12 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2606(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar darbotvarkės 2-8 klausimas – Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2606(2). Svarstymo stadija. Yra pasiūlymas Vyriausybės, jam komitetas pritarė iš dalies. Galime pritarti? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Ačiū. Ir dėl viso įstatymo projekto? (*Balsai salėje: „Jau kalbėjo.“*) Taip, viskas. Balsuojame, balsuojame. Taip, balsuojame. (*Balsai salėje*) Balsuojame, kolegos.

Taip, užsiregistravo 75, balsavo 73: už – 69, prieš – 1, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta. Po pateikimo? Ne. Po svarstymo pritarta. Per šoninį mikrofoną prašau...

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Mano nepaspaudžiama *knopkė*, įskaitykite balsą už.

PIRMININKAS. Gerai. Orintos...

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Mygtukas, atsiprašau. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. O. Leiputė už dėl protokolo. Ir Vilija. Taip, prašau.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Keista, mano irgi nesureagavo mygtukas, todėl mano balsą užrašykite kaip už.

PIRMININKAS. Taip, 2. Taip, taip, V. Aleknaitė-Abramikienė – už ir O. Leiputė – už prie viso to, kas buvo.

17.22 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 papildymo 9³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3502 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo papildymo 9³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3502. Pranešėjas buvo V. Mitalas. Prašau.

Taip. Balsavo 80: už – 69, susilaikė 11. Po pateikimo pritarta. Ir yra... buvo prašyta Vyriausybės išvados. Turbūt galime pritarti bendru sutarimu? Norite balsuoti? Ne, rimtai. (*Balsai salėje*) Pritariate? Gerai, pritarta.

Komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomų nesiūloma. Svarstyti siūloma gegužės 7 dieną. Pritariau? Ačiū, pritarta.

17.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3544 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar noriu pakviesti gerbiamą Jurgį į tribūną. Rezervinis 2 klausimas. Tuoju, tuoju. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komiteto narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3544. Prašau, gerbiamasis.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, čia visiškai formalus projektas. Ankstesniame posėdyje mes priėmėme nutarimą dėl kai kurių pakeitimų Seimo komitetuose. Dabar keičiasi dėl to ir tų naujų komitetų narių pavaduotojai. Atitinkamai čia Aplinkos apsaugos, Biudžeto ir finansų, Socialinių reikalų, Sveikatos reikalų ir viskas turbūt. Šiuose komitetuose keičiasi pavaduotojai dėl naujų narių.

PIRMININKAS. Taip. Jūsų paklausti niekas nenori. Galime pritarti po pateikimo? Ačiū, pritarta. Svarstymas. Diskusijoje niekas nedalyvauja. Galime pritarti po svarstymo? Ačiū.

Ir priėmimas. 1 straipsnis. Galime pritarti 1 straipsniui? Ačiū. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų?.. Galime. 3 straipsniui? Taip, pritarta. Ir 4 straipsniui? Pritarta. 5 straipsniui? Pritarta. Ir visam su redakcine Teisės departamento pastaba galime pritarti? (*Balsai salėje*) Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 73: už – 72, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

17.26 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3091 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3091. Kviečiu K. Mažeiką į tribūną.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos, matau, pabudo į darbo pabaigą kažkaip išgirdę žodį „medžioklė“. Nors tai yra Medžioklės įstatymas, bet apie medžioklę čia nieko nėra. Tai yra mūsų su kolegomis iš daugelio frakcijų parengtas įstatymo projektas. Yra siūlomas techninis sprendimas, labai trumpai galiu pristatyti.

Kažkada buvo tokia galimybė savo nuosavoje žemėje turėti, įsteigti medžioklės ploto vienetą. Tie savininkai, kurie tuo laiku įsteigė medžioklės ploto vienetą, jį įsteigė kaip fiziniai asmenys. Paprastai yra medžioklės būreliai, klubai, asociacijos. Na, jeigu medžioklės būrelio vadovą ištinka mirtis, pavyzdžiui, susirenka asociacija, išsirenka naują pirmininką ir viskas vyksta toliau – teikiamos ataskaitos, gaunami leidimai medžioti ir taip toliau. Šiuo atveju, kai yra fiziniai asmenys ir kai yra tas nuosavybės teise priklausantis medžioklės plotas, na, ištikus mirties atvejui tokia situacija tampa patinė. Šitas sprendimas būtent padėtų išspręsti tokias situacijas. Tai todėl su kolegomis ir siūlome tą sprendimą. Jeigu bus klausimų, mielai atsakysime.

PIRMININKAS. Taip, jūsų nori paklausti keletas kolegų. Prašau. A. Pocius.

A. POCIUS (TS-LKDF). Mano klausimas labai paprastas. Jūs minite, kad mirus vienam asmeniui, kuris yra savininkas tų plotų ir taip toliau, kad paveldėtojai gali taip pat perimti tą teisę į tą medžioklės plotą. Jeigu tas miręs asmuo turėjo, tarkim, penkis vaikus, tai visi penki, pagal jus, ir gali tapti, ar ne? Ar čia tikrai vienas vietoje vieno buvusio, na, vienas asmuo gali tapti to būrelio nariu?

K. MAŽEIKA (DFVL). Greičiausiai turbūt priklausys nuo to, kaip buvo nustatyta paveldėjimo dokumentuose. Greičiausiai tokiu atveju gali būti ir penki, nes tai yra žmogui kaip nuosavybė priklausantis turtas ta žemė, tas medžioklės ploto vienetas. Tas žmogus gali prisikviesti ir 10, ir 20 medžiotojų būrelį, bet atsakomybė, atskaitomybė, leidimų pratęsimas – viskas bus tada tų visų penkių žmonių arba, jeigu jie nutars, bus vieno kažkurio šeimos nario, kaip jie nuspręs.

PIRMININKAS. Klausia G. Burokienė. Ruošiasi I. Pakarklytė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Kęstuti, aš norėjau pasiteirauti, o jeigu paveldėtojas yra ne medžiotojas ir jisai visai nenori, kad jo plote būtų medžiojama ir panašiai, tai jisai vis tiek turi perimti tą paveldėjimo teisę ar jis gali ją panaikinti?

K. MAŽEIKA (DFVL). Ne, tokiu atveju įsijungia mechanizmas, kai yra skelbiamas aukcionas ir tą medžioklės ploto vienetą išsinuomoja aukciono būdu kiti asmenys. Bet vėlgi kalbame apie nuosavybės teise priklausančią žemę, kuri kažkada buvo ūkininko žemė, kurioje jis suformavo. Jeigu tokios galimybės nėra, tai visgi suprantame, kad ten yra prievolė reguliuoti gyvūnų populiaciją, taip pat spręsti su medžioklės ūkiu susijus klausimus, na, ir pats savininkas pasirenka, kokių būdu jam tai geriausia daryti.

PIRMININKAS. Gerai. Klausia V. Targamadžė.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Aš noriu paklausti. Medžioklės ploto vieneto, pavyzdžiui, yra du paveldėtojai. Ar jie galės išskaidyti plotą?

K. MAŽEIKA (DFVL). Ne, tokios galimybės nėra, to nenumato Medžioklės įstatymas. Būtent šiuo atveju ir kalbame apie tęstinumą, nes kitais atvejais turi būti 1 tūkst. hektarų, o šiuo atveju kalbama apie mažesnius medžioklės ploto vienetus. Savininkai, kai įstatyme buvo tokia galimybė, jie ją pasinaudojo ir dabar ta tokia situacija yra, kaip ir minėjau, be išeities. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonių už, prieš nėra. Gal galime bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 14 dieną. Kaip? Taip...

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Jeigu galima, su kolegomis pasitarę, pagrindiniu komitetu siūlome Kaimo reikalų komitetą. Ačiū.

PIRMININKAS. Pagrindiniu?

K. MAŽEIKA (DFVL). Taip.

PIRMININKAS. Alternatyvus balsavimas. Čia, projekte, yra Aplinkos apsaugos, kolegų yra siūlomas Kaimo reikalų komitetas. Kas balsuojate už, balsuojate už Aplinkos apsaugos komitetą, kas balsuojate prieš, balsuojate už Kaimo reikalų komitetą. (*Balsai salėje*)

Balsavo 64: 26 už Aplinkos apsaugos komitetą kaip pagrindinį ir 38 už Kaimo reikalų komitetą kaip pagrindinį. Kaimo reikalų komitetas yra pagrindinis dėl šito klausimo. (*Balsai salėje*)

17.32 val.

Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo Nr. XIV-1679 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3487, Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 25 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3488 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – 2-12.1, visas blokas. Svarstymo datą jau sakiau, bet... gegužės 14 dieną. Taip, prašome, D. Griškevičius. Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3487 ir Žmonių palaikų laidojimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3488. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, matote, teikiamas sprendimo projektas. Iš karto labai noriu padėkoti įvairių frakcijų atstovams, nes iš esmės visų frakcijų bent po kelis atstovus šį sprendimo projektą yra pasirašę.

Ką mes bandome spręsti šiuo klausimu? Tai yra vadinamųjų Antrojo pasaulinio karo sovietinių karių palaidojimo vietas, kurios yra miestų centrinėse aikštėse, vietose... dažnu atveju jos net ir nėra kapinės, o tiesiog palaidojimo vietos. Be abejo, vykstant gyvenimui, plečiantis miestams ir panašiai, jos yra labai aktyviose vietose. Yra akivaizdu, kad, tarkime, sužinome aiškų tikslą tų palaidojimų, kodėl jie savo laiku buvo padaryti po karo, nes dažniausiai tikrai yra ir, tarkime...

Aš paliesiu kelis pavyzdžius – Pasvalio rajono savivaldybės Pumpėnų atvejį arba Šiaulių miesto atvejį. Yra kapinės būtent tokiems kariams palaidoti, tačiau irgi yra keli užlaidojimai, padaryti būtent ir miestų centrinėse aikštėse. Ten, be abejo, vystantis gyvenimui, tikrai vyksta miestų šventės, dažnu atveju šaudomi ir fejerverkai per Naujuosius metus, yra ir vaikščiojimo takai. Akivaizdu, kad tai su ramiu žmonių poilsiu, tiesą sakant, neturi nieko bendro.

Todėl yra siūlymas vis dėlto pakoreguoti tam tikras įstatymines nuostatas ir sudaryti galimybę savivaldybėms priėmus tam tikrus sprendimus kreiptis šiuo atveju į tam tikras ministerijas, gauti Krašto apsaugos ministerijos suderinimą, Kultūros ministerijos, nes tai apima Kultūros paveldo departamento veiklos barą, ir leisti, sakykime, išspręsti šitą klausimą, kuris, tiesą sakant, jau vyksta atgavus Nepriklausomybę. Tos diskusijos įvairiuose miestuose vis pasikartoja iš esmės kiekvieną kartą.

Susidarė štai tokia situacija. Tarkime, paimsiu Pasvalio rajono savivaldybės atvejį – Pumpėnus, kai miesto savivaldybė, susiderinusi su Kultūros paveldo departamentu bei mano minėtomis savivaldybėmis, atliko perlaidojimą, tačiau pats objektas, ta palaidojimo vieta, pavadinkime taip, esanti kultūros nekilnojamo turto paveldo sąraše, lieka. Pagal dabartinį teisinį reglamentavimą nėra numatyta, kad būtent tokie atvejai gali būti išbraukiami. Be abejo, mano ir pasirašiusių kolegų akimis, tam tikras teisinis kazusas ir, be abejo, turbūt tą klausimą reikia spręsti. Vienas dalykas.

Kalbant, pavyzdžiui, apie Šiaulių istoriją, tai irgi buvo iniciatyva, kilusi Šiaulių miesto taryboje, kad irgi reikia sekti Pasvalio savivaldybės pavyzdžiu ir atlikti tą perlaidojimą, tačiau vyko didelės diskusijos ir savivaldybė nusprendė organizuoti gyventojų apklausą. Įvyko 3 mėnesius trukusi gyventojų apklausa. Joje dalyvavę žmonės, net 81 %, pasisakė, kad vis dėlto ramybės vieta, palaidojimo vieta turi būti ne miesto centre, ne aptvertoje teritorijoje, tačiau būtent kapinėse. Tarkime, Šiaulių atveju mes turime Antrojo pasaulinio karo sovietinių karių palaidojimo vietą Ginkūnų kapinėse, šalia jų. Netgi prieš keletą metų, tiksliau, prieš dvejus metus, vykdant karinės infrastruktūros tam tikrus statybos darbus oro uoste, buvo rasta net 700 kariškių palaikų. Jie buvo tikrai su visa derama pagarba ten perlaidoti. Pasiūlymas šiuo atveju Šiauliuose irgi būtų, kad į tas pačias kapines, laikantis Ženevos konvencijos nuostatų, be abejo, dėl pagarbaus elgesio su vėlioniais asmenimis... štai būtent tie siūlymai ir yra teikiami. Manau, tikrai būtų naudinga juos priimti. Tie klausimai, dėl kurių savivaldybės turi tų problemų, dažniausiai, aišku, turi tos savivaldybės, kur ėjo fronto linija, kur buvo dideli mūšiai. Todėl siūloma šiuo atveju sudaryti tinkamas sąlygas, kad būtų sudaryta galimybė, visoms institucijoms susiderinus, išbraukti vėliau, jau atlikus perlaidojimus, iš nekilnojamojo turto vertybių sąrašo tuos objektus. Esant galimybėms, be

abejo, apie tai yra kalbama ir projekte, manau, būtų galima tą statusą suteikti, tarkime, naujam perlaidojimui, jeigu to reikėtų.

Tikrai kviečiu palaikyti. Klausimas, kad žinotumėte, tikrai buvo sprendžiamas ir tarpinstituciniu lygiu, ta pati savivaldybė su Kultūros ministerija tikrai irgi derino. Tai yra toks bendras teikimas, projektas, bendradarbiaujant įvairiausioms institucijoms. Dabar reikia tiesiog politinės valios suteikti tą galimybę tinkamai visus tuos darbus atlikti iki galo. Lauksiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori keletas paklausti. R. Žemaitaičio nematau, M. Ošmianskienės irgi, tada A. Vyšniauskas. Irgi nėra. L. Nagienė. Prašau, frakcijos kolege.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Domai, dėl tos vietos, kurioje perlaidosime, kaip tokiais atvejais? Ar savivaldybėse bendrose kapinėse bus atskirtos vietos, nes pagarba lygiai taip pat yra labai svarbu, tai yra pragulėję žmonės? Aš suprantu, iš miesto aikščių, tai neįsivaizduoju, bet vis tiek kurios vietos bus parinktos, kaip buvo numatyta, kai jūs diskutavote?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, Laima, už klausimą. Klausimas, aišku, svarbus, nes tai ir finansinis klausimas. Kaip minėjau, mes per dvejų metų laikotarpį turėjome du atvejus Lietuvoje, kai buvo perlaidota. Kaip minėjau, Šiauliuose net virš 700 palaikų buvo perlaidota, Pumpėnuose, atsiprašau, dabar tikrai bijau sumeluoti, ar 20, ar 30 kariškių. Bet ir įstatyme yra nustatytos normos, kokiais atvejais yra prisidedama, numatomos lėšos valstybės biudžete būtent per Kultūros ministeriją ir KPD. Taigi, tie atvejai, jeigu yra priimami sprendimai, planuojamos lėšos irgi kaip kompensaciniai mechanizmai jau būtent nacionaliniame biudžete, tie perlaidojimai yra atliekami būtent už valstybines lėšas.

PIRMININKAS. Jūsų klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamas pranešėjas, ar jūs pasiruošęs įrašyti LGBT veiklą kaip galimai kenkėjišką ideologiją civilizacijos egzistencijai ir raidai? (*Balsai salėje*)

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamas Valdemarai, klausimas nesusijęs su šiuo teikiamu projektu. Tokios intencijos projekte, kaip matote, nėra. Jeigu turite iniciatyvų, aišku, jūs galite kaip Seimo narys teikti tokias pataisas, bet tikrai kviesčiau rimtai pažiūrėti į šitą klausimą ir...

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, suprantu iškilusią problemą. Ar nebūtų galima paprasčiau, ne bendrinį įstatymą taisyti, o atskirai priimti įstatymą, nutarimą dėl šios vietos sutvarkymo?

Antras klausimas. Ar yra kokių istorinių dokumentų, kiek ten palaidota žmonių? Tam, kad nebūtų galimybės fantazuoti, ar yra, ar nėra, kad drumsčiama ir taip toliau, ir taip toliau? Ar nebūtų galima susiaurinti tą įstatymą, kad mažiau žmonės galvotų: į visas kapines čia įvažiuosime su buldožeriais, kasime ir kilnosime, ir neaišku, kur dėsime? Ačiū.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ačiū, Algirdai, už klausimą. Be abejo, pagrindinis klausimas ir labai svarbus akcentas turi būti dedamas, kad, be abejo, turi būti pagarbus perlaidojimas į kapines, būtent į amžinojo atilsio vietą. Tarkime, Šiaulių atveju, jeigu esate buvę Šiauliuose ir žinote tą vietą, tai ji yra grynai prie Katedros ir savivaldybės, tiesiog ant paties posūkio, nėra nei tvorelių, dabar po rekonstrukcijos netgi takas eina, vaikšto žmonės, vedžioja šunis, akivaizdu, kad tai su pagarba, sakykime, mirusiems nelabai ką bendro turi. Bet jūsų klausimas vis dėlto buvo galbūt apie atskirą įstatymą. Tai galbūt ir galima, aš nežinau, galbūt yra ir toksai variantas, bet, kaip aš minėjau, irgi ta iniciatyva yra, kartu su savivaldybės atstovais, teisininkais buvo ir Kultūros ministerijos atstovai tarpinstituciniame pasitarime, tai jie mato turbūt greičiausią ir efektyviausią kelią galbūt tokį. Juo labiau kadangi mes neseniai būtent esame priėmę tą naująjį įstatymą dėl propaguoti nedraudžiančių dalykų, tai tiesiog pasinaudojimas tuo naujuoju įstatymu leidžia mums, sakykime, lengviau, greičiau sutvarkyti tą kelią. Galbūt yra ir kiti galimi keliai, bet, specialistų manymu, tas variantas gali būti. Tiesa, aš, pasinaudodamas proga, atkreipiu dėmesį, kad yra kai kurie Teisės departamento pasiūlymai, tai jie labiau, mano akimis, bent jau susiję su galbūt formuluočių tam tikru keitimu, tai, tarkime, neminėti žodžio „kapinės“, o vartoti „palaidojimo vieta“. Tai man atrodo, jeigu mes, Seimas, pritartume po pateikimo, be abejo, komitetuose turbūt būtų sutvarkyta šita vieta kur kas aiškiau.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Už nori kalbėti P. Saudargas. Taip, gerbiamas Pauliau, – už.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkui. (Atsiprašau, kalbėjau telefonu.) Mieli kolegos, tikrai kviečiu palaikyti šį projektą, nes dabar teisinėje bazėje yra nepakankamai atliepta problematika, kai reikia miestų aikštėse, tarkime, perlaidoti būtent sovietų karius, kur Kultūros paveldo registre yra įregistruotos kapinės, tačiau mes suprantame, kad tos vertingosios savybės, arba pats tas kultūros paveldas, turbūt yra susijęs su pačiais palaikais, o ne su konkrečia vieta to palaidojimo. Todėl perkėlus į tradicines kapines, kažkur į adekvačią vietą, kur jie galėtų atgulti ramaus poilsio, tas kultūros paveldo statusas turėtų kartu ir persikelti būtent tenai. Tai aš tikrai pritarčiau ir raginu kolegas palaikyti. Dėkui.

PIRMININKAS. Kolegos, gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Ačiū, pritarta abiem klausimams, ir lydimajam. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 13 dieną. Galime pritarti? Taip, nori I. Haase. Prašom.

I. HAASE (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, aš manau, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas negali būti kaip pagrindinis, nes tai neatitinka jo veiklos kryptį. Anksčiau pagal analogiją dėl tokio draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus buvo įstatymų projektai, kur kaip pagrindinis buvo Kultūros komitetas, dėl Žmonių palaikų laidojimo pakeitimo įstatymo – Aplinkos apsaugos komitetas, todėl aš prašau pakeisti pagrindinį komitetą, kuris siūlomas, tai yra TTK, į kitą.

PIRMININKAS. Tai kokį tada siūlote?

I. HAASE (TS-LKDF). Arba Kultūros komitetas, arba Aplinkos apsaugos komitetas. Šiaip, jeigu pažiūrėjus, gerbiamas pirmininke, jeigu pažiūrėjus į įstatymo nuostatą, į Žmonių palaikų laidojimo įstatymo, pavyzdžiui, 4 dalį, kurią siūloma pakeisti, tai čia yra net tokia nuostata, kad karių kapai ir kapinės gali būti panaikinti tik tada, kai tokiam sprendimui pritaria Krašto apsaugos ministerija. Tai gal čia reikia pažiūrėti, nes čia kalbama apie Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaikus? Čia gal reikia rimtai pažiūrėti į tą dalyką?

PIRMININKAS. Gerai. D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Žiūrėkite, aš galiu, man atrodo, rasti tą kompromisą. Klausimas šiaip, pasiūlymas iš tikrųjų dėl Kultūros komiteto yra gana svarus ir argumentuotas dėl vienos priežasties – tuos klausimus irgi derina Kultūros paveldo departamentas. Tikrai manau, kadangi minėjau ir per savo pristatymą to klausimo, kad jau ir teikiant šitą sprendimo projektą netiesiogiai, bet savo patarimais dalyvavo Kultūros ministerijos atstovai, tai manau, kad tikrai Kultūros komitetas būtų tinkamas šį klausimą svarstant.

PIRMININKAS. Gerai. Tai galime pakeisti. Išmetame, atsiprašau už tokį žodį, Teisės ir teisėtvarkos komitetą ir pagrindiniu komitetu paskiriame Kultūros komitetą. (*Balsai salėje*) Dėl abiejų klausimų, taip? Taip, gerai. Galime bendru sutarimu? Svarstymo data abiejų klausimų, jau minėjau, – birželio 13 diena.

Gerbiami kolegos, pratęsiu darbo laiką, nes jau darbo laikas baigėsi, kol apsvarstysime dar du rezervinius klausimus.

17.47 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2582(2) (svarstymas)

Rezervinis 1 klausimas – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2582(2). Prašom, gerbiamas L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Pristatau pagrindinio komiteto, Sveikatos reikalų komiteto, išvadą dėl Lietuvos Respublikos papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo. Komiteto sprendimas ir pasiūlymas. Yra sprendimas. Pirmas – Seimo kanceliarijos... grąžinti įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Seimo Sveikatos reikalų komiteto neetatinių ekspertų, Teisingumo

ministerijos Europos Sąjungos teisės grupės, Nacionalinės sveikatos tarybos pastabas ir Sveikatos apsaugos ministerijos išvadą.

Ir antra, projekto rengėjai neatliko įstatymo projekte numatytų kvalifikacinių reikalavimų proporcingumo vertinimo, vadovaudamiesi 2020 m. spalio 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Komiteto nuomonei nori prieštarauti gerbiamas A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš noriu priminti, kad šitas projektas yra teikiamas jau antrą kartą ir antrą kartą jam yra prigalvojama visokių kliūčių, kodėl jo neturėtų būti. Tai aš noriu, kolegos, jums tik priminti, kad mes kiekvieną dieną klausomės apie tai, kiek yra vaikų su specialiaisiais poreikiais, kiek turime vaikų autistų. Sveikatos reikalų komitetas antrą kartą sustabdo projektą, kuris leistų parengti daugiau gyvūnų terapijos specialistų, kurie dažniausiai ir dirba su tokiais vaikais. Tai, kolegos, aš visgi siūlau šį kartą jau antrą kartą pataisytam projektui pritarti ir kviečiu balsuoti prieš komiteto sprendimą grąžinti šitą projektą iniciatoriams tobulinti.

PIRMININKAS. Gerai, nuomonės išsakytos. Teikiu balsuoti. Kas palaikote komiteto sprendimą grąžinti iniciatoriams tobulinti, balsuojate už, kas palaikote A. Verygos pasiūlymą, balsuojate prieš. (*Balsai salėje*)

Balsavo 54: už – 34, prieš – 19, susilaikė 1. Priimtas sprendimas grąžinti iniciatoriams tobulinti.

17.49 val.

Seimo savaitės (2024-03-18 – 2024-03-22) – 2024 m. kovo 19 d. (antradienio) ir 21 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Ir dar vienas rezervinis, 6 klausimas, – savaitės, prasidedančios kovo 18 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Prašom, gerbiamas Jurgi, jūsų tribūna.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kitos savaitės darbotvarkės kol kas ne per didžiausios trukmės. Įrašyti projektai, kuriuos galime pateikti šį momentą antradienį. Kad nebūtų visai nuobodu, įrašyti, sakykime, Alkoholio kontrolės įstatymo keli projektai.

Dėl Vyriausybės pusvalandžio, aš manau, visi sutiksime, kad švietimo ministras čia labiausiai yra tinkamas būti tribūnoje. Matėme ir šiandien jam daugiausia klausimų. Tai taip ir bus išspręsta. Ta proga į darbotvarkę įrašome ir keletą Švietimo įstatymo pataisų projektų. Na, Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo projektai.

Ketvirtadienį daugiausia priėmimai, tai tie projektai, kuriuos antradienį matėme svarstymo stadijos, aš jų nevardinsiu. Na, o po pietų beveik vien opozicijos atstovų projektai, nes čia įrašomi Seimo narių projektai pagal jų registracijos eilę. Daug Elektros energetikos įstatymo pataisų ir kitų. Taigi R. Žemaitaičiui aš galėčiau parodyti, kaip mes mylime opoziciją, kai tiek daug projektų įrašome, kai anoje kadencijoje rašydavote vieną, geriausiu atveju du ir sakydavote, kad tas klausimas pagal Statuto reikalavimus išspręstas.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti. V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke Jonai Jaruti. Gerbiamas pranešėjau, kodėl jūs visą laiką einate pranešti, ar jūs bijote paleisti valdžios vadžias, ar nėra kam? (*Juokas salėje*)

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš neturiu kokių nors vadžių ir vykda Seimo Pirmininkės pavedimą, gavęs atsakomybę toje srityje. Tai viskas čia yra labai gerai, nesąlygota jokių baimių, patikėkite.

PIRMININKAS. Ačiū, atsakėte į klausimus. Galime pritarti kitos savaitės darbotvarkei bendru sutarimu? Galime, ačiū, pritarta.

Taigi skelbiu 2024... (*Balsai salėje: „Registruojamės!“*) Na gerai, registruojamės, registruojamės, svarbus momentas – registruotis. Audriau, suskubk registruotis!

Taigi užsiregistravo 54.

Skelbiu 2024 m. kovo 14 d. vakarinį posėdį baigtą. Gero vakaro ir gero savaitgalio! (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 350 STENOGRAMA

2024 m. kovo 19 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, pradėdame kovo 19 dienos (antradienio) rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 84 Seimo nariai.

10.01 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Nijolės Ambrazaitytės 85-ųjų gimimo metinių ir Algimanto Vinco Ulbos 85-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Gerbiami kolegos, šiandieną pradėsime posėdį Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų N. Ambrazaitytės 85-ųjų gimimo metinių ir A. V. Ulbos 85-ųjų gimimo metinių paminėjimu. Kviečiu signatarų atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Norėčiau į tribūną pakviesti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą R. Gudaitį.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Romo Gudaičio kalba

R. GUDAITIS. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, mieli N. Ambrazaitytės artimieji, geras kaimyne Borisai, kolegos! Pasiklausykime mintimis N. Ambrazaitytės balso, jos nepakartojamo mecosoprano dešimtyse klasikinio ir lietuviškojo repertuaro operų, kur ji dainavo atlikdama pagrindinius vaidmenis savo teatre ir gastrolėse. Pasiklausykime N. Ambrazaitytės balso Sąjūdžio mitinguose ir, žinoma, čia, šiuose rūmuose, istorinėje salėje. Tauta pašaukė garbingą savo dukrą ir garsi solistė, menininkė, turėjusi didelę kūrybinę ateitį, žengė lemtingą žingsnį – išreikšti Tautos valios.

Mums didelė garbė ir laimė, jog teko stovėti viena, vieninga greta lemtingomis, dramatiškomis Lietuvai ir Tautos Nepriklausomybei akimirkomis. Mes, kolegos, tada ir atradome garsios menininkės, solistės asmenybę, sugebančią mąstyti ir veikti valstybiškai. Šiame drąsiame, toliaregiškame veiksme išsaugoti ir kiti turtingos talentų meninės individualybės bruožai, kurie negalėjo nežavėti. Nuoširdi ir jautri, tiesi ir įsiklausanti, reikli sau ir kitiems, bendrą ir individualią atsakomybę bei aukščiausią tikslą suvokianti – tokia pasimatė Nijolė mums visą mūsų misijos atlikimo metą. O ir vėliau, kai ji buvo renkama į Seimą kitoms kadencijoms, dirbanti savivaldybių ir gamtos apsaugos srityse, kai atsidėjo knygų „Virš mūsų poliarinė pašvaistė“, „Skambantys operos klavyrai“ rašymui, išėjusi iš operos dar turėdama stiprų balsą, išliekanti reikšminga figūra šalies kultūriniame ir visuomeniniame gyvenime. Dėl biografijos Maskva neleido jos į teatrą „La Scala“, bet mums ji visados atrodė labiausiai šios scenos verta.

N. Ambrazaitytės vaikystę ir jaunystę temdė tremtis. Karo atskirtai nuo tėvų ir šeimos, su seneliais ir kitais giminaičiais nublokštai į Sibirą teko badauti, vargti ir mokytis. Sibire lietuviai pirmiausia ir išgirdo sidabrinį varpelį primenantį balsą. Po daugelio metų tas balselis išaugo į puikų, spalvingą balsą, S. Sondeckio taikliai prilygintą Stradivarijaus smuiko skambesiui. Mergaitė galėjo žūti nuo nepakeliamo vergiško darbo naktinėse lentpjūvės pamainose, sušalti po sve-

tima Šiaurės pašvaiste, nešdama, plukdydama sunkų bulvių maišą seneliams, kad nemirtų iš bado, paskęsti juoduose, srauniuose Jenisiejaus vandenyse. Tačiau ji ištveria, auga, skubinasi grįžti į Raseinius.

Iš tų baisių metų, iš vargo ir nepriteklių nuoširdus Nijolės atidumas artimo skausmui, nelaimėi, Tautos solidarumo jausmas, meilė lietuvių kalbai, Nijolės atidumas knygai, iš pasiūlgimo ten, Igarkoje ir Maklakovo taigoje, niekada neapleidęs Nijolės tėviškės ilgesys ir tėvynės meilė. Ji vedė Nijolę muzikinės kultūros keliu, formavo jos atsakingą požiūrį į savo meną, savo Tautą ir jos likimą. Troškimas tauriems idealams paaugoti savo pašaukimą ir talentą, atiduoti visas jėgas Lietuvai. Neteko matyti Nijolės rezignacijos, pesimistinių nuotaikų apimtos. Visados kupina optimizmo, vitališka, visada pilna kūrybinių planų ir sumanymų.

Paskutiniai Nijolės gyvenimo metai, jau baigus parlamentinę veiklą, už plačių mylimo vyro pečių sunkiai statytuose gražiuose namuose, kur ir man teko laimė svečiuotis, tarp gėlių, su knygomis, rankraščiais ir, aišku, Šventojoje, kur vasarojimą visados lydėdavo kuklaus ankštučio namelio įrengimas. Rodos, niekas neliudijo artėjančios katastrofos – sunkios, klastingos ligos.

Leiskite visų mūsų vardu žemai nusilenkti Borisui, dvejus kovos už Nijolės gyvybę metus nešiojusiam ją ant rankų, buvusiam šalia mylimos žmonos iki paskutinio atodūsio, o ir dabar ne tik jos, bet ir kitų signatarų, kultūros žmonių kapų nenuilstamam, rūpestingam lankytojui Antakalnio kalneliuose. Ačiū jums, Borisai, už Nijolę ir jos kraujo brolius, seses, kurių atminimą jūs branginate.

„Keista, rašau eilėraščius“, – sako Nijolė tą paskutinį kartą žmonių šurmulyje ir triukšme. Aš kalbu apie tai, jog nieko keisto čia nėra, visi menininkai vienaip ar kitaip rašo, nes kūryba ir yra viso labo eilėraštis. O jeigu tų eilėraščių jau prisikaupę, tai juos būtinai reikia išleisti, ir net patariu kaip. Nežinau, koks tų eilėraščių likimas. Išleisti jie ar ne. Tačiau visas kūrybinis, visuomeninis N. Ambrazaitytės gyvenimas yra arija, daina ir eilėraštis.

„Operoje mano širdis“, – yra sakiusi N. Ambrazaitytė. Ir K. Petrauskas, išgirdęs jos balsą, kadaise pasakė: „Kol Lietuvoje yra tokių balsų, Lietuvos opera gyvuos.“ Ir Lietuva gyvuos. Su dėkingumu N. Ambrazaitytei už didį talentą ir taurų pasišventimą Nepriklausomybei tariame: gyvuos. Ačiū jums. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju Nepriklausomybės Akto signatarui R. Gudaičiui ir kviečiu pasisakyti į tribūną Nepriklausomybės Akto signatarą V. P. Plečkaitį.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Vytauto Petro Plečkaičio kalba

V. P. PLEČKAITIS. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiamos Seimo narės ir gerbiami Seimo nariai. Nebuvau su A. V. Ulba labai artimas net ir dirbant Aukščiausiojoje Taryboje. Galbūt mus artino tai, jog ilgą laiką gyvenome Klaipėdos krašte, Mažosios Lietuvos žemėje. Jam daugiau rūpėjo žemės ūkio ir kaimo reikalai, mane domino Klaipėdos miesto praeitis ir pastangos ją išsaugoti. A. V. Ulba atėjo iš kaimo, iš žemės ūkio, kurį gerai išmanė, buvo tikras tos srities profesionalas.

Šeimoje augo keturi vaikai: Mindaugas, Gediminas, Vidmantas ir Algimantas. Buvo vedęs medikę A. Kazlauskaitę, porą metų liko našlys, paskui vedė M. Jurevičiūtę, teisininkę. Buvo Palangos meru. Ilgą laiką gyveno Gargžduose, vadovavo Palangos miestui, buvo Priekulės paukštinkystės ūkio direktorius.

Jis gimė Kaune 1939 metais, likus vieniems metams iki Lietuvos okupacijos. Tarnavo kariuomenėje, po kariuomenės iš karto įstojo į policijos kursus Kaune. Juos baigęs dirbo... Čia jo tėvas Antanas dirbo Kauno 2-ojoje nuovadoje, priklausė Šaulių sąjungai. Mama V. Mačiukaitė-Ulbienė buvo namų šeimininkė. Senelis buvo zakristijonas, močiutė buvo siuvėja. Gyveno pasiturinčiai, nevargo. Kauno policijos 2-oji nuovada, kurioje dirbo Antanas, saugojo prezidentūrą ir patį Prezidentą. Už gerą tarnybą buvo apdovanotas Gedimino 3-iojo laipsnio medaliu.

1944 metų vasarą, artėjant frontui, jie nusprendė pasitraukti iš Kauno. Daugelis jo kolegų policininkų pasitraukė į Vokietiją, bijodami represijų. Bet jis sakė, kad jis neturės ko bijoti, jokios valdžios, ir liko Kaune. Bet 1945 metų žiemą tėvą A. Ulbą suėmė NKVD, įkalino Butyrkų kalėjime

Maskvoje, vėliau Kaliningrade, Rygoje. Bet nerado prie ko prikibti, po kiek laiko jį paleido ir jis pėsčias iš Rygos parėjo pas šeimą į Žemaičių Kalvariją.

A. V. Ulba irgi mokėsi Žemaičių Kalvarijoje, baigė gimnaziją, įstojo į Žemės ūkio akademiją, baigė Agronomijos fakultetą, dvejus metus praleido kariuomenėje, bet ne kaip kareivis, o karininkas. Grįžęs iš kariuomenės dirbo Klaipėdos rajono žemės ūkio valdyboje. Čia dirbo 24 metus. Jam buvo suteiktas Žemės ūkio pirmūno garbės vardas. 1989 metais buvo Klaipėdos rajono vyriausiasis agronomas, tuomet jis buvo apdovanotas Nusipelnusio žemės ūkio darbuotojo garbės vardu.

Per rinkimus į Aukščiausiąją Tarybą A. V. Ulba tikėjosi Sąjūdžio palaikymo, jis buvo nepartinis, tačiau vietos sąjūdiečiai palaikė vilniečio V. Zabelos, žinomo advokato, kandidatūrą. Nepartinį A. V. Ulbą Priekulės apygardoje parėmė profsąjungos, Žemdirbystės instituto Vėžaičių filialo žmonės, Priekulės paukštininkystės ūkio darbuotojai. Pirmame ture vasario 24 dieną rungėsi trys kandidatai, bet nė vienas iš jų nesurinko 50 %, todėl buvo paskelbti nauji rinkimai. Antrame ture 1990 m. kovo 4 d. A. V. Ulba surinko 50,27 % ir to užteko, kad jis būtų nugalėtoju, nes jo varžovas surinko 47 % balsų. Tuo metu Aukščiausiosios Tarybos deputatai kurį laiką turėjo būti ne tik Aukščiausiosios Tarybos nariais, bet ir dirbti toje darbovietėje, iš kurios buvo pašaukti į Aukščiausiąją Tarybą. Jam tuo metu teko vadovauti Priekulės paukštininkystės ūkiui. Tuo metu buvo 51-ų. Toks buvo A. V. Ulbos kelias į Aukščiausiąją Tarybą, kuri paskelbė Aktą dėl Lietuvos valstybės atkūrimo ir kuri padėjo pagrindus demokratinei parlamentinei Lietuvos valstybei atkurti.

Aukščiausiojoje Taryboje A. V. Ulba dirbo Agrarinėje komisijoje, jai priklausė 15 deputatų. A. V. Ulbai buvo pavesta kuruoti žemėnaudos, žemėtvarkos klausimus, ryšius su užsieniu. Apie savo darbą po dešimties metų A. V. Ulba rašė atsiminimuose (cituoju): „1990–1992 metais dirbau Agrarinėje komisijoje. Niekas tada neprieštaravo, kad žemės ūkis būtų privatizuojamas, kad žemė būtų grąžinta teisėtiems savininkams. Tačiau ir tada sakiau, ir dabar galiu pasakyti, kad privatizavimas vyko neekonomiškai, be jokio mokslinio ekonominio pagrindimo. Nors kaltinimai buvo pareikšti tuometiniams ūkio vadovams, bet tada jie buvo tik laikini administratoriai.“

Anot M. Ulbienės prisiminimų, Algimantas niekada nepiršo, kad kuri nors partija yra geriausia. Sakė, kad kiekviena turi pliusų ir minusų. Buvo centristas, buvo Žaliųjų judėjimo pradininkas Palangoje. Labiau linkęs savo pažiūromis į dešinįjį politikos sparną. Su Algimantu buvo neįmanoma susibarti, sakė M. Ulbienė. Jis buvo supratingas vyras.

Tai tiek apie gerbiamą kolegą A. V. Ulbą, su kuriuo ne itin daug teko bendrauti, bet paliko neišdildomą įspūdį jo kuklumas ir paprastumas. Ačiū už dėmesį. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju ir norėčiau pakviesti Nepriklausomybės Akto signatarę, Signatarų klubo prezidentę B. Valionytę, kad tartų žodį. Prašau.

Signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba

B. VALIONYTĖ. Gerbiama Seimo Pirmininke, Seimo nariai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai! Šiandieną mes minime du iškilius jubiliejus Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų. Tai N. Ambrazaitytės, dainininkės, kuri turėjo nepakartojamą balsą, lydėjusį ją visą gyvenimą.

Pranešėjas nepamainė tokiu imponantiško jos biografijos fakto, kad ten, kur ledyno žemė, kur amžinas išalas, jaunai mergaitei sudainavus (ji labai mėgo dainuoti – negalėjo nedainuoti) rusų liaudies dainą, jinais gavo pirmąjį honorarą – kopūsto galvą; kopūsto, kuris ten niekada neauoga. Jai tai buvo ypač jautru. Jinai visą laiką prisimindavo, kad jos pirmasis honoraras buvo ten, kur amžinas išalas, nuo okupacinės valdžios, kuri ją ten ištrėmė, dovana – kopūsto galva.

Šiandien su mumis yra sūnus Augis ir vyras Borisas. Aš noriu pakviesti jos gyvenimo didžiąją meilę, kuri ją lydėjo iki paskutinio atodūsių, Borisą. Signatarų klubas jam atminimui dovanuoja „Laisvės vėją“, kuri jau ir tada, būdama ten, toli, už Šiaurės ašigalio, jautė, svajojo apie jį ir dainavo apie tai. (*Plojimai*)

Kitas iškilius Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras. Visi mes jį žinome kaip žemaitį, iš tikro Lietuvos karininko sūnus, visada pasitempęs. Labai teisingai Vytautas pasakė – su Algimantu susipykti buvo neįmanoma. Jis niekada nebėgo šnekėti per šoninį mikrofoną, kai įjungtas raudonas mygtukas. Jis kalbėjo tada, kai turėjo pasakyti ką nors labai svaraus. Šiandien su mumis

yra sūnus Gytis ir anūkas Arnas. Sakyčiau, Gytis yra tikra tėvo kopija vien pagal ūgį. Gyti, dovanojame mes lygiai taip pat labai tėvelio mėgtą, įkūrus žaliųjų judėjimą Gargžduose ir nešus šitą vėliavą, „Laisvės vėją“. Prašom. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju visiems minėjime dalyvavusiems: Pirmajam atkurtos valstybės vadovui V. Landsbergiui, signatarų šeimų nariams, artimiesiems, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarams, kitiems svečiams. Skelbiu minėjimą baigtą. Dėkoju.

Gerbiami kolegos, tęsiame šios dienos darbotvarkę.

Darbotvarkės 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Tačiau prieš jį dar norėčiau pasveikinti mūsų kolegą M. Puidoką, kuris kaip tik šiandien švenčia gražų jubiliejų. Sveikiname! (*Plojimai*)

10.23 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, kaip yra numatyta Statute, turiu pranešti, kad esu gavusi pareiškimą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio Modesto Gelbūdos atleidimo dėl nepasitikėjimo“. Jį teikia 75 Seimo nariai, vadovaudamiesi Seimo statuto 217 ir 218 straipsniais. Taigi, kaip jau buvo aptarta Seniūnų sueigoje, šis klausimas bus ketvirtadienio rytinio posėdžio darbotvarkėje.

10.24 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 19 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dabar 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Dėl darbotvarkės norėtų kalbėti A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš noriu kreiptis į jus visus ir paprašyti jūsų sąmoningumo ir tam tikro atsikvošėjimo. Kalbant rimtai, frakcijos vardu prašyčiau išbraukti šiandien iš darbotvarkės 1-6 klausimą – Alkoholio kontrolės įstatymo daugelio straipsnių pakeitimus, darbotvarkės 1-9 klausimą – taip pat Alkoholio kontrolės įstatymo dalies straipsnių pakeitimus ir darbotvarkės 1-10 klausimą su lydimuoju – taip pat Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimus. Tikrai kviečiu kolegas pasielgti sąmoningai ir nedaryti vienas kitam prieštaraujančių sprendimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mes praėjusią savaitę frakcijos vardu jūsų klausėme, jūs neatsakėte. Klausime šiandien ir klausime, matyt, visą laiką, kol klausimas bus įtrauktas į darbotvarkę, dėl Seimo nario S. Jovaišos išbraukimo iš Etikos ir procedūrų komisijos. Kiek mes, Seimas, dar turėsime laukti, kad būtų pateiktas valdančiosios daugumos ir jo asmeniškai pasitraukimas iš Etikos ir procedūrų komisijos ir opozicija galėtų paskirti kitą Etikos ir procedūrų komisijos narį? Matyt, Seimo narį tiek spaudė telekomunikacijų kompanijos, kad jis per ketverius metus sugebėjo paimti penkis telefonus. Nemanau, kad tai yra moralu, manau, kad tai yra vagystė.

PIRMININKĖ. S. Jovaiša – per šoninį mikrofoną. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Kolega jau čia antrą sykį bando apeliuoti į etiką, bet pats kažkodėl neišlenda iš teismų. Aš norėčiau pirmiausia išgirsti kaltinimus, kokius jis čia nori pateikti, ar buvo kur nors nusižengta, ar ne. Aš tikrai galiu patikinti ir galiu įrodyti, kad tie skaičiai ir sumos visiškai neatitinka to, kas buvo viešai skelbta. Tiesiog nesinori diskutuoti ta tema, kuri, manau, jau baigta.

PIRMININKĖ. A. Bagdonas norėtų replikuoti. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, aš siūlau neišbraukti įstatymų projektų iš darbotvarkės, priešingai – juos svarstyti, išgirsti argumentus ir priimti teisingus sprendimus: arba pritarti, arba nepritarti. Suprantu, kad dalis čia sėdinčių parlamentarų norėtų draudimų politiką vykdyti toliau, tačiau kita dalis to daryti nenorėtų. Tai kviečiu visus neišbraukti įstatymų projektų iš jau sudarytos darbotvarkės. Ačiū.

PIRMININKĖ. K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau tokį smulkų klausimą dėl Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 11 straipsnio pakeitimo. Siūlau šiandien nesvarstyti – išbraukti.

PIRMININKĖ. Iniciatoriaus teikimu išbraukti – gerai. Ir R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Aš dar kartą. Gerbiamas Sergejau Jovaiša, šių metų vasario 27 dieną 11 val. 6 min. S. Jovaišos pranešimas: traukiuosi iš Etikos ir procedūrų komisijos narių. Na, tai jūs laikykitės savo žodžio. Čia jūsų yra. (*Balsai salėje*) Palaukite, žiūrėkite, skaitykite, kas yra parašyta.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, jūs neturite, kaip suprantu, dėl darbotvarkės pasiūlymų. Mano žiniomis, frakcija šį klausimą apsvaistys. Aš jokio teikimo nesu gavusi, todėl į darbotvarkę nieko negaliu įtraukti. J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Dėl Etikos ir procedūrų komisijos tam tikro sutvarkymo. Aš manau, klausimai keliame pagrįstai. Šiuo metu jos sudėtis neatitinka Statuto. Sakykime, Laisvės frakcijos atstovo nėra, nėra Demokratų frakcijos atstovo, neatmestina, kad būtų tikslinga tą komisiją formuoti iš naujo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi pasiūlymai, replikos išsakyti. Apsispręskime balsuodami. A. Vėryga frakcijos vardu siūlo išbraukti iš darbotvarkės 1-6 klausimą, 1-9 klausimą. Na, iš eilės tikriausiai – balsuojame atskirai dėl darbotvarkės 1-6 klausimo išbraukimo. Kas pritaria, kad iš darbotvarkės 1-6 klausimą išbrauktume, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Tai yra Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimo projektas.

Balsavo 110: už – 40, prieš – 38, susilaikė 32. Pasiūlymui neprita. Darbotvarkės 1-6 klausimas lieka darbotvarkėje.

Darbotvarkės 1-9 klausimas. Siūloma taip pat išbraukti darbotvarkės 1-9 klausimą, tai yra irgi Alkoholio kontrolės įstatymo pateikimas, kurį teikia Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Balsuokime. Kas pritaria, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 110: už – 54, prieš – 38, susilaikė 18. Neprita, lieka darbotvarkėje.

Ir kitas balsavimas dėl darbotvarkės 1-10.1 klausimo, Alkoholio kontrolės įstatymo projekto Nr. XIVP-3098 ir lydimąjo projekto pateikimo. Balsuokime. Kas pritaria, kad išbrauktume, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 107: už – 51, prieš – 29, susilaikė 27. Neprita, lieka darbotvarkėje. Taigi visi trys klausimai liko darbotvarkėje.

Dėl visos darbotvarkės, manyčiau, kad norėsite balsuoti. Kas pritaria darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 113: už – 71, prieš – 9, susilaikė 33. Darbotvarkei prita, tačiau aš iš karto turiu atsiprašyti, neapsisprendėme dėl K. Starkevičiaus pasiūlymo – iniciatoriaus vardu išbraukti Asociacijų įstatymą. Ar galime bendru sutarimu? Dėkui. Ir tada tokiai atnaujintai darbotvarkei galime pritari bendru sutarimu? Labai ačiū.

10.33 val.

Informaciniai pranešimai

Toliau. Ką tik gavau pareiškimą dėl išstojimo iš Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“. Tokį pareiškimą padarė Z. Streikus. (*Šurmulys salėje*) Salėje labai prieštaringos reakcijos.

10.33 val.

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3275(3), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3276(2), Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3277(2), Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3278(2) (svarstymas)

Ar galėtume pereiti prie darbotvarkės klausimų? Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3275(3). Svarstymo stadija. Kviečiu pranešėją M. Lingę. Mieli kolegos, primenu, balsavimas nuo 11 valandos.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Biudžeto ir finansų komitetas kovo 6 dieną apsvarstė tiek pagrindinį, tiek lydimuosius įstatymų projektus ir visoms išvadoms yra pritarta bendru sutarimu, taip pat siūlant pritarti ir pateiktiems projektams.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskutuoti užsirašė keturi Seimo nariai. Pirmasis kalba... Ai, taip. Prieš tai dar reikėtų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados dėl darbotvarkės 1-3.4 klausimo, dėl papildomo, ir tada pereisime prie diskusijos, kur pirmasis užsirašė A. Gedvilas. I. Haase pristatys Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl darbotvarkės 1-3.4 klausimo.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kovo 13 dieną svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 207² straipsniu įstatymo projektą Nr. XIVP-3278. Komiteto sprendimas ir pasiūlymai: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – vienbalsiai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Dėl vedimo tvarkos P. Kuzmickienė per šoninį mikrofoną.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėl vedimo tvarkos. Aš noriu atsiklausti Seimo, ar gali Laisvės premijų komisija susirinkti šio posėdžio laiku šalimais esančioje auditorijoje, jeigu Seimas neprieštarauja? Tuomet mes ten atliktume komisijos pirmininko rinkimų procedūrą.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galėtume bendru sutarimu leisti Laisvės kovų komisijai susirinkti posėdžio metu ir...

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Laisvės premijų. Laisvės premijų.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, Laisvės premijų komisijai susirinkti posėdžio metu ir priimti sprendimus? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta.

Diskusijoje kalbėti užsirašė keturi kolegos Seimo nariai. Pirmasis kalba A. Gedvilas. Kviečiu į tribūną. Ruošiasi V. Ažuolas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamieji, neturėjau ketinimo kalbėti iš tribūnos, bet kadangi nebeliko vietos iš vietos, esu priverstas trumpai atkreipti dėmesį iš čia. Nors svarstymo stadija ir nesuteikia galimybės klausti, tačiau klausimai niekur nedingsta. Jų yra labai daug, deja, jie tampa retoriniai.

Noriu kreiptis į Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką ir paklausti, negi jūs galvojate, kad verslas tokio įstatymo nepanaudos savo tikslams, nes, atkreipiu dėmesį, projekte nėra jokių saugiklių, kurie prekybininkus varžytų pasinaudoti paliktomis įstatymo spragomis ir dėl to pelnytis iš pirkėjų. Todėl neatmeskime galimų situacijų. Tarkime, vieno asmens prekių krepšelis mokant grynaisiais bus suapvalinamas į vieną ar į kitą pusę, o kitas asmuo, perkantis tas pačias prekes ir atsiskaitantis kortele ar kitais įstatymų numatytais atvejais, tai yra nenaudojantis grynųjų pinigų, krepšelio suma apvalinama... atsiprašau, mokės nesuapvalintą sumą. Taigi nėra vienodų sąlygų, jeigu pirkėjas moka grynaisiais arba atsiskaito kortele. Taip pat vyrauja tendencija, kad po kablelio dažniausiai turime 49 arba 99 centus ir jei žmogus perka tam tikrą kiekį prekių, prekių krepšelio suma apvalinama į didesniąją pusę, tai yra prekybininkų naudai.

Dar neatmeskime tikimybės, kad nors informacija bus viešinama, gali atsirasti žmonių, nesekančių naujienų. Jie atėję į parduotuvę turės tam tikrą fiksuotą pinigų sumą ir kasoje sužinos, kad kaina suapvalinta į didžiąją pusę, dėl to nepatogioje situacijoje atsidurs tiek pirkėjas, tiek prekybininkas.

Ar priėmus šį įstatymą nebus pažeidžiamas lygiateisiškumo principas? Ar tai dar vienas iš būdų priversti žmones atsisakyti grynųjų pinigų? Taip, gal vieną dieną asmens prekių krepšelis bus apvalinamas į mažesnę pusę, kitą dieną – į didesnę ir, sakykime, bus pasiektas balansas, bet kur pats principas, kad visi už tą patį prekių krepšėlį turime sumokėti vienodai, nediferencijuojant, ar mokėjimai vykdomi grynaisiais, ar kortele, taip pat nėra loterija, kad kažkuri pusė laimėjo ar pralaimėjo, nors tai tik centai, o kažkam gal ne tik, jei jo krepšelis nuolat apvalinamas į didesnę pusę.

Pats įstatymas nėra blogas, tačiau reikia sudėlioti įstatymo raidę taip, kad nekiltų dviprasmiškų situacijų ir vieni nebūtų lygesni už kitus.

PIRMININKĖ. Kviečiu V. Ažuolą. Ruošiasi M. Puidokas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Šis įstatymo projektas labai primena istoriją, kai buvo įvedamas euras, kai Prezidentė ir politikai garsiai rėkė, kad kainos nekils. Ir dabar pasakymas, kad kainos nekils, dėl to nieko neatsitiks, tokį gražų melą primena. Labai paprastas pavyzdys: nueinate į parduotuvę ir norite nusipirkti vieną maišelį už 1 centą. Tai į kurią pusę jums apvalins tą centą už maišelį? Į 2 centus? Nėra 2 centų. Tada į 5 centus. Tai bus 5 centai už maišelį. Štai jums ir praktinis dalykas, kad iš 1 cento bus 5 centai. Prekybininkai, aišku, labai džiaugsis. (*Balsas salėje*) Taip, prekybininkai labai džiaugiasi tokiu įstatymo pakeitimu, nes suapvalinti į didžiąją pusę visada yra malonu.

Bet tik žinote, kas yra įdomiausia? Sako, sąmokslų teorija grynųjų pinigų naikinimas. Bet realiai tai yra žingsnis po žingsnio į tą grynųjų pinigų naikinimą. Nors liūdniausia yra tai: jeigu mes turėtume litus, lietuviškus centus ir kažką naikintume, tai taip, mūsų šalis tą valiutą turi, mūsų šalis sprendžia, ką mes savo šalyje veikiame, bet euras yra euro zonos valiuta. Tai dabar išeina taip: vienoje šalyje bus centai, kitoje šalyje nebus centų, o mes tokie kaip pionieriai, kaip sakoma, kuo daugiau į priekį.

Pagrindinis motyvas, kad Lietuvos bankas nebenori kaldinti 1 ir 2 euro centų monetų. Neblogas motyvas. Gal Lietuvos bankas tegul geriau investuoja mūsų turimus milijardus, tada bus daugiau naudos, bet, kaip pasakius, eilinį kartą bus melas, kad niekas nebrangs, o finale sužinosime, kad brangs. Pavyzdžiui, maišelis už 1 centą dabar kainuos 5 centus.

PIRMININKĖ. M. Puidokas užsirašė kalbėti. Ruošiasi M. Lingė.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Gerbiamieji, iš tikrųjų kalbant apie skaitmeninę valiutą, kalbant apie tai, kad tokie įstatymų projektai, dirbtinai ar sąmoningai nesubalansuoti ir verčiantys žmones atsisakyti grynųjų pinigų naudojimo, yra tikrai naudingi Davoso planų įgyvendinimui, kai pasaulio galingieji susirenka ir svarsto, kad turėtų atsirasti centrinio banko skaitmeninė valiuta, arba vadinamoji CBDC valiuta, ir projektai visose šalyse...

Jeigu kalbėtume apie mūsų valstybę, kaip matome, kad Lietuvoje dar 2020 metais buvo paleistas bandomasis CBDC projektas. Dabar daugybė įstatymų projektų šią kadenciją veda mūsų valstybę ta linkme, kad žmonės turėtų vis mažiau pasirinkimo naudoti grynuosius pinigus ar vieną kitą pirkinį įsigyti pasinaudodami banko kortele. Aš manau, kad visų žmonių priverstinis siuntimas į elektroninę erdvę ir naudojimas skaitmenine valiuta nėra sąžiningas dalykas, nes jį atima iš žmonių apsisprendimo laisvę, kaip vieną iš bazinių dalykų Europos Sąjungoje ir visose demokratinėse šalyse.

Dėl to aš raginu kolegas šiam įstatymo projekto pakeitimui ir analogiškiems pakeitimams nepritarti, nes jie nėra naudingi mūsų valstybei, mūsų žmonėms, atima iš jų pasirinkimo laisvę. Tai yra tie projektai, kurie veda žmones prie „vieno vienintelio“ teisingo pasirinkimo ir judėjimo visos valstybės link skaitmeninės valiutos. Dėl to tikrai žmonės, jeigu tai supranta, negali tokiems dalykams pritarti. Mes, kaip Seimo nariai, turėtume ieškoti subalansuotų įstatymų projektų, kurie leistų mūsų šalies gyventojams pasirinkti, ar jie nori atsiskaityti banko kortele, ką tikrai dažnai daug kas daro, ar mokėti už vieną ar kitą pirkinį grynaisiais pinigais. Dėkui.

PIRMININKĖ. Kviečiu M. Lingę.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Manau, svarstant šį įstatymo projektą pats svarbiausias dalykas yra kuo didesnis aiškumas, kaip veiks reguliavimas, kad kuo mažiau turėtume įvairių spekuliacijų, žmonių gąsdinimo, bauginimo arba netgi iškreiptos informacijos. Tam ir yra pasirinktas laikotarpis, kad svarstome projektą iš anksto. Jo įsigaliojimas numatytas 2025 metų gegužės mėnesį, tai yra daugiau negu po metų, kad kuo anksčiau būtų aiškus reguliavimas, kaip veiks, ir galėtų ne tikrai vykti pasirengimo etapas prisitaikyti tada, kada jau tai ir įsigalios visoms prekybos vietoms turėti išmaniuosius kasos aparatus, kurie leis apvalinti automatiškai, bet kartu galėtų vyksti ir aktyvi Lietuvos banko lyderiaujama informacinė kampanija, per kurią žmonės ir verslai būtų supažindinami, kaip veiks praktikoje, kad tikrai nesusidarytų tokios situacijos, kad pirmą kartą žmonės, atėję tikrai prie atsiskaitymo vietos, išgirsta apie tokį numatomą reguliavimą. Kuo didesnis aiškumas ir žinojimas, kaip viskas veiks, tuo lengviau prisitaikyti.

Apvalinimo nauda yra abipusė. Tikrai nereikėtų nuogąstauti, kad būtų tikrai prekybininkų naudai, bet ir pirkėjų naudai vykėtų apvalinimas, nes priklauso, koks būtų galutinis krepšelis. Nė-

ra taip lengva ir paprasta suprojektuoti. Vieną sveriamą prekę įsidėjęs, tu gali prognozuoti, kokia to galutinio krepšelio kaina, ar jina bus prekybininkui naudingesnė, ar vartotojui. Šiuo atveju tam tikros euro zonos šalys, kaip Airija, Belgija, Suomija, Italija, Nyderlandai ir Slovakija, šį metodą jau taiko. Jau yra išbandyta ir praktikoje įsitikinta, kad apvalinimo efektas yra neutralus, susibalansuoja vieną kartą vienos pusės naudai, kitą kartą kitos pusės naudai. Kad infliacijai tai taip pat neturės įtakos, tą pastebi ir Europos Komisija.

Svarbu iš tiesų nepamesti paties tikslo. Taip, kaštų taupymas yra viena iš priemonių, ir tai moka ne Lietuvos bankas, tam mūsų mokesčių mokėtojų pinigai naudojami, kad tie apvalinimo kaštai būtų padengiami, ne apvalinimo, kaldinimo kaštai būtų padengiami. Kiekvienais metais reikia po 0,5 mln. eurų papildomai įlieti.

Kodėl to reikia? Todėl, kad tie centai nėra naudojami rinkoje, jie yra naudojami faktiškai vieną du kartus gražai atiduoti. Gražą atiduodama, žmonės juos pameta arba kur nors kaupia, arba išmėto, arba tiesiog, na, jie dingsta. To 1 ir 2 centų dingimo per visą galiojimo laikotarpį yra priškaiciuota 2,4 mln., jie nėra grįžę. Suprantame, kad čia ištis nėra efektyvu.

Bet svarbiausia – kaip atsiskaitymo priemonė 1 ir 2 centai išliks ir jais bus galima atsiskaityti visose prekybos vietose. Tie žmonės, kurie nori naudoti šią priemonę, jie toliau sėkmingai tai galėtų ir daryti. Todėl iš tiesų raginu apsispręsti.

Biudžeto ir finansų komitete, kuris ir buvo teikėjas, faktiškai dešimt komiteto narių buvo šio projekto iniciatoriai, tai yra iš įvairių politinių jėgų, kurios mato to reguliavimo prasmę. Kviesčiau palaikyti ir apsispręsti ir Seimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pasisakė visi užsirašę dalyvauti diskusijoje.

Motyvai po svarstymo. Už kalba A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, priėmę Atsiskaitymų apvalinimo įstatymo projektą, atsikratytume mažai vertės turinčių, bet daug išteklių reikalaujančių 1 ir 2 euro centų monetų. Mūsų kasdienybė palengvėtų, nebereikėtų krapštyti iš piniginių ar kišenių centų, kuriuos dažnai pametame. Lietuvos banko duomenimis, lietuviai yra pametę apie 2,4 mln. eurų vertės 1 ir 2 centų monetų. Ilgalaikeje perspektyvoje galėtume sutaupyti ne vieną milijoną eurų. Vertinant siūlymą Lietuvos piliečių bei Lietuvos verslo atžvilgiu, esu įsitikinęs, kad, atsikratę daug biurokratinės naštos reikalaujančių monetų, kainos skirtumo tikrai nepajausime, tačiau galime ir sutaupyti.

Ir baigiu. Didžioji dalis mūsų stengiasi kuo greičiau išleisti, atiduoti ar paaukoti 1 ar 2 euro centų monetas. Manau, ateityje ir Europos Sąjungos mastu būtų prasmingas priėmimas įstatymo, kuriuo apskritai 1 ir 2 euro centų monetų būtų atsisakoma. Palaikau šį įstatymo projektą ir kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš kalba R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Aš suprantu gerbiamo ir Andriaus pasisakymą, kad jis tikrai už. Jisai žiūri iš *verslininko pusės*, kaip ir aš žiūrėčiau iš *verslininko pusės*. Kiekvienas verslas, na, mes tas rankutes visi į save, žiūrime, kad daugiau mes gautume.

Bet esminis yra dalykas, jeigu jūs apvalinsite iki nulinio arba penkių, vis tiek verslas tikrai apvalina į didžiąją pusę, tu nori ar nenori. Aš pats dirbu tame sektoriuje, pats tikrai tą puikiai žinau. Jeigu išeina ten 1 euras 93 euro centai, tu dažniausiai apvalini iki 95, o dabar, jeigu bus 96, 97, tu apvalinsi iki 2 eurų. Tai jeigu yra tikslas, kad šiek tiek padidėtų kainos ir padidėtų infliacija Lietuvoje, taip, šitas įstatymas yra labai geras.

Aš suprantu ir M. Lingę, dėl ko jisai prašo šito projekto. Prašo ne jisai, čia prašo G. Skaistė, finansų ministrė. Jeigu šitas įstatymas būtų priimtas, na, į biudžetą papildomai įkristų vienas kitas milijonas. Kodėl? Todėl, kad prekių kaina padidėtų, automatiškai PVM surinkimas padidėtų.

Na, kaip ir viskas čia yra logiška. Bet tikrai, gerbiami kolegos, aš siūlyčiau nepalaikyti šito projekto, kol nėra bendro sprendimo Europos Sąjungoje. Jeigu Lenkija, Latvija šito sprendimo neturi, tai kam tada Lietuvai jis yra reikalingas? Vis tiek jūs važinėjate, vis tiek jūs tą 1, 2 euro centų nominalą turėsite ir neturėsite kur dėti. Kas keliaujame daug ir kokioje Turkijoje būname ar Ispanijoje, ar ten, nežinau, Egipte, pažiūrėkite, kiek tų drachmų mums primeta. Tu parvažiavęs neturi kur dėti, meti į taupyklę, tikėdamas, kad kitą kartą išleisi. Gerbiami kolegos, tikrai kviečiu balsuoti prieš, kol nėra vieningo mūsų Europos Sąjungos sprendimo.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Lydeka. Kadangi čia yra lydimieji, tai suteikiu galimybę dar išsakyti motyvus.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, tai tikrai labai pozityvus ir reikalingas įstatymo projektas, už kurį kviečiu vieningai pasisakyti ir balsuoti už. Įstatymas ypač reikalingas žmonėms, kurie skaičiuoja kiekvieną centą, kuriems svarbus kiekvienas centas, nes turtingiau gyvenantys, be abejo, gavę gražą vienu ar kitu centu, jie pameta, numeta, nes jiems tai yra nesvarbu. Nesuprantu kolegų, kurie sąmoningai ar nesąmoningai iš esmės klaidina mūsų visuomenę. Šis įstatymas niekaip nesusijęs su kainomis. Kainos neapvalinamos – kainos išlieka taip pat su 1 centu, su 2 centais, su 11 centų, su 28 centais. Apvalinamas yra atsiskaitymas, tai yra visiškai kitas aspektas, kitas dalykas.

Antras momentas. Nesuprantu, kodėl vėlgi sąmoningai ar nesąmoningai klaidina kolegos, kalbėdami apie kainų kilimą. Kainos kils bet koku atveju – tokie yra ekonomikos dėsniai. Ar bus šitam įstatymui pritarta, ar nebus šitam įstatymui pritarta, gerbiamas Valiau Ažuolai ir kiti kolegos, kainos kils. Ir dėl to galime susilažinti, kad jeigu jis nebūtų priimtas, tai jau tuomet kainos nekiltų. Kils kainos, ekonomikos dėsniai. Bet kartoju: tai yra apvalinama dėl atsiskaitymo, tiek į didžiąją, tiek į mažąją pusę, dėl atsiskaitymo, o ne dėl kainų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tiesų, visi čia kalbantys iš tribūnos bandė pasakyti argumentus. Aš labai tikėjausi, nes taip pat kalbėjo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas, tai galvojau, iš tikrųjų galėsime išgirsti tuos argumentus, atsakymus. Deja, atsakymų nėra.

Tikrai nesimato, kad būtų rūpestis arba atkreiptas dėmesys, kad vis dėlto nesudarytų sąlygų verslui pelnytis gyventojų sąskaita. Kaip žinome, verslas nustato kainas ir jie gali nustatyti linkstančias į didesnę ribą, kad apvalintų į didesniąją pusę. Aš pakartosiu dar kartą, kad iš tikrųjų pasigendu lygiateisiškumo principo: tie, kurie atsiskaitys grynaisiais pinigais, jiems kaina bus suapvalinama, ir, tikėtina, į didesniąją pusę, o tie, kurie atsiskaitys kortele ar kitais būdais, tai jie mokės, kaip sakyti, tą kainą, kuri bus fiksuota prie prekės.

Manau, tai dar vienas žingsnis link žmonių pastūmėjimo atsisakyti grynųjų pinigų naudojimo, kartu pažeidžiant lygiateisiškumo principą. Tai labai apgailestauju ir kviečiu kolegas nepritarti tokiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsuosime jau netrukus.

10.55 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2602(2) (svarstymas)

Prieš tai apsvastykime darbotvarkės 1-4 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2602(2). Kviečiu komiteto pranešėją gerbiamąją I. Haase, tačiau jos salėje šiuo metu nematau. Galbūt galėtų kas nors iš Teisės ir teisėtvarkos komiteto pristatyti komiteto išvadą? Yra, taip, viskas gerai. Taigi, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė pristatys išvadą dėl projekto Nr. XIVP-2602(2).

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2602(2). Komiteto sprendimas: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – vienbalsiai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu T. Tomiliną pristatyti Aplinkos apsaugos komiteto išvadą dėl Administracinių nusižengimų kodekso 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas gruodžio 15 dieną svarstė Administracinių nusižengimų kodeksą. Jam pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Taip pat dėl šio projekto yra gauta viena Seimo nario K. Adomaičio pataisa. Ar galėtumėte, gerbiamas Kasparai, pristatyti savo?.. Norėčiau dar kartą pakviesti I. Haase į tribūną pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto nuomonę dėl minėto projekto. Vėl nematau pirmininkės. Galbūt A. Širinskienė sutiktų Teisės ir teisėtvarkos komite-

to nuomonę dėl kolegos pataisos? Ateina I. Haase. Ačiū. Buvo gauta kolegos K. Adomaičio pataisa dėl 1 straipsnio. Ar galėtumėte pristatyti komiteto išvadą?

I. HAASE (TS-LKDF). Čia dėl Seimo nario K. Adomaičio pasiūlymo? Komitetas pritarė iš dalies ir siūlo papildyti 248 straipsnį 11 dalimi. Tai yra viešojo maitinimo paslaugą teikiančių fizinių asmenų neatlygintinis vienkartinis plastikinių gaminių, nurodytų Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 1¹ priedo 1 ir 4 punktuose, kurie teikiant viešojo maitinimo paslaugą užpildomi maisto produktų ar gėrimų, dalijimas ir (ar) pardavimas masiniuose renginiuose ir paplūdimiuose įrengtose viešojo maitinimo vietose vartotojams, užtraukia įspėjamą arba baudą viešojo maitinimo paslaugų teikėjams fiziniams asmenims nuo 30 iki 60 eurų ir baudą viešojo maitinimo paslaugų teikėjų juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo 100 iki 200 eurų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar norėčiau atsiklausti K. Adomaičio. Ar pritariate pritarimui iš dalies? Tinka, ar ne? Ar gerbiamas Seimas gali pritarti tokiai versijai, kurią komitetas suformulavo? Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu.

Jau galime balsuoti dėl viso, kaip tik yra 11 valandų. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsisprendime balsuodami. Kas pritariate projektui Nr. XIVP-2602 po svarstymo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 96: už – 83, prieš nebuvo, susilaikė 13. Po svarstymo pritarta.

11.00 val.

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3275(3), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3276(2), Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3277(2), Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3278(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar pakilkime į darbotvarkės pradžią ir apsisprendime balsuodami dėl 1-3.1 klausimo – Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo projekto bei lydimųjų projektų. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 106: už – 61, prieš – 16, susilaikė 29. Po svarstymo pritarta.

A. Skardžius norėtų išsakyti repliką po balsavimo.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, kaip galima su tokiomis argumentais: neva žmonės pameta centus, todėl juos reikia išimti iš apyvartos, ateiti į Seimą? Absurdas!

PIRMININKĖ. Seimas po svarstymo apsisprendė.

11.02 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 13, 19, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3398(2) (svarstymas)

Toliau svarstykite 1-5 klausimą – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-3398(2). Kviečiu pranešėją L. Kasčiūną.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiama Seimo Pirmininke, labai ačiū. Mes apsvarstėme šį įstatymą. Projektu siekiame įteisinti ginklų panaudą kaip licencijuojamos ūkinės veiklos formą, siekdami sudaryti galimybę asmenims neatlygintinai, tai yra sudarius panaudos sutartį, gauti ir laikyti civilinėje apyvartoje leidžiamus ginklus. Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskusijoje užsirašė kalbėti vienas Seimo narys. Kviečiu A. Pocių į tribūną.

A. POCIUS (TS-LKDF). Labas rytas, gerbiami Seimo nariai, gerbiama Pirmininke. Aš norėčiau labai trumpai tiesiog prieš balsuojant galbūt paaiškinti, koks yra šio įstatymo pakeitimo tikslas. Kaip žinome, dabar iš Šaulių sąjungos ir kitų valstybinių institucijų, kurios suteikia galimybę savo darbuotojams turėti ginklus tam, kad galėtų vykdyti savo pareigas, pavyzdžiui, Šaulių sąjunga, ne visi gali įsigyti ginklus valstybės gynybai. Šiuo atveju yra tokia spraga, kad, norint ginklą iš-

duoti šauliui, reikia tai dokumentaliai sutvarkyti taip, kad jis būtų teisėtai išduotas, tai todėl būtent yra numatoma panauda. Taigi aš manau, kad ta teisinė kolizija būtų išspręsta, nes kiti atvejai, kaip žinoma, yra arba nusipirkti, arba nuomotis ginklą. Šiuo atveju būtų tinkamiausias, būtent reikalingiausias Šaulių sąjungai ginklų panaudos variantas. Tokio varianto dar nesame turėję. Tai prašyčiau suprasti, kad būtent dėl Šaulių sąjungos aktyvumo ir jų pageidavimo ir išsakyta pozicija, kad, kaip aš ir minėjau, ne visi šauliai gali įsigyti ginklą. Čia būtų Šaulių sąjungos narių palaišymas ir Šaulių sąjungos narių galimybė turėti ir laikyti ginklą namuose. Tiek norėjau pasakyti. Ir raginu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų už kalbės K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Iš tiesų, kolegos, jau diskutavome prieš tai keliuose posėdžiuose dėl Ginklų ir šaudmenų įstatymo ir mano turbūt buvo palinkėjimas, jeigu prisiminate, spręsti problemą, kaip aprūpinti tiek šaulius, tiek savanorius, tiek kitus karius, kad jie galėtų tarnybinius ginklus laikyti namuose, nes šiandien tai leidžiama tik įsigijus savo asmeninį ginklą. O žinant, kiek kainuoja ginklas, priedėliai ir kita įranga, tai yra tikrai didžiulės sumos, turbūt tai yra sprendimo būdas. Galbūt kai kam atrodo keistai, tačiau reikia paminėti, kad automobilis yra pavojingesnis daiktas – nuo jo keliuose žūsta daugiau žmonių apskritai turbūt pasaulyje ir kitose šalyse, kur ginklų yra daugiau, bet šiuo atveju praktika yra irgi ne koks nors naujadaras, tai yra ir kitose šalyse. Tiems žmonėms, kurie turi teisę laikyti, nešioti ginklus, tam įsirengia tinkamas patalpas, seifus, apsaugą ir visa kita, tai turbūt puiki galimybė, kad tie ginklai būtų laikomi ne centralizuotai kur nors sandėliuose, kur, žinome, konflikto atveju pirmiausia būtų taikiniai. Šiuo atveju tai padėtų būtent šauliams arba tarnybą atliekantiems kariams tuos ginklus išskaidyti, tai yra laikyti arčiausiai ten, kur jie būtų pasiekiami. Tai sutaupytų daugybę brangaus laiko, atstumų, nes važiuoti pasiimti ginklų iš namų, važiuojant į šaudyklą pakeičiui dar užsukti būtent į vietą, kur yra ginklai saugomi...

PIRMININKĖ. Laikas!

K. MAŽEIKĄ (DFVL). ...kartais susidaro didelis atstumas.

PIRMININKĖ. Laikas!

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Tikrai kviečiu palaikyti ir padėti išspręsti tą fizinę problemą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Kadangi yra balsavimo langas, apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-5 klausimo, įstatymo projekto Nr. XIVP-3398. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 114: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po svarstymo pritarta.

11.08 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 10, 12, 17, 22, 28, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1086(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Alkoholio kontrolės įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1086(2). Kviečiu pranešėjus, pirmiausia G. Palucką, kuris pristatys pagrindinio Ekonomikos komiteto išvadą.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, Seimo Ekonomikos komitetas po pateikimo padirbėjo su įstatymo projektu ir, sakyčiau, stipriai jį patobulino, įrašydamas naują sąvoką „ūkininko pagamintas tradicinis alkoholinis gėrimas“, taip pat siūlydamas padaryti išimtį dėl tokios gamybos licencijavimo ir dar ne vieną svarbią pataisą dėl iniciatorių projekto.

Taip pat buvo gautas kolegės Seimo narės M. Ošmianskienės pasiūlymas dėl 2 straipsnio, kuriuo keičiamas 10 straipsnis. Komitetas šiam siūlymui nepritarė. Buvo siūloma užtikrinti prekybos vietos prieinamumą neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, bet yra pakeistas įstatymo projektas ir minėtų alkoholio produktų prekyba apskritai nėra siūloma.

Taip pat yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės siūlymas dėl 10 straipsnio, jam komitetas pritarė iš dalies. Dar vienas Vyriausybės siūlymas, susijęs su minėtos veiklos licencijavimu. Taip pat komitetas pritarė tik iš dalies. Kaip ir minėjau, numato išimtį dėl naujai suformuluotos sąvokos dėl licencijavimo. Dar vienas Vyriausybės siūlymas dėl 5 straipsnio, kuriuo keičiamas 17 straipsnis, dėl mažmeninės prekybos gaminamu alkoholiu tvarkos. Taip pat yra atsižvelgta iš da-

lies, nes, kaip ir minėjau, juo nebūtų prekiaujama. Dėl Vyriausybės pasiūlymų, rodos, viskas. Komitetas pritarė patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl pasiūlymų dar atskirai jus pakviesime vėliau, kai reikės apsispręsti balsuojant. O dabar norėčiau pakviesti V. Prancietį. Jis pristatys Kaimo reikalų komiteto išvadą.

V. PRANCKIETIS (LSF). Seimo Kaimo reikalų komitetas Alkoholio kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą svarstė 2023 m. balandžio 19 d. Komiteto sprendimas ir pasiūlymai tokie: pritarti iniciatorių pateiktam Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 10, 12, 17, 18 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadoms ir siūlyti pagrindiniam Ekonomikos komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamentą, Teisingumo ministerijos, Europos Sąjungos teisės grupės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės pastabas ir pasiūlymus, kuriems Kaimo reikalų komitetas pritarė. Balsavo: už – 6, susilaikė 1. Tai buvo S. Jovaiša, abejojo dėl kontrolės užtikrinimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Sveikatos reikalų komiteto pranešėjo salėje nematau, bet galbūt pirmininkas A. Matulas galėtų pristatyti?

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas nepritarė minėtam įstatymo projektui. Už balsavo 7, niekas nebalsavo prieš ir susilaikė 4. Siūlo įstatymo projektą atmesti dėl to, kad prieštarauja visai šiuo metu įgyvendinamai, gana sėkmingai nemažai kadencijų įgyvendinamai, valstybės kovos prieš alkoholizmą politikai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išvados yra pristatytos. Diskutuoti užsirašė trys Seimo nariai. Pirma kalba A. Veryga. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, labai gaila, kad vis dėlto apsisprendėme šitą klausimą palikti ir jį svarstyti. Panašu, kad į šiuos dalykus žiūrime kaip į pramogą. Mes ką tik balsavome ir pritarėme siūlymui dėl Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo. Jam aš labai pritariu ir manau, kad mes esame tokioje situacijoje, kai valstybės piliečiai privalo būti ne tik apginkluoti, bet ir labai blaivia galva, vertindami visas rizikas, ypač turint galvoje dabartinės valdžios siautėjimą ir gąsdinimą karais. Gal čia toks ir tikslas – leisti pasigaminti po toną *samagono*, kad visi galėtų normaliai užpilti ir tada jau galėtų išgyventi visą šitą politinį cirką, kuris šiandien vyksta valstybėje. Bet čia pajaukavimas.

O jeigu labai rimtai, tai kolegų, kurie teikiate įstatymo projektą, aš noriu retoriškai paklausti, ar jūs skaitėte Alkoholio kontrolės įstatymo 1 straipsnį? Skaitėte. Matau, kolega Eugenijus linksi galvą. Tai matėte, ten yra parašyta: mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą ir jo prieinamumą. Tai yra Alkoholio kontrolės įstatymo tikslas. Jeigu dar toliau skaitėte, yra minimi valstybės alkoholio kontrolės principai. Aš pacituosiu tris: skatinti nealkoholinių gėrimų gamybą ir prekybą, remti laisvos nuo alkoholio gyvenamosios aplinkos planavimą, skatinti socialinės aplinkos be alkoholio kūrimą. Tai jūs man pasakykite, kaip šitas teikiamas įstatymo projektas koreliuoja su tuo, kas yra numatyta Alkoholio kontrolės įstatyme? Jūs pjaunate į visiškai priešingą pusę. Vadinas, yra teikiami siūlymai, kurie prieštarauja įstatymo tikslui, valstybės alkoholio kontrolės principams, nes jūs man niekaip neįrodysite, kad leidimas žmogui pasigaminti toną *samagono* yra alkoholio vartojimo, prieinamumo mažinimas, kad tai yra socialinės aplinkos be alkoholio planavimas ir panašiai.

Kai yra kalbama apie kokias nors kaimo turizmo sodybas, apie kokias nors kultūros, su-prask, diegimą, ar mažai mes Lietuvoje turime problemų su sveikata? Mažai? (*Balsas salėje*) Sakote, ne ten turime. Tai aš pasakysiu, kad vis dėlto ten turime ir viskas susidėlioja iš mažų detalių. Jeigu jums, kolegos, yra neįdomus Sveikatos reikalų komiteto vertinimas, tai gal tada apskritai yra nereikalingi nei sveikatos mokslininkai, nei visuomenės sveikatos specialistai, jeigu į viską galima nusispjauti – į mokslinius tyrimus, į visą analizę ir padarytą darbą, kuris jau davė labai gerų rezultatų Lietuvoje. Iš tiesų alkoholio vartojimas yra pradėjęs mažėti, mes tampame civilizuotesni, tampame kultūringesni ir pasiekiamo tam tikrų gražių dalykų. Matome, kad jau ir pati visuomenė vis labiau ir labiau pradeda palaikyti tai, ką mes dabar turime. Apklausos rodo, kad vis didesnė gyventojų dalis palaiko tai, kas yra priimta.

Mano raginimas, kolegos. Nesugriaukime to, ką labai sunkiai politiškai Lietuva jau yra pasiekusi. Nepriimkime to kaip kažkokio žaidimo ir nekalto sprendimo, nes tai nulems dalies žmonių likimus, daliai žmonių tai kainuos šeimas, kainuos pragertą sveikatą ir kainuos didesnes išlaidas tai pačiai sveikatos apsaugos sistemai. Tai nedarykime tos klaidos. Tie, kurie nori gaminti

naminę degtinę pagal tradicinę receptūrą, ir šiandien gali tą daryti įregistravę įmonę, išsiėmę licenciją. Tada bus galima ir prekiauti, ir daryti viską taip, kaip privaloma civilizuotoje valstybėje. Tai kviečiu tikrai nepadaryti tos lemtingos klaidos ir nepalaikyti šio įstatymo projekto.

PIRMININKĖ. Toliau yra užsirašęs kalbėti R. Žemaitaitis, tačiau jo salėje kol kas nematau. P. Saudargas – dėl vedimo tvarkos.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Ne, aš tiesiog norėjau patikslinti. Kadangi esu fizikas, tai nemėgsčiau netikslių skaičių. Man atrodo, projekte yra 100 litrų alkoholio. Tai yra ne tona, o centneris, jeigu ką. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. M. Danielę kviečiu kalbėti.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Be to, jeigu būtų vanduo, taip būtų.

M. DANIELĖ (LF). Turbūt retas atvejis matyti mane ir Aurelijų, kalbančius už tą patį dalyką, bet aš nueisiu šiek tiek toliau nuo politikos ir pakalbėsiu ekspertiniu aspektu. Naminukė yra itin pavojinga narkotinė medžiaga. Mes kultūriškai esame prie jos pripratę, mes jos nesuvokiame kaip itin pavojingos medžiagos, bet ši medžiaga gali sukelti mirtį dėl apsinuodijimo, ši medžiaga sukelia didelę priklausomybę ir ši medžiaga šiandien yra šešėlyje.

Jeigu mes kalbame apie tai, kad ją reikia ištraukti iš šešėlio, sureguliuoti jos visą susijusią tvarką, žinoma, kad reikia. Jeigu ta veikla vyksta šešėlyje, jinai tampa dar pavojingesnė visuomenės sveikatai, žmogaus sveikatai ir atneša didelę žalą. Ir mes turime nuolatinius atvejus: 16 žmonių apsinuodijo, kartu gėrę degtinę, apako... Tai yra labai labai rimta medžiaga. Šitą turime suprasti.

Bet kai mes kalbame apie reguliavimą, vadinasi, mes ateiname ir sakome: valstybė ima tai į savo rankas. Pažiūrėkite į kanapes Kanadoje. Sureguliavimas yra toks griežtas, kad yra sureguliuota iki vaikams apsauginių pakuočių, kad vaikas negalėtų atidaryti. Vadinasi, mes suprantame medžiagos pavojingumą ir mes suprantame, kad pritaikydami labai griežtą, tvarkingą reguliavimą galime sumažinti apsinuodijimų žalą ir ištraukti tą veiklą iš šešėlio.

Visa problema yra šis projektas. Ir Sveikatos reikalų komitetas jį atmetė ne tik dėl to, kad yra, na, gali pasirodyti, kad čia ideologai už sveikatą, už gyvenimą be alkoholio, bet ne tik dėl to. Projektas yra šleivas ir kreivas. Projektas neužtikrina griežtų reguliavimo sąlygų ir neatsako į daugybę klausimų.

Reikia numatyti šio produkto kokybės tikrinimą. Žmogus išvirė naminukę, jis veža ją testuoti, jis užtikrina, kad jinai neturi nuodų. Vadinasi, jinai yra padaryta teisingai. Tai yra vienas svarbiausių dalykų. Kai mes ištraukiame kokį nors dalyką iš šešėlio, mes užtikriname jo kokybę, vadinasi, jis tampa... na, mes užtikriname, kad jis nebus pripildytas nuodų. Tai reikia būtinai padaryti.

Licencijavimas yra labai svarbus. Na ir daugybė kitų dalykų: kaip bausime už pažeidimus, kokios bus sankcijos (jos turi būti labai griežtos ir labai rimtos), kaip apsaugosime jaunimą, kaip užtikrinsime, kad tas degustavimas nevirstų iš tikrųjų į šešėlyje vykstančią prekybą? Na, ir visi kiti dalykai.

Šis projektas yra pats savaime tiesiog blogas ir dėl to palaikyti negalima. O grįžti prie naminės degtinės suregulavimo nustatant labai griežtas taisykles yra tas kelias, kuriuo reikia eiti. Ir mes tą kalbame apie lošimus, mes tą kalbame apie naminę degtinę šiandien. Kitos šalys tai daro su kanapėmis. Beje, tai daro ir Vokietija, nes tai yra moksliskai pagrįstas veiksmingiausias būdas. Deja, šiandien aš raginu nepalaikyti šito projekto.

PIRMININKĖ. Diskutuoti užsirašę pasisakė. E. Gentvilas – dėl vedimo tvarkos.

E. GENTVILAS (LSF). Aš iki šiol visiems viešai sakydavau ir sakydavau tiesą, kad aš nesu vartojęs narkotikų, bet po kolegės M. Danielės pasakymo noriu dabar prisipažinti – aš esu vartojęs narkotikų, ir ne vieną kartą, bet nelaikau savęs įgudusiu narkomanu. (*Juokas salėje*)

PIRMININKĖ. Pereiname prie pataisų svarstymo. Seimo narė M. Ošmianskienė yra įregistravusi pataisą. Prašau. Norėčiau pakviesti Ekonomikos komiteto pranešėją G. Palucką, kuris pasakys komiteto išvadą, o pirma M. Ošmianskienė pristatys savo pataisos esmę. Prašau. Gerbiama Monika, pristatykite.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Gerbiami Seimo nariai, prieinamumas žmonėms su negalia yra pradedamas reguliuoti dar nuo 1994 metų, jau 30 metų, tačiau apsidairius, jeigu Lietuvoje reikėtų rasti sodybą, pritaiktą, tinkamą žmonėms su negalia, tai būtų misija beveik neįmanoma.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad į kaimo turizmo plėtrą buvo investuota nemažai Europos Sąjungos lėšų, tačiau šiandien norint rasti prieinamą sodybą, kaip jau ir minėjau, faktiškai yra neįmanoma. Politika valstybėje gali būti formuojama reguliavimu, draudimais ir baudomis, tačiau gali būti formuojama ir paskatomis, pasiūlant tam tikrą morką.

Šis siūlymas yra būtent toks. Naminukė, alkoholis nėra būtinoji prekė, būtinas poreikis. Suteikdami tam tikriems kaimo turizmo ūkiams galimybę gaminti, degustuoti ar prekiauti, lygia-grečiai galime siekti ir kitų gerų tikslų, kurie skatintų socialinės gerovės kūrimąsi. Todėl šiuo siūlymu siekiama, kad alkoholi...

PIRMININKĖ. Laikas!

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). ...gaminančios ir dabar jau siūlančios degustuoti kaimo...

PIRMININKĖ. Laikas!

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). ...sodybos privalėtų turėti ir pritaikomumą žmonėms su negalia.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Prašau pristatyti komiteto išvadą dėl šio pasiūlymo.

G. PALUCKAS (LSDPF). Komitetas mano, jog pasiūlymas yra tiesiog ne dėl to įstatymo, nes čia yra Alkoholio kontrolės įstatymas, todėl komitetas siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Apsispręskime balsuodami. Už pasiūlymą dar kalba keli Seimo nariai. A. Sysas norėtų palaikyti.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Labai keistai atrodo su šituo įstatymu. Aš nekalbėsiu apie įstatymą, kuriam nepritariu. Plečiame prieinamumą, bet kai kalbame apie neįgaliuosius, kažkodėl komitetas balsuoja prieš. Kodėl sveikas žmogus gali atvykęs į tokią sodybą išgerti, o neįgalus, pavyzdžiui, negali? Man paaiškinkite. Todėl aš pritariu šitai pataisai. Jeigu jau jūs liberalizuojate rinką, tai kiekvienas Lietuvos pilietis turi teisę į šitą produktą. (*Balsas salėje: „Diskriminuojama!“*)

PIRMININKĖ. Balsuokime. Kas pritariate pataisai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 94: už – 48, prieš – 15, susilaikė 31. Pritarta pataisai.

Toliau. Norėčiau pratęsti balsavimo laiką iki tol, kol apsvarstysime šį klausimą, nes esame jo viduryje.

Dabar dėl 2 straipsnio taip pat buvo pateiktos Vyriausybės pastabos, kurioms komitetas, kaip jau buvo pristatyta, pritarė iš dalies. Ar Vyriausybei (čia atsiklausiu, matyt, premjerės) tinka pritarimas iš dalies?

K. Navickas pakomentuos. Prašau. (*Šurmuly salėje*) Kaip supratau, pritarimas iš dalies tinka. Ar galime pritarti bendru sutarimu pritarimui iš dalies? Nematau prieštaraujančių. Daugiau pastabų, pataisų... Yra taip pat dar viena pataisa dėl 5 straipsnio. Vyriausybės pataisa. Taip pat jai pritarta iš dalies. Vėlgi atsiklausiu K. Navicko, ar tinka pritarimas iš dalies dėl 5 straipsnio?

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKĖ. Tinka. Ar galime pritarti 5 straipsniui tokiam, koks jis suformuluotas? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Galime apsispręsti dėl viso projekto. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-6 klausimo – Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-1086. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 109: už – 60, prieš – 22, susilaikė 27. Po svarstymo pritarta.

11.28 val.

Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2083(3)VK, Vidaus tarnybos statuto 6, 31¹, 39 ir 81 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2085(3)VK, Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 5, 7, 10, 43, 69, 71, 72 ir 79 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2086(3)VK (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-7.1 klausimas – Vadovybės apsaugos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2083(3) bei lydimieji. Norėčiau pakviesti A. Petrošių, kuris pristatys Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Sprendimas dėl projekto Nr. XIVP-2083. Įstatymo projektą atmesti, nes įstatymo projektu siūlomi pakeitimai integruoti į Seimo 2023 m. gruodžio 19 d. priimtą įstatymą Nr. XIV-2412.

Sprendimas dėl projekto Nr. XIVP-2085. Atsižvelgiant į tai, kad Seimas 2023 m. gruodžio 19 d. priėmė Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymą XIV-2404, kuriuo Vidaus tarnybos statutą išdėstė nauja redakcija, įstatymo projektą Nr. XIVP-2085 atmesti, nes jo nuostatos integruotos į naują Vidaus tarnybos statuto redakciją.

Projektą Nr. XIVP-2086 atmesti, nes 2023 m. gruodžio 5 d. priimtas Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2303 išsprendė šiuo projektu sprendžiamus klausimus, todėl projektas nebėra aktualus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręsimė balsuodami jau per kitą balsavimo intervalą.

11.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3556 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar norėčiau pasiūlyti apsvarstyti rezervinį 2 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektą Nr. XIVP-3556. Kviečiu J. Razmą į tribūną.

J. RAZMA (TS-LKDF). Nedidelis formalus pakeitimas teikiamas dėl dviejų komisijų sudėties. Į Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisiją įrašoma J. Šiugždinienė, iš jos pasitraukus L. Kasčiūnui. Iš Jaunimo ir sporto reikalų komisijos J. Šiugždinienė yra išbraukiama, nes, kaip ji mano, būtų sudėtinga spėti dirbti dviejose komisijose.

PIRMININKĖ. Užsirašiusių klausti nėra, dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Svarstymas. Diskutuoti užsirašiusių nėra, dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė.

Priėmimo stadija. Dėl 1 straipsnio nėra gauta pasiūlymų, dėl 2 straipsnio nėra, dėl 3 straipsnio nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu visiems straipsniams? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų priėmimo stadijoje niekas neužsirašė. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku. Primenu, kolegos, kad balsavimas dabar vyks nuo 12 val. 30 min. Nuo 12 val. 30 min. kitas balsavimo langas.

11.31 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 1, 2, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 18¹, 18², 18³, 18⁵, 18⁶, 28, 29, 33, 34, 34¹, 38, 39 straipsnių, III skyriaus ketvirtojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3454 (pateikimas)

Dabar svarstysime darbotvarkės 1-9 klausimą – Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-3454. Jį pateiks ministrė A. Armonaitė. O posėdžiui toliau pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

A. ARMONAITĖ (LF). Laba diena, mieli kolegos. Vyriausybė teikia Alkoholio kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimus. Pristatysiu juos. Iš esmės yra keli tikslai. Pagerinti verslo reguliacinę aplinką, sudarant palankesnes konkurencines sąlygas skirtingus alkoholinius gėrimus gaminantiems, importuojantiems ir parduodantiems ūkio subjektams. Pašalinti Alkoholio kontrolės įstatymo įgyvendinimo praktikoje išryškėjusius trūkumus ir atsisakyti ydingų nuostatų, nesuderintų su kitais teisės aktais. Pasakysiu labai paprastai, atvirai. Mane, stovinčią šioje tribūnoje, gali kritikuoti abi pusės: ta pusė, kuriai norisi ambicingesnio alkoholio kontrolės laisvinimo, ir, aišku, ta pusė, kuri nori išlaikyti *status quo*, tai yra visą draudimą. Tačiau Vyriausybės su institucijomis, ministerijomis, visais ekspertais ir verslu suderintas projektas yra toks. Mes jį atnešame. Aš asmeniškai tikiu, kad jis pagerintų situaciją.

Dabar aš pristatysiu pagrindinius pokyčius. Siekiant aiškumo, yra sumažinamas vienkartiinių licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais skaičius ir suvienodinamos pagal šias licencijas leistinos alkoholinių gėrimų koncentracijos: silpniesiems gėrimams – iki 8,5 laips-

nio, vidutinio stiprumo – iki 15 laipsnių. Taip pat suvienodinamos konkurencinės sąlygos verslininkams, kurie prekiauja mugėse, parodose ir masiniuose renginiuose, pakeliant leistiną prekiauti alkoholinių gėrimų koncentraciją iki 15 laipsnių. Šiuo metu mugėse, masiniuose renginiuose galima prekiauti tik alumi ir sidru iki 7,5 laipsnio. Tikriausiai keliaujate po Vokietijos miestelius, kalėdines muges, matote, tikrai galima įsigyti ir šiek tiek stipresnio vyno. Lietuvoje Kaziuko mugėje to nebuvo galima padaryti. Mes leistume iki 15 laipsnių.

Toliau. Išplečiamas išimčių, kas nelaikoma reklama, sąrašas. Tik pabrėšiu, triskart padedu šauktuką, absoliutus reklamos draudimas toliau galioja, yra tik keli nedideli patikslinimai, kaip mes siūlytume ją reguliuoti. Pavyzdžiui, siūlome įtvirtinti, kad interneto platformos, tokios kaip „Bolt Food“ ar „Wolt“, galėtų skelbti leistiną informaciją ir tai nebūtų laikoma reklama. Šiuo metu jos, būdamos tik tarpininkės, o ne tiesioginės alkoholinių gėrimų pardavėjos, negali skelbti informacijos, kol neturi įsigijusios licencijos. Taip pat siūlome, kad reklama nebūtų laikoma ir informacija apie maisto ir alkoholinių gėrimų derinimo rinkinius, įmonių gautus apdovanojimus, alkoholinių gėrimų gamybos technologijas ir tradicijas. Kitaip tariant, toliau liks absoliutus draudimas, nebus galima užpirkti feisbuko įrašų ir taip toliau, tai lieka. Bet jeigu įmonė gavo apdovanojimą, jeigu jinai nori pasakyti, kad prie vieno ar kito sūrio tinka vynas, na, sveikas protas sako, kad tai nėra reklama, ir mes siūlome tai įteisinti.

Taip pat siūlome leisti organizuoti alkoholinių gėrimų degustacijas gamybos patalpose. Šiuo metu degustacijos yra leistinos tik mugėse ir parodose. Taip pat norime nustatyti aiškesnes taisykles, kada leidžiama dovanoti alkoholinius gėrimus reprezentaciniais tikslais, kai siekiama užmegzti, pagerinti verslo santykius. Juk ir viešosios institucijos, turinčios įvairių tarptautinių kontaktų ir taip toliau, gauna tuos suvenyrus iš užsienio. Norime ir Lietuvoje tai legalizuoti. Ir dar kai kurie kiti techniniai pakeitimai.

Kolegos, tikrai labai prašau palaikymo. Tokie racionalūs pasiūlymai, kurie sumažintų biurokratinę naštą, reguliavimo naštą, būtų aiškiau. Jie esmingai nekeičia Alkoholio kontrolės reguliavimo Lietuvoje. Ačiū.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). (Negirdėti)

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, jūs sakote, kad tai nekeis vartojimo, čia kažkas tik pareguliuojama, pataisoma. Aš noriu jūsų labai konkrečiai paklausti. Jūs tam tikrose vietose siūlote padidinti leistiną prekiauti alkoholinių gėrimų koncentraciją. Tai gal jūs man galite paaiškinti tiesiog matematiškai, kaip tai nedidins absoliutaus alkoholinių gėrimų suvartojimo? Gal galite, nežinau, kokią nors gudrią formulę sugalvoti, kad paaiškintumėte, nes tame pačiame tūrio vienetu parduodant tiesiog didesnės koncentracijos alkoholinius gėrimus paprastai vartojimas absoliutaus alkoholio išauga. Tai kokia yra prasmė, koks yra tikslas ir ar iš tikrųjų reikia Lietuvoje didinti alkoholinių gėrimų vartojimą, jūsų manymu?

A. ARMONAITĖ (LF). Aurelijau, aš, tiesą sakant, noriu pakviesti protingumo, proporcingumo kriterijais vadovautis. Mes kalbame apie alkoholio koncentraciją iki 15 laipsnių. Tai reiškia, mes realiai kalbame apie leidimą prekiauti vynu, pavyzdžiui, Kaziuko mugėje. Šituo paketu nėra liečiamas jūsų atneštas ir Valstiečių ir žaliųjų sąjungos Vyriausybės įgyvendintas alkoholio ribojimas dėl valandų, dėl amžiaus, kuris tikriausiai, kaip jūs argumentuojate, reikšmingai mažina ar sumažino laikinai vartojimą. Paskui jis tikriausiai atsistatė. Tai čia nėra tas reguliavimas. Aš tikrai kviečiu pasižiūrėti atvirai. Kaip ir sakiau savo pristatymo pradžioje, tie, kas nori ambicingesnio liberalizavimo, kritikuoja šitą projektą. Jums atrodo, kad vynas Kaziuko mugėje – kaip čia? – nugirdys Lietuvą. Man taip neatrodo. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Toliau klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Turbūt, kai kalbame apie tas nacionalines muges, vis tiek mes daugiausia tikimės, kad jos turėtų būti ne kiniškų prekių, ne atvežtinės produkcijos, o grynai lietuviškos produkcijos. Ar nebus taip?.. Suprantama, alus vis tiek daugiau toks vietinis yra. Čia nematyti prekybos kokiais nors kitais, daugiausia namudiniais prekiauja. Bet ar nebus taip, kad išeis į viešumą atvežtiniai vynai paprasčiausiai, daug bus to vyno? Tikrai tas neduos turbūt paveldui naudos. Aišku, yra šiek tiek ir savų gamintojų, bet tai daugiau bus tokia galimybė paprekiuoti įvairiais kitais gėrimais, kurie nieko bendro neturi su mūsų nacionaliniu paveldu. Ačiū.

A. ARMONAITĖ (LF). Gyvename laisvoje Europoje, kur galioja bendra rinkla, prekės, paslaugos juda viduje Lietuvos. Puikūs gaminiai išvažiuoja į užsienį, kaip ir puikūs gaminiai atvažiuoja čia, į Lietuvą. Aš, tiesą sakant, ne visai sutinku, kad jeigu Lietuva nėra šiuo atveju tradiciškai vyno šalis, tai nereiškia, kad nereikia priimti šių įstatymų pakeitimo. Neseniai lankiausi „Litexpo“ parodoje „Adventur“, kur Lietuvos verslas prisistatė, dzūkai, rodos, iš Lazdijų, gamina puikų vyną, kuris yra tikrai gero lygio. Tai dabar tiems žmonėms prisistatyti, dalyvauti tiesiog būtų daugiau galimybių. Tiesą sakant, Lietuva garsėja tradicijomis ir labai stipraus alkoholio. Tai čia pagal tą jūsų klausimo logiką gal reikėtų man dabar tuos didesnius laipsnius atnešti, bet vis dėlto mes to nedarome ir siūlome iki 15 % alkoholio koncentraciją.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika. Nėra. Tada K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, savivaldybės yra nusistačiusios įvairias tvarkas švenčių ir renginių metu: vienos leidžia, kitos riboja. Dabar, jei patvirtiname šį jūsų įstatymo projektą, ar nekils tokia kolizija? Aš, pavyzdžiui, esu žymus vyndarys kokiame nors regione ir noriu prekiauti šventėje, o tos savivaldybės meras nustato taisykles kartu su savivaldybės taryba, nes jam atrodo, kad alkoholis yra blogis iš viso. Kaip čia tada reikėtų elgtis?

A. ARMONAITĖ (LF). Tos savivaldybės, kurios yra už kultūrinį gyvenimą, už didesnius renginius ar kokį nors judesį savo miestelyje, leidžia, tos, kurios nenori, neleidžia. Mes į savivaldą nesikišame šiuo atveju. Gal kaip tik palengviname kai kuriuos dalykus, supaprastiname licencijas, savivaldybių administracijoms bus lengviau, o jau čia jūsų klausimas yra politinis, kokius merus mes renkame, čia įstatymas nesikiša į tai.

PIRMININKAS. Klausia A. Matulas. Nėra. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, žinote, skaitau apie masinius renginius ir kad mes leisime prekiauti ir atidarysime, išskyrus, paskaičiau dabar jūsų aiškinamajame rašte, sporto renginius. Tai ar masiniai renginiai mums yra svarbiausias renginys, ar mes norime, kad mūsų tauta daugiau išgertų stipresnių gėrimų?

Antras momentas dėl reklamos. Aš vis dėlto manau, kad jei atidarysime mažą mažą skylutę, tai mes turėsime ir pro tą skylutę pradės dar daugiau tos reklamos lįsti. Mes jau vargstame, žinome, kokia yra dabar situacija su lošimais, tai dabar norime vėl atverti mažas dureles, kad galėtų irgi internete reklamotis. Ačiū.

A. ARMONAITĖ (LF). Tai ne visai taip yra. Kaip ir pristatymo metu sakiau, jokia apmokėta reklama, net ir tiesioginė neapmokėta reklama, pavyzdžiui, socialiniuose tinkluose, čia nėra atlaisvinama. Tiesiog gamintojai ar pardavėjai galės paskelbti informaciją apie savo gautus apdovanojimus, apie maisto derinimo rinkinius ir taip toliau. Čia, tiesą sakant, jau net jeigu aš dabar paimečiau ir pasakyčiau, koks vynas prie kokio sūrio geriau tinka, gal irgi būtų galima laikyti reklama pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus. Mes tiesiog kviečiame tokiu protingumu, proporcingumo kriterijumi vadovaujantis to nelaikyti reklama. Lygiai taip pat kaip ir interneto platformos „Boltas“, „Woltas“ – juk jie yra tikrai tarpininkai ir dabar negali paskelbti leistinos informacijos, ne tos, kuri būtų laikoma reklama, bet šiuo metu leistinos informacijos. Čia tiesiog sureguliuojame. Čia dėl reklamos.

Dabar dėl renginių. Aš jums keletą tų pavyzdžių pasakiau. Tai yra mugės, miestų renginiai. Mes tikrai nesiuolome stipriųjų gėrimų ir tas viskas lieka, yra siūloma 15 laipsnių koncentracija. Paprastai aš vis dėlto tikiu žmonių sveiku protu ir nežinau, ar kažkas jau nuo vyno taurės yra nusitašęs taip, kad yra kažkokių problemų. Tiesiog truputį, kolegos, prašau supratimo. Yra racionalūs, suderinti tarp institucijų pakeitimai, tikrai ne radikalūs.

PIRMININKAS. J. Baublys – paskutinis klausiantysis.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gal ne paklausti gerbiamos ministrės, bet tiesiog pritarti ir palaikyti norėčiau, nes iš tiesų ne vienas vyno gamintojas kreipėsi į mane, kad gamina puikų vyną, bet pristatyti, kaip minėjo ministrė, parodose ar kitur tiesiog neturi galimybės. Labai teisingai ministrė pasakė, kad yra daugiau, kurie nuo alaus prisigeria, o nuo vyno tikrai labai labai retai gali pamatyti, kad nuo vienos kitos taurės būtų prisigėrę.

Ne vieną kartą Lietuva buvo kritikuota dėl to, kad iš to hektaro mažai pajamų turi. Čia būtent, mano žiniomis, yra vyndariai, kurie pasodinę ir vynuogynus, ir tapę ūkininkais, ir nori būtent gaminti tą vyną, tai ir padidinti tas pajamas iš 1 hektaro ir panašiai. Yra daug pliusų. Tikrai palaikau ir siūlyčiau visiems balsuoti už. Ačiū.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkui. Ačiū.

PIRMININKAS. Tai čia jau buvo motyvai. Dėkui ministrei.

Dabar jau tikrieji motyvai. Kas užsirašė? Už – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, pateiktu įstatymo projektu suderinamos Alkoholio kontrolės įstatymo nuostatos, sumažinami licencijų kiekiai ir suvienodinamas leidimų reglamentavimas. Patikslinamos licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais rūšys atsisakant kai kurių vienkartinį licencijų rūšių ir pasiūlant nustatyti naują bendrą vienkartinės licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais rūši.

Įstatymo projektu tikslinami licencijų bei leidimų suteikimo ir panaikinimo pagrindai, taip pat tikslinamos licencijų išdavimo ir panaikinimo sąlygos. Numatoma galimybė vykdyti degustacijas gamybinėse patalpose, leidžiama prekyba alkoholiniais gėrimais, kurių etilo alkoholio koncentracija yra ne didesnė nei 15 %, parodose, mugėse ir masiniuose renginiuose.

Kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą, nes jis yra labiau techninis. Renginiuose ir mugėse žmonės, kurie norėtų išgerti vyno taurę, tikrai tokios galimybės šiandien neturi ir jeigu nori išgerti vienokio ar kitokio gėrimo, turi gerti tik alų arba sidrą. Aš tikrai kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Veryga pasisakys prieš.

A. VERYGA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš nežinau, ar jūs atidžiai klausėte ministrės pristatymą, bet ji net nebandė neigti, kad šito įstatymo pataisų tikslas yra gerinti verslo sąlygas, tai yra sukurti geresnes sąlygas parduoti alkoholinius gėrimus. Aš dar kartą priminsiu Alkoholio kontrolės įstatymo tikslą. Jo tikslas yra mažinti alkoholinių gėrimų suvartojimą, o ne kurti geresnes sąlygas verslui jį pardavinėti.

Dar daugiau. Vyriausybės narė, kuri atneša čia mums tokius pasiūlymus dėl įstatymų, manau, apskritai elgiasi net ir ciniškai. Vyriausybė, siūlydama, teikdama tokius siūlymus, kurie didins alkoholinių gėrimų suvartojimą, tuo pat metu net neleidžia teikti pagalbos žmonėms, laikydama daugiau negu 600 mln. eurų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rezerve, tai yra kuriamos sąlygos, kaip galima daugiau suvartoti, sukurti sveikatos problemų, bet net neleidžiama jų spręsti. Man atrodo, čia yra net nelabai žmoniškas elgesys. Ministrė nesugebėjo atsakyti į mano klausimą, koku būdu matematiškai padidinus alkoholinių gėrimų koncentraciją, jo kiekį tame pačiame tūryje nepasikeis absoliutus alkoholinių gėrimų suvartojimas. Kaip jisai gali nepasikeisti, jeigu jūs... Tiesiog koncentraciją padidinant, jisai padidės. Čia kiekvienam, manau, turinčiam minimaliausias matematikos žinias ir supratimą, yra aišku, kad alkoholinių gėrimų suvartojimas taip tiesiog išauga ir su tuo išauga ir jo padaryta žala.

O kalbant apie reklamą, aš manau, kad šituos siūlymus parengė patys gamintojai, kurie puikiai žino, kaip tas landas išnaudos. Tokiems siūlymams pritarti tikrai negalima.

PIRMININKAS. Dėkui pasisakiusiems. Apsispręsimė dėl šio projekto per numatytą balsavimo intervalą.

11.50 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3098, Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 484¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3099 (pateikimas)

Dabar dar vienas Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų projektas su lydimuoju. Jį pateiks A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, noriu jums pristatyti Alkoholio įstatymo projekto pakeitimus. 2017 metais buvo priimta

nemažai įvairiausių draudimų ir ribojimų, kurie įsigaliojo 2018 metais, tačiau atlikti tyrimai rodo, kad Lietuvoje 2019, 2020, 2021 ir 2022 metais alkoholio vartojimas, tenkantis vienam gyventojui, iš esmės nei padidėjo, nei pamažėjo. Padidėjimas 1 litru buvo, kuomet Lietuvoje buvo karantinas, tačiau rodikliai vėl grįžo prie prieš tai buvusių rodiklių.

Pateiktu siūlymu siūlome, kad sekmadieniais, kaip ir bet kurią kitą dieną, Lietuvoje būtų galima prekiauti alkoholiniais gėrimais nuo 10 valandos ryto iki 20 valandos vakaro, nes, kaip ir minėjau, tyrimai nerodo jokių pokyčių. Tačiau būtent dėl šito sekmadienio ribojimo, kuris yra įvestas 2017 metais ir įsigaliojo 2018 metais, nemažai gyventojų susiduria su tam tikrais iššūkiais. Pavyzdžiui, rajonuose, mažesnėse savivaldybėse ar mažesniuose miesteliuose maisto prekių parduotuvės, kurios prekiauja ir alkoholiniais gėrimais, dirbdavo ilgesnį laikotarpį, tačiau priėmus įstatymo pakeitimus, sugriežtinusius ir sutrumpinusius laiko tarpą, kada galima prekiauti sekmadieniais, jos dirba iki 15 valandos. Vadinasi, asmenys, kurie nori įsigyti būtiniausių maisto produktų: duonos, pieno ar kitko, tiesiog neturi tokios galimybės.

Dabar grįžkime į Lietuvos pajūrį. Vasarą Lietuvoje apsilanko tiek Lietuvos turistai, tiek atvykstantys iš užsienio šalių. Jiems atostogaujant pirmadienis niekuo nesiskiria nuo trečiadienio ar nuo sekmadienio. Tačiau norėdami įsigyti alkoholinių gėrimų Lietuvos pajūryje, kitaip tariant, Lietuvoje, jie tai turi padaryti po 15 valandos kavinėse, kurios ištisą parą prekiauja alkoholiniais gėrimais. Vadinasi, jūs alkoholinius gėrimus galite įsigyti ištisą parą, tačiau po 15 valandos sekmadienį jūs už tai turėsite sumokėti tris keturis kartus daugiau.

Dar labai svarbus aspektas. 2018 metais įvedus, mūsų nuomone, tuos perteklinius draudimus, labai stipriai pagyvėjo kontrabanda. Lyginant, jeigu neklystu, 2020 ir 2021 metus, Lietuvos muitinės departamento duomenimis, kontrabanda buvo išaugusi net keturis kartus. Ką reiškia kontrabanda ir nelegali prekyba? Tai reiškia, kad valstybė negauna mokesčių iš tos veiklos ir tikimybė asmenims apsinuodyti nelegaliai pagaminta produkcija yra gana didelė.

Iš tiesų gana išsamiai pristačiau šį klausimą. Tikrai lauksiu klausimų. Jų, matau, čia tikrai bus nemažai. Lauksiu klausimų. Gerbiama Agne!

PIRMININKAS. Na, nepradėkite dirbti už posėdžio pirmininką. Iš tikrųjų pirmoji klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Kolega, jūsų pasiklausius, Lenkija yra kankinių kraštas, nes tenai maisto prekių parduotuvės iš viso sekmadieniais, išskyrus tris ar keturis savaitgalius per metus, yra uždarytos. Išeitų, yra labai blogai, nes žmonės maisto prekių parduotuvėse negali nusipirkti alkoholio.

Kartais į savo argumentus reikėtų pažiūrėti iš šalies, nes jų rimtų nėra. Jūs pats sakėte, kad tyrimai nieko nerodo. Jeigu tyrimai nieko nerodo ir nėra jokių duomenų, pasak jūsų, tai kam tada keisti? Vartotojai kaimiškose vietovėse priprato prie parduotuvių darbo laiko. Tikrai yra melas, kad jos visos keitė darbo laiką. Jos ne visos keitė darbo laiką ir puikiai surado kitų galimybių ar kitų prekių rūšių prekiauti. Tą galiu patvirtinti, nes pati gyvenu nedidelėje vietovėje.

Tai kam jūs tada darote pakeitimus dėl pakeitimų? Ar tai yra noras privilioti rinkėjus, ar kažkoks kitas tikslas?

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Agne, už jūsų klausimus ir įžvalgas. Visų pirma, aš nenorėčiau su jumis sutikti, kad visi Lietuvos gyventojai prie šios tvarkos, kuri buvo pakeista ir įsigaliojo 2018 m. sausio 1 d., priprato. Jeigu būtų taip, kaip jūs sakote, tai tyrimų duomenys rodytų kitus skaičius. Dalis visuomenės visgi nepriprato, todėl mūsų frakcijos atstovai teikia šį įstatymo projektą ir jį aš jums pristatau čia, nes dalis žmonių tikrai nepriprato.

Jeigu kalbėtume apie Lenkiją ir mažesnes parduotuves, tai tikrai yra parduotuvių, kurios dirba ir savaitgaliais. Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad Lenkijoje prekyba alkoholiniais gėrimais yra galima ir degalinėse, ir kitose vietose. Ir net ištisą parą, ko Lietuvoje nėra.

Lietuvoje ištisą įvyko didelis proveržis 2014, 2015, 2016 metais, kai parduotuvėse buvo uždrausta prekyba alkoholiniais gėrimais ištisą parą, kai Lietuvoje buvo uždrausta prekiauti alkoholiniais gėrimais degalinėse, taip pat pakeitimas, kai nebegalima prekiauti alkoholiniais gėrimais nuo 8 valandos ryto ir iki 22 valandos vakaro.

Mes palaikome tuos sprendimus, kurie davė ir duoda rezultatą. Mes konstatuojame, kad tie pakeitimai, kurie įsigaliojo 2018 metais, yra pertekliniai ir rezultato, jei vertintume penkerių metų perspektyvą, tiesiog nepasiekėme.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju. Aš turiu du klausimus. Pirmas. Gerbiamas kolega, kodėl jūs meluojate sakydamas, kad nėra tyrimų, kurie rodo rezultatą? Yra aiškūs duomenys, kurie rodo, kad sekmadienį sumažėjo mirčių nuo išorinių priežasčių po to, kai buvo priimti sprendimai. O pirmadieniais vyrų mirčių nuo širdies ir kraujagyslių ligų skaičius susilygino su kitomis savaitės dienomis. Tai jūs tiesiog meluojate. Kodėl jūs tai darote?

O kitas klausimas yra susijęs su tuo, ar jūs apskritai turite sąžinę. Jūsų politinė partija yra nuteista politinės korupcijos byloje už ryšius su „MG Baltic“. Tai „MG Baltic“ skelbiasi, kad yra vienas didžiausių didmenininkų alkoholio platintojų Baltijos šalyse. Aš noriu paklausti, koku būdu ši kartą jūsų politinę partiją ir jus asmeniškai, dėžutės forma ar kokia nors kita forma, įtiki- no šitas koncernas, kad reikia priimti sprendimą, kuris didins jo pardavimus? Labai jums ačiū.

A. BAGDONAS (LSF). Gerbiamas kolega Aurelijau, ne pirmas kartas, kai neturint svarių argumentų yra ištraukiama, tuoj atsakysiu, yra ištraukiama koncerno vienokia ar kitokia byla. Aš jums atsakysiu: aš sąžinės turiu, su ta istorija neturiu nieko bendro, nė vieno iš šio koncerno žmonių asmeniškai nepažįstu ir tuo metu parlamente net nedirbau. Čia atsakau į jūsų klausimą apie sąžinę.

Dabar atsakau apie statistiką. Aš nesakiau, kad jokių pokyčių nebuvo. Aš sakau, kad alkoholio suvartojimo kiekis niekaip nepasikeitė nuo 2019 metų, vertinant vienam gyventojui. Tai reiškia, kad jei priėmus daugybę pakeitimų: reklamos draudimą, amžiaus ribojimą, laiko ribojimą – daugybę pakeitimų, priimtų... Juokingiausias turbūt yra vaikų, atvykusių į parlamentą, klausimas, kai jie klausia, kodėl Lietuvoje negalima įsigyti vaikiško šampano, bet tuo pat metu mes, būdami pirmokai ar trečiokai, galime nueiti ir įsigyti nealkoholinio alaus, galime įsigyti nealkoholinio vyno, galime įsigyti nealkoholinio putojančio vyno. Tai tie vaikai ta prasme juokiasi iš tų sprendimų, kurie buvo priimti 2018 metais.

PIRMININKAS. R. Baškienė klausia.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamas pranešėjas, iš tikrųjų jūs privertėte mane nusišypsoti. Daug ekskursijų yra buvę, atvykę į Lietuvos Respublikos Seimą ir daugelį metų dirbu čia. Man nepasisėkė, niekas nepaklausė, kad Seime negalima nusipirkti nealkoholinio šampano.

Juolab jūs neįtikinote savo argumentais dar ir dėl to reikšdamas susirūpinimą, kad štai už alkoholinius gėrimus poilsiautojai, eidami į kavines, turės mokėti brangiau. Na, jeigu jie to nori, tai, matyt, galbūt nebe mūsų rūpestis būtų, ar jie už tai mokės brangiau, ar pigiau. Juo labiau jūs paminėjote vieną iš argumentų, kad padidės kontrabanda. Tai aš norėčiau jūsų paklausti, ar nemanote, kad vietoje to, ką jūs teikiate dabar, sutrumpinti darbo, tai yra pailginti darbo laiką, kuris buvo sutrumpintas, parduotuvių, prekiaujančių alkoholiu, kaip tik pagalvoti, kaip kovoti su kontrabanda? Galbūt jūs, kaip aktyvus Seimo narys, jau numatėte ir kovos su kontrabanda įstatymo projektą? Tai, mano galva, būtų tikslingiau ir naudingiau. Ačiū.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama kolege, už klausimus, užduotus su šypsena. Pradėsiu nuo vaikų ir patikslinimo. Aš kalbu, kad vaikai užduoda klausimus, kodėl Lietuvoje negalima įsigyti vaikiško šampano, kurio galima įsigyti visose aplinkinėse šalyse – Latvijoje, Lenkijoje. Visi negali įsigyti – prekyba juo Lietuvoje yra uždrausta. Tokį klausimą iš vaikų aš ne kartą išgirdau ir jų pastebėjimus, kad jie toje pačioje Lietuvoje gali įsigyti nealkoholinio alaus, nealkoholinio šampano, bet kuri nealkoholinį gėrimą gali įsigyti net pirmokas, atėjęs į parduotuvę.

Apie turistus. Turistai neturės permokėti. Jie nuo 2018 metų jau permoka, nes nuo 15 valandos iki 20 valandos vakaro jie tą patį alkoholinį gėrimą kavinėje gali įsigyti už tris ar keturis kartus didesnę kainą. Jie jau permokėjo, norėdami tuos gėrimus įsigyti.

Apie kontrabandą. Taip pat tai nėra pasvaikiojimai – tai yra Muitinės departamento pateikti duomenys, kad, kaip ir kartočiau, lyginant 2020 metus su 2021 metais, keturis kartus padidėjo jau pagautos kontrabandos skaičiai. Kiek pateko į Lietuvą nelegaliai ir nesulaikytos, tokių duomenų nėra, bet skaičiai išties yra įspūdingi. Vadinasi, kuo mes daugiau įvedame draudimų, ribojimų,

didiname akcizus, tuo atsiranda didesnis interesas. Kai aplinkinėse šalyse tos alkoholio kainos nekyla, tuo atsiranda didesnis interesas įvežti į Lietuvą. Sutinku, kad tam mes turėtume skirti didesnę dėmesį, kad tie neaiškios kilmės produktai nepatektų į mūsų šalį ir žmonės galbūt neapsinuodytų tais produktais, išgydami juos šiek tiek pigiau.

PIRMININKAS. Klausia A. Matulas. Jo nėra. T. Tomilinas. Jo nėra. K. Vilkauskas yra.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, ar tikrai jūs pasvėrėte tą žalą ir išklauseite visus argumentus dėl to laiko ilginimo? Ant svarstyklių yra du dalykai. Tai yra iš tikrųjų dalies (matyt, labai pabrėšiu, gal ir nedidesnės dalies) žmonių noras išsigyti tuo metu alkoholio, kai jo negalima nusipirkti, ir kitos dalies – sveikata. Iš tikrųjų suprantame, kad sekmadienį tiems žmonėms, kurie pavartos alkoholio, nelabai atspariems, pirmadienį gali kilti visokių problemų einant į darbą. Paskui policija turės daugiau darbo ir visi kiti dalykai. Ar šituos dalykus įvertinote? Ačiū.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas Kęstuti, už klausimą. Tikrai įvertinome visus aspektus. Dažnai nutinka taip, kad ta nedidelė visuomenės dalis, kuri turi priklausomybių, nusiperka alkoholinių gėrimų net daugiau, negu kad jiems reikia, kad nepritrūktų. Tie, kuriems sekmadienį nuo 15 valandos iki 17 valandos tų gėrimų pritrūksta, kad ir kaip būtų gaila, randa jų kur išsigyti – jie jų išigyja nelegaliai. Socialiniuose tinkluose yra didmiesčių įvairios grupės, kuriose galima pasiskolinti už tam tikrą mokestį alkoholinių gėrimų. Niekam turbūt ne paslaptis, kad yra nemažai prekybos vietų, kuriose visgi yra galimybė kiaušą parą išsigyti alkoholinių gėrimų, nors ir pradarytų butelių. Dėl to tikrai tenka apgailestauti.

Mano manymu, draudimas prekiauti sekmadieniais nuo 15 valandos iki 20 valandos labiau paliečia tuos asmenis, kurie saikingai vartoja alkoholinius gėrimus. Jie dažniausiai atsiduria prie prekybinės kasos 16–17 valandą ir tenka raudonuoti. Raudonuoja ne tik paprasti Lietuvos žmonės, kurie atsineša nežinodami arba neprisimindami, nes retai vartoja alkoholinius gėrimus, bet raudonuoja ir Seimo nariai, iš kurių ne vienas pasakojo istoriją, kaip atsinešė alkoholinį gėrimą prie kasos. Seimo nariai yra tikrai Lietuvoje pakankamai gerai žinomi žmonės, tai pardavėjai ir klausia: taigi jūs tuos įstatymus ir priėmėte, tai dabar ir vykdykite. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausimams skirtas laikas išseko.

Dabar motyvai. E. Rudelienė – už.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų, šiandien daug klausimų, susijusių su alkoholio prekyba. Mes valstybėje iš tiesų dažnai sprendžiame už žmones. Negaliu sakyti, kad tokių sprendimų nereikia. Taip, jų reikia. Kaip girdėjome, ir amžiaus ribojimas arba prekyba degalinėse yra uždrausta, bet, mano galva, nuo 2018 metų įstatyme įsigaliojęs draudimas – tiktai sekmadienio popietė, man atrodo, yra perteklinis. Dažnai ir man, gyventojams, turistams kyla klausimas, o kodėl būtent sekmadienio popietė, kodėl ne penktadienio, galbūt turėtume blaivesnį savaitgalį? O kodėl ne kitos darbo dienos? Visos darbo dienos nėra kokios nors kitokios, lygiai taip pat reikia į jas ateiti blaiviems, jeigu jau tokia logika vadovaujamės.

Klausimų yra daug, o atsakymą aš šiandien girdžiu ir iš kolegų – jau priprato ir nereikia keisti. Taip, priprato, bet priprato, kaip girdime, nusipirkti anksčiau, daugiau, galbūt daugiau, negu reikia. Kai kurie sužinojo, kur galima išsigyti nelegaliai, ir tą taip pat žinome. Todėl siūlau vis dėlto žmonėms leisti apsispręsti patiems. Tie, kurie saikingai vartoja, tikrai gali priimti sprendimus, jie priima sprendimus. Linkiu mums Seime tikrai mažiau draudimų ir labiau pasitikėti mūsų gyventojais. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Prieš pasisakys A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Iš tikrųjų yra didžiulis paradoksas, kai valdančiosios partijos pirmininkas muša karo būgnus ir skelbia vos ne apokalipsę, kai krašto apsaugos ministras yra atstatydinamas, o atsistatydindamas dar aptaško pagrindinį Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą korupcijos purslais. Tokiame fone Seimas jau trečią valandą diskutuoja apie alkoholi, vaikišką šampaną ir legalizuoja naminukę. Kolegos, ar jūs suprantate, kaip mes atrodome visame tame fone, kai turime tikrai daug Lietuvos žmonių, nerimaujančių dėl elementaraus saugumo valstybėje? Mes nerengiame jokių diskusijų ta tema, mes negauname jokio aiškumo, išskyrus

premjerės aroganciją dėl krašto apsaugos ministro pasakytų kaltinimų korupcija. Mes sėdime dabar ir kelinta valanda diskutuojame apie vaikišką šampaną ir apie tai, kada prekiauti alkoholiu.

Aš tikrai siūlau valdantiejiems persižiūrėti savo darbotvarkes ir pasižiūrėti, kaip jūs atrodo te žmonių akyse, o po to jau, matyt, sugrįžti prie diskusijų alkoholio kontrolės klausimais. Tikrai balsuosiu prieš. Labai agituojau tą daryti. Manau, kad reikia ir Vyriausybės išvados, kuri tikrai įvertintų visą tą kratinį, kurį mes čia šiandien gavome.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Dėl projektų apsispręsimė per numatytą balsavimo intervalą. Nematau salėje R. Lopatos, nes kitas turėtų būti jo teikiamas projektas.

12.08 val.

Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3518 (pateikimas)

Tada pakviesime, galėtume pakviesti... L. Kasčiūnas yra už stulpo, bet turbūt negirdi. (*Balsai salėje*) Gerbiamas Laurynai Kasčiūnai, turite galimybę pateikti Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3518. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Žiūrėkite, čia labai paprastas dalykas. Mes su jumis priėmėme dėl privalomų pilietinio pasipriešinimo ir mobilizacijos kursų valstybės tarnautojams dar praeitos sesijos pabaigoje, tada po pateikimo buvo pritarta. Paprašėme Vyriausybės išvados. Vyriausybė iš esmės pritarė idėjai ir pasiūlė šią nuostatą perkelti į Mobilizacijos įstatymą, nes keitėsi valstybės tarnybos sistema Lietuvoje. Aš tai iš esmės ir darau, kad galėtume po to jau eiti į komitetą ir eiti pirmyn su priėmimu.

Čia mintis yra labai paprasta: visi, dirbantys viešajame sektoriuje, turėtų pareigą išklaudyti pilietinio pasipriešinimo ir mobilizacijos kursus, įgytų tam tikrų įgūdžių, tam tikrą žinojimą, ką daryti, sakykime, kritinėse situacijose. Tai didintų visų mūsų atsparumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aišku, replika – prieš. Tikrai tokio įstatymo nereikia, nes ir šiandien tai nedraudžiama. Aš noriu klausti Lauryno. O kas tuos mokymus vestų? Ar jie būtų valstybės organizuojami ir pats valstybės pareigūnas, ar, kaip įprasta jūsų politinei daugumai, samdytumėte viską iš verslo ir mokėtumėte pinigų? Įstatyme apie tai nėra nė vieno sakinio parašyta.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Tvarką ir programų turinį nustatytų Krašto apsaugos ministerija. Prie Krašto apsaugos ministerijos veikia Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas, kuris tuo ir užsiima. Tai dabartiniame mes panašią nuostatą esame įvedę ginklų savininkams. Dabar, aišku, galima kritikuoti, bet yra dar platforma *mobilizacija.lt*, kur tu gali išklaudyti tam tikrą kursą. Čia būtų tas pats, vadinasi, viskas finansuojama valstybės, bet aš manau, kad galima eiti dar truputį plačiau: jeigu yra kursų, kuriuos vykdo atsargos kariai, kurie galbūt netgi tai daro privačia iniciatyva, ir galbūt daro daug gilesnius kursus, daug detalesnius kursus, juos tiesiog reikėtų sertifikuoti. Sertifikuoti ir įskaityti, jeigu, pavyzdžiui, tą programą išklauso ir valstybės tarnautojas. Du keliai, bet pagrindinis, be jokios abejonės, yra Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų Remigijus pusę klausimo jau paklausė, kas vykdys mokymus. Man įdomu, vis dėlto viena institucija bus nepajėgi, aš manau, kad taip. Mes turėtume parengti specialistus ir tada, juos parengus, savivaldybės galėtų juos pasitelkti. Šiandien mes matome, kokia situacija po reportažo, kai buvo paskelbta situacija, kad čia lyg ir mūsų Visagine yra įvykusi elektrinės avarija. Matome, žmonės nežino informacijos. Kaip jūs galvojate šitą atvejį suvaldyti, ar čia tie įvadiniai mokymai duos tą plusą, nes šiandien žmonės nežino, ką toliau reikia daryti – išgirdo signalą, peržiūrėjo ir padėjo telefoną?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiama Laima, labai geras klausimas. Mes jį nuolat gvildiname Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, matyt, reikia jį kažkaip išjudinti. Mes turime problemų su instruktoriais, tai šiuo atveju reikia pasakyti, todėl dabar įnirtingai ieškosime jų daugiau.

Dabar naudojamos internetinė platforma, Šaulių sąjunga turi visai nemažą instruktorių ratą, dabar jau žinau, kad kai kuriose Šaulių sąjungos regioninėse rinktinėse jie jau šiais metais pradės ir visuomenės mokymus, ne tik savo, Šaulių sąjungos, narių, bet ir visuomenės. Aš tikrai padarysiu viską, kas nuo manęs priklausys, kad ir kur būčiau, kad jie turėtų daugiau įrankių, daugiau instruktorių ir daugiau išėjimo į visuomenę.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Gerbiamas Laurynai, tikrai klausimą jau uždavė kolegės. Vis dėlto kelia abejonių, nes pas mus labai dažnai yra, kad mes padarome privalomą patikrinimą, pavyzdžiui, vaikų žaidimų aikštelės, kai pasirodo, kad tik viena sertifikuota įmonė, ir paskui vaikų darželiai privalo už kiekvieną žaidimų aikštelių patikrinimą mokėti po 200 eurų. Tai mano klausimas toks: ar pati institucija pasirūpins tais privalomais kursais, ar tai bus iš šalies atėję mokytojai ir kas už visa tai užmokės? Ar pats tarnautojas, ar institucija? Ir dar norėčiau pastiprinti kolegės Laimos klausimą. Kodėl paliekami civilinės saugos kursai, kurie daug platesni, negu, pavyzdžiui, mobilizacijos karo atveju, nes civilinės saugos instrukcijos žinojimas labai apsaugos nuo daugelio nelaimių? Žmonių gebėjimas elgtis tose situacijose, man atrodo, būtų dar efektyvesnis. Arba reiktų bent jau sujungti. Ar taip to nesvarstėte, nes vėl darome išimdami kiekvieną elementą?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Kadangi Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas yra krašto apsaugos sistemoje, o civilinė sauga yra Vidaus reikalų ministerijos funkcija, tai, matyt, galima galvoti apie kažkokį sujungimą, o gal galima galvoti ir apie skirtingus kursus, sakykime taip. Aš žinau, kad VRM irgi bando daryti, judėti per regionus ir truputį plėsti tą mokymų bazę. Kalbant čia, tikrai taip, pritariu, kad būtų galima pagalvoti dėl turinio. Mes Seime, žinote, priimate įstatymą, paprašome, kad būtų nustatyta tvarka, programa, o jau po to tiesiog tik vertiname turinį. Tai tikrai, jeigu galima, reikia jį gerinti ir pildyti įvairiais naujais elementais.

Kalbant apie apmokėjimą, tikrai tai būtų būtent Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento pareiga. Viskas dabar vyksta labai paprastuoju būdu – iš esmės tu įsijungi tą *mobilizacija.lt*, mobilizacijos mokyklos portalą, ir tu peržiūri kursą, jis yra apie 30 minučių, atsakai į kelis klausimus, toks mini testas, gauni sertifikatą, viskas. Tai čia yra kaip ir patogiu. Visada galima kelti klausimą: ar to užtenka? Aš manau, kad būtų galima ilgainiui galvoti tuos kursus stiprinti, gerinti, o po to galbūt kita dalis žmonių norės eiti į kažkokių įgūdžių praktinius užsiėmimus, jeigu kalbame apie kovinius asmenis, kurie nori prisidėti prie valstybės gynybos. Tai šita sistema mums reikia kurti.

PIRMININKAS. Klausimai išsemti. Dabar dėl motyvų A. Pocius kalbės už.

A. POCIUS (TS-LKDF). Aš gal šiek tiek atsakysiu į klausimą, kurį kolegės prieš tai uždavė Laurynui. Matyčiau vieną iš galimybių – palengvinti mokymus būtent organizuojant nuotoliniu būdu. Tą daro Mobilizacijos departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos. Kai kurie kursai yra organizuoti nuotoliniu būdu ir aš manau, kad supažindinant žmones tikrai tą teorinę dalį galima atlikti būtent nuotoliniu būdu, o praktinius tų kursų elementus atlikti, aišku, su specialistais, ką jau gerbiamas Laurynas ir įvardijo. Tikrai aš nemanau, kad tai būtų sudėtinga. Manau, kad visuomenei tikrai reikia padėti ruoštis. Bet vėlgi čia ne bizūno tvarka, o turi būti savanoriškumas ir visos valstybinės institucijos, aš manau, turi taip pat geranoriškai į tai pasižiūrėti. Kartu su specialistais, su Krašto apsaugos ministerijos atstovais, aš manau, kad tuos kursus sėkmingai organizuos ir praves. Dabartinės, kaip sakiau, technologijos tikrai įgalina didelį krūvį nuimti būtent panaudojant nuotolinio mokymo kursus. Aš palaikau šią iniciatyvą ir tikrai raginsiu balsuoti už.

PIRMININKAS. R. Žemaitaitis kalbės prieš.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tikrai ne prieš, gal daugiau susilaikysiu. Mane nustebino generolo pasakymas. Gerbiamas kolega, šokiravote savo pasakymu, kad galima nuotoliniu būdu daryti. Kaip jūs galite įsivaizduoti, kad nykštukas iš Krašto apsaugos ministerijos Vilniuje jūsų Teneniuose, Šilalėje, pajūryje galės valstybės tarnautojui, seniūnui, socialiniam darbuotojui vesti kario kursus? Kaip gali vilnietis žinoti, kokia yra situacija pajūryje? Kaip gali žinoti Šilutėje, Rusnėje, Melnragėje ar panašiai? Ar jūs pats suvokiate kaip buvęs karininkas, generolas? Jeigu apie bendrinius dalykus, *okay*, tai apie bendrinius dalykus galime pasiskaityti ir vadovėlyje.

Antras variantas yra, į ką neatsakė ir L. Kasčiūnas, atsakydamas į klausimą. Aiškiai jis pasakė, kad visas finansavimas bus iš biudžeto. Tai dabar jūs man atsakykite paprastą dalyką. 2024 metų biudžete nėra numatyta jokios sumos. Jeigu žiūrėtume valstybės tarnautojus, mes turime 60 tūkst. Jeigu mes prilygintume asmenis, kurie dirba valstybės tarnyboje pagal darbo sutartį, tai merų vairuotojai, ligoninių vairuotojai, bet kurie kiti, kurie nepapuoia pagal šitą, tai jūs merą informuosite, paruošite, jis pereis kursus, bet jo vairuotojui, kuris dirba pagal darbo sutartį ir nėra valstybės tarnautojas, nebus daromi kursai. Tiesiog atsisėskite ir pasiskaitykite, kokią jūs įstatymą atnešėte, tai tada suprasite, kas yra per įstatymas.

PIRMININKAS. A. Pocius nori atsakyti, nes buvo kritikuojamas.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Žemaitaiti, čia jau jūs man mestelėjote į kompetencijos daržą, ar ne, akmenuką? Tarnaudamas NATO transformacijos vadavietėje Jungtinėse Amerikos Valstijose aš buvau atsakingas būtent už karinį švietimą ir mokymą. Tai aš šią sritį tikrai išmanau. Būtent buvau atsakingas už nuotolinį mokymą tam, kad taupykite žmonių laiką, nesėdėtume kur nors auditorijoje, nevažinėtume kur nors kasdien į kursus. Būtent tą teorinę dalį ne atsėdi, kaip sakiau, ant kėdės, o jis sėdi prie kompiuterio, pereina kompiuterinį šitą mokymą. Kaip ir dabar vairuotojo pažymėjimui gauti – į klausimus atsakinėji teorinės dalies ir pabaigoje, jeigu sėkmingai atsakei į klausimus, paspaudi *knopkutę* ir tau *atprintina*, atspausdina sertifikatą, kad tu esi išklausęs teorinę dalį. Su tuo sertifikatu ateini tada į organizuojamą praktinį kursą ir tu parodai, kad yra jau teorinė dalis tavo išlaikyta, tu žinai. Tai yra taupymas resursų, laiko, o praktiką jau vietose turės suorganizuoti būtent kompetentingi praktikai, kurie bus kaip instruktoriai ir taip toliau. Tai toks yra matymas.

PIRMININKAS. Gerai, pasiaiškinome detaliau tuos klausimus.

12.19 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 172, 175 ir 177 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3525 (pateikimas)

Dabar M. Lingė galės pateikti Seimo statuto pataisas.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šis Statuto pakeitimo projektas parengtas siekiant patikslinti nuostatas, susijusias su valstybės biudžeto projekto svarstymo procedūromis, jas suderinti su Biudžeto sandaros įstatymu ir Europos Sąjungos teisės nuostatomis.

Priminsiu situaciją, kurią turėjome praėjusių metų pabaigoje, kai buvo tvirtinamas valstybės biudžetas, kai kolegos iš Darbo partijos aktyviai ėjo prie šoninio mikrofono ir atkreipė dėmesį į vieną ar kitą Statuto nuostatą, kuri tokia egzistuoja, bet praktikoje arba neveikia, arba sunkiai įgyvendinama. Pasižiūrėjome nuosekliai pagal Biudžeto ir finansų komiteto kompetencijas ir yra keletas pasiūlymų atsisakyti keleto nebeaktualių nuostatų.

Tai yra, pirma, pavyzdžiui, ta informacija, kuri nurodyta 172 straipsnio 4 dalyje, jau yra žinoma ir Vyriausybės pateikiama su biudžeto projektu, tad atskirai nieko papildomai teikti nebereikia. Ta nuostata buvo aktuali iki 2015 metų. Po to nuo tų metų sausio 1 dienos, tapus euro zonos nare, taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kuriuose nustatyti fiskalinės drausmės reikalavimai, priimtas Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, buvo keičiamas Biudžeto sandaros įstatymas. Tačiau šių teisės aktų pakeitimai ir nuostatos nebuvo tinkamai perkeltos į Seimo statutą.

Kita atsisakytina nuostata yra 172 straipsnio 10 dalyje. Visi gauti pasiūlymai dėl biudžeto automatiškai yra nukreipiami į komitetus pagal kompetencijas. Biudžeto ir finansų komitetas jokių gautų pasiūlymų kitiems komitetams neperduoda.

Kitas pakeitimų sureguliuavimo blokas yra aiškiau reglamentuoti procedūrą, kai Europos Komisija pareiškia nuomonę, kad biudžetas turi būti persvarstytas. Dabar Statutas numato, kad turi būti gauta Vyriausybės išvada dėl Europos Komisijos rekomendacijų ir ji turi būti apsvaistyta kartu su biudžeto projektu. Atkreiptinas dėmesys, kad Europos Komisija teikia ne rekomendacijas, o nuomonę ir Europos Sąjungos teisės aktuose įpareigojimų valstybių narių vyriausybėms

teikti išvadas dėl Europos Komisijos nuomonės nėra. Tačiau reikia aiškumo, kaip tiksliai įgyvendinti Komisijos nuomonę tais atvejais, kai nustato itin rimtus Stabilumo ir augimo pakto nustatytų biudžeto politikos įpareigojimų nevykdymo atvejus. Taigi atsižvelgiant į tai siūloma nuostata, kad jeigu Komisija, vertindama pateiktą biudžeto projektą, nustato, kad nesilaikoma Stabilumo ir augimo pakto reikalavimų, ir prašo valstybės nares pateikti persvarstytą biudžeto projektą, tokiu atveju Vyriausybės atstovas valstybės biudžeto projekto antrojo svarstymo metu praneša, kaip valstybės biudžeto projekte atsižvelgiama į Europos Komisijos nuomonę. Tokie būtų pakeitimai.

PIRMININKAS. Niekas neužsirašė jūsų klausti. Ačiū. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Balsuosime už keleto minučių per balsavimo intervalą.

12.23 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar liko šiek tiek laiko, tai galime išklausti pareiškimus, jeigu yra užsirašiusių. O, yra daug. V. Valkiūnas yra pirmasis užsirašęs. Kviečiu į tribūną. Turėkite omenyje, kad jus stebi moksleivių būrys.

V. VALKIŪNAS (DPF). Labai gerai. Tegul jaunimas žino, kas vyksta Lietuvoje.

Esu uždavęs klausimą, ar Lietuva turi energetikų mafiją, tačiau tylą, kažkaip visi ramiai kenčia. Daug kas svajoja ir laukia Darbo partijos sunaikinimo, todėl talžo ją, kas netingi ir kaip gali, tačiau Darbo partija stipri, kovoja, nepasiduoda ir toliau kovos už teisingą ir sąžiningą Lietuvą, kovos prieš energetikų, farmacininkų, kelininkų galimai jau mafiozines struktūras. Šiai kovai rimtai pasiruošęs kandidatas į prezidentus A. Mazuronis. Rimtas žmogus. Tačiau daug besiruošiančių į prezidentus, sako, daug pasiruošusių. Kas dar pasiruošęs rimtai kovoti su mafiozinėmis Lietuvos struktūromis? Kaip rodo G. Nausėdos darbai, tik ne jis tas kovotojas, nes jis ne D. Grybauskaitė, kuri nugalabijo tą „Leo“ liūtą. Dar yra kandidatas A. Veryga, kurio programoje yra užuominų sugrąžinti tautai energetiką. Kokios A. Verygos nuotaikos kovoti su farmaceutų galimai mafiozine struktūra ir kitomis negerybėmis. Šiandien išgirsime, kiek žinau, jisai esą parengęs istorinę prezidentinę kalbą, kas sugebės ir ar norės nukirsti galvą mafiozinėms hienoms. Lietuvos tauta verta gyventi geriau. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiamas M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiamieji, kyla daug klausimų. Vienas iš esminių – ar valstybininkų klanų atstovai darė premjeri I. Šimonytei įtaką priimant sprendimą dėl A. Anušausko patraukimo iš krašto apsaugos ministro pareigų? Visuomenė ir mes visi dabar galime tik spėlioti, kokie korupciniai interesai apraizgė Lietuvos ginklų įsigijimus.

Akivaizdu, kad visiems norisi ir toks tikslas privalėtų būti normalioje valstybėje, kad šioje srityje, kuri yra susijusi tiesiogiai su mūsų šalies saugumu, viskas būtų skaidru, kad valstybė įsigytų tuos ginklus ir tokios kokybės ginklus, kokie yra reikalingi mūsų kariuomenei. Todėl reikalauju nepriklausomo audito Krašto apsaugos ministerijoje, atsižvelgdamas į susidariusią situaciją, kai neseniai atsistatydinęs krašto apsaugos ministras A. Anušauskas užsiminė apie galimus nedeklaruotus lobizmo ir kišimosi į minimos ministerijos viešuosius pirkimus atvejus. Jeigu dabartiniai valdantieji liberalkonservatoriai sąžiningo audito nenorės ar bijos, kviesiu iš Europos Sąjungos tarptautinius ekspertus, kad jie atliktų auditą ir sąžiningai įvertintų susidariusią situaciją mūsų valstybėje.

Noriu paraginti visus Lietuvos žmones nebūti abejingus, nes tai, kas vyksta mūsų šalyje, yra precedento neturintys dalykai. Kai šalis susiduria su daugybe grėsmių, mūsų šalies valdantieji tiesiog spjauna visuomenei į veidą ir nekreipia dėmesio į multibilijoninius korupcijos skandalus, pradedant Vilniaus stadionu ir baigiant ginkluotės įsigijimais.

Gerbiamieji, privalome padaryti viską, kad visa ši situacija būtų išspręsta sąžiningai, skaidriai, kad žmonėms būtų aiškiai atsakyta į užduodamus klausimus, kad nebūtų svaidomasi užuominomis, kai visuomenė ir žiniasklaida tada imasi analizės skaitydami iš ministro ar premjerės gestų, iš pasakytų žodžių tarp eilučių ir panašių dalykų. Taip neturėtų būti. Mes privalome ir turime teisę žinoti atsakymus.

Kviečiu žmones būti aktyvius ir daryti spaudimą šiai valdžiai, kad jinai atsiskaitytų savo šalies piliečiams, nes demokratinėje valstybėje mes tarnaujame kaip Seimo nariai mūsų šalies gyventojams, mūsų piliečiams, kurie mus ir išrinko į Seimą, kurio ir buvo paskirta ši Vyriausybė, kuri dabar vadovauja mūsų šaliai. Taigi, atsakomybės tikrai neišvengsite. Dėkui.

12.30 val.

Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2083(3)VK, Vidaus tarnybos statuto 6, 31¹, 39 ir 81 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2085(3)VK, Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 5, 7, 10, 43, 69, 71, 72 ir 79 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2086(3)VK (svarstymo tęsinys)

PIRMININKAS. Kaip tik po šio pasisakymo pasiekėme balsavimo intervalą. Balsuosime iš eilės. Pirmiausia dėl paketo, darbotvarkės 1-7.1, 1-7.2, 1-7.3 klausimų – Vadovybės apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir lydimųjų. Svarstymo stadija. Pagrindinio komiteto išvada ir siūlymas – paketą atmeti. Balsuosime už atmetimą.

Už – 100, prieš – 1, susilaikė 4. Projektai atmeti.

12.31 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 1, 2, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 18¹, 18², 18³, 18⁵, 18⁶, 28, 29, 33, 34, 34¹, 38, 39 straipsnių, III skyriaus ketvirtojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3454 (pateikimo tęsinys)

Toliau balsuosime dėl Alkoholio kontrolės įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3454, kurį pateikė A. Armonaitė. Ar pritariame po pateikimo?

Už – 56, prieš – 27, susilaikė 23. Taigi, projektui pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Ekonomikos komitetas, kaip papildomi – Kaimo reikalų komitetas ir Sveikatos reikalų komitetas. Pritariame bendru sutarimu. Svarstymo data – balandžio 25 diena. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Norėjau informuoti, kad mano balsas prieš, sistemoje pasirodė už.

PIRMININKAS. Dėl protokolo – V. Ažuolas balsavo prieš. Apsisprendėme dėl šio projekto. Dar A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Mano taip pat dėl darbotvarkės 1-7.1, 1-7.2 ir 1-7.3 klausimų bloko – už.

PIRMININKAS. Fiksuojame dėl protokolo.

12.32 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3098, Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 484¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3099 (pateikimo tęsinys)

Toliau tęsiame balsavimą. Darbotvarkės 1-10.1 ir 1-10.2 klausimai – Alkoholio kontrolės įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3098 ir lydimasis projektas Nr. XIVP-3099, pateikė A. Bagdonas.

Už – 33, prieš – 43, susilaikė 37. Projektams nepritarta.

Toliau tradiciškas balsavimas. Už reiškia, kad grąžiname tobulinti, prieš – atmetame.

Balsavo 115: už – 49, prieš – 66. Taigi, projektas yra atmestas.

12.34 val.

Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3518 (pateikimo tęsinys)

Tęsiame balsavimą. Darbotvarkės 1-12 klausimas – Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3518. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 114: už – 95, prieš – 3, susilaikė 16. Projektui pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Svarstymo data – balandžio 25 diena. V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, norėčiau paprašyti, kad mano balsas būtų įskaitytas už. Suklydau.

PIRMININKAS. Gerai, V. Rakutis – už. E. Zingeris, prašom.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ir mano prašyčiau įskaityti.

PIRMININKAS. E. Zingeris – už. M. Skritulskas.

M. SKRITULSKAS (TS-LKDF). Lygiai toks pat prašymas įskaityti už.

PIRMININKAS. Ir M. Skritulsko balsas už. R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Aš tik dabar apsižiūrėjau, dėl projekto Nr. XIVP-3098 aš tikrai buvau nusiteikusi balsuoti prieš, o žiūriu – balsas už. Tai mano prieš bent protokole įrašykite. Aš nespėjau ateiti.

PIRMININKAS. Gerai, protokole įrašys turbūt.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Kitaip nerašysite, aš gi žinau, užtai ir prašau protokole.

PIRMININKAS. Dar klausčiau, ar dėl šito projekto nereikia Vyriausybės išvados? Gal vis dėlto reiktų Vyriausybės išvados. Čia premjerės klausčiau, nes čia tam tikri resursai, vis dėlto reikia. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, šis įstatymas yra parengtas pagal Vyriausybės išvadą. Prieš tai buvo Valstybės tarnybos įstatymo pataisos, mes pateikėme išvadą, kad reikia keisti šitą įstatymą, ir dabar tas yra padaryta. Malonėkite sutaupyti laiko.

PIRMININKAS. Išsiaiškinome, kad galima manyti, kad Vyriausybės išvada yra. Tada komitetas ir svarstymo laikas fiksuotas, viskas aišku.

12.35 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 172, 175 ir 177 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3525 (pateikimo tęsinys)

Seimo statuto pataisų projektas Nr. XIVP-3525, kurį pateikė M. Lingė. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 117: už – 67, prieš – 13, susilaikė 37. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas kaip visada dėl Seimo statuto – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data siūloma gana tolima – birželio 11 diena, bet jeigu komitetas apsvarstys anksčiau, galėsime anksčiau Seime svarstyti. Pritariame bendru sutarimu.

12.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3556 (priėmimo tęsinys)

Ir dar buvo mano paties teiktas Seimo nutarimo projektas dėl dviejų komisijų sudėties pakeitimo. Tai balsuosime, ar priimame tą nutarimo projektą, nes iki priėmimo priėję esame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 116: už – 115, prieš nėra, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Atrodo, apsisprendėme dėl visų svarstytų projektų. Liko keletas pareiškimų šitoje posėdžio dalyje. O popietinė darbotvarkė taip, kaip ji suformuota, nustatytu laiku.

12.39 val.

Seimo narių pareiškimai

Kviečiamas A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų, gyvename neeiliniu laikotarpiu ir turbūt galima pasakyti, kad valstybė tam tikra prasme yra skandinama chaose. Blo-

gų naujienų arba kažkokio chaotiško, nekoordinuoto valdančiųjų elgesio kiekvieną dieną yra tiek daug, kad kasdien kokia nors bloga naujiena, kuri sukrečia visuomenę, uždengia prieš tai buvusias problemas ir atrodo, kad jos savotiškai ir išsisprendė. Kartais kyla toks įspūdis, kad valdančieji galbūt specialiai kiekvieną dieną išleidžia po kokią nors nesąmonę ir padaro kokią nors kvailystę, kad užsimirštų tai, kas buvo vos prieš 2 dienas. Tai aš norėčiau, kad mes vis dėlto neužmirštume kai kurių kilusių didžiulių problemų.

Pradėti norėčiau nuo to, kad vaikai ir tėvai ir šiandien yra apimti panikos ir nevilties dėl to, kas vyksta šiandien švietimo sistemoje. Švietimo sistemos architektai, norėdami „sumažinti“ vaikams stresą, jį padidino iki tokio lygio, kad, bendraujant su kai kuriais tėvais, jie sako, kad jie su savo vaikais praleidžia visą naktį ir vakarą, kad vaikas po nemokšiška suorganizuotų tarpinių vertinimų sau ko nors nepadarytų. 40 % to nemokšiško vertinimo, kurį švietimo ministras sakė per programuos, lems šitų vaikų ateitį kitais metais, nes bus įskaičiuota į galutinį vertinimą. Taip šiems vaikams bus uždarytos dalies universitetų ir aukštųjų mokyklų durys.

Ministrė Pirmininkė čia nemato jokios problemos. Nors ministras atnešė prašymą atsistatydinti, čia premjerei tempo nepritrūko. Bet tempo premjerei pritrūko, kai kalbama apie krašto apsaugos ministrą. Jis, atėjęs pas premjerę ir vėliau pavišinęs savo sprendimus, pareiškė, esą yra kažkokių korupcinių dalykų krašto apsaugos sistemoje. Taip sugriovė net menkiausias viltis susitarti dėl gynybos finansavimo, dėl visiems mums, mūsų valstybei svarbių dalykų. Ar tokie dalykai nėra veikimas prieš savo valstybę? Tikrai nesutinku su pagrindiniais komunikatoriais, kad didžioji problema, suprask, Vyriausybės komunikacijos problema.

Tuo metu Seime į darbotvarkę yra įtraukiami net trys įstatymų projektai, kurie susiję su alkoholinių gėrimų liberalizavimu: tiek gamyba, tiek prekyba, tiek reklamos liberalizavimu ir panašiai. Aš noriu padėkoti kolegoms Seimo nariams, kuriems, ačiū Dievui, tikrai ačiū jums, kolegos, užteko sveiko proto nepritarti bent vienam projektui, kurį atnešė kolega Seimo narys, kurio partija yra nuteista korupcinėje byloje. Toje byloje figūruoja koncernas „MG Baltic“, kuris yra vienas iš didesnių alkoholinių gėrimų gamintojų, didmenininkų ir platintojų Lietuvoje. Tas kolega taip bravūriškai pareiškė: suprask, jo tuo metu nebuvo Seime, jis nieko apie šitą koncerną nežino ir taip toliau. Tiesą sakant, aš visais šiais pareiškimais nemaž netikiu. Jeigu būtų buvę priimti tokie jo teikti siūlymai, jis būtų buvęs idealiai naudingas šitam koncernui ir jo platinamai produkcijai.

Aš manau, kad jūs visi dar nepamiršote istorinių momentų, kuomet sovietmečiu sovietai bandė nugirdyti mūsų tautą. Netgi buvo platinama tokia žinutė, kad girtą tautą yra lengviau valdyti. Aš noriu paklausti. Ar matant ir stebint visą šitą chaosą šiandieninėje valstybėje iš tiesų ir nėra siekiama, kad tauta būtų girtesnė ir kad jinai nematytų viso šito valstybėje vykstančio chaoso, kuomet yra pridalinama ginklų ir yra siūloma lengviau paleisti alkoholį? Matydamas visa tai ir cituodamas kai kuriuos, tarkime, klasikus, aš galėčiau sakyti, kad tokius sprendimus ir tokius siūlymus gali teikti nebent tikrai *gluškai*. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. L. Girskienė perskaitys pareiškimą.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Pratešiu temą. L. Kasčiūnas negali tapti krašto apsaugos ministru. Paaiškinsiu, kodėl. Pertraukos tarp Seimo sesijų metu nusprendžiau atidžiau susipažinti su Lietuvos apeliacinio teismo nutartimi buvusio koncerno „MG Baltic“, Lietuvos liberalų sąjūdžio ir Darbo partijos korupcijos ir prekybos poveikiu byloje. Pasidarė įdomu, kodėl kai kurios partijos ir politikai, kurių pavadinimai ir pavardės buvo minimos byloje, teisiųjų suole visgi išvengė. Šiandien, kilus krizei Vyriausybėje dėl iš pareigų atleisto krašto apsaugos ministro ir ieškant kito kandidato į šią poziciją, jaučiu pareigą priminti teismo nutartyje minimas pavardes, nes bent jau vienas minimas kandidatas nutartyje įvardijamas kaip aktyvus veikėjas. O dar buvęs ministras prakalbo apie galimą korupciją ir verslininkų bandomą daryti poveikį ministerijoje. Priminsiu, kad korupcijos ir prekybos poveikiu byloje minima, bet bausmės išvengusi partija – Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai. Partija Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai sugebėjo praslysti, bet šios partijos politikai M. Adomėnas, G. Landsbergis ir L. Kasčiūnas taip pat, kaip ir šiuo metu jau įkalinimo įstaigoje sėdintys politikai, periodiškai susitikinėjo su nuteisto koncerno atstovais ir jo vadovu, taip rašoma teismo nutartyje. Suprantu, kad tarnybos sekė M. Adomėną, L. Kasčiūną ir patį G. Landsbergį. Užfiksuota, kad iš viso per tiriamąjį laikotarpį

buvusio koncerno „MG Baltic“ atstovas R. Kurlianskis su įvairiais Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos nariais asmeniškai susitiko apie 16–18 kartų. Tyrimo medžiagoje užfiksuota, kad susitikimai su R. Kurlianskiu vykdavo pačių konservatorių iniciatyva. Partijos pirmininkas G. Landsbergis apklausiamas teisme teigė, kad tokius susitikimus jis rengė ne tik su R. Kurlianskiu, bet ir su bankų bei kitų žiniasklaidos priemonių atstovais. Šių susitikimų metu konservatorius R. Kurlianskį supažindino su partijos rinkimų programa, įteikė jos spausdintą kopiją, aptarinėjo artėjančius rinkimus ir panašiai. Jo kolega konservatorius M. Adomėnas prašė koncerno net piniginės paramos, o L. Kasčiūnas, paragintas R. Kurlianskio, bandė paveikti kolegų balsavimą Seimo posėdžių salėje. Faktą, kad konservatoriai glaudžiai bendradarbiavo su nuteisto koncerno atstovais ir vykdė jų nurodymus, paliudija kratos metu koncerno patalpose esančiame R. Kurlianskio darbo kabinete rastas lapas su rankraštiniais įrašais. R. Kurlianskis buvo jau pasižymėjęs visą Vartojimo kredito įstatymo eigą. Aš dabar dėl laiko stokos necituosiu šito rašto.

Liberalas E. Masiulis, darbietis V. Gapšys buvo nuteisti laisvės atėmimo bausme už kyšininkavimą, tai yra pastarieji mieliai priėmė koncerno finansinę paramą ir uoliai vykdė pastarojo pageidavimus, darė poveikį Seimo nariams dėl balsavimų Seime. Paramą iš koncerno, tikėtina, gavo ir konservatoriai, nes tarnybos užfiksavo R. Kurlianskio pokalbį, kuriame jis kalba: „Mes taip su Dariumi esam apsišnekėję, kad turime padaryti, pageidautina iki Kalėdų, po pirmojo raundo susitikimų su keturiais: socdemaais, konservatoriais, liberalais ir darbiečiais, ir labai tikėtina, kad visus vienaip ar kitaip remsime.“ Tikėtina, kad ir parėmė, bet kažkas, manau, specialiai pastarųjų nelietė, kažkas, tikėtina, užtarė konservatorius, kurie bėgiojo pas verslininkus ne tik pakalbėti apie gyvenimą, bet ir derino rinkimų programą, ir kalbėjosi apie politinius procesus jų partijoje, Seimo rinkimus ir net valdančiosios daugumos formavimą, ministrų pozicijas. Tikiuosi, kad Prezidentas yra susipažinęs su teismo nutartimi, o Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė dar turi bent šiek tiek sveiko proto ir sąžinės nesiūlyti korupcijos byloje minimo Seimo nario L. Kasčiūno į krašto apsaugos ministrus.

Ir pabaigoje. Gal iš tiesų iš pareigų atleistas krašto apsaugos ministras A. Anušauskas, kalbėdamas apie korupciją ir poveikį ministerijoje, mintyje turėjo buvusį koncerną „MG Baltic“ ir jo lobistus? Juk karinių miestelių milijonines statybas laimėjo ne kas kita, o minėto koncerno „MG Baltic“ įmonių grupės įmonės. Stebėtina sėkmė. Gal tokia koncerno sėkmė ir yra susijusi su 2016-aisiais ir ankstesniais metais vykusiais L. Kasčiūno, G. Landsbergio ir M. Adomėno susitikimais? Gal tai yra šitų susitikimų vaisius? Ačiū.

PIRMININKAS. A. Mazuronis – dėl vedimo tvarkos.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Taip, aš dėl vedimo tvarkos. Tikrai norėjau pasidžiaugti kolegės iš tiesų tokiu geru, plačiu ir visa apimančiu pristatymu. Ir daug čia partijų buvo paminėta, daug įvairiausių aspektų vienos bylos kontekste, tik iki to, kad išbaigtas būtų buvęs prisistatymas, tai reikėjo paminėti dar, kad yra dar viena parlamentinė partija – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų, kuriai vadovauja toks ponas R. Karbauskis, kuris lygiagrečiai vadovauja Agrokoncernui, kuris praeitais metais buvo nuteistas už netinkamą trąšų deklaravimą. Įsiteisėjęs teismo sprendimas, sumokėta virš 2 mln. eurų baudos. Tai taip, jūs gal nežinote, jums gal nepasakė niekas. Kai jūs apie tą skaidrumą taip čia visur marškinius plėšotės ir dedate kepures bet ką padaryti, tai jūs turėkite omenyje, kad sau turi būti taikomi lygiai tokie patys skaidrumo standartai. Ir jūs, kaip tokie skaidrumo šaukliai, jeigu aš jums pasakiau ką nors naujo, kad ponas R. Karbauskis vadovauja tokiam koncernui, tai aš tikiuosi, atsistatydinsite iš frakcijos, kurioje jūs šiandien esate, ir toliau skaidriai atstovausite savo vertybinėms idėjoms būdami Mišrios frakcijos nariais.

PIRMININKAS. Tikėkimės, V. Ažuolas pareiškime kaip tik ir atsakys į tuos iškeltus klausimus.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Kolega, labai gaila, kad jūs nežinote istorijos iki galo. Įmonė perka trąšas pagal sertifikatą, sertifikate yra parašytas veikliųjų medžiagų kiekis. Tai kas kaltas – gamykla, kuri gamino tas trąšas, ar tas, kuris pirko trąšas? Žiūrėkite, nueini į parduotuvę, nusiperki prekę, gamintojas parašė, kokia prekė, kokia jos kokybė, ir tu esi kaltas, kad gamintojas ne taip pagamino tą prekę. Sumanu, įdomu, gražu. Bet kad tai politinė byla, viskas gerai, nieko čia naujo. (*Balsas salėje*) Tai viskas gerai. Žinok, kai nueisi į parduotuvę ir nusipirksi prekę, pagamintą ne pagal tą kokybę, būsi tu kaltas, o ne gamintojas. Logika tokia. Čia tokia valstybė.

Aš ne apie tai atėjau pasišnekėti. Aš atėjau pašnekėti apie kita. Aš džiaugiuosi, kad buvusi ministrė laukia mano pasisakymo, nes „15min“ vėl stengsis išskalbti, išbalinti mano pasisakymą apie praeitą pasisakymą... Situacija yra tokia įdomi. Buvusi ministrė J. Šiugždinienė priėmė, atnešė įstatymo projektą į Seimą, kad įtraukusis ugdymas turi privalomai būti savivaldybių įstaigose, bet privačiose švietimo įstaigose jo vykdyti nereikia ir privalomumo nėra jokio. Kolegė Ligita per Vyriausybės valandą čia sėdėjusiems Vyriausybės atstovams uždavė klausimą, ką jūs čia dabar darote, kodėl privatiems nereikia priimti neįgalių vaikų, o kitiems reikia? Tai G. Landsbergis vos neiškrito iš tribūnos laukan, kiti iš viso pakraupo, kaip galima tokį klausimą užduoti, ir sakė – privačių švietimo įstaigų negalima liesti. Landsbergių verslo negalima liesti, vis tiek jis yra šventas.

Tai dabar kuo savivaldybėms baigėsi tas ištraukusis ugdymas? Ištraukusis, įtraukusis – kaip nori, taip vadink. Jie džiaugiasi, priimti reikia. Bet dabar žiūrėkite, jeigu tu priimi neįgalų vaiką, tai reikia turėti bent jau liftą, bent jau liftą, kad iš pirmo aukšto galėtum pakilti į antrą aukštą. Bent jau. (Aišku, ministrė pabėgo, nes jai labai nepatinka tiesa, bet „15min“ ją išbalins, vis tiek pasakys melo detektorius, išbalins tą ministrę.) Tai dabar savivaldybės klausia: miela ministerija, jūs žadėjote europinių lėšų įgyvendinti tam neįtraukiamam ugdymui, įtraukiamam ugdymui. Ten kaip nori, taip pavadinsi. Sako, tai galės bent jau mokyklos pasistatyti po liftą, kad bent jau neįgalus vaikas iš pirmo aukšto galėtų pakilti į antrą aukštą. Tai Švietimo ministerija sukūrė tokias *afigėnas* sąlygas, *afigėnas*. Kiekvienai mokyklai įdiegti po liftą negalima, ministerija draudžia, negalima. Tada sako, išsirinkite rajone vieną mokyklą ir toje vienoje mokykloje padarykite tą įtraukųjį ugdymą, na, kad vaikai galėtų pakilti, važiuoti, patekti ir visa kita. Gerai, sako, bandomė skaičiuoti, kiek čia kainuos tas visas įtraukusis įgyvendinimas. Tai, pavyzdžiui, neseniai mokykloje sudėtos naujos durys, sako, žiūrėkite, pagal naują reikalavimą trūksta 3 centimetrų. Tai visas duris mokykloje reikia išgriauti ir įdėti 3 centimetrais platesnes, tada atitiks reikalavimus. Tada sako, tai gal mes galime dalį mokyklos, liftą pastatyti, dar kažką, nes didžiulė suma? Ne, negalima, turite įvykdyti 100 % reikalavimą. Tada paskyrė visai savivaldybei tam įtraukiamam ugdymui 1 mln. 200 tūkst. eurų. Vienai mokyklai, pagal reikalavimus apskaičiavo, reikia 3 mln. Tai 1 mln. 200 tūkst. ar 3 mln., suprantame, galai nesueina. Tada savivaldybė sako, neįmanoma įgyvendinti to, ko jūs prašote, bet vaikus priimti jau reikia, neįgaluosius – privaloma, visi turi būti. Aišku, dabar rankomis juos ten nešioja pirmyn atgal, bet reikės priimti.

Finalas toks, kad ministerija padarė tokias taisykles ir tokias sąlygas, kad jų įgyvendinti neįmanoma nei finansiškai, nei fiziškai. Tada savivaldybė sako, mes tokių pinigų neturime, nes dar 2 mln. reikia pridėti vienai mokyklai. Neįmanoma. Sako, gerai, negausite nė to 1 mln. 200 tūkst. Tai finalas toks: nė viena mokykla savivaldybėje neturės nė vieno lifto – nieko, absoliučiai nieko, bet privalės neįgaluosius priimti į mokyklą. Bet jeigu toje pačioje įstaigoje įsikurtų privati A. Landsbergienės mokykla, ten nereikėtų nieko įgyvendinti: nei neįgalių vaikų nereikėtų priimti, nei įtraukiojo švietimo nereikėtų daryti – nieko nereikėtų. Vadinasi, idėja tokia, kad reikia A. Landsbergienei perduoti kuo daugiau švietimo įstaigų savivaldybėse, tada nereikės nieko įgyvendinti. Na, puikūs tie valdantieji. Jie žino, kaip reikia tvarkyti įstatymus. Tai tuo ir pasidžiaukime. Ačiū.

PIRMININKAS. Ką gi, pareiškimai baigti. Registracija.

O! Užsiregistravo net 14 Seimo narių, gana neblogai. Posėdį baigiame. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 351 STENOGRAMA

2024 m. kovo 19 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos, susirinkę į vakarinį plenarinį posėdį, kurį pradedame. (*Gongas*) Galime užsiregistruoti. (*Balsai salėje*) Vyksta registracija. Užsiregistravo 61 Seimo narys.

Per šoninį mikrofoną – gerbiama P. Kuzmickienė. Prašau.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Norėčiau Seimo atsiklausti, ar galime Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos posėdį surengti šio vakarinio posėdžio metu 14 val. 10 min.? Ilgai greičiausiai neužtruktume – 5–10 minučių.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju.

14.01 val.

Vyriausybės pusvalandis

Švietimo, mokslo ir sporto ministro Gintauto Jakšto pranešimas ir atsakymai į Seimo narių klausimus

Dabar pereiname prie 2-1 klausimo – Vyriausybės pusvalandžio. Kviečiame gerbiama švietimo, mokslo ir sporto ministrą G. Jakštą į tribūną. Jam skiriame 15 minučių išdėstyti savo požiūrį, pozicijai, atsakyti į klausimus, o vėliau bus galimybė užduoti klausimus.

Gerbiamas K. Mažeika per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos.

K. MAŽEIKA (DFVL). Dėl vedimo tvarkos. Gerbiamas posėdžio pirmininke, matant klausimų gausybę, iš tiesų turbūt tas pusvalandis yra gerokai per mažai. Žinodamas problemos mastą, siūlau bent iki valandos, kad vis dėlto tikrai Seimo nariai galėtų paklausti. Juolab darbotvarkė nėra perkrauta. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, bet mes tą darbotvarkę patvirtinome ir, deja, ne man pirmininkaujant, todėl aš tikrai negaliu savavališkai dabar ilginti klausimo, kuris buvo jau iš anksto suplanuotas, visiems aiškus, susitarta Seniūnų sueigoje, kad padarysime pusvalandį. Gera, dar kartą jungiame mikrofoną.

K. MAŽEIKA (DFVL). Dar kartą prašau, pirmininke. Jūs, kaip pirmininkas, galite matydamas aplinkybes ir juolab tai, kad posėdis baigiasi 16 valandą pagal esamą darbotvarkę. Manau, kad tikrai mes čia jūsų siūlymu galime dėl to klausimo balsuoti Seimo salėje. Ačiū.

PIRMININKAS. Gera. Žiūrėkite, gerbiami kolegos, kai išseks pusvalandis, gal tada ir pasitarsime. Prašau, ministrui žodis. Dabar įjungėme. Prašau.

G. JAKŠTAS. Girdite?

PIRMININKAS. Dabar girdime, girdime.

G. JAKŠTAS. Dėkoju pirmininkui. Ačiū už suteiktą galimybę pasidalinti švietimo aktualijomis. Manau, visiems yra svarbu ir aktualu, nes iš viešumos kyla daug klausimų. Matome viešumoje sklindančios ir teisingos informacijos, ir iš dalies teisingos, ir visai neteisingos. Todėl norisi tiesiogiai jums atsakyti į visus kylančius klausimus.

Pradėsiu nuo to, kas yra atnaujintos programos. Suprantame, kad programos, ugdymo turinys yra atnaujinamas maždaug kas dešimt metų. Su atnaujintu turiniu, kuris pradėtas atnaujinti 2019 metais, keičiasi keletas dalykų. Vienas iš jų yra patikrinimai. Taigi vienas svarbus pasikeitimas, kuris įvyko, – nėra atskiros egzaminų programos. Tai buvo šio toks iššūkis ir mokykloms.

Dalis mokytojų buvo įpratę dirbti pagal egzaminų programą, o ne pagal ugdymo programą. Net tos temos, kurios ilgą laiką buvo ugdymo programose, kartais būdavo pamiršamos, pastumiamos į šoną ir dirbama tik su temomis, kurios pateks į egzaminus. Atnaujinus ugdymo turinį, priklausomai nuo dalyko, buvo didesnių ar mažesnių pasikeitimų. Yra dalių, kur keitėsi, pavyzdžiui, tiesiog viena tema prisidėjo. Yra dalių, kur pats temų dėstymas pasikeitė, pavyzdžiui, istorija, kur temas siekiama atskleisti per savo vietinį kontekstą. Net jeigu yra tema apie kažkuriame kitame pasaulio krašte esančius įvykius, tačiau tai reikia susieti su gyvenamuoju kraštu. Taigi temos kartais ir nepasikeičia, bet pasikeičia dėstymo tipas.

Dėl tarpinių, suprantame, kilo nemažas ažiotžas, kai pamatėme, kaip sekasi mokiniams laikyti tarpinius, ir kai pamatėme užduotis. Priminsiu visą eigą.

Kai mane paskyrė švietimo, mokslo ir sporto ministru, kitą dieną įvertinęs, pasikalbėjęs ir su dalykininkų asociacijomis, su suinteresuotomis šalimis, matydamas galimas rizikas, kurias nebūtinai žinome iš anksto, kaip suvaldyti, ir galime net nenumatyti kažkurių rizikų, priėmiau sprendimą, kad visi vienuoliktokai, kurie dabar laiko tarpinius, už tą patį turinį galės atsiskaityti ir 12 klasėje ir pasirinkti geresnį rezultatą. Suprantame, kad tai iš dalies padaro... Iš esmės kuo skiriasi nuo įprastos sistemos? Įprasta sistema: visi 12 klasėje atsiskaito 100 % turinio. Dabartinė vienuoliktokų sistema: 40 % turinio gali atsiskaityti 11 klasėje, jeigu netenkina rezultatas, visą 100 % atsiskaito 12 klasėje, kas iš esmės yra tapatu sistemai, kuri veikė iki šiol. Tokiu būdu vienuoliktokai nenukentėtų.

Kalbamės ir dabar su Moksleivių sąjunga galvodami ir girdėdami tuos balsus, kurie sako: gal išvis atsisakykime, gal įskaitykime, kad tai nevyko, pasiekti rezultatai nesvarbūs. Vėlgį, reikėtų grįžti kelis žingsnius atgal ir prisiminti: nėra taip, kad ši sistema nebuvo niekada išbandyta. Prieš metus... lenkų kalbos, gimtosios kalbos, egzaminų tarpinis patikrinimas praėjusiais metais vyko vienuoliktokams. Sistema išbandyta. Ir šie rezultatai yra įskaitomi dabartiniais jau dvyliktojams į galutinį rezultatą. Sistemą buvo siekiama išbandyti ir per lietuvių, ir per matematikos patikrinimus. Dalyvavo mokyklos savanorės ir išbandė šią sistemą.

Koks buvo rezultatas? Matėme, kad labai maža dalis mokinių pasirinko eiti į šį sistemos išbandymą, nes jis nieko nelėmė. Tad priimtas sprendimas, kad mokiniai turi galimybę laikyti tarpinį, bet jeigu netenkina rezultatas, laikyti visą turinį 12 klasėje, mano supratimu, yra išmintingiausias.

Tai, aišku, niekaip neatleidžia nuo atsakomybės, kad buvo klaidų tarpinių užduotyse. Priminsiu, kaip yra rengiamos užduotys. Tarpiniams patikrinimams užduotys yra rengiamos tuo pačiu principu, kaip ir valstybiniais brandos egzaminams. Nacionalinė švietimo agentūra organizuoja užduočių parengimą, tam pasitelkia mokytojus, kurie dviese parengia užduotis, jas recenzuoja trys recenzentai, ir tik suderinus, kad ir recenzentai nemato problemų ar kliūčių, įsitikinusi, kad atitinka užduotys programą, tik tada tos užduotys yra patvirtinamos.

Tokiu pat būdu parengtose užduotyse... deja, matome, kad B lygio, pavyzdžiui, matematikos tarpinio patikrinimo užduotys atrodo kartais neproporcingai sudėtingos. Dėl to kokie yra priimti sprendimai? Pirmiausia, visų tarpinių patikrinimų užduotis įvertins ekspertai ir įvertins vertinimą. Pavyzdžiui, dėl fizikos tarpinio patikrinimo taip pat kilo klausimų. Ekspertų komanda jau dirba, paprašė net šiek tiek daugiau laiko.

Mes suprantame, kad to laiko šiuo atveju turime, nes nėra taip, kaip dėl valstybinių brandos egzaminų, kad jau reikia duoti diplomus ir abiturientai turi stoti į aukštąsias mokyklas. Dabar yra svarbiausia objektyviai išsiaiškinti. Ir ten matome, kad yra tokių užduočių, kaip mes vadiname, su dvigubu baudimu, kai įveiki vieną užduotį, bet padarai klaidą, taškų negauni. Kitoje užduotyje turi panaudoti pirmosios užduoties rezultatą, bet jeigu jis jau klaidingas, automatiškai suklysi ir kitoje. Išeina, kad du kartus nubaudžia už vieną klaidą.

Matome, kad yra teisingų atsakymų variantų, kurių neapgalvojo užduočių rengėjai, bet atrado patys mokiniai. Visa tai įvertins ekspertai ir gali keistis vertinimas. Todėl visų vienuoliktokų, kurie gavo rezultatus, tai yra preliminarūs rezultatai ir jie visi gali pasikeisti. Kai ekspertai įvertins, tam paprašė papildomos savaitės, reikės šiek tiek laiko suprogramuoti rezultatams. Tikiuosi, fizikos tarpinio patikrinimo galutiniai rezultatai bus maždaug po 3 savaitių.

Kai kalbame apie pačios sistemos pakeitimus, diskutuojame apie du variantus. Viena yra visiškai aišku, kad tarpinius patikrinimus galės laikyti iš dviejų kartų. Vienas yra baigiant mokyklą, o pirmasis bandymas, kaip dabar vyksta, 11 klasėje.

Kyla klausimų, gal reikėtų atšaukti. O ką mes tada pasakytume tiems, kurie gavo maksimalius balus ir jiems turėtų įsiskaityti per egzaminą? Galime sakyti, kad galbūt tada tiems, kurie gavo maksimalius, įsiskaito, o kitiems – ne. Bet jeigu gavo 19 iš 20, gal jam tai yra tinkamas rezultatus ir norėtų, kad būtų įskaityta. Todėl išmintingiausias sprendimas, kad laiko dar vieną kartą tie, kurie nori pasikelti balą, o įskaitomas per brandos egzaminą geriausias rezultatas, kurį pasiekė. Diskusija dar vyksta dėl to, kaip turėtų vykti antrasis šūvis. Pagal dabar patvirtintą tvarką kartu su kitų metų vienuoliktokais dabartiniai vienuoliktokai, būsimi dvyliktokai, galėtų laikyti antrą kartą, jeigu to pageidautų.

Alternatyva, apie kurią diskutuojame su Moksleivių sąjunga, yra ta, kad antras bandymas galėtų būti įprastu būdu, tai yra su tušinuku, pieštuku, ant popieriaus, tačiau bet koku atveju, kad būtų antras šūvis. Tai tiek būtų reziumuojant apie esminius sprendimus, kas yra nuspręsta. Visos užduotys papildomai vertinamos ekspertų – tos, kurias dar galime spėti, prieš pateikiant, tos, kurių negalime spėti, po laikymo. Visi vienuoliktokai turės papildomą galimybę laikyti dar kartą, o dabartiniai rezultatai yra preliminarūs. Po ekspertų vertinimo jie negali mažėti, bet gali augti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Atkreipkime dėmesį, kad sutaupyta šiek tiek laiko ir galėsime užduoti daugiau klausimų. Pirmasis klausia gerbiamas A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Ačiū, ministre, už paaiškinimus. Pirmiausia jums pagarba už bandymą prisimti atsakomybę ir parašytą prašymą atsistatydinti. Ir tai, kad premjerė jo nepriėmė, dabar jau reiškia, kad yra ir jos atsakomybė tai, kas vyks sistemoje.

Jūs pateikėte siūlymus, kaip jūs matytumėte galimybę spręsti šitas problemas, kalbėjote apie tris ekspertus, kurie vertins. Kas yra tie ekspertai? Ar tai nėra vėlgi tie patys mokytojai, kurie bus atitraukiami nuo darbo, kuriems reikės papildomai mokėti už darbą? Ar nemanytumėte, kad šioje situacijoje paprasčiausia būtų įskaityti tarpinius rezultatus tiems, kuriuos tenkina balai? O visiems kitiems skaičiuoti, kaip buvo siūlyta ankstesnėse kadencijose, trejų paskutinių metų vidurkius ir galbūt nustatyti mažesnę proporciją, gal ne 40 %, o 20 %...

PIRMININKAS. Laikas.

A. VERYGA (LVŽSF). ...ir tokiu būdu išlyginti sistemą? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Dėkui už klausimą. Be abejo, mokytojams, kurie rengia, ir recenzentams yra mokama už darbą. Komisijos, kurios yra sudarytos jau įvertinti produktui, yra delegavimo principu: kreipiamės į institucijas, kurios turi potencialius ekspertus ir juos deleguoja, tai yra tiek iš universitetų, tiek iš mokyklų, ir tie vertinimai bus padaryti. Nepriklausomai nuo to, koks būtų jūsų siūlymas, manau, vis tiek ekspertai turi įvertinti, kad tie, kurie laikė, būtų kaip įmanoma objektyviau įvertinti. Todėl negalime sakyti, yra rezultatai, kokie yra, ir judame toliau. Kadangi mokiniai dėjo pastangas, laikė tarpinius patikrinimus, tie rezultatai turi būti objektyvūs.

Nežinau, apie kokius tris ekspertus dabar kalbate, turbūt supainiojote su trimis recenzентаis, kurie dar prieš užduoties pateikimą mokiniams recenzavo užduotis ir pagal jų pastabas jos buvo tikslinamos. Dabar yra sudaromos ekspertų komisijos, kurios yra gerokai platesnės nei tiesiog trys ekspertai.

Dėl trejų paskutinių metų siūlymo, tai suprantame, buvo tokia kartelė jau įvesta ir anksčiau. Tų, kurie studiami į aukštąsias mokyklas nori gauti valstybės finansavimą, buvo pasitelkiamas abiturientų pažymių metinis vidurkis. Ir tai buvo didžiulė problema. Suprantame, kad galima perlaikyti egzaminus, gali būti, kad nepasisekė. Visada turi būti galimybė perlaikyti. Jeigu žiūri-me tiesiog metinių pažymių vidurkius, į mokyklą atgal nebus sugrįžtama. Tai reiškia – sprendimas visam gyvenimui. Jeigu gavote prastus pažymius, kaip jūs siūlote trejų metų vidurkį dar įtraukiant 10 klasę, 11 klasę, ir to pakeisti nebūtų galima, tai sistema tikrai pagal jūsų siūlymą būtų ydinga, mes tokiu keliu tikrai neisime.

O tarpinių įskaitymas, sakyčiau, vyksta korektiškiau nei jūsų pasiūlymas, tai yra visi pasirenka, ar norės dar kartą bandyti tarpinį. Ir, priklausomai nuo to, kuris rezultatas geresnis, pirmo

bandymo ar antro bandymo, tas ir bus įskaitytas. Jeigu mes sakytume, kad jūs pasirinkite, ar jus tenkina dabartinis, ir pasirenka, kas nori eiti į tą antrą bandymą, tai, suprantate, būtų jau ne mokymasis, o strategavimas. Tarkime, surinko du mokiniai po 30 balų iš 40, ir vienas galvoja, rizikuosiu, gal surinksiu daugiau – surenka mažiau. Kitas nebando, pasilieka tokį, nors pamatęs uždavinį: o, būčiau surinkęs daugiau. Mes nenorime, kad mokiniai strateguotų, ar verta eiti į patikrinimus. Norime, kad mokiniai nuosekliai mokytųsi ir eitų į patikrinimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama V. Targamadžė. Prašau.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Ačiū, ministre, už jūsų pristatymus. Jūs nuolat kartojate tą patį faktiškai, bet aš niekaip negaliu atsitokėti dėl tų šūvių. Tai jūsų pirmas šūvis, anot jūsų, ką padarė? Padarė reputacinę žalą švietimo sistemai, sužeidė vaikus ir stresą padarė didžiausią. Frakcijoje jūs kalbėjote, aš klausiau apie recenzentus. Tai kokie gi buvo recenzentai, klausimas yra, kad jie nepamatė klaidų? Vadinasi, tie recenzentai nebuvo pakankamai profesionalūs.

Ir kitas klausimas: kodėl jūs kadencijos pabaigoje norite perlaužti stuburą regioninei politikai? Kodėl jūs norite vis dėlto uždaryti 11-as klases, reikalaujanti 21 vaiko ir paskui sakydami: jeigu nėra, tai gali būti skyrius. Na, pats iš šalies pasižiūrėkite! Po to eina, pavyzdžiui, vaikų skaičius didesnis. Tai vieneriems metams bus skyrius įsteigtas, paskui to skyriaus nebus. Kas čia per kažkokie pasvaičiojimai? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Jūsų klausimas tik įrodo, kad reikia tą patį daug kartų kartoti, nes ir į tuos klausimus, kurių paklausėte, buvo daug kartų atsakyta. Atsakysiu ir dar kartą.

Pradedu dėl recenzentų. Pavardžių aš nežinau ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija nežino pavardžių. Recenzentams yra keliama kriterijai ir pagal juos yra atrenkami. Tai padaro Švietimo agentūra. Recenzentai sutinka būti recenzентаis pasirašydami, kad jų pavardės nebus viešinamos. Suprantame, kad recenzentų viešinimas sistemą padarytų tokia, kad niekas nesutiktų nei rengti užduočių, nei būti recenzентаis, nes tos atsakomybės nenori niekas prisiimti. Suprantame, ir dabar viešoje erdvėje kritikuoti visada yra paprasčiau, negu nueiti ir bandyti kažką daryti. Tai dėl to recenzentai yra linkę likti paslaptėje, nes supranta, kad niekada nebus užduotys tokios, kad būtų visi patenkinti, ir jie tada bus kalami prie kryžiaus.

Dėl bandymų. Suprantame, kad patikrinimai apskritai visada kelia stresą. Ar tai būtų valstybinis brandos egzaminas, ar tarpinis patikrinimas, ar nacionaliniai mokinių patikrinimai – jie kelia stresą. Mūsų siekis, kad mokiniai išmokytų tvarkytis su stresu, o ne stresas juos palaužtų. Nueis į aukštąsias mokyklas, ten tų egzaminų, tikrinimų ir vertinimų bus kartais daugiau – kiekvieną pusmetį laikys dešimt ir daugiau įvairiausių patikrinimų, kurie lems, ar galės studijuoti aukštesniame kurse.

Dėl 21 mokinio. Manęs klausiate, kodėl priėmėme sprendimą dėl 21, nes iki šiol buvo priimtas sprendimas, kad turėtų įsigaliooti reikalavimas dėl 31. Mes sumažinome iki 21. Tikrai neturi niekur dėl to užsidaryti jokia mokykla ir galimybė būti skyriumi yra tik viena iš aibės opcijų, apie kurias jums daug kartų pasakojome tiek komitete, tiek atskirai. Tai yra galimybės: jeigu yra trumpalaikis, matome, nesudaro 21 mokinio vienais metais, gali daryti jungtines klases su kita mokykla. Vadinasi, jokie pakeitimai nei struktūroje, nei mokykloje nevyksta. Galima, jeigu matoma, kad ir ateityje nebus 21 mokinio, daryti jungtines mokyklas. Galima pasižiūrėti ir į kitų miestų, kurie tai yra padarę, patirtis. Suprantame, kad mokykla fiziškai išlieka ten, kur buvo, tačiau mokyklai, kuri turi 100 ar net mažiau mokinių, nėra sukurama visa atskira administracija. Suprantame, kiek mokyklose ji kainuoja, tai yra kiek faktiškai kainuoja ugdymas, antra tiek kainuoja ūkio ir administracijos išlaikymas. Tad išlaikymas mažų mokyklų, kaip atskirų, o ne jungtinių, yra didelis lėšų švaistymas.

PIRMININKAS. Dėkoju, kolegos. Dabar klausimą užduos gerbiama O. Leiputė. Prašom.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Gerbiamas ministre, mes, kaip ir jūs, gavome kreipimąsi iš mokinių tėvų, gimnazijų tėvų tarybų pirmininkų ir taip toliau, kurie prašo stabdyti šį eksperimentą su jų vaikais. Nepaisant jūsų atsiprašymo, atsakingų asmenų atsistatydinimo, jų vaikų nerimo lygis, psichoemocinė sveikata nuo to nepagerės. Tai, kad per stresą mes čia ruošiame studijuoti aukštosiose mokyklose vaikus, irgi skamba keistai.

Mokiniai neturi vadovėlių, priversti pirkti brangų skaitmeninį turinį, parengtą privačių leidėjų. Pavyzdžiui, tame rašte rašoma, kad istorijos vadovėlio 2 dalį gavo tikrai kovo mėnesį. Į bendrojo ugdymo programas įtrauktos naujos temos, kurias nėra pasirengta dėstyti. Blaškė vaikus ir informacinių technologijų sistemos trikdžiai. Ar ministerija negalėtų susigražinti ugdymo turinio rengimo ir platinimo iniciatyvos į savo rankas ir padaryti ugdymo turinį skaitmeniniu pavidalu laiku prieinamą visiems, kad nereikėtų laukti popierinių vadovėlių? Kartu būtų siekiama sumažinti ugdymo proceso priklausomybę nuo privačių leidėjų. Ar svarstote galimybę keisti tarpinių patikrinimų svorį valstybinių brandos egzaminų kontekste? Tas klausimas buvo užduotas, bet jūs į jį neatsakėte.

G. JAKŠTAS. Dėkui už klausimus. Išties gauname įvairių pasiūlymų ir kreipimųsi: nuo tokių, kad džiaugiasi tarpiniais, iki tokių, kad reikėtų jų atsisakyti, ir visą spektrą tarp jų.

Dėl privačių leidėjų. Perskaitytoje laiško ištraukoje kalbama apie tai, kad nėra vadovėlių, dėl to turi rinktis privačių leidėjų skaitmeninį turinį. Suprantame, nėra jokių nacionalinių vadovėlių, kuriuos leistų ministerija ar ministerijai pavaldžios institucijos. Visus vadovėlius leidžia privataus leidyklos.

Ką esame dar sutarę su Švietimo ir mokslo komitetu? Leidžiant popierinius vadovėlius privalomai būtų ir jų skaitmeninė versija, nes leidimas, net fizinis spausdinimas užtrunka laiko. Būtų galimybė įsigyti skaitmeninius vadovėlius.

Ką yra svarbu mums kaip ministerijai užtikrinti? Nepriklausomai nuo to, kada bus išleisti vadovėliai, ar jie vėluos, kokia su jais yra situacija, jeigu keičiasi ugdymo turinys, visai tai daliai, kai turinys pasikeičia, ar yra pridėta nauja tema, ar kuri nors tema keičiasi, būtų reikalinga skaitmeninė medžiaga. Tam darome pirkimus, pasitelkiame dalykininkų asociacijas. Pirkimą dabar turėtume užbaigti iki kovo pabaigos. Turinį turėtų parengti iki birželio vidurio. Visos temos, kurioms nėra vadovėlių, būtų visiems viešai prieinamos skaitmeninėje aplinkoje *emokykla.lt*.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą nori užduoti gerbiamas M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS (MSNG). Ministre, kaip jūs vertintumėte gaisrininką, kuris stebi gaisrą, dega namas, o jame žmonės? Po gaisro jis atsiprašo visų nukentėjusių ir sako, kad ketino gelbėti, jaučiasi kaltas, bet gaisrinės viršininkė juo toliau pasitiki ir tęsia darbą. Ar demokratinėje valstybėje atsistatydinant neužtenka paties ministro ryžto ir valios prisiimti atsakomybę? Ar verta žaisti su visuomene tą žaidimą, kad premjerė toliau pasitiki ir nepriima atsistatydinimo?

Antras klausimas. Vis dėlto kompetencijų vertinimas skiriasi nuo žinių ir gebėjimų vertinimo. Mokiniai dar nėra įpratę prie kompetencijoms vertinti skirtų užduočių, todėl tiek daug laiko jie skiria užduočiai suprasti. Ar tai nebuvo viena iš esminių visos šitos krizės priežasčių? Kaip ketinate padaryti, kad ne žodžiais, o darbais situacija moksleiviams pasikeistų?

G. JAKŠTAS. Dėkui už klausimą. Manau, jeigu taip dramatizuojame, kad čia yra degantis namas, tai, matyt, ir būtų... jeigu matome, kad namas dega, neatleidžiame gaisrininkų, o gaisrininkus siunčiame gelbėti vaikus iš to degančio namo. Bet tas dramatizavimas, šiaip iš esmės kuriamas tiek politikų, tiek įvairių veikėjų, nežinau, kokiais tikslais, tai nėra tokio dramos lygio, kokį bandoma parodyti. Jeigu vienoje iš tarpinių patikrinimų užduočių buvo klaidų, jos bus išspręstos ir dėl to nenukentės mokiniai. Suprantame, streso patyrė, streso teks patirti ir ateityje, dėl patirto streso mes nieko negalime pakeisti, bet galime pakeisti, kad tos užduotys, kurias sprendami patyrė stresą, būtų kuo objektyvesnės, todėl yra sudaromos komisijos.

Kompetencijų vertinimas ir laikas. Norėtusi pasakyti ir rezultatus. Suprantame, kritikuojama sistema, iš jūsų klausimų čia atrodo, lyg niekas net nebūtų išlaikęs. Yra mokinių, kurie surinko ir maksimalius balus. Žiūrint į tą patį fizikos tarpinį patikrinimą, čia dar yra erdvės, kad ir kils balai, bet, imant dabartinius balus, jie yra vidutiniškai geresni nei praėjusių metų valstybinio brandos egzamino. Jeigu tokiu tempu rinktų taškus ir brandos egzamine, turėtume kitais metais išlaikiusių fizikos egzaminą daugiau, nei turėjome praėjusiais metais.

Panaši situacija ir su matematika. Pavyzdžiui, praėjusiais metais, vienais iš sėkmingiausių laikant matematikos brandos egzaminą, išlaikiusiųjų, kurie surinktų 40 % taškų, iš viso praėjusiais metais buvo 6 tūkst. 55. Atliekant tarpinį patikrinimą mokinių, vienuoliktokų, kurie rinko 40 % taškų, buvo 6 tūkst. 905 – beveik tūkstančiu daugiau. Matome, net ir vertindami kompeten-

cijas, jeigu sakote, tai yra kažkoks stresas, lygindami su tuo, kas būdavo per brandos egzaminą, jis yra laikomas geriau negu brandos egzaminai iki šiol.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas V. Bukauskas. Prašom.

V. BUKAUSKAS (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, praeitą savaitę būtent buvo tarpiniai patikrinimai, kur jūs viešai konstatavote, kad tiek A, tiek B lygių kontrolinis patikrinimas turi tam tikrų trūkumų. Būtent dešimtokų vadinamasis PUPP'as. Taip pat laukia kontrolinis patikrinimas, kuris kelia nerimą, nes iš tiesų neišlaikius patikrinimo ir negavus siekiamų rezultatų galimai gali palikti antriems metams. Ar nematote ten trūkumų ir neplanuojate būtent peržiūrėti tos dešimtokų patikros peržiūras? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Manau, kad visų egzaminų, kad ir kokio tipo jie būtų, sistema turime peržiūrėti, kad būtų daugiau recenzentų, kad būtų daugiau akių, kurios įvertina. Norisi aktyviau įtraukti ir dalykininkų asociacijas, kad tai būtų ne tik atskiri žmonės, bet būtų ir tam tikros struktūros, kurios įsitrauktų ir patvirtintų, kad su užduotimis yra viskas gerai. Bet dėl 10 klasės PUPP'o, tai suprantame, kad vėlgi yra numatoma galimybė ir perlaikyti, jeigu kas nors netiktų pirmoje dalyje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, turbūt jau politikoje taip yra, kad tiems, kurie nieko nedaro, gyventi kažkaip lengviau. Iš tikrųjų džiaugiuosi, kad ieškoma būdų, kaip iš tiesų ugdymo sistemą šiek tiek suaktyvinti. Man tik kyla klausimas apie neva psichologines traumas, kuomet eini laikyti egzaminą ir baisiai čia kas nors blogai. Iš tiesų tie pasakymai prieštarauja tam, kad pasirinko kažkodėl daug daugiau eiti į fizikos patikrinimą, negu laikė egzaminus. Galbūt reikia ieškoti kokių nors psichologinių pagalbų, kad vis dėlto žmonės nebijotų egzaminų? Nežinau, teko mokytis muzikos mokykloje – ten kas pusę metų egzaminas, ir tu nei nusirašysi, nei nieko. Eini kaip į šventę. Ar iš tikrųjų nereikėtų šiek tiek daugiau dirbti su bendruomenėmis, kad žmonės nebijotų tų egzaminų, eilinių patikrinimų? Eini studijuoti, kažkaip tau viskas aišku – koliokviumas po koliokviumo, patikrinimai, o šiuo atveju kažkodėl mes bijome egzaminų. Ką čia reikėtų padaryti? Ar iš tikrųjų dirbti su kolektyvais, kad mokytojai negąsdintų tų vaikų? Bijoti egzaminų, manau, tikrai neverta.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Matyt, visiems, studijavusiems aukštosiose mokyklose, teko patirti tą šoką, kiek yra atsiskaitymų, kiek yra tarpinių patikrinimų, kiek yra galutinių patikrinimų. Matome, kada yra didžiausias nubyreėjimas aukštosiose mokyklose: didžiausias yra po I pusmečio, nes mokiniai, pabaigę mokyklą, tapę studentais, iš tikrųjų patiria tą šoką, prie kurio buvo nepratę.

Kas mus gąsdina apskritai kaip žmones, ko mes bijome, dėl ko nerimaujame? Dėl dalykų, kurių nepažįstame, dėl dalykų, kuriuos darome retai, kurių nesuprantame. Taip, praėjusiais metais fizikos tarpinio patikrinimo metu dalyvavo tris kartus daugiau, nei laikė valstybinį brandos egzaminą. Daugiau, matome, renka ir taškų, kur potencialiai, jeigu taip pat, tokį pat procentą rinks ir egzamino metu, daugiau bus ir išlaikiusių. Mokiniai ryžtasi eiti į tuos egzaminus. Mano supratimu, žiūrint ir į patirtį, ar tai būtų tarptautinis bakalaureatas, ar kitos sistemos, tų patikrinimų net per dieną būna po kelis. Mes dabar baiminamės, kad mažai laiko pasiruošti. Egzaminai mus turėtų įvertinti, žinias, kurias sukaupėme per tam tikrą laiką. Esame atsiskakę standartinių uždavinių sprendimų. Kuo, pavyzdžiui, skiriasi lietuvių kalbos ir literatūros patikrinimas? Mes tikrai ilgą laiką mokėmės interpretacijų, dabar per egzaminą turime atsiskaityti, kaip mokame interpretuoti. Ir tai parodo daugelis dalykų, ar tai būtų fizika, ar būtų matematika.

Mes turime mokytis ne kokių nors standartinių uždavinių sprendimo ir, kaip sako žargoniškai, *atmušti* ranką, kaip juos spręsti. Vyksta pasirengimas ne ugdymo turinį mokytis, o pasirengimas vyksta... dešimties praėjusių metų egzaminų sprendimo, kol įgundi spręsti tą egzaminą. Turėtume mokytis ugdymo turinio ir jį sugebėti pritaikyti nepažinioje situacijoje, kurios anksčiau nematėme. Suktis nepažinioje situacijoje yra labai sudėtinga, jeigu mes ugdymo procese neturėjome tos patirties. Turime priprasti spręsti uždavinius, kurių iki tol nematėme, turime priprasti taikyti žinias nestandartinėse situacijose, nes *apie tai* bus gyvenimas. Kas yra brandos atestatas ir branda? Tai gebėjimas vėliau savo žinias pritaikyti. O standartas, išmokimas spręsti standartinius uždavinius tikrai ateityje gyvenime turės mažai naudos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Numatytas 30 minučių laikas baigėsi, tačiau tikrai, matau, dar nori kolegos paklausti. Tai galbūt, kadangi ministras irgi sutaupė laiko, geras 5 minutes kalbėjo trumpiau, negu jam buvo numatyta, kompromiso *vardan* dar 10 minučių pratęsiame laiką ir užteks, gerai? Sutariame? Gerai, tvarka. Gerbiamas Kęstutis Mažeika, jau jūs kalbėjote dėl vedimo tvarkos šiuo klausimu.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Noriu repliką. Ačiū, pirmininke. Pirmininke, jūs pirmininkaukite ir žiūrėkite, kad ministras neviršytų to laiko atsakinėdamas, nes į vieną klausimą 5 minutes. Manau, kad konkrečiai, aiškiai...

PIRMININKAS. Žiūrėkite, pastabą visi išgirdome, deja, nėra reglamentuoto laiko atsakyti. Man laikas netiksi, tai yra kaip yra. Bet prašome visų tikrai atsižvelgti į pastabą. Dėl vedimo tvarkos gerbiamas J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Prisimenate, Seniūnų sueigoje buvo kalbama ir kolegos ir aš siūlėme, kad būtų pratęsta dar pusvalandžiu. Kadangi dar devyni žmonės yra užsirašę paklausti, gal sudarykite galimybę visiems paklausti? Manau, ministras dėl to nesupyks ir jo šios dienos darbotvarkė dėl to nesusžlugs. Ačiū.

PIRMININKAS. Žiūrėkite, yra nuomonių ir tokių, ir tokių, girdžiu salėje. Esame kalbėję Seniūnų sueigoje, esame ir balsavę dėl šios darbotvarkės taip, kaip yra. Ir tikrai kompromisas 10 minučių, manau, spėsime paklausti. Paprašome ministro koncentruočiau atsakinėti į klausimus. Kita klausia gerbiama E. Rudelienė. Prašom.

E. RUDELINĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tiesų ačiū už pristatymą, už kai kuriuos jau išgirstus atsakymus. Bet, matome, to nerimo švietimo bendruomenėje yra po šitų tarpinių patikrinimų. Tai vis dėlto ką jūs manote apie tokius mokinių pasiekimus, kur bendras vidurkis yra tik 8,5 iš 20? Ar tai reiškia, kad jie neišlaikys egzamino? Tai viena klausimo dalis.

Antra. Girdėjau, kad, sakėte, būtų leista perlaikyti vienuoliktokams. Ar nemanote, kad per didelis krūvis, nes 12 klasėje reikės laikyti ir brandos egzaminus? Dar jeigu ir perlaikymas, tai vis dėlto dvigubėja egzaminų skaičius. Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū. Kaip vertinu 8,5 iš 20? Vertinu iš esmės taip pat, kaip ir iki šiol vertinau valstybinius brandos egzaminus. Dabar, kadangi yra pokytis, visų akys į tai labiau atgręžtos. Bet pažiūrėkime į ankstesnius brandos egzaminus. Praėjusiais metais matematikos valstybinį brandos egzaminą laikė šiek tiek virš 13 tūkst. laikančiųjų. Išlaikymo riba yra 16 %. Pakartojau – 16 %. Tai jeigu verčiame čia į dešimtbalę skalę, tai yra mažiau nei dvejetas dešimtbalėje skalėje. Jo neišlaikė beveik 15 % laikiusiųjų, dar prieš metus trečdalis neišlaikė. Kokia dalis praėjusiais metais surinko, pavyzdžiui, 40 % taškų ar daugiau? Tokių buvo 6 tūkst. Šiandien matematikos A lygio tarpiniame patikrinime 40 % ir daugiau taškų surinko 6 tūkst. 900. Tai matome, kad rezultatas yra geresnis, lyginant kontekste su brandos egzaminais, bet apskritai rezultatas, suprantame, nėra geras ir tai yra daug metų.

Dėl perlaikymo. Aš net vengčiau sąvokos „perlaikymas“, nes mums yra įprasta, kad perlaikymas asocijuojasi su tuo, kad neišlaikiau ir laikau iš naujo. Tai yra dvi galimybės: net jeigu surinkau 39 iš 40, galiu bandyti dar kartą, surinksiu 40 – valio, surinksiu mažiau nei 39 – liks 39. Ar šita galimybė dabar laikyti sudaro papildomą stresą? Matyt, bet kuris egzaminas sudaro papildomą stresą. Bet vertinant visą kelionę iki brandos atestato stresas turėtų būti mažesnis, nes jeigu nepasiseka, turiu antrą šūvį. Ar bus daugiau darbo abiturientams 12 klasėje? Suprantame, bus tiek pat, jeigu laiko iš naujo, kiek būdavo iki šiol, nes iki šiol visi abiturientai 12 klasėje turėdavo atsiskaityti už visą vidurinį ugdymą. Dabar turi galimybę už dalį atsiskaityti 11 klasėje, netenkinamas rezultatas – už viską 12 klasėje. Tai neatsiranda kažko daugiau, lyginant su sistema, kuri vyko iki šiol.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Žukauskas. Prašom.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano galva, šis pokytis buvo absoliučiai reikalingas, nes Lietuva iki šiol buvo viena iš nedaugelio šalių, kuri netaikė tokios tarpinių patikrinimų praktikos. Vykstant pokytį visuomet neišvengiama klaidų ir konfliktų, nes mes kuriame ateitį, o ateitis yra tai, apie ką mes nežinome. Man imponuoja, kad jūs parodėte tas klaidas ir konfliktus ir parodėte, kaip žadate jas spręsti ir valdyti pokytį.

Bet mano klausimas būtų toks. Vis dėlto mes orientuojamės į tai, kad mūsų jaunoji karta išsiugdytų aukštesnes kompetencijas ir, kaip jūs sakėte, mokėtų ne vien paukščiukus sudėti prie teisingo atsakymo, bet ir nepažiniuoje aplinkoje taikyti tas žinias. Tai trumpai, kokia jūsų prognozė, kiek mūsų abiturientų, taikant šį naują pokytį, tai yra tarpinius egzaminus, būtų pasirengę stoti į aukštąją mokyklą daugiau, negu mes turėdavome iki šiol? Turint omenyje, kad matematikos egzaminas tapo privalomas.

G. JAKŠTAS. Išties sudėtingas klausimas yra prognozuoti. Tos prognozės yra toks dalykas, kad linkusios nepasiteisinti... dalykų, kurių negali visiškai kontroliuoti. O negalime kontroliuoti, kaip kiekvienas mokinys tam bus pasirengęs. Bet ką galime matyti iš tarpinių? Nors rezultatai dar gali ir gerėti dėl to, kad bus peržiūrimos užduotys, gali gerėti, kadangi 12 klasėje turės antrą bandymą atlikti tą dalį, bet net ir esant tokiems rezultatams matome, kad pasiruošusių studijuoti būtų daugiau. Ta dalis, matyt, būtų apie 15–20 % didesnė. Bet tikiu, kad pamatę ir šį tarpinį mokiniai tęs mokymąsi. Išties yra daug kritikos, bet girdime ir labai teigiamų atsiliepimų ir iš pačių mokinių, kad mokyklose būdavo įprasta visą dėmesį skirti dvyliktokams, 11-oje nevyksta jokių atsiskaitymų ir taip savaime kažkaip juda. Ir patys vienuoliktokai kai kurie nepersistengia, nes dar 12 klasė toloka, ir mokytojai tiek dėmesio neskiria. 11 klasės tarpinis patikrinimas išties padaro procesą nuoseklesnį, nes matydami, kad laukia tarpinis, skiria daugiau pastangų mokymuisi.

Man atrodo, nėra didelio skirtumo, ar tas žinias bus įgiję iki 11 klasės tarpinio, ar iki baigdami mokyklą, dėl to galimybė 12 klasėje už tai atsiskaityti dar kartą yra labai pozityvi, nes galbūt pamatę rezultatus kas nors susiims, pasidarys išvadas, skirs daugiau laiko mokymuisi. Bet kam pasisekė, kas buvo pasirengęs, turės lengvesnę 12 klasę. Tai dėl to, atrodo, niekas neturėtų nukentėti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti gerbiamas V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, klausimas, kiek buvo panaudota pinigų šiam tarpiniam patikrinimui? Kiek žinau, turbūt virš milijono. Gal tai yra pagrindinė priežastis, dėl ko juos reikia daryti? Bet šiaip, kalbant apie mokinių patirtį, ką jie patyrė, vaizdas toks: kai tu laikai B kategorijos vairavimo egzaminą, bet tau duoda *fūra* važiuoti. Tokių dalykų tikrai negali būti.

Ir kitas klausimas. Galbūt ministerija pagaliau imsis ryžtingų žingsnių padaryti nemokamą aukštąjį mokslą, nes 2020 metais ministerija gavo dvigubai daugiau pinigų nemokamam aukštajam mokslui: vietoj 12 mln. – 25 mln. Tai gal pagaliau bus tas nemokamas aukštasis mokslas Lietuvoje?

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimus. Tai, kiek buvo skirta lėšų, galėsime įvertinti įvykus tarpiniams, pasakyti tiksliai, nes tas skaičiavimas nėra toks paprastas, kadangi įprastai užduočių vertintojai, ar tai būtų, pavyzdžiui, laikytų įskaitą lietuvių kalbos, kalbėjimą... būdavo skiriamos lėšos. Ką mes darėme šiemet? Didinome lėšas, kurias gauna tiek užduočių rengėjai, tiek vertintojai, nes motyvacija vertinti egzaminus, mano supratimu, tai turėtų būti mokytojų pripažinimas ir tam tikras prestižas – mane pasirinko vertinti egzaminą. Dėl to reikšmingai augo lėšos, skiriamos ir toms funkcijoms, kurios buvo iki šiol. Bendras papildomas lėšų kiekis, taip, buvo apie milijoną, bet kokia dalis yra dėl tarpinių, kokia dalis dėl to, kad augo atlyginimai, reikėtų dar atskirai suskaičiuoti.

Dėl B lygio tarpinio egzamino, kaip minėjau, yra sudaryta komisija, bus išsiaiškinta ir priimti sprendimai taip, kad nenukentėtų, jeigu buvo padaryta klaidų rengiant užduotis. Preliminariai nutuokiame, kad turbūt yra klaidų, bet vis tiek tai patvirtinti ir pasakyti, kokios, kaip reikėtų taisyti, pasakys ekspertai.

Dėl nemokamo bakalauro. Tos diskusijos ir su praėjusia Vyriausybe vyko. Aš jose irgi dalyvavau. Ką mes vadiname nemokamu bakalauru? Ar nemokamu vadiname, kad yra bent vienas, kuris turi galimybę studijuoti nemokamai, ar nemokamu bakalauru vadiname modelį, kai nėra vienas, studijuojantis bakalaurą, nemoka už studijas? Jeigu vadiname pirmąjį modelį, tai jis visada buvo. Jeigu antrąjį modelį, kad niekas nemokėtų už savo studijas, nepakeičiant Konstitucijos, jis yra neįmanomas. Bet ką matome – yra nuolat mažėjanti dalis tų, kurie studijuoja už savo lėšas. Ir tai, kad susivienodino reikalavimai, ar studijuosi už savo lėšas, ar valstybės finansuojamoje vietoje, esant vienodiems reikalavimams, tų, kurie moka už studijas, dalis dar labiau mažės, nes tiesiog

neapsimokės mokėti už studijas, nes visi, kas moka, galės realiai stoti ir į valstybės finansuojamas vietas. Bet uždrausti aukštosioms mokykloms priimti studentus, kurie susimoka už studijas, tokios teisinės galimybės nėra galiojant dabartinei Konstitucijai, tad tai ir nepasikeis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Numatytas laikas beveik baigėsi.

Paskutinis klausia gerbiamas K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ministre, šiandien Demokratų frakcijos rytiniame posėdyje atsakinėjote į klausimus. Nespėjau paklausti, nes daug jų buvo. Jūs labai, nežinau, ar priklausote medžiotojams, ar šauliams, ar kariams savanoriams, bet labai daug apie šaudymą kalbėjote ir apie tuos – antrą šūvį, du šūvius ir taip toliau. Iš tikrųjų ar neatrodo, kad jau per daug prisišaudėte į kojas, o gal ir į kitas kūno vietas, nes, puikiai prisimenu, kai savo kadencijos pradžioje rudenį jūs kalbėjote apie knygas, kai buvo ta situacija dėl vadovėlių, kad situacija sprendžiama, sutartys yra, viskas bus greitai išspręsta, bet šiandien paskambinu konkrečiai į savo Kalvarijos–Marijampolės apygardos mokyklas – chemijos vadovėlių nėra, informacinių technologijų vadovėlių nėra, apie kitus irgi yra įvairiausios informacijos. Iš tikrųjų jau neklausiu, kokia vaikų emocinė ir psichologinė turbūt būseną ir situacija mokyklose, bet ar neatrodo, kad vis dėlto tų šūvių per daug padarėte? Ir kodėl taip atsitiko, kad vis dėlto esame tokioje pat situacijoje kaip rudenį? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Matyt, visada išgirstame tuos raktažodžius, kurie mums patiems labiausiai imponuoja. Aš tikiu, kad būtent tuos raktažodžius išgirdote ir jums jie skamba aiškiau ir garsiau nei kiti, nes toje srityje galbūt daugiau išmanote nei švietimo.

Kalbant apie bandymus, kiek laikyti, tai yra pasakyta: galės laikyti tą 40 % dviem bandymais ir pasirinkti geresnį rezultatą. Ar tai pavadinate šūviais, ar dar kažkaip, tai yra tiesiog pavadinimo klausimas.

Apie vadovėlius. Kaip ir minėjau, cituojate beveik, kas buvo vasarą, tai klausimas ir yra tas. Vadovėlių, suprantame, visų laiku nebus. Ką mes darome? Mes užtikriname, kad toms temoms, kurios yra naujos, būtų reikalinga metodinė medžiaga. Tam buvo padaryti vasarą pirkimai, iki rugsėjo pasirodė metodinė medžiaga. Ji yra paskelbta *emokykloje.lt* ir yra visiems pasiekiamą. Tie vadovėliai, kurie yra išspausdinti, yra pasiekiami. Jeigu nėra vadovėlio, yra metodinė medžiaga. Suprantame, nuo kitų metų startuoja kitai daliai atnaujintas ugdymo turinys, tai nuo rugsėjo 1 dienos, ten bus naujų temų. Dėl to, matant riziką, kad vadovėliai gali visi laiku nepasirodyti, yra pirkimas ir dėl tos dalies, naujų temų, kad būtų metodinė medžiaga pasiekiamą visiems viešai internetu.

Suprantu jūsų didelius lūkesčius, kad problemos ir klausimai, kurie buvo nesprendžiami dešimtmečiais, norisi, kad viskas atsirastų čia ir dabar. Labai dėkoju už tokį jūsų lūkestį. Pavyzdžiui, imkime informacinių technologijų dalyką – vadovėlio nebuvo ir prieš atnaujinant ugdymo turinį. Kas dabar yra padaryta? Yra parengta bent jau metodinė medžiaga, nes vadovėlių ir seno turinio nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam ministrui. Atsakėte į klausimus. Pristatėte savo poziciją. Dėkoju. (*Balsas salėje*)

Dėl vedimo tvarkos gerbiama V. Targamadzė. Prašau.

V. TARGAMADZĘ (DFVL). Ačiū. Aš tiesiog noriu repliką pasakyti. Vis dėlto ta tribūna yra, kad atsakinėtų faktais, o ne neteisybę kalbėtų dėl vadovėlių ir panašiai. Ministre, vis dėlto ši tribūna ne tam yra skirta. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už repliką.

14.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl Redos Cimmperman skyrimo Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontroliere“ projektas Nr. XIVP-3543 (pateikimas)

Dabar pereiname prie 2-2 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Redos Cimmperman skyrimo Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontroliere“ projekto Nr. XIVP-3543. Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas gerbiamas A. Žukauskas pateiks. Prašau į tribūną.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Seimo Švietimo ir mokslo komitetas kovo 13 dieną svarstė Lietuvos mokslo tarybos teikimą kandidatėi eiti akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus pareigas. Komitetas bendru sutarimu pritarė daktarės R. Cimperman skyrimui akademinės etikos ir procedūrų kontroliere ir nutarė teikti Seimui nutarimo projektą dėl daktarės R. Cimperman skyrimo Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontroliere.

Trumpai apie kandidatę. Kandidatė turi didžiulę darbo patirtį mokslo politikos, taip pat ir akademinės etikos srityje. Ji ilgai ėjo Lietuvos mokslo tarybos mokslinio sekretoriaus pareigas. Dalyvavo daugybėje projektų, tarp jų ir tarptautinių, susietų su mokslo politikos formavimu ir akademinės etikos klausimu. Dalyvavo mokymuose ir pati organizavo mokslo politikos ir akademinės etikos mokymus. Turi labai didelę ekspertinės veiklos patirtį tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Pati yra baigusi biochemijos studijas, įgijusi mikrobiologijos magistro laipsnį, vėliau – biomedicinos mokslų srities daktaro laipsnį, taip pat turi vadybos magistro laipsnį.

Seimas šiai kandidatūrai pritarė ir mano, kad daktarė R. Cimperman būtų iš tikrųjų kompetentinga eiti Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus pareigas. Aišku, galite manęs klausti, bet jinai čia dalyvauja, bus galima ir jos paklausti.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Nėra tokio žanro jūsų klausti. Jūs galite užimti savo darbo vietą, gerbiamas pirmininke.

Dabar kviečiame į tribūną kandidatę, tai yra gerbiamą R. Cimperman, prisistatyti ir atsakyti į keleto Seimo narių klausimus.

R. CIMPERMAN. Laba diena, gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Esu biomedicinos mokslų daktarė, taip pat esu įgijusi antrą magistro laipsnį vadybos srityje. Per daugiau negu dešimtmetį savo veiklos mokslo ir studijų sistemoje esu sukaupusi tarptautinės patirties, ekspertinių žinių akademinės etikos srityje, įvairios valdymo patirties.

Būdama aktyvi mokslo ir studijų sistemos dalyvė ir neabejinga joje vykstantiems pokyčiams, ypač per paskutinius penkerius metus, pastebiu, kad akademinės etikos situacija pamažu gerėja. Dalis mokslo ir studijų institucijų tapo aktyvesnės formuodamos akademinės etikos kultūrą. Tokios mokslo ir studijų institucijos rodo pasitikėjimą tarnybos veikla. Ir iš tarnybos metinių ataskaitų matyti, kad mokslo ir studijų institucijos konsultuojasi su tarnyba, įgyvendina tarnybos paskelbtas gaires, noriai kviečia tarnybos atstovus vesti seminarus.

Žinoma, skatinti akademinę etiką yra ne tik kontrolieriaus pareiga, bet taip pat ir visos mokslo ir studijų sistemos dalyvių: universitetų, kolegijų bei mokslinių tyrimų institutų, pareiga. Šiandien dar sudėtinga vertinti akademinės etikos situaciją statistiškai, nes dažnas individualus atvejis yra unikalus, pasižymi savitomis aplinkybėmis. Tačiau norėčiau pabrėžti, kad ne visa statistika, ypač didėjantys akademinės etikos pažeidimų skaičiai, indikuoja neigiamus reiškinius, atvirkščiai, – tai rodo, kad gerėja akademinės etikos pažeidimų nustatymas, didėja netolerancija jų atžvilgiu.

Savaime turėtų būti suprantama, kad akademinis nesąžiningumas gali daryti ir daro įtaką išteklių racionaliam naudojimui, ypač mokslinėje veikloje. Tikiu, kad jūs visi žinote, kad mūsų šalyje finansavimas mokslinei veiklai didėja. Vykstant visiems šiems procesams, svarbu tinkamai valdyti ir atitinkamas rizikas šioje srityje. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas mokslinių tyrimų etikai, moksliniam sąžiningumui, kurie dar skinasi kelią mokslo ir studijų institucijose. Atliepiant technologinius ir socialinius pokyčius, privalu reaguoti ir į dirbtinio intelekto, genų redagavimo ar atvirojo mokslo keliamus iššūkius. Visa tai yra neatsiejama nuo mokslo kokybės užtikrinimo, sąžiningos konkurencijos principo įgyvendinimo tiek formuojant tyrėjo, jo institucijos reputaciją ir valstybės įvaizdį, tiek sudarant pagrindą visuomenei ir darbdaviams pasitikėti akademine bendruomene.

Su tuo susijusi ir kontrolieriaus bei tarnybos lyderystė. Tarnyba įneša tarptautinius akademinės etikos standartus akademinei bendruomenei aktualiose srityse. Čia vieningos nuostatos yra labai svarbios, siekiant išvengti klaidingos interpretacijos, kas laikytina atsakinga, etiška veikla akademinėje aplinkoje. Tarnyba taip pat aktyviai dalyvauja tarptautiniuose tinkluose, jaučia bei mato tendencijas. Pavyzdžiui, vienas iš pastarųjų iššūkių yra mokslinių tyrimų saugumas.

Pasitelkdama savo žinias ir patirtį, tęsiu tarnybos veiklos prioritetus: skatinti akademinės etikos kultūros formavimąsi mokslo ir studijų institucijose; užtikrinti efektyvią mokslo ir studijų procedūrų įgyvendinimo priežiūrą; didinti tarnybos veiklos žinomumą ir bendradarbiavimą nacionaliniu ir tarptautiniu mastu.

Tęsdama veiklas sieksiu aktyviai stiprinti bendradarbiavimą su mokslo ir studijų institucijomis. Norėčiau pradėti partnerystę su švietimo įstaigomis bei supažindinti su akademinė etika ir moksleivius, ir mokytojus. Prisidėsiu prie akademinės etikos komitetų, dėstytojų kompetencijų tobulinimo. Atliepsiu mokslo ir studijų institucijų poreikius, organizuodama prevencines priemones. Planuoju analizuoti nesąžiningo elgesio atvejų priežastis. Tarnyba šioje srityje turi nemenką patirtį. Sieksiu konsultuoti akademinę bendruomenę įvairiais akademiniiais etikos klausimais. Prireikus papildomo nepriklausomo tyrimo ar pritrūkus kompetencijos, pasitelksiu užsienio ekspertus, skatinsiu savo ekspertinėmis žiniomis dalintis kitas institucijas: Lietuvos mokslo tarybą, Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją, Bioetikos komitetą, taip pat Žurnalistų etikos inspektorius.

Tęsiu aktyvų tarnybos bendradarbiavimą su tarptautinėmis organizacijomis, veikiančiomis akademinės etikos srityje, siekdama keistis informacija ir gerą patirtimi bei tobulinti tarnybos kompetencijos žinias. Atsižvelgdama į tarptautines tendencijas ir praktikas, teiksiu siūlymus dėl teisės aktų tobulinimo, ypač rengdama būsimus mokslininkus.

Visa tai sudarytų galimybę išplėsti platesnio masto strategiją, kuri padėtų stiprinti akademinio sąžiningumo principų laikymąsi visoje Lietuvos mokslo ir studijų sistemoje ir prisidėtų prie akademinės bendruomenės sąmoningumo didinimo šioje srityje. Tokiu būdu tarnyba galėtų efektyviai įgyvendinti savo tikslus ir atlikti svarbų vaidmenį, skatindama akademinę etiką ir akademinės etikos vertybes Lietuvoje.

Tikiu, kad mano įvairiapusė dalykinė patirtis leis kompetentingai vykdyti akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus funkcijas ir efektyviai tęsti tarnybos veiklą. Dėkoju už jūsų suteiktą žodį ir lauksiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju už prisistatymą. Jūsų ištis nori paklausti keli Seimo nariai. Pirmasis – gerbiamas V. Semeška. Prašau.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama kandidate, tikrai sveikinu ir dėkoju jums, kad jūs sutikote kandidatuoti į šias nelengvas pareigas. Ištis situacija buvo kiek keistoka, kai Lietuvos mokslo tarybos pirmininkas taip pat buvo ir akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriumi, na, bet ji sprendžiama, dėl to tikrai džiugu. Perskaičius jūsų biografiją tikrai matyti, kad jūs esate iš tos srities, net nėra abejonių dėl jūsų kompetencijos. Buvote ir LMT valdybos nare. Mano toks žmogiškas, paprastas klausimas. Kokiais principais ir kodėl jūs vadovausitės savo veikloje?

R. CIMPERMAN. Tai pirmiausia yra nešališkumas ir sąžiningumas. Čia yra pagrindiniai principai, kuriais aš vadovaučiausi eidama šias pareigas. Konfidencialumas, žinoma, taip pat.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama V. Targamadzė. Prašom.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Labai išsamiai pristatė ir komiteto pirmininkas, ir pretendė taip pat. Aš tiesiog noriu palinkėti sėkmės. Neabejoju, kad jūsų ta turininga veikla padės. Tiesiog noriu paprašyti Seimo narių palaikyti šią kandidatūrą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Labai konkretus klausimas. Gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė dabar klausia. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kadangi klausimų sesija, aš norėčiau pratęsti tą klausimą, kurį klausiau komiteto posėdžio metu, galbūt jau teko šiek tiek pasidomėti. Pristatant jūsų biografiją skambėjo tai, kad esate viena iš mūsų eksperčių tarptautinėje erdvėje. Tai yra labai sveikintina, labai didžiuojamės šiais jūsų pasiekimais. Noriu pasiteirauti, ar bus galimybė tęsti tas pareigas, kurios mums svarbios atstovavimo pagrindu tarptautinėse organizacijose?

R. CIMPERMAN. Šiuo metu vadovauju trimis projektams, Europos Komisijos finansuojamiems projektams, tai negalėsiu tęsti, nes dviejuose yra Lietuvos mokslo institucijos. Kadangi dalyvauju su Lietuvos mokslo institucijomis, pagal Mokslo ir studijų įstatymą, kontrolierius negali dalyvauti tokiuose projektuose, bet tikrai stengsiuosi pritraukti projektus į Akademinės eti-

kos ir procedūrų tarnybą. Tikiuosi, po dvejų metų galėsiu tai pristatyti Švietimo ir mokslo komiteto posėdžiuose.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama kandidate, taip pat drįstu pasveikinti jus pasiryžus eiti į tokias atsakingas pareigas. Kartu noriu pabrėžti, dažnai kartoju tokią tezę: gyvenimas tai yra judėjimas, bet judėjimas su rezultatais. Gerai, kad kalbama, gerai žmogus nusiteikęs atrodo, bet rezultatai yra vienas iš svarbiausių dalykų. Džiaugiuosi, kad jūs pasakėte – nusiteikusi įvesti akademinės etikos ir kultūros modelį ir juo vadovautis. Ką kalbėjo ponas V. Semeška apie biografiją, aš taip pat galiu patvirtinti, buvau geranoriškai nustebęs dėl tokio jūsų pasirengimo. Ačiū, kad kaip savo prioritetus numatėte akademinį išteklių racionalų naudojimą, mokslinių tyrimų etiką, mokslinių tyrimų saugumą, bendradarbiavimą tarptautinėje srityje, sąžiningą elgesį ir taip toliau. Linkiu jums sėkmės.

R. CIMPERMAN. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai irgi lyg ir nebuvo visai klausimas. Dabar gerbiamas D. Kepenis užduos klausimą. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Labai simboliška, kad jūs ateinate į tą postą, kurį užleidžia dabar daktaras G. Valinčius, kuris yra Mokslo tarybos pirmininkas. Jūs kartu tikrai galite nuveikti didžiulį darbą. Jūs jau kalbėjote, kad žadate teikti įstatymų projektus. Tarp kitko, iki šiol mes jų nesulaukėme iš Mokslo tarybos, nors visi mano, kad ten yra mūsų proto centras, bet įstatymų projektų nesulaukėme. Vienas iš tų įstatymų... Arba, apskritai jūs kalbate, jūsų tarnyba užsiima harmonizavimu visų mokslo darbuotojų, mokslininkų, institucijų bendram tikslui. Aš manau, kad šiandien vienas iš tokių svarbiausių tikslų – sustabdyti kasmet didėjančią ligotumą tautos. Sergame vis labiau ir ligų vis daugėja. Ar jūs nematote savo uždavinio, kad kartu su Mokslo taryba tą klausimą reikia pradėti spręsti, sutelkti rimtą komandą, kurios tikslas – sustabdyti Lietuvos sergamumą, trumpinti eiles pas daktarus? Ačiū.

R. CIMPERMAN. Dėkoju jums už klausimą. Aš tikrai pasitarsiu dar su tarybos pirmininku ir perduosiu jūsų žinutę. Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba daugiau susijusi su akademinės etikos klausimais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama L. Nagienė. Paskutinis klausimas. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama pretendente, iš tikrųjų džiaugiamės mes ir komitete galų gale, kaip sakoma, vienas etapas buvo vienas kandidatas, dabar galų gale atėjo du kandidatai. Jūs tikrai tinkama kandidatė šiandien užimti šitą postą. Prašau pasakyti, jūs žinote, apie ką aš kalbėsiu. Viena, mes turime labai daug skundų. Kaip jums pavyks įveikti ir kaip jūsų tarnyba galės spręsti tą klausimą, kai kai kurie klausimai yra, aišku, aktualūs ir keliami teisingai, bet yra tokių daug daug daug klausimų, kur mes, kiekvienas komiteto narys, aš manau, ir Seimo nariai, gauna lygiai taip pat tuos skundus iš vieno asmens. Kaip jūs galvojate, kaip pavyktų tą problemą spręsti?

R. CIMPERMAN. Dėkoju jums už klausimą. Taip, kiekvienas asmuo turi teisę reikšti savo nuomonę. Mes negalime uždrausti asmenims teikti siūlymus, pastabas kiekvieno atžvilgiu. Mes stengsimės veikti ir konsoliduotai su kitomis institucijomis pasitarę spręsti šitą klausimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėkoju pretendentei. Linkiu sėkmės prisistatant frakcijose ir komitete. Taigi jūs galite grįžti į savo vietą. Labai ačiū.

Dabar sutarkime, kad toliau svarsto Švietimo ir mokslo komitetas ir kad numatyta svarstyti kovo 26 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. O pretendente toliau pagal pageidavimą prisistatys frakcijose. Dėkoju jums. Ačiū už prisistatymą.

15.03 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3427 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-3 klausimas – Švietimo įstatymo keletų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3427. Gerbiamas E. Pupinis mums galėtų jį pateikti. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Švietimo įstatymo 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Dėl šio įstatymo kilo iniciatyva Moksleivių sąjungos, kuri siūlė tiksliau reglamentuoti įstatyme Moksleivių sąjungos statusą. Viskas buvo padaryta gana tvarkingai, sudaryta darbo grupė iš mūsų komiteto narių. Grupė buvo susirinkusi, išklauskė suinteresuotas puses ir parengė įstatymo projektą. Jis teikiamas dabar mūsų Švietimo ir mokslo komiteto vardu. Pagrindiniai dalykai, kurie čia yra pakeičiami, tai, kaip ir minėjau, šiek tiek patikslintas mokinių tarybos sąvokos statusas, taip pat lygiagrečiai, kadangi atsirado mokinių taryba ir mokytojų tarybos, ir tėvų, globėjų, rūpintojų tarybos. Čia vienas dalykas.

Kitas dalykas. Moksleiviai kėlė klausimą dėl demokratiškumo apskritai mokyklos tarybos, nes pasitaiko atvejų turbūt dėl įvairių priežasčių, kai nelabai kas nori eiti į mokyklų tarybas, būna pasirinktas tam tikras paprastesnis kelias – paprasčiausiai paskiriami tam tikri mokytojai, įkalbami tam tikri moksleiviai. Moksleivių sąjunga vis dėlto siūlo daryti demokratiškesnį procesą, nes, jų manymu, mokyklos taryba atlieka tokią visuomeninę mokyklos valdymo priežiūrą. Iš tikrųjų vis tiek ta institucija turėtų kažkaip būti išrinkta demokratiškesnė, bet pačius principus, koku būdu bus renkama, mes paliekame pačiai mokyklai nuspręsti ir nustatyti tą visą procesą savo įstatuose.

Taip pat moksleiviai pastebėjo vieną dalyką, kad iš tiesų ne visose mokymo įstaigose turėtų funkcionuoti tarybos, nes, ypač neformaliojo mokymo įstaigose arba, tarkime, kai kuriais atvejais profesinio mokymo įstaigose, tie vaikai būna ne nuolat, vyksta tam tikra kaita. Tai jie mano, kad vis dėlto reikėtų apibrėžti moksleivių tarybų privalomumą tam tikrą, kas ir buvo ankstesniame įstatyme, tiktai bendrojo ugdymo mokyklose, o neformaliojo švietimo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose turėtų būti apsispręsta pačios mokymo įstaigos. Pagrindiniai tokie pakeitimai pateikti šiame įstatymo projekte.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Klausia gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano labai trumpas klausimas, kodėl mokyklose reikia, o profesinėse mokyklose ne?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Jie argumentuoja tuo, kad vis dėlto tose mokymosi įstaigose procesas vyksta gana trumpai, kai kada vaikai būna metus. Iš tikrųjų suformuoja, bet privalomumo nėra. Jie prašė palikti, ypač dėl neformaliojo ugdymo, kad vis dėlto nebūtų privaloma, kad šiuo atveju mokyklos pačios apsispręstų, nes tas procesas gana trumpas yra. Dėl tos priežasties. Paprasčiausiai atsižvelgta į jų tam tikras nuostatas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi K. Vilkauskas nėra, tai paskutinė klausia gerbiama L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, mano toks klausimas. Mes žinome, kad norime vieno tikslo, kad mokinių taryba būtų įveiklinta ir kad jinai būtų neformaliai paskirta mokyklos administracijos tokia, kokia jiems yra paranku, nes kai kalbėjome su moksleivių taryba, mes ir jautėme iš jų tokią nuoskaudą. Prašom pasakyti, mes paliekame mokyklai pačiai apsispręsti, kaip bus renkama, ar mes pasieksime tą tikslą, ko siekia Moksleivių sąjunga ir ko mes siekiame šita įstatymo pataisa? Ačiū.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Aišku, būtų galima nustatyti tam tikras tvarkas, tačiau situacija kai kur gana skirtinga. Kai kur jau ir taip normaliai, demokratiškai vyksta rinkimai, bet, ypač renkant tėvų atstovus, gali būti sudėtingi tam tikri procesai, žinant, kad iš tikrųjų turbūt ne visi nori dalyvauti valdant kai kada ir panašiai. Ir patys buvome tėvai, reikėjo tam tikrą laiką skirti. Šiuo atveju turbūt mokyklos vis dėlto pasirenks savo principą. Galbūt išsirinkę klasių atstovus, iš tų klasių atstovų kažkokiu būdu pasirenks. Visuotinius rinkimus kokius nors daryti yra sudėtinga. Galbūt kitos mokyklos pasirenks kokią nors kitą kelią, galbūt iš tikrųjų bendruomenės labai stiprios, norės demokratiškai išrinkti iš visų tėvų arba iš tikrųjų siūlys kandidatus, tai irgi yra galimybė pasirinkti tam tikrą kelią.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam E. Pupiniui, kuris pristatė projektą. Dabar motyvai už – gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš gal užsirašiau tam, kad įvesčiau tam tikrą aiškumą, nes pačiai teko dalyvauti šitoje darbo grupėje rengiant šitą įstatymo projektą. Iš tikrųjų yra įstatyme įtvirtintas vienas pagrindinių principų, kuriuo remiantis ir bus renkamos ir sudaromos šios mokinių, mokytojų ir tėvų tarybos, tai yra demokratinis principas. Ir nesvarbu, kokią tvarką nustatys mokykla, – ji turi atitikti demokratinis principus, vadinasi, visuotinio, prieinamo ir kitus dalykus, tam, kad visiems būtų sudarytos galimybės dalyvauti mokyklos gyvenime.

Tai, kad atsiranda tokios tarybos, mano manymu, yra labai gerai. Viena vertus, dėl to, kad mes iš tikrųjų turime išmokyti priimti sprendimus, suderintus su bendruomenėmis, išmokyti derinti įvairius interesus. Tą daryti ne pasirinkę pačius artimiausius bendraminčius ar kokius nors patogių asmenis, o tikrai išmokyti susikalbėti su visiškai skirtingų požiūrių atstovais. Mano supratimu, toks nedidelis pakeitimas, bet jis įtvirtins visuotinumą ir dabar jau nebebus galima mokyklose pasakyti, na, čia mums nebūtinai reikia tokios institucijos, nes iš tikrųjų reikia visose mokyklose.

Mes labai dažnai kalbame apie bendruomenę, bet kas yra ta bendruomenė, jeigu iš tiesų bendruomenės nariai nėra pakankamai įsitraukę į tos įstaigos, institucijos ar organizacijos veiklą? Tai čia vienas iš įrankių bus iš tiesų įtraukti, įveikinti ir demokratiškai išrinkti atstovams, kurie galėtų aktyviau prisidėti prie mokyklos gyvenimo ir taip pat jaustų atsakomybę už priimtus sprendimus. Todėl labai džiaugiuosi, kad po truputį mes judame šituo keliu, ir tikiuosi, kad tai atneš pozityvių rezultatų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš niekas nenori kalbėti. Labai džiugu. Balsuosime tam numatytu laiku.

15.10 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3440 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-4 klausimas – Švietimo įstatymo 43 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3440. Gerbiama V. Targamadžė. Prašom į tribūną. Pateikimas.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Mieli kolegos, šiuo pateikimu siekiama užtikrinti savivaldybių gimnazijų veiklos tęstinumą regionuose. Jūs turbūt žinote, kad 2023 m. gruodžio 20 d. nutarimu Nr. 995 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 768“ buvo priimtas sprendimas dėl mokyklų tinklo optimizavimo ir jeigu nuo šių metų nebus vieno vaiko 11 klasėse, tai nebus galima formuoti šitos klasės. Aišku, šiandien ir ministras atsakinėdamas sakė, kad galima ir jungtines klases steigti, ir jungtines mokyklas. Jūs pagalvokite, ką tai reiškia, jeigu po to, pavyzdžiui, yra 24 vaikai ir taip toliau. Tai vieneriems metams steigti jungtinę klasę arba jungtinę mokyklą daryti?

Apskritai reikia kalbėti apie naujus mokyklų modelius, apie ugdymo proceso kitokį organizavimą, o ne siūlyti tokias idėjas. Toks teisinis reguliavimas būtų labai formalizuotas ir atimtų savivaldybių teisę spręsti. Mes nepamirškime, kad yra politinių partijų susitarimo 18 punktas, kuris akina, kad reikia stiprinti savivaldybių savarankiškumą. Dar kartą noriu atkreipti dėmesį – čia yra vienerių metų pasiūlymas. Jeigu šiemet nėra 21 vaiko klasėje, bet po to yra daugiau arba 21 vaikas, tai tada leisti savivaldybių tarybų sprendimu formuoti klasę.

Kitas dalykas, jūs nepamirškite, kad regionuose yra ypatinga padėtis, ir nereikia atitrūkti nuo realybės regionuose. Vaikai negaus konsultacijų – tiek dalykinių, tiek švietimo pagalbos specialistų, nes ir dabar yra tik 20 autobusiukų skiriama. Autobusiukai nelaukia vaikų. Be to, yra numatyta nuo kitų metų, jeigu neišlaikys pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, negalės eiti į 11 klasę. Tai gal šiemet nereikia kirsti ir ieškoti galimybių atverti erdvę diskutuoti? Juo labiau kad po to bus dar vienas pasiūlymas dėl 25 % tolerancijos klasėje. Leiskite bent pateikimo stadiją pereiti ir atverkite kelią diskutuoti. Aš labai noriu padėkoti tiems Seimo nariams, kurie tikrai įsigilinsite į šitą pasiūlymą ir suprasite padėtį regionuose. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia gerbiamas S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, jūs esate patyrusi pedagogė, profesorė. Man paprastai paaiškinkite, kaip čia atsitinka, kaip pasidaro, kad tiems ministrams, tiems Seimo nariams, kurie ateina iš regionų į mūsų Vilniaus institucijas, ateina toks noras visą Lietuvą suvaryti į Vilnių? O jeigu ko nesuvaro į Vilnių, tai nori uždaryti gimnazijas, progimnazijas ir taip toliau. Kaip jūs tai paaiškinsite? Juk regionuose tos progimnazijos, gimnazijos, kurias numatoma uždaryti, – jų yra per 80 – yra, ko gero, kartais net vienintelis švietimo židinyš tame regione.

Antras dalykas. Dažniausiai tie ministerijos atstovai sako: kokybės, kokybės atsiras daugiau. Nė velnio. Reitingai, statistika rodo, kad... (*Balsas salėje*) (Ne naudojama, o vartojama reikia sakyti.) Statistika, reitingai rodo, kad iš tų pačių regionų rodikliai daug geresni negu iš Vilniaus. Tai ar galima kaip kozirį mesti tą kokybės siekimą čia? Ačiū.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū už klausimus. Čia daug klausimų aš išvelgiau, į keletą pabandysiu, jeigu ne, tai mane patikslinsite, gerbiamas kolega.

Pirmas. Mes kalbame apie kompetencijas. Bet yra toks dalykas kaip kvalija, sąmoninga patirtis. Ir aš manau, kad ministrams ir tiems, kurie priima sprendimus, būtent tos kvalijos ir trūksta, tos sąmoningos patirties. Ir kai žmonės ateina, jiems atrodo, kad čia teoriškai kabinetuose galima vienaip ar kitaip sumodeliuoti, neturint tos patirties ir nesikreipiant į ekspertus, kurie būtent tos kvalijos turi. Tai čia yra labai rimtas dalykas.

Kitas dalykas, pamirštama, kad Lietuvos įstatymuose yra numatyta, kad vaikas mokosi iki 16 metų. Yra privaloma. Ir dalis vaikų turbūt nesimokys. O jeigu mes kalbėsime dar ir apie pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą, kuris nuo kitų metų nebeleis eiti, jeigu tu neišlaikai, ketvertuko negauni, tai 14 savivaldybių neturi net profesinio mokymo filialų. Tai čia labai rimti klausimai yra.

Na, aišku, dengiasi ugdymo kokybė šydu. Bet jau tarpiniai vertinimai parodė ir taip toliau, kaip yra ta ugdymo kokybė keliama, jeigu net recenzentai nesugeba įvertinti tarpinių užduočių. Kaip jie parenkami, kad nebūtų klaidų, aš nežinau. Taigi čia tikrai yra sudėtingas klausimas ir mes diskutuokime, kalbėkimės. Jeigu šiemet neužversime tos galimybės, aš manau, mes tuos klausimus išspręsimė. Juo labiau kad šio Seimo kadencija baigiasi, taip pat ir Vyriausybės kadencija baigiasi. Tai atverkime galimybes ir naujų mokyklos modelių paieškai, nes mes esame įstrigę, aš, kaip edukologijos profesorė, drąsiai galiu pasakyti, XX amžiaus viduryje. Ir mes neturime naujų modelių, o EBPO jau ir keturis modelius pasiūlė, Vilniaus universitetas taip pat siūlė keletą modelių, buvo Lietuvos mokslo tarybos projektas. Mes galime sumodeliuoti visiškai kitaip ugdymo procesą ir pačių mokyklų modelius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū, gerbiama profesore, už pasiūlymą. Iš tiesų aš manau, kad ne tik metams, bet dviejose paskutinėse gimnazijų klasėse, 11 ir 12 klasėse, kalbant apie ilgąją mokyklą, gimnaziją, arba 3 ir 4 klasėse gimnazijos, turėtų būti skaičius mažesnis. Kaip jūs ir minėjote, po pagrindinės mokyklos dalis mokinių pasirenka profesinį mokymą ir palieka gimnaziją. Tuomet tokį rodiklį – 21 mokinyš – tampa tikrai nerealu realizuoti. Jūs man paaiškinkite, jūs – edukologijos profesorė ir komiteto narė, kas tas 21, iš kur tas skaičius? Kodėl jis yra geras, kodėl šis skaičius yra kokybė, o, tarkime, 17 – ne kokybė?

Ir kitas dalykas. Ar nemanote, kad būtų vienas iš sprendimų profesinį ugdymą vis tiek pratęsti gimnazijose ir tą vaiką įskaityti gimnazijoje, tik jis mokytųsi amato kokioje nors profesinėje mokykloje? Realiai regionuose nebeliks mokyklų ir ilgainiui neliks ir pagrindinių – ne tik gimnazijų.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Aš pradėsiu nuo požiūrio. Jeigu mes į švietimą žiūrėsime tik per ekonominę ir finansinę prizmę, tai, matyt, pasiskaičiavo tą 21 vaiką, bet man tai niekas neatsakė. Aš ne kartą klausiau šio klausimo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje ir Švietimo ir mokslo komitete tie paklausimai buvo. Bet mes turėtume žiūrėti į švietimą kaip į investiciją į ateitį. Ir tai yra be galo svarbus dalykas.

O dėl kiekybinių ir kokybinių rodiklių sumaišymo, mes gi puikiai žinome, kad jeigu didelės klasės, tai mūsų mokytojams, jeigu dar įtraukusis ugdymas bus įgyvendinamas, bet aš jau nekal-

bu apie 11 klasę, tai bus labai sudėtinga dirbti klasėse. Taigi tie kiekybiniai rodikliai yra sumaišyti ir pasakyta, kad jie rodo kokybę. Jokių būdu. Mes turime daugiau orientuotis į kokybinius rodiklius, bet juos pamatuoti yra ganėtinai sudėtinga. Tam reikalinga visa sistema, tam reikalingi rodikliai ir matavimai, ir gebėjimas tai padaryti. Einama lengviausiu keliu. Bet aš tikrai labai prašau nesiorientuoti į tuos kiekybinius rodiklius ir nelaužyti stuburo regionų mokykloms.

PIRMININKAS. Dėkoju. G. Burokienė nori paklausti. Prašom.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū. Norėčiau pasitikslinti, nes turime tokią situaciją. Panevėžio rajone vienos iš gimnazijų ateinanti 11 klasė neturi 21, bet po to visos einančios klasės turi daugiau nei 21 moksleivį. Tai aš suprantu, kad dabar jau gimnazija nuo rugsėjo 1 dienos užsida-rys ir atsidaryti jokių galimybių jau nėra dabar?

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Visų pirma gimnazijos niekas neuždaro, negalės formuoti 11 klasės. Bet, kaip ministras man pasakė, kad reikia kartoti ir kartoti, tai čia man taikė. Tai aš pakartosiu, ką jis pasakė. Iš tikrųjų gali būti jungtinė klasė ir gali būti jungtinė mokykla – yra du variantai. Bet, mano supratimu, dėl vieno metų čia yra visiškai nelogiška daryti.

Dar kartą noriu atkreipti dėmesį. Jeigu mes pasirašome politinių partijų susitarimą ir yra 18 punktas – didinti savivaldybių savarankiškumą, tai gal pasitikėkime. Gal galvokime apie finansavimo mažinimą šioms klasėms, jeigu nėra. Galima proporcingai mažinti, bet tikrai nedrauskingai uždaryti. Dar kartą primenu, kadencija baigiasi. Kodėl jūs norite sulaužyti regionuose ir daryti tą antiregioninę politiką? Regionai, jeigu nebus gimnazijos, pavyzdžiui, ypač dėl vieno metų, taigi, žinokite, bus labai nepatrauklus.

Aš atsiprašau, gerbiama Rita, aš jums neatsakiau dėl profesinio mokymo. Yra ir dabar galimybė, yra moduliai ir galima tą sąsąuką daryti. Gali modulius pasirinkti ir gali įskaityti kaip technologijų programą. Iš pat pradžių tai buvo nesuderinta, bet dabar, kiek žinau, man atrodo, dar ministrė J. Šiugždinienė buvo, jau buvo tie sprendimai padaryti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kaip tik gerbiama J. Šiugždinienė jums ir užduos dabar klausimą. Prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Aš gal, kolegos, trumpai paaiškinsiu, ką reiškia tas 21. Priminsiu, kad sprendimas, jog yra finansuojamas klasės krepšelis, ne individualiai kiekvienas vaikas atsineša krepšelį, buvo priimtas praeitos Vyriausybės ir praeito Seimo darbo metu. Yra trys dydžiai krepšelių, kurie sudaro galimybę visavertiškai įgyvendinti ugdymo programą. Ugdymo programa ir galimybė vaikui rinktis dalykus, galimybė mokytis kalbų, tai ir yra ugdymo programa. Čia yra irgi kokybinis rodiklis. Jeigu kas galvoja, kad kokybinis rodiklis yra tik tai pažymys, tai labai labai klysta.

Dabar noriu paklausti kelių klausimų. Gerbiama profesore, jūs tikrai labai teisingai minite ir daug kalbate apie įvairius šiuolaikinius modelius, apie tinklus ir taip toliau, va, ką tikrai pasakojote. Tai kodėl jums netinka šiuo atveju pasiūlymai, kad mokiniui, kuris yra gimnazijos klasėje, kuris rengiasi studijuoti aukštąjį mokslą, būtų sudarytos visos galimybės mokytis to, ko jisai nori, mokytis įvairius dalykus, kalbas ir taip toliau? Kodėl jums netinka, jog tai galėtų būti jungtinė klasė, jog tai galėtų būti skyrius? Kas per problema? Juk mes ir judame tinklų link, ypač šiuolaikinėje visuomenėje, kai vyksta tokie pokyčiai – dirbtinis intelektas ir taip toliau ir mums trūksta mokytojų. Kodėl jūs sakote, kad iš vienos pusės yra gerai, šiuo atveju jau jums yra blogai?

PIRMININKAS. Laikas!

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Jums geriau, kad nebūtų tų galimybių mokytojui?..

PIRMININKAS. Laikas! Atsiprašau.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Visų pirma noriu atkreipti dėmesį. Na, ką jūs gausite sukryžminusi gyvatę su ežiu? 2 metrus spygliuotos vielos? Taigi yra skirtingos kultūros mokyklų. Nepamirškite šito dalyko.

Ką reiškia jungtinės klasės? Tai yra mechaniniai sujungimai. Reikia kalbėti apie ugdymo procesą, apie ugdymo tikslus, o jūs apie tai nekalbate. Mokyklų modeliai – tai nėra tas mechaninis jungimas. Turi būti būtent apgalvotas ugdymo procesas, kuo jis remiasi.

Dabar dėl 21 vaiko ir panašiai. O kodėl privačioms mokykloms yra leidžiama gauti krepšelį ir yra proporcingas finansavimas? Jeigu mažesnis mokinių skaičius, gali gauti proporcingai ma-

žesnį krepšelių. O valstybinėms mokykloms ir savivaldybių mokykloms neleidžiama. Tai yra visiškai neteisinga.

PIRMININKAS. Dėkoju pateikėjai, atsakiusiai į klausimus, gerbiamai V. Targamadzei.

Dabar už – gerbiamas S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, turbūt pastebėjote, kad profesorė taip ne per daug optimistiškai, mažai tikėdama, kad čia gali pasiekti ir kad gali būti išgirsta, gana pesimistiškai kalbėjo, su tokia gaidėle.

Aš noriu pakviesti visus pritarti šitam įstatymo projektui, nes aš manyčiau, kad reikia tikėti patyrusia pedagoge, profesore, kuri daugybę metų gyvena ir dirba šitoje erdvėje. Jinai pateikė tiesiog savotišką saugiklį, kaip apsaugoti tas beveik 90 gimnazijų, kurioms gresia uždarymas, jeigu mes gyvensime tais teiginiais, kurie čia mums yra pateikiami. Ne viskas yra pasakoma, pavyzdžiui, tūkstantmečio institucijos, tie vadinamieji TŪM'ai – 210 mln. Aš noriu pasakyti, kad tie, kurie gavo finansavimą po 1,5 mln., po 2 mln., jie tarsi jaučiasi, kad jiems nepatogu čia kritikuoti tą sistemą, nors ir jiems bus grėsmė, kad uždarys juos po kelerių metų.

Niekas nenori kalbėti apie dar vieną momentą, tai yra šituos visus autobusiukus, pristatome kaip gėris. Niekas nešneka, kad vaikai keliasi 6 valandą ryto, grįžta pavakaryje. Niekas nemąsto, kad padaugėjo depresijų tarp vaikų, kad jie pavargsta, išvargsta, negali normaliai gyventi. Toliau. Autobusiukai byra, mažai naujų begaunama dabar, šiuo momentu. Griūtis ateis ir jų. Juokinga, kai matai, kai prie tos gimnazijos, kuri tarsi turi gelbėti situaciją, susirenka trijų keturių autobusiukų vairuotojai ir kortomis ten žaidžia.

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Manau, tai nėra normali situacija.

PIRMININKAS. Dėkoju, laikas!

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Kviečiu pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Gerai, dėkui. Prieš – gerbiama J. Šiugždinienė.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Kolegos, noriu priminti, jog, kalbėdami ir apie autobusiukus, nepamirškime, kad tai yra savarankiškoji savivaldos funkcija, ir šiandien mes nežiūrėkime tik į tai, kad Vyriausybė neteikia pakankamai finansavimo autobusiukams. Žiūrėkime ir į savivaldą, kur tikrai pajamos labai sparčiai auga. Galbūt galime viena gatvele išasfaltuoti mažiau ir nupirkti autobusiuką, ir organizuoti gerą, kaip sakant, pavėžėjimą. Kalbame mes čia ne apie mažus vaikus – kalbame apie vaikus, kuriems yra 18 metų. Turbūt irgi apie nuovargį ir visus kitus dalykus čia nereikėtų šiuo atveju labai daug kalbėti.

Apie įtraukųjį ugdymą kalbame visi. Tai yra taip pat savarankiškoji savivaldos funkcija, šiandien 80 % finansuoja valstybė. Mes galvodami, kad galime skirti, didinti finansus tokioms mažoms klasėms, kokios yra dabar, norėdami sudaryti visas sąlygas vaikams, paimame iš kitos eilutės. Juk savivaldybės šiandien faktiškai visiškai nefinansuoja ar labai mažai finansuoja įtraukųjį ugdymą. Mes čia visą laiką galvojame, kad iš kažkur kažkas kažką padengs.

Aš noriu kartu pacituoti. Yra labai konkretus pavyzdys, kas įvyksta, jeigu vienoje gimnazijos klasėje yra 18 vaikų, kitoje gimnazijos klasėje yra 12 vaikų. Šiuo atveju tokiai klasei ir tokioje klasėje besimokantiems vaikams nėra pasiūloma nė vieno laisvai pasirenkamo dalyko. Taip pat yra nustatyta, jog chemijos gali mokytis tik tuo atveju, jeigu susidarys minimali grupė – keturi mokiniai. Kitiems dalykams – šeši mokiniai. Vadinasi, šiuo atveju, jeigu yra mažiau vaikų, kurie nori mokytis chemijos, jie mokosi savarankiškai. Aš jums noriu išdėstyti, kad jūs paklausytumėte, kokia yra problema. Taip pat mokosi fizikos savarankiškai. Čia yra konkretus ugdymo planas, jeigu jūs pasižiūrėtumėte į konkrečias mokyklas. Visiškai iš...

PIRMININKAS. Laikas! (*Balsai salėje*)

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Taip. Iš visuomeninio ugdymo dalykų yra nesiūlomi visi dalykai, kurių mokinys galbūt norėtų mokytis, yra siūloma tik tai keletas. Tiesiog vaikai yra apriboti. Kodėl mes norime tuos vaikus šitaip palikti? Palikti tose mokyklose, kuriose neįgyvendinamas ugdymo planas visa apimtimi?

PIRMININKAS. Dėkoju, laikas! Labai ačiū. Motyvai išsakyti. Dabar, matau, dėl vedimo tvarkos ar replikos gerbiama G. Burokienė. Prašom.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū. Tiesiog norėčiau buvusiai ministrei priminti, kad šiais metais asfaltavimui neskirtas nė euras. Dar taip nėra buvę, o autobusiukai (dar net nepraėjo, kiek čia, nuo rugsėjo nė metai nesibaigė) jau subyrėjo. Neįmanoma pervažiuoti. Jūs vežate vaikus, aš nežinau, kaip vežate. Nežinau, kokiais jūs orientuojatės dabar tais išgalvotais... aš nežinau, statistika, kad nėra fizikos, nėra chemijos. Viskas vyksta, jūsų žiniai, ir regionuose vyksta. Ir tai, ką norite dabar padaryti, tikrai nevyks, nes nebus kam būti, nes išvažiuos visi į miestus. Jūs norite padaryti vieną miestą? Tai taip ir sakykite, kad mes norime, mums nereikalingi regionai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kolegos, bet mes dabar tokį žanrą keistą – nei dėl vedimo tvarkos, nei replika po balsavimo, mes toliau gilinamės, diskutuojame ne su pateikėja, o su kalbėjusia dėl motyvų. Keista. Gerbiama Rita Tamašuniene, bent jau trumpinkime.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš vis dėlto taip pat kolegei J. Šiugždinieni, buvusiai ministrei.

PIRMININKAS. Bet labai trumpai.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir nustato, ką vaikas galės pasirinkti ir kiek vaikų galės pasirinkti. Ugdymo programų tvirtinimas ir nustatymas valandų, kada ir kiek vaikų gali pasirinkti, yra ministerijos sprendimai. Jūs dabar nesakykite, kad vaikai neturi galimybės mokytis. Tą negalimybę mokytis sudarė būtent ministerija.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju, supratome. Gerbiamas V. Valkiūnas. Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Specialiai paminėsiu J. Šiugždinienės pavardę, kad jinai atsakytų. Sako, autobusiukai – savarankiškoji funkcija. Kodėl tuomet neleidžiama tais autobusiukais vežti ir kitų keleivių, vežti žmonių į darbą, dar kur nors pakeliui, kaip buvo kitais laikais?

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama V. Targamadzė per šoninį mikrofoną.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Aš tiesiog norėčiau atkreipti dėmesį į labai paprastą dalyką. Prašymas yra vieneriems metams. Ir nereikia čia nieko malti į tą patį dalyką. Vieneriems metams, jeigu po to yra didesnis mokinių skaičius. Viskas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jeigu kas nors nori atsakyti kam nors į replikas, tai prašome tai daryti taip pat per šoninį mikrofoną. Jeigu ne, tada mes baigiame replikas. Gerbiama J. Šiugždinienė nori atsakyti. Prašom, replika.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Aš tik dėl autobusiukų, nes buvo paminėta mano pavardė. Jau seniai yra pakeistas šitas dalykas, gali pati savivaldybė apsispręsti, kaip ji organizuos pavėžėjimą: ar pirks paslaugą, ar tiesiog važiuos geltonieji autobusiukai. Žinokite, šitas dalykas yra įgyvendinamas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar tikrai jau išsamiai išdiskutavome klausimą per šoninį mikrofoną.

Gerbiami kolegos, iš tiesų mes praleidome dar vieną rytinės darbotvarkės klausimą, jis liko nepateiktas.

15.32 val.

Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 5, 21, 23 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3514 (pateikimas)

Kviečiu gerbiamą R. Lopatą. Darbotvarkės 1-11 klausimas – Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3514. Ir kviečiu toliau posėdžiui vadovauti gerbiamą vicepirmininką J. Jarutį. Prašom, gerbiamas Raimundas, tribūna jūsų.

R. LOPATA (LSF). Labai ačiū. Teikiamas Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo keturių straipsnių, 5, 21, 23 ir 25 straipsnių, pakeitimo įstatymo projektas. Įstatymo 5 ir 23 straipsnių pakeitimai inicijuojami dėl vis didėjančio Valstybės duomenų agentūros išitraukimo į užsakomuosius tyrimus. Kaip žinome, 2023 metų pabaigoje Seimas patvirtino viziją „Lietuva 2050“, kurios įgyvendinimo sėkmė bus vertinama stebint ir analizuojant 28 rodiklius. Didelė jų dalis bus skaičiuojama remiantis planuojamo vykdyti Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo duomenimis, taip pat gimstamumo ir šeimos tyrimo rezultatais. Šiuo įstatymo projektu siekiama Valstybės duomenų agentūrai suteikti teisę integruoti administracinių registrų duomenis

užsakomajam tyrimui, kurio atlikimo būtinybė būtų konstatuota arba įstatymu, arba Vyriausybės nutarimu.

21 straipsnio pakeitimą sąlygojo poreikis standartizuoti Valstybės duomenų agentūros procesus. Priėmus pakeitimus, visais atvejais valstybės duomenys bus tvarkomi pagal Valstybės duomenų agentūros patvirtintus standartizuotus duomenų ir paslaugų teikimo sąlygų aprašus. Taip bus užtikrintas greitesnis standartizuotas valstybės duomenų tvarkymas.

25 straipsnio pakeitimą sąlygojo tai, kad, nuo šių metų sausio 1 dienos įsigaliojus naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymui, reikia suderinti minėto įstatymo nuostatas su šiuo metu galiojančiomis Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo nuostatomis, reglamentuojančiomis duomenų valdymo platformos naudojimą.

Apibendrinkime. Priėmus siūlomus įstatymo pakeitimus, Valstybės duomenų agentūra galės efektyviau įsitraukti į užsakomuosius tyrimus. Visi valstybės duomenys bus tvarkomi standartizuotai, pagal patvirtintus duomenų ar paslaugų teikimo sąlygų aprašus. Valstybės duomenų valdymo platformos naudojimas bus suderintas su Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu. Ačiū.

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Raimundai. Jūsų nori paklausti pora kolegų. R. Tamašunienė. Prašom. Ruošiasi I. Kačinskaitė-Urbonienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Gerbiamas kolega, aš noriu paklausti. Suteiksime teisę Valstybės duomenų agentūrai naudoti visus valstybės duomenis. Radau tokią nuostatą: netaikant apribojimų dėl asmens duomenų, tarp jų ir specialių kategorijų asmens duomenų. Aš noriu paklausti, kaip bus laikomasi BDAR'o ir vis dėlto galiojančių Asmens duomenų apsaugos įstatymo nuostatų?

R. LOPATA (LSF). Supratau. Jie bus nuasmeninti, bet dėl viso pikto mes prašome įvertinti, Teisės departamento išvadose yra prašoma atitinkamos tarnybos įvertinti, kad dėl duomenų apsaugos nebūtų jokių dviprasmybių.

PIRMININKAS. Ačiū. Ieva, prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Kokiais čia atvejais reikalinga buvo ar yra, ar galimai bus modeliuojama ši situacija, nes yra įstatymas, jame numatyti atvejai, yra agentūra, kuri pagal tą įstatymą iš principo ir veikia? Tai kokie dar reikalingi? Nežinau, kokia modeliuojama situacija, kad gali reikėti Vyriausybės, tarkime, nutarimo, kur papildomai tam tikri duomenys bus numatyti, kad juos analizuotų agentūra?

R. LOPATA (LSF). Čia kalbama iš tikrųjų visų pirma apie tuos minėtus mano tyrimus, kurių turėtų suplaukti duomenys iš įvairių kitų institucijų. Tam, kad nereikėtų pasirašyti sutarties, automatiškai šiais pakeitimais tas yra garantuojama. Tik tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonių už, prieš nėra. Balsuosime 16 valandą dėl šito ir kitų apsvarstytų klausimų.

15.36 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3480 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3480. G. Kinduryš. Prašau, kolega, pristatyti.

G. KINDURYŠ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tik priminsiu, kad Švietimo įstatyme yra nurodyta, kad mokykla bendrojo ugdymo programas gali vykdyti, jeigu atitinka bendruosius kriterijus, o vienas iš kriterijų yra, kad mokinių skaičius klasėje turi atitikti leidžiamą mažiausią mokinių skaičių, kurį nustato Vyriausybė. Vyriausybė jį nustatė Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, taisyklėse.

Pažymėtina, kad daugiausia diskusijų ir nerimo dėl kai kurių klasių ar gimnazijų statuso išlikimo kelia nustatytas Vidurinio ugdymo programoje mažiausias mokinių skaičius klasėje, tai yra gimnazijos 3, 4 klasėse, kuris taisyklėse yra 21. Įstatymo pakeitimo projektas teikiamas, siekiant išspręsti situaciją, kai gimnazijose artimiausius bent vienus ar dvejus metus dėl kelių mokinių trūkumo gali nesusidaryti minėtas minimalus mokinių skaičius klasėse, todėl tose klasėse nebus vykdoma ugdymo programa.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvoje bus atveju, kai mokyklose dėl kelių mokinių trūkumo minimalus mokinių skaičius klasėje nesusidarys vienus ar dvejus metus, o trečiaisiais metais mokinių skaičius atitiktų minimalų ar jį viršytų. Tokį skaičiaus kitimą gali lemti natūralios aplinkybės, tai yra kiekvienais metais klasėse yra skirtingas mokinių skaičius, gali atvykti naujų šeimų gyventi, gali atvykti mokinių iš mokyklų, kuriose nesusidarė Vyriausybės nustatytas mokinių skaičius, ir taip papildyti klases.

Tais atvejais, kai mokinių skaičius klasėje ateityje keliais mokiniais padidės, projektu siūloma nustatyti tam tikrą pereinamąjį dvejų metų laikotarpį, per kurį mokinių minimalus skaičius klasėje iki 25 % gali neatitikti nustatyto Vyriausybės dydžio, tai yra neatitikti normatyvo iki penkių mokinių. Tai būtų tarsi pereinamasis laikotarpis, kuris aiškiai parodytų, ar ateityje per vienus dvejus metus klasės atitiks reikaujamą minimalų mokinių skaičių, ir per tą laikotarpį savivaldybių tarybos priims sprendimus, kaip toliau veiks šios mokyklos – jos jungsis, atidarys skyrius ar panašiai. Toks pakeitimas anksčiau laiko nestabdys mokyklų, kurios, atsižvelgiant į mokinių skaičių mokykloje, turi potencialo toliau vykdyti veiklą, o kartu suteiks papildomo laiko savivaldybių taryboms ir mokyklų bendruomenėms priimti tinkamiausius sprendimus ateityje. O kadangi numatomas neatitikimas būtų taikomas tik dvejus metus, leidžiant nukrypti nuo normos tik iki 25 % mokinių skaičiui, įstatymas nedarys neigiamos įtakos ir patvirtintoms Mokyklų kūrimo taisyklėms.

PIRMININKAS. Taip, ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, tikrai džiaugiuosi, kad jūs teikiate tokį įstatymo projektą, ir norėčiau jūsų paklausti. Jūsų žiniomis, jeigu jis nebūtų priimtas, jeigu jis neišsigaliotų, kiek gimnazijų dėl to, kad ten neliktų klasių, visoje Lietuvoje galėtų nelikti?

Na, ir dar toks vienas klausimas. Ar jūs esate girdėjęs kokią nors kitą šalį, išskyrus Lietuvą, kurioje vyktų toks ugdymo procesas, apie kurį šneka dabartinis švietimo ministras, kad vaikai vieną dieną mokysis vienoje mokykloje, tada autobusu bus vežami į kitą mokyklą pasimokyti ir tokiu būdu, čia turbūt perfrazuojant buvusią švietimo ministrę, gaus visą ugdymo programą? Gal ir universitetuose būtų galima vieną dieną mokytis viename, kitą dieną kitame? Vieną dieną, pavyzdžiui, inžineriją, paskui žemės ūkį, dar ką nors. Tada gautum visus įmanomus gyvenimo mokslus.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū. Mūsų paskaičiavimais, apie 80–85 gimnazijos galėtų netekti šito statuso. Rudenį pati Nacionalinė švietimo agentūra buvo paskaičiavusi, kad 95 mokyklų 3–4 klasių dydis buvo nuo 12 iki 20 mokinių.

O dėl proceso, kada tektų vežioti, tai jau šiandien savivaldybėms yra gana sudėtinga rajone suvežti mokinius. Tai užima ir laiko, kaip minėjome, ir tie autobusiukai labai stipriai genda, ir tam sugaištama laiko. Sugaištama laiko ir patiems tėvams, ir mokiniams labai anksti keliantis, o ir reikia į visą ugdymo procesą suspėti. Tikrai tas vežiojimas, vykimas naudos neduotų, nes visi esame žmonės – tiek mokytojai, tiek ir mokiniai. Galų gale tas natūralus nuovargis ir įtampa savo neigiamą įtaką ugdymo procesui tikrai padarytų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Gerbiamas kolega, tikrai sveikinu jūsų pasiūlymą. Tikrai tikėjomės kitokių būtent šito 43 straipsnio įgyvendinamųjų aktų, bet Vyriausybė nustatė štai tokius mokinių skaičius savo prieduose ir savo nutarimu patvirtino. Tai sukelia tikrai labai blogą situaciją regioninėse mokyklose, kur tų mokinių tikrai nedaugėja ir kasmet jų neatsiranda daugiau. Bet vis dėlto tėvai ir visa mokyklos bendruomenė jaučia poreikį turėti pilną mokyklą, gimnaziją savo vietovėje. Kodėl jūs siūlote tik dvejus metus leisti skaičiuoti iki 25 % mažiau vaikų, negu nustatyta Vyriausybės nutarime? Kodėl nemodeliuojame galbūt visos progimnazijos lygiu, sakykime, planuoti ketverius metus? Tai būtų toks realus, man atrodo, laikotarpis, kuomet mes galėtume įvertinti, ar ta mokykla tikrai tokia nykstanti, natūraliai nykstanti dėl demografinių rodiklių, ar vis dėlto čia tikrai metai metams nelygu ir kitose klasėse tų vaikučių tais mokslo metais bus daugiau?

PIRMININKAS. Gerai.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Toks mano klausimas, kodėl dveji? Aš pasiūlyčiau ketverius metus.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, kolege, už klausimą. Iš tiesų tas laikotarpis tikrai galėtų būti ilgesnis. Tarkime, pateikimo perėjimo atveju tai būtų galima labai pakonkretinti ir komitetuose. O aš dvejus metus teikiu todėl, kad visiškai suprantu, kokia yra pozicija Mokyklų tinklo taisyklių, kur nustatytas aiškus skaičius ir turbūt didesnis nuokrypis tą tvarką, tarkime, kaip ir labai griautų. Todėl aš siūlau bent jau minimalų, kad bent per tuos pirmuosius dvejus metus mokyklų išlikimo, jų pertvarkymo, reorganizavimo klausimas būtų kažkiek švelnesnis. Manau, kad tie dveji metai ir yra toks neskaudus laikotarpis, negriaunantis, tarkime, dabartinių taisyklių. Todėl būtent ir pasirinkti tie dveji metai tikintis, kad toks projektas, sakykime, nesuskaldys pačių Seimo narių požiūrio.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Gintautai, už projekto pristatymą ir ačiū kolegai A. Vinkui, kuris vienos Kretingos rajono gimnazijos atveju iškėlė šią problemą ir paakino spręsti pagaliau tą problemą. Paaiškėjo, kad tų problemų per 80 Lietuvoje yra. Iš esmės per 80 tų židinių, kur varoma Lietuva iš Lietuvos, varoma į Vilnių.

Gerbiamas Gintautai, prieš tai pristatė projektą profesorė V. Targamadzė. Ar nebuvo ir ar nėra minčių šituos du projektus sujungti į vieną? Tada būtų idealiausias, ko gero, variantas. Pirmas dalykas.

Antras apie kokybę. Čia vis aiškinama, kad gerės kokybė regionuose ir taip toliau. Mano statistika rodo ką kita. Ar galite paneigti tą faktą, kad kokybė regionų gimnazijose, kurias norima jungti ar uždaryti, yra prastesnė? Juk dauguma mūsų, esančių čia, Seimo salėje, kokie du trečdaliai, irgi atvykę, pabaigę tas regionų gimnazijas ar progimnazijas. Tai ar čia yra sąžininga kalbėti apie kokybę? Ar taip nėra įžeidinėjami Lietuvos pedagogai, puikiai dirbantys regionuose? Ačiū.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tiesų, kadangi abu projektai liečia tą patį straipsnį ir tą pačią problemą, juos tikrai galima sujungti ir jeigu būtų noro, net ir patobulinti, nes vienas teiginys ir kitas teiginys tikrai neprieštarauja vienas kitam.

Dėl kokybės. Aš kaip tik visai neseniai pažiūrėjau žurnalo „Reitingai“ informaciją, yra ten ir praeitų, ir ankstesnių metų duomenys, įvertinant visus egzaminus, ne vieną rodiklį. Atrodo, iš 350 mokyklų vertinimų yra net atskira spalva pažymėtos gimnazijos, kuriose yra mažiau mokinių, jos yra pasiskirsčiusios per visą reitingų lentelę. Yra lygiai taip pat aukštas pozicijas užimančių gimnazijų su mažesniu vaikų skaičiumi ir žemesnes pozicijas su didesniu. Todėl akivaizdu, kad kokybę lemia mokytojas, kitos aplinkybės, o ne klasės ar mokyklos dydis. Iš tiesų ir mano rajone vienos gimnazijos, kuri dabar turbūt neturėtų teisės gyvuoti, matematikos egzamino rezultatai yra aukštesni nei Lietuvos vidurkis. Taigi, tikrai variantų yra visokių ir čia tiesioginio susiejimo, tiesioginės koreliacijos tarp dydžio, kokybės ir rezultatų aš nematau.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti J. Šiugždinienė. Prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui kolegai. Norėčiau paklausti dviejų klausimų. Čia gal susiję su ta koreliacija. Kaip jūs galvojate, jeigu vienoje iš Žemaitijoje esančių savivaldybių nėra vienas mokinytis nelaiko fizikos egzamino rajonų pakraščiu gimnazijose, nes jie tiesiog nesimokė aukščiausiu lygiu, nes nebuvo tokios galimybės, čia yra kokybė ar ne? Ir ar mes galime tada tą mokyklą... kaip mes ją vertiname? Lygiai tas pats su chemija gali būti, su informatika. Mes matome labai aiškius skaičius, kas laiko kokius egzaminus. Tai vienas klausimas.

Antras klausimas taip pat susijęs su savivaldybėmis. Kaip jūs manote, jeigu savivaldybėje, rajono centre, yra gimnazija, kurioje yra septyni klasių komplektai, o rajono pakraščiuose yra gimnazijų, kur klasių komplektas yra vienas ir jame net nėra, aš jau nekalbu apie 21, bet yra maždaug 15–16 mokinių, kaip manote, kas priima sprendimą dėl šito dalyko? Kodėl taip atsitinka? Kodėl vienus vaikus išveža į miesto centrą, ir dažnai tai padaro, beje, turtingesni tėvai savo vaikus išveža, ir čia savivaldybės leidžia formuoti net septynis klases komplektus gimnazijoje, o pakraščiuose mes nesuformuojame klasių ir tada visi čia diskutuojame susėdę, kodėl nepakankamas vaikų skaičius, siūlome įvairiausius sprendimus? Mano būtų tokie du klausimai.

Gerbiamam Aurelijui noriu atsakyti į tokį dalyką kaip kauniečiui, girdžiu, kalba labai intensyviai, bet gal atkreips dėmesį, ką jisai pasakė apie modulius. Kaunas didžiuojasi tuo, jog studentas, įstojęs į vieną iš universitetų, gali mokytis modulių kituose universitetuose, tai yra Sveikatos universitete, jo gimtajame, ar Vytauto Didžiojo.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Tai yra didžiulis privalumas.

PIRMININKAS. Laikas, laikas! Taip, gerbiamas Gintautai.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū. Iš tiesų turbūt čia ta sritis, kur negalima pasakyti, kad tai yra arba juoda, arba balta, arba taip, arba ne. Mokykla, mokiniai, bendruomenės yra labai gyvas dalykas tiesiogine ir perkeltine prasme. Tai, kad dalis mokinių išvažiuoja į kitą mokyklą, tas dalykas turbūt tik paskatins išvažiavimą, kai pradėsime dirbtinai reguliuoti skaičių. Aš šituo projektu net nekalbu, jeigu būtų, tarkime, 15 mokinių. Šitas projektas reiškia, kad gali skirtis dvejus metus penkiais mokiniais. Tai, manau, sistemos negriautų. Jeigu regionuose šiuo metu užtenka mokinių ir tas pats mokytojas dirba ir vienoje, ir kitoje gimnazijoje, tai ar tas mokinys mokysis ar vienoje, ar kitoje gimnazijoje pas tą patį fizikos ar chemijos mokytoją, aš tikrai manau, rezultatas nepasikeis. Čia yra pasirinkimo klausimas.

Taigi, kitas dalykas, savivalda turėtų didesnę teisę spręsti, kiek išlaikyti, kokius komplektus. Taip buvo prieš pusantrų metų ir galėjo skirti papildomą finansavimą išlaikyti. O kažin kas yra blogiau, ar kad vienas vaikas pasirinko fiziką, ar kad toje teritorijoje, tarkime, trečdalyje rajono teritorijos, aptarnaujančios vieną mokyklą, neliks tos mokyklos? Tai kažin kas yra blogiau?

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Atsakėte į visus klausimus. Už nori kalbėti A. Vinkus. Prašom, gerbiamas Antanai.

A. VINKUS (LVŽSF). Noriu pasakyti, kad iš tiesų šiandien kalbame apie vaikus, svarstome jų likimus. Jeigu vaikui, gyvenančiam atokiau nuo didesnio miesto, uždaroma „neatitinkanti reikavimų“ mokyklos klasė, tai daugumai jų su nelengvomis kuprinėmis teks iš ryto 30 kilometrų į vieną pusę, grįžti iš mokyklos atgal 30 kilometrų. Aš jau aštuoneri metai dirbu savo regione ir noriu pasakyti: reikia pabūti, pagyventi kaime žiemą, kai keliai užpustyti, šlapdriba, lietūs. Gaila žiūrėti į tuos vaikus. Būna, sugenda ir tie automobiliai, ir neatvažiuoju laiku, ir taip toliau. Tai aiškiai neigiamai paveiks vaikų fizinę, psichinę sveikatą. Ir jokių būdų nereiškia, kad į mažas mokyklas visur susirinko žemesnės kvalifikacijos pedagogai, kurie nepajėgs užtikrinti moksleivių parengimo.

Vasario pabaigoje gerbiamas ministras su pavaduotoju buvo Salantuose, susirinko tėvų taryba, mokiniai, mokytojai, Kretingos meras gerbiamas A. Kalnius. Labai aktyviai ir maloniai prašė ir diskutavo, ir pykosi, ir vėl spaudėme vieni kitiems rankas. Aš manau, kad mes, savivaldybė, ministerija ir, sakykime, čia esantys Seimo nariai, kurie kuriojame, galime dvejus metus padaryti, palikti iki dvejų metų, nuo vieno iki dvejų metų, ir nieko čia neturėtų atsitikti.

Todėl aš labai pasisakau už kolegą Gintautą teikiamą įstatymo pataisą, kuria siūloma, esant nedideliame nukrypimui, kaip minėjau, iki minus 25 %, tai būtų penkiais vaikais mažiau, negu reikalaujamas moksleivių skaičius, porą metų, kuri bent laikinai sušvelnins ankstesnio sprendimo pasekmes ir amortizuos neigiamą poveikį.

Aš negaliu sakyti, kad nesistengė ir buvę ministrai. Aišku, mums yra labai lengva kritikuoti, menkinti, bet noriu pasakyti, ponio Šiugždinienė, ir jūs buvote Kretingos mokykloje, Jurgio Pabrėžos gimnazijoje – aukščiausio lygio. Dabar naujas ministras mato: chemijos laboratorijos...

PIRMININKAS. Laikas.

A. VINKUS (LVŽSF). ...įrengti kabinetai ir taip toliau. Na, gaila, tragiškai gaila būtų vaikų, kad jie turėtų būti vežami į Plungę ar kur kitur. Aš vis dėlto tikiu sveiku protu ir įsitikinęs, kad jūs atsižvelgsite į tėvų, mokytojų ir pačių mokinių prašymus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Antanai.

Ir prieš nori kalbėti E. Pupinis. Prašau, Edmundai.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų man, kaip kaimo vaikui, norėtusi, kad kiekviename kaime būtų po mokyklą. Bet mano pradinę mokyklą uždarė 1972 metais. Ir aš buvau tas vaikas, kuris 1972 metais uždarė tą mokyklą, kadangi nebuvo vaikų. Šiuo atveju taip įvyko. Kolūkiečiai paseno, niekas negimdė vaikų ir turėjome važiuoti į kitą vidurinę mokyklą.

Norėčiau pasakyti, jūs čia dabar visi drąsiai kalbate, kaip čia reikėtų išsaugoti mokyklas. Statistiką atsiverskite. Dar 2016 metais Lietuvoje buvo 1 tūkst. 309 mokyklos. Po to, kai kairioji dauguma pavaldė, liko 1 tūkst. 151, po valstiečių liko 977.

Tai iš tikrųjų nežinau, ką jūs čia norite pasakyti, kad dirbtinai uždaromos mokyklos? Na, neuždaromos jos. Iš tikrųjų mokyklose turi vykti ugdymo procesas ir mokymo procesas, ne vaikų išlaikymo procesas. Ir čia yra alternatyvų, kai kurios mokyklos pasinaudoja, kuria filialus. Taip, gimnazijos prisiima tam tikrą atsakomybę už tų vaikų ugdymą. Kaip jos spręs? Galbūt iš tikrųjų į savo esamas laboratorijas paveš tuos vaikus. Bet šiuo atveju procesas yra toks ir dveji metai neišspręs, ir kadencijos nieko neišspręs. Ir tas laikymas, nuolatinis gumos tempimas, iki kol nutrūks, nieko gero neduoda.

Aš vis dėlto manyčiau, kad reikėtų tam tikrų sprendimų ne sprendžiant savo politinį populiarumą, o iš tikrųjų protingai vertinant situaciją. Suprantu, kad skaudu, ir merui skaudu, kuomet iki rinkimų likus dvejiems metams reikia uždaryti mokyklą, bet taip yra. Kai kurie merai suprato, kad iš tikrųjų reikia atsisukti į ugdymo procesą, o ne savo politinius tam tikrus dividendus, ir sprendžia tuos klausimus. Iš tikrųjų nemanau, kad dveji metai ir 25 % išspręs tas problemas, – jos yra ilgalaikės. Taip, reikia sudaryti geresnes sąlygas gyventi regionuose, galbūt investuoti į infrastruktūrą kaimuose, galbūt kaimus daryti miegamaisiais rajonais ir tokiu būdu spręsti. Vėl grąžinti pradines mokyklas, gal atsiras pagrindinės mokyklos, bet ugdymo procesui svarbiausia ugdymas, o ne išlaikymas.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nuomonės išsakytos. Balsuosime jau visai netrukus.

15.57 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3499 (pateikimas)

Dabar kviečiu į tribūną gerbiamą E. Gentvilą. Darbotvarkės 2-6 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3499. Prašau, gerbiamasis.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, prieš porą tūkstančių metų gyveno Romos kultūros rėmėjas Gajus Cilnijus Mecenatas. Iš jo vardo ir atsirado žodžiai „mecenatas“, „mecenatystė“. MO muziejus mano, kad atmintinų dienų sąrašė reikia įtvirtinti Mecenatystės dieną, iš vienos pusės, pagerbiant tuos žmones, iš kitos pusės, paskatinant tokią veiklą. Noriu pasakyti, kad daugelyje pasaulio šalių lapkričio 15-oji yra pasirinkta mecenatystės, mecenavimo veiklos (įvairiai pavadinta) minėjimo diena, o aš netgi vadinčiau skatinimo diena. Tai lapkričio 15-ąją projekte siūloma kaip atmintinę dieną minėti Lietuvoje.

Reikia pripažinti, kad Lietuvoje tos mecenavimo tradicijos yra labai silpnos. 142 šalys, pasirodo, yra reitinguojamos pagal mecenavimą, tai Lietuva pernai buvo 132-a iš 142, kai Estija – 49-a, Latvija – 90-a. Šiek tiek, prasidėjus karui Ukrainoje, nes čia įskaičiuojamas ne tik kultūros, meno, bet ir kitų dalykų mecenavimas, Lietuva buvo pašokusi į 83-ią vietą, po to mes džiaugėmės visomis paramomis, pagalbomis, bet vieta mūsų pasauliniame reitinge krito.

Aš traktuojau, kad Mecenatystės dienos paminėjimas turi prasmę pagerbiant tuos žmones, kurie dalį savo lėšų skiria kilniems dalykams. Čia pirmiausia eitų mecenatystė pagal apibrėžimą – kultūros, meno rėmimas. Kita vertus, ir paskatintume žmones tokiu būdu. Tai toks trumpas mano pristatymas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. S. Tumėnas pirmas. Ruošiasi D. Kepenis.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas kolega Eugenijau, iškart sakau, kad pritarsiu šitam jūsų siūlymui, tačiau norėčiau, kad atsakytumėte. Praeitoje Vyriausybėje buvo priimtas Mecenavimo įstatymas. Jūsų Vyriausybė jį stiprokai kritikavo ir jūsų partietis ministras vis grąsinosi padaryti revoliucinį Mecenavimo įstatymą. Jį patvirtinome, atkeliavo čia, į Seimą, jis patvirtintas, bet mažai ten kas pasikeitė nuo pirmojo įstatymo. Pavyzdžiui, liko nacionalinis mecenatas – 1 mln. Dar prašiau atsitiko, kad bendruomenių mecenatas turi būti 50 tūkst. eurų, kas faktiškai neįmanoma bendruomenėse. Gerbiamas Eugenijau, ar galite palyginti, kiek pataisius tą įstatymą pa-

daugėjo Lietuvoje mecenatų, ar nepadaugėjo, jūsų nuomone? Nes dabar ta situacija nėra gera. Ar manote, kad ta Mecenavimo, Mecenatystės diena prisidėtų, kad mecenatų Lietuvoje padaugėtų?

E. GENTVILAS (LSF). Dėl S. Kairio vertinimo, tai jis geras politikas, žada dideles reformas. Noriu pabrėžti, dar liko laiko šitoje kadencijoje visoms toms gilioms reformoms padaryti. Mes ministrus net keičiame artėdami prie kadencijos pabaigos, tai, patikėkite, viskas, tikiuosi, bus gerai.

Kitas dalykas. Gerbiamas Stasy, aš negaliu pasakyti – padaugėjo, nepadaugėjo. Man irgi atrodo, kad bendruomenių mecenatas tampa nuo 50 tūkst. Jeigu įsivaizduojame bendruomenes kaip paprastą kaimo bendruomenę, Dieve mano, ten 500 eurų yra didžiulis pinigas, ar ne? Va, Guoda buvusi Kaimo bendruomenių asociacijos vadovė. Nežinau. Manau, kad ilgalaikis procesas, tas garbingo titulo suteikimas, jūsų kadencijoje prasidėjo, eisime toliau. Aš nenoriu apibrėžti tų ribų, bet procesas juda, mano manymu, tikrai gera linkme. O mano Mecenatystės dienos pasiūlytas įvedimas tikrai nepakenks. Manau, kad įstatymo pataisymas gali dar ir padėti, o tas tikrai nepakenks. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti D. Kepenis. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas kolega, aš tikrai pritarsiu, kad tokia diena reikalinga, nes labai svarbu, kad padėtume vieni kitiems ir tam, kas yra labai svarbu ateičiai. Bet noriu paklausti apie kitą dalyką. Šiandien sukanka 14 metų, kai Klaipėdoje gimė Kliento diena. Ją švenčia jau 25 pasaulio šalys. Jūsų, valdančiųjų dabar (anksčiau buvote opozicijoje), dėka kortelės buvo ištrauktos ir mes tos dienos nepriėmėme. Pasaulis jau užmiršta, kad ta diena gimė Lietuvoje, Klaipėdoje, jau dabar neberasite. Anksčiau dar rašė, kad Lietuva, Klaipėda. Aš nežinau, kur gimė Mecenato diena, kokioje šalyje, bet mes dar turime progą įteisinti šitą Kliento dieną, nes tai yra vienintelė Lietuvoje gimusi atmintina diena, kurios mes nesugebėjome įteisinti. Štai šviesios atminties D. Teišerskytė prieš dešimt metų teikė, registravo pasiūlymą tą dieną paskelbti atmintina diena. Gal jūs savo partijos kolegei, jos garbei, šviesiam atminimui tą dieną įteisinkite? Čia yra būtent liberalų, tai yra verslininkų padėkos diena savo klientams. Kodėl mes to nepadarėme? Gal galime dar padaryti? Kitais metais bus 15 metų. Švėsime tą dieną.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Dainiau, mes daug dienų nesame įteisinę. Ką aš dabar šita proga kalbėdamas apie mecenavimo procesą ir jo pagerbimą pasakysiu? Nenoriu aš čia prisižadėti. Man atrodo, aš pats balsavau prieš tą projektą, kurį jūs siūlėte, bet negaliu garantuoti. Man keistokai atrodė Kliento, bet kai turime Mokesčių mokėtojų dieną, gal ir turi prasmės. Aš neatmetu tokios galimybės.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū.

PIRMININKAS. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už nori kalbėti S. Tumėnas. Bet kadangi nėra prieš, tai gal nereikalausite? Gerai, kolegos.

Mes įžengėme į balsavimo langą. Gal galime šitam klausimui bendru sutarimu pritarti? Ne, nenorite. Gerai, balsuojame dėl Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-3499. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 110, balsavo 109: už – 100, prieš – 1, susilaikė 8. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 9 dieną. Gali me sutarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

16.05 val.

Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 5, 21, 23 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3514 (pateikimo tęsinys)

Teikiu balsuoti rytinės darbotvarkės klausimą, kurį pristatė gerbiamas R. Lopata. Darbotvarkės 1-11 klausimas – Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3514. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 108, balsavo 108: už – 82, susilaikė 26. Po pateikimo pritarta. Bent jau projekte pagrindiniai yra siūlomi du komitetai – Ateities komitetas ir Biudžeto ir finansų komitetas. Kiek žinau, Seniūnų sueigoje buvo nuspręsta palikti apsispręsti Seimui. Formuluoju taip: kas manote,

kad pagrindinis komitetas būtų Ateities komitetas, balsuojate už, kas manote, kad Biudžeto ir finansų komitetas, balsuojate prieš.

Balsavo 107 Seimo nariai: už Ateities komitetą – 57, už Biudžeto ir finansų komitetą – 50. Pagrindiniu komitetu skiriamas Biudžeto ir finansų komitetas. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, Ateities komitetas. (*Balsai salėje*) Ne, Ateities komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 16 dieną. Ar yra pritariančių, kad Biudžeto ir finansų komitetas būtų papildomas? (*Balsai salėje*) Nenori Biudžeto ir finansų komitetas. Gerai, aišku. Ačiū.

16.07 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3427 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3 klausimas, jau aptartas, – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3427.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 103, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 16 dieną. Galime pritari bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

16.08 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3440 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3440. Teikėja – V. Targamadžė.

Užsiregistravo 109, balsavo 108: už – 52, prieš – 6, susilaikė 50. Po pateikimo nepritarta. Siūlau alternatyvų balsavimą: kas manote, kad reikia tobulinti, balsuojate už, kas manote, kad reikia atmesti, balsuojate prieš.

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už tobulinimą – 64, prieš – 46. Gerbiama Vilija, jūsų įstatymo projektas tobulintinas toliau.

Dėl vedimo tvarkos – M. Puidokas. Prašom.

M. PUIDOKAS (MSNG). Prašom mano balsą, kai vyko prieš tai buvęs balsavimas, dėl protokolo įskaityti už.

PIRMININKAS. Dėl protokolo – balsavimas už.

16.10 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3480 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3480. Pranešėjas buvo G. Kinduryš.

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 54, prieš – 14, susilaikė 44. Po pateikimo nepritarta. Alternatyvus balsavimas. Kas manote, kad reikia tobulinti, balsuojate už, kas manote, kad reikia atmesti, balsuojate prieš.

Užsiregistravo 111, balsavo 111: už – 62, prieš – 49. Gerbiamas Gintautai, tobulinkite savo įstatymo projektą.

16.12 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3520 (pateikimas)

Kolegos, grįžtame prie darbotvarkės. Darbotvarkės 2-7 klausimas. Kadangi yra mūsų balsavimo langas, tai iš karto ir balsuosime. Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3520. D. Asanavičiūtė. Prašom, Dalia.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamos kolegės, gerbiami kolegos, pristatau labai trumpai atmintiną dieną, kuri leistų rugpjūčio 10 dieną lituanistinėms mokykloms švęsti savo šventę. Kodėl pasirinkta būtent rugpjūčio 10 diena? Todėl, kad 2012 m. rugpjūčio 10 d. Pasaulio lietuvių bendruomenė savo IV Seime priėmė rezoliuciją „Dėl užsienio lietuvių neformaliojo švietimo koordinavimo perdavimo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai“. Ten teigiama, kad užsienio lietuvių lituanistinis švietimas yra prioritetinė Lietuvos valstybės ryšių su užsienio išeiviais sritis. Ši rezoliucija yra atspirties taškas Lietuvos valstybės bei lituanistinių mokyklų bendradarbiavimo ryšiui įtvirtinti.

Lituanistinės mokyklos turi itin galias tradicijas, yra kertinis veiksnys, užtikrinant lietuvių kalbos, kultūros bei istorijos išlaikymą lietuvių diasporoje užsienyje. Pirmoji lituanistinė mokykla buvo įkurta dar 1949 metais Jungtinėse Valstijose, o šiuo metu, Švietimo ir mokslo institucijų registro duomenimis, yra užregistruota 246 lituanistinio švietimo įstaigos, kuriose mokosi virš 11 tūkst. užsienio lietuvių ir dirba virš 1 tūkst. 200 mokytojų. 2023 metų duomenimis, buvo įkurtos ar veiklą atnaujino dešimt mokyklų, iš jų Jungtinėse Valstijose – dvi, Jungtinėje Karalystėje – trys, Prancūzijoje – dvi, Airijoje – viena, Ispanijoje – viena ir viena formali Suvalkų lietuvių pagrindinė mokykla.

Taigi šio projekto iniciatoriai yra Pasaulio lietuvių bendruomenės Švietimo komisija ir Lituanistinių mokyklų asociacija. Kartu jįsai parengtas su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Tai viena diena, kuri nereikalauja papildomų lėšų, tačiau taip svarbi mūsų žmonėms, mūsų lituanistinėms mokykloms ir mokytojams, kurie gali turėti savo dieną atmintinų dienų sąrašė. Taigi, raginu palaikyti šią iniciatyvą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų nori paklausti pora kolegų. S. Tumėnas. Prašom. Ruošiasi V. Valkiūnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, yra sveikintinas projektas, nes lituanistinis švietimas išeivijoje yra, manau, fenomenas, vertas UNESCO ir kitų institucijų dėmesio ir vertinimo, jis atspindi mūsų per 200 lituanistinių mokyklėlių ir yra savotiškas veidrodis. Gerbiama pranešėja, mes dirbame su Pasaulio lietuvių bendruomene, dirbame vienoje komisijoje, mums viskas yra aišku, tačiau ar nekelia truputį abejonių, ar nereiktų padiskutuoti, tas pavadinimas „lituanistinė“? Mums yra viskas aišku, bet paprastam žmogui kažkaip keistai atrodo, kad čia visiems tinka, o mes čia norime akcentuoti diasporos, išeivijos dalykus? Tai čia mano būtų toks siūlymas dėl diskusijos.

Ir antras dalykas. Man nesolidžiai atrodo ir abejonių kelia pasirinkta diena – 2012 m. rugpjūčio 10 d. Vadinasi, mes tarsi pripažįstame, kad tik nuo 2012 metų Švietimo ministerija imasi į savo rankas šefuoti, prižiūrėti, padėti toms mūsų pasaulio lituanistinėms mokyklėlėms. Toks įspūdis, kad nuo 1990 iki 2012 metų buvo...

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). ...daug tokių abejonių įvairiausių. Tai ta data man truputį kelia abejonių. Ačiū.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų ši data... Kiekviena atmintina diena turi turėti savo pagrindą, ji negali būti skelbiama be tam tikro įvykio, be tam tikro pagrindo, kaip atspirties taško. Tai Pasaulio lietuvių bendruomenės Švietimo komisija pasiūlė būtent 2012 metų rezoliucijos, kuri priimta rugpjūčio 10 dieną, pagrindu ir paskelbti Lituanistinių mokyklų dieną. Aš nematyčiau čia reikalingos gilios diskusijos, nes dienos paskelbimas yra pačių pasaulio lietuvių ir lituanistinių mokyklų iniciatyva. Tai rodo iš tikrųjų didėjančią rūpestį lituanistiniu švietimu ir mūsų lietuvių kalbos išsaugojimu mūsų diasporoje, išeivijoje. Aš nematyčiau čia didelės problematikos. Tiesiog padėkime savo žmonėms turėti dar vieną atmintiną dieną.

PIRMININKAS. Taip. V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiama Dalia, labai puikus pasiūlymas, aš irgi dalyvis lituanistinės mokyklos atkūrimo procesų. Tačiau klausimas, kodėl rugpjūčio 10 dieną, nes nėra pamokų mokyklose, neveikia? Kažkaip devalvuosis ta data, jeigu bus rugpjūčio 10 dieną. Kodėl nepadaryti, klausimas, Lietuviškos spaudos atgavimo dieną gegužės mėnesį? Kaip sakant, ir mokiniai mokosi, ir visa visuomenė aktyvi tą mėnesį. Padaryti tą dieną ne darbo diena, sujungti su Lietuviškos spaudos atgavimo diena. Kaip jūs manote?

D. ASANAČIŪTĖ (TS-LKDF). Na, matote, lituanistinės mokyklos užsienyje dirba savo ritmu ir dirba savo grafiku, dėl to tai yra nesurišta su lietuviškais mokslo metais. Kiekvienoje valstybėje mokslo metai prasideda ir baigiasi skirtingu ciklu, todėl mes negalime rišti prie mums įprastų mokslo metų pabaigos ir pradžios. Tačiau mes turime nepamiršti, kad būtent liepos–rugpjūčio mėnesiais, ypač rugpjūčio mėnesį, labai daug lituanistinių mokyklų vykdo stovyklas čia, Lietuvoje. Ir dėl to, aš manyčiau, labai gera diena būtent čia, Lietuvoje, atvažiavus vaikams švęsti Lituanistinių mokyklų dieną kartu su Lietuva ir kartu su Lietuvos mokyklomis, kurios kartais irgi prisijungia prie šitų stovyklų ir prie bendrų veiklų. Tai aš nematyčiau čia iš tikrųjų nesutapimo. Pačios mokyklos nori šitos dienos ir pačios nori būtent rugpjūčio 10 dienos. Na, tai išpildykime jų norą ir lūkestį.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama Dalia, jūs atsakėte į visus klausimus.

Už nori kalbėti S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamieji, kviečiu pritarti šitam projektui, nes tai yra toks vertybiškai svarbus projektas. Esu įsitikinęs, kad lituanistinis švietimas yra pavyzdys, ypač pavergtoms pasaulio tautoms, kaip gyvenant svetur galima ir būtina išsaugoti savo tautinę tapatybę, savo gimtąjį žodį. Šitos mokyklėlės mus nukelia į 1949 metus, kai pradėjo kurtis, ypač Jungtinėse Amerikos Valstijose, ir šiuo metu jose mokosi per 11 tūkst. lietuviukų, kurie, tikėkimės, ir išsaugos tą savo tapatybę lietuvišką. Taigi kviečiu pritarti projektui, kad dar daugiau eitų ta gera žinia apie Lietuvą ir apie tautinę tapatybę.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Gerai, balsuojame. Jūsų noras – man įstatymas. Balsuojame.

Užsiregistravo 107, balsavo 107: 106 – už, 1 susilaikė. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas pagrindiniu komitetu Švietimo ir mokslo komitetas. Svarstyti siūloma balandžio 9 dieną. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

16.21 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3523, Farmacijos įstatymo Nr. X-709 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3524 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-8.1 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3523 ir lydimasis 2-8.2 klausimas – Farmacijos įstatymo Nr. X-709 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3524. J. Sejonienė. Prašau.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Teikiu projektą, kuris yra suderintas su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, kartu rengtas. Manome, kad reikia tokios bendros kompetencijų platformos asmens sveikatos priežiūros specialistams ir farmacijos specialistams. Ji, aišku, būtų prie Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos, idant turėtume tokį kaip specialistų *portfolio*, iš kurio būtų aišku, kaip kėlė savo kvalifikaciją sveikatos priežiūros specialistai ir kokių intensyvumu paskui jie dirba, kad tą kvalifikaciją galėtų išlaikyti.

Būtų panaikinta tokia administracinė našta patiems asmens sveikatos priežiūros specialistams, kurie, kaip žinome, dažniausiai dirba ne vienoje įstaigoje, gana neretai tas įstaigas ir keičia. Pačios įstaigos tuos duomenis pateiktų. Man atrodo, kad būtų visiems naudinga žinoti, o ypač Sveikatos apsaugos ministerijai ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, kurios paskui planuoja poreikį, nustato rezidentūros vietas ir skaičių. Čia būtų aišku, kokių išties specialybių yra didžiausias trūkumas, ir būtų paprastesnis jų planavimas. Labai prašau pritarti šitam projektui.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. A. Veryga. Ruošiasi J. Razma. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkui, pirmininke. Iš tikrųjų įdomus projektas. Tik aš nelabai supratau, kokia čia pagrindinė mintis, ar vis dėlto sužinoti apie kvalifikacijos kėlimą, susirinkti informaciją? Tai farmacininkams tada tektų pateikti vaistinei tą informaciją. Kokia prasmė čia joms teikti, jeigu jie galėtų tiesiogiai kažkam pateikti? Tai vienas klausimas.

Kitas klausimas. Ar mes tikrai neturime dabar duomenų, kiek kur jų dirba, ir negalime sužinoti jų poreikio? Ar čia jūs tai turite galvoje, kad mes šitokiu būdu kažkaip galėsime jį geriau

prognozuoti? Nes Lietuvoje jų trūksta dirbtinai, dėl to, kad mes tiesiog turime per daug vaistinių. Tinklas yra išplėtotas iki tokio lygio, kad tai sukuria dirbtinį specialistų trūkumą.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas Aurelijau, man atrodo, tas pats pasakytina ir apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas, ypač stacionarus. Bet taip, jūs visiškai teisus, iš esmės, na, susiskaičiuoti viščiukus, įvertinti, kiek kokių specialistų turime ir ar tikrai tas trūkumas yra dirbtinis. Galbūt reikia kažkokių rezidentūros vietų arba farmacijos studijų vietų skaičių didinti. Tiesiog centralizuota platforma.

PIRMININKAS. Klausia gerbiamas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Mūsų Vyriausybė ir koalicija yra susitarusi kur tik įmanoma mažinti biurokratinę naštą. Akivaizdu, kad jūsų projektas sukuria papildomą biurokratinę naštą sveikatos priežiūros įstaigoms, vaistinėms. Ar tikrai čia yra tiek pateisinamas tas poreikis? Kokia prasme ten sudėti tą visą informaciją apie farmacininkus? Dirba farmacininkas vienoje vaistinėje, nori – eina dirbti į kitą. Koks skirtumas, kurioje vaistinėje kiek tų farmacininkų dirba? Nematau aš čia didelės prasmės. Kaip jūs įsivaizduojate, pavyzdžiui, kiek Santaros klinikoms prireiks įsteigti etatų, kad tą visą informaciją nuolat teiktų tai siūlomai platformai?

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas Jurgi, aš nemanau, kad čia sukurtų kažkokią papildomą administracinę naštą, nes ir dabar asmens sveikatos priežiūros specialistai, kad galėtų prasitęsti licenciją, turi įrodyti, kad bent trejus metus dirbo pagal savo įgytą kvalifikaciją. Automatiškai asmens sveikatos priežiūros įstaigos pateiktų už visus savo dirbančius asmens sveikatos priežiūros specialistus, vaistinės – už farmacininkus.

PIRMININKAS. Jūsų klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū, pirmininke. Aš norėčiau sužinoti ir Teisės departamentas taip pat rašo, kad neaišku, kokius konkrečiai duomenis reikės pateikti asmens sveikatos priežiūros specialistams įstaigai. Norėčiau tada paklausti: kaip tai suderinama su BDAR'u? Galbūt tai yra jautrūs duomenys ir dabar bus viešai prieinami visiems?

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Žinoma, kad kalbama apie darbo krūvį. Apie darbo krūvį – ne apie kokius nors asmeninius darbuotojų duomenis.

PIRMININKAS. Ir O. Leiputė. Prašom.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Kad reikia susiskaičiuoti, tai yra faktas, bet jau mano kolegų uždavė klausimą: nėra aišku, kokius duomenis reikės teikti? Tiek farmacijos, tiek asmens sveikatos priežiūros specialistai nėra teikėjai tų duomenų.

Ir kitas momentas. Ar neatsitiks kaip su švieslente, kai tik 68 % gydymo įstaigų teikia informaciją? Aš tikrai pritarčiau J. Razmos pastebėjimui, kad tai dar vienas papildomas biurokratinis veiksmas. Kaip jūs manote?

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Aš manau, kad vis dėlto tokių duomenų reikia, nes, pavyzdžiui, jeigu dabar mes duomenų kaupimo, duomenų bazių turime labai įvairių ir ne visos jos, ne iš visų... na, pavyzdžiui, Akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba ne visų jų duomenis turi. Tai būtų bendra platforma ir duomenys... Jau ir minėjau, jeigu kalbame apie darbovietę, tai, aišku, yra apie darbo krūvį kalbama, o apie kvalifikacijos kėlimą automatiškai būtų teikiami duomenys pagal tai, kokie kursai išklaustyti, nes vis dėlto tai turi būti universiteto patvirtinti kursai, kad jie būtų laikomi kaip kvalifikacijos kėlimo. Viskas yra labai paprasta. Tikrai nemanau, kad būtų kam nors didesnė administracinė našta, negu jinai yra dabar pačiam, na, šiuo atveju darbuotojui.

Antra, turėtume išsamiai vienoje vietoje informaciją apie visus mūsų asmens sveikatos priežiūros srityje dirbančius darbuotojus ir farmacijos srityje dirbančius darbuotojus, apie jų trūkumą, poreikius, kaip planuoti, ką ir minėjau. Jokių jautrių duomenų.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama Jurgita. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už nori pasisakyti gerbiamas A. Matulas. Gerbiamas Antanai!

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama kolegų, išties neaiškumų yra, ar tikrai nepadidės krūvis, ar negalima iš „Sodros“ ar iš kitų duomenų gauti tokią informaciją. Balsuokime, kaip kam išeina, bet prašyčiau paskirti Sveikatos reikalų komitetą pagrindiniu komitetu. Mes pabandytume principingai išsiaiškinti, ar tai nėra perteklinis dalykas. Bet po pateikimo galbūt reikėtų ir pritarti.

PIRMININKAS. Taip. Prieš kalba J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Turiu daug abejonių dėl šio projekto, nes reikalavimas pranešti apie kiekvieną sveikatos priežiūros specialistą ar farmacininką atrodo tikrai perdėtas dalykas. Tuo labiau kad to nepadarius sustabdomas įstaigos veiklos licencijos galiojimas. Tai yra žiauri pasekmė už tos informacijos nepateikimą. Manau, kad reikėtų atidžiau pasižiūrėti, ar tikrai negali tos informacijos gauti esamuose valstybės registruose, „Sodroje“. Vis dėlto reikėtų įvertinti, kaip tai atrodys tokiose didelėse įstaigose kaip Santaros klinikos, kur dirba turbūt virš 10 tūkst. asmenų ir taip toliau. Galima kelti klausimą dėl Konstitucijos 46 straipsnio atitikimo, kai ūkinei veiklai uždedamos nepagrįstos naštos. Dėl šių abejonių ir susilaikysiu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dėl vedimo tvarkos – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Aš tik vieną repliką. „Sodros“ duomenys nėra taip lengvai gaunami, kaip jūs išsivaizduojate. Jie neturi tokių duomenų. Ar kursai, ar dar kažkas suvedami tikrai nėra.

PIRMININKAS. Gerai. Balsuojame dėl abiejų – ir Sveikatos priežiūros, ir Farmacijos įstatymų po pateikimo.

Užsiregistravo 102, balsavo 101: už – 63, prieš – 2, susilaikė 36. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas dėl abiejų klausimų. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti gegužės 14 dieną.

Gerbiami kolegos, informuoju, kad pratęsiu balsavimo intervalą iki tol, kol apsvarstysime visus darbotvarkės klausimus. (*Balsai salėje*) Ir balsavimą kartu.

16.31 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3501 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3501. Pranešėja – L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, šiuo projektu siūlome išspręsti perteklinės biurokratijos situacijas, kuomet be reikalo apsunkinamos savivaldybės pertekliniais reikalavimais perduodamos turtą sveikatos priežiūros viešosioms įstaigoms, kurių savininkas arba dalininkas yra savivaldybė.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme įtvirtinta, kad turto perdavimas atliekamas pasirašant patikėjimo sutartį, o, kaip žinote, Civiliniame kodekse įtvirtinta, kad tokias sutartis privalo tvirtinti notaras. Tai, savaime suprantama, užima ir papildomo laiko, ir reiškia papildomus kaštus. 2022 metais Teisingumo ministerijos iniciatyva priimti Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pakeitimai *didele apimtimi* išsprendė savivaldybių turto perdavimo savo įstaigoms arba kitiems juridiniams asmenims, kurie pagal įstatymą gali atlikti savivaldybės funkcijas, problemas. Tada buvo pakeistas 12 straipsnis. Reguliavimas buvo supaprastintas nustatant, kad tokiais atvejais pakanka sudaryti sutartis paprasta rašytine forma. Tačiau Sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme liko reikalavimas sudaryti turto patikėjimo sutartis, taigi, automatiškai išliko ir reikalavimas jas tvirtinti notariškai. Būtent taip įstatymą taiko ir Registrų centras.

Todėl, siekdami nuoseklaus reguliavimo, siūlome papildyti Sveikatos priežiūros įstatymo 36 straipsnio 3 dalį nustatant, kad savivaldybė jai nuosavybės teise priklausančių ilgalaikių materialųjų turtą savivaldybės tarybos nustatyta tvarka asmens ir (ar) visuomenės sveikatos priežiūros viešosioms įstaigoms, kurių savininkas (dalininkas) yra savivaldybė, perduoda patikėjimo teise pagal paprastą rašytinę formą sudaromą turto patikėjimo sutartį.

Priėmus siūlomą pakeitimą, bus aiškiai įtvirtinta, kad savivaldybių turto valdymo srityje privalomos notarinės formos reikalavimas laikytinas pertekliniu ir notarinė priežiūra ar nešališka notaro konsultacija nėra būtina, nes sprendimų dėl patikėjimo sutarčių sudarymo ir pačių sutarčių turinio teisėtumas yra patikrinamas priimant norminius teisės aktus dėl patikėjimo sutarčių sudarymo. Sudarant savivaldybių turto patikėjimo sutartis paprasta rašytine forma, savivaldybių

turto valdytojams bus ženkliai supaprastintas patikėjimo sutarčių sudarymo procesas ir išvengta papildomų išlaidų tvirtinant sutartis notariškai.

Tai čia iš tikrųjų yra praktiniai pasiūlymai, kuriais tikrai mes neapsunkintume. Nors nesu-pratau Teisės departamento, rašo, kad laikytina pertekliui, bet jeigu vienas įstatymas prieštarauja kitam, tai tikrai turime abu įstatymus sutvarkyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų nori paklausti A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, girdžiu, komiteto pirmininkė sako, kad neprieštarauja. Tai nežinau, jeigu bus pritarta po pateikimo, gal pabandys pagrindinis komitetas, kuris bus paskirtas, išsiaiškinti. Bet aš noriu suabejoti, ar vis dėlto pasirašius tokią paprastą sutartį nepablogės turto valdymo kontrolė, neatsiras stimulus įstaigų vadovams piktnaudžiauti tuo turtu? Pavyzdžiui, vienoje Klaipėdos ligoninėje, pasirodo, patalpa vaistinei buvo išnuomota, atrodo, už 12 eurų už kvadratą, didžiulei vaistinei, o rajonuose ta suma paprastai būna nuo 80 iki 120. Bent jau Pasvalyje gydymo įstaigos patalpa vaistinei išnuomota už 120 eurų už kvadratą. Tai yra akivaizdus piktnaudžiavimas. Ar nemanote, kad notariškai patvirtintas įpareigojimas gal užtikrintų didesnę atsakomybę?

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiamas pirmininke, šiandien, jeigu savivaldybės taryba nustato tvarką, tai visa taryba turi spręsti tuos klausimus, pati taryba turi priimti sprendimą, kaip turėtų būti, ir turi būti patvirtintas aprašas. Savivaldybės taryba priima sprendimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kalbėti už ir prieš niekas nenori. Gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Galime. Pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 14 dieną. Pritarta. Ačiū.

16.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3548 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3548. Taip, gerbiamas Jurgi, prašom, tribūna jūsų.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kaip žinome, kai kurios frakcijos keičia savo seniūnus kiekvieną sesiją, dėl to mes kartais turime patikslinti ir Seniūnų sueigos sudėtį. Tai šiuo atveju dėl atitinkamų Mišrios Seimo narių grupės sprendimų mes tiksliname tą sudėtį, vietoj A. Širinskienės įrašydami ir R. Tamašunienę.

PIRMININKAS. Taip, kolegos, klausimų neturite? Pritarta. Svarstymas. Diskusijų nėra, pritarta. Priėmimas pastraipsniui. 1 straipsniui galime pritarti? Vienintelis straipsnis. Balsuojame dėl viso.

Šio nutarimo priėmimas

Vienbalsiai – 88 balsavus už pritarta. (*Gongas*) Priimta, tai yra.

16.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3560 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3560. Prašau, gerbiamas Jurgi. Priėmimas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Šiandien įvyko Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos posėdis, kuriame buvo perrinkta komisijos pirmininkė. Bendru sutarimu vietoj P. Kuzmickienės yra išrinkta J. Šiugždinienė ir siūloma ją tvirtinti Seimo nutarimu.

PIRMININKAS. Taip. Ačiū, gerbiamas Jurgi. Jums klausimų nėra.
Svarstymas. Nėra.
Priėmimas. Vienas straipsnis, galime balsuoti dėl?.. Taip, balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 90, balsavo 90: už – 89, 1 susilaikius, priimta. (*Gongas*)

16.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl Laisvės premijų komisijos pirmininko patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3558 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Laisvės premijų komisijos pirmininko patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3558. Dar kartą, gerbiamas Jurgi. Pirmasis pavaduotojas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, identiška situacija su dar viena komisija, kuri, kaip žinome, šiaip gana retai posėdžiauja. Tai – Laisvės premijų komisija. Jos posėdyje taip pat buvo perrinkta komisijos pirmininkė – vietoj P. Kuzmickienės bendru sutarimu išrinkta A. Jakavonytė. Ją ir teikiu tvirtinti.

PIRMININKAS. Taip. Ačiū, gerbiamas Jurgi. Po pateikimo pritarta. Svarstymas. Pritarta.

Priėmimas. Noriu pastebėti, buvo Teisės departamento redakcinė pastaba, kuri išpildyta, redaktoriaus pataisyta. 1 straipsnis, galime pritarti? Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Taip, balsavo 92 – visi už. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.40 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3527 (svarstymo tęsinys ir priėmimas)

Rezervinis 5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3527. Čia yra projekto tęsinys, buvo paimta pertrauka. Priėmimas... Po svarstymo galime pritarti bendrai? Ačiū.

Ir priėmimas. Vienas straipsnis – vietoj J. Džiugelio paskirti P. Kuzmickienę. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Taip, užsiregistravo 92 – visi 92 balsavo už. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Taigi, gerbiami kolegos, skelbiu 2024 m. kovo 19 d. vakarinį posėdį baigtą. Ką tik balsavome, registravomės. Gero vakaro.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 352 STENOGRAMA

2024 m. kovo 21 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos! Pradedame kovo 21 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis. Užsiregistravo 108 Seimo nariai.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 21 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Nieko nematau prie mikrofonų. Ar galime darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti bendru sutarimu. Dėkoju.

10.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3203(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3203(2). Priėmimo stadija. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką į tribūną. Priėmimas pastraipsniui. Pirmiausia pradėsime nuo priedo. Dėl I skyriaus yra Teisės departamento pastaba. Gal galėtumėte pristatyti ją ir komiteto nuomonę?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiama Seimo Pirmininke, labai ačiū. Tai yra tikslinanti pastaba ta prasme, kad tų sąvokų, kurias mes buvome įrašę, nėra įstatyme. Mes sutikslinome su įstatymu. Todėl siūlome pritarti šiai Teisės departamento pastabai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti I skyriui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta.

Dėl II skyriaus taip pat Teisės departamentas pateikė tris pastabas. Dviem iš jų komitetas pritarė, vienai nepritarė. Gal galėtumėte pristatyti?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Tam, kam pritarėme, mes tiesiog irgi adaptavome sąvokas. O nepritarėme palikti sąvoką „komendantiniai vienetai“. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad KAS plėtros programa, kurią dabar priimsime, šiek tiek nubėgo toliau negu įstatymai. Įstatymas dėl komendantinių vienetų yra pateiktas, jis dabar laukia Vyriausybės išvados. Mes integruosime tas sąvokas ir tą dilemą išspręsime.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti visam II skyriui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas? Ačiū, pritarta.

Dėl III ir IV skyrių Teisės departamentas... atsiprašau, dėl III skyriaus pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl IV skyriaus yra Teisės departamento pastaba. Gal galėtumėte pristatyti?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, čia yra numeravimo reikalai, tai tiksliname pagal Teisės departamento pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti IV skyriui, suredaguotam pagal Teisės departamentą pasiūlymą? Ačiū, pritarta.

Dėl V skyriaus yra pasiūlymas... atsiprašu, dėl V skyriaus nėra pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Toliau dėl priedo yra Teisės departamento pasiūlymas. Prašau pristatyti.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, čia vėlgi yra tų pačių sąvokų derinimas su įstatymu. Mes pritarėme ir patikslinome.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti priedui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas? Ačiū.

Ir 2 priedas. Dėl jo taip pat yra viena pastaba... ne, atsiprašu, dėl 2 priedo pastabų nėra. Ar galime 2 priedui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Taigi mes dabar grįžtame į pačią nutarimo pradžią. Ar galime priimti 1 straipsnį? Dėl jo pastabų nėra gauta. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau pristatyti.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, čia yra tiesiog techninė pastaba – vietoj „priėmimo“ žodis „įsigaliojimo“. Mes pritarėme Teisės departamento pastabai.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti 2 straipsniui, kaip jis suredaguotas pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio taip pat yra viena Teisės departamento pastaba.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Taip, ir mes jai pritarėme su visais pakeitimais ir papildymais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 3 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta. Dėkoju, gerbiamas komiteto pirmininke.

Dabar pereiname prie motyvų. Užsirašė kalbėti daug Seimo narių. Pirmasis už kalba V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iškilus naujoms aplinkybėms dėl visų PVM'ų, galimai melagingas, neteisingas PVM'as (pridėtinės vertės mokestis), turiu daug klausimų finansų policijai. Darbo partija imasi iniciatyvos išsiaiškinti nuostolius ir kitas teisingumo nebuvimo pasekmes. Siūlau susilaikyti, kol nebus išsiaiškinta.

PIRMININKĖ. Bet jūs kalbate už?

V. VALKIŪNAS (DPF). Aš susilaikau, nes susilaikymas yra tarpinis tarp to ir to, nėra tokios *opcijos*, tai aš susilaikau.

PIRMININKĖ. Ne visai taip, jūs kalbate už.

V. VALKIŪNAS (DPF). Nekalbu už...

PIRMININKĖ. A. Mazuronis kalba prieš. Prašom.

A. MAZURONIS (DPF). Labai ačiū. Gerbiama kolegė, aš ne tai, kad prieš, bet noriu atkreipti dėmesį į keletą labai svarbių detalių, mano nuomone. Minėtame dokumente, kurį dabar svarstome, iš tikrųjų yra keletas nuostatų, tokių kaip: a) visuotinis šaukimas; b) 3 % gynybai nuo bendrojo vidaus produkto, kurios galbūt ir teisingos, bet jų nėra nacionaliniame politinių partijų susitarime. Jų nėra tame susitarime ne šiaip, diskusija buvo, diskutuojant dėl nacionalinio susitarimo skirtingoms politinėms jėgoms, tačiau nuostatos neatsirado ten todėl, kad nebuvo politinio susitarimo. Mes dabar priimame teisės aktą – žemesniu teisės aktu bandome įtvirtinti tai, ko nėra strateginiuose dokumentuose, jeigu taip galima pasakyti, arba strateginiame susitarime tarp parlamentinių politinių partijų. Ta praktika nėra gera, kai žemesniais teisės aktais mes bandome tam tikru jėgos būdu primesti tam tikras nuostatas politinėms jėgoms, nors jos joms nepitaria. (*Balsai salėje*) Tai aš sakau: visuotinis šaukimas, 3 % nuo bendrojo vidaus produkto. Ten yra įtvirtinta tai, dėl ko nepavyko susitarti, tvirtinant nacionalinį skirtingų politinių partijų susitarimą. Tasėjimas per žemesnį teisės aktą nėra geras ir praktika nėra gera. Man atrodo, būtų daug teisingiau vėl sukviešti visų partijų atstovus, kurie užsiima nacionalinio saugumo, gynybos temomis, susodinti prie bendro stalo ir apšnekėti, ir išdiskutuoti. Galbūt yra poreikis, aš girdžiu, ir iš Laisvės partijos, iš kitų frakcijų, galbūt yra poreikis grįžti tik prie nacionalinio susitarimo, prie tam tikrų nuostatų, pasikeitus kokioms nors, nežinau, geopolitinėms, saugumo grėsmėms ir panašioms dalykams. Ten reikėtų įtvirtinti visų pirma tuos dalykus ir tik tada eiti prie žemesnių teisės aktų. O tai, kas

dabar yra daroma, gilinantis į politinę technologiją, yra daroma nevisiškai teisingai ir nevisiškai korektiškai.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šios programos krašto apsaugos sistema iš Seimo laukė jau pusę metų. Būtų gerai, kad jina būtų priimta, nes daugelio pajėgumų vystymasis remiasi būtent šia programa. Aš manau, 6 mėnesių Seime tikrai pakako diskutuoti ir dėl ką tik paminėtų klausimų. Tik atkreipiu dėmesį, kad kai kalbame apie tuos procentus, tai čia, aš tik priminsiu pavadinimą, yra 2024–2030 metų finansavimo projekcijos. Tai nėra biudžetinis įstatymas, tai finansavimo projekcijos, nurodant, koks minimalus poreikis yra krašto apsaugos sistemai finansuoti. Jisai gali būti ir didesnis, bet yra brėžiama tokia finansavimo projekcija. O dėl konkrečių dalykų, biudžetinių, politinio susitarimo, aš manau, kad taip, apie tai reikia kalbėtis, priimti sprendimus. Dar kartą tiesiog pabrėžiu, kad buvo 6 mėnesiai diskusijų Seime, tikrai pakako laiko ir tuos skaičius tikslinti, ir juos aptarti. Dabar, priėmimo stadijoje, siūlau tikrai ne stabdyti, o bal-suoti už, krašto apsaugos sistema šios programos laukia.

PIRMININKĖ. Ačiū. M. Puidokas kalba prieš.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Kalbėkime faktais. Pirmas faktas, kad 2023 metais gynybos biudžetas buvo virš 2 mlrd., 2,77 % nuo bendrojo vidaus produkto. Šiomet – 2024 metams – yra numatyta vėlgi 2,77 %, 2 mlrd. 91 mln. eurų biudžetas gynybai. Akivaizdu, kad problema yra ne biudžeto dydis ar jo didinimas iki 3 %, bet visų pirma užtikrinimas, kad pinigai, skirti krašto apsaugai, būtų panaudojami skaidriai. Tai, ką mes matome dabar iš dabar jau atsistatydinusio krašto apsaugos ministro A. Anušausko ir greičiausiai būsimo ministro L. Kasčiūno retorikos, akivaizdu, kad dėl to skaidrumo yra labai rimtų problemų, ir mes matome, kad Lietuvoje jau daugybę metų yra tai „auksinės“ kareivinės, tai „auksiniai“ šaukštai, kai pinigai nueina visiškai ne ten, kur reikėtų mūsų kariuomenei. Jeigu mes pinigus panaudotume tikslingai, investuodami juos į gynybos pramonę, į darbo vietų kūrimą, paimekime bet kurią sritį – nesvarbu, ar tai būtų dronai, ar uniformų siuvimas NATO, tai turbūt pusė NATO uniformų galėtų būti pasiuvama Lietuvoje, bet šiandien tas nėra daroma.

Dažnai bendrauju su karininkais ir su kareiviais ir akivaizdu, kad dėmesys mūsų personalui ir tiems žmonėms, kurie pirmieji turėtų ginti Lietuvą, yra netinkamas ir ne toks, koks jis turėtų būti. Vadinasi, vėlgi tie didžiuliai pinigai, paskirti iš mūsų valstybės biudžeto, yra panaudojami ne ten, kur turėtų. Dėl to toks projektas, pagrįstas žmonių mokesčių kėlimu, apie ką atvirai kalba konservatoriai, negali būti palaikytas šioje stadijoje. Pasakykite, kaip – iš rezervo ar iš kitų priemonių, bet nedidindami mokesčių gyventojams jūs tą problemą išspręsite ir užtikrinsite skaidrų mokesčių panaudojimą. Tada bus galima apie tai kalbėti. Dabar aš prieš.

PIRMININKĖ. V. Semeška – motyvai už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Apie kosmosą ir kosmines pajėgas aš čia nekalbėsiu, kaip ką tik kolega pasisakė, tačiau ši plėtros programa – tikrai svarbus dokumentas. Jis buvo pirmą kartą pateiktas Seimui 2023 m. vasario 22 d. Keletą kartų grąžintas atgal tobulinti. Tikrai užtrukome ganėtinai ilgai ir pats metas priimti. Kariuomenė ir krašto apsaugos sistema jo laukia, nes yra ką veikti. Reikia toliau plėtoti mūsų sausumos pajėgas ir jas stiprinti. Ypač svarbi programa ir jūrų pajėgoms – tikrai turime atnaujinti laivyną. Visai netrukus turėsime naują laivą, jis į Klaipėdą atplauks greičiausiai metų viduryje. Oro pajėgos ir oro gynyba, tikrai ganėtinai svarbi, numatyta programoje. Specialiųjų operacijų pajėgos stiprinamos. Nepamirškime, kolegos, ir apie kibernetinį saugumą, tai yra Nacionalinį kibernetinio saugumo centrą, kuris vykdo ypač svarbias užduotis mūsų valstybės saugumui, kibernetiniam saugumui, ir ne tik tai Lietuvos kariuomenei, tačiau atsakingas už visos valstybės kibernetinį saugumą. Tad programa parengta, išdiskutuota, pats metas ją patvirtinti. Linkiu mums darniai ir visiems kartu prisidėti prie krašto apsaugos stiprinimo. Balsuokime už. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Ažuolas – motyvai prieš.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Na, iš tikrųjų tai yra eilinis pavyzdys, kad konservatoriais negalima pasitikėti. Kaip išdūrė su karių siuntimu į Ukrainą – pasirodo, per karo laikotarpį mes nesiuntėme

ten jokių instrukcijų, dabar siūsiu. Su šia visa programa irgi atsiranda visuotiniai šaukimai, dar visokios nesąmonės. Ministras šneka apie pirkimų šešėlį ir dabar didinkime dar finansavimą! Žinoma, kad kuo daugiau šešėlio būtų ir įsavitų pinigų. Bet juokingiausia yra turbūt tai, nesvarbu, kiek procentų parašyta, turėjome milijardą pradžioje kadencijos, dabar turime du, ir kokia iš to nauda? Realybė yra ta pati – viduje yra nesusitvarkoma su tuo, kas vyksta. Na, bet, žinoma, labai gerai, kad jūs taip darote. Prarasite paskutinį pasitikėjimą ne tik Seimo narių, bet ir tautos. Ir dėl to, ką jūs atnešite, dažniausiai teks balsuoti prieš. Ir dabar to įrodymas, kad teks imti pertrauką. Šaunuoliai, gerai išdūrinėjate, ir krašto gynybą išdūrinėjate. Labai gerai darote, toliau taip varykite!

PIRMININKĖ. V. Rakutis – motyvai už.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų atidėti šitos programos priėmimą yra ne laikas ir ne vieta. Būtent krašto apsaugos pajėgumų vystymas dabar turi būti pagrindinis mūsų Seimo prioritetas, nes tokios programos sudaro sąlygas daryti visus reikalingus pirkimus ir ruošti kariuomenę tam uždaviniui, kurio, gali būti, artimiausiu metu teks imtis – ginti tėvynę. Tai manau, kad ne laikas ir ne vieta dabar žaisti žaidimus, o jeigu yra kokių nors abejonių dėl skaidrumo, yra parlamentinės priemonės. Per parlamentinę kontrolę patikrinkime, esamus trūkumus ištaisysime, bet nestabdykime krašto gynybos pasirengimo. Dėkui.

PIRMININKĖ. Paskutinis dėl motyvų prieš kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, Pirmininke. Tikrai dabar ne laikas spręsti tuos dalykus, kai valdantieji tarpusavyje daužo lėkštes savo virtuvėje, darydami didžiulę žalą Lietuvos gynybai ir Lietuvos saugumui. Argi šiuo nutarimu galima bus ši skandalą, kuris kilo Krašto apsaugos ministerijoje, uždengti? Greičiausiai, kad ne. Aš asmeniškai nesu prieš visuotinį šaukimą – tai gera priemonė ir ją palaikau, tačiau aš prieš neefektyvų ir galbūt neteisėtą pinigų tašymą krašto apsaugos reikmėms ir iš tautos reikalavimą, kad štai duokite dar pusę milijardo, padidinkime iki 3 %, po to dar kūrybos... O kaip tie pinigai išleidžiami? Vakar Audito komitete kamantinėjome Valstybės kontrolę, tai galų gale prisipažino, kad nebuvo atliktas nė vienas krašto apsaugos sistemos įsigijimų Valstybės kontrolės auditas. Viskas vyksta už uždarytų durų. Tos pačios „Nota bene“, kurios pirkto „auksinius“ šaukštus, pakeitusios pavadinimus greičiausiai iki šiol ganosi. Pažiūrėkime, koks neskaidrus buvo bokserių įsigijimas, kai reikėjo Europos Komisijai aiškintis. Tuo pačiu metu, 2016 metų rugpjūčio mėnesį, kai buvo sukeltas skandalas dėl „auksinių“ šaukštų, nupirkti 88 bokseriai iš eksperimentinės gamyklos, iš kurios pasitraukė britai, liko tik olandai su vokiečiais. Po to ilgai turėjome problemų. Ačiū Dievui, gal pavyko sureguliuoti tuos bokserius, kad jie tiktų gynybai, bet už juos buvo permokėta. Visi pirkimai daromi po kilimu. Aš prieš tokį mūsų visuomenės, mūsų mokesčių mokėtojų pinigų tašymą. Tai turi būti skaidru ir jokia čia paslaptis.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. L. Kasčiūnas, rodos, buvo pats pirmasis prie šoninio mikrofono. Dėl vedimo tvarkos.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Seimo Pirmininke, mes tikrai su opozicija galime pasiūlyti aiškinti dėl kai kurių sąvokų, bet aš noriu iškart visiems pasakyti – visuotinis šaukimas Lietuvoje yra nuo 2014 metų, jis yra reguliuojamas ribiniais skaičiais. Jeigu būtų sąvoka „visuotinis privalomas šaukimas“, tada aš su pastaba sutikčiau. Jūs dabar diskutuojate ir kritikuojate tai, kas Lietuvoje yra jau visą dešimtmetį.

PIRMININKĖ. D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Labai ačiū. Ištis labai svarbus nutarimas. Jeigu mes norime visi jį priimti vieningai šiuo labai svarbiu metu, tačiau kyla diskusijų, interpretacijų, mes siūlome daryti pertrauką Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu iki kito posėdžio, tai yra iki vakarinio, susirinkti ir padiskutuoti dėl to, dėl ko dabar kilo klausimų, apie kuriuos mes tikrai net nekalbėjome Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete. Buvo aiškinamas vienas, dabar vėl atsirado kitas. Kad nebūtų bet kokių interpretacijų, mes prašome pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu pritarti pertraukai iki vakarinio posėdžio? (*Balsai salėje*) Galime? Ne, reikalaujate balsuoti. Gerai. Balsuojame dėl pertraukos. Valstiečių ir žaliųjų frakcijos prašymu, pertrauka iki kito posėdžio.

Balsavo 112: už – 55, prieš – 51, susilaikė 6. Pertraukai pritarta. Popietiniame posėdyje grįšime prie priėmimo.

V. Semeška norėjo pasisakyti dėl vedimo tvarkos.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Pirmininke, atsiprašau, norėjau *prisiduoti* – ne savo mygtuką paspaudžiau, nes buvo tuščia vieta, nepastebėjau. (*Balsai salėje*) Aš *prisiduodu* sąžiningai. Tai yra neapsižiūrėjimas, mano klaida. Atsiprašau.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėkoju. Gerbiami kolegos... Prašau. B. Pietkiewicz.

B. PIETKIEWICZ (MSNG). Prašau įskaityti mano balsą už.

PIRMININKĖ. Dėkui.

10.19 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 21, 22 ir 189¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3355(2)ES (priėmimas)

Toliau darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3355. Priėmimo stadija. Keturi straipsniai. Nė dėl vieno iš jų nėra gauta pastabų ir pasiūlymų. Ar galime kiekvienam pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate Baudžiamojo proceso kodekso pakeitimo projektui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3355) priimtas. (*Gongas*)

10.20 val.

Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3356(2)ES (priėmimas)

Darbotvarkės lydimasis 1-3.2 klausimas – Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3356. Jį sudaro vienas straipsnis. Dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime. Kas pritariate projektui Nr. XIVP-3356, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108: už – 107, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3356) priimtas. (*Gongas*)

10.21 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3234(2)ES (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-4 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3234(2). Pakeitimą sudaro du straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime. Kas pritariate projektui Nr. XIVP-3234, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109: už – 101, prieš nebuvo, susilaikė 8. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3234) priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, Pirmininke. Aš norėčiau vis dėlto pasitikslinti. Vienas kolega minėjo, kad ne už save pabalsavo. Turbūt viskas gerai, žmonės mes, klystame, galbūt ne tą... (*Balsai salėje*) Atsiprašau, sakė, kad nespėjo pabalsuoti ar kaip?.. Jūs patikslinkite. (*Balsai salėje*) Kad ne savo pultą paspaudė, taip, teisingai? Bet pažiūrėjome į balsavimą ir visa eilė, kur jūs esate, visi balsavo. Ar negali būti taip, kad balsuota ir už save, ir už kitą kolegą? Tai aš tikrai nenoriu nieko kaltinti, aš tikrai noriu patikslinti. Kad būtų mažiau interpretacijų, gal būtų visai tikslinga Etikos ir procedūrų komisijai vis dėlto patikrinti ir išsklaidyti visas galimas interpretacijas.

PIRMININKĖ. Tegul pakomentuoja pats Seimo narys. Kolegos, tikrai jūsų prerogatyva kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją, jeigu yra bent mažiausių abejonių dėl to, kas... dėl pateiktų paaiškinimų. V. Semeška. Prašau.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkui kolegai, kad nori išsiaiškinti. Tikrai aš čia stovėjau, norėjau repliką pasakyti, prasidėjo balsavimas, grįžau į vietą, bėgau ir mačiau, kad tuščia vieta, pagalvojau, kad čia mano, neįžiūrėjau, per toli pavardė buvo, dar esu... ir balsavau, bet paskui už save nuėjęs vėliau balsavau. Kiek pastebėjau, gerbiamas Vytautas balsavo už save.

PIRMININKĖ. V. Juozapaitis. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Kadangi mano darbo vieta tapo nusikaltimo liudininke, mygtukas, kai aš atsisukęs pamačiau, kad mano pultas, arba ta vieta... na, aktyvuotas ir jau dega, aš savo rodomuoju pirštu dar kartą paspaudžiau tą patį mygtuką. Taigi, aš perbalsavau jau pagal save, o kolega grįžo prie savo prigimtinio pulto ir tą patį padarė rodomuoju pirštu paspaudęs taip pat savo mygtuką dar kartą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū už išsamų paaiškinimą. A. Skardžius, matyt, ta pačia tema norėtų. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Taip, kadangi ponas V. Juozapaitis nepamatė, buvo nusiųsęs, kai tiesėsi V. Semeškos ranka, todėl aš siūlau atlikti tyrimą, išsiaiškinti, paimti piršto antspaudus, ar nebuvo sulaužyta Konstitucija. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, jei... Dar kartą pakartosiu, yra aiškos procedūros. Jeigu turite abejonių, kreipkitės į Etikos ir procedūrų komisiją. Siūlau to tokio šmaikštavimo temos nebe tęsti. Bet matau, kad V. Ažuolas dar nori pasisakyti. Prašom. Paskutinis pasisakymas šia tema.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Kadangi P. Gražulį išmetėme už tai, ko nepadarė, nes nei įrašė nesimato, nei niekur nėra, kad jis paspaudė, o čia du kolegos prisipažino, kad vienas paspaudė, kitas neaiškiu pirštu dar užtvirtino, tai reikia išsiaiškinti, kaip su tais pirštais buvo, bet būtų gerai vienam kolegai pačiam atsistatydinti.

10.25 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1712(2) (priėmimas)

PIRMININKĖ. Tęsiame toliau. Darbotvarkės 1-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1712(2). Priėmimo stadija. Pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė, apsispręskime balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109: už – 104, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-1712) priimtas. (*Gongas*)

10.26 val.

Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-931 9, 16, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2107(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2107(2). Priėmimo stadija. Yra penki straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų užsirašė kalbėti Seimo narių. Pirmoji kalba I. Pakarklytė – motyvai už.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Nors šis projektas už savo pirminę versiją yra kiek švelnesnis, tačiau vis tiek jį palaikau visų pirma todėl, kad daug teisių yra paliekama savivaldai. Vadinasi, savivaldybių tarybos galės nustatyti civilinių pirotechnikos priemonių naudojimo tvarką, galės numatyti vietas, kur jos negalėtų būti naudojamos.

O apskritai kryptis griežtinti civilinių pirotechnikos priemonių naudojimą, tai yra fejerverkų naudojimą, yra teisinga, nes vis dėlto šiuolaikiniame tvariame mieste, manau, galima rasti kitų šventimo būdų, kurie nebūtų tokie teršiantys gamtą, kenkiantys laukinei gyvūnijai, gąsdinantys karo pabėgėlius. Yra daugybė puikių alternatyvų – dronai, lazerių šou. Ir džiaugiuosi, kad kai kurie miestai savo šventėse jau yra savarankiškai atsisakę šito šventimo būdo, nedraugiško gamtai ir žmonėms. Tai kviečiu palaikyti šį projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, neretai parlamente mes kalbame apie tai, kad savivalda turėtų daugiau savarankiškumo ir priimtų sprendimus, geriausiai atliepiančius būtent to rajono ar to miesto gyventojų poreikius. Tačiau šiuo įstatymo projektu, priešingai nei sakė I. Pakarklytė, mes norime nacionaliniu lygiu reglamentuoti pirotechnikos naudojimą savivaldybėse. Noriu atkreipti dėmesį, kad jau dabar ne viena savivaldybė yra nusprendusi apskritai atsisakyti fejerverkų. Tad siūlau leisti savivaldybėms savarankiškai apsispręsti ir tikiu, kad einant tokiu keliu mums nereikės toliau tęsti draudimo politikos. Todėl šio įstatymo projekto palaikyti aš tikrai negaliu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau patikslinti kelis dalykus. Kai kalbame apie savivaldą, savivalda šiandien gali nuspręsti pati savo šventėse nenaudoti pirotechnikos, nenaudoti pirotechninių įrenginių. Pavyzdžiui, jeigu savivaldybė organizuoja Naujųjų Metų šventę, tada gali pati nuspręsti naudoti lazerius. Tačiau kai turime atvejų dėl visokių privačių iniciatyvų, savivaldybė neturi galios ir teisės nieko reguliuoti. Vilniaus miesto savivaldybė yra padariusi vienintelį atvejį su „Vilniaus fejėrija“, su festivaliu, kuris iš tikrųjų buvo toks labai triukšmingas, buvo neišduotas leidimas, bet ne dėl pirotechnikos, o, kiek žinau, dėl tam tikrų kitų priežasčių. Buvo rasta teisinė galimybė sustabdyti festivalį dėl netiesioginės priežasties.

Savivaldai šituo įstatymu mes kaip tik suteikiame žymiai daugiau galių, savivaldai suteikiame galimybę pačiai reguliuoti savo teritoriją, kur leisti, kur neleisti, galbūt nustatyti tam tikras zonas, o galbūt ir uždrausti visoje teritorijoje. Kitas labai svarbus dalykas, kad šitame įstatymo projekte yra daug ir kitų gerų niuansų. Pavyzdžiui, amžiaus kategorija, nuo kada galima pirkti fejerverkus, kuriuos naudojame per šventes, numatome, kad nuo 18 metų. Taip pat numatome, kad pats platusis pardavinėjimas iš esmės bus tik gruodžio mėnesį, sezono metu. Visais kitais atvejais – tik pirotechnikos arba ginklų parduotuvėse, kur žmogui yra lengviau paaiškinama, ką daryti su tais fejerverkais. Atsiranda ribojimas prekiauti pirotechnika degalinėse ir panašiai. Įstatymas labai geras. Aš labai noriu padėkoti opozicijai, kuri inicijavo šį projektą, konkrečiai – socialdemokratui L. Jonauskui ir tiems kolegoms, su kuriais radome sutarimą komitete. Tikrai padarėme gerą kompromisinį projektą, jis suderintas ir su Europos Komisija, jis yra notifikuotas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. A. Vyšniauskas Pietų Lietuvoje turbūt nežino, kas dedasi Šiaurės Lietuvoje. Jau į oro uostus, kodėl, sako, važinėja į Rygą, o ne į Vilnių? Tai ir tie patys pirotechnikas naudojami, fejerverkai visi – Šiaurės Lietuva važiuoja į Rygą ir tenai ir biržiečiai, ir kiti... L. Jonauskui turbūt yra žinoma, jis pats ten yra kiek kartų važiuavęs į Rygą, todėl turbūt laviruoja į Rygą, o ne kad Lietuvoje pirotechnikos pasiekimai būtų prieinami, o ne kad kitur važiuotų. Tas pats A. Vyšniauskas jau produktų važiuoja pirkti į Lenkiją, tai galbūt ir fejerverkų važiuos, ir pirotechnikos pasiekimų pažiūrėti į Lenkiją.

PIRMININKĖ. A. Vyšniauskas apie pirotechnikos pasiekimus pasisakys. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Na, gerbiamas Valdemarai, kai sugrąžinsi tas patrankas, iš kurių būtų galima pažiūrėti pirotechniką, tai ir į Šiaurės Lietuvą atvažiuosime. Tai sėkmės kovojant šitą kovą, pirmiau tai išsispręsti.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Dabartinės technologijos nereikalauja patrankų. Bet aš noriu pasveikinti Seimą – mes atėjome iki priėmimo stadijos ir jau kalbame už, prieš. Pagal tai, kiek kalba už ir kiek prieš, matau, kad mes priimsime šitą įstatymą. Nemanau, kad fejerverkai yra gyvybiškai būtinas produktas ir kad be jo, taip sakant, ir sveikata blogesnė, ir gyvenimo kokybė nukenčia. Aš manau, kad mes galėtume racionaliau išnaudoti tuos pinigus, kuriuos iššaudome į dangų. Taip, labai gražu. Jeigu kam nors per mažai, kas vyksta Rygoje, galite nuvažiuoti į Sidnėjų arba į Tokiją, tai ten dar gražiau, ten dar daugiau šaudo. Bet aš manau ir kviečiu pritarti įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis už kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš pritariu šiam siūlymui ir norėčiau pailustruoti turbūt vienu pavyzdžiu, kodėl šis įstatymas reikalingas. Tarkime, Trakų savivaldybė jau seniai yra priėmusi sprendimą, kad draudžiami fejerverkai Trakų teritorijoje, tačiau Trakų savivaldybei nepavaldus istorinis nacionalinis parkas ir jo buvęs direktorius ponas G. Abaravičius. Jį labai grynė gamtosaugininkai, kad negalima jo atleisti, jis nuomojo įvairiems renginiams Užutrakio dvarą. Šią vasarą ne kartą teko matyti ir fiksuoti nusikaltimą, kada priešais Užutrakio dvarą barža, prikrauta turbūt ne viena tona fejerverkų, ištempama į Galvės ežero pakrantę ir sutemus yra pleškinama. Ten peri įvairiausios rūšys, saugoma teritorija. Kur Kultūros ministerijos atsakomybė? Juk šis parkas pavaldus tik Kultūros ministerijai, Trakų istorinis nacionalinis parkas. Greičiausiai su pono G. Abaravičiaus leidimu viskas buvo daroma. Todėl aš tikrai pasisakau už ir prieš tokius nusikaltimus, kuriais „aplinkosaugininkai“ (tokie kaip ponas G. Abaravičius) terorizavo ir mus, Trakų gyventojus, ir visą fauną.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsisprendsime balsuodami dėl Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-2107(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109: už – 99, prieš – 4, susilaikė 6. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2107) priimtas. (*Gongas*)

Baigėsi balsavimo langas.

10.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos atleidimo iš Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio pareigų“ projektas Nr. XIVP-3559(2) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Gerbiami kolegos, toliau pereiname prie 1-8 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos atleidimo iš Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio pareigų“ projekto Nr. XIVP-3559 svarstymo. Primenu, kad jį svarstysime vadovaudamiesi Statuto 218 straipsniu. 2 punkte sakoma, kad diskusijoje dėl Seimo pareigūno ar valstybės institucijos vadovo atleidimo pirmiausia kalba atleidimo iniciatorių atstovas (iki 10 minučių), po to pareigūnas, kurio atleidimo klausimas yra svarstomas (iki 30 minučių), pastarajam skiriama dar iki 30 minučių atsakyti į klausimus. 3 punkte sakoma, kad toliau diskusija tęsiama bendra tvarka. 4 punkte – sprendimas dėl Seimo pareigūnų ar valstybės institucijų vadovų atleidimo dėl nepasitikėjimo priimamas slaptu balsavimu daugiau kaip pusės visų Seimo narių balsų dauguma, sprendimas dėl Seimo pareigūnų ar valstybės institucijų vadovų atleidimo kitais pagrindais ir taip toliau. Dėkoju.

Toliau perduodu pirmininkavimą pirmajam pavaduotojui J. Razmai.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Kaip jau supratome iš Seimo Pirmininkės paaiškinimo, pradėdame svarstyti Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos atleidimo iš Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio pareigų“ projektą Nr. XIVP-3559(2). Pranešėja yra Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, atsižvelgusi į tai, kad gavau 74 Seimo narių pasirašytą pareiškimą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio Modesto Gelbūdos atleidimo dėl nepasitikėjimo“, įvertinusi tai, kad daugiau nei pusė visų

Seimo narių išreiškė nepasitikėjimą Seimo kancleriu M. Gelbūda, ir vadovaudamasi Seimo statuto 31 straipsnio 2 dalimi, teikiu šį Seimo nutarimo projektą. Konkrečias nepasitikėjimo Seimo kancleriu priežastis, kaip tai numatyta Seimo statuto 218 straipsnyje, pristatys vienas iš iniciatorių atstovų. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Toliau pirmininkauti grįžta Seimo Pirmininkė.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, ištis, matyt, reikia grįžti prie to, ką aš, kaip Valdybos narys, šnekėjau jau turbūt 2023 metų gruodžio viduryje, prieš baigiantis žiemos sesijai, išvardindamas nemažai, mano nuomone, trūkumų, kuriuos kancleris, kaip vadovaujantis asmuo Kanceliarijoje, padarė, arba nemažai darbų, kurie nebuvo atlikti. Tuo metu ir mano vieši pasisakymai ne vienoje iš spaudos priemonių iš tiesų buvo, kad kancleriui Valdyba suteikia laiko iki kovo mėnesio pasitaisyti. Jeigu nebus tam tikri darbai atlikti, tiesiog kovo mėnesį reikės grįžti prie šito klausimo ir toliau svarstyti, kaip elgiamės. Štai kovo mėnuo ir mes vėl grįžę. Aš net neabejoju, kad jūs visi patys, kaip kasdien čia dirbdami, puikiai esate susipažinę su priežastimis. Tačiau kadangi čia viešumoje kilo įvairiausių diskusijų, tai aš tiesiog pervardinsiu keletą, mano nuomone, svarbiausių dalykų ar svarbiausių priežasčių, dėl ko šitą klausimą šiandien privalome svarstyti ir kaip galima greičiau ištaisyti net galbūt ne kanclerio, bet savo padarytą klaidą. Ją padarėme 2021 metais, kai tvirtinome kanclerį.

Iš tiesų struktūros pokyčiai, kuriuos kancleris įgyvendino, mano nuomone, buvo kvestionuojami nuo pat pradžios. Aš ir Valdyboje balsavau prieš. Tai yra, rodos, Strateginio planavimo ir vystymo skyriaus įsteigimas. Etatai į jį yra permesti kitų Seimo struktūrinių padalinių sąskaita. Tuose padaliniuose likusiems žmonėms padidėjo darbo krūvis. Strateginio planavimo skyriaus tikslai man iki šiol nėra žinomi, kokie atliktų darbų rezultatai, lygiai taip pat iki šiol nėra žinoma ir nėra suprantama. Todėl, mano nuomone, atlikti sprendimai buvo neteisingi, ne laiku ir be jokio konkretaus tikslo.

Reikia pabrėžti, kad keičiant struktūrą įvestos įvairiausios naujos tvarkos, pagal kurias Seimo kanceliarijos darbuotojai greta savo kasdieninio darbo, kasdienių funkcijų, kurias jie atlieka, privalo pildyti įvairiausias ataskaitas, įvairiausių procedūrų aprašymus ir panašiai, tik dar labiau sumažino Seimo atskirų struktūrinių padalinių efektyvumą, padidino, mano nuomone, betikslį darbo krūvį. Iš principo galima pasakyti, kad tiesiog padidino biurokratinį procesą parlamente, kur, mano nuomone, efektyvus ir modernus Kanceliarijos vadovas kaip tik turėtų daryti priešingus žingsnius ir efektyvinti Seimo struktūrinių padalinių veiklą, o ne priešingai – apkrauti juos betikslėmis funkcijomis, kurių esmės ir pridėtinės vertės nesuprantame ne tik mes, tačiau nesupranta ir patys Kanceliarijos darbuotojai. Taigi Kanceliarijoje atsirado labai daug darbuotojų demotyvacijos, atsirado labai daug kivirčių, labai daug įtampų tarp vieno ar kitų žmonių, o vėlgi pridėtinės vertės iš to, mano nuomone, nebuvo visiškai jokios.

Valstybės tarnybos reformos įgyvendinimas nuo Naujųjų metų. Vėlgi čia kilo gana didelė pasipiktinimo banga ir buvo vėlgi spaudoje gruodžio mėnesį aprašyta gana plačiai tai, kad kancleris užsakė už keliasdešimt tūkstančių eurų privačios bendrovės kažkokią studiją, kuri iš principo galbūt galėtų būti įgyvendinta privačios kompanijos gyvenime. Tačiau kai mes kalbame apie teisėkūrinę instituciją su specifinėmis įstatymų leidybos funkcijomis, mano nuomone, taikyti tokius metodus yra visų pirma elementariai ne visai protinga. Tą parodo tas rezultatas, kad vėlgi, kilus didžiulei pasipiktinimo bangai visų pirma ne politikų, tačiau Kanceliarijos darbuotojų, atskirų struktūros padalinių, tas klausimas arba ta keliasdešimt tūkstančių eurų mokesčių mokėtojams kainavusi studija buvo tiesiog padėta į stalčių ir neįgyvendinta. Iš jos visiškai nulis vien dėl paprastos priežasties, nes tie pasiūlymai, kurie buvo surašyti, elementariai ir sveiku protu buvo sunkiai suprantami: kai buvo siekiama išskirti kažkodėl tris dalykinius komitetus iš Seimo struktūros, ir dar tuos komitetus, kurie, žinoma, yra labai svarbūs, bet kad ypač svarbūs kitų komitetų atžvilgiu, taip pasakyti negalėčiau. Europos reikalų komitetas galbūt su tam tikromis specifinėmis funkcijomis, tačiau Užsienio reikalų komitetas ir Ateities komitetas tai niekuo neišsiskiria iš kitų komitetų, priešingai – aš atrasčiau daug kitų struktūrinių padalinių, kurie, mano nuomone, atlieka daug svarbesnę ar daug reikšmingesnę funkciją, bet jie buvo nepelnytai nužeminti. Tai vėl sukėlė labai daug įtampų Kanceliarijoje, kas iš principo sutrikdė darbą, efektyvumo prasme parlamento darbas, mano nuomone, gana stipriai nukentėjo.

Vėlgi reikia pabrėžti, kad darbuotojų vertinimas, kuris buvo atliktas, įgyvendinant tą pačią valstybės tarnybos reformą, buvo dar vienas akmenukas į tą nepasitenkinimo, įtampų, pykčių ir kivirčių Kanceliarijoje ne per politikų daržą, jis buvo atliekamas subjektyviais kriterijais, grindžiamas subjektyviais kriterijais. Žmonės buvo vertinami ne pagal labai aiškiai išrašytus popieriuje kokius nors tikslus, kuriuos galima patikrinti, ar jie buvo įgyvendinti, ar ne, kuriuos galų gale galima apskusti po kokio nors vertinimo, tačiau subjektyviais kriterijais vertinant. Mano nuomone, subjektyviais kriterijais vertinant darbuotojų efektyvumą, vėlgi tai neprisideda prie sėkmingo institucijos tolesnio gyvavimo. Tai įnešė labai daug įtampos, labai daug sumaišties, nes kai žmogus eina į vertinimą ir jis jau iš anksto žino, kaip jis bus įvertintas, dar neprasidėjus pačiam vertinimui, mano nuomone, tokia praktika yra sunkiai suvokiama ir sunkiai suprantama.

Turbūt vienas priešpaskutinių dalykų – tai Seimo infrastruktūros plėtra ir palaikymas. Aš taip užsirašiau, kad čia yra labai daug aspektų, pradedant nuo teritorijos aplink Seimą tvarkymo, kas čia ne vieną ir ne du kartus buvo paminėta. Suprantu, kad tai kartu su savivaldybe, tačiau jokio reikšmingesnio proveržio šioje srityje nėra.

Inžinerinės sistemos trikdžiai pastate, informacinių technologijų trikdžiai ir dėl to negalėjimas dirbti. Štai frakcijos posėdį turėjome prieš keletą dienų, neveikė niekas: nei kompiuterių galėjome įsijungti, nei ekranai, nei dar kažkas. Na, normaliaame parlamente, man atrodo, turėtų būti užtikrintos tinkamos sąlygos teisėkūriniam procesams.

Patalpų būklė, kurią mes matome, aš jau nekalbu apie konkrečias detales, nenorėčiau į jas gilintis, akivaizdu visiems, kurie bent dieną ar dvi dienas yra praleidę parlamente, kad patalpų būklė yra tiesiog apverktina.

Autoūkio valdymas. Čia kėliau nuo pat pirmos dienos šiam kancleriui klausimą: ar dar ilgai Seimas naudosis nuo 15 iki 25 metų senumo automobiliais? Lyg ir buvo toks pirminis supratimas, kad reikia daryti žingsnius ir reikia daryti kokią nors, nežinau, elementarų efektyvumo pokytį valdant autoūkį, tačiau sprendimų šiandien mes matome visišką nulį.

Seimui priklausančių patalpų valdymas, neefektyvus valdymas, mano nuomone, kad ten įvairiausios patalpos iškraustomos, tačiau paliekamos šildomos, žmonės stumdomi iš kampo į kampą. Labai daug nesusipratimų, labai daug įtampos, o pridėtinės vertės mes nematome visiškai jokios.

Ir, galų gale, pagrindinis dalykas, ką mes kėlėme kancleriui kaip frakcija, Darbo partijos frakcija. Jį buvome pasikvietę, rodos, gruodžio mėnesį, jeigu teisingai prisimenu, ar netgi lapkričio mėnesį, ir diskutavome apie Kanceliarijos veiklą. Tai iš tiesų pagrindinis ir toks fundamentalus nuomonių susikirtimas buvo, ar kancleris supranta ir suvokia specifinį institucijos statusą ir tai, kad Kanceliarijos funkcija yra ne funkcionuoti savaime, atskirai nuo teisėkūrinio proceso, tačiau padėti teisėkūriniam procesui, sudaryti sąlygas tam, kad įstatymų leidybos procesas vyktų sklandžiai, be trikdžių ir efektyviai. Ir, šiuo atveju turiu sąžiningai pasakyti, atsakymo ar bendro sutarimo ir bendro vardiklio mes lygiai taip pat negavome ir neradome. Ir tai yra labai rimtas dalykas, jeigu iš principo fundamentaliai Kanceliarijos funkciją jai vadovaujantis žmogus supranta kitaip, nei, mano nuomone, yra iš tiesų. Aš ketvirtą kadenciją esu Seime, man atrodo, aš jau turiu teisę spręsti arba daryti savo kažkokius apibendrinimus, kokia yra Kanceliarijos funkcija. Kanceliarijos funkcija nėra egzistuoti savaime, greta teisėkūrinio proceso, o padėti teisėkūriniam procesui būti efektyvesniam, ir tai yra labai svarbu.

Žinote, vėlgi aš čia susakiau daug tokių priekaištų, galbūt ne priekaištų, galbūt darbų trūkumų kancleriui ar jo veiklai, bet aš noriu pabaigoje pasakyti, kad (liko minutė) čia turbūt ne kanclerio yra problema – čia yra mūsų, kaip Seimo narių, kaip politikų, kurie 2021 metais darėme šitą sprendimą dėl kanclerio paskyrimo, problema arba padaryta klaida. Mes tada diskutavome šioje posėdžių salėje, iš principo rinkomės tokių dviejų koncepcijų kanclerio vaidmenį: A variantas buvo kancleris akademikas, teoretikas, politikas, kaip dabar mes matome, o B variantas buvo praktikas ir toks labiau ūkininkas. Ir tada buvo salėje diskusijų, ir, deja, Seimo dauguma, man turint šiek tiek kitokią nuomonę, vis dėlto priėmė sprendimą, kad kancleris akademikas, teoretikas ir politikas Seimui yra naudingiau. Šiandien, mes matome, turime procesą, kad 74 Seimo nariai pasirašė po nepasitikėjimo tekstu. Matyt, tai labai aiškiai atspindi ir iliustruoja tą paprastą faktą,

kad tada mes, kaip Seimas, darydami sprendimą tikriausiai padarėme klaidą ir ją šiandien, manau, turėtume atitaisyti.

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Dėkoju. Kviečiu į tribūną kanclerį M. Gelbūdą. Kaip ir minėjau, skiriama iki 30 minučių pasisakyti, vėliau dar 30 minučių atsakyti į klausimus. Prašom.

M. GELBŪDA. Laba diena, gerbiama Seimo Pirmininke. Laba diena, gerbiama Seimo nariai. Iš tiesų džiaugiuosi, kad atsirado galimybė pasikalbėti apie Seimo kanceliarijos darbą, apie problemas. Ir aš tikrai nuoširdžiai tikiu, kad šita nepasitikėjimo procedūra paskatins visuomenėje ir tarp politikų diskusiją, kaip iš tiesų turėtų veikti parlamentas, koks turėtų būti santykis tarp politikų ir viešojo sektoriaus administravimo.

Kas man iš tiesų labai patiko, klausantis gerbiamo A. Mazuronio, kad jis išvardijo labai daug darbų, labai daug sprendimų ir problemų, į kurias politikai neturėtų kištis. Tai iš tiesų, kas yra labai svarbu, ką būtų galima teikti Seimo kancleriui ir apskritai Seimo kanceliarijai, tai kalbėti apie paslaugų kokybės lygį, ir kalbėti taip, kad jis būtų pamatuojamas. Kadangi man yra iškelta klausimų, tai aš pabandysiu atsakyti į tuos klausimus ir pakomentuoti tuos priekaištus. Iš karto galiu nuoširdžiai pasakyti, kad tikrai, kai pamačiau visus šiuos priekaištus, aš nė sekundės neabejojau, kad tikrai norėsiu ateiti čia ir pasikalbėti, išsakyti savo požiūrį, visiškai nepriklausomai nuo to, koks bus jūsų sprendimas, tikrai aš jį gerbsiu ir gyvensiu toliau, kad ir koks jis būtų.

Pirmiausia, noriu pakomentuoti priekaištus. Pakomentuoti priekaištus kaip išsilavinęs žmogus. Pirmas dalykas, kad jie neteisingi, vadinasi, nepagrįsti duomenimis ir faktais. Aš labai norėčiau pamatyti, kuriuo atveju kancleris sutrukdė teisėkūros procesui? Kuriuo atveju jis pablogino teisėkūros procesą ar kitą dalyką? Tarkime, taip pat buvo labai daug kalbama apie įtampą organizacijoje ir taip toliau. Aš esu pasirengęs priimti visas pastabas apie įtampas, pasitenkinimą, konfliktus, tik prašau man parodyti faktus, konkrečius faktus, bent vieną. Ar jūs išgirdote iš gerbiamo pranešėjo bent vieną faktą? Ar gal jūs gavote bent vieną skaičių, kuris nurodė, kad kažkoks skaičius žmonių yra nepatenkinti mano vadovavimu ar mano elgsena ir taip toliau.

Antras dalies šitų priekaištų bruožas yra, kad jie smulkmeniški. Seimo kancleris yra viena iš trijų aukščiausiųjų viešojo sektoriaus pareigūnų pareigybių ir tikrai dauguma tų priekaištų nėra susiję su Seimo kanclerio atsakomybe ar su kertine Seimo veikla.

Toliau. Yra teikime pastabų, kur klausimai yra seniai išspręsti, pavyzdžiui, vaiko kambarys. Jūs man pasakykite, ką kancleris turi veikti vaiko kambaryje ir kaip jis gali ko nors nepadaryti, jei vaiko kambarys buvo laiku įkurtas ir pradėjo veikti? Tiesiog mane šitie dalykai stebina ir iš tiesų kaip pilietį liūdina. Aš esu ir Seimo Pirmininkei minėjęs, kai kalbėjome apie mano teikimą, kad jeigu aš pažeisiu įstatymą, jeigu aš pažeisiu etiką, jeigu aš priimsiu akivaizdžiai kenksmingą sprendimą, aš tikrai pats nuoširdžiai atsistatydinsiu.

Toliau. Nekorektiški sprendimai, kai yra priekaištaujama dėl sprendimų, kurie buvo suderinti su Seimo valdyba. Yra, aš sakyčiau, pačių politikų ir Seimo valdybos narių sukurta problema, dėl kurios vėliau yra kaltinamas kancleris. Ir čia aš turiu mintyje atlygio politiką. Yra naujų suformuluotų klausimų, kurie man visiškai nauji. Bent jau tekste. Taip pat nėra įvardinta priežastingumo, priežasčių. Jeigu yra kažkokia pasekmė, tai aš norėčiau išgirsti ir pamatyti savo sprendimą, kuriuo aš tą pasekmę sukūriau.

Ir paskutinis dalykas, ką noriu pasakyti, tai, kad dauguma veiklų apsiriboja vienu departamentu – ūkiniu departamentu, ir jeigu šitie priekaištai būtų pagrįsti ir neturėtų, tarkime, kai kurie pateisinamų priežasčių, tai pirmiausiai pokyčius reikėtų daryti tame departamente.

Dabar šiek tiek toliau. Paprastai, kai kalbama apie žmogaus kompetenciją ir jo darbo vertinimą, visada kalbama taip pat ir apie išorines rizikas. Politikai labai dažnai taip pat kalba apie atsakomybę, apie aplinkos pokyčius – karą, pandemiją. Visi šitie dalykai yra labai dažnai minimi. Tai tie patys dalykai galioja ir Seimo kancleriui: pandemija, nuotolinis darbas, biudžeto asignavimų lygis, rinkos dalyvių elgsena ir interesai, netgi pačių Seimo narių priimti sprendimai, įstatymų numatytos sąlygos ir terminai, ir procedūros, kurių mes turime laikytis vykdydami viešuosius pirkimus.

Ir kas yra unikalų, Seimo narys A. Mazuronis kalbėjo apie mano kompetenciją. Jeigu jis turėtų vadybos kompetenciją, tai jis kalbėtų apie organizacinę struktūrą ir pastebėtų tokį nedidelį dalyką, kad kancleris turi 52 tiesiogiai pavaldžius žmones. Nė vienoje pasaulio šalyje, nė labiausiai

atsilikusioje šalyje nėra tokios organizacinės struktūros, kurią aš paveldėjau ir į ją atėjau. Plius šalia 52 tiesiogiai pavaldžių žmonių man reikėjo dirbti tarpinstituciniu lygmeniu, man reikėjo dirbti tarptautiniu lygmeniu ir joks patyręs ekspertas niekada tokiomis sąlygomis dirbančio žmogaus nenuteis. Jeigu turės sąžinės ir jeigu turės kompetencijos, niekada nedrįs nuteisti ir nuvertinti. Bet mes pažiūrėsime, kuo visas šis procesas baigsis.

Dabar, kai aš sulaukiau tų priekaištų, aš pagalvojau: oho, kokie skirtingo lygio, skirtingo mastelio, smulkmeniškumo. Ir koks gi vis dėlto to teikimo tikslas? Idėja paprasta: jeigu mes kaip į maišą sumesime daug skirtingų kaltinimų, tada Seimo nariai greitai pasirašys, nes va, žiūrėkite, ir ten problemos, ir ten problemos.

Antras dalykas. Kai turi sąrašą, tada galima jį parodyti kancleriui ir pasakyti: na, matai, nepavyko tau, čia, žiūrėk, ir 70, ir plus... Iš tiesų, mano akimis žiūrint, tokį sąrašą gavęs, net jeigu būtų ir 141 Seimo narys, aš vis tiek čia stovėčiau ir kalbėčiau apie tas problemas, kurias aš matau ir kurias, aš tikiu, Lietuvai anksčiau ar vėliau reikės išspręsti. Nuo šito mes niekur nesidėsime, tiksliai klausimas, kada mes pradėsime jas spręsti.

Kokia geroji šio viso nepasitikėjimo procedūros pusė? Aš manau, kad tai tikrai pritrauks visuomenės dėmesį, tai tikrai pritrauks ekspertų dėmesį, ir aš manau, kad ši situacija paskatins tobulėjimą Seimo, kaip institucijos, ir Seimo kanceliarijos.

Vaiko kambario įrengimas. Labai trumpai. Vaiko kambarys įrengtas laiku. Buvo atidarymas, buvo nuotraukų. Iš tiesų seniai pamirštas. Tai įvyko prieš daugiau negu metus. Niekada nebuvo sietas su kanclerio darbo kokybe. Priekaištas įtrauktas tiesiog dėl skaičiaus.

Medicinos punkto paslaugos. Iš tiesų mūsų departamentas turėjo nutraukti sutartį, nes paslaugų teikėjui ekonomiškai neapsimokėjo teikti paslaugas, ir departamentas turėjo dirbti, atlikti rinkos konsultacijas. Vyko trys viešieji pirkimai. Jie neįvyko, nes nebuvo susidomėjimo dėl paslaugų kiekio ir tų pajamų, kurias rinkos dalyvis gali uždirbti. Jeigu jis negali uždirbti, tai kodėl jis čia turi ateiti? Galų gale po trečio pirkimo etapo pavyko surasti teikėją, paslaugos pradėtos teikti prieš pavasario sesiją, vadinasi, kai dauguma Seimo narių jau yra Seime.

Kitas dalykas, kad tai tikrai ne... Kanceliarija vykdo tūkstantį pirkimų per metus ir tai tikrai nėra kiekviename pirkimo procese dalyvauti Seimo kancleriui... Beje, yra netgi ribojimų, kad Seimo kancleris neturi kištis į pirkimų procesus ir daryti įtaką pirkimų komisijos, pirkimų užsakovų darbui.

Nepertraukiamas kavinės darbas. Aš tikrai pasakysiu labai trumpai, taupydamas laiką, kad sprendimas nutraukti sutartį su tiekėju buvo suderintas su Seimo valdybos nariais. Tuo metu mes laikinai suradome tiekėją, kuris pristatydavo maistą, o kai suradome jau pagrindinį tiekėją, sulaukėme daug padėkų ir taip toliau. Klausimas jau daugiau negu metai yra išspręstas ir pamirštas, dabar kažkodėl ištrauktas iš gilios praeities. Kodėl mes negalėjome iš karto sėkmingai vykdyti pirkimų ir pritraukti naujo tiekėjo? Todėl, kad buvo pandemija, todėl, kad buvo nuotolinis darbas, todėl, kad Seime nebuvo rinkos.

Antras dalykas. Buvo didelis nuomos mokestis. Kodėl rinkos dalyvis turi mokėti rinkos mokestį ir mažai uždirbti? Vadinasi, mes turėjome prasukti procesą, kad galėtume eliminuoti nuomos mokestį. Kitaip sakant, viskas labai logiškai paaiškinama, jeigu iš tiesų yra norima išgirsti. Lygiai taip pat galima bendromis frazėmis, bendrais žodžiais apmėtyti žmogų ir prikibti prie bet kokio darbo ar situacijos.

Šiek tiek apie parengtą Seimo, parlamento prieigų ir aikštės koncepciją. Iš tiesų tai yra labai sudėtingas ir tarpinstitucinis projektas. Mes esame kaip Kanceliarija ženkliai pasistūmėję šiame procese. Ir kai aš pradėjau dirbti kancleriu, aš noriu atkreipti jūsų dėmesį, parlamento prieigos, aikštės projektas jau buvo pradėtas. Jau preliminarus kalendorius buvo parengtas, tikslai jau buvo iškelti ir aš dėl šito projekto pradžios niekaip negalėjau daryti įtakos, aš jau turėjau dirbti su tais pažadais, kurie... Aišku, tie pažadai buvo susiję su rinkimais, nes kaspiną ar juostelę reikėjo perkirpti būtent prieš pat rinkimus.

Taip pat ką aš paveldėjau, kad Kanceliarijoje dominavo požiūris, kad viską reikia daryti savomis rankomis. Dėl to irgi reikėjo įsikišti ir paskatinti, kad jeigu kas nors stringa, tai mes turime pasitelkti išorės ekspertus. Didžiausias vėlavimas susidarė dėl Architektų rūmų ir sąjungos spren-

dimų. Jie rekomendavo savo nariams nedalyvauti mažiausia kaina grįstame konkurse, ko mes niekaip negalėjome numatyti.

Dabar išvada apie aikštės remonto projektą. Įdomu tai, kad mes nepraradome nė 1 euro. Pagal Vilniaus stadiono projektą buvo statoma, griunama, klojama, perklojama, o pagal šį projektą mes veltui neiššvaistėme nė 1 euro. Ir antras dalykas, kol kas mes nepraradome nė 1 dienos, nes projektas yra tarpinstitucinis. Vadinasi, Vilniaus savivaldybė nėra baigusi savo projektų. Todėl net jeigu mes ir būtume ką nors greičiau padarę, mes nepadarėme jokios žalos. Ir tai galima patikrinti, tai galima įrodyti, bet reikia norėti į tuos įrodymus pasižiūrėti. O ar mes norėsime į tai pasižiūrėti, ypač, na, taip sakant, ar jūs, gerbiamieji Seimo nariai, norėsite, čia jau kita dalis.

Dabar sulaukiau priekaištų dėl autoūkio. Iš tiesų autoūkis, na, kalbama, labai neefektyviai valdomas. Mes dirbame pamažu ir per paskutinius dvejus metus, eliminavę remonto paslaugas, mes sutaupėme pusę milijono eurų. Tai yra ženkli suma. Ir šitie dalykai nebuvo tvarkomi iki štai šito labai nekompetentingo kanclerio atėjimo. Iki tol visi kancleriai labai sėkmingai dirbo ir buvo vertinami, o kai mes pradėjome tvarkyti autoūkį, tai tada išaiškėjo, kad viskas yra labai nesėkmingai. Plius mes dabar vykdome dialogą ir informavome Turto banką, pradedame su Turto banku diskusijas ir dialogą dėl pastatų atidavimo. Tuomet per metus sutaupysime dar apie 116 tūkst.

Valstybės tarnybos reforma. Manau, kad čia yra visko ašis ir visko širdis, nes čia susidūrė du skirtingi požiūriai. Susidūrė vakarietiškas požiūris, demokratinėse šalyse gyvuojantis požiūris, kad politikų darbas ir politinė veikla yra atskirta nuo administravimo ir politikai nekomentuoja, kokio pareigybės lygio turi būti viena ar kita pareigybė, ar labai efektyviai tvarkosi kancleris su vienu ar kitu padaliniu. Vienintelis dalykas, ko galima tikėtis iš kanclerio, tai yra skaidrumas, atvirumas, galima tikėtis paslaugos kokybės. O bet kokios pastabos, kas turi dirbti kokį darbą, ar reikia įsteigti Strategijos skyrių ir panašiai, normaliose, pažangiose valstybėse tai absoliučiai nėra politikų klausimas. Ir aš labai džiaugiuosi, kad šie priekaištai buvo labai aiškiai iš šitos tribūnos tokia forma išsakyti.

Tad labai įdomus dalykas. Valstybės tarnybos reformos įgyvendinimas turėjo tikslą sustiprinti vadovus, įgalinti juos efektyviai valdyti organizaciją. Ir kas atsitiko, kad čia, kur buvo tas Valstybės tarnybos įstatymas patvirtintas, viskas atsitiko lygiai priešingai. Ir kai kancleris norėjo, pasitelkęs ekspertus už ženkliai mažesnę sumą, negu kad įvardino A. Mazuronis, iš tiesų prasidėjo politikų kišimasis į tai, kas yra kanclerio kompetencija. Galiu pacituoti, kad Valstybės tarnybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje sakoma, kad apmokėjimo sistemą tvirtina, nustato įstaigos vadovas. Tai štai čia ir klausimas, ar mes laikomės įstatymų, ar mes nesilaikome įstatymų. Ir turbūt atsiras ekspertų diskusija, jie pateiks savo nuomonę, aš manau.

Noriu pacituoti A. Mazuronį, kuris sakė (čia cituoju iš jo diskusijų žiniasklaidoje): atlygio sistema turbūt daugiausiai sukėlė... Kitaip sakant, kuriant atlygio sistemą ir ją tvirtinant, susidūrė, kaip ir minėjau, du požiūriai. Aš norėjau, kad Kanceliarija profesionaliai ir sąžiningai pasitvirtintų savo atlygio sistemą. Vis dėlto Seimo nariai, ypač dalis Valdybos narių, turėjo kitą nuomonę. Ko dar reikalavo Valdyba? Ji reikalavo kalbėtis ir kurti modelį kartu.

Noriu pacituoti gerbiamą P. Saudargą, jis sako: kadangi pokalbis nėra pasibaigęs, negaliu vertinti paties kanclerio, Kanceliarijos suskirstymo vertinti negaliu (pasirodo, turi teisę ir gali vertinti Kanceliarijos ar struktūrą, ar pareigybes; aš nežinau, kas yra suskirstymas), kadangi mes nepabaigėme modelio. Štai čia atsiranda labai skirtingi supratimai, kaip turi veikti modernioje visuomenėje parlamentas. Ir, aišku, citata, pateikus tuos visus kaltinimus, žurnalistas T. Ignatavičius pareiškia, kad turbūt kancleris, kaip ir tikimasi, kad jis pasitrauks savo noru. Ir tikrai savo noru, bet tik po jūsų sprendimo aš pasitrauksiu, jeigu jis toks bus.

Priedanga Seimo rūmuose – naujas klausimas, nes mes kalbėjome apie mobilizacijos planą. Iš tiesų, Seimo rūmų patalpos neatitinka statybos techniniame reglamente nustatytų reikalavimų. Tai mes dirbame prie to: yra patalpa, tvarkome, bet iš principo galimybės ją panaudoti ir apsaugoti Seimo narius yra ribotos.

Dabar apie darbuotojų nuomonės tyrimą. Taip, aš išgirdau labai daug pastabų ir labai daug visokių nuorodų į darbuotojus Kanceliarijoje. Per visus šituos beveik trejus metus aš nemačiau nei vieno tyrimo, nei vieno pagrindo, kur man parodytų, kaip tie darbuotojai, tarkime, ar Valdybos užsakyti, ar atskiros Valdybos nario, nepriklausomos organizacijos... Vien tiktai teiginiai,

vien tiktai kažkokie vertinimai ir visiškai nėra jokio turinio. Jeigu kas nors jį pamatėte, o aš nepačiau, tai padėkite man tai suprasti.

Ir šiek tiek apie tai, kaip darbuotojai mane vertina ar nevertina. Per pusę dienos į anketą atsakė 200 žmonių. Kanclerio indėlių į mikroklimatą 52 % vertina visiškai teigiamai, sutinka, kad tai yra prioritetas, 28 – labiau sutinka. Vadinasi, 80 % žmonių, dirbančių organizacijoje, kanclerio prioritetą vertina kaip svarbų. Aš manau, kad tai yra stulbinančiai geri rezultatai ir nėra jokių kitų alternatyvių rezultatų, kurie galėtų tai paneigti.

Ar pagerėjo klimatas? Ką atsakė darbuotojai? 61 % darbuotojų atsakė, kad mikroklimatas pagerėjo, o dar 13 % neturi nuomonės. Kad nepagerėjo, yra labai maža suma.

Dabar ką galvoja Kanceliarijos darbuotojai, padirbę su mokslo žmogumi, su teoretiku ar vizionieriumi, ar kaip ten bepavadintume? Žmonės, kurie čia dirba, turi 20 metų patirtį, 30 metų patirtį, jie sako, kad Kanceliarija geriau vykdytų užduotis ir funkcijas, jeigu kancleris tęstų savo darbą. Tai čia, kai mes girdime, kad remiamasi darbuotojų nuomone ir, remiantis darbuotojų nuomone, reiškiami priekaištai Seimo kancleriui, tai aš sakau, kad jokių priekaištų – aiškių, dokumentuotų, pagrįstų, kokybiškai surinktų, – be nuomonių, aš neišgirdau. O kokį tyrimą turime? Tai tiesiog noriu padėkoti A. Mazuronui, nes paskaičiau dar vieną straipsnį, kad aš esu atsakingas už prastą mikroklimatą. Tai paskaičiau užvakar vakare, paklausiau klausimų apie mikroklimatą ir gavome tokius atsakymus. Aš manau, kad skaičiai rodo labai įspūdingus rezultatus.

Ko reikia, kad vadovas sėkmingai dirbtų? Jisai turi būti motyvuotas. Aš, manau, esu labai motyvuotas. Atėjau dirbti neklausdamas, koks čia yra Seimo kanclerio atlygis. Aš iš anksto mačiau, kiek yra problemų. Ir gebantis. Aš manau, kad darbuotojai mane jau įvertino: jie norėtų, kad aš tęsčiau darbą.

Bet ko pritrūko? Pritrūko palaikymo ir įgalinimo. Ir, aišku, išteklių. Norint įgyvendinti pokyčius, nupirkti automobilių ir kitų dalykų, vis dėlto tam reikia pinigėlių. Seimo valdybos nariai labai aiškiai žino, kiek tų pinigėlių Seimas turi, nes Seimo valdyba patvirtino mūsų asignavimų prašymą Vyriausybei ir labai aiškiai žino, kiek mes gavome tų pinigų. Todėl čia nėra jokių vertinimų, čia yra tiesiog klausimas, su kokiais ištekliais mes dirbame.

Apie mano kompetencijas. Aš suprantu, kad gerbiamas A. Mazuronis turi savo skalę, kaip matuoti. Neabejoju, kad jis turės gerą karjerą ateityje, galės vertinti verslo kompetencijas. Bet ką mes turime, tai mes turime patikimą, ganėtinai patikimą, vienintelį formalų kompetencijų vertinimą, kurį atlieka Vidaus reikalų ministerija ir Viešojo valdymo agentūra. Visos kompetencijos, kurias vertino anonimai 360 laipsnių principu, yra labai aukštu lygiu įvertintos, nėra nė vienos, kuri būtų įvertinta žemiau. Jūs galite tai pamatyti.

Tad koks mano siūlymas? Aš suprantu, kad Seimo nariai turi ir nepasitenkinimo. Aš, mano šeima ir artimieji taip pat paskutiniu metu patyrė labai daug neigiamo streso ir komentarų. Bet aš, tiesą sakant, nesu vien tik emocionalus žmogus. Man atrodo, kad mes turime beveik trejų metų patirtį. Kolektyvas labai aiškų siunčia signalą: jis mane priėmė ir nori, kad mes toliau tęstume darbą. Tad mano pasiūlymas ir kvietimas būtų kartu išmokti pamokas, per kurias įvyko nesusipratimų ir nesusikalbėjimų, kartu išpareigoti dirbti remiantis vakarietiškomis šalims būdingomis vertybėmis, įstatymų raide, dvasia ir pažangios vadybos principais.

Tad, man atrodo, paverskime šitą nueitą kelią pagrindu, kuris padėtų visam Seimui, visai Kanceliarijai atsinaujinti ir padėtų pamatus sėkmės istorijai. Man atrodo, jeigu mes norime Lietuvai pažangos, jeigu mes norime Lietuvai gero, aš tikiu, kad tokie žmonės su vakarietišku išsilavinimu mūsų šaliai yra reikalingi. Ir priešingai, jeigu Seimo kancleris patirs tokį vertinimą, tai mano klausimas, gerbiami Seimo nariai, gegužės mėnesį įvyks referendumas, kaip mes tada sakysime pasaulio lietuviams: grįžkite į Lietuvą, ateikite ir kurkite Lietuvą kartu?

Ačiū jums ir linkiu kuo didžiausios sėkmės jūsų darbe. Esu pasiruošęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gedvilas, ruošiasi T. Tomilinas. Primenu, kolegos, klausti yra skiriama iki 30 minučių.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamas kancleri, pirmiausia noriu padėkoti už jūsų pastangas dirbant atsakingą darbą. Prieš mums apsisprendžiant dėl atleidimo ar neatleidimo iš pareigų, norėtųsi išgirsti iš jūsų ne tik apie tai, kas pavyko, bet kas galbūt nepavyko arba kas trukdė atlikti vi-

sus būtinus, suplanuotus darbus, jeigu tokių, kaip sakyti, lieka? Ar galite išvardyti priekaištus, su kuriais vis dėlto sutinkate arba sutinkate iš dalies? Puikus pristatymas to, ką jūs nuveikėte, mikroklimato vertinimo skaičiai, visa kita, bet dar truputį iš kitos pusės. Susidarytume išsamesnį vaizdą apie tai, kiek surinkti parašai yra tvirti apsispręsti. Ačiū.

M. GELBŪDA. Tai pasakysiu, kas nepavyko, ir pasakysiu, ko man nepavyko įveikti, nežinau, kam pavyks tai įveikti, nes tai reikalauja naujo požiūrio, tai reikalauja sugebėti žaisti pagal taisykles. Pagrindinis dalykas, kuris man nepavyko, tai iš tiesų padaryti struktūrines permainas, paversti iš visiškai neaiškos organizacinės struktūros. Jeigu čia būtų dirbęs vakarietis, jis jau būtų išprotėjęs po 2 dienų. Tokioje struktūroje, su tokiu pavaldumu, su tokiomis atsakomybėmis ir su tokiais lūkesčiais, kad jisai atsakingas už viską. Aš galiu pasakyti, čia galima silpnesnių nervų žmogui tikrai labai liūdnei baigti gyvenimą.

Dabar tai, ko aš norėjau. Aš norėjau, kad Seimo kanceliarija turėtų modernią struktūrą, bet... Ką reiškia struktūrinis pokytis? Struktūrinis pokytis reiškia, kad tai iš esmės yra vienintelis būdas atleisti žmones. Tada aš, matydamas, kokie yra santykiai tarp politikų Seimo narių ir Kanceliarijos darbuotojų, ir visų kitų, kiek aš gaunu paklausimų ir priekaištų, aš supratau, kad reikia palaukti, reikia užsitikrinti darbuotojų pasitikėjimą ir tikrai tuomet daryti. Aš sakyčiau, ko dar norėjau, tai norėjau pritraukti daugiau vakarietiško žmonių, bet to neleisdžia atlyginimai ir neleisdžia... Šiuo atveju tikrai turiu priimti atsakomybę. Bandžiau labai daug. Būdavo dienų, kai aš parašydavau po 50 linkedino žinučių tam, kad sudominčiau žmones Vakaruose, užsienio lietuvius, kad jie čia norėtų dirbti. Kalbėjau, kad kada nors bus konkursai, sekite, dalyvaukite ir taip toliau. Turbūt čia yra pagrindinis dalykas.

PIRMININKĖ. Klausia T. Tomilinas. Ruošiasi V. Ažuolas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas kancleri, vienintelė priežastis, kodėl aš norėjau, kad įvyktų šis pokalbis ir šitas klausinėjimas, buvo ta šokiruojanti informacija, kuri pasiekė mane prieš kurį laiką, kad ketinama išvalstybinti Seimo posėdžių sekretoriatą ir dalį darbuotojų arba visus darbuotojus, kurie padeda mums rengti šituos posėdžius, padaryti darbuotojais, o ne valstybės tarnautojais. Mane iš tikrųjų šokiravo ta informacija. Jūs puikiai žinote, aš kreipiausi į jus, deja, bet aiškaus atsakymo, tokio atsakymo, kuris vertas vadovo pozicijos, aš neišgirdau. Išgirdau tikrai tokį atsiribojimą, kažkokį visų atsakomybių delegavimą kitiems Kanceliarijos darbuotojams. Man kilo tokia asociacija: tiesiog vargas dėl proto. Aiškaus atsakymo, kas bus su mūsų Posėdžių sekretoriatu, aš neišgirdau.

M. GELBŪDA. Taip.

T. TOMILINAS (DFVL). Man atrodo, nesvarbu, kas užima kanclerio pozicijas, bet į tokį elementarų klausimą kancleris turi turėti elementarų atsakymą: ne, niekada žmonės, kurie užtikrina posėdžių kokybę, nebus išstumti iš valstybės tarnybos.

M. GELBŪDA. Taip, prisimenu jūsų laišką. Čia yra vakarietiški procedūriniai dalykai. (*Balsai salėje*) Mes turime... (*Balsai salėje*) Iš principo aš esu pasižiūrėjęs į struktūras. Dalis posėdžių sekretoriatų Vakaruose yra valstybės tarnybos dalis, bet jūs įsivaizduokite, kaip man dirbti ir kaip man būti skaidriam, jeigu, nepradėjus darbo grupei dirbti, nepradėjus svarstyti, aš jau pradėčiau kalbėti garsiai, kur ir koks turi būti padalinys, kuris žmogus išvalstybintas ar neišvalstybintas. Aš puikiai suprantu, kad mano atsakymai dalies jūsų netenkins, tiesiog tokia jau yra realybė, bet aš laikausi procedūrų ir aš tikrai nespėsiu ir nepriimsiu sprendimų. Aš žinau, kad savo mintyse aš turiu tas patirtis. Aš klausinėju užsienio šalių kanclerių, kaip pas juos veikia, aš domiuosi, aš suprantu svarbą Posėdžių sekretoriato. Aš įdėjau beprotiškai daug pastangų, kad kolega Mantas sugrįžtų iš „Igničio“, nes aš supratau, ką reiškia strateginės pareigybės. Čia dėl to nėra jokių abejonių, bet ar aš dabar turiu teisę, net jeigu mano galvoje yra kažkoks atsakymas ir linkimas, ar aš galiu dabar viešai visur atsakyti į klausimus *emailu* žiniasklaidoje ar panašiai? Aš manau, kad modernioje šalyje tai nėra labai korektiška, bet jūsų teisė spręsti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi A. Skardžius.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėju, jūs su savo atsakymais greitai visus Seimo narius įtikinsite vienbalsiai jus išmesti. Aš nežinau, ar jūs pats pasižiūrėte iš šono, ką jūs darote, ką atsakinėjote, kaip žmonės jaučiasi dirbdami Seime?

Gera, eikime prie detalių. Seimo IT realiai laikosi ant Marytės plauko. Visi buitiniai dalykai, pradedant sistemų veikimu ir visa kita, irgi tragiški. Ar jums normalu, kai išgriaunama siena ir pusę metų nesugebama užtaisyti sienos? Atsakymas – nėra pinigų. Čia jūsų toks pats geriausias atsakymas visada – nėra pinigų. Bet ar jūs žinote savo funkciją, kad jūs turite apsiginti Seimo biudžetą Finansų ministerijoje ir jūs turite ministeriją įtikinti, ko Seimui reikia, ką reikia pakeisti, ką reikia daryti? Na, jums nepavyksta to dalyko niekada padaryti. Jūs didžiuojatės, kad Transporto skyriui sutaupėte 1 mln. Jūs labai gerai sutaupėte: važiuoji į renginį – mašina užlinksta. Tada vairuotojas meldžiasi, kad tik *datrauktų* iki renginio. Degalinėje užgesina – nebeužsiveda. Jūs taip gerai sutaupėte, kad... Tai gal išvis išmeskite visas mašinas, nieko nereikia? Ar jūs pats suvokiate, ką jūs darote, užuot garbingai išėjęs ir čia tų nesąmonių nebešnekėjęs? Atsipeikėkite gal pagaliau.

M. GELBŪDA. Taip, tiesą sakant, aš atsipeikėju Lietuvoje kiekvieną dieną išgirsdamas ir komentarus savo adresu, ir visa ta. Ko aš tikėjau, visa tai aš ir gaunu.

Dabar pakalbėkime apie biudžetą ir pakalbėkime, ar Lietuva yra moderni šalis, ar Lietuva yra vakarietiška šalis, ar nelabai. Daugumoje pasaulio šalių, demokratinių šalių, egzistuoja principas – parlamento biudžeto autonomijos principas, kai parlamentai patys nusistato savo biudžetą. Jūs galite kraipyti galvas, galite šypotis – yra toks principas. Vyriausybė tai, ką Valdyba... Kanceliarija pateikia Vyriausybei, tai yra Seimo valdybai pateikia biudžetą, Valdyba jį patvirtina ir tas važiuoja. Tie poreikiai, tie lūkesčiai, kurie suprantami šitoje organizacijoje arba parlamente, yra perkeliama daugiau mažiau automatiškai į Vyriausybės biudžetą.

Dabar ką gali padaryti kancleris, jeigu Valdyba negauna atsakymo? Jūs man pasakykite, kodėl Vyriausybė nepateikė jokio atsakymo Valdybai apie tai, kad duoda arba neduoda pinigų? Kodėl čia dabar viskas nuveda, kad kancleris kažkur turi nubėgti ir pagrįsti? Aš manau, kad čia yra savivertės klausimas, tai yra parlamento reputacijos klausimas ir kada nors jisai vis tiek turės būti išspręstas. Man norėtųsi, kad tai būtų greičiau negu vėliau, bet matau, kad dar reiks palaukti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi S. Jovaiša.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas kancleri, tikrai jūs mane nustebinote, maloniai nustebinote, pasakęs, kad Seimas turi turėti savarankišką biudžetą. Taip, aš Seimo kanceliarijos kuratoriumi buvau 2000–2004 metais. Įstatymą mano iniciatyva Seimas priėmė, kad turėtų savarankišką biudžetą, bet atsirado tokia finansų ministrė, atėjo ponias D. Grybauskaitė, kuri greičiausiai už pakišą Konstituciniam Teismui, kadangi buvo didelė suma skirta remontui, pripažino antikonstituciniu. Tai čia jau praeitis. Dabar reiktų kažkaip atsukti tą tvarką, kad Seimas pats sau pasiskiria pinigų tiek, kiek reikia.

Bet mano klausimas: ką jums pavyko nuveikti per šią kadenciją, vis dėlto prabėgo mažai metų, ir kaip jūs manote, ar parlamento Kanceliarija turi dirbti parlamentui, ar egzistuoti kaip savarankiškas dalinys su savo tikslais? Ačiū.

M. GELBŪDA. Atsakymas yra akivaizdus: Seimo kanceliarija turi dirbti parlamentui ir turi turėti tikslus, kaip ji gerai tą gali daryti. (*Balsas salėje: „Tai kodėl nedirba?“*)

PIRMININKĖ. Klausia S. Jovaiša. Ruošiasi M. Puidokas.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas kancleri, pradėsiu nuo to, kad noriu kategoriškai paneigti kaltinimus jums, kad 74 Seimo nariai pasirašė dėl to, kad jūs kažkokiu būdu prisidėjote prie tos skaidrinimo akcijos. Visiška netiesa. Galbūt jūs kitaip galvojate. Mano klausimas yra toks: kaip jūs užtikrinote savo darbuotojų minėtos apklausos anonimiškumą, jeigu jūs išplatinote į jų paštus klausimus, gavote atsakymus ir turėjote per intranetą aiškią galimybę žinoti, kas, kaip, kada atsakė?

M. GELBŪDA. Žinote, mes apklausas darome ir tai yra įprastas būdas. Nė karto nekilo abejonių ar kokių nors problemų, kad būtų kvestionuojami tyrimų rezultatai. Yra kitų tyrimų, taip pat atliktų panašiu būdu, ir tų tyrimų rezultatai taip pat nuosekliai sutampa su šiais rezultatais. Dabar aš galiu pasakyti jums labai paprastai: aš neplanavau šito tyrimo. Aš nekalbėjau nė su vienu Seimo nariu, nė vieno iš jūsų nebandžiau perkalbėti, nekalbėjau nė su vienu Valdybos nariu, nebandžiau nė vieno perkalbėti, nekalbėjau nė su vienu Kanceliarijos darbuotoju, kad ten prieitų, pakalbėtų su kažkuriuo, padėjusiu parašą.

Mano pozicija labai paprasta: aš žinau, kas aš esu, aš turiu gana aiškių įvertinimų tarptautiniu mastu, vadybos srityje esu laimėjęs šešis konkursus, tarp jų ir globalius. Man nereikia patvir-

tinimų. Ir jeigu aš esu Lietuvai reikalingas, jeigu esu reikalingas Seimui kaip Seimo kancleris, aš esu pasiruošęs dirbti. Jeigu aš nesu reikalingas, tai jokių problemų tikrai nėra. Bet aš norėčiau, jeigu būtų sprendimas tęsti darbą, aš tikrai nespėliuoju ir žinau Seimo narių nuotaikas, tai tada kelias turėtų būti vakarietiškas, laikantis įstatymų raidės ir naudojant pažangias vadybos sistemas ir principus. O kokia ta tikimybė, čia jau neverta galvoti, greitai, manau, mes tai žinosime.

PIRMININKĖ. Klausia M. Puidokas. Ruošiasi K. Masiulis.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėkui. Aš norėjau pasiteirauti, kaip jūs galvojate po tos visos tokios konfliktinės situacijos su Seimo valdančiąja dauguma, su kai kuriais kitais Seimo nariais iš opozicijos, kaip galimas tolesnis bendras darbas, nes iš tikrųjų iš to, ką pats matau kaip Seimo narys, to supratimo ir suvokimo, kaip reikėtų keisti Seimo kanceliarijos valdymą, iš pačios Seimo valdybos, Seimo vicepirmininkų, kurie turėtų tuos dalykus kuruoti ir teikti siūlymus, kažkaip nelabai yra. Ar iš viso yra įmanomas bendras darbas tokių skirtingų žmonių, kai vieni nesuvokia, kokia turėtų būti ta naujoji vadyba, o kiti bando ją diegti? Tai ar iš viso tas dialogas yra įmanomas?

M. GELBŪDA. Aš manau, kad dialogas ne tik įmanomas – jis yra ir lengvas. Tiesiog reikia išsiaiškinti, kaip turi būti taikomi įstatymai, ir jų laikytis. Kitas dalykas – dėl emocijų. Tarkime, Kanaados parlamento administracijoje yra viena iš kompetencijų (yra dešimt kompetencijų, mes domimės, kaip veikia kiti parlamentai), viena iš kompetencijų vadinasi produktyvus konfliktas. Produktivus konfliktas reiškia: kai kažkuri šalis pažeidžia kitos šalies ar mandatą, ar teises ar netinkamai elgiasi, produktyvus konfliktas reikalauja, kad tu tą signalizuoji kitai pusei ne dėl to, kad pyksti, ne dėl to, kad priekaištauji, bet todėl, kad būtų susikalibruota ir išsiaiškintos pozicijos.

Mano požiūris yra paprastas. Aš 13 metų gyvenau užsienyje, keturiose šalyse, ir visur sutarčiau. Mane samdydavo geriausi pasaulio universitetai dėl charakterio, dėl to, kad aš būdavau brandus, aš būdavau kantrus, aš būdavau kuklus. Bet jeigu atsiranda iššūkis, kai kvestionuojami labai svarbūs dalykai, pavyzdžiui, šitas įvykis, aš tikrai nestoviu nuošalyje. Ar tai būtų viena partija, kuri manimi abejoja, ar tai būtų kita partija, ar kažkuris žmogus, man svarbu laikytis principų ir visiškai... Man principų nesilaikymas yra pralaimėjimas. O ar būsiu suprastas, ar ne, tai čia jau kita dalis.

PIRMININKĖ. Klausia K. Masiulis. Ruošiasi L. Nagienė.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Žinote, gerbiamas kancleri, aš nepasirašiau, bet dabar padėčiau tris parašus, jeigu galėčiau. Jūs taip save čia sudirbote, žodį „vakarietis“ pavertėte keiksmazodžiu. Aš jau dabar nebedrįsiu pasakyti „vakarietis“. Dėčiau naująją viešąją vadybą, nebedrįsiu pasakyti „moderni vadyba“, „vakarietiška vadyba“. Jūs sudirbote visas sąvokas, kokios tik begali būti. Absoliučiai. Mano akyse viską sužeminote, kas įmanoma. Jūs sakote, kad esate kuklus, bet aš tokios arogancijos nedaug kur matau. Prašom užėiti į mano kabinetą, pažiūrėkite į baldus – ten dar yra A. M. Brazausko kvapas. Pažiūrėkite į kompiuterį – jisai, matyt, dar nuo caro laikų, neveikiantis. Mano padėjęs turi dirbti namuose, nes ten „Delfio“ neatsivers. „Delfio“ puslapį vers maždaug 10 minučių ir net užlinks pačiame gale.

Tai, mielas kancleri, Seime yra chaosas, o jūs kalbate apie kažkokias kosmines vakarietiškas subtilybes, kurių čia niekas nesupranta, jūs vienintelis suprantate.

Na, žinote, čia reikia paprastų ūkinių sprendimų. Ir vakarietiškumas, ir gera vadyba pasireiškia efektyviais rezultatais.

PIRMININKĖ. Laikas! Laikas klausti.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Jų nematau.

M. GELBŪDA. Ačiū už komentarą. Norėčiau užėiti pas jus į kabinetą kartu su jūsų frakcijos nare finansų ministre pasikalbėti ir pasižiūrėti, kaip atrodo jūsų kabinetas.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi R. Šarknickas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kancleri, iš tikrųjų pakviesiu ir į bendrabutį ateiti. Ko labiausiai, tikriausiai trečią kartą, prašau – paprasčiausius dalykus padaryti ir net gėda, kai šiandien mes, Seimo nariai... Paprasčiausių dalykų ūkio būdu negalite sutvarkyti.

Dabar dėl Turto banko. Jūs sakote, kad dalį turto perduosite Turto bankui. Man labai įdomu: po to tos patalpos ir atitinkamas tas turtas jums bus nereikalingas? O jeigu reikalingas, ar jūs žinote, kiek tai kainuos? Nes realiai, kai perėmė Turto bankas visus infrastruktūros pastatus, aš kalbėsiu konkrečiai apie pačią „Sodra“, tai mes mokame, moka „Sodra“ daug daugiau įmokų už tą

nuomą, už visas paslaugas trigubai didesnę kainą. Tai ar manote, kad čia mes sutaupysime? Jūs sakote, kad sutaupysite. Man labai norėtusi, kad pagrįstumėte.

Dėl teorijos ir praktikos. Teorijas jūs labai gerai žinote...

PIRMININKĖ. Laikas!

L. NAGIENĖ (DFVL). ...bet praktikoje, matau, negalite pritaikyti. Tai kaip įsivaizduojate dabar savo teoriją pritaikyti praktikoje, nes paprasčiausiai anonimiškumo anketos neužtikrinote? Kaip galvojate, ar tai yra reali anketa?

M. GELBŪDA. Dabar dėl praktikos. Jūs man pasakykite, jeigu aš kiekvieną dieną ateinu į darbą, kiekvieną dieną dirbu su žmonėmis ir jie mane vertina. Jeigu jūs nepasitikite šia anketa, viskas gerai, galbūt kita, tai man parodykite patikimesnę. Juk Valdybos ir Seimo nariai, jeigu jie mato, kad kažkas negerai, tai mes kalbame apie įrodymais grįstą valdymą, mes kalbame apie įrodymus, kurie reikalingi priimant sprendimus dėl įstatymų. Tai naudokime šias išvalgas ir aš mielai pasižiūrėsiu, ir galbūt suprasiu, kurioje vietoje yra, taip sakant, vertės tobulėti. Taip, prašau.

PIRMININKĖ. L. Nagienė labai trumpai. Bet kolegos dar klaus.

L. NAGIENĖ (DFVL). Apie anonimiškumą aš kalbu, apie anonimiškumą.

M. GELBŪDA. Taip. Dabar klausimas techninis, nes techninis IT padalinys užtikrina anonimiškumą ir ne vieną kartą tai yra paaiškinę. Kaip jisai užtikrinamas, aš nežinau. Šiuo atveju aš tikiu, kad tai yra absoliučiai anonimiška. Bet jeigu jūs abejojate, tada jau klausimas yra ne man, o tiems žmonėms, kurie organizuoja.

PIRMININKĖ. A. Mazuronis – replika.

A. MAZURONIS (DPF). Gerbiama Pirmininke, aš tikrai pasistengsiu labai trumpai. Na, gerbiamas kancleri, nemanipuliuokite tuo darbuotojų palaikymu. Aš tuoj, tuoj užbaigsiu. Matau, jūs norite pasakyti. Kai jūs sakote, kad darbuotojai palaiko, tai jie palaiko atviroje apklausoje, kai anonimiškumas nėra užtikrinamas ir kai paskui jūs juos persekiojate. Jums bešnekant, jums bešnekant čia, šioje tribūnoje, aš gavau bent penkias žinutes panašaus turinio. Vieną iš jų aš jums galiu paskaityti dėl jūsų apklausos: „Ji nebuvo anoniminė, reikėjo prisijungti su darbine paskyra. Antra, į ją galima atsakyti neribotą skaičių kartų. Gal jis pats sėdėjo ir maigė, o darbuotojai bijojo teikti neigiamus atsakymus dėl susidorojimo.“ Aš čia pats gal sau parašiau šitokią žinutę? Gal Kanceliarijoje nėra tokių nuomonių? Kaip per jūsų apklausas atsakinėjo į tuos klausimus? Baikite manipuliuoti, kancleri.

M. GELBŪDA. Dabar aš neturiu atsakymo į tokius argumentus. Aš tiesiog, jeigu jūs, na, referuojate žinutes, jūs referuojate skundus, jūs referuojate, kad darbuotojai nepatenkinti, tai parodykite patikimą apklausą. Aš padėkosiu, gal net ir finansiškai prisidėsiu. Parodykite.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi R. Baškienė.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Turbūt kalbėsiu kitaip ir liksiu gal kai kurių nesuprastas. Asmeniškai mano komandoje, ir patarėjų, ir savo asmeniu, aš problemų tikrai nematau. Galiu padėkoti už jūsų darbą, kuris tikrai, man atrodo, yra efektyvus. Jeigu vietoje jūsų būtų kitas kancleris ar kanclerė stovėtų, tai, man atrodo, panašiai būtų, nes tai yra viso to pasekmė iš praeities, kas buvo prieš 10–15 metų daroma su visu ūkiu ir panašiai. Tiesiog jums dabar atiteko visas tas puodas tų problemų, kurias vienaip ar kitaip turėjote neišvengiamai spręsti. Aišku, man yra labai įtartina, kodėl ta partija, kuri inicijuoja jūsų nuvertimą, kuri pati ne iš gražios pusės truputį atrodo, inicijuoja šituos dalykus. Šiek tiek moraliai reikėtų irgi pasižiūrėti, ar tai...

PIRMININKĖ. Laikas! Suformuluokite klausimą.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Tiesiog ačiū jums už pristatymą ir linkiu jums stiprybės.

M. GELBŪDA. Ačiū.

PIRMININKĖ. Toliau – R. Baškienė. Ruošiasi M. Skritulskas.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamoji Seimo Pirmininke. Šiandien dienos Evangelijoje parašyti labai pranašiški žodžiai: jeigu šloviniu tik save, tokia šlovė yra niekai.

Gerbiamas kancleri, mes girdėjome šiandien jūsų savęs šlovinimo himną. Retai pavyksta Seime girdėti taip save mylintį žmogų. Ir kaltinimus, kad kiti buvę kancleriai ir Seimo nariai nei vakarietiški, nei išmintingi. Aš nekalbėsiu ir nekartosiu to, ką labai teisingai pasakė mano kolegos dėl jūsų darbo kritikos ir darbuotojai, kuriuos taip pat girdime. Tačiau jūs puikiai žinote Statuto

31 straipsnį, kad kancleris yra atsakingas ir atskaitingas Seimui ir kad Seimas skiria kanclerį, ne jis pats save, nors ir labai myli, bet Seimas. Prašau pasakyti, ką jūs turėjote omenyje sakydamas (cituoju) „Pažiūrėsime, kuo šis procesas baigsis“?

M. GELBŪDA. Labai akivaizdu, kad turėtų gimti diskusija. Ar man, ar kažkam. Aš įsivaizduoju, kad kultūringoje šalyje, jeigu išsilavinę žmonės kelia klausimus, tai jie vienaip ar kitaip rezonuoja. Gal ir nebus, gal visiems ir taip gerai, ir Seimas, ir Seimo kanceliarija dirbs su kitu kancleriu, kuris daug geriau atlieps Seimo narių poreikius. Aš tikrai ir suprasiu, ir gerbsiu, ir su savo gyvenimu judėsiu toliau. Kaip 50 metų gyvenau nedirbdamas Seime ir Seimo kanceliarijoje, tai dabar tiesiog teks sugrįžti prie buvusių veiklų. O ar iš to kils diskusijų, ar iš to kils pokyčių, tai pamatysime.

PIRMININKĖ. Klausia M. Skritulskas. Ruošiasi V. Targamadzė.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kancleri, leiskite jus paklausti tokio filosofinio klausimo. Kaip jums atrodo, kodėl puikybė tarp septynių mirtinų nuodėmių yra pažymėta kaip pirmoji mirtina nuodėmė?

M. GELBŪDA. Turbūt kad jina pati baisiausia, ar ne?

PIRMININKĖ. Klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū.

PIRMININKĖ. Ruošiasi V. Aleknaite-Abramikienė. Atsiprašau.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Jūs sakote, kad esate pripažintas vakarietiškoje šalyje kaip profesorius ir panašiai. Kadangi vienaip ar kitaip ir aš esu pripažinta kaip profesorė, tai noriu paklausti.

Pirma. Atėjo žinutė dėl... respondentais ar informantais jūs vadinate. Iš tikrųjų ta apklausa, jeigu tikėtume, ką parašė Kanceliarijos darbuotojai, nėra adekvati, nes yra nepakankamas informantų ar respondentų skaičius. Tai viena.

Antra. Jūs skelbiate rezultatus, bet reikia mokėti juos ir interpretuoti. Jeigu jūs kalbate apie 80 %, kad geras mikroklimatas, o paskui sako 61 %, kad pagerėjo. Ką reiškia 39 %? Tai reiškia, problema turi būti identifikuota, numatytos priežastys ir taip toliau. Aš noriu paklausti. Jūs gyretės kaip vadybininkas, kaip profesorius. Ar jūs tikrai mokate modeliuoti ir interpretuoti tyrimus? Ačiū.

M. GELBŪDA. Ačiū už klausimus. Iš tiesų klausimai panašūs. Kalbant apie anketą, vienas klausimas, ar yra prioritetas, ar jie mato kanclerio pastangas, o kitas klausimas, ar pajutote tų pastangų pokytį. Pokytį pajuto mažiau žmonių. Ne visos pastangos, ne visi metimai į krepšį įkrenta. Turbūt toks atsakymas.

Dėl savo kompetencijos. Aš turbūt, pasiklausęs kai kurių komentarų, turėčiau jau suprasti, kad darbo gyvenime niekur daugiau negausiu, bet aš labai tikiuosi, kad kažkaip taip neatsitiks.

PIRMININKĖ. Klausia V. Aleknaite-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kancleri, žiūrėdama jums į akis, aš jaučiuosi sąžininga ir prieš jus, ir prieš save. Kai jūsų kandidatūra buvo pristatoma Seimui ir mes kalbėjomės su jumis frakcijoje, po to posėdžio mano frakcija prašė manęs balsuoti už, nes jūsų kandidatūrą pateikė koalicijos partneriai. Bet aš taip nepadariau ir už jus nebalsavau, nes jau pirmo pokalbio metu aš supratau, kad jūs neadekvačiai suvokiate savo būsimas funkcijas. Jūs nesate Vokietijos kancleris – jūs esate Lietuvos Respublikos Seimo kancleris. Man labai keista, kad žmogus, turintis profesoriaus vardą, nesupranta, kas turi įstatymų leidybos teisę Lietuvoje. Aš teikiu pavyzdį: labiausiai mane pritrenkė, kai jūs už 40 tūkst. eurų (ar kiek) ėmėtės samdyti ekspertus ir perrašyti Seimo statutą. Aš jums noriu pasakyti, Seimo statutas yra įstatymas.

PIRMININKĖ. Laikas!

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Jį priima Seimo dauguma balsavimu, ir dar didele dauguma. Jūs norėjote perrašyti Seimo statutą, nustatyti kažkokius viršesnius komitetus... Tai ir yra nekompetencijos įrodymas ir jūs vis tiek jaučiatės Vokietijos kancleriu. Atsiprašau, aš toliau neteisiu apie asmenis, kurie kuo nors jaučiasi.

PIRMININKĖ. Laikas!

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Bet aš tik galiu save pagirti, kad balsavau prieš jūsų kandidatūrą prieš dvejus metus. Ačiū.

M. GELBŪDA. Ačiū už komentarą.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausimas – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Gerbiamas kanclerį, jūs žinote, kad valstybės tarnautojų ir apskritai valstybės institucijose dirbančių asmenų atlyginimai yra viešai skelbiami. Ir štai, kai aš atsiverčiu Prezidento puslapį, tai aš ten atsivertusi galiu pasakyti, kiek uždirba prezidentūros kancleris, kuris yra vienas ir unikalus, ir iškart aišku, apie ką mes kalbame. Bet tai yra skelbiama, kaip teisės aktų nustatyta, – viešai.

Dabar kai aš atsiverčiu Seimo puslapį, tai aš, žinokite, vakar vakare knisau, dabar šiandien salėje dar ieškau, aš nerandu jūsų nei prie tarnautojų, nei prie pagal sutartį dirbančių. Pagal jokią formą aš nerandu jūsų ir jūsų patarėjų ar pavaduotojų atlyginimų. Tai gal vis dėlto malonėtumėte paskelbti ir paviėšinti, jeigu to nedarote Seimo puslapyje? Tikiuosi, prie Seimo narių savo atlyginimo neskelbėte, nes aš ten netikrinau. Tai pasakykite, kiek jūs vis dėlto uždirbate ir kiek uždirba jūsų aplinka, kuri čia taip yra įslaptinta su atlyginimais?

M. GELBŪDA. Dėl atlyginimų. Pradėsiu nuo to, kad aš dvejus su puse metų dirbau kaip Seimo kancleris už 2 tūkst. 300 eurų. Mano atlyginimas pakilo... (*Balsas salėje: „Po mokesčių?“*). Taip, čia po mokesčių. Tai, kitaip sakant, aš būčiau gavęs, jeigu būčiau turėjęs 30 metų patirtį, tai mano atlyginimas būtų didesnis. Mano darbo stažas, kadangi negyvenau Lietuvoje arba nedirbau viešajame sektoriuje, buvo nulinis, tad mano atlyginimas buvo 2 tūkst. 300, ten gal 2 tūkst. 400. Po procentą taip ir kilo. Dabar kiek už... Dabartinis mano atlyginimas... 2 mėnesius aš gavau ir daugiau nebegausiu turbūt (nežinau, kas nors kitas galbūt gaus tą atlyginimą). Dabartinis atlyginimas yra 4 tūkst. 230 eurų. Tai irgi labai įdomus... (*Balsai salėje*) Taip, 4 tūkst. 200 kažkiek. Taip, tai yra toksai sprendimas ir aš manau, kad šitas faktas taip pat gali sukelti tam tikrų diskusijų, kaip čia staiga atsirado naujas atlyginimas. Aš sulaukdavau irgi ir iš... Tiesiog yra tokia situacija, kad atlyginimas pakilo nuo sausio 1 dienos.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Toliau pradedame svarstymą. Diskusijoje užsirašė kalbėti du Seimo nariai. Frakcijos vardu kalbės P. Saudargas. Ruošiasi V. Ažuolas.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, turiu pasakyti, kad labai apgailestauju dėl susidariusios situacijos. Man tikrai nuoširdžiai gaila, kad tiek kancleris, tiek aš čia turime stovėti. Atsiprašau jūsų už tai. Atsiprašau, kad nepavyko padėti kancleriui dirbti savo darbą, nors stengiausi. Neduos gerbiamas Modestas sumeluoti – esame turbūt valandų valandas prakalbėję, pradiskutavę, sprendami vieną ar kitą problemą. Dėkoju gerbiavam Modestui už pastangas, už tikrai daug sugaišto laiko, dirbant vienus ar kitus darbus, tačiau problema yra ta, kad jam šiandien reikėjo stovėti čia, šioje tribūnoje.

Gerbiamas kancleris kalba apie vakarietiškumą, tačiau Vakaruose yra ir tokio politinio vakarietiškumo ir politinės kultūros dalykai. Jeigu tu esi politinio pasitikėjimo pareigūnas, tai pirmiausia tu vadovaujiesi, ar turi politinį pasitikėjimą tų, kurie paskyrė, ar vis dėlto neturi. Visa kita yra išvedžiojimai.

Dabar dėl Valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo. Nepavyko jums iš pirmo karto pasiūlyti tokio varianto, kuris turėtų visuotinį palaikymą Seime. Tada Valdybos pasitarime jūs pažadėjote, kad iki kovo 1 dienos bus sudaryta tokia darbo grupė šiam klausimui spręsti. Į tą darbo grupę, sutarėme, bus pakviesti du Valdybos nariai. Nežinau, gal kitas buvo pakviestas, gal ta darbo grupė jau kokius nors rezultatus turi, bet apie tą antrą aš tikrai žinau, kad aš nebuvau pakviestas ir nežinau, kokie yra tos darbo grupės rezultatai, nors dabar jau yra ne kovo 1 diena. Tai čia toks faktas, nes jūs prašėte faktų.

Toliau. Mikroklimatas, Kanceliarijos darbuotojų nuotaikos ir kiti dalykai. Aš manau, gerai, kad vykdomos apklausos, gerai, kad daromi tyrimai. Seime tikrai reikėtų turėti žmogų, kuris užsiimtų apklausomis, tyrimais, nuotaikų vertinimu, galbūt funkcijų ir taip toliau. Galbūt net gali būti ir tam tikros psichoterapinės grupės su darbuotojais, klausymai, pašnekesiai, diskusijos. Tikrai to reikia. Bet jeigu tai daro pats kancleris, tada laiko kitkam gali nelikti. Ir man atrodo, kad taip atsitiko. Vėlgi, aš nesu sociologas, aš tik kaip fizinių mokslų daktaras galiu paklausti dėl tyrimų metodologijos. Nes kai pateikiami rezultatai, tai pateikiama ir metodika, kaip tie rezultatai

buvo pasiekti. Man atrodo, nekorektiška, kai vadovas apklausia savo pavaldinius, ar jis jiems geras, kai nėra užtikrinamas anonimiškumas. Tokiais duomenimis spekuliuoti nederėtų.

Kalbant apie ūkinius klausimus, tai čia yra daugybė, gerbiamas A. Mazuronis pateikė: nuo Nepriklausomybės aikštės, fontano, žvyrutos aikštelės, nuo medicinos punkto iki kavinės, nuo priedangos iki Sausio 13-osios memorialo. Tai yra ūkiniai dalykai, pavadinkime, kai reikia ką nors remontuoti, tvarkyti, statyti, perstatyti, įrengti ir taip toliau, ir taip toliau. Kai kas padaryta, kai kas nepadaryta. Bet ne Seimo nariams. Iš tikrųjų jūs labai teisingai sakote: politikai neturėtų kištis, jiems neturėtų rūpėti, nes darbai turėtų būti tiesiog padaryti. Praėjo treji metai. Jūs sakote, kad neduoda biudžeto. Jeigu du kartus davė ir rezultatas nepasiektas, trečią kartą sako: gal jau neduokime, nes nėra tų rezultatų. Čia tiesiog toks faktas.

Autoūkis. Iš tiesų pasiektas rezultatas, iš tiesų iš dalies įgyvendinta reforma, nes ją mes su Valdyba pradėjome dar su kitais laikiniais kancleriais, dirbusiais iki jūsų. Pats lankiausi autoūkyje, apžiūrėjome pastatus, jie neefektyvūs. Valdyboje priėmėme politinį sprendimą, panaikinome neefektyvią remonto funkciją, visa tai įgyvendinome. Bet toliau procesas sustojo. Visiškai sustojo toje stadijoje, kurioje mes jį palikome. Tikrai ne mūsų darbas turėtų būti skambinti kam nors ir klausti: tai kaip ten reikalai? Tai turėtų būti jūsų darbas. Jūs savo darbo neatlikote.

PIRMININKĖ. Toliau diskusijoje kalbės V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų kolega jau daug ką išsakė, bet šioje situacijoje turbūt yra liūdniausia kita vieta. Kad ir kaip būtų, tai yra žmogus, kurį paskiria politikai, politikai, kurie juo pasitiki. Jeigu tu prarandi pasitikėjimą, tai būk garbingas, padėk pareiškimą ir išeik, ir nebedaryk viso šito cirko. Bet jis turbūt jaučia malonumą darydamas cirką. Jis kažkokį orgazmą turbūt patiria, kai čia tyčiojasi iš salės. Ar taip turėtų būti? Tikrai taip neturėtų būti. Bet tai tikrai bus labai gera pamoka Seimui, kad su tokiu žmogumi, kaip šis kancleris, reiktų atsisveikinti daug greičiau. Atėjo, davei metinę užduotį, per metinei užduočiai skirtą laiką savo darbo nepadarė, nesvarbu, kas tave atvedė, kas tave pakvietė, kas tave paskyrė, neatlikai savo darbo, būk laisvas. Kitaip negalima daryti. Dabar viso jo darbo laiku mes turėjome tik totalų chaosą Seime. Sako, politikai turi nesikišti į jo darbą. Jeigu politikas nebegali dirbti savo darbo, tai jis turi tylėti, nieko nesakyti, labai gerai? Sako, sutaupėme autoūkyje milijoną. Tai aš noriu paklausti, tą sutaupyta milijoną kur padėjote? Gal naujų mašinų nupirkote? Kažkaip nematyti tų naujų mašinų. Jūs vis taupėte, taupėte.

Dar labiau nustebino kanclerio atsakymas, kad ne jo reikalas apginti Seimo biudžetą Finansų ministerijoje. Ne jo reikalas! Tai kas tada turi apginti? Valdyba? Nežinau, Seimo nariai turi visi nueiti apginti biudžetą? Tai yra kanclerio darbas. Kaip kiekvienas ministras gina savo ministerijos biudžetą, kaip kancleriai ministerijų gina to, ko reikia kitiems metams, finansavimą, taip ir šis kancleris turi apginti. O jis pasakė, kad jis nemato reikalo netgi nueiti į Finansų ministeriją. Kaip toks žmogus išvis gali dirbti? Iki paprasčiausių dalykų: mūsų IT sistema kokia? Ji nuolat griūnanti, vos besilaikanti. Kancleris turbūt nežinojo, kad čia yra bėdų. Tai nueik, apgink. Remontai, visi kiti dalykai – jau tragikomiškos situacijos. Išgriaunama siena, sako: palaukę pusę metų, pažiūrėsime, gal nereikės remontuoti. Čia jau yra pasityčiojimas, kaip išleisti 20 eurų ten *pašpakliuoti* ar kažką. Kaip gali būti tokie dalykai? Ūkiniai elementarūs dalykai. Išvirtus plytelėms, sako: tai padažysime tą skylę, bus gerai. Dugnas realiai. Tai kur galima toliau eiti?

Tikiuosi, kad Seimo nariai tikrai jau įtikino visus Seimo narius, kad šis žmogus tikrai nebegali dirbti. Tai turbūt va bent jau šitą gerą darbą iš tribūnos jis padarė. Iš tikrųjų, mieli kolegos, nebekartokime tokių klaidų, nesvarbu, kas būsime valdantieji, kas būsime opozicijoje. Davei terminą – metai, nesugebi padirbti, laisvas, kito kelio nėra.

PIRMININKĖ. Priėmimo stadija. Nutarimas iš dviejų straipsnių. Galime 1 ir 2 straipsniams pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Motyvai. Prieš kalbą B. Pietkiewicz, tačiau jos salėje... Yra. Yra salėje, tai prašau.

B. PIETKIEWICZ. (MSNG). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš manau, kad kiekvienas netenkantis pareigų valdininkas turi teisę gintis ir turi teisę žinoti, dėl ko yra atleidžiamas. Taigi noriu paklausti: ar yra kokia nors išvada, ar nustatytas koks nors etikos pažeidimas, ar pradėtas vykdyti koks nors tyrimas kanclerio atžvilgiu? Tikrai yra krūva surašytų kaltinimų, iš kurių daugelio negalite pagrįsti faktais ir įrodyti. Tai yra tik jūsų vertinimas ir jūsų nuomonė.

Nuomonė, kuri negali būti patikrinta pagal tiesos ir tikslumo kriterijų ir negali būti paneigta. Kiekvienas iš mūsų turime teisę tą nuomonę turėti, bet nuomonių pateikimas ir tušti plepalai – tai dažniausiai kiekvieno mūsų darbo įrankis, kai kuriems vienintelis. Taigi noriu irgi jus informuoti, kad iš tikro yra kitų būdų spręsti šitas problemas.

Gerbiamas kancleri, tikrai noriu išreikšti jums savo palaikymą, nes turėjau tikrai nemažai ir skambučių iš jūsų darbuotojų, kurie palaiko jus, ir tikrai manau, kad šitas visas dalykas, kuris dabar vyksta, yra perdėtas. Mes šiandien išgirdome daug pasityčiojimo žodžių jūsų pusėn. Taigi, jeigu vilkas nusprendžia suvalgyti ožką – tai prigimtis, jei ožkos nusprendžia suvalgyti vilką – tai demokratija.

Taigi ir pabaiga. Jeigu visgi ta afera pavyks (negaliu kitaip to pavadinti), turiu pasiūlymą Seimo Pirmininkei dėl kito kandidato. Manau, kad juo galėtų tapti A. Tapinas. Tada būtų ir skaidru, ir teisinga, ir Seimo reitingai pakiltų bent iki dugno lygio, nes dabar kasame taip sparčiai, kad tuoj išvysime Afrikos saulę. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai už – K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Irgi neplanavau kalbėti, bet pasakysiu gal tikrai vieną sakinį. Gero vadovo darbas matuojamas rezultatais – ne apklausomis, ne dar kokiais pasigirimais, bet rezultatais. Kai nėra rezultatų, tai vadovas prastas. Aš taip bent suprantu, bent taip dėsčiau. Jeigu kompiuteriai neveikia – blogas rezultatas, jeigu aplinka per trejus metus buvo nesutvarkyta – tai blogas rezultatas. Čia daugybė blogų rezultatų buvo paminėta. Ne apie vilkus ir ožkas reikia šnekėti, ar ką ten jūs minėjote, Beata, bet apie rezultatus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Turime pasitvirtinti slapto balsavimo biuletenį. Parodau jį. Jis yra standartinis: vienoje pusėje parašyta „Atleisti iš pareigų“, kitoje – „Neatleisti iš pareigų“. Užbraukiama... Jei balsuojant nuomonė yra atleisti iš pareigų, išbraukiama „Neatleisti iš pareigų“, jei balsuojama, kad neatleistume iš pareigų, išbraukiama „Atleisti iš pareigų“, tai yra taip, kaip mes įprastai ir balsuojame. Ar galime patvirtinti tokį balsavimo biuletenį? Dėkoju.

Primenu, kolegos, balsų skaičiavimo grupės sudėtį: A. Gedvilas iš Mišrios Seimo narių grupės, D. Kepenis – Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija, M. Matijošaitis – Laisvės frakcija, R. Baškienė – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“, R. Vaitkus – Liberalų sąjūdžio frakcija, V. Semeška – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija, D. Šakalienė – Socialdemokratų partijos frakcija ir V. Giraitytė-Juškevičienė – Darbo partijos frakcija. Slaptas balsavimas numatytas nuo 13 valandos iki 13 val. 20 min.

Dabar perduodu pirmininkavimą R. Morkūnaitei-Mikulėnienei.

PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ, TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos. Kol Vyriausybė susirinks į čia įprastą vietą į Vyriausybės valandą, dar pažiūrime, ar yra užsirašiusių dėl pareiškimų.

11.59 val.

Seimo narių pareiškimai

Tuomet pareiškimų laikas. Prašau. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Šiandien kreipiuosi į mūsų šalies gyventojus, į visus žmones, kuriems rūpi, kad Lietuvoje būtų kitokia situacija, nei yra dabar. Mes matome, kad sisteminės politinės jėgos ir partijos veda mūsų valstybę konservatorių karo vanagų kryptimi. Aš kviečiu visus rinktis taiką ir sudaryti galimybę pasirinkti taiką. Kviečiu jungtis prie mūsų savanorių, kviečiu jungtis prie parašų rinkimo tam, kad koalicija „Pirmiausia – Lietuva!“ turėtų galimybę dalyvauti tiek Europos Parlamento, tiek Seimo rinkimuose ir pateikti Lietuvos gyventojams kokybiškai visiškai kitokį pasirinkimą, tai yra pasirinkimą gyventi taikiai, pasirinkimą rinktis diplomatinės problemų sprendimo priemones, rinktis NATO 5 straipsnį ir jo apsaugą, ir skėtį dėl to, kad kito pasirinkimo šiandien mūsų valstybė neturi. O tai, ką daro šiandien neatsakinga valdžia ir kelia grėsmę mūsų šalies visam valstybingumui, yra nusikalstamas veikimas prieš valstybę.

Aš manau, kad žmonės privalo atsibusti ir suprasti, kad atsitraukti mes neturime jokios galimybės, nėra šiandien galimybės jaukiai sėdėti ant sofos, spaudyti kompiuterio klavišus ar mobiliojo telefono ekraną ir tikėtis, kad situacija mūsų valstybėje pasikeis. Tik veikdami vieningai, tik

veikdami visi kartu, burdamiesi kartu su bendraminčiais mes įveiksime tą baimės atmosferą mūsų valstybėje. Junkitės ir dirbkime kartu. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiami kolegos, aš tik noriu, kad išgirstumėte dėl elektros kainų, dėl energetikos kainų. Aišku, yra minkštinančių krūvi, kaip šiandien ir G. Burokienė pateiks įstatymų pataisas, tai yra puiku, tačiau visas šitas veiksmas yra dekoratyvinis, reikia rimtai imtis prieš energetikų savivalę, jų kainas, nes pakėlus tris kartus kainas kenčia ir verslas, ką ir sako, dabar stoja verslas, perspektyvos, ir privatus asmenys kenčia. Dabar užmuilinama tuo, kad atsinaujinančią energetiką čia tik dalina, *tipo*, kiekvienas pilietis bus elektros gamintojas, čia kaip Kinijoje – ten metalo *slydė* kiekviename kieme. Tai yra praėjęs etapas. Tačiau reikia sutramdyti šį reikalą, nes elektra yra mūsų valstybės kraujas. Jeigu kraujas necirkuliuos arba akcijas išpirkę mūsų valstybės kraujo... tai yra, mano nuomone, nusikalstama veika ir ją reikia stabdyti.

Gerbiami kolegos Seimo nariai, noriu dar kartą ir dar kartą atkreipti dėmesį. O kitą kartą papasakosiu apie tą BVP, galimai nusikalstamą, galimai *falšyvą*, ir apie tai labai įdomi situacija, apie BVP, kur dabar kalbama ir skirstoma, Europos Sąjunga ypač gudriai, jie ne sumas lėšų, o nuo bendrojo vidaus produkto... Kaip jie gudrauja, kitąkart papasakosiu. Sėkmės visiems teisingai ir sąžiningai dirbti Lietuvai!

PIRMININKĖ. Ačiū. Ir R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Laba diena, kolegos. Noriu perskaityti alytiškės Jotvingių gimnazijos... S. Jurgaitytės laišką apie tarpinius fizikos egzaminus.

„Tikriausiai dauguma vienuoliktokų man pritartų, kad pernai išgirdę apie tarpinius egzaminus buvome pasipiktinę, nes tikėjomės poilsio. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas įvyko ir ramių mokslo metų prieš 12 klasės egzaminus. Kitokius turėjome. Mes buvome greitai nuraminti, jog tai tik geriau, jog tai sumažins stresą ir bus lengviau 12 klasėje. Bet, deja, tai buvo melas, kuris yra toli nuo realybės.

Dauguma dvyliktokų yra ramūs, išsilaikę pusę savo egzaminų, kuriems yra puikiai paruošiami. O mes, vienuoliktokai, turime atnaujintas programas, pagal kurias mokytojai neriasi iš kailio, nes nežino, kaip mums pateikti informaciją, nes vadovėliuose to nėra. Tarpiniai egzaminai – stresui sumažinti? Jie mus veikia atvirkščiai. Mums liepiama vos prabudus sėstis prie kompiuterių ir spręsti užduotis, kurių klausimai net nėra suvokiami, ir nesuprantame, ko mūsų klausia. Taip pat buvo užduočių, kurias matėme pirmą kartą gyvenime. Laiko skiriama nedaug, daug jo prarandama, nes sistema užstringa, net nekalbu apie tai, kad po visko turime eiti į pamokas. Ir jeigu duodamas kontrolinis, privalome rašyti. Egzaminų tvarkaraštis tragiškas, jie eina vienas po kito. Dauguma mūsų tokią prabangą kaip miegas esame pamiršę, nes turime ruoštis ir visiems atsiskaitymams mokyklose, ir egzaminams. Taip pat iš mūsų yra atimamoms atostogos, per jas turėsime kalbėjimo egzaminą laikyti. Visa tai labai vargina, žlugdo morališkai. Ištiesai jaučiama įtampa, juk mes irgi žmonės, nesame robotai. Mano manymu, nėra normalu 17–18 metų moksleiviui prieš egzaminą gerti raminamuosius, o po jo išeiti iš kabineto visam perbalusiam ir drebančiam bei matyti kitus bendraamžius verkiančius. Ar čia toks tarpinių egzaminų tikslas?“

Miela Saule iš Jotvingių gimnazijos, drąsuole, ačiū už advokatavimą Jotvingių gimnazijos bei Lietuvos vienuoliktokams, už laišką. Jūsų drąsa gal paprotins liberaliąją valdžią dėl eksperimentų, ji atsitokės ir ištaisys grubias klaidas. Ačiū.

12.06 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKĖ. Dėkoju. Eikime prie kito darbotvarkės klausimo – Vyriausybės valandos. Tuoju ekranuose atsivers sąrašas, pagal jį ir galėsite užduoti klausimus. Pirmasis A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Labai nenustebinsiu, bet aš norėčiau paklausti švietimo, mokslo ir sporto ministro. Ir klausiu turbūt tol, kol bus padarytos kokios nors išvados. Nėra dienos, kad nesulaukčiau ko nors, žinučių arba skambučių, iš tėvų, kurie pasakoja, kaip jaučiasi vaikai ir kad kai kuriems tėvams tenka su gerai besimokančiais vaikais sėdėti vakarais kartu, kad jie ko nors sau nepasidarytų.

Yra buvęs epizodas, kai jūs sakėte, kad nesate biologijos ekspertas, bet, pasirodo, psichologijos esate. Jūs sakėte, kad vaikams stresas yra labai gerai. Tai aš noriu paklausti: ką jūs planuojate daryti ir kokias priemones švietimo sistema diegia, kad padėtų vaikams susitvarkyti su šia trauma? Ir ar jūs priimsite atsakomybę, jeigu įvyks kažkas, ko atsukti nebus galima? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Bendraujame ir mes su mokiniais ir iš tikrųjų tų patirčių yra įvairių. Iš esmės suprantame, kad egzaminai, koks jų būdas būtų, ar jie būtų pavasarį, ar jie būtų birželį, mokiniams kelia stresą. Stresą kelia dėl to, kad nėra įpročio laikyti egzaminus. Suprantame, kad būdavo aibė abiturientų, kurie pirmą kartą į bet koki patikrinimą ateina, kai ateina brandos egzaminų laikotarpis 12 klasės pabaigoje. Dabar, esant tarpinių patikrinimų galimybei, suprantame, kad stresas yra mažesnis dėl to, kad gali dalį turinio atsiskaityti dar 11 klasėje, o jeigu rezultatas netenkina, už visą turinį galės atsiskaityti 12 klasėje. Net jeigu surinko 0 taškų, galės už visa tai gauti kad ir maksimumą taškų 12 klasėje. Jeigu pritrūko 1 taško iki maksimumo, galės bandyti dar kartą. Rezultatas bus įskaitytas tas, kuris yra geresnis.

Dėl švietimo pagalbos. Švietimo pagalba, suprantame, yra savarankiška savivaldybių funkcija, tačiau valstybė deda į tai reikšmingas investicijas, skirdama ir lėšų, ar tai būtų psichologų etatams, ar tai būtų mokytojų padėjėjams. Šiais metais švietimo pagalbai valstybės biudžete yra skirta 163 mln., praėjusiais metais buvo mažiau nei 140 mln. Lėšos tam yra skiriamos. Matome ir stojimą į šias specializacijas. Prieš ketverius metus įstodavo kelios dešimtys, dabar, matome, stojimas vyksta šimtais. Tai bus ir tų, kurie galės, didinant etatus, didinant finansavimą, ateiti dirbti į mokyklas.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Aš dabar nežinau, ar vidaus reikalų ministrei, ar premjerei klausimas. Man skambino ne vienas iš Savivaldybių asociacijos ir sakė, kad civilinės saugos funkcijos yra deleguotos savivaldybėms, bet lėšos yra neskirtos. Sako, iš vidinių rezervų. Tai kaip galvojate spręsti, nes tų vidinių rezervų yra labai mažai?

Ir kitas klausimas yra premjerei dėl biurokratijos. Prie Vyriausybės buvo sukurta grupė. Deja, jokių rezultatų mes šiandien neturime, tuoj bus jau treji metai. Tai kaip jūs galvojate spręsti šį klausimą, nes mokyklos yra užverstos biurokratine našta? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Manau, kad aš turėčiau pradėti atsakyti į jūsų klausimą. Pirmiausia, kalbant apie civilinę saugą, atsirado nauja pareigybė, tai yra parengties pareigūnai, kuriems buvo numatytas ir finansavimas, buvo duotas savivaldybėms tam, kad jos galėtų tuos žmones įdarbinti. Priklausomai nuo savivaldybės dydžio, tai vienas arba du pareigūnai, kurie dirba ir atsakingi už ekstremaliųjų situacijų planus, už evakuacijos planus, už priedangų tinklo plėtrą. Pirmą kartą mes turime tokius žmones, kurie turi tik vieną atsakomybę – civilinę saugą. Anksčiau būdavo specialistai, kurie turėdavo dar įvairiausių funkcijų, ne visada susijusių su civiline sauga. Manau, tai yra labai didelis pastiprinimas. Mano žiniomis, apie 50 savivaldybių jau tokius pareigūnus turi. Noriu paraginti ir kitas savivaldybes aktyviau organizuoti procesą.

Kalbant apie pačią civilinę saugą, tai Vyriausybė yra patvirtinusi Civilinės saugos koncepciją. Šiuo metu mes ruošiamės Civilinės saugos programą, kurioje numatysime konkrečias priemones, finansavimą priemonių stiprinant mūsų visuomenės pasirengimą, toliau plėtojant infrastruktūrą ir kitas priemones, susijusias su gyventojų informuotumu. Tai tikrai bus pateikta. Seime bus galima, matyt, dalyvauti ir diskusijose, svarstymuose. Ir aš labai tikiuosi, kad mes turėsime labai aiškias kryptis, aiškų finansavimą ir turėsime, galų gale, civilinę saugą. Kaip žinome, daugelį metų nebuvo deramo dėmesio, o mes pradėjome gaivinti ir esame pasiryžę maksimaliu greičiu tą daryti toliau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, aš pabandysiu atsakyti, nors, kiek atsimenu, pagal Statutą lyg ir po vieną klausimą galima užduoti, bet jau, taip sakant, nesismulkinkime. Aš jums tikrai atsakysiu išsamiai į šitą klausimą raštu. Bet, kaip ir esu kalbėjusi anksčiau, kai jūs kėlėte tą klausimą, yra tam tikri sprendimai, kuriuos Vyriausybė gali padaryti dėl vadovų ataskaitų mažinimo, tie teisės aktų projektai yra parengti ir mes juos priimsime. Bet taip pat yra sprendimai, kurie steigėjo gali būti padaryti tam, kad biurokratinė našta būtų sumažinta.

Apie tai mes kalbamės su Savivaldybių asociacija ir žmonėmis, kurie ten atsakingi už švietimą. Juoba kad yra gerų pavyzdžių, pavyzdžiui, Marijampolėje, kur yra padaryti administraciniai sprendimai, leidžiantys sutaupyti daug laiko, daug darbo rankų ir paskirti tuos resursus kitur. Tai man šiek tiek apmaudu, kad savivaldybės nesinaudoja šita gera praktika ir nesimoko iš tų savivaldybių, kur tai veikia, bet tikrai pasistengsime papildomai paraginti savivaldybes tai daryti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas bus Ministrui Pirmininkei, nes, matau, susisiekimo ministro nėra, turbūt asfaltuoja kelius. Labai gerai.

Sausio mėnesį Vyriausybės komisija leido diegti *e. tollingą*. Lyg reikėtų sveikinti, nes šita sistema dar 2023 metų pradžioje turėjo veikti. Bet prieš kelias dienas Aukščiausiasis Teismas vėl priėmė skundą, sustabdė šitos sistemos diegimą toliau, ir viena iš priežasčių parašyta, kad tiekėjas yra įtrauktas į nepatikimų tiekėjų sąrašą Lietuvoje. Aš žinau šią firmą, kadangi ta pati firma „Proit“ dirba su SPIS'u, arba socialinių paslaugų diegimu, ji nesugebėjo įsisavinti 1 mln. pagal projektą per metus. Čia gi yra 40 mln. Todėl mano klausimas: kaip atsitinka Lietuvoje, kad projektus laimi įmonės, kurios įtrauktos į nepatikimų tiekėjų sąrašą? Dėl to nukenčia Lietuva, nes nesurenkame pinigų, eilės savivaldybėse ir visi kiti dalykai.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš tikrai negaliu pasakyti, kokios konkrečios įmonės laimėjo tą pirkimą, nes ten yra tokia situacija, kai vienas konkurso dalyvis apskundė kitą konkurso dalyvį ir ta istorija tęsiasi jau, kaip jūs pats minėjote, ne vienerius metus. Buvo vienoks sprendimas vienoje instancijoje, dabar yra kasacija ir Aukščiausiasis Teismas tą turi svarstyti. Bet, mano supratimu, jau to laiko sugaišta šitame procese ir taip per daug, todėl Susisiekimo ministerijai yra duotas pavedimas ieškoti kitų būdų, kaip įgyvendinti šį projektą, nes mes negalime laukti, kol kas nors tarpusavyje išsiaiškins.

Aš nežinau, kuriuo metu kuri įmonė į kokį sąrašą buvo įtraukta. Labai gali būti, kad tai įvyko proceso metu ir atitinkamai taip ta situacija susiklostė. Tai aš tuo pasidomėsiu. Atsakysiu jums raštu, bet, mano supratimu, šitas pirkimas ir visa su juo susijusi epopėja tęsiasi taip ilgai, kad jau tikrai tikėtis iš to gauti kokį nors rezultatą nėra jokio pagrindo ir reikia ieškoti kitų sprendimų. Tie sprendimai, mano supratimu, yra galimi.

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Mano klausimas švietimo, mokslo ir sporto ministrui. Klausimas apie tai, kodėl jūs visas pajėgas naudojate ne ten, kur reikia? To pasekmė – tai tarpiniai egzaminai, nes atnaujintas ugdymo turinys paleistas saviėigai. O jūs su komanda nukreipėte savo jėgas į tautinių mažumų mokyklų bendruomenių nerimo kėlimą. Pirmiausia, kodėl nereaguojate į Vilniaus miesto vicemero saviveiklą, telefoninę teisę, formuojamas metines užduotis, kurioms prieštarauja mokyklų bendruomenės ir, nepatvirtinus nuostatų, nepakeitus mokyklos nuostatų, atsiranda galimybė užsiregistruoti į nesamą klasę, į lietuvių klasę, lenkų, tautinių mažumų ir kitose mokyklose?

Antras. Kodėl jūs nesirūpinate, kad būtų vadovėliai? Pirmos klasės mokiniai lenkų mokykloje neturi nei matematikos, nei pasaulio pažinimo vadovėlių. Sakote, kad neįvyksta viešieji pirkimai, bet tai yra jūsų užduotis, paskelbus atnaujintą turinį, pasirūpinti, kad procesas vyktų sklandžiai.

Ir trečias dalykas.

PIRMININKĖ. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Kodėl jūs nekeičiate taip, kaip turėtų būti, atsiradus lenkų valstybiniam egzaminui, išplėstinio kurso? Jūs 2024–2025 metams savo įsakyme paliekate B lygio valandų skaičių pasirengti būtent valstybiniam egzaminui. Aš noriu sulaukti jūsų atsakymo.

G. JAKŠTAS. Dėkui už klausimus. Labiau, matyt, daugiau čia teiginių nei klausimų. Jiems paneigti neužimsiu visų eterio ir laiko, bet tikrai galiu pasakyti, kad atnaujintas ugdymo turinys nėra paleistas saviėigai.

Kas yra reikalinga, esant atnaujintam ugdymo turiniui? Pirmiausia, pakeisti pačias programas, kas pradėta daryti nuo 2019 metų. Mokytojai turi turėti kompetencijas dirbti su atnaujintomis programomis. Tai pradėjo ši Vyriausybė, nes praėjusi Vyriausybė nebuvo numachiusi tam nei

lėšų, nei pačių priemonių. Mokytojai, kurie dirbo su atnaujintomis programomis, gavo mokymų su jomis dirbti. Skirtos lėšos patiems mokytojams, kurie pradeda dirbti su atnaujintomis programomis, 20 % daugiau laiko dirbti su atnaujintu turiniu, nes suprantame, kad tie mokytojai užtrunka daugiau laiko pasirengti, kai turinys yra pasikeitęs. Tam buvo skirtos lėšos ir praėjusių metų rudenį, tęsiamas papildomas lėšų skyrimas ir dabar.

Vadovėlius leidžia leidyklos. Suprantame, kad vadovėlių neišleis visų vienu momentu. Kai yra suplanuojamas atnaujinti turinys vienu metu, yra užprogramuojama, kad vadovėliai vėluos. Mes tai suprantame ir, tai įvertinę, pasitelkiame dalykininkų asociacijas, kad parengtų metodinę medžiagą ir reikalingą informaciją dirbti su atnaujintu turiniu. Jeigu atsiranda nauja tema, kad būtų skaitmeninėje erdvėje, tai yra *emokykloje*, visa reikalinga medžiaga. Tai buvo padaryta ir dėl to turinio, kuris startavo nuo šio rugsėjo. Ši mėnesį baigėsi konkursas, bus parengtas atnaujintas ugdymo turinys dėl to turinio, kuris startuos nuo ateinančio rugsėjo.

Dėl tautinių mažumų kalbų. Suprantame, tai yra problema. Kalbamės ir su mokyklomis, su mokyklų vadovais, su bendruomene, su mokiniais. Jie jau mato teigiamų pokyčių. Buvau susitikęs su Visagino bendruomene – tiek su administracija, savivaldybės meru, tiek mokykloje su mokiniais, su mokinių tėvais, su mokytojais. Inicijavome šito klausimo aktyvesnį kėlimą, todėl mokyklos jau pradėjo priimti sprendimus, jau mato teigiamą efektą. Mokykloje priėmė sprendimą, kad 30 % turinio vyktų lietuvių kalba, nors mokomoji kalba yra rusų. Yra priėmė sprendimą nuo kito rugsėjo 50 % keisti šį rodiklį, nes supranta, kad labai svarbu gyvenant Lietuvoje gerai išmokti valstybinę kalbą. Suprantame, kad brandos egzaminai vyksta lietuvių kalba. Suprantame, kad turės studijuoti lietuvių kalba. Dėl to labai svarbu išmokti kalbą.

Dėl vicemero veiksmų, tai, matyt, ne man būtų klausimas. Mes suprantame, kad funkcijos yra išskaidytos. Aš niekaip negaliu daryti įtakos ir kontroliuoti savivaldybių ar kurių nors asmenų – merų, vicemerų ar administracijos. Matyt, reikėtų, jeigu turite klausimų, kreiptis į pačią savivaldybę. Aš jiems negaliu nei advokatauti, nei jų pasmerkti.

Dėl vadovėlių leidimo lenkų kalba. Suprantame, kad leidyklos apskritai veikia ekonomiką ir mąsto ekonomika, kai jų reikia mažai, tai vieneto kaina yra labai didelė. Todėl mes darome pirkimus, kad būtų išleistas turinys, kuris būtų skaitmeninis, parengtas, būtų galima naudoti skaitmeninį turinį.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia V. Bukauskas.

V. BUKAUSKAS (DPF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Nematau susisiekti ministro, tai Ministrės Pirmininkės norėčiau paklausti. Gerbiama Ministre Pirmininke, nuolatos susitikimuose klausama dėl prastėjančių kelių, ypač dėl žvyrkelių, priežiūros. Tiek vietinės reikšmės, tiek regioninės reikšmės. Būtent atėjus pavasariui mus pasiekė labai daug nusiskundimų gyventojų, bendruomenių, nutolusių gyvenviečių nuo miesto centrų arba nuo seniūnijų, pavienių gyvenviečių, kad specialus transportas negali laiku pasiekti vien dėl to, kad Žvyrkelių programa jau yra sustojusi, važiavimas keliais neįmanomas. Praeitą savaitę, penktadienį, Savivaldybių asociacija darė valdybos posėdį, kreipėsi ir į komitetą, ir į Vyriausybę su siūlymu iš esmės peržiūrėti 2024–2028 metų strategiją.

Gerbiama Ministre Pirmininke, ar nemanote, kad Vyriausybei reikėtų dar šią kadenciją numatyti papildomų lėšų žvyro atnaujinimo problemai spręsti? Tos iškasenos yra mūsų žemėje, jos iš tiesų reikalauja mažiausiai sąnaudų ir duoda didžiausią pridėtinę vertę, kuri grįš į mūsų biudžetą. Atkreipkite į tai dėmesį. Iš tiesų tai yra labai aktuali problema. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju. Aš norėčiau atkreipti dėmesį, taip jau yra, kad kelių finansavimas pastaruoju metu turbūt buvo didesnis negu bet kada, išskyrus 2020 metus, kai kovo mėnu Vyriausybė iš skolintų lėšų šiek tiek *šiūpelių* užmėtė Kelių priežiūros ir plėtros programą. Bet, man atrodo, jūs ne pirmą kadenciją Seime esate ir žinote, kad biudžetas yra ne tik išlaidos, bet dar ir pajamos. Kai mes pakalbėsime, iš kur ateis nauji pajamų šaltiniai, iš kurių galėtų būti finansuojama kelių infrastruktūra, žinoma, tada galėsime pakalbėti, kaip mes galime labiau kelius finansuoti. Bet, man atrodo, paprastai mes kalbame tik apie antrą dalį. Kaip suk, kaip nesuk, tuomet vis tiek atsiremi į tas pačias pajamas, kurias turime, ir į tas pačias skolas, kurias galime prisiimti. Todėl visų problemų išspręsti negalime. Ne tik žvyrkelių yra problema, mes jau strateginės

savo infrastruktūros būklę turėjome išlaikyti, tuos pačius tiltus ir visus kitus projektus, kurie yra svarbūs ne tik valstybės, bet ir regiono mastu. Iš esmės tam iš viso jokio dėmesio pastaruoju metu nebuvo skiriama, tai pačiai „Via Baltica“ iki Lenkijos sienos.

Yra daug dalykų, kuriuos reikia padaryti vienu metu, ir visą laiką reikia rinktis prioritetą. Taip sakant, malonumo disponuoti neribotais ištekliais, deja, Vyriausybė neturi.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia, rodos, J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Vėl klausių švietimo ministro. Daug priekaištų pasakyta dėl tų egzaminų užduočių. Vilniaus licėjaus mokiniai rado, rodos, apie 20 netikslumų fizikos užduotyse. Ar jūs sutinkate, kad jų ten tiek ir yra?

Mano klausimas būtų dėl tų ekspertų, kurie parengia ir tikrina tas užduotis. Kaip jie atrenkami, kokios yra jų profesinės patirtys ir kaip pati procedūra vyksta? Ar tie antrieji ekspertai, kurie tikrina pirmųjų parengtas užduotis, pabando patys išspręsti? Ar po šitų įvykių jūs ketinate inicijuoti ekspertų sąrašo pakeitimą? (*Balsai salėje*)

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Dėl fizikos. Ne tik Vilniaus licėjaus, pirmieji pateikė KTU gimnazijos vienuoliktokai. Ta informacija buvo perduota komisijai, kuri peržiūrėjo fizikos užduotis. Turime jau komisijos išvadą ir rekomendacijas. Šiandien bus paskelbta. Išties ten yra padaryta rengėjų klaidų. Bus paskelbta, kaip tai bus ištaisyta, kad nenukentėtų mokiniai, kurie laikė šį tarpinį patikrinimą.

Kaip yra rengiama? Už rengimą yra atsakinga Švietimo agentūra, kuri pasitelkia ekspertus. Norėjome, kad ekspertai būtų neanoniminiai. Prašėme Švietimo agentūros. Bet ji, bendraudama su tais ekspertais, gavo žinią, kad jeigu jie bus neanoniminiai, mes ekspertų nerasime. Suprantame, kad dabar visos strėlės ir visas linčo teismas vyktų tų mokytojų, kurie parengė šias užduotis ir recenzavo, bet visi suprantame, kad žmonės klysta ir net gali tą pačią klaidą padaryti keliese. Kas yra padaryta? Yra didinamas recenzentų skaičius nuo dviejų iki trijų, tai jau buvo padaryta. Ką mes papildomai inicijuojame? Dar peržiūrą po trijų recenzentų, pirmiausia dabar jau Švietimo agentūra skelbia konkursus, kad atsirinktų daugiau ekspertų, kurie dar peržiūrės, kad būtų dar trečias žingsnis... po rengėjų recenzentai patvarko ir tada trečias žingsnis, dar peržiūri. Žinoma, kai peržiūri, bando spręsti, žiūri, kiek užtrunka, kokie atsakymo variantai galimi ir taip toliau. Pereinamas visas veiksmų ciklas. Matome, kad to nepakanka, vis tiek yra padaroma klaidų. Procedūra yra tokia pat kaip valstybinio brandos egzamino rengimo. Prisiminkime, kiekvienais metais būna didesnių ar mažesnių problemų ir dėl brandos egzamino. Tada komisijos įvertina ir būna pakeistos skalės arba kurie nors uždaviniai įskaitomi atsakius ne taip, kaip buvo tikėtasi ir planuota. Visa tai yra taisoma ir apskritai žiūrima į vertinimą, kad tai nesikartotų ateityje, yra kuriamas užduočių bankas, mes turime turėti keletui ateinančių metų parengtas užduotis. Iš jų, atėjus patikrinimui ar egzaminui, yra pasirenkama, o ne kiekvienais metais vis iš naujo formuojamos komisijos, kviečiami rengėjai, bet kad būtų visada, žvelgiant į ateitį, parengta gana daug užduočių, iš kurių tiesiog būtų pasirenkama.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū. Klausimą norėčiau užduoti energetikos ministrui. Gerbiamas ministre, noriu jūsų paklausti. Gerbiamas ministre, yra patvirtintas bendrasis Respublikos planas ir truputį neramu mums, esantiems Ignalinos atominės elektrinės zonoje, trims savivaldybėms, Zarasams, Visaginiui ir Ignalinai. Žinome, kad jūs teikiate tokius Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimus, kurie riboja verslą, tai yra kad, pavyzdžiui, Ignalinos atominės elektrinės apsaugos, sanitarinės apsaugos, zonoje bus draudžiama steigti laisvasias ekonomines zonas. Tai yra 53 straipsnio pakeitimas. Prašom pasakyti, ar tikrai, Seimo šitas įstatymo projektas dar nepasiekė, tikrai ketinate tai daryti, nes esame labai sunerimę, kad ta zona tokia ir išliks pilka, kad nieko negalėsime, nei verslo vystyti, nei ekonomikos ir taip toliau? Labai ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Reikia pirmiausia prisiminti, kad Ignalinos atominė elektrinė dirba su radikaliomis medžiagomis. Yra saugyklos, saugyklos nuolat plečiamos. Yra tikimybė, kad taip pat ten gali atsirasti giluminė saugykla. Tikimybė, tai pabrėžiu. Taip pat yra tikimybė, kad, atsirandant ir vystantis vis naujoms branduolinėms technologijoms, galėtų

atsirasti ten maži moduliniai reaktoriai. Mes, turėdami omenyje visą šitą kompleksą aplinkybių, galvojame, kad tą teritoriją reikėtų pasaugoti dėl ateities sprendimų.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Norėčiau paklausti aplinkos ministro. Gerbiamasis ministre, gyventojai ištis užduoda labai daug klausimų dėl vis besikeičiančių, nuolat iki tol buvusių pakeistų Miškų įstatymo straipsnių. Šitie straipsniai netgi prieštarauja vienas kitam tarpusavyje. Žmonės kreipiasi į teismus ir neranda atsakymo dėl miškų paskirties žemės pakeitimo galimybių arba dėl paveldėjimo. Aš nedetalizuosiu viso šito, tiesiog noriu jūsų paklausti, nes ir jūs buvote minėjęs, kad į Seimą atkeliaus naujos redakcijos Miškų įstatymas. Ar jau galime jo tikėtis ir laukti artimiausiu metu? Labai ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Rima. Tai gal atvirkščiai pasakyčiau, kad Seime šią kadenciją Miškų įstatymas keistas tik tai vieną kartą J. Baublio iniciatyva. Iš esmės ta spauستuvė, įstatyminė spauستuvė, buvo sustabdyta, nes praeitoje kadencijoje Miškų įstatymo pakeitimų buvo toks skaičius, kiek per visą nepriklausomybės laikotarpį iki tol. Iš tikrųjų buvo paleista *bele* kaip. Šiuo metu Vyriausybėje yra aptariamas Miškų įstatymo projektas po dviejų viešų derinimų ir jį šią pavasario sesiją pasieks Seimą. Ten yra daug ištaisymų to, ką jūs turbūt minite, bet turbūt nereikėtų laukti miškų paskirties žemės pakeitimo palengvinimų, kas dabar yra Miškų įstatymo 11 straipsnyje, tai išskirtinai yra tik viešojo intereso atvejis – keičiama miškų paskirties žemė. Tas pats Seimo Teisės departamentas visada Miškų įstatymo 11 straipsnio pakeitimą pažymi kaip prieštaraujantį Konstitucijai, nes miškų paskirties žemė gali tik išskirtiniais atvejais būti pakeista į ką nors kita.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Norėjau užduoti klausimą sveikatos ministrui. Kadangi jo nėra, tai gal premjerė galėtų atsakyti. Mano klausimas būtų susijęs su pacientų pavežėjimu, specializuotu pavežėjimu, kuris turėtų įsigaliooti, būti pradėtas vykdyti liepos 1 dieną, nes bandomasis pradėtas praėjusių metų vasarą. Liko 3 mėnesiai iki tos datos, o savivaldybės nežino nei konkrečių sumų, nei kaip tai bus daroma. Kiek man yra žinoma, yra ir Savivaldybių asociacijos valdybos kreipimasis į ministrą, yra ir žiedinių savivaldybių vadovų kreipimasis. Gal jūs galėtumėte pakomentuoti, ar užteks to laiko ir ar bus tinkamai pasirengta? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiama Orinta. Taip, galiu pakomentuoti, nes čia yra iš tų projektų, kur taip pat ir Vyriausybės kanceliarija intensyviai padeda Sveikatos apsaugos ministerijai. Kadangi ten yra ir tam tikrų technologinių sprendinių, kaip tą procesą valdyti, tai aš taip pasakysiu: laiko tikrai turėtų užtekti. Ko labiau norėčiau, kad užtektų, tai kad užtektų geros valios, nes kai mes diskutuojame apie pinigus, kurie reikalingi šitam projektui, tai labai dažnai yra kalbama apie tai, kas jau nebėra... savivaldybė bando ekstrapoliuoti tuos vežimus, kur yra net ne savivaldybės teritorijoje, o kur mes kalbame, pavyzdžiui, apie vežimą į kitą savivaldybę, į kokią nors didesnę gydymo įstaigą, kur principai yra visiškai kiti. Yra savivaldybių, kurios tikrai yra gana gerai tą įsivertinusios, aš nenoriu čia jų įvardinti, bet jų tokių yra ir iš jų galėtų kitos savivaldybės mokytis.

Dabar mes esame tokiam galbūt tame etape, kur šiek tiek norisi galbūt ir geresnę derybinę poziciją turėti, ir truputį, truputį, galbūt nesakysiu kokio nors netinkamo žodžio, bet nepagrįstai teigti, kad šis projektas negali būti įgyvendintas... Mūsų supratimu, jis tikrai gali būti įgyvendintas. Mes išsamiai atsakysime asociacijai ir tada aš paprašysiu, kad jums kopiją padarytų, kur mes esame ir kaip mes tą dalyką matome. Tai tikrai yra ir suvaldomos lėšos, ir pats procesas, tik reikia truputėlį tokio galbūt atviresnio matymo, už ką tikrai savivaldybė atsakinga, kur jau atsiranda ta tarpasavivaldybinė atsakomybė, tada jau ten yra truputėlį kita istorija. Tad tai tikrai nėra pagrindiniai vežimai, kurie yra reikalingi. O savivaldybėse to lankstumo yra gana daug. Tikrai paprašysiu, kad jums išsamiai visą tą procesą aprašytų, ir dar kartą paprašysiu, kad su savivaldybėmis būtų susitakta ir tie praktiniai dalykai aptarti, nes aš tikiu, kad pavyks startuoti taip, kaip...

Dėl greitosios pagalbos taip pat, jūs turbūt prisimenate, diskusijų buvo, bet, mano supratimu, visi parametrai dabar rodo, kad tai buvo labai pasiteisinęs Seimo sprendimas, ir efektyvumo rodikliai, mano supratimu, tikrai patys už save kalba.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Ministrei M. Navickienei turiu klausimą. Sausio 18 dieną vaiko teisių apsaugos kontrolierė, ištyrusi vaiko teisių apsaugos specialistų veiksmus vaiko paėmimo Palangoje metu, nustatė, kad dėl netinkamo tarnybos darbo organizavimo, specialistų profesionalumo ir kompetencijos stokos vaikas galimai patyrė neigiamus išgyvenimus, stresą ir baimę. Kontrolierės nuomone, siekiant, kad vaiko paėmimo procesas ateityje truktų kaip galima trumpiau, vaikas patirtų kuo mažesnę stresą, būtinas atsakingas, operatyvus ir išsamus pasiruošimas tokiam procesui. Siekdama tarnybos funkcijų įgyvendinimo efektyvumo ir kokybės, kontrolierė siūlo užtikrinti kokybišką vaiko teisių apsaugos specialistų reikiamų kompetencijų ugdymą ir tarnybos veiklos teisinio reglamentavimo tobulinimą. Nuo šių išvadų pateikimo praėjo jau 2 mėnesiai. Prašau atsakyti, kas per šį laiką buvo padaryta ir kokių priemonių buvo imtasi tobulinant netinkamus ir neprofesionalių specialistų darbo metodus ir gerinant šios jums pavaldžios tarnybos darbuotojų kompetencijas?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Tai kaip tik šiandien įvyko bendra spaudos konferencija Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos ir policijos atstovų, būtent reziumuojanti tam tikrus sisteminius pokyčius ir algoritmus, kaip tarpusavyje bendradarbiaus šios dvi institucijos, užtikrindamos saugią aplinką vaikui tuomet, kuomet jau yra ta kraštinė priemonė – vaiko paėmimas iš tėvų ar globėjų – pritaikyta. Daug apie tai diskutavome ir kalbėjomės tarpusavyje, daug algoritmų keitėme, bet lygiai taip pat manome, kad daug dėmesio reikia skirti pačių darbuotojų kompetencijoms ugdyti ir mokymams. Todėl keletą mėnesių ieškant tų geriausių sprendimų, kad procesas vyktų ir jautriau, ir empatiškiau, ir labiau apsaugant vaiką nuo galimos žalos, kad tas pats paėmimo procesas truktų kuo trumpiau, ir buvo priimti šie sprendimai, kurie šiandien buvo gana išsamiai pristatyti ir policijos pareigūnų, ir Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos.

Man atrodo, mums yra labai svarbu suprasti, kad kiekvienas sistemoje dirbantis žmogus irgi susiduria su tam tikru stresu, kai yra tam tikra situacija. Mes privalome užtikrinti, kad ir patys darbuotojai turėtų reikiamas kompetencijas, ir tai bus daroma privaloma tvarka, darbuotojai privalės šitas savo kompetencijas atnaujinti. Labiausiai tų mokymų metu bus kalbama apie tai, kad yra svarbu išklausti vaiko nuomonę, metodus, kaip geriausia galima nuraminti vaiką ir supaprastintai paaiškinti sprendimo motyvus.

Tikrai tobuliname savo veiklą nuolatos, bet šiandien mes jau turime ir rezultatą – būtent pakeistą policijos ir Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos specialistų bendradarbiavimo algoritmą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiama vidaus reikalų ministre, gal jums ir nevisiškai žinoma situacija, bet noriu pasakyti, kad Kretingoje kovo 19 dieną, 13 valandą, atvyko šeima – vyras ir žmona. Palyko mašiną ligoninės teritorijoje ir pats nuėjo į ambulatorijos padalinį susilašinti vaistų. Išeina už valandos 20 minučių ir neranda žmonos. Sukėlė ant kojų visas tarnybas Kretingos rajono meras A. Kalnius, įsitraukė Šiauliai ir vis nepavyko rasti nei 19 dienos naktį, nei vėliau. Drįsau paskambinti taip pat 19 dienos vakare komisarui R. Požėlai, įsitraukė Klaipėdos apskrities komisariato vadas A. Motuzas, buvo mestos visos jėgos. Šiandien, po 2 parų, iš ryto, 9 valandą, 1948 metais gimusi moteris rasta įkritusi Padvariuose į trąšų duobę. Jūsų tarnyba nuostabiai dirbo. Būčiau labai laimingas ir Kretingos žmonės būtų laimingi, kad būtų paviešinta ir būtų pagerbti tie žmonės.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Tikrai vertiname mūsų tarnybų darbą, profesionalumą. Tikrai perduosiu ir tikrai įvertinsime tuos pareigūnus, kurie savo pareigas atliko maksimaliai gerai. Labai ačiū už gerus žodžius.

PIRMININKĖ. Ačiū, Antanai. Toliau klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mano klausimas vidaus reikalų ministrei. Aš pratęsiu gerbiamos Vilijos klausimą. Jūs pasakėte, paminėjote, kad yra skirti etatai. Etatai – taip, bet tai dar ne viskas. Mes žinome, norint įrengti priedangą ar slėptuvę, reikalingos lėšos. Savivaldybė, kaip visada, pasako: nėra pinigų, neturime galimybės tam skirti. Ar nenumatote atitinkamai, sakysime, nes yra labai svarbus ir labai aktualus šiandien tas klausimas, kaip padaryti,

kad tikrai būtų įrengtos tos priedangos ar atsirastų viena ar kita slėptuvė, sakysime, savivaldybėje, kur tikrai galėtų priimti gyventojus ir apsaugoti juos nuo... Galbūt, tikėkimės, nebus tokių įvykių, bet turime būti pasirengę. Kaip galvojate spręsti, nes lėšų tikrai savivaldybė nesuranda?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Tikrai labai svarbus klausimas. Kaip suprantame, mes laiko daug neturime. Pirmiausia, ką mes dabar darome, ką greituoju būdu mes galime maksimaliai greitai padaryti, tai yra įsivertinti visus dabar esamus objektus, kurie atitinka priedangų kriterijus. Tikrai labai nuoširdžiai noriu padėkoti toms savivaldybėms, kurios aktyviai išitraukia į šitą procesą. Turime 12 savivaldybių, kurios jau yra viršijusios arba pasiekusios tą numatytą skaičių, kokį esame suplanavę savo Civilinės saugos koncepcijoje, bet dažnai susiduriame su tokiu nenoru bendradarbiauti ar galbūt ne visu išitraukimu, nes šiuo atveju yra būtina pažymėti, kad savivaldybės yra atsakingos už jų teritorijoje esančius objektus, jų, tarkime, įvertinimą. Tą techninį įvertinimą padeda Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento pareigūnai padaryti, bet juos surasti ir sužymėti turi savivaldybės. Ir tas išitraukimas yra labai svarbus. Tai čia pirmas etapas.

Antras etapas. Mes suprantame, kad reikia investuoti į tuos pačius senus pastatus, į jų sutvarkymą. Yra gyvenamieji namai, kur yra rūšiai, juos reikėtų sutvarkyti. Kaip ir minėjau, šiuo metu yra rengiama Civilinės saugos programa ir ten tuos dalykus mes pabandysime susidėlioti.

Be to, reikia pažymėti, kad tvarkant tuos senus pastatus, kurie jau yra pastatyti, yra jau dabar Aplinkos ministerijos patvirtinta tvarka naujiems pastatams. Vadinasi, nauji pastatai, kurie dabar bus statomi, turės jau būti su tokiomis atitinkamomis priedangomis ir tikrai atitikti visus maksimalius reikalavimus.

Taip pat ieškome, kalbamės ir su Turto banku turėjome pokalbių. Yra identifikuota apie 500 pastatų, kurie gali būti taip pat įtraukti. Tikimės, kad artimiausiu metu taip pat pajudės. Kalbamės su verslu apie galimybes. Privatus verslas dabar taip pat savo iniciatyva daro atitinkamus veiksmus. Kalbėsime su nekilnojamojo turto vystytojais dėl atitinkamų, kaip sakant, prioritetų ir judėjimo kryptių. Manau, kad visi kartu, surėmę pečius, mes pasieksime. Bet labai svarbu pažymėti, kad svarbus yra noras ir abipusis bendradarbiavimas. Čia nėra savivaldos ar Vyriausybės, ar ministro reikalas. Čia yra visų mūsų reikalas ir labai svarbus tas geranoriškas susitelkimas ir darbas tam, kad mūsų žmonės jaustųsi saugūs. Programa bus ir tada galėsime diskutuoti.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau truputį papildyti, nes norėčiau atkreipti dėmesį, kad iki šiol apskritai civilinei saugai net paskirtų žmonių savivaldybėse nebuvo, jūs gi žinote, buvo ten kas nors, kas yra kalbos redaktorius-civilinės saugos specialistas. Tai kai dabar jau tu turi tą paskirtą žmogų, tai tada jau paskirtas žmogus turi tam tikrą atsakomybę ir jisai turi tą atsakomybę vis dėlto ir nešti ant savo pečių.

Dabar dėl finansų. Vis dėlto dėl finansų visada yra prioriteto klausimas. Jūs puikiai žinote, kad savivaldybių biudžetai per šiuos dvejus metus, ta jų savarankiškoji dalis, kuri yra ne valstybės dotacija, išaugo 1 mlrd. eurų, ar ne? Tai yra, aišku, 60 savivaldybių, bet vis dėlto tai yra labai labai nemaži pinigai. Ir vis tiek savivalda, na, jeigu ji turi savarankiškąją funkciją, ji turi daug savarankiškųjų funkcijų, bet reikia kažkaip tarp tų funkcijų prioritetus pasirinkti. Kaip ir mes čia turime, kai valstybės biudžetą tvirtiname. Mes kažkaip tuos prioritetus susidėliojame, nes viskam reikia. Keliams, kolega klausė, tam reikia, tam reikia, šitam norisi daugiau skirti, kažkam galbūt būtų labai smagu daugiau tų lėšų skirti, bet vis vien turime susidėlioti pagal tai, kas atrodo patys aktualiausi šiandien poreikiai ir patys svarbiausi, kuriuos reikia tenkinti pirmąja eile.

Man atrodo, kad vis tiek savivaldos išitraukimas ir praktinis yra labai svarbus, nes jie žino, kas pas juos yra ant žemės, jie žino, kas gali būti panaudojama, turi žmonių, tie žmonės yra apmokami ir turi dirbti savo darbą. Bet net ir išteklių požiūriu vis tiek reikėtų truputėlį savikriščiau pasižiūrėti, nes valstybės biudžetai jau dabar tokiais tempais kaip savivaldos biudžetai neauga vien dėl to, kad savivaldų biudžetai yra išvestiniai iš darbo užmokesčio fondo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Vakar Audito komitete svarstėme Valstybės kontrolės ataskaitą „Vaistų prieinamumas gyventojams“ ir paaiškėjo gana skandalingas faktas, nes Privalomojo sveikatos draudimo fondo rezerve 700 mln. eurų, ant kurių, pasirodo, letenėlę uždė-

jusi finansų ministrė ponია G. Skaistė. Klausimas: kodėl mokant mokesčius prieinamumo gyventojams nėra? Galbūt ponია premjerė galėtų į tą klausimą atsakyti. Buvo paaiškinta, kad pastaruosius trejus metus gauta viršplaninių pajamų. Nei Sveikatos ministerijos atstovai, nei Valstybinės ligonių kasos atstovai nesupranta, kodėl nors dalies tų pinigų negalima paimti iš to rezervo ir skirti gyventojams, kuriems reikia šios paslaugos. Gerbiama premjere, paaiškinkite, kaip čia su tais ten pinigais ir kodėl tas išpūstas rezervas nuo pastaruoju metu 500 mln. iki dabar 700 mln...

PIRMININKĖ. Trumpinkite.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). ...vis tiek, na, yra užspaus tas finansų ministrės. Ar jūs neleidžiate jai?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Pirmiausia tai noriu priminti, kad Sveikatos draudimo fondo biudžetą tvirtina Seimas ir tie skaičiai sveikatos draudimo rezervo, planuojami metų pabaigoje ir metų pradžioje, visada yra Seimui pateikiami. Taip, šiuos trejus metus buvo taip, kad darbo užmokesčio fondas visus trejus metus augo sparčiau, negu buvo prognozuojama rengiant biudžetą. Todėl ir „Sodros“ biudžetas buvo didesnis, ir rezervas buvo didesnis, negu buvo planuojama, ir atitinkamai Sveikatos draudimo fondas, kadangi šitas fondas taip pat yra renkamas nuo darbo užmokesčio fondo ir tiesiogiai nuo jo priklauso. Viskas labai gerai.

Jūs neteisus teigdamas, kad rezervo lėšos nebuvo naudojamos. Aš paprašysiu, kad Sveikatos ministerija jums asmeniškai pateiktų, kiek buvo lėšų iš rezervo panaudota 2023 metais, ir tada, tikiuosi, jūs per kitą Vyriausybės valandą pasakysite, kad jūs suklydote. Taip pat ir vaistams.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamai premjerei pusantro klausimo, nes, sako, dviejų negalima. Pirmas klausimas. (*Balsai salėje*) Tai aš pusantro. Pirmas klausimas dėl palūkanų.

Kaip žinome, Lietuvoje palūkanų norma yra tikrai gana didelė ir Europos Centrinis Bankas paleido žinutę, kad iš tikrųjų spres. Pagal jų pačių teiginius, tai būtų gal balandžio mėnesį. Gal jūs turite informacijos, nes vis tiek tos jaunos šeimos, kurios pasiėmė paskolas, turėtų irgi savo biudžetus planuoti. Tai gal jūs dabar žinote, kadangi vis tiek, matyt, bendraujate tais klausimais, kada tai galėtų būti? Ir ar tai bus, kaip prognozuojama, vasarą, ar rudenį?

Ir antras klausimas. Gerbiama premjere, Lietuva pagal Pasaulio laimės indeksą užima 19 vietą. Ar jūs laiminga?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Manau, kad taip. Žinote, yra du būdai bandyti būti laimingam. Vienas būdas yra užkelti sau didžiulę ambiciją, kurią sunku pasiekti, ir visada dėl to frustruoti. O kitas būdas yra suprasti, kiek daug turi. Aš manau, kad Lietuvoje yra daug žmonių, suprantančių, kiek daug mes turime, kiek daug mes pasiekėme ir kiek daug mes turime ką branginti, todėl tas santykis su aplinka ir su tikrove, man atrodo, leidžia žmonėms pajusti laimės jausmą. Be to, kas mane labai džiugina, kad mūsų jaunimas yra laimingiausias pasaulyje. Manau, kad tai yra labai malonu matyti. Bet, aišku, į visus tokius reitingus ir kitus dalykus vis tiek, nors jie ir malonūs, žiūrime su pūdu druskos, su žiupsniu druskos, šiuo atveju gal žiūrėčiau su žiupsniu druskos. Tikrai manau, kad yra gera dinamika ir geros tendencijos.

Dabar apie palūkanų normas. Kaip jūs žinote, ir Europos Centrinis Bankas, ir Lietuvos centrinis bankas nuo vykdomosios valdžios yra absoliučiai nepriklausomas. Tai aš šiandien žinau tikrai tiek, ką pasakė Europos Centrinis Bankas savo paskutiniame valdybos posėdyje, vykdomųjų direktorių posėdyje, pinigų politikos klausimais. Jis pasakė, kad atidžiai stebi situaciją ir išlaikys palūkanų normas gana aukštas tiek, kiek reikės, kad infliacijos sumažėjimas būtų ilgalaikis. Juk pagrindinis tikslas yra tvariai ir ilgam laikui sumažinti infliaciją, kas vertinama, kad pavyko padaryti, bet dar ne iki galo.

Kitas pinigų politikos posėdis yra balandį, o dar kitas – birželį. Ar kuriame nors iš šitų posėdžių Europos Centrinio Banko valdančioji taryba nuspręs kaip nors keisti palūkanų normas, aš tikrai nesimu nei spekuliuoti, nei spėti, nes tie sprendimai priklauso nuo Europos Centrinio Banko ekonomistų prognozių ir išvados, kiek tvirtai yra įžeminta infliacija į 2 % lygį. Jeigu makroekonominiai duomenys rodytų, kad Valdančioji taryba galės tokį sprendimą priimti, tai aš nė kiek neabejoju, kad tokie sprendimai ir bus priimti. Jeigu dar ne, tai, matyt, bus laukiama papildomų duomenų.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkui. Ne taip seniai visuomenė buvo sudrebinta žinios, kad mūsų premjerė savo rinkimų kampanijai pasirinko V. Putino šūkį apie stiprią valstybę ir stiprų prezidentą. Na, ačiū Dievui, tie nenaudėliai surasti, nubauti tie, kurie pakišo kiaulę premjeriui.

Bet aš matau dar vieną grėsmę. Štai jums žinomas G. Landsbergis prieš kurį laiką davė interviu „Foreign Policy“ leidiniui. Jis pasakė, kad yra gana didelė tikimybė, kad Rusija nepatirs pralaimėjimo. Dabar mes visi girdime, kaip jis kviečia visus į karą. Tai ar nebus dabar jums toks šūkis pripirštas, kad „Visi į karą!“, gerbiama premjere? Ir kaip jūs žiūrėtumėte į tą šūkį, kuris dabar sklindo erdvėje? Paprastai diplomatinių tarnybų vadovai pirmiausia rūpinasi karo alternatyvomis, kad surastų galimybę susitarti. Va, kaip Vytautas Didysis susitarė su kryžiuočiais ir 500 metų nebuvo jokio karo pas mus. Tai ar ne laikas apie tai kalbėti ir pasirūpinti, kad atsirastų susivienijimas dėl to? O dabar kolegos neseniai paskelbė, kad laikas kalbėti apie taiką. Jums taip neatrodo? Ačiū.

PIRMININKĖ. Sumušėme kryžiuočius.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau kalbėti apie taiką, o ne apie taikos imitaciją. Tai, apie ką jūs kalbate, yra, deja, taikos imitacija, nes jūs puikiai žinote, kad bet kokie taikos susitarimai su V. Putinu yra įmanomi tikrai V. Putino sąlygomis ir tai niekada nėra taika. Tai tiek aš galėčiau pakomentuoti šiuo klausimu. O šūkliai visi ir visa kita, tai manau, kad čia yra nei ta vieta, kur turėčiau komentuoti, nei Vyriausybės darbo dalykai.

PIRMININKĖ. Kitas klausiantis – T. Tomilinas, bet salėje nematau. B. Pietkiewicz. Irgi nematau. V. Ažuolas visada pasiruošęs.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama premjere, gaila, kad nėra finansų ministrės, bet gal jūs galėsite atsakyti dėl mokesčių rinkimo. Lietuva užima tokią gėdingą 4 vietą nuo galo dėl PVM'o surinkimo atotrūkio. Kaip finansų ministrė mums yra minėjusi, kad tenai yra *nedarenkamas* beveik milijardas PVM'o. Tai kokių planuojate veiksmų ar sprendimų imtis, kad tą surinkimą pagerintumėte? Ar eisite kaip tik kitu keliu – mokesčių didinimo keliu?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis Valiau Ažuolai, jums turbūt Finansų ministerijoje pasakė, kiek tas atotrūkis sumažėjo per pastaruosius, na, aš sakysiu, aštuonerius metus, tai yra per buvusios Vyriausybės kadenciją ir per šitos Vyriausybės kadenciją. Dvi vyriausybės sugebėjo tą atotrūkį sumažinti perpus. Tai ir toliau ketiname tai daryti, kol sumažinsime iki nulio. Kiek kadencijų mums reikės tam reikalui, tiek ir būsime. Ačiū.

PIRMININKĖ. Tai klausimai atsakyti. Klausėjų daugiau salėje nėra. L. Girskienės taip pat nematau. Tai Vyriausybės valanda baigta. Tik primenu, kad slaptas balsavimas nuo 13 valandos iki 13 val. 20 min. čia įprastai prie plenarinių posėdžių salės.

Pertrauka

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Tęsiame darbą.

14.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos atleidimo iš Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio pareigų“ projektas Nr. XIVP-3559(2) (priėmimo tęsinys)

Dar nesame baigę rytinio posėdžio, bet labai greitai jį baigsime, paskelbus man balsų skaičiavimo protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos atleidimo iš Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio pareigų“ priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių 108, rasta biuletenių 108, galiojančių 108: atleisti iš pareigų – 95, neatleisti iš pareigų – 13. Taigi priimtas nutarimas atleisti Seimo kanclerį iš pareigų. (*Gongas*)

Dėkui Seimo kancleriui už tuos trejus metus, kuriuos kartu su mumis buvo. (*Plojimai*) Kai atleidžiama dėl nepasitikėjimo, gėlių įteikti nepriimta, matyt, bet padėkoti plojimais galime, tai tą ir padarėme. Dabar po šio nutarimo rytinį posėdį baigiame. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 353 STENOGRAMA

2024 m. kovo 21 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas J. SABATAUSKAS*

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Pradedame vakarinį posėdį. (*Gongas*) Registracija. Užsiregistravo 59 Seimo nariai.

V. Valkiūnas dėl vedimo tvarkos, kaip suprantu.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiamieji, šiandien istorinė diena – nušalintas Seimo kancleris. Gerbiami kolegos, Seimo nariai ieškojo tiesos ir ją surado. Nekalbėsiu apie tuos išlydėtus, kas jau išėjo, tas išėjo. Noriu palinkėti kolegoms Seimo nariams, kad ir prieš galimai energetikų mafiozinę struktūrą taip pat vieningai visi kovotų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai, pradedame nagrinėti darbotvarkės projektus pagal jų registracijos eilę.

14.02 val.

Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 1, 2, 4, 9 ir 12² straipsnių ir ketvirtojo¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-2055(3) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-1.1 klausimas – Maisto įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Turbūt reikės pakviesti į tribūną komiteto pranešėją K. Adomaitį, nes reikės pakomentuoti dėl Teisės departamento pastabų.

Dėl 1 straipsnio nėra pastabų. Priimame bendru... Tiksliau, gal taip darykime: apžvelkime Teisės departamento pastabas ir tada, man atrodo, galėsime pritarti visiems straipsniams iš karto.

Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė iš dalies. Prašom pakomentuoti. Tuoj įjungsiu. Įjungta. Prašom.

K. ADOMAITIS (*LF*). Iš tiesų Teisės departamento visoms pastaboms mes pritarėme bendru sutarimu. Taip, kaip buvo pasiūlyta. Nežinau, ar dar čia reikia labai plėstis.

PIRMININKAS. Ko nors plačiau komentuoti nenorite? Iš tikrųjų čia yra pritarimai, pareduota, tai...

K. ADOMAITIS (*LF*). Taip, tai yra labiau techninio pobūdžio pataisymai, kaip formuluoti, kuri institucija bus atsakinga už pareigas ir panašiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių? Nematau. Tada balsuosime iš karto dėl viso projekto. Dabar – motyvai. T. Tomilinas – už.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, gerbiamas posėdžio pirmininke, šie įstatymų projektai, Maisto įstatymo projektas, Atliekų tvarkymo įstatymo projektas, yra tam tikra socialinė inovacija. Mes faktiškai dvejus metus dirbome prie to, kaip padaryti, kad tas maistas, kuris lieka prekybos centruose, neatsidurtų biodujų reaktoriuose, o patektų dažniau į vienos ar kitos labdaros organizacijos rankas ir kuo daugiau žmonių būtų pamaitinta vis dar galiojančiu maistu. Taip mes pasiektume ir aplinkosauginių, ir socialinių tikslų. Kaip žinote, vis dar keli šimtai tūkstančių Lietuvos žmonių yra ties skurdo riba ir kiekvieną dieną tos šeimos galvoja, kaip pamaitinti save, kaip pamaitinti vaikus. Į pagalbą ateina labdaros organizacijos, tačiau dažnai toms organizacijoms trūksta maisto. O tas maistas, kuris lieka neparduotas prekybos centruose, neretai keliauja į energetikos įmones, o ne į labdarą.

Šis įstatymas ir lydimieji įstatymai siūlo instrumentus, kaip paskatinti prekybos centrus pačius galvoti apie tą neparduotą maistą, kaip jį parduoti dažniau, daugiau. Bus tvirtinami maisto švaistymo mažinimo planai. Kiekvienas didelis prekybos centras tai turės pasidaryti. Jeigu dažniau bus taikomos nuolaidos, vadinasi, mes pigiau pirsime tą maistą, dažniau matysime akcijas.

Viskas gerai, nebūtinai labdarai turi būti atiduodamas maistas. Jeigu prekybos centrai sugebės jį parduoti, tai yra puiku. Svarbiausia, kad maistas nebūtų švaistomas. To iš mūsų reikalauja Europos Sąjunga, to mes, kaip moralūs žmonės, turime siekti pažangioje valstybėje.

PIRMININKAS. Daugiau užsirašiusių dėl motyvų nėra. Balsuosime per numatytą laiko intervalą.

14.07 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 47 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 931 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3350(2) (priėmimas)

Kitas projektas – Aplinkos apsaugos įstatymo 47 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo kitu straipsniu įstatymo projektas. Čia trys straipsniai. Jokių pastabų negauta. Niekas nereikalauja atskirai balsuoti dėl straipsnių, tai apsispręsimas dėl viso projekto. Žiūrime, ar yra užsirašiusių dėl motyvų. Nėra užsirašiusių. Tiesiog konstatuojame, kad balsuosime per numatytą laiko intervalą.

14.07 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju¹² skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3351(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-1.3 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo aštuntuoju¹² skirsniu įstatymo projektas. Taip pat priėmimas.

Čia jau yra pasiūlymų. Dėl 1 straipsnio nėra pasiūlymų, tai galime pritarti bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio yra T. Tomilino pasiūlymas. Turbūt netikrinsime čia tų 29 balsų, nes kai ne balsavimo intervalas, vis tiek dėl pasiūlymų mes turėsime balsuoti per numatytą laiko intervalą. Nebent jūs atsiimate? Ne. Tada viskas, sustojome prie šio projekto. Ačiū pranešėjui.

14.08 val.

Minimalaus subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3533ES, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188⁵ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3534, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3535 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-2.1 klausimas – Minimalaus subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3533. Vietoj ministrės pranešėjas – viceministras D. Sadeckas. Prašau į tribūną.

D. SADECKAS. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Vyriausybė teikia Lietuvos Respublikos minimalaus subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo įstatymo projektą, taip pat jo lydimuosius Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio, priedo pakeitimo ir kodekso papildymo 188⁵ straipsniu įstatymo bei Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektus. Minėti įstatymų projektai yra parengti perkeliant 2022 m. gruodžio 15 d. direktyvą dėl visuotinio minimalaus tarptautinių įmonių grupių ir didelių vietos subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo Sąjungoje. Taisant direktyvoje nustatytas apmokestinimo taisykles, įmonių grupių, kurių metinės konsoliduotosios pajamos yra 750 mln. ar daugiau, pelnas turi būti efektyviai apmokestinamas bent 15 % mokesčio tarifu. Tačiau direktyvoje yra nustatyta teisė Europos Sąjungos valstybėms narėms šešeriems metams atidėti šių apmokestinimo taisyklių taikymą, jei jose įsikūrusių didžiųjų įmonių grupių pagrindinių įmonių skaičius neviršija 12. Lietuva šiuo atveju patenka tarp tų Europos Sąjungos valstybių, kurios turi teisę atidėti direktyvoje nustatytą minimalaus pelno apmokestinimo taisyklių taikymą.

Pagrindinio teikiamo įstatymo projekto tikslas yra perkelti mano minėtos direktyvos nuostatas, pagal kurias atitinkama informacija turi būti pateikiama toms Europos Sąjungos valstybėms narėms, kurios jau nuo 2024 metų, tai yra nuo šių metų, taiko didžiųjų įmonių grupių uždirbto

pelno minimalaus apmokestinimo taisyklių nuostatas. Šiuo įstatymo projektu Lietuvoje veikiančioms didžiųjų įmonių grupių įmonėms apmokestinimas nebūtų nustatomas naudojantis direktyvoje suteikta šešerių metų atidėjimo teise.

Kaip ir minėjau, teikiami taip pat lydimieji įstatymų projektai. Administracinių nusižengimų kodekso projekto tikslas yra nustatyti baudas už pagrindinių projektų nustatytų informacinių reikalavimų nesilaikymą. Baudos būtų nuo 1 tūkst. 800 iki 3 tūkst. 800 eurų, jeigu toks pažeidimas būtų padarytas pirmą kartą. Iš esmės baudos yra analogiškos kaip ir kitais atvejais už padarytus informacinius nusižengimus.

Taip pat kartu yra teikiamas Mokesčių administravimo įstatymo projektas. Jo tikslas yra nustatyti, kad už pažeidimo pagal minėtas Administracinių nusižengimų kodekso projekto nuostatas padarymą įmonė būtų įtraukiama į Valstybinės mokesčių inspekcijos skelbiamą nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašą. Siūloma projektų nuostatų įsigaliojimo data – šių metų liepos 1 diena, tačiau iš esmės jos būtų taikomos nuo šių metų sausio 1 dienos, nes būtų taikomos teikiant deklaracijas dėl pelno mokesčio už visus 2024 metus. Prašau priimti svarstyti teikiamus įstatymų projektus.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis G. Paluckas klausų, jeigu būtų salėje. K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Gerbiamas pranešėju, aš norėjau suprasti viso šito projekto kontekstą. Tikrai dalį direktyvos mes perkeliame, dalį atidedame, naudojames tomis išimtimis, bet kartu kalbame... Ir išimtytys kokios – kad mes neimsime kol kas jokių mokesčių, kurie yra sutarti tarptautiniu lygmeniu, tai yra to 15 % minimumo, netikrinsime, ar įmonės susimoka, ir leisime tą mokesť susimokėti kitose šalyse, nes kitos šalys naudosis šituo susitarimu ir taikys tą 15 % minimalų pelno mokesť. Vadinasi, tas mokesťis, kaip sakyti, įmonėms niekuo nepadės, nes jos vis tiek jį turės susimokėti, tiesiog kitoje šalyje, o mes kažkaip nesiimame to suvaldyti. Ir viso to kontekste mes taip pat diskutuojame apie naujus gynybos mokesčius ir taip toliau. Tai ar čia nebūtų pirmo prioriteto sprendimas?

D. SADECKAS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų taip, pagal šiuo metu teikiamą įstatymo projektą tai būtų tikrai informaciniai įpareigojimai įmonėms tam, kad kitos Europos Sąjungos valstybės narės, kurios visiškai perkėlė direktyvą, galėtų ją visa apimtimi taikyti. Mūsų skaičiavimais, Lietuvos įmonių sumokėti mokesčiai būtų apie 7 mln. eurų, kuriose veikia tų lietuviškų įmonių *dukterinės* įmonės, biudžetus sudarytų apie 7 mln. eurų. Tai būtų 2026 metais, nes už 2024 metus pagal direktyvą deklaravimas ir mokėjimas būtų tikrai praėjus pusantrų metų.

Ką Lietuva daro šiuo atveju? Mes papildomai jau rengiame teisės aktus dėl vietinio vadinaimo papildinio mokesčio, kuris reikštų tai, kad tiek mano minėtos lietuviškos didelės įmonių grupės, kurios, kaip sakiau, šiuo metu mokėtų papildomas įmokas į kitų šalių biudžetus, mokėtų jas Lietuvoje, taip pat papildomas įmokas mokėtų ir užsienio šalių grupės, kurių *dukterinės* įmonės veikia Lietuvoje. Šiuo metu teisės aktų projektai rengiami ir labai tikimės, kad jie galėtų įsigalioti jau 2025 metais.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Pirmiausia, nesuprantu, direktyvos viename aiškinamajame rašte rašote, kad penkeri metai, pristatydamas sakėte, kad šešerių metų pereinamasis laikotarpis. Patikslinkite, koks tas laikotarpis iš tikrųjų yra direktyvoje?

Antras momentas, kiek Lietuva prarastų ir kiek galėtų gauti pajamų iš kitų tarptautinių įmonių, kurios turėtų susimokėti šitą 15 % pelno mokesť? Kiek mes planuotume gauti?

D. SADECKAS. Ačiū už klausimą. Direktyva yra 2022 metų, tai yra galimas šešerių metų atidėjimas pagal direktyvą. Šiuo atveju yra likę turbūt penkeri metai realiai, bet taip, pagal direktyvą yra šešerių metų atidėjimo terminas.

Kalbant, kokių galbūt papildomų pajamų galėtume gauti, kaip ir minėjau, šiuo metu neperkėlus visos apimties direktyvos, lietuviškos įmonės, tiksliau, jų *dukterinės* įmonės, veikiančios kitose šalyse, 2026 metais sumokės apie 7 mln. eurų. Šiuo atveju Lietuva negaus tų 7 mln. eurų papildomai, tai nebus netekimas iš pelno mokesčio pajamų, tačiau mes galbūt galėtume gauti papildomus 7 mln. eurų, jeigu visiškai būtume perkėlę direktyvą.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, iš jūsų pristatymo aš suprantu, kad taikydami šią direktyvą mes daugiau prarastume, negu netaikydami. Aš taip suprantu. Nes, kaip pasakyti, yra į vieną pusę ir į kitą pusę. Gal galite patikslinti, gal tikrai reikėtų dar daugiau atidėti, nes praradimai gali būti didesni? Ir kodėl ta suma nustatyta – 750 mln.? Ar mes galime ją koreguoti, ar tik tokia suma ir gali būti?

D. SADECKAS. Ačiū už klausimą. Gal pradėčiau nuo antros dalies. 750 mln. yra direktyvinis skaičius. Iš tikrųjų jo keisti mes negalime, tai yra bendra sutarta riba visoje Europos Sąjungoje.

Dabar kalbant apie tai, ar mes čia daugiau prarastume taikydami direktyvą, ar ne, tai iš tikrųjų direktyva suteikia galimybę būtent gauti papildomų pajamų iš pelno mokesčio, nes šiuo metu kai kurios įmonės, taikydamos įvairias lengvatas, nesumoka vadinamojo efektyvaus 15 % pelno mokesčio tarifo, dėl to yra galimybė pagal šią direktyvą būtent papildomai surinkti pajamų iki tų 15 % pelno mokesčio. Valstybės atžvilgiu tai būtų papildomos pajamos. Žinoma, įmonėms tai būtų papildomi mokesčiai.

PIRMININKAS. Dėkui pranešėjui. Mes išklausėme pateikimą iš viso trijų projektų, dar yra du lydimieji. Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Apsispręsimė per balsavimo intervalą.

14.18 val.

Pelno nesiekiančių organizacijų nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3526 (pateikimas)

Toliau pagal darbotvarkę 2-3 klausimas – Pelno nesiekiančių organizacijų nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3526. Pranešėjas – Seimo narys V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, norėčiau pristatyti Pelno nesiekiančių organizacijų nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo projektą. Šiuo įstatymo projektu siekiama sudaryti sąlygas pelno nesiekiančioms organizacijoms, kurių nekilnojamasis turtas buvo nacionalizuotas SSRS okupacijos metais, atkurti nuosavybės teises į šį turtą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2003 m. kovo 4 d. nutarime konstatavo, kad, okupacinei valdžiai 1940 metais ir vėliau įvykdžius nacionalizaciją ir kitais neteisėtais būdais nusavinus privačią nuosavybę, buvo paneigta pati žmogaus prigimtinei teisei turėti privačią nuosavybę. Tokių okupacinės valdžios savivalės aktų pagrindu negalėjo atsirasti ir neatsirado teisėta valstybinė, visuomeninė nuosavybė, nes teisė negali atsirasti neteisės pagrindu. Konstitucinis Teismas 1994 m. gegužės 27 d. nutarime konstatavo, kad tokiu būdu iš žmonių atimtas turtas laikytinas tik faktiškai valstybės valdomu turtu.

Atsižvelgdami į tai, įstatymo projekto iniciatoriai laikosi nuomonės, jog šiandien būtina išplėsti sovietinės okupacijos laikotarpiu neteisėtai nacionalizuoto nekilnojamojo turto restituciją, kad šia teise galėtų pasinaudoti ir ilgametės pelno nesiekiančios organizacijos, kurios veikė tarpukario nepriklausomoje Lietuvoje ir tęsia savo veiklą šiandien.

Reikia pasakyti, kad tokios organizacijos savo turtą Latvijoje, Estijoje atgavo taip pat po nepriklausomybės atgavimo. Sakykime, korporantai, nuvykę pas savo kolegas į Tartu universitetą, į Taliną ar į Rygą, mėgaujasi svetingumu, nes juos kolegos priima rūmuose, kurių kai kuriuos jie yra sukūrę ir nuo XIX amžiaus pabaigos. Mes kažkodėl niekaip to padaryti negalime, rasdami vieną ar kitą pretekstą.

Šiuo požiūriu galima teigti, kad kitose Baltijos šalyse neteisėtai nacionalizuoto turto restitucija buvo įgyvendinta platesniu mastu negu Lietuvoje. Siūlomas įstatymo projektas suteiktų Lietuvai dar vieną galimybę atkurti okupaciniu sovietinės valdžios laikotarpiu paneigtą teisingumą. Tuo pat metu tai leistų sustiprinti Lietuvos nevyriausybinį organizacijų sektorių, padidintų šių organizacijų pasitikėjimą valstybe.

Čia gal tas labiausiai liestų Kauną, nes Kaunas yra daugiau patyręs vokiškųjų universitetų įtaką ir korporacijos yra labai stiprios šiuo metu. Iš tikrųjų tokiems korporantams ateiti į tuos rūmus savaime yra labai labai ypatingas dalykas.

Šį pasiūlymą teikia Lietuvos Respublikos Seimo narių laikinoji Jaunimo pilietinio patriotinio ugdymo grupė. Dabar, kadangi klausimas susijęs su turtu, reikia pasakyti, kad Lietuvoje jau yra tokioms panašioms organizacijoms taikyta restitucija. Visų pirma tai religinių bendrijų nuosavybės teisės 1995 m. kovo 21 d., žydų nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo aktas ir taip pat yra Šaulių sąjungai ši nuosavybė atkurta.

Dabar, žinoma, kai pradėti tokio masto daiktus, reikia visą laiką pagalvoti, o kiek organizacijų paliestų šis įstatymas. Mes pateikėme prašymą Lietuvos registrų centrui ir Lietuvos istorijos institutui, kokias gi organizacijas tai galėtų paliesti. Kaip tik šiandien gavome atsakymą iš Lietuvos istorijos instituto. Čia yra paminėta, kad organizacijų būtų daug, ir ne tik Lietuvoje, bet ir Lenkijos valdytame Vilniuje. Yra skaičiai, bet rimto tyrimo jie dabar dar neturi. Taigi čia reikėtų šiuo atveju dar atlikti tam tikrą gilinimąsi ir aiškinimąsi. Taip pat iš Registrų centro mes negavome tokios informacijos, nes, natūralu, tai gali būti labai nemažos apimties.

Bet kokių atvejų galime pasakyti, kad šis klausimas turi kelis aspektus – ir ne tik turtinį, bet taip pat ir moralinį. Nes jeigu mes dabar turime savo organizacijas, jos sukuria kokį nors turtą ir būtų kokia nors okupacija, tai vėl būtų labai keista, jeigu kažkas saktų, kad taip nebuvo, kad tai nesiskaito. Tai yra visų pirma teisingumo principas.

Na, prašyčiau pritarti po pateikimo. Tada prašytume Vyriausybės išvados, kad jinai iš tikrųjų padirbėtų, pateiktų mums atsakymus, kiek tai galėtų atsitikti, kaip galėtų vykti visas šis procesas. Bet mes žengtume labai svarbų žingsnį teisybės link. Dėkui. Pasiruošęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Klausimai. S. Tumėnas pirmasis klausia.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas profesoriau, nuosavybė yra šventas dalykas ir, aišku, jį tiesiogiai susijęs su jūsų minimu teisingumu. Tačiau vis dėlto kokia pagrindinė priežastis, kad praėjus 30 metų nuo 1990 metų girdime vis tokias iniciatyvas? Ar čia pražiopsota būna, ar kitos priežastys, ar nebūdavo politinės valios? Koks jūsų būtų atsakymas?

Ir antras dalykas. Ar šiuo įstatymo projektu siekiame turto restitucijos tik juridiniams asmenims, pavyzdžiui, organizacijoms? Ar nebus taip, kad ir fiziniai asmenys panorės, tie, kurie irgi pražiūrėjo ir nebegali pretenduoti atgauti turto? Ar nebus taip? Ačiū.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Dėl fizinių asmenų. Fiziniais asmenims nuosavybė buvo grąžinama, buvo didelis procesas ir čia šiuo atveju nesiečiau tų dviejų procesų. Jeigu ten kažkas kažką pražiūrėjo, tai čia yra atskira tvarka, reikia žiūrėti, kaip fiziniais asmenims grąžinama.

O jeigu kalbame apie juridinius asmenis, tai argumentacija dažniausiai būdavo tokia, kad tokių organizacijų gali būti labai daug, ypač 1991 metais. Ir štai tais mūsų pirmaisiais nepriklausomybės metais buvo sakoma, kad bus specialiai sukurtos organizacijos, kurių tikslas – atgauti turtą. Tai tas argumentas buvo.

Taip pat buvo padarytas toks pareiškimas, kad tie juridiniai asmenys, kurių teritorijoje arba kurių objektuose veikė švietimo įstaigos, taip pat nepatenka tarp pareiškėjų, kurie gali prašyti restitucijos. Tokiu būdu ten pateko ir mūsų korporacijų turtas, nes ten veikė švietimo įstaigos.

Štai kokios priežastys lėmė. Ir dabar, kai jau praėjo daugiau negu 30 metų po mūsų nepriklausomybės atkūrimo, mes galime jau matyti, kurios organizacijos iš tikrųjų veikė nuosekliai ir tęsia tas tarpukario tradicijas, o kitos organizacijos, kurios buvo sukurtos tik dėl trumpalaikio intereso, tiesiog neprilipo šiuolaikiniame gyvenime, jos ir negalės pareikšti šitų pretenzijų.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Ačiū, gerbiamasis pranešėjau. Dalį mano klausimo paklausė Stasys, bet suprantu, kad tai yra ne tik turtinis, bet ir moralinis aspektas. Ir kad jau yra daug padaryta, kalbant apie žydų religinę bendruomenę, Šaulių sąjungą, ir kad tai yra ne pelno siekiančioms organizacijoms formuojamas tikslas. Jūs minėjote, kad neaišku, kiek tiksliai tokių organizacijų yra ir, savaime suprantama, neaišku, kiek lėšų reikės, jeigu reikėtų kompensuoti. Prašau pasakyti, gal vis tik jaučiate ar tarėtės, kaip greitai būtų tas patikslinimas, kad galėtume susigaudyti galimai tame gausiame, dideliame organizacijų sraute, kiek jų buvo, kad galėtume patikslinti ir kad šitas įstatymo projektas būtų kiek įmanoma konkretesnis? Ačiū.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Iš tikrųjų ir tie žmonės, kurie padėjo parengti šitą įstatymo projektą... Konkrečiai mes kalbėjome su korporacija „Neo-Lithuania“ ir Lietuvos ateitininkų federacija. Iš

tikrųjų yra labai svarbus pats moralinis principas. Todėl ypatingo laiko nėra nurodyta, tik yra paminėta, kad paraiškas reikėtų pateikti iki 2028 metų. Vadinasi, laiko tas procesas yra kažkiek apribotas, iš tikrųjų labai sunku pasakyti, kokios organizacijos čia galėtų pareikšti pretenzijas, nes gali būti, kad organizacijų pavadinimai yra pasikeitę. Čia yra tų tokių dalykų.

Jeigu mes pradėsime šitą procesą, tai mes būsime teisūs prieš tuos žmones, kurie kūrė tą visuomeninį turtą, aukojo pinigų *Neolituanių* rūmų statybai arba ateitininkų. Neužmirškime, kad tos organizacijos tebeveikia ir užsienio valstybėje, ir Jungtinėse Amerikos Valstijose. Tai yra didžiulės organizacijos. Mes, Seimas, šiuo atveju parodytume gerą valią, kad mes manome, kad taip yra teisinga. Žinoma, gali iškilti įvairių problemų. Dėl to šitie žmonės, kurie skatino parengti šitą įstatymo projektą, mano, kad nereikia čia daryti labai greitai. Tai reikia daryti iš tikrųjų gerai pasveriant. Bet jeigu mūsų Seimas startuotų, mes jau galėtume pasakyti, kad kažką gero šiame Seime padarėme.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas labai konkretus. Iš tikrųjų valstybės biudžete reikės atitinkamos eilutės pinigų, nes tose patalpose, aš išivaizduoju, jau yra įsikūrusios gal net ir aukštosios mokyklos, gal kitos organizacijos. Aš suprantu moralinę teisę sugrąžinti, viskas gerai, bet kiek galimai gali reikėti lėšų, kai iki 2028 metų jie pateiks paraiškas? Per kokį laikotarpį, mes išivaizduojame, tada grąžinsime ir atstatysime, ar galbūt pakeisime jiems mainais į kokias nors kitas patalpas, duosime kitus pastatus? Nežinau.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Taip, žinoma, šitas klausimas yra labai esminis. Mes, rengdami šitą įstatymo projektą, tikrai bandėme dėti, kiek čia tų organizacijų galėtų būti. Tarp kitko, kiekviename mieste yra skirtinga situacija, nes veikia ir Tautininkų sąjunga, ir kitos organizacijos. Čia iš tikrųjų dar reikėtų prie to padirbėti, Registrų centro atsakymą tikimės vis tiek gauti.

Pagrindinė intencija žmonių, kurie šito prašo, yra ne gauti kompensaciją, bet atgauti realiai egzistuojančius pastatus. Aš, kaip kaunietis, kadangi važinėju Sporto gatve, visą laiką matau *Neolituanių* rūmus. Tai yra tie patys Pionierių rūmai, kuriuose aš kažkada mokiausi deklamuoti. Visą laiką visi žino, kad *Neolituanių* rūmai, bet jie nepriklauso *neolituonams*. Tai yra gyvas priekaištas mūsų Respublikai, kuri yra viešai pasakiusi, kad bandys atstatyti teisingumą.

PIRMININKAS. Klausia V. Giraitytė-Juškevičienė.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (DPF). Sveiki, kolega. Iš tiesų rengiant įstatymą jums, kaip iniciatoriui, aš manau, ta idėja kilo ne šiaip iš niekur, o tiesiog iš kokio nors poreikio. Galbūt jums teko domėtis ir žinote, kiek gali būti tokių organizacijų, kurios norėtų atkurti teises į tą nekilnojamąjį turtą?

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Labai didelio skaičiaus tokių organizacijų tikrai nenumatome, nes tokių organizacijų, kurios testų tarpukario tradicijas, turėtų turto, nėra labai daug. Kadangi esu skautas, gerai žinau tą situaciją. Kažkada bandėme atgauti savo pastatą Nepriklausomybės g. 5 Kaune, kur buvo vyriausioji skautų būstinė. Tai buvo nuomos patalpos. Taigi jokio čia kažkokio laukiamo intereso nėra.

Taip pat žinome, kad yra ir tokių savanorių kūrėjų organizacijų. Čia generolas A. Pocius pateikė, kad yra galbūt toks dalykas. Mes, matyt, turėsime tam tikrą skaičių (iki dešimties) organizacijų, kurios galėtų kažkokias tokias pretenzijas pateikti.

Dabar didžiausia nežinomybė yra Vilniaus kraštas. Mes niekada rimtai nesidomėjome visuomeninėmis organizacijomis, kurios veikia Vilniaus krašte ir kurios patektų, ko gero. Jų nuosavybės yra. Istorijos institutas savo atsakyme konstatavo, kad iš tikrųjų tų žinių mes neturime, yra tik bendras organizacijų skaičius. Tai čia yra didžiausias nežinomas. Kita vertus, tikėtis, kad tos organizacijos nepakeitusios pavadinimo vis dar veikia... Tai vėlgi bus kelios organizacijos. Čia aš kalbėjau su Lenkų rinkimų akcijos atstovais. Jie minėjo vieną organizaciją, kuri, ko gero, galėtų pretenduoti, tai yra teatro organizacija.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas, bet jo lyg ir nėra. Tuomet V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, gerbiamas Jurgi Razma, už suteiktą žodį paklausti. Gerbiamas teisingumo ieškotojau Valdai Rakuti, teisingumas labai gerai, tačiau kaip su tais, kurie neatsiskaitė su kreditoriais, su bankais, galbūt (kaip ten vadinosi – liaudies bankai, kooperatyvai) jie, kaip sakant, neįgijo iki galo kaip savininkai tų turtų, kuriuos mes čia dabar norime grąžinti? Išduosiu

viešą paslaptį apie tai, kad niekas nekreipė dėmesio į tai iki šio momento ir privačiai atidavė, kur galbūt jie tenai nebuvo visiškai išmokėję tų kreditų. Kas išduos pažymą, kad nebuvo įsiskolinimų?

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Aš manau, kad šitie visuomeninių organizacijų duomenys yra saugomi buvusio archyve (dabar jisai Lietuvos centrinio archyvo padalinys). Ten yra saugoma informacija. Iš tikrųjų, tarpukario organizacijos vedė labai tinkamą raštvedybą. Teko man dirbti tame archyve ir mano kolegos dirbo, tai iš tikrųjų mes apie juos žinome kartais daugiau negu apie šiandieninę situaciją, tikrai yra daug žinoma dalykų. Tokiu atveju, jeigu tas turtas dar nėra iki galo įgytas, jie tikrai nepatektų į šito įstatymo galiojimo lauką.

PIRMININKAS. Paskutinis paklaus K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš tikiuosi... Ar jūs susipažinote su Teisės departamento išvada, kur aiškiai pasakyta, kad 2019 metai (nubraukti tokią ribą neįmanoma) būtų antikonstitucinė riba. Jei-gu leisite kurti, tai leiskite visiems, kas jau ir vėliau, nes neaišku, kodėl 2020 metais įsikūrusi, atkūrusi veiklą organizacija negalėtų veikti. Aš pavardinsiu: skautai (moterų skautai, jūrų skautai, oro skautai), Valančiaus blaivybės draugija, „Baltų ainiai“, šauliai, neoliberalai, laisvamaniai, rašytojų kelios organizacijos, trečiafrontininkai, Lietuvai pagražinti draugija, žydų keliolika organizacijų, sveikatos organizacija „Makabi“, švietimo įvairios organizacijos – jų yra n. Tai dabar norite atverti Pandoros skrynią visiems jiems atsistatyti, ieškoti savo pastatų? Taip, kaip įvyko su vie-nuoliais pranciškonais, kurie neatgavo pastatų, tada iš Lenkijos į Lietuvą atvažiavo septyni vie-nuoliai ir atsiėmė pastatą Trakų gatvėje. Tai čia būtų panašus procesas. Jūs tikrai to siekiate?

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Aš manyčiau, kad mes... Šiuo atveju iš jūsų išvardinto sąrašo ne vi-sos organizacijos veikia ir šiandien Lietuvoje, ir veikė visus 30 metų, tai tikrai dalis. Dabar jeigu tos organizacijos yra pakeitusios pavadinimą arba iš viso organizacijų atsirado daug, kaip jūsų minėtos skautų organizacijos, kurias gerai pažįstu, tai, žinoma, neturėjo ir to turto. Bet jeigu ir tu-rėtų tokį turtą, tada būtų labai ap sunkinta.

Tos organizacijos, kurios išlaikė vieningą sandarą, taip, kaip Šaulių sąjunga, tai jie jau yra at-gavę savo turtą. Šaulių sąjunga yra atgavusi turtą. Kitas dalykas, ką su tuo turtu jinai paskui darė, ar turėjo lėšų, ar neturėjo (Šaulių sąjungos situaciją daugmaž žinau), ir šiuo atveju jau mes turime precedentą, kaip sprendė. Taip pat, kaip ir bažnyčių atgautos žemės, nes viską gi jie sugeba iki šios dienos įsisavinti.

Mes teisingumą atkūrėme ir tikrai šiuo atveju nemanau, kad mes pažeidėme pagrindinius dalykus. Tų organizacijų veikloje iš tikrųjų turėtų būti... Čia reikėtų žiūrėti principingiau nei tai, kaip kas ką darys su tuo turtu, ar ten išlaikys, ar kaip nors, bet turime atkurti teisingumą, nes iš neteisės teisė neatsiranda.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausti skirtas laikas baigėsi. Dabar motyvai. V. Aleknaitė-Abrami-kienė pasisakys už projektą.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gaila, kad mūsų salėje šiuo metu nėra per daug. Aš manau, kad visos tos abejonės, kurios buvo išsakytos kolegų klausimų metu, turėtų būti rimtai apsvaistytos po to, kai mes pritarsime šiam įstatymo projektui. Aš tik noriu pasakyti, kad viena iš tų organizacijų, kuri buvo nepelnytai nuskriausta nepriklausomybės atkūrimo laiku, yra Lietuvos ateitininkai. Ji yra unikali tuo, kad jos tęstinumas buvo išlaikytas labai panašiu būdu, kaip ir Lietuvos valstybės tęstinumas. Taip, kaip šviesios at-minties S. A. Bačkis ar Lozoraičių šeima atstovavo Lietuvos Respublikai visą okupacijos laikotar-pį, buvo gerbiami ir pripažįstami, tarkime, Jungtinėse Amerikos Valstijose, prie Šventojo Sosto, taip ir ateitininkai visiškai oficialiai tęsė savo veiklą, vadovaujami tikrai iškilaus, galima sakyti, švento žmogaus A. Damušio ir jo žmonos Jadvygos. Tai, ką padarė ateitininkai Lietuvai, ką jie nu-veikė, yra išskirtinės reikšmės faktas. Juk dauguma partizanų vadų buvo ateitininkai. Ateitininkų sistema, konspiracijos sistema, kuria jie turėjo naudotis dėl tautininkų persekiojimo A. Smetonos laikais, irgi buvo panaudota pasipriešinimo tinklui kurti. O Jungtinėse Amerikos Valstijose buvo įkurta stovykla, Dainavos stovykla, aš ten turėjau garbės lankytis. Lietuvos ateitininkai, emigravę į Jungtines Amerikos Valstijas, ją įkūrė tam, kad būtų tęsiama jų organizacijos veikla ir kad būtų dirbama su lietuvišku jaunimu. Aš sakyčiau, tai yra unikali organizacija. Tai, kad jai nebuvo grą-žintas jos pastatas Kaune, yra neteisinga.

Gaila, mano laikas jau baigėsi, bet aš norėčiau pasakyti, kad panaudos teise, kaip dabar universitetas naudoja tas patalpas, lygiai taip pat, grąžinus turtą, universitetas galėtų ir naudoti. Ir niekas nepasikeistų, tik būtų...

PIRMININKAS. Laikas.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). ...įvykdytas istorinis teisingumas...

PIRMININKAS. Laikas.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). ...ir ateitininkai atgautų savo namus. Ačiū, pirminke.

PIRMININKAS. K. Masiulis pasisako prieš.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš nieko prieš, jeigu tai būtų buvę padaryta anksčiau. Bet kadangi nepadaryta, tai nepadaryta. Dabar mes atvertume Pandoros skrynią. Jeigu būtų priimamas, įstatymą turėtų įvertinti Vyriausybė. Jis turėtų būti pakeistas taip, kad niekam, jokiai organizacijai, nebūtų galima uždrausti atkurti savo turtą, nesvarbu, kad jį atsikurtų. Įvyktų panašiai, kaip su religinių organizacijų turtu: štai nebuvo pranciškonų ir tas vienuolynas Trakų gatvėje nebuvo grąžintas. Vėliau, daug vėliau atvyko septyni ar kiek vienuolių iš Lenkijos, jie per teismus atsiėmė tą turtą ir jį nuomoja. Čia aš matau, kam reikia to atkūrimo. Turtas reikalingas tam, kad būtų generuojamos pajamos. Tai dabar matau net nesąžiningumo galimybę. Tarkime, Č. Juršėnas deklaravo, kad jis yra laisvamanis. Girdėjau tokį jo interviu. Tai jis atkurs laisvamanių organizaciją, draugiją, atsiims kokį nors pastatą, nuomos tą pastatą, na ir kažką veiks dar kas nors. Kiek aš žinau, šauliams, negaliu tvirtai pasakyti, bet šauliams nėra grąžinta. Vyriausybė leido naudotis tuo turtu. Tarkime, Kelmėje yra pastatas, kuriuo naudojasi šauliai, bet nėra grąžintas, jie visiškai nedisponuoja turtu. Aš manau, kad būtų antikonstituciška. Teisės departamentas prirašė daugybę pastabų. Aš manau, kad organizacijos gali veikti ir visiškai neturėdamos turto, jeigu jos nori veikti.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Dėl projektų apsispręsimė per balsavimo intervalą.

14.40 val.

Teismų įstatymo Nr. I-480 66, 67, 68 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1956(2) (pateikimas)

Toliau darbotvarkės 2-4 klausimas – Teismų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1956(2). Pranešėja – L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, šiuo projektu siūlau numatyti, kad, siekiant tapti apygardos administracinio, apygardos teismo, Vyriausiojo administracinio teismo, Apeliacinio teismo, Aukščiausiojo Teismo teisėju, yra pripažįstamas ir teisinis mokslinis darbo stažas, taip suteikiant galimybę aukščiausios kompetencijos teisės mokslininkams, atlikusiems fundamentalius tyrimus teisės srityje, tapti pretendентаis į minėtas teisėjų pareigas, taip užtikrinant asmenų lygiateisiškumo ir teisinio aiškumo principus. Esamas teisinis reguliavimas asmeniui, siekiančiam tapti teisėju, numato tokią galimybę turint atitinkamą teisinio pedagoginio darbo stažą, tačiau šiuo atveju pripažįstamas teisės krypties socialinių mokslų daktaro teisinis pedagoginis stažas, dirbtas Mokslo ir studijų įstatymo nustatytose dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybose universitetuose, rengiančiuose teisės bakalaurus ar magistrus, taip pat teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį įgyjančius teisininkus.

Kaip numatyta Mokslo ir studijų įstatyme, mokslo ir studijų institucijos yra dviejų grupių: aukštosios mokslo įstaigos ir mokslinių tyrimų institutai. Universitetas yra viena iš aukštosios mokyklos tipų. Taigi, pagal esamą teisinį reguliavimą, teisės krypties socialinių mokslų daktaro darbo stažas mokslo darbuotojų pareigybose pripažįstamas tik dirbus universitetuose, rengiančiuose teisės bakalaurus ar teisės magistrus, taip pat teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį įgyjančius teisininkus, suteikiančiuose vienpakopį aukštąjį teisinį universitetinį išsilavinimą. O teisės krypties socialinių mokslų daktaro darbo stažas mokslo darbuotojų pareigybose mokslinių tyrimų institute nėra vertinamas kaip tinkamas asmens, siekiančio tapti aukštesnės pakopos teisėju...

Kaip matyti iš esamo teisinio reglamentavimo, mokslinių tyrimų institutų mokslo darbuotojų, skirtingai nuo universitetų mokslo darbuotojų, darbo stažas nėra vertinamas... dirbant universitetuose ar mokslinių tyrimų institute, niekuo nesiskiria. Be kita ko, vadovaujantis teisinių parei-

gybių sąrašu, tiek socialinių mokslų srities teisės krypties mokslo darbuotojas, tiek dėstytojas yra pripažįstamos teisinėmis pareigybėmis, taip yra įvardyta ir 2002 m. rugpjūčio 13 d. Vyriausybės nutarimo sąraše. Susidaro tokia situacija, kad, pavyzdžiui, vyriausiojo mokslo darbuotojo, kuris turi rengti mokslinius, vadovauti mokslinei ir eksperimentinei plėtrai, skelbti tyrimo rezultatus, darbo stažas mokslinių tyrimų institute nėra pripažįstamas tinkamu, o lektoriaus, turinčio teisės krypties socialinių mokslų daktaro laipsnį, jau yra tinkamas.

Vertinant kitų valstybės reguliuojamų teisinių profesijų (advokato, prokuroro, antstolio, notaro, apylinkės teismo teisėjo pareigybių atveju) teisinį reguliavimą matyti, kad pretendentams į šias pareigybes yra keliami išsilavinimo ir teisinio darbo stažo reikalavimai, skaičiuojamas tokio teisinio darbo, kuris yra numatytas teisinių pareigybių sąraše, stažas. Kaip minėta, tiek socialinių mokslų srities teisės krypties mokslo darbuotojas, tiek dėstytojas yra pripažįstamos teisinėmis pareigybėmis. Tai, kad asmuo turi teisės krypties socialinių mokslų daktaro laipsnį, paprastai yra pagrindas atleisti asmenį nuo kvalifikacijos egzamino, tai yra Antstolių įstatymo 4 straipsnis, Prokuratūros įstatymo 6 straipsnis, net ir Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 51 straipsnis. Taigi dabartinis teisinis reglamentavimas, nevertinant mokslinio stažo, nepagrįstai riboja net ir aukščiausios kompetencijos mokslininkų galimybes užimti aukštesnės pakopos teisėjų pareigas, taip pat diskriminuoja mokslo darbuotojus, atliekančius lygiavertį darbą kitokios grupės mokslo ir studijų institucijose. Todėl siūlau, kad, siekiant tapti teisėju, būtų pripažintas ir teisinis mokslinis darbo stažas. Šiandien kalbant su teisėja, kurią kaip tik kitą savaitę tvirtinsime Apygardos teismo teisėja, ji labai gražiai pasakė: būtina sinergija praktiko ir mokslininko, tai yra labai didelis plusas šiame darbe.

PIRMININKAS. Dėkui. Keletas Seimo narių nori jūsų paklausti. Pirmoji – G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama Laima, norėjau paklausti, ar suderinote savo siūlymą su Teisėjų taryba, su teisėjų savivalda? Kaip jie reaguoja į šitą?

L. NAGIENĖ (DFVL). Buvo diskusija ir Teisėjų taryba nepritarė tam siūlymui. Aišku, oficialaus rašto neturiu, bet buvo diskusija ir aš pati buvau nuvykusi pas Teisėjų tarybos pirmininkę.

PIRMININKAS. E. Pupinis klausia.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, vis tiek pedagoginio darbo patirtis iš tikrųjų aprėpia daug temų. Turėtų būti gana plačios žinios. Teisės mokslininko gali būti labai siauros ir tam tikros srities, galima sakyti, giliai nagrinėjantis ir panašiai. Iš tikrųjų kompetencijos gali ir trūkti, tą patį pastebi ir Teisės departamentas, kad vis dėlto galbūt reikėtų paderinti ir pasižiūrėti, kaip tai atrodo praktikoje, nes ir šiandien mes turėjome pavyzdžių, kuomet vadybos teoretikas bandė dirbti praktinį darbą. Ne visada taip išeina. Ačiū.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas Edmundai, už klausimą. Iš tikrųjų iš dalies ir sutinku su jumis, bet, kaip aš sakau, teisėja tiesiog labai gražiai pasakė: kartais mes, praktikai, neįsigiliname į mokslinę sritį ir negalime kompetentingai pastebėti kai kurių trūkumų priimdami tam tikrus sprendimus. Ta sinergija yra labai didelis plusas.

PIRMININKAS. Klausia J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Ačiū, Laimute, už aštrų pristatymą. Aš tik norėjau trumpai paklausti, ar čia būtinas įstatymo pakeitimas, ar nėra galimybių poįstatyminiais teisės aktais ar kojomis ministro tvarkomis? Tai vienas klausimas.

Ir norėjau paklausti, ar čia būtų siaura grupė, ar čia keistųsi ir būtų pritaikyta kitiems specialistams?

L. NAGIENĖ (DFVL). Ne, čia kalbame tikrai apie teisėjus. Taip pat yra Antstolių įstatymo 4 straipsnyje aiškiai apibrėžta, kad mokslininko darbas įskaičiuojamas į stažą, lygiai taip pat Prokuratūros įstatymo 6 straipsnyje ir apylinkių teisėjai yra įskaičiuojami.

PIRMININKAS. Ir V. Rakutis paskutinis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, aš iš tikrųjų manau, kad jūs pajudinate labai esminį dalyką, nes tikrai mokslo ir pedagogikos sinergija yra esminis pagrindas viso veiklos progreso universitetuose ir veikiančiose mokslo institucijose. Aš tikrai norėčiau paklausti, kaip jūs galvojate, kodėl pas mus, mūsų valstybėje, dažnai mokslinis darbas yra nuvertinamas ir laikomas kažkokiu žemesniu negu pedagoginis? Yra tokių atvejų, kai žmonės negali netgi... Manoma, kad

pedagogui netgi draudžiama užsiimti moksline veikla, nes trukdo jam. Kur čia to blogio priežastys? Manau, kad mes tokį jau skepsį girdėdami ir šioje salėje kartais gal nelabai suprantame, kas yra tas mokslinis darbas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas Valdai, už klausimą. Iš tikrųjų sunku atsakyti, kodėl taip yra. Istorškai kažkodėl savo mokslininkams mes labai mažai dėmesio skiriame. Dabar aš esu dėkinga Švietimo ir mokslo komitete būdama, mes tikrai moksliniams darbams, tyrimams ir viskam skiriame daug didesnę dėmesį, net ir finansavimas ženkliai didesnis. Aš manau, Švietimo ir mokslo komiteto pirmininko dėka labai stipriai atsižvelgta į tuos klausimus.

PIRMININKAS. Kol kas luktelkite tribūnoje, nes jūsų ir kitas projektas, nors jau tuoj pasieksime balsavimo intervalą. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

14.49 val.

Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, ištarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų kompensavimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2208(2) (pateikimas)

Galbūt pristatykite dar vieną projektą, kuris buvo numatytas iki balsavimo intervalo. Tai projektas Nr. XIVP-2208(2). Ilgas čia pavadinimas – Valstybinių socialinio draudimo našlių ir taip toliau, visokių pensijų kompensavimo įstatymo projektas. Pateikimas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų grįžtu prie esminio klausimo dėl teisybės atstatymo. Jeigu mes kalbame apie tai, kad grąžintume turtą, tai dabar turtas yra ir nusaivinti pinigai. Atstatyti tą teisybę, kur kažkada 2008 metais mes paėmėme ir taip gražiai sumažinome, prižadėjome grąžinti žmonėms ir šiandien mes užmiršome. Tai valstybinių pensijų kompensavimas, kuris buvo pažadėtas... buvo sumažintas 2008 metais.

Noriu priminti, kad svarbiu argumentu diskusijose dėl pensijų sumažinimo ir kompensavimo buvo 2010 metų Konstitucinio Teismo sprendimas, kuriame aiškiai paminėta, kad galima sumažinti tik laikinai ir numatant praradimų kompensavimo mechanizmą. Užmiršome kompensuoti šitai daliai žmonių. Dabar, kuriai daliai? Įstatymų leidėjas, Konstitucinis Teismas taip pat nustatė, turi pareigas numatyti susidariusių praradimų kompensavimo asmenims, kuriems valstybinė pensija buvo paskirta ir mokama, mechanizmą, pagal kurį valstybė išipareigotų tokiems asmenims, nebėlikus minėtos situacijos, per protingą laikotarpį teisingai kompensuoti ir praradimus, atsiradusius dėl valstybinės pensijos sumažinimo dideliu mastu.

Tačiau šis įstatymas, kuriame buvo numatytas grąžinimas palaipsniui, 2014 metais neapėmė visų pensininkų grupių. Tai yra konkrečiai neapėmė mano Valstybinių pensijų įstatyme siūlomų žmonių, kuriems žala... turėjo gauti valstybines pensijas, tikrai liko nuskriausti.

Realių valstybinių pensijų kompensavimo žingsnių buvo imtasi praėjus visam dešimtmečiui, tai yra tik 2020 metais, kai buvo priimtas dalinio kompensavimo įstatymas ir nutarta kompensuoti 10 %. Todėl šiandien teikiamu projektu siūlau įgyvendinti senus Seimo išipareigojimus, kurių tesėjimas užsitęsė per ilgai. Dalis laukusių kompensacijos jos taip ir nesulaukė. Jau išėjo ten, kur pensijos ar jų dydis nebeaktualus, o likę išmokų gavėjai ir pensininkai, dalis jų šiandien čia, galbūt irgi klausosi Seimo posėdžio.

Taigi įstatymo projektu siūlome nustatyti tolesnį socialinių išmokų kompensavimą 2024–2027 metais, numatant, kad iš valstybės biudžeto lėšų būtų kompensuotos dėl laikinojo įstatymo taikymo neišmokėtos sumos asmenims, kurie gavo valstybines socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, ištarnauto laiko pensijas, kompensacijas už ypatingas darbo sąlygas ir valstybines pensijas, valstybines socialinio draudimo našlių pensijas, tikslines kompensacijas, Prezidento rentą, signataro rentą, kompensacines išmokas, šalpos kompensacijas ir sportininkų rentas. Mes siūlome 2024 metais – 10 %, 2025 metais – 20 % skirtumą, 2026 metais – 30 % ir 2027 metais – 30 %.

Minėtame Konstitucinio Teismo nutarime buvo pažymėta, kad įstatymų leidėjai privalo nustatyti kompensavimo mechanizmą ir kompensuoti per protingą laikotarpį. Tiesiog noriu atkreipti dėmesį, kad šitas klausimas iš tikrųjų buvo per ilgai vilkinamas ir tikrai ne ignoruokime, o grą-

žinkime tai, kas kažkada priklausė žmonėms, kurie laukė ir, kaip aš jau minėjau, dalis ir nesulaukė. Tiek būtų.

PIRMININKAS. Jūsų klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamoji kolege, jūs minėjote Konstitucinio Teismo išaiškinimą. Kaip tik ten buvo akcentuojama, kad visa tai įvyko dėl to, kad susidarė itin sunki ekonominė, finansinė situacija, ir taip pat buvo minima, kad kai nebeliks tos minėtos situacijos, įstatymų leidėjas gali priimti kitokį veikimo būdą per protingą, kaip jūs sakėte, laikotarpį.

Dabar situacija nėra pati lemtingiausia ir geriausia šiame etape. Jūs siūlote 2024–2027 metus. Mano klausimas būtų, ar laikotarpis ištis, įvertinant dabartinę situaciją, yra pats geriausias ir procentai – 20–30, gal per daug dideli, nes vis dėlto reikėtų pažvelgti ne tik į kilnų jūsų norą (jis iš tiesų kilnus ir reikalingas), bet kartu ir pagalvoti, o kaip mūsų valstybei pavyks išdėstyti per tokį gana trumpą laiką, nes suma tikriausiai susidarė nemaža. Ar jūs galėtumėte dar prie viso to įvardinti ir sumą? Ačiū.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Iš tikrųjų suma yra apie 50 mln., apie 50 mln. šiandien yra įsiskolinimas. Aš manau, bet kada teikiant, 2014–2020 metais taip pat irgi buvo, visada sakėme: ar šiandien tinkamas laikas? Taip, mes pateikėme pastatų grąžinimą, kur reikėtų pinigų. Čia yra žmonių nusavinti pinigai. Todėl ir tai, aš manau, kad tai yra ketverių metų laikotarpis, tai yra labai protingai išdėstytas laikotarpis. Ir tai yra ne iš karto – ne per dvejus metus, bet per ketverius metus. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū. Miela Laima, nepiktnaudžiaukite Konstitucinio Teismo sprendimais. Konstitucinis Teismas labai aiškiai pasakė, ir viskas, ką jis pasakė: valstybė, tai yra kai kurios vyriausybės, išmokėjo šimtus milijonų, net milijardą eurų, kad grąžintų. Rezultatas toks, kad šiandien valstybinės pensijos būtų daug didesnės, ne valstybinės – socialinio draudimo pensijos būtų daug didesnės, jeigu ta pinigų suma būtų pensijoms didinti. Dabar jūs vėl grįžtate prie to paties. Užuoat būtų didinamos valstybinės pensijos, jūs tą sumą, kurią būtų galima skirti būsimam didinimui, jeigu rasime, vėl norite grąžinti ir išaldyti valstybines ir kitokias pensijas tokio lygio, kokios buvo išaldytos daugiau kaip dešimt metų. Negi negalime pasimokyti iš praeities klaidų?

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas Algirdai, už klausimą. Bet aš kaip visada pasakysiu žemaitiškai: skola ne *rona*, ją reikėtų grąžinti žmonėms. Kitas momentas, mes kalbame apie valstybinę pensiją, o ne apie socialinio draudimo pensiją. Socialinio draudimo pensija yra mokama iš socialinio draudimo biudžeto, kuris turi 6 mlrd. pliusą. Tai apie ką mes kalbame? Mes kalbėkime apie tai, kas priklausė žmonėms, ir atiduokime tą gražą, kuri buvo įsiskolinta.

PIRMININKAS. Klausia M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiama kolege, aš jūsų galėčiau gal kaip žemaitė žemaitiškai paklausti, kad geriau suprastumėte, bet vis dėlto ar jums neatrodo, kad pinigai biudžete yra tie patys? Ar jūs juos skirate retrospektyviai kažkam kompensuoti, ar jūs skirate tuos pinigus kažkam auginti ateičiai? Dabar 2025 metams ši Vyriausybė yra atnešusi projektą, kur vien valstybinėms pensijoms yra skiriama 75 mln.

Bet mano klausimas šiaip turbūt būtų ne jums, bet gerbiamam premjerui S. Skverneliui, buvusiam ministrui L. Kukuraičiui apie tai, ar yra tiesa, ką man istorinė atmintis sako, paukšteliai čiulba ir TAIS'as nemeluoja, kad 2020 metais jūs buvote patys parengę tokį projektą kompensuoti lyg ir vėl 10 %, bet kažkodėl Vyriausybės, dienos šviesos tas projektas tąkart neišvydo? Gal todėl, kad nebuvo prioritetas, gal todėl, kad pasirodė per dideli pinigai? Kaip ten buvo, papasakokite dabar Lietuvos rinkėjams. Dabar tokie dosnūs viską retrospektyviai grąžinti sąskaita to augimo, kuris galėtų būti, bet lyg ir patys 2020 metais parengėte projektą, SADM'as projektą tikrai parengė, bet, mano žiniomis, Vyriausybės jis neišvydo.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiama ministre, aš galiu atsakyti. Šis projektas išvydo dienos šviesą, buvo grąžinta 10 %. Labai gaila, kad buvo neišdėstyta per penkerius metus ar kitus laikotarpius. Būtų buvę labai gerai, kad būtų buvusi išdėstyta visa suma. Tai tikrai buvo išdėstyta... O jeigu kalbėtume apie tai, kaip jūs sakote, ar ne tie patys biudžeto pinigai, – taip, tie patys biudžeto pinigai, bet reikėtų pagalvoti apie tai, kiek mes atiduodame į privačius pensijų fondus.

PIRMININKAS. Nežinau, ar pradėsime aiškintis, kaip čia buvo, esant anai Vyriausybei, ne tas tikslas. Gerbiamieji buvę premjerai ir esami ministrai, yra pranešėja, kuri pristato konkretų projektą, yra klausimai. Paskutinė klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Aš labai trumpai noriu paklausti. Truputį išeina tokia kaip ir neteisybė. Jūs čia parašėte, kad iki 2020 metų. O kurie mirė 2021–2023 metais, tai jau jiems kompensuoti nereikia?

L. NAGIENĖ (DFVL). Čia diskusijos, tegu komitetas nusprendžia, kaip tokiais atvejais mes spręstume klausimą.

PIRMININKAS. Į klausimus atsakyta. Dabar dėl motyvų už – A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Pirmiausia noriu pasakyti, kad praradimus, kaip žinoma, žmonės patyrė dėl valstybės sunkios ekonominės, finansinės padėties. Kaip minėjo pranešėja, Konstitucinis Teismas savo nutarimu yra išaiškinęs, kaip valstybė turi elgtis nukentėjusių žmonių atžvilgiu tokiose situacijose. Išaiškinime teigiama, kad valstybė išipareigoja, nebelikus tokių aplinkybių, minėtiems asmenims teisingai kompensuoti jų praradimus.

Iš aiškinamajame rašte pateiktų skaičiavimų rezultatų išeina, kad priėmus siūlomą įstatymą dar šiais metais minėtų praradimų kompensavimas pagal numatomą reglamentavimą sudarytų apie 6 mln. eurų, palyginimui – 2020 metais buvo 8,3 mln.

Taigi, siūlymas nustatyti tolesnį sumažintų socialinių išmokų kompensavimą 2024–2027 metais ir reglamentuoti, kokia tvarka ir iš kokių šaltinių vykdyti šių išlaidų kompensavimą, yra teisingas ir logiškas. Toks sprendimas sustiprins ir žmonių pasitikėjimą valstybe. Kai sunku, visi susiveržiame diržus, bet kai pagerėja, atstatome teisybę valstybei padengiant patirtus nuostolius. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. A. Sysas – prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, aš suprantu, kad pavasaris, oras gražus, saulė, lygiadienis prasidėjo, treji rinkimai. Norime mylėti rinkėjus dieną naktį ir kuo daugiau. Ir visada tokie įstatymų projektai atsiranda likus 9 mėnesiams iki rinkimų. Ir mylime mes po 10 %, po 20 %.

Bet, gerbiamieji, paimekite Konstitucinio Teismo sprendimą dėl baisios naktinės A. Kubiliaus reformos. Pripažino antikonstituciniu, bet pripažino antikonstituciniu valstybinių socialinio draudimo pensijų sumažinimą, atlyginimų sumažinimą. Dėl valstybinių pensijų aiškiai pasisakė, kad tai įstatymo leidėjo prerogatyva. Jeigu valstybėje per daug pinigų, tai galite net primokėti, ne tik gražinti ką nors.

Aš Laimai norėjau išaiškinti, bet nesuprato. Jeigu mes kompensuojame, tai ta pinigų suma neprisideda prie pensijos. Aš kalbėjau apie socialinio draudimo pensiją būtent dėl to, kad jeigu mes vietoj kompensavimo būtume didinę pensijas, tai šiandien vidutinė senatvės pensija būtų tikrai didesnė koku šimtu eurų. Bet mes gražinome, na, žmonės gavo, o pensiją dabar mes turime vieną iš mažesnių.

Lygiai tą patį jūs siūlote daryti su valstybinėmis pensijomis, su kitomis išmokomis. Taigi jau pasimokykime, daugiau kaip dešimt metų šitie dydžiai buvo išaldyti. Nors Seimas yra atskirai priėmęs dėl valstybinių pensijų penkis nutarimus, kad reikia jas panaikinti. Tai žiūrėkime į ateitį, o ne grįžkime vis atgal ir dar kažkur kažką padarykime. Kas yra mūsų komitete, puikiai žino, kiek jau visokių gėrybių reikės išmokėti nuo 2025 m. sausio 1 d. Nežinau, iš kur tie pinigai, ant kokio medžio užaugs ir kas juos nuskins. Taigi siūlau nepritarti meilės įstatymams. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiamoji Laima, nepriimta diskutuoti dėl išsakytų motyvų. Sąvoka „dėl vedimos tvarkos“ neapima tokių dalykų.

15.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3203(2) (priėmimo tęsinys)

Dabar prasideda balsavimo intervalas, tiksliau, jis yra prasidėjęs ir mes pirmiausia balsuosime dėl projektų, dėl kurių buvo padaryta pertrauka iki kito posėdžio. Tai yra Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 106: už – 95, prieš – 1, susilaikė 10. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.04 val.

Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 1, 2, 4, 9 ir 12² straipsnių ir ketvirtojo¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2055(3) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar jau popietinės darbotvarkės projektai. Maisto įstatymo pataisų projektas. Taip pat priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108: už – 82, prieš – 3, susilaikė 23. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.05 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 47 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 93¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3350(2) (*priėmimo tęsinys*)

Aplinkos apsaugos įstatymo 47 straipsnio pakeitimo ir taip toliau įstatymo projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108: už – 83, prieš – 4, susilaikė 21. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.06 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju¹² skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3351(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar dėl dar vieno lydimosio kviesiu į tribūną K. Adomaitį, nes turėsime aptarti T. Tomilino pasiūlymą. Manysime, kad 29 palaikantys Seimo nariai yra. Seimo narys pristatys savo pasiūlymą.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, mes jau pabalsavome už du pagrindinius įstatymus. Čia yra taip pat to naujo modelio lydimasis, kaip bus mažinamas maisto švaistymas būtent didžiuosiuose prekybos tinkluose. Modelis veiks taip, kad prekybos tinklai ruoš savanoriškus maisto švaistymo mažinimo planus. Juose galės numatyti ir kainų mažinimo, ir vartotojų informavimo, ir akcijų planus, taip pat planą, kaip jie daugiau perduos maisto labdaros organizacijoms ir kaip mažės tas būtent tiesioginis išmetimas arba utilizavimas.

Rengdami tuos planus, mes kažkokių visiškai išankstinių sąlygų nekeliamo, bet reikalaujame įstatymu, kad kasmet būtų teikiama ataskaita dėl tokio plano įgyvendinimo. Vėlgi, tai yra gana minkšta priemonė, gana pažangi. Yra praktika kitų valstybių, kuriose tai yra taikoma. Mes eisime dabar koja kojon su Ispanija, Lenkija, kuriose tikrai efektyviai yra kovojama su maisto švaistymu.

Aš siūlyčiau šiek tiek pagerinti jau priimtus įstatymus ir priimtą modelį numatant, kad šiuo atveju aplinkos ministras turėtų patvirtinti ataskaitos formą. Ataskaita nebūtų keli sakiniai, kad viskas gerai. Kažkokie pagrindiniai duomenys, reikalingi matyti tai pažangai, būtų tvarkingai pateikti viešumai, ką ir numato jau dabar priimtas įstatymas ir šiuo atveju svarstomas. Mano pasiūlymas yra, kad ministras atitinkamai nustatytų ataskaitos formą. Mes taip dažnai darome įvairiuose įstatymuose ir tai kažkokios papildomos naštos čia nesukurs. Aš siūlau pritarti pasiūlymui.

PIRMININKAS. Išklausysime komiteto poziciją.

K. ADOMAITIS (LF). Komiteto nuomonė yra nepritari 2 balsais už, 6 susilaikius. Komiteto argumentai buvo tie, kad vis tik atliekų susidarymo prevencijos planas bus rengiamas laisva forma. Nėra konkretaus įpareigojimo, kaip turėtų būti rengiamas tas planas, įstatyme, todėl ir nėra aišku, kaip patvirtinti visoms prekybos įmonėms vieningą ataskaitos turinį. Todėl rengti pagal ministro papildomą tvarką, kokia ta ataskaita turėtų būti, iš esmės yra netikslinga.

PIRMININKAS. A. Skardžius nori paremti pasiūlymą.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Taip, pirmininke, noriu paremti, nes pasakius a reikia pasakyti b. Dabar pratusus produktų galiojimo laiką, prekybos tinklai susikrauna papildomą pelną, pratusus laiką. Viskas logiška. Tai kovojama su maisto švaistymu taip, bet kenčia daug labdaros organizacijų. Jos nebegauna tų produktų. Jie tiesiog parduodami prekybos tinkle kaip kokybiškas produktas, nors galiojimo laikas pasibaigęs. Vis dėlto tas procesas turi būti reglamentuotas, kad pasenę produktai... žinant mūsų kainas, tai turbūt kokioje „Biedronkoje“ už tą pačią kainą galima nusipirkti šviežią produktą, nei jis yra... Ta problema yra ir ją reikia spręsti. Nežinau, ar vien Tomo pataisa užtikrins tą sprendimą, tačiau reikia aiškiai reglamentuoti pasibaigusį galiojimo laiką, produktų perdavimą labdaros organizacijoms ir apskaitą, kovojant su maisto švaistymu. Toks reglamentavimas reikalingas, galbūt net platesnis, nei kolega T. Tomilinas siūlo. Aš siūlau paremti, kad tokios tvarkos būtų parengtos, ir tiek.

PIRMININKAS. Niekas nenori pasisakyti prieš. Balsuojame, ar pritariame pasiūlymui.

Balsavo 108: už – 42, prieš – 9, susilaikė 57. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl viso straipsnio. Matau, kad pataisos siūlytojas dėl to nemato pagrindo pasisakyti prieš patį straipsnį. Galime bendru sutarimu pritarti?

Toliau dėl 3 ir 4 straipsnių buvo Teisės departamento pastabų. Joms pritarta iš dalies ar visiškai. Pritariame šiems straipsniams bendru sutarimu su minėtomis Teisės departamento pataisomis.

Dabar dėl viso projekto. Niekas nenori kalbėti. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 110: už – 85, prieš – 1, susilaikė 24. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.13 val.

Minimalaus subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3533ES, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188⁵ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3534, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3535 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar balsuosime, ar pritariame po pateikimo Minimalaus subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3533 ir dviem lydimiesiems.

Balsavo 105: už – 79, prieš nėra, susilaikė 26. Po pateikimo pritarta. Dėl pagrindinio projekto kaip pagrindinis būtų Biudžeto ir finansų komitetas. Tas pats komitetas būtų ir dėl Mokesčių administravimo įstatymo pataisų projekto. Dėl Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projekto, natūralu, kaip pagrindinis būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Priimame bendru sutarimu.

Svarstymo data – gegužės 16 diena. Priimame bendru sutarimu.

15.14 val.

Pelno nesiekiančių organizacijų nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3526 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau – Pelno nesiekiančių organizacijų nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3526. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 101: už – 61, prieš – 4, susilaikė 36. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis būtų Ekonomikos komitetas, kaip papildomas pasiūlytas Žmogaus teisių komitetas.

A. Vyšniauskas – dėl vedimo tvarkos.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Frakcijos vardu prašytume Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Neabejotinai, dėl tokių klausimų, susijusių su pinigais, reikalinga Vyriausybės išvada. A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, dėl protokolo – mano balsas už.

PIRMININKAS. Dėl protokolo – A. Kupčinskas balsavo už.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, ir aš norėčiau pakeisti.

PIRMININKAS. Neišgirdau.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš per neapsižiūrėjimą balsavau už, o kalbėjau prieš ir aš esu prieš, tai norėčiau, kad būtų įskaityta prieš.

PIRMININKAS. Fiksuojame, K. Masiulis balsavo prieš. Komitetus įvardinau. Siūloma svarstymo data – birželio 18 diena. Priimame bendru sutarimu?

Judame toliau.

15.16 val.

Teismų įstatymo Nr. I-480 66, 67, 68 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1956(2) (pateikimo tęsinys)

Teismų įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-1956(2).

Balsavo 105: už – 47, prieš – 9, susilaikė 49. Nepritarta po pateikimo. Kitas balsavimas dėl šio projekto, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Kas už – grąžinimas tobulinti, kas prieš – atmetimas.

Balsavo 102: už – 59, prieš – 43. Grąžinamas tobulinti.

15.18 val.

Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, ištarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų kompensavimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2208(2) (pateikimo tęsinys)

Ir paskutinis projektas, dėl kurio turime apsispręsti, Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių ir kitų pensijų ir išmokų kompensavimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2208(2). Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 107: už – 48, prieš – 13, susilaikė 46. Nepritarta.

Vėl balsuojame, ar grąžinti tobulinti, ar atmeti. Kas už tobulinimą, – už, kas už atmetimą, – prieš.

Balsavo 102: už – 54, prieš – 48. Taigi grąžinamas tobulinti.

Toliau posėdžiui pirmininkauti kviesiu J. Sabatauską.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ar galėčiau aš, kol?..

PIRMININKAS. Kol J. Sabatauskas ateis, replika.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Dėl prieš tai buvusio balsavimo mano balsą prašom įskaityti prieš, suklydau.

PIRMININKAS. A. Vyšniauskas balsavo prieš.

15.20 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2386 (pateikimas)

Kol ateis posėdžio pirmininkas, paskelbsiu, kad dabar svarstysime Elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2386. Pranešėjas turėtų būti G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti įstatymo pataisą, kurios esmė labai paprasta, netgi, sakyčiau, būtinė, tačiau iš praktikos reikalaujanti jau Seimo dėmesio. Kaip žinome, mūsų energetikos sistemoje, nors ir tikėjomės rimtos konkurencijos, tačiau turime oligopolines sąlygas ir tai sąlygoja, kad nepriklausomų elektros energijos tiekėjų santykis su vartotojais labai dažnai yra įtemptas ir nelygiavertis. Siūlymo esmė yra tokia, kad jeigu susiformuoja tam tikras išsiskolinimas už suteiktas paslaugas, tai yra parduotą elektros energiją, tiekėjas turėtų pareigą pasiūlyti išdėstyti minėtą išsiskolinimą į mokėjimo grafiką, numatydamas pasiūlyme mokėjimo grafiką nuo 3 iki 6 mėnesių. 3 mėnesiai todėl, kad tai būtų tam tikras apčiuopiamas laiko tarpas, 6 mėnesiai – numatyta viršutinė riba, kad nebūtų tam tikro piktnaudžiavimo.

Kaip tokios situacijos susiformuoja, galima papasakoti daugybę labai buitinių atvejų, tačiau šiandien mes turime tik vieną visuomenės grupę, kuri susiduria su rimtais finansiniais sunkumais. Ji yra apsaugota Vyriausybės nutarimu, kuriame yra pasakyta, kad iš tų asmenų elektros

energijos nepriklausomi tiekėjai neturi teisės, kaip sakyti, išreikalauti ar nutraukti elektros energijos tiekimo, tačiau tie asmenys, kurie tokių sunkumų pagal Vyriausybės nutarimą neturi, bet susiformuoja netikėtai nemenka suma, privalo savo finansinius srautus koreguoti, kitaip rizikuoja netekti viešosios paslaugos, tai yra elektros energijos tiekimo. Todėl, mieli kolegos, kviečiu palaikyti teikiamą įstatymo projektą.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Ačiū, gerbiamas pranešėjas. Jūsų nori paklausti septyni kolegos. Pirmas klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega Gintautai, iš tiesų galima sutikti, kad yra tam tikra problema, aišku, visada geriau turbūt žmogui neatjungti elektros, negu atjungti, jis turės nemažų problemų. Teisės departamento pastabos taip pat vertos dėmesio yra, nes iš tikrųjų mes perkame iš vienu elektros, tačiau tie tiekėjai skirsto ir į perdavimą. Viena problema, aišku, galbūt galima būtų numatyti svarstant komitete, kokie tie santykiai būtų, nes vis dėlto tam tikros išlaidos administravimo irgi padidėtų. Tai šiuo atveju aš norėčiau paklausti, ar tai tikrai didelio masto problema, ar daug tokių žmonių? Nes paprastai nebuvo tokių didelių kreipimųsi per daug. Ar tikrai daug žmonių susiduria su tokia problema, kad vis dėlto reikėtų atidėjimo? Ir iš tikrųjų ar nebūtų per didelė našta įvesti tokią tvarką ir po to paskatinti atidėlioti savo tam tikrus mokėjimus? Paskui atidedant vis tiek kada nors reikės sumokėti.

G. PALUCKAS (LSDPF). Čia, gerbiamas kolega (ačiū už klausimą), yra keli momentai. Pirmiausia vartotojo santykis su nepriklausomu energijos tiekėju, savaime suprantama, nepriklausomo energijos tiekėjo yra stipresnė situacija, ir finansiškai taip pat. Tiek perdavimo įmonės, tiek skirstymo įmonės, tiek energijos pardavėjai šiandien su jokiais likvidumo problemomis nesusiduria. Taip, jeigu tokių asmenų įsiskolinimai būtų masiniai arba jų būtų labai daug, tokiu atveju, be jokios abejonės, reikėtų įvertinti tas rizikas. Tačiau kiekvienam žmogui asmeninė problema yra pati rimčiausia. Mes žinome tą statistiką, kad didžiulė visuomenės dalis rimtų santaupų neturi ir net susiformavusi 1,5 tūkst., 2 tūkst. sąskaita gali rimtai išmušti vadinamuosius finansinius srautus, nes tu nesi asmuo, nesi šeima, patirianti finansinių sunkumų, tačiau netikėtai, sakykime, padidėjusių išlaidų apimtis jau trikdo normalų, tvarkingą šeimos gyvenimą. Todėl sakant, kad kituose sektoriuose tie santykiai yra normalizuoti įprasta komercine praktika, kur yra konkurencija, tai yra susitaria paslaugos teikėjas su vartotoju... Čia, deja, mes turime ydingą situaciją, kai yra, sakykime, naudojimas savo rinkos jėga ir atitinkamu reguliavimu, kuris sako: nesusimokėjai – gavai įspėjimą ir bus atjungta elektra. Didelė visuomenės grupė nuo to nėra apsaugota, tačiau, kaip ir minėjau, tai nėra labai didelis, masinis, visa apimantis reiškinys, todėl toms įmonėms, jų veiklos tęstinumui ar likvidumui tikrai grėsmės nekelia.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamas bičiuli Gintautai, jūs sakote, kad naudojasi jėga vadinamosios galimai sukčiaujančios kompanijos, ir jūs kažkodėl naudojate minkštasias priemones, kurie naudojasi jėga... Jūs, socialdemokratai, nuo šio rudens pretenduojate valdyti valstybę su tokiu palikimu. Ar jums to reikia, ar jūs pretenduojate, kiek jau skelbia spauda, į premjerus? Taip lėtai dirbant, ar neištiks jūsų toks likimas kaip A. Anušausko, kurį už lėtą darbą išvijo iš ministrų?

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Klausimas visa apimantis ir itin sudėtingas. Tikiuosi, kad neištiks.

O šiaip, rimčiau kalbant, mes visi čia esame susirinkę arba, tiksliau, žmonių valia surinkti tam, kad spręstume tas problemas, kurias matome ir kurios egzistuoja. Šiandien sakydamas, jog energijos tiekėjai piktnaudžiauja arba naudojasi savo didesniu svoriu rinkoje tuose derybiniuose santykiuose su vartotojais, aš atsakau už savo žodžius. Kaip bus ateityje, jeigu mes sureguliuosime tuos santykius? Manau, bus geriau. Priminsiu, jog šį įstatymą mes keičiame jau kokį, nežinau, penktą ar septintą kartą būtent dėl šių priežasčių, jog neįvertiname balanso santykio tarp energijos tiekėjų ir vartotojų. Todėl kviečiu palaikyti. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiamas kolega, jūs suplakėte buitinius vartotojus ir kitus tinklų vartotojus, turiu omenyje – juridinius asmenis. Viskas yra viename – tiek juridiniams taikomas tas 6 mėnesių laikotarpis, ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip

6 mėnesių. Kodėl pasirinkote būtent 6 mėnesių, nes kai kuriais atvejais Mokesčių inspekcijos, Socialinio draudimo fondo įstatyme yra aiškiai pasakyta, kad gali būti išdėstyta skola, atitinkamai esant sunkiai finansinei padėčiai, juridiniams asmenims ilgesniam laikotarpiui? Kodėl buitiniams? Aš suprantu, galbūt ten jūs paėmėte tą 6 mėnesių laikotarpį. Kodėl ir juridiniams asmenims tą patį variantą taikote?

G. PALUCKAS (LSDPF). Pirmiausia priežastis yra ta, jog itin reikšmingi arba itin dideli įsipareigojimai ir įsiskolinimai energetikos sistemoje tiekiant elektros energiją vartotojams nebesiformuoja dėl paprastos priežasties, nes mes dabar turime tokį teisinį reguliavimą, kuris tą įsiskolinimą prižiūri, kontroliuoja. Tai yra 15 dienų neatsiskaitei – įspėjimas ir taip toliau. Būtent dėl šios priežasties. Nes tas įsipareigojimas yra sąlyginai nedidelis, jį galima logiškai išdėstyti per 6 mėnesius nepakenkiant minėtų įmonių, teikiančių paslaugas, tiek skirstymo, tiek perdavimo, tiek elektros energijos pardavimo, likvidumui ir veiklos tęstinumui, nes mes turime turėti galvoje abi puses. Jeigu mes pradėsime atidėti įsipareigojimus po dvejus metus, jie pradės formotis reikšmingesni. Tada įmonės susidurs su apyvartinio kapitalo trūkumu. Taigi reikia išvelgti ir vartotojų, ir tiekėjo interesus, bet jie turi būti subalansuoti, o ne, kaip žmonės sako, į vienus vartus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, turbūt sunku įsivaizduoti, kaip šiais laikais galima palikti žmogų tamsoje arba šaltyje atjungiant elektrą. Aš kalbu apie buitinius vartotojus, apie pažeidžiamus asmenis. Tai ne kas kita, kaip mobingas dominuojančio monopolinio energetikos sektoriaus, kurio nekontroliuoja Valstybinė energetikos reguliavimo taryba arba kontroliuoja tada, kai jau prispaudžia Europos Komisija, tada jau pradeda kontroliuoti, atgaline data prašo kompensacijų ir visa kita. Turbūt dėl to pas mus ir yra vienas didžiausių Europoje energetinis skurdas. Galbūt tik bulgarai turi didesnę energetinę skurdą.

Mano klausimas. Ar pakankamas dėmesys būtent valstybinio energetikos reguliuotojo šiuose santykiuose, kaip jūs minėjote, tos labiau pažeidžiamos pusės? Kiek suprantu, valstybinis reguliuotojas visą laiką žiūri į ministro ar viceministrės akis ir vykdo monopolininko nurodymus.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, kolega, už klausimą. Aš, be jokios abejonės, pageidaučiau, jog tokios iniciatyvos tikrai pirmiausia ateitų iš VERT'o dėl paprastos priežasties, nes kai žmonės susiduria su problema, paprastai jie kreipiasi arba į Vartotojų teisių apsaugos tarnybą, arba į VERT'ą pagal kompetenciją. Taigi čia mano minimos problemos nėra kažkokia naujiena. Buvo ir žiniasklaidoje, buvo ir antraščių, kai keičiant skaitiklį, tarkime, kai ESO keičia skaitiklį – paprastą išmaniuoju, staiga atsiranda įvairių nepriemokų nepriskaičiuotų. Galbūt tai yra kaltė ir asmens, neteisingai deklaravusio tam tikrą laikotarpį elektros suvartojimą, tačiau tai negali tapti nepakeliamu našta po kaklu. Būtent dėl šitų labai konkrečių atvejų, mano įsitikinimu, VERT'as turėjo reaguoti, sakykime taip, intensyviau ir tuos pasiūlymus teikti ar ministerijai, ar Seimo nariams, pasinaudoti savo iniciatyvos teise.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Gerbiamas Gintautai, galima tikrai pasvarstyti šį klausimą. Matyt, mes paprašysime ir Energetikos komisijoje dar susitiksime. Bet šiaip, kiek teko kalbėti su ESO atstovais, tiems, kurie piktybiškai nemoka, tas atjungimas vis tiek yra toks lankstus. Jeigu žmonės bendrauja, jeigu komunikuoja, tai iš karto tikrai neatjunginama. Bet gal tarp tų, sakykime, konkrečių ribų, kad būtų aiškumas, gal ir vienas iš variantų būtų. Aš tiek trumpai.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, kolega, už repliką, bet galite pamėginti padaryti socialinį eksperimentą: paskambinti nurodytu vadinamuoju konsultavimo arba pagalbos telefonu vienam ar kitam nepriklausomam elektros energijos tiekėjui ir pamėginti sakyti, kad štai turiu tokią problemą, ar galėtume ją išspręsti susitardami, kaip įprasta rinkoje. Aš jums beveik galiu garantuoti, jog atsakymas pirmiausia bus, ar jūs esate asmuo, patiriantis finansinių sunkumų, kaip nurodo Vyriausybės nutarimas. Tada mes jums padėti galime. Jeigu ne, vykdykite savo įsipareigojimus. Be jokios abejonės, Seimo nariai galbūt gali pasiekti dažniau ir aukščiau, kaip sakoma, toje konsultacijų grandinėje, bet šis įstatymas yra pirmiausia skirtas žmonėms, kurie aukščiau ir toliau tose grandinėse pasiekti negali, kad jie nebūtų, na, sakykime taip, spaudžiami patirti tokią finansinę

naštą, kurios jų šeima tuo metu negali... ne dėl to, kad apskritai neturi pinigų, o, kaip ir minėjau, dėl tam tikrų finansinių srautų subalansavimo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Laikas realiai jau baigėsi, tai... (*Balsai salėje*) Ačiū. Ačiū už projekto pristatymą, už atsakymus į klausimus. Balsuosime šiek tiek vėliau. Dabar dėl balsavimo motyvų. G. Surplys – už.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš, taupydamas laiką, pasisakysiu trumpai. Kviečiu kolegas palaikyti šį įstatymo projektą. Mano galva, jisai sprendžia dar vieną tokią problemą žmonėms, kurie šildosi butus elektra. Tas atidėjimas, leidimas išsimokėti per keletą mėnesių padės spręsti ir sezoniškumo klausimą. Todėl dar kartą kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Nėra norinčių pasisakyti dėl motyvų prieš.

15.33 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 21¹, 22 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2738(2), Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 14 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2739(2) (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-9 klausimas – Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 6 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3468. Pristatys kolega R. Vaitkus. Ir lydimasis – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projektas. Prašom.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, valstybinės įmonės „Epso-G“ pateikiamoje Lietuvos energetikos vizijoje yra numatoma milžiniška vėjo ir saulės energetikos plėtra. Planuojant didelį elektros energijos poreikį žaliojo vandenilio, pramonės, transporto ir kitai gamybai, Lietuvoje numatoma elektros gamyba, šešis kartus viršijanti dabartinę Lietuvos elektros energijos suvartojimą.

Tam pasiekti akivaizdžiai neužteks esamo elektros perdavimo tinklo. Bus reikalinga elektros perdavimo tinklo plėtra. Perdavimo tinklo plėtrai reikia laiko, todėl norint, kad prie perdavimo tinklo būtų prijungiamos naujos vėjo ir saulės elektrinės po dešimties metų, naujų perdavimo linijų plėtra turi būti numatoma jau dabar. Priešingu atveju ateityje susidursime su panašiomis problemomis, su kokiomis yra susidūrusi Jungtinė Karalystė, kai potencialūs investuotojai, kurie nori statyti vėjo ir saulės elektrines, laukia ilgą laiką, kad būtų pastatytos perdavimo tinklo linijos. Todėl jau dabar, neatidedant ateičiai, reikia numatyti reguliavimą, kuris skatintų „Litgrido“ investicijas į tinklo plėtrą, reikalingą naujiems gamintojams prijungti.

Šiuo projektu siūlau, kad būtų perdavimo tinklo plėtros finansavimas „Litgrido“ lėšomis tais atvejais, kai atsiranda gana daug potencialių, prie naujos linijos prisijungti norinčių gamintojų, kurie finansiškai garantuotų prisijungimą prie tinklo, pateikdami prisijungimo garantijas, kurių dydžio pakaktų padengti visai naujos linijos plėtrai, jeigu taip atsitiktų, kad nutiesus naują liniją gamintojai atsisakytų prisijungti. Tai sudarytų galimybes, pavyzdžiui, vėjo jėgaines statyti šalia autostradų, šalia geležinkelio vėžių, kur būtų mažesnis vietos gyventojų pasipriešinimas. Dabar labai dažnai matome atsinaujinančios energetikos, konkrečiai – vėjo energetikos, vystytojų susidūrimą su gyventojų pasipriešinimu, kuomet sako, kodėl jūs norite statyti vėjo jėgaines šalia gyventojų, šalia gyvenviečių. Tai būtent prie automagistralių, prie geležinkelio linijų šita problema, dėl kurios ir taip yra daug triukšmo, būtų eliminuota. Taip pat dar patvirtina, kad teigiama įtaka elektros kainos sumažėjimui, padidinus elektros pasiūlą prijungus papildomus gamintojus, būtų didesnė nei neigiama įtaka kainai dėl elektros persiuntimo mokesčio padidėjimo finansuojant naujas linijas.

Lietuvos energetikos vizijoje yra numatoma, kad sausumoje vėjo elektrinių galia turi padidėti dešimt kartų, lyginant su dabar veikiančių vėjo jėgainių Lietuvoje galia. Tiek vėjo elektrinių reikia, jeigu norime dekarbonizuoti savo ekonomiką ir taip tapti sintetinių degalų ir vandenilio eksportuotojais. Tam bet kuriuo atveju nepakaks dabartinio elektros tinklo, tad nesukurkime problemų, imkime jas spręsti dabar.

Europos Komisija teigia, kad, siekiant užtikrinti žaliąją energetikos transformaciją, vien į Europos Sąjungos elektros tinklus reikia investuoti apie 584 mlrd. 584 mlrd. Europos Sąjungos ma-

stu, proporcingai išdėliojant ir išskirstant kaštus, Lietuvai reikštų apie 2,5 mlrd. eurų. Išdalinus tai iš metų, likusių iki 2030 metų, tai dvigubai daugiau, nei „Litgridas“ investuoja dabar, kai iš esmės investuojama tik į sistemos sinchronizacijos su Europos tinklais projektus.

Taigi kviečiu palaikyti, pritarti šiam projektui. Šį projektą teikiu su kolegomis A. Bagdonu, E. Rudeliene, A. Kupčinsku, M. Skritulsku ir L. Savicku. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti septyni nariai. Pirmasis klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Aš supratau iš jūsų pasakymo, kad jūs turite daug bendrininkų, – jums, liberalams, pripūtė visokio plauko sukčiai dūmų, kad taip, mūsų ateitis ir kad bus labai daug, tačiau ar reikia klausyti jūsų ir jūsų bendrininkų, ir kitų, kurie kažkam pataikauja ir apiplėšia tautą? Tarkime, vėjo energijos šiuo metu duoda tik 273 megavatus iš galimų 900, saulės energijos tik 412, irgi panašiai išlieka. Įjungta *termo* ir visi kiti. Tai nepasiteisina, nes labai didelė amplitudė yra vėjo – nuo kelių megavatų iki 900 megavatų, matote, jau dabar. Tai yra nepatikimas šaltinis, gali būti, gali nebūti. O jūs norite vėl mus, kaip sakoma, pakišti po sukčių traukinio.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų sukčių neklausau ir su jais nesusiduriu, stengiuosi nesusidurti. Esmė yra ta, gerbiamas kolega Valdemarai, kad būtų galima statyti naujas perdavimo linijas, kuomet yra susitelkę daug potencialių vystytojų, kurie nori vystyti atsinaujinančią energetiką. Tai viena iš tokių detalių, jūsų žiniai, pavyzdžiui, viena nauja 330 kilovoltų linija papildomai užtikrina apie 700 megavatų instaliuotos galios vėjo ir 700 instaliuotos galios saulės energijos prijungimo. Trys linijos, jeigu, pavyzdžiui, stato trys vystytojai, tai būtų atitinkamai 2 tūkst. 100 megavatų instaliuotų saulės ir vėjo elektrinių prijungimų. Faktiškai elektros energijos kainą galima sumažinti nuo 0,1 iki 0,15 euro už kilovatvalandę... Tai čia, Valdemarai, kalbama apie tai. O kad kažkokie sukčiai ir kažkokie interesai, kaip jūs sakote, tai to nėra ir nebus, bent jau šiame projekte nėra.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiamas kolega... (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, prašom ramybės!

L. NAGIENĖ (DFVL). Naujų linijų plėtra, taip, sutinku 100 %. Gal galite pasakyti, nes čia iš tikrųjų „Litgridas“ gal turi jau planą, kuriose vietose būtų galima spręsti klausimą dėl tos plėtros, ir kad visi tie, kurie planuoja, jau derintusi dėl to, kad „Litgridas“ gali investuoti per tam tikrą laikotarpį.

Antras momentas, dar mano klausimas, mes kalbame apie hibridą – vėjas plius saulė. Kiek tokių vietų yra dar neišsivystę? Aš atsimenu, Energetikos komisijoje buvo pristatęs gerbiamas R. Masiulis, kad būtent mums yra labai svarbu išnaudoti visus pajėgumus, yra jau kai kur pastatyta saulė, kai kur vėjas. Kodėl ten nevystome atitinkamai arba vėjo, arba saulės? Ar yra toks žemėlapis?

R. VAITKUS (LSF). Dėkui, gerbiama kolege, už gerą klausimą. Iš esmės mes Energetikos ir darnios plėtros komisijoje esame kalbėję šita tema. Dabar kaip tik Energetikos ministerija, man atrodo, kitą savaitę jau, mačiau, yra pristatoma prezentacija, kur Amerikos kompanija daro tyrimą apie mūsų energetinės sistemos pajėgumus. Būtent ar mums centralizuotai turi nurodyti amerikiečiai, kur turi būti prisijungimai? Galbūt, galbūt, aš neprieštarauju, bet labai dažnai privati iniciatyva būna teisingesnė. Vystytojai žino, kur turi būti saulės ir vėjo parkai, kaip ir jūs sakėte, hibridiniai parkai.

Dažnai... Antra klausimo dalis. Susiduriant su ta situacija, kai pastatomas vėjo jėgainių parkas, arba kartais atvirkščiai, ir po to norima statyti hibridinį parką, saulės pridėti arba vėjo pridėti, dažnai negalima to daryti, nes tinklo pajėgumai nepajėgūs priimti šios energijos. Tai čia ta problema.

O Lietuvos vystytojai, manau, geriausiai žino tas vietas ir tas... Dažnai, ką jau minėjau pristatydamas projektą, yra pasirenkamos vietos ten, kur eina elektros perdavimo tinklų linijos, šalia gyvenviečių, – automatiškai žmonės prieštarauja. Dabar panaši situacija Širvintų, rodos, savivaldybėje, gyventojai prieštarauja. Iš ministerijos girdime tokius pasakymus, kad jau 2027 metais gaminsime visą mums reikalingą elektros energijos kiekį, o, bet, tačiau, jeigu savivaldybės taryba nepatvirtins PAV'o šitam parkui? Tai dar labai daug klausukų. Apie ką ir kalbu, kad čia būtent kalbama apie tolimą perspektyvą. Čia dešimt metų į priekį.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Labai ačiū. Norėjau paklausti (kažkaip neįsiskaiciu, o gal ir nėra), kokius kriterijus turi atitikti tos teikiamos sąlygos tų, kurie planuoja statyti elektrinės gamybos įrenginius? Kol kas pagal jūsų prašymą atrodo, kad visi galėtų, kas nori, kas planuoja statyti, iš karto gauti prisijungimus ir taip toliau. Ar jie turi kokias nors sąlygas atitikti, ar tiesiog užtektų norėjimo statyti?

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju. Geras klausimas, gal jo ir nepaminėjau, nors, atrodo, lyg paminėjau. Pagrindinis dalykas yra prievolių garantijų užtikrinimas. Būtent vystytojai, kurie nori jungtis prie perdavimo linijų į parkus, kad galėtų vystyti atsinaujinančią energetiką, turi užtikrinti prievolių garantijas. Tai yra įneša savo indėlį, finansinį įnašą ir jeigu atsitinka taip, kad jie pasitraukia, jie nebenori kažkokiu būdu statyti saulės ar vėjo parko, jiems šios garantinės prievolės nėra gražinamos. Tokiu atveju būtų šitomis prievolėmis, šituo įnašu padengiama visa nauja linija, bet jau jo valia, jeigu jis išeina iš to susitarimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Urbanavičius. Atsisako. K. Starkevičius. Nematau. Kolega Kazys skuba į savo darbo vietą.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Laba diena. Kolega, aš noriu paklausti. Jūs turbūt rengdamas šitą projektą išanalizavote ir puikiai suprantate, kad didžiausia problema yra ne šių tinklų, kuriuos jūs sakote vystyti, bet problema yra ESO žemesnėje grandyje, kur tiesiog trūksta tų linijų. Taip vaizdžiai pasakius, čia yra vamzdis ir tame vamzdyje tikrai pakankamai vietos, kad tekėtų ta elektra, bet ESO lygyje jau to trūksta. Dar po trejų metų, kaip rodo visos prognozės pagal mūsų išduotus leidimus, tai jau mes turėsime tą kiekį, kurio mums reikia mūsų energijos poreikiams. Mums reikia galvoti apie tai, kaip ją panaudoti, kaip galbūt vandenilio perdirbimą organizuoti, ir tada tos problemos būtų sprendžiamos. Didžiausia problema, kakliukas tai yra ESO, ne čia, kur jūs dabar pristatote.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Gerbiamas kolega, taip, šnekėjau ir su gerbiamu ministru apie šitą klausimą, taip pat buvo paliesta ESO vieta ir numatomos ateities investicijos, atrodo, 149 mln. artimiausiu laiku. Taip, ESO taip pat reikia investuoti ir tinklą plėsti, bet taip pat reikia plėsti ir perdavimo tinklą. Be šito, mes ir dabar pusę energijos vis dar eksportuojame. Kaip minima, 2027 metais mes turėsime *pilnai* sau pasigaminatą energiją. Jeigu nebus investuojama į perdavimo tinklus, man atrodo, mes šių tikslų nepasieksime. Šitą modelį galima taikyti ir ESO tinkle, tačiau šiuos reguliavimus, garantinių prievolių užtikrinimą padaryti ESO tinkle būtų žymiai sudėtingiau negu perdavimo tinkle.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, klausimas, kas investuos į tuos tinklus? Kai buvo energetinė krizė, aš uždaviau klausimą dėl tų beveik 30 %, kuriuos „Ignitis“ yra pardavęs privatiems dar esant praeitai Vyriausybei. Aš gavau atsakymą, kad iš tų akcijų, iš to pelno buvo investuota ir bus investuojama būtent į tas linijas. Ar jūs apie tai kalbėjote, domėjotės šiuo klausimu?

Kitas – dėl pačių vystytojų, kurie įrengia saulės ar vėjo elektrines. Jie neturi infrastruktūros mokesčio. Gal irgi būtų galimybė dar ir iš šito infrastruktūros mokesčio investuoti į tinklus? Ačiū.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Viena iš tokių galimybių iš infrastruktūros mokesčio. Taip pat buvo kalbėta su energetikos ekspertais, teko ir su „Litgrido“ buvusiu ir dabartiniu vadovu tartis, kalbėti apie tai. „Litgridas“, beje, neprieštarauja tokio projekto svarstymui. Beje, užmiršau pasakyti, tai čia pasakysiu, kad tikrai reikėtų Vyriausybės išvados. Manau, kad Energetikos ministerija kartu su Vyriausybe tikrai patobulintų šitą projektą.

Atsakant į jūsų klausimą, iš kur gauti finansavimą, tai būtent, kaip ir sakiau, garanto prievolių užtikrinimo įnašai, tai būtų viena, ir taip pat iš perdavimo mokesčio. Tai viena iš tokių dviejų galimybių... dvi galimybės.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų paklausė visi, kurie norėjo paklausti.

Dėl balsavimo motyvų. L. Savickas – už.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolega iš tikrųjų puikiai pristatė, man atrodo, įstatymo projektą. Belieka tik pridėti kelis esminius aspektus, kurie, mano

supratimu, yra kritiškai svarbūs. Šitas parlamentas ne vieną kartą yra išsakęs, kad mūsų skuba ir prioritetas yra kuo greičiau priimti visus reikiamus sprendimus, kad mes pereitume prie žaliosios energetikos. Tam, kad tai įvyktų, mes turime užtikrinti, kad būtų kuo mažiau butelio kakliukų, kuriuose mes užstringame. Vienas iš jų yra tinklo pajėgumai.

Šis įstatymo projektas yra dar vienas atsakymas, kuris reikalingas, kad ta plėtra būtų kiek įmanoma spartesnė. Šiuo atveju konkrečiai yra kalbama apie tai, kad turime numatyti galimybę, jog būtų vystomi tie projektai, kurie šiandieną atsiduria į tam tikras lubas, nes nėra pagrindiniuose tinkluose numatytos pakankamos galios. Yra siūlomas sprendimas, kad ta galia būtų kuriama tiems projektams ir kad jie nestovėtų beviltiškoje padėtyje laukdami, kol kada nors ta galia atsiras. Čia priešpriešos jokios nematau, išskyrus galimybę pasiūlyti dar vieną sprendimą, kuris paspartintų mūsų žaliosios energetikos plėtrą ir kartu mūsų energetinę nepriklausomybę. Dėl to labai tikiuosi, kad mes visi kartu šiandieną pritarsime projektui po pateikimo ir galėsime toliau svarstyti tam tikruose komitetuose. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. K. Masiulis norėjo kalbėti prieš, bet jo nematau. Einame prie kito.

15.51 val.

Seimo savaitės (2024-03-25 – 2024-03-29) – 2024 m. kovo 26 d. (antradienio) ir 28 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Dabar norėčiau pakviesti Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją J. Razmą pristatyti savaitės, prasidedančios kovo 25 diena, Seimo posėdžių darbotvarkę. (*Balsai salėje*) Viskas, ramiai. (*Balsas salėje*)

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš suprantu Valdemaro norą daugiau matyti čia Seimo Pirmininkę, bet jos nesant, aš pristatau savaitės darbotvarkę. Antradienį pradėsime teisėjų į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą kandidatūrų pateikimu, taip pat patvirtinsime akademinės etikos ir procedūrų kontrolierę, apsispręsime dėl kai kurių kitų projektų. Taip pat kolega A. Vinkus pateiks nutarimo projektą dėl Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo. Ir turbūt aistrų sukels A. Ažubalio įstatymo „Dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo“ projektas. Antradienį po pietų Švietimo tarybos pranešimas, po to įvairūs projektai, Viešųjų pirkimų keli projektai, Saugaus eismo automobilių keliais ir taip toliau.

Na, o ketvirtadienį minėsime mūsų Respublikos narystės Šiaurės Atlanto sutarties organizacijoje 20-metį. Taip pat įvairių projektų priėmimas, kaip visada, tai būdinga ketvirtadieniui. Ir po pietų opozicinė Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti viena Seimo narė. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš jau, matyt, tradicinį tą mūsų frakcijos klausimą, kuris šiandien ryte nenuskambėjo, bet paklausu dabar. Kaip yra su Etikos ir procedūrų komisija ir ponu S. Jovaiša, ir visais jo pirkiniais, kurie ir šiandien žiniasklaidoje yra skalbiami, ir tikrai garbės Etikos ir procedūrų komisijai nedaro? Juo labiau aš tikrai girdėjau iš jūsų patikinimą, kad tas klausimas bus kažkaip sprendžiamas, bet dabar, kiek žiūriu darbotvarkę, tai jo nematyti.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš vienas čia tikrai negaliu išspręsti tokių klausimų, aš esu minėjęs ir Seimo Pirmininkei, man atrodo, kad būtų racionaliausia iš naujo suformuoti Etikos ir procedūrų komisiją, nes ir štai viena komisijos narė, kuri atstovavo Laisvės frakcijai, pateko opozicijos atstovų parašais, bet dabar yra Demokratų frakcijos narė, tai čia jau yra ne pagal Statutą. Taip pat trunksta opozicijos parašais paremto kokio nors kito Laisvės frakcijos atstovo toje komisijoje. Žinome, kad yra gal ir tam tikrų priekaištų atskiriems Etikos ir procedūrų komisijos nariams. Iš tikrųjų būtų gal gerai suformuoti iš naujo. Jeigu frakcijų seniūnai taip draugiškai sutartų, tą galėtume greitai ir padaryti. Kadangi jūs tą klausimą keliate, labai prašyčiau pasikalbėti su kitais opozicijos seniūnais, ir valdantieji tikrai, manau, dėl to lengvai sutars. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Klausimų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl vedimo tvarkos nenorite? A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Aš tik trumpai norėčiau priminti, pone pirmininke, kad jeigu yra pateikti du projektai, tada dėl motyvų leidžiama kalbėti ne vienam asmeniui. Šiuo atveju buvo du

įstatymų projektai, pateikė Elektros energetikos ir Atsinaujinančių išteklių. Mes buvome užsirašę, bet jūs kažkodėl ištrynėte kalbėtojus. Daugiau taip nedarykite, gerai?

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega, už priminimą. Iš tiesų buvo du projektai: Elektros energetikos įstatymo projektas Nr. XIVP-2738(2) ir projektas Nr. XIVP-2739(2). Tai antras pasisakantis buvo A. Skardžius. Prašom dėl balsavimo motyvų.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Pirmininke, aš neprašiau jau kalbėti, bet kadangi įjungėte, tai noriu pasakyti, kad problemos yra kur kas rimtesnės. Man teko kreiptis į Administracinę teisimą dėl pasinaudojimo tinklais. Teismas tą klausimą nagrinėjo, sprendimai bus. Būtent skundžiau „Litgridą“ ir valstybės energijos reguliuotoją – VERT'ą. Po mūsų priimtų įstatymų jie susigalvojo, kad galima poįstatyminiais aktais sugalvoti naujas tvarkas, ir ypač dėl hibridizuojamų elektrinių. Prigalvojo, kad galima išdalinti kitiems, o tų elektrinių galimybę hibridizuotis, ką mes čia akcentavome įstatymu kaip prioritetą, kaip pasinaudojimo tinklais prioritetą ir vystant mūsų vietinę, Lietuvos, generaciją, jie nukišo į kažkurią vietą, nes tinklų trūksta, ir išdalino tuos tinklus kitiems asmenims pagal kažkokią pačių susigalvotą eilę. Tai aš manau, kad toks disponavimas valstybės turtu poįstatyminiais aktais yra ne neteisėtas, bet reikalauja tam tikrų viešojo intereso gynimo priemonių. Ir čia būtina keisti įstatymą. Kolegos, aš pritariu tam siūlymui, bet jis yra fragmentinis. Tai aš manau, kad galbūt svarstymo stadijoje mes jį galėtume išplėsti. Todėl pritariu tam svarstymui. Tai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Galima eiti toliau.

15.57 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio 6 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3468 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 6 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3468. Pateikimo stadija. Pranešėja – G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Mano įstatymo projektas yra labai paprastas, jį, beje, paskatino pats energetikos ministras, sakydamas, kad tikrai yra galimybė kas 3 mėnesius perskaičiuoti elektros tiekimo vertę. Manau, kad tai gyventojams, dabar krentant kainoms, yra tikrai labai naudinga. Tai toks yra ir įstatymo pasiūlymas: ne kas pusmetį, o kas 3 mėnesius perskaičiuoti elektros tiekimo kainą vartotojams. Tai tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti trys kolegos. Pirmasis – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama Guoda, geras įstatymo papildymas, tačiau valstiečiai, kaip ir socdemai, gyvena iš dekoratyvinių pataisų. Jūs sakote, kainos krenta, tai galiu dabar pasakyti biržos kainą, kad Švedijoje, Suomijoje – 65 eurai už megavatvalandę, o Lietuvoje – 251. 65 ir 251 – skirtumas yra. Ir dar ką norėjau pastebėti, kad iš Švedijos kažkodėl elektra nutrūko (gal kabelį kažkas nutraukė) – 152 megavatus gauname iš Baltarusijos, iš Kaliningrado 16–20 gauname ir dar iš Lenkijos, kur eina irgi iš Baltarusijos. O kur čia yra interesantai, kad atsijungtume nuo bendro tinklo, tai įdomu, kas būtų šiandien – turbūt Armagedonas. Kaip jūs, ar toliau tęsite pataisas, gerbiama Guoda, ar gyvensite iš dekoratyvinių pataisų?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Aš nežinau, ką jūs tuo norėjote pasakyti, bet manau, kad lauksime jūsų nedekoratyvinių pasiūlymų. Kai jau atnešite, tada ir svarstysime, o kol kas aš tikiuosi, kad mažesnė kaina vartotojams yra daug geriau negu aukšta kaina. Beje, jūsų kainos ten kažkokios prieš trejus metus suskaičiuotos.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū už pateiktą pasiūlymą dėl įstatymo projekto ir noriu pasakyti prieš klausdamas, kad Energetikos reguliavimo taryba yra vis dėlto tik simbolinė, tikrai nepadaidės žmonėms. Jūsų pasiūlymas, kad būtų kas 3 mėnesius elektros tiekimo vertė nustatoma... (*Bal-sas salėje*) Valdemarai, būkite sąžiningas, netrukdykite.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, prašom netrukdyti.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Oho, galvojau, net pabučiuos.

PIRMININKAS. Aš ne jums sakiau. Gerbiama Guoda, reikia pakartoti klausimą?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Pabaigos negirdėjau.

PIRMININKAS. Prašau pakartoti, nes kolega V. Valkiūnas sutrukdė. Prašyčiau daugiau taip nedaryti, nes iš tikrųjų trukdote žmogui, kuris yra tribūnoje, susikaupti ir išklausti klausimą.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Jūsų siūlymas dėl elektros tiekimo vertės kas 3 mėnesius tikrai yra laiku. Ar yra galimybė dar mažinti 1 mėnesiu?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Kas mėnesį gal ir būtų galima, jeigu mūsų VERT'as greičiau apsisuktų ir žinotų rinkos kainas iš anksto. Bet kadangi perka tą patį mėnesį, tai manau, kad kas mėnesį būtų nelabai lengva apskaičiuoti, nors viskas įmanoma. Už 2 mėnesius tikrai įmanoma, tik reikia norėti. Iš tikrųjų ir dabar, ir prieš tai šis įstatymo projektas leido VERT'ui savo iniciatyva dažniau skaičiuoti, bet jis kažkodėl neskaičiuodavo.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke, jūs vėl mane buvote ištrynęs iš darbotvarkės.

PIRMININKAS. Ne, ne, nebuvau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Aš norėjau paklausti. Gerbiamoji kolege, tikrai geras siūlymas. Mano klausimas, kodėl vis dėlto valstybinis reguliuotojas, kuris turėtų būti objektyvus, stoja į monopolininko pusę, klausio, ką pasakys energetikos ministras, kuris turėtų formuoti politiką, o valstybinis reguliuotojas turėtų būti objektyvus ir sureguliuoti, ypač pažeidžiamų vartotojų pusėn stoti. Kodėl jis stoja monopolininko pusėn? Tai vienas dalykas.

O kitas dalykas, kodėl jūs pamiršote dujas? Juk mes 2023 metais permokėjome po eurą už kub. metrą įsigydami dujas. Ir pirkome visiems metams UAB „Ignitis“.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Aš nepamiršau, tas įstatymo projektas taip pat yra pateiktas, tik kažkodėl buvo įtrauktas tik elektros tiekimo įstatymo projektas. Kaip jūs sakote, man taip pat labai keista, kodėl VERT'as stoja didžiųjų gamintojų pusėn, o ne vartotojų, nors turėtų tarnauti žmonių interesams.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų L. Nagienė už.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų labai teisingai Guoda paminėjo, kad kažkodėl dėl dujų buvo pasakyta, pateiktas projektas, kad perskaičiuojame kas 3 mėnesius, o elektros energija buvo pamiršta. Aš manau, kad tikrai nebebus galimybės VERT'ui, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai, pasiaiškinti, kad realiai mes čia prognozavome kainą vienokią, o po to, pasirodo, ta kaina krito, ir atsiminkime, kaip buvo kompensavimas, kompensuojama elektros energija garantiniam tiekėjui.

Manau, tikrai geras projektas. Aš šiandien dar pasižiūrėjau, kokia „Nord Pool“ kaina. Tai nereikia aiškinti, reikėtų mūsų Valdemarui pasakyti, – 10 centų yra vidutinė kilovatvalandės kaina. Iš tikrųjų palaikome šitą projektą, nes tai palengvins žmonių našą. Iš tikrųjų kainos dabar nėra labai aukštos, kaip tik vasarą jos dar labiau kris.

PIRMININKAS. Ačiū. Nėra norinčių kalbėti prieš.

16.04 val.

Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 7, 8, 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3021(2) (pateikimas)

Paskutinis darbotvarkės klausimas yra 2-10 – Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo 7, 8, 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3021(2). Pateikimo stadija. Pranešėjas – S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, mieli tautiečiai, mano pristatomas projektas, manau, yra svarbus, nes susijęs su Lietuvos valstybės nacionaliniu saugumu. Įstatymo projekto rengimą paskatino siekis papildyti teisinį reguliavimą, nustatantį, kad valstybės tarnyboje – valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose – dirbtų tik Lietuvos Respublikai ištikimi, patikimi, nepriekaištingos reputacijos asmenys. Lietuvos valstybė turi pagrindą abejoti asmenimis, kurie galimai bendradarbiavo su buvusiomis SSRS specialiosiomis tarnybomis. Tai itin svarbu šiandien, kai keičiasi geopolitinė situacija pasaulyje.

Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 5 straipsnio 1 dalis nustato, kad valstybės tarnautojai turi būti nepriekaištingos reputacijos. Tai yra kartojama ne viename straipsnyje ir ne vienoje dalyje. Valstybės institucija yra valstybės įstaiga, per kurią įgyvendinama valstybės valdžia. Savivaldybės institucija yra institucija, įgyvendinanti teisę, grindžiamą savivaldybės bendruomenių interesais. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad valstybės institucija yra valstybės funkcijų įgyvendinimo mechanizmo sudedamoji dalis ir valstybės funkciją įgyvendina valstybės tarnautojai – valstybės institucijoje dirbantys valdininkai.

Taigi Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika irgi yra svarbi mano rengiamam projektui, nes Žmogaus Teisių Teismas yra sakęs, kad darbuotojo lojalumo valstybei reikalavimas yra būdinga įsidarbinimo valstybės institucijose sąlyga, suponuota valstybės atsakomybės ginant ir saugant bendrąjį interesą. Deja, situacija dėl buvusių agentų, buvusių galimų KGB bendradarbių yra gana rimta ir neatskleista iki pabaigos.

Štai istorikė daktarė K. Burinskaitė savo monografijoje atkreipė dėmesį, kad į KGB agentų darbo tyrimo problemą – išvežtus ir sunaikintus dokumentus – būtina atsižvelgti ir apie tai kalbėti ir kartoti. Vien į Rusijos Omsko KGB archyvus yra išvežta per 5 tūkst. dokumentų. Dešimtys tūkstančių dokumentų yra sunaikinta. Istorikas (šiuo atveju, manyčiau, geriau vartoti šį apibūdinimą) mūsų kolega A. Anušauskas ne vienoje knygoje ir ne vienoje studijoje yra kalbėjęs apie tuos dalykus. Jis yra pasakęs, kad 1956–1990 metais apie 50 tūkst. žmonių buvo įtraukti į šią KGB vadinamųjų darbų erdvę.

Noriu dar paminėti, kas ypač svarbu. J. Ravaitytė dar 2015 metais konstatavo problemą, kuri būtų sprendžiama šiuo mano įstatymo projektu, kad nepripažinę asmenys išliko potenciali grėsmė Lietuvos saugumui. Apie tai kalbėjo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjai, tarp jų – lietuvė, mūsų D. Jočienė, kuri aiškino, kad visi bendradarbiavę asmenys gali būti šantažuojami. Vienas iš šio mano įstatymo siekių yra užkirsti kelią privačiam ar instituciniam šantažui, o tai iš esmės taip pat turi reikšmės mūsų valstybės saugumui.

Projekto pagrindiniai uždaviniai, kaip turbūt skaitėte, yra eliminuoti galimą grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui, Lietuvos valstybės konstitucinei sąrangai ir konstitucinėms vertybėms. Tikiuosi, kad šiam mano siūlymui jūs pritarsite, nes čia nieko nėra bendra su tuo, apie ką man ir šiandien ne vienas kolega kalbėjo. Čia yra antrasis variantas, pataisytas variantas, kurį prieš keletą mėnesių svarstė Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kur buvo konstatuota, kad galimai gali būti pažeidžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija. Dabar šitie dalykai yra išeliminuoti ir nei Teisės departamentas, nei kiti nė žodžiu neužsimena, kad mano šita pataisa galimai pažeidžia Lietuvos Konstituciją, nes mes padarėme išimtį tiems 1 tūkst. 589 asmenims, kurie pripažinę ir gavę Lietuvos valstybės garantiją, kad jie nebus persekiojami. Tai apie šituos šiame mano projekte nėra šnekama iš viso. Jiems yra sudaroma išimtis.

Kviečiu pritarti mano teikiamam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori paklausti dešimt Seimo narių. Pirmasis klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamas Stasy, jūsų pasiūlymas geras. Aš manau, kad jums nereikės laukti kitos kadencijos, kad ir visus tuos KGB darbuotojus ištrauks iš tų maišų, kaip padarė latviai. Kaip jūs matote tas perspektyvas?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Aš manyčiau, kada, jeigu ne dabar, pabaigti spręsti šitas problemas, nes jos yra gerokai įsisenėjusios. Beje, dar nepasakiau, kad šitame... Dabar visi žinome, kas turi pripažinti – pretenduojantys į tam tikras pareigas. Ten, pavyzdžiui, nelikę net merų. Yra parašyta, kad turi savivaldybės tarybų nariai, merai, kai meras dar buvo tarybos narys, ir yra įrašyta tokių techninių detalių, kurios turėtų pagelbėti. Gerbiamas kolega, tikiuosi, kad bendromis jėgomis Seimas pagaliau turės drąsos ir nuo to valstybei bus tik saugiau, kad žmonės nebūtų šantažuojami.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Gerbiamas pranešėju, tai eilinis bandymas po truputį šiek tiek priartėti, kad vis dėlto įvyktų iliustracija, kuri, mano vertinimu, yra privaloma. Ir tikrai valstybė, kuri pasirinko kelią slėpti skeletus spintoje, tiesiog pasmerkta, kad tie vaiduokliai gali atgyti. Kaip jūs minėjote, archyvai ir tų buvusių, bendradarbiavusių skaičiai, kurie yra priešiškos val-

stybės archyvuose, tai yra didelė terpė manipuliuoti, daryti spaudimą, šantažuoti įvairiais galimais būdais. Jūs teikiate vėl valstybės tarnautojams, vadovaujantis nepriekaištingos reputacijos principu, prisipažinti, jeigu žmogus turėjo sąsają su specialiosiomis SSRS tarnybomis.

Vis dėlto aš galvoju, kad verta visiems kartu, ypač dabar vertinant geopolitinę situaciją, grįžti prie Liustracijos įstatymo. Kaip jūs vertinate šitą mano pasiūlymą, kad ne tik mažiuką žingsniuoką padarytume, bet grįžtume prie pagrindinio Liustracijos įstatymo?

Antras dalykas. Kaip jūs vertinate? Kai tikrai kas nors iš opozicijos pradeda kalbėti apie KGB dar esamus ir neprisipažinusius agentus, tuoj pat kitą posėdį seka konservatorių Komunistų partijos pasmerkimas. Man atrodo, kad yra tokia daugiau vaidyba negu noras tikrai padaryti vieną kartą ir padėti tašką šitoje istorijoje.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiama kolege, sutinku, kad mes turime eiti Lenkijos keliu, turime eiti Vokietijos keliu, kurios daugelį dalykų jau seniai padariusios. O jūs mane provokuojate dar didesniai žingsniui, bet aš manau, kad šitas žingsnelis, kuris šiandien svarstomas, būtų gera šitų procesų pradžia.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū. Pirmiausia gal norėčiau patikslinti, ponio Rita: skeletai neatgyja, o vaiduokliai nemiršta. Čia, taip sakant, toks jau gyvenimas.

Kolegai. Kodėl jūs taip naiviai galvojate, kad po 34 metų kas nors išeis į šitą tribūną ar kokią ir sakys: dirbau, kaltas, bet noriu būti meru. O gal jūs turite kokį sąrašiuoką? Paviešinkite tą sąrašiuoką, tada mes žinosime, kad įstatymas nukreiptas labai konkrečiai. Mes daug metų kovojame, teikiame įstatymus, užslaptinome mūsų buvusius KGB agentus labiau nei Amerikos slapčiausi dokumentai – 75 metams. Tai šitas jūsų įstatymas nesprendžia šitos problemos. Ar turite sąrašiuoką, kuriam bus taikomas šitas įstatymas? Ačiū.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, sąrašiuoko tikrai neturiu, bet aš įsitikinęs, kad Lietuvos valstybės saugumui bus daug solidžiau, kad žmogus, pretenduojantis į valstybės tarnybą, šitą informaciją tiesiog turės pateikti. Nemanau, kad nuo to pasaulis apsivers, bet tai reikia padaryti. O kadangi jūs čia minite skeletus, šešėlius ir dar kitus tuos įvaizdžius, tai aš noriu pasakyti, kad šitie galimi žmonės, asmenys, bendradarbiavę su KGB struktūromis, pasaulyje irgi yra vadinami įvairiai. Pavyzdžiui, yra vadinami... Istorikas A. Kasparavičius juos pavadino užšaldyta žuvimi. Vadinasi, gali ateiti ta X minutė, kai juos kažkas (mūsų valstybės nedraugas) panorės atšildyti. Dar yra terminas JAV teisėje, kalbant apie tokius agentus, tai miegantys agentai; miegantys agentai, kurie gali būti bandomi pažadinti. O sąrašiuokų tai neturiu, ir nemanau, kad čia dabar mums reikia siekti tuos sąrašiuokus dėti. Tiesiog žmogus turi savo valia nurodyti, prisipažinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, aš taip pat sutinku su kolega A. Sysu. Man visai neaišku, kodėl jisai dabar turi prisipažinti, jeigu jis anksčiau neprisipažino bendradarbiavęs ir nebuvo paslėptas 75 metams. Tai dabar koks motyvas dėl 34 metų? Jam dabar kažkur apie 70 metų, jis gal nedirba savivaldybėje ir dabar jam prisipažinti... Tai iš tikrųjų motyvą suprantu, bet ir Teisės departamentas nesupranta, kodėl reikalingas toks įstatymas. Suprasčiau, jeigu visus, kurie, tarkime, gavę tą 75 metų imunitetą, tai čia idėja suprantama. Tik tam, kad išviešintų tuos, kurie neprisipažino, – tai čia būtų aišku. Bet kaip dabar prisipažinti žmogui, kuris prieš 34 metus neprisipažino, dabar jau pensinio amžiaus? Dabar eis ir prisipažins? Suprantate, nematau šito įstatymo veiksnio.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, aš jau ne pirmą kartą kartoju, kad tai, ką jūs sakote, negalioja tiems 1 tūkst. 589 asmenims. Jiems šitai negalioja, nes Lietuvos valstybė išipareigojo, kad juos saugo. Tačiau, gerbiamasis, jeigu pretenduoji į valstybės tarnybą, žinodamas geopolitinius kontekstus ir grėsmes dabar Lietuvos valstybei ir ne tik Lietuvai, tai manyčiau, kad saugumo būtų daug daugiau, jeigu žmogus, eidamas į šias pareigas, tai turėtų nurodyti ir prisipažinti.

PIRMININKAS. Klausia A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, aš suprantu taip, kiek aš išmanau. Yra kategorija KGB bendradarbių, kurie liustravosi. Yra nesiliustravusių, kuriuos Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras įtraukė į sąrašus, ir tie sąrašai yra paviešinti. Tai dabar jūs kalbate apie trečią kategoriją ar kaip? Apie kuriuos jūs kalbate? Jūs sakote, 75 metams, kurie taip,

viskas, ne... Bet jūs kalbate apie tuos, tą sąrašą, kurį paviešino, kurį sudarė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Čia reikėtų žiūrėti truputį kompleksčiau į šią dalyką. Jeigu tu, žmogau, pretenduoji į kokias mero pareigas, turi tai nurodyti. Ar esi tame Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro sąraše, ar nesi, tai būtina geriau pačiam nurodyti, negu paskui prarasi pareigas, kai kiti tai nurodys.

PIRMININKAS. Klausia...

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Dabar dar. Yra toks dokumentas, deklaracija, kur žmogus turi surašyti. Yra septyni punktai. Tarp tų septynių punktų – nė žodžio apie tą tokią ištikimybę valstybei. Nėra tokio punkto, nors toje anketoje turėtų, mano nuomone, toks irgi būti.

PIRMININKAS. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, mes apsiribojame KGB pareigūnais, bet gal reikėtų į tą prisipažinimo eilutę įtraukti ir FSB ar kitas organizacijas, kurios iš esmės toliau tęsia KGB veiklą? Tai ką, dabar žmogus sakys, nenurodžiau, nes jau buvau modernesniais laikais?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Na taip, gerbiamas profesoriau, jūs čia dar toliau žengiate, bet, man atrodo, svarbesnis dalykas, kad mes, išleisdami pabėgėlius, tuos dešimtis tūkstančių, daugiau tų saugiklių ir filtrų įdėtume, kad nepatektų į mūsų valstybę tie infiltruoti jūsų minimų struktūrų žmonės. Ko gero, čia truputį kita tema yra, bet verta dėmesio.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Laikas baigėsi. Dabar dėl balsavimo motyvų už kalbės A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Dėkoju gerbiavam kolegai už iniciatyvą, kurią mes ne kartą ir ne vienoje kadencijoje teikėme su kitais Seimo nariais. Geopolitinė situacija yra pasikeitusi ir reikėtų į viską pažvelgti šviežiomis akimis iš dabartinio taško. Tai aš visiems oponentams, kurie ilgus metus blokavo kagėbistų, tegul būna FSB ar kurių nors kitų asmenų, galinčių būti miegančiais agentais, išviešinimą, jų prileidimą prie valdžios.

Gerbiamas Pupini, jūs minėjote pensinį amžių. Pažiūrėkite, mes ir su jumis artėjame turbūt prie to pensinio amžiaus, ne vienas yra garbingo pensinio amžiaus ir Seimo narys, meras ar kitas valstybės kuriuose nors sektoriuose dirbantis pareigūnas. Todėl reikėtų į viską pažvelgti šviežiomis akimis. Mūsų kaimynai seniai paviešino. Na ir kas, kad latviai rado savo premjerą tuose sąrašuose?

Dabar jūs, gerbiamieji valdantieji konservatoriai, keliate klausimą dėl komunistų. Komunistai paprastai buvo karjeros siekiantys žmonės, o vienintelis karjeros kelias buvo užsitikrinamas turbūt tuo partiniu bilietu tais laikais. Bet tai nebuvo veikimas prieš valstybę, prieš piliečius, dirbant slaptosiose tarnybose. Tad aš norėčiau palaikyti šį siūlymą, žvelgdamas iš dabartinės perspektyvos, nes buvusių kagėbistų nebūna.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš nenorite, kolega? Išsitynėte. Gerai, kolegos, kadangi jau visi projektai pateikti, prasideda balsavimo langas, tai nuo šio projekto ir pradėsime balsavimą. Kas už tai, kad pritartume po pateikimo Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, įstatymo projektui Nr. XIVP-3021(2). Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 76, balsavo 75: už – 46, prieš – 5, susilaikė 24. Po pateikimo projektui pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Papildomų nesiūloma. Siūloma svarstyti balandžio 11 dieną.

Per šoninį mikrofoną – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, aš labai nustebčiau, jeigu pagal tą įstatymą būtų bent vienas prisipažinęs ateityje. Tikrai manau, kad čia niekas nesuveiks, gerbiamas kolega. Čia geri jūsų norai, viskas gerai, bet aš manau, kad nebus efekto, neįvyks. (*Balsas salėje: „Pritariu, Kęstuti.“*)

PIRMININKAS. Čia, žiūriu, nesuplanuotas joks papildomas komitetas. Ar nereikėtų kaip papildomo Žmogaus teisių komiteto? (*Balsai salėje*) Ačiū. Galime bendru sutarimu?

Prašau. Per šoninį mikrofoną – projekto autorius S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Kadangi tai yra antras bandymas, pirmas vyko Teisės ir teisėtvarkos komitete, tai gavome ne visai atvirą pasiūlymą, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstytų kaip pirminis, nes čia orientuojama į grėsmes nacionaliniam saugumui. Mano, kaip teikėjo, būtų prašymas, kad pagrindinis būtų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

PIRMININKAS. Taip ir numatyta.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Kaip?

PIRMININKAS. Taip ir numatyta, taip.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gera.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš čia norėčiau vienam kolegai pasakyti, patikslinti, kai sakė, kad į Komunistų partiją stojo žmonės, norėdami daryti karjerą. Taip, dalis taip, tačiau reikia atsiminti esminį dalyką, kad Komunistų partija buvo vadovaujanti visoms represinėms struktūroms partija. Dar daugiau galiu pasakyti, kad netgi dėl to tam tikrų kategorijų Komunistų partijos narių KGB neturėdavo teisės verbuoti. Tai yra iki tokio buvo priimta, kad čia yra vadovaujanti ir nukreipianti, organizuojanti jėga. Čia tik kad žinotumėte.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai, bet jūs turėsite galimybę iš tikrųjų kitą savaitę plačiau apie tai pakalbėti. Čia buvo replika po balsavimo.

Replika po balsavimo – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš repliką po balsavimo. Bent jau kažkoks mažiukas žingsnelis, nes iš tiesų keista, kuomet kagėbistus, kad ir prisipažinusius, valstybė saugo kaip kokią nacionalinę vertybę ir dar 75 metus juos saugos. Žmonėms paaiškinti tai yra labai sudėtinga ir dėl to vis dėlto dabar kaip tik ta diena ir ta proga ir komunistus, ir kagėbistus – visus vienodai... visiems gražiai padėkoti.

PIRMININKAS. Turbūt reikėtų kokią atmintiną dieną įsteigti? (*Juokas salėje*) A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Tikrai atmintina diena būtų, jeigu mes, kaip ir normalios demokratijos mūsų valstybės kaimynės, išviešintume galų gale, žengtume tuo keliu, bet aš nelabai tikiuosi, kad finišą pasieksime. Aš tiesiog norėčiau kalbėjusiam gerbiamam kolegai A. Ažubaliui. Gerbiamas kolega, mes gyvenome tais laikais. Aš nebuvau komunistu. Tikiuosi, jūs irgi nebuvote komunistu. Matėme mes tai, tokie buvo laikai. Kai kas buvo komjaunuoliai... aš manau, kad ne mažiau tiek dešinėje, tiek kairėje pusėje turbūt būtų balansas čia sėdinčių, kiek yra tų buvusių komunistų.

PIRMININKAS. Prašau. V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, čia šiuo atveju turime suprasti, kad dėl svarbių dalykų tarptautinėse sutartyse ir dėl valstybės įsipareigojimų duoti pažadai negali būti kvestionuojami, nes tada bus kvestionuojamas pats valstybės duotas žodis. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, patikslinu komitetus: pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Svarstymas numatytas balandžio 11 dieną.

16.29 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2386 (pateikimo tęsinys)

Kolegos, dabar balsuojame dėl Elektros energetikos įstatymo 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2386. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 85, balsavo 85: už – 83, susilaikė 2. Po pateikimo projektui pritarta. Pagrindiniu komitetu numatytas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 30 dieną. Galima priarti bendru sutarimu tiek komiteto parinkimui, tiek svarstymo datai? Ačiū, pritarta.

16.30 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 21¹, 22 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2738(2), Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 14 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2739(2) (pateikimo tęsinys)

Kitas yra jau dviejų projektų paketas – Elektros energetikos įstatymo 21¹, 22 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2738(2) ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2739(2). Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 83, balsavo 81: už – 36, prieš – 13, susilaikė 32. Po pateikimo projektui nepritarta.

Turime apsispręsti, ką toliau daryti. Alternatyvus balsavimas: už – grąžinti iniciatoriams tobulinti, prieš – atmesti.

Užsiregistravo 82, balsavo 82: už – 61, prieš – 21. Taigi abu projektai grąžinami iniciatoriams tobulinti.

16.31 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio 6 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3468 (pateikimo tęsinys)

Ir dar vienas projektas – Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 6 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3468. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 82, balsavo 81: už – 41, prieš – 16, susilaikė 24. Projektui po pateikimo pritarta. Numatomas kaip pagrindinis Ekonomikos komitetas. Svarstymas – gegužės 30 dieną.

Per šoninį mikrofoną A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Prašytume Vyriausybės išvados. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKAS. Prašote frakcijos vardu? Galime pritarti dėl Vyriausybės išvados? (*Šurmulys salėje*)

Per šoninį mikrofoną A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Gerbiami kolegos, Vyriausybės išvada yra teikiama tada, kai susiję su koku nors finansų poreikiu priėmus įstatymo projektą. Mes kalbame apie perskaičiavimo dažnumą būtent valstybinio reguliuotojo, kad jis dažniau skaičiuotų. Gal kaip tik daugiau pinigų liks.

PIRMININKAS. Kitaip sakant, čia nenumatoma valstybės biudžeto išlaidų. (*Balsai salėje*) Frakcijos prašymas yra teisėtas, nors ne visai logiškas, vis tiek turime balsuoti.

Balsuojame dėl Vyriausybės išvados. Kas už, prieš arba susilaiko. (*Balsai salėje*)

Už Vyriausybės išvadą – 42, prieš – 33, susilaikė 5. Pritarta dėl Vyriausybės išvados.

Siūlomas Ekonomikos komitetas. Gegužės 30 diena – siūloma svarstymo data. Galima pritarti? Ačiū, pritarta.

Gerbiami kolegos, kovo 21 dienos darbotvarkė baigta. Posėdis baigėsi. (*Balsai salėje: „Registruojamės!“*) Ką tik balsavome, kolegos! (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 354 STENOGRAMA

2024 m. kovo 26 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, kviečiu užimti vietas. Pradedame kovo 26 dienos, antradienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis. Užsiregistravo 109 Seimo nariai.

10.00 val.

Krašto apsaugos ministro Lauryno Kasčiūno priesaika

Gerbiami kolegos, Respublikos Prezidentas vakar savo dekretu paskyrė L. Kasčiūną krašto apsaugos ministru. Seimo statutas ir Vyriausybės įstatymas numato, kad Vyriausybės nariai prisiekia Seimo posėdyje. Priesaiką priima Seimo Pirmininkas. Ministras prisiekia stovėdamas priešais Seimo Pirmininką, skaitydamas priesaikos tekstą padėjęs ranką ant Lietuvos Respublikos Konstitucijos. Prisiekęs ministras pasirašo vardinį priesaikos lapą. Nustatytas priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas. Tiek šios nuostatos nesilaikymas, tiek atsisakymas prisiekti ar pasirašyti vardinį priesaikos lapą arba pasirašymas su išlyga reiškia, kad ministras neprisiekė ir negali eiti pareigų. Vardiniai priesaikos lapai perduodami Seimo Pirmininkui ir saugomi Seimo kanceliarijoje.

Kviečiu L. Kasčiūną atlikti prisiekdinimo procedūrą.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš, Laurynas Kasčiūnas, prisiekiu būti ištikimas Lietuvos Respublikai; prisiekiu gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, saugoti jos žemių vientisumą; prisiekiu visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos nepriklausomybę, sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei. Tepadeda man Dievas! (*Plojimai*)

10.02 val.

Informaciniai pranešimai

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prieš pereidama prie darbotvarkės tvirtinimo, norėčiau perskaityti gautus pareiškimus. Pirmasis dėl prisijungimo prie Socialdemokratų partijos frakcijos. V. Jukna informuoja, kad nuo kovo 26 dienos prisijungė prie Socialdemokratų partijos frakcijos. Taip pat pridedamas Socialdemokratų frakcijos posėdžio protokolas, kuriuo nutarta priimti į frakciją Seimo narį V. Jukną.

10.03 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 26 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Prašau. Dėl darbotvarkės norėtumėte pasisakyti? K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Frakcijos vardu norėčiau pasiūlyti perkelti į rytinę darbotvarkę 2-8 klausimą – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš nežinau, ar kolega tą patį siūlė, nes 2-8 klausimas – tai mano teikiamas projektas dėl paspirtukų. Aš sutinku, jeigu siūlote, bet... Ai, ne šitas. Nesvarbu. Aš

siūlau frakcijos vardu Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3452 išbraukti iš darbotvarkės su labai paprasta mintimi. Komitetui reikėtų atlikti išsamią parlamentinę kontrolę ir galbūt sutartume dėl platesnių pakeitimų, kurie galbūt yra reikalingi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Pirmininke, aš teikiu darbotvarkės 2-9 klausimą – LRT tarybos rinkimų tvarkos patikslinimą. Jeigu liktų galimybė, jeigu rytinėje darbotvarkėje liktų laiko, prašyčiau perkelti į rytinę darbotvarkę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Jeigu būtų galimybė, 2-14 klausimą – Baudžiamojo kodekso pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3493 – perkelti į rytinę darbotvarkę. Jeigu būtų galimybė. Frakcijos vardu prašau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, aš siūlau dėl tų prašymų nebalsuoti, o pažiūrėti tiesiog per posėdį, jeigu mes lenksime darbotvarkę, tuomet, aš pasižymiu, darbotvarkės 2-9 ir 2-14 klausimai galėtų būti apsvastyti dar rytinio posėdžio darbotvarkės pabaigoje. R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Norėjau aš paklausti, kodėl iš darbotvarkės išbrauktas Lietuvos švietimo tarybos pranešimas „Lietuvos švietimo būklė 2023 metais“?

PIRMININKĖ. Pranešėjos prašymu, nes ji susirgo.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Atidėtas, kol pranešėja galės ateiti į Seimą.

Gerbiami kolegos, turime apsispręsti dėl darbotvarkės 2-8 klausimo – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo. Buvo prašymas kelti jį į rytinę darbotvarkę, bet prieš tai taip pat buvo prašymas jį išbraukti iš darbotvarkės. Apsispręskime dėl išbraukimo. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. A. Vyšniauskas prašė frakcijos vardu.

Balsavo 108: už – 68, prieš – 29, susilaikė 11. Iš darbotvarkės išbraukta.

K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Kolegos, jau dabar procesas vyksta, jau dabar tikrina keliuose pareigūnai. Mes turime spręsti tuos klausimus operatyviau. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Seimas priėmė sprendimą. Kitais formatais, komitetuose galbūt bus nagrinėjamas tas klausimas. Dėl visos darbotvarkės. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Balsuojame. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 110: už – 64, prieš – 3, susilaikė 43. Darbotvarkei pritarta.

10.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Irmanto Jarukaičio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus“ projektas Nr. XIVP-3497 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Irmanto Jarukaičio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus“ projektas Nr. XIVP-3497. Kviečiu premjerę I. Šimonytę.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Vyriausybė teikia Seimui pritarti sprendimą dėl gerbiamo I. Jarukaičio skyrimo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėju. Čia, kaip žinoma, yra procedūra, kurioje dalyvauja visos institucijos: Vyriausybė, Prezidentas ir taip pat Lietuvos Respublikos Seimas. Jam pritarus kandidatūrai, Vyriausybė priimtų galutinį sprendimą ir pateiktų Europos Sąjungos institucijoms.

Kaip ir kitais atvejais, buvo vykdoma kandidatų atranka. Kandidatų atranką laimėjo ir reikalingą balų skaičių surinko gerbiamas I. Jarukaitis, kuris dabar eina Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjo pareigas. Čia turbūt aš daugiau ką nors pridurti negalėčiau, nes tiesiog pristatau atrankos rezultatą, pagal kurį buvo patvirtintas Vyriausybės sprendimas ir atitinkamai Prezidento sprendimas. Manau, kad kandidatas pats prisistatys ir atsakys į klausimus, jeigu tokių būtų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju ir kviečiu kandidatą gerbiama I. Jarukaitį į tribūną. Priminsiu, kad kandidatui prisistatyti skiriama iki 10 minučių ir vėliau klausti skiriama iki 15 minučių. Prašau.

I. JARUKAITIS. Ačiū, Pirmininke. Ačiū premjerei už pristatymą. Gerbiamieji Seimo nariai, man tikrai didelė garbė būti prieš jus šiandien. Visų pirma norėčiau jus pasveikinti, matydamas tiek daug Ukrainos vėliavų. Kaip žinome, šią savaitę švėsime narystės NATO 20-metį, bet po mėnesio švėsime ir narystės Europos Sąjungoje 20 metų jubiliejų. Turint galvoje šių dienų realijas, mano supratimu, narystė šiose dviejose organizacijose iš tikrųjų yra tikriausiai didžiausia XX ir XXI amžiaus Lietuvos geopolitinė pergalė. Tikrai noriu pasidžiaugti tuo, ką mes pasiekėme iki 2004 metų, ir tuo, ką mes pasiekėme per tuos 20 metų.

O kalbėdamas konkrečiai apie save, galiu pasakyti, kad pastaruosius 27 metus dirbu su Europos Sąjungos teise. Darbą pradėjau 1997 metais, kada buvo įkurtas toks Teisės biuras prie Europos reikalų ministerijos. Ten dirbau 13 metų labai įvairiose pozicijose tiek derindamas nacionalinę teisę su Europos Sąjungos teise, tiek po 2004 metų atstovaudamas Lietuvos Vyriausybei Europos Sąjungos teismuose. Teko dirbti ir Europos Komisijoje. Nuo 2010 metų dirbau Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme. Tai vėlgi darbas, kuris tiesiogiai buvo susijęs su Europos Sąjungos teise.

Turiu 19 metų pedagoginio darbo patirties, mokslinė veikla taip pat susijusi su Europos Sąjungos teise. Ir pastaruosius penkerius su puse metų dirbu Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėju. Darbas iš tikrųjų nepaprastai įdomus, bet kartu nepaprastai intensyvus, labai įvairus. Sritys labai įvairios, pradedant klasikinėmis: institucinė teisė, vidaus rinkos laisvės, konkurencija, ir baigiant teisės viršenybe ir kitais klausimais. Jeigu turėsite klausimų, tikrai su malonumu atsakysiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už prisistatymą. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia D. Kepenis. Ruošiasi J. Razma.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Mes esame girdėję apie CŽV kalėjimus Lietuvoje ir pasekmes. Jau susimokėjome, atrodo, vėl teks mokėti. Sklinda žinia, kad turbūt dar bus tokių nukentėjusiųjų. Jūs ten būsite šalia, matysite situaciją. Kaip jums atrodo, ar tai, kad Lietuva moka už kažkieno (Lietuvoje valdančių šalį) klaidas, yra teisinga? Ar turėtų susimokėti regresu tvarka ir tie, dėl kurių kaltės buvo šitie kalėjimai? Kaip jums atrodo? Ačiū.

I. JARUKAITIS. Ačiū už klausimą. Jeigu teisingai suprantu, tuos klausimus nagrinės būtent Strasbūro teismas, Europos Žmogaus Teisių Teismas, ne Europos Sąjungos Teisingumo Teismas. Bet iš tikrųjų apsisprendimas, kas turėtų sumokėti už klaidas, yra valstybės apsisprendimas. Ir, aišku, tos diskusijos, mano supratimu, tikriausiai nelabai kuo skiriasi apskritai nuo tų bendrų diskusijų, kas turėtų atsakyti už valstybės tarnautojų padarytas klaidas. Mano supratimu, vargu ar čia galima išžiūrėti tam tikrą specifiką. Jeigu iš tikrųjų yra, tarkime, baudžiamojo nusikaltimo požymių, tada automatiškai turėtų būti vykdomos atitinkamos procedūros.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Jeigu aš teisingai žinau, tai jūs esate vienintelis, atrankoje įveikęs tą reikalavimų barjerą. Gal galite pasakyti, kaip jums atrodo, kokia priežastis, ar Lietuvoje mes nesugebame parengti reikiamos kvalifikacijos teisininkų, kad realiai nėra konkurencijos? Ar tie atrankos reikalavimai yra superaukšti, kad per stipriai atsijojo pretendentes?

I. JARUKAITIS. Kaip jūs puikiai suprantate, man tikrai sunku vertinti kolegų įvertinimą. Bet jeigu žiūrėtume objektyviai, akivaizdu, kaip jūs puikiai žinote, tas nacionalinis etapas yra tikrai vienas iš etapų. Toliau mūsų kandidatūras vertins tas vadinamasis 255 straipsnio komitetas. Pagal jo suformuotą praktiką faktiškai tam, kad būtų galima patekti į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, jis reikalauja, kad ne mažiau kaip 20 metų būtų eitos aukštos pareigos ir plius, aišku, prancūzų kalbos mokėjimo.

Jeigu mes pažiūrėsime, ir visai neseniai teko kalbėti su kolege, kuri dirba vertimų skyriuje pas mus teisme, tai didžiausia problema yra prancūzų kalba visų pirma, nes 98 % studentų šiandien mokosi anglų kalbą, o teisme darbinė kalba yra prancūzų kalba. Visas bylos failas, visas nagrinėjimas, posėdžiai, pasitarimai – viskas yra prancūzų kalba. Vien prancūzų kalba atsijoja, aš manau, nemažai kandidatų. Ir tas, tarkime, reikalavimas 20 metų eiti aukštas pareigas iš tikrųjų

irgi mums, kaip jaunai valstybei, yra gana didelis. Duosiu pavyzdį. Pagal statistiką tas 255 komitetas atmeta apie 25 % kandidatūrų. Prieš mėnesį, kiek teko girdėti, buvo atmestas Olandijos kandidatas. Jis iš tikrųjų yra puikus teisės specialistas, bet dėl kažkokių priežasčių jie nusprendė, kad jisai dar netinkamas ateiti į teismą. Tai ta kartelė iš tikrųjų yra nepaprastai aukšta.

PIRMININKĖ. Klausia V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamas teisėjau, neabejoju, kad jūs juo tapsite. Gerai, kad paraginote Lietuvos jaunuomenę mokytis ne tik anglų, bet ir prancūzų kalbos, nes iš tiesų be jos Europos Sąjungoje Europos Sąjungos teisei neįmanoma atstovauti, spręsti ir galbūt iki galo suprasti.

Bet aš noriu tiesiog pasakyti, ne klausti, o pasakyti. Kadangi jūs paminėjote tą mūsų narystės Europos Sąjungoje sukaktį, tai aš prisimenu savo politinę patirtį – nuo pat pirmųjų dienų buvau Europos reikalų komitete, dar iki jam įsiteisinant. Visada jūs ateidavote su savo ekspertize. Taip, buvome gerokai jaunesni tada, bet labai gerai atsimečiau jūsų ekspertizę, kuri tikrai mums padėjo sprendžiant šituos klausimus, mandatuojant savo ministrus. Tai aš tiesiog jums dėkoju ir žaviuosi jūsų nuoseklumu, dirbant valstybei, tarnaujant valstybei, o dabar aš linkiu gerai pasitarnauti ir šitoje erdvėje. Ačiū.

I. JARUKAITIS. Ačiū už gerus žodžius.

PIRMININKĖ. Dėkui, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Gerbiami kolegos, pagal procedūrą po pateikimo balsuoti mums nereikia, tačiau reikia bendru sutarimu pritarti dėl komitetų. Kaip pagrindinis yra siūlomas Europos reikalų komitetas ir kaip papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti 28 dieną, tai yra ketvirtadienį. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta.

10.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Rimvydo Norkaus kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinius advokatus“ projektas Nr. XIVP-3498 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Rimvydo Norkaus kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinius advokatus“ projektas Nr. XIVP-3498. Kviečiu premjerę I. Šimonytę.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Tai vėlgi analogiškai, kaip ir prieš tai esančiu atveju, buvo vykdoma atranka pagal teisingumo ministro patvirtintą tvarką. Atrankoje reikalaujamą balų skaičių surinko ir atitinkamai atranką laimėjo gerbiamas R. Norkus, kurio kandidatūrai pritarė Vyriausybė, pritarė Prezidentas. Dabar, jeigu būtų Seimo pritarimas, atitinkamai būtų galima apie šią kandidatūrą informuoti Europos Sąjungos institucijas. Tai kaip ir ankstesniu atveju, pretendentas turbūt pats savo privalumus ir patirtį atskleis ir atsakys į klausimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu gerbiamą R. Norkų į tribūną. Primenu, kad prisistatymui skirta iki 10 minučių.

R. NORKUS. Gerbiamoji Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai! Dėkoju Ministrui Pirmininkei už mano kandidatūros pristatymą. Aš esu teisėjas ir šioje garbingoje tribūnoje tenka stovėti ne pirmą sykį. Seimui pritarus, buvau paskirtas Lietuvos apeliacinio teismo teisėju, vėliau Seimas parodė pasitikėjimą ir paskyrė mane Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininku. Seimui pritarus, buvau paskirtas Bendrojo Teismo teisėju, Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėju, šias pareigas einu iki šiandien.

Visada vertinau ir pasisakiau už konstruktyvų, įstatymų leidžiamosios ir teisminės valdžios prerogatyvas gerbiančią dialogą tarp šių valdžių. Iš tikrųjų, tokį dialogą vykdo ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismas. Net ir praėjusią savaitę priimtuose Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto pakeitimuose yra numatyti metiniai, kasmetiniai privalomi Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo susitikimai. Jie skirti aptarti bendrą teisingumo būklę Europos Sąjungoje, siekiant galbūt pasiūlyti galimus pagerinimus. Aš manau, kad tai yra pozityvu.

Kandidatuoju į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinio advokato pareigas. Šios pareigos yra nežinomos Lietuvoje, Lietuvos teismuose nėra generalinio advokato. Generalinis ad-

vokatas pagal sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo yra Teisingumo Teismo narys, kuris viešame teismo posėdyje nešališkai ir nepriklausomai teikia išvadą dėl bylų, kuriose pagal Teisingumo Teismo statutą jis turi dalyvauti. Tai yra gana lakoniškas pareigų apibrėžimas. Jis nevisiškai atskleidžia to generalinio advokato pareigų esmę. Generalinio advokato užduotis yra padėti Teisingumo Teismui priimti sprendimą, atskleisti platesnį bylos kontekstą, pateikti įvairius teisės aiškinimo variantus ir, be abejo, pasiūlyti sprendimą, geriausiai atitinkantį ilgalaikius Europos Sąjungos tikslus, tai yra skatinti taiką, skatinti savo vertybes ir savo žmonių gerovę.

Greitai minėsimė mūsų narystės Europos Sąjungoje 20-metį. Neabejoju, kad Lietuva labai stipriai sustiprėjo per tuos 20 metų. Taip pat prisidėjo ir prie Europos Sąjungos stiprinimo. Tai yra dvipusio eismo gatvė. Aišku, šiandieną Europos Sąjunga susiduria su labai dideliais iššūkiais. Puikiai žinote, juos lėmė ir sudėtinga geopolitinė situacija, ir Europos Sąjungos strateginės autonomijos paieška, ir galima plėtra, ir diskutuojamos įvairios Europos Sąjungos raidos kryptys. Aišku, dalis tų problemų sprendžiama politinėmis priemonėmis, dalis sprendžiama teisinėmis priemonėmis. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas čia vaidina savo vaidmenį, tą, kurį jam paveda Europos Sąjungos sutartys. Užtikrina, kad aiškinant ir taikant sutartis būtų laikomasi teisės.

Aš esu pasirengęs prisidėti prie teisinio Europos Sąjungos stiprinimo. Jeigu bus jūsų palaišymas, tikiuosi savo pareigas atlikti sąžiningai ir garbingai. Esu pasirengęs atsakyti į jūsų klausimus, jeigu tokių būtų. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Vinkus. Ruošiasi D. Kepenis.

A. VINKUS (LVŽSF). Atsiprašau, aš supainiojau su poniu G. Čėsniene, užsirašiau. Aš jums klausimų neturiu. Džiaugiuosi, kad jūs kandidatuoju.

R. NORKUS. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kepenis. Ruošiasi A. Skardžius.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas pretendentė, jūs žinote, apie CŽV kalėjimus Lietuvoje girdėjote. Aišku, mes tuo netikime ir manome, kad turbūt neteisingai čia mus nubaudė. Kaip jūs galvojate, kokių argumentų nepateikė Lietuvos gynėjai, advokatai, kad Lietuva jau ne kartą buvo nubauta? Atrodo, kad dar gali būti nubauta. Kokių argumentų pritrūksta įrodyti, kad pas mus tikrai tikrai nebuvo CŽV kalėjimo? Ką jūs pateiktumėte, kokius įrodymus pateiktumėte tokiems bjauriems kaltinimams atmesti? Ačiū.

R. NORKUS. Ačiū už klausimą. Klausimą svarstė Europos Žmogaus Teisių Teismas. Esu tikras, kad Lietuvos Vyriausybės atstovai ieškojo visų galimų argumentų ir visų galimų įrodymų siekdami pagrįsti Lietuvos Respublikos poziciją. Ką dar būtų galima pateikti? Aš tikrai neturiu galimybės pasakyti, nes nesu susipažinęs su bylos medžiaga, su tais įrodymais ir argumentais, kurie figūravo toje byloje. Be abejo, kiekvienas valstybės pralaimėjimas Žmogaus Teisių Teisme reiškia, kad galbūt kuriame nors etape buvo padaryta kažkokių klaidų. Atstovaujant Lietuvos Respublikos pozicijai Europos Žmogaus Teisių Teisme, kaip, beje, ir Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, į kurį aš kandidatuoju, reikia labai stipriai ir aiškiai savo poziciją argumentuoti. Manau, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra pajėgi tai daryti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi S. Tumėnas.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamasis pretendentė, ištis jūsų karjera Lietuvoje buvo stulbinanti, ypač žinant tai, kad ne visiems pavykdavo tokią karjerą padaryti, ypač D. Grybauskaitės valdymo dešimtmečio laiku. Tai belieka tik pasidžiaugti. Man irgi teko už jus ne kartą balsuoti skiriant į įvairias pareigas čia, Seime. Tačiau tas klausimas, kurį kolega D. Kepenis užduoda, man irgi daugelį metų kelia nerimą. Ir tuo laiku teko eiti, atrodo, Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas, kai visi šie įvykiai buvo. Buvo įvairių kalbų dėl tų kalėjimų, kaip čia atvyksta, kas išvyksta, kodėl ir kieno čia paliepiu.

Tad mano klausimas. Kodėl Lietuva moka pinigus už tai, ko neva nebuvo? Kodėl negali susimokėti ta valstybė, kuri čia įrengė tas patalpas? Kas jose buvo, turbūt jūs nagrinėjate Europos Žmogaus Teisių Teisme. Tad mano klausimas: gal pinigus turėtų mokėti tie, kurie čia ir steigė tas specialiąsias įstaigas?

R. NORKUS. Dėkoju už klausimą. Priminsiu, kad kandidatuoju į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą. Tai yra Europos Sąjungos institucija, kuri nagrinėja bylas, susijusias su Europos Sąjungos teisės taikymu. Europos Žmogaus Teisių Teismas, be abejo, nagrinėja bylas prieš valstybes, Europos Tarybos valstybes, dėl galimų Europos žmogaus teisių konvencijos pažeidimų. Kiekviena Žmogaus teisių konvencijos valstybė narė, be abejo, turi užtikrinti žmogaus teisių apsaugą pagal savo jurisdikciją savo teritorijoje, ką Lietuvos Respublika, be abejo, ir daro. Faktas, kad atsakovu už pažeidimus, kurie galimai buvo padaryti Lietuvos Respublikos teritorijoje, yra Lietuvos Respublika, kuri už tai ir turi prisiimti atsakomybę, tai yra iš Europos žmogaus teisių konvencijos sistemos ir jos visapusio aiškinimo išplaukiantis rezultatas.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kandidate, esate patyręs, žinomas teisėjas, dabar pretenduojate į generalinius advokatus, nors puikiai paaiškinote, kad būsite Europos Sąjungos Teisingumo Teismo narys. Kaip jūs vertinate tokią, pasakyčiau, nusistovėjusią situaciją, kad Lietuvoje buvę žinomi, garsūs teisėjai savo karjerą perkelia į advokatūrą, tampa advokatais? Kokia jūsų asmeninė nuomonė, ar tai yra gerai, ar tai negerai, kokie plusai, kokie minusai? Tiesiog kokia asmeninė jūsų nuomonė? Ačiū.

R. NORKUS. Aš manau, kad karjeros galimybė ir tam tikras mobilumas tarp teisinių profesijų praturtina pačias teises profesijas, suteikia visapusės patirties ir žmogui, kuris keičia savo darbo profilį. Galimybė advokatams tapti teisėjais, teisėjams tapti advokatais, galbūt nueiti į politiką iš tikrųjų suteikia visapuse galimybę pasisemti iš tų žmonių praeityje įgytos patirties.

Norėčiau tikrai atkreipti dėmesį, kad generalinio advokato pareigos, nors jos yra pavadintos tuo vardu – generalinis advokatas, iš tikrųjų mažai ką turi bendro su advokatūra. Generalinis advokatas yra teismo narys, jis nėra teisėjas, bet jisai yra teismo narys. Vienintelis skirtumas yra tas, kad jisai nedalyvauja priimant galutinį sprendimą byloje, tačiau turi balso teisę ir dalyvauja teisėjų pasitarimuose, kuriuose yra sprendžiami organizaciniai arba preliminarūs bylos klausimai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti, kad pagrindinis komitetas yra Europos reikalų komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir kad klausimas bus apsvarstytas kovo 28 dieną, ketvirtadienį? Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta.

10.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsniene Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XIVP-3448(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsniene Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XIVP-3448. Pranešėja – I. Haase. Kviečiu į tribūną.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsniene Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektą Nr. XIVP-3448. Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. A. Vinkus užsirašė diskutuoti. Kviečiu į tribūną. Ne, čia diskutuoti jūs užsirašėte. Pasisakyti, taip.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, prieš suformuodamas savo nuomonę dėl siūlomos kandidatės G. Čėsniienės skyrimo Lietuvos apeliacinio teismo teisėja, stengiausi įvertinti keletą, mano galva, pagrindinių aspektų: išsilavinimą, darbo karjerą ir įgytą patirtį. Pretendentė, būdama 23 metų, įgijo, kaip jau buvo minėta, Vilniaus universiteto teisės magistro diplomą. Analizuodamas darbo karjerą, pastebėjau nuoseklų kilimą į aukštesnes pareigas, kurios tiesiogiai susijusios su darbu teisės srityje. Baigusi universitetą, tais pačiais metais pretendentė pradėjo darbą kaip eilinė juristė uždarojoje akcinėje bendrovėje, tačiau jau kitais metais tapo teisėjo padėjėja Vilniaus miesto pirmajame apylinkės teisme. Teismų sistemoje ji pasiliko iki šiol. Kartu sudėjus, įvairiuose Vilniaus apylinkės teismuose išdirbo ir įvairias pareigas pon

G. Čėsniene užėmė 16 metų. Pastaruosius trejus metus kandidatė dirba Vilniaus apygardos teismo teisėja, Civilinių bylų skyriaus pirmininke. Iš to, kad pareigos kilo teismų sistemoje, drąsiai galima daryti išvadą, kad pretendentė nesiblaškė, kopė aukštyn karjeros laiptais, įgijo neginčijamos patirties, kuri, tikiu, labai padės aukštesnio lygio darbo praktikoje Lietuvos apeliaciniame teisme. Kviečiu visus palaikyti šią kandidatę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau niekas neužsirašė kalbėti diskusijoje. Noriu atsiklausti gerbiamos pretendentės, ar nori pasisakyti? Norėtų pasisakyti? Ne. Dėkoju.

Einame į priėmimo stadiją. Priėmimo stadija. Ši nutarimo projektą sudaro vienas straipsnis. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręsimė per slaptą balsavimą, kuris vyks nuo 11 val. 10 min. iki 11 val. 25 min.

Gerbiami kolegos, norėčiau patvirtinti įprastą slapto balsavimo biuletenį. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

10.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Redos Cimperman skyrimo Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontroliere“ projektas Nr. XIVP-3543(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Redos Cimperman skyrimo Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontroliere“ projektas Nr. XIVP-3543(2). Jį teikia Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas A. Žukauskas. Kviečiu į tribūną.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas kovo 20 dieną svarstė Seimo nutarimo „Dėl Redos Cimperman skyrimo Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontroliere“ projektą. Buvo gauta viena Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, jai buvo pritarta. Komiteto išvadai buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Diskusijoje kalbėti niekas neužsirašė. Norėčiau paklausti, ar pretendentė norėtų pasisakyti? Ne.

Einame į priėmimo stadiją. Priėmimo stadija. Yra vienas straipsnis. Ar galime šiam straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl motyvų dėl kandidatūros niekas neužsirašė kalbėti.

Turėtume pasitvirtinti slapto balsavimo biuletenį, jis yra visiškai įprastas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Ir balsavimo laikas, dar kartą primenu, nuo 11 val. 10 min. iki 11 val. 25 min. Taip pat priminsiu balsų skaičiavimo grupę: R. Baškienė – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija, A. Gedvilas – Mišri Seimo narių grupė, V. Giraitytė-Juškevičienė – Darbo partijos frakcija, M. Matijošaitis – Laisvės frakcija, R. Miliūtė – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“, V. Semeška – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija, D. Šakalienė – Socialdemokratų partijos frakcija ir R. Vaitkus – Liberalų sąjūdžio frakcija.

Gerbiami kolegos, taigi šiek tiek lenkiame darbotvarkę. Dėl vedimo tvarkos L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Pirmininke, labai atsiprašau, R. Baškienė – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“.

PIRMININKĖ. Taip, aš taip ir perskaičiau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ne, ne taip. Ačiū.

PIRMININKĖ. Atsiprašau. Tai dar kartą tuomet perskaitau teisingai: Demokratų... Taip. Gera pastaba. Pas mus buvo klaida. Ačiū.

10.35 val.

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3546 (pateikimas)

Kviečiu E. Gentvilą, kad pristatytų darbotvarkės 2-8 klausimą – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3546. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Sveiki, kolegos. Kaip ir spėjau, atsiras rytinėje darbotvarkėje laiko, stengsiuosi neužgaišinti. Praėjusioje kadencijoje teikiau pasiūlymus, kaip reformuoti ir pertvarkyti

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos, Vyriausiosios rinkimų komisijos formavimo tvarką arba veiklos reglamentavimą, o šiuo atveju teikiu Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimą, kurio trys pataisos yra susijusios su LRT tarybos veikla arba formavimu. Tai tos trys pataisos yra tokios. Aš priminsiu Seime esančią tvarką.

Seimas skiria keturis LRT tarybos narius: du – nuo opozicijos, du – nuo valdančiųjų. Ir čia vyksta gana ilgi debatai Seime, kai frakcijos pasiūlo savo atstovus, tarkime, jų atsiranda septyni aštuoni, priklausomai nuo frakcijų skaičiaus. Tada viešai aptariamos šitos kandidatūros, tada renkasi Seimo Kultūros komitetas, jis atranka keturis tinkamiausius kandidatus, pabrėžiu: du – nuo opozicijos, du – nuo valdančiųjų. Kitaip sakant, procesas, procedūra yra vieša, paliekant galimybę ir piliečiams aptarti siūlomas, aptariamas kandidatūras. Tuo tarpu kitos institucijos, kurios turi teisę skirti kandidatus į LRT tarybą, kaip sakoma, ištraukia triušį iš kepurės ir paduoda, ir prašome tvirtinti.

Kitaip sakant, LRT tarybos nariams sudaromos nevienodos sąlygos. Seimo skiriami LRT tarybos nariai pereina platų svarstymą, įskaitant ir visuomenės aptarimą. Kiti aštuoni tarybos nariai, skiriami kitų institucijų, nepereina jokios atrankos. Gal kokios vidinės atrankos ir yra, aš negaliu pasakyti, bet visuomenei jos nematomos. Todėl pirma pataisa sako, kad informacija apie kandidatus skelbiama skiriančių institucijų interneto svetainėse. Tarybos narius skiriančios institucijos savo interneto svetainėse privalo iš anksto paskelbti kandidatų į tarybos narius sąrašą. Tebūnie tai bus vienintelis kandidatas, bet jis turi kabėti prieinamas visuomenei.

Antra pataisa yra susijusi su jau įvykusių praėjusiais metais precedentu, kai LRT taryba ilgą laiką negalėjo išrinkti LRT generalinio direktoriaus. Balsai vis pasiskirstydavo 6:6. Tada buvo rengiamas kitas konkursas. Laimei, tada balsai pasiskirstė 7:5. Bet teoriškai mes galime *užsiciklinti*, kad visą kadenciją LRT taryba nesugebės paskirti generalinio direktoriaus.

Įžiūriu analogiją su Seimo komitetais. Seimo komitetuose dažnu atveju taip pat balsai pasiskirsto balsuojant po lygiai ir lemia komiteto pirmininko balsas, todėl mes nepakliūname į procedūrinę aklavietę. O LRT taryba gali atsidurti tokioje aklavietėje. Laimei, pernai iš jos išbrido, bet įsivaizduojame, 12 tarybos narių skiriama ir visą kadenciją 6:6, o tai reiškia, kad esamas generalinis direktorius ir toliau penkerius metus, visą LRT tarybos kadenciją, eina pareigas, nors realaus pritarimo jam nebuvo. Kad taip nebūtų, yra numatoma, kad LRT tarybos pirmininko, o tiksliau – posėdžio pirmininko, balsas tampa lemiamas, kad nepatektume į tokias krizes.

Ir trečias dalykas yra toks: į LRT tarybą negali būti skiriami Seimo nariai, Vyriausybės nariai, Radijo ir televizijos komisijos nariai, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai. Viskas čia yra gerai. Išrinktas į LRT tarybą, paskirtas į LRT tarybą asmuo turi sustabdyti narystę politinėje partijoje, jeigu jis tokioje buvo. Vadinasi, mes bandome depolitizuoti tą dalyką. Bet mano gerai pažįstamo, valstiečiams tikrai gerai pažįstamo J. Pabrėžos atvejis suponuoja tą trečią pataisą. Jokių priekaištų neturiu nei valstiečiams, nei ponui J. Pabrėžai. Viskas yra gerai pagal esamą reglamentavimą. Bet jeigu mes siekiame depolitizuoti LRT tarybą, tai turėtume pasakyti daugiau: turi ne tik sustabdyti narystę politinėje partijoje, bet ir turi nedalyvauti renkamosiose politinėse procedūrose. Pono J. Pabrėžos atveju atsitiko taip, kad jis buvo savivaldybės tarybos narys. Tai jį ką padarė? Sustabdė narystę tik partijoje, nes tik tiek reikalaujama. Ir po to dalyvavo rinkimuose, vėl pasiekė rezultatą, gavo mandatą, jis ir toliau yra tarybos narys. Labai vertinu jo veiklą žemaičių kalbos puoselėjimo srityje.

Mano siūlymas, kad ne tik mano išvardintų organizacijų – Seimo, Vyriausybės – nariai negali būti, bet ir savivaldybių tarybų bei Europos Parlamento nariai. Šitoje kadencijoje ponui J. Pabrėžai tas tikrai nebesuveiks. Taigi renkamų politinių institucijų nariai neturi būti LRT tarybos nariais. Jeigu jie yra kur nors veikiantys kitur ir turi partinę priklausomybę, tą partinę priklausomybę ir toliau turės stabdyti, kaip ir dabar numatoma. O kadangi yra ten jau mano pacituota, kad Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nariai negali tapti LRT tarybos nariais, aš pridėdu, kad negali būti žurnalistų etikos inspektorius. Turbūt nebūtų tokio kalambūro, kad jį bandytų skirti, bet apsisaugokime – ir Visuomenės informavimo etikos komisijos nariai, kad nekiltų galimų interesų konfliktų. Taip turbūt nebūtų, kaip, matyt, nebūtų, kad kokį nors europarlamentarą paskirtų LRT tarybos nariu. Neįsivaizduoju, kad taip atsitiktų, bet, siekdamas suregulamentuoti tuos dalykus,

teikiu tas tris pataisas: kandidatų viešinimas, išplėtimas, kas negali būti, ir taisyklė, kad pasiskirsčius balsams po lygiai lemia LRT tarybos posėdžio pirmininko balsas.

Ačiū. Jeigu būtų klausimų, pasirengęs atsakyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Tumėnas. Ruošiasi K. Vilkauskas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjų, jūs esate patyręs politikas, daug metų, jau daug kadencijų Seime ir puikiai prisimenate tokias istorijas, kai pajaukaujame, kad įstatymas kuriamas vienam žmogui. Būna ir tokių dalykų. Ačiū, kad jūs taip gražiai pakalbėjote apie šiaulietį J. Pabrėžą – žemaitį, mokslininką, tarybos narį, tačiau ar čia nėra kaip tik tas atvejis? Ar tikrai rajono ar miesto koks tarybos narys gali turėti kokią nors įtaką Lietuvos radijui ir televizijai? Aš nežinau. Ar jisai gali turėti?

Antras dalykas. Čia buksavo ta patinė pozicija, lyginis skaičius. Dabar pristatote, kad turi nutarti pirmininkas. Tačiau jie neviešai sako savo nuomonę, jeigu yra 6:6. Tas pirmininko žodis yra išviešinamas. Vienintelis iš 12 komisijos narių tampa išviešinamas. Jis demaskuoja, kaip jis buvo prieš tai... Kaip vertintumėte šią tokią viešumo ir neviešumo koliziją?

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerai, dėl J. Pabrėžos. Buvau studentas, važiauvau traukiniu iš Vilniaus ir susipažinome su jaunu dėstytoju. Nuo to laiko jaučiu jam pagarbą. Aš atsiprašau, kad tikrai taip skamba kaip vienam asmeniui, bet čia tikrai kalbant ir apie platesnį ratą.

Ar gali savivaldybės tarybos narys daryti įtaką? Jeigu jis tampa LRT tarybos nariu, tai jis daro jį įtaką. Jis turi 8,5 % LRT tarybos narių balsų – 1/12. Tokių precedentų, matyt, ateityje reikėtų vengti.

Dabar dėl to slapto ir neslapto balsavimo. Yra įstatymas. LRT taryba savo vidinį reglamentą turės nustatyti taip, kad suderintų su įstatymu. Ar balsavimas apskritai bus atviras, ar tik pirmininko žodis lemiamu momentu yra išviešinamas, tai yra LRT tarybos veiklos reglamento ar balsavimo procedūros dalykas. Įstatymu sureglamentuoti vidinį dokumentą, reglamentavimą, procedūrą mes negalime. Jeigu atsiranda tokia įstatymo nuostata, tada jie turi pakeisti savo reglamentus, jeigu tai yra būtina.

PIRMININKĖ. Klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi R. Šarknickas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, klausimas dėl to išankstinio tarybos narių sąrašo paskelbimo. Ar jūs nemanote, kad paskelbus tą sąrašą pasirinkimas tampa sudėtingesnis būtent toms skiriančioms institucijoms? Vis dėlto tai yra sprendimas būtent tos institucijos ir jau atsirenka, kad ir vidine tvarka, tuos žmones, kurie, mano, yra kompetentingi eiti tas užimamas pareigas. Ar nebus čia kokių nors tokių povandeninių akmenėlių? Ačiū.

E. GENTVILAS (*LSF*). Visų pirma, tai neturėtų... nebūtinai turi būti sąrašas. Pavyzdžiui, kokia nors institucija turi teisę skirti vieną kandidatą. Tą kandidatą ir paskelbė, kad mes turime tokį kandidatą, iki balsavimo Seime dar ten ir panašiai, kad kas nors galėtų pasakyti savo nuomonę teigiamą, labiau norėtusi, teigiamą. Tikiuosi, kad parinks tuos kandidatus, kurie nebus kontroversiški.

Čia problema yra nevienodas atrankos mechanizmas. Seimo skiriami kandidatai į LRT tarybą yra aptariami ne tik Seime, bet ir visoje visuomenėje. Visuomenei sudaryta galimybė tuos kandidatus, kuriuos deleguoja Seimas, aptarti iš anksto. Kiti aštuoni kandidatai niekaip nežinomi visuomenei iki pat balsavimo Seime, iki nutarimo registravimo, kur keturios Seimo skiriamos asmenybės buvo aptartos plačiai, o aštuonios skiriamos asmenybės, kurias deleguoja kitos institucijos, atsiranda, sakau, kaip triušiai iš kepurės jau registruotame Seimo nutarime dėl LRT tarybos sudarymo. Čia, aš manau, pagrindinis dalykas yra daugeliu atvejų, kad kandidatai turi turėti lygias teises.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi L. Nagienė.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega Eugenijau, aš esu dėkingas jums už tai, kad gerbiate mūsų kolegą profesorį J. Pabrėžą. Aš asmeniškai jus taip pat gerbiu už jūsų erudiciją ir panašiai. Aš žinau, kad medijos, komercinė žiniasklaida yra pasiruošusi ir rankose jau laiko klavišus spausdinti šitą tokią neretą įvykį, kuris tuoj nuskambės, nes gali būti gana didelis susipriešini-

mas visuomenėje. Norėjau paklausti, kodėl daug metų veikiančią LRT tarybą staiga jūs imate ir nusprendžiate pakeisti? Gal dėl vieno asmens iš tikrųjų šitas klausimas kyla? Ir dar vienas dalykas. Tarybos narių yra $6:6 = 12$, ir buvo paleista tokia idėja, kad galėtų atsirasti tryliktas žmogus. Kodėl šita idėja yra palaidota, kodėl negalėtų būti? Ir skaidriau galų gale. Ačiū.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Robertai, aš tikrai nežinau, koks čia susipriešinimas, pavyzdžiui, su komercinėmis žiniasklaidos priemonėmis, čia yra tik LRT veiklos reglamentavimas. Dėl vieno asmens jau atsakiau. Viena iš trijų pataisų gali skambėti kaip prieš vieną asmenį nukreipta, na, ne prieš, o prieš tokius galimus scenarijus. Dėl skaičiaus 13. Aš siūlau tokiu būdu išspręsti. Galima spręsti parenkant nelyginį skaičių, gerai, bet, žiūrėkite, tai neapsaugo nuo to šanso, kad taryboje yra 13 žmonių, posėdyje dalyvauja 12 ir vis tiek balsai bus $6:6$. (*Balsas iš salės*) Aš jau atsakiau ponui Stasiui dėl slapto balsavimo. Tai yra reglamento dalykas, o ne įstatymo dalykas.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi A. Širinskienė. Ačiū.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, projektas iš tikrųjų vertas dėmesio ir, manau, mes jį dauguma tikrai palaikysime. Bet mano klausimas: ar negalvojote apie kvotų skaičių dabar? Sakysime, prezidentūra teikia keturias ir Seimas vienodai – keturias. Šiuo atveju man trupučiuką... Ar nediskutavote apie kvotų skaičių? Ačiū.

E. GENTVILAS (LSF). Aš nediskutavau, aš matau galimybę taip išspręsti. Tačiau jeigu dabar kyla tie klausimai, jau po užregistravimo kilo, čia ne pirmi klausimai. Na, sąžiningai aš pasakysiu taip, kaip man atrodytų, bet jums nepatiks, bet aš ir nebandau jums įtikti. Jeigu Seime yra dauguma, o opozicija yra mažuma, tokia logika, visada taip būna, tai dauguma, valdančioji koalicija, galėtų skirti tris, o opozicija – du, na, pagal esamą proporciją trys ir du. Sakau, jums tai nepatiks, nes opozicija lyg santykinai nukenčia. Galima būtų tai daryti svarstymo stadijoje. Atsiprašau, aš matau galimybę esant 12 narių reglamentuoti taip. Bet girdžiu beveik iniciatyvas, maloniai prašome. Aš tikrai neprieštarauju.

PIRMININKĖ. Ir paskutinė klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš vis dėlto, kolega, prie to slapto balsavimo, kuris, na, jūsų pasiūlyme iš esmės tampa atviras. Tai netgi ir tuo atveju, kurį jūs čia pasakojote, kad tarybos pirmininkas, na, jeigu jo balsas bus lemiamas, galės būti vienas išviešinamas, vis tiek tas balsavimo slaptumas balsuojant dėl personalijų yra pažeidžiamas. Tai šiuo atveju aš, na, negaliu sutikti, kad tai yra teisingas sprendimas, nes, supraskime, koks tada spaudimas, jeigu balsavimas yra paviešinamas, galimas tam tarybos pirmininkui arba tarybos nariams. Vis dėlto aš neišgirdau, kodėl jūs nesvarstėte kitų galimybių, tiesiog ne einant per išlaptintą balsavimą, bet, tarkime, per sudėties keitimą, per atstovavimo didinimą, nes tokiu atveju galima pasiekti neporinį skaičių?

E. GENTVILAS (LSF). Taip. Kaip aš jau atsakiau, man smagu girdėti jau trečią iniciatyvą daryti neporinį skaičių, bet sutinkate, kad ir taip gali nutikti, kad vis tiek vienas nedalyvauja ir dalyvauja tik 12, lyginis skaičius, nes kas nors susirgęs ir taip toliau. Gali taip atsitikti. Tai aš nesipriešinu iniciatyvoms, pavyzdžiui, keisti į neporinį skaičių, kuris nebūtinai išspręs.

O dėl to balsavimo viešinimo... Ponia Agnė, jūs juk žinote, Seime mes turime procedūras, kai žmogui, Seimo nariui, tautos atstovui, taikomos sankcijos, balsuojant atvirai. Tai aš nemanyčiau, kad ten kažkokia šventa karvė yra LRT taryba, kad ten tik slaptai gali būti. Mes ir dabar turime pataisas Seime, kad Seimo nariui imunitetas gali būti atimamas ar net per apkaltą balsuojama (tokia iniciatyva yra) atviru balsavimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Po pateikimo dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi, apsispręskime balsuodami, kadangi jau yra balsavimo langas. Kas pritaria ką tik pateiktam projektui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuokite kitaip.

Balsavo 99: už – 74, prieš – 5, susilaikė 20. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Kultūros komitetas. Projektą siūloma svarstyti gegužės 16 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštarujančių. Pritarta. D. Griškevičius dėl vedimo tvarkos.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Na, ne tiek dėl vedimo tvarkos, bet ačiū, Pirmininke. Pasinaudodamas proga noriu pasveikinti šiandien čia esančius Šiaulių jėzuitų mokyklos trečiokus, tai kolegą irgi kviečiu pamojuoti ir pasveikinti. (*Plojimai*) Ačiū, Pirmininke.

10.54 val.

Baudžiamojo kodekso 148¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3493(2) (pateikimas)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsavimo langas, bet visus projektus jau apsvarstėme. Taigi, kviečiu į tribūną L. Nagienę. Kaip tvirtindami darbotvarkę ir buvome sutarę, ji pristatys darbotvarkės 2-12 klausimą, tuoj perskaitysiu jo pavadinimą: Baudžiamojo kodekso 148¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3493. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, nauju teisiniu reguliavimu siekiame įtvirtinti alternatyvią laisvės atėmimo bausmę už Baudžiamojo kodekso 148¹ straipsnyje numatytos veikos atlikimą, taip siekdami užtikrinti Baudžiamojo kodekso vientisumą, atitiktį proporcingumo principui bei realią apsaugą neteisėto persekiojimo aukoms. Vadinasi, bus numatytas ir laisvės atėmimas, ir nusikalstamos veikos statusas – ne baudžiamasis nusižengimas, o nusikaltimas.

Dabar buvo sankcija viešieji darbai arba bauda, arba laisvės apribojimas, arba areštas. Siūloma sankcija – viešieji darbai arba bauda, arba laisvės apribojimas ir/arba laisvės atėmimas iki trejų metų. Paliekame alternatyvias sankcijas teismui pasirinkti individualizuojant bausmę.

Daugumoje Europos valstybių, kuriose yra numatyta neteisėto persekiojimo norma, už neteisėtą persekiojimą yra numatyta laisvės atėmimo alternatyvi bausmė. Laisvės atėmimo alternatyvi bausmė numatyta Austrijoje, Belgijoje, Kroatijoje, Čekijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Vengrijoje, Airijoje, Liuksemburge, Maltoje, Olandijoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Rumunijoje, Slovėnijoje, Ispanijoje, Švedijoje, Jungtinėje Karalystėje. Esamas teisinis reguliavimas, neteisėtam žmogaus persekiojimui suteikiant baudžiamojo nusižengimo statusą, atsižvelgiant į Baudžiamojo proceso kodekso nuostatas, lemia tai, kad neteisėto persekiojimo atvejais negali būti skiriama kardojoji priemonė suėmimas. Taip pat yra trumpa (iki trejų metų) baudžiamojo persekiojimo senatis, taip suteikiant mažiau laiko persekiojimo veikoms ištirti. Toks reguliavimas yra geresnis tiems, kurie baugina. Už sistemingą bauginimą Baudžiamajame kodekse 145 straipsnio 2 dalimi numatytas laisvės atėmimas net iki ketverių metų. Mes tiek negriežtiname, bent kiek priartiname, kad kodeksas išlaikytų vientisumą.

Lauksiu klausimų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis. Ruošiasi A. Stončaitis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tiesų, neteisėtas persekiojimas kai kada sunaikia atpažįstamas nusižengimas ir turi būti grįstas įrodymais. Norėčiau vis dėlto jūsų paklausti, ar Lietuvoje tos bausmės tikrai būtų dažnai taikomos? Ar yra pavyzdžių arba kokių nors nusišundimų? Kas jums sukėlė galbūt norą pakeisti tą įstatymą? Ar tai labiau tarptautinė teisė, ar kokios nors problemos, su kuriomis susiduriame? Man dėl to neteisėto persekiojimo neteko girdėti, kad Lietuvoje tai būtų labai dažnas reiškinys. Ačiū.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Paskatino tokios priežastys, kad labai dažnai tos šeimos, kurios išyra, turi pakeisti savo gyvenamąją vietą vien dėl to, kad jos yra persekiojamos. Mes žinome, šiandien ji turi ir gyvenamąją vietą, ir darbo vietą, ir telefono numerį pakeisti tam, kad buvęs sutuoktinis ar draugas jos daugiau nepersekiotų. Čia taip yra iš praktikos. Ir, aišku, suvienodinti Baudžiamąjį kodeksą. Faktiškai vieniems yra taikoma baudžiamoji atsakomybė, o kažkodėl už šį nusikaltimą nėra taikoma baudžiamoji atsakomybė.

PIRMININKĖ. Klausia A. Stončaitis. Ruošiasi A. Skardžius.

A. STONČAITIS (DFVL). Miela pateikėja ir gerbiami kolegos, mano klausimas galbūt kiek panašus į gerbiamo Edmundo dabar užduotą klausimą. Gerbiama Laima, gal rengdama projektą jūs turite ir statistiką, kuria galėtume remtis, kad tikrai reikalingas toks papildomas baudžiamojo persekiojimo reguliavimas? Tai yra vienas dalykas.

O kitas dalykas: po pateikimo aš kaip ir pritarčiau, galime nagrinėti tą temą, bet kartu reikia pasidomėti, ar visas kompleksas priemonių (šiandieną yra įgalinta ir Lietuvos policija, ir kitos teisėsaugos institucijos) yra panaudojamas, jeigu yra problema, jai suvaldyti? Ačiū.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas kolega. Aš statistikos kol kas neturiu, galėsiu ją pateikti asmeniškai. Tai yra žmogus, kuris konkrečiai dirba su tomis šeimomis ir susiduria su ta problema. Čia vien dėl to, kad palengvintume tą našta vienai ar kitai pusei. Persekiojimas gali būti ir iš vienos, ir iš kitos pusės, gali būti ir vyras, ir moteris, nesvarbu. Aš manau, čia mes apsaugosime savo žmones, kad jie galėtų nekeisti savo gyvenamosios vietos ir ramiai gyventi. Svarbiausia su teikti ramybę. Mes kalbame apie tai, kaip užtikrinti saugų gyvenimą savo šalyje.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, labai didelis krūvis policijai teko, kai buvo teisiškai reglamentuotas smurtas artimoje aplinkoje. Kaip padidės policijos krūvis, priėmus šį įstatymą, ir kokių papildomų išteklių reikės policijai dėl jūsų siūlomo projekto? Ačiū.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Aš nematau, kad čia bus papildomas krūvis, tikrai atsiranda baudžiamoji atsakomybė. Tai yra gali būti jisai ne tikrai bauda nubaustas, bet atsiranda laisvės atėmimas iki trejų metų. Įrodymus pateiks lygiai taip pat tie žmonės, kurie yra persekiojami. Aš manau, kad čia kaip tik bus pagalba ir policijai, nes nereikės nuolat rašyti baudos ir (ar) areštą skirti jam, kad jisai nepersekiotų savo artimo žmogaus. Nemanau, kad čia, kaip jūs minite, reikės papildomų išteklių.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Motyvai. Prieš kalba E. Dobrowolska.

E. DOBROWOLSKA (LF). Gerbiami kolegos, tikrai nėra diskusijos, kad neteisėtas žmogaus persekiojimas yra baudžiamosios atsakomybės dalis. Nėra klausimų, kad tai iš tikrųjų aktuali tema, Europos Sąjungos daugelyje valstybių yra kriminalizuota ir kad tokia turėtų likti ir Lietuvoje. Esminis klausimas – kas yra proporcinga? Baudžiamosios politikos tikslas yra proporcingumas: tos veiklos, kurios iš tikrųjų visuomenei yra pavojingos, turėtų būti baudžiamosios atsakomybės dalis, o baudžiamoji atsakomybė turėtų būti proporcinga pavojingumui.

Ką mes matome šiame Baudžiamajame kodekse? Seimas jau yra pritaręs pirmosios dalies Baudžiamojo kodekso pataisoms, Teisingumo ministerijos pateiktoms tam, kad mes galėtume subalansuoti baudžiamąją politiką. Šiuo metu antroji dalis yra teikiama Vyriausybei, esu tikra, kad netrukus bus pateikta ir Seimui. Pasiūlymas numatyti laisvės atėmimą iki trejų metų – tai iš esmės mes suvienodiname su nesunki sveikatos sutrikdymu, kai asmuo praranda netgi dalinį savo darbingumą. Negalime išdaryti Baudžiamojo kodekso, kurį ką tik pradėjome tvarkyti tam, kad sistema egzistų, kad nusikaltimo sunkumas būtų atgrasus, bet kartu ir proporcingas savo veikoms. Labai siūlyčiau nedaryti kodekso ir nedaryti šio sprendimo.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti.

Apsisprendime balsuodami. Kas pritaria šiam projektui Nr. XIVP-3493, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Balsuojame dėl Baudžiamojo kodekso 148¹ straipsnio pakeitimo projekto.

Balsavo 103: už – 50, prieš – 3, susilaikė 50. Projektui nepritarta.

Taigi turime apsispręsti, ar grąžinti iniciatoriams tobulinti, ar atmesti projektą. Kas pritaria... Kas manote, kad reiktų grąžinti iniciatoriams tobulinti, balsuojate už, kas manote, kad reiktų atmesti, balsuojate prieš. Balsuojame.

Balsavo 103: už – 81, prieš – 22. Projektas grąžintas iniciatoriams tobulinti.

11.04 val.

Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1899(2) (svarstymas)

Gerbiami kolegos, turime vos kelias minutes, likusias iki slapto balsavimo, todėl siūlau apsvastyti rezervinį 4 klausimą – Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1899(2). Pranešėjas – J. Džiugelis. Prašau, gerbiamas Justai, žodis jums.

J. DŽIUGELIS (MSNG). Dėkoju. Komitetas apsvastė ir, atsižvelgęs į Trišalės tarybos ir Seimo Teisės departamento pastabas, siūlo įstatymo projektą grąžinti iniciatoriams tobulinti bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti, kad grąžiname iniciatoriams tobulinti? Galima, ar ne? Dėkoju, pritarta.

Liko 5 minutės iki slapto balsavimo, tai skelbiu posėdžio pertrauką. Primenu, kad nuo 11 val. 10 min. iki 11 val. 25 min. yra slaptas balsavimas dėl dviejų klausimų. Pasibaigus slaptam balsavimui, posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas P. Saudargas.

Pertrauka

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos, sveikinu grįžusius į posėdžių salę po slapto balsavimo.

11.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi krypčių aprašo patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3325(2) (svarstymas)

Toliau darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi krypčių aprašo patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3325. Gerbiamas R. Lopata pateiktą Ateities komiteto išvadą. Prašom į tribūną. Svarstymas.

R. LOPATA (LSF). Ponios ir ponai, kovo 15 dieną bendru sutarimu Ateities komitetas nutarė pritarti nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi krypčių aprašo patvirtinimo“ projektui. Iškilo tikrai vienas klausimas dėl Švietimo ir mokslo komiteto, kaip papildomo komiteto, siūlomos vienos nuostatos, kurią sukritikavo Teisės departamentas, tai dėl 32.2 punkto. Atsižvelgdami į Teisės departamento... Nepritardami Švietimo ir mokslo komiteto pasiūlymui, bet pritardami Teisės departamento pastabai mes šį punktą sutvarkėme ir išplėtėme jo konceptualią prasmę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar Švietimo ir mokslo komiteto išvadą gerbiamas A. Žukauskas mums galėtų pateikti. Prašom.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas gruodžio 20 dieną svarstė šį klausimą, pateikė savo išvadą ir pasiūlymus ir buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskusija. Į tribūną kviečiu diskutuoti užsirašiusį gerbiamą V. Rakutį. Prašau, tribūna jūsų.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, svarstome labai svarbų dokumentą, kuris nubrėžia tam tikrą mokslo vystymo viziją artimiausiems keliams dešimtmečiams. Tai yra tiesioginis mūsų priimtos 2050 strategijos atspindys mokslo pasaulyje. Žinoma, šiais laikais didžiausias dėmesys yra skiriamas technologiniams aspektams todėl, kad naujosios technologijos iš esmės sudaro kitokias prielaidas ir kitokias sąlygas mokslui vystytis. Naujame dokumente iš tikrųjų yra naujų apibrėžimų, kurie sudaro sąlygas ir mūsų mokslo pasauliui prisitaikyti prie naujų iššūkių ir surasti tarp jų savo vietą.

Tačiau taip pat reikia pastebėti, kad toks požiūris į mokslą kartais palieka mažiau vietos humanitariniams mokslams, tarsi stumdamas juos į antrą vietą, sakydamas, kad humanitariniai mokslai šiame modernizacijos procese neužims labai didelės vietos. Manychiau, kad tas pasaulis, kurį mes stebime šiais laikais, dokumente yra minima aplinka, nerami aplinka, nesaugi aplinka, gali priversti ir iš naujo pažvelgti į humanitarinius ir socialinius mokslus todėl, kad meta iššūkius, kuriems mes neturime technologinio atsako. Sakykime, tas vaidmuo, kuris teks naujame pasaulyje socialiniams ir humanitariniams mokslams, man atrodo, dar iki galo nėra suvoktas, nes mums reikia nuspėti, kokius pokyčius visuomenėse darys šitos permainos. Ir ne tikrai tuos pokyčius, kuriuos mes galime apskaičiuoti, na, sakykime, tiesinio pokyčių kitimo apskaičiavimo būdu, bet taip pat gali sukelti ir pasekmes, apie kurias mes dar net ir negalvojame, ir gali labai pakeisti sandarą ir idėjų pasaulį, ir sukelti tam tikrus prieštaravimus. Todėl socialinių ir humanitarinių mokslų blokas naujosioms kryptims bus labai svarbus ir mes dar turėsime prie šito klausimo, matyt, ateityje grįžti.

Bet kokių atveju labai palaikome šitą dokumentą, nes jisai iš tikrųjų nupiešia tam tikrą aiškesnę mokslo vystymo, mūsų išmaniosios specializacijos klausimų ir kitų sričių kryptį. Taip pat,

žinoma, gerai, kad jame yra užsiminta ir apie esančius iššūkius, saugumo iššūkius. Taip pat norėčiau pridėti dar nuo savęs, kad vis dėlto mums teks anksčiau ar vėliau grįžti prie gynybos arba karo mokslų sampratos, nes šitie mokslai šiandien kaip niekada turi pasiūlyti atsakymus į tuos saugumo iššūkius, kuriuos mes turime. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar turėčiau atsiklausti. Kadangi yra vienas Švietimo ir mokslo komiteto pasiūlymas, kuriam Ateities komitetas nepritarė, ar jūs vis dėlto reikalausite balsuoti, ar jūs sutinkate? Gerbiamo A. Žukausko norėčiau atsiklausti, ar jūs tikrai norite, kad šitas pasiūlymas būtų svarstomas, reikalausite balsuoti, ar jūs sutinkate su Ateities komiteto sprendimu?

A. ŽUKAUSKAS (LF). Sutinkame.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tada mes palaiminame komiteto sprendimą nepritari, teikėjai sutinka. Tada motyvai už. Gerbiama V. Targamadzė. Prašom.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Iš tikrųjų tai yra labai svarbus dokumentas, kuris nustatys kryptis. Ir aš tikrai pritariu profesoriui V. Rakučiui, socialiniai ir humanitariniai mokslai taip pat turi atrasti savo vietą. Bet mes nepamirškime, kad mes esame priėmę labai daug koncepcijų, visokių gairių, bet jų įgyvendinimas stringa. Todėl labai norėtusi, kad iš karto, priėmus šitą dokumentą, taip pat būtų parengta strategija numatant išteklius: tiek laiko išteklius, tiek finansinius išteklius, kad būtų galima įgyvendinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau nėra norinčių pasisakyti. Balsuosime tam numatytu metu.

11.32 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52¹, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11², 27², 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3462(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 18, 20, 29, 31, 33, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2420 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3463(2), Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 24, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10¹, 34¹ straipsniais ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-2414 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3464(2), Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2416 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3465(2) (svarstymas)

Dabar darbotvarkės 1-9 klausimų blokas. Gal Aplinkos apsaugos komiteto pranešėjas R. Vaitkus galėtų mums perskaityti išvadą dėl Statybos įstatymo? Nėra? Jeigu nėra pranešėjo, gal kas nors iš Aplinkos apsaugos komiteto galėtų mums pagarsinti išvadą, nes čia yra darbotvarkės 1-9.1, 1-9.2, 1-9.3, 1-9.4 klausimų blokas. Statybos įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo ir Architektūros įstatymo pakeitimai. Gal kas nors galėtų pateikti Aplinkos apsaugos komiteto išvadą? Prašom. Ne? Ar yra kas nors salėje iš Aplinkos apsaugos komiteto? (*Balsai salėje*) Mes duosime išvadą, man atrodo, ten nėra nieko daug sudėtingo, tiesiog perskaityti komiteto sprendimą dėl darbotvarkės 1-9 klausimo – Statybos įstatymo ir lydimųjų bloko, komiteto išvadą. Ačiū.

K. ADOMAITIS (LF). Komitetas svarstė įstatymų paketą ir buvo pritarta bendru sutarimu. Kokių nors atskirų siūlymų ar didelių diskusijų nebuvo kilę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėkoju komiteto pranešėjui. Dabar V. Ažuolas užsirašęs diskutuoti, bet, matau, nustebeš, dairoši, sako, tiek to, viską išsprendėme. Gerai, tada diskusiją baigiame. Pasiūlymų nėra. Dabar ar yra norinčių kalbėti už ir prieš dėl šio įstatymo? Nėra norinčių kalbėti. Vadinas, lieka balsavimas, tai atliksime per balsavimo langą.

11.34 val.

Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3, 5, 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2366(2) (svarstymas)

Toliau darbotvarkės 1-10 klausimas – Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo keletu straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2366. Tai vėl pranešėjas – R. Vaitkus. Aplinkos apsaugos komiteto išvadą prašom mums pateikti. Prašom.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kovo 20 dieną Aplinkos apsaugos komitetas svarstė įstatymo projektą, buvo pritarta patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju komiteto pranešėjui. Dabar į tribūną kviečiu grįžti gerbiamą K. Adomaitį, nes jis užsirašęs diskutuoti šiuo klausimu. Išgelbėjo mūsų išvadą, tai štai dabar prašom diskutuoti.

K. ADOMAITIS (*LF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Iš tiesų, pačiam įstatymo projektui, kiek išvados rengėjas pristatė, mes komitete pritarėme ir radome sutarimą dėl svarbių klausimų, bet aš vis dėlto norėjau atkreipti dėmesį į patį renovacijos procesą, su kokiais iššūkiais mes vis dėlto susiduriame ir dėl ko komitete kilo šiokios tokios diskusijos. Visų pirma, atkreipiu dėmesį, kad pats įstatymo projektas yra dėl papildomos paramos per Sausio 13-ąją nukentėjusiems asmenims. Tas gal būtų ir gerai, gal tik rengėjai galėtų įgarsinti, kad tai yra svarbu jiems, šiems asmenims. Manau, niekas neprieštarautų, kad mes tokį projektą priimtume, tačiau kartu mes esame prilipinę prie šio projekto nemažai – kokius penkis šešis siūlymus, kurie yra visiškai nesusiję su įstatymo tikslu. Jie mums šiaip komitete atrodo logiški, bet procedūriškai atrodo keistai, kai mes aplipiname įstatymą visiškai kitokiomis nuostatomis dėl to, kad mes finansuosime projektus pagal plėtros programas – ne tik iki šiol galiojančias programas, pagal tai, ką mes įgaliosime ir neįgaliosime patvirtinti tvarkas ir daugybę kitų dalykų. Tai čia tokie daliniai procedūriniai niuansai, kurie įgavo pagreitį šiuo metu Seime.

Dėl ko komitete mes iš tiesų nemažai ginčijomės ir dėl ko nebuvo rastas sutarimas? Buvo siūloma tuo pačiu pakeitimu ir pradėta reikalauti, kurie nesusiję, kaip minėjau, su pradiniu projekto tikslu, buvo mėginta pradėti reikalauti B, A arba aukštesnių renovacijos klasių, kas šiaip yra perteklinis reikalavimas. Tą mes girdėjome ne vienoje diskusijoje su gyventojais, su teikiančiomis įstaigomis, kurios administruoja paramą, kurios administruoja tą paramą įvairiose savivaldybėse. Jos teigia, kad A klasė, pavyzdžiui, gerokai išbrangina renovaciją, suteikia kur kas mažiau sutaupymo ir yra dažnai (čia gal ir pridursiu nuo savęs, tiesiog toks papildymas) pastatų aplipinimas putplasčiu, bet labai mažai suteikiantis tokios geresnės gyvenimo kokybės gyventojams. Kadangi tai gerokai išbrangina renovaciją, mes turime ir nemažai tos renovacijos atsisakančių žmonių.

Dabar kokia yra problema, kad šis A klasės reikalavimas buvo pabandytas įteisinti įstatymu. Mes tam komitete nepritarėme ir tas nėra dabar padaryta. Bet, nepaisant to, kad to nėra reikalaujama įstatymu, kažkodėl Aplinkos ministerijos paramos projektuose yra to reikalaujama. Be abejonės, tai stabdo, tas toks perteklinis noras įvykdyti kuo aukštesnes energetines klases stabdo mūsų renovaciją. Ypač kai yra visiškai skirtingi dalykai: sutaupyti energijos ir parengti renovuoti aukštesnei klasei pastatą. Tai nebūtinai tarpusavyje turi daug ką bendro.

Kitas dalykas, kuris pas mus vyksta renovacijos srityje ir į kurį irgi norėjau atkreipti dėmesį, yra labai didelis toks, kaip pasakius, pakrypimas į modulinę renovaciją. Ji gal turi privalumų, nes ji greitesnė. Galbūt tai yra tvariau, nes tai yra daugiau medinės statybos, bet šiuo metu paskelbti kvietimai faktiškai išskirtinai galioja modulinei renovacijai. Šimtai milijonų eurų, likę renovacijai pinigai, kuriuos mes dar turime, yra skirti modulinei statybai. Modulinė renovacija šiuo metu irgi yra vis dar brangesnė, gerokai brangesnė, negu įprasta, dėl to gyventojai vargu ar ims, jei ji neatpigs. Nėra labai aišku, kodėl mes primygtinai norime gyventojus raginti būtent šią modulinę renovaciją vykdyti, jeigu vis dar yra alternatyvų, jeigu tai yra tinkama netgi ne visiems daugiabučiams, kurie neturi labai aiškių sienų, kur yra kur nors įstrižos sienos ir panašiai (tokių variantų pasitaiko) ir kur ta modulinė renovacija apskritai net netinka.

Kyla daug abejonų, ar neparašius įstatyme, kadangi nėra tokio reikalavimo vykdyti tik modulinę statybą, kyla abejonų, kam mes tą darome... Būtų kur kas logiškiau, jeigu mes nebent skatintume modulinę renovaciją skirdami papildomą procentą paramos, jeigu žmonės tą renkasi, bet neversdami visais atvejais tik tokią renovaciją leisti.

Ir paskutinis dalykas. Mes ir toliau per mažai dėmesio skiriame renovacijos kokybei, renovacijos architektūrai, renovacijos estetikai. Yra tikrai blogų pavyzdžių, kai miestai nukeliauja, nepaisydami ir orientuodamiesi vėlgi tik į tas renovacijos klases, į papildomą putplastį, bet nepasižiūrėdami, kaip tie miestai atrodys po renovacijos. Šį klausimą aš irgi kėliau komitete. Deja, į jį nebu-

vo atsižvelgta galbūt dėl įvairių priežasčių, dėl konkrečių siūlymų neturėjimo. Bet tikrai tikiuosi, kad pavyks priėmimo stadijoje pasiūlyti vis dėlto papildomą paramą teikti toms savivaldybėms, kurios kreipia papildomą dėmesį į architektūros estetiką.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiamas kolega, bet laikas jau, pusė minutės. Dėkoju.

K. ADOMAITIS (LF). Ačiū.

PIRMININKAS. Taigi dabar buvo keletas pasiūlymų dėl šio projekto.

Dėl 1 straipsnio buvo Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Ar tenkintų jus? Įjunkime mikrofoną. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Mane tenkina pritarimas iš dalies. Tiktai atliepdamas tai, ką Kasparas sakė, projekte išlieka C klasės renovacijos standartas, tai įstatymas leis finansuoti ir C klasės energinio efektyvumo projektus, ką Kasparas tribūnoje minėjo. Paliekama didesnė diskrecija platesniam spektrui projektų finansuoti. O komiteto išvada – pritarti iš dalies.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar tada iškart, kol dar įjungtas jūsų mikrofonas, paklausiu, nes kitas yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas, kuriam komitetas taip pat pritarė iš dalies. Kadangi jūs ministras, gal galite atsakyti, ar Vyriausybė sutinka, kad pritarimas iš dalies irgi tenkintų?

S. GENTVILAS (LSF). Iš esmės pritariame.

PIRMININKAS. Gerai. Tada dėkui. Taip ir pagal komiteto redakciją. Daugiau pasiūlymų nematau.

Dabar motyvai už, prieš. Niekas nenori kalbėti. Gerai. Tada balsuosime tam numatytu...

Yra. Prieš – gerbiamas V. Ažuolas. Atsiprašau, ne ten pažiūrėjau. Prašom kalbėti.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų žiūrint į renovaciją ir kokie daromi suvaržymai renovacijai, tai kyla paprastas klausimas. Mes viską darome, kad tos renovacijos būtų kuo mažiau. Įmonės, kurios administruoja renovaciją, teikia projektus, kai pamato įvairiausius sugriežtinimus, kad reikalinga geriau A kategorija, kaip ir nebereikalinga B kategorija... Tai pažiūrėjime turbūt į skaičius ir pasakykime, ar mes viską darome, kad tos renovacijos mažėtų ar daugėtų, nes dabartinis vaizdas toks, kad mes viską mažiname.

PIRMININKAS. Dėkoju. Atsirado norinčių kalbėti už – tai gerbiamas S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Mūsų kolega signataras K. Glaveckas mėgdavo daug užsirašyti kalbėti per mikrofoną dėl to, kad, sakydavo, reikia paneigti melagienas, nes kai kalbamos nesąmonės, o suprantantys dalyką iš esmės tyli, tai nesąmonės lieka eteryje ir gali būti percituotos.

Gerbiamas Valiau, nesąmonės kalbate. Visą darome tam, kad renovacija spartėtų. Visi pakeitimai susiję su tuo, kad būtų skaitmenizuota projektų valdymo, investicinių planų rengimo sistema, kad būtų spartesnis kvietimų paskelbimas. Prašau kitą kartą įsigilinti, nes jūs nubraukėte daugelio valstybės specialistų darbą, kuris įdėtas prie šito projekto. Metus jis ėjo per Vyriausybę, buvo diskutuotas, ir lengvu žodžiu neįsigilinęs prišnekate nesąmonių į eterį. Prašau kitą kartą pasigilinti, nes tai iš tikrųjų žeidžia tuos, kurie rengia projektus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime tam numatytu laiku.

Gauti balsų skaičiavimo protokolai. Aš juos pagarsinsiu. Įvyko slaptas balsavimas. Pagarsinsiu protokolus dėl teisėjų skyrimo.

11.44 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsnienei Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XIVP-3448(2) (priėmimo tęsinys)

Taigi pirmasis dėl Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Giedrę Čėsnienei Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“.

Šio nutarimo priėmimas

Taigi iš viso išduota 112 biuletenių, rasta 112, galiojančių – 108, negaliojančių – 4. Už – 99, prieš – 3, susilaikė 6. Sveikiname gerbiamą G. Čėsnienei ir priimame šį nutarimą. Nutarimas priimtas. (Gongas) (Plojimai) Linkime sėkmės jūsų darbuose.

11.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl Redos Cimmerman skyrimo Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontroliere“ projektas Nr. XIVP-3543(2) (priėmimo tęsinys)

Ir iš karto kitas protokolas – dėl Seimo nutarimo „Dėl Redos Cimmerman skyrimo Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontroliere“ projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota 112 biuletenių, rasta 112 biuletenių, galiojančių – 108, negaliojančių – 4. Už – 99, prieš – 4, susilaikė 5. Nutarimas priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*) Sveikinu gerbiama R. Cimmerman.

11.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-3561 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, toliau darbotvarkės 1-11 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-3561. Gerbiamas A. Vinkus galėtų mums pateikti Aleksandro Stulginskio žvaigždės komisijos... Kol gerbiamas Antanas eina į tribūną, galime pasidžiaugti, kad Seimą aplankė Moldovos Respublikos parlamento delegacija. Sveikiname. (*Plojimai*) Sveikiname ir džiaugiamės. Dabar, gerbiamas Antanai, jūsų žodis.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Seimas, minėdamas Steigiamojo Seimo ir Lietuvos Respublikos paskelbimo 100-ąsias metines, 2020 m. gruodžio 22 d. įsteigė Aleksandro Stulginskio žvaigždės apdovanojimą. Apdovanojimu siekiama pagerbti iškilią Steigiamojo Seimo Pirmininko, ėjusio Respublikos Prezidento pareigas, A. Stulginskio asmenybę. Šis aukščiausias Seimo apdovanojimas skiriamas už parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo idėjų puoselėjimą.

Pagal Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatyme nustatytą terminą, nuo 2024 m. sausio 1 d. iki vasario 20 dienos fiziniai ir juridiniai asmenys teikia Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijai siūlymus dėl kandidatų. Vadovaujantis minėto įstatymo 6 straipsniu, kiekvienais kalendoriniais metais skiriami ne daugiau kaip du apdovanojimai. Šių metų kovo 10 dienos komisijos posėdyje (posėdyje dalyvavo visi 9 komisijos nariai) nuspręsta teikti Seimui du kandidatus. Komisijos posėdžio metu įvyko slaptas balsavimas dėl komisijai pateiktų kandidatų.

Man didelė garbė pristatyti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektą, kuriame siūloma Aleksandro Stulginskio žvaigžde apdovanoti garbingas ir iškilias asmenybes: I. Degutienę, buvusią Seimo Pirmininkę, ilgametę Seimo narę, ir F. N. Sadūnaite, demokratijos gynėją, disidentę, vienuolę. Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimas buvusiai Seimo Pirmininkei, ilgametei Seimo narei I. Degutienei ir demokratijos gynėjai, disidentei, vienuolei F. N. Sadūnaitei būtų nuoširdi pagarba ir padėka už šių iškilių asmenybių didžiules pastangas ir nuopelnus.

Šis Seimo apdovanojimas tebūna mums visiems pagarbos, atsakomybės už savo tėvynę, kovos už laisvę ir demokratines vertybes simboliu. Nuoširdžiai dėkoju komisijos nariams už atsakingą ir nuoširdų darbą. Taip pat dėkoju Seimui už man suteiktą didžiulę atsakomybę ir didelę garbę dirbti komisijoje.

Apie kandidatus. I. Degutienė – medikė, ilgametė Seimo narė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės narė. 1996–2000 metais dirbo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministre, 1999 metais laikinai ėjo Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pareigas, 1996–2020 metais buvo Lietuvos Respublikos Seimo narė, 2009–2012 metais – Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė. Trijose Seimo kadencijose ėjo Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas. Parlamente dirbo

Seimo delegacijos Lietuvos Respublikos Seimo, Lenkijos Respublikos Seimo bei Senato ir Ukrainos Aukščiausios Rados narių Asamblėjoje, ėjo pirmininkės pareigas. Dirbo Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijoje, kuri laiką ėjo šios komisijos pirmininkės pareigas, taip pat dirbo Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijoje. Eidama šias pareigas I. Degutienė daug prisidėjo prie demokratijos, parlamentarizmo raidos ir valstybingumo stiprinimo Lietuvoje. Eidama įvairias atsakingas pareigas Seime ir Vyriausybėje, I. Degutienė vadovavosi tolerancijos, demokratijos ir politinės kultūros principais, atsižvelgdavo į mažumos teises, gerbdavo oponentus, suteikdavo jiems galimybę pateikti savo nuomonę, į ją išsiklausydavo, ieškodavo dialogo sudėtingose politinėse diskusijose. I. Degutienė buvo ir tebėra parlamentinės demokratijos šalininkė ir puoselėtoja. Ir šiomis dienomis, nors ir pasitraukusi iš aktyvios politinės veiklos, išreiškia drąsią, argumentuotą poziciją visuomenei rūpimais klausimais.

I. Degutienės profesinė ir visuomeninė veikla yra įvertinta apdovanojimais: Metų žmogus medicinos ir socialinės apsaugos srityje (1997 metai), nusipelnusio Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojo vardas (2010 metai), Vytauto Didžiojo ordino Didysis kryžius (2019 metai).

Sesuo F. N. Sadūnaitė. Lietuvos laisvės gynėja F. N. Sadūnaitė pasaulyje labiausiai žinoma okupuotos Lietuvos politinė kalinė. Jos visas gyvenimas buvo skirtas kovai dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Aktyviai dalyvaudama disidentinėje veikloje, ji tarptautiniu mastu ženkliai prisidėjo prie demokratinės Lietuvos valstybės atkūrimo. Susitikimuose su Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentu R. Reiganu ir popiežiumi Šventuoju Jonu Pauliumi II skatino demokratinio pasaulio domėjimąsi Lietuva, mūsų okupuoto krašto ir jo žmonių padėtimi Sovietų Sąjungoje. Nijolė svariai prisidėjo prie „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ rengimo ir platinimo. „Kronikoje“ buvo skleidžiama informacija apie tikrąją Lietuvos tikinčiųjų padėtį.

F. N. Sadūnaitė aktyviai bendradarbiavo su pasaulyje žinomais disidentais A. Sacharovu, S. Kovaliovu, J. Boner ir Lietuvos disidentais kardinolu S. Tamkevičiumi, A. Terlecku, V. Petkumi, P. Plumpa, J. Sasnausku, P. Cidziku ir kitais. Savo pilietine pozicija ir vykdoma veikla padėjo Lietuvos laisvės lygai kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo.

1987–1989 metais ypač išryškėjo sesers F. N. Sadūnaitės vaidmuo, siekiant Lietuvos nepriklausomybės ir valstybingumo atkūrimo. Išitraukimas į 1987 m. rugpjūčio 23 d. pirmojo sovietų valdžios nesankcionuoto mitingo prie A. Mickevičiaus paminklo Vilniuje organizavimą. Jame drąsi vieša kalba – ypatingas F. N. Sadūnaitės nuopelnas demokratijai, žmogaus teisėms ir laisvėms puoselėti, nuopelnas, kad lietuvių tauta neginkluoto pasipriešinimo būdu pradėjo vaduotis iš sovietų priespaudos, kad šiandien gyvename laisvoje ir demokratiškoje Lietuvos valstybėje.

Sesers F. N. Sadūnaitės gyvenimas iki šiol įkvepia Lietuvos ir pasaulio visuomenę. Jos atsiminimų knygos išverstos į daugelį kalbų, apie ją sukurti dokumentiniai filmai. 1990 metais Jungtinių Amerikos Valstijų Respublikonų partijos Kalifornijos padalinys ją apdovanojo medaliu už ilgametę kovą už žmogaus teises. 1992 metais F. N. Sadūnaitėi suteiktas Teksaso valstijos garbės pilietės vardas. Tais pačiais metais ji apdovanota Sausio 13-osios atminimo medaliu. 1998 metais Prezidentas V. Adamkus jai įteikė Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro didįjį kryžių. 2000 metais ji apdovanota Lietuvos nepriklausomybės medaliu, o 2018 m. sausio 13 d. 2017 metų Laisvės premija.

Taigi visiškai dėsninga, kad šiandien Lietuvos Respublikos Seimas skelbia apie sesers F. N. Sadūnaitės apdovanojimą Aleksandro Stulginskio žvaigžde. Apdovanojimas skirtas įprasminėti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Lietuvos Steigiamojo Seimo Pirmininko, antrojo Lietuvos Prezidento A. Stulginskio atminimą. Kaip ir jis, sesuo Nijolė už nesavanaudišką veiklą Lietuvai patyrė suėmimą, kalinimą, tremtį Sibire, bet, nepaisydama sovietinės okupacinės valdžios nuolatinio persekiojimo, sugrįžusi į Tėvynę ir toliau tęsė savo veiklą vardan demokratijos.

Norėčiau, pabaigdamas šį pasisakymą, pacituoti šią jautrią citatą: „Kiekvienos valstybės pamatas yra jos istorija, žmonės, iškilios asmenybės, didvyriai ir patriotai. Mes visi kartu, broliai ir sesės, kuriame Lietuvos istoriją ir puoselėjame demokratiją. Savo aplinkoje pažįstame ir gerbiame dorus, sąžiningus ir Lietuvai atsidavusius žmones, kurie savo darbais stiprina valstybingumą, demokratiją ir parlamentarizmą. Tegul šie žmonės bus pagerbti iškilios Aleksandro asmenybės garbei pavadintu aukščiausiuoju Seimo apdovanojimu.“

Nuoširdžiai kviečiu visus balsuoti už šias dvi iškilias asmenybes, už jų veiklą ir nuopelnus Tėvynei Lietuvai. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui jums už pateikimą. (*Plojimai*) Tikrai prisidedu prie jūsų pagarbos žodžių abiem nominantėms. Jūsų niekas nenorėjo paklausti, nes taip aiškiai viską pristatėte. Už nori pasisakyti gerbiamas V. Juozapaitis. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Po Ekscelencijos ambasadoriaus tokio pristatymo jau trūksta ir žodžių, nėra turbūt ir prasmės, bet vis dėlto, pasinaudodamas proga, tikrai noriu padėkoti komisijai, teikėjams už būtent šių dviejų asmenybių įvertinimą. Ypač noriu padėkoti (be jokios abejonės, atiduodamas visą pagarbą ir meilę seseriai F. N. Sadūnaitei) I. Degutienei už jos indėlį į Lietuvos parlamentarizmo istoriją. Noriu pasakyti, jeigu ji girdi, kad mums jūsų labai trūksta. Tai gal ta žvaigždė paskatins vis dėlto imtis atsakomybės, sugrįžti į parlamentą ir pamėginti kaip nors pamoderuoti čia vykstančius debatus, nes jums tai labai labai sekėsi. Tai ačiū dar kartą visiems. Be jokios abejonės, kviečiu balsuoti už abi šias nuostabias istorines asmenybes.

PIRMININKAS. Dėkoju. Norinčių pasisakyti už daugėja – ir gerbiamas R. Šarknickas, ir gerbiamas V. Valkiūnas. Aš turiu atsiprašyti, kad po vieną yra už, prieš, kai pateikimo stadija. Tai nepykite, kolegos, galėsite svarstyti arba priėmimo stadijose išsakyti savo padėkos, pagarbos žodžius.

11.59 val.

Įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projektas Nr. XIII-2422(2) (pateikimas)

Toliau tada darbotvarkės 1-12 klausimas – įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projektas Nr. XIII-2422(2). Gerbiamas A. Ažubalis pateiks mums šį projektą.

Prašau.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, kolegos Seimo nariai, šiandien, kai matome Rusijos brutalius veiksmus Ukrainoje, mums nekylo abejonų ir darome viską, kad Ukraina pasiektų pergalę, būtų atkurtas istorinis teisingumas ir Rusijos režimas galutinai žlugtų, agresoriaus padaryti nusikaltimai žmoniškumui daugiau niekada nepasikartotų, o vietiniai kolaborantai gautų pagal nuopelnus.

Nuoširdžiai susirūpinę istoriniu teisingumu ir įvykiais Ukrainoje, kurie tiesiogiai liečia, žinoma, mūsų saugumą, vis dar nesame iki galo teisingi savai istorijai. To paties okupacinio režimo Lietuvos komunistų partijos kaip organizacijos vaidmuo įtvirtinant ir palaikant okupacinį režimą Lietuvoje vis dar nėra įstatymiškai apibrėžtas. Tai leidžia kai kam veidmainiškai siūlyti kitą santykio su Lietuvos istorija apibrėžimą – kad okupacinės struktūros Lietuvoje ir tada dirbo Lietuvai.

Kolegos, Seimas 2017 metais priėmė rezoliuciją, kurioje LKP įvertinama kaip nusikalstama organizacija, o Vyriausybė yra Seimo įpareigojama juridškai įvertinti ją. Iki šiol tai nebuvo padaryta. Štai kodėl aš su savo kolegomis parengiau šį įstatymo projektą. Girdžiu kalbas iš kai kurių kolegų politikų, kad toks įstatymas gali supriešinti visuomenę, tačiau ar teisingumas gali supriešinti? Žinoma, kad ne. Ar visada nusikaltėlis yra patenkintas bausme? Tikrai ne. Taip gali būti tik vienu atveju – kai apie jo negerus darbus ar bendrininkavimą sąmoningai nutylima.

Prieš metus, kovo 13 dieną, Seimas vienbalsiai ir tik vienam politikui susilaikius priėmė rezoliuciją, kurioje teigiama, kad (cituoju) „Lietuvos komunistų partija buvo atsakinga už iš anksto suplanuotą ir 1940–1963 metais jos nurodymais sąmoningai okupacinių-represinių struktūrų vykdumą, prilygstantį genocidui Lietuvos gyventojų naikinimą, jų turto konfiskavimą ir pasisavinimą, kankinimus, deportacijas ir plataus masto savo veiksmus pateisinančias propagandines kampanijas, kurios buvo nukreiptos prieš šiuos asmenis.“ Taigi jau, sakyčiau, moralinį įvertinimą Seimas davė, tai yra mes visi, kurie tada balsavome, tik vienas susilaikė, niekas nebuvo prieš. Šiandien reikia užbaigti šią darbą ir juridškai įvertinti, apibrėžti juridškai, kas gi buvo šita struktūra.

Reikėtų prisiminti, kad vieną didžiausių Lietuvos gyventojų tremties operacijų pavadinimu „Vesna“ įvykdė ne tik 30 tūkst. vidaus reikalų ir MGB darbuotojų, bet ir 11 tūkst. 500 vietos komunistų ir sovietinių aktyvistų.

Beje, rytoj prie Genocido ir rezistencijos muziejaus rinksimės paminėti komunistinio režimo organizuotos didžiausios okupuotų Baltijos valstybių piliečių trėmimo operacijos „Bangų mūša“, arba „Priboj“, 75-mečio. Tąkart iš Lietuvos buvo ištremta apie 32 tūkst. žmonių, iš kurių 72 % buvo moterys ir vaikai iki 16 metų

Taip pat primenu, kad SSRS užsakymu ir vietinės LKP iniciatyva iš Lietuvos iš viso ištremta apie 132 tūkst. gyventojų. Iš jų dėl nežmoniškų gyvenimo sąlygų, šalčio, bado žuvo 28 tūkst. tremtinių. Sovietiniuose lageriuose buvo įkalinta 156 tūkst. politinių kalinių. Iš jų 23 tūkst. žuvo, mirė arba buvo sušaudyti.

Istorikas A. Bubnys rašė (cituojau): „Lietuvoje LKP pasireiškė kaip antinacionalinė, viršvalstybinė svetimos valstybės marionetinė politinė organizacija, atstovaujanti Sovietų Sąjungos valstybės ir Komunistų partijos valdžios interesams.“ Citatos pabaiga.

Tačiau šiandien diskusijų centre turėtų būti ne klausimas, kaip bausti ar kuriuos bausti asmenis, priklausiusius Komunistų partijai, bet šiandien turėtų būti aiškiai mūsų visų įsisąmoninta būtinybė įvardinti komunistinės partijos ir komunizmo ideologijos brutalumą, nežmoniškumą, kad niekada daugiau ir jokia forma ji nebeatgimtų. Priėmus šį įstatymą, Lietuvos valstybė konstatuotų, kad Lietuvos komunistų partija yra atsakinga už kolaboravimą su okupacine valdžia, taikytas represines priemones prieš Lietuvos gyventojus ir pačią valstybę. Ir čia, kolegos, labai svarbu, dar kartą pakartosiu, kad šiuo įstatymu yra sprendžiamas tik LKP, kaip juridinio asmens, ir jos vadovų vertinimo klausimas. Tai nėra niekaip susiję su eiliniaais LKP nariais.

Kolegos, baigdamas noriu tik atkreipti jūsų dėmesį, kad mes kalbame apie pasipriešinimą totalitariniam postkomunistiniam režimui Rusijoje, komunistiniam agresyviai režimui Kinijoje, remiame opoziciją, kovojančią prieš komunistų diktatūrą Kuboje, arba padedame lietuvių kilmės žmonėms gelbėtis iš komunistinės Venesuelos, tačiau patys nesame atlikę reikalingų namų darbų. Kolegos, kviečiu balsuoti už šį įstatymą, kuriuo teisiškai įvertintume Lietuvos komunistų partijos veiklą. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamaui Audroniui. Dabar jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Gerbiamas A. Gedvilas klausia pirmasis. Prašau.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamas kolega, neabejotina, sveikintina jūsų iniciatyva. Tačiau ar jums neatrodo, kad mes bandome išvyti iš kambario musę, tačiau nepastebime jame dramblio? Akivaizdu, kad daugiau klausimų visuomenei kyla ne dėl Komunistų partijos, bet dėl KGB bendradarbių. Dar daugiau – projekte yra labai keistų prieštaravimų: skelbiama, kad LKP pripažįstama nusikalstama organizacija, tačiau kartu šios nusikalstamos organizacijos nariams leidžiama dalyvauti visuose rinkimuose, užimti aukštas pareigas mūsų valstybėje, dalyvauti konkursuose į valstybės tarnybą. O kaip apie savo priklausymą LKP turėtų pranešti šias pareigas jau einantys žmonės, taip pat eję kada nors anksčiau pareigas? Kaip turėtų pasielgti Prezidentė D. Grybauskaitė ir kaip turėtų elgtis mes, kai patys pripažinsime, kad Lietuvos Respublikos Prezidento pareigas dvi kadencijas iš eilės ėjo nusikalstamos organizacijos narė? (*Balsas salėje: „Ir G. Nausėda.“*) Ir G. Nausėda.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Aš galiu atsakyti labai paprastai. Kalbame, pirmiausia, ne apie eilinius komunistus. Čia mes remiamės Vokietijos denacifikacijos modeliu, kur taip pat Nacional-socialistų partijos eiliniai nariai nebuvo persekiojami, jiems buvo suteikta galimybė savo darbu taisytis, jeigu taip galima pasakyti, ir būti lojaliems naujai valstybei, nors ir padalintai. O buvo kalbama tik apie lyderius. Tai, kad pas mus užtruko šitas laikotarpis, tikriausiai yra „nuopelnas“ Lietuvos komunistų partijos naujųjų vadovų, nes tai yra vienintelė politinė organizacija Rytų ir Centrinėje Europoje, sugebėjusi taip meistriškai, jeigu galiu pasakyti, įauti savo politinę jėgą į naujos atkurto valstybės audinį. Tiesiog tokios sąlygos buvo. Šita politinė jėga arba jos palikūnys 18 ir daugiau metų valdė Lietuvą. Dabar jų nėra.

O kalbant apie tuos, kurie vykdė šitos organizacijos nurodymus, tai 1998 metais buvo priimtas įstatymas dėl KGB, NKVD, MGB ir kitų nusikalstamų struktūrų. Buvo atitinkamai normatyvinis aktas, draudžiantis jiems dešimt metų dirbti valstybinėje tarnyboje ir taip toliau, ir panašiai. Tai šis dalykas sutvarkytas.

Jeigu dabar jūs kalbate apie kitus darbuotojus, kurių neva mes nežinome, tai čia, matyt, ir nelabai sužinosime, nes vieniems, prisipažinusiems, valstybė davė indulgenciją ir uždėjo grifą tiek ir tiek metų, o kiti, kurie neprisipažino, yra paviešinti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro sąrašuose. Jie yra, visi tie, kurie neprisipažino, yra sąrašė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Na, kolega, jeigu būtų 1991–1992 metai ir mes tokius projektus svarstyume, tas atrodytų labai logiška ir nuoseklu. Taip, tuo metu buvo daug žmonių, kurie galėjo dalyvauti rinkimuose, jie dar buvo pakankamai tokio amžiaus, kai gali dalyvauti. Dabar jau dalis asmenų yra mirusių, nes jūs paliečiate tik tą politinės partijos viršūnę, kita dalis jau nedalyvauja politikoje. Tai realiai tokių pasekmių, kurios būtų apčiuopiamos, įstatymas nesukels. Tai vienas dalykas.

O kitas dalykas, jūs dabar kaltinate, kad Komunistų partijos nariai integravosi, todėl, matyt, to įstatymo projekto nebuvo. Tai aš pasižiūrėjau, jūs esate šeštą kadenciją Seime nuo 1996 metų, tai nejaugi jie jums tokį poveikį darė, kad jūs net projekto negalėjote registruoti. Akivaizdu, kad jūs tą projektą galėjote anksčiau registruoti, jūsų partija galėjo anksčiau apsispręsti ir tikrai padaryti įtaką valstybės valdymui. Dabar tos įtakos valstybės valdymui nebus ir išties projektas pradeda panašėti į tokį rinkimų šou savo elektoratui įtikti. Tai vienas dalykas.

Kitas dalykas. Kas daro šiuo metu valstybei realų poveikį...

PIRMININKAS. Laikas, labai atsiprašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). ...tai dvi keistos partijos Seime. Ar jūs nemanote, kad būtų...

PIRMININKAS. Laikas! Pusę minutės net.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Aš taip gal atsakyčiau, kad, žinote, praeitis ir istorija neturi senaties. Ir mes nepadare kaip tauta, kaip valstybė ir juridiskai neapibrėžę šių dalykų, sakyčiau, nepadare sąžinės sąskaitos, taip pasakysiu, mes liksime praeities įvykių įkaitais. Ir tai tęsis ir tęsis viena ar kita forma.

O tai, kad aš tiek metų esu Seime, tai aš galiu pasakyti, jūs gal tada labiau pasidomėkite, kiek kartų ir kaip buvo bandoma pateikti tuos projektus, vienokius ar kitokius, susijusius būtent su praeities vertinimu. Kai kas pavyko padaryti 2017 metais. Toliau nebuvo tęsiama, kai Seimas įpareigojo tuometinę Vyriausybę parengti įstatymo projektą. Taigi darbai buvo daromi, tik, pasakyčiau labai atvirai, iš kairės, dešinės ir centro nebuvo tam didelio entuziazmo.

Bet taip yra visur. Taip buvo ir Vokietijoje, kai iš tikrųjų pasibaigus Niurnbergo procesui viskas tarsi sustojo ir vėl atgimė po gerų 20 metų. Tada jau buvo pradėta klausti ir vyko kampanija – paklausk savo senelio arba savo tėvo, ką jis darė tokiais ar tokiais metais.

Taigi čia ne paprasti dalykai, čia nėra taip lengva. O devyniasdešimt kelintais metais nebuvo jokių šansų, kad kas nors galėtų panašų projektą, sakyčiau taip, sėkmingai pateikti Seimui. Buvo dar per daug žmonių, susijusių su praeitimi. Tai yra objektyvi realybė ir nuo šito mes nepabėgsime niekur.

Tačiau padaryti mes tai privalome dėl savo anūkų, dėl vaikų, dėl tų studentų, kurie mokysis, skaitys knygas ir žinos, kad Seimas priėmė tokį ir tokį aktą. Tas aktas yra labai svarbus, nes jis apibrėžia juridiskai mūsų požiūrį į praeitį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama R. Tamašunienė, bet jos nėra, tai tada gerbiamas V. Fiodorovas. Prašom.

V. FIODOROVAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai, ką girdžiu jūsų pranešime – partija, ideologija, kad reikia tai smerkti. Bet, žinote, partija ir ideologija be žmonių nejuda šiuo atveju. Jūs, kaip šio projekto teikėjas, ar smerkiate tuos žmones, kurie priklausė tai partijai? Teikdamas tokį projektą, jūs, matyt, esate vis tiek apsisprendęs ir šiuo atžvilgiu? Ačiū.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Aš pasakysiu taip: lyderius ir tuos, kurie rodė tą iniciatyvą, be jokios abejonės, taip. O eiliniai nariai, tai aš čia tiesiog neturiu teisės, čia yra kiekvieno iš jų sąžinės reikalas. Jie patys turi vertinti savo gyvenimą, savo etapą ir tikrai negaliu ką sakyti. Bet jeigu jūs taip kalbate, tai aš tiesiog noriu dar pacituoti ir pasiremti, atsakydamas jums, tuo pačiu A. Bubniu. Cituoju: „Sovietinės politikos sistemos šerdis bei okupacinio režimo branduolys buvo oficialiai

vadinama Lietuvos komunistų, Lietuvos bolševikų teritorinė organizacija.“ Ir taip toliau, ir taip toliau. Ar daugiau reikia ką pasakyti? Aš nesu teisėjas kiekvienam žmogui ir negaliu, bet pačią organizaciją mes turime įvardinti ir jos veiklą turime įvardinti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, įstatymą teikia jūsų frakcijos krikščioniškojo sparno nariai, o kokia kitų pozicija? Ir kokios priežastys, kad nepakvietėte pasirašyti viso Seimo – kitų frakcijų, kitų partijų narių? Pirma.

Antra. Jūs pats pasakėte, kad rezoliucija jau priimta. Dabar teikiant įstatymo projektą, ar tai nerodo, kad vis dėlto rezoliucijų reikia mums mažiau priimti, bet dažniau reikia priimti įstatymus ir pataisas? Rezoliucijos turi tik tokią retorinę, moralinę galią.

Ir trečias dalykas šių dienų kontekste. Gerbiamasis pranešėjau, ar čia yra tiesiog atsitiktinumas, kad kai Seime aktualizuojamos kagėbistų istorijos, norima juos paviešinti, iškart einama į tribūną ir kontrargumentas – atakuojami buvę komunistai. Ar tai reiškia, kad Lietuvai kagėbistai vis dėlto yra mažiau pavojingi negu komunistai? Trys...

PIRMININKAS. Laikas! Laikas, dėkui.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Iš pradžių patikslinu: aš neatstovauju jokiam flangui. Aš esu LKP (*Juokas salėje*), atsiprašau, aš esu TS-LKD frakcijos narys ir nesu nei krikdemas ar kažkas, aš esu konservatorius. Čia vienas dalykas.

Kitas dalykas, jūs pasižiūrėkite, gerbiamas Stasy, kada šis bandymas buvo paskutinį kartą. Praėjusią sesiją. Ir praėjusią sesiją buvo atmesta, taip? Dar prieš tai, prieš metus, buvo tas pats bandymas. Tada buvo neįtraukta į sesijos darbų programą. Tai ką galima sakyti? Kad gana sunkiai šis įstatymo projektas skinasi kelią.

O jūsų pastaba gal ir teisinga, kad reikėjo, ko gero, duoti pasirašyti platesniam Seimo narių ratui. Tik kadangi Seimas taip sėkmingai visą laiką atmesdavo, tai paskui... Na, yra grupė bendraminčių, kurie į tą reikalą žiūri taip, kaip žiūri, ir todėl buvo surinkti tik šitie parašai, bet jūsų pastaba teisinga.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Laikas klausti baigėsi.

Dabar motyvai už – gerbiamas V. Rakutis. Prašau.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, pritardamas Audroniaus pateiktam pasiūlymui, norėčiau pasakyti keletą svarbių dalykų. Kada mes kalbame apie politinės jėgos – Lietuvos komunistų partijos – vertinimą, mes matome ją visą – jos atsiradimo, jos valdymo ir jos peraugimo į kitą politinę jėgą formą. Svarbiausias moralinis vertinimas yra svarbus nuo 1940 metų iki Stalino mirties, iki 1953 metų. Būtent šiuo laikotarpiu buvo daromos masinės tremtys, žmonių šaudymas, kova su partizanais. Visam šitam dalykui vadovavo partija. Tiek, kiek jinai turėjo savarankiškumo, tikrai aktyviai dalyvavo ir tai galima įrodyti daugybe parašų.

Tai kaip mes galime neįvertinti šitos partijos, tuo pačiu metu gerbdami partizanus, gerbdami visus nukentėjusius ir taip toliau? Kažkaip reikia mums čia apsispręsti, nes kitaip, pavyzdžiui, kaip jaunam žmogui susigaudyti – ir tie lyg ir neblogi, ir tie geri. Todėl mes turime būti nuoseklūs ir įvertinti taip, kaip yra. O kad čia raganų medžioklė, čia dabar kiekvieną pavardę pagausime, tai jau vėlyvučiu sovietmečiu buvo truputėlį kita realybė, bet partijos pagrindas, jos esmė tikrai nepasikeitė. Būkime nuoseklūs.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, aš sutinku, kad Tarybų Sąjungos komunistų partija ir jos veikla Lietuvoje buvo nusikalstama. Pritarčiau, kad reikėtų skelbti per rinkimus prisipažinimą, kad buvau Tarybų Sąjungos komunistų partijos narys.

Tačiau žiūrime į įstatymą, įstatymas sako: dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo. A. Smetonos laikais tai buvo VKP (b) Lietuvos padalinys, neskambėjo kaip Lietuvos komunistų partija. Tarybinės okupacijos laikais tai buvo TSKP. LKP kaip tokios partijos nebuvo. LKP kaip tokia partija atsirado 1989 m. gruodžio 20 d., kai LKP atsiskyrė nuo TSKP. O pavadinime jūs rašote „dėl Lietuvos komunistų partijos“. Tai Lietuvos komunistų partija egzistavo tik nuo 1989 metų gruodžio mėnesio. Joje buvo daugybė žmonių, kurie tapo signatarais, kuriuos mes čia, Seime,

sveikiname arba jų atminimą paminime jų jubiliejaus proga, tų buvusių Lietuvos komunistų partijos narių.

2 straipsnis sako: „Įpareigojimai Lietuvos komunistų partijos nariams“, ir yra išvardinama Lietuvos Lenino komunistinio jaunimo sąjungos visokie veikėjai, kurie dažnu atveju nebuvo Lietuvos komunistų partijos nariai. Pavyzdžiui, Lietuvos Lenino komunistinio jaunimo sąjungos operatyvinių būrių vadovai, jie nebuvo, ne visi buvo... net TSKP nariais nebuvo. Lietuvos komunistų partijos nariais jie niekada nebuvo, nes dar tuo metu nebuvo Lietuvos komunistų partijos. Aš kalbu apie juridinį broką. Įstaisykite jį, aš tikrai balsuosiu už tą įstatymą. Dabar jūs apkalbate Lietuvos komunistų partiją, ją sankcionuojate. Ji atsirado likus dviem su puse mėnesio iki Nepriklausomybės paskelbimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvui išsakyti. Nori per šoninį mikrofoną gerbiamas A. Ažubalis. Prašau.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). ...atsakyti ponui E. Gentvilui, kad svarbiausia pritarti šitam projektui, o po to jau jūsų pastabas apie periodiškumą, periodizaciją galime diskutuoti komitetuose. Bet aš remiuosi istorikų darbais: jeigu jūs įrodysite istorikams, iš kurių vieną aš čia dabar minėjau, kad buvo kitaip, pirmyn. Aš neturiu jokių problemų. Svarbiausia išspręsti šitą klausimą, kad tai buvo teritorinė organizacija su teritorinės srities organizacijos teisėmis. Tai yra pavyzdys. Niekas šito neslepia.

PIRMININKAS. Gerai, dėkui. Ir E. Gentvilas per centrinį mikrofoną...

E. GENTVILAS (LSF). Kadangi Audronius paminėjo mano pavardę, aš prieš metus tas pačias pastabas sakiau, kam tokią dviprasmybę jūs kišate? Mes prisimename, kad LKP nuo ko atsiskyrė? Nuo Tarybų Sąjungos komunistų partijos, o įstatyme kalbama apie juridinį asmenį – Lietuvos komunistų partiją, kuri atsirado tik 1989...

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, jau jūs tai pasakėte, Audronius atsakė. Išsiaiškinsime po balsavimo komitetuose, jeigu bus toks sprendimas. Dabar šį klausimą išsprendėme. Sutaupėme šiek tiek laiko. Gal galime tada Seimo narių pareiškimus išklausti iki balsavimo? (*Balsai salėje*) Sako, dar nėra Teisės departamento išvadų dėl rezervo. Jurgi, kaip yra? (*Balsas salėje: „Yra iš vakarinės darbotvarkės.“*) Iš vakarinės darbotvarkės. Pasitarsime.

12.23 val.

Seimo narių pareiškimai

Gerbiami kolegos, kadangi pareiškimai vis dėlto priklauso rytinei posėdžio daliai, tai atliki-me šitai, nes tai vis tiek neišvengiamai reikės atlikti. Tada kviečiu padaryti pareiškimą gerbiama V. Valkiūna. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamieji, džiugu, kad daug salėje, daug girdi. Noriu vėl pratęsti tai, ką žadėjau apie sukčius, manipulatorius, kurie manipuliuoja ir neša nuostolius mūsų šaliai Lietuvai. Tai apie bendrąjį vidaus produktą (BVP), kaip yra manipuluojama, noriu pasakyti. Turbūt mažai kas žino, kad Europos Sąjunga mums priskaičiuoja 12,6 %. Tai yra prieš dvejus metus (2022 metų duomenys) prie BVP priskaičiuoja už šešėlinę ekonomiką. Tuo remdamiesi mes mokame ir duoklę Briuseliui, ir NATO. Visa statistika yra iškreipta, galimai melaginga, nes tuo remiasi. Dar ir reeksportas yra priskaičiuojamas prie bendrojo vidaus produkto, ir, aišku, eksportas, kuris ne-neša naudos, neatsižvelgiame. Paskui pas mus verkšlena ir policija, ir prokuratūra, kad mes negalime surinkti 7,5 mln. lėšų prokuratūrai, kai šimtai milijonų nueina už šitą apskaitą, mano nuomone, melagingą, kai priskaičiuojama ir mes turime sumokėti Briuseliui. Ne taip viskas gražu, kaip atrodo, kad čia visi sąžiningi. Matote, kiek yra povandeninių srovių, nešančių tą mėsą į mūsų šalį. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir tada kitas pranešėjas, tiksliau, perskaitys pareiškimą gerbiamas D. Kepenis. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Prieš valandą įteikiau kiekvienai frakcijai naują knygą – „Pilietinės visuomenės teisiniai valstybingumo pagrindai“. Ją išleido mano visuomeninis patarėjas

J. Ivoška. Visos frakcijos tą knygą turite, galite pasiskaityti. J. Ivoška bando pakviesti mus pamąstyti apie ateitį, apie dirbtinį intelektą ir ne tik. Čia yra daug įvairiausių jo pamąstymų. Jie labai aktualūs dabar, kai mes einame į rinkimų ciklą, ypač Europos Parlamento rinkimuose.

Štai dirbtinis intelektas. Paklauskite, ką J. Ivoška kalba apie tai, kokios grėsmės dabar ateina į pasaulį, taip pat ir pas mus, jeigu mes dabar nepradėsime jų vertinti.

Štai apie kliūtis. Apie kliūtis, kurios atsirastų, kai dirbtinį intelektą pradėsime naudoti teisinių aktų analizei, o ypač Konstitucijai. Kokios kliūtys, kurias reikia šalinti neatidėliojant? Jis rašo, kad viena iš didžiausių kliūčių – galiojančios Lietuvos Respublikos Konstitucijos normų prasminis prieštaravimas ir loginis nevientisumas, reikalaujantis reikšmingos konstitucinės reformos.

Kad būtų suprantamiau, tenka pateikti keletą pavyzdžių iš galiojančios Konstitucijos. Štai žiūrėkite: Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalis nustato, kad valdžia yra žmonių tarnas. Kadangi valdžios funkcijos ir tarno funkcijos sąvokų prasminiu požiūriu sukeičiamos vietomis, dirbtiniam intelektui pateikti logišką išvadą dėl akto atitikties Konstitucijai yra tiesiog neįmanoma. Arba kitas straipsnis, 29 straipsnio 1 dalis: teismą, kitas valstybės institucijas ir pareigūnus nurodo kaip lygiareikišmius savo turimomis galiomis santykiuose su visais asmenimis. O Konstitucijos 109 straipsnio 3 dalis nustato, kad teisėjas, kartu ir teismas, nes teismas be teisėjų yra neveiksni abstrakcija, yra pavaldus įstatymui. Jeigu vienoje Konstitucijos normoje (tai 29 straipsnis) teismas yra įstatymui lygiateisis, o kitoje – teismas yra įstatymo pavaldinys, tai kurią konstitucinę normą pasirinkti dirbtiniam intelektui? Čia yra daugiau įvairiausių pamąstymų apie tai, kas laukia čia pat, jau rytoj, kai mes pradėsime naudotis dirbtinio intelekto paslaugomis.

Na, iš mūsų kasdienio gyvenimo, iš mūsų Sveikatos sistemos įstatymo. Pažiūrėkite, ten žodžio „gydymas“ nerasite, ten visą laiką kalbama apie sveikatinimą. Kai tu eini į ligoninę, tu eini sveikatintis, kai eini į polikliniką, tu eini sveikatintis, kai perki vaistus, tu sveikatsiesi. Bet dirbtinis intelektas tikrai turės programą, ką reiškia gydymas. Kai tik mes pradėsime visur sveikatinėti, tai žmonės liks be gydymo, nes jie visur bus sveikatinami, o dirbtinis intelektas tau neatidarys durų ten, kur gydo, nes tu atėjai sveikatintis. Ir taip toliau.

J. Ivoška šioje knygoje kelia nemažai klausimų, kurie jau rytoj ateina į mūsų gyvenimą, nes ateina dirbtinis intelektas. J. Ivoška yra vienas iš pilietinės visuomenės narių, jis jau daug metų apie tai kalba. Mes labai dažnai ieškome tos pilietinės visuomenės, ieškome piliečių, kurie domisi valstybės reikalais, bet kai tokie žmonės atsiranda, mes net nenorime su jais kalbėtis. Tie žmonės, kurie pretenduos į Europos Parlamentą, taip pat susidurs su dviem ryškiais klausimais: su būsimą tautine valstybe ar su valstybe, kuri išsivysto globalioje Europoje, su tais dalykais, kurie kasdien visiems tampa aktualesni. Mes suprantame, mes siekiame, kad Lietuva turi savo kalbą, savo teritoriją, savo įstatymus, kurie, galvojame, turėtų būti aukštesni negu europiniai čia, Lietuvoje. Bet aiškėja, kad tuoj pat viskas bus gerokai kitaip. Todėl jau šiandien, mielieji (kiekviena frakcija turite tą knygą), aš kviečiu pradėti diskutuoti: ir tie, kurie globalizmo šalininkai, ateikite su savo motyvais ir Konstitucijos interpretacijomis, ir tie, kurie yra tautinės valstybės šalininkai, eikime padiskutuoti, imdami šitą knygą pagrindu. Ačiū J. Ivoškai už tai, kad jis tą padarė. Būkite sveiki.

PIRMININKAS. Dėkoju už pareiškimą. Dabar, gerbiami kolegos, kviečiu susėsti į darbo vietas ir vykdysime balsavimą. Esame pasiekę balsavimo langą.

12.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi kryptį aprašo patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3325(2) (svarstymo tęsinys)

Pirmas klausimas, dėl kurio balsuosime, yra darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi kryptį aprašo patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3325(2). Dabar balsuojame dėl šio projekto. Pradėjome balsavimą, tai, kolegos, susėskime, nes dabar daug balsuosime.

Užsiregistravo 109 : už – 91, prieš – 1, susilaikė 17. Pritarta po svarstymo.

12.32 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52¹, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11², 27², 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3462(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 18, 20, 29, 31, 33, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2420 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3463(2), Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 24, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10¹, 34¹ straipsniais ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-2414 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3464(2), Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2416 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3465(2) *(svarstymo tęsinys)*

Toliau darbotvarkės 1-9 klausimų blokas – projektai Nr. XIVP-3462, Nr. XIVP-3463, Nr. XIVP-3464 ir Nr. XIVP-3465. Tai yra Statybos įstatymo ir lydimųjų įstatymų projektų blokas. Taip pat balsuojame po svarstymo. Balsuojame dėl Statybos įstatymo, dviejų Teritorijų planavimo įstatymų ir Architektūros įstatymo pakeitimo.

Užsiregistravo 110, balsavo 109: už – 91, prieš – 1, susilaikė 17. Po svarstymo yra pritarta.

12.33 val.

Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3, 5, 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2366(2) *(svarstymo tęsinys)*

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2366(2). Taip pat balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 99, prieš nebuvo, susilaikė 14. Po svarstymo yra pritarta.

12.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-3561 *(pateikimo tęsinys)*

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-3561. Balsuojame dėl Aleksandro Stulginskio žvaigždės.

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 111, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po pateikimo yra pritarta. Siūloma svarstyti balandžio 9 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

12.34 val.

Įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projektas Nr. XIIIIP-2422(2) *(pateikimo tęsinys)*

Darbotvarkės 1-12 klausimą dar apsvairstėme, tai dabar yra įstatymo dėl Lietuvos komunistų partijos veiklos vertinimo projektas Nr. XIIIIP-2422(2). Balsuojame dėl Lietuvos komunistų partijos.

Užsiregistravo 102, balsavo 99: už – 52, prieš – 4, susilaikė 43. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai. Kokių būtų siūlymų? Ar būtų pasiūlymų per šoninį mikrofoną, nes mes nesame apsisprendę? A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Aš siūlyčiau Kultūros komitetą, jeigu neprieštaraujate.

PIRMININKAS. Siūlo Kultūros komitetą. Ar galime bendru sutarimu? *(Balsai salėje)* Galime pritarti bendru sutarimu? Siūlote balsuoti dėl to, kad pagrindinis Kultūros komitetas? Gerai, balsuokime. Ar pritariame, kad Kultūros komitetas pagrindinis? Daugiau nebuvo jokių pasiūlymų,

tai balsuojame. Kitų alternatyvų niekas nepasiūlė. Tai balsuojame, kas už tai, kad Kultūros komitetas būtų pagrindinis. Tiesiog paprastas balsavimas. Kas už tai, kad pagrindinis būtų Kultūros komitetas? Jau įvyko balsavimas, čia palaukti niekur neišeina.

Užsiregistravo 99, balsavo 94: už – 53, prieš – 23, susilaikė 18. Taigi kaip pagrindinis yra skiriamas Kultūros komitetas.

Dabar per šoninį mikrofoną gerbiamas J. Sabatauskas. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Pirmiausia aš esu nustebęs, kad rengiant darbotvarkę nėra suplanuota, koks būtų buvęs komitetas. Dabar iš lempos paima, pasiūlo. Galima buvo pasiūlyti bet kokį komitetą, ar ne? Dabar – Kultūros komitetas. Mes turime Žmogaus teisių komitetą, mes turime Teisės ir teisėtvarkos komitetą, kurie galėtų dalyvauti svarstydami šį projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiavam Juliiui už pastabas, bet, deja, kaip darbotvarkė yra pateikta, taip aš dirbu. Seniūnų sueigoje mes to klausimo nekėlėme, Seimo salėje jūs irgi nekėlėte. Mes balsuodami apsisprendėme. Tie komitetai galės būti papildomi, jeigu kas nors pasiūlys. Dabar R. Šarknickas per šoninį mikrofoną.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, jūs šį kartą prastai pirmininkaujate, nes nebuvo pasiūlyta alternatyvos visiškai. Ir ką kolega Julius teikė, tai gali būti pasiūlymas. Mes siūlome Žmogaus teisių.

PIRMININKAS. Gerai, labai ačiū. Dabar jūs jau pasisakėte dėl vedimo tvarkos. Dabar pasisakys gerbiamas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, prieš kiekvieną darbotvarkės formavimą Sekretoriatas apklausia komitetus, kurie kokį projektą svarstant galėtų būti pagrindiniai. Šio projekto nė vienas komitetas nepageidavo. Tai reikia tik padėkoti Kultūros komitetui, kuris pasiryžo nuodugniai išnagrinėti šį sudėtingą klausimą.

PIRMININKAS. Taip, gerbiamas E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Nuskambėjo mintis. Aš siūlau Teisės ir teisėtvarkos komitetą, kur ir projekto autorė, ir komiteto pirmininkė I. Haase galėtų kvalifikuotai į tuos teisinius dalykus pažiūrėti, kaip papildomą komitetą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Štai nuskambėjo pagaliau normaliai suformuluotas pasiūlymas, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas galėtų būti papildomas. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Tai gerai, bet dabar nuskambėjo pasiūlymas. Jūs jau vieną kartą kalbėjote dėl vedimo tvarkos, nesuformulavote siūlymo. Aš turiu gerbti E. Gentvilo pasiūlymą. Gerai, J. Sabatauskas dar. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų Seimas – ne pageidavimų koncertas, kad kas nors norėtų pageidauti, kas nors nenorėtų pageidauti, nes yra atitinkamai Seimo komitetų kryptys Statute aprašytos ir pagal jas mes turime dirbti. Todėl siūlau, kad būtų dar paskirtas, be Teisės ir teisėtvarkos, ir Žmogaus teisių komitetas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pagaliau nuskambėjo aiškus, konkretus pasiūlymas, nes kai mes svarstėme dėl pagrindinio komiteto, tokių siūlymų, pastebėsiu, nebuvo ir mes rinkomės iš vieno. Atsiprašau už labai blogą pirmininkavimą, bet yra, kaip yra. Gerbiamas V. Juozapaitis dar nori per šoninį mikrofoną. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Aš vis dar stebiuosi, kad išgirdę Kultūros komiteto pavadinimą kolegos nutaiso tokias nustebusias veido išraiškas, neva ten susirinkę kažkokie nevykėliai, kurie nesugebės išnagrinėti. Tai iš tikrųjų... Prašau? (*Balsas salėje „Ne dėl vedimo tvarkos.“*) Ne dėl vedimo tvarkos, ne, aš tiesiog kalbu tai, ką aš noriu pasakyti. Tai aš noriu pasakyti, kad praėjusį posėdį ar prieš porą posėdžių garbusis Seimas Kultūros komitetui paskyrė vieną iš kapų priežiūros įstatymų. Aš manau, kad čia bus kaip tik į tą patį kompleksą ir mes tikrai išnagrinėsime atsakingai ir mirusiųjų reikalus, ir tos mirusios Komunistų partijos, kuri, aš tikiuosi, niekada nebeprisikels, reikalą. Taigi ačiū jums.

PIRMININKAS. Dėkoju, dėkoju. Tai, gerbiami kolegos, įvyko tikrai išsami diskusija dabar per šoninius mikrofonus. Dėl pagrindinio komiteto Seimas jau apsisprendė, kad tai yra Kultūros komitetas, ir buvo du pasiūlymai dėl papildomų komitetų, tai yra Teisės ir teisėtvarkos komiteto ir Žmogaus teisių komiteto. Ar galime šitiems pasiūlymams pritarti bendru sutarimu? Puiku,

klausimas išspręstas. Svarstome šioje sesijoje, nes dėl datos taip pat, atsiprašau, pasiūlymų nebuvo. Tai šioje sesijoje, kai ras komitetas vietą, tai ir pasvarstysime.

Dabar, gerbiami kolegos, kadangi dar yra laiko iki pertraukos, rezerviniai. Ir jau atsirado Teisės departamento išvada. Gerbiamas J. Razma rezervinį 1 ir rezervinį 2 klausimus galbūt pateiks.

12.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3575, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3576 (pateikimas)

Pirmiausia rezervinis 1 klausimas – projektas Nr. XIVP-3575. Prašome.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kadangi pasikeitė krašto apsaugos ministrai, abu yra Seimo nariai, tai mes laikomės taisyklės, jog ministras neturėtų būti savo srities komiteto nariu, taip pat, žinoma, ministras negali būti ir komiteto pirmininku, dėl to ir yra teikiami du nutarimų projektai.

Pirmasis yra dėl komitetų sudėties pakeitimo. Daromi pakeitimai trijuose komitetuose. L. Kasčiūnas taptų Audito komiteto nariu. Į jo atlaisvintą vietą Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete būtų įrašomas A. Anušauskas. Taip pat, kadangi Laurynas atėjo į Audito komitetą, kuriame buvo G. Landsbergis, G. Landsbergis būtų įrašomas į Teisės ir teisėtvarkos komitetą.

Kitu nutarimo projektu tiesiog išbrauktume iš komiteto vadovų L. Kasčiūną. Kol kas naujas komiteto pirmininkas nėra išrinktas, todėl šiandien patvirtinti kitą asmenį neturime galimybės.

12.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3576 (pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Pagal logiką tada pirmą apsvairstome rezervinį 2 klausimą. Jūsų nori paklausti gerbiamas V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, aš nežinau, kas atsitiko konservatoriams, kodėl ministrai yra galbūt tokie nekompetentingi, kad bijo būti to komiteto nariais? Ar jie taip bando išsisukti nuo atsakymų, nes jau yra nuolatinė ministrų tradicija ne eiti į komitetą, o siųsti kažką kitą. Kas čia atsitiko pas jus? Ar L. Kasčiūnas taip pat yra nekompetentingas NSGK komiteto narys, kad bijo būti jo nariu?

J. RAZMA (TS-LKDF). Niekas nieko nebijo. Ministrai, be abejo, turi ateiti į visų komitetų posėdžius (ir į savo, ir į kito), kuriuose yra svarstomi jų projektai. O šios taisyklės, kurią aš paminėjau, kad ministras nėra savo srities komiteto nariu, mes laikomės nuo kadencijos pradžios. To yra sava logika: būtent tame komitete daugiausia dėl to ministro teikiamų projektų yra balsuojama, todėl ministras kaip ir būtų priverstas visą laiką balsuoti už savo projektus. Ne priverstas, bet tiesiog balsuoti už savo projektus. Geriau, kad to išvengiame.

PIRMININKAS. Dėkoju. A. Skardžius nori jūsų paklausti. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, ar jūs nemanote, kad statote vežimą prieš arklį? Juk nesibaigė STT tyrimas dėl galimos korupcijos Krašto apsaugos ministerijoje. Dabar jūs poną A. Anušauską, ką tik išvartą iš ministrų, siūlote į komitetą. Galbūt bus panaikintas leidimas jam dirbti su slapta informacija, kai bus baigtas tas tyrimas. Ar jūs toks tikras, kad ten nieko nėra? Jeigu nėra, vadinasi, apsimelavo, žmogus sulaužė priesaiką.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš esu įsitikinęs, kad tikrai nieko reikšmingo nėra tame jūsų minėtame STT tyrime, bet STT privalėjo reaguoti, kai viešojoje erdvėje įkaltas politinei atmosferai tas klausimas buvo labai labai sureikšmintas. Kaip matėme, tas STT tyrimas nebuvo jokia kliūtis paskirti naują krašto apsaugos ministrą Respublikos Prezidentui. Tuo labiau tai nėra kliūtis A. Anušauską

įrašyti eiliniu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariu. Leidimas dirbti su slapta informacija jam tikrai nėra panaikintas. Žodžiu, nesijaudinkite, viskas čia gerai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nesijaudinkime. Dabar dėl motyvų niekas nenori kalbėti.

Dabar balsuosime dėl rezervinio 2 klausimo pirmiausia... (*Balsai salėje*) Neužsirašėte laiku kalbėti. Gal ir norite, aš nedrįstu kvestionuoti, bet, deja, nebuvo jūsų pavardės.

Dabar rezervinis 2 klausimas. (*Balsai salėje*) Ar galime po pateikimo bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Negalime. Tada balsuojame. Po pateikimo bendru sutarimu.

Jūs turbūt, gerbiamas Valdemarai, užsirašęs dėl rezervinio 1 klausimo? Mes balsuojame dėl rezervinio 2 klausimo. Pagal logiką jį pirmiau reikia – dėl komitetų sudėties. Jūs turėsite progą.

Užsiregistravo 101, balsavo 98: už – 80, prieš – 6, susilaikė 12. Taigi po pateikimo yra pritarta.

Ar galime po svarstymo bendru sutarimu pritarti rezerviniam 2 klausimui? Dėkoju, galime. Tada priėmimas. Balsuojame.

Pirmiausia, atsiprašau, pastraipsniui, nes čia yra keletas straipsnių. 1 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis ir 3 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Ir dabar balsuojame dėl viso projekto, rezervinio 2 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 100, balsavo 100: už – 87, prieš – 4, susilaikė 9. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3575 (pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas)

Dabar grįžtame prie rezervinio 1 klausimo – Seimo nutarimo projekto Nr. XIVP-3575. Ar galime po pateikimo... (*Balsai salėje*) Yra norinčių kalbėti, teisingai. Gerbiamasis V. Valkiūnas. Jūs ir dėl rezervinio 1 klausimo neužsirašėte. (*Balsai salėje*) Kur jūs buvote užsirašęs? Ar jūs norite dėl motyvų čia dabar? (*Balsai salėje*) Jūs užsirašykite. Parašyta žaliai: galima užsirašyti kalbėti. Jūs galite užsirašyti kalbėti, jeigu jūs norite kalbėti, tai ir kalbėkite. (*Šurmulys salėje*) Jums įjungė mikrofoną, kalbėkite dėl rezervinio 1 klausimo. Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kaip jau sakėte, šiandien ne jūsų diena. (*Šurmulys salėje*) Jūs, kaip sakant, blogai pirmininkaujate. (*Balsai salėje*) Ką darysi, Paulius II. Kuris ten jūs Paulius? Aš norėjau J. Razmos paklausti, bet nesuteikėte tokios galimybės, nes... (*Balsai salėje*) Kaip sakant, kažkaip jums ten mišrainė šiandien. Linkiu sėkmės, gerbiamas Pauliau.

PIRMININKAS. Dėkoju už supratimą. Labai ačiū už palinkėjimą. Gerbiami kolegos, dabar dar L. Jonaitis per šoninį mikrofoną. Prašau.

L. JONAITIS (LSDPF). Mieli Seimo nariai, šiandien svečiuose lankosi Šiaurės Lietuvos širdies – Joniškio – Saulės pagrindinės mokyklos mokiniai ir mokytojai. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveiki, mieli mokiniai iš Joniškio ir mokytojai, malonu, kad jūs lankotės.

Dabar po pateikimo ar galime bendru sutarimu pritarti rezerviniam 1 klausimui? Dėkoju, pritarta. Ar galime pritarti po svarstymo rezerviniam 1 klausimui? Dėkoju, pritarta. Ir dabar priėmimas. Balsuojame. Vienas straipsnis. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta. Balsuojame tada dėl viso projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 103, balsavo 102: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 11. Taigi nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Dabar tada galėtume dar šiek tiek padirbėti, nes yra laiko, dar 11 minučių iki pietų. Tai gal tada iš vakarinės darbotvarkės pabaigos? Ar spėsime Geriamojo vandens?.. (*Balsai salėje: „Spėsime, spėsime.“*) Tai gerai, tada dar vieną pateikimą padarome. Balsavimų jau nebus, nes balsavimo intervalas baigėsi, bet pateikimą mes galime spėti padaryti.

12.50 val.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3511 (*pateikimas*)

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo projektas Nr. XIVP-3511. Gerbiama E. Rudelienė. Prašom. Pateikimas.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, už suteiktą galimybę pristatyti šį klausimą dabar. Gerbiami kolegos, šiuo metu Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas įpareigoja viešuosius vandens tiekėjus mokėti 2 % nuo savo apyvartos garantiniam vandens tiekėjui. Susiklosto tokia situacija, kad, aišku, man geriausiai žinoma Vilniaus regiono, Trakų situacija, kad, pavyzdžiui, maža įmonė „Trakų vandenys“ moka garantiniam vandens tiekėjui lėšas, o tos lėšos gali būti panaudojamos, na, visai ne Trakų teritorijoje esantiems žmonėms tiekti vandenį. Mano nuomone, teisinga būtų kaupti tose įmonėse tas lėšas ir jas naudoti, jeigu jau, pavyzdžiui, netenka licencijos, tiksliai tos įmonės aptarnaujamoje teritorijoje. Gali būti tokia situacija, kad jeigu Vilniaus regione kelios įmonės vienu metu netektų licencijos, tikėtina, galbūt taip neatsitiktų, bet jeigu taip būtų, pagal dabar galiojantį įstatymą išeitų taip, kad garantinis vandens tiekėjas gali panaudoti lėšas visai ne ten, kur sumokėjo gyventojai. Tai yra neteisinga gyventojų atžvilgiu, nes į vandens kainą yra įkalkuliuojamos šitos lėšos. Man atrodo, šita įstatymo nuostata turi būti keičiama, kad lėšos būtų kaupiamos kiekvienoje įmonėje ir jos galėtų būti panaudojamos tik tos teritorijos gyventojams aptarnauti.

Taip pat šiuo metu galioja nuostata, kad nėra ribos, iki kiek yra kaupiama, 2 % ir kaupia be pabaigos. Aišku, čia gali būti diskusijų klausimas, svarstant šį klausimą vėliau komitetuose. Mano siūlymas, kad tai būtų apibrėžta suma – 1/10 įmonės įstatinio kapitalo. Taip, girdėjau kolegas diskutuojant: vieni sako, kad galbūt yra labai daug, kiti – labai mažai. Bet įmonės yra skirtingos ir jų apyvartos yra skirtingos, todėl vienoms gali būti lėšų daugiau, kitoms mažiau. Sakau, tai gali būti diskusija komitetuose ir gali būti priimtas kitoks sprendimas.

Tai tokie mano siūlymai. Laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tiesų turbūt niekam tikusi praktika, kada, priėmę tokį ganėtinai svarbų įstatymą dėl vandentvarkos, mes pradedame keisti, nepraėjus vieniems metams, dar iš esmės niekur neįsigaliojusį. Tai turbūt geriausia diskutuoti, kai diskutuojame apie tą įstatymo projektą.

Ir turbūt garantiniai vandens tiekėjai ne patys prašosi priimti tas įmones, kurios iš tikrųjų galbūt... Kitos savivaldybės nesirūpindamos pakankamai neprižiūrėjo ir elgėsi nekorektiškai, turbūt sprendamos savo politinius tam tikrus dalykus, laiku neinvestuodamos, nepakeldamos kainos, kai dar buvo galima kažkada savarankiškai nustatyti. Tai kodėl geriamojo vandens tiekėjai, jeigu jie tampa garantiniais, negali spręsti savo nuožiūra, kuomet reikia iš tikrųjų visą ūkį vystyti, jau ne tik savo dalį, bet ir tuos, kurie pridėti? Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų pasižiūrėti, kaip tas įstatymas veiks, nes dar iš esmės jis ir neveikia, tik tai, kad galbūt renkami tam tikri pinigai, esant tokiam atvejui.

E. RUDELIENĖ (LSF). Praktiškai, kalbant apie Seimą, kai priimami ir keičiami įstatymai, matyt, turime įvairių, net ir neeilinių sesijų būna sušaukiama, kai reikia vieną ar kitą įstatymą koreguoti. O šiuo atveju, matyt, aš pristatydamas atsakiau į klausimą. Mano nuomone, nėra teisinga, kad vandens gavėjai susimoka už vandenį savo teritorijoje, skirtingos yra vandens kainos, jos yra reguliuojamos, ir paskui garantinis vandens tiekėjas gali tas lėšas skirti net ne tai teritorijai aptarnauti. Tai mano toks yra teikimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Stončaitis. Prašom.

A. STONČAITIS (DFVL). Miela kolege Edita, iš tikrųjų jūsų teikiamas įstatymo projektas, ne-
pykite, bet aš manau, kad jisai iš principo nesprendžia problemos. Su tuo teisiniu reguliavimu
nuo sausio 1 dienos mes ir mažųjų savivaldybių gyventojus, ir šitas įmonės tiesiog pastatome į
labai nevienodą padėtį su didžiaisiais vandens tiekėjais, didžiųjų miestų. Būtent mažųjų savival-
dybių gyventojai priversti nuo sausio 1 dienos papildomai mokėti šitas rinkliavas, ir netgi neaiš-
ku, iki kada mokėti, o surinkus 1/10 įstatyminio kapitalo netgi neaišku, kas toliau su tomis lėšo-
mis bus. Ar jos gulės bankuose? Ir kokia jų paskirtis? Tikrai, matyt, reikėtų čia kitų sprendimų.

Taip pat aš esu dabar įregistravęs teisės akto pakeitimo projektą ir manau, kad jeigu ir bus
šiandien pritarta jūsų pateiktam, tai norėtusi, kad neatmestumėte ir priimtumėte siūlymus iš
principo išspręsti susidariusią tokią tikrai netinkamą padėtį. Ačiū.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tiesų su jumis diskutavome. Ką girdžiu,
kad iš tiesų nėra gera situacija dabar iki galo, tai aš savo įstatymo projektu teikiu dėl mažųjų įmo-
nių, kad jų situacija pagerėtų. Daugiausiai, kaip aš sakau, su Trakų mes esame diskutavę, nes jie
norėtų bent jau tas lėšas kaupti pas save, kad tos lėšos neiškeliautų neaišku kur. Bet jūsų teisė,
kaip mes sakome, teikti projektus. Manau, kad šitie projektai susitiks komitetuose ir bus svarsto-
mi ateityje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas J. Varžgalys. Prašau.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Gerbiama kolege, jūs neseniai dirbote Trakų rajono mere. Jūs puikiai
suprantate „Trakų vandenį“, suprantate kitų rajonų vandenų įmonių veiklą. Tai ar jums neatro-
do, kad tokia privaloma sukaupti 1/10 įstatinio kapitalo yra labai didelė suma? Tokios įmonės
aplinkui kaip Ukmergės, Kėdainių, Jonavos, kurių įstatinis kapitalas siekia 80 mln., jos turės per
tą laikotarpį sukaupti apie 800 tūkst., 1 mln. pinigų. Tos lėšos yra išaldomos, jos niekur yra nepa-
naudojamos. Kas gali pasakyti „ne“, kad tos lėšos nenuvertės?

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū už klausimą, kolega. Jeigu matėte, mano aiškinamajame rašte bū-
tent ir kalbama apie tai, kad ir dabar tos lėšos nuvertėja. Šiuo metu tiek, kiek... Išvis nėra numa-
tyta, kada kaupimas baigiasi. Jisai neturi pabaigos, tiesiog kaupia. Aš įstatymo projekte siūlau
bent numatyti kažkokį baigtinį kaupimą – ar 1/10... Kaip sakiau, galbūt bus diskusija komitete,
gal bus kita suma. Vienoms įmonėms 1/10 yra labai didelė suma, kitoms – nedidelė. Mes žinome
ir vandens tiekėjų įmonės vertę. Jos yra skirtingos: jos jau yra grupuojamos į penkias grupes, jos
turi skirtingas apyvartas. Matyt, ir čia negalės būti, kad vienodą sumą visos įmonės turi susikaup-
ti. O atrodo, kad nuo apyvartos turėtų būti ta suma arba nuo įstatinio kapitalo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą nori užduoti gerbiamas V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama pranešėja, ar jūs iš viso matote logiką, kad tos lėšos turėtų
būti kaupiamos? Nes dabar diskusija, kad centrinėje sąskaitoje, tos savivaldybės įmonės sąskaito-
je, bet pati logika, kad jokio kaupimo neturėtų būti. Visos tos įmonės priklauso savivaldybėms.
Na, turbūt dar negirdėjome, kad savivaldybė bankrutuotų, tai taip pat ir vandens įmonė negali
bankrutuoti. Tai kam kaupti lėšas dėl to, kas negali įvykti? O jeigu viena ar kita savivaldybė blo-
gai prižiūri savo įmonę, per mažai kreipia į ją dėmesio ir priveda iki tokios situacijos, *nu* tai tur-
būt neturi būti kaltos visos įmonės, kad kažkas bankrutuoja. Tai gal reiktų išvis panaikinti tą ap-
mokėjimą?

E. RUDELIENĖ (LSF). Kadangi Seimas yra jau apsisprendęs dėl garantinio vandens tiekimo ir
šiandien kaupimas yra numatytas toks, koks yra numatytas, kaip pristačiau pačioje pradžioje, tai
aš manau, kad bent jau šiuo atveju yra teisinga, kad jeigu yra kaupiama, tai būtų kaupiama tose
įmonėse, o ne pas garantinį vandens tiekėją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi laikas baigiasi, tai turbūt jau paskutinis – gerbiamas E. Sa-
butis. Prašom. (*Balsai salėje*) Ne, 10 minučių, čia ne taip rodo gal. Prašau klausti.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū pranešėjai. Mano asmeninė nuomonė tokia, kad kaupti ir panau-
doti tas lėšas atsitikus kažkokiai nelaimei nėra visai prasta praktika. Galbūt prasta praktika, kaip
dabar yra suformuluota įstatyme. Kaupti vienam ir priešinti didžiuosius vandens tiekėjus su ma-
žaisiais arba mažuosius iš esmės palenkti tarnauti jiems ir panašiai nėra gera praktika.

Norėčiau paklausti, gerbiama Edita, ar nebuvo kalbama su ministru, kadangi jis jūsų frakcijos narys, apie truputį kitą galimybę, tai yra steigti bendrą fondą prie ministerijos ir jau tada naudoti ne pagal didžiųjų tiekėjų norus, bet bendrą fondą, ir valstybiškai naudoti?

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, kolega, už klausimą. Būtent taip, dėl mano įstatymo projekto diskutavome ir su ministru, ir su viceministre Aplinkos ministerijoje. Iš tiesų, dėl įstatymo, kaip ir matėte, Teisės departamento išvadoje yra siūloma, kad būtų ir Vyriausybės išvada. Manau, kad ši diskusija grįš į ministeriją, į komitetus, tiesiog šiandien teikiu tokį, kokį buvau registravusi, o vėliau, matyt, diskusija dar tęsis.

PIRMININKAS. Dėkui. Gerbiami kolegos, kadangi...

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū.

PIRMININKAS. ...mes buvome sutarę, kad dar spėsime iki posėdžio pabaigos apsvarstyti, tai kiek spėjote paklausti, tiek spėjote. Atsiprašau kitų, kurie nespėjote. Bus galima išsakyti motyvus tada prieš balsavimą.

Dabar rytinį plenarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*) Registruojamės. (*Balsai salėje*) Sako, po gongo nebegalima. (*Balsas salėje: „Galima.“*) Prašau, galima. Jūsų valia. Seimas gali viską, tai prašau.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 355 STENOGRAMA

2024 m. kovo 26 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji kolegos, sveiki sugrįžę po pertraukos. Pradedame Seimo kovo 26 dienos vakarinį posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

14.00 val.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3511 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar pradėsime nuo darbotvarkės 2-13 klausimo, jis buvo pristatytas. E. Rudelienė pristatė, į klausimus atsakė. Aš suprantu, liko dėl motyvų pasisakyti.

Už kalbės S. Gentvilas. Jo nematau. Tada už – J. Baublys. Prašau.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pranešėja pristatė įstatymo projektą. Tikrai šiuo metu galiojanti tvarka ypač mažoms įmonėms sudaro nelygiavertę konkurencijos sąlygas. Tikrai reikėtų įstatymą palaikyti, kad tos lėšos neatitektų stambioms įmonėms ir nebūtų panaudotos neaiškiems tikslams, o būtent kaupiamos tose įmonėse, kuriose, atsiradus tam tikroms problemoms, galėtų būti ir panaudotos. Prašau visų palaikyti šį įstatymo projektą. O jeigu komitetai matys reikalą, galbūt ir visiškai siūlys atsisakyti šito lėšų kaupimo. Po pateikimo kviečiu visus balsuoti už ir toliau svarstyti komitetuose. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės... E. Pupinio nematau. J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Ačiū. Dėl motyvų nekaupiti stambiose įmonėse, o kaupiti kitose įmonėse, tai čia irgi betikslis reikalas išaldyti pinigus ir laukti kokio nors bankroto arba dar kokios nors bėdos. Šiandien meras turi visus įgaliojimus, jeigu įmonė tvarkosi blogai, atleisti įmonės vadovą, pareikšti jam nepasitikėjimą. Nereikia net tarybos sprendimo. Pasikeitęs vienas žmogus atveda įmonę į normalias vėžes. Taigi nepritariu šiam įstatymui ir siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti. Balsuosime per balsavimo intervalą.

14.03 val.

Įstatymo „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ projektas Nr. XIVP-3336(2)ES (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – įstatymo „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ projektas. Svarstymas. Ekonomikos komiteto pranešėjas – G. Paluckas, bet pirmininkas pristatys. Prašau K. Starkevičių pristatyti komiteto išvadą.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, komitetas yra apsisprendęs, gerbiami kolegos, ir pritaręs bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Taip pat yra Jūrinių reikalų komisijos išvada. Ją pristatys E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Jūrinių reikalų komisija svarstė kaip papildoma komisija šitą projektą. Sprendimas yra pritarti projektui ir komisijos išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – nė vieno, susilaikiusio nė vieno. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime per balsavimo intervalą.

14.04 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 37 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3516(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat svarstymo stadija. Pranešėjas – Ekonomikos komiteto pirmininkas K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas taip pat svarstė ir su tam tikrais pataisymais pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nėra norinčių dalyvauti diskusijoje. Dėl motyvų norėtų kalbėti A. Pocius, bet jo salėje nėra, todėl fiksuojame, kad apsispręsimė ir balsuosime šiek tiek vėliau.

14.05 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 5 ir 86 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3298(2), Viešųjų pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 12, 13 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3299(2), Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 15, 16 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3300(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-3.1, 2-3.2 ir 2-3.3 klausimai. Tai Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymų projektai. Parašyta, kad Ekonomikos komiteto pranešėjas – A. Bagdonas. Jis pristatys išvadą dėl Viešųjų pirkimų įstatymo ir lydimųjų, matyt.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė šį klausimą, iš esmės patobulino šį įstatymo projektą ir viskam pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Analogiškai dėl visų trijų projektų, kurie yra įtraukti į paketą. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Yra vienas pasiūlymas, jį mes apsvaustysime, kai bus balsavimo intervalas, tai yra dėl darbotvarkės 2-3.3 klausimo – dėl Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo projekto. Apsvaustysime šiek tiek vėliau.

14.06 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso 16² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3396(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Vidaus vandenų transporto kodekso pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat svarstymo stadija. Ekonomikos komiteto pirmininkas yra užrašytas kaip pranešėjas, pristatantis išvadą dėl Vidaus vandenų transporto kodekso. (*Balsai salėje*)

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Čia yra kolegos A. Bagdono pasiūlymas. Jį apsvaustęs komitetas pritarė bendru sutarimu. Jisai iš tikrųjų nuims perteklinę naštą nuo šio transporto naudotojų, eksploatuotojų. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Labai ačiū už pristatymą. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų nebuvo... Yra, A. Bagdonas nori šnekėti. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, įstatymo projektu norima sudaryti sąlygas vidaus vandenų transporto priemonių techninių apžiūrų atlikimą iš Lietuvos transporto saugos administracijos perduoti atestuotiems juridiniams asmenims, organizacijoms ar juridinių asmenų, ar organizacijų padaliniais. Po Kodekso pakeitimo įstatymo įsigaliojimo dar 2022 metais nebuvo atestuotas nė vienas juridinis asmuo, todėl funkciją ir toliau vykdo administracija. Situacijos analizė parodė, kad aplinkybė, jog neatsirado nė vieno atestuoto juridinio asmens, yra nulemta itin griežtų atestacijai keliamų reikalavimų, ypač susietų su nepriklausomumo nuo bet kokios kitos vidaus vandenų transporto veiklos reikalavimu. Šiuo pasiūlymu siekiame supaprastinti reikalavimus asmenims, siekiantiems būti atestuotiems atlikti

vida us vandens transporto technines priežiūras, ir atsisakyti nereikalingų perteklinių reikalavimų. Tad kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Apsispręsimе balsuodami vėliau.

14.08 val.

Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 29 ir 29¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3306 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas. Teikėjas – L. Jonauskas. Jį prašau pristatyti įstatymo projektą.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos Seimo nariai, Administracinių nusižengimų kodekso tikrai neįžymus pakeitimas – yra sulyginamos sankcijos tiek medžiotojams, tiek žvejams. Jau dabar galioja medžiotojams sankcija, kad jeigu yra padaryta žala ir jeigu gabenamas neteisėtai sumedžiotas gyvūnas, yra konfiskuojamas automobilis, tai lygiai ta pati turėtų būti tvarka taikoma ir žvejybos srityje – kai yra žala gamtai padaroma didesnė kaip 2 tūkst. 450 eurų, turėtų būti konfiskuojamas automobilis, jeigu yra neteisėtai sužvejotos žuvys vežamos, transportuojamos šituo automobiliu. Praeitais metais buvo dešimt atvejų, kada žala viršijo mano įvardintą sumą, užpraeitais metais suma... tų atvejų skaičius buvo 35. Bet koku atveju įsivaizduoju, kad, priėmus šitą Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimą, šiurkščių nusižengimų, kada žvejybai naudojami tinklai, elektros prietaisai ir taip toliau, tikrai ženkliai sumažės. Kaip rodo praktika, aplinkos apsaugos pareigūnams įkliūva tie patys asmenys, kurie, na, aišku, ant pečių nei tinklų, nei elektros prietaisų prie ežerų ir upių neatsineša. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra norinčių paklausti. Pirmasis klausia A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolega, norėčiau sužinoti, kas tai yra tie 2 tūkst. 450, kokio tai masto, sakykime, turėtų būti tas užvaldytas žuvų kiekis? Iš kur ta suma apskritai kildinta ir kodėl prie jos apsisotą? Ir kiek... Per metus, jūs paminėjote, kiek, tai tendencija šiaip į gerą pusę kol kas, ar ne?

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, kolega. Tendencija, man atrodo, yra į gerą pusę tik dėl tos priežasties, kad šalyje labai trūksta aplinkos apsaugos pareigūnų. Mes rytoj apie tai kalbėsime komitete parlamentinės kontrolės metu. Iš tikrųjų, kai pareigūnai yra nukreipti į gatves tikrinti automobilių taršos, nebėra kam būti prie ežerų, miškuose ir taip toliau. Tai normalu, kad tų atvejų gali būti ir mažiau. Bet, kaip ir minėjau, šiandien Aplinkos apsaugos departamente trūksta 50, yra daugiau nei 50 laisvų etatų ir nėra norinčių dirbti šitą darbą dėl mažų atlyginimų ir gana prastų sąlygų.

Kolega Kęstutis sufleruoja apie žalą. Jeigu vertinsime vertingiausiomis žuvimis – lašišomis, tai yra trys lašišos: jeigu trys lašišos yra neteisėtai sužvejojamos, už jų gabenimą ne tik įrankiai, tinklai ar elektros prietaisai būtų konfiskuoti, bet ir automobilis, jeigu būtų naudojamas gabenant šitas neteisėtai sužvejotas žuvis. O jeigu lydekos ir taip toliau, tai čia, matyt, dešimtys. Tikrai 2 tūkst. 450 eurų žala, padaryta gamtai, yra ženkli. Na, taip paprastai su meškere sudėtinga tai padaryti.

PIRMININKAS. Klausia K. Adomaitis. Jo salėje nėra. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Linai, jūsų siūlymas įveiklinti tuos 50 nesukomplektuotų etatų ir sugalvoti jiems veiklos sritį, kad imtųsi... Aš suprantu taip šį jūsų projektą. Ar čia kur kas gilesni pamąstymai, kad reikalaujant atsakomybės gali tiesiog ir automobilį palikti?

L. JONAUSKAS (LSDPF). Taip, kolega, geras klausimas. Iš esmės, kaip ir sakiau, yra siūloma suvienodinti sąlygas. Medžiotojams jau dešimt metų galioja sankcija, kad už neteisėtai sumedžiotą gyvūną, jo gabenimą, transportavimą gresia konfiskavimas transporto priemonės, lygiai tą patį reikėtų taikyti ir žvejams, padariusiems didelę žalą gamtai. Iš tikrųjų visi, kas supranta, sutiks, kad tinklas ar keli tinklai, ar elektros aparatas, su kuriuo gaudomos žuvys, pridaro daug daugiau žalos, negu žvejai su dešimt meškerių ir taip toliau. Tai bet koku atveju ta priemonė tikrai turėtų

veikti, nes, kaip parodė, medžioklės srityje veikia: medžiotojai yra drausmingi ir nedaro tokių pažeidimų, kai sankcija iš tikrųjų būtų tokia žiauri.

PIRMININKAS. Klausia J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš dalies mano norimą klausimą jau paklausė Aidas, jūs atsakėte. Medžioklėje yra taikoma bauda ir žala gamtai, tai čia tie 2 su kiek tūkstančių kartu su bauda įeina ar tik žala?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Taip, visur – ir medžioklėje, ir žvejyboje yra už Administracinių nusižengimų kodekso pažeidimus numatytos baudos, atskirai pagal aplinkos ministro metodiką yra skaičiuojama gamtai padaryta žala. Žala gamtai skaičiuojama atskirai. Tai mano siūlymas yra už didelę žalą gamtai konfiskuoti transporto priemones, jeigu jos tuo metu buvo naudojamos transportuojant.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia J. Baublys.

J. BAUBLYS (*LSF*). Gerbiamas pranešėjau, sakykite, jūs ne kartą paminėjote, kad tokias priemones kaip tinklai, kaip elektros naudojimas, kad pagautų tas žuvis, jeigu taip galima pasakyti, pagautų su elektra, aš suprantu... Bet tie, kurie taip elgiasi, aš manau, ir transporto priemones galbūt įsigyja už kelis šimtus ir jiems nebus dideli nuostoliai, kad paliks tą transporto priemonę už kelis šimtus. Jūs paminėjote, kad su meškere sudėtinga pažeisti, bet tai yra įmanoma. Paminėtos trys lašišos, galbūt iš nežinojimo pagauta žymiai daugiau tų pačių lydekų, kur nustatyta, jeigu teisingai prisimenu, trys ir panašiai. Kaip bus būtent su tais, kurie netyčia padarys tą žalą, tikrai iš nežinojimo? Jie labiausiai nukentės, o ne tie brakonieriai, kurie tam pasiruošę ir jiems ta transporto priemonė visiškai nesudarys nuostolio. Kaip jūs į tai žiūrite? Ačiū.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Kolega, labai geras klausimas. Netyčia tikrai nesužvejosi 27 lydekų ir nesusidėsi kur nors į automobilio bagažinę, ar lygiai tų pačių trijų lašišų. Yra labai aiškūs terminai, yra taisyklės, žvejai jas žino, laikosi ir taip toliau. Man atrodo, pasiekti tą sumą, tą žalą gamtai iš tikrųjų netyčia faktiškai yra neįmanoma. Bet kokiu atveju organizuoti žmonės, kurie naudojami tinklais, brakonieriauja elektros prietaisais ir taip toliau, tikrai naudojami transporto priemone, nes, kaip sakiau, dažniausiai važiuojama į tolimesnes, atokesnes vietas, kur yra toliau nuo akių, ir taip toliau. Kaip minėjau, nei guminės valtys, nei akumuliatorių, nei visų kitų prietaisų, nei galiausiai penkių, šešių, septynių tinklų ar viso laimikio ant kupros visuomeniniu transportu tikrai neveši ir to neįmanoma padaryti.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, turbūt reikia konstatuoti, kad jeigu aplinkos ministras pasirašys įsakymą dėl maksimalių dydžių žuvų, kokias reikės paleisti, nebus galima imti, tai Lietuva taps unikaliausia valstybe pasaulyje su nurodytais mažiausiais dydžiais, didžiausiais dydžiais. Galima paimti žuvų skaičiumi, kilogramų skaičiumi ir dar įvairiausių kitų dalykų. Juolab tai, ką jūs kalbate apie brakonieravimo atvejus, tų pažeidėjų fizine prasme turbūt turėtų padaugėti, nes tas langas, kurias žuvis bus galima imti, ir tas kiekis bus tikrai gana ribotas. Kai kurie žmonės, ką ir prieš tai kolega sakė, galbūt iš nežinojimo gali paimti ne tą, ką reikia, ir jam už tai grės tam tikra turto konfiskacija.

Noriu paklausti. Čia dabar madinga, kad aplinkosaugininkai automobilius tikrina gatvėse. Galbūt, kad užtikrintų įstatymo veikimą, verta išplėsti, kad žvejus tikrintų ir ugniagesiai, policininkai ar dar kokios kitos tarnybos, nes žvejai mato pastaruoju metu, kad trūksta aplinkosaugininkų ir kontrolės, apie kurią mes čia turbūt ne vieneri metai kalbame?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Labai geras klausimas. Aš tik priminsiu, kad mūsų opozicijos, iniciatyva treji metai iš eilės buvo teikiami pasiūlymai dėl biudžeto. Siūlėme numatyti aplinkosaugininkų atlyginimams, koeficientams ir taip toliau papildomas pinigų sumas, bet, deja, nebuvo išgirsti ir tos algos nebuvo padidintos. Ir tas lemia, matyt, kad tų aplinkosaugos pareigūnų šandien yra mažai. O ir dar mūsų Seime padaryta klaida, kad aplinkosaugininkai yra vejami į gatves tikrinti lengvųjų automobilių. Tai iš tikrųjų veda prie to, kad nebėra kam dirbti prie mūsų upių, ežerų, miškuose ir taip toliau, ir tai lemia, kad gali tekti, kaip jūs sakote, pasikviesti kitas institucijas į pagalbą. Bet aš tikiuosi, kad to neprireiks. Iš tikrųjų mūsų aplinkosaugininkai, kurie dirba, jeigu tik turės galimybę dirbti gamtoje, yra principingi, ryžtingi, žino tos veiklos specifiką ir taip

toliau ir iš tikrųjų padarys viską, kad mūsų gamta, Lietuvos gamta, būtų mažiau skriaudžiama. Labai prašau pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkui, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Už kalbės K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pritariu projektui, nors galbūt jisai daugiau yra tokia žinutė visuomenei, kad tikrai už tuos pažeidimus, jeigu bus pagautas tas brakonierius, bus didelė bauda su transporto ir kitų įrankių konfiskavimu. Bet turbūt pirmiausia reikia spręsti aplinkosaugininkų problemą, ką turbūt čia visi galime konstatuoti, kad jie gautų adekvatų atlyginimą, kad 50, daugiau etatų būtų ne tušti ir jų neišsidalintų dabar esantys aplinkosaugininkai. Tai turbūt yra žinutė šiai Vyriausybei, aplinkos ministrui, kad vis dėlto tie darbai, kurie nepadaryti, jau duoda vaisių.

Tik norėtusi tikėti, kad tokios priemonės, toks įstatymas tikrai padės prevencine prasme kažkiek apsaugoti tuos išteklius, kuriems atkurti valstybė išleidžia didžiulius pinigus. Tikrai kviečiu pritarti. Galbūt komitete bus ir pasiūlymų, diskusijų, bet iš principo tai yra suvienodinimas. Jau matome medžioklės ūkyje, kur tos baudos tikrai davė atitinkamą efektą, patys medžiotojai stengiasi, kad brakonieriai būtų sugauti. Galbūt šiuo atveju ir kiti sąžiningi žvejai padės būtent tuos brakonierius suvaldyti, taip daugiau žuvų pavyks išsaugoti ir taip pagausinti tuos išteklius, kurie iš tikrųjų yra labai trapūs. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Prieš kalbės A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Išties puiki žinutė, kad atsakomybė yra griežtina, kad neteks automobilio, galbūt brakonieriai persės į ne tokius prabangius automobilius. Pritariu šiai iniciatyvai, kad turėtų būti taikomos adekvačios sankcijos tiek medžiotojams, tiek žvejams dėl padarytos žalos gamtai. Tačiau esu prieš tai, kad vėl aplinkosaugininkai vejami į gatves. Kur tie automobiliai bus stabdomi? Atliks kelių policininkų vaidmenį taip pat, kaip jau išvarė į gatves (ir visi pašiorpę) atiminėti techninės priežiūros leidimus techninei registracijai naikinti. Čia taip pat bus stabdomi ir aplinkosaugininkai vėl galės dalyvauti reguliuojant eismą, stabdyti automobilius, jeigu jiems netyčia pasirodytų, kad žmogus važiuoja ne iš „Maximos“ nusipirkęs menkę, o lašišą pasigavęs ten kažkur neleistinai Vilnios upėje ir neleistina priemone.

Štai aš būtent tai daliai negaliu pritarti, kad trūkstant autoinspektorių juos pakeistų aplinkosaugininkai. O pačiam principui ir pačiai žinia, be abejo, pritariu, nes sankcijas reikia taikyti, bet nepaverskime aplinkosaugininkų kelių inspektorais.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai yra išsakyti. Apsispręsimе balsuodami kiek vėliau.

14.21 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 17¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3540 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-7 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimas. Kviečiu A. Vyšniauską į tribūną.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Sveiki, kolegos. Tikrai manau, kad turėsime įdomią diskusiją, bet kad ta diskusija būtų įdomesnė, turiu ir šiek tiek vaizdinės medžiagos, kad būtų aiškiau, dėl ko daugiausia diskutuosime.

Jeigu prisimenate praeitų metų visą diskusiją dėl paspirtukų, dėl jų reguliavimo, jos viena iš dedamųjų buvo diskusija dėl šalmų. Tuo metu būtent tų įmonių, kurios nuomoja paspirtukus, atstovai sakė: nėra galimybės užtikrinti, kad prie mūsų nuomojamo paspirtuko būtų šalmas, kad žmogus dėvėtų šalmą. Tačiau tai yra netiesa. Mes matome labai daug įvairių šalių, kuriose vis daugiau atsiranda tokių galimybių. Mes šį projektą teikiame kartu su J. Sabatausku. Kai J. Sabatauskas iniciatyvą teikė pirmiau, jis minėjo Izraelį, o štai čia mes su kolegomis, Seimo delegacija, lankėmės Australijoje ir iš Melburno parsivežėme labai puikią idėją. Technškai viskas yra įmanoma. Tai yra ganėtina paprasta ir pigu. Manau, sutiksime, kad šalmo dėvėjimas važiuojant tiek dviračiu, tiek paspirtuku yra labai svarbi priemonė. Tai gali išgelbėti gyvybę. Be abejo, tai neapsaugo nuo visų galimų traumų, tačiau galvos zonoje traumos yra pačios pavojingiausios.

Kad suprastume statistiką, kiek tokių traumų būna, aš neturiu visos šalies statistikos, bet turiu statistiką iš vienos klinikos. Štai visai neseniai buvo skelbta, kad Žalgirio klinika Vilniaus mieste praeitais metais asmenų, kurie buvo sužaloti paspirtuko avarijose, turėjo 600. Iš jų trečdalis, tai yra apie 200, sunkiai sužaloti asmenys. Čia yra viena klinika Vilniaus mieste. Paimkime visą Lietuvą, paimkime Vilnių, Kauną, kitus miestus ir tikrai tų traumų turėsime gana daug. Priemonė nėra brangi. Tiesiog reikia ryžtis tam ir tai padaryti.

Taip pat manau, kad pradėjus diskusiją Seime galbūt net ir paspirtukų nuomotojai truputį atsikvošės ir patys įsidiegs tas priemones. Gali būti, kad net nereikės ir Seimui priimti kokio nors griežtesnio reguliavimo. Mes siūlome, kad, važiuojant elektrinio mobilumo priemone, kas įtraukia tiek paspirtukus, tiek elektrinius dviračius, kuriuos galima išsinuomoti, visais atvejais reikėtų dėvėti šalimą. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų minėjote statistiką, kuri turbūt yra surinkta dar iki tų sugriežtinimų visiems paspirtukininkams ir panašiai. Tai, ką mes čia svarstėme, tai yra kokia važiuojamąja dalimi jie turėtų judėti ir panašiai. Ar toks pat reikalavimas neturėtų būti įvestas taip pat ir dviračių nuomotojams, kad tie, kurie nuomojasi dviračius, taip pat dėvėtų tą? Sakykime, kaip visų traumų kontekste atrodo tos galvos traumos, nuo kurių turbūt šalmai ir saugotų? Gal turite tokių duomenų?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Nesu traumatologas, tai tų duomenų tikrai dabar nepateiksiu. Statistiką tikrai reikėtų surinkti. Daugelis tų retų reguliavimo priemonių, kurios praeitais metais įsigaliojo, yra susijusios ne tiek, sakyčiau, su saugumu, kiek su tam tikra tvarka mieste – kur galima važiuoti, kokiomis sąlygomis, suteiktos galimybės savivaldybėms kai kur neleisti važiuoti paspirtukams, tiesiog įmonės turi išjungti juos tose zonose, taip pat sutvarkytos parkavimo problemos ir panašiai. Taip, vaikai, jaunuoliai iki 18 metų turi dėvėti šalmus. Tačiau kalbame ne tik apie juos, kalbame ir apie suaugusius asmenis, kurių važiavimo įpročiai dažnai tikrai nesiskiria nuo jaunesnių žmonių.

PIRMININKAS. Klausia A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Tiesą sakant, praeitus metus, faktiškai ištikus metus diskutavome dėl mikrojudumo priemonių reglamentavimo, kurio nebuvo apskritai Lietuvoje.

J. Sabatausko siūlymui, kad visi asmenys privalo dėvėti šalmus, nebuvo pritarta šiame parlamente. Kam pritarrė šis parlamentas, kad elektrinius paspirtukus pagal jų galią ir greitį reikia atskirti, į vieną pusę sustatant tuos, kurie važiuoja iki 20 kilometrų per valandą, kurių galingumas siekia 1 kilovatą, ne daugiau, jiems taikomas vienas reglamentavimas, nepilnamečiams asmenims būtinas šalmas, pilnamečiams Lietuvos gyventojams šalmas yra rekomenduojamas. Galingesniems paspirtukams – nuo 20 kilometrų per valandą greičio arba galingesniems nei 1 kilovatas, kurie važiuoja 30–50–70 kilometrų per valandą – visiems yra privalomas šalmas. Ir neturėdami jokių duomenų, kaip bus šiais metais, mes jau teikiame įstatymo projektą. Na, nepraėjo net vienas sezonas apskritai, turiu omenyje...

PIRMININKAS. Laikas!

A. BAGDONAS (LSF). ...pavasario 3 mėnesiai, na, tiesą sakant, stebina mane tokios iniciatyvos. Ir ar tikrai mes tokiu būdu norime reglamentuoti iš naujo? Na, žmonės dar net nespėjo pradėti naudotis paspirtukais.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Mielas kolega, pradėsiu galbūt nuo tų iniciatyvų. Žinote, yra daug iniciatyvų, kurioms Seimas nepritaria, bet staiga jos vėl yra teikiamos vienoje ar kitoje sesijoje. Manau, ir jūsų iniciatyvų yra tikrai ne viena būtent tokia. Kodėl? Todėl, kad visi turime savo požiūrį, turime matymą, kaip ta problema galėtų būti išspręsta.

Praeitą kartą, kai buvo nepritarta J. Sabatausko teikiamai iniciatyvai, buvo labai aiškiai lobistų sakoma: mes neturime techninių galimybių šalmo susieti su paspirtuku. Matome, kad tai yra netiesa, kad tai galima padaryti ir tai nėra labai sudėtinga. Tai pabandykime eiti šituo keliu. Tikrai nuo to, kad žmogus bus užsimovęs šalimą, blogiau niekaip nebus. Dabar, kai mes kalbame

apie kitas priemones, taip, tų priemonių yra įgyvendinta. Bet vėlgi prisiminkime, kad pagrindinis dalykas, dėl ko ir savivalda turėjo tam tikrų priekaištų per tą svarstymą, buvo dėl miesto reguliavimo, kur galima važiuoti, kur negalima važiuoti. Šalmai liko truputį kitoje erdvėje.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Tai iš tiesų turbūt reikėtų apsaugoti žmones, gaila, kad žmonės patys nesisaugo. Bet aš norėčiau paklausti, kaip dėl tų techninių priemonių iš tikrųjų yra sprendžiama, nes, na, iš kitos pusės, ir higieniniai klausimai, tarkim, šalmas, lietaus prilyja, purvo prisitaško. Nežinau, per daug neteko matyti tos patirties kitose šalyse, kad kaip nors tos problemos būtų sprendžiamos. Šiuo atveju, nežinau, ir dabar yra priimti kai kurie teisės aktai, bet jų nesilauko. Kaip su prevencija? Iš tiesų teko matyti, kad, pavyzdžiui, važiuoja du žmonės. Šiuo atveju nelabai kas stabdo ir nelabai kas kreipia dėmesio, nes tolerancija gana didelė. Šiuo atveju kaip bus su šalmais?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš sutinku dėl tolerancijos. Iš tikrųjų tai yra didelė problema. Kontroliuojanti institucija yra policija ir policija turėtų žymiai daugiau tų priemonių imtis. Kai turime susitikimus su policijos atstovais Teisės ir teisėtvarkos komitete, tai tikrai yra visą laiką pabrėžiama. Visuotinis šalmų dėvėjimas gerokai palengvintų galimybes policijai tai daryti, nes dabar, tarkime, jaunuolis iki 18 metų kaip ir turi, 19 metų neb turi. Tiesiog būtų lengviau atskirti. Vienas dalykas.

Kitas dalykas, kalbant apie higieną, tai pats higieniškiausias būdas – turėti savo šalną. Be abejo, tai labiausiai ir rekomenduočiau. Dabar kaip ta problema yra sprendžiama kitose šalyse? Pirmas dalykas, galima užsimauti ant kepurės. Australijoje aš mačiau daugybę žmonių, kurie tiesiog užsimauna ant vasarinės kepurės ir tai nekelia didelių problemų.

Kitas dalykas, galima tiesiog dažniau dezinfekuoti. Matome, kokia tų paspirtukų būklė yra šiuo metu. Tikrai žmonės galėtų dažniau juos prižiūrėti, pažiūrėti, kur jie yra numesti, sutvarkyti ir panašiai. Tai galbūt ir šita priemonė paskatintų.

O kai kalbame apie higieną, tai prisiminkime, kad yra daug ir kitų atvejų, kur tos higienos tokios ribos išsitrina. Pavyzdžiui, sėdame į taksį, ar dezinfekuojame, ar nedezinfekuojame? Visko ten yra. Tai tikriausiai, jeigu norime maksimalios higienos, rasime tų būdų – tiesiog užsimausime savo šalną. Galbūt kitiems atrodys kitaip. Tikrai problema yra išsprendžiama.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolega, ir mano klausimas buvo apie higieną, šiek tiek atsakėte. Galbūt vėl paskatinsime kokių nors vienkartinį kepuraičių, galbūt bus koks nors kultas...

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Galime, galime.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Bet jūs savo įstatymo projekte siūlote ir alkūnių, kelių apsaugas ir kita. Na, tai yra rekomenduojama. Jeigu tai rekomenduojama, tai galbūt... Kaip teko matyti užsienyje – ar jie irgi tvirtinami, ar kažkur atskirai, ar savo reikia turėti?

Kita klausimo dalis. Kaip manote, galbūt darėte kokią tyrimą, apklausą... Vertinant pagal tai, kaip jūs ir sakote, pačių paspirtukų būklę, tai galbūt nėra toks didelis pelnas žmonėms, kad jos galėtų papildomai investuoti. Ar neatsisuks taip, kad mažės ta paslauga ir tokiam Vilniuje (ar Kaune, ar Klaipėdoje), kur dabar populiari, mažės pasiekiamumas, prieinamumas ir vėl didės automobilių kamščiai? Ačiū.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Pradedu nuo antrojo klausimo, nuo prieinamumo. Tai jeigu pastebėtumėte, kiekvieną sezoną didelė dalis paspirtukų parko keičiama. Žmonės juos atnaujiną, dėl to mes ir nesiūlome kardinalaus pokyčio nuo šio sezono. Mes siūlome nuo kito sezono, nuo kitų metų. Tikrai galima pamažu, pamažu atnaujinti tą parką ir rasti tų techninių galimybių.

O dabar, kalbant apie tuos kitus niuansus, apie kelių, rankų apsaugas ir panašiai, tai jau galiojančiame įstatyme yra įrašyta rekomendacija, kad tai yra rekomenduojama. Tačiau rekomendacija yra rekomendacija, jos negali griežtai *implementuoti*, todėl mes tuo keliu ir čia neiname. Visgi galvos apsauga yra pagrindinis dalykas. Jeigu susilaužysite ranką, ranka sugis. Jeigu stipriai praskelsi kaktą, gali būti rimtesnių problemų. Man atrodo, tą svarbiausią organą apsaugokime, o visa kita jau palikime žmogui laisvai apsispręsti.

PIRMININKAS. Klausia L. Savickas, jo nematau. Tuomet R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano būtų toks tarp klausimo ir retorinio klausimo. Olandijoje, Vokietijoje mes matome, kad šalms naudojama iš viso 4 %. Faktiškai niekas iš esmės. Tai viena detalė. Kita detalė yra tai, kad vasarą Santariškėse daugiausiai yra atvežami vaikai, pirma, nuo batutų – kojų, rankų lūžiai. Antras – paspirtukai. Ne galvos traumos, bet rankos, kojos. Čia dėl tų šalmų mes ir dabar diskutuojame... Ar jie labai vertinami yra reikalingi dabar? Nesakau, kad jie nereikalingi, bet, kaip ir minėjo kolega, paspirtukai dar tik įsivažiuoja. Nuo kiekvieno važiuojančio priklauso kultūra – kiek save jisai gerbia, kiek kitus gerbia eisme. Ačiū.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Į retorinį klausimą atsakysiu retoriškai. Manau, kad lygiai tokia pati diskusija buvo tada, kai buvo įteisinti, buvo įvesti, pavyzdžiui, automobiliuose vairuotojų diržai. Aš atsimenu, dar buvau labai mažas. Buvo diskutuojama, kad irgi reikia sėdint šalia prisiegti, gale prisiegti ir panašiai. Visi sakė: kam to reikia, kam čia reikia tų diržų, tik suvaržome žmogų. Jeigu bus kokia nors situacija, reikės pabėgti iš automobilio ir panašiai, tik suvaržys. Visi susigyveno. Tai užtikrina kur kas didesnę saugumą. Nepaisant to, kad ne visais atvejais ir diržas apsaugo nuo avarijos, lūžio ir netgi ne visais atvejais išgelbėja gyvybę, tačiau visi suprantame, kad yra svarbi priemonė, tai yra gera priemonė. Tai, kad dažniau lūžta rankos, nereikia, kad galvos apsaugoti nereikia.

O kalbant apie batutus, tikrai nesiūlome ant batutų naudoti šalmų, tai nėra šio įstatymo iniciatyvos objektas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau laiko klausti neturime. Pasisakymai dėl motyvų. Už kalbės K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Andriau, praeitą ir užpraeitą savaitę kabinome inkilus paukščiams, ir jūs kabinote, žinokite, net ir čia reikia šalną dėvėti, kad inkilas neužkristų ant galvos ir nepraskeltų galvos. Turbūt tai irgi svarbu žinoti. Tokiais atvejais tas saugumas labai svarbu. Pritariu šiam įstatymo projektui, tik norėčiau kolegoms pasakyti: vis dėlto svarbu, kad būtent taip žmonės nebūtų atbaidomi nuo paslaugos, kad tai turėtų būti aišku, higieniška, švaru, dezinfekuota, ką mes čia lyg ir bandėme išsiaiškinti. Jei bus diskutuojama komitetuose, kad tai būtų daroma. Svarbiausia, kaip kažkada ir reklamose buvo, kai buvo draudžiamas alkoholinis alus, jis tapo nealkoholiniu alumi, tai norėtusi, kad ir šiuo atveju nebūtų sugalvotas apėjimas ir šalmo imitacija arba kokia nors vienkartinė kepuraitė netaptų tuo, ką būtų galima apeiti. Manau, tai yra svarbu akcentuoti. Vis dėlto turbūt tie atvejai, kai žmonės tikrai labai stipriai susižaloja, ypač galvą, ką ir pats pranešėjas pristatė ir teko matyti ne viename straipsnyje, turbūt rodo, kad tai yra problema. O kaip jį sprendžiama? Turbūt bus diskusijų komitete. Tikėkimės, tai galbūt šiek tiek padės, artėjant paspirtukų ir dviračių sezonui, tų nelaimių iš tiesų mažės ir žmonių su ilgalaikėmis pasekmėmis taip pat mažės. Tikrai, kolegos, kviečiu palaikyti ir leisti šią diskusiją tęsti. Galutinį sprendimą priimsime čia, salėje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, dar kartą noriu akcentuoti, kad šiais metais įsigaliojo mikrojudumo priemonių reglamentavimas, kurio apskritai nebuvo. Visi statistiniai duomenys apie kojų, galvos ir kitų vietų traumas yra pateikti iki įstatymo įsigaliojimo, iš esmės reglamentavusio ir sugriežtinusio paspirtukų naudojimo taisykles. Paspirtukais, kurių greitis iki 20 kilometrų per valandą, jų galingumas – 1 kilovatas, gali suaugę asmenys važiuoti ir be šalmo. Nepilnamečiams asmenims privalomas šalmas. Visi kiti, kurie yra galingesni, važiuoja 20, 30 ar 40 kilometrų per valandą, tai tiems asmenims šalmo dėvėjimas yra privalomas. Jiems reglamentavimas yra stipriai sugriežtinamas. Jie net šaligatviais negalės važiuoti, jeigu nėra dviračių tako.

Dabar pakalbėkime apie buvusį siūlymą dėl privalomo šalmų dėvėjimo, kuomet mes svarstėme apie mikrojudumo priemones. Tokiam siūlymui parlamentas nepritaria. Kodėl? Jeigu yra nusitaikyta į verslus, kurie teikia paspirtukų dalijimosi paslaugas, pirma – higiena. Jeigu kalbėtume apie higieną, niekas negali užtikrinti, kad kito asmens šalną užsimauti yra higieniška. Antra – šalmo dydis. Asmenų galvos dydis skiriasi. Tas dalijimasis ne tik paspirtuku, bet ir šalmu yra visiškai nesuprantamas.

Priminsiu apie pokyčius, kurie įsigaliojo dar besvarstant šį įstatymo projektą. Vilniaus gatvėse, kuriose pėsčiųjų srautai yra dideli, tiek paspirtukų, tiek dviračių eismas yra apskritai uždraustas. Antra. Paspirtukai yra gražiai parkuojami, to anksčiau nebūdavo. Taip pat yra svarstymo pasekmė. Trečia. Važiuojant Gedimino prospektu, na, pavyzdžiui, dalijimosi paslauga, jeigu yra bendrovė, kuri tokias paslaugas teikia, tai greitis yra automatiškai ribojamas iki 15 kilometrų per valandą. Vadinasi, daug pakeitimų įsigalioja nuo šių metų sausio 1 dienos. Tai leiskime jiems būti įgyvendintiems, patikrinkime statistiką, kaip jie veikia, ir tik tada įveskime naują reglamentavimą. Atsiprašau, kad viršijau laiką.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi balsavimo intervalas kaip tik ir prasideda, dabar galėsime apsispręsti dėl šio visuomenę skaldančio projekto. Kas pritaria Saugaus eismo automobilių keliais įstatymui po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 60: už – 46, prieš – 2, susilaikė 12. Po pateikimo yra pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 14 dieną. Galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dabar apsispręsimė dėl darbotvarkės 2-1 klausimo, tai yra dėl pritarimo įstatymui „Dėl transeuropinio tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ po svarstymo.

Atsiprašau, A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, kadangi praėjusius metus gana išsamiai diskutavome dėl elektrinių paspirtukų naudojimo ar mikrojudumo priemonių naudojimo, tai aš manau, kad turbūt būtų teisingas sprendimas paprašyti Vyriausybės išvados, nes tai yra labai svarbus visai Lietuvai klausimas, ir tik tuomet priimti toliau parlamente sprendimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Tvarka. Matau, kad Vyriausybė nelabai to norėtų, bet Seimo pasiūlymas yra. Kviečiu apsispręsti, kas pritaria. Balsuosime dėl Vyriausybės išvados. (*Balsai salėje*) Kviečiu apsispręsti dėl Vyriausybės išvados.

Balsavo 71: už – 25, prieš – 24, susilaikė 22. Vyriausybės išvados neprašome. Jeigu komitetas įstrigs, tikrai galės paprašyti.

14.42 val.

Įstatymo „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ projektas Nr. XIVP-3336(2)ES (svarstymo tęsinys)

Dabar balsuosime dėl darbotvarkės 2-1 klausimo – dėl pritarimo įstatymui „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ po svarstymo. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Balsavo 74: už – 70, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po svarstymo pritarta.

14.43 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 37 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3516(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu balsuoti, kas pritaria po svarstymo.

Balsavo 77: už – 75, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

14.43 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 5 ir 86 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3298(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3.1 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu balsuoti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 82: už – 73, prieš nebuvo, susilaikė 9. Po svarstymo pritarta.

14.44 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 12, 13 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3299(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3.2 klausimas – taip pat Viešųjų pirkimų, bet kito įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu taip pat balsuoti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 89: už – 81, prieš nebuvo, susilaikė 8. Pritarta.

14.45 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 15, 16 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3300(2) (svarstymo tęsinys)

Dėl 2-3.3 klausimo yra K. Starkevičiaus pasiūlymas. Kviečiu jį pristatyti. Galite... (*Balsai salėje*) Supratau. Gera, pristatykite iš tribūnos, bet po to A. Bagdonas vis tiek pakomentuos kaip pranešėjas.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Čia yra Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Jis susijęs su prieš tai svarstytu įstatymo projektu Nr. XIVP-3516. Jo tikslas yra, jeigu vaizdžiai, nes mes daug kalbėjome apie dronus, kad būtų galima įsigyti tam tikrų detalių ribotą laiką, kad mes nestabdytume mokslinių tyrimų ir šios pramonės vystymo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ačiū už pristatymą. Sakykime, kad, man atrodo, 10 Seimo narių, pritariančių svarstyti šitą pasiūlymą, tikrai yra. Galime laikyti? Galime laikyti. Prašau A. Bagdoną pristatyti komiteto nuomonę.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė siūlymą ir jam pritarė bendru sutarimu dalyvaujant 10 komiteto narių.

PIRMININKAS. Valio! Gal mes galime bendru sutarimu pritarti šiam pasiūlymui? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Taigi tada balsuojame dėl 2-3.3 klausimo, įstatymo projekto, ar pritariame po svarstymo... Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo projektas. Ar pritariame po svarstymo?

Balsavo 91: už – 85, prieš nebuvo, susilaikė 6. Po svarstymo pritarta.

14.47 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso 16² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3396(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Vidaus vandenų transporto kodekso pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu balsuoti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 95: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta. Ačiū.

14.47 val.

Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 29 ir 29¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3306 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projekto pateikimas. Pranešėjas buvo L. Jonauskas. Kviečiu balsuoti dėl šio projekto.

Balsavo 84: už – 39, prieš – 4, susilaikė 41. Nepritarta.

Kviečiu apsispręsti alternatyviai. Kas balsuoja už, tai už grąžinimą tobulinti, kas prieš – už atmetimą.

Balsavo 91: už – 69, prieš – 22. Įstatymas grąžinamas tobulinti.

14.49 val.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3511 (pateikimo tęsinys)

Ir taip pat mes buvome apsvarstę darbotvarkės 2-13 klausimą – Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo projektą. Kviečiu balsuoti. Čia rašo: darbotvarkės 2-14 klausimas, projektas Nr. XIVP-3511. Pranešėja – E. Rudelienė. Kviečiu apsispręsti dėl šio projekto po pateikimo.

Balsavo 93: už – 53, prieš – 7, susilaikė 33. Po pateikimo yra pritarta. S. Gentvilas kažką nori pasakyti. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Aš norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados dėl projekto.

PIRMININKAS. Supratau. Ar mes galime sutarti, jog pagrindinis komitetas yra Aplinkos apsaugos komitetas, siūloma svarstymo data yra gegužės 16 diena ir yra prašoma Vyriausybės išvados? Galime sutarti? (*Balsai salėje*) Kaip ir galime, bet dar E. Sabutis norėtų.

E. SABUTIS (LSDPF). Kadangi šitas įstatymo projektas liečia visas vandentvarkos įmones visose savivaldybėse, tai norėčiau kaip papildomą pasiūlyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą.

PIRMININKAS. Tvarka. Ar galime ir tam pritarti? Papildomas – VVSK? Galime pritarti? Gerai. Ačiū, pritarta ir šiems dalykams.

Dabar, gerbiamieji kolegos, mums liko dar šiek tiek oficialaus balsavimo lango iki 15 val. 10 min. ir ne tiek daug projektų, tai aš manau, kad mes galėtume sutarti, jog dabar balsavimas vyks po kiekvieno klausimo ir per maždaug 45 minutes galbūt posėdį ir baigsime. Tvarka? (*Balsai salėje*) Gal net greičiau, taip.

14.51 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 13 ir 32 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-3568, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 ir 29 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-3569 (pateikimas)

Dabar kviečiu į tribūną K. Navicką pristatyti darbotvarkės 2-10.1, 2-10.2 klausimų paketą, tai yra Žemės įstatymo ir Vietos savivaldos įstatymo pakeitimus. Prašau.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai ir Seimo narės, teikiame Žemės įstatymo pakeitimus. Susiklostė situacija, nors neseniai priimtas Žemės įstatymas yra geras ir tinkamai suformuluotas, bet situacija yra tokia, kad nuo šių metų įsigaliojus nuostatai, kad visos laikinos sutartys nuomoti žemės ūkio paskirties žemę nutrūksta, o savivaldybės institucijoms nėra suteikiama teisė pratęsti laikino naudojimo žemės ūkio paskirties žemės nuomą... Ją galima, pagal dabar galiojančią nuostatą, galima pratęsti, ne pratęsti, o suformuoti tiksliai, kai yra suformuotas žemės sklypas, ir tik aukciono būdu, ilgalaikei nuomai... Turint mintyje, kad dėl žemės reformos, matininkų užkrovimo sklypo suformuoti tiesiog nėra galimybės ir savivaldybės neturi laikino sprendimo pratęsti žemės ūkio paskirties žemės naudojimą, mes siūlome dvejų metų laikotarpį, kad būtų pagal savivaldybės tarybos patvirtintą tvarką, savivaldybės administracijos direktorius ar meras galėtų suteikti leidimą naudoti laisvą žemės ūkio paskirties žemę, laikinai naudoti žemės ūkio veiklai.

Teisės departamento išvadoje yra pastabų, kad gal tai yra per lengvai suteikiamas dalykas. Noriu pabrėžti, leidimas naudoti žemės ūkio paskirties žemę nėra leidimas statybai, tai nėra leidimas naudoti žemės naudmenas, žemės kokybė nuo to nenukentės. O ūkininkai, kurie atsidūrė dabar, jie negali ir net negalės deklaruoti žemės ūkio naudmenų. Tai mes prašome, kad būtų sudaryta tokia galimybė savivaldybių taryboms, savivaldybių administracijoms sudaryti laikinas žemės ūkio naudojimo sutartis. Kadangi tai susiję su šių metų deklaravimu, aš noriu paprašyti, kad Seimas pritartų dėl skubos, kad šitas įstatymo pakeitimas būtų tvarkomas skubos tvarka. Tiek trumpai. Pasirengęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Taip, jūsų nori paklausti K. Mažeika. Jo savo vietoje nematau. V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų, kadangi dirbu Mažeikių rajone, yra Seda, tai Seda su šiuo klausimu susidūrė. Tik dabar toks techninis klausimas: ar laikinai galės naudotis ir tie, kurie turėjo nuomos sutartis, ir ar laikinai gaus naudojimąsi ir tie, kurie dabar norėtų tą žemę naudoti? Pavyzdys – pasėti ir deklaruoti. Kada tai žadate išspręsti ir kaimo vietovėse su laikinu naudojimu, nes dabar NŽT susitvarkyti nuomą užtrunka nuo metų iki pusantrų ir žemdirbiai negali nuomotis, negali deklaruoti tos žemės? Ačiū.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Į pirmą jūsų klausimo dalį atsakysiu taip: tai bet koku atveju spęs savivaldybė. Mes suteikiame šitą teisę ir tos teisės, diskrecinės teisės valdyti miestuose ir miesteliuose žemę... na, kita institucija neturėtų to daryti. Tai paliekame, kad tai išsprendžia savivaldybė.

Antras klausimas. Ką tik buvo Kaimo reikalų komiteto neformalus pasitarimas dėl žemės naudojimo. Tai aš manau, kad iniciatyvos ateis taip pat per kitus Seimo narius ar bendrai. Manau, kad bet koku atveju tai nėra šito įstatymo kryptis. Šito įstatymo kryptis sprendžia tik miestuose ir miesteliuose esančios laisvos valstybinės žemės ūkio paskirties žemės naudojimą žemės ūkio veiklai, ne kitai veiklai.

PIRMININKAS. Klausia A. Palionis.

A. PALIONIS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Visų pirma, noriu padėkoti už laiku pateiktą, na, pavėluotą, bet tikrai problemą sprendžiantį projektą. Gal patikslinsiu V. Ažuolą, žemė, perduota valdyti savivaldybėms, iki tol dirbta ūkininkų. Tai aš taip suprantu, kur laikinai nuomą dabar ir siūlote pratęsti. Bet tarp tos dirbamos žemės buvo įsiterpę sklypai, kurie nebuvo dirbami, žemės ūkio paskirties sklypai. Tai ar spėsime šitą problemą, kad bus galima ūkininkams suteikti trumpalaikę nuomą, ar ne?

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Andriau, aš patikslinsiu. Nėra siūloma pratęsti laikino naudojimo, nes laikinas naudojimas yra nutrūkęs su naujais metais. Dėl to, kas naudos žemę, spęs savivaldybės, atitinkamos institucijos. Kaip sakiau, siūlome, kad tvarka būtų tarybos, o sprendimas būtų arba mero, arba administracijos direktoriaus. Tas pat susiję ir su kita dalimi, nes mes kalbame apie sprendimą, kada galima būtų suteikti leidimą naudotis žeme, kai nėra suformuotas žemės sklypas. Jeigu žemės sklypas suformuotas ir viskas yra gerai, tai ir šiandieną tvarka yra. Eina į aukcioną ir gali turėti ilgalaikį ar kokį, kaip taryba apsispręs, tą žemės naudojimą. Bet čia yra tas dalykas, kai mes turime Seda, minėjo, yra Švenčionėliai, yra daug miestelių, kuriuose papuola tos žemės. Yra virš 2 tūkst., apie 2 tūkst. 800 hektarų ir apie 1 tūkst. pareiškėjų, kurie neteko tos teisės šiandieną automatiškai.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Kiek suprantu, gerbiamas ministre, iš tikrųjų ta sutartis jau nutrūkusi, ją reikia kažkokiu būdu atnaujinti. Tai šiuo atveju savivaldybė faktiškai, jeigu jai yra reikalingi savo poreikiams arba kažką galvoja, arba apskritai nenori prasidėti su neaiškiomis, gali neatnaujinti. Iš tikrųjų gali ši problema būti neišspręsta. Vis dėlto kiek preliminariai gali žemės trūkti, kad būtų įvykdyti išpareigojimai? Kiek jos reikia surinkti, kad galima būtų pasakyti, kad mes vykdome žalinimo programą, kuri buvo numatyta? Ačiū.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Gali nutikti visaip, jūs teisus, ir niekas nuo to neapsaugos, nes, kaip ir sakiau, yra savivaldybės sprendimo teisė. Bet mes turime Savivaldybių asociacijos raštą, prašymą šią problemą spręsti taip, kaip mes siūlome. Taip pat pačių savivaldybių iniciatyva yra, joms reikia instrumento dabar, kad galėtų šią problemą išspręsti.

PIRMININKAS. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Kalbame apie žemės ūkio žemę ir neturėtume kalbėti, kur ji yra, ar ji yra miestelyje, ar mieste, ar yra kur nors kaime. Mes turime kalbėti apie žemės ūkio žemės naudojimo tęstinumą, priešingu atveju visa ta našta klius savivaldybei. Ją reikės prižiūrėti, nušienauti ir dar negaus nuomos mokesčio. Manau, kad normalus sprendimas galėtų būti kalbant apie visą žemės ūkio veiklai naudojamą žemę ir turbūt neturėtume nusileisti iki 60 savivaldybių tvarkų. Taigi atsiras 60 skirtingų tos žemės naudojimo tvarkų. Ne! Turėtume viską surašyti į įstatymą ir mes jums padėsime tai padaryti. Ačiū.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas komiteto pirmininke, vienas gal tikrai komentaras būtų, nes su tuo, ką jūs sakėte, aš iš esmės sutinku. Vienas komentaras: mes jau priėmę sprendimą, kad

dalį žemės valdo savivaldybės miestuose ir miesteliuose, ir mes jau dabar sprendžiame, atsižvelgdami į to teisinio reguliavimo dalykus. O kad žemės ūkio paskirties žemė turi būti tvarkoma vienu reguliavimu, tai čia yra tai, ko klausė ir gerbiamas V. Ažuolas.

PIRMININKAS. Dėkui, daugiau klausimų nėra. Dėl motyvų už kalbės K. Mažeika, jo salėje nematau. V. Ažuolas – už. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų sprendimas labai laiku, tik labai stebina, kodėl Aplinkos ministerija, darydavo reformą, apie tai nepagalvojo. Sedos pavyzdys: ūkininkai turi nuomos sutartį, pasėjo pasėlius ir jiems pradingo visos nuomos sutartys. Buvo su reforma visos nutrauktos. Tai žmonės pasėjo pasėlius, deklaruoti negalės, taip išeina, ir derliaus negalės nuimti.

Tai labai reikalingas sprendimas ir jį reikia kuo greičiau priimti, kad elementariai ūkininkai galėtų deklaruoti tą žemę. Pavyzdys. Aš seniūno klausiau, kas atsitiktų kitu atveju, tai didžiuliai plotai realiai virstų džiuanglėmis ir ta pati seniūnija tas džiuangles turėtų prižiūrėti. Kviečiu tikrai balsuoti už šį pasiūlymą.

PIRMININKAS. Prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Aš nenorėčiau, gerbiamas pirmininke, pasisakyti prieš, bet norėčiau pasakyti keletą dedamųjų. Valiau Ažuolai, jūs profesionalus ūkininkas, bet maišote terminologiją. Sedos ūkininkas neturi nuomos sutarties. Jis turi laikinojo naudojimo sutartį – ne nuomos, nes sklypas nėra suformuotas. Sklypas į to savininko rankas pateko be aukciono. Dažniausiai tai būdavo telefoninė teisė: kas nors sužino, kad yra nesuformuotas valstybinis žemės sklypas, paskambina, užima, ir visiškai neskaidriu būdu padaryta.

Lietuvos miestuose, miesteliuose yra apie 3 tūkst. hektarų laikinojo naudojimo sutarčių, kurios kabo taip, be suformuotų sklypų. Svarbu, kad šitas įstatymas, kad ir kaip jis nuspręstų, pastūmėtų savivaldybes suformuoti sklypus ir juos aukcionuoti maksimaliai naudinga kaina, o ne kažkam istoriškai užėmus šitą sklypą be juridinio pagrindo, be aukciono. Ir šiandien bandoma pratęsti šitas sutartis. Tai yra nenaudinga pačioms savivaldybėms.

Šiandien įstatyme nėra nuostatų, kaip pasakyti, kad būtų pratęstos, bet atvirkščiai – pratęsiama šita neįstatyminė teisė, apie kurią pasakė ir Žemės ūkio ministerijos auditai, ir Valstybės kontrolė, ir STT. Viskas yra padaryta. Beje, ne Aplinkos ministerija nutraukė šitas sutartis, bet 2022 metų spalio mėnesį Nacionalinės žemės tarnybos įsakymu, kai dar ŽŪM'ui kaip steigėjui priklausė šita politikos sritis. Ne Aplinkos ministerija nusprendė.

Taigi įstatymas, jeigu jis bus priimtas, turi aiškiai pasakyti, ką savivaldybės daro nuo pirmos minutės, kad sklypai būtų suformuoti ir jie būtų paleisti per aukcionus, o ne kažkas, kas neturi jokios juridinės teisės, pasiėmęs tės šitų sklypų naudojimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti. Galime ir apsispręsti balsuodami. Kas pritaria šiam paketui po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 88: už – 84, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po pateikimo yra pritarta.

Replika – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Teisės departamento išvadoje siūloma ir Vyriausybės išvada, ir antikorporacinis vertinimas. Kadangi ministras teikia, tai gal Vyriausybės išvados nereikia, bet antikorporacinį vertinimą gal pasidarykime dėl visa ko.

PIRMININKAS. Dėkui. Bet šitą klausimą teikia ministras kaip Seimo narys – ne kaip ministras, dėl to yra laukiami visi siūlymai. Ar aš teisingai suprantu, Simonai, kad antikorporacinio vertinimo išvada jūsų yra prašoma? Supratau, gerai.

Ponas A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Prašau mano balsą įskaityti už.

PIRMININKAS. Dėkui. Balsas už. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, tik 4 Seimo nariai pasisakė prieš. Kaip reikia taip nekęsti žemdirbių? Žemdirbys gauna laikinojo naudojimo sutartį, po to pereina visas procedūras. Nuomos sutartis susitvarkyti – metai, pusantrų. Dabar paimsime antikorporcinį viską, jie negalės deklaruoti tų plotų, kol neturės laikinosios sutarties. Dabar tūkstančių hektarų jie negalės deklaruoti.

PIRMININKAS. Dėkui. Dar V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ir kaip reikia nekėsti savivaldybių, kad paliktume joms naštą prižiūrėti tuos plotus ir už juos negauti nuomos?

PIRMININKAS. K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Tikrai nereikia jokio antikorupcinio vertinimo. Dabar ūkininkai negalės sudaryti sutarčių, negalės. Ir, Simonai, reikia pripažinti klaidas. Kaip buvo su akcizu, taip ir čia. Tikrai, 84, o tu įžvelgi korupciją. Taip.

PIRMININKAS. Taip. Buvo paminėtas S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamasis Kazy... Gerbiamas Kazy... Gerbiamas Kazy, čia ne S. Gentvilo klaida – čia yra sovietmečio praeitis. Lietuvoje 70 tūkst. hektarų yra valdoma be teisinio pagrindo. Be teisinio pagrindo, be oficialaus aukciono. Sena schema, kai Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojai gaudavo skambutį dėl neužimtos žemės, paskambindavo kas nors be sklypo, be aukciono pasiimdavo žemę, ir šiuo įstatymu jūs norite tai pratęsti. Ir dabar, kai man kažkas sako, kad aš klaidą darau, tai aš noriu ištaisyti, kad vis dėlto būtų skaidrus procesas. Aš nieko kito neprašau – tikrai STT antikorupcinio vertinimo. Čia nėra klaida. Čia yra 70 tūkst. hektarų Valskybės kontrolės, Žemės ūkio ministerijos audito ir taip toliau pripažinta kaip nelegalus pagrindas. Prašau atsiimti savo žodžius, kad čia yra Aplinkos ministerijos klaida, ir pripažinti, kad pasitikrinti reikėtų. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Aš, gerbiamieji kolegos, siūlau pabaigti replikas tais, kurie atsistojo prie mikrofonų. Prašau. K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Galėjai jau per tą laiką sutvarkyti, jeigu sakai, kad kažkas nesutvarkė. Vienas dalykas.

Kitas dalykas. Antikorupcijos vertinimo prašymas iš STT – čia tik prisidengimas ir laiko delsimas, kaip ir pats prašei Vyriausybės nuomonės. Tikrai įvertink tai, kad 84 balsavo už, ir baigia me tą ginčą. Jeigu kas ką pasakėme aštriau, tai pamirškime.

PIRMININKAS. Gerai. Taip, K. Mažeika. Ir tada baigiasi.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, tikrai siūlau nekvestionuoti tų 70 tūkst. hektarų, nemojuoti, kad iki šiol 30 metų kažkas nelegaliai gavo Europos Sąjungos išmokas arba kitaip naudojosi. Manau, būtų tikrai didžiulis skandalas ir tai yra dėmės užmetimas ūkininkams ir žemdirbiams, kurie deklaravo. O dabar deklaravimo procesas yra ant nosies, vadinasi, jau kitą mėnesį užsivels procesas, kai žmonės negalės deklaruoti, nors ten daugybę metų deklaravo. Aš manau, tikrai nepriešinkime šiuo atveju. Palikime savivaldybėms, kad sutvarkytų visus metaduomenis, tegul sutvarko sklypus. Tada normalia tvarka reikia perleisti tiems paties ūkininkams, kurie iki šiol ir darė, nes dabar dėl proceso tikrai laikas užtruks.

PIRMININKAS. Dėkui. Taip, ir J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Pagal Seimo statutą STT išvada turėtų būti privaloma dėl projektų. Kai teikia Vyriausybė, tai Vyriausybės derinimo metu tai yra padaroma. Dabar, kai teikia ministras, aš manau, kad jis nėra STT išvados paprašęs. Todėl gal čia nedarykime problemos, fiksuojame, kad tokia išvada reikalinga, ir tai nieko čia labai nepailgins. STT paprastai per kelias dienas tą išvadą pateikia.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, tai dabar apibendrinu mūsų visą diskusiją. Taip, pagrindiniu komitetu yra siūlomas Kaimo reikalų komitetas. Svarstymo data yra balandžio 16 diena. Aš suprantu, kad pateikėjas prašė skubos tvarkos, bet kieno vardu jis prašė tos skubos tvarkos? Frakcijos vardu ar Vyriausybės vardu skubos tvarkos? Frakcijos? Frakcija siūlo skubos tvarką dėl šio įstatymo? (*Balsas salėje: „Vyriausybės.“*) Supratau. Siūloma skubos tvarka. Gerai. Tai mes dabar apsispręsimė dėl skubos tvarkos balsuodami. Vyriausybės išvados niekas nesiūlė. Kviečiu balsuoti dėl skubos tvarkos. (*Šurmuly salėje*)

Vyriausybės, atsiprašau, skubos tvarkai pritarta. Už – 82. Ir dėl antikorupcinio vertinimo gal galime bendru sutarimu sutarti? (*Balsai salėje*) Yra noras balsuoti, na, balsuojame. Jeigu norite balsuoti, balsuojame, ar paprašome antikorupcinio vertinimo.

Balsavo 82: už – 30, prieš – 22, susilaikė 33. Nežinau, kaip tai atrodo, bet antikorupcinio vertinimo nėra paprašyta. Komitetas, matyt, galės apsispręsti per kitas stadijas.

15.10 val.

Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3096(3), Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3097(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-10 klausimas... dabar jau darbotvarkės 2-11 klausimas – Odontologijos praktikos ir Pacientų teisių ir žalos sveikatai įstatymų projektai. Teikėja – R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir lydimąjį Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Noriu atkreipti dėmesį, kad 2020 m. birželio 10 d. buvo svarstyti Medicinos praktikos, Odontologijos praktikos, Slaugos praktikos įstatymų projektai, tačiau Sveikatos reikalų komitete buvo padaryta šių projektų svarstymo pertrauka.

Atkreipiu jūsų dėmesį į tai, kad teisės aktais yra įtvirtinta studentų teisė įgyjant universitetinę ar aukštąją neuniversitetinę išsilavinimą turėti galimybę atlikti praktiką, tačiau nė vienas teisės aktas nereglamentuoja atsakomybių ir žalos atlyginimo mechanizmo. Iš principo, žiūrint į teisės aktus, yra Odontologijos studijų krypties aprašas, yra Burnos priežiūros studijų krypties aprašas, juose yra nurodyta, kokie rezultatai turi būti pateikti: būtent praktinė patirtis, etika, bazinės teisės žinios, tačiau vėlgi nėra kalbama apie atsakomybę tiek studentų, tiek prižiūrinčiojo dėstytojo. Toks modelis, kur numatyta tokia atsakomybė, yra taikomas daugelyje pasaulio ir Europos valstybių, todėl, prieš priimant mano minėtus įstatymų pakeitimus, Lietuvoje tokia praktika sieti su atsakomybe buvo, to neliko taikant dabartinį reglamentavimą.

Projektuose (čia aš kartu pristatysiu ir pagrindinį, ir lydimąjį) yra siūloma tikslinti odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos klaidų apibrėžtis, nurodant, kad jos apima ir odontologijos studijų studentų, išskyrus gydytojo odontologo rezidento, veikas praktikos asmens sveikatos priežiūros įstaigoje metu, kai jos sukelia žalą pacientui.

Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme siūloma tikslinti žalos atlyginimo sąlygas (24 straipsnio 6 dalis) ir nurodyti, kad žala atlyginama, jeigu ji padaryta teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant tai, kai jas teikiant vykdomas mokymo procesas, tai yra tam tikrus tiriamuosius ar gydomuosius veiksmus atlieka odontologijos ar kitas studentas ir tai nėra neišvengiama žala, taip pat įtvirtinti dėstytojo (gydymo įstaigoje dirbančio gydytojo) atsakomybės ribas už jo prižiūrimo studento veiksmus praktikos metu.

Projektais yra užtikrinama, kad žala paciento sveikatai, padaryta studento jo praktikos gydymo įstaigoje metu, būtų atlyginama iš Valstybinės ligonių kasos administruojamos sąskaitos, kurioje kaupiamos gydymo įstaigų įmokos žalai atlyginti. Atkreipiu dėmesį, kad rengiant projektus buvo diskutuojama ir žiūrima, kaip geriau reglamentuoti šiame įstatyme mano paminėtas nuostatas, tiek su Sveikatos mokslų universiteto Kaune specialistais, tiek su Vilniaus universiteto Odontologijos fakulteto specialistais. Iš tikrųjų tai yra jau trečias variantas. Atsižvelgta ir į tas pastabas, kurios buvo teikiamos Teisės departamento.

PIRMININKAS. Dėkui. Yra klausimų. Pirmoji klausia A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, kaip žinome, kompensacijos už padarytas medikų klaidas yra išmokamos, kaip jūs ir minėjote, iš VLK pagal Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nustatytą tvarką ir į šį fondą yra mokamos lėšos. Į tą fondą moka lėšas gydymo įstaigos, o gydytojai ir kitas personalas yra sudarę darbo sutartis. Prašau patikslinti, ar aš teisingai supratau, kad čia vyresnių kursų studentai bus patys atsakingi už tas klaidas? Jie neturi darbo sutarčių, tai kas už juos mokės? Tai vienas klausimas.

Antras klausimas: ar tai nėra diskriminacija, palyginti su kitų medicinos specialybių gydytojais, nes jie turi būti jau rezidentai ir turi turėti darbo sutartį? Galbūt ne taip supratau?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Gerbiama Asta, jūs dabar išsakėte tas pastabas, kurios buvo teikiamos ir surašytos dėl projekto, teikto 2020 metais, nes būtent į tai buvo atkreiptas dėmesys ir

dėl to buvo numatyta praktika. Visų pirmiausia, jeigu mes pažiūrėsime į Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo, kaip aš minėjau, 24 straipsnio 6 punktą, būtent čia yra įrašyta, kad: „Žala atlyginama, jeigu komisija nustato, kad teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas arba odontologijos...“ Tokia redakcija buvo įrašyta naujai: „...arba odontologijos ar burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studentui atliekant odontologijos ar burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studentų praktiką...“ Šitaip yra papildytas įstatymas, kuris apima ir studentus, todėl už jų padarytas klaidas, kurios gali būti neišvengiamos, atlyginama bus taip, kaip ir medikams.

Diskriminacijos šituo... Čia jau jūsų antras klausimas. Dėl diskriminacijos šiame projekte, kaip jūs įvardinate, kitų rūšių ar, kaip čia pasakyti, tų, kurie anksčiau buvo teiktame projekte, kurie turėtų atsakyti pagal Slaugos praktikos įstatymą ir kitus įstatymus, buvo apsispręsta mūsų diskusijose, kad mes, kadangi, kaip sakė ir A. Veryga šiandien mūsų frakcijoje, pabrėžė, kad odontologija turi tam tikrą specifiką, tai apsispręsta buvo, kad šitą projektą rengiame kaip pirmą ir žiūrėsime, ar bus pritariama. O tada jau Sveikatos apsaugos ministerija, kadangi ir su jais buvo diskutuota šiuo klausimu ne kartą, rengs kitų sričių specialistams tokią pat tvarką, kad studentai nebūtų diskriminuojami.

PIRMININKAS. Klausia A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, klausimas labai aktus, svarbus. Jį reikia vienaip ar kitaip išspręsti. Komitete bandėme tą daryti, bet gavome aiškų atsakymą, kad jeigu žmogus, šiuo atveju studentas, nori būti draustas dėl padarytos žalos, už jį kažkas turi mokėti arba jis pats turi mokėti į fondą, nes priešingu atveju bus taip, kaip su PSDF įmoka, sveikatos draudimo įmoka, kada per daugelį kadencijų mes sukūrėme 23 gyventojų (jie moka, turi lengvatas mokėdami įmokas) grupes, tai čia populiariai vadinamas gyvulių ūkis yra. Jeigu mes dabar atversime Pandoros skrynią ir jau pasakysime, kad dėl žalos atlyginimo įstatyme galime numatyti grupę, kuriems nereikės mokėti, tai bus tas pats už kelerių metų gyvulių ūkis, kaip yra ir čia. Kaip vis dėlto jūs manote, kas turėtų mokėti tą įmoką?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Aš manau visų pirma, kad visa tvarka yra truputį griežtesnė ir konkreti. Įmokas moka gydymo įstaigos. Studentas dirba... Į PSDF atlyginama žala yra būtent atlyginama iš tų pinigų, kurias sumoka gydymo įstaigos. Tai studentas, kuris atlieka praktiką, turi gauti visas žinias, jisai praktiką atlieka tam tikroje gydymo įstaigoje prižiūrimas gydytojo. Taip pat tai yra įvardinta, vadinasi, jeigu yra klaida, atsako tiek gydytojas, tiek studentas tos gydymo įstaigos, kurioje dirba.

PIRMININKAS. Klausia A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (DFVL). Gerbiama kolege Rimante, visgi jūs neatsakote nei į Astos du užduotus klausimus, nei į gerbiamo komiteto pirmininko užduotą klausimą. Iš jūsų pristatymo visgi neaišku, o kas padengs tas išlaidas, kurias reikės už studento padarytas klaidas atlyginti? Tai yra pirmas klausimas.

Antras klausimas. Visgi jūs pasakykite – galbūt ne taip suprantu? – ar studentas, atliekantis praktiką, teikia visavertę paslaugą taip, kaip jinai įstatyme yra įvardijama, ar visgi už paslaugos kaip tokios teikimą yra atsakingas ne studentas, o galbūt praktikos vadovas ar kuris nors paskirtas gydytojas, kuris prižiūri to studento veiklą? Taigi tie du klausimai, bet reikia, kolege, visgi atsakyti į tuos esminius klausimus, kurie yra keliami.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Gerbiamas Algirdai, aš pacitavau Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio pakeitimo būtent 6 punktą, kuriame ir yra kalbama, kad įvertina visa tai, kas įvyko, jeigu yra padaryta klaida, komisija ir komisija taiko tas pačias nuostatas, kaip ir taiko kitais atvejais. Tačiau šito projekto 6 punkte yra papildyta, kad būtent apima ir odontologijos ar burnos priežiūros studijų krypties studentų programas, kai studentas atlieka praktiką.

Dabar, kai jūs klausiate, kas konkrečiai dirba, ar pats studentas? Studentas mokosi prižiūrimas ir vadovaujamas gydytojo, nes kaip gali studentas (taip ir buvo keliamas klausimas) atlikti praktiką, kai tiesiogiai jam nesudaromos galimybės gydyti dantį ir atlikti kitus veiksmus, teikti kitas paslaugas? Todėl iš tiesų reikėjo išspręsti ir dėl to klausimo apimties, ir dėl žalos atlyginimo.

PIRMININKAS. Klausia L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū. Mes iš tiesų kalbame apie atsakomybę, o atsakomybė, jau čia nuskambėjo ne vieną kartą, yra arba draudžiama, arba kas nors už ją moka. Kai prireikia lėšų, tuomet turime žinoti, iš kur tų lėšų paimsime. Šiuo atveju studentas nėra įdarbintas, o gydymo įstaiga moka už savo darbuotojus, jeigu jau kalbame apie gydymo įstaigą. Kaip teisininkė tikrai turite žinoti tokį dalyką, kad teisme advokatai su žemėmis sumaišytų įstaigos mokėjimą už neįdarbintą asmenį arba, atvirkščiai, – gindamiesi pasakytų, kad yra neįdarbintas ir mes nemokame už tokį asmenį. Gal įstatymo pataisos yra reikalingos, bet man įdomu žinoti, kiek ir kam tokios pataisos kainuos? Ačiū.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Gerbiamas Linai, įvertinti, kiek ir kam kainuos, tokių klaidų, ko gero, ypatingų ir nebuvo, jeigu kreipiamasi... Dabar suskaičiuoti, kiek buvo padaryta klaidų ir kiek galėjo kainuoti, aš manau, tokios statistikos mes tikrai neturėsime. Mes galėtume įvertinti tiksliai ateityje, po įstatymo priėmimo.

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Dėkoju, gerbiama Rimante, už pristatymą. Man kilo panašus klausimas, bet jūs jau ką tik paskutiniaisiais sakiniukais iš dalies ir atsakėte, kiek tokių atvejų yra buvę. Ar tai yra praktinis, ar vis dėlto labiau teorinis iššūkis, kurį reikia spręsti? Čia viena klausimo dalis.

Kita klausimo dalis. Tam tikrą riziką prisiima patys pacientai, kai jie ateina ir pasirašo sutikimą, kad nori ir sutinka, kad jiems būtų atliekamas gydymas ar teikiamos kitos paslaugos, gydytojui prižiūrint praktikantą. Tam tikras jau yra mechanizmas, kad, vienas dalykas, pacientas sutinka, kitas dalykas, už tai atsakingas kaip ir yra prižiūrintis gydytojas. Ar vis dėlto tai yra labiau praktinė problema, ar labiau tokia teorinė problema? Ir kodėl tada kilo šita iniciatyva?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Iš tikrųjų problema yra ta, kad pagal dabartinį reglamentavimą... Aš atkreipiau dėmesį – turbūt neatkreipėte? – į tai, kad šiuo metu yra aprašai. Odontologijos praktikos aprašas. Tai yra gydymo, ne gydymo – mokslo įstaigos aprašai, ko yra reikalaujama iš studentų. Burnos priežiūros taip pat atskiras aprašas. Ten iš jų yra reikalaujama daugiau, negu šiandien leidžiama. Būtent įstatymo projekte (čia yra pataisyti 1, 2, 11 straipsniai) yra jau tiksliau reglamentuota, kad gali atlikti tam tikras veikas arba teikti tam tikras paslaugas. Bet atskirai, atskirame straipsnyje yra aiškiai parašyta, kad prižiūrimi gydytojo. Taigi, atsakomybės diferencijavimai, jeigu kas nors įvyktų, nes tokių faktų... Tikrai mes diskutavome daug, kaip matome, čia yra trečias variantas. Atsižvelgėme ir į Teisės departamento pastabas. Apie tokius faktus, kad įvyko, kur būtų reikėję... Tuo lygmeniu, kiek studentui buvo leidžiama dirbti atliekant praktiką, teikti paslaugas ar atlikti tam tikras veikas, nebuvo, nes iš esmės ir nebuvo leidžiama.

PIRMININKAS. Dėkui. Į klausimus atsakėte. Dabar dėl motyvų už kalbės A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiama kolegė, kad neatrodytų, kad aš visada, bent jau posėdžio pirmininkui neatrodytų, kad aš visada einu prieš odontologus, tai aš šį kartą raginsiu balsuoti už. Yra nusistovėjusi dabar tokia praktika: jeigu nueisite į universitetinę ligoninę, jums kartais gali pasiūlyti, kad ne gydytojas teiks paslaugą, bet studentas praktikos metu. Už tai, kiek aš žinau, 30 % mažesnis įkainis būtų taikomas. Išties universitetai, abu universitetai, rengiantys odontologus, kreipiasi ir prašo išspręsti šią problemą.

Kaip kolegė atsakė, kad darbdavys turėtų mokėti. Darbdavys negalės mokėti dėl to, kad neturi darbinių santykių su praktikantu. Bet problema yra rimta, ją reikia spręsti, nes dabar pacientų sutikimu... Tarp kitko, jeigu pacientas sutinka, kad jam teiktų paslaugas praktikantas (pacientas sutinka raštu), prižiūrimas vadovo, bet tada visiškai atsako tiksliai vadovas, nors jisai tikriausiai visada už nugaros stovėti negalės.

Labai prašyčiau, gerbiamas Algirdai ir visi kiti, pritarti po pateikimo. Bandysime ieškoti kokių nors būdų, bet principas turėtų būti išlaikytas. Kažkas turi mokėti, tada tas asmuo bus laikomas draustu, jeigu ne... Jau minėjau, kas atsitiko su PSDF biudžetu. Žmonės, kurie turi kartais ir didesnes pajamas negu mes čia visi, kai kurie moka simbolines įmokas į PSDF biudžetą. Konstitucinis Teismas aiškiai pasakęs: moka visi nuo turimų pajamų, bet gauna paslaugas vienodo lygio

ir vienodas paslaugas, kad ir kokią įmoką sumoka, bet turi priklausyti nuo pajamų. Prašyčiau pritarti po patekimo.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (DFVL). Mieli kolegos, gerbiama Rimante, dėkojame už projekto pristatymą. Tikrai, matyt, niekas neabejoja, kad reikalingas čionai aiškesnis teisinis reguliavimas, tačiau yra keletas „tačiau“. Pirmas dalykas, tai yra konstitucinis lygiateisiškumas. Principas turi galioti tikrai visiems. Jeigu mes imamės šitos neišspręstos problemos, mes tikrai negalime kokio nors vieno brūkšnelio pradėti reguliuoti, neturėdami viso proceso reguliavimo. Tai būtų, matyt, neteisinga ir tai būtų nesąžininga apskritai kitų profesijų studentų atžvilgiu, ir apskritai paties proceso valdymo.

Kitas dalykas. Mieli kolegos, ką ir Antanas kalbėjo, ir gerbiamas Linas, vis dėlto kažkas už tai sumokėti turės. Tai mes negalime teikti projektų ir čia gūžčioti pečiais, o kas gi tas lėšas... Iš kur mes jų paimsime? Iš tikrųjų, kalbėti apie tai, kad padengs darbovietė, kokia privati klinika... Apie ką mes kalbame? Mes turime būti teisiškai teisingi. Jeigu nėra darbinių santykių, tai to padengimo iš darbovietės tikrai nebus.

Trečias dalykas, ko aš pasigedau. Vis dėlto reikia aiškiai įsivardinti, ar studentas teikia visą vertę paslaugą klientui? Suprantu, kad pasirašo, sutinka, kad studentas, bet kas gi teikia paslaugą? Būtų klaida laikoma ir teisiniai procesai galimi už paslaugos klaidingą suteikimą. Šiuo atveju studentas teikia, atliekantis praktiką, ar prižiūrintis dėstytojas, ar kitas gydytojas, kuris yra kažkokiais sutartiniais įsipareigojimais prižiūrintis tą studentą. Tai tiek.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu apsispręsti balsuojant, ar pritariame šiems projektams po patekimo.

Balsavo 77: už – 68, prieš – 1, susilaikė 8. Pritarta po patekimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 14 dieną. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.31 val.

Baudžiamojo kodekso papildymo 309¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3031(2) (pateikimas)

Kviečiu R. Šalaševičiūtę grįžti į tribūną pristatyti Baudžiamojo kodekso papildymo 309¹ straipsniu įstatymo projektą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Pristatau projektą, dėl kurio šiandien buvo labai diskutuojama įvairiais aspektais, būtent Baudžiamojo kodekso papildymo 309¹ straipsniu. Šiame straipsnyje numatoma ir jis įvardintas kaip kraujomaiša, kad tas, kas savanoriškai lytiškai santykiavo su kitos lyties asmeniu, žinodamas, kad tas asmuo yra giminytės ryšiais su juo susijęs – vaikas, tėvas, motina, tikras ar netikras brolis ar sesuo, senelis, vaikaičiai, dėdė, teta, sūnėnas, dukterėčia, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus ir dėl to gimė fiziškai ar protškai neįgalus vaikas, baudžiamas laisvės apribojimu arba areštu, arba laisvės atėmimu iki šešių metų.

Paaiškinu priežastis, kurios paskatino parengti šį projektą, tikslus ir uždavinius. Pirmiausia, būna atvejų, kai dėl įtariamo savanoriško lytinio santykiavimo tarp artimų giminaičių gimsta neįgalūs kūdikiai. Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nėra nustatyta baudžiamoji atsakomybė už savanorišką lytinį santykiavimą tarp artimų giminaičių. Dėl to prokuratūros ir policijos pareigūnams, nustačius lytinius santykius su artimu giminaičiu ir dėl to gimus neįgaliam kūdikiui, nėra galimybių pradėti baudžiamąjį procesą.

Galiu paaiškinti dar tiek, kad, kalbant ir diskutuojant su prokurorais, netgi kai būna tokie atvejai, reikia ieškoti, kokį taikyti Baudžiamojo kodekso straipsnį. Ir galimybė tik viena, bet kuri neatitinka tokios, na, sakykime, veikos arba nusikaltimo, tai yra tada taikomas straipsnis dėl sveikatos... numatantis atsakomybę už sveikatos sutrikdymą.

2021 metais Negalios organizacijų forumo atliktas tyrimas parodė, kad moterimis, turinčiomis negalią, yra manipuliuojama. Ir daugeliu atvejų (tokia informacija buvo pateikta po 100 moterų apklausos), daugeliu atvejų partneriai, globėjai, tėvai, kraujo ryšiais susiję šeimos nariai – tėvai, broliai, vaikai, santykiuoja ir po to būna, kad net gimta neįgalūs vaikai.

Man atrodo, jeigu skaitote spaudą, kad „Lietuvos ryte“ praeitais metais buvo dvi tokios situacijos, kai dėl kraujomaišos neįgali mergina, kuri santykiavo su broliais, pagimdė neįgalų kūdikį ir jis po mėnesio mirė. Broliams buvo taikoma atsakomybė.

Lietuvos Respublika vidaus reikalų ministrės 2023 m. birželio 1 d. buvo pateikti statistiniai duomenys apie pastaruosius trejus metus Lietuvos vaikus, kurie buvo pripažinti nuo seksualinių nusikaltimų... Tai dažniausiai vaikai, patiriantys seksualinį smurtą artimoje aplinkoje. Ne visada tai, kas vyksta šeimoje, yra žinoma. Ir tai, kad tai yra smurtas, kur galima taikyti baudžiamąją atsakomybę, išaiškėja, aišku, kiek vėliau, o kai kada taip ir lieka nuskriaustų merginų apie skriaudas neįvardijama.

Svarbiausias šio įstatymo projekto tikslas yra teisiškai sureguliuoti savanoriškų lytinių santykių tarp artimų giminių klausimus ir dėl to kylančias problemas gimus neįgaliam vaikui. Turbūt žinote, kas skaitėte aiškinamąjį raštą, matėte, kanonų teise yra uždraustos santuokos tarp pirmos eilės giminių Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.17 straipsnyje, taip pat draudžiama tuoktis artimiems giminiams, įvardijant pirmos ir antros eilės giminystę.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Genetikos ir molekulinės medicinos klinikos vadovės profesorės R. Ugenskienės nuomone, apskritai kraujomaiša ženkliai didina autosominiu recesyviniu būdu paveldimų monogeninių ligų riziką. Pirmos eilės giminės, tėvai ir vaikai, turi 50 % bendrų genetinių variantų, todėl didelė tikimybė, kad 25 % gimusių vaikų dėl kraujomaišos turės paveldimas tam tikros ligos rizikas.

Na ir dar noriu atkreipti dėmesį, kad buvo užsakytas ir pateiktas tyrimas dėl to, kaip yra kriminalizuojama kraujomaiša daugumoje Europos Sąjungos valstybių, išimtis tik, jeigu imsime Europos Sąjungą, yra Lietuva, Latvija, Liuksemburgas, Ispanija, Italija, Portugalija, Prancūzija ir Slovėnija. Tuo tarpu Australijoje, Amerikoje, Kanadoje yra numatyta labai griežta atsakomybė ir asmenys yra baudžiami laisvės atėmimu iki 25 metų, kai kuriose Amerikos valstijose – iki gyvos galvos, Kanadoje baudžiama laisvės atėmimu iki 14 metų.

Siūlomas reglamentavimas, apribojant giminystės ryšiais susijusių asmenų savanorišką lytišką santykiavimą, turėtų sumažinti nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų seksualinio apsišprendimo laisvei ir neliečiamumui, ypač prieš vaikus. Numatyti apribojimai padėtų ginti viešąjį interesą, kas būtina atsižvelgiant į didėjančią seksualinių nusikaltimų tendenciją ir naujų rūšių grėsmes šioje srityje, ypač vaikų artimoje aplinkoje, užtikrintų dėl kraujomaišos vaikų apsigimimų mažėjimą, mažintų paveldimų ligų riziką, stiprintų visuomenės fizinę ir psichinę sveikatą, gerovę bei dorovę.

Prašau pritarti projektui. Jis, aišku, gali būti taisomas, nes buvo diskusijų, ar neturėtų būti atskiriamos grupės, projekte nepaliekant suaugusiųjų savanoriško lytinio santykiavimo, paliekant tik vaikus ir kitą grupę, jautrią grupę, tai yra neįgaliuosius. Galima, be abejo, diskutuoti, kaip ir diskutuoti dėl kai kurių nuorodų Teisės departamento išvadose. Diskutuoju su pareigūnais ir baudžiamosios teisės specialistais, mano nuomone, toks įstatymas Lietuvoje turėtų atsirasti. Ačiū. Viskas.

PIRMININKAS. Klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Man atrodo, mes po nacių Vokietijos antrą kartą matome bandymą kriminalizuoti vaiko gimimą, tik ten buvo kriminalizuotas tam tikrų vaikų gimimas arių šeimoje. Čia matome bandymą kriminalizuoti neįgalių vaikų gimimą šeimose, kuomet padaroma straipsnio 2 dalis ir nurodoma, kad dėl to, kad šeimoje gimė neįgalus vaikas, baudžiamoji atsakomybė didėja iki šešerių metų. Iš tikrųjų, apie tą teisinę logiką aš jau nelabai klausiu. Klausiu dėl vertybių, nes iš tikrųjų, kaip jums atrodo vertybiškai tas dalykas, kai mes neįgaliems žmonėms Lietuvoje pasiunčiame žinią, jog jų gimimas gali būti baudžiamąją atsakomybę sunkinanti priežastis? Kaip turėtų jaustis tada neįgalūs žmonės, kurie Lietuvoje yra gimę, kurie ir taip yra diskriminuo-

jami, kai mes dar baudžiamąja teise, tai yra sunkiausiu teisės mechanizmu, užvažiuojame ant to, kad neįgalus žmogus visuomenei yra nereikalingas?

PIRMININKAS. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Nes jūs ir pristatydamą pasakėte iš esmės tai, kad sumažėtų žmonių.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Na, Agnė, jūs visada interpretuojate taip, kaip jums norisi. Tikslas čia ir yra, kad nebūtų tarp artimų, ypač pirmos eilės giminių, lytinių santykių, dėl ko gali gimti neįgalūs vaikai. Neįgalus vaikas... Niekas nenori eliminuoti tų neįgalių vaikų, nes jie puikiau-siai gali augti ir šeimoje. Aš manau (daugiausia turbūt pagal spaudos apžvalgą), kalti būna vyrai, o motinoms niekas neatimtų tokios teisės auginti neįgalų vaiką. Bet, kita vertus, turbūt puikiai suprantate, kad mes turime imtis bet kokių logiškų ir tinkamų priemonių, kad atgrasytume to-kias veikas. Jeigu tai būtų, sakykime, čia tik Lietuvos ar dar vienos kitos valstybės sumanymas, galėčiau sakyti – jūs teisi, bet kai didžioji pasaulio dalis turi atsakomybę už kraujomaišą, aš ma-nau, neteisi esate. Jūs galbūt pati gyvenate irgi ne didmiestyje. Man atrodo, kiekvienas, kuris yra išrinktas mažesnių miestų apygardose, žino, kas darosi tose teritorijose, ten, kur yra girtaujama ir kur paklausus turbūt jauni žmonės net nežino, kas tai yra kraujomaiša. Tiesiog norisi, kad būtų tokios žinios žmonių ir, aišku, atgrasytų tai, dėl ko gimęs neįgalus vaikas negali gyventi norma-laus gyvenimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Danielė. Prašau.

M. DANIELĖ (LF). Labai ačiū. Miela Rimante, aš atkreipiau dėmesį į Teisės departamento pa-stabas. Matau, kad Teisės departamentas sako, kad yra ne iki galo aišku, kodėl yra siekiama nu-statyti baudžiamąją atsakomybę už savanoriškus lytinius santykius su seneliu, o savanoriški lyti-niai santykiai su bobute, kuri taip pat, kaip ir senelis, tiesiosios linijos giminaitė, nėra nustatoma baudžiamoji atsakomybė. Tai gal galite paaiškinti? (Juokiasi)

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Galite nebetęsti, nes čia jau nuo pat ryto mes diskutavome dėl to klausimo. Čia yra tiesiog techninė klaida. Turėjo būti „seneliai“, nes aš pasižiūrėjau į pirminius variantus ir... Tiesiog kartais neturiu tiek laiko, kad viską perskaityčiau. Lygiai vienodai yra su pusiau broliu ir su pusiau seserimi. Tai yra pusbroliai ir pusseserės. Tačiau užsienio apibendrini-me visur yra taip įvardinama, kaip įvardinama mūsų projekte.

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Gerbiama projekto pristatytoja, iniciatore Rimante, no-rėjau pasiteirauti irgi dėl to baigtinio sąrašo, kuris yra numatytas. Pristatymo metu jūs tarsi sakė-te apie pirmos eilės šeimos ratą, bet projekte iš tikrųjų yra daugiau – ir dukterėčios, ir dėdės, ir tetos...

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Taip.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). ...bet nėra pusbrolių, pusseserių. Vienas dalykas, kaip vis dėlto čia tos artimiausių ryšių ar ne artimiausių ryšių?.. Kaip šiuo atveju yra? Man atrodo, kad čia tikrai yra tokių klaidų, dėl kurių reiktų pasvarstyti.

Kitas dalykas dėl to netikro brolio ir netikros sesers.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Jau paaiškinau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ne, nepaaiškinote, kas čia tiksliai turėta mintyje, nes pusbrolius, pusseseres, tarkime... Kaip čia yra? Aišku, čia vis tiek yra giminystės ryšys. Kas čia tiksliau turima mintyje su tuo netikru broliu?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Pirmiausia dėl netikro brolio, netikros sesers – turima omenyje pusbroliai ir pusseserės, nes būtent iš... Aš jums ir sakau, kad čia taip, kaip ir su seneliais išėjo, lygiai tas pats, nes paimta buvo iš visos medžiagos, susijusios su pasaulio, sakykime, praktika, ir tiesiog galutinis variantas nepataisytas.

Priminkite, koks buvo pirmas jūsų klausimas? (*Balsas salėje*) Ai, taip. Aš įvardijau pirmos ei-lės gimines, kai kalbėjau apie genetinius susirgimus. Tiek gerbiamo A. Utkaus, Santaros klinikų Medicininės genetikos centro išvadose, tiek Kauno klinikų išvadose būtent ir nurodoma, kad di-džiausia tikimybė, jeigu yra kraujomaiša tarp pirmos eilės giminaičių, vaikui sirgti imunine auto-genine liga. Jeigu kalbėtume jau apie pusbrolius, pusseseres, tetas, dėdes, tikimybė su kiekvienu

giminystės laipsniu mažėja, bet tokia tikimybė yra. Beje, užsienio praktikoje gal kokiose penkiose ar šešiose valstybėse atsakomybė antros eilės giminaičiams visiškai nėra numatoma. Yra įvardijami tėvai, broliai, seserys, vaikai. Tuo ir apsiribojama. Todėl, kaip jūs sakote, jeigu taisytume įstatymo projektą, ten yra ką pataisyti ir yra dėl ko diskutuoti.

PIRMININKAS. Klausia A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (DFVL). Gerbiama Rimante, kartais mes čia tų projektų tokių įdomių ir pailnių gauname, pristato kolegos. Bet ar jums neatrodo, kad dėl tų netikslumų, dėl jų pirmiausia čia tiek pastabų pateikė ir Teisės departamentas, ir kolegos klausia, labai daug jūsų atsakymų, kad turima omenyje, turėtina omenyje. Na, nežinau, man atrodo, kaip projektui, teisės aktui tų „turima omenyje“ yra tiesiog per daug. Per daug netikslus projektas. Vienas dalykas.

Antras dalykas. Jeigu jūs teikiate tokį projektą, gal vis dėlto turite, kokia nors statistika vadovaujatės? Sakote, kaimuose čia labai paplitę, miesteliuose. Tai kokia čia yra ta statistika, kad tokio projekto reikia? Dauguma veikų, ką jūs bandote dar čia aptarti, jau yra sureguliuotos ir kituose įstatymuose, tik jūs dar kaip pasekmę vienoje dalyje įvedate, kad turėtų būti gimęs neįgalus vaikas. Nežinau, ar jums neatrodo, kad yra labai daug klausimų?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Pirmiausia, gerbiamas Algirdai, čia ne kažkas atnešė. Man nebūna taip, kad kažkas atnešė. Šio įstatymo projekto rengimas atvažiavo kartu mums, A. Norkienei, R. Tamašunienei, būnant Lenkijoje, susipažįstant Lenkijoje su Lytinio registro kūrimu, svarstymu, jo praktine puse. Dar buvo pasakyta, kas pas juos yra naudinga ir veiksminga, ir būtent kaip tokia buvo įvardinta kraujomaiša. Pats įstatymo projektas nėra lenkiškas variantas. Lenkijoje yra kitaip reglamentuota. Projektas rengtas, kaip minėjau, diskutuojant su prokurais, su tyrėjais ir su baudžiamosios teisės profesoriais, jie tikrai padėjo suformuluoti, ir mes ieškojome būdų, kaip reikia pagrįsti.

Dėl statistikos yra aiškiai parašyta, kad mes neturime genetikos centrų, kurie atliktų tokius tyrimus. Statistikos neturime, oficialios statistikos neturime. Bet tam tikra statistika, neoficiali, kurios negalima teikti be paciento žinios, kai kuriais atvejais yra. Būtent mūsų genetikos centrai kai kuriais atvejais esant reikalui ir nustato, ar yra, ar nėra paveldimumas, kaip tai gali atsiliiepti kūdikiui.

PIRMININKAS. Labai ačiū jums už pristatymą. Jau ištiksėjo 10 minučių. Dabar yra šansas kalbėti dėl motyvų. Prieš kalbės A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Iš tiesų, kolegos, aš dar kartą atkreipiu dėmesį, kad šiuo atveju prasideja jau vaiko gimimo kriminalizavimas. Tikrai nėra tiesa sakyti, kad Europoje tokia praktika yra paplitusi. Paprastai tokios formuluotės nėra vartojamos.

Kitas dalykas – net jeigu vaiko gimimas ir būtų kriminalizuotas, tai įrodyti, kad negalia atsirado būtent dėl tos priežasties, kad vaikas gimė iš kraujomaišos santykio, bus neįmanoma. Galbūt mamą paveikė kokia nors įgimta patologija, galbūt kenksmingos darbo sąlygos ir daug dalykų, bet nustatyti, kad konkrečiai iš kraujomaišos gimęs vaikas neįgalus, bus tikrai absoliučiai neįmanoma. Tai vien todėl šio straipsnio 2 dalis tampa iš esmės neveikianti.

Kitas dalykas – vėlgi pristatant nuskambėjo pasakymai, kad daug vaikų yra prievartaujama. Tai dėl vaikų prievartavimo yra kitos dalys. Čia yra kalbama apie asmenis, kurie yra pajėgūs duoti savo asmeninį sutikimą ir kurie nėra vaikai, yra pilnamečiai asmenys, kurie geba mąstyti. Todėl, kai argumentuojama, kad neįgalios moterys yra išnaudojamos, tai, jeigu yra negalia tokio laipsnio, kad žmogus yra neveiksnus, vėlgi yra kiti straipsniai, kurie lytinių santykių atveju be sutikimo gali būti taikomi. Tikrai siūlau nekriminalizuoti vaiko gimimo ir nekurti tokių situacijų, kuomet gimęs neįgalus vaikas bus gimęs iš esmės už įstatymo ribų. Tiesiog yra tam tikra, sakyčiau, teisėkūros šizofrenija, nenoriu vartoti šio žodžio, bet sunku kokį nors kitą žodį surasti.

PIRMININKAS. Dabar mes balsuosime dėl pritarimo šiam įstatymui po pateikimo. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame Baudžiamojo kodekso papildymo įstatymo projektui.

Balsavo 69: už – 12, prieš – 21, susilaikė 36. Po pateikimo nepritarta. Kviečiu apsispręsti: kas balsuoja už – tas už tobulinimą, kas prieš – už atmetimą.

Balsavo 69: už – 32, prieš – 37. Įstatymas yra atmetas.

15.54 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr. IX-1827 „Dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pavadinimo pakeitimo ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3121(2) (svarstymas)

Gerbiamieji kolegos, mums dar liko šios dienos darbotvarkėje rezervinis 3 klausimas, tai yra nutarimo dėl Seimo nutarimo dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pavadinimo pakeitimo ir nuostatų patvirtinimo pakeitimo projektas. Suprantu, kad gal kas iš Žmogaus teisių komiteto norėtų pristatyti išvadą. Aš ją taip pat galiu perskaityti trumpai: „Žmogaus teisių komitetas svarstė ir pritarė bendru sutarimu už.“ Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Yra V. Ažuolas, kuris nori kalbėti prieš. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų suprantu, kad Seimas neturi ką veikti, bet didesnės nesąmonės negalėjo sugalvoti. Dėl ko kliūva pavadinime vyras ir moteris? Aš nesuprantu, tai įrašykite arklius, kumeles, briedžius, 71 lytį, vyrą, kuris braunasi į moters tualetą. Tai tada surašykite sąrašą, kurį norite matyti. Kam reikia daryti tokius cirkus iš šios tarnybos? Kažkada toje tarnyboje atsiras kita vadovė, kuri galvos kitaip, tradiciškai, tada vėl įrašysime atgal vyrą ir moterį į tarnybą. Ką mes darome? Aš neįsivaizduoju, kokį cirką galime daryti? Bet kaip sako, kai chuliganas daužo langus, o visi aplinkui tyli, tai jie prisideda prie to chuligano langų daužymo. Tai pirmyn, mielieji.

PIRMININKAS. Už kalbės I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dievaži, nebūčiau kalbėjusi, jeigu ponas V. Ažuolas nebūtų šitų nesąmonių pradėjęs kalbėti. Tai aš tiesiog noriu atkreipti dėmesį, kad tos įstaigos pavadinimas yra jau prieš dvidešimtmetį pakeistas. Tai, kad nuostata yra nepakeista iki šiol, yra tiesiog Seimo apsileidimas. Tai va tą apsileidimą čia Seimas ir turi progą pataisyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Kviečiu dabar apsispręsti dėl pritarimo šiam klausimui po svarstymo. Kas už – už, kas ne už – tas ne už.

Balsavo 70: už – 50, prieš – 10, susilaikė 10. Po svarstymo yra pritarta.

Tai buvo paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimas. Ačiū visiems už posėdį ir skelbiu jį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 356 STENOGRAMA

2024 m. kovo 28 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Kviečiu užimti vietas, pradedame kovo 28 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis. Užsiregistravo 80 Seimo narių.

10.00 val.

Lietuvos Respublikos narystės Šiaurės Atlanto sutarties organizacijoje 20-mečio minėjimas

Gerbiami kolegos, šios dienos posėdį pradėsime Lietuvos Respublikos narystės Šiaurės Atlanto sutarties organizacijoje 20-mečiui skirtu minėjimu. Aš norėčiau pasveikinti svečius, dalyvaujančius minėjime, ir perduodu pirmininkavimą pavaduotojui P. Saudargui.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Kviečiu į tribūną gerbiamą Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen pasakyti sveikinimo kalbą.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli Seimo nariai, gerbiamas vade, mieli svečiai, šiandien Seime minime Lietuvos narystės Šiaurės Atlanto sutarties organizacijoje 20-metį. 2024 metų Lietuvą nuo to, kokie buvome 2004 metais, atrodo, skiria visa epocha. Tapusi NATO nare bei prisijungusi prie Europos Sąjungos, Lietuva įtvirtino savo teisėtą vietą Europos politinėse, saugumo ir ekonominėse struktūrose. Neabejotinai po Kovo 11-osios, Sausio 13-osios ir okupacinės Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos tai buvo lūžinis momentas mūsų valstybės šiuolaikinėje istorijoje.

Lietuvos narystė NATO žymėjo lūžį ir vakariečių pasaulėžiūroje. Iki tol dažnai vis dar būdavome priskiriami kažkieno kito interesų zonai, o mus nuo narystės NATO ir Europos Sąjungoje skyrė įsivaizduojamos raudonos linijos. Su mūsų naryste NATO šis rubikonas buvo peržengtas, ir mes kartu su Aljansu paskelbėme pasauliui, kad mūsų sienos ir interesai yra neliečiami ir jie bus ginami. Lietuvos vietą NATO simboliškai įtvirtino ir praėjusiais metais sėkmingai Lietuvoje surengtas NATO viršūnių susitikimas.

Lietuva nuo pat pradžių ėmėsi aktyvaus vaidmens NATO ne tik kaip saugumo gavėja, bet ir kaip aktyvi dalyvė. Mes buvome solidarūs su savo sąjungininkais visame pasaulyje, dalyvavdami įvairiose misijose nuo Irako iki Afganistano. Mūsų įsipareigojimas kolektyviniam saugumui buvo neišdildomas ir pastovus, nepaisant bėgančių metų, vyriausybių kaitos ir augančios naujos kartos. Per visus 20 metų pasitikėjimas NATO Lietuvoje išliko aukštas.

Dėl narystės NATO Lietuva išgyveno santykinio stabilumo laikotarpį, kuris leido sutelkti dėmesį į ekonomikos augimą ir socialinę pažangą. Tačiau tiesa ir ta, kad savo pačių sėkmės buvome šiek tiek užliūliuoti. Nors kalbėdami apie Rusijos grėsmę kartais mėgstame priminti savo sąjungininkams žodžius „Ar mes jums nesakėme?“, tačiau turėtume pripažinti, kad net Lietuvoje Rusijos agresijos prieš Sakartvelą aidas 2008 metais nebuvo pakankamai garsus, kad priverstų mus skirti didesnę dėmesį savo krašto gynybai.

Mūsų požiūris į krašto gynybą ėmė keistis po 2014 metų Krymo okupacijos. Tačiau tikras permainas patyrėme 2022 m. vasario 24 d., kai Rusija pradėjo neišprovokuotą pilno masto karą prieš Ukrainą. Atsakydami į šią agresiją bei išaugusią grėsmę saugumui, padidinome išlaidas gynybai, sustiprinome savo karines pajėgas ir aktyviai rėmėme ir remiame Ukrainą. Naudodamasi proga noriu nuoširdžiai padėkoti visam Seimui už parodytą susitelkimą ir vieningumą, priimant mūsų krašto gynybai ir paramai Ukrainai svarbius sprendimus. To labai tikiuosi ir linkiu mums ir ateityje.

Šiandieninėje nestabilioje geopolitinėje aplinkoje, kuri paženklinta Rusijos karu prieš Ukrainą, siekiu sugriauti tarptautinę teisę paremtą Europos saugumo architektūrą ir autoritarinių valstybių stiprėjimu, būtina padvigubinti, o jei reikės – ir patrigubinti savo pastangas gynybai, o visiems sąjungininkams kartu dar kartą patvirtinti tarpusavio įsipareigojimą kolektyvinei gynybai.

Su Suomijos ir Švedijos naryste NATO, kuri ženkliai pakeitė geostrateginę NATO padėtį Baltijos jūros regione, su didėjančiu dėmesiu NATO valstybių gynybos pramonei, su turimais ekonominiais, politiniais, diplomatiniais ir kariniais pajėgumais ir su įvykusi strateginiu atsibudimu NATO turi visas prielaidas užtikrinti saugumą ir stabilumą ne tik savo teritorijoje, bet ir aplinkiniuose regionuose ir visame pasaulyje. Svarbiausia, kad būtų politinė valia gintis ir gebėjimas nuolat prisitaikyti prie kintančių saugumo iššūkių. Palinkėkime, kad jubiliejinis NATO *samitas* Vašingtone būtų dar vienas žingsnis link saugesnio, stabilesnio ir teisingesnio pasaulio.

O švėsdami Lietuvos kelią NATO turėkime viltį ir dėl ateities – ateities, kai minėsime ne tik savo, bet ir kaimyninių valstybių narystės NATO etapus. Įsivaizduokime dieną, kai Ukraina stovės kartu su mumis kaip visateisė NATO sąjungininkė – tai būtų geriausias mūsų bendro įsipareigojimo laisvei, demokratijai ir saugumui įrodymas.

Dėkoju už dėmesį. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame gerbiausiai Seimo Pirmininkei V. Čmilytei-Nielsen, kuri ir toliau pirmininkaus posėdžiui.

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Dėkoju. Gerbiami kolegos, šiandien į mus kreipsis ir svečiai, ir užsienio svečiai, šio minėjimo dalyviai. Pirmajam norėčiau suteikti žodį lordui Dž. Robertsonui, kuris prisijungs tiesiogiai iš Jungtinės Karalystės. Jo kalba bus verčiama synchroniniu vertimu.

Kadangi vis dar laukiame prisijungimo, tai aš maloniai norėčiau pakviesti į tribūną mūsų svečią – NATO pajėgų integravimo vieneto Lietuvoje vadą pulkininką P. Nielseną – pasakyti kalbą. Prašau, gerbiamas Peteri, į tribūną.

NATO pajėgų integravimo vieneto Lietuvoje vado pulkininko Peterio Nielseno kalba

P. NIELSENAS. Gerbiama ponija Pirmininke, parlamento nariai, ponios ir ponai! Man tikrai trūksta žodžių apibūdinti, kokia garbė man šiandien būti čia. Savo kalboje norėčiau pasakyti du dalykus.

Pirma, jūs esate saugūs. Mes esame NATO ir kartu esame stipresni.

O antras dalykas – noriu jums padėkoti. Bet pirmiausia leiskite man pacituoti buvusį JAV Prezidentą Dž. Bušą, kai jis sakė kalbą čia, Vilniuje, 2002 metų lapkričio mėnesį. Tai yra „ilga baimės, netikrumo ir vienatvės naktis baigėsi. Jūs prisijungėte prie stiprios ir augančios NATO šeimos. Agresijos akivaizdoje drąsūs Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonės niekada daugiau neliks vieni.“ Jo žodžiai šiandien tokie pat teisingi kaip ir prieš daugiau nei 20 metų. Jūs nesate vieni.

Lietuva priklauso vieningai ir stipriai NATO, kurią dabar sudaro 32 šalys narės ir kuri gins kiekvieną savo teritorijos centimetrą. Prieš 2 dešimtmečius grėsmės, su kuriomis susidūrėme, buvo kitokios. O NATO politika buvo orientuota į kovą su terorizmu ir sukilėliais. Konfliktai buvo nutolę nuo mūsų ir gyvenome taikioje Europoje.

2022 metais Rusijai antrą kartą įsiveržus į Ukrainą ir pradėjus kelti grėsmę likusiai Europai, padėtis pasikeitė iš esmės: dabar Aljansui iškilo reali grėsmė Europos teritorijoje. NATO reagavo ryžtingai ir 2022 metais Madride įvardijo Rusiją kaip didžiausią grėsmę mūsų saugumui. Mes atsisakėme senosios įspėjamosios vilties ir atgrasymo koncepcijos ir įgyvendinome naują gynybos

konceptiją. Praėjusių metų Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikime, kuris, mano nuomone, buvo istorinis, NATO patvirtino naujus regioninius planus, kuriuose numatyti didžiausi NATO planavimo pokyčiai per daugiau nei 30 metų. Planai yra išsamūs ir tarpusavyje susieti visose srityse, nustatyti planams vykdyti reikalingi pajėgumai, o valstybės yra įsipareigojusios juos suteikti.

Man susidaro toks pat vaizdas, kurį mačiau ir per Šaltąjį karą. Tuo metu NATO rytinis frontas ėjo ties vidine Vokietijos siena, o NATO daliniai buvo išdėstyti vienas prie kito nuo Šiaurės Europos iki Pietų Europos ir nukreipti į Rytus. Buvau labai jaunas tankų būrio vadas Danijoje, o mano daliniui buvo pavesta nuvažiuoti į Vokietiją ir sustabdyti Rusijos invaziją, kuri, laimei, taip ir neįvyko. Tam kasmet ruošėmės ir treniravomės. Dabar matau, kad vyksta tas pats – tik daug toliau į Rytus, laisvės pasienyje, naujame NATO rytiniame fronte. Viso Aljanso kariniuose štabuose regioniniai planai papildomi personalu ir detalizuojami iki taktinių planų. Jie taip pat susiejami su nacionaliniais gynybos planais ir pastiprinimo priėmimo bei palaikymo planais. Galiausiai idealiu atveju kiekvienas karys žinos, kur tikimasi, kad jis kovos už savo apkasą.

Gyvenu čia jau beveik trejus metus. Žmonės manęs nuolat klausia, ar vis dar saugu gyventi Lietuvoje, ir mano atsakymas visada būna tas pats: taip, nes šie išsamūs ir visapusiški planai ir visi padaliniai, kurie bus išmokyti vykdyti šiuos planus, bus pati veiksmingiausia atgrasymo priemonė, kokią tik galima įsivaizduoti. Tai neleis Rusijai turėti galimybės pulti NATO.

Ir, gerbiami parlamentariai, ačiū. Ačiū, kad išdrįsote nustatyti nelengvus prioritetus, priimti sudėtingus sprendimus ir skirti tiek daug pastangų ir lėšų NATO ir Lietuvos gynybai. Prisimenu, kad praėjus vos metams nuo įstojimo į NATO jau buvote įkūrę Afganistano provincijos atkūrimo grupę. Žinau, kad tai nėra lengva. Tikriausiai dar turite nemažai nuveikti kurdami visuotinę gynybos koncepciją, tačiau Lietuva iš tiesų yra spindinti žvaigždė, nušviečianti kelią daugeliui kitų NATO šalių narių.

NATO pajėgų integravimo vienetas aplankė daug įvairių Lietuvos vietų nuo Klaipėdos iki Šalčininkų, nuo Zarasų iki Druskininkų. Bendravome su merais, savivaldybių tarybomis, gimnazijų moksleiviais, mokytojais. Taip pat kalbėjome su daugybe žmonių čia, Vilniuje. Visur ir visada mus pasitiko išskėstomis rankomis, šiltu svetingumu ir giliu dėkingumo jausmu. Dėl jūsų požiūrio į mus mūsų misija čia, Lietuvoje, yra pati prasmingiausia iš visų mūsų vykdytų misijų.

Ponia Pirmininke, gerbiami parlamentariai, visų NATO karių, tarnaujančių jūsų gražioje šalyje, vardu dėkoju jums už suteiktą unikalią galimybę išreikšti jums nuoširdžiausią mūsų padėką už jūsų žmonių svetingumą ir gerumą. Labai labai ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų gražius žodžius. Dėkojame už pasisakymą vadui pulkininkui. Dabar į tribūną norėčiau pakviesti Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narį, 2009–2014 metais buvusį Lietuvos Respublikos kariuomenės vadą A. Pocių. Prašau, žodis jums.

Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nario, 2009–2014 metais buvusio Lietuvos Respublikos kariuomenės vado Arvydo Pociaus kalba

A. POCIUS (TS-LKDF). Labas rytas, gerbiama Seimo Pirmininke, Seimo nariai, posėdžio svečiai, mieli Lietuvos žmonės, ponios ir ponai. Visų pirma noriu visus pasveikinti Lietuvos įstojimo į NATO 20-mečio proga. Taip pat šia proga noriu ir padėkoti Lietuvos politikams, diplomatams, valstybės tarnautojams, pareigūnams ir kariams, kurie, suprasdami tuometinę geopolitinę situaciją ir grėsmes, kylančias Lietuvai, darė viską, kad Lietuva taptų NATO nare. Ačiū jiems už tai.

Kaip buvęs karys galiu iš savo asmeninės patirties pasakyti, kad tuometinė Lietuvos kariuomenė, kaip ir kitų institucijų atstovai, turėjome padaryti mums užduotus namų darbus, kurie buvo vadinami NATO *Membership Action Plan* – NATO narystės veiksmų planu. Lietuvos kariuomenė turėjo keisti atsineštą iš sovietinės armijos būtent sovietinį mentalitetą, nes mes kitokios patirties neturėjome: vieni kaip šauktiniai kariai tarnavo sovietinėje kariuomenėje per prievartą, kiti buvo atsargos karininkai, nedidelis skaičius buvo taip pat lietuvių, kurie tarnavo sovietinėje kariuomenėje kaip profesionalai. Būtent tą patirtį reikėjo keisti į vakarietišką. Reikėjo mokytis karių procedūrų, reikėjo keisti atsineštus papročius. Tam, kad perimtume vakarietiškas NATO procedūras ir tradicijas, reikėjo išmokti užsienio kalbų ir išvykti mokytis į NATO šalių karo akademi-

jas ir karo mokyklas. Vienu metu tarnavome ir mokėmės. Ką išmokome, turėjome grįžę į Lietuvą mokyti Lietuvos karius. Taip pasiekėme NATO standartus, pradėjome pratybose ir tarptautinėse operacijose su kitų šalių kariais vykdyti užduotis, bendraudami anglų kalba, pagal išmoktas vakarietiškas procedūras.

2004 metais turėjau puikią likimo dovaną, kai studijavau Jungtinių Amerikos Valstijų sausumos pajėgų karo koledže, turėjau būtent puikią progą būti pakviestas į Baltuosius rūmus Vašingtone, kur vyko naujų septynių NATO narių priėmimo ceremonija. Tai yra tikrai įsimintina diena. Džiaugsmo ašaros tūkstančių buvusių karo pabėgėlių akyse tikrai jaudino ir mane. Ypač įsidėmėjau tokį faktą, kai vienas lietuvis senukas, buvęs tarpukario Lietuvos karys, priėjo prie manęs, tuo metu pulkininko, sakė: pulkininke, ar galiu paliesti jūsų uniformą? Sakė, aš toks laimingas šią dieną esu. Tokie žodžiai tikrai įsimintini iki pat dabar.

Aš manau, kad Lietuvos narystė NATO buvo šventė ne tik Lietuvos žmonėms, bet ir tiems žmonėms, kurie per prievartą buvo išvaryti iš Lietuvos. Ačiū visiems, kurie prisidėjote prie Lietuvos narystės NATO. Sveikinu šia progą ir sveikinu visus su artėjančiomis šventomis Velykomis. Ačiū jums. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju A. Pociui. Norėčiau į tribūną pakviesti Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininką Ž. Pavilionį.

Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko Žygimanto Pavilionio kalba

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Gerbiama Seimo Pirmininke, Seimo nariai, garbūs svečiai! Lordas Dž. Robertsonas atsiprašo. Jo kalba bus. Kol kas yra keletas techninių sunkumų, bet, manau, mes ją bent jau paleisime vėliau.

Keletas žodžių nuo manęs, prašant kalbėti po manęs Ukrainos *vicespikeri*, Ukrainos parlamentinės delegacijos NATO vadovą. Galbūt keletas karčių žodžių, bet ir priminimų.

„Kam reikalingas kelias, kuris neveda į Šventovę?“ – yra garsus sakinyš. Kam iš tikrųjų reikalinga NATO, kuri neveda mūsų kelių į Ukrainą?

NATO buvo sukurta 1949 metais iš esmės dėl kelių pagrindinių tikslų: sustabdyti Sovietų Sąjungos veržimąsi į Europą, apginti laisvę, demokratiją, žmogaus teises, teisės viršenybę. Dėl visų šių tikslų šiandien kovoja Ukraina. Dėl visų šių tikslų vyko NATO plėtra ir į Vidurio Europos šalis, taip pat ir į Baltijos šalis, taip pat ir į Suomiją bei Švediją. Tačiau ši logika nebuvo pritaikyta Ukrainai nė karto. Kodėl? Todėl, kad V. Putinas 2007 metais pasakė taikyti visai kitokią logiką. Ir nuo tų 2007 metų Miuncheno kalbos Ukraina realiai buvo parduota tris kartus: Bukarešto NATO viršūnių susitikime, po 2014 metų įsiveržimo ir, be kosmetikos kalbant, Vilniuje 2023 metais.

Po kelių mėnesių Vašingtone NATO vadovų laukia dar vienas išbandymas – arba NATO Vašingtono susitikimas pasuks Ukrainos klausimu Baltijos keliu, Vidurio Europos keliu, galima sakyti, net Europos Sąjungos keliu, nes Europos Sąjunga tuos kelius Ukrainai jau atidarė, arba ir vėl A. N. Čemberleno keliais, Miuncheno keliais, paties V. Putino keliais.

Labai norėčiau, kad Vašingtone mes kalbėtume ne apie praeitį, bet apie ateitį. Asmeniškai esu giliai įsitikinęs, kad NATO neturi ateities be Ukrainos, kaip ir Ukraina neturi ateities be NATO. Todėl dar kartą kreipiuosi į visus, kurie šiuo metu mus girdi ar girdės vėliau, – atverkite duris Ukrainai į NATO, nes būtent Ukraina šiandien kovoja ne tik dėl visų pagrindinių NATO tikslų, bet ir dėl mūsų visų ateities.

Išgirsime Ukrainą taip, kaip kažkada po gero dešimtmečio dvejonų, baimės, abejonių išgirdome Baltijos šalis. Šiuo metu čia visi kartu su savo NATO partneriais tuo džiaugiamės po 20 metų, nes šiuo metu Ukraina kovoja už mūsų visų ateitį. Todėl išgirsime mano gerbiamą draugą O. Kornijenko, kuris mus pagerbė savo dalyvavimu Kalinausko konferencijoje šį penktadienį. Išgirsime tuos žodžius, kuriuos jis nori mums perduoti šia garbinga proga. Labai ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju Ž. Pavilioniui. Dabar norėčiau perduoti žodį O. Kornijenko, kuris visai neseniai lankėsi Seime, Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko pirmajam pavaduotojui. *Please, Oleksandr, the floor is Yours.*

**Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko pirmojo pavaduotojo
Oleksandro Kornijenko kalba (nuotoliniu būdu)**

O. KORNIJENKO. Ponia Pirmininke, labai dėkoju. Man tikrai be galo malonu šiandien kreiptis į jus. Prieš kelias dienas lankiausi Vilniuje. Panašu, kad jau tampa tradicija rengti strateginius susitikimus pavasarį Vilniuje. Todėl esu labai dėkingas, turėdamas galimybę tokia svarbia proga kreiptis į jus Aukščiausiosios Rados vardu, taip pat ir visų ukrainiečių vardu pasveikinti jus su NATO narystės 20-mečiu.

Tai buvo svarbu ne tik Lietuvos saugumo vystymuisi, bet ir visam Rytų NATO flango vystymuisi. Pasiekus šį svarbų žingsnį, jį įvertinti, ko gero, galima tiktai praėjus keletui metų po įstojimo į NATO. Savo žingsniu tikrai visus nustebinote, ypač Rusijos Federaciją, parodydami, kad bet kas yra įmanoma. Būtent todėl yra labai svarbu palaikyti kitą NATO plėtrą į Rytus ir per kitą NATO aukščiausiojo lygio susitikimą Vašingtone pasiūsti stiprius ženklus, rodančius mums, kad NATO yra įsipareigojusi toliau vykdyti savo plėtrą.

Na, kaip žinote, mūsų šalyje girdime ir kitų signalų, tai buvo ir prieš metus. Rusija per pastarąją savaitę paleido virš 200 raketų į mūsų civilinę infrastruktūrą, į mūsų piliečius. Šimtai tūkstančių piliečių ir dabar neturi elektros. Rusija bando taikytis į mūsų namus, bet ji niekada nepalauš mūsų sielų. Ukrainiečiai ir toliau drąsiai ginsis. Tai, žinoma, būtų neįmanoma be mūsų karių drąsos, bet taip pat ir be mūsų sąjungininkų ir, visų pirma, Lietuvos palaikymo. Esame dėkingi jums už jūsų karinę ir finansinę paramą nuo pat Rusijos Federacijos sukulto karo pradžios. Jūsų parama iš tiesų yra unikali. Mes labai vertiname jūsų palaikymą, jūsų požiūrį į Ukrainą ir jos pergalės siekį. Šiais sunkiais laikais labai svarbu tai, ką sakome. Ir kai sakote, kad jūs remsite mus iki galutinės Ukrainos pergalės, tai yra labai svarbu mums, nes tai rodo, kad Lietuva tiki mumis. Mes esame dėkingi už jūsų lyderystę, koordinuojant donorų paramą, skirtą Ukrainai. Esame dėkingi Seimui, taip pat Lietuvos Vyriausybei ir visiems prisidedantiems prie paramos Ukrainai, pasiryžusiems skirti 0,25 % savo BVP gynybai. Tai yra labai svarbus žingsnis. Už tai, kad jis yra įmanomas, mes esame labai dėkingi Lietuvai. Už tai, kad jūs ėmėtės tų pirmųjų žingsnių. Jūs daug pirmų žingsnių esate padarę. Tiek prieš kelis mėnesius, tiek prieš kelerius metus. Bet kuriuo atveju mes esame jums labai dėkingi. Žinoma, mes esame labai dėkingi už jūsų lyderystę teikiant humanitarinę pagalbą Ukrainos viduje perkeltiems asmenims, už paramą tiems žmonėms, kurie savo namus rado jūsų šalyje. Mes tikimės, kad šie gyventojai galiausiai grįš į Ukrainą, bet šiuo metu esame dėkingi jums už tai, kad suteikiate jiems pagalbą.

Mes taip pat esame dėkingi ir Lietuvos žmonėms už jų ryžtą remti Ukrainą. Taip pat mums labai svarbi yra ir jūsų politinė parama. Tad mes esame dėkingi Seimui už jūsų paramą Ukrainos stojimui į NATO. Mes esame labai dėkingi už jūsų aktyvią poziciją pradėti derybas dėl Ukrainos stojimo į Europos Sąjungą. Kalbant apie tai, mes taip pat būsime dėkingi ir už jūsų paramą siekiant Ukrainos narystės NATO. Gal prieš dešimt metų tos durys į NATO buvo plačiau pravertos, tad galbūt būtų laikas NATO suteikti konkretų veiksmų planą Ukrainai, ką Ukraina turėtų padaryti ir ką padarys NATO tam, kad Ukraina artimiausiu metu galėtų įstoti į Aljansą. Aš tikiu, kad kartu mes rasime tuos teisingus žodžius, padėsime vienas kitam suprasti, kad Ukrainos ateitis yra NATO. Galbūt kada nors suprasime, kad ir NATO ateitis yra su Ukraina.

Mes esame dėkingi už jūsų paramą ir už jūsų bendradarbiavimą. Dar kartą sveikinu šia proga. Dirbkime dar glaudžiau, dar intensyviau, siekdami užtikrinti visų mūsų saugumą artimiausiu metu. Dar kartą dėkoju už dėmesį. Dar kartą sveikinu šia svarbia proga. Sveikinu! Šlovė Ukrainai! (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko pirmajam pavaduotojui O. Kornijenko. Esu informuota, kad lordo Dž. Robertsono kalba bus persiųsta visiems kolegoms Seimo nariams šiek tiek vėliau. Taigi, labai norėčiau padėkoti visiems, dalyvavusiems minėjime. Skelbiu minėjimą baigtą. Ir skelbiu 5 minučių techninę pertrauką. Tada tęsime posėdį. Dėkoju.

Pertrauka

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, tęsiame posėdį. Kviečiu užimti savo vietas. Norėčiau pradėti posėdį prašydamą jūsų tylos minute paminėti prieš 75 metus sovietų okupantų vykdytos tremtinių trėmimo operacijos „Bangų mūša“ aukų atminimą.

Tylos minutė

10.32 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. kovo 28 d. (ketvirtadienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. D. Gaižauskas prie mikrofono. Prašau.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Frakcijos vardu prašome išbraukti iš darbotvarkės 1-8 punktą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo...“ Motyvuojame tuo, kad yra gautas iš Generalinės prokuratūros raštas – kreipimasis į Etikos ir procedūrų komisiją ir Etikos ir procedūrų komisija jau yra pradėjusi tyrimą. Tai tol, kol neturime atsakymo, mes prašome šitą klausimą išbraukti iš darbotvarkės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. 1-9 klausimas, kaip suprantu. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, nuo įvairių raštų ar komisijų apsisprendimų ką nors tirti, deja, įstatymų galiojimas neprapuola. O Laikinių tyrimų komisijų įstatymas sako, kad tyrimo išvados turi būti pateikiamos artimiausiame posėdyje po to, kai jos patvirtinamos. Tai mes čia maksimaliai padarėme. Ir Seniūnų sueigoje, atrodo, vieningai sutarėme, kad pateikimas net nebus užbaigtas, bus tik komisijos pirmininko pasisakymas, jis atsakys į klausimus, o balsavimo dėl išvadų nebus. Kad ir kiek mes reikšmingai, kaip sakau, vertintume kitus raštus, bet įstatymo reikia laikytis.

PIRMININKĖ. L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Frakcijos vardu prašome išbraukti iš darbotvarkės iki kito posėdžio 1-8 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso visą paketą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. 1-8 klausimas, tai ne iki kito, kitas posėdis yra... Taip, išbraukti iš darbotvarkės. Ačiū. D. Šakalienė. Prašom.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Tik norėčiau patikslinti, kad pateikimas tai yra užregistravimas ir viešas prieinamumas Seimo nariams, bet kai yra pateikimo procedūra pradėta plenarinių posėdžių salėje, tai vienintelis būdas ją sustabdyti yra dviejų pertraukų iki posėdžio paėmimas. Tai iš esmės užprogramuojama yra situacija, kai Etikos ir procedūrų komisija gali nespėti pabaigti tyrimo ir pateikti išvadų. Vis dėlto tai nėra bet kokia komisija. Šiaip jau, kai vykdomas koks nors tyrimas Etikos ir procedūrų komisijoje dėl bet kokio teisės akto nagrinėjimo, toliau jis nėra nagrinėjamas Seime. Tai pateikimo procedūrą pradėję mes iš esmės ignoruosime Etikos ir procedūrų komisijos tyrimą.

PIRMININKĖ. Nuomonė išsakyta. Papildomo pasiūlymo nebuvo. A. Norkienė. Prašau.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Laba diena, kolegos, aš pritariu kolegei Dovilei ir siūlau šiandien nesvarstyti šitų išvadų, nes Etikos ir procedūrų komisija tik vakar pradėjo tyrimą. Prašome svarstyti šį nutarimą, kai komisija baigs savo tyrimą.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, nuomonės išsakytos, pasiūlymai taip pat. Mes apsispręsim balsuodami dėl frakcijos pasiūlymo, tačiau noriu atkreipti dėmesį į tai, kad šiandien Seniūnų sueigoje mes aptarėme šią situaciją ir pradėtą Etikos ir procedūrų komisijos tyrimą, tačiau jis automatiškai nereiškia ir nesuponuoja, kad turėtų būti stabdomas pateikimas. Šiandien, manau, tikrai buvo rastas neblogas kompromisas Seniūnų sueigoje, kad komisijos pirmininkas ateis į tribūną, atsakys į klausimus, o balsavimas bus keliamas į vėlesnę datą. Tačiau, žinoma, mes apsispręsim balsuodami dėl ką tik nuskambėjusio Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos pasiūlymo išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 1-9 klausimą. Kas pritariate pasiūlymui išbraukti 1-9 klausimą, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 121: už – 54, prieš – 54, susilaikė 13. Pasiūlymui nepritarta, klausimas lieka šios dienos darbotvarkėje – taip, kaip buvo nuspręsta Seniūnų sueigoje.

Dabar nuskambėjo L. Girskienės kitas pasiūlymas taip pat frakcijos vardu – išbraukti 1-8 klausimą ir lydimuosius iš šios dienos darbotvarkės. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate L. Girskienės siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 120: už – 55, prieš – 54, susilaikė 11. Pasiūlymui nepritarta, klausimas lieka darbotvarkėje.

Dar norėtų pasisakyti R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš dėl nutarimo pateikimo procedūros nutraukimo. Tai visiškai, Pirmininke ir gerbiamas Jurgi Razma, pirmasis pavaduotojau, yra jūsų interpretacija, nes pateikimą galima nutraukti jo nepradėjus, svarbu, kad jis būtų įtrauktas į darbotvarkę. Tai buvo padaryta ir jau Seniūnų sueigoje gavę raštą iš Etikos ir procedūrų komisijos galėjome tą pateikimą stabdyti. O kad pateikimas vykstant pačiai procedūrai, tai čia tik jūsų interpretacijos dalykas ir sugalvotas naujas modelis.

PIRMININKĖ. J. Razma norėtų atsakyti, nes buvo paminėta pavardė.

J. RAZMA (TS-LKDF). Kolegos, įvyko balsavimas, projektas liko darbotvarkėje, o pateikimas gali visada nutrūkti, kai baigiasi jam skirtas laikas ir posėdžio pirmininkas nepratėsia. Galbūt ir visi klausimai nebus baigti – čia yra paprasti dalykai ir nereikėtų tuo stebėtis, lyg to nebūtų buvę. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami dėl visos darbotvarkės, tačiau prieš tai dar, kolegos, atsiklausiu, ar pritariate, kad svarstytume rezervinį 4 klausimą – Turizmo įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-3557, jį pateiktume? Jis nėra įrašytas į pavasario darbų programą. Ar galime pritarti bendru sutarimu ir jį svarstyti? Nėra prieštaraujančių. Balsuojame? (*Balsai salėje*) Bendru galime, taip? Ačiū.

Ar dėl visos darbotvarkės norėtumėte pabalsuoti? Tikriausiai taip. Balsuojame. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 117: už – 75, prieš – 9, susilaikė 33. Darbotvarkei pritarta.

10.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Irmanto Jarukaičio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus“ projektas Nr. XIVP-3497(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Irmanto Jarukaičio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus“ projektas Nr. XIVP-3497(2). Svarstymo stadija. Kviečiu pranešėją Europos reikalų komiteto pirmininkę R. Morkūnaitę-Mikulėnienę, kad pristatytų ERK'o išvadą dėl kandidato.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Vakar Europos reikalų komitetas susirinkęs svarstė minėtą klausimą ir bendru sutarimu yra pritarta I. Jarukaičio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę I. Haase, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto nuomonę dėl pateiktos kandidatūros.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimą „Dėl pritarimo Irmanto Jarukaičio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus“. Komiteto išvada: pritarta bendru sutarimu, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Balsavo 6 Teisės ir teisėtvarkos komiteto nariai. Siūlo pagrindiniam komitetui pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui Nr. XIVP-3497.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetų išvados pristatytos. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Pretendentai kalbėti nenori. Atsiprašau, pretendentas.

Tuomet einame prie priėmimo stadijos. Priėmimo stadija. Nutarimą sudaro vienas straipsnis. Ar galime pritarti jam bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Priėmimo stadijoje motyvai. Niekas neužsirašė kalbėti dėl motyvų.

Kadangi jau yra balsavimo langas, kviečiu užimti vietas ir balsuoti dėl 1-3 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Irmanto Jarukaičio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus“ projekto Nr. XIVP-3497. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 107: už – 105, prieš nebuvo, susilaikė 2. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-3497) priimtas. (*Gongas*)

10.44 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Rimvydo Norkaus kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinius advokatus“ projektas Nr. XIVP-3498(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Rimvydo Norkaus kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinius advokatus“ projektas Nr. XIVP-3498(2). Vėl kviečiu pranešėją R. Morkūnaite-Mikulėnienę, kad pristatytų Europos reikalų komiteto išvadą.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Lygiai taip pat vakar Europos reikalų komitetas svarstė R. Norkaus kandidatūrą į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinius advokatus ir bendru sutarimu komitetas pritarė kandidatūros siūlymui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kviečiu I. Haase, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

I. HAASE (TS-LKDF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip papildomas svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Rimvydo Norkaus kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinius advokatus“ projektą Nr. XIVP-3498. Komiteto sprendimas: siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Rimvydo Norkaus kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinius advokatus“ projektui Nr. XIVP-3498. Balsavimo rezultatai: vienbalsiai – už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti.

Einame prie priėmimo stadijos. Priėmimo stadija. Nutarimas yra sudarytas iš vieno straipsnio. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta.

Dėl motyvų nei už, nei prieš niekas neužsirašė kalbėti. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-4 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Rimvydo Norkaus kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinius advokatus“ projekto Nr. XIVP-3498.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 108: už – 106, prieš nebuvo, susilaikė 2. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-3498) priimtas. (*Gongas*) Sveikiname abu Seimo patvirtintus kandidatus. (*Plojimai*)

10.47 val.

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3275(3) (priėmimas)

Dėkoju. Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3275(3). Priėmimo stadija. Šį projektą sudaro septyni straipsniai. Nė dėl vieno iš jų nėra gauta pasiūlymų ar pastabų. Ar galime kiekvienam straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Motyvai dėl viso priėmimo stadijoje. Už kalba A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, euro centais gaudami gražą parduotuvėje nepagalvojame, kiek mums tos monetos iš tiesų

kainuoja. Biurokratinė našta tenka tiek verslui, tiek valstybei, tiek mokesčių mokėtojams, o už 1 ar 2 euro centų monetas iš esmės nieko įsigyti negalime, nebent plastikinį maišelį.

Lietuvos banko duomenimis, tik apie trečdalį 1 ar 2 euro centų monetų į apyvartą išleidžiama pakartotinai ir aktyviai cirkuliuoja ekonomikoje. Kitos euro centų monetos pametamos ar guli vaikų taupyklėse. Valstybė nuolatos turi gaminti šias monetas, nes jos negrįžta į apyvartą. Mes ir toliau jas kaldiname, transportuojame, tvarkome ir naudojame išteklius tik tam, kad parduoavę galėtume gauti kelių centų, 1 ar 2 euro monetų, grąžą.

Neabejoju, kad priėmę šį įstatymo projektą rodysime pavyzdį ir kitoms Europos Sąjungos šalims, kurios šiuo keliu ir eis. Manau, ateityje būtų galima kalbėti Europos Sąjungos mastu apskritai apie 1 ar 2 euro centų monetų atsisakymą. Atėjo laikas, kai galime supaprastinti šią sistemą, atėjo laikas atsisveikinti su daugiau naštos nei naudos atnešančiomis monetomis. Tad kviečiu visus palaikyti šį įstatymą.

Labai svarbus aspektas yra šis, kad mokant ne grynaisiais pinigais mokėjimas nebus apvalinamas ir bus tikslus. Todėl dar kartelį kviečiu palaikyti priėmimo stadijoje šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš norėtų kalbėti T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, didžiausia Lietuvos žmonių problema yra išaugusios kainos. Katastrofiškai išaugusios kainos. Mes čia turime labai mažai įrankių tam kainų augimui kaip nors sumažinti, kompensuoti ir panašiai. Bet jeigu mes galime bent jau nepadaryti daugiau žalos, tai nepadarykime.

Absoliuti dauguma Lietuvos žmonių skaičiuoja kiekvieną centą. Ir visiškai nesvarbu, kiek tas centas kainuoja. Tam konkrečiam žmogui tai yra svarbu. Žinoma, mums, gyvenantiems Vilniuje ir gaunantiems normalią algą, gal tai atrodo nesvarbu. Bet jeigu žmogus susidurs su apvalinimu į didesnę pusę ir turės papildomus 2–3 centus sumokėti už įprastą savo prekę perkamą, tai bus blogai, tai bus papildomas impulsas infliacijai.

Todėl man nesuprantama, kodėl mes taip skubame, kodėl kitos Europos šalys, kur kainų lygis yra didesnis, atlyginimai didesni, neatsisako 1 ir 2 centų, o mes staiga bėgame. Mūsų kaimynė Lenkija yra grošų neatsisakiusi, kai tie 1 ar 2 grošai yra daug mažesnės vertės negu euro centai. Todėl aš nesuprantu tos skubos turint tokią beprotišką infliaciją ir didžiulį socialinį atotrūkį tarp įvairių grupių.

Tai tikrai ne tas atvejis, kai mums reikėtų rūpintis aplinkosauga, gamtosauga ir žemės resursų tausojimu. Ką tik Vilniuje kilo gaisras ir padarė didžiulę žalą mūsų sveikatai, oro kokybei. Čia yra tikrai rimta tema. O atimti iš žmonių paskutinius centus man tai yra nesuprantama ir nepriimtina.

PIRMININKĖ. M. Lingė kalba už.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Niekaip negalima sutikti su demagogija, kada yra klaidinama. Niekas iš žmonių jokių centų neatima. Ir kodėl vienu atveju yra skaičiuojama ir matoma, kad prekybos vietoje suapvalinus bus ne vartotojo naudai, bet nepastebima, kada bus apvalinama ir vartotojo naudai. Apvalinimas yra naudingas abiem pusėms, viskas priklauso nuo galutinės krepšelio kainos. Tose šalyse, kurios jau įdiegė šitą būdą, yra ištirta, kad apvalinimas yra neutralus.

Todėl spekuliuoti, kad 2–3 centais nenaudinga vartotojams, na, nėra maksimali suma, yra 2 centai, iki kurių būtų galima apvalinti į vieną ar į kitą pusę. Tai šiuo atveju pinigai nėra niekaip atimami iš žmonių. Tie, kas norės atsiskaityti tiksliai, kiek rodo kasos aparatas, sumokėti cento tikslumu, jie ir galės atsiskaityti tuo būdu, kuris yra jiems patogus, tai yra sumokėti tikslią sumą ir to apvalinimo išvengti. Šiuo atveju aš labai kviesčiau neklaidinti. Viskas kainuoja. Kainuoja tiek monetų kaldinimas, tiek kaštai apskaičiuojant ir inkasuojant kasose tuos kilogramais matuojamus centus. Ir niekas kitas nesumoka kaip mes patys už tai.

PIRMININKĖ. M. Puidokas – motyvai prieš.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiamieji, aš manau, kad Lietuva privalo suprasti situaciją, kurioje yra mūsų žmonės. Ir aš nelabai suprantu, kodėl mūsų valstybė turi bėgti pirma garvežio ir daryti tokius sprendimus, kai virš 100 tūkst. žmonių Lietuvoje gyvena žemiau absoliutaus skurdo ribos ir jiems bet koks kainų pakilimas yra didžiulė grėsmė. Kas penktas gyventojas yra ties vadinamąja skurdo riba. Ir akivaizdu, kad centų panaikinimas ir siekis neva tokiu būdu sutaupyti tam tikras lėšas yra naudingas bankams, naudingas diegiamai skaitmeninės valiutos programai Lietuvo-

je, bet ne patiems žmonėms. Pacituosiu vieną iš Jungtinių Amerikos Valstijų tėvų T. Džefersoną, kai jis įvardino: aš manau, kad bankinės institucijos yra pavojingesnės mūsų laisvėms negu nuolatinės kariuomenės.

Kalbant apie Centrinio Banko skaitmeninės valiutos įvedimo procesą, kuris vyksta visame pasaulyje, tai Lietuva yra viena iš tų valstybių, kurioje dar 2023 metų kovo mėnesį buvo pradėtas CBDC įvedimo bandomasis projektas. Tai aš nežinau, kaip šiuos sprendimus vertinti. Ar vertinti kompleksiškai, tai yra šio bandomojo projekto kontekste, kur vėl Lietuva kartu su Švedija ir Ukraina buvo numatytos kaip pirmosios šiam projektui testuoti skirtos valstybės Europoje? Tai ar visi tokie panašūs įstatymų pakeitimai nėra šio projekto kompleksas? Ir kodėl mes taip darome, kai tai yra tikrai nenaudinga mūsų žmonėms? Todėl raginu visus balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Motyvai už – V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Kolegos, aiškinamajame rašte aiškiai parašyta, kad Lietuvos gyventojai yra pametę daugiau negu 2,4 mln. eurų smulkiais 1 euro cento monetomis, taip pat šimtai tonų kiekvienais metais papildomai nukaldinama. Žinoma, tai atsiliepia aplinkosaugai. Bet pažiūrėkime, kaip su jomis elgiasi garbaus amžiaus žmonės. Neretai jie sunkiai atskiria 1 nuo 2 centų. Lygiai taip pat namuose, galiu pasakyti, kad vaikai su tomis monetomis tiesiog žaidžia žaidimus arba mėtė pakampėse, nes jau nebevertina. Todėl geras sprendimas, savalaikis. Manau, kad čia niekas nenukentės. O, be jokios abejonės, 1 ir 2 euro centai yra svarbu, jie išliks elektroninėje erdvėje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų labai įdomus sprendimas, pasakymas, kad nepabrangs. Paprasta situacija. Ateinu į parduotuvę nusipirkti maišelio už 1 centą. Parduotuvė banko kortelės nepriims, nes maža suma, nes aptarnavimo mokesčiai bus didesni negu tas 1 centas. Tada tas maišelis pabrangs iki 5 centų, nes kitokios nominacijos nebus.

O šiaip tai mokesčių mokėtojams brangiausiai kainuoja Lietuvos bankas. Lietuvos bankas atnešė tą pasiūlymą, kad nereikėtų kaldinti monetų. Jie tingi jas kaldinti, nes reikia išleisti pusę milijono ir kelis šimtus tūkstančių. Bet Lietuvos bankas, *naglai* žiūrėdamas visiems mokesčių mokėtojams į akis, valdo 17 mlrd. turtą ir į biudžetą neįneša nė vieno cento nuo to 17 mlrd. turto. Pernai neįnešė nė vieno cento, šiais metais taip pat neįnešė nė vieno cento. Tai tokią kontorą seniai reikėjo išvaikyti. Tuo tarpu Finansų ministerija skolinasi už 3,5 % rinkoje. Tai gal tuos pinigus (17 mlrd.) reiktų perkelti į Finansų ministeriją ir skolai aptarnauti nebereikėtų mokėti 600 mln.? Tai ką daryti su tokiomis organizacijomis, kurios daro tokią žalą valstybei? O jeigu išeitumėte iš Vilniaus burbulo ir pamatytumėte, kaip regionuose žmonės deda centą prie cento, kai atsineša centų krūvą, kad nusipirktų duonos, tai suprastumėte, kokia yra vertė 1 ar 2 centų.

PIRMININKĖ. Motyvai už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Turėčiau gal apie ekologinius motyvus pasakyti, bet iš tikrųjų, man atrodo, laikas gyventi XXI amžiuje. Kai viduramžiais buvo kalamos monetos ir banknotai, tai buvo tokia sąvoka „senjoražas“, tai yra kaina tarp produkto pagaminimo ir produkto vertės. Tai dabar jeigu mes matome, kad iš tikrųjų mūsų atsiskaitymo sistema tampa brangesnė negu jos vertė, tai visa logika sako, kad turėtumėme kažką daryti. Šiandien jeigu monetų kaldinimas yra brangesnis negu jo vertė, vadinasi, metalas pats yra brangesnis už tą... Man tai atrodo, sprendimas laiku. Kolekcionieriams lietuviškos euro monetos bus brangesnės. Kviečiu jam pritarti ir susitelkti į kitus elementus.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, Pirmininke. Aš suprantu, kad centai valdantiejiems plėšo kišenes. Tas motyvas, gerbiamas kolega, kurį jūs čia pristatėte, kad reikia atsisakyti centų dėl to, kad žmonės juos pameta, na, tikrai neatlaiko jokios logikos ir tai turbūt pati didžiausia demagogija. Kad infliacija jums valdant po trejų metų yra didelė ir tie centai prarado savo vertę, tai čia yra jūsų kaltė ir nereikia savo kaltės spręsti tokiais būdais, kad pereitume prie plastmasinių pinigų. Aš manau, kad kiekvienas centas piliečiui yra svarbus, nežiūrint, kad prekybos centrams norima šiuo projektu mažinti inkasavimo kaštus – neberekės gaišti laiko, kiloti tonų metalo, bus sutaupta darbo jėgos, darbo užmokesčio. Aš matau tik pataikavimą tiems, kurie pakankamai gerai

gyvena, kai didžioji dalis gyventojų, penktadalis, yra ties absoliutaus skurdo riba, didžiausias energetinis skurdas Europos Sąjungoje, lenkiame bemaž tik Bulgariją ir Rumuniją. Esant tokiai situacijai, kalbėti apie tai, kad nepatogu skaičiuoti ir apskaityti centus, mažų mažiausia yra ne-gražu, gerbiamieji. Taigi siūlau balsuoti prieš ir nesuvaryti visų į bankus.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 1-5.1 klausimo – Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3275. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116: už – 65, prieš – 20, susilaikė 31. Pritarta. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3275) priimtas. (*Gongas*)

11.01 val.

Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3276(2) (priėmimas)

Apsispręskime dėl lydimųjų. Darbotvarkės 1-5.2 klausimas – Finansinės apskaitos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3276. Jį sudaro du straipsniai. Nė dėl vieno iš jų pasiūlymų nėra. Ar galime kiekvienam straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114: už – 65, prieš – 15, susilaikė 34. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3276) priimtas. (*Gongas*)

11.02 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3277(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-5.3 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3277. Jį sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta.

Balsuokime. Kas pritariate 1-5.3 klausimui – įstatymo projektui Nr. XIVP-3277, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 66, prieš – 16, susilaikė 35. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3277) priimtas. (*Gongas*)

11.03 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3278(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-5.4 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3278(2). Jį sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu kiekvienam straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl lydimosio įstatymo projekto Nr. XIVP-3278.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 119: už – 67, prieš – 14, susilaikė 38. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3278(2) priimtas. (Gongas)

Darbotvarkės 1-6 klausimą šiuo momentu praleidžiame, nes dar komitetas sutikrina konsoliduotą variantą. Dėl 1-7 klausimo dar neturime prezidentūros atstovo.

11.05 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 235, 236, 239, 242, 247, 260, 262, 271, 276, 281, 284, 285, 291, 293, 295, 303, 304², 309, 356, 440, 505, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, papildymo 255¹ straipsniu ir 304 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3551, Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3553 (pateikimas)

Taigi kviečiu viceministrą pristatyti 1-8.1 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3551 ir lydimuosius. Tai yra pateikimas. Prašau.

K. ŠETKUS. Laba diena, posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Pristatysiu Aplinkos ministerijos parengtus bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikiamus Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo ir papildymo, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimo ir papildymo ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo pakeitimo įstatymų projektus. Projektai teikiami bendru paketu ir parengti atsižvelgiant į nemažėjantį skaičių nusižengimų aplinkos srityje bei 2024 metų perkeliama reglamento dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų nuostatas.

Pagrindiniai teikiamų įstatymų projektų tikslai yra trys: pirmas dalykas, už aplinkosauginius pažeidimus nustatyti veiksmingas sankcijas; antras, baudas diferencijuoti pagal pažeidimo pobūdį ir daromą neigiamą poveikį aplinkai; trečias, baudos dydį susieti su gaunama nauda. Kaip rodo pateikta statistika, šiuo metu kai kurios taikomos baudos visiškai nepasiekia savo pagrindinio tikslo – atgrasyti nuo pažeidimų. Atkreipiu dėmesį, kad didžioji dalis baudų nekeista dešimt metų. Baudos simbolinės, palyginus su daroma žala. Pavyzdys: už laukinių augalų, grybų, gyvūnų ir jų buveinių žalojimą ir naikinimą bauda nuo 10 eurų iki 30 eurų; už saugomų rūšių laukinių augalų žalojimą – nuo 30 eurų iki 300 eurų ir taip toliau. Rengiant pakeitimus buvo atlikta išsami Latvijos ir Estijos analogiškų baudų analizė. Atkreipsiu dėmesį, kad tos pačios baudos, kurios buvo nurodytos prieš tai, Estijoje siekia iki 600 eurų, Latvijoje – iki tūkstančio eurų. Už invazinių rūšių naudojimo, valdymo priemonių pažeidimus Estijoje – iki 600 eurų, Latvijoje – iki 700 eurų.

Taip pat vis dar labai opi ir statistikos problema dėl pažeidimų, tai yra kai už verslinės žvejybos vidaus vandenyse pažeidimus taikomas tik įspėjimas arba bauda nuo 20 eurų iki 70 eurų; už Mėgėjų žvejybos taisyklių pažeidimus – nuo 10 eurų iki 60 eurų. Tai atkreipkime dėmesį, kad pats bilietas yra ženkliai brangesnis negu minimali bauda, o Latvijoje už žvejybą draudžiamais įrankiais bauda, pavyzdžiui, siekia iki 700 eurų, Estijoje – iki 1 tūkst. 200 eurų. Taip pat išlieka daug pažeidimų dėl leidimų kirsti mišką išdavimo – už juos bauda taikoma tik juridinių asmenų vadovams ir siekia nuo 60 eurų iki 120 eurų.

Šiuo metu apskritai nenustatyta atsakomybė už požeminio gėlo vandens gręžinių neįregistravimą Žemės gelmių registre, todėl nėra paskatos registruoti gręžinius. Baudų dydis nesusietas su žala ir daromu gamtai poveikiu. Už prekybą laukiniais gyvūnais bauda siekia nuo 10 eurų iki 300 eurų. Pavyzdys – nelegalus dramblio pardavimas, kai galėtų būti bauda 10 eurų, kas turbūt visiškai neadekvatu. Nepakankamai diferencijuotos baudos pagal pažeidimo mastą ir daromą aplinkai žalą. Už žalą neturint leidimo ir turint leidimą, tačiau viršijant nustatytus normatyvus, bauda išlieka tokia pati, tai tiesiog apsimoka sumokėti baudą. Ne mažiau svarbi problema, kai juridiniai asmenys pasinaudoja teisine spraga – dėl nenustatytos atsakomybės ne tik išvengia baudos, bet ir netinkamomis sąlygomis toliau laiko gyvūnus.

Atsižvelgus į tai, kas paminėta, įstatymo pakeitimais siūloma: baudas už saugomų rūšių laukinių gyvūnų žalojimą padidinti nuo pusantro iki dešimt kartų; baudų už saugomų rūšių lauki-

nių augalų ir grybų žalojimą, naikinimą ir jų naudojimą apatinę ribą padidinti aštuonis kartus, viršutinę – tris kartus; griežtinti atsakomybę už prievolės atkurti mišką nevykdymą iki dviejų kartų; sugriežtinti atsakomybę už Žvejybos taisyklių pažeidimus, padidinant baudą nuo dviejų iki trijų kartų; sugriežtinti atsakomybę už invazinių rūšių naudojimą, pradžioje taikant išpėją ir padidinant baudos viršutinę dalį iki dešimt kartų, apatinę – iki dviejų kartų; nustatyti juridiniams asmenims, kurie neteisėtai laiko laukinius gyvūnus, atsakomybę ir sudaryti galimybę ne tik sumokėti baudas, bet ir kad būtų konfiskuojami gyvūnai; nustatyti baudas tiek juridiniams, tiek fiziniams asmenims už nelegalių požeminio vandens gręžinių, kuriems įteisinti skirtas terminas baigiasi 2025 m. balandžio 30 d., naudojimą ir numatyti, kad lėšos, realizavus konfiskuotą turtą, būtų naudojamos aplinkosauginėms priemonėms siekiant aplinkos apsaugos tikslų. Ačiū.

PIRMININKĖ. L. Girskienė – dėl vedimo tvarkos.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Mes frakcijos vardu prašome pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKĖ. Prašote pertraukos iki kito posėdžio.

Gerbiami kolegos, apsispręskime balsuodami dėl Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos prašymo padaryti pertrauką iki kito posėdžio. Primenu, kad popietinis posėdis yra opozicinis, vadinasi, pertrauka būtų jau iki kito posėdžio, kuris vyks balandžio 9 dieną.

Balsavo 97: už – 44, prieš – 45, susilaikė 8. Pertraukai iki kito posėdžio pritarta.

11.10 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 2, 37, 47, 51, 57, 72, 73, 78, 79, 90, 91, 114, 116, 117, 118 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo 40¹, 53¹, 53², 53³, 95², 110¹, 118¹, 122¹, 122², 122³, 122⁴, 122⁵, 122⁶, 122⁷ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3580 (pateikimas)

Dabar norėčiau pakviesti S. Gentvilą, kad pristatytų darbotvarkės 1-8.3 klausimą – Aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-3580. Tai yra lydimasis, jis yra susijęs, bet kitas teikėjas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Kadangi paprašyta pertraukos dėl pagrindinio paketo, o čia yra jo lydimasis, tai aš norėčiau, kad jie būtų kartu pateikti kitame posėdyje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu pritarti pertraukai iki kito posėdžio? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta.

11.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Karolio Januševičiaus skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projektas Nr. XIVP-3567 (pateikimas)

Dabar, kadangi jau matau prezidentūros atstovus, norėčiau pakviesti į tribūną Respublikos Prezidento vyriausiąjį patarėją J. Niewierowiczių, kuris pristatys Seimo nutarimo „Dėl Karolio Januševičiaus skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projektą Nr. XIVP-3567. Prašau.

J. NIEWIEROWICZ. Gerbiama Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija ir Energetikos įstatymu, teikia Seimui dekretą skirti K. Januševičių į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nario pareigas penkerių metų kadencijai nuo šių metų gegužės 1 dienos.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba yra nepriklausoma nacionalinė reguliavimo institucija, reguliuojanti energetikos srityje veikiančių ūkio subjektų veiklą ir atliekanti valstybinio energetikos sektoriaus priežiūrą atsinaujinančios energetikos, gamtinių dujų, elektros energetikos, šilumos ūkio, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei kitose srityse. Taryba taip pat saugo vartotojų teises ir teisėtus interesus, stebi reguliuojamų ūkio subjektų sąnaudų skaidrumą ir kainų pagrįstumą, siekia didinti jų veiklos efektyvumą. Tarybą sudaro penki nariai, kuriuos Prezidentas teikimu skiria Lietuvos Respublikos Seimas. Atsižvelgdamas į institucijos svarbą Prezidentas siekia pateikti profesionalius kandidatus, kurie savo žiniomis, kompetencijomis, patirtimi prisidėtų prie institucijos stiprinimo. Pagrindiniai kandidatui keliami lūkesčiai: vartotojų inte-

resų atstovavimas ir įgalinimas, energetikos sektorių reguliavimo efektyvumas, tvarios ir pridėtinę vertę kuriančios energetikos skatinimas.

Siūlomas kandidatas K. Januševičius yra būtent toks, atliepantis šias charakteristikas ir lūkesčius. Ponas K. Januševičius yra energetikos ekspertas, Vilniaus Gedimino technikos universitete yra įgijęs energetikos inžinerijos ir planavimo magistro laipsnį, o 2019 metais – mechanikos inžinieriaus mokslų daktaro laipsnį. 2012–2019 metais dirbo energetikos ir tvarumo konsultantu bei atliko vidinių projektų vadovo ir kokybės valdymo funkcijas. Prisidėjo prie energetinio naudingumo ir pastatų tvarumo vertinimo praktikų ir *pilotinių* projektų vystymosi Lietuvoje. 2019–2023 metais ėjo Lietuvos energetikos agentūros Energijos efektyvumo didinimo kompetencijų centro vadovo pareigas, kur buvo atsakingas už energijos efektyvumo politikos įgyvendinimo monitoringą, kokybės kontrolę ir nacionalinio progreso raportavimą, nagrinėjo energijos vartojimo efektyvumo didinimo galimybes, vartotojų įgalinimo ir energetinio skurdo mažinimo aspektus.

Taigi, apibendrinant, kandidatas turi darbo patirties tiek privačiame, tiek viešajame sektoriuje, tiek akademiname pasaulyje, kas laikytina privalomumu dirbant energetikos reguliavimo institucijoje. Nuo 2019 metų iki dabar K. Januševičius dirba energetikos konsultantu Europos Sąjungos finansuojamuose tarptautiniuose projektuose, tarp jų Moldovoje ir Sakartvele, kur yra atsakingas už gerųjų Europos Sąjungos praktikų energetikos srityje perkėlimą į nacionalinę teisinę bazę, kompetencijų ugdymą, politikos įgyvendinimo veiksmų planavimą.

Gerbiami Seimo nariai, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba yra itin svarbi institucija, turint galvoje energetikos svarbą valstybei bei vykstantį energetikos sektoriaus technologinį virsmą. Todėl Respublikos Prezidentas teikia pono K. Januševičiaus kandidatūrą, kad būtų užtikrintas reikalingų veiklų tęstinumas, tačiau kartu į VERT'ą būtų atnešta naujų papildomų kompetencijų ir patirčių, išlaikytas aukštas jos profesionalumo lygis. Taigi, Lietuvos Respublikos Prezidento vardu prašau palaikyti teikiamą kandidatūrą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar pagal Statutą žodis suteikiamas kandidatui, jis ir atsakys į Seimo narių klausimus vėliau, pirmiausia prisistatys. Kviečiu kandidatą gerbiamą K. Januševičių į tribūną prisistatyti. Primenu, kad prisistatymui skiriama iki 10 minučių.

K. JANUŠEVIČIUS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Dėkoju už galimybę pasisakyti. Man yra didelė garbė pretenduoti į šią poziciją. Esu Karolis Januševičius, energetikos ekspertas, inžinerijos mokslų daktaras, sukaupęs daugiau kaip 12 metų patirtį šioje srityje. Savo patirtį kaupiau dirbdamas mokslo institucijose, privačiame sektoriuje, Lietuvos energetikos agentūroje ir atlikdamas ekspertines veiklas tarptautiniuose projektuose.

Mano daugialypė sukaupta patirtis man leidžia pamatyti problemas iš skirtingų perspektyvų, sistemingai analizuoti iššūkius ir ieškoti bei rasti racionalius sprendimus. Tikiuosi, kad savo sukauptomis žiniomis, patirtimi ir įgūdžiais galėsiu produktyviai prisidėti prie Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos veiklos, skatinant perėjimą prie klimatui neutralios energetikos, atstovaujant vartotojų teisėms ir ginant jų teisėtus interesus bei gerinant reguliavimo veiklą.

Jeigu mano kandidatūra bus patvirtinta, be kitų nariui priskiriamų atsakomybių, skirsiu dėmesį energijos vartojimo efektyvumo srities įtraukimui į reguliatoriaus veiklas, skaitmenizavimo ir duomenų įdarbinimo veiklos tęstinumui bei aktyviai ir savalaikiai reguliatoriaus komunikacijai. Tikiuosi, kad mano kandidatūra jums priimtina ir galėsiu dirbti Lietuvos naudai. Ačiū už suteiktą laiką ir dėkoju gerbiamiems Seimo nariams už tai, kad išklausėte.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keli Seimo nariai. Primenu, jog Seimo narių klausimams ir kandidato atsakymams yra skiriama iki 15 minučių. Pirmasis klausia A. Skardžius. Ruošiasi L. Savickas.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamasis pretendentė, tikrai džiaugiuosi jūsų kompetencija, tačiau neišgirdau iš jūsų pagrindinio atsakymo, kad jūs, kaip reguliuotojas, ginsite vartotojų interesus. Nes VERT'as ką tik, šių metų kovo 4 dieną, pranešė, kad pagaliau VERT'as gins vartotojų interesus, mažų įmonių interesus, kadangi nuo 2021 metų Lietuvos Seimui perkėlus direktyvos nuostatas, kad vartotojai, mažos įmonės neprivalo mokėti elektros tiekėjams baudų, VERT'as miegojo. VERT'as miegojo, kada ESO apvogė, 160 mln. iškraustė iš vartotojų kišenių, kad sumokėtų dividendus. Ką jūs darysite, kaip jūs ginsite vartotojų interesus? Reguluoti visi moka.

K. JANUŠEVIČIUS. Dėkoju gerbiama Seimo nariui už šį klausimą. Vartotojų teisių atstovavimas ir teisėtų interesų gynimas yra viena iš VERT'o užduočių, kurios yra numatytos. Tai yra vienas iš prioritetų, keliamų ir man Prezidento. Tai buvo vienas iš aptartų aspektų mano kandidatūros svarstymo metu. Manychiau, kad turbūt svarbiausia ne tik vartotojų teisių atstovavimas tada, kai jos yra pažeidžiamos, bet ir proaktyvus veikimas. Kaip vienas iš pavyzdžių yra tipinės sutarties su mažais verslais ir buitinais vartotojais išankstinė peržiūra, tipinės formos. Tas padėtų užkirsti kelią panašioms situacijoms, kurios susiklostė dabartinėje situacijoje, kai dėl netesybų vartotojai turi kreiptis į teismus. Visas tas biurokratinis mechanizmas užtrunka, švaistomas ir laikas, ir valstybiniai resursai.

PIRMININKĖ. Klausia L. Savickas, tačiau jo nematau salėje. Klausia L. Nagienė, ruošiasi V. Valkiūnas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiamas pretendentė, aš esu dar Energetikos komisijoje, todėl man labai labai įdomūs šitie klausimai. Noriu išgirsti, už kokią sritį jūs būtumėte atsakingas, tai yra viena. Ir ar nemanote, jeigu dujų kainą mes numatome perskaičiuoti ir VERT'as sutinka perskaičiuoti kas 3 mėnesius, kodėl garantinis tiekimas elektros energijos negalėtų būti lygiai taip pat perskaičiuojamas kas 3 mėnesius, nes tai irgi priklauso nuo svyravimų, kokia biržos kaina, kaip mes perkame ir panašiai?

Kitas momentas, kaip jūs įsivaizduojate, nes vakar turėjome posėdį, dėl bendrųjų steigimo? Diskusija vyksta ir kažkodėl vangiai pas mus yra steigiamos energetinės bendrijos. Koks jūsų požiūris ir nuomonė tuo klausimu?

K. JANUŠEVIČIUS. Dėkui gerbiai Seimo narei už klausimus. Preliminariai turėčiau kuoruoti gamtinių dujų sektorių ir administracinių teisinių ginčų klausimą. Iš esmės atsakydamas į jūsų klausimą, kodėl tai negalėtų būti daroma elektros sektoriuje, vienareikšmiškai atsakyti negaliu. Manau, tikrai galimybių paieškoti tam galima. Tai suteiktų galimybę vartotojams gauti geresnes kainas, objektyvesnes kainas, išvengti situacijų, kai susikaupia permokos. Tada yra reikalingas kompensavimas ir turi įsijungti panašūs mechanizmai.

Atsakant į kitą klausimo dalį apie bendrijas. Kadangi tuo metu, kai buvo kuriamas šis koncernas, man teko dirbti Lietuvos energetikos agentūroje, sakykime, iš dalies žinau tą visą procesą. Turbūt pagrindinis trukdis tai sistemai įsivažiuoti yra daugybė administracinių finansavimo aspektų, su kuriais susiduria savivaldybės.

Kaip ir vakar posėdyje buvo aptarta, turėtų būti Finansų ministerijos įsitraukimas ir paaiškinimas dėl skolinimosi limitų. Tai yra problema, susijusi ne tik su bendrųjų steigimu – tai yra problema, susijusi ir su viešųjų pastatų modernizavimu, elektros vartojimo efektyvumo didinimu. Na, tai yra problema, su kuria yra susiduriama keliose skirtingose vietose. Manychiau, tai yra vienas iš momentų, vienas iš trukdžių, kuris turėtų būti pašalintas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia V. Valkiūnas. Ruošiasi D. Kepenis.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū Seimo Pirmininkei už galimybę paklausti. VERT'as yra keista organizacija ir keistas elgesys R. Pociaus, kuris negina paprasto vartotojo, paprasto žmogaus, o galimai visa ši organizacija irgi susijusi, mano nuomone, su mafiozinėmis energetikos struktūromis. Tai mano klausimas: ar turite akcijų energetikos įmonėse?

K. JANUŠEVIČIUS. Dėkui gerbiama Seimo nariui už klausimą. Atrankos metu deklaravau ir dabar galiu ramiai deklaruoti, kad jokių akcijų jokioje energetikos įmonėje neturiu.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kepenis. Ruošiasi I. Kačinskaitė-Urbonienė.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas pretendentė, jūs minėjote, kad Valstybinėje energetikos reguliavimo taryboje turėsite vieną iš misijų – stebėti teisinių ginčų reguliavimus ir panašiai. Mes dabar girdime netgi iš kandidatų į prezidentus, kad „Igničio“ privatizacija, dalies akcijų, buvo klaida, ir jie mini apie tai, kad atėjo laikas grąžinti valstybei ir žmonėms „Ignitį“ visą, nes taip, kaip vyksta šiandien, išskyrus pasipiktinimą, daugiau nieko nematome. Kokia būtų jūsų pozicija ir kokią išvadą jūs padarytumėte, kai šis klausimas būtų iškeltas: grąžinti „Ignitį“ valstybei ir žmonėms? Ačiū.

K. JANUŠEVIČIUS. Dėkoju gerbiama Seimo nariui už šį klausimą. Iš esmės labai kompleksiškas klausimas, į kurį vienareikšmiško atsakymo nėra. Turbūt turėtų būti atsižvelgta į galimas

naudas ir žalas. Pokytis ar, sakykime, progresas, šiuo metu įvykęs energetikos sektoriuje, turbūt rodo, kad ir privatus verslas sugeba pasiekti gerų rezultatų. Ar galėtų pasiekti geriau valstybės valdoma, vien valstybės valdoma įmonė, šiuo metu pasakyti negaliu. Manau, turėtų būti atlikta nuodugnesnė, nuoseklesnė analizė, kad būtų galima objektyviai į tą klausimą atsakyti.

PIRMININKĖ. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Ruošiasi K. Adomaitis.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū gerbiamai Seimo Pirmininkei. Gerbiamas pretendentė, iš tikrųjų malonu skaityti jūsų gyvenimo aprašymą, apie patirtį ir taip toliau. Aš galvoju, kad jūs neblogai įsigilinote ir išanalizavote VERT'o veiklą. Sakykite, kokias tobulintinas sritis matote, kur matote, kad labiausiai savo patirtį, kompetencijas galėsite panaudoti, kokius pagrindinius tris tikslus, ką norite padaryti, tapęs tarybos nariu?

K. JANUŠEVIČIUS. Kaip minėjau ir kaip visada deklaruojau, dėmesį norėčiau skirti energijos vartojimo efektyvumo sričiai, nes, mano matymu, ši sritis yra per mažai atliepiama reguliuotojo veikloje. Tai būtų pirmasis momentas. Taip pat žinau, kad labai svarbu yra skaitmenizavimas ir duomenų panaudojimas. Galbūt prie to galėtų prisidėti ir duomenų atvėrimas, kiek tai leidžia konfidencialumo galimybės, nes atviri duomenys gali stimuliuoti inovacijų atsiradimą, duomenimis pagrįstų inovacijų kūrimą. Ir paskutinis dalykas iš tų trijų turbūt galėtų būti aktyvi, savalaikė reguliuotojo komunikacija, nes dabartinėje situacijoje labai dažnai apie sprendimus yra išgirstama vėliau, vartotojai nebūtinai supranta, už ką ir kodėl tiek moka. Manychiau, kad dėl to turėtų būti sukurtas pokytis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Dėkui. Iš tiesų mums jau yra tekę su jumis bendrauti kaip su Lietuvos energetikos agentūros atstovu. Šiuo metu Seime mes irgi svarstome daugiabučių renovacijos klausimus, šilumos efektyvumo klausimus ir vėl iškyla tas klausimas dėl energetinių klasių ir energijos vartojimo sutaupymo. Ir renovacijos rėmimo įstatyme yra du kriterijai, kada remiame, tai kai pasieki tam tikrą klasę ir kai sutaupai tam tikrą energijos kiekį. Kaip jūs galvojate, kokia kryptimi mums reikėtų eiti, nes yra ir tokių, ir tokių pasiūlymų, ar didinti reikalavimą sutaupyti daugiau energijos, ar didinti reikalavimus aukštesnei klasei?

K. JANUŠEVIČIUS. Dėkui gerbiavam Seimo nariui už šį klausimą. Kadangi šiuo klausimu yra tekę diskutuoti su jumis anksčiau, turbūt pirmiausia turėčiau pabrėžti, kad VERT'o atsakomybėse ir kompetencijose renovacijos klausimas neregistruojama. Siekdamas atsakyti į jūsų klausimą, turbūt norėčiau pabrėžti tai, kad turėtų būti pasiekiami sutaupymai ne tik formalūs, bet ir tikri, kuriuos parodo skaitiklis. Manychiau, kad tai yra pagrindinis dalykas. O kadangi šiuo metu yra problemų su renovacija, tai nepagauna tokio pagreičio, kokio mes norėtume. Manau, kad turėtų būti skirtas dėmesys tų institucijų, kurios rūpinasi renovacija. Tiek šiuo momentu galėčiau pasakyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Ačiū. Dabar, kaip Statutas mus įpareigoja, turime sutarti dėl pagrindinio komiteto. Siūlomas Ekonomikos komitetas. Klausimą svarstyti siūloma balandžio 11 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštarujančių, pritarta.

11.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti išvados“ projektas Nr. XIVP-3578 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Seimo nutarimo projekto Nr. XIVP-3578 svarstymas. Kviečiu V. Baką, bet matau, kad prie mikrofono stovi A. Vyšniauskas, po to D. Gaižauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Frakcijos vardu norėčiau paprašyti pusvalandžio pertraukos.

PIRMININKĖ. Pusvalandžio pertrauka. Ar galime, kolegos, bendru sutarimu pritarti pusvalandžio pertraukai? Ne, atrodo, prašoma balsuoti. Taigi pabalsuokime. Kas pritariate pusvalandžio pertraukai, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kitaip.

Balsavo 92: už – 60, prieš – 28, susilaikė 4. Pusvalandžio pertraukai pritarta.

11.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3586 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Grįžtame. Kadangi turime galimybę apsvarstyti rezervinius klausimus, tai aš kviečiu J. Razmą, kad pristatytų rezervinį 1 klausimą – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo projektą Nr. XIVP-3586. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, labai paprastas projektas. Yra gautas Laisvės frakcijos teikimas deleguoti savo atstovą į Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Seniūnų sueiga atitinkamą kvotą šiandien ryte patvirtino, tai siūlau priimti Seimo nutarimą ir V. Mitalas taptų Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių paklausti nėra. Po pateikimo galime pritarti bendru sutarimu? Galime.

Svarstymo stadija. Niekas nenori diskutuoti, kalbėti dėl motyvų taip pat niekas nenori. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Ir priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami: kas pritariate pateiktam nutarimo projektui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 96: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 4. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-3586) priimtas. (Gongas)

11.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3587 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas rezervinis 1-2 klausimas – lydimasis Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3587. Vėlgi kviečiu gerbiamą J. Razmą į tribūną.

J. RAZMA (TS-LKDF). Kadangi naują narį įrašėme į NSGK, išbraukę jį iš Biudžeto ir finansų komiteto, tai atitinkamai ir keičiasi tų dviejų komitetų narių skaičius. Biudžeto ir finansų komitete vienu sumažėja – lieka 10, o Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete dabar bus 11. Tai tie patikslinimai ir siūlomi.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti vienas kolega. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamas Jurgi, jūs tankiai sakote – mes laikomės taisyklės dėl pakeitimų. Kas tie mes, kas jūsų bendrininkai? Jūs mėgstate nuasmeninimą. Galbūt galite pasakyti, su kuo jūs konsultuojatės, kas jums padeda tai nuspręsti? Vienasmeniškai ar kaip?

J. RAZMA (TS-LKDF). Šiuo atveju, matyt, esu bendrininkas su V. Mitalu ir visa Laisvės frakcija, nes jų teikimas mano nutarimo projektu yra realizuojamas. O dėl tų taisyklių, na, kartais mes užsimerkiame ir toleruojame, ypač kai opozicijos atstovai to labai prašo. Jeigu taip preciziškai

žiūrėtume į tas taisykles, tai jūs su V. Bukausku negalėtumėte būti to paties Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto nariais nuo Darbo partijos frakcijos, nes tai neatitinka proporcinio atstovavimo, bet toleruojame.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau klausimų nėra. Dėl motyvų po pateikimo niekas neužsirašė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Svarstymo stadijos diskusijoje niekas neužsirašė. Dėl motyvų irgi niekas neužsirašė. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Priėmimo stadija. Nutarimo projektą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 1-2 rezervinio klausimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 105: už – 95, prieš nebuvo, susilaikė 10. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-3587) priimtas. (*Gongas*)

11.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3583 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės rezervinis 2 klausimas. 2, taip? Rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3583. Kviečiu J. Razmą į tribūną.

J. RAZMA (TS-LKDF). Čia kiek anksčiau pasikeitė kai kurių komitetų nariai, kai grįžo į Seimą A. Anušauskas, L. Kasčiūnas perėjo į kitą komitetą ir taip toliau. Atitinkamai turime pakoreguoti tų komitetų narių pavaduotojus. Tai ir siūloma.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų klausti niekas nenori. Po pateikimo dėl motyvų neužsirašė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Svarstymo stadija. Diskutuoti norinčių nėra. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galime ir po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ir priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Yra trys straipsniai. Pasiūlymų dėl jų nėra gauta, tačiau yra gauta Teisės departamento redakcinė pastaba. Ar galime pritarti straipsniams, suredaguotiems pagal Teisės departamento pastabą? Nematau prieštaraujančių. Pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Apsispręskime balsuodami dėl rezervinio 3 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 106: už – 104, prieš nebuvo, susilaikė 2. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-3583) priimtas. (*Gongas*)

11.37 val.

Seimo savaitės (2024-04-08 – 2024-04-12) – 2024 m. balandžio 9 d. (antradienio) ir 11 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Ir dar kartą norėčiau į tribūną pakviesti J. Razmą pristatyti savaitės, prasidedančios balandžio 8 dieną, Seimo posėdžių darbotvarkę.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, būsimos mūsų posėdžių savaitės darbotvarkės dar nėra labai užpildytos. Tas užpildymas ypač sumažėjo, kai atsižvelgėme į Etikos ir procedūrų ko-

misijos prašymą ir iš pirminio projekto išbraukėme laikinosios tyrimo komisijos išvadų svarstymą ir priėmimą. Taigi, šio klausimo tą savaitę, kuri prasidės balandžio 9 diena, nėra. Projektai surašyti pagal mūsų tam tikras jau nusistovėjusias taisykles. Antradienį iš pradžių svarstymai tų projektų, kuriuos komitetai spėjo apsvarstyti. Keletas pateikimų. Vyriausybės pusvalandis kol kas neapibrėžtas. Laukiu pasiūlymų, kas čia būtų labiausiai pageidaujamas, kad užimtų šią poziciją. Žiūrėsime, gal Švietimo tarybos pirmininkė, ji negalėjo šią savaitę atvykti, galbūt galės. Nieko aš čia daug gal ir nekomentuosiu.

Ketvirtadienį, kaip įprasta, priėmimai. Viešųjų pirkimų įstatymo pataisų keletas projektų, galutinis apsisprendimas dėl Aleksandro Stulginskio žvaigžde apdovanojamų asmenų ir taip toliau. Posėdžio pabaigoje Seimo narių projektai pagal jų registracijos eilę, kaip numato Seimo statutas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausiti niekas neužsirašė. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu patvirtinti darbotvarkę? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Patvirtinta bendru sutarimu.

11.40 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52¹, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11², 27², 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3462(2) (priėmimas)

Dabar grįžtame prie darbotvarkės 1-6.1 klausimo. Jau yra konsoliduota išvada dėl Statybos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3462(2). Priėmimo stadija. Kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto pranešėją R. Vaitkų į tribūną. Priėmimo stadija.

Pradėsime priėmimą pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Gal galėtumėte trumpai pakomentuoti komiteto nuomonę dėl jos?

R. VAITKUS (LSF). Komiteto nuomonė buvo pritarti. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: statytojas žemės sklypą, kuriame yra naujai statomas arba rekonstruojamas statinys, valdo nuosavybės teise. Atnaujinant (modernizuojant), remontuojant ar griauinant statinį, nekilnojamojo turto kadastro objektą, privaloma gauti žemės sklypo savininko arba valstybės žemės patikėtinio sutikimo numatytais atvejais teisę.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 1 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Nematau prieštaraujančių, pritarta. Nuo 2 iki 6 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 7 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Gal galėtumėte trumpai pristatyti komiteto nuomonę?

R. VAITKUS (LSF). Komiteto nuomonė yra pritarti. „Deklaracija apie statybos užbaigimą“ surašoma, statinio projekto ekspertizės rangovas arba statinio ekspertizės rangovas tvirtina deklaraciją apie statybos užbaigimą ir ši deklaracija Lietuvos Respublikos statybų leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje...”

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 7 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 8 straipsnio taip pat buvo pateikta Teisės departamento pastaba. Jai pritarus, atsiranda naujas straipsnis. Gal galėtumėte trumpai pakomentuoti?

R. VAITKUS (LSF). Komiteto nuomonė – pritarti. Ir esmė: „Infostatyboje“ registruojama užbaigus kitus, negu nurodyti šio straipsnio 2 dalyje, statybos darbus, kuriems buvo išduoti šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodyti statybas leidžiantys dokumentai, išskyrus šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytus branduolinės energetikos objektų, statinių paprastojo remonto ir aplinkos ministro nustatytus atvejus.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti tokiam 8 straipsniui, koks jis išdėstytas? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Keičiasi straipsnių numeracija. Nuo 9 iki 11 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti kiekvienam iš jų bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl naujo 12 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, kuriai pritarta iš dalies. Gal galėtumėte trumpai pakomentuoti?

R. VAITKUS (*LSF*). Dėl kurio straipsnio?

PIRMININKĖ. Čia yra dėl 12 straipsnio, paskutinio straipsnio.

R. VAITKUS (*LSF*). 12 straipsnis. Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Projektu keičiamos Statybos įstatymo nuostatos, kurių įsigaliojimo terminas ankstinamas. Tai yra itin svarbu, užtikrinant statybos procesų efektyvumą. Tai čia iš esmės dėl datos, kad būtų paankstinta.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti 12 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta.

Taigi, apsvaustėme visus straipsnius ir galime apsispręsti dėl viso projekto. Užsirašiusių dėl motyvų nėra. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-6.1 klausimo – projekto Nr. XIVP-3462. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 103: už – 84, prieš nebuvo, susilaikė 19. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3462) priimtas. (*Gongas*)

11.45 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 18, 20, 29, 31, 33, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2420 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3463(2) (priėmimas)

Kitas klausimas, lydimasis. Darbotvarkės 1-6.2 klausimas – Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3463(2). Jį sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 110: už – 90, prieš nėra, susilaikė 20. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3463) priimtas. (*Gongas*)

11.46 val.

Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 24, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10¹, 34¹ straipsniais ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-2414 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3464(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6.3 klausimas – Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3464(2). Priėmimas pastraipsniui. Įstatymą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime. Kas pritariate 1-6.3 klausimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108: už – 88, prieš – 1, susilaikė 19. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3464) priimtas. (*Gongas*)

11.46 val.

Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2416 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3465(2) (priėmimas)

Paskutinis lydimasis. 1-6.4 klausimas – Architektūros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3465(2). Vėlgį priėmimo stadija. Pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate 1-6.4 klausimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113: už – 93, prieš – 1, susilaikė 19. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3465) priimtas. (*Gongas*)

Dėl vedimo tvarkos A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, prašau leidimo susirinkti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui į trumpą posėdį.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas čia, Seimo salėje, susirinktų į trumpą posėdį? Nematau prieštaraujančių. Ačiū, pritarta.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Ačiū.

11.48 val.

Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3557 (*pateikimas*)

PIRMININKĖ. Kitas darbotvarkės klausimas, mums dar yra likęs vienas rezervinis, tai yra rezervinis 4 klausimas – Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3557. Pranešėjas – P. Saudargas. Prašau į tribūną.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Jau nesitikėjau, kad šiandien pavyks pristatyti, tai labai pradžiuginote.

Taigi trumpai pristatau, gerbiami kolegos, Turizmo įstatymo papildymą 30¹ straipsniu. 2023 metų lapkričio mėnesį priėmus Biudžetinių ir Viešųjų įstaigų įstatymų pakeitimo įstatymus, turizmo informacijos centrų vadovams įvestos kadencijos. Taip, viskas gerai, susitarėme, kad reikia įvesti kadencijas, tokia dabar mūsų valstybės politika – įstaigų vadovams įvedamos kadencijos. Tačiau problema ta, kad kadencijos pagal aukščiau minėtus įstatymus pradedamos skaičiuoti atgaline data, tai yra jei jau žmogus dirbo, tai taip jam ir susikaupia tos dvi kadencijos. Pavyzdžiui, jeigu centro vadovas dirbo ne ilgiau kaip penkerius metus, jam nustatoma pirma penkerių metų kadencija ir dirba toliau su terminuota penkerių metų sutartimi. Jeigu centro vadovas dirbo ilgiau negu penkerius metus, tačiau trumpiau negu dešimt, jam nustatoma antra penkerių metų kadencija ir toliau dirba penkerius metus su terminuota sutartimi. Jeigu taip atsitinka, kad centro vadovas dirbo ilgiau negu dešimt metų, su juo sudaroma vienu metų terminuota sutartis ir po metų jis lieka be darbo ir be teisės dalyvauti konkurse vadovo pareigoms užimti toje pačioje įstaigoje, nebent jam galioja pensinio amžiaus apsauga.

Taigi, kolegos, susidaro tokia situacija, kuri ypač jautri būtent turizmo informacinių centrų vadovams, nes jūs įsivaizduokite, kas tai yra, palyginti su kitomis įstaigomis, pavyzdžiui, imkime mokyklų direktorius: rajone gali būti keletas mokyklų, gali būti gretimame rajone mokyklos, kur vadovai tokiu būdu gali dalyvauti konkursuose kitose panašiose įstaigose. Dabar imkime, pavyzdžiui, Molėtų turizmo informacijos centrą, Pagėgių turizmo informacijos centrą, Anykščių, kur yra to regiono specifika ir žmonės... iš esmės nelabai iš daug kur tu paimsi kompetentingų specialistų. Jeigu mes visai užkertame kelią žmonėms toliau dalyvauti konkurse, tai, manyčiau, labai logiška. Taigi mes siūlome šitą dalyką taisyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti septyni Seimo nariai. Pirmasis klausia R. Šarnickas. Ruošiasi S. Tumėnas.

R. ŠARNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Esu dėkingas pranešėjui, šio projekto autoriui. Jis, be abejo, yra savalaikis ir labai reikalingas. Ko gero, yra ši problema visose savivaldybėse. Sakykite, kiek panašių situacijų, atvejų yra dėl vadovų, kurie atsisakė dirbti šitą darbą dėl šio įstatymo spragos? Ačiū.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Ne visai situacija yra ta, kad jie atsisakė dirbti darbą, bet jie negalėtų toliau kandidatuoti į šias pareigas. Tarkime, baigėsi, žmogus yra dirbęs daugiau kaip dešimt metų, viskas, jam pasako – tu negali toliau dalyvauti konkurse į šią vietą, nors tikrai žmogus yra profesionalas ir galėtų. Lygiai taip pat su kitais. Tai nesako, kad mes amžiams įteisiname, kadencijos yra penkeri metai, bet žmogui turėtų būti galimybė dalyvauti. Tikrai ne vienoje vietoje esu lankęsis, tenka daug važiuoti per Lietuvą, žmonės atkreipė dėmesį į šią problemą, tikrai yra ne vienas atvejis.

PIRMININKĖ. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi L. Nagienė.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamasis pranešėju, už pristatymą. Mes tuos dalykus jau perėjome, kai svarstėme bibliotekas, muziejus, centrus, apie tą situaciją. Bet tų pareigybių yra gana daug Lietuvoje, regionuose ir miestuose, o turizmo informacijos centrų yra palyginti nedaug. Ar šitas teikimas rodo, kad ir čia baigiamo prieiti liepto pabaigą ir kad didėja atskirtis tarp regionų ir miestų, kad ten irgi neberandame darbuotojų, kad reikia imtis tos iniciatyvos?

Ir antras dalykas. Ar kokie konkretūs atvejai paskatino imtis šitos pataisos, ar šiaip nusprendėte? Ar Lietuvoje jau yra keletas tokių atvejų, kur gresia tie dalykai, apie kuriuos čia šnekame?

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Taip, neabejotina, ką aš ir kalbėjau. Lankydamasis ne vienoje vietoje tiesiog pastebėjau dėsningumą, kad žmonės atkreipia dėmesį susitikime su gyventojais, kad štai yra tokia problema. Mes anksčiau sprendėme ir dėl kitų įstaigų – vienas pavyko vienaip sutvarkyti, kitas kitaip. Šiuo atveju pribrendo reikalas ir čia pasižiūrėti. Galbūt tai būtų Seimo valia, galbūt komitetas rastų dar kokių kitų formuluočių, bet iš principo būtų siūlymas neriboti kadencijų skaičiaus. Kadencijos yra, bet pasibaigus antrai kadencijai vadovai turėtų teisę dalyvauti konkurse į tą pačią darbo vietą. Taip, jūs teisus, tokių įstaigų yra mažiau ir čia irgi yra savotiška problema, iš to kylanti.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi A. Žukauskas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas vicepirmininke, prašom pasakyti, tai gal iš viso spręsti klausimą vieningai dėl visų įstaigų, kad jų vadovai turėtų teisę dalyvauti konkursuose? Nes dabar išeina, kad dėl vienu parengėme įstatymo pataisą, po to jau žiūrime, kad dėl kitos žmonių grupės vėl reikia rengti įstatymo pataisą. Taip yra biudžetinėse įstaigose, yra kadencijos. Tai gal tiesiog dėl visų spręskime klausimą, kad būtų vienas įstatymas, kaip jūs manote?

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Tai čia ir kilo turbūt kolizija iš to, kad mes šita reforma visiems tarsime vienodai nusprendėme įdiegti kadencijas. Tai atvirkščiai – mes ir bėgame truputį iš paskos, jeigu taip galima sakyti, atsiprašau visų rengėjų tos reformos ir įstatymo, bet matome, kad reikalingas specifinis priėjimas prie tam tikrų įstaigų, nes yra tų įstaigų darbo, tų įstaigų skaičiaus, tų įstaigų regioninio išsidėstymo tam tikra specifika. Šiuo atveju specifika yra labai akivaizdi, aš ją išdėščiau. Rajone yra vienas toks centras, kitame rajone yra kitas centras su savo specifika. Matyt, tikrai tų žmonių nebus iš kur paimti, o ir tiems žmonėms ką daryti, jeigu jie yra profesionalūs vadovai, dirba dešimt metų ir jiems yra užkertamos durys.

PIRMININKĖ. Klausia A. Žukauskas. Ruošiasi K. Adomaitis.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas daktare Saudargai, aš irgi labai myliu savo šalį, daug po ją keliauju ir štai su kokia problema susiduriu. Atvykęs į regioną savaitgalį, nes darbo dienomis aš dirbu, dažnai matau iškabą ant turizmo centro durų, kad jie sekmdieniais faktiškai niekur nedirba, šeštadieniais geriausiu atveju vienas kitas iki pietų dar dirba. Ar neatrodo jums, kad iš pradžių reikėtų pasižiūrėti, ką iš viso tie turizmo centrai veikia, kam jie yra skirti, gal ten per daug vadovų yra ir aplink per daug trinkelio ir čerpelių pridėta, o jau po to aiškintis dėl tų kadencijų?

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkoju. Dėl trinkelio aš irgi turiu savo nuomonę, ji galimai sutampa su jūsų, bet aš jos čia nedėstysiu, jau ką įsisavinome, tą įsisavinome.

Dėl susitikimų Lietuvoje, tai aš važiuoju ne tik savaitgaliais, bet ir darbo dienomis. Manau, kad tai taip pat yra darbas vyksti susitikti su gyventojais visoje Lietuvoje. Kada važiauvau poilsio kryptimi, tai dabar net ir nepamenu. Mano patirtis yra tokia: kiek teko lankytis, aš neradau uždarytų durų. Gal būdavo taip suplanuota, bet, matyt, jūsų patirtis yra kitokia.

PIRMININKĖ. Klausia K. Adomaitis. Ruošiasi I. Pakarklytė.

K. ADOMAITIS (LF). Aš ne visai iki galo supratau jūsų mintį. Ar jūs norite visiškai neriboti jokių kadencijų turizmo informacijos centrams, ar tikrai jūs norite išspręsti problemą, kad jeigu žmogus iki šiol ilgai ėjo turizmo informacijos centro vadovo pareigas, tai jo kadencijos tikrai nuo dabar bus skaičiuojamos, bet nebus įskaičiuojama ta ankstesnė patirtis?

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Taip, būtent esmė, kad dabar mes jau dvi kadencijas skaičiuojame atgal. Apribotos dvi kadencijos ir mes jas skaičiuojame į praeitį. Jeigu žmogus dirbo dešimt metų, jis tiesiog nebetenka darbo. Jis yra išmetamas iš darbo, taip grubiai sakant. Jis tiesiog netenka jo. Šiuo atveju mes siūlome įstatymu numatyti jam galimybę dalyvauti ir toliau pasibaigus toms dviem kadencijoms.

PIRMININKĖ. Klausia I. Pakarklytė. Ruošiasi A. Skardžius.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju. Labai keista girdėti iš kai kurių klausiančiųjų apskritai kadencijų klausimo kvestionavimą, nes tai yra labai pasiteisinęs dalykas ir vadybiškai geras sprendimas, užtikrinantis skaidrumą, ypač regionuose.

Mano klausimas iniciatoriui ir pranešėjui: ar nesvarstėte padaryti, kaip, tarkime, aš ir kolegė Jurgita darėme su ligoninių vadovų kadencijomis? Tai buvo toks laiptuotas perėjimas, nes, tarkime, jeigu žmogus vadovavo sveikatos priežiūros įstaigai 30 metų, tai turbūt nebūtų sąžininga vėlgi tuos dešimt metų suteikti. Buvo skirtingas skaičiavimo laikas pagal tiek, kiek žmogus jau yra toje pozicijoje. Ar tokio varianto nesvarstėte – tą laiptuotą perėjimą padaryti?

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkoju. Dėkui už klausimą. Iš tikrųjų aš čia galbūt pateikiau gana paprastą variantą. Jeigu Seimas po pateikimo pritartų, aš manau, kad komitete galima teikti pataisas. Galbūt ir jūsų pasiūlytas variantas yra gana logiškas, gal ir taip būtų galima eiti. Mums su kolegomis pavyko pasiūlyti būtent tokį projektą, kuris atlieptų tą situaciją, kuri susidaro dabar, jau šiais metais, kai įstatymas įsigalios. Užbėgti tam už akių.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas Pauliau, jūs, kaip racionalus, sistemiskai mąstantis žmogus, turbūt suprantate, kad D. Grybauskaitei įvedus kadencijas, kad pakeistų užsisėdėjusius savo darbo vietose neparankius arba kitai politinei jėgai priklausančius vadovus, dabar turime pasekmes. Baigiasi jūsų kadencija, tai jūs norite greičiausiai sukalti kuoliukus, kad tuos vadovus būtų galima dar palikti neribotą laiką. Kam jūs, gerbiamas Pauliau, taikote konkrečiai šį savo siūlymą?

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkoju. Kaip tik, man atrodo, aiškiai pristačiau, kad tai yra turizmo informacinių centrų vadovams, kurie neturės galimybės įsigaliojus įstatymui netgi kandidatuoti, ne tai, kad mes juos ten paliktume neribotam skaičiui – jie neturės su kitais kandidatais galimybės netgi kandidatuoti į šias pareigas. Turbūt tikslas yra akivaizdus apskritai dėl kadencijų skaičiaus. Apskritai dėl kadencijų principo valstybės tarnyboje mes jau aptarėme, tai nebegrįšime prie to.

O aš asmeniškai, tiesą sakant, nepažįstu nė vieno turizmo informacijos centro vadovo, nebent ko nors neprisimenu. Čia tiesiog bendras sisteminis požiūris, kad susidarė situacija, kurią reikia keisti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai po pateikimo. Už kalba E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, tikrai atsirado daug sąmokslų teorijų, tarsi Vyriausybė arba Seimas būtų informacinių centrų steigėjas. Iš tikrųjų steigėjos yra daugiausia savivaldybės ir ten visas procesas vyksta, įtakos turi tikrai ne viena partija, o daugelis partijų. Džingu, kad vis dėlto šis įstatymas pradedamas svarstyti.

Na, turbūt mes kai kurias problemas išsprendėme jau dėl kultūros centrų, dėl muziejų. Ir tikrai negalėčiau prilyginti šių mažų įstaigelių ligoninėms, kur galbūt tos visos rotacijos šiek tiek reikalingos, nes vyksta tam tikri pirkimai, dideli pinigai vaikšto. Lyginti su turizmo centrais tikrai neįmanoma, kur dirba du arba trys žmonės. Šiuo atveju jie yra gana gerai parengti. Tie turizmo centrai daugelyje savivaldybių ne taip jau seniai ir dirba.

Tikrai teisinga, kad mes atsisakome būtinybės po dešimties metų rotuoti tą žmogų. Aišku, tos penkerių metų kadencijos gali būti, kad būtų galima patikrinti, kad iš tikrųjų tai stimuliuotų žmones dirbti, stengtis, rodyti rezultatus. Tie rezultatai ne visada parodomi steigėjams. Šiuo atveju panaikinti tą būtinybę pakeisti parengtą žmogų po dešimties metų, ypač regionuose, kur ir taip žmonių nelabai yra, tikrai nėra jokios būtinybės. Siūlau pritarti, svarstyti ir priimti lygiai tokį patį pasiūlymą, kaip ir buvome priėmę dėl kultūros centrų ir muziejų. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. K. Adomaitis kalba prieš.

K. ADOMAITIS (LF). Nebuvo pasisakančių prieš, bet aš norėjau atkreipti dėmesį į vieną niuansą įstatyme. Nors pranešėjas pristatė, kad pakeitimai daromi tik dėl to, kad būtų galima skaičiuoti kadencijas nuo šios dienos, kad jos vis tiek galiotų, aš tiesiog matau pačiame įstatymo straipsnyje įrašyta, kad apskritai nėra ribojamos kadencijos ir kad net ir po dešimties metų jokių pokyčių nebus numatyta. Iš tos pusės vertindamas, manau, tikrai per daug mes visi apskritai tą kadencijų sąvoką niveliuojame ir nebeaišku, kam jinai egzistuoja. Pateikimą aš vis dėlto palaikysiu, bet tikrai manau, kad kai kurios šio projekto nuostatos turėtų būti panaikintos.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl rezervinio 4 klausimo – Turizmo įstatymo pakeitimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 101: už – 93, prieš – 1, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta. Siūlomas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 23 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta.

12.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti išvados“ projektas Nr. XIVP-3578 (pateikimo tęsinys)

Pusė valandos praėjo. Kviečiu V. Baką į tribūną. Jis pristatys Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos išvados“ projektą. Tai yra darbotvarkės 1-9 klausimas, projektas Nr. XIVP-3578. Kolegos, primenu, kad Seniūnų sueigoje nutarėme, kad tai yra pateikimo pradžia, taigi balsavimo nebus. Tačiau komisijos pirmininkas pristatys nutarimo projektą ir atsakys į Seimo narių klausimus. Prašom, gerbiamas Vytautai.

V. BAKAS (DFVL). Laba diena, gerbiami kolegos. Ačiū, gerbiama Pirmininke. Leiskite pristatyti parlamentinio tyrimo išvadų apie procesus, kurie vyko 2018–2019 metais Prezidento rinkimų kampanijos metu, projektą. Komisija tyrė VSD informacijos rinkimą 2019 metų rinkimų kampanijos metu. Komisija tyrė poveikį, žvalgybos institucijų veiklą, galimą kišimąsi į rinkimų procesą. Komisija taip pat aiškinosi Baltarusijos trąšų verslu besiverčiančių asmenų ryšius su tuomečiu kandidatu, šiuo atveju – Respublikos Prezidentu, jo aplinka, taip pat šių asmenų vaidmenį rinkimų kampanijoje. Komisija aiškinosi, kokius veiksmus atliko Generalinė prokuratūra ir Specialiųjų tyrimų tarnyba dėl pranešėjo, buvusio Valstybės saugumo departamento direktoriaus, valdybos vadovo T. Gailiaus kreipimosi į Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą.

Norėčiau padėkoti kolegoms, dirbusiems kartu: R. Lopatai, M. Maldeikiui, B. Mateliui, V. Mitalui, A. Vyšniauskui ir L. Kasčiūnui (jis daugiau dalyvavo pradžioje, vėliau, matyt, dėl suprantamų priežasčių komisijos posėdžiuose nedalyvavo, bet bet koku atveju indėlis buvo). Taip pat nuoširdžiai noriu dėkoti ypatingo profesionalumo komisijos biuro patarėjoms. Tikrai pirmą kartą dirbau su komisijos biuru, tai, manau, kolegos pritars, kolegų komisijos vardu noriu padėkoti J. Petniūnaitei, L. Ragauskienei ir I. Žukauskaitei.

Komisija surengė 27 posėdžius, apklausė 29 liudytojus. Kviesti liudytojai. Lietuvos Respublikos Prezidentas G. Nausėda į komisijos raštu pateiktus klausimus neatsakė. Buvusi Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerė A. Budrytė atvykti į apklausą atsisakė, tačiau pateikė

atsakymus raštu. Buvęs SEB banko darbuotojas J. V. (turiu naudoti inicialus) neatvyko. Liudyti taip pat atsisakė V. Sutkus, buvęs Lietuvos verslo konfederacijos prezidentas.

Absoliuti dauguma komisijos surinktų įrodymų yra vieši. Tai čia pirmas stereotipas, kurį noriu paneigti. Dauguma klausimų, liudytojų apklausų yra viešos, jūs su jų įrašais galite susipažinti Seimo kanale. Ir tik tie klausimai, dalis klausimų, kurie susiję su pono G. Nausėdos aplinka, žvalgybos veikla, yra įslaptinti. Pabrėžiu, tai yra nedidelė dalis. Komisija pagal įstatymus turi teisę savo išvadose remtis ir įslaptinta informacija, todėl su šia medžiaga, kolegos, kurie turite leidimus dirbti su slapta informacija, galėsite susipažinti specialiojoje raštinėje. Kiek teko konsultuotis, tam teks gauti Seimo Pirmininkės leidimą arba galbūt bus priimtas kažkoks kitas sprendimas ir problemų tikrai nebus.

Nepaisydamas viešojoje erdvėje vykstančių diskusijų, kritiškų nuomonių, norėčiau pabrėžti, kad Seimas pagal Konstituciją gali atlikti tik valstybinės svarbos klausimų tyrimą. Būtent tokie klausimai buvo suformuluoti komisijai ir pagal šiuos klausimus komisija atliko darbą.

Vakar jums visiems išsiunčiau sutrumpintą komisijos išvadų versiją. Leiskite ją pristatyti. Pirmas klausimas: apie kuriuos kandidatus 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose ir kokią informaciją rinko Valstybės saugumo departamentas ir jo pareigūnai? Ar VSD gavo kandidatų 2019 metų Prezidento rinkimuose, jiems talkinusių asmenų prašymus surinkti informaciją apie juos dominusius asmenis, įvykius, procesus? Jeigu taip, kokią informaciją ir kam pateikė Valstybės saugumo departamentas? Ar buvo vykdoma tokios informacijos rinkimo ir panaudojimo teisėtumo kontrolė? Kokia konkrečiai informacija buvo renkama? Kas ir kada pavedė ją rinkti? Kaip ji buvo naudojama? Kada ir kam ši informacija buvo perduota? Kas ir kada su ja buvo supažindintas? Paskelbsiu pagrindines komisijos išvadas. Argumentai yra Seimo nutarime, taip pat pridedamoje medžiagoje.

Taigi, komisijos surinkta medžiaga patvirtina, kad Valstybės saugumo departamento direktorius D. Jauniškis 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose rinko žvalgybos informaciją, duomenis, gautus vykdant žvalgybą ir kontržvalgybą (tai nėra kaip nors viešai prieinama duomenų bazėse), apie rinkimuose ketinusio dalyvauti G. Nausėdos aplinką – jo komandos narius, štabo narius ir rėmėjus.

Čia norėčiau šiek tiek detalizuoti. Nuo 2018 metų liepos mėnesio, tai gerokai iki rinkimų pradžios, kai dar nebuvo jokių kandidatų, nebuvo paskelbti ir patys pasiskelbė, buvo renkama informacija apie šiuos asmenis. Sąrašas pridėtas nutarime, jis yra nuasmenintas, ten yra 18 asmenų. Taip pat antrasis sąrašas su 41 asmens pavarde.

Antras epizodas. 2019 metų sausio mėnesį buvo rinkta informacija apie 64 asmenis (trečiasis sąrašas). Nuo 2019 metų gegužės mėnesio iki išrinktasis Prezidentas G. Nausėda prisiekė rinkta informacija apie 20 asmenų (tai yra ketvirtasis sąrašas). Iš viso 143 pavardės, tai yra 143 asmenys, kai kurios pavardės kartojasi.

Komisijai nebuvo sudaryta galimybė surinkti ir patikrinti duomenų apie tai, kad VSD direktorius D. Jauniškis arba Valstybės saugumo departamentas 2018–2019 metų laikotarpiu būtų rinkę duomenis apie visus asmenis, ketinčius kandidatuoti Respublikos Prezidento rinkimuose, jų komandų, štabų narius, rėmėjus, nors čia yra VSD direktoriaus prieštaravimų, ir esminių. D. Jauniškio viešuose pareiškimuose liudijant komisijai teigiama, kad VSD rinko informaciją apie visus kandidatus, tačiau komisijai nebuvo pateikta informacija apie duomenų rinkimą, keitimą, užklausas, atskleidimą, įskaitant perdavimus. Kitaip tariant, komisija neturėjo galimybės įsitikinti dėl pono D. Jauniškio liudijimų teisingumo, o tai yra privaloma pagal įstatymą. Komisijai nebuvo pateikti, Valstybės saugumo departamentas nepateikė duomenų būtent apie konkrečius asmenis, apie kuriuos neva rinko informaciją D. Jauniškis, datas, duomenų perdavimą ir kitą informaciją.

Dabar dėl žvalgybos kontrolieriaus. Žvalgybos kontrolierius, vykdydamas komisijos pavedimą iš VSD duomenų bazių ir informacinių sistemų surinkti duomenis apie kiekvieno kandidato artimos aplinkos asmenų patikrinimą VSD, neatsakė į komisijos jam pateiktus konkrečius klausimus, būtent: VSD tikrintų asmenų vardai ir pavardės, rinktos informacijos apimtis, rinktos informacijos pobūdis, informacijos rinkimo būdai, surinktos informacijos perdavimas ir panaudojimas.

Kita išvada. Komisijos surinkta informacija leidžia teigti, kad VSD direktorius D. Jauniškis talkino 2019 metų Respublikos Prezidento rinkimuose dalyvavusiam kandidatui G. Nausėdai, rinkdamas žvalgybinę informaciją apie šio kandidato aplinkos žmones, jo komandos narius, rinkimų štabo rėmėjus. Komisijos duomenimis, VSD direktoriui buvo pateikta informacija apie tai, kad dešimčių minėtų aplinkos narių ryšiai kėlė ir tebekelia kontržvalgybines rizikas. Jų esama ir buvusi veikla, palaikomi ryšiai yra susiję su rizikos veiksniais, pavojais ir grėsmėmis Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ir valstybės interesams. Komisijos surinkti duomenys leidžia teigti, kad VSD direktoriaus D. Jauniškio surinkta informacija apie kontržvalgybines rizikas keliančius asmenis galėjo būti neteisėtai atskleista asmenims, kurie neturėjo teisės su ja susipažinti, – tuometiniam kandidatui 2019 metų Respublikos Prezidento rinkimuose, rinkimų kampanijoje dalyvavusiam G. Nausėdai.

Komisija taip pat aiškinosi tokios informacijos rinkimo ir teisėtumo kontrolę. Toks buvo Seimo uždavinys. Komisija nustatė, kad rinkdamas žvalgybos informaciją apie 2019 metų Respublikos Prezidento rinkimuose dalyvavusio kandidato G. Nausėdos aplinką VSD direktorius D. Jauniškis neužtikrino tokios informacijos rinkimo ir panaudojimo teisėtumo kontrolės. Nebuvo nustatyta tvarka suformuota žvalgybos užduotis – pavedimas rinkti informaciją apie piliečio, vėliau kandidato į prezidentus G. Nausėdos aplinką, jis nebuvo įformintas teisės aktų nustatyta tvarka, informacija nebuvo nustatyta tvarka įslaptinta, buvo pažeistos darba su žmogiškaisiais šaltiniais reglamentuojančios procedūros, pažeisti asmens duomenų tvarkymo principai, nustatyti Asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo ar nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatyme. Nedetalizuosiu punktu, aš tik pasakysiu, kad šitas įstatymas, kurio parlamentinės kontrolės vykdymo aš bent jau negirdėjau, labai detalai apibrėžia žvalgybos institucijų procesus renkant ir tvarkant informaciją. Ten nėra, priešingai, nei liudijo žvalgybos vadovas komisijai, sudaroma jokių išimčių žodiniu pavedimu duoti tokius pavedimus rinkti informaciją ir jų nefiksuoti. Visi pavedimai, visa tai, kas susiję su žvalgybinės informacijos apyvarta, turi būti griežtai fiksuojama tam, kad vėliau kontroliuojančios institucijos galėtų įvertinti tokių veiksmų teisėtumą.

Komisija konstatuoja, kad VSD veiklos metu surinkta žvalgybos informacija apie 2019 metų Prezidento rinkimuose dalyvavusio kandidato G. Nausėdos aplinką buvo tvarkoma netinkamai, nebuvo atlikti veiksmai, užkertantys galimybę neteisėtai ir nepagrįstai atskleisti žvalgybos informacijos šaltinius, pažeistos su žvalgybos institucijomis bendradarbiaujančių asmenų teisės ar teisėti jų interesai. VSD vykdyto žmogiškojo šaltinio perduotų kandidato G. Nausėdos aplinkoje minėtų asmenų tikrinimo kontrolė nebuvo vykdoma, motyvuojant VSD teisės aktų suteikta teise VSD vadovui teikti žodinius pavedimus dėl asmenų tikrinimo, ignoruojant gautos informacijos galimo perdavimo tretiesiems asmenims fiksavimą. Tokia VSD vadovo veikla nesuderinama su Asmens duomenų, tvarkomų nacionalinio saugumo tikslais (aš čia trumpinu), įstatymu ir nenumato išimčių VSD vadovui.

VSD direktorius D. Jauniškis, gavęs informaciją apie tai, kad G. Nausėdos aplinkoje esantys asmenys gali kelti kontržvalgybines rizikas, nesiėmė veiksmų, kurie įstatymo nustatyta tvarka leistų užkirsti kelią šioms rizikoms, nesiėmė veiksmų, kad būtų nustatyta tvarka atlikta gautos informacijos analizė bei vertinimas, nesiėmė veiksmų prognozuoti, nustatyti ir šalinti rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes, kylančius Lietuvos Respublikos viduje ir galinčius turėti įtakos visuomeniniams, politiniams, ekonominiams procesams, taip pat kuriais gali būti pažeidžiamas valstybės suverenitetas, teritorijos neliečiamybė ir vientisumas, konstitucinė santvarka, valstybės interesai, gynybinė ir ekonominė galia. Taip pat neinformavo parlamentinę ir vyriausybines kontroles įgyvendinančių asmenų ir institucijų. Kitaip tariant, pats VSD direktorius liudijo komisijai, kad informaciją apie G. Nausėdos aplinką gavo iš žmogiškojo šaltinio ir savo rašte komisijai pasakė, teigė, kad vidaus teisės aktai jo neįpareigojo to žmogiškojo šaltinio kažkaip fiksuoti, suteikti jam slapyvardį, suteikti jam identifikacinį numerį, nors tokias galimybes VSD vadovui įstatymas numato. Kitaip tariant, negali būti taip, kad vienam pareigūnui, gavusiam informaciją iš žmogiškojo šaltinio, yra būtina registruoti duomenų bazėse ir duoti slapyvardį, o kitam pareigūnui to daryti nebūtina. Taip negali būti, įstatymas jokių išimčių jokiems pareigūnams nenumato.

VSD direktorius D. Jauniškis, paaiškėjęs, kad VSD galėjo būti neteisėtai renkama informacija apie Respublikos Prezidento rinkimuose dalyvavusio G. Nausėdos aplinką, nesiėmė veiksmų, kuriais būtų siekiama užkirsti žvalgybos... siekiama užtikrinti žvalgybos institucinės veiklos teisėtumą, skaidrumą, žmogaus teisių apsaugą, neorganizavo institucijos vidaus kontrolės procedūrų, savo vadovaujamoje įstaigoje nepavedė vidaus kontrolės padaliniais, nepaskyrė atsakingų žvalgybos pareigūnų tikrinti ir vertinti VSD veiklą, neatliko veiklos valdymo atitikties žmogaus teisių apsaugos, informacinių sistemų ir kitų vertinimų. Kitaip tariant, paaiškėjęs viešai, kad VSD galimai rinko duomenis apie kandidato aplinką, normali institucija tuoj pat pradėtų tarnybinį patikrinimą tam, kad nebūtina konstatuotų pažeidimą, bet išsiaiškintų, kas įvyko. Komisijos tyrimo metu buvo nustatyta, kad VSD direktorius net nesistengė arba nepavedė pats išsiaiškinti ir paaiškinti savo institucijos pareigūnams, kas iš tikrųjų įvyko. Tam yra procedūros, yra imuniteto padaliniai ir bet kuriuo kitu atveju būtų daromas tarnybinis tyrimas. To VSD direktorius nepadarė.

Komisija taip pat nustatė, kad VSD direktoriaus D. Jauniškio žodiniu pavedimu buvo renkama žvalgybinė informacija apie piliečio, tuo metu nustatyta tvarka dar nepatvirtinto kandidato į prezidentus, G. Nausėdos aplinką, gaunant duomenis iš valstybės ir žinybinių registrų, informacinių sistemų ir duomenų bazių, taip pat ir ta informacija, kuri buvo gauta vykdant sankcionuojamus veiksmus. Pavyzdžiui, informacija apie padarytus teisės pažeidimus, šių asmenų interesus, keliančius riziką nacionalinio saugumo interesams, ryšius su kontržvalgybinę riziką keliančiais asmenimis, bendradarbiavimą su priešišku Lietuvai šalių – Rusijos, Baltarusijos ir (arba) SSRS žvalgybos tarnybomis ar tarnyba jose, esamus ir buvusius ryšius su Rusijos ir Baltarusijos diplomatais, priešišku šalių politikais ir valstybės pareigūnais, jiems artimais verslo atstovais. Surinkta informacija buvo perduota VSD direktoriui D. Jauniškiui. Kitaip tariant, pavedimas buvo išsiaiškinti informacijos turinį. Šitame teiginyje yra atsakymas Seimui, kokia informacija buvo renkama.

Komisijos surinkti duomenys leidžia teigti, kad VSD direktoriaus D. Jauniškio surinkta informacija apie kontržvalgybines rizikas keliančius asmenis galėjo būti neteisėtai atskleista asmenims, kurie neturėjo teisės su ja susipažinti – piliečiui G. Nausėdai.

Kitas klausimas iš esmės apie tai, ar 2018–2019 metais VSD, jo pareigūnai rinko informaciją apie asmenis, kuriuos nurodė pranešėjas savo kreipimesi. Kai kurie aspektai kartojasi, aš jau minėjau. Taip, pranešėjo pateikta informacija, jeigu trumpai, visiškai pasitvirtino, bet galiu pasakyti, kad tuo metu pranešėjas, pranešdamas apie galimą neteisėtą duomenų rinkimą, matyt, kiek komisija jį apklausė, negalėjo įsivaizduoti, kur tai nuves: iki Prezidento aplinkos ryšių su kontržvalgybinę riziką keliančiais asmenimis, galimo neteisėto kampanijos finansavimo. Kitaip tariant, pranešėjas daugiau informavo apie patį faktą, kad tokia informacija galimai neteisėtai yra renkama, ir tai buvo tikrai įžanga į gerokai platesnius klausimus ir platesnį tyrimą.

VSD direktorius D. Jauniškis atsisakė komisijai įvardinti, kas konkrečiai informaciją apie piliečio, vėliau kandidato į prezidentus G. Nausėdos aplinką jam perdavė. Ši komisija, atsižvelgdama į surinktus įrodymus, daro išvadą, kad VSD yra patvirtinta ir galioja darbo su žmogiškaisiais šaltiniais tvarka, tačiau aptariamoje situacijoje jos nebuvo laikomasi. Nedetalizuojau – kalbėjau anksčiau minėdamas specialų įstatymą, reglamentuojantį asmens duomenų tvarkymą, rinkimą nacionalinio saugumo institucijų veikloje.

Komisija, atsižvelgdama į tai, kad pagal įstatymą būtent Valstybės saugumo departamento vadovui tenka pareiga pagrįsti informacijos apie žmogiškąjį šaltinį tikrumą, ir neturėdama tokio pagrindimo, D. Jauniškio liudijimą vertina kaip nepatikimą, klaidinantį, kaip D. Jauniškio gynybinę versiją. Beje, tai, kad D. Jauniškis klaidino savo liudijimu, komisija grindžia dar ir tuo, kad jo pavaduotojo R. Bridikio uždame posėdyje komisijai duoti paaiškinimai tikrai radikaliai skiriasi nuo to, ką kalbėjo D. Jauniškis. Kai susipažinsite (aš rekomenduoju susipažinti su apklausa), jūs patys tuo įsitikinsite. Ir tai nebuvo koks nors galbūt interpretacijų klausimas – klausimas buvo apie tai, ar duomenys, kurie buvo surinkti, VSD kelia kontržvalgybines rizikas. Ponas D. Jauniškis pasakė, kad tokių rizikų jis nematė, todėl informacijos nevertino, bet iš tiesų kiti liudytojai teigė kitaip ir tai yra užfiksuota apklausose.

Komisija, įvertinusi surinktus įrodymus, liudytojo T. Gailiaus parodymus, komisijos turimą išrašą iš STT stenogramų, atsižvelgdama į tai, kad 2018 m. liepos 13 d., kai tokia informacija buvo

pradėta rinkti, niekas, išskyrus pilietį G. Nausėdą, besirengiantį kandidatuoti 2019 metų Prezidento rinkimuose, negalėjo turėti jo būsimų talkininkų... Tiesiog apklausus ir jo štabo narius tapo aišku, kad tik pats kandidatas sudaro sąrašą ir tik jis žino, ką jis planuoja pakviesti į rinkimus, todėl nei viešojoje erdvėje, nei kur nors kitur informacijos apie būsimus štabo narius, aplinką tiesiog nebuvo. Netgi štabo nariai, kurie buvo tikrinti, nežinojo, kad jie bus tais štabo nariais. Todėl, įvertinę surinktus duomenis, iš tikrųjų pono D. Jauniškio liudijimus vertiname kaip gynybinę riziką, kaip gynybinę poziciją ir komisijos klaidinimą.

Komisijos nuomone, VSD veikloje naudojamų duomenų tvarkymo trūkumai. VSD vadovų duodamų žodinių pavedimų, susijusių su žvalgybos informacijos rinkimu ir panaudojimu, praktika, žvalgybos duomenų rinkimas iš žinybinių registrų, informacinių sistemų ir duomenų bazių organizuojamas taip, kad VSD veiklos teisėtumą kontroliuojančios institucijos neturėtų galimybės patikrinti tokių duomenų tvarkymo teisėtumo. Kitaip tariant, komisijos tyrimo metu susiklostė tokia praktika, kad žvalgybų veiklos kontrolę atliekančios institucijos tiesiog negali įsitikinti VSD atliekamų veiksmų teisėtumu, nes, sakykime, tų veiksmų pėdsakai tiesiog nėra fiksuojami. O tas turėtų būti daroma pagal įstatymą. Tokia situacija sudaro sąlygas piktnaudžiauti žvalgybos duomenimis, naudoti šiuos duomenis ne pagal žvalgybos institucijų paskirtį, juos prarasti, kelia grėsmę žvalgybos institucijų veiklos saugumui, sudaro sąlygas pažeisti žmogaus teises ir pagrindines laisves.

Dabar apie SEB banko duomenų panaudojimą. Buvo klausimas, ar buvo panaudoti duomenys. Taigi čia turiu taip pat pristatyti komisijos išvadas. Komisijos surinkti duomenys leidžia teigti, kad 2019 metų Respublikos Prezidento rinkimuose kandidato G. Nausėdos rinkimų kampanijoje VSD direktoriaus D. Jauniškio pavedimu tikrinti asmenys yra žinomų ir stambių Lietuvos verslo įmonių vadovai arba akcininkai, taip pat kartu yra SEB banko klientai. Komisijos surinkti duomenys leidžia teigti, kad 39 (mažiausiai 39 iš 41) VSD direktoriaus D. Jauniškio pavedimu tikrinti asmenys buvo SEB banko klientai ir stambių Lietuvos verslo įmonių vadovai ir akcininkai. SEB banko atsakymai yra taip pat konfidencialūs, jie sudaro banko paslaptį, tačiau Seimo nariai gali su jais susipažinti.

Komisijos surinktais duomenimis, ilgametis SEB banko darbuotojas J. V. teikė pagalbą kandidatui į prezidentus G. Nausėdai organizuojant susitikimus... atsiprašau, organizuojant susitikimus VSD tikrintiems verslininkams priklausančiose įmonėse, susitikinėjo su šių įmonių akcininkais ir vadovais 2019 metų Respublikos Prezidento rinkimų kampanijos metu ir aptarinėjo klausimus, susijusius su Prezidento rinkimais. Pabrėžiu, kad tuo metu, kai šis procesas vyko, ponas J. V. buvo aukštas pareigas užimantis darbuotojas SEB banko Stambių verslo klientų aptarnavimo departamente. Jis turėjo prieigą prie keleto banko informacinių sistemų ir duomenų bazių, kuriose fiksuojama informacija apie banko klientus.

Komisijos nuomone, kandidatas į prezidentus G. Nausėda, rengdamasis 2019 metų Prezidento rinkimų kampanijai, išnaudojo savo ryšius su stambiais Lietuvos verslo įmonių vadovais, akcininkais, pasitelkdamas aukštas pareigas einantį SEB banko Stambių verslo klientų skyriuje tuo metu dirbusį J. V.

Toliau. Kitas klausimas apie finansavimo išlaidas. Komisija gavo duomenų apie tai, kad 2019 metų Prezidento rinkimų kampanijos metu VSD atliko teismo sankcionuotus veiksmus, kuriais buvo renkama...

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. Aš siūlau nutraukti ir perkelti į kitą laiką tęsinį gerbiamo V. Bako pranešimo. Dabar prasidėjo Vyriausybės valanda. Yra svarbių klausimų, į kuriuos lauksime atsakymų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Taip, aš, kaip posėdžio pirmininkė, pratęsiu komisijos pirmininko pasisakymą. Dar norėčiau skirti 15 minučių. Taigi Vyriausybės valanda prasidėtų 12 val. 45 min. Iki 13 val. 15 min. Klausimai tikrai galės būti užduoti komisijos pirmininkui – dalis ir šiandien, ir kelsis į kitą posėdį, kuris bus tą savaitę nuo balandžio 8 dienos.

Prašom, gerbiamas Vytautai, tęsti savo pristatymą. Jeigu jį šiek tiek sutrumpinsite, tuomet dalis Seimo narių, kurie užsirašė jūsų klausti, galėtų paklausti.

O ministrus informuoju, kad už 15 minučių prasidės Vyriausybės valanda. Toliau posėdžiui pirmininkaus J. Razma.

V. BAKAS (DFVL). Tai mes galime pasitarti. Jeigu yra toks pageidavimas, aš pagal Statutą privalau pristatyti išvadas, jos nėra trumpos, jeigu jūs esate susipažinę su tomis išvadomis, jeigu visi, kolegos, esate susipažinę bent jau su sutrumpintu projektu, aš galiu atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Ačiū, kad sutrumpinote pateikimą. Dabar klausimai. A. Vyšniauskas užsirašęs pirmasis. Gal neįdėjote kortelės?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėčiau atkreipti dėmesį, gerbiamas pranešėjau, į tokį labai įdomų faktą. Štai ir vakar iš VSD išgirdome tokią versiją, kad iki 2020 metų, tai yra iki Baltarusijos suklustotų rinkimų, baltarusiškų trąšų verslas, supras, nekėlė jokios grėsmės valstybei, tai buvo normalus verslas, kuris generavo pajamas tiek lietuviškam verslui, Lietuvos verslininkams, tiek „Geležinkeliams“, tiek apskritai visuomenei. Kadangi jūs esate buvęs NSGK pirmininkas ir tikrai šioje komisijoje įsigilinote į tą klausimą, kaip jūs vertinate, ar iki 2020 metų, iki rinkimų Baltarusijoje, tikrai nekėlė jokios grėsmės baltarusiškų trąšų verslas Lietuvos nacionaliniam saugumui ir strateginiams interesams?

V. BAKAS (DFVL). Komisija, tirdama šį klausimą, paprašė visų VSD teikiamų pažymų, susijusių su, pavadinkime taip, rizikomis, kylančiomis iš Rusijos ir Baltarusijos, taip pat ir verslų. Jos buvo teikiamos NSGK, premjerui, Prezidentui, Seimui. Galiu pasakyti tiek, per pastaruosius... Aš Seime esu antrą kadenciją, taip pat esu susipažinęs ir su ankstesniais dokumentais. Per pastaruosius bent jau septynerius metus rizikų vertinimas, susijęs su Baltarusijos ir Rusijos grėsmėmis, nesikeitė.

PIRMININKAS. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Vytai, žaviuosi tokiu tavo ryžtu. Bet aš turiu tokį klausimą. Pirmą kartą... Jūs sakote – dvi kadencijas, aš esu keturias kadencijas ir dar tokio *nonsense* nesu matęs, nesu perskaitęs nė vienoje komisijoje, ką vakar perskaičiau. Cituoju: „Komisija konstatuoja, kad generalinis prokuroras nuo 2019 m. balandžio 30 d., kada Generalinei prokuratūrai buvo pateikta pranešėjo informacija apie galimus pažeidimus ir nusikaltimus (cituoju), kuriuos įtariamai galėjo vykdyti D. Jauniškis bei R. Bridikis, iki šios komisijos atlikto tyrimo pabaigos nesiėmė visų įstatyme numatytų priemonių.“

Jūs šiuo metu, konstatuodami šituo punktu, tai yra 8.631, pažeidėte arba prisiėmėte atsakomybę už tris įstatymus: tai už Baudžiamojo kodekso 2 straipsnį, kur pasakoma, kad prokuroras, gavęs informaciją, pradeda ikiteisminį tyrimą, Žvalgybos įstatymo 41 straipsnį, kuriame vėlgi pasakoma, kada generalinis prokuroras inicijuoja, ir Konstitucijos 118 straipsnį, kad Lietuvoje ikiteisminius tyrimus organizuoja ir jiems vadovauja prokuroras, ikiteisminio tyrimo pareigūnas ir panašiai.

Gal galite pasakyti, koku teisės aktu ir koku Lietuvoje priimtu įstatymu jums buvo suteikta ikiteisminio tyrimo funkcija ir koks prokuroras iš Generalinės prokuratūros kuravo ir koordinavo jūsų veiksmus?

V. BAKAS (DFVL). Taip, iš tiesų komisija nustatė, kad Generalinė prokuratūra iki tyrimo... konstatavo ir nustatė, kad Generalinė prokuratūra, generaliniai prokurorai praėjusios kadencijos ir šios, nepriėmė sprendimo Konstitucijos 118 straipsnio nustatyta tvarka, Baudžiamojo proceso kodekso 2 straipsnio nustatyta tvarka ir neištyrė, kaip tai nustato Baudžiamojo proceso kodeksas, pranešėjo pateiktos informacijos. Kitaip tariant, Lietuvoje susiklostė situacija, kada beveik penkerius metus pranešimo apie galimą nusikaltimą Generalinė prokuratūra tiesiog netyrė.

Dabar antra klausimo dalis. Parlamentui yra ne tik teisė, bet ir pareiga kontroliuoti, kaip yra vykdoma Konstitucija ir įstatymai. Ir jeigu prokuratūra nevykdo savo pareigos per kuo trumpiausią laiką atlikti tyrimą arba atsisako tokį tyrimą pradėti, duoti labai aiškius sprendimus tiek pareiškėjams, tiek visuomenei, komisija privalo atkreipti į tai dėmesį ir konstatuoti – tai yra šiurkštūs pažeidimai. Negali būti taip, kad prokurorai renkasi, dėl kokio pareiškėjo jie priima sprendimus, o dėl kurio ne. Prokuroras turi būti visiems vienodai teisingas ir įstatymus taikyti visiems vienodai.

Mūsų komisijos žinutė yra ta, kad šiandien yra daug spekuliacijų, kad prokuratūra atliko tyrimus, ir viešojoje erdvėje. Noriu pasakyti, prokuratūra neatliko jokio tyrimo, nepriėmė jokio

sprendimo. Ir, beje, liudydami apklausoje viešai prokurorai tą patys pripažino, kad galutinis sprendimas nėra priimtas.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis pranešėjas, aš sutinku su jumis, kad Seimas turi konstitucinę teisę ir pareigą, bet Seimas turi turėti ir sveiko proto. Imtis diskredituoti Prezidentą, Valstybės saugumo departamentą, prokuratūrą, žvalgybos institucijas tada, kai priešas muša karo būgnus, bent jau taip deklaruoja konservatorių pirmininkas G. Landsbergis, kad tuoj tuoj čia prasidės karas, tai kas priims atsakomybę, gerbiamas kolega, už šiuos veiksmus, jeigu bus padaryta geopolitiškai didelė žala valstybei diskredituojant jos institucijas? Aš pamenu, jūsų durys, kai buvote VSD, atsiprašau, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininku, neužsidarydavo. Ponas D. Pancerovas, knygos autorius, buvo nuolatinis jūsų svečias. Gal tada ir reikėjo imtis šio pranešėjo turinio, o ne tada, kada turime geopolitinę krizę?

V. BAKAS (*DFVL*). Geras klausimas. Iš antraščių. Mielieji kolegos, iš tiesų dabar daug spekuliuojama dėl to, ar Seimas menkina institucijas, atsiranda tokie apibūdinimai kaip „karas“, „kova“ ir panašiai. Aš kviečiu jus atsiriboti nuo antraščių ir spekuliacijų ir pasižiūrėti iš Seimo vaidmens valstybėje pozicijos.

Seimas yra parlamentinės kontrolės institucija. Ir ši komisija, gavusi Seimo įgaliojimus, pradėjo klausti, užduoti klausimus prokuratūrai, žvalgybos institucijoms, kriminalinės žvalgybos institucijoms apie tai, kaip jie vykdo įstatymo nuostatas, kaip jie informuoja mus apie grėsmes? Koks jų vaidmuo buvo rinkimų kampanijoje? Šiaip šitų institucijų, ypač STT, VSD, užduotis – saugoti mūsų politinę sistemą, taip pat ir užtikrinti rinkimų kampanijų teisėtumą. Mes uždavėme klausimus, kaip jie laikosi politinio neutralumo principų, ir šie klausimai sukėlė vadovų isteriją. Isteriją sukelia tai, kad parlamentas išdrįso vykdyti parlamentinę kontrolę! Tai vadinama karu!

Kolegos, aš tai kviesčiau jus vis dėlto pagalvoti apie tokius pareiškimus ir galbūt šiek tiek pasižiūrėti iš savo mandato pozicijų. Kai komisijai atsisakoma pateikti informaciją, teikiama melagingi liudijimai, ką jūs manote, kokią poveikį turės šis precedentas, kuomet Seimo komitetai, komisijos vėliau bandys vykdyti parlamentinę kontrolę? Ar nemanote, kad mums, Seimui, siunčiama aiški žinia – dalį konstitucinių įgaliojimų norima iš Seimo paimti, kad Seimas jų nevykdytų? Taigi, kolegos, nuo mūsų pozicijų iš tikrųjų priklausys, kiek tokios idėjos atimti konstitucinius įgaliojimus iš parlamento bus įgyvendintos.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų, kuo jūsų negalima apkaltinti, tai tuo, kad tinginiavote, kad nebuvote darbštūs, nes jūs pats pristatymo metu minėjote, rodos, rengę net 28 posėdžius. Tačiau vis tiek tam, kad pakankamai pasitikėtume jūsų išvadomis, vis dėlto ar nekelia abejonių tai, kad jūsų komisijoje išskirtinai dalyvavo tik valdančiųjų atstovai? Kaip žinome, mes esame politikai ir vis tiek turime skirtingus įsitikinimus, skirtingas kryptis, požiūrius ir panašiai. Dar aš išgirdau, jūsų pristatyme buvo paminėtas ir SEB bankas, iš jo neva gaunami duomenys ir taip toliau. Ar nematote kažkokių įstatymo spragų, kurias reikėtų pakeisti ateityje, kad panašūs tyrimai būtų efektyvesni, operatyvesni ir būtų galima geriau dirbti?

V. BAKAS (*DFVL*). Tai dabar dėl to mano dalyvavimo komisijoje. Taip, toks buvo Seimo kai kurių frakcijų pasirinkimas – nedalyvauti, neatlikti parlamentinės kontrolės, neatlikti tyrimo, ir tą pasirinkimą aš gerbiu. Mano pasirinkimas, mūsų frakcijos pasirinkimas buvo kitoks. Vis dėlto mes matėme problemą, ar Lietuvoje mes vis dėlto norėtume turėti sąžiningus ir teisingus rinkimus, kai kandidatui pranašumą suteikia ne jo idėjos, o jo santykis su žvalgybos institucijomis. Aš manau, tai nėra kairės ir dešinės klausimas – tai yra mūsų visų parlamento narių klausimas. Šiandien išvadų projekte jūs man užduodate klausimą ir tą situaciją mes taisome. Jūs, iki šiol nedalyvavęs tyrime, pradėdote jame dalyvauti. Aš manau, tai darys visi ir Seimas priims sprendimą, ką daryti toliau.

Dabar dėl antros dalies – teisės aktų projektų, pasiūlymų. Taip, mes pasiūlėme 15 iniciatyvų, kuriomis mes galėtume sustiprinti Seimo parlamentinę kontrolę, kriminalinės žvalgybos ir žvalgybos institucijų atskaitomybę parlamentui, sustiprinti pranešėjų apsaugą, rinkimų sistemos skaidrumą ir užtikrinti, kad visi mes artėjančiuose rinkimuose, Prezidento rinkimuose, galėtume turėti sąžiningus ir skaidrius rinkimus.

PIRMININKAS. Klausia V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pone Bakai, prieš tapdamas politiku jūs buvote žinomas kaip portalo *ekspertai.eu* steigėjas ir vadovas. Noriu priminti ir kolegoms, ir visiems, kad šis portalas ne kartą buvo paminėtas Valstybės saugumo departamento ataskaitose kaip veikiantis prieš Lietuvos Respubliką ir jos interesus. Dar daugiau – praėjusį lapkritį kriminalinė policija atliko kratą šito portalo patalpose dėl kriminalinių veikų, konkrečiai – dėl pornografinio turinio ir jo platinimo. Aš suprantu, kad jūs galite pasakyti, kad tai nesusiję su nagrinėjamu klausimu arba kad jūs atsiribojate, bet aš klausiu vieno vienintelio dalyko: kas finansavo tada, kai jūs steigėte šitą portalą, jo veiklą, iš kokių šaltinių tai buvo daroma? Aš nematau, kad čia reiktų kažkokios specialios tyrimo komisijos...

PIRMININKAS. Laikas.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). ...jūs galite tiesiog pasakyti, nes kyla įtarimų, kad jeigu tie šaltiniai buvo atitinkami...

PIRMININKAS. Laikas!

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Laikas. Tai jūs galite...

PIRMININKAS. Neatsakinėkite už pranešimą.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). ...jūs galite būti pažeidžiamas pats. Ačiū.

V. BAKAS (DFVL). Aš manau, kad jeigu jūs norėsite, jūs galėsite tuos atsakymus gauti. Tuo metu, kai portalas buvo steigiamas (praėjo gerokai daugiau kaip dešimt metų), jį skaitė ir jūsų kolegos. Tai buvo visuomenininkų iniciatyva, žurnalistų įsteigtas portalas. Jis buvo kuriamas pradžioje savanoriškais pagrindais. Aš nesu su šiuo portalu susijęs mažiausiai aštuonerius metus. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Tai ne komisijos tyrimo išvadų dalis. Jeigu norite apie V. Bako asmenį, tai čia kitas dalykas. (*Balsas salėje*)

Klausia G. Surplys. (*Balsas salėje: „Pirmininke, laikas!“*) Galbūt G. Surplys paklaus ir dar O. Leiputė, kad ir socialdemokratų bent vienas paklaustų. Prašysiu per tą laiką Vyriausybės narius pamazu pildyti Vyriausybės ložę. G. Surplio nematome. Tai O. Leiputė.

V. BAKAS (DFVL). Ačiū, gerbiami kolegos.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Ačiū. Atsiprašau, man laikas užduoti klausimą. Gerbiamas Vytautai, Generalinė prokuratūra atkreipė dėmesį, kad jūsų komisija neatitinka nešališkumo kriterijaus. Jūs buvote Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas praeitoje kadencijoje, būtent tuo metu, kai kreipėsi pranešėjas. Beje, nuslėpėte kreipimąsi nuo komiteto, nors pagal įstatymą būtent į komitetą kreipiasi žvalgybos pareigūnai.

Antra. Tuo metu jūs buvote konkuruojančio kandidato į prezidentus rinkimų štabo vadovas.

Trečia. Jūs, kaip NSGK narys, dalyvavote tyrime, kurį atliko komitetas praeitoje kadencijoje, ir jūsų komisija dabar jį kvestionuoja. Dėl šių priežasčių jūs turėtumėte būti vienas iš pagrindinių apklausiamų asmenų, tačiau vietoj to esate tyrimo komisijos narys ir dar pats jai vadovaujate. Iš neteisės teisė negimsta. Ar tokia istorija neverčia suabejoti būtent jūsų komisijos sprendimo objektyvumu ir ar tai nėra rinkimų kampanijos dalis?

V. BAKAS (DFVL). Ačiū už perskaitytą klausimą. Gal galėtumėte pasakyti autorių? Bet, gerai, atsakysiu ir autoriui. Iš tiesų vakar Prezidentas iškėlė teoriją, kad turiu asmeninių sąsaskaitų su juo, nes buvau S. Skvernelio štabo vadovas. Noriu pasakyti – neturiu jokių asmeninių nuoskaudų Prezidentui. Galiu pasakyti, kad Prezidento kampanija, kaip tuo metu atrodė, vyko korektiškai, bent jau buvau tuo įsitikinęs, tačiau dabar po šio tyrimo noriu jūsų paklausti, ar galima vadinti sąžiningais ir korektiškais rinkimus, kuriuose vienas iš kandidatų turi gauti žvalgybos institucijų paslaugas? Jūs pati esate saugi dėl tokių rinkimų? Galite jais pasitikėti? Mes visi galime tokiais rinkimais pasitikėti? Aš puikiai suprantu, kad kai kurių iš jūsų apsisprendimą balsuoti gali lemti nesurinkti įrodymai, nes Seimo misija – stoti už žmogaus teises. Jūsų apsisprendimą balsuoti gali lemti vienos ar kitos politinės jėgos, politikų reitingas, nes menką pasitikėjimą turintis Seimas, partijos turės išreikšti principingą poziciją ir kritiškai įvertinti didelius Prezidento reitingus. Bet aš noriu vis dėlto užduoti klausimą. Kas bus po to, kai tokia praktika, kada vienas politikas gali gauti žvalgybos paslaugas, bus perkelta į Seimo rinkimus, savivaldos rinkimus? Ar jūs, kaip populiariausia politinė jėga, tokią matote ateitį? Tokią ateitį siūlote? Atsakau – aš buvau štabo vado-

vas, neturiu jokių pretenzijų, bet tokios kampanijos, kuri tuo metu vyko, sprendamas ir pagal tai, ką mes nustatėme, aš nelinkiu nė vienam iš mūsų.

PIRMININKAS. Laikas šiam klausimui išseko. Pateikimą pratęsimė kuriame nors kitame posėdyje. (*Balsai salėje*) Klausiti užsirašę asmenys yra išsaugoti, taigi bus galima toliau klausiti pranešėjo.

Dabar Vyriausybės valanda.

O. Leiputė – dėl vedimo tvarkos.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Neuždelsiu tikrai laiko. Tai, kad aš uždaviau klausimą, į klausimą klausimu nereikėtų atsakyti, bet man dar keisčiau pasirodė, Vytautai, kad jūs atsakymą skaitėte. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. V. Bakas atsakys, kaip jis ten skaito.

V. BAKAS (DFVL). Aš ruošiausi šiam posėdžiui ir tikėjausi tokio klausimo, bet, skirtingai nei jūs, atsakymą rašiau pats. (*Balsai salėje*)

12.50 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKAS. Galų gale pradėdame Vyriausybės valandą. Pirmasis klausimą pateiks A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Klausčiau sveikatos apsaugos ministro, bet jo nėra. O gal ir gerai, nes niekada nesu gavęs tikslaus atsakymo, tai premjerės paklausiu. Gerbiama premjere, ar jums atrodo žmoniška nustatyti ligas ir jų negydyti? Aš pasakysiu, ką aš turiu galvoje. Jūs padarėte labai gerą sprendimą – išplėtėte naujagimiams retų ligų tyrimus, paskyrėte papildomai pinigų, nustatoma yra daugiau ligų, bet ar jūs žinote, kad jau beveik metus Sveikatos apsaugos ministerija nesugeba baigti derybų ir nesugeba nupirkti vaistų cistinei fibrozei gydyti? Vienam vaikui 1 mėnesiui tai kainuoja 17 tūkst. eurų ir mamos dabar tuos pinigus visokiais būdais susirenka pačios. Ar, jūsų manymu, tai yra žmoniška šitokiu būdu elgtis, nes apie tai, ar bus gydoma nustačius, buvo klausama iš karto, kai buvo išplėsti tyrimai? Labai jums ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Aš galiu tik apgailestauti, kad jūs visus metus laukėte ir tik dabar manęs šito klausimo paklausėte. Aš tikrai pasistengsiu jums atsakyti raštu, kai pati išsiaiškinsiu, kokia yra situacija. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Norėčiau paklausti socialinės apsaugos ir darbo ministrės. Gerbiamoji ministre, Konstitucinis Teismas dėl Pensijų kaupimo įstatymo parengė nutarimą ir aš tikrai labai džiaugiuosi, kad jūs inicijavote apklausą, kad jūs surengėte ekspertų diskusiją ir, tikėtina, jau galbūt tų diskusijų metu ir yra suformuluota mintis ir pasiūlymai, kaipgi vis dėlto, kokios tos svarbios priežastys, kada žmonės galės nutraukti kaupimo sutartis. Prašom pasakyti – jūs tikriausiai dar, be viso šito, įvertinote ir kitų užsienio šalių patirtį? Aišku, labai laukiame įstatymo projekto atkeliaujant į Lietuvos Respublikos Seimą, kad galėtų kolegos vėlgi teikti savo pasiūlymus. Ar pavyko suformuluoti jau pasiūlymus dėl svarbių priežasčių?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai jums ačiū. Gerbiama kolege, taip, iš tiesų turėjome net dvi diskusijas su ekspertais: viena buvo pirmadienį su ekonomistais, trečiadienį turėjome susitikimą ir su Lietuvos banku, ir su kaupiančiaisiais, ir su fondais, ir su profesinių sąjungų atstovais, darbdaviais, „Sodra“, Finansų ministerija. Tikrai visi sutaria, kad pokyčių reikia. Turime jau pirminį paketą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengę, tai yra kad būtų galimybė turėti vienkartinę išmoką didesnę – iki 10 tūkst. eurų, taip pat pailginti laikotarpį, per kurį būtų galima atsakyti įtrauktiems žmonėms į kaupimą, taip pat būtų aptartos iš mūsų pasiūlymų lankstesnės vadinamosios kaupimo atostogos ir kiti pasiūlymai.

O dėl Konstitucinio Teismo išaiškinimo mes matytume dvi arba tris pagrindines aplinkybes, kurias nurodysime. Pirmoji būtų kritinės ligos. Antroji būtų sunki negalia, kuri ištiktų arba kaupiantįjį, arba kaupiančiojo šeimos narį, nepilnametį vaiką. Taip pat buvo išreikštų pozicijų dėl būsto, kuris būna sunaikinamas. Turėjome neseniai ir tokį pavyzdį dėl gaisro, jeigu jisai nėra draustas, ar nebūtų tokios galimybės pasinaudoti anksčiau nutraukiant sutartį. Tačiau dėl šios

aplinkybės dar derinamės ir tariamės. Taip pat aš neatmesčiau tokios galimybės, kad žmogus ir pats galėtų nurodyti aplinkybę, kuri, jo nuomone, itin apsunkina arba padaro kaupimą betikslį, apie kurią galbūt mes nepagalvojome. Tai aš būčiau linkusi ieškoti kuo didesnio lankstumo kaupiančiųjų atžvilgiu, bet nepaneigiant to tikrai didelio poreikio mums visiems kaupti ir pasirūpinti savo pensijomis labiau, kai sukaksime pensinį amžių. Mūsų pasiūlymai balandžio antroje pusėje turėtų jau pasiekti Vyriausybę ir tada, tikiuosi, pavyks ir konstruktyviai padiskutuoti su frakcijomis.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDP*). Ačiū, pirmininke. Aš noriu padėkoti susisiekimui ministrai ir komandai, nes laiku atsako į laiškus, klausiu, kai jūsų nebūna posėdyje. Aš vis gaunu ir džiaugiuosi, kad jie tikisi sėkmingo tolesnio bendradarbiavimo. Ta proga aš pratęsiu klausimą, nes aš negavau atsakymo. Kalbama apie *e. tollingą*. Grįžtu prie to, kad įstaiga, kuri laimėjo šitą konkursą, į nepatikimų tiekėjų sąrašą įrašyta 2022 metais. Vyriausybė strateginių įmonių sandorius tikrinanti komisija ją nugalėtoja paskelbė 2024 metų sausio mėnesį. Tai mano klausimas, kam pavaldi šita komisija – akcinei bendrovei „Via Lietuva“ ar Vyriausybei?

PIRMININKAS. Atsakys premjerė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gal aš galiu pakomentuoti, nes komisija veikia Vyriausybėje? Komisija nesprenžia dėl to, kas nugalėtoja konkurse. Komisija tikrina sandorius tik tada, kada yra numatyta tikrinti sandorį pagal įstatymus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ar susisiekimui ministras dar nori kažką pasakyti, nes tikrai su šita sistema sudėtinga?

M. SKUODIS. Turbūt aš čia neturiu ką pridėti. Kai yra laimimas konkursas pagal Viešųjų pirkimų įstatymą ir visas tvarkas, o prižiūri ir Viešųjų pirkimų tarnyba, ir kitos institucijos, tada prieš sudarant sandorius strateginėse srityse komisija vertina. Tai, kiek žinau, dėl šios įmonės buvo priimtas teigiamas sprendimas ir tada mums pavaldi įstaiga norėjo sudaryti sutartį, bet dabar vėl vyksta teisiniai sprendimai, tai negaliu kažko detalai pakomentuoti.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Mano klausimas tiktų užsienio reikalų ministrai, bet kadangi jo nėra, tai, tikiuosi, kaip visada iniciatyvos imsis premjerė. Agresyvi karo retorika, kurią jūsų partija pasirinko kaip rinkimų strategiją, jau atneša liūdną vaisių. Vos ne tuos pačius žodžius, kokius vartoja jūsų partijos lyderiai ir jūs pati, pradėjo vartoti A. Lukašenka, tiesa, kalbėdamas apie grėsmę, kurią Baltarusijai neva kelia Lietuva. Jau net ekspertai pastebi, kad Lietuvos įvaizdis pasaulyje, palyginus su kitomis Baltijos šalimis, yra prastesnis, verslas vengia investuoti, o baimės skatinimas mūsų valstybėje labiausiai yra naudingas V. Putinui ir A. Lukašenkai. Todėl šiandien šioje salėje, kai yra minimas Lietuvos narytės NATO 20-metis, norisi jūsų paklausti, kaip jūs jaučiatės, kai jus pradeda kopijuoti tokie žmonės, o jūs patys darote jiems paslaugą, sėdami baimę Lietuvoje? Ir kiek ilgai dar ruošiatės gąsdinti ir kelti įtampą Lietuvos gyventojams dėl savo tokių siaurų politinių ambicijų?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą, nors tai veikiau yra politinis pareiškimas nei klausimas. Jūs turbūt pasakytumėte pratęsdamas savo mintis, kad tas pačias baimes, kaip nors konservatorių interesams tarnaudami, skelbia kitų valstybių kariuomenių vadai, krašto apsaugos ministrai. O kodėl jūs išseinate, kai aš atsakinėju jums į klausimą? Aš suprantu, kad jums nereikia atsakymo į klausimą, tai aš čia ir pabaigsiu. Aš laikau tai pareiškimu ir nematau reikalo komentuoti ekspertus, kurių jūs neįvardinote.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Dumbrava. Kadangi A. Gedvilas nusiteikęs išeiti, tikrai yra visos galimybės. (*Balsai salėje*)

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Klausti norėčiau aplinkos ministro. Gerbiamas ministre, esu gavęs rokiškėnų tokių laišką su įrodymais dėl Rokiškio atliekų tvarkymo centro veiklos, išrašant sąskaitas. Išrašo sąskaitas su įkainiais, kur keturi skaičiai po kablelio, bet kai suapvalina, išeina centro naudai. Tai nėra labai dideli skaičiai, bet aš labai norėčiau (aš jums persiųsiu tą laišką), kad jūs pasidomėtumėte, kodėl taip yra. Jeigu taip visoje Lietuvoje daroma, tai yra labai negerai. Žmogus kreipėsi į centrą, sako, pas mus kompiuteriai taip sureguliuoti. Aš manyčiau, nėra leistina tokius dalykus daryti, ir aš norėčiau persiųsti, kad pažiūrėtumėte, koks ten reikalas. Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Aš atsiprašau, bet privačioms įmonėms aš neturiu jokios įtakos, nors jūs ir persiūsite. Pavyzdžiui, Rokiškio atliekų centras. Aš nežinau, kas yra jo steigėjas: ar savivaldybė, ar dar kažkas. Ministras nenustato nei kainodaros, nei rinkliavų. Nežinau, kaip aš galėčiau jums padėti.

PIRMININKAS. Klausia T. Tomilinas. Nėra. O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Norėčiau užduoti klausimą sveikatos ministrui, bet manau, kad gal ir švietimo ministras galės atsakyti. Kovo viduryje buvo pasirašytas ketinimų protokolai tarp Nacionalinio vėžio instituto ir Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų dėl integracijos. Ar būtų galima laikyti, kad tai pirmieji žingsniai link Vėžio instituto kaip tokio sunaikinimo?

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą, bet negalėsiu atsakyti, nedalyvavau pasirašant. Galėsiu pasiūlyti atsakyti raštu.

PIRMININKAS. Dabar, kadangi T. Tomilino nebuvo, iš tos frakcijos aukščiausiai yra L. Savickas, jam galimybė paklausti.

L. SAVICKAS (DFVL). Labai ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų šią savaitę, man atrodo, yra paskelbtas Vyriausybės išvados projektas apie, mano akimis, vieną iš reikšmingesnių įstatymų projektų. Kalbama apie tai, kur Seimas apsisprendė, pateikė projektą, įpareigojantį Vyriausybę pritarti 41 % sumažinti naftos naudojimą transporto sektoriuje. Džiaugiuosi, kad tarp iniciatorių buvo ir aplinkos ministras, tačiau pateikta išvada, kurią rengė energetikos ministras, yra neigiama. Iš konteksto, kad mes matome, jog tai kainuoja mums kas savaitę, kas savaitę tai kainuoja mums po daugiau negu 5 mln. eurų, nes esame viena iš tų kelių Europos Sąjungos valstybių, kurios nesusitvarko su savo iškeltais tikslais transporto sektoriuje, iš tikrųjų norėjau paklausti premjerės, ar bandysite atsverti kito ministro naudai šį išvados projektą, kai jis pasieks Vyriausybės posėdį? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Mes savo tikslų transporto sektoriuje nepasiekėme dėl įvairių priežasčių ir jums tos priežastys yra žinomos. Sprendimų toje srityje yra įvairių, ne tik dalinti biudžeto pinigus, kurių nesurenkame, ne tik visiems duoti mokesčių lengvatų, kurioms neuždirbame. Bandysime visą laiką laikytis nuoseklios nuomonės ir aš visą laiką stengiuosi laikytis nuoseklios nuomonės tam, kad nebūtų savęs klaidinimo, ir tam, kad būtų priimami tie sprendimai, kurie veikia.

PIRMININKAS. Toliau. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas būtų poniai A. Bilotaičiai. Amžiaus vagis Š. Stepukonis jau leidžia laiką namuose, turbūt ruošiasi Velykoms, ridinės margučius sėkmingai. Turbūt nė vienas įtariamasis nebuvo taip globojamas kaip Š. Stepukonis. Galioja kažkokia galinių durų taktika jūsų tarnybose. Jūs, matyt, jį globojate.

Mano klausimas būtų, kas pavedė jums jį globoti? Galbūt jūsų partijos pirmininkas, kaip Š. Stepukonio verslo partneris, paprašė jūsų? Nes visuomenė ir žiniasklaidos priemonės nuogąstauja, kad negauna jokios informacijos nuo pat sulaikymo. Juk pavogti ir pensijų fondų pinigai ir pensijų fondų dalyviams taip pat svarbu žinoti, kada kaip bus su jų pinigais.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Ačiū už jūsų klausimą. Pirmiausia reikėtų pabrėžti, kad teisėsaugos institucijos Lietuvoje dirba nepriklausomai, *neįtakojamos* jokių politikų, ir čia net negali būti tokių diskusijų ir kalbų. Jos daro savo darbą ir, matyt, pagrindinis jų tikslas yra išaiškinti visą šią situaciją, atsakingi asmenys turi būti nubausti. Tai yra pagrindinis visuomenės interesas, kad viskas būtų padaryta maksimaliai gerai, kad būtų išaiškintos visos aplinkybės.

O kalbant apie taktinius dalykus, tai nė vienas politikas neturi teisės kištis į teisėsaugos institucijų darbą ir aiškinti, ką turi daryti, kokios taktikos imtis ir taip toliau. Šiuo atveju, matyt, čia jūsų samprotavimai yra visiškai nepagrįsti, nes visada laikomės šitų principų ir laikysimės. O komentuoti jūsų kažkokius postringavimus, aš tiesiog net nesuprantu, ką jūs norite tuo pasakyti, jūsų kaltinimų. Tai yra nepagrįsti kaltinimai. (*Balsas salėje: „Nuo kada A. Bilotaitė sprendžia?..“*) Teisėsaugos institucijos priima sprendimus dėl tyrimų, kaip tyrimas yra atliekamas, ir pateikia visą informaciją reguliariai. Tą daro ir mūsų tarnybos. Na, visuomenė ir žiniasklaida bus informuotos. Noriu pabrėžti: tikslas yra išsiaiškinti visas aplinkybes ir kad tie asmenys, kurie padarė nusikaltamas veikas, atsakytų, kaip ir priklauso pagal Lietuvos įstatymus. Ir tikiu, kad tai bus padaryta.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Na, nėra ministro A. Dulkio, bet klausimas labai aktualus, tai tikiuosi atsakymo.

Žinome, kad viena iš didžiausių mūsų sveikatos bėdų yra nesveikas maistas. Štai prieš metus Prancūzijoje, Vokietijoje, Olandijoje buvo visuomenė apklausta ir apklausa parodė, kad daugiau negu 60 % jų gyventojų pageidautų nulinio PVM'o tarifo sveikam maistui, tai yra vaisiams, daržovėms, ir kartu sutiktų, kad būtų pakeltas PVM'as nesveikam maistui: saldikliams, maistui su hidrintais riebalais ir panašiai.

Lietuvoje mes atlikome panašią apklausą: 80 % gyventojų sutiktų mokėti brangiau už saldimynus ir maistą su saldikliais, kad būtų galima pirkti daržoves ir vaisius pigiau. Latviai ir lenkai paliko jau 5 % PVM'o. Mes šiandien taip pat pateiksime pasiūlymą dėl tokio pat varianto. Ar nematote, kad atėjo laikas tą padaryti? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, aš pavydžiu jums jūsų nuoseklumo. Aš noriu jums priminti, kad kai Seimas svarstė PVM'o lengvatą maitinimo paslaugoms, iš kurių didžiąją dalį finansinės naudos gauna greitąjį maistą tiekiantys restoranai ir maitinimo įstaigos, jūs už tą pasiūlymą balsavote, nes jums atrodė visiškai normalu. Dabar jūs siūlote jau visiškai kitus dalykus.

Visi čia išmintingi. Lengvatų pasiūlyti labai nesunku, tik paskui lygiai taip pat nesunku pasiūlyti visokiausių išlaidų, kurios turi būti iš tų pačių mokesčių finansuojamos. Tai aš šiuo atveju nesiimu komentuoti jūsų konkretaus pasiūlymo, kai jis bus pateiktas, matyt, tada Seimas ir apsispręs, bet šiaip pabrėžčiau, kad jūs pats nevisiškai nuoseklus savo samprotavimais.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas. Nėra. Kas iš socialdemokratų? J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Nežinau, vidaus reikalų ministrei, man atrodo, klausimas.

Ne taip seniai įvyko didelio masto ekologinė katastrofa Alytuje, kai degė padangų perdirbimo įmonės sandėliai ir buvo padaryta didžiulė žala žmonėms ir gamtai. Štai praėjusį vakarą gal savo mastu kiek mažesnė nelaimė įvyko Vilniuje. Tiek ten buvo visai šalia gyvenamųjų namų, tiek čia. Netgi, sakyčiau, visai netoli miesto centro užsidegė autosąvartynas. Ačiū profesionaliai veikusiems ugniagesiams ir kitoms tarnyboms, kurie gana, sakyčiau, sparčiai situaciją suvaldė ir iki šiandienos ryto bent jau didžiulio masto gaisro nebėra.

Tačiau klausimas yra tas: kaip tokios įmonės randa vietą visai šalia gyvenamųjų namų ir netoli miesto centro? Kodėl tokioms įmonėms leidžiama užsiimti tokia taršia, galimai taršia veikla? Atsitikus tokiai nelaimei, kai prasideda gaisras, šiandien kiek Vilniaus miesto mokyklų nedirba? Ir tos, sakyčiau, net ir nutolusios, Karoliniškėse esančios mokyklos nedirba, viskas veikia nuotoliniu, nes baiminamasi būtent dėl taršos pasekmių. Ačiū.

PIRMININKAS. Minutė, 2 minutės.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Pirmiausia aš taip pat naudodamasi proga norėčiau padėkoti pareigūnams, kurie tikrai atliko savo darbą profesionaliai. Buvo sureaguota, pajėgumai visi maksimalūs ir gaisras buvo likviduotas. Taip pat buvo išsiųstos žinutės 2 kilometrų spinduliu ir žmonės turėjo gauti informaciją, kad turėtų pasisaugoti ir pasaugoti savo sveikatą, elgdamiesi atitinkamai: uždaryti langus ir nebūti lauke.

Kalbant apie objektus, tokius objektus, tai noriu pažymėti, kad po keleto incidentų, kurie yra buvę, tarp jų ir Alytuje, Vidaus reikalų ministerija inicijavo, kad Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas atliktų intensyviai planinius ir neplaninius patikrinimus būtent tokiuose pavojinguose objektuose, įvertintų galimas rizikas, nes matome, kad iš to gali atsirasti labai rimtos pasekmės. Tai yra nuolatos daroma, tikrai atidžiai stebime situaciją su Aplinkos apsaugos ministerija ir jai pavaldžiomis įstaigomis. Taip pat dabar dirbame prie tam tikrų pakeitimų, kurie leistų dar griežčiau reguliuoti tokių objektų veiklą.

Noriu pabrėžti, tai yra daugiau, sakyčiau, aplinkosauginiai dalykai, bet jeigu paklaustumėte mano nuomonės apie tokius objektus ir jų buvimą miestuose, miestų centruose, tai, žinoma, manau, kad tai yra labai didelis pavojaus šaltinis. Matyt, sprendimai turėtų būti daromi tokie, kad tokie objektai neturėtų būti šalia gyvenamųjų namų, ir sprendimų priėmėjai tai turėtų padaryti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Ar galėčiau?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Aš tikrai galiu pasakyti, kad 2022 metais tas objektas buvo tikrintas. Aš, kaip ministrė, nepriėmiau sprendimo tokiam objektui atsirasti vienoje ar kitoje vietoje. Tai noriu pažymėti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Jeigu galėčiau, pirmininke, truputį iš Aplinkos ministerijos papildyti atsakymą.

Gerbiamas Juliau, gaisrų kyla kas dieną ir jie yra vis fatališkesni. Praeitą savaitę per tris paras kilo daug gaisrų ir žuvo žmonių, bet antraštės yra tikrai pasiklydusios. Šitas konkretus gaisras sukelia ažiotažą dėl to, kad taršos daugiau paleidžiama į dangų, bet nenukentėjo žmonės, itin operatyviai sureagavo tarnybos. Turbūt be priekaištų veikė ir savivaldybė, ir Visuomenės sveikatos centras, ir ugniagesiai gelbėtojai, ir informavimas. Čia yra su pasekmėmis, bet prašau neteisti iš karto sistemos dėl to, nes įvykio aplinkybės šiandien dar nėra aiškios. Tai yra vienas dalykas.

Antras dalykas, įvardinkime konkrečiai. Vilnius turi pramoninę teritoriją miesto centre. Tai yra geležinkelio stoties kvartalas. Penkerius metus rengiama konversijos vizija, jina vis dar neįgyvendinama. Ten yra lokomotyvų depai. Važiuosite Panerių gatve, matysite sukrautas anglių krūvas Vilniaus miesto centre, matysite autolaužynus. Reikia Vilniaus „Geležinkelių“, Vilniaus savivaldybės postūmio, kad iš tikrųjų pramoninės teritorijos būtų iškraustytos.

O standartai tokioms atliekų tvarkymo įmonėms nuolat griežtėja. Griežtėja dėl to, kad dėl ličio baterijų, ar tai būtų elektroninės cigaretės, ar tai būtų mobilūs telefonai, gaisrai atliekų tvarkymo sektoriuje intensyvės, nes tiesiog yra savaime užsidegančių. Gaisrų bus, tikrai klausimas, kaip mes greitai juos suvaldysime. Tie standartai, kuriuos PAGD'as rengia, ką ministrė A. Bilotaitė minėjo, įsigalios kitąmet, tad iš esmės bus tikrai didelė prevencija šitokiems gaisrams ateityje, bet jie kils neišvengiamai vis dažniau.

PIRMININKAS. Klausia B. Pietkiewicz.

B. PIETKIEWICZ (*MSNG*). Labai ačiū. Mano klausimas būtų susisiekimui ministrai. Gerbiamas ministre, po Vyriausybės nutarimo liko du pasienio kontrolės punktai su Baltarusija. Jeigu kalbėsime apie transporto įmones, kurios vykdo tarptautinį reguliarų susisiekimą per tuos punktus, tai, kiek man yra žinoma, yra per 40 kvotų. Iš jų dabar liko apie 21 leidimas. Būtent tos mažesnės transporto įmonės klausia, kodėl joms nebuvo pratęstas galiojimas, nors jos vykdo tuos maršrutus dažnai, o pratęstas didesnėms įmonėms, kurios retai vykdo, pavyzdžiui, tą maršrutą Vilnius–Lyda? Pagal kokius kriterijus, kodėl taip buvo nuspręsta?

M. SKUODIS. Dėkui. Pirmas dalykas. Mano žiniomis, nė vienas leidimas vykdyti maršrutus pastaruoju laikotarpiu ir tikrai ilgesniu negu paskutinis pasienio punktų uždarymas, nė vienas leidimas nebuvo pratęstas. Tai yra vienas dalykas.

Antras dalykas. Tuos sprendimus dėl leidimų išdavimo arba neišdavimo priima įstaiga Transporto saugos administracija. Jinai vadovaujasi Vyriausybės sprendimais. Natūralu, tos įmonės, kurios turėjo leidimus vykdyti vežimus per pasienio punktus, juos ir turi, o naujų leidimų pastaruoju metu nebuvo išduota.

PIRMININKAS. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Klausimą turiu taip pat susisiekimui ministrai. Gerbiamas ministre, pirmausia ačiū, kad laikotės žodžio. Jau seniai, keleri metai, Šventosios gatvėje Kretingoje, pervažoje, kurioje geležinkelių judėjimas be galo intensyvus, Vilnius–Klaipėda ir taip toliau, link Darbėnų kelio be galo judrus, ten iki nelaimės kelios... momentai kai kurie. Tada būtų visiems nemalonu. Labai ilgai tęsiasi tos derybos tarp „Geležinkelių“ ir Kretingos savivaldybės, kuri labai aktyviai čia užsiiminėjo. Dabar balandžio 9 dieną atvažiuoja jūsų „Geležinkelių“ infrastruktūros vadovas ir vėl tarsis su savivaldybės vadovybe. Ten, kur jūs įsijungiate, aš tikiu, kad visada išsisprendžia. Gal pavaduotojas arba jūs, jeigu galėtumėte, imkite kontrolę. Tada būsime ramūs.

M. SKUODIS. Aš asmeniškai šitą vietą puikiai žinau ir esu ten buvęs. Yra ne tik tokia vieta – ir Klaipėdoje, ir Šiauliuose yra problemų. „Geležinkeliai“ jas turi išspręsti. Aš gal čia pasakysiu gana drastiškai: jeigu sprendimų iš „Lietuvos geležinkelių“ nebus, atsižvelgiant į gyventojų ir savivaldybių poreikius, tai iš Vyriausybės nebus sprendimų dėl finansavimo, reikalingo „Geležin-

keliams“. Šitie sprendimai turi būti padaryti, „Geležinkelių“ vadovai žino ir aš tikiuosi, kad jie bus kuo greičiau rasti.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Mano klausimas būtų finansų ministrei. Jeigu galima, šiek tiek dėmesio! Gal jūs galite patikslinti, kiek šiuo metu Lietuva yra skolinga ir kiek Lietuvai kainuoja skolos administravimas? Kiek mes turime sumokėti palūkanų ir kitų dalykų? Tada susisiekiatys indai išeina: kaip jūs vertinate Lietuvos banko veiklą? Lietuvos bankas valdo 17 mlrd. visų mūsų mokesčių mokėtojų pinigų, tiek turto. Pernai į biudžetą Lietuvos bankas neįnešė nė vieno cento, nė vieno cento absoliučiai. Šiomet pagal planą jis taip pat planuoja nė vieno cento neįnešti nuo 17 mlrd. turto. Kaip jūs vertinate tokią Lietuvos banko veiklą? Ar planuojate imtis kokių nors veiksmų? Gal perimkite tą turtą iš Lietuvos banko į Finansų ministeriją – gal geriau sugebėsite investuoti negu Lietuvos bankas? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Lietuvos valstybės skola šiuo metu sudaro apie 38 % bendrojo vidaus produkto, skolos aptarnavimo kaštai auga. Yra atviri duomenys *Lietuvosfinansai.lt*, ten yra aktuali informacija ir nominalus skaičius, ir procentinis dydis. Aptarnavimo kaštai auga dėl to, kad skolinimasis, matyt, brangsta dėl Europos Centrinio Banko politikos. Kitais metais taip pat prognozuojama, kad papildomai reikės apie 170 mln. eurų, kad būtų galima aptarnauti dabar egzistuojančią skolą. Natūralu, kad tai yra klausimas, į kurį reikia žiūrėti atsakingai, ypač prisiimant naujus įsipareigojimus. Tai turbūt aktualu ir dabartinėje diskusijoje apie papildomas išlaidas krašto apsaugai, kad visgi turime turėti tvarius pajamų šaltinius.

Antras jūsų klausimas apie Lietuvos banko veiklą. Visgi, Lietuvos bankas yra savarankiška institucija. Tačiau galbūt atkreiptiau dėmesį, kad pastarieji metai visiems centriniam bankams Europoje buvo gana sunkūs. Didžioji dalis Europos centrinių bankų patyrė nuostolių dėl to, kad už komercinių bankų laikomas lėšas turėdavo mokėti Europos Centrinio Banko nustatytas palūkanas. Didžioji dalis centrinių bankų Europoje buvo apskritai nuostolingi. Lietuvos bankas išeina apie nulį. Sakyčiau, kad šituo sudėtingu laikotarpiu turbūt tokia veikla yra laikoma viena iš sėkmingesnių, vertinant kontekstą ir kitus centrinius bankus, kurie veikia Europoje. Bet visgi tai yra savarankiška institucija ir turbūt čia jų turtų perėmimas yra retorinis klausimas.

PIRMININKAS. Paskutinė klausia L. Girskienė. Nėra. Tai galbūt T. Tomilinas, kurio nebuvo tuo metu, galės paklausti. Liko 1 minutė.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas Jurgi, didelis jums ačiū. Daug karmos taškų. Aš norėčiau pratęsti gerbiamo Juliaus klausimą aplinkos ministrui. Manęs netenkina jūsų atsakymas, kad gaisrai kyla. Aš tik pasakysiu, kad pernai, kai kilo didžiulis gaisras Gariūnuose, atliekų įmonėje, tai aš tikrai tai laikiau tiesiog tragedija ir netgi nekėliau viešai jokių klausimų ministrui. Bet kai per 8 mėnesius, mažiau nei 8 mėnesius, antrą kartą kyla didžiulis gaisras atliekų įmonėje, veikiančioje tiesiogiai faktiškai Vilniaus centre, tai kyla jau sisteminis klausimas, ar mes viską padarėme, ar jūs viską padarėte, kad po to didžiulio gaisro būtų daugiau patikrinimų, galbūt griežtėtų sąlygos atliekų tvarkytojams? Ar buvo organizuoti reidai ir panašiai? Ką jūs konkrečiai padarėte po to gaisro? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas Tomai. Visų pirma, atsako savininkas ir veiklos vykdytojas. Visada reikia klausti, kodėl įvyko gaisras, ar buvo savininko kaltė, ar ne savininko kaltė? Po to, ar valstybiniai standartai buvo pakankami?

Dabar apie valstybinius standartus. Teisingas klausimas, ar mes turime juos pakankamus? Nei pagal aplinkosauginius parametrus, nei pagal priešgaisrinius parametrus ši įmonė nebuvo pavojinga. Ji neturėjo sprogstamųjų medžiagų, ji neturėjo pavojingų atliekų, ji neturi ir nekvalifikuojama kaip tokia įmonė, kuri turi turėti sanitarines apsaugos zonas. Ji veikia pramoninėje teritorijoje, taip, tai yra miesto centras. Nei PAGD'as, nei Aplinkos apsaugos departamentas jos nekvalifikavo kaip pavojingos. Tikrinimai, kurie vyko nuo 2015 metų, neparodė įmonės pažeidimų. Paskutinis tyrimas buvo atliktas 2022 metų spalį. Irgi neparodė. Kitas turėjo būti 2025 metais.

Bet dabar klausiate, kaip reikia griežtinti ir kas padaryta po „Ecoservico“. Tai yra padaryta. Gerbiama kolegė Agnė užsiminė apie mūsų bendrą darbą. Kadangi atliekų tvarkymo sektoriuje yra didesnis pavojus, tai dabar netrukus bus patvirtintas naujas priešgaisrinis standartas atliekoms tvarkyti. Atliekų tvarkymo kaupai negali būti didesni negu 600 kv. metrų. O vakarykščio

gaisro bendras kaupas buvo 2 tūkst. kv. metrų. Neturi būti aukštesni negu 5 metrai. Bent trečdalis teritorijos turi būti laisvos, kad išstumdytų atliekas. Šie standartai įsigalioja. Tas pereinamasis laikotarpis prisitaikyti – metai. Ir jie įsigalioja 2025 metais atliekų tvarkymo sektoriuje.

Taip, yra sugriežtinama. Natūralu, bus išstumtos tokios įmonės iš miestų centrų, nes jos turės turėti aukštesnius standartus, platesnes teritorijas ir taip toliau. O tyrimas parodys, kas iš tikrųjų kaltas. Man atrodo, čia anksti kaltinti politikus, kad jie davė per žemą standartą.

PIRMININKAS. Baigėsi ir skirtas laikas, ir klausiančiųjų sąrašas. *(Balsas salėje)*

12.23 val.

Seimo narių pareiškimai

Pareiškimai. A. Veryga čia yra vienintelis pareiškėjas. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Šiandien mes labai gražiai ir simboliškai pradėjome savo rytinį Seimo posėdį, paminėdami Lietuvos narystės NATO 20-metį. Visi šie metai, žinant, kad tai yra 20-metis, atrodytų, būtų puiki proga priminti mūsų visuomenei mūsų istoriją, kaip mes įstojome į NATO, kokias garantijas mums tai suteikė. Dar daugiau, tai būtų puiki proga priminti apie labai svarbius pasikeitimus, kurie buvo priimti Vilniaus viršūnių susitikime. Aš čia kalbu apie esminius gynybos planų pasikeitimus, kuomet jau kalbame ne apie tai, kad valstybė gintųsi tik viena, paskui priešas būtų išstumiamas, bet kalbame apie gynybą nuo pirmos pėdos, kaip sakoma. Tačiau nieko panašaus nevyksta. Mūsų valdantieji, užuot kalbėję visuomenei apie NATO teikiamą saugumą, pasirinko taktiką gąsdinti visuomenę. Tėvynės sąjunga savo rinkimų strategiją pasirinko grįsti gąsdinimais karu.

Vakar viename iš televizijos kanalų buvo pristatyta tokia kaip apklausa, kaip tyrimas, kaip vertinimas, kuriame buvo apžvelgta, kaip mūsų valstybė atrodo pagal paiešką internetiniuose portaluose. Buvo konstatuota, kad mes dabar atrodome jau ženkliai blogiau negu Latvija ir Estija. Kodėl? Todėl, kad save matome ir pristatome kaip šalį, kurią tuoj pat užpuls, kaip šalį, kuri įteisi-na automatinius ginklus, kam aš, tiesą sakant, neprieštarauju. Na ir visi kiti dalykai, kurie tikrai nesuteikia didelio žavesio mūsų valstybei. Mūsų jau vengia užsienio investuotojai, tai yra pripažinę ir ministerijų atstovai, ir asocijuotos verslo struktūros. Blogėja biudžeto surinkimas, žmonės stabdo pinigų leidimą, pranešama apie masinius darbuotojų atleidimus. Kas vyksta tuo tarpu, kai visa tai vyksta? Premjerė nei iš šio, nei iš to staiga visuomenei sukelia dar daugiau abejonių ir pradeda kalbėti apie tai, kad neva lenkai negalės ateiti mūsų ginti, prisidėti prie gynybos, nes jiems trukdo kažkokie teisiniai apribojimai. Užsienio reikalų ministras viešai pradeda abejoti NATO 5 straipsniu. Tai šitaip veikdami mes save pribaisime be priešo. Tas priešas, kuris yra mūsų Rytuose, aš manau, kad tikrai pasidžiaugtų mūsų tokiais pasiekimais.

Pastarųjų dienų įvykiai, kuomet krašto apsaugos ministras pasitraukė iš pareigų, paskleidęs abejonių dėl Krašto apsaugos ministerijai ir gynybai skirtų pinigų naudojimo skaidrumo, kuomet valdantieji per visokias komisijas organizuoja vos ne pučą, apkaltindami ne tik Prezidentą, bet ir daugybę už mūsų valstybės saugumą atsakingų institucijų, rodo, kad mes nedarome absoliučiai jokių išvadų. Mes, tai turiu galvoje bendrąją prasme, ir pirmiausia – valdančiuosius. Kodėl to reikia? Matant, kas vyksta švietimo, sveikatos priežiūros, socialinėje srityje, kuomet vis daugiau ir daugiau žmonių Lietuvoje negali nusipirkti sau maisto, toks veikimas yra tobula priemonė panikai sėti ir versti žmones galvoti, kad nesvarbu, kas vyksta šalyje, svarbiausia, kad nebūtų karo.

Suprantu, kad turiu labai mažai šansų ir labai naiviai galvoju, kad būsiu išgirstas, nes, pasižiūrėjus į kairę pusę, nėra jau nė vieno valdančiojo. Galiu apeliuoti nebent į dabar posėdžiui pirmininkaujantį Seimo Pirmininko pavaduotoją. Tikiuosi, kad jis tuos mano žodžius galbūt perduos.

PIRMININKAS. Įdėmiai klausau.

A. VERYGA (LVŽSF). Aš noriu jūsų ir paprašyti, ir palinkėti tokios gražios sukakties proga jums su kolegomis pergaltvoti jūsų rinkimų strategiją ir nustoti maitinti visuomenę baime. Labai ačiū. *(Plojimai)*

PIRMININKAS. Ką gi, dėkui pranešėjui. Ir tai paskutinis šio rytinio posėdžio darbotvarkės punktas. Registracija.

Užsiregistravo net 7 Seimo nariai. Rytinį posėdį baigiame. *(Gongas)*

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 357 STENOGRAMA

2024 m. kovo 28 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos, pradedame vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės posėdžio pradžioje. Kol dar registracija vyksta, primenu, kad yra sutarta balsuoti po kiekvieno klausimo, toks yra Seniūnų sueigos susitarimas.

Užsiregistravo 65 žmonės, tai yra Seimo nariai. Galime pradėti posėdį.

Opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė

14.01 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3486 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Pensijų kaupimo įstatymo 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3486. Pateikimas. Gerbiama Ligita Girskienė, prašau į tribūną pateikti mums įstatymo projektą.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena. Per Lietuvą nuvilnijus istorijai apie Š. Stepukonio kazino praloštus „BaltCapo“ milijonus, kurių didžiąją dalį sudarė privačių pensijų fondų pinigai, įregistravau Pensijų kaupimo įstatymo pakeitimus, kuriuos priėmus asmenims būtų sudaryta galimybė atsisakyti dalyvauti pensijų kaupime, parašyti prašymą nebūti įtrauktiems į pensijų kaupimą. Taip pat būtų nustatytos taisyklės, kaip asmuo galėtų susigražinti į pensijų fondą sumokėtas įmokas. Priėmus siūlomus pakeitimus, asmeniui būtų gražintos sumokėtos pensijų įmokos be teigiamos ar neigiamos grąžos ir, aišku, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai sumokėtos įmokos būtų gražintos įstaigai. Taigi pakeitimais sudaroma galimybė asmeniui pateikti prašymą ir atsisakyti dalyvauti pensijų kaupime bet kuriuo metu ir per 30 kalendorinių dienų atgauti sumokėtas įmokas.

Įvardinsiu tokio pasiūlymo motyvus. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 35 straipsnyje piliečiams laiduojama teisė laisvai vienytis į bendrijas, politines partijas ir asociacijas. Įtvirtinta nuostata, kad niekas negali būti verčiamas priklausyti kokiai nors bendrijai, politinei partijai ar asociacijai. Jeigu gerai atsimenu, pačiai teko dalyvauti įvairias bylas svarstant, 2000 metų gruodžio mėnesį Konstitucinis Teismas buvo plačiau išaiškinęs minėto straipsnio taikymą ir priėmęs nutarimą, kuriame buvo rašoma, kad bet kokios organizacijos nariu asmuo gali tapti tik išreiškęs savo laisvą valią, tai yra pateikęs prašymą tapti organizacijos nariu. Šiuo metu Lietuvos piliečiai yra tapę privačių organizacijų pensijų fondų įkaitais. Šios privačios organizacijos valstybei taikant prievartą paima kas mėnesį mūsų sunkiai uždirbtus pinigus ir investuodamos juos uždirba didžiulius pelnus. Tos investicijos, kaip rodo investavimo rezultatai, dažnu atveju yra nuostolingos. Matydami, kaip neatsakingai elgiamasi su jų pinigais, piliečiai faktiškai neturi galimybės daryti įtaką investuotojams, nebent yra pasiryžę nuo ryto iki vakaro sėdėti ir stebėti investavimo platformas patys.

Privatūs pensijų fondai neprisiima atsakomybės dėl nuostolingų investicijų, kaip ir greičiausiai neprisiims atsakomybės dėl Š. Stepukonio praloštų pensijų fondų pinigų. Dėl pastarojo įvykio, kaip buvo skelbiama viešai spaudoje, „Swedbanko“ ir SEB'o pensijų fondų vertė sumažėjo net 3,16 mln. eurų. Tai reiškia, kad žmogus, sunkiai dirbęs, pavyzdžiui, baldų plokščių klijavimo fabrike, esant 40 laipsnių temperatūrai, ir kas mėnesį priverstinai atidavęs po kelis šimtus eurų

privatiems pensijų fondams, tikėdamasis skalesnės senatvės, paprasčiausiai prarado tuos pinigų dėl neatsakingai valdomų bendrovių veiksmų. Kas kompensuos nuostolius minėtų bankų pensijų fondams ir, žinoma, piliečiams? Pabandykite mane įtikinti, kad man šiandien dalį savo atlyginimo priverstinai privaloma atiduoti privačioms, pelnus besikraunančioms kompanijoms. Įtikinkite, kad aš tikrai senatvėje galėsiu pasinaudoti sukauptais pinigais ir per mėnesį gauti bent 100 eurų prie savo pensijos. Ar mano gyvenimas nuo to pagerės? Ne.

Pasinaudosiu savo pavyzdžiu. Per 20 metų dirbdama be jokių pertraukų sukaučiau vos 12 tūkst. eurų ir net keletą kartų mačiau, kaip neteisingai ir nuostolingai buvo investuoti mano pinigai, o dabar galimai ir pavogti. Atidėdama šią sumą kas mėnesį į taupyklę, suskaičiavau, būčiau sukaupusi net tris kartus daugiau ir galėčiau šias sukauptas lėšas investuoti savo nuožiūra, o senatvėje pasinaudoti.

Mes privalome leisti žmonėms patiems pasirinkti savo skalesnę senatvę, investuoti savo uždirbtus pinigus jiems priimtiniu būdu. Kodėl valstybė turi nurodyti, ką man daryti su mano uždirbtais pinigais?

Priminsiu, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtinti nuosavybės neliečiamumas ir apsauga reiškia, kad savininkas turi teisę su jam priklausančiu turtu atlikti bet kokius veiksmus, išskyrus uždraustus įstatymu, naudoti savo turtą ir lemti jo likimą bet koku būdu, kuriuo nepažeidžiamos kitų asmenų teisės.

Ir pabaigoje priminsiu, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas dar šių metų kovo 7 dieną priėmė nutarimą dėl Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 4 straipsnio 8 dalies, 5 straipsnio, 29 straipsnio su pakeitimais atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir konstatavo, kad Pensijų kaupimo įstatymo nuostatos, kuriomis kaip vienas iš pensijų kaupimo pabaigos būdų numatytas pensijų kaupimo sutarties nutraukimas, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Taip pat viešai skelbiama, kad buvo atlikta gyventojų apklausa ir vienareikšmiškai gyventojai pasisakė, kad turi būti sudaryta galimybė rinktis laisvai, ar dalyvauti, ar nedalyvauti pensijų kaupime, ir taip pat bet kuriuo metu nutraukti pensijų kaupimo sutartį.

Aš suskaičiavau, kad, pavyzdžiui, 20 tūkst. sukaupęs žmogus, sulaukęs senatvės pensijos, per mėnesį papildomai gautų apie 83 eurus. Ką po dešimties metų bus galima nupirkti už tokius pinigus?

Tikiuosi jūsų palaikymo. Diskusija yra prasidėjusi. Mačiau, kad kolegos yra įregistravę ir kitų variantų, bet aš šiandieną kviečiu palaikyti po pateikimo mano įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiame kolegos užsirašė paklausti. Gerbiama R. Baškienė pirmoji klausia. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Mieloji pranešėja, jūs išsakėte ištis labai daug argumentų. Su vienais galima sutikti, dėl kitų galbūt ginčytis. Ištis problema yra. Jūs ją pastebėjote, gal truputėlį pažvelgėte iš kito kampo, nors pats pensijų kaupimas turėjo kitą tikslą ir norą – kad žmonės gautų didesnes pensijas, kad labiau kauptų. Prašau pasakyti, jūs paminėjote ir Konstitucinio Teismo išaiškinimą, jis mums visiems labai svarbus, kaip jūsų teikiamas įstatymo projektas, kurį teikiate, dera prie Konstitucinio Teismo nuostatų ir ar nemanote, kad tiek jūsų, tiek visų kitų, kurie galbūt dar teiks įstatymų projektus, reikėtų sujungti galbūt į vieną kartu su teikiamu Lietuvos Respublikos Vyriausybės, ministerijos parengtu įstatymo projektu, tada visiems kartu diskutuojant surasti geriausią sprendimą? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš jums pritariu. Iš tiesų mačiau, kad kolegos taip pat yra įregistravę svarstytinų pakeitimų. Mano pasiūlymas labai netgi dera su Konstitucinio Teismo išaiškinimu, kuriame buvo konstatuota, Konstitucinis Teismas konstatavo dėl, kaip minėjau, tuoj įvardinsiu punktą, 23 straipsnio nuostatų, kur turi būti numatyta galimybė žmonėms patiems apsispręsti dalyvauti pensijų kaupime ir galimybė nutraukti dalyvavimą kaupime. Čia būtent buvo Konstitucinio Teismo paskutinis kovo 7 dienos nutarimas toks.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, gerbiamas Pauliau. Gerbiama Ligita, aš nesiruošiu ginčytis kaip kolega, nes jūsų pasiūlymas labai geras, ir aš nesuprantu, ko kišasi Konstitucinis Teismas į priva-

tų verslą. Jeigu parašyta „pensijų kaupimo fondas“, ką jau čia, tas stebuklingas žodis jau reiškia, kad valstybė turi kištis? Čia privatus reikalas kiekvieno ir aš nesuprantu, valstybės parama tiems fondams, kad jiems sudaro sąlygas išskirtines? Dėl konkurencijos čia pažeidimų aš matau ir kitų, kad suteikiamos privilegijos ir dar už administravimą visi mes, mokesčių mokėtojai, kurie net nedalyvavę tame fonde, sumokame pinigus. Gerbiama pranešėja, kodėl tokia neteisybė? Aš pritariu jums, kad reikia tą neteisybę sustabdyti ir grąžinti lėšas.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Pritariu jums, gerbiamas kolega, kad reikia ištaisyti neteisybę.

PIRMININKAS. Dabar, gerbiami kolegos, klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, skaitau, pati kreipiausi į Konstitucinį Teismą, tik jūs parašus padėjote. Labai ačiū visiems, kurie pritarėte. Dabar ministerija ir visi mes sukame galvas, kaip padaryti. Kuri jūsų įstatymo pataisa dera su Konstitucinio Teismo išsakyta pozicija? Aiškiai pasakyta: „Kai jis nutraukiamas pensijų fondo dalyvio iniciatyva dėl svarbių priežasčių.“ Įvardinkite man, kur jūsų pataisoje yra įvardintos svarbios priežastys?

Antras momentas. Ar nemanote... (*Šurmuly salėje*) Toliau. Suteikti dėl dalyvavimo kaupime... Žinome, kad yra valstybės prisidėjimas. Tik 2018 metais priėmus įstatymą valstybė prisidėda 1,5... dabar auga, dabar pakilo iki 1,5 %. Anksčiau iš socialinio draudimo biudžeto. Tai jūs norite iš socialinio draudimo biudžeto lėšas paimti ir valstybės biudžeto? Aš noriu ir paklausti. Jūs sakote: dalyvauti ir atgauti sumokėtas pensijų įmokas. Ką reiškia žodžiai „atgauti sumokėtas“?

PIRMININKAS. Laikas!

L. NAGIENĖ (DFVL). Kokios tai lėšos?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš jums jau paaiškinau pristatydamą. Būtų sugrąžinamos lėšos atskaičiavus teigiamą ir neigiamą grąžą ir taip pat Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai sumokėtas įmokas, kurios turėtų būti grąžintos šiai įstaigai.

Taip pat kur klausėte dėl Konstitucinio Teismo. Aš ir nenurodžiau, kas yra svarbios priežastys, nes mano įstatymo projekte nėra tų žodžių. Čia Vyriausybės diskusijoje buvo pateikti tie terminai. Aš nenurodau, kad turi būti svarbios priežastys. Asmuo galėtų ir nesant svarbių priežasčių nutraukti tą pensijų kaupimo sutartį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis nori paklausti gerbiamas A. Skardžius. Prašau. (*Balsai salėje*) Išsibraukė. Gerai. Tada mes ir finišuojame. Labai ačiū jums už pristatymą. (*Balsai salėje*) Tada motyvai. Gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Aš palaikau šią iniciatyvą ir visai nesvarbu, kad Konstitucinis Teismas ėmėsi įstatymų kūrybos proceso. Nedera Konstituciniam Teismui perimti Seimo iniciatyvos. Čia, aš manau, priklausys nuo to, ką Seimas sudėlios į šias tvarkas. Todėl siūlau palaikyti ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš niekas nenori kalbėti, vadinasi, pereisime prie balsavimo, kadangi susitarėme balsuoti po kiekvieno klausimo. Balsuosime dėl Pensijų kaupimo įstatymo 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3486, kurį ką tik pateikė. (*Triukšmas salėje*) Labai didelis šurmuly salėje, bet mes balsuojame dėl ką tik pateikto projekto. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 96, balsavo 96: už – 54, prieš – 29, susilaikė 13. Taigi, pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, galime. Kaip papildomą siūlome Biudžeto ir finansų komitetą. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, galime.

Gerbiama ministrė M. Navickienė per šoninį mikrofoną. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Vyriausybės išvados. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Gerbiama M. Danielė.

M. DANIELĖ (LF). Atsiprašau, dėl protokolo – balsas prieš.

PIRMININKAS. Jūsų balsą dėl protokolo fiksuojame prieš. Gerai, tačiau tai nekeičia.

Toliau. Siūlome svarstyti gegužės 20 dieną. Birželio 20 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Išsprendėme šį klausimą.

14.17 val.

Rinkimų kodekso 92 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3476 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-2 klausimas – Rinkimų kodekso 92 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3476. Šį projektą mums pateiks gerbiamas G. Kinduryš.

G. KINDURYŠ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Rinkimus stebinčiam rinkimų stebėtojiui yra sudėtinga užfiksuoti galimus rinkimų pažeidimus, nes Rinkimų kodekse yra nurodyta, kad rinkimų stebėtojai turi teisę fotografuoti, daryti vaizdo ir garso įrašus, užtikrindami asmens duomenų apsaugą ir gavę asmenų sutikimą bei nepažeisdami teisės į slaptą balsavimą. Taigi rinkimų stebėtojiui faktiškai nėra galimybės nufotografuoti ar nufilmuoti galimo rinkimų pažeidėjo, nes prieš tai stebėtojas turi gauti galimai įstatymą ar taisyklės pažeidusio asmens sutikimą. Akivaizdu, kad, paprašius norimo nufotografuoti ar nufilmuoti asmens sutikimo, jo nebus gauta ir taip yra užkertamas kelias užfiksuoti pažeidimą ir tokiu būdu įrodyti pažeidėjo įvykdytą nusižengimą.

Dėl šios priežasties tikslinga pakeisti minėtą kodekso nuostatą ir suteikti teisę rinkimų stebėtojiui fotografuoti, filmuoti, neprašant galimo pažeidėjo ar greta esančių sutikimo, ir tikslinga nustatyti, kad stebėtojai galėtų filmuoti tik galimus pažeidimus, tai yra nefilmuotų ar nefotografuotų bet ko vykstant rinkimams, o užfiksuotą medžiagą perduotų tik atitinkamai rinkimų komisijai ar policijai.

Prieš metus teikiant panašų projektą ir buvo išsakytos abejonės dėl vaizdo įrašų naudojimo ribojimo ir dėl priežasčių, kada būtų fiksuojami vaizdai. Taigi pakartosiu, kad vaizdo fiksavimas būtų galimas tik siekiant užfiksuoti galimus šio kodekso pažeidimus, o užfiksuotos medžiagos neviešinti, tai yra būtų galima perduoti tik atitinkamai rinkimų komisijai ar policijai. Tokiu būdu bus užtikrinti skaidresni rinkimų procesai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už pateikimą. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiamas kolega, kadangi vyksta dvejų rinkimų kampanijos, jau tikrai iki balandžio 13 dienos, kada prasidės trečių rinkimų kampanija, tai yra bus paskelbta data, nespėsime priimti, o įstatymo projekte nėra įrašyta įsigaliojimo data. Žinote kodekso reikalavimą, kad per rinkimų kampaniją negalima keisti. Kada numatote įsigaliojimo datą?

G. KINDURYŠ (LVŽSF). Taip, kolega, jūs visiškai teisus. Rinkimų agitacijos laikotarpiu negalima keisti. Jeigu pateikimas pereitų, aišku, komitetai kaip ir visada patikslintų, tai, mano skaičiavimais, jis galėtų įsigaliooti kitų metų kovo mėnesį, nes 3 mėnesiai po rinkimų balsų paskelbimo dar yra laikotarpis. Jeigu Seimo rinkimai baigsis spalio viduryje, dar rezultatų skelbimas, tai gal vasarį galėtų, bet nuo kovo 1 dienos tikrai neprieštarautų.

PIRMININKAS. Dėkoju už atsakymus. Kitas klausėjas išsibraukė. Dėkoju pateikimo autoriui. Galite užimti savo darbo vietą. Dabar prieš kalbės gerbiamas V. Semeška. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Jau gerbiamas J. Sabatauskas labai teisingai pastebėjo, kad įstatymas yra teikiamas, kada yra prasidėjusios kelios rinkimų kampanijos, ir tai nėra gera praktika, nes rinkimų kampanijos metu neturėtų būti keičiamas konstitucinis įstatymas. Tai atsižvelgdamas į šį motyvą manyčiau, kad šiuo metu mes neturėtume tam pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime dėl šio Rinkimų kodekso 92 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-3476. Balsuojame, gerbiame kolegos, po pateikimo. Vėl kažkodėl didelis šurmulys salėje tik paskelbus balsavimą, tai atkreipiu dėmesį tiesiog.

Užsiregistravo 97, balsavo 96: už – 52, prieš – 12, susilaikė 32. Taigi, įstatymo projektui priarta po pateikimo.

Siūlomas pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Gerbiame kolegos, jau toks triukšmas, kad aš turiu net per mikrofoną labai garsiai šaukti. Ar galime bendru sutarimu dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto kaip pagrindinio? Galime? Dėkoju.

Dabar gerbiamas A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš norėčiau pasiūlyti svarstymo datą kitų metų rudens sesijoje. (Balsai salėje) Dėl paprastos priežasties – todėl, kad Seimo rinkimų kampanijos metu keisti negali-

ma. Rinkimų kampanija faktiškai pasibaigia keletas mėnesių po Seimo rinkimų. Tai net ir kitų metų pavasario sesijoje net teoriškai mes negalėsime iš komiteto atnešti. Tai siūlau 2025 metų rudens sesijoje.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, išgirdę argumentus, ar galime bendru sutarimu tokiam siūlymui?.. Ne. Gerai, išklausime kitus argumentus. Gerbiama G. Burokienė per šoninį mikrofoną.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Aš noriu tik priminti gerbiamam Andriui, kad įstatymas įsigaliooti gali kitiems rinkimams, ne šitiems. Įstatymą svarstyti mes galime, tik įsigaliojimo datą mes galime pakeisti.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiami kolegos, yra du siūlymai: arba svarstyti 2025 metų pavasario sesijoje, ar rudens sesijoje. Pirmas siūlymas buvo rudens sesijoje, tai už balsuosime, kad rudens sesijoje. Kitas siūlymas – prieš, tai pavasario sesijoje. Alternatyvus balsavimas. Ar visi gerai supratome? Nesupratote. (*Balsai salėje*) Aš tada labai atidžiai pakartuju, prašau rimties salėje! Kas balsuoja už, tai balsuoja už tai, kad rudens sesijoje, kaip siūlė pirmas kolega. O kas balsuoja prieš, tai balsuoja, kad svarstytume pavasario sesijoje, kito pavasario, 2025 metų. (*Balsai salėje: „Ne, ne!“*) Šio pavasario? Gerai, šio pavasario. Dabar. (*Balsai salėje*) Gerai, kas prieš, tai šio pavasario, kas už, tai rudens. Tinka? Suprato visi dabar? Gerai, balsuojame.

Užsiregistravo 101, balsavo 97: už – 50, prieš – 47. Taigi rudens sesijoje bus svarstomas šis projektas. Seimas apsisprendė.

Gerai, gerbiami kolegos. (*Šurmuly salėje*) Vėlgi labai garsiai mes bendraujame tarpusavyje. Kviesčiau šiek tiek tyliau bendrauti tarpusavyje.

14.25 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3475 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, dabar darbotvarkės 2-3 klausimas – Miškų įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3475. Vėlgi gerbiamas G. Kindurys mums jį maloniai pateiks. Prašom.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Miškų įstatyme yra numatyta, kad miško žemės privati valda negali būti skaidoma į mažesnius kaip 5 hektarų dydžio sklypus, tačiau yra numatytos keturios išimtys. Vienas iš keturių atvejų, kada galima, yra tada, kai atidalijama privati miško valda, kurioje yra žemės ūkio naudmenos, atidalijant šias žemės ūkio naudmenas. Šiuo atveju iš vieno sklypo formuojami du, tai yra miškų ūkio ir žemės ūkio paskirties sklypai. O suformuotas miškų ūkio paskirties sklypo plotas, aišku, negali skirtis nuo prieš tai buvusio. Taigi, įstatymo nuostata yra taikoma tik tais atvejais, kai sklype yra tik vienas miško masyvas, o kita dalis yra žemės ūkio paskirties, tačiau yra atveju, kai žemės ūkio paskirties sklype yra du ar net daugiau atskirų nedidelių miško masyvėlių, o formuoti dviejų ar daugiau atskirų miškų ūkio paskirties sklypų ir vieno žemės ūkio sklypo negalima, nes pažodžiui tai nenumatyta įstatyme. Tokiais atvejais, kai norima atskirti atskirus miško masyvus į atskirus sklypus, parinkto žemės sklypo padalijimo projektas nėra derinamas, nes neatitinka mano minėtos įstatymo nuostatos, nors žemės savininkas nori iš žemės ūkio paskirties žemės sklypo atskirti atskirais sklypais miško žemės masyvus, jiems nustatant miškų ūkio paskirtį. Dėl to nuosavas žemės plotas nesikeičia, o tik sudaromos aiškesnės ūkininkavimo, naudojimo ar disponavimo juo sąlygos.

Taigi siūlau tais atvejais, kai žemės ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė yra ne viename masyve, šie masyvai galėtų būti padalijami kiekvienas atskirai. Tokiu atveju visiems žemės savininkams, nepriklausomai nuo to, ar jie savo žemės ūkio paskirties žemėje turi vieną, ar kelis įsiterpusius miško masyvus, būtų sudarytos vienodos sąlygos atskirti šiuos skirtingos paskirties žemės sklypus.

PIRMININKAS. Dėkoju pateikėjui. Labai gaila, jūsų niekas nenori klausti, nors labai įdomus įstatymo projektas. Neatsirado norinčių ir dėl motyvų pasisakyti. Tada gal balsuojame? Bendru sutarimu gal? (*Balsai salėje*) Puiku, labai vieningas Seimas. Bendru sutarimu po pateikimo pritarta.

Dėl komitetų. Kaip pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Galime turbūt bendru sutarimu? Ir kaip papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Galime bendru sutarimu? Gerai, sutarta.

Siūloma svarstyti gegužės 21 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Klausimas išspręstas. Dėkoju.

14.28 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3480(2) (pateikimas)

Dabar 2-4 klausimas – Švietimo įstatymo 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3480(2). Vėlgi gerbiamas G. Kindurys. Prašau. Jums šiandien puikiai sekasi. Prašom.

G. KINDURYS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šį projektą pristačiau prieš 9 dienas, jį leidote tobulinti, šiandien pristatau pakoreguotą variantą. Jis teikiamas siekiant išspręsti situaciją, kai gimnazijose artimiausius bent vienerius ar dvejus metus dėl kelių mokinių trūkumo gali nesusidaryti Vyriausybės nustatytas minimalus mokinių skaičius klasėse, todėl tose klasėse nebus vykdoma ugdymo programa.

Tam, kad dėl kelių mokinių trūkumo mokiniams nereikėtų rinktis kitų gimnazijų arba savivaldybės sprendimu atidaryti kitų gimnazijų skyrių, šiuo pakeitimu siūloma nustatyti tam tikrą dvejų metų laikotarpį, kurį mokinių minimalus skaičius klasėse iki 20 % gali neatitikti Vyriausybės nustatyto dydžio. Tai yra neatitikti, jeigu sukonkretintume, normatyvo iki keturių mokinių gimnazijos 3 ir 4 klasėse.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvoje bus atveju, kai mokyklose dėl kelių mokinių trūkumo minimalus mokinių skaičius klasėse nesusidarys vienerius ar dvejus metus, o trečiaisiais gali tą normą atitikti. O tokį skaičiaus kitimą gali lemti ir natūralios aplinkybės, tai yra kai kiekvienais metais buvo skirtingas mokinių skaičius klasėse, gali būti atvykstančių gyventi į tą gyvenamąją vietovę naujų šeimų, žinoma, gali atvykti mokinių iš mokyklų, kurios dėl to mokinių skaičiaus neatitikimo turėtų papildyti kitas mokyklas, didesnes.

Šis dvejų metų laikotarpis ir parodytų, ar ateityje klasės atitiks reikalaujamą minimalų mokinių skaičių. Per tą laikotarpį savivaldybių tarybos priims sprendimus, kaip toliau šios mokyklos veiks, jungsis ar atidarys skyrius, nes skyriuose užtenka 12 mokinių, ar mažesnės gimnazijos gimnazistus veš į kitą, didesnę.

Toks pakeitimas anksčiau laiko nestabdys tų mokyklų, kurios, atsižvelgiant į mokinių skaičių mokykloje, dar turi potencialo toliau vykdyti veiklą, o kartu suteiks papildomo laiko savivaldybių taryboms ir, žinoma, mokyklų bendruomenėms priimti tinkamiausius sprendimus. Tiek.

PIRMININKAS. Dėkui už pateikimą. Šį kartą jūsų nori klausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia gerbiamas E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų yra ir kitų galimybių, tarkime, steigti tam tikrus filialus, jungtinių klasių skyrius ir panašiai. Šiuo atveju negalima sakyti, kad būtinai pasmerkta toje vietoje gimnazija užsidaryti, galima ieškoti kitų formų. Kodėl nesiūlote to daryti? Ačiū.

G. KINDURYS (LVŽSF). Tai siūlo daryti Vyriausybė nutarimu, kuriame patvirtintos Mokyklų tinklo taisyklės, bet akivaizdu, kad daryti reikia tik dėl formalumo. Tarkime, jeigu šiuo metu galima uždaryti 3–4 klases ir atidaryti kitos gimnazijos 3–4 skyrių, kai jau ten gali būti tik 12 mokinių, tai kam toks žaidimas? Tai vietoj tų 12 ir leiskime toliau mokyti 20 mokinių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat klausimą užduos gerbiamas V. Fiodorovas. Nėra. Tada gerbiamas A. Ažubalis, jo taip pat nėra. Tada dėkoju pateikėjui.

Dabar prieš motyvus aš norėčiau suteikti žodį per šoninį mikrofoną gerbiamam E. Zingeriui. Prašau.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Labai džiugu pranešti, kad balkone šiandien kartu su mumis yra Jungtinių Amerikos Valstijų Kongreso įvairių komitetų vyresniųjų patarėjų grupė.

PIRMININKAS. Dėkoju.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Labai džiugu matyti juos visus, kurie tvarko ir padeda kongresmenams. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Pasveikinkime JAV Kongreso delegaciją. (*Plojimai*) *Welcome to Vilnius!* Dabar, kolegos, motyvai už – gerbiamas A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Į mane kreipėsi Kretingos rajono savivaldybės meras, jo ir mano nuomonės sutampa. Jis rašo: „Atsiranda didžiulė grėsmė kaimiškųjų Salantų, Darbėnų, Vydmantų gimnazijų išlikimui. Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. gimnazijos 3 klasėje privalės mokytis ne mažiau kaip 21 mokinytis, o nesurinkus reikiamo mokinių skaičiaus klasė negalės būti formuojama. Atsižvelgiant į profesinio mokymosi kelią, surinkti į gimnazijos 3 klasę nustatytą taisyklės mokinių skaičių yra nerealu. Šios gimnazijos vargu ar pajėgs suformuoti gimnazijos 3 klases ir po metų dėl mažėjančio darbo krūvio ir atlyginimų dydžio nebus norinčių dirbti tose mokyklose mokytojų.

Privalome įvertinti faktą, kad mokinių vežiojimas iš atokių gyvenviečių žymiai paankstina mokinių išvykimo laiką. Tai daro neigiamą poveikį vaikų fizinei, psichinei sveikatai, blogina jų ugdymosi sąlygas. Sudėtinga sudaryti tinkamas galimybes mokiniams lankyti neformalius ugdymo užsiėmimus. Ši reforma turės neigiamų pasekmių, todėl kreipiamės į Seimą prašydami dar kartą grįžti prie šio klausimo nagrinėjimo.“ Tą šiandien ir darome, siūlau nedelsiant spręsti vieningai balsuojant už ir suteikti savivaldybėms daugiau savarankiškumo ir atsakomybės už racionalų švietimo lėšų panaudojimą, tinklo efektyvumą, ugdymo kokybę, išsaugoti kaimiškas gimnazijas. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Turbūt prieš kvies balsuoti gerbiamas A. Žukauskas. Prašau.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų čia mes turime situaciją, kai žmonės neperskaitė Vyriausybės nutarimo visų punktų ir, pamatę tikrai tame nutarime skaičių 21, teikia siūlymus. Iš tikrųjų praeitų metų gruodžio 20 dienos Vyriausybės nutarimas suteikia savivaldybėms daugybę *opcijų*, kaip spręsti mokinių trūkumo klasėse problemas. Visų pirma, rekomenduojama būtent kurti jungtines mokyklas, kur galimas klasių, esančių, veikiančių skirtingose vietose, sujungimas. Rekomenduojama kaip *opciją* kurti filialus ir padalinius, taip pat yra viena galimybė kurti, sudaryti kelių mokyklų jungtinės veiklos sutartį, kad jos laikinai, kaip čia buvo minima, galėtų tą problemą spręsti, kai trūksta kelių mokinių. Ta sutartis galiotų būtent neilgai, kol atsirastų ten, tarkime, daugiau mokinių arba savivaldybė priimtų kitą sprendimą. Taigi, mano galva, šitas siūlymas yra visiškai nesuprantamas. Jis suponuoja, kad nėra susipažinta su visomis Vyriausybės nutarimo galimybėmis, todėl siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Dabar balsuosime dėl Švietimo įstatymo 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3480. Balsuojame dėl šio projekto.

Užsiregistravo 103, balsavo 103: už – 60, prieš – 18, susilaikė 25. Pritarta po pateikimo.

Vėlgi, gerbiami kolegos, reikia apsispręsti dėl komitetų. Kaip pagrindinis, žinoma, siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Galime. Dėkoju, pritarta. Ir per šoninį mikrofoną R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašom.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Vyriausybės išvados. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. (*Balsai salėje*) Ar tikrai norite balsuoti dėl to? (*Balsai salėje: „Norime balsuoti.“*) Norite. Gerai, balsuojame dėl Vyriausybės išvados. Truputėlį pajudinsime mygtukus daugiau. Balsuokime dėl... Dabar vyksta balsavimas dėl Vyriausybės išvados dėl šio projekto.

Užsiregistravo 99, balsavo 99: už – 44, prieš – 53, susilaikė 2. Taigi, Vyriausybės išvados neprašome. (*Šurmuly salėje*) Gerai, siūloma svarstyti gegužės 7 dieną. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Dėkoju, pritarta. Klausimas išspręstas.

14.38 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3440(2) (pateikimas)

Toliau darbotvarkės 2-5 klausimas – Švietimo įstatymo 43 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3440. Gerbiama V. Targamadžė mums pateiks. Prašau.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, čia yra taip pat dėl 21 vaiko, kad sudarytume galimybę savivaldybėms tarybų sprendimu formuoti 11 klasę, arba gimnazijos 3 klasę, jeigu po to eina daugiau vaikų negu 21. Aišku, yra 10 punktas, pagal kurį, kaip ir sakė, galima ten filialą

steigti ir jungtines mokyklas daryti, bet yra ir 8 punktas, kuris sako, kad galima tiktai padaryti tęstinumą tarp skirtingų tipų ar paskirčių mokyklų. Taigi, 8 punktas, aš manau, taisyklėse galbūt ir nekorektiškai suformuluotas. Mano tiesiog prašymas, mūsų visos frakcijos ir pasirašiusių prašymas yra, kad po pateikimo stadijos tiesiog leistumėte šį projektą, o svarstymo stadijoje mes ieškosime tada optimalių variantų kartu ir dėl prieš tai pateikto projekto. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už trumpą pristatymą. Jūsų nori paklausti gerbiamas E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama profesore, iš tiesų šiuo savo pateiktu įstatymu jūs paprasčiausiai mažinsite finansavimą savivaldybėms, nes proporcingai mažinama... Ir taip savivaldybėms trūksta lėšų, ir taip jos nelabai gali finansuoti tam tikrą švietimo pagalbą, nes Vyriausybė duoda pinigų, tačiau jos dažnai sumažina savo dalį finansavimo. Ar šiuo atveju nemanote, kad mažiname šiek tiek finansavimą? Ačiū.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū už klausimą. Nepamirškime, kad mes pasirašėme politinių partijų susitarimą dėl švietimo ir ten yra 18 punktas, kad didintume savivaldybių savarankiškumą. Kažkodėl šitas susitarimas nei aptariamas, nei jis dabar vykdomas. Savivaldybė turi nuspręsti: jeigu turės pinigų, taip darys, jeigu neturės – nedarys. Betgi svarstymo... Galima svarstymo stadijoje ieškoti optimalių variantų. Kodėl reikia pateikimo stadijoje eiti prieš regionus, aš niekaip nesuprantu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Yra tik prieš. Gerbiamas A. Žukauskas. Prašom.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Aš dar galiu patvirtinti profesorei, kad ką tik šnekėjau su Švietimo ministerija. Iš tikrųjų Vyriausybės nutarimo teksto 8 punkte nebuvo manoma, nebuvo turima omenyje, kad tokios sutartys gali būti tik tarp skirtingo tipo ir paskirties mokyklų. Iš tikrųjų reikėtų čia ne įstatymo pataisą daryti, o pataisyti vieną žodį Vyriausybės nutarime, kad ne „skirtingo“, o „įvairaus tipo ir paskirties mokyklų“. Aš nematau prasmės čia dabar už tą pataisą balsuoti, nes vis tiek grįšime prie tokio pat siūlymo.

PIRMININKAS. Dėkoju už motyvus. Nors jūs nematote prasmės balsuoti, mums vis tiek teks balsuoti ir vienaip ar kitaip apsispręsti. Balsuojame dėl Švietimo įstatymo 43 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3440. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 101, balsavo 101: už – 53, prieš – 18, susilaikė 30. Pritarta po pateikimo.

Ir vėl reikia apsispręsti dėl komitetų. Turbūt Švietimo ir mokslo komitetas kaip pagrindinis tiks Seimui. Galime bendru sutarimu? Dėkoju. Papildomų nėra. Siūloma svarstyti taip pat gegužės 7 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Klausimas baigtas.

14.42 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3420 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3343 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3343. Mums jį pateiks gerbiamas A. Dumbrava. Prašom.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Projektas yra labai nesudėtingas, dėl kelių mokesčio surinkimo. Pas mus, ko gero, vienintelius iš mūsų kaimyninių šalių N1 kategorijos lengvieji krovininiai automobiliai yra skaičiuojami iki 3,5 tonos. Visur: tiek Latvijoje, tiek Estijoje, tiek Lenkijoje, tiek Belgijoje ir kitose šalyse, yra skaičiuojama nuo–iki. Mums reikėtų, ir toks yra mano siūlymas, padaryti kaip Latvijoje – nuo 3 tonų ir toliau. Toks surinkimas, aš manau, būtų sąžiningas, nes dabar mes mokesčių renkame nuo labai mažų automobilių, kurie tikrai maži, jie nelaikomi krovininiais. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėčiau paklausti, gerbiamas kolega, koks būtų biudžeto netekimas? Jūs visada reikalaujate aplinkkelio aplink Zarasus, o čia mažinate biudžeto įplaukas. Ar ne paprasčiau būtų apskritai išbraukti, aš suprantu, miestuose ruožas, kad savivaldybės pasistengtų

išbraukti tuos ruožus iš apmokestinamų kelių? Tai kai kurios savivaldybės padarė, pasiekė ir šiuo atveju, manau, galbūt būtų švelnesnis... Nes paskui Zarasų aplinkkeliui tikrai neliks pinigų. Ačiū.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Edmundai, čia vienas kitam tikrai netrukdo. Mes tą galime padaryti paraleliai, tačiau jūs žinote, kad tai yra labai sudėtingas darbas. Mes kėlėme tuos klausimus – niekas nereaguoja, niekas nenori nieko daryti, netiesia aplinkkelio. Bet jeigu važiuoji per miestą, jeigu kerti miesto gatvę, turi sumokėti mokesį. Ir nuo labai mažo automobilio, pavyzdžiui, nuo „Caddy“. „Volkswagen Caddy“ pas mus jau yra krovininis automobilis.

PIRMININKAS. Dėkoju už pateikimą, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Vadinas, balsuosime dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo keletu straipsnių pakeitimo ir priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3343.

Užsiregistravo 105, balsavo 105: už – 55, prieš – 23, susilaikė 27. Taigi vėl pritarta po pateikimo.

Dabar apsispręsimė dėl komiteto. Pagrindinis – Ekonomikos komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Papildomų nenumatyta. Siūloma svarstyti gegužės 21 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

14.46 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3367(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3367. Gerbiamas D. Kepenis. Prašom į tribūną.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Mieli bičiuliai, mes šiandien turime istorinę progą pradėti permainas savo valstybės gyventojų sveikatos link. Yra trys problemos: nejudrumas, psichinė įtampa ir maistas. Nejudrumo problemos mes niekaip neišsprendžiame, kadangi pusė netinka kariuomenei. Psichinę įtampą palaikome jau ketveri metai, bet klausimą dėl sveiko maisto mes šiandien galime išspręsti – mums tereikia padaryti vieną gražią pataisą, kurią jau, tarp kitko, padarė ir latviai, ir lenkai – už 3 dienų. Vaisiams, daržovėms ir uogoms 5 % PVM'as pas mūsų kaimynus pietuose ir šiaurėje jau veikia. Tai mes šiandien galime pasekti savo kaimynų pavyzdžiu ir tą padaryti. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kas čia vyksta? Kolega pristato, o kažkaip bendraujate su juo. Leiskime pateikti įstatymą. Prašom.

D. KEPENIS (LVŽSF). Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymas. Siūlymas – papildyti 19 straipsnio 4 dalį 4 punktu ir jį išdėstyti taip: lengvatinis 5 % PVM'o tarifas taikomas Lietuvos Respublikos teritorijoje parduodamiems vaisiams, daržovėms ir uogoms. Ir nėra abejonių, kad tikrai prasidės permainos mūsų tautiečių sveikatos link, nes... Netgi medžiotojai, aš jaučiu, džiaugiasi, nes morkos bus keturis kartus pigesnės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai viskas dėl pristatymo? Tada jūsų nori paklausti gerbiamas K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš nesu garantuotas, kad morkos bus keturis ar penkis kartus pigesnės, bet noriu jūsų paklausti tokio dalyko. Čia tų lengvatų galima prigalvoti visokių, daug kam. Su dviračiais sveika važinėti, tai dviračiams dar ir panašiai. Su batais sveika daug vaikščioti, tai batams irgi lengvatą reikėtų. O gal geriau reikėtų apmokestinti stipriau tai, kas žalinga? Pavyzdžiui, cukrų, visokius gėrimus, energetinius ir kitokius? Čia jums pritarčiau ir balsuočiau už.

D. KEPENIS (LVŽSF). Aš irgi labai palaikau jūsų pasiūlymą, juo labiau kad apie tai šneka ir prancūzai, vokiečiai, olandai. Jie atliko tyrimą. 60 % gyventojų sutinka su jumis: jeigu atpigėtų vaisiai, daržovės ir uogos, jie sutiktų, kad būtų pabranginti saldūs gėrimai, *čipsai* ir taip toliau. Sutin-ka, kad būtų pabrangintas visas nesveikas maistas, jei atpigėtų daržovės, vaisiai ir uogos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Galite užimti darbo vietą. Dabar motyvai. Gerbiamas V. Valkiūnas – už. Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū. Aišku, kad už, už sveikatingumą. Ir ne be reikalo ant D. Kepenio labai pyksta, jį įžeidinėja premjerė I. Šimonytė, nes ji turbūt nenori sveikatingai gyventi. Tai visi balsuojame už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš – gerbiamas M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ko ir reikia laukti rinkimų metais – tai populistinių pasiūlymų. Tik atsi-
veria jų Pandoros skrynia ir, matyt, tai nebus stabdoma nė vienos opozicinės frakcijos. Ciniškiau-
siai skamba, aiškinamajame rašte nurodyta, kad biudžeto pajamų nereikės. Taip, jūs esate teisūs,
biudžeto pajamų papildomai nereikės, bet tai kainuos biudžetui nei daugiau, nei mažiau – apie
106 mln. eurų per vienerius metus. Laba diena, būkite, gerbiamieji, pasakykite, kaip tai yra tada
suderinama su tais jūsų siūlymais, kai jūs, ieškant gynybai lėšų arba kitiems poreikiams, iš balko-
nų mokytojams protestuojant, siūlėte didinti vis labiau atlyginimus? Kaip visi tie pasiūlymai dera
tarpusavyje?

O PVM'o procentų sumažinimas niekaip neatsispindi realybėje kainų sumažėjimu. Nėra to
aiškaus efekto, kad, tiek pat procentų sumažinus PVM'o tarifą, tiek pat sumažėtų ir produktų
kainos. Kiek praktikoje esame turėję tokių atvejų, visą laiką pasibaigdavo tik prekybininkų dides-
nės naudos didinimu.

Tikrai kviečiu kolegas įsivertinti labai atsakingai ir rimtai. Tuo populizmu gal ir galima kaip
nors bandyti pataikauti tam tikrai rinkėjų grupei, bet absoliučiai tai niekaip nėra suderinama su
ta laikysena, kuri yra šiuo metu valstybėje dėl prioritetų ir pagrindinių iššūkių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Dabar balsuosime. Balsuojame dėl Pridėtinės ver-
tės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3367.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 55, prieš – 25, susilaikė 29. Pritarta po pateikimo.

Dabar siūlomas kaip pagrindinis Biudžeto ir finansų komitetas. Ar dėl pagrindinio komiteto
galime bendru sutarimu? Galime. Pritarta.

Dabar tada per šoninį mikrofoną gerbiama ministrė G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kadangi suma yra vis dėlto rimtesnė, apie 100 mln. eurų, prašyčiau
Vyriausybės išvados. Manysčiau, kad pagal Statutą tai yra privaloma.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nuskambėjo pasiūlymas. Ar galime bendru sutarimu dėl Vyriausy-
bės išvados? (*Balsai salėje*) Privalo pagal Statutą. Dėkui, pritarta.

Ir dabar gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau reaguoti po balsavimo į pono M. Lin-
gės, Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko, išsakytas mintis, kad PVM'o mažinimo visą naudą
pasigriebs prekybininkai ir Lietuvoje tai neveikia. Gerbiamas Linge ir visi konservatoriai, ir prem-
jere, aš norėčiau paklausti jūsų, kodėl visame pasaulyje veikia, pas kaimynus veikia, bet Lietuvoje
neveikia tie dėsniai? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas D. Kepenis dar nori per šoninį mikrofoną. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Labai ačiū. Tikrai sveikinu, kolegos, visus, kurie palaikė. Šiandien istori-
nė diena, mes tikrai per visą nepriklausomos Lietuvos istoriją žengėme pirmą realų žingsnį Lietu-
vos gyventojų sveikatos link.

PIRMININKAS. Dėkoju. Svarstymo data yra birželio 20 diena. Ar tiktų? (*Balsai salėje*) Na,
toks yra siūlymas, kitų siūlymų aš neturiu. Birželio 20 diena. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsai
salėje: „Galime!“*) Dėkoju, pritarta.

14.53 val.

**Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Justino Marcinkevičiaus metais“ projektas
Nr. XIVP-3582 (pateikimas)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Justino Marcin-
kevičiaus metais“ projektas Nr. XIVP-3582. Gerbiamas R. Šarknickas mums pateiks šį projektą.
Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Laba diena, kolegos. Tai vienas iš pačių brangiausių teikiamų pro-
jektų. Su kolega S. Tumėnu teikiame Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Justino Marcin-
kevičiaus metais“ projektą.

Atsižvelgdami į tai, kad 2030 m. kovo 10 d. sukanka 100 metų, kai gimė poetas, dramatur-
gas, prozininkas, vertėjas, eseistas, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys,

Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas, Lietuvos Respublikos Konstitucijos preambulės kūrėjas J. Marcinkevičius; išskirdami J. Marcinkevičiaus reikšmę lietuvių tautinei savivokai, tautos kultūrai, kultūrinei tapatybei, istorijai, istorinei atminčiai, lietuviškajai raštijai, kultūros istorijai; pabrėždami, kad poeto kūrybos, etinės, pilietinės laikysenos aktualinimas yra itin reikšmingas šiuolaikinei visuomenei, jos kultūrinei tapatybei, istoriniam sąmoningumui, kūrybinių galių atskleidimui; pažymėdami, kad J. Marcinkevičiaus kūryba, jo interpretacija yra itin svarbi suvokiant XX amžiaus antros pusės lietuvių literatūros raidą, poetinės kalbos ir meninio mąstymo atnaujinimo procesus, literatūros ir tautinės tapatybės sąryšius; suvokdami išskirtinį J. Marcinkevičiaus vaidmenį Lietuvos nacionalinei kultūrai, gimtajai kalbai, humanistinių idėjų sklaidai, Lietuvos valstybingumo raidai, siūlome paskelbti 2030 metus Justino Marcinkevičiaus metais.

Noriu atkreipti dėmesį, kad Teisės departamento pastabų nėra, tik viena techninė. Taip pat noriu priminti, kad panašus atvejis buvo prieš penkerius, rodos, metus, kai buvo siūloma anksčiau laiko pateikti M. K. Čiurlionio asmenybę, 2025 metais švęsti Mikalojaus Konstantino Čiurlionio metus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs dar lukterėkite, jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Gerbiama R. Baškienė – pirmoji. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Na, išties J. Marcinkevičius, ko gero, sau paminklą pastatė savo eilėmis ir geriausias jo priminimas ir paminklas – nuolat išleidžiamos knygos. Aišku, čia reikia dėkoti mecenatams, kurie šitas knygas leidžia ir mums primena šito žmogaus garbingą vardą ir, svarbiausia, kūrybą.

Prašom pasakyti, jūs siūlote paskelbti metus. Pažįstu jus kaip iniciatyvų kolegą, ypač su S. Tumėnu veikiantį kultūros srityje. Ką dar būtų galima sumąstyti, o gal jūs jau turite planų, nes metų paskelbimas, tai bus 2030 metai, per tą laikotarpį tikriausiai jūs sumanėte dar ir kitų idėjų. Ar galite jomis pasidalinti?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Miela kolege, visų pirma esu nuoširdžiai dėkingas jums už tautinės kultūros puoselėjimą, tai atsispindi jūsų darbuose, tad akivaizdu, kad kolegialiai dirbate su mumis kartu. Kaip pastebėjote, teatrai, „Vaidilos“ teatras, kultūros centrai jau švenčia tas J. Marcinkevičiaus datas, vyksta įvairūs konkursai. „Vaidilos“ teatras per mėnesį tris keturis kartus surengia koncertus Lietuvos žmonėms ir vyksta kelionė po Lietuvą. Tai akivaizdi reakcija į tai, kas įvyko praėjusią vasarą. Lietuvos širdis tam tikrą akimirką buvo sustojusi, žmonės tikrai verkė, liūdėjo dėl to, kas įvyko. Aš ėmiausi iniciatyvos dėl to, kad girdžiu ir su kolegomis girdime Tautos balsą, kaip ji sielojasi ir išgyvena. Šitas priėmimas būtų tam tikra vienybė, vėl susitelkti visiems kartu, kaip broliams ir sesėms būti vieningiems, būti nesusiskaldžiusiems. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamas Robertai, jūsų puikus pasiūlymas. Pritariu šiam pasiūlymui. Globalistams nereikia Lietuvos pasididžiavimo, identiteto, nori visus lietuvius paversti mankurtais, kad nežinotų nei Tėvynės, nei savo didvyrių. Kaip rodo pavyzdys, Druskininkai kažkodėl ir gatvės, ir kita... puikiai dirba. O klausimas, kodėl sostinė Vilnius, kaip jūs pasakėte, širdis, ir dvasinė širdis, ir sostinė, ir meras, ir kiti, ar išreiškė iniciatyvą? Nes aš paklausiau, kodėl nekabina Vilniuje vėliavų, savo pasididžiavimo, ir laukiu, kam įteikti, nusipirkęs vėliavą, bet kol kas nesulaukiu tų Vilniaus patriotų. Tai kodėl nėra to patriotizmo, pasididžiavimo Lietuvos širdyje – Vilniuje?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Nežinau, kodėl. Aš už juos tikrai negaliu atsakyti, bet žinau, kad Rašytojų sąjunga vis tiek laikosi tvirtos pozicijos dėl įamžinimo. Vyksta diskusijos ir, aš manau, su laiku gal ne tik jam atsiras šalia, kartu ar vienoje skulptūroje, kiti rašytojai kartu su J. Marcinkevičiumi, bet džiaugiuosi, kad įsitraukia ir daugiau Vilniuje gyvenančių bendruomenių, akademikų, profesorių, aktorių, režisierių ir politikų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama V. Aleknaitė-Abramikienė. Prašau.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, aš pritarsiu jūsų siūlymui, bet kartu turiu ir savo siūlymą. Kai kalbame apie J. Marcinkevičių, kuriam 2030 metais sueis 100 metų, aš negaliu negalvoti apie jo artimą bičiulį ir bendramokslį, labai garsų filologą, lituanistą J. Kazlauską. Tai buvo išskirtinio talento mokslininkas, skelbęs straips-

nius ne tik sovietinėje erdvėje ar Lietuvoje, bet ir užsienyje. Nutiko taip, kad 1970 metais, kai ji pakvietė skaityti paskaitų Jungtinių Valstijų Pensilvanijos universitetas, jis buvo rastas negyvas Neryje. Tai, beje, labai sukrėtė ir J. Marcinkevičių. Aš manau, skelbiant Justino Marcinkevičiaus metus, vis tiek neišvengiamai teks apmąstyti menininko, intelektualo likimą totalitarizmo sąlygomis. Ir jeigu jie būtų...

PIRMININKAS. Laikas!

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Aš žinau. Jeigu jie būtų abu kartu, aš manau, tai suteiktų labai gerą...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiama kolege!

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). ...pagrindą prasmingoms diskusijoms. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū jums. Tikrai pritariu, tuo labiau kad jie buvo net kaip broliai, sielos broliai. Tikrai pritariu, kad būtų kartu. Ačiū. Kviečiu visus šaukti volunge. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti dar vienas gerbiamas kolega, tai jūs grįžkite dar. Klausia gerbiamas M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Šventų Velykų proga yra labai graži ir gera iniciatyva vienyti dėl mūsų širdžių poeto J. Marcinkevičiaus. Nežinau, ar visi Seimo nariai žino, bet jo gimtinėje, netoli Pociūnų, jau yra paminklinis akmuo, jis atsirado Alksniakiemio krašto bendruomenės iniciatyva. Aš augau kartu su jo poezija, su poezijos skaitymais Alksniakiemio kaime. Jie buvo pradėti rengti dar brangiam poetui esant gyvam. Todėl tikrai palaikau jūsų mintį. Sakytiau, labai tolimi tie 2030 metai. Galbūt vertėtų išplėsti pačią iniciatyvą perspektyvoje, kad kiekvienais metais iki 2030 metų būtų kaip nors paženklinėti tiek mūsų mokyklose, tiek darželiuose, kad J. Marcinkevičiaus eilių ir kūrybos pas mus būtų kuo daugiau. Dėkui.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū. Paženklinkime balsuodami visi kartu tą vienybę. Labai jūsų prašau. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Dabar yra motyvų už. Gerbiamas D. Kepenis. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Labai sveikinu kolegą už šį nuostabų pasiūlymą. Linkiu visiems gražiai pasitikti tuos jubiliejinius mūsų garbaus poeto metus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gal tuomet bendru sutarimu, jeigu nėra prieš? (*Balsai salėje*) Bendru. (*Balsai salėje*) Ačiū. (*Balsai salėje*) Gal bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Ne!“*) Ne, vienas žmogus reikalauja balsuoti. Balsuojame. Jeigu bent vienas reikalauja, aš negaliu kitaip, reikia balsuoti. Balsuojame dėl projekto Nr. XIVP-3582.

Užsiregistravo 96, balsavo 93: už – 87, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 6. Taigi, po pateikimo yra pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taip pat kaip papildoma siūloma Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Galime bendru sutarimu? Kaip papildoma. Dėkoju. Siūloma svarstyti birželio 20 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Klausimas išspręstas.

15.03 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio 15 ir 16 dalių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3467 (pateikimas)

Dabar lieka paskutinis darbotvarkės 2-9 klausimas – Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 15 ir 16 dalių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3467. Mums pateiks gerbiama G. Burokienė. Prašau.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū. Šį įstatymo projektą, kaip ir prieš savaitę teiktą Energetikos įstatymo projektą, mane paskatino teikti būtent energetikos ministras. Jis ir sakė, kad dujų kainos, kaip ir energetikos kainos, krenta daug greičiau, negu yra perskaičiuojamos. Tai tiesiog labai paprastas įstatymo projektas, kad dujų kainos vartotojams būtų perskaičiuojamos kas 3 mėnesius, ne kas... (*Balsai salėje: „Kasdien.“*) Galima ir kasdien, jeigu jūs taip norite, kad galėtume teikti įstatymo pasiūlymą. Tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori klausti gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama pranešėja, palaikau jūsų siūlymą, tačiau mano klausimas: kodėl VERT'as, valstybinis energetikos reguliuotojas, neturi svertų dujų išigijimo kainoms nustatyti? Jas perka UAB „Ignitis“ visai Lietuvai, visiems mums, vartotojams, tada, kai sumano pagal savo metodiką. VERT'o vadovas R. Pocius sako, kad neturi galimybių daryti įtaką. Tai gal reikėtų suteikti jam, valstybiniam reguliuotojui, tas galias?

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Manau, kad yra tikrai labai geras jūsų pasiūlymas ir VERT'ui reikėtų suteikti kuo daugiau galių, kad vartotojams nuo to būtų tik geriau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Gerbiama kolegos, balsuojame dėl paskutinio įstatymo projekto – Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto. Balsuojame.

Užsiregistravo 108, balsavo 108: už – 56, prieš – 17, susilaikė 35. Įstatymo projektui nėra pritarta. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, kolegos, triukšmas salėje daro savo, taigi pritarta įstatymo projektui.

Kaip pagrindinis siūlomas Ekonomikos komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Galime. Papildomų nenumatyta, nebent gerbiamas A. Vinkus kažką ta tema? Prašom. Ar jūs dėl to? Dėl kitko?

A. VINKUS (*LVŽSF*). Aš dėl kitko. Mano balsą prašom įskaityti už.

PIRMININKAS. Jūsų balsas dėl protokolo už. Įskaitome.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Ir repliką noriu pasakyti.

PIRMININKAS. Tai repliką gal po visų, kai apsispręsimė? Dėkoju.

Ekonomikos komitetas yra pagrindinis, papildomų nėra. Siūloma svarstyti gegužės 21 dieną. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Gerbiamas A. Vinkus nori repliką po balsavimo. Tik garsiau, per mikrofoną.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Pirmiausia, visi brangūs kolegos, šiandien Didysis ketvirtadienis. Noriu pasveikinti jus su artėjančiu Kristaus atgimimu ir su Velykų švente. Noriu palinkėti visiems sėkmės. Daugiau siekime taikos, anot popiežiaus Pranciškaus. Ištieskime vienas kitam rankas, daugiau sugebėkime atleisti, mūsų kepurė nenukris. Ir visoms komisijoms, kad ir kokios jos būtų, nes man šiandien, klausantis išdėstytos komisijos išvados mūsų Lietuvos vadovo atžvilgiu... Aš kreipiuosi į visus ir į tą komisiją, pasistenkime Velykų proga išsivaduoti, jeigu jaučiame, kad turime tokią problemą, iš keturių dalykų: išankstinio nusistatymo, visažinystės, kuri neleidžia abejoti, perdėto užsispyrimo ir savanaudiškumo. Te Dievas saugo mus visus! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėkoju už repliką.

Gerbiamus kolegas informuoju, kad šiandien visi darbotvarkės klausimai yra apsvarstyti. Dėkoju visiems už darbą.

Linkiu gražių ateinančių švenčių. Paruoškime savo širdis Prisikėlimo stebuklui, grįžkime į šeimas, pabūkime, sustokime ir pasitikime su šypsena ir ramybe ateinančias šventas Velykas. Visiems gražių švenčių, geros likusios dienos.

Posėdis baigtas. Per tą laiką registruojamės. (*Gongas*)

Užsiregistravo 83 Seimo nariai.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 358 STENOGRAMA

2024 m. balandžio 9 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos, kviečiu užimti darbo vietas. Pradedame balandžio 9 dienos plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 108 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, prašyčiau šiek tiek rimties. Šventų Velykų dieną mus paliko viena ryškiausių ir drąsiausių kovotojų už laisvą Lietuvą, disidentė, bebaimė „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ platintoja, politinė kalinė, sesuo F. N. Sadūnaitė. Lietuvos Respublikos Seime kaip tik jau buvome bebaigia Prezidento Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo F. N. Sadūnaitei procedūrą, tikiu, ją sėkmingai užbaigsime, nes F. N. Sadūnaitė labiau nei verta visų valstybinių apdovanojimų. Iš tiesų unikali dvasios karė, net KGB kalėjime savo tiesia laikysena stebinusi savo tardytojus, su šypsena ir humoru drąsiai atšaudavusi grėsmingiems sovietiniams budeliams. Jos optimistinis požiūris kampas ir tikėjimo jėga yra stebinanti. F. N. Sadūnaitė rašė: „Nebuvo laimingesnio per mano 80 metų laiko, kaip KGB rūsiuose, kur taip arti Dievas. Ten junti, kad be galo daug žmonių su tavimi. Ta jėga ne iš tavęs, bet iš Dievo.“ Jos gyvenimo istorija amžiams liks patriotizmo ir tikėjimo įkvėpimo šaltiniu. Pagerbkime šviesų F. N. Sadūnaitės atminimą tylos minute.

Tylos minutė

10.03 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. balandžio 9 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dėkoju. Gerbiami kolegos, reikia pasitvirtinti darbotvarkę. Ar būtų kokių siūlymų? Gerbiama V. Targamadzė, prašom.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Frakcijos vardu siūlau įtraukti į darbotvarkę klausimą dėl švietimo situacijos, rezoliucijos projektą Nr. XIVP-3607.

PIRMININKAS. Rezoliuciją dėl švietimo situacijos.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Taip.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju už siūlymą. Gerbiamas A. Vyšniauskas. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš norėčiau pasiūlyti įtraukti vieną labai smulkų projektą, tai būtų projektas Nr. XIVP-3236, su pirmuoju pavaduotoju esame kalbėję. Tai yra Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Jis susijęs su rinkimais, labai techninė pataisa: kodekse likusi viena nuostata, GPM įstatyme kita, ji negalioja, tai tiesiog ją norime suredaguoti su biuru.

PIRMININKAS. Dėkoju, siūlymas įtraukti į darbotvarkę dėl gyventojų pajamų mokesčio. Gerai. (*Balsas salėje: „Ne mokesčio...“*) Gerbiamas J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, ką tik visi pagerbėme anapilin iškeliavusią F. N. Sadūnaitę. Aš manau, kad didžiausia pagarba būtų jai išreikšta, jei elgtumėmės kaip laisvoje, demokratinėje ir teisinėje valstybėje dera – pirma pakeistume įstatymą ir tada, vadovaudamiesi būtent teisės viršenybės principu, įstatymo pagrindu toliau svarstyume. Todėl derėtų šiandien išbraukti iš darbotvarkės tą klausimą, o artimiausiu metu pateikti įstatymo pataisą. Manau, mes ilgiau kaip savaitę tikrai neužtruktume. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar būtų dar siūlymų? Ne, siūlymų nematau.

Aš trumpą repliką dėl J. Sabatausko pasiūlymo. Iš tikrųjų mes Seniūnų sueigoje nagrinėjome ir pristatėme variantą, kaip iš šios situacijos išeiti. Tuo metu niekas neprieštaravo. O būdas yra toks: kol mes įstatymo nepriimame, tai priėmimo stadijoje, jeigu mes priimtume įstatymą nesivadovaudami galiojančiu įstatymu, tada būtų, matyt, negerai. Bet kol yra svarstymo stadija, mes iš tikrųjų nieko nepažeidžiame, ypač matydami perspektyvą, kad Seimo Pirmininkė pažadėjo skubos tvarka registruoti Prezidento Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo pakeitimo projektą. Tas mums leistų, nepažeidžiant įstatymo, priėmimo stadijoje ir priimti, kad būtų galima įstatyme reglamentuoti taip, kad būtų galima teikti ir po mirties. Aš čia tikrai nematau problemos eiti tokiu keliu, bet jūsų valia siūlyti. Balsuosime dėl tokio siūlymo dėl darbotvarkės.

Jeigu daugiau siūlymų nėra, tai, gerbiami kolegos, tada nuo pirmo siūlymo – dėl rezoliucijos dėl švietimo situacijos įtraukimo į darbotvarkę. Kas balsuoja už, tai už įtraukimą, kas kitaip, vadinasi, nepitaria, kad būtų įtraukta.

Užsiregistravo 111, balsavo 109: už – 56, prieš – 22, susilaikė 31. Tai įtraukiama į rezervinius klausimus.

Antras siūlymas buvo dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, jį siūlė A. Vyšniauskas. Ar galime bendru sutarimu įtraukti šį projektą? (*Balsas salėje*) Ne, siūlo balsuoti. Gerai. Balsuojame dėl to, kad būtų įtraukta. Kas už – įtraukti, kas kitaip, tai kitaip.

Užsiregistravo 110, balsavo 105: už – 59, prieš – 6, susilaikė 40. Taigi klausimas yra įtraukiamas.

Dabar trečias siūlymas yra išbraukti Aleksandro Stulginskio žvaigždės apdovanojimo klausimą iš šios dienos darbotvarkės. Aš situaciją nupasakojau. Mano supratimu, mes nepažeistume įstatymo svarstymo stadijoje, o iki priėmimo stadijos jau būtume sutvarkę ir tik tada priimtume. Bet prašymas yra prašymas. Balsuojame už tai, kad išbrauktume klausimą iš darbotvarkės. Kas už, balsuoja už, kas mano, kad klausimas gali likti darbotvarkėje, balsuoja kitaip. Čia dėl Aleksandro Stulginskio žvaigždės klausimo išbraukimo. Kas sutinka, kad būtų išbraukta, balsuoja už, kas nenori išbraukti ir nori palikti, balsuoja prieš ar susilaiko.

Užsiregistravo 109, balsavo 108: už – 23, prieš – 42, susilaikė 43. Taigi darbotvarkėje lieka.

Dabar dar, prieš tvirtinant darbotvarkę, atkreipiu dėmesį, gerbiami kolegos, kad darbotvarkės 2-4 klausimas – Kelių įstatymo, 2-6 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo, 2-11.1 klausimas – Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo projektai nebuvo įrašyti į pavasario sesijos darbų programą. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kad juos įrašome, ir tada galėsime dėl visos darbotvarkės? (*Balsai salėje*) Gerai.

Dabar, gerbiami kolegos, ar visą darbotvarkę galime bendru sutarimu patvirtinti? Galime. Negirdžiu prieštaraujančių, tai tada darbotvarkę patvirtiname bendru sutarimu.

10.10 val.

Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo Nr. VIII-1641 1, 5, 14, 15, 17, 19, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3490(2)ES (svarstymas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo projektas Nr. XIVP-3490(2). Gerbiama A. Gedvilienė pristatys mums komiteto išvadą, o toliau posėdžiui pirmininkaus gerbiamas J. Razma.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Priimtas sprendimas pritarti Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo nemažai straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Kol kas prie šio projekto stabtelime. Balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

10.11 val.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 2, 9, 10, 11, 15, 16, 21, 22, 23, 25, 29, 36, 39, 40, 48, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 15² ir 46¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3357(2), Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 6, 7¹, 7², 7³, 11, 22, 29² straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7⁴ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3358(2), Antstolių įstatymo Nr. IX-876 14 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3359(2), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3360(2), Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 10 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3361(2), Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 2, 11, 16, 18, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3362(2), Notariato įstatymo Nr. I-2882 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3363(2), Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 2, 8, 9, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3364(2), Administracinių nusižengimų kodekso 218 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3365(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1.3-1 klausimas – Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-3357(2) ir aštuoni lydimieji. Išklausysime M. Lingės. Biudžeto ir finansų komiteto išvada.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Biudžeto ir finansų komitetas kovo 20 dieną apsvaustė visą minėtą įstatymų paketą, buvo pagrindinis dėl Pinigų plovimo prevencijos įstatymo ir dar penkių lydimųjų. Yra priimtas sprendimas pritarti iniciatorių pateiktam ir pagal Seimo Teisės departamento pastabas, kurioms komitetas pritarė, patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Yra pritarta bendru sutarimu. Analogiškai yra pritarta ir lydimiesiems įstatymams. Tiesa, buvo papildomo komiteto išvada dėl Azartinių lošimų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo projekto. Kartu su G. Skaište registravome pataisas, pasiūlymus, jiems komitetas apsvaustės pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar dėl trijų projektų dar buvo Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada. Tai dėl Antstolių įstatymo pataisų projekto, Notariato įstatymo pataisų projekto ir Administracinių nusižengimų kodekso 218 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Kviečiu I. Haase pateikti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo 14 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektą Nr. XIVP-3359. Įstatymo projektui komiteto sprendimu buvo pritarta. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Taip pat svarstė Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3363. Šiam įstatymo projektui taip pat buvo pritarta. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Buvo svarstomas ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 218 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3365. Įstatymo projektui taip pat buvo pritarta. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusijoje kalbėti yra užsirašęs V. Semeška. Kviečiu į tribūną.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai svarstome ypač svarbų įstatymų projektų paketą, nes nacionalinio pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo rizikos vertinimo metu Tarptautinio valiutos fondo ekspertų ataskaitoje ir toliau valiutų sektorius buvo įvertintas kaip vienas iš rizikingiausių pinigų plovimo ir teroristų finansavimo požiūriu. Vertinant sektoriaus keliamą riziką ir aplaidų požiūrį į šiuo metu nustatytų reikalavimų laikymąsi, netgi tokių įprastų pareigų kaip nustatytos informacijos pateikimas priežiūros institucijai nevykdymą, rodo sektoriuje paplitusį polinkį nesilaikyti teisės aktų reikalavimų. Taigi įstatymo projektu siūloma suteikti įgaliojimus priežiūros institucijai, esant pagrindui, taikyti jiems griežčiausio poveikio priemonę, tai yra uždraudimą vykdyti registruotą veiklą. Veiklos uždraudimas būtų taikomas kaip kraštutinė priemonė nustačius atvejus, kai virtualiųjų valiutų keityklos operatorius ir (ar) depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorius priežiūros institucijai sistemingai neteikia informacijos ar teikia neteisingą informaciją, sistemingai pažeidžia šį įstatymą arba padaro šiurkštų šio įstatymo pažeidimą, arba šį įstatymą pažeidžia pakartotinai per vienus metus nuo poveikio priemonės už šio įstatymo pažeidimą paskyrimo.

Istatymu sudaroma galimybė finansų įstaigoms tarpusavyje keistis informacija, ko iki šiol nebuvo, kai joms kyla įtarimų dėl galimo pinigų plovimo ar teroristų finansavimo. Iki šiol tokios galimybės, kaip ir minėjau, nebuvo sudaryta. Keitimasis informacija, pažymėtina, tarp finansų įstaigų yra viena iš kertinių, gerai veikiančių pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos sistemos sudedamųjų dalių. Taigi papildoma nuostatomis, kad finansų įstaigos, siekdamos įgyvendinti šiame įstatyme joms nustatytas pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo, įskaitant ir tarptautinių finansinių sankcijų ir (ar) ribojamųjų priemonių netinkamo įgyvendinimo, prevencijos priemonės, turi teisę keistis informacija apie klientą ir jo atstovą, kliento naudos gavėją, kliento, kuris yra juridinis asmuo, nuosavybės ir kontrolės struktūroje dalyvaujančius asmenis ir (ar) pinigines operacijas ar sandorius, kai joms kyla įtarimų dėl galimo pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo, įskaitant galimą tarptautinių finansinių sankcijų ir (ar) ribojamųjų priemonių netinkamą įgyvendinimą.

Projektu siūloma išplėsti asmenų, kuriems taikomi nepriekaištingos reputacijos reikalavimai, ratą. Tai yra papildomas Azartinių lošimų įstatymas. Taigi siekiant užtikrinti, kad nepriekaištingos reputacijos reikalavimų neatitinkantys asmenys negalėtų dalyvauti lošimus organizuojančių bendrovių valdyme, projektu siūloma nustatyti prievolę lošimų organizatoriams apie akcininkų ar valdybos narių pasikeitimą pranešti Priežiūros tarnybai iš anksto. Tokiu būdu Priežiūros tarnybai būtų suteikta priemonė užkirsti kelią įstatymo reikalavimų neatitinkančių asmenų dalyvavimui bendrovės valdyme. Taigi siekiant užtikrinti, kad nusikalstamų veikų, susijusių su pinigų plovimu ar terorizmo finansavimu, sankcijų apėjimu, užkardymas būtų efektyvus ir laiku, būtina visapusiškai stiprinti viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimą.

Kviečiu pritarti šiam įstatymų projektų paketui, nes tai yra tikrai rizikinga sritis, sektorius, per kurį gali būti vykdomas pinigų plovimas ir terorizmo finansavimas, todėl savalaikis įstatymo papildymas yra ypač svarbus. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau šio įstatymo svarstymą pratęsimė per balsavimo intervalą. Yra pasiūlymas. Tuomet bus ir pasisakymai dėl motyvų dėl viso paketo ir apsisprendimas, ar pritarti po svarstymo.

10.18 val.

Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2877(2) (svarstymas)

Dabar kitas darbotvarkės klausimas – Rinkliavų įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2877(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas A. Čepononis pateiks pagrindinio komiteto išvadą.

A. ČEPONONIS (TS-LKDF). Sveiki, kolegos. Biudžeto ir finansų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, išnagrinėjo šį klausimą ir pritarė Seimo kanceliarijos Teisės departamento bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės pastaboms ir išvadas patvirtino. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti niekas nepageidauja. Dėl motyvų pažiūrėsime. Taip, R. Tamašunienė kalbės už. Nematome. Ateina. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Tikrai pritariu pateiktam įstatymo projektui. Manau, tai suteiks teisę ir galimybę kokybiškiau dalyvauti gyvenime mūsų neįgaliesiems asmenims, nes savivaldybė galės suteikti jiems teisę parkuoti savo miesto teritorijoje konkrečiai neįgaliajam žmogui, o ne automobiliui, kaip yra dabar, nes tik pažymėtas konkretus automobilis gali parkotis, jeigu yra toks tarybos sprendimas, tam nustatytose vietose. Mano vertinimu, tai tikrai suteikia didesnę mobilumą mūsų neįgaliesiems žmonėms, kurie naudojami savo artimųjų, draugų pavėžėjimo paslaugomis, ir tokiu būdu tarybai taip pat suteikiama galimybė. Tikrai, mano vertinimu, mūsų savivaldybės pagalvos, įvertins neįgaliųjų žmonių poreikius ir tokius sprendimus priims, suteikdamos teisę parkuoti, suteikdamos teisę ir kortelę parkavimo vietoms neįgaliesiems asmenims. Verta pritarti šiai įstatymo pataisai, kuri suteikia daugiau galimybių būti mobilesniems ir pasiekti neįgaliesiems žmonėms reikiamas vietas mūsų miestuose. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl šio projekto apsispręsimė taip pat per numatytą balsuoti intervalą.

10.21 val.

Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3307(2) (svarstymas)

Pradedame nagrinėti darbotvarkės 1-5 klausimą – Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3307(2). Svarstymo stadija. Pranešėja R. Petrauskienė pateiktų Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą. Gerbiamoji Rasa, kviečiame į tribūną.

R. PETRAUSKIENĖ (TS-LKDF). Pagaliau atkurtas teisingumas ir likę tremtiniai, kurių tėvai buvo reabilituoti, bet anksčiau negavo valstybinės pensijos, ją gaus. Socialinių reikalų ir darbo komitetas, išnagrinėjęs Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo straipsnio pakeitimą, pritarė bendru sutarimu. Vyriausybės išvada taip pat yra teigiama. Pritarta.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusija. Dalyvauti diskusijoje užsirašęs gerbiamas A. Vinkus. Kviečiu į tribūną.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos Seimo nariai, taikant prieš daug metų priimtą Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymą, kuriuo buvo siekta nukentėjusiems nuo okupacijos asmenims suteikti teisinį statusą ir numatyti atitinkamas kompensacijas, praktikoje iškilo tam tikri diskriminacijos elementai, kurie mums buvo pristatyti jau įstatymo projekto pateikimo stadijoje. Pagal esamą teisinį reguliavimą tremtinio teisinio statuso negali įgyti dalis asmenų, gimusių buvusių tremtinių, politinių kalinių šeimose už Lietuvos ribų.

Šiuo atveju svarbu akcentuoti, kad tokios šeimos negrįžo į Lietuvą dėl objektyvių, nuo jų nepriklausančių priežasčių. Tremtinių šeimos nuėjo Golgotos kelią ne tik tremtyje, bet ir grįžę į tėvynę. Jaunimas šitų aplinkybių gal ir nelabai žino, bet mes, sėdintys šioje salėje, jei ne patys, tai iš tėvų pasakojimų gerai žinome, kiek ir kokie apribojimai, drįstu pasakyti, ir persekiojimai buvo taikomi iš Sibiro grįžusiems asmenims, norint įsidarbinti, prisiregistruoti gyvenamoje vietoje, stojant į aukštąsias mokyklas ir kitais panašiais atvejais. Tad siūlymas, kad represavimo vietose likusių gyventi politinių kalinių ir tremtinių šeimose ne vėliau kaip iki 1965 metų gimę vaikai galėtų įgyti nukentėjusiųjų teisinį statusą, nereikalaujant dokumentais pagrįstų įrodymų, kurių praktiškai neįmanoma nei turėti, nei jų rasti, priskirtinas teisingumo jų atžvilgiu atkūrimui. Dar atkreiptinas dėmesys, kad tokių žmonių, kurie pagal įstatymo pakeitimą galėtų įgyti nukentėjusiųjų statusą, yra vos 400. Taigi, istorinio teisingumo atkūrimas valstybei didelių finansinių išlaidų neturėtų sudaryti.

Pritariu šiam projektui ir tai jau esu pareiškęs pasirašydamas po projektu kartu su kitais 52 Seimo nariais. Balsavimo metu kviečiu visus balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl motyvų ar bus užsirašiusių? Tuoj pažiūrėsime. Gerbiamas A. Vinkus dabar pakalbėjo, tai turbūt dėl motyvų nebekalbės? Kol kas baigiame šio projekto svarstymą. Dėl jo balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

Maždaug 20 minučių lenkiame numatytą grafiką.

10.26 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3236 (pateikimas)

Dabar galėtume pakviesti A. Vyšniauską pateikti rezervinį klausimą, tai yra Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3236.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Kaip minėjau prašydamas klausimą įtraukti, jis niekaip nėra susijęs su mokesčiais, jis yra susijęs su pajamų ir turto deklaravimu rinkimų metu. Kaip žinote, kandidatams palikome prievolę deklaruoti tiek pajamas, tiek turtą, tuo tarpu visiems aukotojams, tiek smulkių, tiek ir didesnių aukų, išbraukėme reikalavimą deklaruoti turtą. Tai buvo

perteklinė nuostata. VRK niekada netikrindavo asmens turto. Tai jie patvirtino. Tikrino tik pajamas, nes nuo pajamų priklauso, ar turi aukoti leidžiančius limitus. Tiesiog Rinkimų kodekse ta nuostata yra pakeista, o Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme tai nebuvo pakoreguota. Kadangi po praeitų savivaldos rinkimų VMI buvo šiek tiek neaišku, kaip traktuoti du įstatymus (jie viską žiūri pagal GPM įstatymą), galiausiai mes viską išsiaiškinome, tačiau ta nuostata nėra pakeista. Tiesiog norime suvienodinti kodeksą su GPM įstatymu, kad nebūtų jokios sumaišties ir net ir VMI būtų aišku, kaip traktuoti.

Trumpai tiek. Labai techninis pakeitimas.

PIRMININKAS. Klausiti niekas nepageidauja. Dėkui. Patikrinsime, ar nėra užsirašiusių dėl motyvų. Tai balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

10.28 val.

Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2758 (svarstymas)

Dabar kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2758. Svarstymo stadija.

Ar yra nors vienas Kaimo reikalų komiteto narys, ar visi Sakartvele? Jeigu nėra, matyt, aş pats perskaitysiu Kaimo reikalų komiteto išvadą. Kaimo reikalų komitetas apsvarstė įvairias gautas pastabas. Komiteto sprendimas: siūloma minėtą įstatymo projektą gražinti iniciatoriams tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir komiteto išvadoje pateiktus žemdirbių organizacijų ir kitų suinteresuotų asmenų pasiūlymus. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Tokia komiteto išvada. Dėl jos pasisako Seimo nariai. Atkreipiu dėmesį, reikia užsirašyti dėl pritarimo ar nepritarimo komiteto išvadai.

E. Pupinis pritaria komiteto išvadai.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, turbūt tobulumui ribų nėra, bet, kiek teko girdėti, tas įstatymas nėra gerai paruoštas, nes yra daug prieštaravimų. Savaime suprantama, didelių ir mažų pieno tiekėjų interesus visą laiką buvo labai sudėtinga suderinti. Tai yra tam tikra problema. Komitetas, turbūt norėdamas visiems būti geras, pritaria visiems, bet iš tikrųjų dėl šio įstatymo, kaip visą laiką, visiems geras nebūsi, tas gerumas pasislenka į vieną ar kitą pusę. Šiuo atveju, ko gero, turėtų būti gražintas. Galbūt vienas iš komitetų nuodugnai išnagrinėtų visą šią situaciją, galbūt peržiūrėtų ir kitas grandines, nes be to, kad pieno gamintojai parduoda pieną, dar yra pardavėjai, kurie parduoda pieną. Kažkada, atrodo, 2010 metais, mes bandėme sureguliuoti tuos santykius, vis dėlto išlyginti tas galimybes gauti pridėtinę vertę ir vieniems, ir kitiems. Dažniausiai viskas išeina taip, kad ūkininkas lieka paskutinėje vietoje. Šiuo atveju, manau, tikrai reikėtų dar padirbėti, suderinti tą įstatymo projektą iki galo. Kaip matome, taip pat nėra tam tikro suinteresuotų pusių pritarimo. Reikėtų kokybiškai parengti įstatymą, neatidėlioti vėl jo pateikimo, suderinus su visomis pusėmis.

Siūlau pritarti komiteto išvadai. Vėlgi patobulinti tą įstatymo projektą, kuo greičiau sugrįžti į salę, pateikti ir priimti įstatymą kiek įmanoma teisingesnį visų atžvilgiu. Siūlau pritarti komiteto išvadai.

PIRMININKAS. T. Tomilinas – prieš komiteto išvadą. Jo nėra. K. Navickas – prieš komiteto išvadą.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Seimo darbas taip pat yra ir politinis darbas. Ką padarė Kaimo reikalų komitetas? Jis sudėjo visas, pritarė visoms pastaboms, ir toms, kurios prieštaravo viena kitai. Siūlymas gražinti Vyriausybei tobulinti reiškia, kad mes nukeliame į labai tolimą perspektyvą šio įstatymo, kuris yra svarbus, svarstymą.

Ką sprendžia Pieno įstatymas ir į ką aş norėčiau atkreipti dėmesį? Pirmiausia į tai, kad reikia sureguliuoti, pasitelkiant rašytinius santykius, visus priedus ir priemokas, kad jie būtų ne didesni nei 20 %. Europos Komisijos paskutinėse išvadose, ginant ūkininkų interesus, apie tai yra kalbama. Tai dėl to mano prašymas yra balsuoti, nepritariant komiteto išvadai, ir paskirti kitą Seimo komitetą, konkrečiai Ekonomikos komitetą, kuris galėtų toliau šią įstatymą tobulinti. Juolab kad

bendri matymai yra ir procesas būtų daug daug sklandesnis, greitesnis. Kaip sakiau, šitas įstatymas yra svarbus, nes gina pačių mažiausių pieno gamintojų interesus. Turėjome praeitais metais krizę ir ją reikia spręsti, o įstatymas tam padėtų. Tai ačiū.

PIRMININKAS. Ką gi, motyvai išsakyti, apsispręsimė per numatytą balsavimo intervalą, kuris bus už 18 minučių.

10.32 val.

Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2660 (svarstymas)

Dar vieną rezervinį klausimą galėtume panagrinėti, tai yra rezervinį 4 klausimą, – Turizmo įstatymo pataisų projektą Nr. XIVP-2660, kurio teikėja buvo L. Girskienė. Turėtume išklausti svarstymo stadijoje Ekonomikos komiteto pranešimą. I. Pakarklytė buvo įgaliota, bet, matau, jos nėra, tai gal sutiks pavaduoti A. Kupčinskas?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerą dieną, kolegos, posėdžio pirmininke. Komitetas svarstė. Komiteto balsavimo rezultatai tokie: pritarta bendru sutarimu, dalyvavo 11 komiteto narių. Atskirosios nuomonės nėra. Sprendimas yra toks: atsižvelgdami į Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Respublikos teisingumo ministerijos Europos Sąjungos teisės grupės pastabas, Lietuvos turizmo asociacijos, Nacionalinės turizmo verslo asociacijos, Lietuvos kelionių verslo asociacijos nuomonę bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. lapkričio 8 d. nutarimą, pateiktą išvadą, siūlome grąžinti įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti.

PIRMININKAS. Taip, dėl motyvų niekas neužsirašė, apsispręsimė per numatytą balsavimo intervalą.

10.34 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 235, 236, 239, 242, 247, 260, 262, 271, 276, 281, 284, 285, 291, 293, 295, 303, 304², 309, 356, 440, 505, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, papildymo 255¹ straipsniu ir 304 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3551, Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3553, Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 2, 37, 47, 51, 57, 72, 73, 78, 79, 90, 91, 114, 116, 117, 118 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo 40¹, 53¹, 53², 53³, 95², 110¹, 118¹, 122¹, 122², 122³, 122⁴, 122⁵, 122⁶, 122⁷ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3580 (pateikimo tęsinys)

Dar kol kas lenkiame laiką ir galbūt 1-12 klausimą galėtume paimti? Dėl šio projekto buvo padaryta pateikimo pertrauka iki kito posėdžio. Tada ministras S. Gentvilas pratęstų pateikimą.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Vyriausybės vardu tęsiame pateikimą. Teikiamas Administracinių nusižengimų kodekso daugelio straipsnių pakeitimas, taip pat Aplinkos apsaugos rėmimo programos pakeitimas bei Aplinkos apsaugos įstatymo projektas. Iš esmės Vyriausybė kompleksiskai peržiūri baudų, sankcijų mechanizmus. Šitie projektai yra paruošti kartu Aplinkos ministerijos ir Žemės ūkio ministerijos specialistų.

Paties aiškinamojo rašto keturiasdešimtyje puslapių nuosekliai išdėstyta idėjinė prizmė, kaip keičiami, kokiais dydžiais ir intervalais keičiami baudų dydžiai, tačiau horizontaliosios temos yra bent kelios. Visų pirma, daug kur yra nenumatyta administracinė atsakomybė juridiniams asmenims. Ji numatoma tik fiziniams asmenims už kai kuriuos pažeidimus, todėl per Aplinkos apsaugos įstatymą atsiranda atsakomybė ir juridiniams asmenims už įvairius pažeidimus gamtai, taip pat numatomas konfiskavimas transporto priemonių arba įrankių tuomet, kai atliekami pažeidimai gamtai.

Trečioji tema, kuri yra horizontalioji, tai lėšų panaudojimas pagal savivaldybių ir valstybės Aplinkos apsaugos rėmimo programą bei kai kurių įkainių padidinimas arba sumažinimas proporcingai Baltijos šalyse, Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, taikomiems dydžiams.

Kadangi projektas yra be galo kompleksiškas, tai aš nesileisiu į atskiras jo dalis, bet mielai atsakyčiau į klausimus arba komitete su specialistais aptartume pagrindines nuostatas. Maža re-

marka. Teisės departamentui nustačius prieštarą Konstitucijai, lydimasis Aplinkos apsaugos įstatymas yra perregistruotas, išbraukiant Teisės departamento pastabą... atsižvelgiant į Teisės departamento pastabą dėl perteklinio turto konfiskavimo, kai yra nusikaltimas daromas su svetimu turtu. Teisės departamentas tai įvardino kaip per daug išplėstą sankcijų taikymą ir tuo tikslu projektas pataisytas. Ačiū už pateikimą. Prašau pritarti ir svarstyti komitete. Mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti pageidauja keturi Seimo nariai. Pirmasis klausų V. Ažuolas, jeigu būtų salėje, bet nėra. Toliau klausų K. Vilkauskas. Salėje yra, kviečiame grįžti į savo vietą ir klausiti. Atsisakote klausiti. Toliau klausiti užsirašė J. Sabatauskas, jeigu nebūtų pridengtas kolegės, tai galėtų ir paklausti.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas yra toks. Šiandien siūlote griežtinti Administracinių nusižengimų kodeksą dėl tų pažeidimų, o kiek dabar, jūs galite pateikti statistiką? Aš suprantu, kad dabar neatsakysite į mano klausimą, bet kai svarstysime komitetuose, jūs galite pateikti bent jau penkerių metų statistiką, kiek buvo užfiksuota tokių pažeidimų ir kiek buvo nubausta asmenų, tiksliau, kiek buvo surašyta protokolų ir panašiai? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū, gerbiamas kolega Juliau. Aiškinamajame rašte yra statistika nuo 2019 iki 2023 metų, atrodo, 15 įvairių Administracinių nusižengimų kodekso straipsnių, kaip jie yra pritaikyti, kokia apimtimi, toks interaktyvus grafikas ir iš esmės pagal skirtingas rūšis. Dabar nesileidžiant į konkretumus, kadangi tų ANK straipsnių už gamtinius arba taršos pažeidimus yra bent 15, tai statistika apima labai skirtingus taikymo metodus ir tikrai aiškinamajame rašte tai išsamiai aprašyta.

PIRMININKAS. L. Nagienė dar buvo užsirašiusi klausiti, bet jos nėra. Dėkui pranešėjui. Ir motyvai. I. Pakarklytė pasisakys už.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju. Vienas svarbiausių gerai veikiančios teisinės sistemos elementų yra proporcingumas, o gyvosios gamtos atžvilgiu, aplinkosauginių pažeidimų atžvilgiu mes matome, kad ta sistema vis dėlto yra labai neproporcinga. Už kiekvieną tą atliktą veiksmą turi būti atitinkama sankcija ir, na, žmogus turi įsivertinti ir pagalvoti, kad daryti tuos pažeidimus ne tik neatitinka įstatymų, bet ir neapsimoka, nes bus didelė bauda, nes bus konfiskuota priemonė, su kuria tai buvo atlikta. Taip mes prisidėtume prie gyvosios gamtos puoselėjimo.

Jau antrą kartą šis projektas pristatomas, prieš tai pristatymo metu viceministras minėjo kai kuriuos absurdiškus pavyzdžius, kad bandymas neteisėtai dramblių šiuo metu vos keliasdešimties eurų baudą užtrauktų... Tokių atvejų yra ir daugiau. Pavyzdžiui, jeigu nuspręstumėte užsiimti žvejyba Neryje, panaudotumėte dinamitą ar sprogmenis, būtų vos 120 eurų bauda, ANK 291 straipsnis taip numato. Arba jeigu pavyktų pagrobti vilką iš miško, tai dabar apskritai tik įspėjimas numatytas arba bauda iki 30 eurų. Tai skamba juokingai, bet dabar egzistuoja toks reguliavimas ir akivaizdu, kad jis yra neproporcingas. Todėl siūlau pritarti šiam projektui ir svarstyti komitetuose toliau.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš niekas neužsirašė. Apsispręsimė per numatytą balsavimo intervalą.

10.41 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 91, 92, 93, 94 ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3237 (pateikimas)

Dabar gal į tribūną pakviesčiau K. Navicką, kuris galėtų pristatyti darbotvarkės 2-9 klausimą – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pataisų projektą Nr. XIVP-3237. Pateikimas.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Laba diena. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas yra paveldėtas milžiniškas įstatymas, kuriame sudėta daug paprotinės teisės. Mes turime vieną tokį dalyką – du registrus, kuriuose kalbama apie tą patį dalyką. Mes turime melioruotos žemės registrą, kurį tvarko Žemės ūkio ministerija, ir turime melioracijos įrenginių registrą, kurį tvarko savivaldybės. Kaip suprantame, melioracijos įrenginys negali būti nemelioruotoje žemėje. Apsaugos

režimai dubliuojami ir vienai, ir kitai apsaugos zonai. Savivaldybės tvarko melioracijos statinių registrą, turi atsakomybę jį tvarkyti, kai iš esmės praktiškai įgyvendinama tik per vieną sujungtą registrą – melioruotos žemės ir statinių, nes kitaip neįmanoma. Mes siūlome, kad liktų vienas registras, kurį tvarkytų Žemės ūkio duomenų centras. Savivaldybės, kaip ir toliau, teiktų duomenis apie melioracijos įrenginius, juos reikia baigti sutvarkyti. Kita vertus, besidubliuojančios ūkinės veiklos reglamentavimas turėtų likti vienas, nes, kaip ir sakiau, negali būti to paties objekto dvigubo reguliavimo.

Tokia yra įstatymo pakeitimo esmė, nes įgyvendinant Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą reikėtų, kad dėl to paties objekto... Jeigu liktų dabartinis reguliavimas, dėl to paties objekto pranešimus žemės savininkui siųstų ir Žemės ūkio duomenų centras sakydamas, kad tavo žemėje yra pralaida ir negali ten to ir to daryti, ir tą patį darytų ir atskiros savivaldybės. Tiesiog yra dubliavimas, kuris nereikalingas, nesprendžia. Buvo nuogastavimų, kad yra plečiamos zonos... neplečiamos zonos. Yra priešingai – dėl polderių buvo 15 metrų apsaugos zonos, jos sulyginamos, prie melioracijos įrenginių – 5 metrai. Daugiau kitokių esminių pakeitimų nėra. Siūlau pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. E. Pupinis apsisprendė jūsų klausti.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų gal ir gerai, kad suvienodiname taisykles – nebus tiek painiavos. Bet iš tikrųjų ūkininkavimo sąlygos šiek tiek skirdavosi vienu ir kitu atveju, kuomet prie griovių reikalavimai būdavo vienokie, pavyzdžiui, gyvulininkystėje, kiek žinau, o tarkime, kur paprasti melioracijos įrenginiai dengti, buvo kitokie. Ar aš ne taip suprantu? Iš tikrųjų, aišku, jie bus vienodi, bet į kurią pusę ūkininkavimo sąlygos: ar gerės, ar apskritai absoliučiai nesikeis? Ačiū.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Ūkininkavimo sąlygos nežymiai palengvės. Kaip ir sakiau, apsaugos reglamentavimo prie polderių zonos mažėja, bet aš noriu pasakyti – jūs neteisus, nes yra melioruotos žemės plotas. Jisai yra nubraižytas žemėlapyje, kad išivaizduotumėte, ir tai yra vienas registras – melioruotos žemės registras. Jo viduje yra visi įrenginiai. Melioruotos žemės apsaugos reglamentas yra ir su įrenginiais. Čia vienas reguliavimas, kuris yra Žemės ūkio ministerijos. Bet savivaldybės (nes kitur nėra įrenginių, jie taip pat yra toje pačioje teritorijoje) papildomai dar reguliuoja ir turi išrankioti melioracijos įrenginius ir statinius. Čia yra dubliavimas. Net ir įstatyme yra tas pats pakartota. Jeigu yra griovys, tai tada yra ir vienoje, ir kitoje pusėje. Mes dabar paliekame tą vieną vienintelį, nes kalbame apie tą pačią teritoriją. Negaliu parodyti žemėlapiu, bet jūs pamatytumėte. Jeigu savivaldybės planas ir melioruotos žemės, jie identišškai sutampa. Identišškai.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau klausiančių nėra. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręsiu per numatytą balsavimo intervalą.

10.46 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 50 ir 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo 2 priedo pakeitimo ir papildymo 5 priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-3555 (pateikimas)

Kadangi vienas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų projektas buvo pristatytas, aš dabar kreipiuosi į nusišukusią L. Girskienę. Jūs galėtumėte pristatyti 2-10 klausimą – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3555.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena. Pristatysiu Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektą. Trumpai. Tarp sesijų vyko susitikimai su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru ir kalbėjome apie reglamentavimo spragas. Iš tiesų buvo pateikta informacija, kad Nacionalinis visuomenės sveikatos centras gauna gana nemažai skundų iš gyventojų dėl to, kad įvairių krovos įmonių ir įvairi kita veikla yra vykdoma per arti gyvenamosios aplinkos. Aš savo įstatymo projektu siūlau išplėsti sanitarinių apsaugos zonų ir jų reguliavimo sritį įtraukiant kai kurias sandėliavimo ir laisvalaikio veiklas pagal sąrašą. Truputį įvardinsiu. Siūlau padidinti būtent birių medžiagų atviro sandėliavimo ir krovos, metalo, metalo laužo sandėliavimo ir krovos, naftos, naftos

produktų sandėliavimo ir krovos, cemento sandėliavimo ir krovos, jūrinių konteinerių sandėliavimo ir krovos, biokuro sandėliavimo ir krovos, taip pat kietojo kuro sandėliavimo ir krovos, asfaltbetonio, grūdų elevatorių, akmens skaldymo veiklos bei apdirbimo sanitarines apsaugos zonas. Taip pat yra gauta nemažai skundų dėl per arti veikiančių privačių zoologijos sodų, lenktynių trasų ir lauko šaudyklų.

Pagrindiniai įstatymo projekto tikslai yra sudaryti saugesnes, švaresnes ir sveikesnes sąlygas gyvenamojoje aplinkoje, taip pat gerinti gyventojų gyvenimo kokybę. Trumpai tiek.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti pageidauja du Seimo nariai. Pirmasis klausia K. Navickas.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Gerbiama Ligita, aš norėjau paklausti: ar pagal jūsų siūlomą reglamentavimą grūdų sandėliams ir ūkininko turimam angaru, kuriame laiko trąšas ir jas naudos sėjos laikotarpiu, taip pat bus privalomos sanitarinės apsaugos zonos?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Kas dar norėjo klausti? (*Balsas salėje: „Atsisakė.“*) Klausimai baigti. Ačiū pranešėjai. Dėl motyvų prieš užsirašę kalbėti A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš galbūt suprasčiau reguliavimą, kuris susijęs su įvairiais sandėliais: ten trąšos, naftos produktai ir panašiai. Galbūt apie tai būtų galima padiskutuoti, bet šiame projekte yra ir tokie svarbūs dalykai kaip šaudyklos. Jeigu nustatome tai, ką kolegė dabar siūlo, Lietuvoje realiai nebus atvirų šaudyklų. Vadinas, kad dabar esančios šaudyklos turės didelių problemų, nes bus 1 kilometro sanitarinė apsaugos zona. Iš esmės ten nebus galima tam tikra veikla, nebus galima kurtis sodybose ir gyventi žmonėms.

Kitas dalykas labai svarbus, kad ir Šaulių sąjunga negalės atidaryti naujų šaudyklų, kurių tikrai planuojama nemažai. Man atrodo, kad vien šio argumento pakanka, kad nepritartume šiam projektui.

PIRMININKAS. Niekas neužsirašę kalbėti už. Mes kaip tik pasiekėme balsavimo intervalą.

10.50 val.

Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo Nr. VIII-1641 1, 5, 14, 15, 17, 19, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3490(2)ES (svarstymo tęsinys)

Dabar balsuosime eilės tvarka, kaip projektai yra surašyti darbotvarkėje, dėl tų, kuriuos apsvaistėme. Pirmiausia apsispręsimė, ar pritariame po svarstymo Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo pataisų projektui Nr. XIVP-3490(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 98: už – 94, prieš – 2, susilaikė 2. Po svarstymo projektui pritarta.

10.51 val.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 2, 9, 10, 11, 15, 16, 21, 22, 23, 25, 29, 36, 39, 40, 48, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 15² ir 46¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3357(2), Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 6, 7¹, 7², 7³, 11, 22, 29² straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7⁴ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3358(2), Antstolių įstatymo Nr. IX-876 14 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3359(2), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3360(2), Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 10 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3361(2), Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 2, 11, 16, 18, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3362(2), Notariato įstatymo Nr. I-2882 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3363(2), Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 2, 8, 9, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3364(2), Administracinių nusižengimų kodekso 218 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3365(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar devynių projektų paketas, kur pirmasis yra Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pataisų projektas. Dėl šio paketo yra gauta pasiūlymų, dėl lydimąjo Azartinių lošimų įstatymo pataisų projekto.

Į tribūną kviečiu pagrindinio komiteto pirmininką M. Lingę. Svarstysime pasiūlymus, tiksliau, mes čia iš karto bandysime apsispręsti dėl visų pasiūlymų, kurie yra tarpusavyje susiję. Kas pristatys? Matyt, G. Skaistė pristatys?

M. LINGĖ (TS-LKDF). Tai aš galiu pristatyti.

PIRMININKAS. Ar pats M. Lingė bus ir pasiūlymo teikėjas, ir komiteto nuomonės teikėjas? Bandykime. Pirmą išklausome kaip pasiūlymo teikėją.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Nors pasiūlymas eina per keletą straipsnių, bet jisai yra vienas ir apie tą patį dalyką. Čia kalbama apie galiojantį Azartinių lošimų įstatymą ir jame įtvirtintas nepriekaištingos reputacijos reikalavimo nuostatas tam tikroms kategorijoms asmenų – bendrovės akcininkams, stebėtojų tarybos, valdybos nariams, bendrovės vadovui ir kitoms grupėms. Tačiau praktikoje išryškėjo atvejų, kada lošimų organizatoriai lošimų veiklos vykdymui sutarčių pagrindu pasitelkia kitus fizinius ir juridinius asmenis, kuriems nėra taikomi nepriekaištingos reputacijos reikalavimai. Tai norime siekti suvienodinti sąlygas, kad visiems tiems, kam yra sutartimis pavedama vykdyti vienokias ar kitokias lošimų organizatoriaus funkcijas, galėtų tie patys principai ir tie patys nepriekaištingos reputacijos reikalavimai. Tai ir siūlome padaryti. Tokia yra pasiūlymo esmė.

PIRMININKAS. Dabar kaip komiteto pirmininkas komiteto išvadą prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas apsvaistė minėtą pasiūlymą ir pritarė. Už balsavo 10, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Laikome, kad 10 Seimo narių, leidžiančių svarstyti pasiūlymą, tikrai yra. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime dėl šio kompleksinio pasiūlymo, ar jam pritariame.

Balsavo 107: už – 94, prieš nėra, susilaikė 13.

Dėl kitų šio paketo projektų pasiūlymų nėra gauta. Tai dabar galime išsakyti motyvus dėl viso devynių projektų paketo. Niekas neužsirašė dėl motyvų.

Balsuojame dėl kompleksinio 1-3 klausimo, kur yra devyni projektai. Pirmasis – Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-3357(2) ir aštuoni lydimieji. Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 109: už – 100, prieš – 1, susilaikė 8. Šiam projektų paketui po svarstymo pritarta.

10.55 val.

Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2877(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Rinkliavų įstatymo pataisų įstatymo projektas Nr. XIVP-2877(2). Čia motyvai buvo išsakyti. Balsuosime, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 109: už – 98, prieš – 3, susilaikė 8. Po svarstymo projektui pritarta.

10.56 val.

Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3307(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas 1-5 klausimas – Asmenų, nukentėjusių nuo okupacijų, teisinio statuso įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-3307(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 105: už – 99, prieš – 1, susilaikė 5. Po svarstymo projektui pritarta.

10.57 val.

Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2758 (svarstymo tęsinys)

Dabar 1-6 klausimas – Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2758. Balsuojame, ar grąžinti iniciatoriams tobulinti. Kaip žinome, buvo išsakyti motyvai, kad tai ilgai užtrukę.

Už – 22, prieš – 48, susilaikė 42. Gražinimui tobulinti nepritarta. Tai kokie būtų siūlymai? A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Norėčiau pasiūlyti atiduoti Ekonomikos komitetui, kad jis galėtų pakartoti procedūrą.

PIRMININKAS. Yra siūlymas skirti kitą pagrindinį komitetą – Ekonomikos komitetą. Ar galime bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių? Jeigu yra prieštaraujančių, prašau balsuoti. Balsojame, ar skirti kitą pagrindinį komitetą – Ekonomikos komitetą.

Už – 92, prieš – 15, susilaikė 5. Pagrindiniu komitetu skiriamas Ekonomikos komitetas šiam projektui svarstyti. Replikos po balsavimo. R. Žemaitaitis – pirmas.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kadangi yra, žiūriu, dar atvažiavusių žmonių, tai tiesiog kad suprastų, kas tai yra. Tai dar viena kiauylstė valdančiosios daugumos. Aš iš esmės... Man jūs, konservatoriai, pasakykite, kokio cinizmo jūs esate bendruomenė ir socialinė grupė, kuri sugebate šitaip chamiškai elgtis? Jūs Kaimo reikalų komitetą faktiškai turite savo rankose. Šitą projektą jūs marinavote realiai pusę metų. Ministras šiandieną aiškiai pasisako, dėl ko. Išvažiavote į kažkokį išvažiuojamąjį posėdį, netyčia paslydote ne ant tos *korkos*, pykšt nubalsuojate prieš – atgal iniciatoriams gražinti. Kas pas jus vyksta, kad jūs, valdančioji dauguma, iš esmės viską darote priešingai, užuot padėję smulkiesiems ir vidutiniams ūkininkams? Kaip jūs nekenčiate savo Lietuvos žmonių, kokią neapykantą jiems jaučiate, kad nesugebate per 5 ar 6 mėnesius galų gale susitarti ir priimti tą įstatymo projektą?

Ir čia, posėdžio pirmininke, jūs sudarote darbotvarkes, jūs esate atsakingas už komitetų veiklą, ar jūs galite kada nors savo frakcijai išaiškinti, kokie projektai yra svarbūs valstybei ir kad asmeniniai interesai, asmeniniai bizniukai turėtų būti nuošalyje?

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jeigu jau čia apeliavote į mane, atkreipsiu dėmesį, kad vieningai balsavo septyni Kaimo reikalų komiteto nariai, tarp jų yra tik du konservatoriai. Seimo salėje 92 balsavo už šį nutarimą. Aš nežinau, ar jums vaidenasi, kad čia jau visi tapo konservatoriais. Taip tikrai nėra.

V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Ko šioje situacijoje nepadarė ministerija, tą turėjo padaryti Kaimo reikalų komitetas, ko nepadarė Kaimo reikalų komitetas, tą padarys Ekonomikos komitetas. Nors, aišku, šioje situacijoje nėra to blogo, kas neišeitų į gera. Bent jau buvęs žemės ūkio ministras K. Starkevičius gal pagaliau tą Pieno įstatymą sutvarkys, nereikės nei pusės metų, nei daugiau. Aš įsivaizduoju, per mėnesį bus sutvarkytas. Nereikia išvis išrasti dviračio, imkime ispanų įstatymą, čia Pieno įstatymas galioja ir reguliuoja viską, puikiai veikia. Priimsime, ir viskas. Tikiuosi, kad taip ir bus.

PIRMININKAS. T. Tomilinas – replika.

T. TOMILINAS (DFVL). Mes labai daug kalbame vieni apie kitus, bet visiškai nekalbame apie esmę. Čia yra labai svarbus įstatymas, kuris formuoja mūsų maisto kainas, pieno kainą, o pienas yra daugelio produktų sudėtis. Mums labai reikia įsigilinti į tai, kas vyksta. Deja, bet nei Vyriausybė, nei komitetas nesugebėjo to padaryti. Imkime šį darbą į savo rankas ir padarykime, nes mūsų žmonės kenčia nuo didžiulių kainų.

PIRMININKAS. A. Čepononis – replika po balsavimo.

A. ČEAPONONIS (TS-LKDF). Labai dėkui. Mano balsavimą dėl tremtinių įskaitykite už, aš tiesiog suklydau. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, dėl protokolo parašome. K. Starkevičius persigalvojo. Maniau, pažadės, kad viską gerai sutvarkys. (*Balsai salėje*) Gerai, baigėme replikas. Tęsiame apsisprendimą dėl šio posėdyje pateiktų projektų.

11.02 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 235, 236, 239, 242, 247, 260, 262, 271, 276, 281, 284, 285, 291, 293, 295, 303, 304², 309, 356, 440, 505, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, papildymo 255¹ straipsniu ir 304 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3551, Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3553, Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 2, 37, 47, 51, 57, 72, 73, 78, 79, 90, 91, 114, 116, 117, 118 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo 40¹, 53¹, 53², 53³, 95², 110¹, 118¹, 122¹, 122², 122³, 122⁴, 122⁵, 122⁶, 122⁷ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3580 (pateikimo *tėsinys*)

Toliau pagal darbotvarkę kompleksinis 1-12 klausimas, jį pateikė ministras S. Gentvilas. Pirmasis paketo projektas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pataisų projektas Nr. XIVP-3551. Ir du lydimieji. Balsuosime, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 110: už – 63, prieš – 16, susilaikė 31. Po pateikimo projektams pritarta.

Dėl Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projekto pagrindiniu komitetu būtų siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Dėl dviejų lydimųjų, Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo ir Aplinkos apsaugos įstatymo pataisų projektų, kaip pagrindinis būtų Aplinkos apsaugos komitetas. Galime bendru sutarimu? Pritariame. Svarstymo data būtų planuojama gegužės 16 diena. Priimame bendru sutarimu.

11.04 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 91, 92, 93, 94 ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3237 (pateikimo *tėsinys*)

Toliau. Dar mes spėjome apsvarstyti 2-9 klausimą – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3237. Jį pateikė K. Navickas. Dėl melioracijos reikalų. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 111: už – 106, prieš nėra, susilaikė 5. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis būtų Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Svarstymo data – gegužės 21-oji. Priimame bendru sutarimu? Niekas neprieštarauja.

11.05 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 50 ir 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo 2 priedo pakeitimo ir papildymo 5 priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-3555 (pateikimo *tėsinys*)

Greta 2-10 klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3555. Pranešėja buvo L. Girskienė. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 108: už – 26, prieš – 38, susilaikė 44. Nepritarta.

Dabar apsispręsimė, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame projektą. Grąžinimas tobulinti – už, atmetimas – prieš.

Balsavo 110: už – 59, prieš – 51. Taigi projektas grąžinamas iniciatorei tobulinti.

11.07 val.

Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2660 (svarstymo *tėsinys*)

Dar esame apsvarstę du rezervinius projektus. Pirmasis yra Turizmo įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-2660, kurį teikė L. Girskienė. Balsuosime dėl pagrindinio komiteto išvados, kad grąžintume projektą iniciatoriams tobulinti. Kas balsuoja už, balsuoja už grąžinimą tobulinti.

Balsavo 107: už – 105, prieš – 1, susilaikė 1. Projektas grąžinamas iniciatorei tobulinti.

11.08 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3236 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 5 rezervinis klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3236, kurį pateikė A. Vyšniauskas. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 102: už – 72, prieš – 2, susilaikė 28. Po pateikimo pritarta. Kadangi projektas skirtas suderinti su Rinkimų kodeksu, tai gal šiek tiek nestandartiškai pagrindiniu komitetu skirtume Teisės ir teisėtvarkos komitetą ir svarstymo datą numatytume balandžio 25 dieną. Galime priimti bendru sutarimu, niekam neprieštaraujant? Dėkoju.

11.10 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8 ir 59² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3006(2) (svarstymas)

Dar yra balsavimo intervalas, tada galime eilės tvarka svarstyti Farmacijos įstatymo pataisų projektą Nr. XIVP-3006(2). Svarstymo stadija. Išklausysime Sveikatos reikalų komiteto išvadą, kurią pateiks A. Matulas. Pasiūlymų nėra?

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, siūlomą įstatymo projektu siūloma išplėsti Labai retų ligų gydymo kompensavimo komisijos sudėtį į ją įtraukiant papildomai du sveikatos priežiūros specialistus, du pacientų organizacijų atstovus. Taip pat pasiūlyta, kad ne tik gydymo įstaiga galėtų siūlyti atrinkti pacientus ir pasiūlyti komisijai, kad būtų kompensuojama už jų gydymą, bet ir įgaliotas gydantis gydytojas. Yra pasiūlyta kitų tam tikrų dalykų, kuriems Sveikatos reikalų komitetas, įvertinęs krūvą Teisės departamento siūlymų, daugiausia techninių, pritarė bendru sutarimu. Taip pat buvo keturi Vyriausybės siūlymai – dviem pritarta visiškai, dviem iš dalies. Posėdyje dalyvavusi Vyriausybės patarėja sutiko su šituo kompromisiniu sprendimu, todėl pateikta, atsižvelgiant į komiteto sprendimą dėl pasiūlymų, nauja redakcija. Tokiam siūlymui komitetas pritarė bendru sutarimu, todėl prašyčiau pritarti po svarstymo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskusija. Joje užsirašė kalbėti A. Veryga. Kviečiu į tribūną.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai agituojau balsuoti už šitą įstatymo projektą. Labai gaila tik, kad reikėjo laukti, kol prezidentūra atneš tokį projektą. Čia turbūt yra dar viena iliustracija, kad visgi šita Vyriausybė, jeigu kalbame konkrečiai apie Sveikatos apsaugos ministeriją, yra visiškai neigali pati šitų klausimų nei spręsti, nei atnešti juos į parlamentą. Naujų vaistų įtraukimo į kompensavimą sistema stringa ministerijoje daug metų. Turbūt prisimenate, kolegos, čia per Vyriausybės valandą vis klausdavau, primindavau ministrui, kaip sekasi Lietuvai kalbėtis su kitomis valstybėmis dėl bendrų vaistų pirkimų. Tai šiandien galime tikrai konstatuoti, kad visas šitas projektas, kuris buvo kartu su Višegrado šalimis, su Lenkija, su Vengrija, Čekija, dėl bendrų vaistų pirkimų yra visiškai numarintas, jo nebėra, ministras jokios iniciatyvos niekur nesiėmė, nieko nepadarė.

Per Vyriausybės valandą premjerės paklausiau, ar yra žmoniška diagnozuoti retas ligas vaikams ir jų negydyti, nes ministerija jau visus metus derasi dėl vaisto cistinei fibrozei gydyti nupirkimo, tai iš premjerės gavau klausimą, kodėl aš visus metus jos neklausiau šito klausimo. Tai yra, na, ideali iliustracija, kad žmonės, užuot ėmęsi spręsti klausimus, apkaltina dar kitus, kad kažkas jų apie tai visus metus, suprask, nepaklausė. Tai jeigu mes nepaklaustume, Vyriausybė turbūt nesugalvotų, kad jai reikia apskritai dirbti.

Kolegos, trumpai. Tikrai raginu balsuoti už šitą įstatymo projektą ir džiaugiuosi, kad bent prezidentūra ėmėsi spręsti šituos klausimus, matydamą visišką ministerijos neveiklumą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar į tribūną trumpam dar pakviesiu A. Matulą. Kadangi yra Vyriausybės pasiūlymų, tai turbūt jūs apibūdinsite ir pasiūlymą, ir komiteto poziciją. Kaip suprantu, čia yra kaip ir kompleksinis pasiūlymas, dėl kurio iš karto apsispręsimė.

A. MATULAS (TS-LKDF). Taip, aš siūlyčiau balsuoti dėl visų pasiūlymų taip, kaip pritarė komitetas. Iš esmės pats svarbiausias Vyriausybės pasiūlymas buvo nesutikti, kad į komisiją įeitų

pats gydantis gydytojas kaip galimai suinteresuotas, labiau suinteresuotas asmuo. Tai į tą atsižvelgėme ir kartu su teikėjais ir Vyriausybės patarėja radome kompromisą, kad įeitų du pacientų atstovai. Dabar komisijos sudėtis bus tokia, kad nebus iš karto aišku, kad pagal sudėtį absoliučią daugumą sudaro valdžios atstovai, kurie daugiau suinteresuoti taupyti lėšas, nes akivaizdu, kad kai kurių ligų gydymas kainuoja žiaurius pinigus. Dabar tos komisijos sudėtis leis jai normaliai diskutuoti. Siūlyčiau pritarti visiems kitiems keturiems Vyriausybės pasiūlymams taip, kaip suformulavo komitetas: dviem pritarė, dviem iš dalies pritarė.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš manau, galime fiksuoti, kad bendru sutarimu pritariau komiteto pritarimui iš dalies, kadangi komitetas čia techniškai viską tiksliau surašė. Priimame bendru sutarimu.

Dabar motyvai dėl viso projekto. M. Ošmianskienė kalbės už projektą.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Gerbiami Seimo nariai, noriu paraginti palaikyti šią įstatymo projektą, kuris iš tiesų yra labai suderintas tiek su medikais, tiek su bendruomene. Kam kompensuoti, kam nekompensuoti, išties yra ganėtinai sudėtingas dabar esančios komisijos, kurią sudaro keturi asmenys, apsisprendimas. Todėl nevyriausybininko įtraukimas, galimybė kreiptis į komisiją medikui yra labai lauktini ir sprendimas įtraukti tai į įstatymą yra teisingas. Buvo rekomendacinio pobūdžio prieš tai galiojęs toksai apsisprendimas. Deja, kažkodėl pas mus tai neveikia, todėl reikia šiuos dalykus sureguliuoti įstatymu. Labai kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Niekas neužsirašė kalbėti prieš. Balsuosime, ar pritariame projektui po svarstymo.

Balsavo 101: už – visi 101, prieš ir susilaikiusių nėra. Projektui pritarta po svarstymo. Balsavimo intervalas iš esmės baigėsi, nespėsime balsuoti dėl kito projekto, kadangi liko pusantros minutės.

11.18 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5¹ ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3385(4) (svarstymas)

Toliau posėdžiui pirmininkauti kviečiu kolegą vicepirmininką P. Saudargą. Svarstysime 1-9 klausimą – Švietimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3385(4).

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kadangi salėje nematau gerbiamos D. Asanavičiūtės, jinai yra Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkė, matyt, ji yra Pasaulio lietuvių bendruomenės posėdyje, gal kas nors iš Švietimo ir mokslo komiteto galėtų pateikti išvadą? Gal pirmininkas, ar prie išvadų buvo I. Kačinskaitė-Urbonienė? Nežinau. Prašom, I. Kačinskaitė-Urbonienė. Tada mes jums duosime dokumentą ir jūs pagarsinkite. Labai ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Sveiki, kolegos. Komitetas intensyviai svarstė šią projektą. Kaip matote, yra ketvirtasis variantas. Patobulintam su išvadomis, su pakeitimais pritarta, kiek prisimenu, bendru sutarimu. Taip.

PIRMININKAS. Dėkoju. Labai ačiū už išvadą. Gerbiama L. Girskienė per šoninį mikrofoną. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, noriu, kad pasisveikintumėte su Klaipėdos Gedminų progimnazijos moksleiviais.

PIRMININKAS. Sveikinamės su moksleiviais. Malonu, kad lankotės Seime, stebite mūsų darbą.

Dabar Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvada. Gal gerbiama G. Burokienė galėtų mums pagarsinti? Štai ateinate, mes jums irgi dokumentą. Ar jūs atmintinai mokate? Prašom, labai džiugu.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė įstatymo projektą ir iš esmės pritarė jam kartu su pasiūlymu pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Teisės departamento išvadas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Čia buvo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Čia siūloma net nesvarstyti to pasiūlymo, nes nekonkretus. Tai net neišeina.

Dabar, kolegos, diskutuoti užsirašė gerbiama V. Targamadžė. Prašom. Kviečiu į tribūną diskutuoti. Taip, čia galima iš tribūnos diskutuoti, savo mintis išsakyti. Prašom.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų tai yra labai svarbi įstatymo pataisa, nes mes pastebėjome, kad merams suteikus daugiau teisių iš tiesų kartais labai neetiškai ir nekorektiškai elgiamasi su mokyklų direktoriais. O šis įstatymas, šios pataisos yra orientuotos į nepriekaištingą reputaciją. Yra nurodyti šeši punktai, kada pripažinti, kad yra nepriekaištinga reputacija. Aš suprantu, kad reikėtų keisti Darbo kodekso 104 straipsnio 1 dalį, bet tai būtų labai sudėtingas darbas ir būtų susijęs ir su kitais vadovais. Todėl tikrai siūlau palaikyti, o paskui galbūt ateityje bus galima ir Darbo kodeksą keisti. Iš tiesų mes esame keblioje situacijoje. Supraskite ir mokyklų vadovus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar motyvai už, prieš. Ar yra kolegų užsirašiusių? Tuoj pažiūrėsimė. Taip, yra už. Gerbiamas J. Razma išsakys motyvus. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kai mes priėmėme Vietos savivaldos įstatymo naują redakciją, tai merams suteikėme turbūt visas įmanomas teises ir galias. Kaip žinome, kai kurie merai, pasižiūrėję į lubas, ėmė spręsti, kad jie nepasitiki vienu ar kitu švietimo įstaigos vadovu, ir ramiausiai, be didelių aiškinimų pradėjo atleidinėti. Iš tikrųjų mes turime pasirūpinti, kad įstaigų vadovai vis dėlto turėtų aiškias garantijas, jeigu jie laimi konkursą, kad galėtų ramiai nustatytą kadenciją dirbti. Dabar komitetas pasiūlė, mano supratimu, gerą variantą, kad švietimo įstaigos vadovas nepasibaigus kadencijai gali būti atleidžiamas tik dėl dviejų konkrečių priežasčių: jeigu praranda nepriekaištingą reputaciją arba jeigu išaiškėja, kad jis, dalyvaudamas konkurse, pateikė kokius nors tikrovės neatitinkančius duomenis. Manau, kad šis sprendimas suteiks mokyklų vadovams tam tikro stabilumo. Nereikės pataikauti merui, kad, neduok Dieve, nesugalvotų jam pareikšti nepasitikėjimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime tam numatytu laiku.

11.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3614 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar darbotvarkės 1-10 klausimas. Ar ne? Tiesa, gal mes galime dabar iš tikrųjų, kaip matau, gerbiamas J. Razma yra salėje... Gal galėtumėte mums pateikti tada rezervinius, už kuriuos jūs esate atsakingas, tai turbūt rezervinį 1, 2 ir 3 klausimus, ar ne? Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Tai pirmiausia Seimo nutarimo projektas dėl komisijų sudarymo pakeitimo. Čia šiuo atveju kalbame apie Jaunimo ir sporto reikalų komisiją. Iš jos Tėvynės sąjungos frakcijos teikimu būtų išbraukiamas L. Kasčiūnas, kuris, suprantama, tapęs ministru, neturi laiko tiek, kad spėtų ir komisijose dirbti, ir būtų įrašomi R. Petrauskienė ir V. Semeška.

PIRMININKAS. Dėkoju, niekas nenori paklausti. Gerbiami kolegos, ar galime po pateikimo bendru sutarimu? Dėkoju. Svarstymas. Niekas neužsirašęs kalbėti. Ar galime bendru sutarimu po svarstymo? Dėkoju. Tai priėmimą paliekame balsavimo langui. Tada gerbiamas J. Razma.

Pastraipsniui galime pereiti, nes yra du straipsniai, pasirodo.

1 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Taigi lieka motyvai, jeigu jų bus, ir balsavimas. Dėl motyvų nėra, tai lieka balsavimas balsavimo lango metu.

Dabar kitas rezervinis. Prašom, gerbiamas Jurgi.

11.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3618 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

J. RAZMA (TS-LKDF). Kitas rezervinis klausimas dėl komitetų narių pavaduotojų. Kadangi šiek tiek keičiasi komitetų sudėtis, natūralu, vėluojant tenka tvirtinti pavaduotojus. Šiuo atveju tiksliai

namas pavaduotojų sąrašas Audito komitete, kur E. Dobrowolską pavaduos K. Adomaitis. Taip pat išbraukiamas V. Mitalas iš Biudžeto ir finansų komiteto ir jo pavaduotojo nebereikia, nes jis perėjo į Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Ten jo pavaduotoju įrašomas M. Matijošaitis.

PIRMININKAS. Dėkoju, niekas nenori paklausti. Ar galime bendru sutarimu po pateikimo? Dėkoju, pritarta. Svarstymas. Niekas neužsirašė diskutuoti. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Priėmimas. Čia yra keletas straipsnių. 1, 2, 3 straipsniams, dėl kurių nebuvo pasiūlymų, galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė, lieka tik balsavimas.

Gerbiamas kolega, tada 3 rezervinį prašom.

11.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3620 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

J. RAZMA (TS-LKDF). Rezervinis 3 klausimas – tai yra nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ projektas. Šiuo atveju teikiu Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininku patvirtinti Seimo narį A. Pocių. Kaip žinome, komitetas vakar surengė posėdį ir būtent A. Pocių išsirinko komiteto pirmininku. Tai kviečiu patvirtinti jo kandidatūrą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Šįkart jūsų nori paklausti gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas vicepirmininke. Norėčiau paklausti, gerbiamas Jurgį, jūsų, o kodėl, na, ne krašto apsaugos ministrą A. Anušauską teikėte? Kuo jis netiko? Juk yra sukaupta tokia didelė patirtis dirbant krašto apsaugos ministru, tikrai galėtų vadovauti komitei. Gal jūs galėtumėte išvardinti bent keletą argumentų?

J. RAZMA (TS-LKDF). Tikrai ir A. Anušauskas galėtų puikiai vadovauti komitetui, kaip jūs ir sakote, ir patirties daug, ir kompetencija tinkama, bet tiesiog pats A. Anušauskas nesutiko užimti tų pareigų, tai ne kartą viešai yra pasakęs. Tai čia ir yra pagrindinė priežastis, o ne koks nors ieškojimas jo neigiamybių, kurių šiuo atveju niekas nekonstatuoja.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau niekas nenori paklausti. Dėkoju gerbiamam J. Razmai. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Svarstymas. Ar galime po svarstymo pritarti bendru susitarimu? Dėkoju, pritarta. Ir dabar priėmimas.

Čia vienas straipsnis. 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ir motyvai. Tuoj, išsijungė čia mums, ne viskas iš karto. Nėra dėl motyvų, tai, vadinasi, balsuosime tam numatytu laiku. Gerai, rezervinius baigėme.

11.29 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3520(2) (svarstymas)

Dabar tada iš eilės 1-10 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto svarstymas. Gerbiama E. Rudelienė mums galėtų pagarsinti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą. Prašau.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Švietimo komitete buvo svarstyti du įstatymų projektai: vienas dėl Lituanistinės mokyklos dienos, kitas – dėl Mecenatystės dienos. Du įstatymų projektai sujungti į vieną ir pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti užsirašė gerbiamas V. Rakutis. Kviečiu į tribūną. Čia yra svarstymas, diskusija iš tribūnos. Prašom.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš norėčiau pasakyti dėl Mecenatystės dienos paminėjimo. Man ne kartą teko bendrauti su žmonėmis, kurie dirba šioje srityje. Ir tikrai mūsų kraštas atrodo gana prastai šiuo atveju, mecenatystės tradicijos sunkiai formuojasi. Yra žmonių, kurie dėl mecenatystės yra daug padarę, bet šiaip tokios labai stiprios tradicijos mūsų krašte nėra. Gal kai kur ir mokesčiai nėra taip sustatyti, kad remtų mecenatystę, bet pagrindinė problema yra kultūrinė. Tiesiog nėra tokios labai stiprios mecenatystės tradicijos, jų pagerbimo. Šios dienos pa-

skelbimas, ko gero, paskatintų rimčiau padirbėti šioje srityje ir tą tokią tradiciją suformuoti mūsų kultūroje, todėl labai pritariu šitam pasiūlymui ir siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusija įvyko. Dėl motyvų dėl viso projekto ar yra čia norinčių? Nėra norinčių kalbėti. Vadinas, lieka balsavimas tam numatytu laiku.

11.31 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-3561 (svarstymas)

Dabar tada 1-11 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas. Svarstymas. Gerbiamas... Kadan- gi, matau, komisijos pirmininkas yra diskutuoti užsirašęs, tai, manau, tada išsakys argumentus būtent tuo metu. Tada diskutuoti kviečiamas gerbiamas S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, ar daugelis iš čia esančių salėje ir šiaip mus girdinčių Lietuvoje išdrįsdavo ar išdrįstų pasakyti: sveiki, kagėbistai, broliai Kristuje? Ar daugelis iš mūsų išdrįso ginti, užstoti E. Kusaite, bandytą kaltinti kaip teroristų gynėją? Retas kuris, o F. N. Sadūnaitė išdrįso ir tai ne kartą kartojo.

F. N. Sadūnaitė – pasaulyje gerai žinoma žmogaus teisių gynėja, tapusi pavyzdžiu visiems, o ypač jaunajai kartai, kaip reikia aukotis Tėvynei, kaip reikia ją mylėti. F. N. Sadūnaitės gyvenimas buvo paskirtas tarnauti Dievui ir Lietuvai. Ji pelnytai vadinta Lietuvos sąžine, buvo viena pagrindinių pasipriešinimo sovietiniam okupaciniam režimui dalyvių, žadinusių žmones kovoti, turėti vilties gyventi savarankiškoje Lietuvoje. Patyrusi areštą, pažeminimus, kalinimą ir tremtį sesė Nijolė niekam nejautė pykčio. Tai yra, pasakyčiau, jos unikali savybė – atleisti savo kankintojams, netgi melstis už juos.

Pirmą kartą į KGB persekiojamųjų sąrašą sesuo Nijolė pateko 1970 metais, kai Molėtuose už vaikų katekizaciją buvo teisiamas kunigas jėzuitas A. Šeškevičius. Iki pat 1990 metų F. N. Sadūnaitė buvo KGB persekiojama ir terorizuojama.

F. N. Sadūnaitė ir „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“ – tai neatsiejama jungtis ir neatsiejamas ryšys. Ji rinko ir tikrino informaciją apie tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoje ir už jos ribų. Kroniką vežė į Maskvą, kad būtų persiųsta į Jungtines Amerikos Valstijas. 1974 metais buvo suimta bespausdinant 11-ąjį leidinio numerį. Beveik 10 mėnesių Vilniaus KGB kalėjimo kameroje ir požemiuose truko kalinimas ir pažeminimas, bandymai sugniuždyti. Ji buvo kalinama Pskovo, Gorkio ir kituose kalėjimuose kartu su kriminalinėmis kalinėmis. Bausmę atliko Mordovijoje. Ten kovojo už kalinių teises, badavo protestuodama prieš žiaurų elgesį su politiniais kaliniais, dvasiškai ir materialiai paremdavo kartu kalinamas moteris iš įvairių SSRS vietovių. 1980 metais F. N. Sadūnaitė grįžo į Lietuvą, tęsė „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ leidimą, vežė leidinius į Maskvą, iš kur jie Rusijos disidentų dėka pasiekdavo Vakarų pasaulį.

Komunistinio režimo griuvimo metais, 1987–1989 metais, dar kartą išryškėjo reikšmingas sesers Nijolės vaidmuo Lietuvos istorijoje. 1987 m. rugpjūčio 23 d. kartu su P. Cidziku, V. Bogušiu, A. Terlecku organizavo mitingą, skirtą Molotovo–Ribentropo paktui atminti. Tokių akcijų, kuriose dalyvavo vienuolė F. N. Sadūnaitė, galėčiau vardinti dešimtis. Pasaulis matė ir vertino jos darbą. Nėra abejonų, kad demokratijos gynėja, disidentė, vienuolė F. N. Sadūnaitė savo pasiaukojimu ir reikšmingais darbais nusipelnė Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės.

Šiandien šios žvaigždės skyrimas dviem asmenybėms – F. N. Sadūnaitėi ir I. Degutienei – vertintinas kaip politkorektiškumo siekis. Visada principinga, politkorektiška I. Degutienė ir drąsus žmogus, drąsi moteris, teisių gynėja F. N. Sadūnaitė šiandien yra greta, svarstant šiuos asmenis. Yra asmenų, kurie būdami gyvi turi šventumo požymių. Šis jausmas sustiprėjo Velykų rytą – prisikėlimo rytą, kai mūsų vienuolė F. N. Sadūnaitė iškeliavo į amžinuosius tiesos, lygybės, demokratijos sodus.

Kviečiu pritarti abiem šioms kandidatūroms – I. Degutienės ir F. N. Sadūnaitės. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kviečiu į tribūną gerbiamą A. Vinkų, Aleksandro Stulginskio žvaigždės komisijos pirmininką. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Man šiomis dienomis, kaip ir jums, liūdna, labai išgyvenu dėl F. N. Sadūnaitės mirties. Dažnai mes patys sau labai jautriai sakome ir sunkiais momentais kartojame studentų himną, lotynų kalba skambantį taip: *Vita nostra brevis est, / brevi finietur. / Venit mors velociter, / rapit nos atrociter, / nemini parcetur. / Ubi sunt, qui ante nos / In mundo fuere, / Vadite ad superos, / Transite ad inferos, / Ubi iam fuere.* // „Mūsų gyvenimas yra trumpas, / netrukus pasibaigs. / Mirtis ateina greitai, / pagrobia mus žiauriai, / niekam nebus pasigailėjimo.“//

Žiaurus likimas. Tad būkime kartu, būkime kartu dabar mintyse su velione Nijole.

Gerbiami Seimo nariai, 2024 m. kovo 26 d. Seimo posėdžio metu pristaciau Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektą. Jame nurodytos Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos pateiktos dvi garbingos, iškilios asmenybės, kaip jau minėjo ponas Stasys, I. Degutienė – buvusi Seimo Pirmininkė, ilgametė Seimo narė, ir F. N. Sadūnaitė – demokratijos gynėja, disidentė, vienuolė, deja, šviesios atminties.

Kaip visi žinome, sesuo F. N. Sadūnaitė iškeliavo anapilin ankstų šventų Velykų rytą. Norisi sakyti: amžinąjį atilsį duok seseriai Nijolei, Viešpatie. Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje yra nurodyta: apdovanojimas negali būti skiriamas mirusiam asmeniui. Manau, kad ši situacija nėra paprasta, turėtume atsižvelgti ir įvertinti visas faktines aplinkybes. Pagal minėto įstatymo nuostatas, seseriai Nijolei gyvai esant, Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisija atliko visas įstatyme nurodytas procedūras.

Pirma, 2023 metų gruodžio pabaigoje komisijos vardu turėjau garbę paskelbti kvietimą visuomenei teikti kandidatūras. Nuo 2024 m. sausio 1 d. iki vasario 20 dienos fiziniai ir juridiniai asmenys teikė Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijai siūlymus dėl kandidatų. 2024 m. kovo 12 d. įvyko uždaras komisijos posėdis dėl kandidatų atrankos. Komisijos posėdyje dalyvavo visi devyni komisijos nariai ir balsavo vienbalsiai. Kaip minėjau, Seimas 2024 m. kovo 26 d. svarstė minėtą Seimo nutarimo projektą dėl Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės apdovanojimo paskyrimo. Seimo nutarimo projektui po pateikimo pritarė dauguma Seimo narių. Balsavimo rezultatai: už – 111 balsų, prieš nebuvo, susilaikė 1. Praėjus vos 5 dienoms, kovo 31 dieną, šventų Velykų rytą, sesuo Nijolė mirė.

Vakar vyko Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos narių neeilinis pasitarimas. Jo metu dalyvavo penki nariai iš devynių ir, tiesa, iš Sakartvelo skambino gerbiamas Seimo narys V. Jukna, jo nuomonę žinome. Dauguma komisijos narių pritarė, visi penki dalyvavę pritarė, kad šviesios atminties seseriai Nijolei turėtų būti skirtas minėtas apdovanojimas po mirties. Atsižvelgiant į tai, kad dauguma Seimo narių, tai yra 111 balsų, pritarė dėl abiejų komisijos pateiktų kandidatų, Seimo posėdyje nebuvo nė vieno Seimo nario, norinčio pasisakyti prieš, tai, kad šiuo metu liko procedūriniai Seimo posėdžio klausimai, svarstymo ir priėmimo stadijos, kurių metu, mano nuomone, dauguma Seimo narių vėl vieningai būtume pritarę Seimo nutarimo projektui, gerbiami kolegos, kviečiu jus pritarti, kad šviesios atminties seseriai Nijolei būtų skirtas Seimo apdovanojimas – Aleksandro Stulginskio žvaigždė. Šis apdovanojimas galėtų būti įteiktas sesers Nijolės giminaičiui – broliui ar brolio dukrai. Tai būtų labai brangus ir šviesus sesers Nijolės pagerbimas tiek sesers Nijolės artimiesiems ir bendražygiams, tiek mums, Seimo nariams, atstovaujantiems mus išrinkusiai tautai, taip parodant visai Lietuvai ir pasauliui, kad mes, tautos atstovai, deramai pagerbiame savo tautos didvyrę, šviesios atminties seserį Nijolę, kuri yra verta didžiausios mūsų pagarbos. Kaip šiandien minėjo gerbiamas P. Saudargas, Seimo Pirmininkė rodo iniciatyvą ir pati pateiks įstatymo pakeitimo pataisą, kad būtų suteikta teisė juridškai suteikti apdovanojimą ir po mirties.

Kviečiu jus pritarti Seimo nutarimui, kad abiem kandidatėms, gerbiamai I. Degutienei ir šviesios atminties F. N. Sadūnaitei, sutvarkius juridinę pusę, būtų skirtas Seimo apdovanojimas – Aleksandro Stulginskio žvaigždė. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas E. Zingeris – per šoninį mikrofoną. Prašom.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Iš tikrųjų aš norėčiau atsiminti visą mano bendražygių signatarų ke-
lią. Ką tik su visais čia kalbėjusiais, su gerbiamu Stasiu ir gerbiamu Antanu, buvome liūdnoje,

bet kartu ir pakylėtoje atsisveikinimo su F. N. Sadūnaite ceremonijoje. Norėjau pasakyti ir padėkoti komisijai, kuri pasirenka labai teisingus vardus. Gerbiamas Antanai, praeitais metais buvo R. Dž. Durbino, kurio mama iš Jurbarko, įvertinimas, labai teisingas ir plačiai nuskambėjęs Jungtinėse Amerikos Valstijose. Šiais metais padarytas sprendimas, man atrodytų, yra optimalus. Gerbiamas Antanai, mielas Stasy, labai jums ačiū už padarytą darbą, tai yra labai tikslus, vertingas ir ryšius su mūsų iikarine Lietuva liudijantis įvertinimas, liudijantis F. N. Sadūnaitės kovą okupacijos metu. Dabartiniu 34 metų nepriklausomybės laikotarpiu nuo Kovo 11-osios irgi labai teisingas mūsų buvusios Pirmininkės Irenos įvertinimas. Tai labai jums ačiū už jūsų puikų darbą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar taip pat yra užsirašęs dėl motyvų gerbiamas A. Vinkus. Ar norėsite dar kartą išsakyti argumentus jau iš savo vietos, ar jau pasisakėte? Dar esate jūs užsirašęs ir dėl motyvų už, bet jūs ką tik buvote tribūnoje, tai nežinau, gal trumpai ką nors. Jūsų valia.

A. VINKUS (LVŽSF). Aš buvau užsirašęs, jeigu įvyktų techninė klaida ir aš negalėčiau pirmu atveju kalbėti. Aš neturiu ką pasakyti. Tą, ką pasakiau, turiu be galo daug pasakyti... Galiu tik tiek pasakyti: šioje žemėje kiekvieno mūsų keliai skirtingi, šioje žemėje džiaugsmo, meilės, kančios ir pykčio ne po lygiai visiems, šioje žemėje mes tiek reikalingi, kiek reikalingi kitiems, kaip N. Sadūnaitė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, apsispręsimė balsuodami, kai tam bus numatytas laikas – balsavimo langas.

11.48 val.

Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 7, 8, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3589, Žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3590 (pateikimas)

Dabar matau gerbiamą ministrą ir galima bus iš darbotvarkės paimti 2-11.1 ir 2-11.2 klausimus, tai yra Nekilnojamojo turto kadastro įstatymą ir Žemės įstatymą. Gerbiamas S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, gerbiami Lietuvos piliečiai, mes kartu su A. Armonaite teikiame dviejų įstatymų pakeitimą – Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo ir Lietuvos žemės įstatymo pakeitimą. Dvi mažos nuostatos, kurios suteiks aiškumo registruojant nekilnojamojo turto objektus. Iš esmės taisomos klaidos dėl to, kad pagrindiniai reikalavimai turėtų būti nurodomi ne kadastro nuostatuose, o valstybės informacinių išteklių nuostatuose, kuriuos tvirtina viena ar kita ministerija.

Antrasis tikslas gal daugiau praktinis. Šiuo metu įvairias kadastro duomenų bylas tikrina dvi institucijos, tai yra Nacionalinė žemės tarnyba ir Registrų centras. Procesas pailgėja 30 dienų ir iš esmės institucijos dubliuoja viena kitos veiklą. Neretu atveju aiškinamajame rašte pateikiame statistiką, kaip net po Nacionalinės žemės tarnybos patikrinimų Registrų centras atmeta, nes iš esmės patikrinimas buvo neteisingas. Tai siūloma nebedubliuoti šių funkcijų ir numatyti Registrų centrui prievolę tikrinti visas kadastrų bylas, išbraukti Nacionalinę žemės tarnybą iš kadastrinių bylų patikrinimo. Techniniai pataisymai. Įsigaliojimo data – sausio 1 diena tinkamam funkcijų perdavimui Registrų centrui įgyvendinti. Tai trumpai tiek, mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Gerbiamas J. Razma pirmas. Prašau. Gerbiamas J. Razma. Prašau. Jūs klausiate dabar, užsirašėte klausti. Atsisakote. Gerbiamas A. Sysas tada klausia. Jo salėje, deja, nematau, nors buvo. Tai gerbiamas K. Vilkauskas klausia. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs ir pristatydamas pasakėte, kad tai būtų dvi ministerijos arba, sakykime, kuri nors iš jų, nes Vyriausybės įgaliota institucija. Tai galbūt galėtumėte patikslinti, kuri, nes jeigu dvi ministerijos, tai gali būti persidengimas kažkoks? Galbūt geriau būtų, kad tai darytų viena ministerija? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Kadangi Aplinkos ministerija nuo pernai metų perėmė nekilnojamojo turto kadastro politikos formavimą, tai iš esmės Aplinkos ministerija nustatytų kadastro reikalavimus. Tai būtų numatyta per Vyriausybės įgaliojimą.

Kita vertus, aš suprantu, ką jūs turite omenyje. Paminėjau dvi institucijas, Nacionalinę žemės tarnybą ir Registrų centrą. Mes kartu su A. Armonaite, kuri yra iš Ekonomikos ministerijos ir jai pavaldus Registrų centras, matome institucijų tarpusavio dubliavimąsi, 30 dienų pailgėjusį kadastrinių bylų patikrinimo laikotarpį, tai manome, kad šis dubliavimasis turėtų būti panaikintas. Šiuo atveju Registrų centras taptų centrine institucija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs esate nuoseklus su gerbiama A. Armonaite, kaip perimti ir eliminuoti, Nacionalinę žemės tarnybą atskirti nuo žemės. Atėmėte miestų žemę, atidavėte ją savivaldybėms, tai dabar, kad Nacionalinė žemės tarnyba neikištų nosies į visus reikalus, ją atskirsite nuo Registrų centro, kad ji ten neikištų nosies, nes jau atėjo laikas tą brangią miesto žemę kažkaip tvarkyti be NŽT. Ar ne taip, gerbiamas ministre, jūs mąstote ir šis būtent yra nulemtas šio... na, jūsų šis teikimas yra nulemtas šio tikslo, kad niekas jums netrukdytų mieste tvarkytis su žeme?

S. GENTVILAS (LSF). Visiškai netinkamos interpretacijos, kolega. Vykdamas valstybės tarnybos reformą buvo įvardinti skaičiai, kad Lietuvoje valstybės tarnyboje dirba 28 % šalies dirbančiųjų, o EBPO vidurkis yra 19 %. Tai pas mus yra trečdaliu per daug valstybės tarnautojų, lyginant su išsivysčiusių... Ir mokesčių mokėtojai sako, kad viešasis sektorius turi didinti efektyvumą. Jeigu šiuo atveju matosi, kad yra dvigubas kadastrinių bylų patikrinimas: tikrina Nacionalinė žemės tarnyba, po jos išvadų ateina į Registrų centrą, Registrų centras dar kartą tikrina ir randa klaidų, tai reiškia, kad institucijos dubliuoja viena kitos darbą.

Aš labai sąžiningai ir iškelta galva sakau, kad šiuo atveju iš mano administruojamos Aplinkos ministerijos funkcijos perduodamos Ekonomikos ministerijai pavaldžiam Registrų centrui tam, kad piliečiai greičiau gautų paslaugas ir valstybės tarnautojai uždirbtų daugiau dėl to, kad tą patį darbą padarys greičiau ir, vadinasi, didės skatinimo mechanizmai. Aš nesutinku su jūsų interpretacija.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Už nėra. Prieš – gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Gerbiamas ministre, jūs tikrai neįtikinate manęs, kadangi nesistengiate mažinti biurokratų skaičiaus. Priešingai, jūs aplinkosaugininkus išvarote į gatves, kad jie dubliuotų policininkus, ir Registrų centro darbuotojus... Na, tiesiog kuriame policinę valstybę, kai kažkam yra patogiu būti tikrintoju, tai reiškia – visiems žmonėms stovėti virš galvos, neigiamai veikti jų kiekvieną kelionę, nes automobilių yra milijonas ir daugiau įregistruota. Matome, kad tikrai nėra nuoseklumo, todėl ir skatina manyti taip, kaip aš kalbėjau prieš tai užduodamas jums klausimą, kad turbūt nėra tikslas mažinti biurokratų skaičių, nes viena ranka jūs mažinate atimdami iš Nacionalinės žemės tarnybos tam tikrą kontrolės funkciją, palikdami ją Registrų centrui, o kita ranka tiesiog bandote policininkus dubliuoti, net tamsiu paros metu stabdyti automobilius, tikrinti, kas kur nuvarvėjo, ar tai anglies monoksido išmetimas, ar dar kažkoks dūmingumas. Na, tamsiu paros metu.

Man tai tikrai kelia nuostabą, kitaip negu reketu aš negaliu to įvardinti, nes tų kontrolierių per savo gyvenimą tikrai daug pergyvenome, matėme ir aną valdžią, sovietinę, bet dabartinė valdžia turbūt tikrai pranoksta tą sovietinę buvusią valdžią, kam teko gyventi tais sudėtingais laikais. Tad aš pasisakau prieš dėl to, kad Nacionalinė žemės tarnyba turi turėti priežiūros mechanizmą, nes žemė yra didžiausias valstybės turtas, kuris yra lengvai parceliuojamas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime tam numatytu metu, dar kol kas negalime.

11.56 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 35, 36, 39, 41 straipsnių pakeitimo ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2996(3) (pateikimas)

Toliau iš eilės, jeigu žiūrėsime, galime pateikti 2-8 klausimą, jeigu gerbiamas K. Vilkauskas pasiruošęs. Tai Vietos savivaldos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2996. Prašau į tribūną.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvoje yra 554 seniūnijos ir išrinkta 2 tūkst. 500 seniūnaičių. Jeigu kalbėsime dar ir apie bendruomenines organizacijas, kurių irgi labai gausu, tai yra mūsų stipri, galinga Lietuvos jėga. O mes kažkaip vis nesiuriošame spręsti aktualių klausimų. Dėl to trečią kartą stoviu šioje tribūnoje, jau patobulinęs tą projektą. Pradedame vis dėlto nuo tų dalykų, kurie mažiausiai kliūna. Tokie techniniai, reikalingi ir tų seniūnaičių, ir bendruomeninių organizacijų, ir seniūnijų tarpusavio sąveikai, paprasti, labai konkretūs techniniai dalykai.

Taigi pirmiausia pradėsiu nuo seniūnijų, nes seniūnijos Lietuvoje yra finansuojamos labai skirtingai – nuo 0,5 % iki kokių 8 % nuo savivaldybės biudžeto. Vėlgi vienos savivaldybių tarybos aiškiau nusistatė kriterijus ir svarsto artėdamos prie programinio finansavimo, kitos savivaldybės veikia tik pagal veiklos planus ir neturi aiškių kriterijų. Dėl to šio įstatymo 25 straipsnyje siūlau sukonkretinti finansavimą, kad būtų seniūnijų veiklai finansuoti skirti asignavimai tarp seniūnijų paskirstomi atsižvelgiant į kriterijus, kuriuos nustato, be abejo, savivaldybės taryba. Aišku, pavyzdį galiu pasakyti. Sakykime, jau sniegą valėme, dabar žali plotai. Pasižiūrime, kiek yra toje seniūnijoje valstybinių žalių plotų, nustatome vidutinę kainą ir skiriame seniūnijai kuo tikslesnį lėšų kiekį.

Antras klausimas yra seniūnijų išplėstinės seniūnaičių sueigos ir išplėstinės... atsiprašau, seniūnaičių sueigos ir išplėstinės seniūnaičių sueigos. Šis projektas ir ši dalis derinta ir su Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacija. Tos dvi sueigos yra perteklinės, pakanka vienos išplėstinės seniūnaičių sueigos (seniūnijos tarybos). Dėl ko? Kurgi jūs matote šiame išplėstinių seniūnaičių sueigos pavadinime bendruomeninių organizacijų atstovus? Jų nematome, o jie ten dalyvauja, nes dabar išrinkti seniūnaičiai turi balsavimo teisę ir bendruomeninių organizacijų pirmininkai arba atstovai. Jų čia nematyti. Tikrai jie turi atsirasti tokia bendrame pavadinime, kuriame nebūtų išskiriami tikrai seniūnaičiai, bet būtų ir seniūnijų tarybos. Nuėjus iki Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto, manau, galima bus dar patikslinti.

Ir pabaigai. Kaip matėte, neskaitysiu visų funkcijų, bet dar kartą turime sustiprinti šią išplėstinę seniūnaičių sueigą (seniūnijų tarybas) suteikdami daugiau įgaliojimų. Visų punktų nevardinsiu, bet paskutinis iš jų, kad jeigu išplėstinė seniūnaičių sueiga kreipiasi aktualiais klausimais į merą, tai jis turėtų per ne mažiau kaip 20 dienų pateikti motyvuotą atsakymą, o savivaldybės taryba kitame posėdyje po pateikto pasiūlymo arba užduotų konkrečių klausimų, aišku, galėtų tai svarstyti kitame tarybos posėdyje. Taigi, visi kartu stiprinkime mūsų savivaldą. Kviečiu palaikyti ir laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs tikrai jų sulauksite. Pirmas klausia gerbiamas E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Iš tiesų turbūt reikia ieškoti idealios formos, kaip ta savivalda veiktų apskritai žemiausiose grandyse. Manau, sudėtinga, nes norime, ir jūs dabar teikiate į valdymą įtraukti ir tas institucijas, kurios tam tikro vietos lygmens veikia, tarkime, seniūnaičius, kurie renkami, į vieną krūvą įdėti bendruomenes. Pagrindinė idėja buvo, kad vis dėlto kas nors seniūnui galėtų padėti skirstyti pinigus, jeigu jis turi. Vieni renkami, kiti koku nors kitoku būdu ateina, tai iš tikrųjų tas skirstymas neįmanomas. Apskritai ir jūsų įstatyme yra įdėta tai, kad vėlgi paliekamos tam tikros teisės savivaldybėms, tarkime, apskritai ar skirti pinigai seniūnijoms, ar ne.

Suprantu, buvo Konstitucinio Teismo sprendimai ir panašiai. Tai gal esmę reikia daryti. Vis dėlto neįmanoma, tarkime, vienodai tvarkytis visose savivaldybėse, kuomet sistema veikia nevienodai. O dabar kas nori, merai ir taip teikia tam tikrus prioritetus ir duoda pinigų seniūnijoms, vieni geriau, kiti blogiau, bet vis tiek duoda. Tai iš tikrųjų nematyti, kad įstatymas ką nors iš esmės keistų. Aišku, paraginimas tam tikras yra, bet esminių pokyčių nėra.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas Edmundai, žinau, kad jūs esate šalininkas ir visą laiką bendravote su Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacija ir padėdavote spręsti didesnius finansinius seniūnijų savarankiškumo klausimus, dėl to gerbiu jūsų nuomonę. Ir tai yra pirmas žingsnis, kad mes galėtume galų gale pradėti diskutuoti dėl vieno iš pagrindinių dalykų – finansavimo, tai yra dėl programinio seniūnijų finansavimo, o ne dėl veiklos planų. Manau, tada viskas atsistotų į savo vietas. Todėl tai yra pirmas žingsnis. Dėl to galėtų visi Seimo nariai (girdžiu įvairių nuomonių) teikti savo aiškius pasiūlymus ir visi kartu galėtume rasti patį geriausią, optimaliausią variantą.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausimą užduos gerbiamas E. Sabutis. Prašau.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Kęstuti, esate ne pirmus metus mažosios savivaldos propaguotojas ir iniciatorius, ir tikrai palaikau visas jūsų iniciatyvas. Jau teikiate šito įstatymo trečią variantą. Man atrodo, pagrindinis klausimas turėtų būti, kaip jūs įsivaizduojate, kodėl vis tik valdantieji nepraleidžia jūsų ir vis nenori tokio įstatymo projekto palaikyti?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Tikiuosi, kad valdantieji šį kartą praleis. Artėja rinkimai, reikės bendrauti su seniūnaičiais, su seniūnais, su bendruomenių organizacijų vadovais ir jie paklaus: na, ką gi jūs, gerbiami Seimo nariai, žengėte nors vieną žingsnį, kad palengvintumėte mūsų gyvenimą, kad mes galėtume įsitraukti į tuos procesus aktyviau, kad mes turėtume konkrečius rodiklius? Manau, kad šį kartą visi valdantieji šį klausimą išspręs teigiamai ir paskui galėsime toliau diskutuoti komitete. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų pritariu, nes visais atvejais seniūnaitis su bendruomene turi dirbti ranka rankon, čia kito kelio nėra. Kai važiuoju per bendruomenes, susitinkame ir matome, jeigu ten darbas yra viena kryptimi, tai sėkmingas ir darbas. Mano klausimas. Mes turime savivaldybių, kur nėra seniūnijų. Tai kas tada tuo pirmu smuiku groja tokiu atveju? Ir kas sudarys tą išplėstinę seniūnaičių tarybą? (*Balsai salėje*) Aš skaitau tą straipsnį, bet man vis tiek, ar taryba priima, na, rinkimai turi būti. Kas suorganizuos tada tokiu atveju? Ačiū.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ten, kur nėra seniūnijų, pirmu smuiku groja seniūnaičiai. Seniūnaičiai, taip, bet jie nėra prie seniūnijų. Šiaip kitose savivaldybėse organizuoja seniūnijos, bet, pavyzdžiui, Klaipėdos miesto seniūnaičiai yra labai aktyvūs ir jie tiesiog pavyzdžiai dirba dėl to, kad, na, ten nėra kitos alternatyvos. Tai liečia ir Panevėžio miestą, ir Neringos savivaldybę, atrodo, Visaginas dar yra. Tai čia yra jau vėlgi seniūnaitių sudarymo tvarka. Bendravimas labai priklauso nuo savivaldybės ir nuo savivaldybės mero. Priminsiu, kad jeigu net ir nėra tose vietose seniūnijų, bet yra bendruomeninės organizacijos, kurios irgi sudaro, kaip aš siūlau, seniūnijos tarybos būtų, tai jie ten ir svarsto tuos aktualius klausimus. Ypač aktualūs klausimai visiems yra dėl gatvių, kelių, vieškelio. Pagal savivaldybės tarybos nustatytus atitinkamus kriterijus jie apsversto ir pateikia toliau merui ir savivaldybės tarybai. Tai manau, kad, aišku, galima tobulinti, galima siūlyti įvairius variantus ir toms teritorijoms, kur nėra seniūnijų, bet, manau, turime žengti pirmą žingsnį ir paskui teikti savo pasiūlymus dėl šio įstatymo projekto.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Mielas kolega, išties pati esmė aiški ir ačiū jums už seniūnaičių darbų įvertinimą. Jūs minėjote, kad Lietuvos savivaldybių asociacija pritaria pozicijai...

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacija.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). ...teikiamam jūsų įstatymo projektui. Galbūt taip pat pasiūlė, kaip įgyvendinti praktiškai, kaip galėtų tai veikti? Kiekvienas įstatymas turi pagrindinį tikslą ne tik teoriškai, bet ir praktiškai įgyvendinti tai, ką jūs sumąstėte. Linkiu tai padaryti, trečias kartas tegu nemeluoja. O Savivaldybių seniūnų asociacijos nuomone, būtų malonu, jeigu sukonkretintumėte. Ačiū.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacija šitą projektą peržiūrėjo ir ji yra pritarusi. Taip, su kai kuriomis pastabomis, kurias aš dar pirminiame etape pataisiau, ir yra pritarimas. Lietuvos savivaldybių asociacija irgi neprieštarauja.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, aš vis dėlto norėčiau jūsų pasiteirauti, kodėl šis projektas, kurį jūs teikiate jau trečią kartą, stringa? Ar savivaldybės administracijos nenoras pasidalinti pinigais su seniūnaičiais, kurie tikrai turi gana didelius įgaliojimus, tačiau tam neturi jokio finansinio pagrindo, kad juos realizuotų? Vien tik bėgioti ir teikti pasiūlymus turbūt yra per mažai šiai pareigybei, todėl man nesuprantamas nenoras deleguoti prie funkcijų ir joms vykdyti reikalingą finansavimą. Norėčiau, kad jūs įvardintumėte tas priežastis. Na, bendraujate su Savivaldybių asociacija. Kodėl tos savivaldybės yra taip užspaudusios pinigus?

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Kaip minėjau... Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Kaip ir minėjau, yra labai skirtingai perskirstomi pinigai: vienos savivaldybės perskirsto gana nemažą kiekį per seniūnijas ir duoda didesnę savarankiškumą, kitos galbūt formaliau žiūri ir daugiau savo galias dabar išlaiko būtent mero dispozicijoje. Anksčiau daugiau savivaldybių administracijos direktoriai turėjo didesnius svirtus.

Manau, kad būtent dėl to mes patys, politikai, turime galų gale apsispręsti, ar mes einame decentralizacijos keliu, pasidalijimo valdžia. Tai būtent čia, Seime, mes ir turėtume pradėti diskusijas, kiek mes norime matyti aktyvių piliečių, kiek mes norime įtraukti savo bendruomenines organizacijas, įvairius aktyvius piliečius į visus procesus, kalbant apie, atrodo, ir nedidelius, bet labai svarbius tai vietos bendruomenei projektus ir jų finansavimą.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Vadinasi, balsuosime numatytu laiku. Dėkoju. Dabar tada vėl iš eilės einame atgaline tvarka, kadangi V. Semeška rodys prezentaciją, tai jo reikės palaukti.

12.09 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 59² ir 59⁵ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3564, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59¹, 59², 59³, 59⁴, 59⁵, 59⁶, 75 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3565 (*pateikimas*)

Einant iš eilės, 2-5.1 ir 2-5.2 klausimai – Sveikatos sistemos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Gerbiama Sejonienė, prašom, pateikimas. V. Semeška nori rodyti prezentaciją ir technikai turi pasiruošti. Mes susitarėme, kad tai bus vėlesnėje dalyje, matyt, po pietų. Prašom.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Bus labai trumpas pristatymas. Labai paprastas projektas, kuriuo siūlome, kad prie pateikiamos rinkai medicinos priemonės būtų pridėta Europos Sąjungos reglamentuose nurodyta informacija apie medicinos priemonės tinkamą naudojimą ir priežiūrą, parengta Lietuvos Respublikos valstybine kalba, tai yra lietuvių, arba (kas yra labai svarbu), jeigu informacija skirta tik sveikatos priežiūros specialistams ir sveikatos priežiūros įstaiga sutinka, – tik anglų kalba, be lietuviškos instrukcijos.

Šis projektas yra parengtas suderinus su Sveikatos apsaugos ministerija ir Valstybine akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba. Kodėl jį reikėjo parengti? Yra daug ir gamintojų, ir platintojų, ir pačių įstaigų prašymų dėl tokio reguliavimo. Kodėl? Todėl, kad ypač dėl tų sveikatos priemonių, kurių reikalingi nedideli kiekiai, tas instrukcijų lietuvių kalba parengimas labai padidina rengimo ir pristatymo kaštus. Tai užkerta kelią, galimybę pristatyti naujausių technologijų produktus. Toks reguliavimas Lietuvos Respublikoje jau yra. Gali būti anotacija, instrukcija retų vaistų.

Kokią naudą duotų projektas? Matyt, užtikrintų nenutrūkstamą medicinos priemonių tiekimą rinkai. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia gerbiamas J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiama kolege, viskas būtų puiku, ką jūs teikiate, jei visi medikai privalėtų gerai mokėti anglų kalbą. Bet vis dėlto dalis medikų tikriausiai mokėsi vokiečių ar prancūzų kalbos. Ir štai jie gauna kokį nors prietaisą, o instrukcija anglų kalba. Kaip jiems verstis? Jei daromas kokių nors prietaisų viešasis pirkimas, kodėl vis dėlto nepareikalauti, kad tiekėjas tą instrukciją kokybiškai išverstų? Ar tikrai jau čia tokie dideli kaštai?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju už klausimą, gerbiamas Jurgi. Tik noriu pastebėti, kad kalbame ne apie prietaisus, o apie medicinos priemones. Ne veltui yra įrašyta, kad tik sveikatos priežiūros specialistams ir tik tuo atveju, jeigu įstaiga sutinka. Matyt, įstaigos administracija yra įvertinusi, ar jos darbuotojai mokės naudotis tomis medicinos priemonėmis, kurių anotacijos, instrukcijos yra tik anglų kalba.

Dar iš savo kaip medikės patirties galiu pasakyti, kad ne tik su medicinos priemonėmis, bet ir su tikrai sudėtingais medicinos prietaisais yra tekę dirbti, pradedant nuo paprastesnių rentge-

no aparatų ir ultragarso aparatų iki tokių sudėtingų kaip magnetinio rezonanso tomografijos aparatas ir net pozitronų emisijos tomografijos aparatas. Buvo ten tie *manualai*, vadinamosios instrukcijos, naudotojo vadovai, ir lietuvių kalba, bet galiu patikinti, kad nei aš, nei mano kolegos nė karto nesame jų atsivertę. Jeigu reikia, tai visada naudojame anglišką, nes jisai yra suprantamesnis. Ir dauguma vartojamų medicinos terminų yra būtent angliškų, mes juos tik sulietuviname.

Antra. Žinau, nepaisant to, kad kai kurių sveikatos priežiūros specialistų pirmoji užsienio kalba yra prancūzų, vokiečių ar bet kuri kita, kaip jūs ir sakote, tikrai pagrindinė literatūros, kuria mes naudojames kiekvieną dieną ir keldami savo kvalifikaciją, ir disertacijas rašydami, kalba vis dėlto yra anglų kalba. Niekada tai nesudaro didelių problemų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną gerbiamas A. Čepononis. Prašom.

A. ČEPONONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, pirmininke. Tribūnoje – Radviliškio Gražinos pagrindinės mokyklos mokytojai ir moksleiviai. Mieli kolegos, pasveikinkite. Tai aktyviausias rajono kolektyvas. Ačiū. Susitiksime.

PIRMININKAS. Pasidžiaukime Radviliškio rajono moksleiviais. Dėkoju.

Dabar gerbiamas E. Pupinis užduos klausimą. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Jūs minėjote, kad terminais gerai operuojama, bet, pavyzdžiui, kai kurie techniniai dalykai, čia galbūt daugiau apie vaistus, na, ne taip viskas paprasta, kaip gali atrodyti. Ypač, kaip čia buvo minėta, dėl tos kalbos skirtumų mokyklose: kai kurie anglų mokosi, kai kurie dar ir kitas pasirenka.

Kai pasižiūriu, net paprasčiausių įrengimų kai kurios anotacijos arba instrukcijos vis dėlto yra lietuvių kalba. Tarkime, jei perki buitinę techniką ir panašiai. Iš tikrųjų neturėtų būti tam tikra problema. Bet klausimas toks. Ar tikrai yra suderinta su tam tikrais poįstatyminiais aktais dėl lietuvių kalbos? Faktiškai visada buvo kalbama, kad lietuvių kalba turi būti vartojama, ypač kalbant apie įrengimus ir kitus dalykus. Ar reikės keisti poįstatyminius aktus, atsižvelgiant į šiuos jūsų pasiūlymus? Ačiū.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas Edmundai, ačiū už klausimą. Nėra klausimo dėl lietuvių kalbos vartojimo, nes sveikatos priežiūros specialistai valstybinėse įstaigose ir taip privalo vartoti lietuvių kalbą. Bet manipuliuoti, jeigu jūs pastebėjote, ta pati jūsų minėta buitinė technika – vis dėlto visos funkcijos, įvairūs mygtukai, rankenėlės, yra angliškos, taip? Lygiai taip pat ir sveikatos priežiūros ir medicinos priemonės, ir medicinos įrenginiai – visur tos funkcijos yra anglų kalba. Tai nesudaro jokių sunkumų sveikatos priežiūros specialistams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama O. Leiputė, tačiau, man atrodo, aš jos nematau salėje. Tada gerbiamas A. Veryga. Jo tikrai nematau. Gerbiama L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Manau, kad labiausiai ir kliūva dėl valstybinės kalbos vartojimo. Aš noriu paklausti: kas įteisinta ir kokia kalba Konstitucijoje? Ar mes norime ir jūs dabar norite pasakyti vėl, kad anglų kalba, kai skaito lektoriai, jaunimas parvažiavęs visiškai lietuviškų žodžių nebesurenka, mums svarbiausia? Tai kokia valstybinė kalba yra įteisinta Konstitucijoje?

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiama Laima, aš visiškai nenoriu pasakyti, kad lietuvių kalba nėra valstybinė Lietuvos kalba. Bendraujant su pacientu privaloma, aišku, naudoti lietuvių kalbą ir būtų puiku, kad visi pacientai mokėtų valstybinę kalbą. Dabar mes kalbame ne apie kalbos vartojimą, nes pagal jūsų logiką tada turėtume uždrausti skaityti užsienio kalba ir literatūrą, nes jinai parašyta nevalstybine kalba. Bet tai yra elementarus techninis dalykas, kuris nėra plačiai vartojamas, kuris yra skirtas tik sveikatos priežiūros specialistui, kuris naudos tą medicinos priemonę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis klausimą užduos gerbiamas S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Na, neišžižėskite, kolege, bet šokiravo tas jūsų pristatymas. Noriu pratęsti kolegės mintį: ar tai nepažeidžia konstitucinio įstatymo? Paskui mes net nebejauciame tų įvairiausių bėdų. Šiandien, va, visi ir jūs sakote, „naudojame žodžius“, „naudojame“ ten lietuviškus ar rusiškus žodžius, tai noriu pasakyti, kad naudojame daiktus, o žodžius vartojame. Tai kai tokios kaip jūsų normos pristatomos, paskui net nebekreipiame dėmesio į kitus niuansus, kurie griaua visą mūsų kalbinę sistemą. Ačiū.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Stasy, už pastebėjimą. Aš tikrai dar kartą pakartosiu, kad tai niekaip nesusiję su konstituciniu įstatymu ir su lietuvių kalbos vartojimu, tai yra labai siauram ratui – sveikatos priežiūros specialistams skirtos instrukcijos, kad jie galėtų naudoti teisingai sveikatos priežiūros priemones arba tam tikrus įrengimus, kas čia, šitame įstatyme, neminama. Tai niekaip nesusiję su pačios kalbos vartojimu ar nevartojimu.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar už projektą norėtų pasisakyti gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas kolega. Replikuoju J. Razmai: nereikia, Jurgi, stebėtis, kad lietuvių kalbos nebus kaip pagrindinės, kur jūs ten sakėte, jūsų partijos pirmininkas labai sėkmingai naikina Lietuvoje viską, kas yra susiję su lietuvių kalba. Žiūrėkite, rusų kalbą jau panaikino, lietuvių kalbą mes naikiname greitai. Tai aš tikrai už tokį projektą, nes jeigu konservatoriai dar vieną kadenciją, tai mes Kremlių turėsime šičia, nes, na, stipri moteris – stipri valstybė, stiprus prezidentas, o jeigu užsienio reikalų ministras dar kaklaraištį su Rusijos vėliava užsiriša tarptautiniame NATO renginyje, tai išvis nieko nėra keičiau, žinokite, už jus. Balsuojame už.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti, kad ir kokie jie būtų. Dabar dar nėra balsavimo lango, tai tada, vadinasi, mes balsuosime balsavimo lango metu.

12.20 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 15⁵ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3596, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 1, 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3597, Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 23, 32, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3598, Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3599, Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52¹, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11², 27², 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3600 (pateikimas)

Aš matau, mūsų salėje yra gerbiama A. Armonaitė, ekonomikos ir inovacijų ministrė, tai ji galėtų mums pateikti labai svarbius klausimus – 2.3-3, 2.3-4, 2.3-5, tai yra Žemės įstatymo, Statybos įstatymo ir Statybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymų projektus. Prašau.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkoju, pirmininke. Mieli kolegos, pristatau įstatymų paketą, kuris atneša esminius teisinius pokyčius, leisiančius atverti duris gynybos ir saugumo pramonei, stambioms investicijoms, kurių vienas pirmųjų tikriausiai projektų, gal ir pirmasis projektas galėtų būti „Rheinmetall“ amunicijos gamykla Lietuvoje. Visame pasaulyje vyriausybės daro labai daug, kad pritrauktų tokias investicijas. Turėdami omenyje mūsų geopolitinę situaciją, mes turime dirbti dar daugiau. Lietuvos procedūros turi būti greičiausios, mūsų biurokratija turi būti draugiškiausia, mūsų politikai turi būti proaktyviausi tam, kad ne tik taptume saugesni, bet ir sukurtume gerai apmokamas darbo vietas ir aukštą pridėtinę vertę, kas, žinoma, augins ir mūsų Lietuvos ekonomiką. Tai, kad Lietuva ir galimybėmis investuoti Lietuvoje į gynybos ir saugumo pramonę tiki ir Vokietijos investuotojai, Jungtinių Amerikos Valstijų investuotojai, Prancūzijos investuotojai, rodo, kad jie mato Lietuvą kaip saugią ir perspektyvią šalį. Mes turime padaryti dar daugiau.

Štai aš ir noriu jums pristatyti mūsų įstatymų pakeitimus: Investicijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimus, Teritorijų planavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimus, Žemės įstatymo ir Statybos įstatymo pakeitimus. Iš esmės šitais pakeitimais mes siūlome dėl stambių investicinių projektų, kurie užtikrina neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, suteikti būtent galimybę greičiau atlikti visas administracines procedūras, reikalingas veiklai Lietuvoje pradėti. Tai yra kad būtų kuo operatyviau atliekami ir žemėtvarkos procesai, ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimas, ir visa kita. Šiuo metu yra nesudarytos teisinės galimybės iš esmės pagreitinti neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius tenkinsiančių gamybos projektų veiklos Lietuvoje pradžią. Pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą preliminarus terminas, per kurį neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius tenkinantis stambus gamybos projektas galėtų įgyvendinti būtinus paruošiamuosius procesus iki gamybinių statinių pradžios, yra apie dveji–dveji su puse metų. Mes norime tai iš esmės pakeisti.

Taigi įstatymais siūlome tokius pakeitimus. Investicijų įstatymo projekte siūlome įtvirtinti galimybę stambų projektą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu pripažinti užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius. Taip pat numatyti, jog tokiam specifiniam stambaus projekto porūšiui galės būti taikomos ir kitos Investicijų įstatyme nenumatytos specialios investavimo ir verslo sąlygos, kaip jos yra apibrėžtos kituose teisės aktuose.

Žemės įstatymo projektu siekiame įtvirtinti, kad specialiosios paskirties projektu būtų išsprendžiami visi stambaus projekto, Vyriausybės nutarimu pripažinto užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, įgyvendinimui svarbūs su žemės sklypo paruošimu, veiklos vykdymu susiję klausimai, tai yra žemės sklypų formavimo, pertvarkymo, paėmimo visuomenės poreikiams procedūros ir naudojimo sąlygų nustatymas: paskirtis, naudojimo būdas, servitutai ir kita.

Atsižvelgdami į Žemės įstatymo projekto nuostatas, Teritorijų planavimo įstatymo projektu įtvirtiname, kad bendrosios teritorijų planavimo nuostatos yra netaikomos teritorijoms, dėl kurių pagal Žemės įstatymą yra rengiami specialiosios paskirties projektai.

Ir paskutinis įstatymo projektas, kurį keičiame, tai yra Statybos įstatymo projektas. Juo įtvirtiname, kad stambiais projektams, Vyriausybės nutarimu pripažintiems užtikrinančiais neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, įgyvendinti reikalingų statinių statyba galėtų prasidėti anksčiau, o statybą leidžiantys dokumentai būtų rengiami ir tvirtinami lygiagrečiai statybų procesui, kas leistų gerokai sutrumpinti gamybinių statinių statybos terminus. Noriu pabrėžti, kad joks kitas reguliavimas – nei poveikio aplinkai reguliavimas, nei kitas su statybomis susijęs reguliavimas dėl saugos, dėl kitų dalykų nėra keičiamas. Tiesiog *paraleliname* procedūras, kad projektas galėtų būti įgyvendintas greičiau. Manau, kad pakaks turinio pristatymui. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju, iš tikrųjų klausimų labai daug. Matyt, dar atskleisite projekto esmę. Pirmas klausia gerbiamas A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiama ministre, būtumėte iš tikrųjų šaunuolė, jeigu nevertintume tuo aspektu, kad nė vienos frazės nėra apie tai, kad užtikrintume žmonių saugumą ir jų gyvenimo sąlygas.

Noriu jūsų paklausti, kokių minimalių atstumu nuo artimiausių gyvenviečių bus statomos tokios gamyklos? Kokį poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai turės tokių gamyklų statybos ir veikimas? Kaip bus užtikrinamas tokių gamyklų ir šalia esančių gyventojų saugumas įvertinant, kad tai taps automatiškai potencialiu taikiniu priešams? Kokią naudą gaus valstybės biudžetas už tai, kad tokios gamyklos atsiras Lietuvos teritorijoje? Didelių karinių gamyklų statyboms ir veikimui yra būtina specifinė infrastruktūra. Kas apmokės tokios infrastruktūros sukūrimo išlaidas? Tik nemeluokite sakydami, kad turėsime galimybę apsirūpinti gaminama karine technika ar amunicija, nes dar tiek suprantame, kad gamyklos savininkas...

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (MSNG). ...o ne tos valstybės teritorija spręs...

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (MSNG). ...ką kam kada ir už kiek bus galima parduoti.

PIRMININKAS. Ačiū, supratome klausimą. Laikas! Dėkui.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkui. Pabandysiu dalykiškai atsakyti. Tokie stambūs projektai negali būti vystomi urbanizuotose teritorijose, kitaip tariant, ten, kur yra daug gyventojų, kur yra pripažintos teritorijos urbanizuotinomis, tokios gamyklos ten nestovės. Bet Lietuvoje dar yra vietos didelėms gamykloms, ir ten, kur sklypai, žemė atitiks investuotojų projekto esmę, ten, kur Lietuvai matysime naudingą bendradarbiavimą ir investicijų pritraukimą, tikrai tokius projektus vystysime.

Man labai gaila, kad jūs vis dėlto šitą temą paėmėte ir naudojate gal politiniams dividendams susikurti, priešinantį pačiam projektui, nes Lietuva, vystydama gynybos ir saugumo investicijas, taps gerokai saugesnė, nes tokie objektai yra saugomi labiau negu bet kurie kiti. Yra atitinkami protokolai, kaip tas turi būti padaryta, ir įmonės, kurios investuos, taip pat investuos ne tik

į savo gamyklos saugumą, bet ir apskritai į visos teritorijos saugumą. Tai kviečiu patikėti ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas G. Paluckas. Prašau.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama ministre, už projektų pristatymą, bet leiskite, aš tiesiog pacituosiu buvusio krašto apsaugos ministro poziciją, kai mes visai neseniai svarstėme Teritorijų planavimo įstatymo, Statybos įstatymo pakeitimus, apie Rūdninkų poligoną. „Šis poligonas pripažintas kaip ypatingos valstybinės svarbos projektas ir toks statusas leidžia užtikrinti skubų poligono įkūrimą ir sutrumpinti įgyvendinimo laikotarpį nuo penkerių metų iki 6 mėnesių.“ Kitaip tariant, valstybė savo arsenale turi tam tikrų instrumentų, kurie leidžia sutrumpinti visas administracines, teritorijų planavimo ir panašias procedūras, ir tai yra naudojama ir bus naudojama ateityje ne kartą. Savo įstatymo pataisomis jūs įvedate naują sąvoką, naują instrumentą, tai yra stambus projektas. Ar šiuo metu tam tikrai yra poreikis?

Tai yra mano pagrindinis klausimas, ar tikrai to reikia, nes iš pateiktų įstatymų projektų ir aiškinamojo rašto aš nematau nė vienos procedūros, kuri būtų *suparalelinta*. Tai, kad yra atsisakoma pirminio statybos leidimo...

PIRMININKAS. Laikas!

G. PALUCKAS (LSDPF). ...ir laukiama, kol jis bus, niekaip nekeičia esmės, kad reikės projektavimo sąlygų ir kitų dalykų. Ačiū.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkui. Aiškus klausimas. Šiuo metu Lietuvoje galioja teisinis reguliavimas, skirtas stambioms investicijoms. Tai yra jeigu įmonė investuoja bent 20 mln. eurų kapitalo investicijų, jeigu sukuria tą tam tikrą darbo vietų skaičių ir taip toliau, yra užtikrinamas tam tikras institucinis žaliasis koridorius investicijoms. Šio teisinio reguliavimo pagrindu mes darome įstatymo pakeitimus, šituos įstatymo pakeitimus. Kitaip tariant, mes nesukuriame visiškai naujo teisinio reguliavimo – mes pakoreguojame esamą reguliavimą, kai investuojama į gynybos ir saugumo situacijai reikšmingus investicinius projektus.

Dabar pagrindiniai pokyčiai, kurie liečia reguliavimą šiais įstatymų pakeitimais, yra keli. Investicijų įstatymas yra pagrindinis pokytis, kuris suteikia teisinį pagrindą kitiems pakeitimams. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos institucija vertina investicinius projektus, tas paraiškas pagal aiškius kriterijus Krašto apsaugos ministerijos motyvuotu teikimu, jog tai yra reikšmingas projektas Lietuvos gynybos ir saugumo situacijai, einame į Vyriausybę, nustatome statusą. Tokiu būdu galima aktyvuoti kitas procedūras, tokias kaip jūsų jau paminėta Statybos įstatymo projekte numatyta galimybė derinti paraleliai statybos leidimą, visuomenės informavimo kai kurie dalykai irgi keičiami, kadangi informacija gali būti jautri, kai kurie viešinimo etapai yra tiesiog eliminuojami. Ir žemėtvarkos procesai yra tvarkomi vienu dokumentu, tai yra būtent rengiant tą specialų planą. Pažiūrėkime, kaip tai veikia praktikoje. Jeigu ką, dar pakoreguosime. Bet iš esmės, aš manau, Lietuva galėtų tapti viena iš draugiškiausių jurisdikcijų toms investicijoms Europoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Ministre, šiek tiek priešistorės. Lietuvos lenkų rinkimų akcija dar pirmo saugumo ir gynybos susitarimo tarp partijų metu įrašė, kad reikia plėtoti karinę pramonę Lietuvoje. Aišku, buvo žiūrima šiek tiek su tokia pašaipėle net ir iš didžiųjų partijų. Na ir išaušo ta diena, kai jau stveriamo ir norime pagreitinti procesus.

Mano pirmas klausimas. Kaip jūs paminėjote, lygiagrečiai bus daromas poveikio aplinkai tyrimas ir lygiagrečiai projektuojami dokumentai. Tai ar negausime teisinės kolizijos, kai vieni techniniai projektai eis greičiau, o visuomenė ims ir nepritar, tarkime, kokiam nors projektui? Kaip tuomet bus? Ar neįstrigsime ginčiuose? Vienas momentas.

Antras momentas. Kodėl jūs nesiūlote dabar veikiančioms Lietuvos kapitalo įmonėms, kurios galėtų perkvalifikuoti savo veiklą, pavyzdžiui, tekstilės, odos perdirbimo, nes tikrai gebame pasiūti ir uniformas, pagaminti amunicijos dalis ir taip toliau? Aš pasigendu vis dėlto ne užsienio valstybės kapitalo, nors ir labai didelės ir, aišku, įtakingos įmonės, bet ką mūsų verslininkams jūsų Ekonomikos ir inovacijų ministerija gali pasiūlyti?

A. ARMONAITĖ (LF). Labai aiškus klausimas ir paprastas atsakymas. Šiais įstatymų pakeitimais galės pasinaudoti bet kokia įmonė, nepriklausomai nuo kapitalo kilmės, vadinasi, ir užsie-

nio kompanija, ir lietuviška kompanija, jeigu atitiks stambaus investuotojo, stambios investicijos kriterijus, jeigu gaus motyvuotą Krašto apsaugos ministerijos pritarimą, jog tai yra svarbus projektas Lietuvos gynybos ir saugumo situacijai. Žinoma, mes neprivilegiuojame kaip nors užsienio kapitalo lietuviško kapitalo atžvilgiu. Aš labai kviečiu dabar Lietuvoje veikiančias įmones, ypač tas, kurios veikia inžinerinės pramonės srityje, kurios veikia automobilių pramonės srityje ir kitose, galvoti apie naujus veiklos laukus. Tikrai bus galimybė pasinaudoti šiuo teisiniu klimatu, šiuo teisiniu reguliavimu ir lietuviškomis įmonėmis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pagal laiką, man atrodo, paskutinis klausimą užduos gerbiamas V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama ministre, aš suprantu, kad jūsų svajonės šiuo įstatymu sukurti karo pramonės mokestinį rojų Lietuvoje, kad iš viso jiems nereikėtų nieko mokėti. Tada suprantu, kam ta reklama „Skirkime 4 % gynybai“, nes visi taikosi į tuos pinigus ir nemokėti mokesčių. Bet dabartiniai galiojantys įstatymai leidžia kurtis LEZ'uose, nemokėti mokesčių. Labai daug įvairių išimčių jau yra padaryta. O dabar išeina taip, kad netgi konstitucinės žmonių teisės bus pastumtos į šoną. Pavyzdys. Akmenės rajone norėjo kurti poligoną. Šiandien 50 % poligonų buvusių teritorijų yra neišnaudojama, bet jie sugalvoja naują teritoriją. Tai kam kuriamas visas tas rojus ir kodėl norima išjungti įstatymus? Ir aš noriu priminti, kad stambių investicijų įstatymu jūsų ministerija panaikino darbuotojų reikalavimą. Dabar darbuotojų iš viso nebereikia.

A. ARMONAITĖ (LF). Seimas balsavo.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Bet jūsų atneštas įstatymas. Tai šiandien, pavyzdžiui, kur norėjo kurti vandenilio gamyklą Akmenėje, mes sužinojome, kad jie nieko neįdarbina, galės įdarbinti vieną žmogų ir visiškai nemokėti mokesčių. Puiki iniciatyva.

A. ARMONAITĖ (LF). Tai yra netiesa, tai yra tiesiog nekorektiška informacija. Darbuotojų kriterijus yra paliekamas, bet tiesa, kad jis buvo pakeistas, nes šiandien nereikia sukurti tūkstančių darbo vietų, kad galėtum sukurti gerus, inovatyvius produktus. Be to, Lietuva netgi negali pasiūlyti tūkstančių darbuotojų kai kurių įmonių poreikiams. Bet jūsų klausimo čia buvo gal tik viena iš dalių. Žiūrėkite, Lietuvai verkiant reikia ne tik investicijų, ne tik aukštos pridėtinės vertės ir darbo vietų, mums reikia investicijų, reikšmingų investicijų, gynybos ir saugumo srityje. Aš laikau tai savo konstitucine pareiga padaryti viską, kad tokios investicijos ateitų. Tam galima pritariti, tam galima nepritariti. Aš kviečiu pritariti įstatymų pakeitimams, diskutuoti komitetuose. Vyriausybė prašo skubos, kad turėtume reikšmingų investicijų. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas J. Jarutis per šoninį mikrofoną.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kadangi didelis įstatymų projektų paketas, kviesčiau, siūlyčiau pratęsti dar bent 10 minučių klausimų ir atsakymų laiką, nes prašo skubos. Vis tiek mes turime gauti atsakymus į visus klausimus. Kaip jūs manote?

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Tai nėra, tiesą sakant, labai didelis paketas, bet dėl kompromiso dar 5 minutes pratęsiame, nes ir balsavimo langas yra, susikaupė daug balsavimų. Kolegos, jauskime ribas.

Gerai, tada klausia J. Jarutis. Mes tuoj įjungsiame sistemą iš naujo, bet per tą laiką Jonas galėtų klausti.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke, kad atsižvelgėte į prašymą. Taip atrodo, kad aš čia sau išsiprašiau, bet turbūt dar pora kolegų galės paklausti. Gerbiama ministre, nekvestionuojame šitų klausimų sprendimo poreikio ir reikalingumo. Į daugelį klausimų jūs atsakėte. Aš suprantu, kad šiuose konkursuose galės dalyvauti ir mūsų karinės pramonės gamintojai, neskirta vien tik „Rheinmetall“ ar dar kokiai kompanijai.

Mano klausimas būtų, ar neužtenka dabartinės įstatyminės bazės šiems procesams suvaldyti? Aš, kaip praktikas, dirbęs savivaldoje, žinau, kad vietoje trejų metų tam tikrus dalykus galima padaryti per metus, per pusantį, tiesiog tam įdėjus pastangų, „nulaužus“ (kabutėse sakau) tam tikrus biurokratinius dalykus. Nes nebūtina atsakyti į klausimą po mėnesio, kai galima atsakyti ir pirmą dieną, jeigu atsakymas yra aiškus. Tai tie procesai yra valdomi. Manau, kad Vyriausybė gali šituos dalykus daryti ir nereiktų čia specialių kažkokių įstatymų. Juo labiau kad labai sunkiai suprantama...

PIRMININKAS. Laikas!

J. JARUTIS (LVŽSF). ...kaip galima statyti gamyklą be statybos leidimo, be poveikio aplinkai vertinimo...

PIRMININKAS. Laikas!

J. JARUTIS (LVŽSF). ...ir taip toliau. Kas būtų, jeigu tai?..

PIRMININKAS. Laikas, dėkui.

A. ARMONAITĖ (LF). Pabandysiu atsakyti nuo jūsų pasisakymo paskutinės dalies. Poveikio aplinkai vertinimas nėra keičiamas. Projektai turės atitikti visus poveikio aplinkai reikalavimus. Labai prašau, išgirskite. Tai nėra keičiama. Aš ir asmeniškai kaip Lietuvos pilietė nenorėčiau, kad tai keistųsi, nes tai turi būti įvertinta. Tai pirmas dalykas.

Antras dalykas, patikėkite, jeigu būtų buvusi galimybė nekeisti teisinės bazės, mes nebūtume to ir darę, na, net neatnešę, nes tiesiog procesai vyktų greičiau. Tačiau atlikę gana kompleksinę reguliavimo vertinimą identifikavome, jog tokius svarbius projektus vystyti užtruktų dvejus metus ar dvejus su puse metų, nes yra gana daug reikalavimų, susijusių su bendrojo planu, bendraisiais planais, žemėtvarkos procesais, teritorijų planavimu, ir visa kita.

Tai, kad mes turime karą savo kaimynystėje, verčia visus sunerinti, bet kartu ir daryti rimtus namų darbus. Tai yra namų darbai, kuriuos mes, kaip Vyriausybė, darome ir dėl to yra šitie įstatymų pakeitimai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas G. Kindurys. Prašom.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, aš iš kitos pusės noriu pažvelgti į šitą projektą. Šiuo metu kaime namų valdoje, kuri yra prie kelio, faktiškai neįmanoma pastatyti namo, nes jis yra kelio apsaugos zonoje, nors dauguma namų toje zonoje stovi jau gal ir šimtmečius. Ir to neįmanoma suderinti.

Praeitais metais esu Seimui pateikęs projektą, kad toks niuansas būtų ištaisytas, tačiau svarstymo stadijos tas projektas niekaip nepasiekė. Dabar gi siūlote lengvatą, kad be statybos leidimo galėtų būti pradėtas didžiulis objektas. Kaip, jūsų nuomone, paaiškinti žmonėms, įsigijusiems namų valdą kaime ir norintiems pasistatyti greta kaimynų, kur šimtmečius stovi kiti namai, kad jiems čia draudžiama, Seimas to projekto nesvarsto, o tokius didžiulius objektus be statybų leidimo leidžia?

Ir antras klausimėlis: o kas bus, jei vėliau paaiškės, kad tas objektas neatitinka kokių nors reikalavimų – ar vietos, ar techninių?

A. ARMONAITĖ (LF). Visus reikalavimus projektai turės atitikti, jie niekur nedingsta, tiesiog procedūros įjungiamos paraleliai. Tai iš esmės ir greitina procesą, ir daro Lietuvą patrauklesnę tokių investicijų vystymui. Aš pasakysiu, ką aš asmeniškai atsakyčiau žmonėms, apie kuriuos jūs kalbate. Jeigu į Lietuvą ateitų tokios kompanijos kaip „Rheinmetall“, mes ne tik būtume saugesni, bet ir mūsų biudžetas surinktų daugiau pajamų ir būtų sukurtos darbo vietos, kuriose mokėtų gerus atlyginimus. Man atrodo, kad to nori visi: ne tik Vyriausybės nariai, ne tik investuotojai, ne tik žmonės, gyvenantys mieste, bet ir žmonės, gyvenantys kaime.

Dabar dėl jūsų konkretaus atvejo, na, atsiprašau, gal negaliu pakomentuoti, apsaugos zonos – ne visai mano sritis, bet, matyt, Vyriausybė tikrai mielai pateiks poziciją konkrečiu klausimu, nuo kurio jūs ir pradėjote.

PIRMININKAS. Dėkoju. Na, ir tikrai paskutinė klausia gerbiama G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū. Ministre, dabar jūs pati sau prieštaraujate: sakote, ateis tikrai didelė įmonė, tikrai visiems reikia ir manau, kad čia nekvestionuojamas klausimas. Bet ji taip pat gaus lengvatas, bus atleista nuo mokesčių ir panašiai. Jūs sakėte, atneš daug pridėtinės vertės.

Antras klausimas. Man taip pat, kaip ir Gintui, neaišku, nes turiu labai nekokią praktiką, kai didelės įmonės įsikūrė šalia gyvenvietės (na, 10, 20 metrų nuo paskutinės sodybos) ir pirma pasistato, o paskui jau ieško, sakykime, popieriukų, kurie leistų veikti. Jeigu jie pastatys ir neatitiks reikalavimų, jie neveiks?

A. ARMONAITĖ (LF). Ne. Čia kažkas iš salės sako: veiks. Tai nėra tiesa. Jeigu neatitiks reikalavimų, statybos leidimas nebus išduotas, įmonė tiesiog negalės vykdyti operacijų. Turės atitikti.

Tai yra, na, man atrodo, logiška, nes Lietuva yra teisinė valstybė, kurioje veikia teismai, kurioje veikia įstatymas. Tai tikrai kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai už. Gerbiamas A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gynybos pramonės reikalai šiuo laikmečiu yra labai aktualūs. Lietuva iki šiol neturėjo didelės gynybos pramonės pajėgumų, į kuriuos būtų dedamos didelės užsienio investicijos, nors šiaip jau Lietuvos gynybos pramonės smulkių ir vidutinių įmonių kontingentą sudaro bene 67 įmonės. Įstatymo projektą, žinoma, reikėtų priimti svarstyti, teikti siūlymus, apibrėžti tuos reikalavimus. Kaip ir nurodyta teisininkų išvadose, reikia kai kurių reikalavimų patikslinimo. Tai, aš manau, bus galima padaryti svarstyimo metu. Bet šiuo atveju Vokietijos gynybos pramonės milžino investicijos paprastai traukia ir kitas investicijas, o apsirūpinimas amunicija šiuo laikmečiu kiekvienai šaliai, mūsų regiono šaliai, yra nepaprastai aktualus. Dideli kiekiai tokios amunicijos kaip 1,55 milimetro artilerijos amunicijos gamyba yra aktualu visoms regiono valstybėms: visoms Baltijos valstybėms, aktualu Lenkijai, aktualu, tiesą sakant, ir tolimesnėms valstybėms. Sudaromas sąlygas bus galima naudoti, aš manau, ir kitoms stambioms investicijoms, jeigu tokių bus. Aš kviesčiau dabar po pateikimo tikrai pritarti šiam projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš – gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, mes kalbame ne apie pliusinių žaisliukų gamybą – mes kalbame apie karinę pramonę, kurios investuotojui būtų suteiktos galimybės apeiti šiandieną egzistuojančius teisės aktus. Čia turbūt kelia didžiausią susirūpinimą. Ką kalbėtų ministrė, patikėkite, nepatikėkite, tikrai ši Vyriausybė ir ši valdančioji dauguma nekelia pasitikėjimo nei mums, kaip opozicijai, nei visai visuomenei (tai rodo visuomenės apklausos). Aš suprantu, nepavyko G. Landsbergiui pritraukti investicijų, sakyčiau, priešingai, – išvaikė visus investuotojus mosuodamas karo kirviu. Dabar valdantieji bando įgyvendinti planą B – pritraukime karines investicijas. Taip, jos reikalingos Lietuvai, bet jos turi būti ne tokios. Pavyzdžiui, konservatoriai statė Giraitės ginkluotės gamyklą. Tai gamykla, gaminanti šovinius, puiki teritorija, tačiau jokia gamyba du dešimtmečius ten nevyko. Puiki, sutvarkyta teritorija. Aš manau, kad ne čia... mes suteiksime teisę apeiti įstatymus. Kolegos čia klausė ir kalbėjusieji siūlė trumpinti terminus, o trumpinti terminus, pripažinus valstybės svarbos objektu, tikrai galima. Ir tai reikia daryti. Apeiti – tai nevalia.

Aš manau, tikrai tų procedūrų užtektų, pripažinus valstybės svarbos objektu kad ir karinės pramonės objektus, o ne taip: ministrė pasakė, investuotojas bes pirštu, kur panorės, štai aš būsiu čia. Tai ne pliusinių žaisliukų gamyba. Tai yra visuomenei pavojingi objektai, potencialūs taikiniai, todėl turime elgtis atsakingai savo valstybėje. Siūlau labai rimtai pagalvoti.

PIRMININKAS. Laikas! Dėkoju. Motyvai išsakyti. Aš irgi nuoširdžiai tikiuosi, kad ten ne pliusinius žaisliukus gamins.

Dabar, gerbiami kolegos, galėtume apsispręsti ir balsuoti. Aš kviečiu rimties, susikaupimo, nes dabar ir yra balsavimo langas. Pagal tokią mūsų tradiciją, paprastai ir pradedame savo balsavimo raundus nuo paskutinio pristatyto projekto.

Taigi 2-3.1, 2-3.2, 2-3.3, 2-3.4, 2-3.5 klausimai. Tai yra Investicijų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto ir lydimųjų įstatymų projektų visuma, pristatyta ekonomikos ministrės A. Armonaitės. Balsuojame po pateikimo dėl šių projektų.

Užsiregistravo 114, balsavo 113: už – 99, prieš – 3, susilaikė 11. Taigi po pateikimo yra pritarta.

Gerbiami kolegos, mano supratimu, Ekonomikos komitetas yra siūlomas kaip pagrindinis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar tuomet kitas dalykas. Aš suprantu, Vyriausybės yra siūloma skubos tvarka. Taip? Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Manau, kad klausimas yra išspręstas. Nebent L. Kasčiūnas dar kažką norėtų per šoninį mikrofoną. Prašau.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Aš tik noriu pasitikslinti, gerbiamas pirmininke. Vienintelis komitetas, taip?

PIRMININKAS. Taip.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Svarstymo data numatyta balandžio 18 diena. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Klausimą išsprendėme.

Dabar tuomet grįšime iš eilės taip, kaip mes dirbome, apsvarstėme nemažai čia projektų. Pratęsiu balsavimo langą, kol bus pabalsuota dėl apsvarstytų projektų.

12.50 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5¹ ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3385(4) (svarstymo tęsinys)

Toks yra 1-9 klausimas – Švietimo įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3385. Balsuojame po svarstymo dėl Švietimo įstatymo. Balsavimo langą pratęsiu, kol pabalsuosime dėl apsvarstytų projektų. Dabar balsuojame dėl Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3385.

Užsiregistravo 113, balsavo 110: už – 104, prieš nebuvo, susilaikė 6. Po svarstymo yra pritarta. Toliau judame.

12.51 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3520(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3520. Balsuojame taip pat po svarstymo dėl Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto.

Užsiregistravo 112, balsavo 111: už – 108, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta.

12.51 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-3561 (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-11 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-3561. Taigi, po svarstymo taip pat balsuojame dėl Prezidento Aleksandro Stulginskio žvaigždės.

Užsiregistravo 109, balsavo 106: už – 105, prieš nebuvo, susilaikė 1. Taigi, įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

Toliau pagal darbotvarkę 2-3 klausimų blokui mes jau pritarėme.

12.53 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 59² ir 59⁵ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3564, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59¹, 59², 59³, 59⁴, 59⁵, 59⁶, 75 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3565 (pateikimo tęsinys)

Toliau, kiek atsimenu, buvo darbotvarkės 2-5.1 ir 2-5.2 klausimai, tai yra Sveikatos sistemos įstatymo keleto straipsnių... (*Balsai salėje*) J. Sejonienė mums pristatė. Taip, čia mes truputėlį su Sekretoriatu ginčijamės, bet teisus aš. Pristatė J. Sejonienė. Darbotvarkės 2-5.1 klausimas, mes dabar dėl jo balsuokime. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 110, balsavo 108: už – 68, prieš – 10, susilaikė 30. Taigi, po pateikimo yra pritarta. Siūlomas komitetas, natūralu, – Sveikatos reikalų komitetas dėl abiejų projektų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti gegužės 30 dieną. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Klausimas yra baigtas.

12.54 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 35, 36, 39, 41 straipsnių pakeitimo ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2996(3) (pateikimo tęsinys)

Toliau taip pat apsvairstėme darbotvarkės 2-8 klausimą – Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-2996. K. Vilkauskas pateikė Vietos savivaldos įstatymo projektą. Balsuojame dėl šio projekto, Vietos savivaldos įstatymo keletą straipsnių pakeitimo ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto, po pateikimo. Balsuojame dėl Vietos savivaldos įstatymo. Labai didelis triukšmas salėje, bet mes vis tiek balsuojame dėl Vietos savivaldos įstatymo. Taip, įstatymas kelia aistrų, bet nubalsavome.

Užsiregistravo 111, balsavo 108: už – 45, prieš – 9, susilaikė 54. Projektui nėra pritarta. Taigi dabar reikia apsispręsti balsuojant alternatyviai, ar atmetame projektą, ar grąžiname tobulinti. Kas už – grąžiname tobulinti, kas prieš – atmetame.

Balsuojame tradiciškai: kas už, tai grąžiname tobulinti, kas prieš, tai atmetame.

Užsiregistravo 111, balsavo 111: už – 70, prieš – 41. Taigi, yra grąžinta tobulinti.

12.55 val.

Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 7, 8, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3589, Žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3590 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-11.1 ir 2-11.2 klausimai – Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo projektas Nr. XIVP-3589 ir Žemės įstatymo projektas Nr. XIVP-3590. Balsuojame. Pateikė ministras. Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo ir Žemės įstatymo pakeitimo projektai. Balsuojame.

Užsiregistravo 108, balsavo 107: už – 82, prieš nebuvo, susilaikė 25. Įstatymų projektams po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti gegužės 21 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Gerai, klausimas pabaigtas.

12.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3614 (priėmimo tęsinys)

Dabar dar liko rezerviniai, pagal mane tik rezerviniai. Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ projektas Nr. XIVP-3614. Balsuojame dėl Seimo komisijų, rezervinio 1 klausimo. J. Razma pateikė. Balsuojame dėl komisijų sudarymo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 99, prieš nebuvo, susilaikė 3. Nutarimas priimtas. (Gongas)

12.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3618 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3618. Balsuojame dėl komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo, rezervinio 2 klausimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 105, balsavo 104 – visi 104 balsavo už. Nutarimas priimtas. (Gongas)

12.58 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3620 (priėmimo tęsinys)

Ir paskutinis rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3620. Ir, atrodo, būsimė atlikę visą darbą. Dėl komitetų pirmininkų ir pavaduotojų.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 107, balsavo 107: už – 106, prieš nebuvo, susilaikė 1. Nutarimas yra priimtas. (Gongas)

Gerbiami kolegos, nors liko dar pusantros minutės, bet klausimus mes pabaigėme. Pareiškimų niekas nenori pareikšti. Skelbiu, kad rytinis plenarinis posėdis yra baigtas. (Gongas)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 359 STENOGRAMA

2024 m. balandžio 9 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji kolegos, sveiki, sugrįžę po pertraukos. Pradedame balandžio 9 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*)

Kviečiu registruotis.

Gerbiami kolegos, iš viso vakariniame posėdyje liko penki klausimai, įskaitant socialinės apsaugos ir darbo ministrės pristatymą, todėl aš spėju, kad pirmas balsavimo intervalas, numatytas 15 val. 20 min., gali būti ir anksčiau. Jeigu atsitiks anksčiau, aš manau (prašau jūsų supratimo), mes tada balsavimo intervalą ir pradėsime, šiek tiek anksčiau balsuosime, gal net šiek tiek prieš 15 valandą.

14.01 val.

Vyriausybės pusvalandis

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės Monikos Navickienės pranešimas „Asmenų su negalia išitraukimas į atvirą darbo rinką – pirmieji reformos rezultatai“

O dabar kviečiu socialinės apsaugos ir darbo ministrę į tribūną. Ji taip pat turi paruošusi pristatymą. Vyriausybės pusvalandis. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, šiandien noriu pasidalinti su jumis dėl asmenų su negalia išitraukimo į atvirą darbo rinką. Norėjau pasidalinti, bet kažką padariau.

Taigi pokyčių asmenų su negalia srityje esame inicijavę nemažai. Ir pati negalios nustatymo reforma, ir atviros darbo rinkos prioritizavimas, ir atsakymas socialinių įmonių buvo svarbūs mūsų Vyriausybės ir ministerijos prioritetai. Prieš pradėdama kalbėti apie rezultatus, noriu pasakyti, kad vis dėlto asmenų su negalia gyvenimo ir darbo rinkos, pritaikyto švietimo pokyčiai yra lėti. Norint pastebėti reformų įtaką, ypač kai mes kalbame apie didesnę išitraukimą, didesnę savarankiškumą, jie nėra tokie greiti. Visada norėtusi galbūt ir greitesnių rezultatų, bet suprantame, kad tai yra reglamentavimo, kartu ir kokybiškų paslaugų pokytis, ir visuomenės nuostatų pasikeitimas, kad mes neskirstome žmonių, turinčių galias ir negalias, ar darbo kolektyvuose, ar švietimo įstaigose, ar bet kokiose viešose erdvėse, kultūriniame gyvenime. Tiesiog turime išmokti visi kartu pagelbėdami priimti tuos žmones, kurie gali būti ir savarankiški, ir tikrai pilnaverčiai mūsų visuomenės nariai. Dėl to darome nemažai pokyčių, bet, kaip ir minėjau, rezultatai kartais ateina vėliau, negu mes norėtume juos pamatyti.

Taigi pradėsiu nuo to, kokie buvo mūsų reformos tikslai. Pirmiausia, nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujovės, kurios padeda žmonėms su negalia įsidarbinti atviroje darbo rinkoje. Tai reiškia, kad žmogus gali laisvai pasirinkti, kur jis nori dirbti. Valstybės pagalba keliauja paskui žmogų, o ne paskui statusą įmonės, kurioje tas žmogus dirba, nes anksčiau tas finansavimas buvo skiriamas socialinėms įmonėms, kurios sukurdavo tam tikrą segreguotą darbo vietų rėmimą ne pagal žmogaus pasirinkimą, o pagal įmonės statusą.

Norėčiau priminti, kokios yra pagalbos priemonės žmonėms su negalia įsidarbinant. Tai yra pirmiausia įdarbinimas subsidijuojant. Siekiant padėti žmonėms, turintiems negalią, įsitvirtinti arba išlikti darbo rinkoje, darbdaviui gali būti kompensuojama dalis negalią turinčių žmonių darbo užmokesčio išlaidų. Darbo užmokesčio subsidija turintiems iki 25 % dalyvumo lygį mokama neterminuotai, iki 30–40 % dalyvumo lygį – 36 mėnesius (anksčiau buvo 24 mėnesiai, dabar pailginome iki 36 mėnesių), o 45–55 % dalyvumo lygį – iki 6 mėnesių.

Kita pagalbos priemonė darbdaviui yra darbo vietos pritaikymas ir yra skiriama iki 31 MMA subsidija. Ši subsidija gali būti skiriama ne tik tai žmogui, kuris yra bedarbis, kaip būdavo anksčiau, bet ir dirbančiam asmeniui nustačius sumažėjusį dalyvumo lygį. Taip pat yra skiriama subsidija ir patalpų remontui, pritaikant darbo vietos aplinką, gamybines ir poilsio patalpas. Anksčiau ši galimybė buvo tik socialinėms įmonėms, o dabar tuo gali pasinaudoti visi Lietuvos darbdaviai.

Trečioji pagalbos priemonė yra subsidija darbo asistento išlaidoms. Jeigu darbo funkcijoms atlikti žmogui su negalia nustatytas darbo asistento pagalbos poreikis, tai darbdaviui kompensuojama dalis darbo užmokesčio darbo asistentui, kuris žmogui su negalia padeda atlikti su darbu susijusias funkcijas. Anksčiau ši galimybė buvo tik socialinėms įmonėms, dabar tuo gali pasinaudoti visi darbdaviai. Subsidija darbo asistento išlaidoms sudaro 62 % subsidijos skyrimo mėnesį galiojančio Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto minimaliojo mėnesinio valandinio atlygio dydžio už kiekvieną asmenį. Taip pat yra ir kitos aktyvios darbo rinkos priemonės, parama mokymuisi, parama judumui ir kitos.

Asmenys su negalia darbo rinkoje. Kokios yra naujausios užimtumo tendencijos ir kodėl sakau, kad tų pokyčių norisi greitesnių. Bet vis dėlto turime kuo pasidžiaugti ir tą galime įsivertinti, nes tos užimtumo tendencijos yra teigiamos. Parengta Valstybės kontrolės 2024 metų ataskaita parodė, kad asmenų su negalia įdarbinimo rodikliai pagerėjo. Per metus įdarbintų asmenų su negalia dalis, palyginti su tais metais registruotų asmenų su negalia skaičiumi, padidėjo per keletą metų nuo 24 % iki 33,4 %. Tas pokytis yra beveik 10 % ir jį, aš manau, tikrai galime vertinti pozityviai.

Taip pat didėja žmonių, kurie užsiregistruoja Užimtumo tarnyboje, registruotų bedarbių su negalia, skaičius. 2024 m. sausio 1 d. Užimtumo tarnyboje buvo registruota beveik 12 tūkst. bedarbio statusą turinčių asmenų su negalia. Palyginti su situacija prieš metus, tokių žmonių yra 5,5 % daugiau. Manome, kad tai yra pozityvi tendencija, nes žmonės bando įsilieti į darbo rinką, susirasti darbą ir pasinaudoti tomis paslaugomis, kurios galėtų būti prieinamos žmonėms ieškant galimybės dirbti. Pas mus yra du rodikliai, kuriuos aš vertinu bent pati kaip sėkmę, tai yra didėjantys per metus įdarbintų asmenų ir žmonių, kurie nori krieptis ir naudotis užimtumo tarnybos teikiamomis paslaugomis, skaičiai.

Dabar dar šiek tiek skaičių ir statistikos. 2023 metais išaugo asmenų su negalia dalyvavimas remiamojo įdarbinimo priemonėje. 2023 metais aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse dalyvauti pradėjo beveik 4 tūkst. asmenų su negalia, pusantro karto daugiau negu 2022 metais. Šiam teigiamam pokyčiui, manau, daugiausia įtakos turėjo pusantro karto padidėjęs asmenų su negalia dalyvavimas remiamojo įdarbinimo priemonėje, o baigus dalyvauti ADR priemonėse po 6 mėnesių darbo rinkoje išliko 62 % asmenų su negalia. Aš manau, kad tai taip pat yra gana geras rodiklis.

Populiariausia paramos mokymuisi priemonė, kurią renkasi asmenys su negalia, yra profesinis mokymas – apie 70 %, 68,4 %. Taip pat daugėja negalią turinčių asmenų ir naujose paramos mokymuisi priemonėse, tokiose kaip neformalusis suaugusiųjų švietimas ar aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo priemonėse.

Daugiau asmenų su negalia dalyvauja ir paramos judumui priemonėje. Dar tik paminėsiu, kad nuo 2023 metų atsirado galimybė gauti darbdaviui subsidiją darbo asistento darbo užmokesčio išlaidoms.

Ką mes darome toliau? Ypatingą dėmesį norime skirti ir skiriame atvejo vadybai, nes asmenims su negalia kartais ta bendra taisyklė ar bendra paslauga netinka ir reikalingas labai individualizuotas požiūris. Jis, aišku, yra visada brangesnis, kai asmeniškai žmogui pritaikai atvejo vadybą, tačiau, mano įsitikinimu, yra labai labai svarbu, kad žmonės pajautų individualiai jų poreikius atitinkančias paslaugas, kurias gali suteikti atvejo vadybininkai. Eidami į tą pusę, ta kryptimi, atvejo vadybininkų skaičių per 2022 ir 2023 metus padidinome dvigubai ir dabar turime 118 atvejo vadybininkų. Tai yra specialistai, aptarnaujantys asmenis su negalia. Jie vadovaujasi patvirtinta darbo metodika atvejo vadybininkams bei specialiomis asmenų su negalia aptarnavimo proceso schemomis. Jos nuolatos yra tobulinamos, nes reikia ir mokytis iš tam tikrų situacijų, kurios atsiranda realiaame gyvenime. Tai tikrai tobuliname šią paslaugą.

Užimtumo tarnybos specialistai nuolatos ugdo savo kompetencijas ir dalyvauja įvairiuose mokymuose. Svarbus šis aspektas, ir norėjau pabrėžti, kad tas asmeninis požiūris į žmogų ir jo problemą per atvejo vadybą yra labai pasiteisinanti valstybės investicija.

Kaip augo asmenų su negalia ADRP – aktyvių darbo rinkos priemonių – finansavimo apimtys, tai parodo ta tokia siaura žalia kreivė, nes siekdami užtikrinti asmenų su negalia paramos užimtumui tvarumą nuo 2023 metų įsteigėme tokį tikslinį asignavimų skyrimą būtent asmenims su negalia. Čia didėja ir negalią turinčių asmenų dalyvavimui aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse skiriami asignavimai. Jie išaugo gana ženkliai – išaugo apie tris kartus ir dabar siekia 30,5 mln. eurų, būtent nukreiptos aktyvios darbo rinkos priemonės į šį segmentą tam, kad galėtų asmenys su negalia rasti tinkamą sau profesinį išsipildymą ir (ar) darbą.

2024 metų liepos mėnesį bus pradėtas taikyti ir naujas profesinės reabilitacijos modelis. Jis sudarys sąlygas asmenims su negalia gauti individualius asmens poreikius atitinkančias profesinės reabilitacijos paslaugas. Pasitelkus apmokėjimo už mokymo paslaugas kuponų sistemą, paprasčiau ir lanksčiau galės rinktis mokymo paslaugas, mokymo paslaugų teikėjus bei profesinio mokymo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas ir įgyti paklausią darbo rinkoje kvalifikaciją ar kompetencijas.

Bendrame profesinio mokymo programų sąrašė yra apie 4 tūkst. mokymo programų, iš jų šiuo metu apie 1 tūkst. 150 yra pritaikytos asmenims su negalia. Iki šiol perkant profesinės reabilitacijos paslaugas per viešuosius pirkimus buvo nuperkama apie 400 profesijos mokymo programų. Tai tikrai bus ženklus išaugimas. O sudarius asmeniui galimybes rinktis iš plataus mokymosi pasiūlymų sąrašo, gali būti reikalinga pagalba dalyvauti mokymosi procese ir, atsižvelgiant į žmogaus individualius poreikius, kurie bus užtikrinti teikiant naują paslaugą, palydėjimo mokymosi paslaugų teikimo metu. Čia taip pat bandysime pasižiūrėti į žmogaus poreikius individualiai.

Atsiranda ir naujos paslaugos, tokios kaip darbo funkcijų pritaikymas, angliškai vadinama *job carving*. Šios paslaugos esmė yra darbo vietos užduočių ar procesų peržiūrėjimas ir pertvarkymas pritaikant darbo funkcijas pagal asmens gebėjimus. Ši paslauga galės būti taikoma tuo atveju, kai asmeniui įsidarbinant nereikalingas mokymas, o pakanka darbo funkcijų pritaikymo po mokymo įgijus tam tikrą kvalifikaciją ar kompetenciją.

Siekiant programos veiksmingumo, didinamas ir Užimtumo tarnybos vaidmuo. Ji aktyviai ištrauks į profesinėje reabilitacijoje dalyvaujančio asmens profesinį orientavimą, kad būtų pasirenkama asmens galimybes atitinkanti darbo rinkoje paklausi profesija, taip pat dalyvaus surandant ir darbdavį.

Dar vienas dalykas, kuriuo norėjau pasidalinti, ir, manau, čia mes visi turime tuo pasidžiaugti, nes nėra čia kažkokio teisės akto gera išdava, bet kad apskritai gerėja gyventojų nuomonė apie asmenis su negalia darbo rinkoje. Tai mums padeda turbūt ir priemonės lengviau įgyvendinti, bet kartu ir pasidžiaugti tuo, kad tai jau darosi absoliuti norma turėti skirtingų žmonių darbo kolektyvuose ir mažėja mūsų stereotipai. Sumažėjo manančių, kad žmonės su negalia atviroje darbo rinkoje yra diskriminuojami.

2023 metų tyrimo duomenimis, su teiginiu visiškai sutinka 12 % apklaustųjų. Apklaustieji dažniau pritaria teiginiui, kad sutiktų dirbti su kolega, turinčiu negalią, jei jo kompetencija būtų pakankama. Ir sumažėjo apklaustųjų, greičiau sutinkančių, kad tinkamiausias darbas žmonėms su negalia yra žemesnės kvalifikacijos. Dėl stereotipų ir asmenų su negalia geresnių galimybių atviroje darbo rinkoje esame tikrai gerame kelyje.

Pagrindiniai reformos rezultatai: valstybės pagalba ir paslaugos, nukreiptos keliauti paskui žmogų su negalia; įsidarbino didesnė dalis Užimtumo tarnyboje registruotų asmenų su negalia; užtikrintas tikslinis finansavimas, kuris jau yra skirtas būtent šiai specifinei grupei; išaugo asmenų su negalia dalyvavimas atviros darbo rinkos priemonėse; ypatingas dėmesys skiriamas atvejo vadybai (Užimtumo tarnybos atveju vadybininkų skaičius išaugo du kartus) bei lankstesnė darbo rinkos poreikius atitinkanti profesinė reabilitacija.

Tiek norėjau pasidalinti, ką pavyko nuveikti ir kokioje situacijoje dabar esame. Būsiu pasirošusi atsakyti į klausimus ar išgirsti siūlymus, jeigu turėtumėte minčių, ką dar galime padaryti, kad šioje srityje galėtume pasiekti dar geresnių rezultatų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar yra 15 minučių klausimams. Pirmoji klausia L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena, aš noriu pasiteirauti tokio dalyko. Jūsų prezentacijoje pirmas tikslas buvo valstybės pagalba ir paslaugos, nukreiptos keliauti paskui žmogų. Pamenu, kai buvo pristatoma reforma, buvo kalbama, kad bus siekiama didinti šitų paslaugų prieinamumą ir taip pat priartinti prie žmogaus, kaip jūs pasakėte. Kaip pavyko įgyvendinti šitą tikslą? Ar žmonėms yra lengviau gauti informaciją socialinės paramos centruose ir visur kitur? Ar padaugėjo besikreipiančių? Iš tiesų aš pati gaunu nusiskundimų, kad ne viskas yra taip idealiai, kaip norėtusi.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Aišku, kad nėra idealiai, esame pakeliui. Aš manau, kad čia turbūt yra keli aspektai paliesti, kurie yra svarbūs. Per atvejo vadybininkus yra daugiausia suteikiama informacijos, taip pat pasitelkiamos ir nevyriausybinių organizacijų, per kurias galėtų žmonės gauti daugiau jiems tinkamos informacijos. Taip pat mes dar atskirai einame ir per informacijos pritaikymą, kad viešosios paslaugos būtų ir lengvai suprantama kalba, ir kad pritaikyta bent jau informacinė aplinka, kad žmonės galėtų žinoti, kas jiems priklauso. Taip pat informacija yra teikiama ir per Užimtumo tarnybą. Dėl to man atrodo, kad augantis besiregistruojančių žmonių į Užimtumo tarnybą, turinčių negalią, skaičius rodo pozityvią dinamiką, nes jie ieško, jie kreipiasi, jie nori arba aktyvios darbo rinkos priemonėse dalyvauti, arba gauti daugiau jiems pritaiktos informacijos ir panašiai. Tai esame pakeliui. Jeigu turite konkrečių atvejų, kai arba nepasiekė, arba blogai buvo išpildyta, tikrai duokite žinoti. Atskirose savivaldybėse būna skirtingo lygio tų paslaugų prieinamumas, bet stengiamės tikrai, kad bent jau reglamentavimo prasme užtikrintume.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Ministre, dėkoju už pristatymą, bet mano klausimas bus kiek iš kitos srities. Neseniai vėl sukrėtė savižudybės atvejis Kaune. Tikėtina, vyksta tyrimas. Tačiau dažnu atveju tai būna mobingo pasekmė. Kokių priemonių ėmėtės jūs ir jūsų ministerijos pavaldume esanti Darbo inspekcija, kad užkardytumėte tokius atvejus? Ir kaip ketinate stiprinti vadovo atsakomybę, darbuotojų apsaugą ar mobingo įrodymo palengvinimo galimybes?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Labai svarbus ir labai skaudus klausimas. Tikrai padarėme pokyčius: Darbo inspekcijoje atsirado visiškai atskiras padalinys, kuris dirba su mobingu, ir yra žmonės, kurie gali ir geba tikrinti psichosocialinių veiksnių įgyvendinamumą įmonėse. Yra reaguojama ir į anoniminius skundus, reaguojama ir į skundus. Taip pat turime galimybę, aišku, ir socialinį dialogą stiprinant, kad darbuotojai derėtų su darbdaviu ir dėl psichosocialinių veiksnių, ne tik dėl atlyginimo ir kitų svarbių darbo vietai fizinių dalykų, tarkime taip, arba, nežinau, pritaikytų patalpų, bet ir dėl psichosocialinių veiksnių. Turbūt tai labai norėčiau paskatinti daryti, visgi, kad tartųsi patys darbuotojai su darbdaviu apie tai, kas jiems yra svarbu, atliepiant psichosocialinius veiksnis, ir kaip gerinti tą mikroklimatą kiekvienoje organizacijoje. Atsakomybės prasme, aišku, kiek mes matome, reaguoja ir atsakingų tarnybų vadovai, ir sritis kuriojantys ministrai. Ar galima išvengti to dalyko? Norėtusi, kad tokių skaudžių įvykių nebūtų. Tos atsakomybės dabar tam tikra forma yra reglamentuotos, inspekcijoje taip pat yra atskiras padalinys. Tačiau vis dėlto manau, kad apie tai turime kuo daugiau garsiai kalbėtis, taip pat rasti tą darbo kultūrą, kai mes kalbamės su būsimu darbdaviu arba kai tiesiog turime metinius pokalbius su darbdaviu, kalbėti apie tuos psichosocialinius veiksnis, kuriuos yra labai svarbu darbo vietose atliepti. Taip atsakyčiau į jūsų klausimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš tik labai atsiprašau, buvau informuotas, kad mes turime svečią iš Jungtinės Karalystės Parlamento žemųjų rūmų – poną Dž. Vitingdeilą. Sveikiname jį atvykusį į Lietuvą. (*Plojimai*) Labai ačiū.

Dabar klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, prašom pasakyti. Jūs paminėjote, kad jau yra 118 atvejo vadybininkų. Ar jums pakankamas šis skaičius ir kiek iš tikrųjų jų? Aš taip pagalvojau, neįgaliųjų skaičius ženkliai didesnis.

Ir dar vienas mano klausimas. Ar nemanote... Jau kita sritis – dėl socialinio draudimo senatvės pensijos, dėl stažo. Stažas dabar turi labai mažą įtaką pensijos dydžiui. Ar negalvojate kaip nors spręsti klausimą dėl socialinio draudimo senatvės pensijos?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Manau, kad galėsime diskutuoti. Antrasis klausimas turbūt konceptualesnis. Tą diskusiją reikėtų plėtoti plačiau. Įmokos, aišku, turi reikšmės individualiai daliai, bet dėl stažo įtakos formulėje, manau, galima diskutuoti. Bet tada jau irgi norėtusi, kad dėl jos kaip nors sutartume. Jeigu reikalingas pokytis, kad jį darytume.

Dėl atvejo vadybininkų. Taip, dabar jų yra dar mažai, nors ir dvigubai daugiau, bet vienam atvejo vadybininkui, jeigu aš neklystu, dabar yra skiriama virš 300 atvejų. Taip, tai yra daug. Mūsų norimas pasiekti tikslas, kad vienam atvejo vadybininkui būtų ne daugiau kaip 150. Nesu tikra, kad būtų idealu, bet 150 – toks mūsų tikslas. Taip, mes esame susidėlioję tą finansavimo kreivę, kur, galvojame, turėtų eiti. Dabar yra virš 300.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiama ministre, kol jūs ir jums pavaldžios tarnybos užsiėmusios P. Gražulio pasirodymo „Auksiniuose svogūnuose“ istorija, akivaizdu, svarbiems reikalams laiko greičiausiai stinga. O tuo metu Nyderlandų ir Lietuvos teismuose vyksta tikra drama, tiesiogiai susijusi su vaiko gerove, taip pat su Lietuvos pilietės teisėtais interesais. Prašom pasakyti, kokių veiksmų ėmėsi jums pavaldžios institucijos, taip pat kokią pagalbą jūs suteikėte Lietuvos pilietei Simonai, kuri Nyderlandų teismuose yra kaltinama vaiko pagrobimu ir pabėgimu į Lietuvą? Svarbiausia, kaip jums pavaldžios institucijos užtikrina vaiko teisę bendrauti su abiem tėvais ir kaip tarpininkavo šioje jautrioje istorijoje? Priminsiu, kad ginčas dėl vaiko atsirado faktiškai jam gimus, 2019 metais. Ši istorija buvo aprašyta ir žiniasklaidoje, manau, jūs esate informuota.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš labai atsiprašau, bet tikrai negalėsiu pakomentuoti šio konkretaus atvejo, kaip tarnybos veikė ir kokią pagalbą suteikė, nes tikrai neturiu šitos informacijos iš tarnybų. Paprastai tokiais atvejais, kai kreipiasi vienas iš tėvų dėl pagalbos mechanizmų, tarnybos tikrai daro viską, kad suteiktų tą pagalbą Lietuvos Respublikos piliečiams arba turintiems kokių nors teisminių ginčų, arba susiduriantiems su situacija, kuomet vaikai būna išvežti į kitas valstybes ar vieno iš tėvų pagrobti. Tikrai turime tų patirčių, įvairių patirčių, bet konkretaus šio atvejo pakomentuoti jums negalėčiau, nes dabar neturiu tos informacijos, reikėtų detalesnę ją iš tarnybų susirinkti.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama ministre, tam tikros užimtumo priemonės pinigai tarnybų būna nepanaudojami. Na, yra tokia situacija. Aišku, jūs perkeliate iš vieno į kitas. Bet toks techninis klausimas. Kodėl, pavyzdžiui, metų viduryje nėra peržiūrimos tos programos, taisyklės, panaudojimas, visa kita? Na, kad jos būtų panaudojamos. Jūs paminėjote, kad neįgaliesiems yra virš 4 tūkst. įvairių mokymo programų, tai gal galima sužinoti, kiek kainuoja tos programos? Ar neišeina taip, kad kai kurie konsultantai tik pasinaudoja pakonsultuoti ir apmokyti, bet finalas – realios naudos iš to neturime? Ar yra peržiūrimos tos programos, kurios duoda naudą, kurios neduoda? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Tikrai yra peržiūrimos ir labai didelį dėmesį tam skiriame, bet, aišku, šimtu procentų teigti, kad efektyvumas yra ten irgi šimtu procentų, aš negalėčiau čia, stovėdama šioje tribūnoje. Turbūt ir tiekijų yra įvairių, ir atsakomybės yra įvairios, bet kontrolę stengiamės labai vykdyti. Dar ką stengiamės daryti? Vis dėlto stengiamės tuos mokymų modulius pritaikyti aukštesnei pridėtinei vertei, kad tai nebūtų žemą pridėtinę vertę generuojantys mokymai, kad vis dėlto žmonės galėtų tą savo kvalifikaciją kelti. Jeigu dabar mes turime apie 400 prieinamų programų, tai asmenims su negalia iš tų 4 tūkst. bus prieinamos 1 tūkst., rodos, 150. Dabar konkrečių mokymų programų biudžetų jums negaliu pasakyti, galėsiu atsiųsti galbūt raštu, pasidomėsiu ir jums atsakysiu į šią klausimą, bet dėl tų piktnaudžiavimo formų aš irgi visada raginu, kad žmonės praneštų, pasidalintų. Po to apklausti stengiamės žmones, kurie tuos mokymus lankė, kokia yra vertė ir kokia yra nauda, kad nebūtų tik dėl varnelės. Tai to labai stengiamės išvengti. Ar visada pavyksta, sakau, aš šimtu procentų negaliu pasakyti, bet keliame sau tokį tikslą.

PIRMININKAS. Klausia S. Lengvinienė. Prašau.

S. LENGVINIENĖ (DFVL). Ačiū. Gerbiama ministre, kaip tikriausiai žinote, Vyresnio amžiaus žmonių reikalų taryba parengė Vyresnio amžiaus žmonių politikos pagrindų įstatymo projektą. Jūsų manymu, ar šis projektas, šis įstatymas reikalingas ir ko reikėtų, kad jisai veiktų, o ne taptų gražia deklaracijos forma? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Sunkus man šitas klausimas. Ačiū už jį, aišku. Bet sunkus ne todėl, kad aš nepalaikyčiau kažkaip, kad yra svarbios tos iniciatyvos. Ta įstatymo idėja kilo iš trečiojo amžiaus universitetų bendruomenės, kuri norėjo šiek tiek labiau reglamentuoti trečiojo amžiaus universitetų ir veiklas, ir jų statusus, ir panašiai, iš to kilo ir ta idėja. Bet kur aš matau riziką? Aš matau riziką, kad mes nepadarytume įstatymo tiesiog gražiai parašydami, kaip mes, Lietuva, visi džiaugiamės ir mylime, ir palaikome pagyvenusius žmones, kad tai nebūtų deklaracijų rinkinys. Mes turime turėti labai aiškia diskusiją dėl turinio ir tikslo papildomo įstatymo, kuris palengvintų ir pagerintų tada kažkokia forma tų žmonių, nežinau, gyvenimą kažkokioje srityje. Tai kol kas dar tos diskusijos dėl turinio mums reikia daugiau. Jeigu jūs sutiktumėte, žinau, kad jūs ir darbo grupei vadovaujate, aš mielai pati išitraukčiau ir mes galėtume apie tai pasikalbėti, kad tai nebūtų tikrai įstatymas dėl įstatymo, bet kad mes sutartume, kokia ten atsiradusi turinio forma palengvintų žmonėms tikrai jų buvimą. Sutinku tikrai diskutuoti, tai yra svarbu.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, dėkoju už pristatymą. Džiugu matyti tuos rezultatus. Tikiuosi, užduosiu lengvesnį klausimą, juo labiau žinau, kad jūs su partneriais konsultavimo, informavimo šalininkė. Į mane kreipėsi Strūnos socialinės globos įstaigos darbuotojai dėl įstaigos ateities, nes inspiruojamos kalbos savivaldybės, ministerijos lygmenimis, kad įstaiga bus uždaryta arba prijungta prie Pabradės globos įstaigos. Iš ministerijos siunčiami kažkokie nurodymai galbūt (aš sakau, galbūt) į Pabradės įstaigą pervesti dalį žmonių, todėl norėčiau jūsų aiškaus atsakymo, ar šios kalbos turi pagrindą, ar yra tikrai gandų lygio? Ir kaip dėl gyventojų, kuriuos norima kilnoti kaip inventorių be jų sutikimo? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Atsakysiu jums į klausimą taip: gyventojai, kurie yra globos įstaigose, tikrai niekur nebus kilnojami ir jokios reformos neturi paveikti asmenų, kurie gauna paslaugas vienoje ar kitoje įstaigoje ar institucijoje. Ką mes darėme su ministerija? Mes darėme tyrimą, kiek ir kokių egzistuojančių SADM'ui pavaldžių įstaigų yra kokiuose geografiniuose mūsų valstybės regionuose, kaip tai atrodo, analizuojant mūsų kaštų struktūrą, kiek mums kainuoja išlaikyti 32 įstaigas ir ar nevertėtų tam tikruose regionuose, kur yra ir demografinių, ir kitų iššūkių, kur mažesnis demografinis spaudimas, kur didesnis, kur reikės daugiau paslaugų, kur mažiau, tiesiog inventorizuoja mūsų turimą, pasakysiu ūkiškai, ūkį tų esančių įstaigų. Dėl jūsų minimų globos namų tikrai nėra priimta konkrečių sprendimų, kurie galėtų būti transliuojami, nežinau, ar gyventojams, ar darbuotojams. Yra kituose regionuose – dabar kalbamės apie galimus sujungimus įstaigų į vieną tiesiog administracinį vienetą, bet išlaikant padalinius ir išlaikant paslaugų prieinamumą ten, kur tos paslaugos yra teikiamos, bet aš jokių konkrečių planų dėl jūsų minimos įstaigos ar regiono tikrai nesu mačiusi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Iš esmės laikas klausti ir atsakyti jau ir baigėsi. Ačiū ministrei už pristatymą.

14.31 val.

Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Sagačio atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-3563 (pateikimas)

Dabar toliau svarstysime 2-2 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Sagačio atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektą. Kviečiu į tribūną A. Kabišaitį, Prezidento vyriausiąjį patarėją, pristatyti teikimą.

A. KABIŠAITIS. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 11 punktu, 112 straipsnio 2 ir 5 dalimis, 115 straipsnio 4 punktu, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 90 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 3 ir 7 dalimis, atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos 2024 m. kovo 18 d. nutarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui atleisti G. Sagatį iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų išrinkus į kitas pareigas. Teisėjas išrinktas Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėju, jo pirmoji darbo diena minėtame Teisme būtų balandžio 16 diena, atitinkamai paskutinė darbo

diena Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme – balandžio 15 diena, kaip ir nurodyta tiekiamame Seimo nutarimo projekte. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nenori niekas paklausti, ačiū už pristatymą. Dėl motyvų taip pat nematau. Balsavimo laiku apsispręsimė dėl šio projekto.

14.33 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3577 (pateikimas)

Toliau darbotvarkės 2-4 klausimas – Kelių įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3577. Kviečiu K. Starkevičių pristatyti įstatymo projektą. Pateikimo stadija. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, laba diena. Šį projektą yra parengęs visas komitetas ir jo tikslas – dabar supaprastinti projektavimo procedūras. Jos buvo pakeistos 2021 metais, buvo įvestas erdvinis projektavimas, vadinamasis BIM'as. Dabartiniu metu mūsų sistemos dar viena su kita nesusikalba, tai aš vaizdžiai (...) sakau, kur išliks tas BIM: tai sudėtinguose mazguose, viadukuose, tačiau jeigu yra tiesus kelias ir ten tikrai nereikia to erdvinio planavimo, tai siūlome, kad to ir neliktų. Aš tik vieną kitą pavyzdį pasakysiu, kokia statistika, kodėl mes siūlome. Tai štai krašto kelio Nr. 130 Kaunas–Prienai–Alytus ruožo nuo 11,6 kilometro iki 31,1 kilometro planuota projektavimo kaina pagal istorinius duomenis be BIM'o būtų 2,5 mln., nupirktą taikant BIM'o reikalavimus – 4,3 mln. Vadinasi, projekto pabrangimas yra 73 %. Projektavimo terminas buvo planuotas 16 mėnesių, dabar yra 24 mėnesiai vien dėl to. Taigi pabrangimas... tai yra laiko užtesimas yra 9 mėnesiai.

Aš čia galėčiau vardinti ir vardinti, bet dėl laiko stokos ir gerbdamas visus kolegas aš galvoju, kad rasime tą bendrą sutarimą ir judėsime šiuo keliu. Sakau, dar vienas dalykas, kad tos visos mūsų sistemos nesusikalba viena su kita, tai dar reikia irgi jas paruošti, tada bus galima galvoti ir gal bus pigesnė ta vieninga sistema. Tai laikas ir pinigai. Pinigai, kaip matote, vien iš šito kelio yra dideli. Kelių programai tikrai labai jų trūksta ir mes galėtume racionaliai, puikiai panaudoti. Tiek trumpai. Galiu ir ilgiau, bet užteks.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar yra galimybė paklausti. Pirmasis klausia K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Dėl kelių, ar ne?

PIRMININKAS. Taip, būtent dėl kelių.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Dėl kelių.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Norėčiau paklausti gerbiamo pranešėjo, ar jūs vis dėlto prieš teikdamas projektą informaciją dėl visų tų numatomų tvarkyti susirinkote, kiek tokių galėtų būti?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš čia tik vieną pavyzdį, bet, žinokite, visi dabar būtų panašiai. Aš čia galėčiau vardinti ir vardinti. Vidutiniškai tikrai paties projekto brangimas būtų daugiau negu 50 %, o laiko prasme turbūt iki 20 % pailgėtų. Čia visus sudėti galima, bet turbūt...

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš noriu pasiteirauti, kiek čia tokių įmonių, kurios pajėgios tokius projektavimus, kuriuos dabar mes naikintume, yra?

Antras būtų toks klausimėlis. Ar yra įvairiuose projektavimo etapuose, stadijose ir panašiai dar kokių naikintinų dalykų? Mes galbūt esame privėlę kokių nors kliūčių, kurias irgi reikėtų naikinti.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Kiek yra tų įmonių (dabar aš galvoju), kurios tuos projektus gali daryti, tai tikrai ribotas skaičius, jeigu ne vienetai. Konkurencijos nėra. Jeigu būtų konkurencija, gal ir geresnė kaina būtų. Bet aš galvoju, kad vis tiek projektą išbrangintų per laiką. Man sunku pasakyti. O dėl tokių biurokratinių supaprastinimų, tai ieškokime kiekvienas. Aš galvoju, šioje salėje rasime racionalių pasiūlymų, rasime salės pritarimą, nes tikslas vienas – sumažinti biurokratiją.

Antras tikslas, kad tos visokios šalutinės organizacijos, kurios yra apspitusios ministeriją, neturėtų teisės į tokius projektus. O dabar kartais turi. Ieškokime visi ir operuokime tuos vėžiuks, kol neišaugo į didelį vėžį, nes aš ne kartą esu sakęs: dabar korupcijos yra visai kitos formos ir viena iš formų – pertekliniai reikalavimai.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, inovacijos ištis yra gerai, sveikintina, tačiau žvelgiant į praktiškai vykdomus darbus... Čia mes su susisiekimo ministru prieš koki pusmetį diskutavome apie tai, kad žiemai paliko magistralinį kelią, prie Trakų Vokės viaduką, laimėjo konkursą, išardė, po to pamatė, kad ten darbų kur kas daugiau, iš naujo projektavimai, iš naujo konkursai, iš naujo vėl nukeliama metais. Ir mes matome tokį itin apkrautą mazgą, kadangi ten ir Druskininkai, ir Alytus, eina vienintelis kelias iš Vilniaus, matome perkrautą tą kelią ir tikrai nepatogų, gaišamas laikas, saugumas ir visa kita. Ką jūs manote apie tokius?.. Aš palaikau inovatyvius tokius siūlymus kaip jūsų, bet kad tas vežimas visą laiką dabartinės ministerijos vadovybės statomas prieš arklį. Kodėl taip vyksta, aš nesuprantu.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš vėl kalbėsiu tiesiai. Mūsų komiteto parlamentinei kontrolei visą laiką priklausė Kelių direkcijos veikla ir vieną iš tokių stabdžių matėme – tai vadovybės perkrovimą. Tas perkrovimas įvyko praėjusiais metais, šiek tiek prieš metus. Gal gerokai pavėluotas. Dabar matome, tas džiugina turbūt kiekvieną, kai kelininkai išvažiavo anksti pavasarį, tie ženklai. Mes žinome, atsimenate, kaip anksčiau būdavo, diskutuodavome salėje, kodėl rudenį pradeda darbus. Čia matau vieną pliusą. Dabar mums reikia ieškoti, kad daugiau tų pinigų būtų. Vienas būdas iš šitų, kur surasime, ir dar daugiau ieškoti tų trukdžių, kurie biurokatiškai trukdo. Kaip mes čia ir sutarėme, kiekvienas būkime iniciatyvus ir, manau, pritarimą rasime.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Kazy, sveikinu su paieškomis racionaliau naudoti pinigus keliams tiesti, bet aš esu gana skeptiškas dėl šio projekto. Pabandykite atsakyti man ir išblaškyti skepticizmą. Paprastai kelių projektavimas sudaro 2–3% sąmatos, didžiosios išlaidos yra ranga. Jūs šiuo metu kalbate apie tai, kad žengtume žingsnį šiek tiek atgal su inovatyviomis BIM technologijomis, kas yra aiški apskaita, aiški medžiagų sąmata, tai yra vos 2 % sąmatos. Dažniausiai... Štai A. Skardžiaus Trakų pavyzdys rodo tokį ir lietuvišką, ir olandišką skirtumą. Olandai labai ilgai projektuoja ir labai greitai pastato, nes stato be klaidų, optimaliai medžiagų, optimaliai darbo valandų. Lietuviai projektuoja senomis 2D technologijomis, apie ką čia yra kalbama, kad BIM netaikytume, nes BIM yra 3D algoritmai, patikrina ir sąmatas, ir visa kita, bet daro daug klaidų, daro daug perprojektavimų. Ir ar čia nėra žingsnis atgal, nes, man atrodo, finale mes nesutaupysime. Finale nesutaupysime, nes mes kalbame apie projektavimą, kur mes turėtumėme išgaudyti visas klaidas, kad nebūtų padidėjusių rangos sąmatų. O paprastai visada yra papildomos kelių tiesimo sąmatos ir jos jau yra dešimtimis procentų.

PIRMININKAS. Laikas!

S. GENTVILAS (*LSF*). Ne projektavimo čia klausimai. Tai kaip mes išvengsime šios rizikos?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip, mes išvengsime lengvai, nes jeigu įsiskaitėte į šį projektą, tai mes nekalbame apie viadukus, sudėtingus žiedus. Jie išliks, tie reikalavimai. Kitas dalykas, kodėl jis, tas žingsnis, buvo ankstyvas, kad didžiausia problema yra tai, kad Lietuvoje nėra bendros duomenų sistemos, kurioje būtų prieinami kitos infrastruktūros įmonėms priklausančių įrenginių ir sistemų BIM modeliai. Šito nėra. Tai susikurkime šitą, susivesime į vieną, tada turėsime. Dabar, kaip sakoma, čia tas arklys paskui vežimą bėga, tada mes vežimo nepastumsime. Tai čia pagrindinis yra, šitą reikia susitvarkyti. Mes skubėjome, gal kur nors kitoje šalyje pamatėme, kad ta sistema veikia, tačiau pasižiūrėjome, kad mes neturime vienos sistemos, nors, atrodo, mes esame vieni iš IT lyderių.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų labai džiaugiuosi jūsų pasiūlymais. Tai ar jūs negalvojate, gal laikas išvis atėjo kardinesnį sprendimą daryti? Gal jau laikas Kelių direkcijai samdyti savus projektuotojus, nes kai kaina, gerai paminėjote, iš 2 mln. tapo beveik 4 mln., tai jau neadekvačias kainas gauname. Ir tas procesas pagreitėtų, ir būtų sutaupoma labai daug milijonų. Sakykime, netgi tos pačios savivaldybės susiduria: elementarus žvyrkelių asfaltavimas, na, kur yra storiai, sluoksniai, pločiai, na, nieko ten sudėtingo nėra, o kainos kosminės ir dar metus daro projektą, kitaip sakant, asfaltuoti gali tik po metų. Ar nebūtų idėja Kelių direkcijoje įkurti projektavimo skyrių ir šimtus milijonų sutaupyti?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš galvoju, kad... Kiek žinau, projektavimas yra didžiausia problema. Projektuotojų trūksta, kokybės taip pat trūksta, tada turbūt ir tos sąmatos padidėja. Bet, galvoju, visi variantai yra svarstyliniai ir tikrai mes turime, jeigu reikia, tai teisiškai pagrįsti ir... O konkurencijos tikrai, galvoju, nėra vienas, mes čia nėra vienas nebijome, tai yra ir sveikintina. Tačiau tos, dabar atvirai, žaizdos, kurias čia mes vardijame, turbūt visi sutinkame – nepasiruošę pradėjome diegti sistemą, kuri gal kurioje nors šalyje ir veikia, bet mes turime susitvarkyti tą apatinę visą IT sistemą, jinau nesutvarkyta šiandien. Štai kur pagrindas.

PIRMININKAS. Klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, iš tiesų aš gal sureaguosiu į kito kolegės pasakymą, kad BIM čia gelbėja nuo visų negerovių, sakykime, ir yra receptas, kaip išspręsti. Tai galime pasižiūrėti ir į „Baltica'os“ tiltą, kuris vėluoja jau pusantros metų prie Jonavos. Kaip ir idealus projektas sureguliuotas buvo, bet vis dėlto darbai nejudą. Ir šioje situacijoje reikia pasakyti, kad latviai, estai bei lenkai kelius projektuodami, jeigu nėra sudėtingų inžinerinių statinių, tiltų, estakadų ar tunelių, to netaiko. Tai kodėl mes čia turime irgi tą daryti ir būti tokiais *pilotiniais* objektais ar bandomaisiais triušiais, tai tikrai nesuprantu. Aš sveikinu jūsų iniciatyvą ir mano toksai klausimas: ar ne per anksti mes viską bandomė įdiegti į savo gyvenimo sferą?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerai būti lyderiais, tačiau reikia, vėl pakartosiu, pažiūrėti, ar faktiškai visos mūsų sistemos yra paruoštos. Šiuo atveju komiteto, aš dar kartą noriu pabrėžti, ne K. Starkevičiaus projektas, o visų komiteto narių, visi esame jį pasirašę. Matome, kad čia mes šiek tiek paskubėjome. Geriau pataisyti klaidas ir operatyviai judėti į priekį. Kiek aš žinau, visi, kurie dirba su projektais, kelių projektais, šį mūsų projektą tikrai palaiko.

PIRMININKAS. Dėkui. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar dėl motyvų. Pirmasis už kalbą G. Paluckas. Prašom.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolegė, atsakant į klausimus buvo pasakyta nemažai argumentų, tačiau atsakant į gerbiamojo aplinkos ministro paklausimą, taip, tai yra žingsnelis atgal, bet jis yra racionalus ir apskaičiuotas. Nes aš priminsiu, jog BIM projektavimo principai yra taikomi viešosios infrastruktūros objektui, tačiau privačiam sektoriui jie nėra plačiai taikomi. Būtent dėl tos priežasties juk visa sistema nėra pasiruošusi.

Įvertinęs tiek laiko sąnaudas, tiek pinigines, vis dėlto komitetas priėmė sprendimą, kad yra racionalu padaryti tą mažą žingsnelį atgal, nors ateityje, mes visi esame įsitikinę, tos skaitmenizacijos perspektyvos viešosios infrastruktūros srityje yra šviesios ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje. Tačiau tiems dalykams, kaip minėta, reikia pasiruošti, reikia racionaliai vertinti kaštus ir atitinkamai ten, kur galima taupyti finansiškai, neaukojant kokybės ir neaukojant laiko sąnaudų, matyt, taip ir reikia daryti. Aš kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, nenoriu būti suprastas, kad aš prieš, bet dėl G. Palucko ir K. Starkevičiaus pasakymų, kad valstybė yra nepasiruošusi, – ne, tai nėra tiesa. Statybos įstatyme yra numatytas Nacionalinis statybos informacijos klasifikatorius (NSIK). Aplinkos ministerija yra paruošusi BIM klasifikatorių. VGTU jau yra išleidęs turbūt šestą kartą kartu su Bentley akademija, šestą kartą studentų.

Rinka jau programuoja ir privatus sektorius stato gamyklas, gamyklas stato pagal BIM technologijas. Važiuojant Geležinio Vilko gatve, pervažiavus per Nerį, visas tas žiedas perdarytas Vilniaus užsakyto pagal BIM technologijas prieš trejetą, ketvertą metų. A. Stončaitis ir daugelis jūsu dalyvauja metinėse RESTA'os parodose. Kiekvienais metais vyksta skaitmeninės statybos konferencija, balandžio 26 dieną irgi bus. Problemų dėl šito yra, kad kelių projektavimas yra šiek tiek atsilikęs sektorius. Taip, yra kai kurie nuėję į priekį.

Labiau norėtusi pakalbėti apie tai, kaip mes skatiname pažangą, nes dabar nuo pažangos šiek tiek atsitraukiame ir dėl to, kad projektavimo įmonės nežengia su ta pažanga. Pažiūrėkime į didžiausias Lietuvos statybos produktų eksportuotojas. INHUS'as, buvę „Markučiai“, – visas projektuojama tikrai BIM aplinkoje. Atsakymas į Lietuvos statybos, kelių tiesimo sektoriaus našumą yra iš esmės BIM technologijų taikymas, nes tai sumažina teismų, tai sumažina ginčų tarp

užsakovo ir rangovo. Bet kol mes žingsnis po žingsnio atsitraukiame, tai neduoda impulso projektavimo įmonėms investuoti į tai. O studentų jau yra penkta, šešta karta. Aš nesu skeptikas šito, bet aš tiesiog sakau, Kelių direkcija irgi turi būti pažangos priešakyje, o ne prašyti mažinti apimtis. Tai tiesiog norėjau į tai sureaguoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsuosime per balsavimo intervalą.

14.50 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3536 (pateikimas)

Dabar kviečiu V. Semešką į tribūną pristatyti darbotvarkės 2-6 klausimą – Vietos savivaldos įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas numato, kad ne rečiau kaip kartą per pusę metų vieno iš savivaldybės tarybos posėdžių pabaigoje yra organizuojama savivaldybės tarybos mažumos valanda. Jos metu savivaldybės tarybos mažumos atstovai turi teisę užduoti klausimus merui, vice-merui, administracijos direktoriui, komitetų pirmininkams, komisijų pirmininkams ir, žinoma, gauti į juos atsakymus. Jeigu posėdžio dieną nurodyti asmenys eina pareigas, jie savivaldybės tarybos mažumos valandoje privalo dalyvauti ir atsakyti į jiems užduodamus klausimus. Tačiau savivaldybės tarybos mažumos nariams nesuteikta teisė reikšti savo nuomonę dėl svarbių savivaldos problemų.

Norėčiau pademonstruoti trumpą vaizdo ir garso fragmentą iš Druskininkų savivaldybės tarybos mažumos valandos. Paprašysiu jūsų dėmesio į ekraną. *(Leidžiamas vaizdo ir garso įrašas)*

---. *Kai bandoma į klausimą atsakyti kažkokiais... Kriterijai netikslūs. Tai yra valstybės vertinimas, tai yra objektyvūs faktoriai.*

R. MALINAUSKAS. Dar kartą sakau: užduodate klausimą. Čia yra mažumos valanda, o ne pamokslų sakymas. Klausimą turite?

---. *Tai yra noras išgirsti atsakymą.*

R. MALINAUSKAS. Klausimą turite?

---. *Taip.*

R. MALINAUSKAS. Prašau klausimą.

---. *Tautai gresia išnykimas. 2023 metais...*

R. MALINAUSKAS. Labai atsiprašau, aš tik noriu atkreipti jūsų dėmesį. Pagal įstatymą ir nuostatas užduodami klausimai, ne pasisakymai, ne pranešimai.

---. *Aš jau baigiu.*

R. MALINAUSKAS. Tai čia ir ateičiai. Dar kartą sakau: užduodate klausimą. Čia yra mažumos valanda, o ne pamokslų sakymas.

Taigi, kolegos, aš net neabejoju, kad šitame Seime yra pritariančių gerbiamam merui. *(Šurmulys salėje)* Šio įstatymo tikslas vis dėlto yra skatinti nuomonių įvairovę savivaldoje, taip plėtojant ir stiprinant demokratiją, taip pat užtikrinti savivaldybės tarybos mažumos nariams teisę per savivaldybės tarybos mažumos valandą ne tik klausti, tačiau ir pareikšti nuomonę dėl svarbių bei aktualių savivaldos problemų. Kaip jūs matote, per mažumos valandą pareikšti savo nuomonę ar daryti pareiškimus, kaip kad darome mes, Seimo nariai, įstatymas nenumato ir dėl to tokia teisė yra netrukus išjungiama arba atimama. Taigi, per organizuojamą savivaldybės tarybos mažumos valandą mažumos nariams pareikšti nuomonę dėl svarbių, aktualių savivaldos problemų iki šiol Vietos savivaldos įstatyme nėra tokia teisė numatyta. Savivaldybės tarybos posėdžio pirmininkas, šiuo atveju meras, turi teisę neleisti savivaldybės tarybos mažumos nariams tokius pareiškimus daryti, nutraukia jų pasisakymą arba išjungia mikrofoną, ką akivaizdžiai ir matėme pade monstruotame fragmente, tai yra įrašė iš savivaldybės tarybos mažumos posėdžio.

Kalbant su savivaldybių tarybų mažumos nariais įsitikinta, kad Vietos savivaldos įstatymo 17 straipsnio 23 dalies papildymas būtų pageidautinas, prasmingas ir sustiprintų nuomonių įvairovę, leistų per mažumos valandą dalį laiko skirti mažumos nariams pasisakyti, pareikšti nuomo-

nę dėl svarbių, aktualių savivaldos problemų. Kviečiu palaikyti šį projektą pateikimo stadijoje, galbūt, esant poreikiui, komitete papildyti ar patobulinti ir taip sudaryti teisę mažumos nariams būti išgirstiems per mažumos nariams skirtą valandą. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju pranešėjui už iniciatyvą. Mano klausimas gal labiau yra toks išplečiamojo pobūdžio. Dabar jūsų teikiamame projekte iš esmės jūs kalbate tik apie mažumos atstovų galimybę pasisakyti tam tikrais aktualiais klausimais. Jeigu būtų pritarta jūsų tai pirminei iniciatyvai, negalvojate, kad vis dėlto, svarstant vėliau šią iniciatyvą, reikėtų išplėsti galimybę ir kalbėti apie visus tarybos narius nepriklausomai nuo to, ar jie priklauso mažumai, ar daugumai? Galbūt tai galėtų vis dėlto spręsti... Na, kaip mes ir turime čia, Seime, tą iniciatyvą, pavadinkime, kur Seimo nariai, norėdami pasisakyti koku nors klausimu, gali tai padaryti be kažkokio specialaus mero ar daugumos leidimo. Kaip jūs galvojate, galbūt link to reikėtų eiti?

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Tikrai ši iniciatyva yra... Kadangi yra skirta mažumos valandai, tai kalbame apie mažumą, bet iš principo padaryti pareiškimus tarybos nariams (tiek daugumos, tiek mažumos) galbūt savivaldybės posėdžio pabaigoje nebūtų pro šalį. Aš manau, kad būtų visiškai naudinga. Teisės departamento išvadoje, jeigu skaitėte, yra sakoma, kad galima pasisakyti vienu ar kitu klausimu. Bet nebūtinai vienu ar kitu klausimu tarybos nariai nori pasisakyti – yra ir tam tikrų svarbių problemų, kur galėtų pareiškimus daryti. Tai pritariu tokią iniciatyvą ir manau, kad jūs Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete tikrai galėtumėte praplėsti šias teises tiek daugumai, tiek mažumai.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia S. Tumėnas, jo salėje nematau. Tada E. Sabutis. Prašau.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū posėdžio pirmininkui. Gerbiamas kolega, tai, ką jūs parodėte, Druskininkus, tai yra toks labai jau radikalus pavyzdys. Deja, ir gaila, kad taip yra. Įstatyme siūlote pakeisti... papildyti vos 6 žodžiais. O jūs, parodydamas, beje, Druskininkų pavyzdį, ar nebijote, kad būtent Druskininkuose ir įvyks tai, kad, vadovaujantis šituo įstatymu, būtent jo pakeitimu, du kartus per metus opozicija galės pareikšti savo nuomonę ir ne dažniau? Aš matau, kad būtent Druskininkuose taip ir įvyks, ar taip nemanote?

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Na, gerbiamas kolega, jūs čia taip gana drąsiai ir žiauriai pasisakėte. Yra vis dėlto įstatymas, kuris leidžia pasisakyti opozicijai dėl svarstomų klausimų. Tačiau kuomet vyksta opozicijos, ar mažumos, valanda ir ten, kaip matėme, užrašyta „klausimai“, galima tikrai klausti, suteikti tokią teisę pareikšti savo nuomonę aktualiais klausimais, savivaldai svarbiais klausimais, padaryti pareiškimą, reglamento nustatyta tvarka galima skirti 15 minučių pareiškimams. Tai, ką mes jau turime ir Seime. Aš manau, tikrai būtų naudinga mūsų demokratijai, ypač savivaldai, kur neretai demokratijos erozija bado akis. Mačiau, jūs taip pat užsirašėte dėl nuomonės prieš. Aš tikiuosi, po šio įrašo pakeisite savo nuomonę. Mes komitete, tiksliau, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas tikrai galės patobulinti šį projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, matote, yra Druskininkai, bet yra ir kitos savivaldybės, pavyzdžiui, Širvintų, kur opozicija netgi neturi galimybės būti opozicija, nes opozicija yra paskirta iš pozicijos. Kaip tada tvarkytis tai tikrai opozicijai, kaip jai užduoti tą klausimą ar daug? Nesvarbu, kad tai įstatyme parašyta. Kaip spręsti šią problemą? Ar mes negalime spręsti iš karto abiejų problemų? Jeigu žmonės, kurie laimėjo, įeina į daugumą, tai jie tikrai negalėtų sudaryti pirmiausia pseudomažumos. Mažumą sudaro tie, kas tikrai lieka mažumoje. Ačiū.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Gerbiamas Algirdai, tikrai jūs kaip snaiperis į taikinio dešimtuką pataikėte. Dar pats būdamas savivaldybės tarybos nariu prisimenu, kai iš daugumos buvo suformuota viena frakcija, pavadinta opozicijos, tam, kad opozicija neturėtų daugumos opozicijoje ir būtų paimti visi komitetai. Tai yra opi problema. Mes diskutuojame frakcijoje. Galėtume net kartu ieškoti sprendimų, šią problemą tikrai reikia spręsti. Aš girdėjau, kad Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete apie šią problemą diskutuojama. Kiek supratau, gali ateiti įstatymų pakeitimo paketas, kad ši problema būtų sprendžiama. Tai neabejotinai didelė problema ir ją reikia spręsti. Labai ačiū, kad jūs dar kartą ją priminėte.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, kadangi man teko dalyvauti Akmenės rajono tarybos posėdyje ir matyti tą opozicijos valandą, aš niekur ten problemų neradau. Pavyzdys. Ar per Vyriausybės valandą Seimo nariai gali pasisakyti Seime? Negali. Jie turi tik klausti. Bet posėdžio gale jie gali nueiti ir pasisakyti kaip Seimo nariai, ar opozicija, ar valdantieji. Per Akmenės tarybos posėdį taip pat po kiekvieno klausimo gali kiekvienas tarybos narys pasisakyti ir posėdžio gale gali pasisakyti. Tai kodėl jūs norite apriboti opoziciją, kad ji galėtų pasisakyti du kartus per metus? Ar nebūtų paprasčiau, jei po kiekvieno posėdžio kiekvienas tarybos narys, kaip Seime (Seimo narių pareiškimai), turėtų galimybę pasisakyti? Turbūt kiekvieną kartą būtų galima pasakyti.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju už jūsų klausimą. Tikrai pritarčiau. Mes galime išplėsti, kad ne tik per mažumos valandą galėtų pareikšti savo nuomonę, bet ir posėdžio gale daryti pareiškimus iki 10 minučių. Taip, kaip turime Seime. Tikrai pritariu. Aš manau, kad komitetas galėtų papildyti ir šia nuostata. Tikrai jūsų puiki idėja. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų aš suprantu tą situaciją. Prašau pasakyti, gal domėjotės, kaip yra su kitų šalių savivalda? Šalia Lenkija, Latvija, kaip ten yra su opozicija?

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Kitose šalyse tikrai yra įvairių situacijų. Mes turime tikrai pažengusią, demokratišką savivaldą. Kai kur tikrai tos teisės yra uzurpuojamos, o Lietuvoje mes irgi turime nemažai vadinamųjų C ryšių, kur, kaip ir minėjo gerbiamas A. Sysas, iš daugumos suformuojamos opozicinės frakcijos tam, kad atimtų visas realios opozicijos teises. Mūsų, man atrodo, užduotis čia, Seime, kad ta demokratijos erozija savivaldoje nesiplėstų, dėl to ir teikiamas šis įstatymo projektas, kuris praplėstų mažumos teises. O komitete, aš manau, tai paskatintų diskusiją galbūt plačiau išplėsti šį projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų turbūt sąvokos turėtų būti kuo paprastesnės, nes visada tokie gudrūs žmonės, kaip čia jūs rodote Druskininkus, vis tiek suras. Kitur turbūt nekreiptų dėmesio, duotų pasisakyti ir viskas gerai, bet čia, tarkime, vėlgi tie argumentai dėl svarbių savivaldos problemų. Bet kuris gali pasakyti, kad problema nesvarbi. Galbūt reikėtų, tarkime, supaprastinti šitą punktą, kad iš tikrųjų būtų skirtas tam tikras pusvalandis arba ta valanda, kur iš tikrųjų savivaldybės mažuma pati sudarytų tą darbotvarkę, tarkime, kokius klausimus įtraukti, kokius dalykus, kokius pareiškimus padaryti ir taip toliau? Paprasčiau, kad išvis nebūtų apėjimo, nes prie kiekvieno žodžio gali prisikabinti.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas Edmundai, už jūsų klausimą ir pastebėjimus. Tikrai pritarčiau. Aš čia matau komiteto pirmininką gerbiamą R. Jušką. Aš neabejoju, kad jis girdi šią diskusiją ir diskutuodamas kartu su savivaldybininkais ir komitete galėtų rasti optimalius sprendimus, kad vis dėlto tą vadinamąją mažumos valandą padarytų kokybišką, kad tokie ne visai demokratiški merai negalėtų užčiaupti burnų mažumos atstovams, o visuomenė galėtų išgirsti ir opozicijos balsą, ir nuomonę aktualiais savivaldybės klausimais.

PIRMININKAS. Ir klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Negaliu atsistebėti, Viliau, jūsų tokiu spaliukiniu žygiu. Jūs įvardinate carystę. Tarp kita ko, konservatoriai turi dvi carystes – tai Pasvalys, kur nuo amžių amžinųjų nesikeičia, ir Palanga, kur nuo amžių amžinųjų nesikeičia. Jūs taip irgi akmenį metėte labai stipriai į savo partijos narius ir pasakėte, kad ten irgi yra *dedovščina*.

Bet aš noriu užduoti kitą klausimą. Aš jums ir patarsiu, kaip ir jūsų J. Gudauskui esu pataręs, taip ir tau patarsiu: jūs pakeiskite apygardą, jūs keliaukite lauk. Tegu Jonas eina iš Šilalės, tegu renkasi kitą, tu eik iš tų Druskininkų. Tu gyvenime neįkirsi, gyvenime tu nelaimėsi tenai. Mano toks nuoširdus patarimas. Kuo tu labiau kandi jam, kuo tu daugiau jį taip ēdi, tuo ir reklamuoji, tuo daugiau žmonės jį mėgsta.

Dabar yra kitas klausimas. Ar domėjotės, kur jūsų yra merai ir kur jūsų valdančioji dauguma, kaip savivaldybės vykdo? Aš susirinkau Palangos ir Pasvalio, todėl labai svarbu, koks bus jūsų atsakymas.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Žinote, jūsų patarimai ir tas tujinimas čia, tarytum mes būtume ne vieną bokalą kartu išlenkę, visiškai ne vietoje. Jūs galite patarti savo vaikams, kuriuos vežate į Ispaniją, ir ten mokyti juos demokratijos. Manęs mokyti čia tikrai gal nereikėtų. Turiu dar tėvus sveikus ir gyvus ir jų patarimo klausausi. Tad toks ir atsakymas jums būtų. Ačiū.

PIRMININKAS. Daugiau klausimų nėra. Dabar kviečiu išsakyti motyvus. Už kalbės A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Visi įstatymai universalūs ir šiuo atveju nepriklauso nuo to, kas yra savivaldybės dauguma ar mažuma. Mažumos, daugumos gali keistis vietomis. Aš manau, kad visų Seimo principų mes negalime perkelti į savivaldą, tačiau demokratijos galimybę išsakyti nuomonę mes turime palaikyti. Aš manau, kad Teisės departamento išvadoje surašyta ta nuostata yra neigatyvi, nepalaikanti, visiškai neatitinka realijų, o tos realijos yra tokios, kokios buvo pademonstruotos, aš manau, naudojant akivaizdžią medžiagą, kad tam tikros aiškos nuostatos – savivaldos narių teisė išsakyti savo pozicijas ne klausimų pavidalu, ne teikiamu užklauso raštu apie ten veikiančių įmonių veiklą, o būtent išsakyti pozicijas plačių problemų klausimu, aš manau, kad neginčijamos. Reikia tai įrašyti, papildyti. Išgirdome ir kitų pasiūlymų, kaip galima patobulinti šias nuostatas. Aš manau, kad viskas svarstyтина, nes šalia tų plačių teisių, kurios suteikiamos merams, reikėtų, aš manau, įgaliojimų ir savivaldybių tarybų nariams bent jau išsakyti savo nuomonės viešai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės E. Sabutis.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Aš iš tikrųjų balsuodamas siūlau visiems ne prieš balsuoti, bet susilaikyti dėl vienos paprastos priežasties. Pirmas dalykas, buvo parodytas labai radikalus pavyzdys, tai Druskininkų rajono savivaldybės. Tas pavyzdys negimė nei šiandien, nei vakar – tai tęsiasi turbūt jau dešimtmečiais. Bet pagrindinis dalykas, ką pripažino ir pats pranešėjas, pristatęs klausimą, turbūt ir už pasisakęs Seimo narys, kad tobulinti visą šitą tvarką reikėtų ne šitame straipsnyje, o greičiausiai kituose. Tarkime, paprastas pavyzdys, jeigu bus numatyta, kad posėdžio pabaigoje bet kuris tarybos narys, priklausantis ar opozicijai, ar pozicijai, gali pasakyti, išreikšti savo nuomonę kokių nors klausimu, aš jums galiu pasakyti, kas įvyks Druskininkuose – visa pozicija atsisotos, išeis iš posėdžio, neliks kvorumo ir tas kalbėjimas praras prasmę, nes posėdis – viskas, bus pasibaigęs. Todėl reikia ieškoti kitų būdų. Aš iš tikrųjų kolegai siūlyčiau su Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetu plačiau pasišnekėti, šiuo metu atsiimti savo įstatymo projektą ir surasti bendrą, gerą ir tinkamą sprendimą. Todėl šiuo metu siūlau susilaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsuosime balsuoti skirtu laiku.

15.07 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl situacijos švietime“ projektas Nr. XIVP-3607 (pateikimas)

Pristatysime paskutinį šios dienos klausimą, tai yra Seimo rezoliucijos „Dėl situacijos švietime“ projektą. Kviečiame V. Targamadžę į tribūną. Suprantu, kad rezoliucijos reikalavimai tiesiog sprendžiami akyse. Prašau, E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji, iš tikrųjų daug kas pasikeitė rezoliucijoje. Iš esmės tekstas beveik neatitinka tikrovės, siūlau padaryti pertrauką. Gal gerbiama teikėjai paredaguos, sutvarkys jį, nes iš tikrųjų priimti rezoliuciją, kur kai kurios pasekmės jau įvyko, tikrai nėra prasmės. Siūlau pertrauką.

V. TARGAMADŽĖ (*DFVL*). Atsiprašau!

PIRMININKAS. Pertrauka... (*Šurmuly salėje*)

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Pertrauka frakcijos vardu iki kito posėdžio.

V. TARGAMADŽĖ (*DFVL*). Kolegos...

PIRMININKAS. Iki kito posėdžio.

V. TARGAMADŽĖ (*DFVL*). Kolegos, niekas faktiškai nepasikeitė dar...

PIRMININKAS. Supratau. Dėkoju.

V. TARGAMADŽĖ (*DFVL*). ...tik vienas punktas. Nereikia čia manipuliuoti.

PIRMININKAS. Aš labai atsiprašau, gerbiama Vilija, bet dabar posėdį vedu aš.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Labai gaila.

PIRMININKAS. Yra pasiūlyta pertrauka iki kito posėdžio. Kviečiu balsuoti, kas pritaria pertraukai iki kito posėdžio.

Balsavo 86: už – 44, prieš – 34, susilaikė 8. Pertraukai iki kito posėdžio yra pritarta. Dabar galimybė replikuoti. Ačiū, gerbiama Vilija, atsiprašau, kad Seimas taip balsavo. S. Skvernelis. Prašom.

S. SKVERNELIS (DFVL). Tikrai labai džiugu, kad rezoliucijos įtraukimas į darbotvarkę padėjo išspręsti kai kuriuos klausimus. Tos pertraukos paėmimas, manau, dar labiau padės švietimo sistemai ir galbūt bus atsitraukta ir nuo kitų žalingų klausimų: 21 moksleivio klasėje, tarpinių patikrinimų ir panašių dalykų. Galbūt dar rezoliuciją galėsime papildyti tuo, kaip premjerės komanda ir patarėjai trukdė švietimo ministrui sėkmingai dirbti. Ta pertrauka tikrai yra naudinga, ačiū už ją, ją produktyviai išnaudosime.

PIRMININKAS. Dėkoju už repliką. Taip, V. Targamadzė. Prašom.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Aš irgi noriu padėkoti už pertrauką ir siūlau labai įsiskaityti į rezoliuciją. Nepamirškite, kad ten yra rimti punktai surašyti. Reikia ne trupinti, ne fragmentuoti švietimo sistemą, o galų gale grįžti prie sisteminio matymo ir matyti visą procesą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Replika – A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš neminėsiu pavardžių, bet minėsiu pareigas. Aš noriu padėkoti buvusiam premjerui už visą jūsų pradėtą bendrojo ugdymo programų projektą, kurį dabar įgyvendiname, taip pat ir už daugiau nei 100 mokyklų, kurias uždarėte praeitą kadenciją. Šią kadenciją – dvigubai mažiau. Ačiū, premjere, už tai.

PIRMININKAS. Dėkoju. (*Balsai salėje*) Jūs nepasakėte pavardės, bet labai aiškiai žiūrėjote į vieną tašką. (*Juokas salėje*) Prašom. Žodis S. Skverneliui. Prašom.

S. SKVERNELIS (DFVL). Pagal Andriaus žvilgsnį man į akis tikrai supratau, kad man tai buvo adresuota. Andriau, turiu tik apgailestauti, kad tie geri pradmenys, kuriuos reikėjo tik įgyvendinti, buvo padėti, jūs nesugebėjote to padaryti, tai buvo per sunku. Tiesiog gaila, kad tos aukštos kartelės nepavyko peršokti.

PIRMININKAS. Gerai, replikos baigėsi. Tikrai, aš manau, buvo verta sulaukti jų. Gerbiami kolegos, šiek tiek anksčiau, kaip ir buvo žadėta, pradėkime balsavimą. Man atrodo, kad visi dėl to galime sutikti, aš iš anksto anonsavau.

15.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Sagačio atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-3563 (*pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas*)

Dabar dėl G. Sagačio atleidimo iš Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų. Ar galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Svarstymo stadija. Nėra norinčių kalbėti, galime pritarti ir po svarstymo? Ačiū, pritarta. Priėmimas. Dėl motyvų nematau. Kviečiu balsuoti dėl šio nutarimo priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 93: už – 92, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Aš tik pamiršau paminėti, kad nutarimas iš dviejų straipsnių. Manau, kad juos priėmėme ir tikrai galime priimti visą nutarimą. Ačiū. (*Gongas*)

15.12 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3577 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar darbotvarkės 2-4 klausimas – Kelių įstatymo projektas. Pateikimas. Kviečiu balsuoti. Kas pritaria po pateikimo šiam įstatymui?

Balsavo 96: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 4. Pritarta po pateikimo. Pagrindiniu komitetu yra siūlomas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 21 dieną.

Matau, yra replikų. Prašom, I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkui. Kviečiu visus pasisveikinti su Vilniaus liberalaus jaunimo atstovais ir atstovėmis iš įvairių Vilniaus mokyklų. Pamojuokime.

PIRMININKAS. Ačiū. Sveikinimai. Dabar S. Gentvilas turbūt ne dėl to.

S. GENTVILAS (LSF). Sveiki.

PIRMININKAS. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū už iniciatyvą. Čia dėl Kelių įstatymo. Kaip Teisės departamentas parašė, reikia parengti dar papildomą projektą ir Vyriausybė turėtų pažiūrėti, todėl dėl projekto prašyčiau Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Supratau. Prašoma Vyriausybės išvados. Ar galime? K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Simonai, jeigu reikia, aš siūlyčiau susėsti ir bus greitesnis tempo. Aš siūlau tokį variantą, kad be išvados. Pažiūrėkime, vis tiek ten didelės kainos, išbrangsta tie projektai, norėtusi operatyviau išspręsti tai. Gerai?

PIRMININKAS. Dėkoju. S. Gentvilas atsisako siūlymo? Ne. Gerai. Balsuojame, ar dėl šio projekto reikia Vyriausybės išvados. Kas už, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 93: už – 18, prieš – 44, susilaikė 31. Neprašome Vyriausybės išvados. Kaip pagrindinis – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 21 dieną. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.15 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3536 (pateikimo tęsinys)

Balsuojame dėl darbotvarkės 2-6 klausimo – Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto po pateikimo.

Balsavo 100: už – 62, prieš – 11, susilaikė 27. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas VVSK. Siūloma svarstyti gegužės 16 dieną. Galime tam pritarti bendru sutarimu?

K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (TS-LKDF). E. Sabučiai norėčiau atsakyti. Jis čia *pasibėdavojo*, kad nebus klausančių. O Seime, kai čia kas nors kalba, D. Kepenis ar dar kas nors, aš irgi neklausau. Ir kiti neklauso.

PIRMININKAS. Ačiū už prisipažinimą. E. Sabutis. Prašom.

E. SABUTIS (LSDPF). Aš tik kolegai Kęstučiui patikslinti noriu. Ne apie tai: bus klausoma ar nebus klausoma – niekas neprivalo nieko klausyti, jeigu nenori. Tiesiog nebus kvorumo. Tokia yra tarybos posėdžio specifika.

PIRMININKAS. Gerai. Išsiaiškinsime svarstymo stadijoje, kas bus klausoma. Ar galime pritarti, kad VVSK ir gegužės 16 diena? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Taigi mes nebeturime daugiau klausimų šios dienos darbotvarkėje. Skelbiu posėdį baigtą. (Gongas)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

MINĖJIMO, SKIRTO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO DIENAI, IR VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS STIPENDIJOS ĮTEIKIMO CEREMONIJOS STENOGRAMA

2024 m. kovo 11 d.

T. JAČIAUSKAS. Jo Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda.

L. VASILIAUSKAITĖ. Laiškas Kovo 11-osios Akto signatarams, taip pat iškilmingo posėdžio dalyviams, žmonėms, kurie šį rytą pabudo su šventės jausmu širdyje, tiems, kurie prisimena, kas vyko šioje salėje prieš 34 metus.

Tada aš dar nebuvo gimusi. Kaip ir dauguma mano draugų, mano kartos žmonių. Apie tai, kaip jūs, išreikšdami Tautos valią, paskelbėte, jog atkuriate Lietuvos Nepriklausomybę, mums pasakojo tėvai ir istorijos mokytojai. Mes žiūrėjome dokumentinius kadrus, kaip jūs, susiėmę už rankų, skandavote „Lietuva!“. Mes tik filmuose matėme, kaip jūsėjote po vieną ir dėjote savo parašus ant dokumento, kuris skelbia, kad nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė. Bet dokumentinių filmų kadrai neparodė, ką jūs jautėte pasirašydami po tuo neilgu, bet labai svarbiu tekstu. Ar nedrebėjo rankos, kai savo parašais liudijote mūsų laisvę? Ar nebijojote? Juk niekas nežinojo, kas nutiks išėjus iš šios salės. Dar nebuvo parašyti istorijos vadovėliai apie tai, kas toliau, kad mūsų tėvams ir seneliams dar teks kovoti, susidurti su ekonomine blokada, su šūviais į beginklius žmones, su tankais.

Šiandien aš rašau jums, mūsų šalies istorijos kūrėjams, norėdama padėkoti savo, savo draugų, savo kartos ir visų kitų kartų, ateisiančių jau po mūsų, vardu. Ačiū už laisvę, kurią mums padovanojote. Mes ją tikrai saugosime. Jei reikės, viskuo dėl jos rizikuosime, jeigu karas atslinks iki mūsų. Mes ja didžiuosimės ir džiaugsimės, kaip tada džiaugėtės jūs šioje salėje. Apie tuometinę jūsų vienybę irgi rašo istorijos vadovėliai. Tik aš labai norėčiau, mes norėtume, kad toji vienybė būtų ne tik istorijos, bet ir dabarties dalimi. Žinau, kad mokame stovėti tvirtai suglaudę pečius, kai saugome savo laisvę; kad šiandien mus vienija tas didžiulis šventės jausmas, nes šiandien mes visi pasirašome už Lietuvą.

Ekrane rodomi dokumentiniai kadrai su Kovo 11-osios Akto signatarais, skanduojančiais „Lietuva!“, profesoriui Vytautui Landsbergiui perskaičius tekstą, kaip buvo balsuota už šį Aktą.

Giedama „Tautiška giesmė“ su Vilniaus kolegijos studente Lukrecija Vasiliauskaite-Luka.

T. JAČIAUSKAS. Dėkojame studentei Lukai, šiandien kartu su visa Lietuva švenčiančiai Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną.

Tradiciškai Kovo 11-ąją centrines šios salės tribūnas puošia Lietuvos miestų ir rajonų herbai, simbolizuojantys mūsų valstybę – Lietuvos Respubliką.

Tribūnoje – Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Ekscelencija Respublikos Prezidente Gitanai Nausėda, Prezidente Valdai Adamkau, Ministre Pirmininke Ingrida Šimonyte, Nepriklausomybės Akto signatarai, Ekscelencijos ambasadoriai, Seimo nariai, visi mieli susirinkusieji!

Turime tris svarbias progas kalbėti apie valstybę. Liepos 6-ąją prisimename senąją Mindaugo karalystę, valstybę, kurios postūmis renkantis vakarietišką integraciją – politinę, diplomatinę, kultūrinę – buvo juntamas visą tolesnę Lietuvos istoriją. Mindaugas įvedė Lietuvą į to meto Europos politinę sistemą ir nuo tada provakarietiškumas tapo reikšminga mūsų valstybingumo dedamąja.

Vasario 16-ąją kalbame apie modernios, priklausomybės ryšiais nesaistomos, „demokratiniais pamatais sutvarkytos“ valstybės atkūrimą. Trumpame, mašinraščio dydžio Lietuvos Tary-

bos posėdžio nutarime, vėliau pavadintame Nepriklausomybės Aktu, du kartus paminėtas žodis „nepriklausomybė“ ir dukart „demokratija“.

Iš kokių jausmų ir lūkesčių kūrėsi Lietuva, gerai matyti iš bibliografinė retenybė tapusio savanorio ir žurnalisto Stasio Butkaus redaguoto leidinio „Savanoris 1918–1920. Lietuvos kariuomenės kūrėjų-savanorių knyga“. Tai buvo valstybė, atsiradusi ne iš siekio pajungti ar užgrobti, o iš idealizmo ir pasiaukojimo. Ji susikūrė iš geresnio gyvenimo ilgesio ir paprasto žmogiško siekio savo žemėje būti laimingam.

Tos šviesos nepritemdė nei demokratinio tvarkymosi, deklaruoto Nepriklausomybės Akte, autoritarinis suvaržymas, nei 1940-ųjų valstybingumo tragedija, nei trėmimai, nei pusę amžiaus trukusi okupacija. Gal todėl Vasario 16-oji daugeliui iki šiol išliko aukščiausios prabos valstybingumo ženklui, taip pat ir man.

Tačiau dabar vis dėlto sakyčiau: vertinant naujausius iššūkius ir grėsmes būtent Kovo 11-oios žinia apie valstybę šiandien mums turėtų būti svarbiausia. Kovo 11-ojoje sukoncentruota neįkainojama patirtis vadavimosi iš sovietinės imperijos, kurią kruvinu restauravimo procesu Rusija dabar mėgina atkurti Ukrainoje. O viena iš pagrindinių Kovo 11-osios pamokų yra susijusi su įsakmiu valstybingumo stiprinimu. Valstybingumo plačiąja prasme – neužstrigus prie svarbių, tačiau vis dėlto antraeilių dalykų.

Tai, be abejonės, kuo artimesnis bendradarbiavimas su mūsų sąjungininkais, kuriant ir dislokuojant karinius vienetus Lietuvoje. Tai intensyvi karinių pajėgų modernizacija, kuri sparčiai didina mūsų kariuomenės kovinę galią. Tai ir pakankamas finansavimas, užtikrinantis moderniausią ginkluotę, normalias tarnybos sąlygas bei socialines garantijas.

Tačiau valstybingumo bei pasitikėjimo valstybe stiprinimas – tai ir ekonominė gerovė, saugios viešosios erdvės, socialinis teisingumas, palankus psichologinis klimatas ir dar daug kitų dalykų, nuo kurių priklauso, kiek esame patenkinti savo gyvenimu ir jaučiamės laimingi. Ir kiek esame pasirengę ginti savo gyvenimo būdą, savo valstybę.

1993 metų viduryje visuomenės teismui buvo pateikta Nacionalinio saugumo koncepcija, sulaukusi daug pasiūlymų, svarstymų, kritinių vertinimų. Tuomet viename interviu Tėvas Stanislovas (Dobrovolskis), kapucinų vienuolis, paklaustas, ko labiausiai reikia, kad Lietuva būtų saugi, atsakė: „Valstybė turi būti globojama ją mylinčių žmonių. Tautą mylėjome, išsaugojome, dabar kurkime, pamilkime, išsaugokime valstybę. Mylintys žmonės yra apsaugos bunkeriai ir apsaugos ginklai, kuriais valstybė laikosi.“ Šie žodžiai, nuskambėję daugiau kaip prieš tris dešimtmečius, nė kiek nepaseno.

Ir tėvyne, ir valstybę vis dar reikia mylėti, norint jas apginti. Tad ženkime šiuo mūsų valstybingumo keliu neabejodami! Žvelgdami valstybiškai be reikalo negąsdinkime ir nesigąsdinkime. Specialiai neaštrinkime padėties, bet ir nenutylėkime grėsmių. Nebijokime ir būkime pasirengę. Stiprinkime valstybę ir ji sustiprins mus.

Šiandien labiausiai reikia ryžto, rimties, susiklausymo ir orumo – vertybių, kuriomis su mumis dosniai dalijasi Kovo 11-oji. Kai visi buvo tarsi viena. Kai gyvybinis poreikis turėti valstybę, apginti valstybę, gyventi savo valstybėje sukūrė mūsų dabartį.

Šiandien, eidami Kovo 11-osios keliu, mes kuriame Lietuvą ateities kartoms ir jų ateitis priklauso tik nuo mūsų. Prisiminkime tai. Su Kovo 11-ąja! Ačiū. (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Dėkojame visiems, kovojusiems ir prisidėjusiems prie Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo. Visi jie verti didžiausios pagarbos. Šiandien dalis Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų, Aukščiausiosios Tarybos deputatų čia su mumis, bet dalis nesulaukė šios mums visiems brangios dienos. Prisiminkime ir pagerbkime juos. (*Minėjimo dalyviai atsistoja*)

Ekranuose rodomi mirusių Kovo 11-osios Akto signatarų portretai. Skamba daina „Elegija“, atliekama Vilniaus kolegijos studentės Kamilės Smaidžiūnaitės, akompanuojant pianistui Pauliui Zdanavičiui.

Ačiū Vilniaus kolegijos studentei Kamilei ir pianistui Pauliui Zdanavičiui.

Dabar į šią istorinę tribūną kviečiame Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą Algirdą Saudargą.

**Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputato,
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Algirdo Saudargo kalba**

A. SAUDARGAS. Respublikos Prezidente, aukštasis Seime, garbingieji svečiai! „Apie Kovo 11-ąją jau viskas pasakyta ir daug kartų pakartota. Tačiau nedažnai susimąstome, kad Kovo 11-osios galėjo nebūti.“ Tai buvo citata. Tokiais trimis sakiniais pradėjau savo pasisakymą iš šios garbingos tribūnos prieš tris dešimtmečius. Per tuos metus dar daugiau buvo pasakyta, parašyta ir dar daugiau kartų pakartota. Šiandien noriu pakviesti apmąstyti dar kitaip skambantį klausimą: o kam reikėjo Kovo 11-osios sprendimų, ar jie buvo būtini?

Lietuvos parlamento sprendimais 1990 m. kovo 11 d. nesidžiaugė nei Rytuose, nei Vakaruose. Kremlius pareikalavo Lietuvos parlamento sprendimą atšaukti. Sovietų Sąjungos komunistų partijos politinis biuras svarstė, ar panaudoti karinę jėgą. Generaliniam sekretoriui Michailui Gorbačioviui jėgos panaudojimas pagadintų įvaizdį pasaulyje. Nuspręsta apsiriboti ekonomine blokada. Europos lyderiams Lietuvos sprendimai buvo kliuvinys Vokietijos suvienijimo ir Rytų Europos išlaisvinimo planams. Deja, Baltijos valstybių tuose planuose nebuvo. Vakaruose niekas neigė Lietuvos teisės tokį sprendimą priimti, bet jis buvo ne laiku. Balandžio pradžioje Vokietijos užsienio reikalų ministras Hansas Dytrichas Genšeris susitikime su JAV Prezidentu Džordžu Bušu pareiškė, kad Lietuvos sprendimai metais ar bent puse metų per ankstyvi. Gal per tą laiką Gorbačiovas pertvarkytų imperiją į sovietinę konfederaciją. Niekam nei Rytuose, nei Vakaruose Lietuvos parlamento Kovo 11-osios sprendimų nereikėjo. Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims reikėjo.

1989 metai buvo pavadinti *annus mirabilis* – nuostabiais metais. Rytų Europa išsiveržė iš sovietinės kontrolės. Tik Baltijos valstybės tebebuvo visiškoje užmarštyje. Lietuvos sprendimas jas gražino į darbotvarkę geopolitinėje arenoje. Lietuva buvo minima greta Vokietijos. Taip, Lietuva buvo įvardinama kaip problema. Bet tai ir buvo problema, kurią reikėjo spręsti. Tik Lietuva sugėbėjo priimti Akta, visiškai neminėdama Sovietų Sąjungos. Nebent netiesiogiai, kaip šiame sakinyje: „Lietuvos valstybės teritorija yra vientisa ir nedaloma, joje neveikia jokios kitos valstybės konstitucija.“ Sovietų Sąjunga ir yra ta „jokia kita valstybė“.

1990 metų vasarį išrinktas ir kovo pradžioje susirinkęs Lietuvos parlamentas, kurį dabar vadiname Atkuriamuoju Seimu, būtinai privalėjo priimti tokius sprendimus, kokie buvo priimti. Kodėl? Todėl, kad tautos valia išreiškiama, bet neredaguojama. Redaguojama tautos valios išraiškos teisinė ir politinė forma, bet ne pati tautos valia.

Iš kur išrinktieji tautos atstovai žinojo, kokia yra tautos valia? Iš paties fakto, kad jie buvo išrinkti. Rinkimuose buvo tik dvi programos: Sąjūdžio ir Lietuvos komunistų partijos. Sąjūdis žadėjo iš karto paskelbti nepriklausomybę. Lietuvos komunistų partija pasisakė už Lietuvos suvereniteto stiprinimą Sovietų Sąjungos sudėtyje, žingsnis po žingsnio siekiant nepriklausomybės. Sąjūdis triuškinančiai rinkimus laimėjo. Tautos valią privalu vykdyti.

Toks aiškumas atėjo ne iš karto. 1989 metų vasarį Kaune buvo rengiamasi pirmą kartą po pusės amžiaus laisvai ir iškilmingai paminėti Vasario 16-ąją. Muzikiniame teatre vyko iškilmingas Sąjūdžio Seimo posėdis. Sąjūdžio Kauno taryba pateikė Sąjūdžio Seimo Tarybai savo parengtą deklaracijos projektą, kuriame buvo toks sakiny: „...Sąjūdis galutiniu suvereniteto siekimo tikslu laiko nepriklausomos demokratinės Lietuvos valstybės sukūrimą.“ Po karštų ginčų žodis „nepriklausomybė“ buvo apvyniotas švelnesnėmis formuluotėmis: „...Sąjūdis reiškia tautos ryžtą taikiu būdu atkurti savo teises gyventi nepriklausomai nuo bet kurio diktato.“ Tai nebuvo kauniečių, kuriuos neįsigilinę laikmečio tyrinėtojai klaidingai vadina radikalais, ginčas su vilniečiais. Tai buvo bendros pastangos surasti formą, kaip tiesą, kurią visi suprato vienodai, pateikti viešumai.

Kaune stipriau ir aiškiau jautėsi visuomenės nuotaikos ir nuomonės. Kaune kiekvieną savaitę rinkdavosi įgaliotinių susirinkimas. Sueidavo virš pusės tūkstančio žmonių ir viską atvirai, karštai bei tvarkingai svarstė. Galima buvo tiesiogiai daug kartų patikrinti tai, kas yra vadinama tautos valia, kurią teisiškai patvirtino rinkimai. Kad tai yra visos Lietuvos nuomonė, patvirtino sociologės Reginos Tamošiūnienės apklausa priešrinkiminėje Sąjūdžio konferencijoje „Lietuvos kelias“. Net 83 % delegatų pritarė nuomonei „Artimiausiu metu reikia paskelbti Lietuvos nepriklausomybę ir po to ją ryžtingai įgyvendinti visose srityse“. O nuomonę „Nereikia skubėti; į nepriklausomybę reikia eiti etapais“ parėmė vos 8 %. Sąjūdžio Seimo Tarybos pirmininkas Vytautas

Landsbergis savo pranešime išaiškino abiejų alternatyvų esmę. Jis nenuslėpė, kokie pavojai laukia pasirinkus pirmąjį kelią (cituojau): „Eidami į nepriklausomybę, šiuo atveju patektume ir į didelę priklausomybę nuo aplinkybių ir nuo mūsų pačių visuomenės atsparumo, kuris tiek dar nėra išbandytas, nuo vienybės, kuri atrodo čia reali, čia nereali, nuo pilietinės sąmonės prieš akis regint, žinoma, ir tam tikro chaoso riziką ir nežinant galutinio užsienio požiūrio ir simbolinės arba realios paramos, kuri būtų vienaip ar kitaip lemtinga.“

Į nepriklausomybę jau atėjome, bet visa kita tinka ir šiandien. Šiandien po trijų dešimtmečių nebereikia rinktis, kokių kelių žengti į nepriklausomybę. Valstybė atkurta, bet jos nepriklausomybei vėl iškilo grėsmė. Kaip ir tuomet, grėsmė yra reali. Kaip ir tuomet, esame priklausomi nuo aplinkybių, nuo visuomenės atsparumo ir vienybės. Vėl regime chaosą ir nežinome, simbolinė ar reali bus užsienio šalių parama.

Šiandien jau nauja karta atsakinga už valstybę. Vieno dalyko linkiu pasimokyti iš Vytauto Landsbergio, kuris anuomet, prieš trisdešimt ketverius metus, perspėjo apie pasirinkimo riziką, bet nepranašavo, nespėliojo, kas bus. Šiandien žmonės laukia iš atsakingų pareigūnų ne pranašysčių, bet sprendimų, savo konstitucinių pareigų vykdymo ir sutarimo, kaip ginti valstybę. Ačiū už dėmesį. (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Dėkojame signatarui Algirdui Saudargui.

O dabar savo mintimis pasidalinti kviečiame istorikę, vyriausiąją archyvarę daktarę Ingą Zakšauskienę.

Lietuvos vyriausiosios archyvarės, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dėstytojos daktarės Ingos Zakšauskienės kalba

I. ZAKŠAUSKIENĖ. Brangūs piliečiai, kovo mėnuo daugeliui mūsų sutampa su neoficialia pavasario pradžia. Mintyse mes jau žinome, kad dar truputį žiema, bet širdyje jau jaučiasi šiluma ir artėjantis žydėjimas. Pirmąją šio pavasario dieną aš stebėjau išsirikiavusius sniege žmones, kurie į paskutinę kelionę lydėjo Sibiro kolonijoje mirusį kovotoją už savo tautos laisvę. Stebėjau, kaip laisvasis Vakarų pasaulis mindžikuoja priimdamas sprendimus dėl pagalbos už laisvę kovojančiai Ukrainai. Aš pakeltais iš nuostabos antakiais klausiau už Atlanto vykstančių prezidento rinkimų retorikos. Ir man rodėsi, kad vis dar tęsiasi tamsi demokratijos žiema.

XX amžiuje Lietuva tris kartus atkūrė nepriklausomybę, trečią kartą – Kovo 11-ąją, jau prasi-dėjus pavasariui. Simboliškai tai reiškė tautos pasiruošimą pavasario darbams ir valstybės vasa-ros brandai.

Gyvename amžiuje, kuriame istorija tampa ne faktais grįstu mokslu, o reikalingų naratyvų konkurencija. Kiekvienas skuba papasakoti savo pasakojimą, turėdamas savo tikslų. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimas politiniame istorijos debatų kontekste prokremlišku informaci-nių barų nuosekliai ir tulžingai menkinamas. Kovo 11-osios Aktas vadinamas neteisėtu, priešta-raujančiu Sovietų Sąjungos įstatymams. Nepriklausomybės paskelbimas – istorine klaida. Lietuva pravardžiuojama neįvykusia valstybe, ekonomiškai galinčia gyvuoti tik priklausomybėje nuo di-džiojo kaimyno. Šiandien aštrėjanti retorika kvestionuoja mūsų valstybingumą ir suverenitetą, juk mes esame, anot tos retorikos, *valdomi Vakarų ir NATO tikrai negaiš laiko ginti nereikšmingos pe-riferijos*. Istorija perrašoma siekiant pagrįsti savo valstybės geopolitinius tikslus ir interesus. Tokiu būdu naujuose pasakojimuose po Antrojo pasaulinio karo Vidurio ir Rytų Europos šalys buvo esą „išvaduotos“, o esą klestinti Sovietų Sąjunga buvo sugriauta priešišku jėgų, o ne subyrėjo dėl kitų priežasčių.

Postmodernistinėje visuomenėje, kurioje dominuoja mąstymas istoriniais vaizdiniais, kovoti su jais galima tik suprantant, jog ne visi į pasaulį žiūri taip kaip mes. Mūsų iššūkis – kantriai švie-sti pasaulį, kad didžiosios imperijos neturi teisės gražinti įsivaizduojamą teisingumą. Jos negali pačios pradėti karo, ir toks karas jokia forma nėra ir nebus teisingas. Turime kantriai aiškinti, kad Antrojo pasaulinio karo priežastimi buvo Molotovo–Ribentropo paktas, be skrupulų padalinęs Europą pagal Reicho ir Sovietų Sąjungos vadovų užgaidas. Turime priminti, kad tas pats karas Europoje nesibaigė 1945 m. gegužės 8 d., o už geležinės uždangos likusioje kitoje Europos dalyje vyko karas po karo – ginkluotas pasipriešinimas okupaciniam režimui.

Agresyvos kaimynystės kuriami revizionizmo persmelkti naratyvai nėra tik istorinis diskursas – tai bandymai įvesti naują istorijos suvokimą, kuris menkina mūsų tautos laisvę ir pasiukojimą, kuris meta iššūkį mūsų suverenitetui. Norint atremti tokius pasakojimus, būtini tvarūs kritinio mąstymo ir dialogo įrankiai. Juos būtent ir saugo archyvai, į kuriuos turime žiūrėti ne kaip į dulkėtus praėjusių dienų reliktus, tačiau kaip į gyvosios tiesos saugyklas, saugančias mūsų tautinės tapatybės pamatus.

Šiandien mes stovime kryžkelėje, kurioje susikerta istorijos, atminties, šių dienų pasakojimo naratyvai, todėl visų pirma norėčiau kreiptis į jaunus Lietuvos žmones, rankose it gležnus pavasario daigelius laikančius mūsų tautos ateitį. Išmokime sieti praeitį su ateitimi, pamokas su veiksmis, o prisiminimus su pačiomis didžiausiomis mūsų ambicijomis. Igalinkime jaunimą priešintis kolektyvinės atminties erozijai ir akylai ginti demokratijos vertybes. Tai kur kas daugiau nei datų ar faktų prisiminimas – tai kraujo ir ašarų, vilties ir pergalių, kurios augino mūsų laisvę, suvokimas ir vertinimas. Tai pripažinimas fakto, kad mums suprantamos laisvės ir teisės nėra garantuotos ir amžinos. Jas su atsidavimu, meile ir begaline auka iškovojo tie, kurie buvo prieš mus.

Šiandien šviesiausias mūsų istorijos laikotarpis. Linkiu jam tęstis nepaisant tamsios žiemos iššūkių laisvajam pasauliui. Su švente! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Šiandien, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną, kartu su mumis yra naujosios kartos rašytoja Jurga Tumasonytė. Žodis jums.

Naujosios kartos rašytojos Jurgos Tumasonytės kalba

J. TUMASONYTĖ. Gerbiami Lietuvos Respublikos vadovai, Nepriklausomybės atkūrėjai, brangūs renginio svečiai! Tuo metu, kai pasirašytas Kovo 11-osios aktas, tebuvo kūdikis, nenučiuokiantis, kokie svarbūs įvykiai mūsų šalyje vyksta ir kokie dar laukia. Pirmieji mano prisiminimai išplaukia iš to laiko, kai Lietuva jau buvo laisva, tad laisvė man, kaip ir daugeliui mano kartos žmonių, atrodė visiškai natūrali būseną. Kur kas sunkiau sekėsi patikėti, kad mūsų šalis dar visai neseniai tiek metų buvo okupuota, primetant jai žiaurias, žmogaus teises ir orumą paminančias taisykles, taikant represijas. Supratau, kad mūsų tėvų ir senelių karta tiek daug prarado, o tos traumos šleifas, paliesdamas ir mus, viena ar kita forma tebesivelka iki šiol, kad reikia dar kelių kartų ir galbūt būsime išgiję.

Seniau turėjau keistą pomėgį įsijausti į laiką, kuriame negyvenau. Mėgindavau įsivaizduoti save tame įdomiame etape, kai visi sapnavo vieną laisvos Lietuvos sapną ir kai (kad ir kaip nerealai tai galėjo atrodyti) vis tiek pasiekė savo. Atrodė, kad mano jaunystės ir brandos metai bus gana pastovūs – netrukus mentaliteto prasme mažai kuo skirsimės nuo Vakarų šalių, o mūsų „laukinis devintasis dešimtmetis“, galiausiai tapęs meno diskurso dalimi, tokiems kaip aš kels vaikystės ir paauglystės laikų nostalgiją. Jaunesnius už mus galbūt juokins ar stebins keisti to meto papročiai ir normos. Kaip mane, pavyzdžiui, stebina sovietmečiu kūrusių menininkų gyvenimai, jų pasirinkimai ir kūrybinės strategijos. Turėjo būti sunku. Nežinau, ką būčiau dariusi. Siekusi sovietinio rašytojo privilegijų? Rašiusi į stalčių? Persekiojama cenzūros? O gal, užuot rašiusi, neretai būčiau stovėjusi eilėje prie maisto produktų? Žaviuosi tų pastebėtų arba nustumtų į paraštes moterų kūrėjų, mene patyrusių diskriminaciją dėl lyties, visą buitį ir šeimos gyvenimą nešusių ant savo vieno pečių, atkaklumu. Žaviuosi ir tais laukiniais pirmojo Nepriklausomybės dešimtmečio rašytojų gyvenimais, persunktais bohemiškomis šėlionėmis, dykinėjimu ir filosofavimu kavinėse, gyvu bendravimu ir maištingumu, bet taip pat, deja, ir savižudybomis, genijaus, kuriam viskas leidžiama, mitu. Dabartiniai rašytojai dažniausiai susitaiko su tuo, kad jie nėra jokie sielų inžinieriai ir pateptieji, o literatūra – tai pirmiausia sunkus darbas. Mes ne tik kuriame – sunkiai išsisuktume be administracinių, viešųjų ryšių žinių ir tiesiog buvimo savo pačių literatūros agentais. Mūsų naujose knygose jau galima užčiuopti šiuo metu padažnėjusį žmonių pulsą, tiksniškas laikrodžio rodykles.

Tą dieną tradiciškai turėjo vykti Vilniaus knygų mugė, bet, skelbė portalai ir žinutės socialiniuose tinkluose, ankstų rytą prasidėjo plataus masto Rusijos invazija Ukrainoje. Ir mes visi kuriam laikui apmirėme. Kaip gali kalbėti apie kūrybą, kai vyksta tokie dalykai? Išsyk pasigailėjau,

kad kažkada baltai pavydėjau tiems, kurie kovojo dėl mūsų Nepriklausomybės. Nežinau, ar būčiau buvusi tokia ryžtinga ir drąsi. Pirmomis savaitėmis, stebėdama Ukrainos įvykius iš nuotolio, jaučiausi silpna ir nuskriausta tarsi mažas vaikas, matantis blogį, kuriam nemoka pasipriešinti. Ilgainiui po truputėlį radosi tvirtumo, tikėjimo, kad teisybė vis tiek turi nugalėti ir kad mes visomis išgalėmis prie to prisidėsime.

Tais metais mano šeimos namuose apsigyveno dvi karo pabėgėlės – mama ir dukra. Viešnios rodė savo jaukaus ir gražaus gimtojo Bachmuto vaizdus telefone, kasdien sekė naujienas su mintimi, kad grįš ten iškart, kai tik bus įmanoma. Tikėjosi – vasarą arba, blogiausiu atveju, rudenį. Bėgdamos paliko namie banguotąją papūgėlę, ją rūpinosi giminaitis, ir pirmas savaites vis svarstė, ar grįžusios dar ras augintinę gyvą. Savo laužytą rusų kalbą šnekučiuodavausi su paaugle apie tą pasiilgtąjį paukštį – sunkiau sekdavosi kalbėtis apie tolesnį jos pačios gyvenimą, kai tiek daug nežinomųjų... Kada jie išsispręs?

Skaitydama grožinius kūrinius apie Antrojo pasaulinio karo pradžią, neryžtingą žmonių elgesį, tvenkiantis būsimos karo debesims, nejučia pagalvoju apie besisukantį istorijos ratą. Kaip elgtis ir gyventi šiandien, kad nesigailėtum ko nors nepadaręs rytoj? Ir kaip iš šio kraupaus sapno pabusti?..

Tad norėčiau visiems mums palinkėti šviesos, nusiramino, konkrečių veiksmų ir tikėjimo. Ir kad po penkerių, dešimties, penkiolikos ir daugiau metų mūsų vaikai ir anūkai stovėtų čia, šioje vietoje, ir dalintųsi savo, laisvos šalies piliečio, santykiu su tokia svarbia Lietuvai data. O šiandien ačiū jums, mielieji, dėl kurių pastangų mūsų šalis tapo laisva! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Ačiū rašytojai Jurgai Tumasonytei.

Šiais metais Lietuva švenčia įstojimo į NATO ir Europos Sąjungą 20-metį. Kalbės Seimo Pirmininko pavaduotoja, Europos reikalų komiteto pirmininkė, buvusi Europos Parlamento narė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos, Europos reikalų komiteto pirmininkės, buvusios Europos Parlamento narės Radvilės Morkūnaitės-Mikulėnienės kalba

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ. Gerbiamieji, mieli bendrapiliečiai. Kovo 11 diena, sekmadienis, 22 val. 44 min. Griškabūdžio apylinkės, geltonas zaporožietis ir jame radijo bangomis pranešama žinia iš šios salės – Vytauto Landsbergio žodžiai: „Aktas priimtas. Sveikinu Aukščiausiąją Tarybą, sveikinu Lietuvą.“ Pasigirsta Lietuvos himnas. Mes su šeima stojame šalikelėje, išlipame iš savo zaporožiečio ir sustoję giedame himną. Tas vakaras – nepamirštamas, pakeitęs Lietuvos, pasaulio, kiekvieno iš čia esančių, o ir mano gyvenimą.

O ką veikė tuo metu platusis pasaulis, Europa? Gyveno savo įvairių gyvenimą, kuris buvo pilnas visko, taip pat ir įvairių išbandymų, problemų.

1990-ųjų kovo mėnuo Didžiojoje Britanijoje pažymėtas daugiatūkstantinėmis demonstracijomis dėl mokesčių reformos; Australijoje vyko parlamento rinkimai; Jungtinėse Amerikos Valstijose kovo 12 dieną vyko demonstracija dėl žmonių su negalia teisių ir jas atliepiančio teisėkūrinio akto, kurį prezidentas Džordžas Bušas pasirašė po keleto mėnesių.

Kovo 12 dieną Vokietijos kancleris Helmutas Kolis, viešumoje gavęs susirūpinimo reakcijas iš Vašingtono, Paryžiaus, Maskvos ir Varšuvos dėl per greito Vakarų ir Rytų Vokietijos susijungimo tempo, išleido pranešimą, kad susivienijimas vyks laipsniškai, bet, tikėtina, greičiau dėl sparčiau Rytų Vokietijos žlugimo. Kovo 18 dieną Rytų Vokietijoje įvyksta pirmi laisvi ir demokratiniai rinkimai, kuriuos laimėjo centro dešinės Krikščionių demokratų partija. Dėl tokio žmonių pasirinkimo susivienijimo procesas dar labiau paspartėjo.

1990 m. kovo 14 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl Tarpyvyriausybinių konferencijų ir Europos Parlamento strategijos Europos Sąjungai. Jos pagrindinė žinia – būtinybė transformuoti Europos Bendriją į politinę sąjungą, kuri neapsiribotų tik bendra rinka, Ekonominė ir pinigų sąjunga.

Tarpyvyriausybinių konferencija – tai valstybių narių vyriausybių susirinkimas, kuriame priimami sprendimai dėl sutarčių keitimo. Tuomet, 1990-ųjų pabaigoje, prasidėjusios diskusijos šiuo

formatu padėjo pagrindus Maastrichto sutarčiai. Ji įsigaliojo 1993 metų lapkritį – iš Europos Bendrijos tapome Europos Sąjunga, sustiprėjo Europos šalių bendradarbiavimas praplečiant bendrai reguliuojamų klausimų sąrašą.

Besikeičianti geopolitinė situacija tuomet reikalavo sprendimų, nors apie gilesnę integraciją kalbėta ir anksčiau. Vis garsiau pradėjo girdėtis siūlymai kurti ir bendrą užsienio bei saugumo politiką, siekti pertvarkų, kurios leistų greičiau priimti sprendimus, peržiūrėti institucinę sąrangą. Po kelių dešimtmečių, Europos Sąjungai nuėjus turiningą ir produktyvų kelią, kintant geopolitinėms aplinkybėms, vėl apie tai kalbame, nes reikia greitesnių ir efektyvesnių politinių sprendimų, ypač užsienio politikos, ES plėtros, sankcijų Rusijai klausimais, reikia sutelkti jėgas ir gynybos srityje.

1990 metų rudenį Europos Parlamento delegacija lankėsi Lietuvoje, Seime, įsibėgėjo mūsų bendradarbiavimas. Kolegos europarlamentarai, ypač vokiečiai, vėliau vadovavę šiai institucijai, Hansas Gertas Pioteringas labai padėjo, kad Lietuva ir Latvija būtų pakviestos į derybas dėl narystės Europos Sąjungoje.

Kovo 11 dieną pasirinkome ne tik savo laisvės ir nepriklausomybės kelią, bet ir siekį kurti saugią valstybę, kad niekada daugiau agresyvi Rusija nesikėsintų į mus. Puikiai prisimename, kad kelias buvo ilgas, o trukdžių per interesų grupes, kurias dažnu atveju kurstė Kremlius, buvo apstu. Šįmet švenčiame 20 metų visavertės narystės Europos Sąjungoje ir NATO. Jei ne šie pasirinkimai, akivaizdu – šiandien Putino Rusija tryptų ant mūsų žemės.

Mūsų laisvė kantri. Po Kovo 11-osios drąsaus ir ryžtingo sprendimo laukėme tarptautinės bendruomenės pripažinimo. Dauguma jų pasipylė tik 1991 metų rugpjūčio pabaigoje. Kitos šalys skaičiavo, sprendė savo reikalus arba rėmė mus kitais būdais, pavyzdžiui, Švedijos visuomenė kiekvieną pirmadienį rinkdamasi į mitingus. O mes buvome kantrūs ir ryžtingi – nepasidavėme bauginimui, prievartai, ekonominei blokada. Valstybės vadovai, parlamentarai, diplomatai ieškojo ir rado bičiulystes, padėjusias Lietuvai sugrįžti į normalaus pasaulio bendruomenę. Turėjome draugų ir tarp bendro likimo žmonių. Po Sausio 13-osios sovietų atakos daugiatūkstantinė minia tuomet dar nepalaužtų Rusijos žmonių išėjo į gatves mus palaikyti.

Mūsų laisvė telkianti. Per šiuos dešimtmečius įsitikinome, kad, net daugeliu klausimų turėdami skirtingas nuomones, dėl kai kurių dalykų gebame susitarti. Tai įrodo, kad jau 20 metų esame Europos Sąjungos ir NATO nariai, kad pastaraisiais metais sugebėjome atremti Lukašenkos atakas, kad bent iš dalies sugebėjome sutarti dėl valstybės gynybos reikalų. Bet čia dar laukia darbai. Ne rinkimai, bet nuoširdus situacijos įvertinimas ir įsipareigojimas valstybei.

Mūsų laisvė darbšti. Pasirinkus savo kelią Kovo 11-ąją, reikėjo pasirinkti rankoves ne vien visapusiškai kūrybiniam darbui, bet ir turėti jėgų nemesti to kelio pusiaukelėje, nenusivilti dėl nesėkmių ar dėl to, kad ne taip greitai pasiekiamo gerų rezultatų, kaip norėtume. Norėdami sugrįžti į Vakarų pasaulį, turėjome priimti ir nelengvų, ne visada populiarių sprendimų, bet įgyvendinome reikalingas reformas – esame tikri europiečiai, esame patikimi NATO nariai. Mūsų draugai – transatlantiniai partneriai, demokratijos *Indo-Pacific'o* regione. Savo atkaklumu ir patikimu sukurėme stiprius saitus, esame girdimi ir matomi.

Mūsų laisvė drąsi. Šimtus metų kiekvienai kartai reikėjo priimti sprendimus: plaukti pasroviui ar kovoti už laisvę ir patiems būti atsakingiems už savo gyvenimą. Visada buvo, yra ir, tikiu, bus drąsių žmonių, kurie nebus abejingi prievartai ir neteisybei. Per šimtmečių patyrimus turime išugdytą laisvės, kovojančios Lietuvos geną. Niekada nebijojome garsiai sakyti, kas yra kas, remti tuos, kurie nori gyventi ir kurti normalų, demokratinį pasaulį, kurie nori išsivaduoti iš autokratijų.

Laisvės vaikai, tarptautinių robotikos varžybų dalyviai Italijoje, vakar atsisakė dalyvauti rungtyse su Rusijos atstovais. Vietoj to jie tiesiog stovėjo su Lietuvos ir Ukrainos vėliavomis. Drąsi ir atjaučianti, draugiška mūsų laisvė.

Mūsų laisvė įkvepianti. Lietuvai, Latvijai, Estijai paskelbus savo nepriklausomybę, Baltijos jūra tapo demokratine erdve, be sovietinio šešėlio. Suomija ir Švedija į Europos Sąjungą įstojo 1995 metais. Šiandien Baltijos jūra jau ne vien ES jūra, bet ir NATO jūra. Mus visus įkvepia Ukrainos kova. Ji įkvepia nepasiduoti, įkvepia visomis išgalėmis remti iki jos, o ir mūsų visų pergalės.

Mūsų laisvė budri. Kartais girdžiu tarptautiniuose formatuose, kad „Putinas nepasiekė savo tikslų“, Rusija silpnesnė dėl tarptautinio atsako, sankcijų. Taip, Putinas vylėsi kitokio scenarijaus, Vakarų atsakas kažkiek pamaišė reikalus, bet tikrai ne tiek, kiek reiktų, kad visi lengviau atsikvėptume. Rusija turi tokią motyvaciją ir veikimo būdus, kurių Vakarai iki galo negali suprasti. Nes tai tiesiog sunku protu suvokti. Jų varomoji jėga – beprotybė, baimė ir gal net tai (kaip mano bičiulis sako), kad „jų kasdienybė blogesnė nei karas“. Todėl mūsų pareiga išlikti budriems ir nuolat, nepavargstamai kartoti: nenuvertinkime Rusijos, kurios veikimo būdus pažįstame šimtmečius. Žinodami tai, turime būti pasirengę viskam ir nepasiduoti.

Mūsų laisvė jautri ir atidi. Dar nepakankamai šioji užaugusi, bet, ištrūkusi iš ištisus dešimtmečius gniuždžiusios ir niveliavusios sovietijos, gerokai ūgtelėjo. Tik dar ne tiek, ko gero, kiek kiekvienas norėtų. Bet tai procesas. Augimo procesas, kuris dažnai būna skausmingas – pamatyti ir priimti besikeičiantį pasaulį, suprasti kitą, galvojančią kitaip. Ne visada lengva surasti sprendimus visoms problemoms, todėl ir mūsų gyvenimas nėra tobulas. Bet tik gyvendami laisvėje galime eiti link siekiamo tobulumo, link visuomenės, kur atliepiamas kiekvienas.

Dėl šios gražios ir įvairiapusės laisvės esame dėkingi daug kam – neabejingiems, darbštiems Lietuvos žmonėms, beveik dviem milijonams, kurie tada balsavo už savarankišką Lietuvą, Akto signatarams, Lietuvą įvairiose srityse garsinusiems bendrapiliečiams, skaidriam ir atsakingam verslui, mokslo, kultūros žmonėms, šių laikų diplomatams. O ir tiems, kurie okupacijos metais egzilyje dirbo Lietuvos laisvei, pavyzdžiui, diplomatų Lozoraičių, Bačkių, Venckų šeimoms. Esame dėkingi Lietuvos laisvės kovų dalyviams, laisvės gynėjams, rezistentams, disidentams, esame dėkingi bičiuliams užsienyje.

Šią gražią laisvę verta ginti. Verta ginti žmones, savo mylimus, savo namus. Verta ginti tai, ką kiekvienas sukūrė ir išsaugojome per šiuos įdomius, gražius, nelengvus, bet ypatingus laisvės metus. Šią gražią, įvairiapusę laisvę verta ginti.

Kovo 11-ąją, sekmadienio vakarą, signatarai čia skelbia Lietuvos Nepriklausomybę. Sulaukę kvapą Lietuvos žmonės seka žinias ir iš džiaugsmo glėbesčiuojasi. O Londone tą vakarą vyksta prestižiniai BAFTA kino apdovanojimai, kur metų geriausiu skelbiamas filmas „Mirusių poetų draugija“. Filmas apie mokytoją, kuris per literatūrą, poeziją sugeba patraukti studentų dėmesį ir įkvepia juos nebijoti kurti, gyventi, priimti sprendimus. Filmo siužetas – daugiaprasmis ir daugialypis. Tačiau viena pagrindinių minčių – drąsiai gyventi ir kurti, kad gyvenimas nebūtų veltui, kad gyvenimas būtų prasmingas.

O kas gali būti prasmingiau už laisvę? Kovoti už ją ir auginti. Su švente! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Mes lenkiame galvas prieš žmones, kurie kovojo už mūsų laisvę ir kurie šiandien savo gyvenimą aukoja dėl viso demokratinio pasaulio laisvės. Su nerimu ir viltimi sekdami žinias iš Ukrainos, mes esame tikri: Ukraina laimės, nes jos pusėje – tikėjimas savo jėgomis, meilė savo šaliai ir istorinis teisingumas.

Skamba Aistės Plaipaitės ir Živilės Kropaitės ukrainiečių kalba atliekama Ukrainos partizanų daina. (Plojimai) (Balsas salėje: „Slava Ukraini!“)

Dėkojame žurnalistėms Aistei Plaipaitei ir Živilei Kropaitei už Ukrainos partizanų dainą.

Šiandien kovojantys Ukrainos žmonės gina mūsų visų laisvę. Nuo jų didvyriškumo priklausom ir mūsų rytojus. Tai puikiai žino Kembridžo universiteto ligoninės anesteziologas reanimatologas, savanoris, altruistas Rokas Tamošauskas, kartu su pirmosiomis Lietuvos medikų komandomis į Ukrainą vykęs dar 2022 metų balandžio mėnesį. Žodis jums.

**Kembridžo universiteto ligoninės anesteziologo reanimatologo,
savanorio, altruisto Roko Tamošausko kalba**

R. TAMOŠAUSKAS. Gerbiamieji Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente Gitanai Nausėda, Ekscelencija Valdai Adamkau, gerbiama Seimo Pirmininke Viktorija Čmilyte-Nielsen, gerbiama Ministre Pirmininke Ingrida Šimonyte, gerbiamieji signatarai, Seimo nariai, svečiai ir

visi piliečiai! Esu dėkingas ir kartu nustebeš, galėdamas kreiptis į jus šiandien iš šios ypatingos tribūnos. Greitai jau sukaks du dešimtmečiai, kai gyvenu ir dirbu mėgstamą darbą svetur, į Lietuvą sugrįždamas nors ir dažnai, bet trumpam. Gautas kvietimas buvo netikėtas, man rodos, nepelnytas, todėl dar labiau įpareigojantis.

Esu fragmentas kartos, kuri augo ir brendo kylant Lietuvos Nepriklausomybės Sąjūdžiui. Negalėčiau pasigirti kažkokiu ypatingu dalyvavimu tuo metu suvešėjusiame visuomenės gyvenime. Nebuvo daug laiko – reikėjo stengtis kuo geriau baigti mokyklą, pasirengti stoti į universitetą ir įstojus kibtį į medicinos mokslus. Laisvu nuo mokslų laiku, o kai kada vietoj pamokų ar pratimų stengėmės dalyvauti visuose Sąjūdžio ar Lietuvos laisvės lygos mitinguose, skubėjome į Baltijos kelią,ėjome balsuoti rinkimuose ir referendumuose, kaip akis išdegę lėkėme nuo Televizijos bokšto prie Aukščiausiosios Tarybos ir Lietuvos televizijos tą nelemtą sausio mėnesį, bent taip prisidėdami prie atkuriamos Lietuvos valstybės projekto. Kas išliko atmintyje iš tų laikų – tai neįtikėtina žmonių brolybė, altruizmas ir savanorystė.

Praėjus jau trims su puse dešimtmečio nuo tų lemtingų įvykių, save randu jau dvi dešimtis metų dirbantį Jungtinės Karalystės Kembridžo universiteto ligoninėje ir štai jau dvejus metus protarpiais savanoriaujantį Ukrainoje. Kiek galiu, padedu Ukrainos medikams ir jų pacientams. Su kolegomis bendraminčiais Lietuvoje esame įkūrę Lietuvos anesteziologų reanimatologų draugijos paramos fondą. Perkame automobilius sužeistiesiems evakuoti, gabename medicinos priemones ligonių būklei stabilizuoti – kad kuo daugiau jų išgyventų ir turėtų galimybę sugrįžti į rikiuotę po sužeidimo. Su Lietuvos medikais, o ir individualiai esu kelis kartus dirbęs Ukrainos užfrontės ligoninių operacinėse, mokiau šiuolaikinių skausmo malšinimo būdų, organizavau ir vedžiau profesinio tobulinimo kursus Ukrainos medikams kartu su Kembridžo ir Vilniaus universiteto ligoninių specialistais.

Mokiausi ir pats iš ukrainiečių pacientų bei medikų. Su tokio sudėtingumo sužeidimais, traumomis, skausmo sindromais man nebuvo tekę susidurti anksčiau. Nežinau, ar tokie sužeidimai iš viso buvo žinomi iki šio karo.

Darau, ką galiu, ką sugebu ir išmanau geriausiai, kas yra mano, kaip laisvai veikiančio individo, galioje keisti situaciją į geresnę pusę. Tokia savanorystė yra mėgėjiška, neprofesionali. Jos negali lyginti su valstybių ir didžiųjų labdaros ir paramos organizacijų teikiama pagalba, nusipelnančia pačios didžiausios pagarbos. Bet aš manau, jog ir tokia – mažutėlių – savanorystė yra svarbi ir reikalinga. Ji reikalinga pirmiausia mums patiems.

Užuot virpindami orą jau gerokai nuvalkiotomis frazėmis apie rusų laivą, mes savo darbais galime jį siųsti žinoma kryptimi. Būdami arčiau žemės, mes galime geriau išgirsti, jautriau ir greičiau sureaguoti į kolegų ir karių prašymus.

Nuveždami pilnai pakrautą priemonių visureigį ar greitosios pagalbos automobilį kelis tūkstančius kilometrų ir atiduodami jį karo medikams, ką tik sugrįžusiems iš evakuacijos prie Bachmuto ar Avdijivkos, mes jiems savimi liudijame, jog jų nepamiršome, nepalikome likimo valiai. Kad jie – ne vienui vieni. Patikėkite, ši žinia yra labai svarbi ukrainiečiams.

Dar kartą įsiskaitykime į Lietuvos partizanų įrašus dienoraščiuose, užrašytus troškiuose bunkeriuose, patamsyje ir šaltyje, jau puikiai suvokiant, jog jokia kavalerija nebeatjos iš už artimiausios kalvos ir nebepakeis jų kovos baigties. Man kartais regis, kad, kol pasaulio didieji stengiasi iškepti kiaušiniene nesudaužę kiaušinių, mūsų mažoji savanorystė ir yra ta mažoji kavalerija.

Šiandienos pasaulyje savanoriškai veiklai atsiranda vis didesnis poreikis. Jau dešimtmetį vykstantis karas Ukrainoje įtikinamai parodė, jog savanoriai efektyviai gali kaišyti pačias įvairiausias nepriteklių skyles – nuo taktinių rūbų, vaistų, transporto priemonių, dronų tiekimo iki pat savanoriškų teritorinės gynybos batalionų suformavimo.

Savanorystei ir išėjimui iš komforto zonos randasi daug erdvės ir čia, Lietuvoje: nuo jau gerokai įsibėgėjusios tarnystės Šaulių sąjungoje, Krašto apsaugos savanorių pajėgose ir kitose žinomose platformose iki naujų, netikėtų, kūrybiškų sprendimų. Kasdienybėje juk mes visi esame savo srities profesionalai, savyje nešiojame unikalias žinių, įgūdžių, kontaktų, patirties saugyklas. Norėtusi, kad kuo daugiau šio potencialo būtų išlaisvinta ir kūrybiškai panaudota mūsų visų nepriklausomybei ir europietiskai tapatybei apsaugoti. To už mus nepadarys niekas kitas – tik patys.

Baigdamas dar pagalvoju, jog ir Lietuvos Nepriklausomybės Sąjūdis, išaugęs iki pat Kovo 11-osios, taip pat savo esme buvo savanoriškas. Absoliuti dauguma juk ir tuomet dirbo darbus, kūrė šeimas ir buitį, augino karjeras ir vaikus. Galėjo sau ir toliau patykučiais gyventi ir dirbti Tarybų Lietuvai likdami imperijos įkaitais. Bet mažutėliai pasirinko kitaip: jie išdrįso žengti tą papildomą, tuo metu rizikingai atrodžiusį žingsnį, atvedusį mus šiandien į šią posėdžių salę.

Šiais neramiais laikais švenčiant Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventę, aš noriu jus visus – didelius ir mažus – pakviesti kūrybiškai, mūsų valstybę ir visą regioną saugančiai savanorystei. Su švente, bendrapiliečiai! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Kovo 11-osios minėjimo tradicija jau tapo Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureato paskelbimas. Stipendija kiekvienais metais skiriama humanitarinių ir socialinių mokslų sričių jauniems mokslininkams už Lietuvos valstybingumui stiprinti svarbius mokslo tyrimus ir pateiktą mokslinio tyrimo projektą.

Šių metų stipendijos laureatą paskelbs Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijos pirmininkas Virginijus Valentinavičius.

Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijos pirmininko Virginijaus Valentinavičiaus kalba

V. VALENTINAVIČIUS. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiamosios, gerbiamieji, šiemet Valstybės Nepriklausomybės stipendiją po įtemptos kovos tarp kelių lygiaverčių paraiškų laimėjo idėja aktualizuoti tarpukario mąstytojo Stasio Šalkauskio kultūros filosofiją.

Idėjos autorius yra Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto dėstytojas daktaras Laurynas Peluritis. Jo projekto tikslus pavadinimas skamba taip: „Valstybės kūrimas kaip kultūrinė užduotis trūkinėjančių ryšių visuomenėje: Stasio Šalkauskio kultūros filosofijos reaktualizacija“.

Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijos narė gerbiama profesorė Viktorija Daujotytė-Pakerienė pažymėjo, kad Laurynas Peluritis įžvelgia Šalkauskio aktualumą šiuolaikinei susiskaldžiusiai visuomenei, kuriai labai praverstų filosofo propaguojama pusiausvyra tarp visuotinio, bendruomeniškumo ir individualumo.

Profesorius Alfredas Bumblauskas savo rekomendacijoje teigia, kad Laurynas Peluritis išmaniai derina istoriją ir filosofiją, o Šalkauskio idėjų permąstymas naujame geopolitiniame kontekste yra įdomus ne tik intelektualams, bet ir politikams.

Ir tikrai – agresyvų nacionalizmą atmetęs Šalkauskis yra svarbus, kai Lietuvoje daugėja radikalų, besišvaistančių nacistiniu šūkiu „Lietuva lietuviams“. Šalkauskis yra svarbus, kai Užgavėnės tampa proga įrodinėti, jog antisemitizmas yra lietuviškos tapatybės ir istorinio paveldo dalis. Šalkauskis yra svarbus, kai antisemitizmas skleidžiamas net Seime, ir tai daroma su pasigardžiovimu ir nebaudžiamai.

Šalkauskis kviečia dalintis, atsiverti ir kurti, kai šiandienos politikos paraštės ragina neapkęsti, atmesti ir užsidaryti sukalkėjusių kultūrinių fosilijų siaubų krautuvėlėje. Su tariama globalizmo grėsme besigalinėjantis siaurakaktis nacionalizmas sapnuoja chimeras, o Šalkauskis prieš beveik šimtą metų labai aiškiai matė, kad atsivėrimas pasauliui yra neišssemama galimybė kurti universaliai suprantamą, dinamišką, modernią kultūrą, kuri suteikia prasmę demokratinei valstybei.

Laurynas Peluritis pasirinko karštą temą, ir jis gerai pasiruošęs jos imtis. Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laimėtojas parašė ne vieną mokslinį straipsnį, skirtą Šalkauskiui. Visai neseniai kartu su profesoriumi Povilu Aleksandravičiumi paskelbė monografiją apie Šalkauskio politinę filosofiją. Interpretuoti Šalkauskį modernių aktualijų kontekste, ko gero, padeda tai, kad Peluritis yra viešojoje erdvėje matomas intelektualas – daugiametis mėnraščio „Naujasis Židinys–Aidai“ bendradarbis, taip pat LRT Radijo „Mažosios studijos“ bendradarbis.

Taigi, Seimo skiriama Valstybės Nepriklausomybės stipendija atiteko tikrai jos nusipelnusiam jaunajam mokslininkui. Kviečiu pasveikinti plojimais naująsias Valstybės Nepriklausomybės stipendininką daktarą Lauryną Peluritį. (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Valstybės Nepriklausomybės apdovanojimą teikia Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen.

2024 metų Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatas daktaras Laurynas Peluritis. (Plojimai)

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen įteikia apdovanojimą 2024 metų Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatui daktarui Laurynui Peluričiui. (Plojimai)

2024 metų Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureato daktaro Lauryno Peluričio kalba

L. PELURITIS. Gerbiami Lietuvos Respublikos vadovai ir vadovės, Seimo nariai ir Seimo narės, valstybės vyrai ir valstybės moterys, užsienio ambasadoriai, brangūs svečiai.

Tikriausiai stebėsitės, kad tuomet, kai šitiek garsių ir kilmingų žmonių sėdi, atsistoju kaip tik aš, negalįs čia sėdintiems prilygti nei amžiumi, nei gabumais, nei įtaka. Esu nuoširdžiai dėkingas Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijai už įvertinimą ir paskatinimą sugrįžti prie vieno iš svarbiausių Lietuvos filosofų – Stasio Šalkauskio – mintijimų, taip pat dėkoju už galimybę šiandien kreiptis į jus. Nesu jokių ypatingu būdu vertas šios stipendijos, tačiau tikiu, kad jos yra vertas mano pradedamas tyrimas.

Nesiimsiu šiandien kalbėti Stasio Šalkauskio vardu ar dramatiškai dūsauti apie tai, kaip jis įvertintų dabarties Lietuvą. 1939 metais žurnale „Naujoji Romuva“ Šalkauskio klausia: „Kaip vaizduojatės Lietuvos ateitį?“ Savo atsakymą apie nerimą keliančią tuometę būklę Šalkauskis baigia žodžiais: „Toliau jau norėčiau ne kalbėti, bet rėkti.“ Tačiau sakyti, kad Šalkauskis nūdien bylotų lygiai taip pat, būtų intelektualinė manipuliacija. Nei Lietuva yra geopolitiškai izoliuota, nei valdoma sustabarėjusios autokratijos. Verčiau norėčiau kai ką pasakyti apie Šalkauskį, nes jis nemaža dalimi įkūnijo tą tarpukario Lietuvą, kurią ir šiandien idealizuojame.

Šalkauskis nebuvo šiaip filosofas. Filosofija jam buvo neatimama gyvenimo dalis. Lietuvoje žodžiai „filosofas“ ar „filosofuoti“, kaip ir žodis „politikuoti“, vis dar dažnai nuskamba kaip pejoratyvai. Bet ar įmanoma brandi tauta ir jos kultūra be filosofinės ar apskritai humanitarinės refleksijos? Ar įmanoma laisva, demokratinė valstybė be politikos, politinių kalbų ir politikavimo?

Turbūt daug kas esate girdėję apie Šalkauskio Rytų ir Vakarų kultūros sintezės projektą. Šiandien kalbėjimas apie Lietuvą, kaip esančią tarp Rytų ir Vakarų, skamba jei ne kaip propagandinė klišė, tai bent kaip abstrakti kvailystė. Tačiau kuomet Šalkauskis rašė apie Lietuvos buvimą ant dviejų pasaulių ribos, jis turėjo mintyje neseną tautinio atgimimo patirtį, atsispindėjusią ir jo paties gyvenime. Užtat geopolitinius iššūkius Šalkauskis matė kaip kultūrinius. Jo manymu, negalima būti savo valstybę turinčia tauta be modernios ir visuotinai aktualios kultūros. Vien noras konservuoti kaimo tradicijas, kaip pagrindinę lietuviškumo paradigmą, jam buvo nesuprantamas. Šalkauskis norėjo matyti stiprią ir išsilavinusią lietuvių tautą, tačiau jos kelią į klestėjimą jis regėjo ne per užsidarymą nuo kaimynų ar kitų kultūrų, o per perėmimą universaliai vertingų turinių. Tai jis taip pat įgyvendino praktiškai: rašyti ir dėstyti Šalkauskiui teko dar tuomet, kai nebuvo atrasti ar sukurti svarbiausių filosofinių terminų vertimai į lietuvių kalbą. Rengdamas lietuviškas paskaitas filosofas turėjo remtis tekstais vokiečių, prancūzų, rusų ir lenkų kalbomis. Tad Šalkauskiui kultūrų sintezės idėja nebuvo vien filosofinė abstrakcija.

Galiausiai – Šalkauskis buvo valstybininkas. Neabejoju, kad ne vienas, išgirdęs žodį „valstybininkas“, suglumo. Taip yra tik dėl to, kad viena svarbių politinio gyvenimo sąvokų mūsųose yra paversta žurnalistinės konspirologijos vulgarybe. Sakydamas žodį „valstybininkas“ aš nurodau į to paties pavadinimo Platono dialogą ar į tokio svaraus įvertinimo vertą asmenį. Mat žodžiai, kuriais mes pavadiname tikrovę, gali turėti likiminę reikšmę. Šalkauskis buvo valstybininkas ta prasme, kad jam rūpėjo Lietuvos valstybės likimas ir Lietuva kaip visuma – su visomis skirtingomis ideologinėmis grupėmis, religinėmis ar tautinėmis bendruomenėmis. Kartu jis matė Lietuvos tautinį atgimimą kaip demokratizacijos bei socialinės emancipacijos istoriją ir siūlė tokį demokratijos variantą, kuriame galėtų sugyventi ir kartu valstybę kurti visi jos piliečiai. Tam Šalkauskis suteikė pilnutinės demokratijos vardą. Jo principingumą ginant demokratijos idealus liu-

dija tiek jo vieši tekstai, tiek ir, pavyzdžiui, drąsus 1935 metais parašytas laiškas prezidentui Antanui Smetonai reikalaujant valstybės demokratizacijos ir įvardijant tautininkų režimą kaip nesėkmę. Taigi ir pats Šalkauskis buvo pilnutinė-integrali asmenybė.

Ko mus šiandien gali išmokyti Šalkauskis? Mūzos giesmė ginklams ir gynėjams svarbi ir reikalinga, tačiau būtinas ir supratimas, ką ir kodėl mes norime ginti nuo tos grėsmės, kuri ateina iš Rytų.

Ceterum autem censeo Moscoviam esse delendam!

Ačiū ir gražios jums Kovo 11-osios! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Sveikiname Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatą. (*Plojimai*)

Visi kartu Kovo 11-ąją, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną, džiaukimės savo laisve, mylėkime šalį, kurioje gimėme, gerbkime kalbą, kuria šnekame, – motinos kalbą.

Skamba baigiamasis muzikos kūrinys „Motinos kalba“, atliekamas aktoriaus Giedriaus Arbačiausko, pritariant violončele Agnei Arbačiauskienei. (Plojimai)

Ačiū Giedriui ir Agnei Arbačiauskams. Švėskime ir saugokime laisvę. Netrukus Nepriklausomybės aikštėje bus iškilmingai pakeltos trijų Baltijos valstybių vėliavos. O mes visi kartu linkėsime pasauliui kuo greičiau sulaukti taikos. Nes šviesa visada nugalė tamsą – tikėkime tuo ir švėskime laisvę.

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Abaravičius Gintaras 274
Adamkus Valdas 344, 480, 487
Adomaitis Kasparas 182, 214, 215, 299, 301, 311, 340, 341, 342, 360, 395, 401, 402, 403, 447
Adomėnas Mantas 233, 234
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 200, 285, 305, 306, 330, 410, 428, 429
Aleksandravičius Povilas 489
Ališauskas Liudas 64
Ambrazaitytė Nijolė 206, 207, 208
Andrukaitienė Irena 129
Anušauskas Arvydas 69, 70, 97, 98, 103, 158, 190, 199, 230, 234, 269, 314, 322, 353, 397, 447, 461, 477
Aputis Juozas 131
Arbačiauskas Giedrius 491
Arbačiauskienė Agnė 491
Armonaitė Aušrinė 36, 220, 221, 222, 223, 231, 450, 451, 456, 457, 458, 459, 460, 461
Asanavičiūtė Dalia 260, 261, 262, 445
Auštrevičius Petras 169
Avulis Arvydas 103
Ažubalis Audronius 319, 323, 325, 345, 346, 347, 348, 349, 351, 423

Ą

Ąžuolas Valius 51, 54, 75, 84, 110, 162, 179, 182, 211, 212, 214, 231, 234, 243, 269, 272, 281, 286, 287, 298, 302, 340, 342, 353, 356, 368, 369, 370, 379, 389, 416, 438, 442, 459, 469, 472, 476

B

Bačkiai 487
Bačkis Stasys Antanas 305
Bagdonas Andrius 121, 126, 127, 128, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 154, 209, 213, 223, 224, 225, 226, 231, 273, 317, 359, 363, 365, 366, 367, 387
Bakas Vytautas 49, 51, 57, 58, 59, 60, 134, 190, 199, 395, 403, 407, 408, 409, 410, 411
Balčytis Zigmantas 176
Baltokas Paulius 28
Bandis Vida 57
Bartoševičius Kristijonas 111
Baškienė Rima 38, 111, 144, 155, 225, 284, 288, 294, 303, 309, 333, 411, 419, 428, 453
Baublys Juozas 75, 76, 222, 294, 358, 361
Bilotaitė Agnė 54, 156, 290, 295, 296, 413, 414, 415
Bogušis Vytautas 448
Boner Jelena (Bonner Jelena) 344
Bradauskas Bronius 142
Brazauskas Algirdas Mykolas 283

Bridikis Remigijus 406, 408
Bubnys Arūnas 346, 347
Budbergytė Rasa 34, 42, 102, 176
Budrytė Algė 58, 403
Bukauskas Valentinas 157, 241, 292, 397
Bukavinienė Alė 164, 186
Bumblauskas Alfredas 489
Burinskaitė Kristina 322
Burokienė Guoda 40, 113, 118, 120, 196, 201, 251, 252, 253, 263, 289, 307, 310, 318, 320, 321, 422, 429, 430, 445, 460
Bušas Džordžas Herbertas Volkeris (Bush George Herbert Walker) 482, 485
Bušas Džordžas Volkeris (Bush George Walker) 381
Butkevičius Algirdas 36, 52, 179
Butkevičius Audrius 114
Butkus Stasys 481

C

Cidzikas Petras 344, 448
Cimpmperman Reda 244, 245, 246, 247, 333, 343

Č

Čemberlenas Arturas Nevilis (Chamberlain Arthur Neville) 383
Čepaitis Virgilijus Juozas 132
Čepononis Antanas 434, 442, 455
Čėsnienė Giedrė 165, 166, 186, 331, 332, 333, 342
Čičinskaitė Zofija 129
Čiurlionis Mikalojus Konstantinas 428
Čmilytė-Nielsen Viktorija 27, 29, 40, 42, 65, 66, 129, 167, 168, 169, 184, 206, 267, 274, 277, 327, 380, 381, 480, 487, 489, 490

D

Damušis Adolfas 305
Danielė Morgana 218, 377, 420
Daujotytė-Pakerienė Viktorija 489
Degutienė Irena 343, 344, 345, 448, 449
Dinis Pjetras Umbertas (Dini Pietro Umberto) 159
Dmitrijev Vitalij 85, 86
Dobrowolska Ewelina 39, 40, 71, 72, 73, 74, 338, 447
Dovydaitis Pranas 131
Dulkys Arūnas 161, 414
Dumbrava Algimantas 157, 293, 412, 425, 426
Durbinas Ričardas Džozefas (Durbin Richard Joseph) 450
Džefersonas Tomas (Jefferson Thomas) 389
Džiugelis Justas 28, 43, 54, 114, 266, 338

F

Fiodorovas Viktoras 32, 33, 39, 113, 121, 183, 347, 423

G

Gailius Tomas 403, 406
 Gaižauskas Dainius 28, 29, 64, 70, 270, 385, 395
 Gajus Cilnijus Mecenatas
 (Gaius Cilnius Maecenas), Mecenatas 258
 Gapšys Vytautas 56, 234
 Gedvilas Aidas 36, 80, 81, 110, 111, 112, 133, 154, 156,
 182, 211, 214, 280, 288, 295, 333, 346, 360, 363, 409,
 412, 457, 469
 Gedvilienė Aistė 47, 124, 139, 176, 432
 Gelbūda Modestas 209, 274, 275, 277, 281, 282, 283,
 284, 285, 286, 298
 Genšeris Hansas Dytrichas
 (Genscher Hans-Dietrich) 482
 Gentvilas Eugenijus 28, 97, 111, 119, 120, 121, 122,
 133, 184, 185, 218, 258, 259, 328, 333, 335, 336, 348,
 349, 352, 358
 Gentvilas Simonas 37, 74, 75, 76, 104, 106, 108, 109,
 110, 121, 124, 125, 156, 294, 342, 358, 368, 370,
 371, 389, 392, 413, 415, 416, 437, 438, 443, 450,
 451, 472, 473, 479
 Giraitytė-Juškevičienė Vaida 288, 304, 333
 Girskienė Ligita 71, 75, 81, 82, 106, 108, 120, 124, 154,
 233, 298, 385, 386, 392, 416, 418, 419, 420, 437, 439,
 440, 443, 445, 468
 Glaveckas Kęstutis 342
 Gorbačiovas Michailas (Gorbačov Michail) 482
 Granauskas Romualdas 131
 Gražulis Petras 54, 112, 189, 272, 469
 Grybauskaitė Dalia 65, 102, 230, 282, 331, 346, 402
 Griškevičius Domas 116, 119, 128, 153, 154, 202, 203,
 204, 272, 336, 475
 Gudaitis Romas 206, 207
 Gudauskas Jonas 476

H

Haase Irena 70, 71, 135, 143, 177, 204, 211, 214, 215,
 332, 352, 386, 387, 433
 Hazony Yoram (Hazony Yoram) 132
 Hitleris Adolfas (Hitler Adolf) 170

I

Ignatavičius Tadas 279
 Ivoška Jonas 350

J

Jačiauskas Tadas 480, 481, 483, 484, 485, 487, 489, 491
 Jakavonytė Angelė 266
 Jakeliūnas Stasys 109

Jakstienė Agnė 43, 45, 46, 47
 Jakštas Gintautas 155, 157, 158, 159, 160, 236, 238,
 239, 240, 241, 242, 243, 244, 290, 291, 293, 413
 Januševičius Karolis 392, 393, 394, 395
 Jarukaitis Irmantas 328, 329, 330, 386, 387
 Jarutis Jonas 42, 45, 49, 114, 140, 195, 205, 236, 253,
 254, 459, 460
 Jauniškis Darius 404, 405, 406, 407, 408
 Jočienė Danutė 322
 Jonaitis Liudas 354
 Jonas Paulius II (Johannes Paulus II),
 Voityla Karolis Juzefas (Wojtyła Karol Józef) 344
 Jonauskas Linas 45, 178, 273, 360, 361, 367
 Jovaiša Sergejus 133, 209, 210, 217, 282, 319
 Jukna Vigilijus 54, 327, 449
 Juknevičienė Rasa 59
 Juozaitis Arvydas 131
 Juozapaitis Vytautas 176, 272, 345, 352
 Jurevičiūtė Marija 207
 Jurgaitytė Saulė 289
 Juršėnas Česlovas 306
 Juška Ričardas 177, 476

K

Kabišaitis Andrius 164, 165, 470
 Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 52, 82, 159, 184, 246, 248,
 249, 254, 374, 377, 394, 395, 445
 Kairys Simonas 259
 Kalnius Antanas 257, 295
 Kalvelis Juanas Ignacio Fourmentas
 (Kalvelis Juan Ignacio Fourment) 57
 Kameronas Deividas (Cameron David) 103, 169
 Kanopa Vidmantas 77, 78
 Kantauskas Virginijus 143
 Karalius Linas 114
 Karbauskis Ramūnas 234
 Kasčiūnas Laurynas 66, 67, 86, 87, 89, 90, 91, 92, 93,
 94, 95, 96, 97, 98, 176, 187, 188, 189, 190, 195, 199,
 215, 220, 227, 228, 229, 233, 234, 267, 268, 269, 270,
 327, 353, 397, 403, 446, 461, 462
 Kasparavičius Algimantas 323
 Kazlauskaitė Alina 207
 Kazlauskas Jonas 428
 Kepenis Dainius 42, 70, 93, 94, 97, 133, 166, 168, 169,
 247, 258, 259, 288, 298, 329, 331, 349, 394, 407, 414,
 426, 427, 429, 479
 Kindurys Gintautas 254, 255, 256, 257, 260, 421, 422,
 423, 460
 Kirkilas Gediminas 184
 Kolis Helmutas (Kohl Helmut) 485
 Kondratiuk Olena (Kondratiuk Olena) 167
 Kornijenko Oleksandras
 (Kornijenko Oleksandr) 383, 384

Kovaliovas Sergejus (Kovaliov Sergej) 344
 Kreivys Dainius 34, 54, 101, 158, 293
 Kropaitė Živilė 487
 Kubilienė Asta 372
 Kubilius Andrius 169, 310
 Kučinskis Marekas (Kuchciński Marek) 173
 Kukuraitis Linas 176, 177, 184, 309
 Kupčinskis Andrius 50, 51, 52, 53, 80, 81, 82, 150, 312, 317, 437, 473
 Kurlianskis Raimondas 234
 Kusaitė Eglė 448
 Kuzmickas Bronislavas Juozas 132
 Kuzmickienė Paulė 54, 128, 211, 236, 265, 266

L

Landsbergienė Austėja 235
 Landsbergis Gabrielius 103, 162, 233, 234, 235, 298, 353, 409, 461
 Landsbergis Vytautas 133, 170, 209, 480, 483, 485
 Laurinkus Mečys 130, 131
 Leiputė Orinta 161, 200, 239, 263, 294, 410, 411, 413, 455, 468
 Lengvinienė Silva 469
 Lydeka Arminas 61, 72, 73, 168, 173, 180, 214
 Lingė Mindaugas 118, 119, 121, 143, 144, 145, 146, 151, 152, 153, 154, 176, 210, 211, 212, 213, 229, 232, 388, 427, 433, 441
 Lopata Raimundas 176, 227, 253, 254, 259, 339, 403
 Lozoraičiai 305, 487
 Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 28, 115, 117, 412, 486
 Lukšienė Meilė 130

M

Mačiukaitė-Ulbiienė Viktorija 207
 Majauskas Mykolas 113, 145
 Makronas Emanuelis (Macron Emmanuel) 94, 103, 168, 169
 Maldeikis Matas 403
 Marcinkevičius Justinas 427, 428, 429
 Masiulis Eligijus 234
 Masiulis Kęstutis 68, 69, 82, 100, 102, 111, 113, 114, 117, 147, 149, 150, 153, 174, 175, 176, 189, 283, 288, 305, 306, 312, 313, 319, 324, 426, 471, 479
 Masiulis Rokas 317
 Matelis Bronislovas 403
 Matijošaitis Marius 133, 288, 333, 447
 Matulas Antanas 128, 176, 182, 217, 222, 226, 263, 265, 373, 374, 444
 Mazuronis Andrius 34, 60, 61, 62, 104, 183, 230, 234, 268, 275, 277, 279, 280, 284, 287
 Mazuronis Valentinas 137

Mažeika Kęstutis 37, 44, 47, 53, 76, 77, 79, 89, 90, 92, 127, 135, 136, 139, 142, 160, 174, 176, 181, 182, 191, 200, 201, 216, 222, 236, 242, 244, 361, 362, 364, 365, 368, 370, 371
 Miliūtė Rūta 133, 333
 Mindaugas 480
 Mitalas Vytautas 35, 104, 124, 181, 183, 184, 185, 192, 193, 194, 195, 200, 358, 396, 403, 447, 465
 Mogenienė Laima 110
 Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 66, 87, 164, 267, 288, 386, 387, 424, 485
 Motuzas Alfonsas 295

N

Nagienė Laima 41, 50, 63, 73, 93, 122, 127, 146, 147, 148, 151, 153, 154, 158, 176, 188, 193, 194, 197, 203, 222, 227, 247, 248, 264, 265, 283, 284, 295, 301, 304, 306, 307, 308, 309, 310, 314, 317, 321, 328, 333, 335, 336, 337, 338, 394, 401, 420, 438, 453, 455, 468, 476
 Nausėda Gitanas 28, 58, 102, 103, 230, 346, 403, 404, 405, 406, 407, 480, 487
 Navickas Andrius 438
 Navickas Kęstutis 66, 76, 77, 78, 79, 84, 219, 368, 369, 436, 438, 439, 440, 443
 Navickienė Monika 41, 42, 185, 295, 309, 411, 420, 465, 468, 469, 470
 Ničajienė Rūta 133
 Nielsenas Peteris (Nielsen Peter) 381
 Niewierowicz Jarek 102, 392
 Norkienė Aušrinė 32, 47, 128, 161, 378, 385
 Norkus Rimvydas 330, 331, 332, 387

O

Olekas Juozas 169
 Ošmianskienė Monika 48, 140, 188, 203, 216, 218, 219, 445
 Ozolas Romualdas 63, 129, 131, 132, 133

P

Pabrėža Juozas 334, 335
 Pakarklytė Ieva 138, 182, 185, 191, 201, 273, 402, 437, 438, 479
 Palionis Andrius 50, 51, 53, 369
 Paluckas Gintautas 77, 78, 96, 98, 99, 100, 101, 121, 126, 158, 188, 216, 218, 219, 301, 313, 314, 315, 358, 458, 473
 Pancеровas Dovydas 58, 409
 Paukštys Povilas Kęstutis 130
 Pavilionis Žygimantas 34, 168, 170, 172, 175, 177, 383
 Peluritis Laurynas 489, 490
 Petkus Viktoras 344
 Petniūnaitė Jurgita 403

Petrašiūnas Rokas 58
 Petrauskas Kipras 207
 Petrauskienė Rasa 435, 446
 Petrošius Audrius 46, 48, 135, 219, 220
 Pietkiewicz Beata 271, 287, 298, 415
 Pinskus Jonas 54
 Pioterlingas Hansas Gertas (Pöttering Hans-Gert) 486
 Plaipaitė Aistė 487
 Platonas (Platōn) 490
 Plečkaitis Vytautas Petras 207
 Plumpa Petras 344
 Pocius Arvydas 47, 67, 68, 143, 201, 215, 228, 229, 304, 359, 382, 383, 400, 447
 Pocius Renatas 394, 430
 Požėla Renatas 295
 Pranciškus, Bergoljas Chorchė Marius (Franciscus, Bergoglio Jorge Mario) 169
 Prackietis Viktoras 41, 52, 63, 66, 134, 135, 142, 162, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 217, 369, 371
 Prunskienė Kazimira Danutė 132
 Puidokas Mindaugas 36, 46, 59, 60, 61, 62, 102, 103, 160, 161, 162, 169, 181, 182, 209, 212, 230, 240, 260, 269, 282, 283, 288, 388, 429
 Pupinis Edmundas 72, 80, 81, 87, 90, 149, 152, 172, 176, 194, 221, 241, 247, 248, 257, 307, 314, 323, 324, 337, 355, 358, 364, 369, 402, 423, 425, 436, 439, 452, 455, 476, 477
 Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 114, 115, 117, 167, 170, 175, 298, 383, 412, 486, 487

R

Ragauskienė Laima 403
 Rakutis Valdas 67, 182, 232, 270, 302, 303, 304, 305, 307, 324, 325, 339, 340, 348, 447
 Rasburskis Nerijus 58
 Raskevičius Tomas Vytautas 79, 80, 118, 177, 180
 Ravaitytė Julija 322
 Razma Jurgis 27, 29, 54, 55, 56, 57, 62, 63, 65, 66, 99, 100, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 128, 129, 133, 149, 164, 180, 184, 200, 205, 206, 210, 220, 221, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 274, 293, 298, 299, 304, 319, 329, 352, 353, 354, 371, 380, 385, 386, 396, 397, 408, 431, 432, 446, 447, 450, 454, 456, 463
 Reiganas Ronaldas (Reagan Ronald) 344
 Robertsonas Džordžas (Robertson George) 381, 383
 Rudalienė Edita 133, 149, 226, 242, 317, 355, 356, 357, 358, 368, 447

S

Sabatauskas Julius 161, 242, 299, 313, 314, 352, 362, 363, 414, 421, 431, 432, 438
 Sabutis Eugenijus 148, 153, 160, 161, 356, 368, 453, 475, 477, 479

Sacharovas Andrejus (Sacharov Andrej) 344
 Sacharuk Aleksandr 114
 Sadeckas Darius 300, 301, 302
 Sadūnaitė Felicija Nijolė 343, 344, 345, 431, 448, 449, 450
 Sagatys Gediminas 470, 478
 Saja Kazys 131
 Sasnauskas Julius 344
 Saudargas Algirdas 481, 482, 483
 Saudargas Paulius 27, 43, 66, 85, 87, 88, 89, 90, 129, 133, 138, 142, 204, 218, 236, 279, 286, 327, 339, 380, 400, 401, 402, 418, 431, 445, 449
 Savickas Lukas 82, 100, 102, 118, 121, 122, 127, 144, 146, 150, 151, 152, 153, 193, 196, 197, 317, 318, 365, 393, 394, 413
 Sejonienė Jurgita 195, 262, 263, 454, 455, 456, 462
 Semeška Vilius 47, 68, 81, 133, 134, 169, 170, 171, 195, 196, 197, 198, 246, 247, 269, 271, 272, 288, 333, 389, 421, 433, 446, 454, 474, 475, 476, 477
 Sysas Algirdas 28, 59, 87, 148, 153, 156, 184, 185, 194, 197, 198, 199, 203, 219, 274, 291, 304, 309, 310, 323, 412, 450, 470, 475, 476
 Skaistė Gintarė 37, 42, 159, 195, 213, 297, 416, 427, 433, 441
 Skardžius Artūras 38, 58, 60, 80, 85, 88, 91, 94, 97, 99, 101, 102, 124, 153, 158, 215, 270, 272, 274, 281, 282, 296, 297, 312, 315, 319, 320, 321, 324, 325, 326, 331, 337, 338, 353, 360, 362, 389, 393, 402, 409, 413, 420, 427, 430, 447, 451, 453, 461, 472
 Skritulskas Mindaugas 232, 284, 285, 317
 Skuodis Marius 412, 415
 Skvernelis Saulius 101, 102, 115, 309, 410, 478
 Slušnys Linas 71, 88, 95, 188, 197, 198, 204, 374
 Smaidžiūnaitė Kamilė 481
 Smetona Antanas 305, 348, 491
 Sondeckis Saulius 206
 Stalinas Josifas (Stalin Josif) 348
 Starkevičius Kazys 101, 121, 173, 174, 176, 210, 318, 358, 359, 367, 371, 442, 471, 472, 473, 479
 Stepukonis Šarūnas 158, 159, 413, 418
 Stoltenbergas Jensas (Stoltenberg Jens) 103, 168, 169
 Stončaitis Algirdas 90, 121, 122, 337, 356, 373, 375, 378, 473
 Streikus Zenonas 210
 Strelčiūnas Algis 125
 Stulginskis Aleksandras 343, 344
 Surplys Giedrius 118, 169, 170, 175, 189, 190, 191, 316, 410
 Sutkus Valdas 404

Š

Šakalienė Dvilė 97, 133, 288, 333, 385
 Šalaševičiūtė Rimantė 232, 372, 373, 374, 375, 377, 378

Šalkauskis Stasys 489, 490, 491
 Šarknickas Robertas 40, 65, 283, 284, 289, 320, 321,
 328, 335, 345, 352, 365, 400, 427, 428, 429
 Šedbaras Stasys 181
 Šeškevičius Antanas 448
 Šetkus Kęstutis 391
 Šimonytė Ingrida 31, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 48, 103,
 114, 230, 232, 234, 290, 291, 292, 294, 296, 297, 298,
 328, 330, 379, 411, 412, 413, 414, 426, 480, 487
 Širinskienė Agnė 60, 71, 106, 108, 109, 116, 117, 145,
 183, 214, 224, 226, 265, 286, 319, 336, 347, 376,
 377, 378
 Šiugždinienė Jurgita 162, 220, 235, 251, 252, 253, 256,
 257, 265
 Švabas Klausas (Schwab Klaus) 118

T

Tamašunienė Rita 39, 60, 61, 62, 125, 133, 194, 198,
 228, 250, 253, 254, 255, 256, 265, 291, 322, 325, 347,
 378, 386, 434, 458
 Tamkevičius Sigitas 344
 Tamošauskas Rokas 487
 Tamošiūnienė Regina 482
 Tapinas Andrius Balys 288
 Targamadžė Vilija 160, 201, 239, 244, 246, 249, 250,
 251, 252, 253, 256, 260, 285, 290, 340, 424, 425, 431,
 446, 477, 478
 Teišerskytė Dalia 259
 Terleckas Antanas 344, 448
 Tėvas Stanislovas, Dobrovolskis Algirdas Mykolas 481
 Tomilinas Tomas 43, 77, 78, 79, 106, 109, 110, 118,
 214, 226, 280, 281, 298, 299, 300, 311, 312, 388, 413,
 416, 436, 442
 Trampas Donaldas (Trump Donald) 169
 Tumasonytė Jurga 484, 485
 Tumėnas Stasys 59, 80, 121, 159, 183, 249, 250, 252,
 256, 258, 259, 261, 262, 303, 321, 322, 323, 324, 325,
 331, 332, 335, 348, 400, 401, 427, 428, 448, 455, 475
 Tupikas Klemensas 129
 Tupikas Pranciškus 63, 129, 130, 131, 133
 Tupikienė Laima 130
 Tuskas Donaldas (Tusk Donald) 172
 Tutkus Valdas 94

U

Ugenskienė Rasa 376
 Ulba Algimantas Vincas 206, 207, 208
 Ulba Antanas 207
 Ulbienė Marija 208

Urbanavičius Justinas 45, 138, 143, 307, 315, 318
 Utkus Algirdas 377

V

Vaičiūnas Žygimantas 102
 Vaitkus Romualdas 191, 288, 316, 317, 318, 333, 340,
 341, 398, 399
 Valentinavičius Virginijus 489
 Valinčius Gintaras 247
 Valionytė Birutė 132, 133, 208
 Valkiūnas Valdemaras 60, 86, 93, 97, 99, 102, 133, 164,
 166, 181, 182, 189, 190, 192, 203, 205, 230, 253, 261,
 268, 273, 289, 299, 304, 314, 317, 320, 321, 322, 345,
 349, 354, 394, 396, 419, 426, 428
 Varžgalys Juozas 356, 358, 361
 Vasiliauskaitė Lukrecija, Luka 480
 Vėlius Norbertas 131
 Venckai 487
 Veryga Aurelijus 87, 90, 155, 183, 185, 205, 209, 210,
 217, 221, 223, 225, 230, 232, 238, 255, 262, 289, 373,
 411, 417, 444, 455
 Vilkauskas Kęstutis 72, 77, 87, 91, 92, 125, 126, 153,
 222, 226, 248, 297, 318, 327, 328, 335, 414, 438, 450,
 451, 452, 453, 454, 463, 471
 Vinkus Antanas 75, 191, 192, 231, 247, 256, 257, 295,
 310, 319, 331, 332, 343, 370, 415, 424, 430, 435, 448,
 449, 450
 Vyšniauskas Andrius 49, 53, 60, 61, 62, 119, 140, 143,
 198, 203, 273, 312, 313, 326, 327, 328, 362, 363, 364,
 365, 395, 396, 403, 408, 421, 431, 432, 435, 440, 442,
 444, 478
 Vytautas Didysis 298
 Vitingdeilas Džonas (Whittingdale John) 468

Z

Zabiela Vytautas 208
 Zakšauskienė Inga 483
 Zdanavičius Paulius 481
 Zelenskis Volodymyras (Zelenskij Volodymyr) 167,
 169, 188
 Zingeris Emanuelis 28, 185, 232, 423, 449
 Ž
 Žemaitaitis Remigijus 114, 117, 121, 123, 133, 136,
 137, 139, 142, 145, 172, 175, 184, 203, 205, 209, 210,
 213, 217, 218, 227, 228, 229, 248, 408, 442, 456, 476
 Žukauskaitė Indrė 403
 Žukauskas Artūras 84, 177, 180, 181, 182, 183, 190,
 242, 244, 245, 333, 339, 340, 401, 424, 425

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Aštuntoji sesija
2024 m. kovo 10 d. – balandžio 9 d.
345–359 posėdžiai ir minėjimas

ISSN 2538-7979. 2025 02 26. 51,5 apsk. leid. I.
Tiražas 12 egzempliorių. Užsakymas 2025-0360-1
Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija,
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius.
Interneto puslapis www.lrs.lt
Spausdino UAB „Printėja“,
Gedimino g. 16-1, LT-56128 Kaišiadorys.
Interneto puslapis www.printeja.eu

